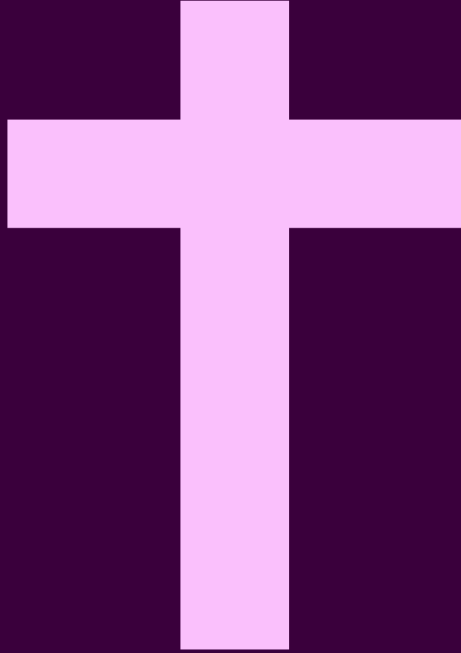

Ñ'oom xco na tqueⁿ ty'ogts'om cantxja 'naa'

Jesucristo

New Testament in Amuzgo, Guerrero (MX:amu:Amuzgo, Guerrero)

Ñ'oom xco na tqeⁿ ty'oots'om cantxja 'naa' Jesucristo
New Testament in Amuzgo, Guerrero (MX:amu:Amuzgo, Guerrero)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guerrero Amuzgo (Amuzgo, Guerrero)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Amuzgo, Guerrero

amu

Mexico

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Amuzgo, Guerrero

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-02-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
 3a693cf5-26ad-5db1-89e8-29e6d3f52b61

Contents

Mateo	1
Marcos	69
Lucas	111
Juan	177
Hechos	229
Romanos	289
1 Corintios	316
2 Corintios	342
Gálatas	359
Efesios	368
Filipenses	377
Colosenses	383
1 Tesalonicenses	389
2 Tesalonicenses	394
1 Timoteo	397
2 Timoteo	405
Tito	410
Filemón	413
Hebreos	415
Santiago	435
1 Pedro	442
2 Pedro	449
1 Juan	454
2 Juan	461
3 Juan	462
Judas	463
Apocalipsis	465

Ñ'oom naya cautyja 'naaⁿ Jesucristo na seiljei Mateo

Nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiiñe Jesucristo (Lc. 3:23-38)

¹ Luaa ñ'oom na matseijndaa'ñena' tsjaaⁿ nn'aⁿ na tuiiñe Jesucristo, na wjaac'oomna' David ñequio Abraham na jndyowicantyjoo' jona na tue'cañoomna' jom.

² Abraham, jom tsotye Isaac, Isaac tsotye Jacob, Jacob tsotye Judá ñequio ntyjee tsaⁿñeeⁿ.

³ Judá ñequio yuscu na jndyu Tamar, ndana Fares ñequio Zara. Fares tsotye Esrom, Esrom tsotye Aram.

⁴ Aram tsotye Aminadab, Aminadab tsotye Naasón, Naasón tsotye Salmón.

⁵ Salmón ñequio yuscu Rahab, ndana Booz, Booz ñequio scoom'm Rut, ndana Obed, Obed tsotye Isaí.

⁶ Isaí tsotye David tsaⁿ na tyoluiiñe rey, David to'ñoom scuu' ts'oo Urías, t'oom ndana Salomón.

⁷ Salomón tsotye Roboam, Roboam tsotye Abías, Abías tsotye Asa.

⁸ Asa tsotye Josafat, Josafat tsotye Joram, Joram tsotye Uzías.

⁹ Uzías tsotye Jotam, Jotam tsotye Acáz, Acáz tsotye Ezequías.

¹⁰ Ezequías tsotye Manasés, Manasés tsotye Amón, Amón tsotye Josías.

¹¹ Josías tsotye Jeconías ñequio ntyjee tsaⁿñeeⁿ. Jona tuiindyena tiempo quia ty'e nn'aⁿ Israel na praso ndyuaa Babilonia nc'e na ticanaⁿndye nn'aⁿ Israel ndia' ñ'eⁿ nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ. Ty'echo naⁿñeeⁿ jona na tyondye'ntjomtyeⁿna.

¹² Jnda teinom na ty'echo nn'aⁿ Babilonia nn'aⁿ Israel ndyuaana, tuiiñe jnda Jeconías ndyuaa'ñeeⁿ. Jndyu tsaⁿñeeⁿ Salatiel, Salatiel jom tsotye Zorobabel.

¹³ Zorobabel tsotye Abiud, Abiud tsotye Eliaquim, Eliaquim tsotye Azor.

¹⁴ Azor tsotye Sadoc, Sadoc tsotye Aquim, Aquim tsotye Eliud.

¹⁵ Eliud tsotye Eleazar, Eleazar tsotye Matán, Matán tsotye Jacob.

¹⁶ Jacob tsotye José, José saa' María. Ndo' María'ñeeⁿ na seincueⁿ Jesús na cwiluiiñe Cristo.

¹⁷ Jnda^a canchoo'ñequiee ndii' tsjaaⁿ na jndyowicantyjoo', jnaⁿna' Abraham, tue'cañoomna' hasta David. Ndo' cwiicheⁿ canchoo'ñequiee ndii' tsjaaⁿ na jndyowicantyjoo', jnaⁿna' David, tue'cañoomna' tiempo quia na ty'e nn'aⁿ Israel na praso ndyuaa Babilonia. Ndo' cwiicheⁿ canchoo'ñequiee ndii' tsjaaⁿ na jndyowicantyjoo', jnaⁿna' quia ty'echo nn'aⁿ Babilonia nn'aⁿ Israel, tue'cañoomna' hasta xjeⁿ na tuiiñe nquii na cwiluiiñe Cristo.

Luaa waa na tuiiñe Jesús (Lc. 2:1-7)

¹⁸ Luaa waa na tuiiñe Jesucristo. Quia waacheⁿ ñomcaa' tsoñeeⁿ María ñequio José, ndo' cwii tjocheⁿ na nntjomndyena, teitquioo' na majndeiñe María cautyja najndei Espíritu Santo.

¹⁹ Ndo' José, tsaⁿ na nluiiñe saa' María, jom ts'aⁿ na ñequi'cheⁿ tyocantyjaa' ts'om na nts'aa yuu na maty'iomyana'. Tical'ue ts'oom na nlui'jnaaⁿñe tsaⁿñeeⁿ, jo' chii seitoom na cwe' ñemaaⁿ nntyuui' ñomca.

²⁰ Yocheⁿ na luaa' matseitoom, tsoom'm ndaa na teitquioo'ñe cwii ángel cwentaa' Ty'oots'om nnoom. Tso tsaⁿñeeⁿ:

—'U José na cwiluiindyu' tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo' tinty'ue' na nnc'o'ñom' María na nluiiñe scuu'. Ee cautyja najndei Espíritu Santo jo' na jndeiñe.

²¹ Nntseincueⁿ cwii yu'ndaa na tsaⁿs'a. Ndo' 'u nntseicajndyu' juu Jesús. Ee na tseixmaaⁿ na nncwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ. Nntseicanoom'm jnaⁿ na la'xmaⁿ naⁿñeeⁿ.

²² Cha'tso nmeiⁿ tuii cha catseicandaaⁿñena' ñ'oom na seineiⁿ Ty'ooⁿts'om ñequio ñ'oom 'ndyoo profeta.

²³ Tso tsaⁿñeeⁿ:

Queⁿyo' cwenta, ndeiiñe cwii yuscundyua.

Nntseincueⁿ cwii tyochjoo ndo' njndyu Emanuel.

Ñ'oom Emanuel matsona': Ty'ooⁿts'om m'aaⁿ ñ'eⁿndyo jaa.

²⁴ Jnda na lcwii ts'om José na tsoom'm ndaa, quia jo' seicanaaⁿ ñ'oom na sa'ntjom ángel cwentaa' Ty'ooⁿts'om, to'ñoom María na scoom'm.

²⁵ Saa ticatjomndyena na mandiñoom' hasta quia jnda seincuui scoom'm yu'ndaa'ñeeⁿ. Quia jo' José seicajñoom yu'ndaa'ñeeⁿ Jesús.

2

Nn'aⁿ na jndo' n'om ty'ena Belén

¹ Ncuee na tyom'aaⁿ Herodes rey, tuiiñe Jesús tsjoom Belén ts'onⁿdaa Judea. Luaa tuii, tqⁿue'cañom nn'aⁿ na jndo' n'om Jerusalén, na jnaⁿ jo ndo' na macalui' ñe'quoom'.

² Tyota'x'eendyena:

—¿Yuu m'aaⁿ nqueⁿ na tuiiñê rey cwentaa nn'aⁿ judíos? Ee já jnda nty'iaayâ na teitquioo'ñe caxjuu cwentaaⁿaⁿ na ndicwaⁿ m'aaⁿyâ ndyuaayâ jo ndo' yuu na macalui' ñe'quoom'. Jo' na tqⁿuiⁿoyâ na nlat'maaⁿndyô jom.

³ Quia na jndii Herodes ñ'oomwaa', jeeⁿ seiñ'eeⁿñena' jom ndo' mati cha'tso nn'aⁿ Jerusalén.

⁴ Jo' chii seitjoom cha'tso ntyee na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Ndo' tax'eeñê ndaaⁿ naⁿñeeⁿ yuu tsona' na nluiiñe juu na cwiluiiñe Cristo.

⁵ Naⁿñeeⁿ jluena nnoom:

—Ndi', matso ljeii na tsjoom Belén ts'onⁿdaa Judea, jo' jo' nluiiñê. Ee luaa waa na seiljeii profeta:

⁶ O nn'aⁿ tsjoom Belén, ts'onⁿdaa Judá,

meiⁿchjoo ticju'cjena' tsjom'yo' quii'ntaaⁿ njoom nt'maⁿ cha'waa ts'onⁿdaa Judá.

Ee quii'ntaaⁿyo' nlui' cwii ts'aⁿ na nluiitquieñe

na nteix'ee nn'aaⁿya Israel.

⁷ Quia jo' cwe' nty'iu tqueeⁿñe Herodes nn'aⁿ na jndo' n'om na jnaⁿ jo ndo' na macalui' ñe'quoom'. Tcuu tcuu tax'eeñê ndaaⁿ ñeeⁿ xjeⁿñeeⁿ na tei'tquioo'ñe caxjuu.

⁸ Jnda jo' jñoom joona na c'oona tsjoom Belén. Tsoom ndaaⁿ:

—Catsa'yo', ndo' cata'x'ee'jndaa'ndyo' yuu m'aaⁿ tyochjoo'ñeeⁿ. Ndo' quia na jnda jliu'yo' jom, quiola'candii'yo' ja, cha mati ja nncjo, nntseit'maaⁿndyo jom.

⁹ Naⁿñeeⁿ, quia na jnda jndyena ñ'om'ndyoo rey Herodes'ñeeⁿ mana ty'ena. Ndo' juu caxjuu na tei'tquioo'ñe ndaaⁿ na ndicwaⁿ m'aⁿna ndyuaana jo ndo' na macalui' ñe'quoom', tjajndyena' jo ndaaⁿ hasta tue'cañoomna' ndyeyu yuu na m'aaⁿ tyochjoo'ñeeⁿ.

¹⁰ Jeeⁿ tjawee' n'omna quia nty'iaannda'na caxjuu'ñeeⁿ. T'maⁿ tqⁿuiaana' na neiiⁿna.

¹¹ Quia ty'equie'na naquii' w'aa, nty'iaana juu tyochjoo ñequio tsoñeeⁿ María. Ty'ecata'na cantyena na tyola't'maaⁿndyena jom. Tjeii'na 'naⁿ na jnda na cwilei'chona. L'ana naya jom s'om cajaan ñ'eⁿ suu ndo' ñ'eⁿ nasei cachi na tuiina' ñ'eⁿ ntsuee' ts'oom mirra.

¹² Jnda chii cwicheⁿ nato ty'elcwee'na ndyuaa tsjoomna ee s'aa Ty'ooⁿts'om na tsoona ndaa, jo' na seijndo'na' n'omna na tic'oolcwee'na na m'aaⁿ Herodes'ñeeⁿ.

Cwilei'nomna, cwi'oona ndyuaa Egipto

¹³ Jnda na jlui' nañ'ñeeⁿ, teitquioo'ñe cwii ángel cwentaa' Ta Ty'oqots'om nnom José xjeⁿ na tsoom'm ndaa. Tso ángel'ñeeⁿ nnoom:

—Quicantyja', cja'ñ'oom' tyochjoo ñequio tsoñeeⁿ. Calei'nom'yo', catsa'yo' ndyuaa Egipto, ndo' jo' jo' c'om'yo' hasta xjeⁿ na nntseicandiiya. Ee nl'ue Herodes tyochjoo na nntseicueⁿeⁿ juu.

¹⁴ Quia jo' teicantyyaaⁿ, ndo' cwe' natsjom tjañ'oom tyochjoo ñequio tsondyee. Ty'ena Egipto.

¹⁵ Jo' jo' t'omna hasta na tue' Herodes. Na tuii na luaa' seicandaq'ñena' ñ'oom' Ty'oqots'om na tyoñequiaa profeta. Matsona': “Tjeii'a Jndaaya na m'aaⁿ ndyuaa Egipto.”

Herodes sa'ntjoom na cwje tyocanch'u

¹⁶ Juu Herodes, jnda na ljeiiⁿ na joo nn'aⁿ na jndo' n'om ticala'ñ'oom'ndyena jom, seiw'iiyayaaⁿ. Jñoom sondaro tsjoom Belén ndo' cha'waa ndiocheⁿ yuu na m'aⁿ nn'aⁿ. Sa'ntjoom na cala'cwjee nañ'ñeeⁿ cha'tso tyonch'u na we ndyuu ndo' na cjeti m'aⁿ. Ee laa'ti' tjeiiⁿeⁿ cwenta cwanti xuee na teitquioo'ñe jndyee caxjuu'ñeeⁿ cantyya 'naaⁿ ñ'oom ndyuee nn'aⁿ na jndo' n'om.

¹⁷ Ndo' na luaa' s'aaⁿ, seicandaq'ñena' ñ'oom' Ty'oqots'om na seiljeii profeta Jeremías. Ee seineiiⁿ ñ'oom tjañoom' chiuu seichjoo'na' n'om yolcu judías tsjoom Belén na jla'cwjee sondaro ndana.

¹⁸ Tsoom:

Teic'uaa naquii' tsjoom Ramá na cwityuee londyee yocanch'u.

Jndeii cwila'xuaana,

cwityueena cantyya 'naaⁿ ndana

meiⁿ taleiquiaana' na nnjoomna, ee tja ndana.

¹⁹ Jnda na tue' Herodes, quia jo' teitquioo'ñennda' ángel cwentaa' Ty'oqots'om nnom José xjeⁿ na tsoom'm ndaa. Ndicwaⁿ m'aⁿna ndyuaa Egipto.

²⁰ Tso nnoom:

—Quicantyja', cja'ñ'oom' tyochjoo ñequio tsoñeeⁿ. Tsalcwe'yo' ndyuaa nn'aⁿ Israel. Ee jnda tja nn'aⁿ na ñel'uee'ndye na ñe'cala'cuee' jom.

²¹ Quia jo' teicantyyaaⁿ, tjañ'oom tyochjoo ñ'eⁿ tsondyee. Ty'elcwee'na ndyuaana ndyuaa Israel.

²² Joo ncuee'ñeeⁿ m'aaⁿ Arquelao ts'iaaⁿ ts'ondaa Judea yuu na tyotsa'ntjom tsotyeeⁿ Herodes. Saq quia na jndii José na ljo', t'oom na nguiaⁿaⁿ na nncjaⁿ Judea. Mati s'aannda' Ty'oqots'om na tsoom'm ndaa na tancjaⁿ jo' jo'. Jo' chii tjaaⁿ cwiicheⁿ ntyja, ts'ondaa Galilea.

²³ Tjaaⁿ cwii tsjoom na jndyu Nazaret. Jo' jo' ljoo'ñê. Na tuii na luaa' seicandaq'ñena' ñ'oom' Ty'oqots'om na tyoñe'quia profetas na nntseicajndyuna' Jesús ts'aⁿ Nazaret.

3

Juan mañequiaaⁿ ñ'oom ndaq nn'aⁿ jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om

(Mr. 1:1-8; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ Tue'ntyjo xuee na teitquioo'ñe Juan, toqⁿoⁿ na tyotseits'oomñê nn'aⁿ. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndaana ts'ondaa Judea jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

² Tyotsoom:

—Calcwe' n'om'yo' ee juu na matsa'ntjom Ty'oqots'om mandyocwje'cañoomna' 'o.

³ Cantyya 'naaⁿ Juan'ñeeⁿ na tyotseineiⁿ profeta Isaías, tsoom:

M'aaⁿ cwii ts'aⁿ jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'oom na jndeii matseineiⁿ ndaana. Matso tsaⁿñeeⁿ:

“Calajndaa'ndyo' naquii' n'om'yo' cha'cwijom cwii nato na juu jo' nndyocwje'cañoom nquii na cwiluiñe na nntsa'ntjom 'o.

Cata'ndyo'xcwe'yo' cha'cwijom na cwilayo'yo' nato na ñoom.”

⁴ Juan'ñeeⁿ tyocweⁿ liaa na tui ñequio soo' camello. Tyochu'tyeⁿ tsiaⁿañ ñequio cwii tjaⁿ. Ndo' nantquie na tyocwaaⁿañ calcaa ntyue' ñequio tsiom' jndaa.

⁵ Ndo' jndye nn'aⁿ tsjoom Jerusalén ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ cha'waa ts'ondaa Judea ndo' mati nn'aⁿ na m'aⁿ cantsu 'ndyoo jndaa Jordán, tyo'oona na m'aaⁿ.

⁶ Seits'oomñê joona ts'om jndaa Jordán jnda na lcwe' n'omna jnaaⁿna.

⁷ Saa quia na nty'iaaⁿañ na jndye nn'aⁿ fariseos ñequio saduceos tquiona na m'aaⁿ na ñe'cwits'oomndyena, quia jo' tsoom ndaana:

—'O cwiluiindyoy' cha'na canduu na cwilei'nom'yo' na nquiaayo' na nnt'uiwi'na' jooyo'. Ee 'o cwinquio'yo' na m'aaⁿya na nquia'yo' na nntseiw'ii Ty'oots'om 'o. ¿Ñeeⁿ t'moⁿ ndaa'yo' na waa na nndaⁿ nluu'n'maaⁿndyo' nawi' na quia ndyo?

⁸ Ca'ndye'yo' na tis'a ndo' cal'a'yo' yuu na ya, quia jo' m'moⁿna' na mayuu'cheⁿ cwilcwe' n'om'yo'.

⁹ Meiⁿ ticalas'andyo' cheⁿncjo'yo' naquii' n'om'yo' na nndu'yo': “Jaa tjaa na teincuu' nacjooya ee Abraham cwiluiñê weloo welooya.” Candye'yo' nntsjo^o, meiiⁿ cwe' ljo'meiiⁿ nndaⁿ nntseicwaqueⁿ Ty'oots'om na nluindyena' tsjaaⁿ Abraham na jndyow-icantyjo^o, quia jo' n'ndiina' 'o.

¹⁰ 'O matseijomna' cha'cwijom n'oom na tis'a ta cwil'a. Ndo' manquiu'yo' n'oom na tical'a ta naya, maxjeⁿ nnt'uana'. Ndo' xeⁿ jnda t'ua n'oom'ñeeⁿ nntioom nn'aⁿ joona' quii' chom. Maluaa' matseijomna' nnts'aa Ty'oots'om ñe'ndyo' 'o xeⁿ tical'a'yo' yuu na ya.

¹¹ Ja mayuu' matseits'o^ondyo 'o ñequio ndaatoo ee na cwilcwe' n'om'yo'. Saa mandyontyjo nqueⁿ na nntseits'oomñê 'o ñequio Espíritu Santo naquii' n'om'yo' ndo' ñequio chom. Nqueⁿ t'maⁿti tseixmaaⁿ, nchiiti ja. Meiⁿ ticatseixmaⁿya na cwe' ja nnt'uiya lcoom'm na ñnequiaya joona' na ññoom.

¹² Jnda jaawindyoo' na nntu'xeⁿndyo' ee laxmaⁿyo' cha'cwijom lqueeⁿ na ndicwaⁿ cwajndii. Luaa ts'iaaⁿ cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ. Matseicueñe ts'aⁿ lqueeⁿ hasta na nlu'ñeⁿ. Jnda chii nntseiweeⁿ lqueeⁿ na ya naquii' w'aa. Saa nchuaa'na' nñoom chom. Maluaa' matseijomna' na nnts'aa Ty'oots'om. Nn'aⁿ na ya cwil'a maco'ñoom joona saa nn'aⁿ na tis'a cwil'a, nntseicoom joona ñequio chom na tijoom canduu'.

Teits'oomñe Jesús

(Mr. 1:9-11; Lc. 3:21-22)

¹³ Quia jo' jnaⁿ Jesús ts'ondaa Galilea, tjaaⁿ jndaa Jordán na nntseits'oomñe Juan jom.

¹⁴ Saa tiñe'nquiaañe Juan na caluii na ljo'. Tsoom:

—Cwa jnda tyje'cañoom' ja na catseits'oomndyo 'u meiiⁿ na matsona' na 'u catseits'oomndyu' ja.

¹⁵ T'o Jesús, matsoom nnom:

—Je' quiaandyu'to' na caluii na ljo'. Ee macaⁿna' na laa'ti' calacandaⁿndyo cha'tso cantyja na maty'iomyana'.

Ndo' tancuee' Juan.

¹⁶ Jnda na teits'oomñe Jesús, jlueeⁿeⁿ quii' ndaa. Ndo' seicanaaⁿñena' tsjo'luee. Nty'iaaⁿañ Espíritu na cwiluiñe Ty'oots'om ndyocue cha'cwijom catu'. Jndyocaljo nacjoom'm.

¹⁷ Ndo' nandye cañoom'luee teic'uaa na seineiⁿ Ty'oots'om. Tsoom:

—Luaañe Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'o^o. Cantyja 'naaⁿ jom mañequiaana' na neiⁿya.

4

Ñe'queⁿ tsaⁿjndii xjeⁿ Jesús

(Mr. 1:12-13; Lc. 4:1-13)

¹ Jnda jo' tjañ'oom Espíritu Santo Jesús jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om. Jo' jo' tyoqueñe tsaⁿjndii na nnts'aa xjeⁿ jom.

² Tyom'aaⁿ wen'aaⁿ xuee ndo' wen'aaⁿ tsjom tícwaaⁿaⁿ, jnda chii jndyo na ñejnoom'm.

³ Ndo' tyje'cañoom tsaⁿjndii na mach'ee xjeⁿ nn'aⁿ. Tso nnoom:

—Xeⁿ mayuu'cheⁿ cwiluiindy^u' Jnda Ty'oots'om, cwa catsaⁿ'ntjom' ljo'meiiⁿ na catseicwaqueⁿna' tyoo' joona' na nlcwa'.

⁴ T'ō Jesús:

—Ja xocats'aa na ljo' ee waa ljeii 'naaⁿ' Ty'oots'om na matsona': “Nchii cwe' cantyja 'naaⁿ' tyoo' na wando' ts'aⁿ, saa cantyja 'naaⁿ cha'tso ñ'oom na mañequiaa Ty'oots'om.”

⁵ Jnda jo' tjañ'oom tsaⁿjndii Jesús Jerusalén tsjoom na lju' cwentaa' Ty'oots'om. Tqueeⁿ juu xqueⁿ tsiu' wats'om t'maⁿ.

⁶ Tsoom nnom Jesús:

—Xeⁿ mayuu'cheⁿ cwiluiindy^u' Jnda Ty'oots'om, cwa cju'ndyu' jo nacje. Ee luaa matso ñ'oom 'naaⁿaⁿ:

Nquii Ty'oots'om ñequeiaaⁿ 'u luee ángeles cwentaaⁿaⁿ na cal'ana cwenta 'u.

Ndo' nntyjee' lueena 'u cha tincjaacañjom ljo' nc'e'.

⁷ Quia jo' t'ō Jesús nnom, tsoom:

—Ja tijoom cats'aa cha'na mats^u' luaa' ee mati waa cwicheⁿ ljeii 'naaⁿ' Ty'oots'om na matsona': “Tintsa' xjeⁿ Ta Ty'oots'om cwenta'.”

⁸ Jnda chii tjañ'oom tsaⁿjndii Jesús cwii sjo nandye. Jo' jo' t'mooⁿ nnom cha'tsoti n'iaaⁿ t'maⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, ñequio na t'maⁿ matseit'maaⁿñena' joo.

⁹ Ndo' tsoom nnom:

—Cha'tso nmeiⁿ' nntioo l'ō' xeⁿ nlco' xtye' na nntseit'maaⁿndyu' ja.

¹⁰ Ndo' t'ō Jesús nnoom, tso:

—Quindyoo' nacañomya 'u Satanás, ee ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona': “Catseit'maaⁿndyu' nquii Ta Ty'oots'om cwenta', ndo' macanda nnom nqueⁿ candi'ntjom'.”

¹¹ Quia jo' 'ndii tsaⁿjndii jom. Ndo' tquie'cañom ángeles, tyondye'ntjomna nnoom.

Mato' Jesús ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ ts'ondaa Galilea

(Mr. 1:14-15; Lc. 4:14-15)

¹² Quia jndii Jesús na jnda mam'aaⁿ Juan praso, tjalcweeⁿeⁿ ts'ondaa Galilea.

¹³ Tjaaⁿ tsjom'm Nazaret, saa taticaljoo'ñê jo' jo'. Tjaaⁿ na nljoo'ñê tsjoom Capernaum na m'aaⁿna' 'ndyoo ndaaluae. Jo' jo' ndyuaa cwentaa nn'aⁿ tmaaⁿ' Zabulón ñequio Neftalí.

¹⁴ Ndo' joo ndyuaa'ñeeⁿ tyom'aaⁿ cha nntseicandaⁿñena' ñ'oom na seiljeii profeta Isaías, matsona':

¹⁵ Nntseixueeñena' jo ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ ndyuaa cwentaa' Zabulón ndo' jo ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ ndyuaa cwentaa' Neftalí.

Nntseixueeñena' jo ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ ndyuaa 'ndyoo ndaaluae,

ñequio ndyuaa xndyaa' jndaa Jordán,

ñequio ts'ondaa Galilea yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii nn'aⁿ judíos.

¹⁶ Naⁿñeeⁿ m'aⁿna nacje 'naaⁿ' najaaⁿñe,

saa je' je' jnda teitquioo' cwii na jeeⁿ caxueeñe jo ndaana.

Ndo' mati m'aⁿna na manchjena' joona na wi' cwitjoomna,

saa je' jnda seicaxueeñena' jo ndaana.

¹⁷ Xjeⁿñeeⁿ jnaⁿna' na to' Jesús na tyoñequiaaⁿ ñ'oom. Tsoom:

—Calcwe' n'om'yo', ee juu na matsaⁿ'ntjom Ty'oots'om mandyocwje'cañoomna' 'o.

Ma'maⁿ Jesús ñequiee nn'aⁿ na cwitjeii' calcaa

(Mr. 1:16-20; Lc. 5:1-11)

18 Xjeⁿ na mawinom Jesús 'ndyoo ndaaluee Galilea, ljeiiⁿ we nn'aⁿ na ñenquii ts'aⁿ ntseinda, Simón, tsaⁿ na jndyu Pedro ñequio Andrés tyjee tsaⁿñeeⁿ. Cwituee'na tsqui' 'naaⁿna ts'om ndaaluee ee nn'aⁿ cwitjeii' calcaa joona.

19 Tso Jesús ndaḡana:

—Quiolajomndyo' ñ'eⁿndyoḡ ndo' ja nnts'aa na nla'tjom'yo' nn'aⁿ tachii cwe' calcaa.

20 Joona mañoom' 'ndyena nlqui' 'naaⁿna, ty'ela'jomndyena ñ'eⁿñê.

21 Ndo' na tja tjatyeⁿ ljeiiⁿ cwiicheⁿ we ts'aⁿ, ntseinda Zebedeo naⁿñeeⁿ, Jacobo ñ'eⁿ tyjeeⁿ Juan. Ñjomndyena ts'om w'aandaa. Cwila'yona nlqui' 'naaⁿna ñequio tsotyena Zebedeo. Quia jo' t'maⁿ Jesús joona.

22 Ndo' mañoom' 'ndyena w'aandaa ñ'eⁿ tsotyena, ty'elajomndyena ñ'eⁿñê.

Jesús ma'mooⁿ ndaa jndye nn'aⁿ

(Lc. 6:17-19)

23 Tyomanom Jesús cha'waa ts'ondaa Galilea. Tyo'mooⁿ ndaa nn'aⁿ naquii' lan'om 'naaⁿna. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom naya cantyja na matsaⁿntjom Ty'o^oots'om. Ndo' tyotsein'maaⁿ nn'aⁿ cha'tso nnom ntycu na wiina.

24 Ndo' t'om ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ cha'waa ndyuaa Siria. Naⁿñeeⁿ tquiochona cha'tso nn'aⁿwii na m'aaⁿ na cwitjoom jndye nnom ntycu ñequio na maquiina' joo. Mati ñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwilei'cho jndyetia joo, ñ'eeⁿ nn'aⁿ na maleiñ'oom tycuwee', ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwitjoom tycutqueeⁿ. Sein'maaⁿ joona.

25 Jo' chii t'maⁿ nmaaⁿ nn'aⁿ ty'entyjo naxeeⁿeⁿ. Jnaⁿ naⁿñeeⁿ ts'ondaa Galilea, ñ'eⁿ nn'aⁿ ndyuaa njoom Decápolis, ñ'eⁿ tsjoom Jerusalén, ñ'eⁿ ts'ondaa Judea, ndo' xndyaa' jndaa Jordán.

5

Jesús mañequiaaⁿ ñ'oom na wacatyeeⁿ cjoo' ta

1 Quia na nty'iaa' Jesús na jndye nn'aⁿ, tjawaaⁿ cwii ta. Jndaⁿ na tjacjom, ty'entyja' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

2 To^on'qⁿ na t'mooⁿ ndaḡana.

Nmeiiⁿ mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ

(Lc. 6:20-23)

3 Tsoom:

—Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwila'nqⁿ na nty'iaandye jo nnom Ty'o^oots'om, ee naⁿñeeⁿ cwila'jomndyena cantyja na matsaⁿntjoom.

4 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na chjoo' n'om cantyja jnaaⁿna, ee quia ññequiaa Ty'o^oots'om na t'maⁿ n'omna.

5 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwituee'ndyecje jo nnom Ty'o^oots'om ee nndaana na nnc'omna tsjoomnancue xco.

6 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na m'aⁿna cha'cwijom na ñe'jndo'na ndo' ñe'cwena ee na ntyjaa' n'omna na ndaaⁿ nl'ana yuu na maty'iomyana'. Ee candaḡ'ya ññequiaa Ty'o^oots'om na cwicantyyaa' n'omna.

7 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ na wi' n'om nc'iaa, ee nnc'oom Ty'o^oots'om na wi' ts'oom joona.

8 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na lju' naquii' n'om, ee nnty'iaa ndaḡana nquii Ty'o^oots'om.

9 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwita'ya nc'iaa na cwila'ntja'ndye, ee nntseicajndyu Ty'o^oots'om joona ntseinaaⁿ.

10 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwintyjo nc'iaana joona nc'e na m'aⁿna cantyja na maty'iomyana', ee la'xmaⁿ naⁿñeeⁿ cantyja na matsaⁿntjom Ty'o^oots'om.

11 'Mañequiaana' na neiⁿ'yo' quia na cwila'jnaaⁿ' nn'aⁿ 'o, ndo' quia cwita'wi'na 'o ndo' cwituee'na cha'tso nnom ñ'oomwi' nacjo'yo' na cwe' cantu nc'e na m'aⁿ'yo' cantyja 'naⁿya.

12 C'om'yo' na t'maⁿ n'om'yo' ndo' catseicwaljoo'tina' na neiⁿ'yo' ee t'maⁿ naya cwenta'yo' cwiwiwe cañoom'luee. Ee malaa'ti' tyolei'ntyjo nn'aⁿ profetas na tyoñe'quia ñ'oom' Ty'oots'om tandyo xuee, cwii tjocheⁿ na nntjom' 'o nawi'ñeeⁿ.

Cwiluiindyö tsjaaⁿ'chjeⁿ' ndo' chom
(Mr. 9:50; Lc. 14:34-35)

13 'O cwiluiindyö' tsjaaⁿ'chjeⁿ', saa xeⁿ na jnda jlu' na chjeⁿ'na', ¿ljo' ñ'eⁿ cwii nleichjeⁿ'nda'na? Meiⁿ'chjoo tjaa yuu cwii nleil'uena', jo' chii cwe' cwityeⁿ'nquiee' nn'aⁿ ndo' cwicandyuena jooa'.

14 'O cwiluiindyö' chom na cwiwixuee jo ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue. Cwii tsjoom na wacatyeeⁿ xqueⁿ ta, xocandaⁿ nncwenty'iu juuna'.

15 Mati xotseicw'aa ts'aⁿ cwii xjocanti ndo' nncwjaa'ñeyom juuna' nacjee' ts'oom castom. Maxjeⁿ nntseintyja ts'aⁿ juuna' cha ya nntseixueena' ndaa cha'tso nn'aⁿ na m'aⁿ naquii' w'aa.

16 Malaa'ti' c'om' 'o na calaxueendyo' ndaa nn'aⁿ cha nla'noⁿ'na na cwil'a'yo' cha'tso nnom na maty'iomyana'. Ndo' cantyja 'naⁿ'yo' nla't'maaⁿ'ndyena Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee.

Ma'moⁿ Jesús cantyja 'naaⁿ' ljeii na matsaⁿ'ntjomna'

17 Mati tso Jesús:

—Ticala'tiuu'yo' na jndyoo na nntseityuui'a chiuu waa na t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, meiⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na tyoñe'quia profetas. Jndyoo na nntseicandaya jooa' cha nlei'tquioo' chiuu waa na mayuu'cheⁿ ñe'cat'mooⁿ'na'.

18 Ee mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjoo, yocheⁿ na ndicwaⁿ waa tsjo'luee ñequio tsjoomnancue, xoca'ndiina' meiⁿ'cwii ljeii cachjoo na ndii'na' naquii' ljeii na tqueⁿ Moisés, hasta xjeⁿ jnda jlu'ljuu'ñ'eⁿ'na'.

19 Nc'e na luaa', meiⁿ'cwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na titseicandaⁿ cwii ñ'oommeiiⁿ na cachjoona', ndo' ma'mooⁿ ndaa nc'iaaⁿ'aⁿ ya meiiⁿ tila'candana juuna', tjaa yuu l'ueñê cantyja na matsaⁿ'ntjom Ty'oots'om. Saa 'ñeeⁿ juu na matseicanda ñ'oommeiiⁿ ndo' naljo' ma'moⁿ na cal'a nc'iaa', juu matseijndaa'ñena' na t'maⁿ l'ueñê cantyja na matsaⁿ'ntjom Ty'oots'om.

20 Jo' chii candye'yo' nntsjoo, xeⁿ tilacandaⁿ'ndyo'ti'yo' jo nnom Ty'oots'om, nchiiti na cwil'a nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, quia jo' xonndaⁿ ntsaquiee'ndyo' cantyja na matsaⁿ'ntjoom. Maca'na' na 'o nncwinom'ti'yo' na ya nl'a'yo' nchiiti cha'na cwil'a naⁿ'ñeeⁿ.

Ma'moⁿ Jesús na tila'wjaaya nc'iaaya
(Lc. 12:57-59)

21 'O jnda jndye'yo' ñ'oom na tyolue nn'aⁿ ndaa welooya na matsona': "Tintseicue' x'ia' ndo' meiⁿ'cwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na nnts'aa na ljo', maxjeⁿ nnt'uiityeⁿ'na' juu."

22 Jo' chii ndye'yo' nntsjoo, meiiⁿ cwe' na nntseiw'ii ts'aⁿ x'iaa' maxjeⁿ nnt'uiityeⁿ'na' jom. Ndo' meiⁿ'cwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'omjnaaⁿ' nnom x'iaa', maxjeⁿ nntu'xeⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye wats'om t'maⁿ juu. Ndo' meiⁿ'cwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na nntseijoom'ñe quioo' x'iaa', maxjeⁿ matsona' na nntioomñê juuna' naquii' chom b'io.

23 'Jo' chii quia na ma'tioo' 'naⁿ jo nnom tio na mañequiaa' cwentaa' Ty'oots'om, ndo' xeⁿ juu xjeⁿ'ñeeⁿ macjaañjoom' ts'om' na tiya m'aaⁿ x'ia' ñ'eⁿ'ndyu',

24 quia jo' ca'ndii' 'naⁿ jo' jo', chii cja', catsa'jndyee' na caljoyaandyo' ñ'eⁿ x'ia'. Ndanquia, chii candyo'nnda' na ñequiaa' cwentaa' Ty'oots'om.

25 'Yocheⁿ na ndicwaⁿ wanaaⁿ, queⁿndyu' na caljondyo'ya'yo' ñ'oom na maleichuuna' 'o ñ'eⁿ x'ia' cha tints'aana' na juu ts'aⁿ na m'aⁿntiaa'ndyo' ñ'eⁿñe nntseiquoom 'u l'o'jwe. Ndo' jwe'ñeeⁿ ñequiaaⁿ cwenta 'u luee sondaro, Ndo' jona mana nntuee'na 'u w'aancjo.

26 Mayuu'cheⁿ matsjoo njom', xocalui' jo' jo', hasta quia na jnda tiom'nchaa'ndyu'.

Tiya na matseiqueeⁿ ts'om ts'aⁿ x'iaaⁿ'aⁿ

27 'O jnda jndye'yo' ñ'oom na tyoñe'quia nn'aⁿ na matsona': "Tijoom xuee nnc'oom'ya' ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ."

28 Saa ndye'yo' nntsjo, meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na cwe' manty'iaa' cwii yuscu na matseiqueeⁿ ts'oom juu, maxjeⁿ matsona' na mam'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿñe ee na luaa' matseitoom.

29 'Macwe' jo' xeⁿ cantyja na manty'ia' wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'oots'om, queⁿ cheⁿncu' xjeⁿ cha'cwijom na macwji' ts'om njom' ndo' matquie' juuna' cha taxocatseitjoondyu'ti'. Ee ñecuaa meiiⁿ na tacandaⁿ'ndyu' saa nncu' nlui'n'maaⁿndyu'. Ndo' xeⁿ tiñe'queⁿ cheⁿncu' xjeⁿ cantyja 'naⁿ, meiiⁿ na candaⁿ'ndyu' ñe'c'oom', meiⁿchiuucheⁿ b'io nncju'na' 'u.

30 Ndo' xeⁿ wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'oots'om jnaaⁿ ts'o' ntyjaya, queⁿ cheⁿncu' xjeⁿ cha'cwijom na matyjee' ndo' matquie' juuna' cha xotseitjoondyu'ti'. Ee ñecuaa meiiⁿ na tacandaⁿ'ndyu' saa nncu' nlui'n'maaⁿndyu'. Ee xeⁿ tiqueⁿ cheⁿncu' xjeⁿ cantyja 'naⁿ, meiiⁿ na candaⁿ'ndyu' ñe'c'oom', maxjeⁿ nncju'na' 'u b'io.

Ticatoⁿ'ndye nn'aⁿ na jnda t'unco

(Mt. 19:9; Mr. 10:11-12; Lc. 16:18)

31 'Mati waa ñ'oom na tyoñequiaa Moisés na meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseityuii' ljeii 'naaⁿ ñ'eⁿ scuu', tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom'm na nluii ljeii cantyja na maton'ñe ñ'eⁿ scoom'm.

32 Saa je' candye'yo' ñ'oom na nntsjo nncq. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseityuii' ljeii 'naaⁿ ñ'eⁿ scuu', cwii na meiⁿnquia na s'aa scoom'm na nchii ñet'oomya ñequio cwiicheⁿ ts'aⁿ, cha'cwijom nqueⁿ mach'eeⁿ na c'oomya scoom'm ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nncoco ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ, matsona' na cwe' m'aⁿyana.

Ma'moⁿ Jesús na tintjeii'a ñ'oom jii' Ty'oots'om

33 'Mati jnda jndye'yo' ñ'oom na tyolue nn'aⁿ teiyo ndaa welooya na matsona': "Tilqueⁿ'tyeⁿ ñ'oom na ntyji'ya' na xondaⁿ nntseicandaⁿ'ndyu', saa ñ'oom na jnda tqueⁿ'tyeⁿ, catseicandaⁿ'ndyu' juuna' nnom Ta Ty'oots'om."

34 Saa je' nncq matsjo ndye'yo': Meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿ'tyeⁿ'yo' na nntjei'yo'yo' ñ'oom jii' Ty'oots'om. Ee jom tjacantyja na t'maⁿ cwiluiñê. Mati meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿ'tyeⁿ'yo' na nntjei'yo'yo' ñ'oom na ntyjii cañoom'luee, ee juuna' cwiluiñena' ndio 'naaⁿ'aⁿ, ndo' na ljo' nndu'yo' matseijomna' na cwindu'yo' jii' Ty'oots'om.

35 Meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿ'tyeⁿ'yo' na nntjei'yo'yo' ñ'oom na ntyjii tsjoomnancue, ee juuna' m'aaⁿ'na' nacje 'naaⁿ Ty'oots'om. Ndo' na nndu'yo' naljo', matseijomna' na cwindu'yo' jii' Ty'oots'om. Ndo' meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿ'tyeⁿ'yo' na nntjei'yo'yo' ñ'oom na ntyjii tsjoom Jerusalén, ee tsjoom'ñeeⁿ cwiluiñena' tsjoom' nquii Ty'oots'om na matsaⁿ'ntjom. Ndo' na nndu'yo' naljo' matseijomna' na cwindu'yo' jii' Ty'oots'om.

36 Ndo' meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿ'tyeⁿ'yo' cjo' nncu' ee 'u tjaa ljo' tseixmaⁿ na nntsa' na nleicanchii' oo nleintom meiiⁿ ñe'cwii sooxqueⁿ. Macandaⁿ nquii Ty'oots'om ndaa nnts'aaⁿ na ljo'. Jo' chii na nntsu' ñ'oom'ñeeⁿ matseijomna' na matsu' jii' Ty'oots'om.

37 Quia na macwji'yuu'ndyu' cwii ñ'oom ndo' matsu' na mayuu' juuna', cats'aana' na mayuu' ñ'oom'ñeeⁿ. Ndo' quia na matsu' na tiyuu', cats'aana' na tiyuu' ñ'oom'ñeeⁿ. Ee cantyjati ñ'oom na nntseicwaljo'ti' na nntseijndeii' 'ndyo' hasta nntseituu' na nntsu' jii' Ty'oots'om, ñ'oom'ñeeⁿ cwinaⁿ'na' na m'aaⁿ nquii tsaⁿ'jndii.

Tical'ueendyo na nnjoom na cwita'wi' nn'aⁿ jaa

(Lc. 6:29-30)

³⁸ 'O jnda jndye'yo' ñ'oom na tyolue nn'aⁿ teiyo na matsona': "Cwaaⁿ cwii nnom nawi' mach'ee ts'aⁿ ñ'eⁿ x'iaaⁿaⁿ, mati nleijndaa' na nntjom jom. Aa ts'omnom x'iaaⁿaⁿ seiquiee'ñê, mati catjom jom. Aa tsei'n'om x'iaaⁿaⁿ tcoom, maxjeⁿ mati jom majo'ti catjoom."

³⁹ Saa je' nncō matsjoo nndye'yo': Til'ueendyu' na nnjoom quia na maco'wi' ts'aⁿ 'u. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mmeiⁿ nda' ntsmaⁿ ntyjaya, mati ntyjatymaaⁿ quiaa' na mmeiⁿeⁿ nda'.

⁴⁰ Ñeeⁿ juu na maqueⁿ ñ'oom nacjo' na ñe'cuee' ñ'oom 'u wats'iaaⁿ ñe'cwjeeⁿeⁿ coto^m, mati quiaa' na nncjaañ'oom liaaso'.

⁴¹ Ñeeⁿ juu na mach'ee na jndei'na' cja' ñ'eⁿñê na ncja'chu' xuu 'naaⁿaⁿ cwii kilómetro, cja' meiiⁿ we.

⁴² Ts'aⁿ na macaⁿ 'naⁿ njom', quiaa' nnoom, ndo' ts'aⁿ na macoⁿ, nchii nntsa' ndoo' ticandi'.

C'ooⁿya na wi' n'ooⁿya nn'aⁿ na jndoo jaa
(Lc. 6:27-28, 32-36)

⁴³ Mati 'o jnda jndye'yo' ñ'oom na tyolue nn'aⁿ teiyo, na matsona': "Catsa' na wi' ts'om' x'ia' ndo' catseita^a ts'om' ts'aⁿ na jndoo' 'u."

⁴⁴ Saa je' nncō matsjoo nndye'yo': Cal'a'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ na jndoo 'o. Ndo' calaneiⁿ'yo' nnom Ty'o^ots'om cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwita'wi' 'o.

⁴⁵ Quia jo' nluindyoy' ntseinda Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee. Ee jom mach'eeⁿ na manty'iaa' ñe'quioom' 'naaⁿaⁿ nn'aⁿ na ya nn'aⁿndye ndo' mati nn'aⁿ na wi'ndye. Ndo' matseicuaa'aⁿ yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na cwil'a na maty'iomyana', ndo' nn'aⁿ na cwil'a na ticaty'iomyana'.

⁴⁶ Ee xeⁿ macandaⁿ nn'aⁿ na wi' n'om 'o, cwil'a'yo' na wi' n'om'yo', ¿aa cwila'tiuu'yo' na cjaawee' ts'om Ty'o^ots'om? ¿Aa nchii majo'ti cwil'a nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom?

⁴⁷ Ndo' xeⁿ cwe' ncjoondyo' cwiñe'quia'yo' na xmaⁿndyo', ¿yuuwaa na jeeⁿ ya cwil'a'yo'? Ee malaa'ti' m'aⁿ nn'aⁿ na tyoola't'maaⁿndye Ty'o^ots'om.

⁴⁸ C'om'yo' na canda^a na wi' n'om'yo' nn'aⁿ cha'xjeⁿ nquii Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee, canda^a m'aaⁿ na candya' ts'oom joona.

6

Ma'moⁿ Jesús na cal'aaya jndye nnom naya

¹ 'Queⁿyo' cwentaa quia na nl'a'yo' cwii nnom na maty'iomyana', nchii nl'a'yo' cwe' cha na canty'iaa nn'aⁿ, ee xeⁿ na ljo', tjaa'naⁿ naya 'naⁿ'yo' jo nnom Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee.

² Cwe' nc'e jo' quia mache' naya cwii ts'aⁿ, catsa' na ñenncu' ntyji', tintseixuaandyu'. Ee m'aⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na ya nn'aⁿndye. Cwi'oona lan'om ñequio n'om nantaa c'uaa ndyueena na cwil'ana naya ndyeñeeⁿ, cha queⁿ nn'aⁿ cwentaa ndo' cala't'maaⁿndye nn'aⁿ joona. Mayuu'cheⁿ nntsjo^o nndye'yo', cwe' tomti juu cantyja na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ joona, jo' na cwita'ntjomna.

³ Saa 'u je', quia na mache' naya ts'aⁿ, tica'moⁿ na nljeii cwiicheⁿ ts'aⁿ, meiiⁿ ts'aⁿ na jeeⁿ ya ñ'oom ñ'eⁿndyu'.

⁴ Cats'aana' na ñenncu' ntyji' naya na mache'. Ndo' nquii Tsotye' na manty'iaaⁿaⁿ ljo' mache' na cwe' nty'iu, jom nntseinoomñê ljo' na matseitjoona' 'u.

Ma'moⁿ Jesús chiuu nlanqaⁿya nnom Ty'o^ots'om
(Lc. 11:2-4)

5 'O quia na cwilaneiⁿyo' nnom Ty'oots'om, tal'a'yo' cha'na joo nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na ya nn'aⁿndye. Ee joona jeeⁿ ya nquiuna na jndoo'cheⁿ nn'aⁿ cwimeinty-jee'na, cwila'neiⁿna nnom Ty'oots'om naquii' lan'om ndo' jo nqui nantaa. Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjo_o, cwe' tomti juu na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ joona jo' na cwita'ntjomna.

6 Saa 'u je', quia matsei'neiⁿ nnom Ty'oots'om, cja'quie' naquii' wa', catseicu' 'ndyoots'a', ndo' catseineiⁿ nnom Tsotye' na m'aaⁿ na titquioo'ñe. Ndo' jom na noom'm meiiⁿ titquioo'ñê, nntseinoomñê ljo' na matseitjoona' 'u.

7 'Quia na cwilaneiⁿyo' nnom Ty'oots'om, tandu'yo' ñ'oom na ñejuu ñejuuna', cha'xjeⁿ quil'a nn'aⁿ na ticata'jnaaⁿ Ty'oots'om. Ee joona cwila'tiuuna na jndye ndii' cwiluena, jo' na mañeeⁿ.

8 'O je' til'a'yo' cha'na cwil'a joona. Ee Tsotye'yo' ntyjiiindaⁿñê cwaaⁿ 'naⁿ na macaⁿna' 'o cwii tjo_ocheⁿ na cwitaⁿyo' nnoom.

9 Quia na cwilaneiⁿyo' nnom Ty'oots'om, luaa candu'yo':

Tsotyayâ na m'aaⁿ cañoom'luee,
ñequii'cheⁿ catseit'maaⁿñena' xue'.

10 Candyo cantyja na matsa'ntjom'.

Caluii cantyja na l'ue ts'om' nnom tsjoomnancue cha'xjeⁿ na macwiluii cañoom'luee.

11 Quiaa' nantquie 'naⁿ na macaⁿna' jâ xuee je'.

12 Catseit'maⁿ ts'om' jâ natia na jnda l'aayâ cha'xjeⁿ jâ cwilat'maⁿ n'ooⁿyâ nn'aⁿ na cwila'tjo_ondye ndaayâ.

13 Cateijndei' na ticjaachuuna' jâ na nl'aayâ yuu na ticatsa'ntjomna'.

Ndo' catseicandyaandyu' jâ cantyja 'naaⁿ juu natia.

Ee cha'waa na yo na cwii wjaana' 'u cwiluiindyu' na matsa'ntjom', ndo' cwiluiindyu' najndu',

ndo' tseixmaⁿ na catseit'maaⁿñena' 'u. Amén.

14 'Xeⁿ 'o cwilat'maⁿ n'om'yo' nn'aⁿ na cwila'tjo_ondye ndaa'yo', quia jo' mati Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee, nntseit'maⁿ ts'oom 'o na cwila'tjo_ondyo' nnoom.

15 Saa xeⁿ 'o ticalat'maⁿ n'om'yo' nc'iaa'yo' na cwila'tjo_ondye ndaa'yo', quia jo' mati Tsotye'yo' xocatseit'maⁿ ts'oom 'o jnaⁿyo' na waa.

Cantyja na nntsei'cwejndo'ñe ts'aⁿ

16 'Quia na cwila'cwejndo'ndyo', til'a'ya'yo' na taquiomya ndaa'yo' cwe' cha na caliu nn'aⁿ na ljo' cwil'a'yo'. Ee m'aⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'ayana taquiomya ndaana, cha ca'moⁿna' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'cwejndo'ndyena. Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjo_o, cwe' tomti juu na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ joona, jo' na matseinoomñena' na cwila'cwe'jndo'ndyena.

17 Saa 'u je' quia matsei'cwejndo'ndyu', cwjaa'ndyu' ncheⁿ xqueⁿ, camaⁿ njom',

18 cha ticwitquioo' jo ndaaⁿ nn'aⁿ na matsei'cwejndo'ndyu', macandaⁿ nquii Tsotye' na m'aaⁿ na titquioo'ñê nlqueeⁿ cwenta. Ndo' jom na noom'm meiiⁿ titquioo'ñê, nntio'naaⁿñê 'u.

Jeeⁿ jnda naya 'naaⁿ ts'aⁿ cañoom'luee (Lc. 12:33-34)

19 'Tilatjom'yo' 'naⁿ na jdana' nnom tsjoomnancue yuu m'aⁿ canty'ua na nla'ndaa' joona', ndo' yuu na nlquii ch'meiⁿ, ndo' yuu na nndaⁿ nnc'ooquie' naⁿcanty'ue na nntjeii'na joona'.

20 Saa joo naya 'naⁿyo' na quit'maⁿ n'om'yo' calatjom'yo' joona' jo nandyⁿ cañoom'luee yuu na xocwa' canty'ua, meiⁿ na nlquii ch'meiⁿ ndo' meiⁿ na nnc'ooquie' naⁿcanty'ue na nntjeii' joona'.

21 Ee yuu na cwila'we'yo' naya na cwilatjom'yo', jo' jo' ntyjaa' n'om'yo'.

*Ts'om nnom ts'aⁿ tseixma^{na} lámpara
(Lc. 11:34-36)*

²² Quia na mandí ñ'oom na mayuu', matseijomna' 'u cha'na ts'aⁿ na tquioo'ya na xuee manty'iaa'. Ee quia matsei'noⁿ ñ'oom na mayuu'ñeeⁿ quia jo' mateijndeina' cha'waa na m'aaⁿ.

²³ Saa xeⁿ tiñe'candi' ñ'oom na mayuu', matseijomna' 'u cha'na ts'aⁿ na tis'a n'omnom na m'aaⁿ na nchjaaⁿ. Ee meiiⁿ na mandí ñ'oom'ñeeⁿ saa xeⁿ tixocatsei'noⁿ na mayuu' juuna', naquii' ts'om' matsei'xmaⁿ cha'cwijom na jaaⁿñeñ'eⁿ.

*Xondaq nndya'ntjoo^{ya} ndaa we patrom
(Lc. 16:13)*

²⁴ Tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ juu na nndaq nndi'ntjomtyeⁿ nnom we patrom na ñejom. Ee nnc'oom ts'aⁿ na ticuee' ts'oom cwii patrom'ñeeⁿ, ndo' nnc'oom na wi' ts'oom cwiicheⁿ. Oo nnts'aana' na nntseit'maaⁿñê cwii naⁿñeeⁿ, ndo' cwiicheⁿ til'ueñe. Xeⁿ na jeeⁿ cwiqueⁿndyo' na nla'tjom'yo' 'naⁿ na nleityandyo' xocju'naaⁿñena' na nla't'maaⁿndyo' Ty'oots'om, ee we ntyja nmeiⁿ xondaq nndye'ntjom'yo' na ñejom.

*Ty'oots'om mach'eeⁿ cwenta ntseinaaⁿ
(Lc. 12:22-31)*

²⁵ 'Cwe' nc'e jo', nndye'yo' nntsjoq: Tanc'om'yo' na jeeⁿ jndye m'aaⁿ n'om'yo' na cwitando'yo' tsjoomnancue, ljo' na nlcwa'yo' oo na nncwe'yo', ndo' lia'yo' chiuu nleit-saaⁿndyo'. Ee Ty'oots'om mantyjeeⁿ cantyjati na cwitando'yo' majndeiticheⁿ na cwe' nantquie na cwicwa'yo'. Mantyjeeⁿ hasta cha'waandyo' 'o, majndeiticheⁿ na cwe' liaa na cwicwee'yo'.

²⁶ Queⁿyo' cwenta cantyja 'naaⁿ cantsaa na ma'ntyja jo nandye. Jooyo' tjaa ljo' cwinomyo' na nntyjeendyeyo' na nla'weyo' nantquie na nleil'ue 'io cha. Saa meiiⁿ na ljo', nquii Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee mañequiaaⁿ na cwicwa' jooyo'. Ndo' 'o cajndandyo'ti'yo' ntyjeeⁿ, nchiiti cantsaa.

²⁷ Mati ¿cwaaⁿ cwiindyo' 'o nndaq nnts'aa na nleitcoñeti cwe' na jeeⁿ jndye matseitiuu'?

²⁸ Quia jo' ¿chiuu na jeeⁿ jndye m'aaⁿ n'om'yo' cantyja chiuu na nleitsaaⁿndyo'? Queⁿyo' cwenta, n'oom ljaa' quii' jndaq, ya cwiwijndana'. Neiⁿncoo' cwiwaa' ljaa'. Tiquil'ana' ts'iaaⁿ, meiiⁿ tiquil'ana' tsaⁿ na nluii liaana'.

²⁹ Saa nndye'yo' nntsjoq: Juu rey Salomón meiiⁿ jeeⁿ tyañê, ndo' tjacantya na ya 'naⁿ na tyoleichom, saa tîcatseijomna' na neiⁿncoo' liaⁿ'aⁿ cha'na neiⁿncoo' cwii ljaa'meiⁿ'.

³⁰ Ndo' xeⁿ laa'ti' matseichjoomñe Ty'oots'om ljaa' quii' jndaq na niomna' xuee je' ndo' 'io cha nlcona', majndeiticheⁿ ntyjeeⁿ chiuu nlcwee'yo' liaa, 'o nn'aⁿ na ticala'yu'ya n'om'yo'.

³¹ Jo' chii tanc'om'yo' na jeeⁿ jndye m'aaⁿ n'om'yo' na nndu'yo': "¿Chiuu nl'aayoq na nlcwaa'a ndo' na nncwaa^{ya}?" oo nndu'yo': "¿Chiuu nl'aayoq na nleijndaa' liaaya?"

³² Ee ñenquii'cheⁿ nmeiⁿ cwil'uee'ndye nn'aⁿ na tic'om nacje 'naaⁿ Ty'oots'om. Saa nqueⁿ na cwiluiiñê Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee mantyjeeⁿ na tjoondyo' cha'tso nmeiⁿ'.

³³ Saa najndyee quiandyo' na nntsā'ntjom Ty'oots'om 'o. Ndo' cal'a'yo' yuu na maty'iomyana' cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom, quia jo' ññequiaaⁿ cha'tso nmeiⁿ na macaⁿ'na' 'o.

³⁴ Jo' chii tinc'om'yo' na jeeⁿ jndye m'aaⁿ n'om'yo' cantyja 'naaⁿ 'naⁿ na nlcaⁿ'na' 'o xuee na cwii wjaana'. Ee xuee 'io waanquia ñ'omtiuu cwenta'na'. Xuee je' malei'tyeⁿ nawi' na chuuna' cwenta'yo'.

7

*Til'uee'ndyo jnaaⁿ nn'aⁿ
(Lc. 6:37-38, 41-42)*

1 'Til'uee'ndyo' jnaa' nn'a' na cwe' xje'nto 'o cha ticu'xe' Ty'ooots'om 'o.

2 Ee mañejuuti ñ'oom na cwil'ue'yo' nacjoo nc'iaa'yo', majuuna' nleil'uee'ñe Ty'ooots'om na nncu'xe'na' 'o. Ndo' cha'xje' na cwitjei'yo' cwenta na cat'uiina' nc'iaa'yo', malaa'ti' nnts'aa' ñ'e'ndyo'.

3 ¿Chiuu na jee' maque'ni' cwenta meii' chjoowi' ljo' mach'ee x'ia'? Ndo' manncu'ti' tique'ni' cwenta na t'ma' matsei'tjoondyu'. Mach'eena' cantyja 'na' cha'cwijom jee' ndo' ntquioo' jnda' na njom ts'omnom x'ia', saa' mei'chjoo tique'ni' cwenta ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom' nncu'.

4 ¿Aa nntsu'yu' nnom x'ia': "Cwa, quiaa' na nncwji'a ntquioo' jnda' na njom ts'omnjom'"? Ndo' 'u je' ndicwa' njom ts'oom tscaa' ts'omnjom'.

5 'U ts'a' na we waa na matseixma'ni' cwji'jndyee' ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom' nncu' quia jo' tquio'ya' na nncwji' ntquioo' jnda' na njom ts'omnom x'ia'.

6 'Tiñe'quia'yo' 'na' na lju' la'xma'na' ndaa' nn'a' na ticala'ñ'oom'ndye Ty'ooots'om na ticala'xma' na nnto'ñ'oom' jona'. Ee xe' na luaa' nl'a'yo' matseijomna' cha'cwijom cwiñe'quia'yo' 'na' na ya na la'xma'na' cwenta' Ty'ooots'om ndaa' calue'. Ndo' calue'ñee' nnta'que'yo' na nntquiiyo' 'o. Mei' tiñe'quia'yo' 'na' na jnda ndaa' na'ñee', ee xe' na ljo' nl'a'yo', matseijomna' cha'cwijom cwitue'yo' ts'uaa' ta' na jee' jnda ndaa' calcu. Ndo' calcu'ñee' cwe' nntyueyo' jona'.

Cata'yo' nnom Ty'ooots'om, quia jo' nnto'ñ'oom'yo'
(Lc. 11:9-13; 6:31)

7 'Ñequii'che' cata'yo' nnom Ty'ooots'om quia jo' nnda'yo' juu na cwita'yo'. Ñequii'che' cal'ue'yo' chiuuya jo' nnoom quia jo' nliu'yo'. Ñequii'che' ca'ma'yo' jom quia jo' nnaa' cha'cwijom 'ndyoots'a jo' ndaa'yo'.

8 Ee cwii ts'a' na waa na macaa' nnom Ty'ooots'om, maxje' nnc'o'ñ'oom' juuna'. Ndo' mati ts'a' na mal'ue' yuu na l'ue ts'om Ty'ooots'om, maxje' nljeii'. Ndo' juu ts'a' na ma'ma', maxje' nntseicanaa'ñe Ty'ooots'om cha'cwijom 'ndyoots'a jo' nnom.

9 '¿'Ñee' cwiindyoyo' 'o na m'aa' yucachjoo jnda, ndo' xe' macaa' tyoo' njom', aa ñequiaa'yu' tsjo' nnoom? Tjaa'na' ñee' nnts'aa' na ljo'.

10 Ndo' xe' maca' yucachjoo jnda' cwii catscaa' njom', ¿aa ñequiaa'yu' catsuu nnoom? Xocatsa' na ljo'.

11 Quia jo' 'o nn'a' na tia nn'a'ndyo', xe' manqui'u'yo' na ñe'quia'yo' 'na' na ya ndaa' nda'yo', majndeitiche' nquii Tsotye'yo' na m'aa' ca'ñoom'luee ñequiaa' 'na' na yatiche' ndaa' nn'a' na cwita' nnoom.

12 'Quia jo' mei'nquia na l'ue n'om'yo' na cal'a nn'a' ñ'e'ndyo' majo'ti cal'a' 'o ñ'e'ndye jona. Ee laa'ti' matsa'ntjom ljeii na tque' Moisés ñequio ñ'oom' Ty'ooots'om na tyoñe'quia profetas tandyo xuee.

Catsaquiaa'a 'ndyoots'a na cantuu
(Lc. 13:24)

13 'O catsaquie'yo' 'ndyoots'a cantuu na nnc'om'yo' nato' Ty'ooots'om. Ee waa 'ndyoots'a tmei' na matseicanaa'ñena' nato t'ma'. Juuna' wjaañ'oomna' ts'a' na nntsuuñe ndo' jndye nn'a' cwi'ooquie' jo' jo'.

14 Saa' 'ndyoots'a cantuu matseicanaa'ñena' nato cajnei'. Nato'ñee' wjaañ'oomna' ts'a' na ticantycwii na nncwando' saa' tijndye nn'a' cwiliu' juuna'.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa'ni' taq' ts'oom
(Lc. 6:43-44)

15 'Cal'a'yo' cwenta ñequio joo nn'a' na tiyuu' ñ'oom cwiñe'quia. Cwiquie'cañomna' 'o na ndoo' jee' nioom' n'omna' cha'na nioom' ts'om catsma' saa' naquii' n'omna' laxma'na na wi'ndyena' cha'cwijom lobo.

16 Nnta'jnaⁿyo' ñeeⁿ joona quia cwiqueⁿyo' cwenta chiuu cwil'ana. ¿Aa nnts'aacheⁿna' na nntseicjoo ts'aⁿ tauva l'oonoom? Oo ¿aa nntseicjoo ts'aⁿ tahigos ts'loom niroom? Xocats'aana' na ljo'.

17 Ee ticwii cwii ts'loom na ya, cwiwe' ta na ya, ndo' ticwii cwii ts'loom na tis'a, cwiwe' ta na tis'a.

18 Ts'loom na ya xocue' ta na tis'a, ndo' ts'loom na tis'a xocue' ta na ya.

19 Ticwii cwii ts'loom na ticats'aa ta na ya, cwit'uana', jnda chii cwituee' nn'aⁿ juuna' quii' chom.

20 Luaa' waa na nnta'jnaⁿyo' naⁿñeeⁿ, ee m'moⁿna' na tiyuu' ñ'oom na cwiñe'quiiana quia na nleitquioo' chiuu waa na cwil'ana.

*Ticha'tsondye nn'aⁿ laxmaⁿna cantyja na matsaⁿntjom Ty'oⁿoots'om
(Lc. 13:25-27)*

21 'Majndye nn'aⁿ cwilue nnoⁿ Ta, saa ticha'tsondyena nnc'ooquiee'ndyena cantyja na matsaⁿntjom Ty'oⁿoots'om. Ñequii'cheⁿ joo nn'aⁿ na cwil'a ljo' na l'ue ts'om Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee, naⁿñeeⁿ nnc'ooquiee'ndye cantyja na matsaⁿntjom.

22 Xuee na nncue'ntyjo na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ, majndye nn'aⁿ nluena nnoⁿ: “Jeeⁿ 'u Ta, ¿aa nchii jnda tquiaayâ ñ'oom naya 'naⁿ ñequio najndei na matsei'xmaⁿ ndo' tjeii'â jndyetia naquii' n'om nn'aⁿ, ndo' l'aayâ jndye 'naaⁿ ñequio najndu' nncu' na tixocaluiina' cantyja najndei na matseixmaⁿ ts'aⁿ?”

23 Quia jo' nnc'oⁿya ndyuee naⁿñeeⁿ, nntsjoⁿ: “Meiⁿchjoo ticwajnaⁿa ñeeⁿ 'o. Quindyⁿyo' nacañomya, 'o nn'aⁿ na tia nn'aⁿndyo'.”

*Chiuu waa na tjaluii we w'aa
(Lc. 6:47-49; Mr. 1:22)*

24 'Ticwii cwii ts'aⁿ na mandii ñ'oom na matsjoⁿ nmeiiⁿ ndo' matseicanda joona', matseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'na cwii ts'aⁿ na jndo' ts'om na s'aa waa' nacjoo' tsjo't'maⁿ na tyeⁿ wacatyeeⁿ.

25 Jnaⁿna' tua', tyjee' jndaa, tioo jndye jndei, teicaljoona' w'aa'ñeeⁿ, saa tiquioona' ee na t'uiityeⁿna' nacjoo' tsjo'ñeeⁿ.

26 Saa ticwii cwii ts'aⁿ na mandii ñ'oom na matsjoⁿ ndo' titseicanda joona', matseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'na cwii ts'aⁿ na tijndo' ts'om na s'aa waa' nacjoo' tei'.

27 Jnaⁿna' tua', tyjee' jndaa, tioo jndye jndei, teicaljoona' w'aa'ñeeⁿ, mana tioona'. Ndo' mat'maⁿ tsuu cantyja 'naaⁿ w'aa'ñeeⁿ.

28 Quia na jnda jnda seineiⁿ Jesús cha'tso ñ'oommeiⁿ, nn'aⁿ na jndyendye jeeⁿ tjawee' n'omna ñ'oom na t'mooⁿ ndaana.

29 Ee tyo'mooⁿ na waa najndei na matseixmaaⁿ, nchii cha'na cwit'mooⁿ nn'aⁿ na jndo' n'om cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

8

*Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na chuu tycu lepra
(Mr. 1:40-45; Lc. 5:12-16)*

1 Quia na jndyocue Jesús ta na tjaaⁿ, jndyendye nn'aⁿ tquiontyjo naxeeⁿeⁿ.

2 Tyjee'cañoom cwii ts'aⁿ na chuu tycu lepra, tjatseicandyoo'ñe, tco' xtye jo nnoom, tso: —Ta, ntyjii na 'u nndaⁿ nntsein'maⁿ ja, xeⁿ l'ue ts'om'.

3 Ndo' Jesús seintyjoⁿ ts'oⁿ, tyenquioom'm tsaⁿñeeⁿ, matsoom nnom: —L'ue ts'oⁿ. Can'maⁿ.

Ndo' mañoom' n'maⁿ tsaⁿñeeⁿ, mana tsu tycu lepra.

4 Quia jo' tso Jesús nnoom:

—Ndi' nntsjoⁿ, meiⁿcwii ts'aⁿ ticatsu' nnom chiuu waa na tuii. Saa cja', cja'tseica'moⁿndyu' nnom tyee, ndo' quiaa' quioo' nnoom na tseixmaⁿ cwentaa'

Ty'oots'om cha'xjeⁿ na sa'ntjom Moisés. Luaa' catsa' cha calui'yuu'na' ndaa nn'aⁿ na jnda n'maⁿ!

*Sein'maⁿ Jesús mosoo' capeitaⁿ, ts'aⁿ romano
(Lc. 7:1-10)*

⁵ Xjeⁿ na mawjaaquee' Jesús tsjoom Capernaum, cwii capeitaⁿ na matsa'ntjom cwii siaⁿnto sondaro seicandyoo'ñe nacañom'm. S'aa ty'oo nnoom.

⁶ Tso:

—'U Ta, moso 'naⁿya macanda cwe' waaⁿ na waa w'aya, tei'caljoo tycutqueeⁿ jom. Jeeⁿ cwajndii maquiina' jom.

⁷ Tso Jesús nnom:

—Nncjo, nntsein'maⁿya jom.

⁸ Saā t'ō capeitaⁿ, tsoom:

—'U Ta, ticatseixmaⁿya na nncja'quie' naquii' w'aya. Mantyjii meiiⁿ cwe' ñ'oom catsu', mana nn'maⁿ moso 'naⁿya.

⁹ Ee mati ja m'aaⁿya nacje 'naaⁿ nn'aⁿ na cwitsa'ntjom. Ndo' mati nncō m'aⁿ sondaro na matsa'ntjoⁿ. Quitsjoo nnom cwii joona: “Cja' luaa'”, ndo' wjaa. Quitsjoo nnom cwiicheⁿ: “Candyo' luaa'”, ndo' ndyo. Quitsjoo nnom cwii cwii moso 'naⁿya: “Catsa' ts'iaaⁿwaa'”, ndo' nts'aa.

¹⁰ Jeeⁿ tjawee' ts'om Jesús quia na jñeeⁿ ñ'oom 'ndyoo tsaⁿñeeⁿ. Tsoom ndaa nn'aⁿ na cwi'oontyjo naxeeⁿ!

—Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjoō, meiⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ Israel tyooljei cwii ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om cha'na tsaⁿm'aaⁿ!

¹¹ Candye'yo' nntsjoō, jndye nn'aⁿ na nchii nn'aⁿ Israel nnaⁿ naⁿñeeⁿ jo ntyja na macalui' ñe'quiom' ñequio ntyja na mawjaacue ñe'quiom'. Ndo' yuu na m'aⁿ Abraham ñ'eⁿ Isaac ñ'eⁿ Jacob yuu na matsa'ntjom Ty'oots'om, ñequio na neiiⁿna nncwindyuaandyena na nlcwa'na ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ.

¹² Saā nquiee nn'aⁿ judíos na qui na cwentaana cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om, nncwji'na' joona jo' jo'. Nncju'na' joona yuu na tjacantya na jaaⁿñe. Jo' jo' nnc'omna na nla'xuaana na matsei'ndaa'na' n'omna. Ndo' nnteinquiena ndei'n'omna na maquiina' joona.

¹³ Quia jo' tso Jesús nnom capeitaⁿñeeⁿ:

—Cha'xjeⁿ na jnda seiyu', maxjeⁿ jo' nluui. Cja'lcwe' na waa wa'.

Ndo' mañejuu xjeⁿñeeⁿ n'maⁿ mosoo' tsaⁿñeeⁿ.

*Sein'maⁿ Jesús staxeeⁿ Simón Pedro
(Mr. 1:29-31; Lc. 4:38-39)*

¹⁴ Tjaquiee' Jesús waa' Pedro. Ljeiiⁿ na waa staxeeⁿ tsaⁿñeeⁿ cjoo' jnduu. Matseicona' juu.

¹⁵ Tyenquiom'm ts'ō tsaⁿñeeⁿ ndo' mañoom' tjameintyjee' na matseicona' juu. Te-icantya, tō' na mandi'ntjom ndaāna.

*Sein'maⁿ Jesús jndye nn'aⁿwii
(Mr. 1:32-34; Lc. 4:40-41)*

¹⁶ Quia na jnda tmaaⁿya, tquiocho nn'aⁿ jndye nc'iaana na cwilei'cho jndyetia na m'aaⁿ Jesús. Ñe'cwii sa'ntjoom na calui' jndyetia, quia jo' jlui'na naquii' n'om naⁿñeeⁿ. Ndo' sein'maaⁿ cha'tso nn'aⁿwii.

¹⁷ Luaa' tuii cha calui'ljuu' ñ'oom' Ty'oots'om na tyoñequiaa profeta Isaías. Tso tsaⁿñeeⁿ: “Manquiiyeeⁿ teijneiⁿ jaa cantyja na tijndeiⁿ n'ooⁿya. Ndo' mati sein'maaⁿ jaa cha'tso ntycu na ñejleichuuna' jaa.”

*Nn'aⁿ na ñe'c'oontyjo naxeeⁿ Jesús
(Lc. 9:57-62)*

18 Quia na nty'iaa' Jesús na jndyendye nn'aⁿ m'aⁿ nacañom'm, tsoom ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na cala'jndaa'ndyena w'aandaa na nnc'oona xndyaa' ndaaluee.

19 Ndo' tjantyjaa' cwii ts'aⁿ na ma'moⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Matso nnoom:

—Maestro, nncjontyjo naxeⁿ! meiⁿyuucheⁿ na wja'.

20 T'o Jesús nnom, tsoom:

—Joo canndye maniom lue'w'aayo' ndo' cantsaa na cwima'ntyja mati maniom can-tquiaayo', saa ja na cwiluiindyö ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee meiⁿ yuu na nncwajndya, tjaa'naⁿ.

21 Cwiicheⁿ ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿñê, matso nnoom:

—Ta, quiaa' ñ'om' na nndi'ntjoty^a nnom tsoty^a, hasta xeⁿ jnda ty'iuya jom, quia jo' yuu' je' ññ'aⁿya ñ'eⁿndyu'.

22 T'o Jesús nnom, matsoom:

—Jndye nn'aⁿ m'aⁿ na tyootando' cantyja 'na'ya. M'aⁿna cha'cwijom l'oo. Ca'ndii' na jona caty'iuundy ntyjeena. Saa 'u je', candyo'tseijomndyu' ñ'eⁿndyö.

Seicheⁿ Jesús jndye ñ'eⁿ nmoⁿ ndaaluee

(Mr. 4:35-41; Lc. 8:22-25)

23 Quia jo' tuooⁿ ts'om w'aandaa, mandi ñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

24 Luaa tuii, tyoowijndye 'oona, tiao cwii jndye t'maⁿ jndei nnom ndaaluee, mawaa na wjaanchjeeñe nmoⁿ w'aandaa. Ndo' jom watsom.

25 Ndo' ty'entyjaa' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jla'nlcwina jom, jluena:

—Jeeⁿ 'u Ta, cwji'n'maaⁿndyu' jaa, manncwja^aya.

26 Quia jo' tsoom ndaana:

—'O nn'aⁿ na ticala'yuya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'ooots'om, ¿chiiu na cwilacatyundyö'?

Ndo' teicantyjaaⁿ, seitiaaⁿ jndye'ñeeⁿ ñequio ndaaluee, mana teicheⁿñ'eⁿna'.

27 Cwe' seiñ'eeⁿtona' naⁿñeeⁿ, jluena:

—¿Ñeeⁿ cwiluiñe tsaⁿm'aaⁿ na jeeⁿcheⁿ ndya' waljoo'? Jnda'jom meiiⁿ jndye, meiiⁿ ndaaluee cwila'candana' ñ'oom na matsaⁿntjoom.

Nn'aⁿ Gadara na la'xmaⁿ naⁿjndii naquii' n'om

(Mr. 5:1-20; Lc. 8:26-39)

28 Jnda jo' jlui'na cwiicheⁿ xndyaa' ndaaluee, ndyuaa nn'aⁿ gadarenos, we nn'aⁿ na la'xmaⁿ naⁿjndii ty'ecatjomndye jom. Jlui'na yuu niom ndei'luaa, jeeⁿcheⁿ ndya' wjeena hasta leicanda^a nncwinom ts'aⁿ nato'ñeeⁿ.

29 Luaa tuii, jndei jla'xuaana, jluena:

—¿Ljo' nntsa' ñ'eⁿndyö, 'u Jesús, Jnda Ty'ooots'om? ¿Aa jnda jndyo' na nlco'wi' jâ, meiiⁿ tyoowe'ntyjo xjeⁿ na nntu'xeⁿndyö?

30 Jo' jo' chjooti matquiö^oti m'aⁿ cwii tmaaⁿ t'maⁿ calcu na cwicwa'.

31 Ndo' naⁿjndii'ñeeⁿ jla'ty'oondyena nnoom jluena:

—Xeⁿ na nncwji' jâ naquii' n'om naⁿm'aⁿ, quiaa' ñ'om' na nntsaquiaa'â naquii' n'om calcu na m'aⁿ luaa'.

32 Quia jo' tsoom ndaana:

—Cwa, catsa'yo'.

Mana jlui'na, ty'equie'nomna naquii' n'om calcu'ñeeⁿ. Ndo' cha'waa tmaaⁿ calcu'ñeeⁿ tmaⁿnquioyo', mana tei'tyu'yo' 'ndyoo ndaaluee. Tjajo' quii' ndaa.

33 Ndo' nn'aⁿ na cwijndoo' jooyo', jlei'nomna, ty'equie'na quii' tsjoom. Tcuu tcuu tyola'candiina chiiu waa na tjoomna ñ'eⁿ calcu'ñeeⁿ ñequio chiiu waa na n'maaⁿ we naⁿñeeⁿ na tyolei'cho naⁿjndii.

34 Quia jo' cha'tso nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ jlui'na, ty'ena na m'aaⁿ Jesús. Ndo' quia na tjomndyena jom, l'ana ty'oo nnoom na calueeⁿndyuaana.

9

*Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee**(Mr. 2:1-12; Lc. 5:17-26)*

¹ Quia jo' tuonnda' Jesús ts'om w'aandaa ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tei'ty'ioo'na ndaaluee. Mana tquiena tsjoom yuu na mac'eⁿ Jesús.

² Ndo' tquiñoñ'om nn'aⁿ cwii ts'aⁿwii' na m'aaⁿ, cwe' ñ'eⁿ tsuee. Tsaⁿñeeⁿ tycutqueeⁿ tei'ljoo jom mana teintjeiⁿ nc'eeⁿ. Quia na nty'iaa' Jesús na t'maⁿ cwila'yuy'a n'om naⁿñeeⁿ, tsoom nnom tsaⁿwii':

—'U jndaaya, c'om' t'maaⁿndyu' ts'om'. Ja jnda seit'maⁿ ts'o^onya 'u cha'tso jnaⁿ na waa.

³ Quia jo' cwanti nn'aⁿ na cwit'mo^o ljeii na tqueⁿ Moisés tyom'aaⁿ n'omna, cwiluena: “Tsaⁿm'aaⁿ ñ'oom ntjeiⁿ matseineiⁿ ee mach'eeⁿ na ljo'yuy cwiluiñê ñ'eⁿ Ty'o^ots'om.”

⁴ Jesús maxjeⁿ mantyjeeⁿ na luaa' cwila'tiuuna. Jo' chii tsoom ndaana:

—¿Chiuu na ticuaaya nquiu'yo' ñ'eⁿndyo?

⁵ ¿Cwaaⁿ ñ'oom cwila'tiuu'yo' na tijndeit'ina' na nntsjoo nnom tsaⁿm'aaⁿ, aa nchii cha'na jnda tsjoo nnom na matseit'maⁿ ts'o^onya jnaaⁿaⁿ na waa? Oo ¿aa nchii nquiu'yo' na jndeit'ina' na nntsjoo quicantyyaaⁿ, cjaacaⁿ?

⁶ Queⁿyo' cwenta, ja na cwiluiindy^o tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee m'mo^onya ndaa'yo' na waa na jndo na matseixmaⁿya tsjoomnancuewaañe na nntseit'maⁿ ts'o^onya jnaaⁿ nn'aⁿ.

Quia jo' tsoom nnom ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee:

—'U re, quicantyya', catseilcwiindy^u tsuee 'naⁿ. Cja'to' wa'.

⁷ Ndo' teicantyyaaⁿ, mana tjaaⁿ waⁿaⁿ.

⁸ Ndo' tmaaⁿ nn'aⁿ na nty'iaa na luaa', tyueneiⁿna ndo' tyola't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om na tquiaaⁿ najneiⁿ nnom Jesús na nnteijndeina' nn'aⁿ.

*Ma'maⁿ Jesús Mateo**(Mr. 2:13-17; Lc. 5:27-32)*

⁹ Jlui' Jesús jo' jo', mana tjaaⁿ. Ndo' ljeiiⁿ ja na jndyuya Mateo. Wacatyaaⁿ w'aa yuu cwitioom nn'aⁿ ts'iaaⁿndaana cwentaa' gobiernom. Tsoom no^o:

—Candyo'tseijomndyu' ñequio ts'iaaⁿ na mats'aa.

Mañoom' teicantyyaya, tjotseijomndyo ñequioñê.

¹⁰ Luaa tuii, wacatyeeⁿ Jesús nacañoom' meiⁿsa w'aya. Ndo' naⁿcwito'ñoom ts'iaaⁿndaana nn'aⁿ cwentaa' gobiernom ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'tjo^ondye nnom Ty'o^ots'om cantyya na nquiu nn'aⁿ fariseos, ñe'naaⁿ meindyuaandyena ñ'eⁿñê ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

¹¹ Saa quia na nty'iaa nn'aⁿ fariseos na luaa' mach'eeⁿ, ta'x'eena ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, jluena:

—¿Chiuu na macwa' maestro 'naⁿyo' ñequio naⁿcwito'ñoom ts'iaaⁿndaana nn'aⁿ cwentaa' gobiernom ndo' ñequio nn'aⁿ na cwila'tjo^ondye nnom Ty'o^ots'om?

¹² Quia na jndii Jesús na luaa' cwiluena, tsoom:

—Nn'aⁿ na tiwii titjo^ondyena ts'aⁿ na mach'ee nasei. Saa nn'aⁿ na wii tjo^ondyena tsaⁿñeeⁿ.

¹³ Waa ñ'oom' Ty'o^ots'om na luaa matsona': “Ja cajndati ntyjii na nnc'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' nchiiti na cwiñe'quia'yo' quioo' na cwila't'maaⁿndyo' ja.”

Tsoti Jesús:

—Catsa'yo' ndo' cala'noⁿyo' ljo' ñe'ca'moⁿ ñ'oomwaa'. Ee ja nchii na jndyo^o na nncwaⁿya nn'aⁿ na cwilla na maty'iomyana', saa jndyo^o na nncwaⁿya nn'aⁿjnaⁿ na calcwe' n'omna.

¿Aa macaⁿna' na nla'cwejndo'ndye nn'aⁿ?

(Mr. 2:18-22; Lc. 5:33-39)

14 Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa Juan, tyquie'cañomna Jesús. Tyola'ncjoo'ndyena, jluena:

—¿Chiuu na já ñequio nn'aⁿ fariseos jndye ndii' cwila'cwejndo'ndyô, saã nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' tiquila'cwejndo'ndyena?

15 T'o Jesús ndaa naⁿñeeⁿ, seineiiⁿ ñ'oom tjañoom':

—Joo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ nquii ts'aⁿ na macoco, ¿aa nnc'omna na chjoo' n'omna yocheⁿ na cwiwit'maaⁿ na ndicwaⁿ m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna? Xocats'aana'. Saã nncue'ntyjo xuee na nncwji'na' juu ts'aⁿ na macoco quii'ntaaⁿna. Quia ljo'cheⁿ nnc'omna na chjoo' n'omna ndo' nla'cwejndo'ndyena.

16 Quia jo' seineiⁿti Jesús ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ ñ'oom xco na jndyoñ'oom. Tsoom:

—Ticaty'iomyana' na nntseyio ts'aⁿ liaa ntsaa ñ'eⁿ cwii taⁿ liaa xco na tyootmaⁿ. Ee xeⁿ na ljo' nnts'aa, nncjaateii liaa xco, nnc'ioo'ñena' liaa ntsaa ndo' liaa ntsaa cwajndiiti njndii'ñena'.

17 Meiⁿ xocatiom ts'aⁿ winom xco ts'om tjaⁿ na jnda teil'ue, ee xeⁿ na luaa' nts'aa ts'aⁿ, nty'ioo' tjaⁿ, mana cwiwindaa'ñ'eⁿ juuna' ndo' mati nlcwe' winom. Maxjeⁿ nntiom ts'aⁿ winom ts'om tjaⁿ xco ndo' laa'ti' meiⁿ tjaⁿ xocwi'ndaa' meiⁿ winom.

Yuscuchjoo jnda Jairo

(Mr. 5:21-43; Lc. 8:40-56)

18 Yocheⁿ na matseineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ, tyje'cañoom cwii ts'aⁿ na cwiluiitquieñe wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tco' xtye jo nnoom, tso:

—Je'ndyo tue' nomjndaaya. Saã xeⁿ wja' na nntio' ts'o' nacjoom'm, nncwando'nnaaⁿaⁿ. Cwa cja', catio'ya' ts'o' nacjoom'm, quia jo' nncwando'xcoom.

19 Ndo' teicantyja Jesús, tjantyoⁿ naxeⁿ tsaⁿñeeⁿ ñequio já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê.

20 Luaa tuii, jndyontyo cwii yuscu naxeⁿ Jesús na niroom wii'. Yuscu'ñeeⁿ jnda canchoo'we chu na tyoocameintyjee' na cwicaa niroom'm. Jndyotseicandyoo'ñê, t'ueeⁿ 'ndyoo liaa' Jesús.

21 Ee seitioom naquii' ts'oom: “Xeⁿ cwe' na nndaã ñequiuu'a liaⁿaⁿ, quia jo' nn'maⁿya.”

22 Taqueⁿ Jesús nty'iaaⁿaⁿ yuscu'ñeeⁿ. Tsoom nnom:

—'U jndaaya, c'om' t'maaⁿndyu' ts'om'. Nc'e na matseyiu'ya ts'om' ñ'eⁿndyo, jnda n'maⁿ.

Ndo' mañejuu xjeⁿñeeⁿ n'maⁿ.

23 Jnda tuee' Jesús waa' Jairo'ñeeⁿ, tjaqueⁿeⁿ naquii' w'aa. Nty'iaaⁿaⁿ nn'aⁿ na cwitjoⁿ nmaaⁿ, ñequio jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tacwaxua ndyuee.

24 Tsoom ndaa naⁿñeeⁿ:

—Calui'yo', ee nchii na jnda tue' yuscuchjoom'aaⁿ. Cwe' watsoo.

Saã cwe' teincona jom.

25 Jnda na tjeiiⁿeⁿ naⁿñeeⁿ ch'eⁿ, tjaqueⁿeⁿ yuu ndii' ts'oochjoo, t'ueeⁿ ts'o. Teintyja yu'ñeeⁿ.

26 Cha'waa ts'ondaa'ñeeⁿ t'om ñ'oom na tuii na luaa'.

Sein'maⁿ Jesús we naⁿnchjaaⁿ

27 Na mawjaati Jesús ty'entyjo we naⁿnchjaaⁿ naxeeⁿeⁿ. Jndei tyola'xuaana, tyoluena:

—Ta, 'u na cwiluiindyuu' tsjaaⁿ 'naaⁿ David na jndyowicantyjo', c'oom' na wi' ts'om' já.

28 Quia na tjaqueⁿeⁿ quii' w'aa, ty'entyjo naⁿnchjaaⁿñeeⁿ naxeeⁿeⁿ. Tsoom ndaãna:

—¿Aa cwilayu'yo' na nndaã nnts'aaya na nnty'ia'yo'?

T'oona nnoom jluena:

—Ta, cwilayuu'â na nndaã nntsa'.

29 Quia jo' tyenquoom'm lua'ndaana, tsoom:

—Cats'aana' cha'xjeⁿ na cwilayu'ya n'om'yo'.

30 Mana tco'yana' n'omnda^a naⁿñeeⁿ. Ndo' tqueⁿtyeⁿ Jesús ñ'oom ndaana, tsoom:

—Cal'a'yo' cwenta na meiⁿcwii ts'aⁿ ticalaneiⁿyo' nnom 'ñeeⁿ sein'maⁿ 'o.

31 Saa yuu waa, jlui' naⁿñeeⁿ jo' jo', to'na, tyot'oomna ñ'oom ya cantyja 'naaⁿaⁿ cha'waa ts'onda^añeeⁿ.

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na tileicatseineiⁿ

32 Xjeⁿ na cwi'oo naⁿñeeⁿ, luaa tuii, tquioñ'om nn'aⁿ cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ Jesús. Tileicatseineiⁿ na maleiñ'oom jndyeta juu.

33 Quia na jnda tjeiiⁿeⁿ jndyeta naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ, jnaaⁿ na matseineiⁿ. Tyueneiiⁿ nn'aⁿ, jluena:

—Meiⁿ cha'waa ndyuaaya ndyuaa Israel, tijoom ñenty'iaaya cwii nnom cha'na luaa'.

34 Saa nn'aⁿ fariseos tuee'na ñ'oom nacjoo' Jesús, jluena:

—Cantyja najndeii nguui na cwiluitquieñe ndaa^a naⁿjndii, jo' na macwjeeⁿeⁿ naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ.

Wi' ts'om Jesús nn'aⁿ

35 Tyomanom Jesús cha'tso njoom t'maⁿ ñequio njoom nch'u ts'onda^a Galilea. Tyo'mooⁿ ndaa^a nn'aⁿ naquii' lan'om. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom naya cantyja na matsaⁿntjom Ty'ooots'om. Tyotsein'maaⁿ nn'aⁿ ticwii cwii nnom tycu na wiina, ñ'eⁿ ticwii cwii nnom na tajndeii' n'omna na maquiina'.

36 Quia na nty'iaaⁿaⁿ nn'aⁿ na jndyendye, t'oom na wi' ts'oom naⁿñeeⁿ ee cwe' m'aⁿntjeiⁿtona ndo' tjaa 'ñeeⁿ na nnteijndeii' jona. Laxmaⁿna cha'cwijom cwii tmaaⁿ canmaⁿ na tjaa 'ñeeⁿ juu na ya nnteix'ee.

37 Quia jo' tooⁿoⁿ na ma'mooⁿ na jndye nn'aⁿ mam'aⁿ na nndye ñ'oom' Ty'ooots'om saa tijndye nn'aⁿ na nntjei'yuu'ndye ndaana. Tsoom ñ'oom tjañoom' ndaa^a nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê:

—Jeeⁿ ya jnda tue' ntjom, saa naⁿntjom tijndyendyena.

38 Jo' chii cala'ty'oondyo' nnom Ty'ooots'om na jom cwentaaⁿaⁿ ntjom'ñeeⁿ, na cajñoom nn'aⁿ na c'oocatyjeendye ntjoom'm.

10

Macwjiñe Jesús canchoo'we nn'aⁿ nluindye apóstoles

(Mr. 3:13-19; Lc. 6:12-16)

1 Jesús tqueeⁿñê já nn'aⁿ canchoo'we. Tquiaaⁿ cantyja najndeii na matseixmaaⁿ ndaayâ na catjeii'â jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ, ndo' na cala'n'maaⁿyaⁿ nn'aⁿ cha'tso nnom ntycu na wiina ñequio cha'tso nnom na tajndeii' n'omna na maquiina'.

2 Nmeiiⁿ ncuee canchoo'wendyô apóstoles na jñoom ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ. Najndyee Simón, na mati jndyu Pedro, jnda we tyjeeⁿ Andrés, jnda jo' Jacobo ñequio tyjeeⁿ Juan ntseinda Zebedeo,

3 Felipe ñequio Bartolomé, Tomás ñequio ja Mateo na ñeto'ñôⁿ ts'iaaⁿnda^a nn'aⁿ, ndo' Jacobo jnda Alfeo ñequio Lebeo, tsaⁿ na cwiluena Tadeo,

4 Simón, ts'aⁿ na ndii'ñe tmaaⁿ nn'aⁿ partido cananista, ndo' ñ'eⁿ Judas Iscariote, tsaⁿ na tquiaa cwenta Jesús.

Majñom Jesús nn'aⁿ canchoo'wendye

(Mr. 6:7-13; Lc. 9:1-6)

5 Ndo' canchoo'wendyô já jñom Jesús, jnda tquiaaⁿ ñ'oom ndaayâ, tsoom:

—Tintsaquie'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii nn'aⁿ judíos ndo' tintsaquie'yo' naquii' meiⁿcwii tsjoom 'naaⁿ nn'aⁿ samaritanos.

⁶ Saa catsa'yo' na m'aⁿ nn'aaⁿya, nn'aⁿ Israel na cwiluiindyena cha'cwijom canmaⁿ na jndaⁿ tsuundye.

⁷ Ndo' yocheⁿ na tsaco'ndii'ndyo', quia'yo' ñoom, candu'yo' na jndaⁿ tue'ntyjo na nntsaⁿntjom Ty'o^oots'om naquii' n'om nn'aⁿ.

⁸ Cala'n'maⁿ'yo' nn'aⁿwii ñequio nn'aⁿ na cho tycu lepra. Calanlcwi'yo' l'oo. Catjei'yo' na'jndii naquii' n'om nn'aⁿ. Cha'xjeⁿ na jnda 'o na cwe'yu naya na matseixmaⁿ Ty'o^oots'om, malaa'ti' quia' 'o na nndaa nt'omcheⁿ.

⁹ 'Tintsacho'yo' s'om cajan, meiⁿ s'om xuee, meiⁿ s'om wee na ñjom chetsja' na ntyjaandyo'.

¹⁰ Meiⁿ chetsja' tintsacho'yo' na tsa'yo' nato, ñecwii ljo liaa, meiⁿ lcoom, meiⁿ ts'ooml'eii. Ee ts'aⁿ na mandintjom nnom Ty'o^oots'om, tseixmaaⁿ na co'ñoom na nleil'uee'ñê na macaⁿna' jom.

¹¹ 'Ndo' meiⁿyuucheⁿ na nntsaquie'yo', meiiⁿ tsjoom t'maⁿ, meiiⁿ tsjoom chjoo, jo' jo' cal'uee'ndyo' 'ñeeⁿ juu tseixmaⁿ na ya ts'aⁿñe. Waa' tsaⁿ'ñeeⁿ jo' caljoo'ndyo' hasta quia na nlui'yo' tsjoom'ñeeⁿ.

¹² Quia na cwitsaquie'yo' naquii' w'aa'ñeeⁿ, candu'yo' ndaaⁿ nn'aⁿ na Ty'o^oots'om matio'naaⁿñê joona.

¹³ Ndo' xeⁿ w'aa'ñeeⁿ m'aⁿ nn'aⁿ na ya nn'aⁿndye, quia jo' nluii cha'xjeⁿ na cwindu'yo' na catio'naaⁿñe Ty'o^oots'om joona. Saaⁿ xeⁿ tic'omna na ya nn'aⁿndyena, quia jo' tixocaluii cha'xjeⁿ na cwindu'yo'.

¹⁴ Ndo' xeⁿ nnts'aana' na m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na tiñe'catseiljo 'o, oo tiñe'candii ñoom na cwindu'yo', quia na cwicalui'yo' w'aa'ñeeⁿ oo tsjoom'ñeeⁿ cala'quia'yo' ts'oⁿjndaaⁿ na chuu' nc'ee'yo'. Ee na nl'a'yo' na luaa' cwicalui'yuu'na' na joona tiñe'cato'ñoomna ñoom' Ty'o^oots'om na cwiñe'quia'yo'.

¹⁵ Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjoo, juu xuee na nncu'xeⁿ Ty'o^oots'om nn'aⁿ, mat'maⁿti nlco'wi'na' nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ yuu na t'icato'ñoom nn'aⁿ ñoom naya, nchiiti na nlco'wi'na' nn'aⁿ ndyuaa Sodoma ñequio Gomorra na teiyo seityuii' Ty'o^oots'om cwii cwii tsjoomna nc'e na wi'ndye naⁿ'ñeeⁿ.

Nlco'wi'na' 'o

¹⁶ 'Queⁿ'yo' cwenta, majñoⁿya 'o quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na wi'ndye. Cwiluiindyⁿ cha'cwijom canmaⁿ na m'aⁿ quii'ntaaⁿ lobo. Cwe' jo' c'om'c'eendyo' cha'na catsuu cha tiquiu'nn'aⁿna' 'o. Ndo' c'om'yo' na tjaa mayaⁿ'yo' cha'na catu'.

¹⁷ Matsjoo cal'a'yo' cwenta naⁿ'ñeeⁿ ee nnc'oochona 'o ndaaⁿ naⁿmaⁿ'naaⁿ ndo' nla'sei'na 'o meiiⁿ naquii' lan'om 'naaⁿna.

¹⁸ Ndo' nnc'oochona 'o jo ndaaⁿ gobiernom ñequio jo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwiluii'tmaⁿndyeti nc'e cwila'xmaⁿ'yo' cwentaya. Jo' na ññequiaana' na wanaaⁿ na nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'naⁿya ndaaⁿ naⁿ'ñeeⁿ ndo' mati ndaaⁿ nn'aⁿ na tyoocandaa ñoom' Ty'o^oots'om.

¹⁹ Saaⁿ tinc'om'yo' ñ'omtiuu ñoom na nntjei'yuu'ndyo' oo chiuuya nlanchu'yo' ñoom. Ee nquii Ty'o^oots'om m'mooⁿ naquii' n'om'yo' cwaaⁿ ñoom na nndu'yo' quia na je' mamacaⁿna' na nntjei'yuu'ndyo'.

²⁰ Ee ñoom na nndu'yo' nchii na jndo' n'om' ncjo'yo' ee nquii Espíritu na cwiluiñe Ty'o^oots'om nntseijnooⁿ'oⁿ n'om'yo' cwaaⁿ ñoom nnt'o'yo'.

²¹ 'Ee ntseinda ts'aⁿ ññequiana cwenta tyjeena na nla'cuee' naⁿmaⁿ'naaⁿ juu. Ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na ññe'quiana cwenta ndana na cwje. Ndo' nda nn'aⁿ nla'wendyena nacjoo tyendyeena cha cwje naⁿ'ñeeⁿ.

²² Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ nnc'omna na jndoona 'o, nc'e na cwilaxmaⁿ'yo' cantyja 'naⁿya. Saaⁿ juu ts'aⁿ na tyeⁿ cwiljoo'ñe ñ'eⁿndyoⁿ hasta na macandaⁿ, tsaⁿ'ñeeⁿ nlui'n'maaⁿñe.

²³ Quia cwita'wi'na 'o na m'aⁿyo' cwii tsjoom, calui'yo' jo' jo', catsa'yo' cwiicheⁿ tsjoom. Ee ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo, tyoolui'ñ'eⁿ njoom ndyuaa Israel na nnt-jei'yuu'ndyo' ndaa nn'aⁿ ndo' ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncwjandda'a.

²⁴ Tsoti Jesús ñ'oom tjañoom' ndaa ja nn'aⁿ na cwilajomndyō ñ'eⁿñê. Tsoom:

—Juu ts'aⁿ na matsei'naaⁿ ticaluiit'maⁿñê, ee nquii maestro 'naaⁿaⁿ cwiluiit'maⁿñeti nchiiti jom. Ndo' mati juu ts'aⁿ na mandiantjom ticaluiit'maⁿñê, ee nquii patrom 'naaⁿaⁿ t'maⁿti cwiluiiñe nchiiti jom.

²⁵ Juu ts'aⁿ na matsei'naaⁿ matsona' na catjoom cha'xjeⁿ na matjom maestro 'naaⁿaⁿ. Ndo' mati juu ts'aⁿ na mandiantjom maty'iomna' na cjaawinoom cha'xjeⁿ na mawinom ts'aⁿ na mandiantjom nom. Ndo' nquii ts'aⁿ na cwiluiitquieñe cwii w'aa, xeⁿ nlue nn'aⁿ na cwiluiiñe tsaⁿjndiitquiee, majndeiticheⁿ tinluena ñ'oomwi' nacjoo nn'aⁿ waⁿaⁿ.

'Ñeeⁿ juu laxmaaⁿya na c'ooⁿya na nquiaaya

(Lc. 12:2-9)

²⁶ Quia jo' tintyue'yo' ljo' na nl'a nn'aⁿ 'o. Ee cha'tso na wanty'iuu' m'aaⁿna' je', maxjeⁿ nleitquioo'. Ndo' meiⁿ tjaa'naⁿ cwii na cwe' nty'iu tuui na tixocwitquioo'na'.

²⁷ Cwe' jo' joo ñ'oom tjañoom' na matseinaⁿya ndaa'yo', 'o calaneiⁿ ndyeyu'yo' ndaa nn'aⁿ. Ndo' ñ'oom na matseinaⁿya ndaa'yo' na ñencjo'yo', candu'yo' na candye cha'tso nn'aⁿ.

²⁸ Tinc'om'yo' na nquia'yo' joo nn'aⁿ na cwila'cwjee nc'iaa ee tixondaⁿ nla'catsuuna añmaaⁿ nn'aⁿ. 'O je' c'om'yo' na nquia'yo' nquii Ty'oots'om ee jom waa najneiⁿ na nncjoom'm ts'aⁿ quii' b'io, na nntsuuñe añmaaⁿ ts'aⁿ na macanda.

²⁹ 'O manqui'yo' na meiⁿchjoo ticajnda cwiwil'ua we cantsaa nch'u. Saa nquii Tsotyeyo' Ty'oots'om mach'eeⁿ cwenta jooyo'. Meiⁿcwiindyeyo' jooyo' xocue' na ticaljeiiⁿ.

³⁰ Mati ticwii cwii soonqueⁿyo' majndaa' ntyjeeⁿ ljo' joona'.

³¹ Cwe' jo' tilacatyundyō ee jndandyo'ti'yo' ntyjeeⁿ nchiiti cantsaa nch'u.

Catjei'yuu'ndyō cantyja 'naaⁿ Jesucristo

(Lc. 12:8-9)

³² 'Ndo' meiⁿcwiñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nncwji'yuu'ñe cantyja 'naⁿya jo ndaa nn'aⁿ, ja nncwji'yuu'ndyō na mawajnaⁿa jom jo nom Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee.

³³ Saa 'ñeeⁿ ts'aⁿ na nncwji'ñe cantyja 'naⁿya jo ndaa nn'aⁿ, mati ja nncwji'yuu'ndyō na ticwajnaⁿa jom jo nom Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee.

Cantyja 'naaⁿ Jesús matōⁿna' nn'aⁿ

(Lc. 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ 'Ticala'tiuu'yo' na jndyōō tsjoomnancue na ya nnc'om nn'aⁿ ñ'eⁿ nc'iaana. Ee ja nchii na jndyōō na caljoya n'om nn'aⁿ ñequio nc'iaana. Ee cantyja 'naⁿya nnc'om nn'aⁿ na jndoondye ntyjeena.

³⁵ Ee cantyja 'naⁿ ja nntōⁿna' tsaⁿs'a ñ'eⁿ tsotyeeⁿ, mati tsaⁿscu ñ'eⁿ tsoñeeⁿ, ndo' tsaⁿnntsa ñ'eⁿ staxeeⁿeⁿ.

³⁶ Cwe' jo' cwii cwii ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyō, nquiee nn'aⁿ waⁿaⁿ nla'jndoona jom.

³⁷ 'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na jndati ntyjii tsotyeyo, tsondyee, nchiiti ja, tsaⁿñeeⁿ titseixmaaⁿ na nnc'oomñe cwentaya. Mati juu ts'aⁿ na jndati ntyjii ñ'eⁿ ti'jnda, oo nomjnda, nchiiti ñ'eⁿndyō ja, tsaⁿñeeⁿ ticatsona' na nnc'oomñe cwentaya.

³⁸ Ndo' meiⁿcwiñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntseijomñe cantyja na mats'aa, xeⁿ tiljoya ts'om nawi' na matjom cantyja 'naⁿya, meiⁿ cue', tsaⁿñeeⁿ ticatsona' na nntseixmaaⁿ cwentaya.

³⁹ Ee meiⁿcwiñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mañequiaañe na catjom ljo' na nntjom nc'e na m'aaⁿ cantyja 'naⁿya, nlui'n'maaⁿñe tsaⁿñeeⁿ. Ndo' meiⁿcwiñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mal'uee'ñe cheⁿnquii chiuu nlui'n'maaⁿñê, majo'to jo' nntsuuñê.

*Naya na cwicandaa nn'aⁿ**(Mr. 9:41)*

⁴⁰ Meiⁿquia ts'aⁿ na matseiljo 'o, mati ja matseiljo tsaⁿñeeⁿ. Ndo' juu ts'aⁿ na matseiljo ja, mati matseiljo tsaⁿñeeⁿ Tsotyaya na jñom ja.

⁴¹ Meiⁿquia ts'aⁿ na matseiljo cwii profeta na mañequiaa ñ'oom' Ty'o^ots'om, juu naya na macandaa' cwii profeta, majo'ti nndaa' tsaⁿñeeⁿ. Ndo' meiⁿquia ts'aⁿ na matseiljo cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ cantyja na maty'iomyana', nc'e na manty'iaaⁿ'aⁿ na ya mach'ee tsaⁿñeeⁿ, mañejuu naya na macandaa' ts'aⁿ na ya mach'ee, majo'ti nnda' tsaⁿñeeⁿ.

⁴² Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mach'ee naya meiiⁿ ñe'chjoowi' ndaatoo teiⁿ na nnc'uu cwii ts'aⁿ na tit'maⁿ cwiluiñe nc'e na matseijomñe ñ'eⁿndyo, ñ'oom na mayuu' na matsjoo ndaa'yo', tsaⁿñeeⁿ waa naya 'naaⁿ'aⁿ.

11*Juan jñoom nn'aⁿ na m'aaⁿ Jesús**(Lc. 7:18-35)*

¹ Quia na jnda t'moⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ ndaa' ja nn'aⁿ na canchoo'wendye na cwilajom-ndyo ñ'eⁿñe, quia jo' jlueeⁿ'eⁿ jo' jo'. Tjaaⁿ na m'mooⁿ ndo' na ñequiaaⁿ ñ'oom naquii' njoom ndyuaa'ñeeⁿ.

² Juan tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ, m'aaⁿ w'aancjo quia na jñeeⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ' ts'iaaⁿ na tyoch'ee Cristo. Jñoom we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñe na c'oota'x'ee cwii ñ'oom 'ndyoo Jesús.

³ Juena:

—¿Aa 'u cwiluiindyu' Cristo na nncwjee'cañoom tsjoomnancue, oo aa nncwindoo'â cwiicheⁿ?

⁴ T'o Jesús ndaa' naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Catsa'yo' ndo' candu'yo' nnom Juan cantyja ñ'oom naya na cwindye'yo' ndo' na cwinty'ia'ndaa'yo' na jndye nn'aⁿ cwin'maaⁿ.

⁵ Ndo' candu'yo' nnoom nn'aⁿ na ñet'om na nchjaaⁿ jnda teitquiao. Nn'aⁿ na ñet'om na ntjeiⁿ nc'ee' je' ya cwi'ooca'. Nn'aⁿ na ñecho tycu lepra, je' jnda ljuu'ndye. Nn'aⁿ na ñet'om na cantaa, je' ya cwindye. Ndo' nn'aⁿ na jnda tja, je' jnda cwita'ndo'xcona. Ndo' joo nn'aⁿ na nty'iaandye jnda macwindyena ñ'oom naya na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^ots'om joona.

⁶ Ndo' neiiⁿ ts'om ts'aⁿ na ñe'cwii matseitiuu cantyja 'naⁿya ee juu xotseijnaaⁿ'na'.

Ñ'oommeiⁿ seineiⁿ Jesús ndaa' nn'aⁿ na jñom Juan.

⁷ Quia na jnda ty'elcwee' naⁿñeeⁿ, to' Jesús na matseineiⁿ ndaa' tmaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacañom'm cantyja 'naaⁿ' Juan. Tsoom:

—¿Chiuu waa na saacanty'ia'yo' na sa'yo' na m'aaⁿ Juan jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om? ¿Aa nty'ia'yo' na jom ts'aⁿ na we waa na matseineiⁿ cha'cwijom cwii tsmaaⁿ na maleiñ'oomñe jndye? Ntyjii nchii jo'.

⁸ Quia jo' ¿chiuu waa na saacanty'ia'yo' na sa'yo'? ¿Aa nty'ia'yo' cwii ts'aⁿ na cwee liaa na jnda? Ntyjii nchii jo'. Ee 'o nqui'yo' na macandā nn'aⁿ na tjacantyja na t'maⁿ n'iaaⁿ, joona cwicwee'na liaa jnda ñequio nn'aⁿ w'aana.

⁹ Quia jo' ¿chiuu waa na saacanty'ia'yo'? ¿Aa nty'ia'yo' cwii profeta? Ja ntyjii na jo'. Ndo' jom t'maⁿti cwiluiñe nchiiti nt'omcheⁿ profeta.

¹⁰ Ee ljei' 'naaⁿ' Ty'o^ots'om matseineiⁿ'na' cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Luaa matsona':
Ja majñooⁿñetyaya cwii moso 'naⁿya na wjaajndyee jo njom'.

Jom nncwji'yuu'ñe cantyja 'naⁿ', cha nnc'omc'eendye nn'aⁿ quia na nncue'cañoom'.

¹¹ Ndo' tsoticheⁿ Jesús:

—Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjo, tijoom ñeteitquiao'ñe cwii ts'aⁿ na t'maⁿti cwiluiñe quii'ntaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ cha'na juu Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ. Saa meiiⁿ

na ljo', meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na jnda tjaquiee'ñe cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om, meiiⁿ tit'maⁿ cwiluiiñe, saa t'maⁿti cwiluiiñe, nchiiti Juan.

¹² Ndo' seineiⁿti Jesús, tsoom:

—Quia na to' Juan na tyotseits'oomñe nn'aⁿ teitquioo' na cwila'jnda nn'aⁿ na nnc'ooquiee'ndyena cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om hasta xjeⁿ je'. Ndo' naⁿñeeⁿ cwiqueⁿ n'omna na nnaⁿjndana cha nndaⁿ nla'xmaⁿna cantyja 'naaⁿ juuna'.

¹³ Cha'tso ñ'oom' Ty'o^ots'om na tyotjeii'yuu'ndye profetas ñequio ljeii na tqueⁿ Moisés tjoom' t'mooⁿna' cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om. Ndo' quia na tyjee' Juan, jom t'mooⁿ na jnda tue'ntyjo na mamatsa'ntjom Ty'o^ots'om.

¹⁴ Toom cwe' nlayu'yo' na Juan matseinoomñe cwentaa' profeta Elías tsaⁿ na waa ñ'oom na ndyonda'.

¹⁵ 'Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na ndii, candii.

¹⁶ '¿Ljo' ñ'oom na nntseijooⁿa cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ tiempomeiiⁿ? Joonaa matseijomna' cha'na yocanch'u na cwinquioo' naquii' tsjoom.

¹⁷ Cwila'xuaana ndaa n'iaana, cwiluena: “Ñetjoo'â tsmaaⁿ juu som na cwitjo' na toco ts'aⁿ saa 'o ticala'jnom'yo'. Jnda chii ñetjoo'â som ts'oo, saa 'o ticyuee'yo'.”

¹⁸ Maluaa' matseijomna' na cwil'a nn'aⁿ na m'aⁿ tiempomeiiⁿ. Ee tyje'cañoom Juan quii'ntaaⁿyo', t'oom cha'cwijom ts'aⁿ na chjoo' ts'om. Tîcwaaⁿaⁿ nantquie na ya, meiⁿ tîc'om winom. Saa 'o cwindu'yo' tsaⁿjndii matseixmaaⁿ.

¹⁹ Jnda jo' tyjacaño^o nnc^o na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Ja matseijomndyo ñ'eⁿ nn'aⁿ, macwa'a ñ'eⁿndyena. Saa 'o cwindu'yo' cantyja 'naⁿya: “Luaa' ts'aⁿ jeeⁿ cwa', jeeⁿ 'uu. Juu jeeⁿ ya matseix'iaa'ñe ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnom Ty'o^ots'om ñequio nn'aⁿ na cwito'ñoom ts'iaaⁿndaⁿ nn'aⁿ cwentaa' gobiernom.” Saa tints'aa, ee cwiwitquioo' na jndo' ts'om Ty'o^ots'om ee cha'tso na matseijndaa'ñe ma'moⁿna' na ljo'.

Njoom na m'aⁿ nn'aⁿ na tiñe'cala'canda

(Lc. 10:13-15)

²⁰ Jnda chii to' Jesús na matseitaaⁿaⁿ nn'aⁿ njoom yuu na jndyeti ts'iaaⁿ s'aaⁿ na ma'moⁿna' na tseixmaaⁿ najndei Ty'o^ots'om ee na tîcalcwe' n'om naⁿñeeⁿ. Matsoom:

²¹ —Jee jndo'cheⁿyo' 'o nn'aⁿ tsjoom Corazín. Jee jndo'cheⁿyo' 'o nn'aⁿ tsjoom Betsaida. Ee quii'ntaaⁿyo' jndye ts'iaaⁿ t'maⁿ s'aa saa tîcalcwe' n'om'yo'. Xeⁿ s'aa ts'iaaⁿmeiⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón, tyuaa'ti jnda tcwee'na liaa tsja' ndo' jnda tioona tsjaa' nqueⁿna na cwit'mooⁿna na cwilcwe' n'omna.

²² Nndye'yo' nntsjo^o, xuee na nncu'xeⁿ Ty'o^ots'om nn'aⁿ t'maⁿti nlco'wi'na' 'o nchiiti nn'aⁿ tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón.

²³ Ndo' 'o nn'aⁿ tsjoom Capernaum, ¿aa cwila'tiuu'yo' na cañoom'lueecheⁿ nntseiwendyena' 'o cwe' ee na jndye ts'iaaⁿ s'aaya quii'ntaaⁿyo'? Maxjeⁿ nntiom Ty'o^ots'om 'o yuu na meindoo' l'oo. Mana ntsuuñ'eⁿ tsjom'yo' Capernaum. Xeⁿ nn'aⁿ na ñet'om tsjoom Sodoma nty'iaana ts'iaaⁿ t'maⁿ cha'na s'aaya quii'ntaaⁿyo', ndicwaⁿ waa tsjoomna xjeⁿ je'cheⁿ.

²⁴ Nndye'yo' nntsjo^o xuee na nncu'xeⁿ Ty'o^ots'om nn'aⁿ t'maⁿti nlco'wi'na' 'o nchiiti nn'aⁿ na ñet'om ndyuaa tsjoom Sodoma.

Quio'yo' na m'aaⁿya ndo' nliu'yo' na nnta'jndyee'yo'

(Lc. 10:21-22)

²⁵ Ndo' majuu xjeⁿñeeⁿ to' Jesús na matseineiⁿ nnom Ty'o^ots'om, tsoom:

—Matseit'maaⁿndyo 'u Tsotyaya na cwiluiindy^u na matsa'ntjom' cañoom'luee ñequio nnom tsjoomnancue. Ee 'u jnda tanty'iuu'ndyu' ñ'oommeiⁿ ndaa nn'aⁿ na jndo' n'om ñequio nn'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ cwila'noⁿ, saa jnda seicanooⁿ joonaa ndaa nn'aⁿ na cje cwil'a.

²⁶ Mayuu' Ta, ee luaa' waa na tjawee' ts'om'.

²⁷ Tsonnda' Jesús ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñe:

—Cha'tso na cwila'xmaⁿ najnda, Tsotyaya Ty'ooots'om jnda tquiaaⁿ jooⁿa' l'ooya. Tjaa 'ñeeⁿ tsei'nōⁿ chiuu tseixmaⁿya na cwiluiindyō Jnaaⁿ, macanda nqueⁿ ntyjeeⁿ. Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ tsei'nōⁿ chiuu tseixmaⁿ Tsotyaya, macanda ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ mantyjiiya. Mati meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'oōⁿ na nntsei'nōⁿ chiuu tseixmaⁿ Tsotyaya mañequia na nntsei'nōⁿ.

²⁸ Quio'yo' na m'aaⁿya cha'tsondyo' na jnda teijndya'yo' cantyja 'naaⁿ jnaⁿ'yo' na jooⁿa' matseijaa'ñena' nacjo'yo' cha'cwijom xuu na tileicanaⁿ'yo' ndo' ja ñequiaya na nnta'jndyee'yo'.

²⁹ Calajomndyo' ñ'eⁿndyō cha'na cwila'jomndye quioo'ndyo na ljoyu cwil'a ts'iaaⁿ. Ndo' quiaandyo' na nnta'jnaⁿ'yo' cantyja 'naⁿya. Ee ja tinc'uaa' ts'oōⁿya ndo' m'aaⁿya na wi' ts'oōⁿya 'o. Ndo' nliu'yo' na nnta'jndyee añmaaⁿ'yo'.

³⁰ Ee na nla'xaa'ndyo' ñ'eⁿndyō xocanchjena' 'o cha'na manchje ts'oom na ljo cantya' quioo'ndyo. Ndo' ñ'oom na maquāⁿya ndaāⁿ'yo' cwe' na ya ya xjeⁿ jnda'yo'.

12

Ty'ioo'ndyena xu'lqueeⁿ xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ
(Mr. 2:23-28; Lc. 6:1-5)

¹ Luaa tuui cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ. Mawinom Jesús yuu waa ntjom lqueeⁿ trigo. Ndo' jā nn'aⁿ na cwilajomndyō ñ'eⁿñê na ñe'jndōō'â, too'â tyotyjaayâ xu'lqueeⁿ. Tyoty'ueendyō, tyotquiaayâ jooⁿa'.

² Ndo' nn'aⁿ fariseos quia na nty'iaana na luaa' cwil'aayâ, jluena nnom Jesús:

—Queⁿ cwenta, nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' cwil'ana yuu na ticaty'iomna' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ.

³ T'oōⁿ ndaāⁿ naⁿñeeⁿ, toom:

—'O, ¿aa tyoola'naⁿ'yo' ñ'oom chiuu s'aa David ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê na ñe'jndo'na? Saā tyoolancjoo'ndyo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

⁴ Ee tjaqueⁿ'eⁿ wats'om cwentaa' Ty'ooots'om, tcaaⁿ ntyoo' nnom tyee. Tcwaaⁿ'aⁿ jooⁿa' ndo' mati tquiaaⁿ na tcwa' nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê. Ndo' ntyoo'ñeeⁿ na jnda tqueⁿ nn'aⁿ jooⁿa' nnom Ty'ooots'om, ticwanaaⁿ na nlcwa' meiⁿnquia ts'aⁿ. Macanda nquiee ntyee wanaaⁿ na nlcwa'na.

⁵ Ndo' cwaaⁿti jnda jla'naⁿ'yo' naquii' ljeii na tqueⁿ Moisés na matsona' na nquiee ntyee jndye ts'iaaⁿ cwil'ana naquii' wats'om t'maⁿ na cwindye'ntjomna juu xuee na cwita'jndyaaya. Saā tjaa jnaaⁿna na ljo' cwil'ana.

⁶ Je' nndye'yo' nntsjoō, ljoo jnda tyjacañōōⁿya naquii' ntaaⁿ'yo' na t'maⁿti cwiluiindyō nchiiti juu wats'om t'maⁿ na jeeⁿ cwila't'maaⁿ'ndyo'.

⁷ 'O tyoola'nōⁿ'yo' ljo' ñe'catso ñ'oomwaa na tso Ty'ooots'om: “Ja cajndati ntyjii na nnc'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'ia'yo' nchiiti na cwiñe'quia'yo' quioo' na cwila't'maaⁿ'ndyo' ja.” Xeⁿ jla'nōⁿ'yo' ñ'oomwaa' tixoqueⁿ'yo' xjeⁿ nn'aⁿ na tjaa jnaaⁿ.

⁸ Nc'e na luaa' waa, ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee waa na matseixmaⁿya na nntsjoō ljo' cal'a nn'aⁿ xuee na cwita'jndyaaya.

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na ntjeiⁿ ts'o
(Mr. 3:1-6; Lc. 6:6-11)

⁹ Jnda chii jlui' Jesús jo' jo'. Tjaaⁿ, tjaqueⁿ'eⁿ wats'om 'naaⁿna.

¹⁰ Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na ntjeiⁿ ts'o. Ndo' nn'aⁿ fariseos na m'aⁿ wats'om'ñeeⁿ jeeⁿ tyol'ueendyena chiuu nl'ayoona na ñe'quiiana cwenta Jesús. Ta'x'eena nnoom, jluena:

—Juu xuee na cwita'jndyaaya ¿aa maty'iomna' na nntsein'maⁿ ts'aⁿ ts'aⁿwii', oo aa tis'a?

¹¹ T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Cala'tiuu'yo', xeⁿ m'aaⁿ cwiindyoy' 'o na m'aaⁿ catsmaⁿ tsmeiⁿl, ndo' xeⁿ nncju'na' juuyo' ts'om tsue'tsjoom, ¿aa nchii nntseityua' na wja'cwji' juuyo' meiiⁿ juu xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ?

¹² Nquii Ty'o^ots'om jndati ntyjeeⁿ cwii ts'aⁿ nchiiti cwe' catsmaⁿ. Jo' chii maty'iomna' na cateijndeiⁱ ts'aⁿ x'iaaⁿ'aⁿ nawi' na matjom, meiiⁿ juu xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ.

¹³ Quia jo' tsoom nnom ts'aⁿwii':

—Catseiliuu' ts'o'.

Mana seiliuu' ts'o. Mañoom' tco'yana' cha'xjeⁿ cwiicheⁿ ts'o^o.

¹⁴ Ndo' fariseos'ñeeⁿ jlui'na. Jla'tjomndyena, to'na tyo'maⁿna chiuu nl'ayoona na nla'cuee'na Jesús.

Ñ'oom na tyoñequiaa Isaías cantyja 'naaⁿ Jesús

¹⁵ Sa^a sei'n^o Jesús na luaa' ñecal'ana ñ'eⁿñê. Jo' chii jlueeⁿeⁿ jo' jo' ndo' jndye nn'aⁿ ty'entyjona naxeeⁿeⁿ. Sein'maaⁿ cha'tso nn'aⁿwii.

¹⁶ Ndo' tqueⁿtyeeⁿ ñ'oom nda^ana na ticat'oomna ñ'oom 'ñeeⁿ cwiluiiñê.

¹⁷ Ndo' na luaa' tsoom, seicanda^a'ñena' ñ'oom na seiljeii profeta Isaías, na matsona':

¹⁸ Luaa ts'aⁿ na jnda tjeii'ndy^o cwentaya na cwiluiiñê na mandi'ntjoom no^o.

Jnda ntyjiiya jom ndo' jeeⁿ neiⁿya cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

Nñequiaya Espiritu Santo na juu nnc'oomñe ñ'eⁿñê.

Ndo' nñequiaaⁿ ñ'oomya chiuu waa na maty'iomyaana' nda^a nn'aⁿ na nchii judíos.

¹⁹ Jom xocatseintja'ñê, meiiⁿ xocatseijndeiⁱ 'ñom. Ndo' xocaljei' jom ts'om nataa na macwjaa'ñê tia' nn'aⁿ.

²⁰ Xoco'weeⁿeⁿ ts'aⁿ na tityeⁿ matseyiu' na juu matseijomna' cha'na tsmaaⁿ na jnda tomndyaa.

Ee jom jaateijndeiityeeⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ.

Meiⁿ xotseicanduu'ñ'eeⁿ cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ na tixuee naquii' ts'om na juu matseijomna' cha'na chom canti na ncuencue canduu'.

Ee jom nñequiaatyeeⁿ naxuee naquii' ts'om tsaⁿ'ñeeⁿ.

Jo' chii nnts'aaⁿ na nna'jndeiⁱ cantyja na maty'iomyaana' naquii' n'om nn'aⁿ.

²¹ Ndo' nn'aⁿ na nchii judíos nla'cantyjaa' n'omna jom.

Cwilueyoona na Jesús tsa'jndiitquiee matseixmaaⁿ

(Mr. 3:19-30; Lc. 11:14-23; 12:10)

²² Tquioñ'omna cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ Jesús na jnda tu^o na'jndii naquii' ts'om. Tsaⁿ'ñeeⁿ nchjaaⁿ'aⁿ ndo' tileicatseineiⁿ l'a na'jndii'ñeeⁿ. Sein'maⁿ Jesús jom. Quia jo' to^o'^o na matseineiⁿ ndo' teitquioo'nnaaⁿ'aⁿ.

²³ Nto' cha'tso nn'aⁿ na nty'iaa na luaa' tuii, jeeⁿ tjawee' n'omna. Jluena:

—¿Aa nts'aacheⁿna' na tsaⁿm'aaⁿl cwiluiiñê nquii na meindo^o'a na nluiiñe tsjaaⁿ David na jndyowicantyjo^o'?

²⁴ Ndo' nn'aⁿ fariseos, quia jndyena ñ'oomwaa', tyoluena:

—Tsaⁿs'am'aaⁿl matseixmaaⁿ najndeiⁱ Beelzebú nquii tsa'jndiitquiee. Jo' chii cwicanda^a macwjeeⁿeⁿ na'jndii naquii' n'om nn'aⁿ.

²⁵ Sei'n^o Jesús ñ'oom na tyom'aaⁿl n'omna. Tsoom nda^ana:

—Xeⁿ m'aaⁿ cwii gobiernom na cwitoⁿ'ndye nn'aⁿ 'naaⁿ'aⁿ, nt'om cwi'oo nacjoom'm ndo' nt'om cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ndo' na luaa' waa xocaljoo'ñetyeeⁿ ts'iaaⁿ. Ndo' cha'na nn'aⁿ na ñecwii tsjoom oo nn'aⁿ na ñe'cwii w'aa, xeⁿ cwila'ntja'ndyena, maxjeⁿ nntoⁿ'ndyena. Ndo' na ljo' cwila'tyuii'ndye cheⁿnquieena.

²⁶ Ee xeⁿ na mayuu' cha'na cwindu'yo' na nquii tsa'jndiitquiee macwjeeⁿeⁿ ntyje na'jndiiñê naquii' n'om nn'aⁿ, quia jo' ma'moⁿ'na' na matseityuii'ñe cheⁿnqueⁿ. ¿Chiuu nnts'aayom na nljotypeⁿ cantyja najneiⁿ na matsa'ntjoom?

27 'O cwindu'yo' na ja cwe' cantyja najndei Beelzebú jo' na macwjii'a na'ndii naquii' n'om nn'aⁿ. Xeⁿ na mayuu' na ljo', quia jo' mati nc'iaa'yo', ñequio najndei jom cwitjeii'na na'ndii naquii' n'om nn'aⁿ. Saa nc'e na tiyuu' na ljo', cantyja na cwil'a nquieena cwilui'yuu' na tixcwe cwitjei'yo' cwenta.

28 Saa nc'e ja ñequio najndei Espíritu na cwiluiñe Ty'oots'om, jo' na macwjii'a na'ndii naquii' n'om nn'aⁿ, jo' chii ma'moⁿna' juu na matsaⁿntjom Ty'oots'om, jnda tyjee'cañoomna' 'o.

29 'Cwii tsaⁿcanch'ue xondaⁿ nncjaaqueⁿeⁿ waa' ts'aⁿ na waa najndei na nncwjeeⁿeⁿ 'naaⁿl. Saa xeⁿ nntseyeⁿñeeⁿ tsaⁿñeeⁿ quia jo' nndaⁿ na nncwji'ñeeⁿ 'naaⁿl.

30 'Ñeeⁿ juu na tic'oomñe cantyja 'naⁿya, maxjeⁿ m'aaⁿ nacjoya. Ndo' 'ñeeⁿ juu na ticatseitjom nn'aⁿ ñ'eⁿndyo, jom mach'eeⁿ na matseilcwe'na' nn'aⁿ na ticala'yu'na ñ'eⁿndyo.

31 'Jo' chii matsjoo ndaa'yo', Ty'oots'om nntseit'maⁿ ts'oom cha'tso jnaⁿ na cwila'xmaⁿ nn'aⁿ ñequio cha'tso ñ'omntjeiⁿ na cwiluena. Saa meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'oom wi' nacjoo' Espíritu Santo, tsaⁿñeeⁿ xocatseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om.

32 Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'oom wi' nacjo ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, nndaⁿ nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om tsaⁿñeeⁿ. Saa meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matsoyuu na cwiluii ts'iaaⁿ 'naⁿya cwe' cantyja najndei tsa'ndii, tsaⁿñeeⁿ matseineiⁿ ñ'oom wi' nacjoo' Espíritu Santo. Ndo' na ljo' tijoom nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om tsaⁿñeeⁿ, meiiⁿ tiempomeiiⁿcheⁿ ndo' meiiⁿ ncuee na jnda ntycwii tsjoomnancue.

*Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ taq' ts'oom
(Lc. 6:43-45)*

33 'Quia jo' seineiⁿ Jesús cwii ñ'oom tjañoom' na macaⁿna' na catjeii'na cwenta cantyja 'naaⁿaⁿ. Seijoom'ñe nqueⁿ cha'cwijom cwii ts'oom na ya taqⁿna'. Tsoom:

—Xeⁿ cwinty'ia'yo' na ya taⁿ na ntyja cwii ts'oom, cwila'nqⁿ'yo' na mati nquii ts'oom cwiluiñena' ts'oom na ya. Ndo' xeⁿ cwinty'ia'yo' na tis'a taⁿ na ntyja cwii ts'oom, cwila'nqⁿ'yo' na mati tis'a ts'oom'ñeeⁿ. Ee cantyja chiuu waa taⁿ na mach'ee cwii cwii ts'oom jo' nnta'jnaⁿ'yo' cwaaⁿ ts'oom na ya ndo' cwaaⁿ ts'oom na tis'a.

34 Cha'na catsuutsja jeeⁿ wjee ndaa'ndyooyo', maluaa' matseijomna' 'o. Chiuu nl'a'yo' na nlaneiⁿ'yo' ñ'oom ya ndo' naquii' n'om'yo' too'cheⁿ natia. Ee cantyjati na matseituu ts'aⁿ naquii' ts'oom, mantyja jo' ñ'oom na cwicalui' 'ñom.

35 Juu ts'aⁿ na ya ts'aⁿñe matseineiⁿ ñ'oom ya ee naquii' ts'oom cwinaⁿ naya na matseitoom. Saa juu ts'aⁿ na tia ts'aⁿñe matseineiⁿ ñ'oom tia ee naquii' ts'oom cwinaⁿ natia na matseitoom.

36 Nndye'yo' nntsjo^o, juu xuee na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ, quia jo' ñequiana cwenta nnoom cantyja 'naaⁿl cwii cwii 'ndyo ñ'oom na cwe' ts'iaaⁿ'ndyo na ñejla'neiⁿna.

37 Ee cantyjati ñ'oom na cwilaneiⁿ'yo', Ty'oots'om nncu'xeeⁿ 'o. Ñ'oom na ya na cwindu'yo' nncwañoom'na' 'o. Ndo' ñ'oom tia na cwindu'yo' nnt'uiityeⁿna' 'o.

*Cwitaⁿ nn'aⁿ na cats'aaⁿ cwii 'naaⁿ
(Mr. 8:12; Lc. 11:29-32)*

38 Quia jo' nt'om nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés jluena nnom Jesús:

—Cwa, Maestro, l'ue n'ooⁿyaⁿ na m'moⁿl cwii 'naaⁿ na t'maⁿ na nnty'iaayâ.

39 T'o Jesús ndaⁿna:

—Nn'aⁿ na m'aⁿ je' jeeⁿ tia nn'aⁿndye, jnda 'ndyena Ty'oots'om. Jo' chii cwitaⁿna 'naaⁿ na t'maⁿti na nnty'iaandaⁿna cha nnta'jnaaⁿna 'ñeeⁿ cwiluiindy^o. Saa taxoca'mooⁿya. Macanda nnty'iaana cwii 'naaⁿ na nntseijomna' cha'na tjom profeta Jonás.

⁴⁰ Ee Jonás tyom'aañê ndyee xuee ndo' ndyee tsjom ts'om tsiaa' catscaa t'maan. Maluaa' matseijomna' na nntjōⁿ ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Ee ndyee xuee ndo' ndyee tsjom nljoo'ndyō naquii' tsei'tsua.

⁴¹ Xuee na nncu'xeⁿ Ty'ōots'om nn'aⁿ na jnda tja, nlcwinnda' nn'aⁿ tsjoom Nínive. Mati nn'aⁿ na m'aⁿ je' na quia nnc'oowje, nntando'nnda'na quia ljo'. Ndo' nnt'uiitye^{na}'na' jooona cwe' cantyja na yati l'a nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Ee naⁿñeeⁿ ntyja lcwe' n'omna quia na jndyena ñ'oom' Ty'ōots'om na tyoñequiaa Jonás. Ndo' queⁿyo' cwenta, ja jnda tyja quii'ntaaⁿyo' na cwiluiit'maⁿndyōtya, nchiiti Jonás.

⁴² Ndo' xuee na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ na jnda tja, mati nlcwinnda' juu yuscu na tyotsa'ntjom nn'aⁿ ndyuaa jo ndo' na macalui' caxjuu ts'oom'naaⁿ. Mati nn'aⁿ na m'aⁿ je' na quia nncwje, nntando'nnda'na quia ljo'. Ndo' nnt'uiitye^{na}'na' jooona cwe' cantyja na xcwee'ti ts'om yuscu'ñeeⁿ. Ee jom jeeⁿ ndya' tquia jnaaⁿ, jñoom na ñe'cañeeⁿ ñ'oom 'ndyoo Salomón, ts'aⁿ na jndo'ti ts'om. Ndo' queⁿyo' cwenta, ja jnda tyja quii'ntaaⁿyo' na cwiluiit'maⁿndyōtya, nchiiti Salomón.

Na qui'oolcwee' naⁿjndii naquii' ts'om ts'aⁿ

(Lc. 11:24-26)

⁴³ Cwii tsaⁿjndii quia na jnda tjei'na' jom naquii' ts'om ts'aⁿ, cwe' manomtoom jo ndo' yuu na tjaa nn'aⁿ c'om na mal'ueeⁿ yuu na nljoo'ñê. Saa na ticaljeiiⁿ jo', seitoom naquii' ts'oom, tsoom:

⁴⁴ “Je' jonlcwa'nnda'a naquii' ts'om ts'aⁿ yuu na tjei'na' ja.” Ndo' quia na nncueⁿeⁿ jo' jo' nljeiiⁿ naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ cha'cwijom naquii' w'aa na tjaa'naⁿ ts'aⁿ candii'. Saa jnda taa lju' ndo' jnda teijndaa'ya.

⁴⁵ Quia jo' tjacachoom ntquiee' naⁿjndii na wi'ndyete nchiiti jom. Ty'equie'na naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ ndo' mana ljoo'ndyetye^{na} jo' jo'. Ndo' na jnda we luaa', manioomti matjom tsaⁿñeeⁿ nchiiti na ñetjomjñeeⁿ. Maluaa' nntjoom nn'aⁿ na m'aⁿ je' na jeeⁿ tia nn'aⁿndye.

Jesús tquie ntyjeeⁿ ñ'eⁿ tsoñeeⁿ

(Mr. 3:31-35; Lc. 8:19-21)

⁴⁶ Ndicwaⁿ matseineiⁿ Jesús ndaaⁿ tmaaⁿ! nn'aⁿ quia na tquie'cañom ntyjeeⁿ ñequio tsoñeeⁿ. Ñe'cala'neiⁿna ñ'eⁿñê saa ljoo'ndyena ch'eⁿ.

⁴⁷ Seicandii cwii ts'aⁿ Jesús, tso:

—Aa ndi! Ta, jnda tyje'cañoom tso'ndyo' ñ'eⁿ ndyenty'iu' na ñe'cala'neiⁿna ñ'eⁿndyu'.

⁴⁸ Saa jom t'ōōⁿ nnom tsaⁿñeeⁿ, tsoom:

—Candi' nntsjoō njom' ñeeⁿ juu cwiluiiñe tsondyō ndo' ñeeⁿ joo cwiluiindyē ndyentyjō.

⁴⁹ Quia jo' seiloom ts'ōōⁿ, t'mōōⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tsoom:

—Na^maⁿ cwiluiindyena tsondyō ñequio ndyentyjō.

⁵⁰ Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mach'ee ljo' na l'ue ts'om Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee, tsaⁿñeeⁿ cwiluiiñe ti'tyjō ndo' nomtyjō, ndo' tsondyō.

13

Ts'aⁿ na tjacju' lqueeⁿ trigo

(Mr. 4:1-9; Lc. 8:4-8)

¹ Tjawiuiuu'ti majuu xuee'ñeeⁿ jlui' Jesús naquii' w'aa, tjaaⁿ, tjacjom 'ndyoo ndaaluee.

² Ndo' jeeⁿ jndye nn'aⁿ tjomndye na m'aaⁿ. Jo' chii tjacuōōⁿ ts'om w'aandaa na mantyjōche^{na}'na' nnom ndaaluee. Jo' jo' tjacjom saa cha'tsondye naⁿñeeⁿ ljoo'ndyena, meintyjee'na tyuaatcwii 'ndyoo ndaaluee.

³ Quia jo' tōōⁿōⁿ na matseineiⁿ ndaaⁿ naⁿñeeⁿ. Jndye ñ'oom t'mōōⁿ ndaana ñequio ñ'oom tjañoom'. Tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ jnda^a. Tjaaⁿ, tjacjoom'm tsjaaⁿ lqueeⁿ trigo.

⁴ Ndo' yocheⁿ na majoom'm lqueeⁿñeeⁿ nt'om tquiaa ts'om nato. Mañoom' tquie'cañom cantsaa, tcwa'yo' lqueeⁿñeeⁿ.

⁵ Ndo' nt'om lqueeⁿ tquiaana' yuu na jeeⁿ ljo', yuu na tita m'aaⁿ ts'o. Tyuaa' t'oomna' ee tita m'aaⁿ ts'o.

⁶ Saa quia na jnda teijmeiⁿ na manty'iaa' ñe'quiom', t'uaana', tjacaaⁿna' ee na tinjoom tye nch'ioo'na'.

⁷ Ndo' nt'om lqueeⁿ tquiaana' yuu na too' nda' l'oonoom. Tyuaa'ti tjawindye l'oonoom'ñeeⁿ, jla'canto'ndyena' nacjoo' ntjom.

⁸ Saa nt'om lqueeⁿ tquiaana' yuu na ya ts'o, jeeⁿ ya tue'na'. Cwii taⁿ tjei'na' ñequiee xuu lqueeⁿ trigo na cwii ts'oom lqueeⁿ tjacju' ts'aⁿñeeⁿ. Ndo' cwii taⁿ tjei'na' we xuu waljoo' xcwe na cwii ts'oom lqueeⁿ tjacjoom'm. Ndo' cwiicheⁿ cwii taⁿ tjei'na' cwii xuu waljoo' yom ts'oom na cwii ts'oom lqueeⁿ tjacjoom'm.

⁹ Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candii.

Luaa ts'iaaⁿ na quitseineiⁿ Jesús ñ'oom tjañoom'

(Mr. 4:10-12; Lc. 8:9-10)

¹⁰ Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús ty'entyjaa'na jom. Ta'x'eena nnoom:

—Ticala'nooⁿâ chiuu na cwe' ñ'oom wjaañoom' matsei'neiⁿ ndaa^a nn'aⁿ.

¹¹ T'ooⁿ ndaana:

—Luaa waa na mach'ee Ty'oots'om, mañequiaaⁿ na 'o caliu'yo' ñ'oom na wanty'iuu' m'aaⁿna' cantyja na matsa'ntjoom. Saa nt'omcheⁿ nn'aⁿ tinquiaaⁿ na nla'noⁿna.

¹² Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na maco'ñom ñ'oom na ma'mooⁿya, ñequiaa Ty'oots'om na nntsei'noⁿtyeeⁿ. Saa meiⁿquia ts'aⁿ na tico'ñom ñ'oom na ma'mooⁿya, nnts'aana' na cwe' ts'iaaⁿndyo cantyjati chjoowi' na matsei'nooⁿoⁿ.

¹³ Jo' chii ñ'oom tjañoom' matseinaⁿya ndaa^a nn'aⁿ. Ee meiiⁿ ñequii'cheⁿ cwinty'iaana ts'iaaⁿ na mats'aa saa maxjeⁿ tixoqueⁿna cwenta. Ndo' meiiⁿ cwindyena ñ'oom na mañequia saa m'aⁿna cha'cwijom na tyoondyena, meiⁿ ticala'noⁿna ljo' cwindyena.

¹⁴ Cantyja 'naaⁿ naⁿñeeⁿ matseicandaa'ñena' ñ'oom na seiljeii profeta Isaías, tsoom:

Meiiⁿ na jndye na cwindye'yo' saa tixocala'noⁿyo',

ndo' meiiⁿ na jndye cwinty'ia'ndaa'yo', saa tixoqueⁿyo' cwenta.

¹⁵ Ee naⁿm'aⁿ jnda jla'quie' n'omna,

cha tico'xcwena' cantyja na cwila'tiuuna.

Ndo' tañe'quiandyena na nndyena

cha tints'aana' na nla'noⁿna.

Ndo' cwil'a nquieena cha'cwijom ticajndoo'na

cha ticaⁿna' na nlqueⁿna cwenta.

Joonaa cwil'ayana nmeiⁿ cha ticalcwe' n'omna,

tincwji'n'maaⁿndyo joona.

¹⁶ Seineiⁿti Jesús ndaa^a nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tsoom:

—Saa jeeⁿ matio'naaⁿñe Ty'oots'om 'o na cwinty'ia'ndaa'yo' ts'iaaⁿ na mats'aa ndo' mati ñ'oom na cwindye'yo' cwila'noⁿyo' juuna'.

¹⁷ Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjo^o, jndye profetas na tyoñe'quia ñ'oom' Ty'oots'om tandyo xuee ñequio jndye nn'aⁿ na tyom'aⁿ cantyja na maty'iomyana', jeeⁿ tyocantyyaa' n'omna na nnty'iaandaana ljo' na cwinty'ia' 'o ndo' na nndyena cha'na cwindye' 'o saa tícantyyaana meiⁿ tícandyena.

Luaa ma'moⁿna' na tjacju' ts'aⁿ lqueeⁿ trigo

(Mr. 4:13-20; Lc. 8:11-15)

¹⁸ Candye'yo' luaa ma'moⁿ ñ'oom tjañoom' cantyja na tjacju' ts'aⁿ tsjaaⁿ lqueeⁿ trigo.

¹⁹ Nt'om lqueeⁿ na tquiaa ts'om nato na tcwa' cantsaa, jo' jo' nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mandii ñ'oom cantyja na matsa'ntjom

Ty'ooots'om saa ticatsei'noo'õ, maxjeⁿ macwje'cañoom tsaⁿjndii na nncwji' ñ'oom naya naquii' ts'oom.

²⁰ Ndo' nt'om lqueeⁿ na tquiaa yuu na jeeⁿ ljo', mann'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'ooots'om ndo' ñequio na neiiⁿna cwito'ñoomna juuna'.

²¹ Saa naⁿñeeⁿ cha'cwijom ntjom na tinjoom ty'e nch'ioo'na', na tyuaa' tcaaⁿna'. Ee quia na maco'wi'na' joona oo cwilei'ntyjo nn'aⁿ joona cantyja 'naaⁿ ñ'oom naya, mantyja cwi'ndyena.

²² Ndo' lqueeⁿ na tquiaa yuu na too' nda' l'oonoom, mann'aⁿ na cwindye ñ'oom naya. Saa naⁿñeeⁿ jeeⁿ m'aⁿna ñomtiuu chiuu na cwii 'oom'aⁿyoona, ndo' chiuu ya nleityandyetina. Jo' chii tileicanaⁿndyena na nl'ana yuu na matsona'. Ee ñ'omtiuu'ñeeⁿ matseicu'na' na nla'candana nnom Ty'ooots'om cha'xjeⁿ l'a joo l'oonoom na jla'canto'ndyena' nacjoo' ntjom.

²³ Saa lqueeⁿ na tquiaa yuu na jeeⁿ ya ts'o mann'aⁿ na cwindye ñ'oom naya. Cwila'noⁿna juuna' ndo' cantyja na cwil'ana cwiwitquioo' na cwinaⁿndyena chiuu waa na matsona'. Nt'om naⁿñeeⁿ tjacantyja na ya cwil'ana. Matseijomna' joona cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' ñequiee xuu. Ndo' nt'om naⁿñeeⁿ xcweyandyo cwil'ana yuu na ya. Matseijomna' joona cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' we xuu waljoo' xcwe. Ndo' nt'om naⁿñeeⁿ tiqueⁿndyena na cwil'ana yuu na ya. Jo' chii matseijomna' joona cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' ñe'cwii xuu waljoo' yom ts'oom.

Lqueeⁿ jndaq ñequio lqueeⁿ trigo

²⁴ Ndo' seineiⁿ Jesús cwiicheⁿ ñ'oom tjañoom'. Tsoom ndaana:

—Juu na matsa'ntjom Ty'ooots'om, matseijomna' juuna' cha'na cwii ts'aⁿ na tja na waa tyuaa', tjacjoom'm lqueeⁿ tsjaaⁿ na ya.

²⁵ Saa cwii teijaaⁿ yocheⁿ na watsom ñequio nn'aⁿ waⁿaⁿ tyje'cañoom cwii ts'aⁿ na jndoo' jom. Tjatseñ'eeⁿñe tsaⁿñeeⁿ lqueeⁿ jndaq quii'ntaaⁿ lqueeⁿ trigo. Jnda chii tja.

²⁶ Tjawindye jnda lqueeⁿ, tja'meiⁿndyena', quia jo' chii teitquioo' na ñ'eeⁿ lqueeⁿ jndaq naquii' ntjom'ñeeⁿ.

²⁷ Naⁿntjom 'naaⁿ tsaⁿñeeⁿ tqueⁿna cwenta na nmeiiⁿ niom. Ty'entyjaa'na jom, jluena nnoom: “Ta, aa nchii ñequiicheⁿ lqueeⁿ na ya tja'cju', quia jo' ¿chiuu na cwiwitquioo' lqueeⁿ jndaq quii'ntaaⁿ jnda lqueeⁿ 'naⁿ?”

²⁸ T'ooⁿ ndaa naⁿñeeⁿ, tsoom: “Ts'aⁿ na jndoo' ja s'aa na luaa'.” Ndo' ta'x'ee naⁿntjom'ñeeⁿ nnoom: “¿Aa l'ue ts'om' na nntsaacatjeii'ndyô joona' naquii' ntjom 'naⁿ?”

²⁹ T'ooⁿ ndaa naⁿntjoom'm, tsoom: “Til'a'yo' na ljo' ee xeⁿ nntjeii'ndyo' joona', nnts'aacheⁿna' na mati nnc'oomna' ntjom na ya.

³⁰ Ca'ndye'yo' na ñejom c'oowijndana' hasta na mmaⁿjndyeena'.” Quia jo' nntsjoq ndaa nn'aⁿ na nntyje: “Catyje'jndyee'yo' jnda lqueeⁿ jndaq, cal'a'yo' cantsaa' joona' ee na nl'ona'. Ndanquia catyje'yo' jnda lqueeⁿ na ya na nnc'oocuen' ts'om tsã' 'naⁿya.”

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ mostaza

(Mr. 4:30-32; Lc. 13:18-19)

³¹ Seineiⁿticheⁿ Jesús cwiicheⁿ ñ'oom tjañoom' na ma'moⁿna' na maxjeⁿ nlei-jndyendyeti nn'aⁿ na nntsa'ntjom Ty'ooots'om naquii' n'om. Tsoom ndaana:

—Juu na matsa'ntjom Ty'ooots'om matseijomna' cha'na cwii lqueeⁿ mostaza. Tjatseic'oom ts'aⁿ juuna' naquii' ntjoom'm.

³² Lqueeⁿ mostaza jeeⁿ cajndaana' saa xeⁿ jnda teijndeiⁿ ts'oom, nleindyena', nncwinom'na' nt'om n'oom ntjom na tiquiwindye. Juuna' nleit'maⁿtina' hasta nndaq nnaⁿ l'o ts'oom'ñeeⁿ cantquiaa cantsaa.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ ndaaljo'

(Lc. 13:20-21)

³³ Jnda chii cwiicheⁿ ñ'oom tjañoom' seineiⁿ Jesús ndaa naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Juu na matsa'ntjom Ty'ooots'om matseijomna' juuna' cha'na ndaaljo' na seitjoom' yuscu ñ'e'n ndyee tsua'xjo jndaꞗ tyoo'. Seicandeiina' cha'waa tsquee'n tyoo'.

Ñe'quii'che'n ñ'oom tjañoom' na seinei'n Jesús

(Mr. 4:33-34)

³⁴ Ñequii'che'n ñ'oom tjañoom' seinei'n Jesús na tyo'mooꞗ ñ'oommei'n ndaaꞗ nn'a'n. Mei'cwii ñ'oom tícatseinei'n ndaana na nchii ñ'oom tjañoom'.

³⁵ Jo' chii seicandaꞗ ñ'ena' ñ'oom 'ndyoo profeta, tsoom: Ja nntseinaꞗya ñ'oom tjañoom' ndaaꞗ nn'a'n. Nntseicanooꞗya ñ'oom na wanty'iuu' m'aa'na' ndaaꞗ nn'a'n cantyjati na jna'n tsjoomnancue.

Luaa ma'moꞗ ñ'oom cantyja 'naa' lquee'n jndaꞗ ñequio lquee'n trigo

³⁶ Jnda na jñom Jesús nn'a'n na c'oolcwee'na, quia jo' tjaque'e'n naquii' w'aa. Ndo' já nn'a'n na cwilajomndyô ñ'e'nñe sanyjaa'â jom. L'uuyâ nnoom:

—Catsu' ndaayâ ljo' ñe'ca'moꞗ ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' lquee'n jndaꞗ na t'oomna' naquii' ntjom na ya.

³⁷ T'ooꞗ ndaayâ, tsoom:

—Ts'a'n na tjacju' lquee'n tsjaa'n na ya, jo' jo' nncõ na cwiluiindyõ ts'a'n na jna'n cañoom'luee.

³⁸ Ndo' tyuaa 'naa' tsa'ñee'n, jo' jo' tsjoomnancue. Lquee'n tsjaa'n na ya, jo' jo' nn'a'n na cwila'jomndye cantyja na matsa'ntjom Ty'ooots'om. Ndo' lquee'n tsjaa'n jndaꞗ, jo' jo' nn'a'n na m'a'n cantyja 'naa' tsa'ndii.

³⁹ Juu ts'a'n na wi'ñe na tjatseiñ'ee'ñe tsjaa'n lquee'n jndaꞗ, jo' jo' nquii tsa'ndii. Ndo' xuee na jnda tma'n ntjom na ty'ecatyje na'ntjom, jo' jo' xuee na cwintycwii tsjoomnancue. Joo na'ntjom na ty'ecatyje lquee'n, jo' jo' ángeles cwentaa' Ty'ooots'om.

⁴⁰ Ndo' cha'xje'n l'a na'ntjom cantsaa' jnda lquee'n jndaꞗ na nlcona' quii' chom, maluaa' matseijomna' na nluii xuee quia na cwintycwii tsjoomnancue.

⁴¹ Ee ja na cwiluiindyõ ts'a'n na jna'n cañoom'luee njñooꞗya ángeles cwentaya na nntjeii'ndyona nn'a'n na wi'ndye ñequio nn'a'n na cwila'jndo' n'om nc'iaa na cal'a na'ñee'n natia.

⁴² Ndo' ángeles nntuee'na na'ñee'n naquii' chom b'io. Jo' jo' nndyuee na'ñee'n ndo' nnteinquiena ndei'n'omna na wi' cwitjoomna.

⁴³ Saaꞗ nn'a'n na cwila'candaꞗndye cha'xje'n na matsa'ntjom Ty'ooots'om, nts'aana' na caxueendyena cha'na xuee nnom ñe'quioom'. 'Ñee'n juu na niom lue' n'om lua'qui na ndii, candii.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' s'om na wanty'iu quii' tyuaa

⁴⁴ Juu na matsa'ntjom Ty'ooots'om matseijomna' cha'na castom na ñjom s'om cajan na wanty'iuna' quii' tyuaa. Ljeii cwii ts'a'n castom'ñee'n saa tany'iunnaa'n'a'n juuna'. Tjaa'n na jee'n neii'e'n, tjacajnaꞗ cha'tso 'naa'a'n na niom. Jnda chii seijnaa'n tyuaa'ñee'n yuu na ndii' castom.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' ta' perla

⁴⁵ Juu na matsa'ntjom Ty'ooots'om mati matseijomna' cha'na cwii ts'a'n na matseijnda ndo' majndaꞗ ta' na ñequii'che'n mal'uee'n ta' perlas na yati.

⁴⁶ Quia na ljeii cwii ta' perla na jee'che'n ndyaa' ya ndo' jdana', tja tsa'ñee'n tjacajnaꞗ cha'tso 'naa'a'n, jnda chii seijnaa'n ta' perla'ñee'n.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' tsqui'

⁴⁷ Juu na matsa'ntjom Ty'ooots'om mati matseijomna' cha'na cwii tsqui' t'ma'n na tuee' nn'a'n ts'om ndaaluee. Jndye nnom calcaa matseit'uena'.

⁴⁸ Quia na jndā too' tsqui' na ñjomndye calcaa, 'oocantyjaandye nn'aⁿ juuna' tyuaatcwii. Meindyuaandyena, cwitjeii'ndyena calcaa na yati. Cwitiomna jooyo' n'om lquiee sā calcaa na cwantindyo cwityeⁿquiee'na jooyo'.

⁴⁹ Malaa'ti' nnts'aana' xuee quia na cwintycwii tsjoomnancue. Nñequiocue ángeles na nntjeii'ndyena nn'aⁿ na wi'ndye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja na maty'iomyana'.

⁵⁰ Ndo' nntioomna nn'aⁿ na wi'ndye naquii' chom b'io. Jo' jo' nndyuee naⁿñeeⁿ ndo' nnteinquiena ndei'n'omna na wi' cwitjoomna.

Jeeⁿ jnda la'xmaⁿ ñ'oom xco ñequio ñ'oom tquie

⁵¹ Quia jo' tax'ee Jesús ndaā jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê, tsoom:

—¿Aa cwila'noⁿyo' cha'tso ñ'oommeiⁿ?

T'ooyâ nnoom, l'uuyâ:

—Mayuu', Ta, macwila'noⁿâ.

⁵² Quia jo' tsoom ndaāyâ:

—Je' jndā jla'noⁿyo' ljo' ñe'cat'moⁿ ñ'oom tjañoom'meiⁿ. Nndye'yo' nntsjo^o, ticwii cwii ts'aⁿ na jndā teijndo' ts'om chiuu t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ndo' mati jndā sei'noⁿ cantyja 'naaⁿ juu na matsa'ntjom Ty'o^ots'om, tsaⁿñeeⁿ matseijomna' jom cha'na ts'aⁿ na cwiluiitquieñe cwii w'aa. Ee ts'aⁿ na cwiluiitquieñe matseil'uee'ñê 'naⁿ na tquie ndo' matseitjom 'naⁿ na xco. Quia jo' meiⁿquia xjeⁿ na macaⁿna' cwii nmeiⁿ mawaac'eena' na nleil'uee'ñê.

Tja Jesús tsjoom Nazaret

(Mr. 6:1-6; Lc. 4:16-30)

⁵³ Quia na jndā seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ na tjañoom', jlueeⁿeⁿ jo' jo'.

⁵⁴ Tjalcweeⁿeⁿ ndyuaa tsjom'm. Jo' jo' tyotseineiⁿ ndaā nn'aⁿ naquii' wats'om. Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ jeeⁿ tjawee' n'omna ñ'oom na seineiⁿ. Tyoluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ ¿chiuu s'aayom na jeeⁿ jndo' ts'oom? Ndo' ¿yuu jnaⁿ najneiⁿ na mach'eeⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyoonty'iaaya?

⁵⁵ ¿Aa nchii tsaⁿm'aaⁿ jnda ts'aⁿ na macuueⁿ ñ'oom? Ndo' ¿aa nchii tsoñeeⁿ jndyu María? Ndo' ntyjeeⁿ, ¿aa nchii Jacobo, José, Simón ñequio Judas?

⁵⁶ Ndo' mati ntyjeeⁿ na yolcu m'aⁿna quii'ntaaⁿya. Quia jo' ¿chiuu waa na jeeⁿ jndo' ts'oom ndo' cwe' ts'aⁿ tsjoom ñjaaⁿ jom?

⁵⁷ Cwe' jo' ticalañ'oom'ndyena Jesús. Jo' chii tsoom ndaāna:

—Meiⁿquiayuucheⁿ na wjaa cwii profeta, nla't'maaⁿndyena nn'aⁿ jom. Sā joo nn'aⁿ ndyuaaⁿ ñequio nn'aⁿ waⁿaⁿ, xocala't'maaⁿndyena jom.

⁵⁸ Ndo' tijndye ts'iaaⁿ t'maⁿ s'aaⁿ jo' jo', nc'e na ticala'yu' naⁿñeeⁿ ñ'eⁿñê.

14

Tue' Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ

(Mr. 6:14-29; Lc. 9:7-9)

¹ Majoo ncuee'ñeeⁿ tyom'aaⁿ Herodes ts'iaaⁿ ts'ondaa Galilea. Jñeeⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ jndye nnom ts'iaaⁿ t'maⁿ na mach'ee Jesús.

² Tsoom ndaā nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê:

—Tsaⁿm'aaⁿ, maxjeⁿ Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ. Jndā wando'xcoom jo' chii cwiwitquioo' ts'iaaⁿ t'maⁿ na mach'eeⁿ.

³⁻⁴ Ee luaa waa na tuii. Herodes tyom'aaⁿ ñequio Herodías, scuu' tyjeeⁿ Felipe. Ndo' tso Juan nnoom na ticaty'iomyana' na m'aaⁿ ñ'eⁿ scuu' tyjeeⁿ. Jo' chii sa'ntjoom na cala'tyeⁿna Juan, catuee'na juu w'aancjo.

⁵ Ndo' Herodes, meiiⁿ na ñe'catseicueⁿeⁿ Juan sā nquiaⁿaⁿ nn'aⁿ. Ee jndye nn'aⁿ nquiuna na Juan cwiluiiñe ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'o^ots'om.

⁶ Quia na jla't'maaⁿndye nn'aⁿ na tuee' xueechuu' Herodes, quia jo' yuscundyua jnda Herodías seijnom jo ndaꞗ nn'aⁿ. Ndo' Herodes jeeⁿ tjawee' ts'oom cantyja na nty'iaaⁿaⁿ.

⁷ Tjoom'm ñ'omtyeⁿ cjoom'm na tsoom nnom yuscundyua'ñeeⁿ na ñnequiaaⁿ meiⁿquia ljo' na nlcaⁿ nnoom.

⁸ Ndo' yuscundyua'ñeeⁿ seijndo' tsoñeeⁿ ts'oom na caaⁿ xqueⁿ Juan. Quia jo' tsoom nnom Herodes:

—Luaa macaⁿa. Quiaa' cwii xio ñjaaⁿ na njom xqueⁿ Juan, tsaⁿ na ñeseits'oomñe nn'aⁿ.

⁹ Ndo' na luaa' tsoom, seichjoo'na' ts'om Herodes, saꞗ cwe' nc'e ñ'omtyeⁿ na tjoom'm nacjoom'm ndo' nc'e na ndyecheⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, jo' chii tsoom na quiana ljo' na macaⁿ yuscundyua'ñeeⁿ.

¹⁰ Quia jo' sa'ntjoom na cjaacan^o xtyo' Juan naquii' w'aancjo.

¹¹ Jnda tuii na ljo', jndyoñ'oom ts'aⁿ xqueⁿ Juan na njomna' ts'om xio. Chii tquiaa juuna' nnom yuscundyua'ñeeⁿ ndo' jom tjañ'oom jo' na m'aaⁿ tsoñeeⁿ.

¹² Jnda jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na tyoñequiaa Juan tquie'cañomna, ty'eñ'omna sei'ts'o 'naaⁿaⁿ. Ty'ecaty'iuuna jom, jnda chii ty'ela'candiina Jesús ñ'oommeiⁿ.

Tquiaa Jesús na tcwa' 'om meiⁿ naⁿnom

(Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

¹³ Jnda na jndii Jesús na jnda tue' Juan, jlueeⁿeⁿ jo', tuoꞗⁿ ts'om w'aandaa ñ'eⁿ já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê. Saayâ cwii joo yuu na tjaa'naⁿ nn'aⁿ. Quia jliu nn'aⁿ na jnda tja Jesús na nncwity'ioom ndaaluee, quia jo' jlui'na njoomna, ty'eca'na, ty'enquiandyena 'ndyoo ndaaluee na ty'entyjona naxeeⁿeⁿ.

¹⁴ Quia na jnda jluii'ñe w'aandaa ts'om ndaaluee, ljeii Jesús na teijndyendye nn'aⁿ jnda tquie'cañom jo' jo'. Tioo na jeeⁿ wi' ts'oom joona. Sein'maaⁿ nn'aⁿwii na tquiochona.

¹⁵ Quia na jnda tmaaⁿ, já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê saantyyaa'â jom, l'uuyâ nnoom:

—Jnda tmaaⁿ je' ndo' yuu na m'aaⁿya ñjaaⁿñe cwe' jndaꞗ. Cajñom' naⁿm'aⁿ na c'oona njoom nch'u na ndyoo' na nla'jndana na nlcwa'na.

¹⁶ Tso Jesús ndaayâ:

—Meiⁿ ticaⁿna' na nnc'oona. 'O quia'yo' na nlcwa'na.

¹⁷ T'ooyâ nnoom, l'uuyâ:

—Tjaa'naⁿ na cwilei'ñ'ooyâ ñjaaⁿ, macanda ñe'om taⁿ tyoo' ñequio we catscaa.

¹⁸ Tsoom ndaayâ:

—Quiochoyo' joona' ñjaaⁿñe.

¹⁹ Sa'ntjoom na cwindyuaandye nn'aⁿ nacjoo' jnda nch'u. Quia jo' t'ueeⁿ 'om taⁿ tyoo' ñequio we catscaa'ñeeⁿ, nty'iaaⁿaⁿ cañoom'luee ndo' tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oꞗts'om cantyja 'naaⁿ joona'. Jnda chii tyjeeⁿ ndo' tquiaaⁿ joona' ndaꞗ já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê. Ndo' já tquiaayâ joona' ndaꞗ nn'aⁿ na jndyendye.

²⁰ Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na jndyendye tcwa' tjacjoo. Jnda chii jla'tjooⁿyâ ntaⁿ ntyoo' ñequio calcaa na 'ndiina'. Too' canchoo'we tsquiee.

²¹ Nn'aⁿ na tcwa' tue'ntyjô cha'na 'om meiⁿ naⁿnom, meiⁿ tîcatu'nchondye naⁿlcu ñequio yocanch'u.

Tjaca Jesús nnom ndaaluee

(Mr. 6:45-52; Jn. 6:16-21)

²² Jnda tuii na luaa' jñom Jesús já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê na cuonndaa'â ts'om w'aandaa, na cwity'ioo'jndyaayâ na nntsquiaayâ xndyaa' ndaaluee. Saꞗ jom ljoo'ñetyeeⁿ na njñoom nn'aⁿ na jndyendye.

²³ Ndo' jnda na jñoom naⁿñeeⁿ na c'oolcwee'na, quia jo' tjawaaⁿ cwii ta na ñenqueⁿ na nntseineiⁿ nnom Ty'oꞗts'om. Quia tjawijaaⁿ ndicwaⁿ m'aaⁿñê jo' jo' na ñenqueⁿ.

²⁴ Ndo' w'aandaa na ñjomndyô jnda tuee' xcwe na wjaana' saa leicjaana' ee na jndei maqui'ljoo nmoⁿ ndo' matseilcwe'tya' jndye juuna'.

²⁵ S'aana' cha'na ñequiee na cwitsjoom jndyotseicandyoo'ñe Jesús na m'aaⁿyâ, jndyocaⁿ nnom ndaaluee.

²⁶ Quia na nty'iaayâ na mandyocaⁿ nnoom ndaaluee, jeeⁿ ndyaa' tyuaayâ. Jlaxuaayâ na nquiaayâ, l'uuyâ:

—Jeeⁿ sa, jndii luaa'.

²⁷ Saa mañoom' t'maⁿ Jesús jâ, tsoom:

—C'om' t'maaⁿndyo' n'om'yo'. Maja luaa.

²⁸ Ndo' t'ô Pedro 'ndyoo Jesús, tsoom:

—Ta, xeⁿ na manncu'ti', cwe' catsu' na cjoca nnom ndaatoo na jocatjomndyô 'u.

²⁹ Tso Jesús nnoom:

—Candyo'.

Jo' chii jlui' Pedro ts'om w'aandaa, toqⁿoⁿ na mawjaacaⁿ nnom ndaatoo na mawjaacatjomñe Jesús.

³⁰ Saa quia na nty'iaaⁿ'aⁿ na jeeⁿ jndei m'aaⁿ jndye, s'aana' na nquiaⁿ'aⁿ. Jnaⁿ'na' na nchjeeña' jom. Quia jo' seixuaⁿ, tsoom:

—Ta, cwji'n'maaⁿndyu' ja.

³¹ Mañoom' seicjaa l'ô Jesús jom, tsoom nnom:

—'U re, cwa tit'maⁿ matsei'yu'ya' ts'om', ¿chiiu na tiñecwii matsei'tiuu'?

³² Ndo' quia jnda tuona ts'om w'aandaa, mañoom' teicheⁿ jndye.

³³ Ndo' jâ na maxjeⁿ ñjomndyô ts'om w'aandaa'ñeeⁿ taa'â cantyaayâ, jla't'maaⁿndyô jom. L'uuyâ nnoom:

—'U mayuu'cheⁿ cwiluiindyu' Jnda Ty'ooots'om.

Sein'maⁿ Jesús nn'aⁿwii ndyuaa Genesaret

(Mr. 6:53-56)

³⁴ Quia na jnda tei'ty'ioo'â, jluii'â ndyuaa Genesaret.

³⁵ Jnda na ta'jnaaⁿ nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ jom, jla'cwanomna ñ'oom cha'waa ndiocheⁿ ndyuaa'ñeeⁿ. Ndo' tquiocho nn'aⁿ cha'tso nn'aⁿwii na m'aaⁿ.

³⁶ Tyola'ty'oondyena nnoom na ñnequiaaⁿ ñ'oom'm na nnt'uena meiiⁿ cwe' 'ndyooliaⁿ'aⁿ. Ee ticwii cwii ts'aⁿ na tyenquiuu' liaⁿ'aⁿ, n'maⁿ.

15

Waa na mach'eena' na cwajndii naquii' ts'om ts'aⁿ

(Mr. 7:1-23)

¹ Quia jo' cwanti nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, jnaⁿna Jerusalén, tqeie'cañomna Jesús. Ta'x'eena nnoom:

² —Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa', ¿chiiu na cwiwincje'na ñ'oom na tqeⁿ welooya ndaaya? Queⁿ cwenta tiquindyuu'na quia na nlcwa'na.

³ Ndo' t'ô Jesús ndaana, tsoom:

—Ndo' 'o je', ¿chiiu na cwiwincje'yo' ñ'oom na sa'ntjom Ty'ooots'om cwe' ñe'catsantyo'yo' ñ'oom na tqeⁿ lotyaaya?

⁴ Ee ñ'oom' Ty'ooots'om luaa matsona': “Catseit'maaⁿndyu' tsotye' ñ'eⁿ tso'ndyo'.” Ndo' matsotina': “Ñeeⁿ juu na matso ñ'oom wi' nacjoo' tsotye, tsondyee tsaⁿ'ñeeⁿ matsona' na maxjeⁿ cala'cuee' nn'aⁿ juu.”

⁵ Saa 'o cwindu'yo'yo' na wanaaⁿ na nntso ts'aⁿ nnom tsotyeⁿ, tsoñeeⁿ: “Catseit'maⁿ ts'om', taxocandaa nnteijndeiya 'u 'naⁿ na tjoondyu', ee cha'tso na matseixmaⁿya jnda tqaaaⁿya joona' cwentaa' Ty'ooots'om.”

⁶ Ndo' na luaa' cwila'tiuu'yo' jo' chii cwit'moⁿ'yo' tacaⁿ'na' na nntseit'maaⁿ'ñe ts'aⁿ tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ. Cwil'a'yo' na tajndeii ñ'oom' Ty'o^ots'om ee na cwila't'maaⁿ'ndyo'ti'yo' ñ'oom na tqueⁿ lotye'yo'.

⁷ O nn'aⁿ na we waa na cwil'a'yo', jeeⁿ xcwe m'aaⁿ ñ'oom na tyoñequiaa profeta Isaías cantyja 'naⁿ'yo'. Luaa matsona':

⁸ Naⁿm'aⁿ' cwe' ñequio ntjaⁿ'ndyueena cwila't'maaⁿ'ndyena ja, saa t'maⁿ waa na tixcwee' n'omna ñ'eⁿ'ndyo.

⁹ Cwe' ts'iaaⁿ'ndyo na cwila't'maaⁿ'ndyena ja, ee cwit'mooⁿ'na ñ'oom na cwe' cwil'ueendye nn'aⁿ, tachii ñ'oomya.

¹⁰ Quia jo' t'maⁿ Jesús nn'aⁿ na jndyendye, tsoom:

—Candy'e'yo' ñ'oom na nntsjo^o ndo' cala'noⁿ'yo'.

¹¹ Nantquie na macwa' ts'aⁿ, xocats'aana' na til'ueñe ts'aⁿ jo nnom Ty'o^ots'om. Saa ñ'oom na matseineiⁿ ts'aⁿ, joona' cwil'ana' na til'ueñe ts'aⁿ jo nnom Ty'o^ots'om.

¹² Quia jo' já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿ Jesús, saantyyaa'â jom, l'uuyâ nnoom:

—¿Aa ntyji' quia na jndye nn'aⁿ fariseos ñ'oom na tsu' luaa', s'aana' na ticjaawee' n'omna?

¹³ T'o^oⁿ ndaayâ cwii ñ'oom tjañoom', tsoom:

—Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee, ticwii cwii ts'oom ntjom na nchii nqueⁿ tcoom'm, maxjeⁿ nñqueeⁿ juuna'.

¹⁴ Jo' chii ca'ndye'yo' naⁿm'aⁿ'. Ee matseijomna' joona cha'na naⁿ'nchjaaⁿ na cwit'mooⁿ'na nato ndaa ntyjenchjaaⁿ'na. Ndo' manquiu'yo' tsaⁿ'nchjaaⁿ' quia na wjaañ'oom tyjenchjaaⁿ'aⁿ, wendyena nntiomna' tsue'tsjoom.

¹⁵ Quia jo' tso Pedro nnom Jesús:

—Ca'moⁿ' ndaayâ ljo' ñecatso ñ'oom tjañoom'waa'.

¹⁶ T'o Jesús nnom, matsoom:

—¿Aa mati 'o ndicwaⁿ tjo^ocheⁿ na nla'noⁿ'yo'?

¹⁷ Aa ticaliu'yo' na cha'tso nantquie na macwa' ts'aⁿ, cwi'oocuena' ts'om tsiaa' nchii naquii' ts'om. Ndo' jndaⁿ chii nntei' juuna'.

¹⁸ Saa ñ'oom na matseineiⁿ ts'aⁿ cwinaaⁿ' naquii' ts'om, ndo' joona' cwil'ana' na tilju'ñe jo nnom Ty'o^ots'om.

¹⁹ Ee naquii' ts'om ts'aⁿ cwinaaⁿ' ñ'oom na tia na matseitiuu na nntseicueⁿ'eⁿ x'iaaⁿ'aⁿ, na nnc'oomyaaⁿ ñequio cwiiⁿ'cheⁿ ts'aⁿ, oo na nnc'oomyaaⁿ ñequio s'andyua oo scundyua, oo na nnch'ueeⁿ 'naaⁿ' ts'aⁿ, oo na nntseineiⁿ cantu oo ñ'oom jnaaⁿ'.

²⁰ Cha'tso nmeiⁿ' cwil'ana' na tilju' naquii' ts'om ts'aⁿ jo nnom Ty'o^ots'om. Saa na nlcwa' ts'aⁿ na cwe' na ticañoom'm cha'xjeⁿ ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ fariseos, xocat-sei'ndaa'na' jom jo nnom Ty'o^ots'om.

Cwii yuscu na nchii ts'aⁿ judío seiyu' ñequio Jesús

(Mr. 7:24-30)

²¹ Quia jo' jlui' Jesús jo' jo' ndi ñ'aaⁿ'yâ ñ'eⁿ'ñê, tjaaⁿ jo ndyuaa tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón.

²² Ndo' cwii yuscu tsjaaⁿ nn'aⁿ cananita na mac'eⁿ ndyuaa'ñeeⁿ jndyotseicandyoo'ñê na m'aaⁿ Jesús, c'uaa seineiⁿ, seity'ooñê tsoom:

—'U Ta, na cwiluiindyu' tsjaaⁿ David na jndyowicantyyoo', c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿ'ndyo. M'aaⁿ nomjndaaya na jeeⁿ cwajndii matjoom. Maleiñ'oom jndyetia jom.

²³ Saa Jesús meiⁿ'cwii ñ'oom tic'o^oⁿ. Quia jo' já saantyyaa'â jom, jla'ty'oondyô nnoom, l'uuyâ:

—Cwa cajñom' yuscum'aaⁿ, ee jeeⁿ c'uaa 'ñom ndyontyyooⁿ nanquaaⁿ'a.

²⁴ Quia jo' tso Jesús:

—Macandaⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ ndyuaa Israel na jñom Ty'o^ots'om ja. Ee joona cwiluiindyena cha'cwijom canmaⁿ na jndaⁿ tsuundye.

²⁵ Ndo' tyje'cañoom yuscu'ñeeⁿ jom, tco' xtye jo nnoom, tso:

—Jeeⁿ 'u Ta, cateijndei' ja.

²⁶ Saa t'ooⁿ nnom yuscu'ñeeⁿ, tsoom:

—Ticatsona' na nncwji' ts'aⁿ tyoo' cwentaa yocanch'u ndo' nncju'yom juuna' ndaa calue' nch'u.

²⁷ Tso yuscu'ñeeⁿ nnoom:

—Mayuu' Ta, saa meiiⁿ na ljo', cwicwa' calue' nch'u nacajnda^{aa} na cwiquiaa nacjee' meiⁿsa 'naaⁿ nty'oyo'.

²⁸ Quia jo' t'ooⁿ nnom yuscu'ñeeⁿ, tsoom:

—'U yuscu, t'maⁿ waa na matsei'yuya' ts'om'. Cats'aana' cha'xjeⁿ na l'ue ts'om'.

Ndo' xjeⁿñeeⁿ mañoom' n'maⁿ nomjnda yuscu'ñeeⁿ.

Sein'maⁿ Jesús jndye nn'aⁿwii

²⁹ Jnda jlui' Jesús jo' jo' ndi ñ'a^{aa}yâ ñ'eⁿñê, tjaaⁿ 'ndyoo 'ndyoo ndaaluee Galilea. Tjawaaⁿ cwii ta, tjacjom jo' jo'.

³⁰ Ndo' tquie'cañom jndyendye nn'aⁿ na m'aaⁿ. Tquiochona nt'om nn'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee', nn'aⁿ nchjaaⁿ, nn'aⁿ na tileicala'neiⁿ, nn'aⁿ na ticanda^{aa}ndye ndo' ñequio jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿwii. Tyotsa'na nn'aⁿwii'ñeeⁿ nacañoom' Jesús, ndo' sein'maaⁿ naⁿñeeⁿ.

³¹ Jndyendye nn'aⁿ nty'iaana na cwila'neiⁿ nn'aⁿ na tileicala'neiⁿ, ndo' tco'yana' nn'aⁿ na ticanda^{aa}ndye, ndo' cwi'ooca' nn'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee', ndo' ya cwinty'iaa nn'aⁿ na nchjaaⁿ. Jo' chii s'aana' na jeeⁿ tjawee' n'omna. To'na na tyola't'maaⁿndyena nquii Ty'o^{ots}'om na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ Israel.

Tquiaa Jesús na tcwa' ñequiee meiⁿ naⁿnom

(Mr. 8:1-10)

³² Quia jo' t'maⁿ Jesús já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê. Tsoom ndaa^{ayâ}:

—Jeeⁿ wi' ts'ooⁿya tmaaⁿ nn'aⁿm'aⁿl, ee jnda ndyee xuee na m'aⁿna ñ'eⁿndyô ndo' tatjaa'naⁿ ljo' cwii cwilei'ñ'omtina na nlcwa'na. Tical'ue ts'ooⁿ na njñooⁿ joona na c'oona l'aana na ñe'jndo'na, tints'aana' na tajndeiⁿ n'omna na 'oona nato.

³³ Quia jo' l'uuyâ nnoom:

—Ñjaaⁿñe m'aaⁿya jo jnda^{aa} tjaa'naⁿ yuu ya nliuuyâ nantquie na jndye na nnda^{aa} nncjaacjoo nn'aⁿ na jndyendye.

³⁴ Tax'ee Jesús ndaa^{ayâ}:

—¿Cwanti tyoo' cwilei'ñ'om'yo'?

T'oo^{yâ} nnoom, l'uuyâ:

—Ntquiee' taⁿ tyoo' ndo' ñ'eⁿ cwantindye calcaa nch'u.

³⁵ Quia jo' saⁿtjoom na cwindyuaandye nn'aⁿ nomtyuaa.

³⁶ To'ñoom ntyoo'ñeeⁿ ñequio calcaa ndo' tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'o^{ots}'om cantyja 'naaⁿna'. Jnda jo' tyjeeⁿ ndo' tquiaaⁿ joona' ndaa^{ayâ} na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê. Ndo' já t'ooⁿyâ joona' ndaa^{aa} cha'tsondye nn'aⁿ.

³⁷ Cha'tsondye naⁿñeeⁿ tcwa'tjacjoona. Ndo' jla'catoo^â ntquiee' tsquiee ñequio ntaⁿ ntyoo' ñequio calcaa na 'ndiicheⁿna'.

³⁸ Nn'aⁿ na tcwa' quia jo' tuee' cha'na ñequiee meiⁿ naⁿnom. Meiⁿ tâcatu'nchondye naⁿlcu ñequio yocanch'u.

³⁹ Quia na jnda t'maⁿ Jesús nn'aⁿ ee mana cwitoⁿndyena, quia jo' tuooⁿ ts'om w'aandaa. Saayâ, squia^{ayâ} ndyuaa Magdala.

16

Cats'aa Jesús cwii 'naaⁿ na cwe' ts'aⁿ xocanda^{aa} nnts'aa

(Mr. 8:11-13; Lc. 12:54-56)

¹ Nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ saduceos tquie'cañomna na m'aaⁿ Jesús. Ñe'cal'ana xjeⁿ jom, jo' na taⁿna nnoom na cats'aaⁿ cwii 'naaⁿ na nnty'iaana na m'mo^o'na' na Ty'o^ots'om jñom jom.

² Saa t'o Jesús ndaa naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Quia na jndaⁿ tmaaⁿ cwinty'ia'yo' na jeeⁿ tmaaⁿ nchquiu, cwindu'yo': “Matsein-maaⁿñeyana'.”

³ Ndo' quia na cwitsjoom cwinty'ia'yo' na jeeⁿ neiⁿncoo' nchquiu 'ndaa, cwindu'yo': “Je' maxjeⁿ nncua'.” 'O nn'aⁿ na tiñecwii m'aaⁿ n'om'yo', jeeⁿ ya cwila'noⁿ'yo' 'naaⁿ na cwit'mo^o' nchquiu na m'aⁿ tsjo'luee saa tileicala'noⁿ'yo' ljo' cwii ndyoch'eetina' cantyja na cwit'mo^o' ts'iaaⁿ t'maⁿ na cwinty'ia'yo' na mats'aa.

⁴ Nn'aⁿ na m'aⁿ je' jeeⁿ tia nn'aⁿndye, jndaⁿ 'ndyena Ty'o^ots'om saa meiiⁿ na ljo', cwitaⁿna cwii 'naaⁿ t'maⁿ na ñe'canty'iaana. Saa xonquiaya na nnty'iaana cwii 'naaⁿ na t'maⁿ. Macandaⁿ cala'noⁿ'na ljo' ñe'ca'mo^o'na' juu na tjom Jonás.

Mana tjaaⁿ, 'ñeeⁿ jooa.

Ndaaljo' 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos

(Mr. 8:14-21)

⁵ Quia jo' saanndaa'â cwiiⁿcheⁿ xndyaa' ndaaluee. Ndo' quia na squiaayâ jo' jo' ñ'eⁿ Jesús jliuuyâ na tjaa'naⁿ nantquie cañ'eⁿ, jndaⁿ tsuu' n'o^o'nyâ juuna'.

⁶ Tso Jesús ndaayâ:

—C'omc'eendyo' na cal'a'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ ndaaljo' 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ saduceos.

⁷ Ndo' jâ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê tjo^o'â na cwilanaaⁿ cheⁿncjooyâ. L'uuyâ:

—Macwjeeⁿeⁿ ñ'oomwaa' ndaaya nc'e na tjaa'naⁿ tyoo' cwilei'ñ'o^o'ya.

⁸ Ndo' sei'noⁿ' Jesús na m'aaⁿ n'o^o'nyâ cantyja 'naaⁿ tyoo' ñ'eⁿ ndaaljo'. Tsoom ndaayâ:

—'O nn'aⁿ na tit'maⁿ cwila'yu'ya n'om'yo', ¿chiiu na jeeⁿ jndye m'aaⁿ n'om'yo' na tjaa'naⁿ tyoo' cwilei'ñ'om'yo'?

⁹ ¿Aa maxjeⁿ ticala'noⁿ'yo' ñ'oom na tsjo^o luaa'? ¿Aa ticjaañjoom' n'om'yo' 'om taⁿ tyoo'ñeeⁿ na tyjaya na tcwa' 'om meiiⁿ nn'aⁿ, ndo' na jndye tsquiee tyoo' jla'we'yo' na seicwaljoo'na'?

¹⁰ Ndo' ¿aa meiiⁿ ticjaañjoom' n'om'yo' cwiiⁿcheⁿ ntquiee' taⁿ tyoo' na tyjaya na tcwa' ñequiee meiiⁿ nn'aⁿ, ndo' mati lojoo tsquiee ntaⁿ tyoo' jla'we'yo' na seicwaljoo'na'? Nndaⁿ nnts'aa na nleijndaa' nantquie na nlcwa'yo'.

¹¹ Jo' chii ¿chiiu na tiqueⁿ'yo' cwenta na nchii matseinaⁿya cantyja 'naaⁿ tyoo'? Ja tsjo^o na cal'a'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ ndaaljo' 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ saduceos.

¹² Quia ljo'cheⁿ jla'no^o'â na nchii cantyja 'naaⁿ ndaaljo' na cwiluii tyoo' na cal'aayâ cwenta, saa tañe'quiandyô cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwit'mo^o' nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ saduceos.

Macwji'yuu'ñe Pedro na Jesús cwiluiiñê Cristo

(Mr. 8:27-30; Lc. 9:18-21)

¹³ Quia jo' tja Jesús ndaatyuaa tsjoom Cesarea Filipo. Jndaⁿ squiaayâ jo' jo' tax'eeⁿ ndaa jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê, tsoom:

—Ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee ¿'ñeeⁿ cwilue nn'aⁿ na cwiluiindyô?

¹⁴ T'ooyâ nnoom l'uuyâ:

—M'aⁿ nn'aⁿ na cwilue na 'u Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ. Ndo' nt'om cwilue Elías 'u, nt'om cwilue na Jeremías oo cwiiⁿcheⁿ profeta.

¹⁵ Tso Jesús ndaayâ:

—Ndo' 'o je', ¿'ñeeⁿ cwindu'yo' na cwiluiindyô?

¹⁶ T'o Simón Pedro nnoom, tso:

—'U cwiluiindyu' nquii Cristo, Jnda Ty'o^ots'om na wando'.

¹⁷ Tso Jesús nnom:

—'U Simón, jnda Jonás, t'maⁿ waa na matio'naaⁿñe Ty'oots'om 'u na luaa' matsei'noⁿl. Ee nchii cwe' ts'aⁿ na t'moⁿ ñ'oommeiⁿ njom'. Nquii Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee tquiaaⁿ na matsei'noⁿl cantyja 'naⁿya.

18 Mati matsjoo njom' na 'u jndyu' Pedro, ñ'oom na ma'moⁿna' tsjo'. Nacjoo' juu tsjo'waañe nlquaaⁿya tmaaⁿ nn'aⁿ na macwjii'ndyo cwentaya. Ndo' meiⁿ naⁿjndii na m'aⁿ quii' b'io na jeeⁿ jnda cwila'xmaⁿna, xocanaⁿjndana nacjoo' tmaaⁿ nn'aⁿ na cwjii'ndyo cwentaya.

19 Ja ñequeiaya na t'maⁿ nntseixmaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na matsaⁿntjoom cañoom'luee. Ñ'oom na nntsu' na ticaty'iomna' na cal'a nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancuewaa, ñ'oom'ñeeⁿ nntseix'iaa'ñena' ñequio ñ'oom na ntyjii Ty'oots'om. Ndo' ñ'oom na nntsu' na wanaaⁿ na cal'a nn'aⁿ mati nntseix'iaa'ñena' ñequio juu ñ'oom na ntyjii Ty'oots'om.

20 Quia jo' Jesús tqueⁿtyeeⁿ ñ'oom ndaayâ na meiⁿcwii nnom ts'aⁿ ticat'mooⁿnyâ na jom cwiluiñê Cristo.

Matseicandii Jesús cantyja na nncueeⁿeⁿ

(Mr. 8:31-9:1; Lc. 9:22-27)

21 Xjeⁿñeeⁿ to' Jesús na ma'mooⁿ ndaaⁿ ja nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê na jndei'na' na nncjaⁿ Jerusalén. Jo' jo' t'maⁿ nawi' nntjoom nl'a nn'aⁿ na cwiluiitquiendye, ñequio ntyee na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Naⁿñeeⁿ nla'cuee'na jom, saaⁿ xuee jnda ndyee nncwando'xcoom.

22 Quia jo' tjañ'oom Pedro Jesús cwii ntyja, toⁿoⁿ na matsoom nnom na ticatsaⁿntjomna' na nntjom na luaa'. Tsoom:

—Tijoom quiaa Ty'oots'om na nntjom' na luaa'. Tixoquiaaⁿ na nluii naljo'.

23 Teiqueⁿ Jesús tsoom nnom Pedro:

—Quindyoo' nacañomya 'u Satanás. Ñe'catseitsaⁿ ja. 'U ñe'catsei'nnda' ts'ooⁿya ee ñ'oom na matsei'tiuu' jnaⁿna' cwe' cantyja na cwila'tiuu nn'aⁿ, nchii cha'xjeⁿ na l'ue ts'om Ty'oots'om.

24 Jnda chii tso Jesús ndaayâ:

—Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'om na nncw'aa'ñe ja, cwjiñê ljo' na matseituu nqueⁿ. Caljaya ts'oom nawi' na matjoom meiiⁿ cueeⁿeⁿ. Ndo' candyontyjoⁿ cantyja na mats'aa.

25 Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mañequiaañe na catjom ljo' na nntjom, nc'e na m'aaⁿ cantyja 'naⁿya, tsaⁿñeeⁿ nlui'n'maaⁿñê. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mal'uee'ñe cheⁿnquii chiuu nlui'n'maaⁿñe, majo'to jo' nntsuuñe.

26 Meiiⁿ cha'waa tsjoomnancue cuaana' cwentaa' ts'aⁿ saaⁿ yuu waa na mateijndeina' tsaⁿñeeⁿ ee xoc'ona' ñ'eⁿñê na ticatsuu añmaaⁿaⁿ. Ndo' ¿aa nndaⁿ nntioml'ua ts'aⁿ na nlui'n'maaⁿñe añmaaⁿaⁿ? ¿Cwaaⁿ nndaⁿ?

27 Ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncwjacañoⁿnnda'a tsjoomnancue ñequio ángeles cwentaa' Tsotyaya. Quia ljo' nntseit'maaⁿñena' ja cha'xjeⁿ na matseit'maaⁿñena' nquii Tsotyaya. Ndo' nnts'aa na nnc'oⁿñom ticwii cwii ts'aⁿ cantyjati na ñes'aa, aa na ya, aa na tis'a.

28 Ñ'oom na mayuu' matsjoo ndaa'yo', mam'aⁿ nn'aⁿ ljooñe na tixocwjena hasta na jnda nty'iaandaana ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na macwjacañoⁿ na nntsaⁿntjoⁿya.

17

Na seichuii'na' Jesús

(Mr. 9:2-13; Lc. 9:28-36)

1 Jnda teinom yom xuee, quia jo' tjañ'oom Jesús Pedro ñequio Jacobo ñequio Juan tyjee Jacobo'ñeeⁿ. Tjachom joona cwii sjo nandyee yuu na ñenquieena.

² Xcwe na cwinty'iaana ndo' seichuui'na' jom jo ndaana. S'aana' na jeeⁿ caxuee nnoom cha'cwijom nnom ñe'quoom'. Ndo' seicwaqueⁿna' liaⁿaⁿ na canchii' cha'na nnty'iaa' ts'aⁿ chom lámpara.

³ Ndo' juu xjeⁿñeeⁿ nacañom'm teitquioo'ndye we nn'aⁿ na ñet'om teiyo, juu Moisés ñ'eⁿ Elías. Cwila'neiⁿna ñ'eⁿñê.

⁴ Quia jo' tso Pedro nnoom:

—Ta, jeeⁿ ya nquiuyâ na m'aaⁿyâ ñjaaⁿ. Xeⁿ cjaawee' ts'om', nlui ndyee xquie' ñjaaⁿñe, cwii cwenta' nncu', cwii cwentaa' Moisés ndo' cwiicheⁿ cwentaa' Elías.

⁵ Ndicwaⁿ matseineiⁿ Pedro ndo' jndyoquioo cwii nchquiu na jeeⁿ canchii' caxuee juuna'. Seicata'na' joona ndo' teic'uaa na seineiⁿ Ty'o^ots'om naquii' nchquiu'ñeeⁿ, tsoom:

—Luaañe ti'Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'o^onya. Cantyja 'naaⁿ jom ñequii'cheⁿ mañequiaana' na neiⁿya. Candye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ.

⁶ Ndyee naⁿñeeⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús, jnda na jndyena ñ'oomwaa', ty'eta'nquiona xjeⁿ nomtyuaacheⁿ ee jeeⁿ t'maⁿ jla'catyuendyena.

⁷ Quia jo' seicandyoo'ñe Jesús nacañoomna. Tyeⁿnquioom'm joona, tsoom ndaana:

—Quicantya'yo'. Talacatyuendyo'.

⁸ Jlundaaⁿdyena. Meiⁿcwii ts'aⁿ tícanty'iaana macanda ñenquii Jesús.

⁹ Ndo' yocheⁿ na tquiocuenta sjo'ñeeⁿ, saⁿntjom Jesús joona, tsoom:

—Yocheⁿ na ndicwaⁿ wando'a, ticandu'yo' nnom meiⁿcwii ts'aⁿ 'naⁿ na nty'ia'yo' je'. Ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nnc'io^o ndo' nncwando'xc^o, quia ljo'cheⁿ wanaaⁿ na ndu'yo' cantyja na nty'iandaⁿyo'.

¹⁰ Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ta'x'eenaa nnoom, jluena:

—Nn'aⁿ na cwit'mo^o ljeii na tqueⁿ Moisés, cwit'mo^ona na macaⁿna' na cwjee'jndyee Elías. Ñe'candyaⁿyâ ¿chiiu na luaa' cwit'mo^ona?

¹¹ T'o^ondaana:

—Mayuu' na mandyocwjee'cañoom Elías, ndo' tseixmaaⁿ na nntseijndaa'ñê cha'tso,

¹² saa candye'yo' nntsjo^o na jnda tyjee' Elías saa ticala'noⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ. L'ana cha'xjeⁿ na l'ue n'omna ñ'eⁿñê. Ndo' malaa'ti' nl'ana ñ'eⁿndyo^o ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

¹³ Quia ljo'cheⁿ jla'noⁿna na seineiⁿ ndaana cantyja 'naaⁿ Juan, tsaⁿ na tyot-seits'oomñe nn'aⁿ.

Sein'maⁿ Jesús cwii tyochjoo na cwe' cwiquiooñeto

(Mr. 9:14-29; Lc. 9:37-43)

¹⁴ Quia na jnda tquienda'na yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na jndyendye, jndyotseicandyoo'ñe cwii tsaⁿs'a na m'aaⁿ Jesús. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom, tsoom:

¹⁵ —Ta, c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿ ti'jndaaya. Ee maleiñ'oom jndyeta jom ndo' jeeⁿ cwajndii matjoom. Jndye ndii' mach'eenaa' na cwiquiooñe naquii' chom ndo' naquii' ndaa.

¹⁶ Ndo' jndyoñ'oⁿya jom na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' saa tileicandaⁿ na nla'n'maⁿna jom.

¹⁷ T'o Jesús, tsoom ndaayâ:

—'O nn'aⁿ na ticalayu'ya n'om'yo', ndo' jeeⁿ tixcwe cwila'tiuu'yo', ¿cwanti yo cwii macaⁿna' na nljoo'ndyo ñ'eⁿndyo' na m'mo^ontyaⁿ ndaa'yo'? ¿Cwanti xuee cwii ndaa nntseiⁿquii ts'o^onya ñ'eⁿndyo'? Quioñ'om'yo' ti'chjoom'aaⁿ ñjaaⁿñe.

¹⁸ Quia jo' seitia' Jesús jndyeta'ñeeⁿ, jo' chii jlui' naquii' ts'om tyochjoo. Mañoom' n'maⁿ juu.

¹⁹ Jnda tuii na luaa', quia jo' já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê jluii'â cwii ntyja na ñencjooyâ ñ'eⁿñê. Ta'x'aayâ nnoom, l'uuyâ:

—¿Chiiu na já tícandaⁿ nntjeii'â jndyeta'ñeeⁿ?

²⁰ T'o Jesús ndaayâ, tsoom:

—Nc'e na ticala'yu'ya n'om'yo' jo' chii tîcandaa l'a'yo'. Saa candye'yo' nntsjõ, mayuu'cheⁿ meiiⁿ na cachjoo cwilayu'ya n'om'yo' cha'na cachjoo lqueeⁿ mostaza saa mat'maⁿ ts'iaaⁿ ndaã nl'a'yo'. Meiiⁿ waa cwii na jeeⁿ jndei'na' cwiwinom'yo' hasta matseijomna' cha'na cwii sjondye nquiu'yo', saa ndaã nl'a'yo'. Nnts'aana' cha'cwijom na nndu'yo' nnom sjowaa': “Quindyô' ñjaaⁿ, cja' la'ñeⁿ”, ndo' nleindyooⁿna'. Ee tjaa'naⁿ cwii na xocandaã nl'a'yo' xeⁿ na mayuu' cwilayu'ya n'om'yo'.

²¹ Saa cantyja 'naaⁿl jndyetiameiⁿl cwicalui'nc'uaa'ndyena, jo' chii macaⁿna' na catseicwejndo'ñe ts'aⁿ ndo' catseineiⁿ nnom Ty'õots'om cha ndaã nnts'aaⁿ.

Matseicandiinna' Jesús na nncueeⁿeⁿ

(Mr. 9:30-32; Lc. 9:43-45)

²² Ndo' yocheⁿ na tyoma'nooⁿyâ ts'ondaa Galilea, tso Jesús ndaaⁿyâ na jom na cwiluiiñê ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, mam'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na ñnequiaa cwenta jom luee nn'aⁿ.

²³ Ndo' nla'cuee' nn'aⁿ jom, saa xuee jnda ndyee ñnequiaa Ty'õots'om na nncwando'xcoom na tueeⁿeⁿ. Quia na jndyaayâ na luaa', s'aana' na jeeⁿ tia nquiuuyâ.

Tiomna ts'iaaⁿndaqana cwentaa' wats'om t'maⁿ

²⁴ Tuee' Jesús tsjoom Capernaum ñequio jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê. Ndo' nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om ts'iaaⁿndã nn'aⁿ judíos cwentaa' wats'om t'maⁿ ty'entyjaa'na Pedro, jluena nnoom:

—Tsaⁿ na ma'moⁿ ndaã'yo', ¿aa tiqutioom s'om ts'iaaⁿnnoom cwentaa' wats'om t'maⁿ?

²⁵ T'õ Pedro, matsoom:

—Quitioom ts'iaaⁿnnoom.

Tyoowiquiuu' na tuii na luaa', tjaquiee' Pedro quii' w'aa. Tyuaa'ti to' Jesús na matseineiⁿ nnom Pedro. Tsoom:

—¿Chiuu m'aaⁿl ts'om' 'u, Simón? Joo nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ, ¿ñeeⁿ matsei'tiuu' na cwiqueⁿna xjeⁿ na catioom ts'iaaⁿndã? ¿Aa nn'aⁿ w'aana oo aa nt'omcheⁿ nn'aⁿ?

²⁶ T'õ Pedro nnoom, tso:

—Nt'omcheⁿ nn'aⁿ cwitioom ts'iaaⁿndã, saa nn'aⁿ w'aana tiqutioom.

Tso Jesús nnom Pedro:

—Quia jo' naⁿñeeⁿ ma'ndiina' nn'aⁿ w'aana.

²⁷ Saa meiiⁿ na ljo' cha tila'teincuu'ndye nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om, nntiooⁿya cwanti na l'ue n'omna. Jo' chii cja'cju' tsei'nchquia ndaaluee. Catscaa na nncwji'jndyee', catooⁿndyu' 'ndyooyo', jo' jo' nljei' cwii tsjo'ñjeeⁿ na nleijndeiina' ts'iaaⁿndãaya. Cja'ñ'oom', ñnequiaa' juuna' ndaana cwentaaya.

18

¿Ñeeⁿ nnc'oom na t'maⁿñeti?

(Mr. 9:33-37; Lc. 9:46-48)

¹ Ndo' xjeⁿñeeⁿ jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿ Jesús squiaacañooⁿyâ jom. Ta'x'aayâ nnoom, l'uuyâ:

—¿Ñeeⁿ juu nnc'oom na t'maⁿñeti yuu na matsa'ntjom Ty'õots'om?

² Quia jo' t'maⁿ Jesús cwii tyochjoo, tqueeⁿ juu xcwe quii'ntaaⁿyâ.

³ Ndo' tsoom ndaaⁿyâ:

—Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjõ, xeⁿ tilcwe' n'om'yo' jnaⁿ'yo' ndo' c'om'yo' cha'na yocanch'u na tiqueeⁿ n'om na nluuit'maⁿndyena, quia jo' xondã nntsaquiee'ndyo' cantyja na matsa'ntjom Ty'õots'om.

⁴ Cwe' jo' ts'aⁿ na maju'ñecje ndo' tical'uee'ñe na nluuit'maⁿñe, matseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'na tyochjoom'aaⁿ. Ndo' na ljo' cwiluii't'maⁿñê cantyja na matsa'ntjom Ty'õots'om.

⁵ Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na neiiⁿl cwii yuchjoo cha'na tyochjoom'aaⁿ, maja neiiⁿl tsaⁿñeeⁿ.

*Quaaⁿya cwenta tical'aaya natia
(Mr. 9:42-48; Lc. 17:1-2)*

⁶ Meincwiñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseijndo' ts'om cwii yucachjoo na cats'aa natia, tsaⁿñeeⁿ yati xeⁿ cju'na' jom ts'om ndaaluee na chu'tyeⁿ xtyoom'm cwii tsjo'suu t'maⁿ.

⁷ Jeeⁿ wi' cwitjoom nn'aⁿ tsjoomnancue na jndye nnom neiⁿncoo' niom na macjaachu-una' jooⁿa na cwila'tjoondyena. Saaⁿ tjaa chiuu ya ee maxjeⁿ niomna'. Saaⁿ nnt'uiiwi'na' ts'aⁿ na matseijndo' ts'om x'iaa' na cats'aa yuu na tia.

⁸ Xeⁿ na wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'ooots'om jnaaⁿ ts'o' oo x'e', catsa' xjeⁿ jooⁿa' cha'cwijom catyjee', catyenquie' jooⁿa' cha tintsei'tjoondyu'ti'. Ee yati na nndaⁿ nntseixmaⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ meiiⁿ cha'cwijom na ticandaⁿndyu', nchiiti na candaⁿndyu' ndo' nncju'na' 'u quii' chom na tijoom canduu'.

⁹ Ndo' xeⁿ cwe' cantyja na manty'ia' wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'ooots'om, catsa' xjeⁿ cha'cwijom na cwji' ts'omnjom' ndo' catquie' juuna' cha tintsei'tjoondyu'ti'. Ee yati na nndaⁿ nntseixmaⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ meiiⁿ cha'cwijom ñe'cwii ts'omnjom', nchiiti na we ts'omnjom' ndo' nncju'na' 'u quii' chom b'io.

*Cala'nqoⁿa cantyja 'naaⁿ catsmaⁿ na tsuuñe
(Lc. 15:3-7)*

¹⁰ 'Cal'a'yo' cwenta na tinc'om'yo' na ticuee' n'om'yo' meincwii yucachjoo. Ee ndye'yo' nntsjoo jo nandye m'aⁿ ángeles na cwil'a cwenta yocanch'u. Ndo' ángeles'ñeeⁿ meinquia xjeⁿ cwila'neiⁿna nnom Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee.

¹¹ Ee ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee jndyōō na nncwji'n'maaⁿndyō nn'aⁿ na cwitsuundye.

¹² ¿Chiuu m'aaⁿ n'om'yo'? Xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na m'aⁿ cwii siaⁿnto canmaⁿ ntsmeiiⁿeⁿ ndo' cwiindyē jooyo' nntsuuñe, aa nchii n'ñeeⁿ ñequieen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' ñjeeⁿ jooyo' cjoo' tyue' ndo' wjaacal'ueeⁿ juu quioo' na tsuuñe.

¹³ Ndo' xeⁿ na nljeiiⁿ juuyo', ndye'yo' nntsjoo, mayuu'cheⁿ t'maⁿti ñequiaana' na neiiⁿeⁿ cantyja 'naaⁿ catsmaⁿñeeⁿ nchiiti cantyja 'naaⁿ cha'tsondyē nt'om canmaⁿ na tyootsuundye.

¹⁴ Cala'nqoⁿ'yo' na nquii Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee malaa'ti' jeeⁿ xueeⁿ 'o. Til'ue ts'oom na nntsuundye meincwiindyē joo nn'aⁿ na tit'maⁿti cwiluiindyē.

*Maty'iomna' na calat'maⁿ n'oqⁿya nc'iaaya
(Lc. 17:3)*

¹⁵ Xeⁿ m'aaⁿ cwii x'ia' na matseyu' na matsei'tjoonê njom', cwa cja'cwaⁿ'ya' jom. Catsei'nqoⁿ'oⁿ yuu matseitjoonê njom' ndo' calantycwii'yo' ñ'oom na ñe'wendyo'. Ndo' xeⁿ na ñeeⁿ ñ'oom na matsu' quia jo' jndaⁿ teijndeí' x'ia' na tco'xcwena' jom.

¹⁶ Saaⁿ xeⁿ tiñe'cañeeⁿ ñ'oom na matsu' quia jo' cjaañ'eⁿ cwii oo we ts'aⁿ ñ'eⁿndyu' cha joo nañeeⁿ ndyena ñ'oom na cwi'maⁿ'yo' ñ'eⁿ x'ia' ndo' na ljo' nquiujndaa'ndyena chiuu t'maⁿ'yo'.

¹⁷ Saaⁿ xeⁿ tiñe'cañeeⁿ ñ'oom na nlue nañeeⁿ quia jo' ca'moⁿ ñ'oom'ñeeⁿ ndaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwjii'ndyō cwentaya. Ndo' xeⁿ meiiⁿ ticañeeⁿ ñ'oom na nlue cha'tso nañeeⁿ quia jo' tjaa chiuu ya. Caliu'yo' na jom cwiluiñê cha'cwijom ts'aⁿ na tyootseit'maaⁿñe Ty'ooots'om oo cha'cwijom tsaⁿco'ñom ts'iaaⁿndaⁿ nn'aⁿ cwentaa' gobiernom na tia ts'aⁿñe.

¹⁸ 'Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjoo, meiljo'cheⁿ na cwindu'yo' na ticaty'iomna' na cal'a nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancuewaa, ñ'oom'ñeeⁿ nntseix'iaa'ñena' ñequio ñ'oom na ntyjii Ty'ooots'om. Ndo' meiljo'cheⁿ na cwindu'yo' na wanaaⁿ na cal'a nn'aⁿ, mati nntseix'iaa'ñena' ñequio ñ'oom na ntyjii Ty'ooots'om.

19 'Mati candye'yo' nntsjoḡ, xeⁿ wendyo' 'o ñe'cwii m'aaⁿ n'om'yo' ñ'oom na cwitaⁿ'yo' nnom Tsotyaya Ty'ḡots'om na m'aaⁿ cañoom'luee, quia jo' ññeeⁿ ndo' ññequiaaⁿ ñ'oom na cwitaⁿ'yo'.

20 Ee meiⁿnquiayuucheⁿ na m'aⁿ we ndyee nn'aⁿ na cwitjomndye ñequio xueya, majo' jo' m'aaⁿya quii'ntaaⁿna.

21 Quia jo' tjatseindyoo'ñe Pedro na m'aaⁿ Jesús. Tsoom nnom:

—Ta, cwii x'iaya na matseitjooñe noḡⁿ, ¿cwanti ndii' na macaⁿ'na' na catseit'maⁿ ts'ḡḡⁿya jom? ¿Aa nncue'ntyjo hasta ntquiee' ndii'?

22 T'o Jesús nnoom:

—Ticatsjoo na ñe'ntquiee' ndii'. Matsjoo na catseit'maⁿ ts'om' jom ndyeeⁿ'aaⁿ nchoo' qui ndii' na ntquiee' ntquiee'. Maxjeⁿ ñequiii'cheⁿ catseit'maⁿ ts'om' jom.

Moso na tiñe'catseit'maⁿ ts'om x'iaa'

23 'Cwe' jo' cala'nḡⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na matsa'ntjoom cañoom'luee. Matseijomna' jom cha'na cwii patrom na seitoom na nntyjooⁿ mosoom'm na cho'jnaⁿ nnoom.

24 Tḡḡⁿ'ḡⁿ na macwjeeⁿ'eⁿ cwenta ndo' tquioñ'omna cwii ts'aⁿ na chujnaⁿ jndye meiⁿ'yom s'om.

25 Quia na nty'iaa' patrom'ñeeⁿ na meiⁿ'cwii tsjo'ñjeeⁿ tîcandaḡ nntiom mosoom'm, quia jo' sa'ntjoom na nleil'uañe tsaⁿ'ñeeⁿ na nncjaaquiee'ñe na nndi'ntjomtyeⁿ, ndo' mati scuu' tsaⁿ'ñeeⁿ ñequio ndana ñequio cha'tso 'naaⁿ'na, cha nnc'ioo'ñe na chujnaⁿ.

26 Quia jo' moso'ñeeⁿ tcoom'm xtyeeⁿ nnom patrom 'naaⁿ'aⁿ, t'maⁿ ty'oo s'aa nnom tsaⁿ'ñeeⁿ. Tsoom: “Ta, macaⁿ'a ñ'omt'maⁿ ts'om njom' na nncwindo'ya' ndo' nntioḡⁿ'ñ'aⁿ na chojnaⁿ njom'.”

27 Quia jo' patrom'ñeeⁿ ty'oom na wi' ts'oom mosoom'm. Seit'maⁿ ts'oom juu cha'waa na chujnaⁿ ndo' seicandyaañê juu.

28 Tyoowiquiuu' na jlui' moso'ñeeⁿ naquii' w'aa ndo' tjomñê cwii x'iaaⁿ'aⁿ na matyjemosoñê. Chujnaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom cwii siaⁿ'nto s'om. Ndo' seicjaa l'ḡḡⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ, tyonchjeeⁿ xtyo'. Tsoom nnom: “Catiom' na chujnaⁿ noḡⁿ.”

29 Ndo' tco' x'iaaⁿ'aⁿ xtye jo nnoom. S'aa ty'oo nnoom, tso: “Macaⁿ'a ñ'omt'maⁿ ts'om njom' na nncwindo'ya' ndo' nntioḡⁿ na chojnaⁿ njom'.”

30 Saḡ jom tîcwinom'm, matjaqueeⁿ ñ'oom. Tjoom'm tsaⁿ'ñeeⁿ w'aancjo hasta na nntiom na chujnaⁿ nnoom.

31 Ndo' ntyjemosondyena, quia na nty'iaana na luaa' s'aaⁿ, jeeⁿ t'maⁿ sei'ndaa'na' nquiuna. Ty'entyjaa'na patrom 'naaⁿ'na ndo' jluena cha'tso na jndaⁿ tuii.

32 Quia jo' patrom'ñeeⁿ tqueeⁿ'ñê mosoom'm, tsoom nnom: “Cwa jeeⁿ ndya' wi'ndyu', 'u mosoya. Ja jndaⁿ seit'maⁿ ts'ḡḡⁿya cha'tso na chujnaⁿ ee na jeeⁿ seinty'iaa'ndyu' noḡⁿ.”

33 Ndo' mati 'u matsona' na c'oom' na wi' ts'om' x'ia' cha'xjeⁿ t'ḡḡⁿ na wi' ts'ḡḡⁿ ñ'eⁿ'ndyu' 'u.”

34 Quia jo' jeeⁿ t'maⁿ seiw'ii patrom'ñeeⁿ. Tqueeⁿ ñ'oom na catuee'na mosoom'm w'aancjo na cata'wi'na juu hasta na nntiomñ'eⁿ cha'waati na chujnaⁿ nnoom.

35 Seicanda Jesús ñ'oom tjañoom'meiⁿ. Tsoom:

—Maluaa' nnts'aa Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee ñ'eⁿ'ndyo' 'o, xeⁿ nchii na xcwee' n'om'yo' nla't'maⁿ n'om'yo' nc'iaa'yo' na cwila'tjooⁿndye ndaa'yo'.

19

Ticatsona' na nntyuii' ljeii na toco ts'aⁿ

(Mr. 10:1-12; Lc. 16:18)

1 Jndaⁿ jndaⁿ seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ, quia jo' jlueeⁿ'eⁿ ts'ḡḡⁿndaa Galilea, tjaaⁿ ts'ḡḡⁿndaa Judea, xndyaa' jndaa Jordán.

2 Jndyendye nn'aⁿ ty'entyjo naxeeⁿ'eⁿ. Ndo' sein'maaⁿ cha'tso nn'aⁿwii jo' jo'.

³ Quia jo' jla'candyoo'ndye nn'aⁿ fariseos na m'aaⁿ na ñecal'ana xjeⁿ jom. Ta'x'eena nnoom:

—¿Aa wanaaⁿ na nntseityuui' ts'aⁿ ljeii na tocoom ñ'eⁿ scoom'm nc'e mei'nquia na seitjooñe tsaⁿñeeⁿ nnoom?

⁴ T'o Jesús ndaana:

—Cwaⁿti jnda jla'naⁿyo' ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matseineiⁿna' chiuu to'jñeeⁿ na tqueeⁿ cha'tso. Matsona': “S'aaⁿ tsaⁿs'a ñ'eⁿ tsaⁿscu.”

⁵ Mati matso ljeii'ñeeⁿ: “Macwe' jo' n'ndii tsaⁿs'a tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ ndo' nnc'oomtyeeⁿ ñ'eⁿ scoom'm. Wendye naⁿñeeⁿ ñe'cwii sei' nla'xmaⁿna.”

⁶ Jo' chii tacala'xmaⁿna na we ts'aⁿ. Ndo' nc'e na luaa' seijndaa'ñe Ty'oots'om, jo' chii ticatsona' na cwe' ts'aⁿ nntseityuui' cantya na m'aⁿna.

⁷ Ndo' ta'x'eena nnoom:

—Quia jo' ¿chiuu na sa'ntjom Moisés na wanaaⁿ na nntyuii' ljeii 'naaⁿ ts'aⁿ ñ'eⁿ scoom'm, jnda jo' ya na ca'ñeeⁿ juu?

⁸ T'ooⁿ ndaa naⁿñeeⁿ:

—Nc'e na 'o jeeⁿ quie' n'om'yo', jo' chii tquiaa Moisés na wanaaⁿ na nntyuii' ljeii 'naⁿyo' ñ'eⁿ lcuu'yo'. Saaⁿ nchii laa'ti' teijndaa' najndyee.

⁹ Ja matsjoo ndaa'yo', juu tsaⁿs'a na nntseityuui' ljeii na toco ñ'eⁿ scuu' ndo' nncoco ñ'eⁿ cwiicheⁿ yuscu, matsona' na cwe' m'aaⁿya ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ. Wanaaⁿ na nntseityueeⁿ ljeii 'naaⁿa ñ'eⁿ scoom'm xeⁿ na m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿ cwiicheⁿ tsaⁿs'a. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nncoco ñ'eⁿ cwii yuscu na jnda tyuii' ljeii 'naaⁿ ñ'eⁿ saa', tsaⁿñeeⁿ matseijndaa'ñena' na cwe' m'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ.

¹⁰ Já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿ Jesús l'uuyâ nnoom:

—Xeⁿ luaa' waa na nntseityeⁿna' ts'aⁿ ñ'eⁿ scoom'm, quia jo' yati na tincoco ts'aⁿ.

¹¹ Tso Jesús ndaayâ:

—Ticha'tsondye nn'aⁿ ndaa nla'candana ñ'oomwaa'. Cwe' ñejndaa' nn'aⁿ na ndaa nla'candâ nc'e na jnda tquiaa Ty'oots'om na ljo'.

¹² Ee m'aⁿ nn'aⁿ na ticunco nc'e maxjeⁿ tuiindyena na titjoondyena yuscu, ndo' nt'omcheⁿ ticunco nc'e na tuii nasei joona cha titjoondyena yuscu. Saaⁿ m'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'jndaa'ndye cheⁿnquiee na ticunco ee ñe'candyentjomna nnom Ty'oots'om na m'aaⁿ cañoom'luee. 'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na matsei'noⁿ ndo' ndaa nntseicandâ ñ'oomwaa', catseicanaaⁿ.

Matio'naa'ñe Jesús yonch'u

(Mr. 10:13-16; Lc. 18:15-17)

¹³ Tquiocho nn'aⁿ yonch'u na m'aaⁿ Jesús na nntioom ts'ooⁿ nacjoona ndo' na nntseineiⁿ nnom Ty'oots'om cantya 'naaⁿna. Saaⁿ já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê jla'tiaa'â nn'aⁿ na tqiocho yonch'u'ñeeⁿ.

¹⁴ Quia jo' tso Jesús:

—Ca'ndye'yo' na quiontyjaa' yonch'u ja. Tilantycwi'yo' joona, ee matseijomna' joona cha'na nn'aⁿ na cwiñe'quiandy na matsa'ntjom Ty'oots'om naquii' n'om.

¹⁵ Ndo' tiom l'ooⁿ nacjoo yonch'u'ñeeⁿ, jnda chii jlueeⁿeⁿ jo' jo'.

Matseineiⁿ tsaⁿtya ñ'eⁿ Jesús

(Mr. 10:17-31; Lc. 18:18-30)

¹⁶ Cwiicheⁿ xuee jndyotseicandyoo'ñe cwii ts'aⁿ na titquieeⁿ na m'aaⁿ Jesús. Tax'ee tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—U Maestro na ya ts'aⁿndyu', ¿aa waa cwii nnom na yati na tseixmaⁿya na cats'aa cha nnc'o'ñeⁿ na ticantycwii na wando'a?

¹⁷ T'o Jesús nnom:

—¿Chiuu na mats'u na ya ts'a'ndyo ja? Tjaa ñee' c'oom na jee' ya ts'a'ñe macanda nquii Ty'o'ots'om. Saa 'u je', xe' ñe'cja'quiee'ndyu' cantyja na ticantycwii na wando' maca'na' na catseicanda' chiuu t'ma' ljeii na matsa'ntjomna' na tque' Ty'o'ots'om.

¹⁸ Tso tsa'ñee' nnoom:

—¿Cwaa' ljeii?

T'o Jesús nnom, tsoom:

—Tintseicue' ts'a'. Tinc'om'ya' ñ'e' cwiiche' ts'a'. Tinch'uee' 'naa' ts'a'. Tintseinei' cantu nacjoo' ts'a'.

¹⁹ Catseit'maa'ndyu' tsotye' ñ'e' tso'ndyo'. Ndo' c'oom' na wi' ts'om' nc'ia' cha'xje' na jnda ntyji' ñequio nncu'.

²⁰ Tso tsa'ñee' nnoom:

—Cha'tso ñ'oommei' matseicandaya xje' na cachjoondyo'cha'. ¿Aa waa na matseitjootina' ja na cats'aa?

²¹ T'o Jesús nnom, tsoom:

—Xe' 'u ñe'catseicanda'ñ'e', quia jo' cja', cajnda' cha'tso 'na' na niom. Quiaa' s'om'ñee' ndaa ndye'ñee' quia jo' nnc'oom' na tyandyu' cañoom'luee. Ndo' cando' tseijomndyu' ñequio ts'iaa' na mats'aa.

²² Jnda na jndii tsa'ñee' ñ'oommei', mana tjaa' na chjoo' ts'oom ee jee' ndya' tyañê.

²³ Quia jo' tso Jesús ndaa ja nn'a' na cwila'jomndyo' ñ'e'ñê:

—Nndye'yo' nntsjoo' na mayuu'che' jee' jndei'na' ncju'cjeñe cwii tsa'tya na nntsa'ntjom Ty'o'ots'om jom.

²⁴ Mati matsjootya' ndaa'yo', jndei'tina' na nncju'cjeñe cwii tsa'tya na nntsa'ntjom Ty'o'ots'om jom, nchiiti na nncwicandii'ñe quioo' camello tsue' x'ee tsei'nchquia.

²⁵ Quia na jndyaayâ ñ'oomwaa', jee' seiñ'ee'na' ja. Tyotax'aayâ ndaa ntyjaayâ, l'uuyâ:

—¿Quia jo' ñee' ts'a' nnda' nluin'maa'ñe?

²⁶ Nty'iaa' Jesús ndaayâ, tsoom:

—Tijoom canda' nncwji'n'maa'ñe che'nquii ts'a'. Saa Ty'o'ots'om cha'tso nnda' nnts'aa'.

²⁷ Ndo' tso Pedro nnoom:

—Ta, canty'ia', ja jnda 'ndyaayâ cha'tso cha nnda' nla'jomndyo' ñequio ts'iaa' 'na'. ¿Aa waa naya 'naa'yâ?

²⁸ T'o Jesús ndaayâ, tsoom:

—Nndye'yo' nntsjoo', mayuu'che' quia na nncue'ntyjo' xje' na nncuaaxco tsjoomnancue, mati ja na cwiluiindy' ts'a' na jna' cañoom'luee nncjocajma'ya ndio 'na'ya yuu na nntseit'maa'ñena' ja. Ndo' 'o na jnda macwila'jomndyo' ñ'e'ndyo' mati maniom canchoo'we ndio 'na'yo' na nntsaacwindyuaandyo' na nntu'xe'yo' canchoo'we ntmaa' nn'a' ntseinda Israel.

²⁹ Ndo' ticwii cwii ts'a' na jnda 'ndii waa' oo ti'nquio oo ndyencjo oo tsotye oo tsondyee oo scuu' oo ntseinda oo ndyuaa' nc'e na jnda jndyo'quiee'ñe cantyja 'na'ya, tsa'ñee' cwii sia'nto ndii' nnc'o'ñoom na nleinoom cantyja na jnda ñee'. Ndo' nnaa'a' na ticantycwii na wanoom'm.

³⁰ Ee majndye nn'a' m'a' je' na cwila'tiuu nquiee na t'ma' cwiluiindy'e, saa nncue'ntyjo' na mancju'cjena' joona. Ndo' jndye nn'a' m'a' je' na maju'cjena' joona, saa ndanquia nntseiwendyena' joona.

20

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' na'ntjom

¹ Seinei'ti Jesús ñ'oom tjañoom', tsoom:

—Juu na matsa'ntjom Ty'oots'om cañoom'luee, matseijomna' juuna' cha'na cwii patrom na waa ntjoom'. Cwitsjoom tjacal'ue patrom'ñeeⁿ na'ntjom na nnc'ooquie' ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ.

² T'maⁿna ñ'eⁿ na'ntjom 'naaⁿaⁿ na nnto'ñoomna cwii denario na cwii xuee cha'xjeⁿ cwita'ntjom nn'aⁿ. Jndaⁿ chii jñoom joona na waa ntjoom'm.

³ Cha'na ñjeeⁿ na cwitsjoom tjaaⁿ xcwe quii' tsjoom, jo' jo' ljeiiⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwe' mandí'.

⁴ Tsoom ndaana: “Cwa catsa'yo' na waa ntjom 'naⁿya na nl'a'yo' ts'iaaⁿ. Ja nntioml'uaya 'o cha'xjeⁿ na matsona'.” Mana ty'e na'ñeeⁿ.

⁵ Cha'na quiajmeiⁿ matjannda' patrom'ñeeⁿ quii' tsjoom. Ljeiiⁿ nt'omcheⁿ na'ntjom. Ndo' majo'ti s'aaⁿ cha'na ndyee na matmaaⁿ.

⁶ Manncuee' na 'om na matmaaⁿ, tjannaaⁿaⁿ quii' tsjoom. Mañoomcheⁿ na ljeiiⁿ na cwe' m'aⁿcheⁿ. Tsoom ndaana: “¿Chiuu na meiiⁿchaa' xuee ñjaaⁿ m'aⁿyo' na tjaa ts'iaaⁿ cwil'a'yo'?”

⁷ Jluena nnoom: “Mayuu', ee tjaa 'ñeeⁿ cotsa'ntjom já.” Tsoom ndaana: “Cwa catsa'yo', nl'a'yo' ts'iaaⁿ 'naⁿya na waa ntjoomya. Ja nntioml'uaya 'o cha'xjeⁿ na matsona'.” Ndo' mati ty'e na'ñeeⁿ.

⁸ Quia na jndaⁿ tmaaⁿncue tso patrom nnom moso tquiee 'naaⁿaⁿ: “Cwaⁿ na'ntjomⁿaⁿ ndo' catiom'l'ua' joona. Catō'jndyee' ñequio joo nn'aⁿ na ty'equie' na macanda. Tcuu cjaana' hasta nncuee'cañoomna' nn'aⁿ na ty'equie'jndyee.”

⁹ Quia jo' tquiontyjaa' nn'aⁿ na ty'equie' ts'iaaⁿ cha'na 'om na matmaaⁿ. Ticwii cwii joona to'ñoomna cwii denario cha'xjeⁿ na nncwantjom ts'aⁿ na cwii xuee.

¹⁰ Ndo' quia tuee'cañoomna' nn'aⁿ na ty'equie'jndyee ts'iaaⁿ, jla'tiuuna na joona jndyete nnta'ntjomna. Saaⁿ mati ticwiindyee joona to'ñoomna cwii denario.

¹¹ Jndaⁿ na to'ñoomna s'om'ñeeⁿ to'na na tyola'ncjoo'ndyena nacjoo' patrom 'naaⁿna.

¹² Jluena: “Joo na'm'aⁿ na ty'equie'na ts'iaaⁿ na macanda, ñecwii hora l'ana ts'iaaⁿ, saaⁿ 'u ñe'cwii xjeⁿ mache' ñ'e'ndye joona cha'xjeⁿ ñ'e'ndyōⁿ já. Ndo' já tyolajndaayâ meiiⁿchaa' xuee, tyolaquii n'ooⁿyâ meiiⁿ jeeⁿ jmeiⁿ nquiuyâ.”

¹³ T'ō patrom nnom cwii joo na'ñeeⁿ, tsoom: “U re, tjaa'naⁿ na seitjoondyo njom'. ¿Aa nchii t'maaⁿya ñ'e'ndyu' na cwii denario nncwantjom' cha'xjeⁿ quita'ntjom nn'aⁿ?”

¹⁴ Co'ñom' s'om 'naⁿ, cja'to' wa'. Nncō ntyjii xeⁿ ljo'yu nntioml'uaya 'u ñequio cwiicheⁿ tsaⁿm'aaⁿ na teinoom' tjaquiee' ts'iaaⁿ.

¹⁵ ¿Aa ticatseitiuu' na wanaaⁿ na nnts'aa cha'xjeⁿ na l'ue ts'ooⁿ ñequio s'om 'naⁿya? ¿Aa matsei'candya' ts'om' s'om na ja titseintycwi'a'?”

¹⁶ Jo' chii luaa ñe'ca'moⁿ ñ'oom tjañoom'waa'. Nn'aⁿ na ticala'tiuu na t'maⁿ cwiluiindyee ljo'yu nntseit'maaⁿñe Ty'oots'om joona cha'xjeⁿ matseit'maaⁿñê nt'omcheⁿ. Ndo' nn'aⁿ na cwila'tiuu nquiee na t'maⁿ cwiluiindyee, quia nleitquioo' na ljo'yu la'xmaⁿ na jo nnom Ty'oots'om ñequio meiiⁿnquia nn'aⁿ.

Matseicandiinnda' Jesús na nncueeⁿeⁿ

(Mr. 10:32-34; Lc. 18:31-34)

¹⁷ Yocheⁿ na njom Jesús nato na wjaⁿ Jerusalén, tjachom já na canchoo'wendyōⁿ cwii ntyja na ñencjooyâ. Tsoom ndaayâ:

¹⁸ —Queⁿyo' cwenta, je' tsawaaya Jerusalén. Ndo' ja na cwiluiindyee ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, jo' jo' ñequiaa ts'aⁿ cwenta ja luee ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Na'ñeeⁿ nl'ana na nnt'uiityeⁿna' ja na nnc'io.

¹⁹ Nñe'quiana cwenta ja luee nn'aⁿ na nchii judíos na nla'jnaaⁿ na'ñeeⁿ ja. Nntjaa'na ja ndo' nnty'ioomna ja ts'oom'naaⁿ na nnc'io, saaⁿ xuee jndaⁿ ndyee nncwando'xcō.

Tsondyee Jacobo ñ'eⁿ Juan tcaaⁿ cwii naya

(Mr. 10:35-45)

20 Scuu' Zebedeo ñequio ntseinaaⁿ Jacobo ñ'eⁿ Juan tquiola'candyoo'ndyena na m'aaⁿ Jesús. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom na tcaaⁿ cwii naya.

21 Tso Jesús nnoom:

—¿Ljo' l'ue ts'om'?

T'õ yuscu'ñeeⁿ nnom, tsoom:

—Quia na nncue'ntyjõ na nntsa'ntjom', quiaa' ñ'om' na we ntseindaaya nmeiiⁿ nluiit'ma'ndyena ñ'eⁿndyu'. Cwii joona nnc'oom ts'õ' ntyjaya ndo' cwiicheⁿ nnc'oom ts'õ' ntyjatymaaⁿ!

22 Saã t'õ Jesús ndaaⁿ we naⁿñeeⁿ, tsoom:

—'O ticala'noⁿ'yo' ljo' cwitaⁿ'yo'. Juu nawi' na nncwinõõⁿ, ¿aa nndaã nna'ndyo'? Ndo' ¿aa nndaã nljoya n'om'yo' na nncwje'yo' cha'xjeⁿ na jndaⁿ ljoya ts'õõⁿ na nnc'io'?

T'õõna nnoom, jluena:

—Nndaã.

23 Jom tsoom ndaãna:

—Mayuu' juu nawi' na nncwinõõⁿya, nncwinom'yo'. Ndo' cha'xjeⁿ na cwiljoya ts'õõⁿ na nnc'io' mati macaⁿna' na caljoya n'om'yo' na nla'cwjee nn'aⁿ 'o. Saã titseixmaⁿya na nntseijndaa'ndyo' 'ñeeⁿ juu nncwacatyeeⁿ ntyjaa'a ntyjaya oo ntyjatymaaⁿ!. Nquii Tsotyaya ñequiaaⁿ naya'ñeeⁿ ndaaⁿ joo nn'aⁿ na jndaⁿ seijndaa'ñê na nnto'ñoom juuna'.

24 Ndo' cwiicheⁿ quindyô já na cwila'jomndyô ñ'eⁿ Jesús, quia na jndyaayâ ñ'oom na tcaⁿ yuscu'ñeeⁿ, jeeⁿ tyola'wjaayâ nacjoo we nn'aaⁿyaⁿ naⁿñeeⁿ.

25 Ndo' naljo', tqueeⁿ Jesús cha'tsondyô na m'aaⁿ. Tsoom ndaayâ:

—'O manquiui'yo' na nquiee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye cwii cwii ndyuaa cwila's'andyena ndaaⁿ nn'aⁿ na cwitsa'ntjomna. Ndo' nn'aⁿ na cwiluiit'ma'ndye cwiqueⁿna xjeⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacje 'naaⁿna.

26 Saã quii'ntaaⁿ 'o ticatsona' na luaa' nl'a'yo'. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ 'o na ntyjaa' ts'om na nnc'oom na t'ma'ñe naquii' ntaaⁿ'yo', tsaⁿñeeⁿ matsona' na catseixmaaⁿ ts'aⁿ na mandi'ntjom ndaaⁿ nc'iaa'.

27 Ndo' 'ñeeⁿ cwiindyô 'o na maqueⁿ ts'om na nlco'nnomna' juu jo ndaaⁿ'yo', tsaⁿñeeⁿ matsona' na c'oom cha'cwijom moso 'naⁿ'yo'.

28 Maluaa' na jndyõõ ja na cwiluiindyõ ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Jndyõõ na nndi'ntjõⁿya ndaaⁿ nn'aⁿ nchii na nndye'ntjom nn'aⁿ noõⁿ. Ndo' jndyõõ na ñequiaandyõ na c'io' na nntiõõⁿya jnaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye, cha nndyaandyena na nnt'uii jnaaⁿna joona.

Sein'maⁿ Jesús we tsaⁿnchjaaⁿ'

(Mr. 10:46-52; Lc. 18:35-43)

29 Quia na saacaluii'â naquii' tsjoom Jericó, tquiontyjo cwii tmaaⁿ nn'aⁿ naxeⁿ Jesús.

30 Jo' jo' 'ndyoo nato meindyuaandye we naⁿnchjaaⁿ. Quia na jndyena ñ'oom na juu Jesús mawinoom jo' jo', jla'xuaana, jluena:

—'U Ta, na cwiluiindyü' jndacantyjo David, c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿndyô já.

31 Saã nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo' jla'tia'na naⁿnchjaaⁿñeeⁿ. Ñe'cala'cheⁿna naⁿñeeⁿ, saã yacheⁿ jndei tyola'xuaa, jlue:

—'U Ta, na cwiluiindyü' jndacantyjo David, c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿndyô já.

32 Tjameintyjee' Jesús, t'maaⁿ naⁿñeeⁿ. Tsoom ndaãna:

—¿Ljo' l'ue n'om'yo' na nnts'aaya 'o'?

33 T'õõ naⁿnchjaaⁿñeeⁿ nnoom, jluena:

—Jeeⁿ 'u ta, toom cwe' nndaã nnty'iaayâ.

34 Quia jo' Jesús ty'oom na wi' ts'oom joona. Tyeⁿnquioom'm lua'ndaãna. Mañoom' teitquioona. Ty'entyjõna naxeeⁿeⁿ.

21

*Tjaquiee' Jesús Jerusalén**(Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)*

¹ Quia na jnda teindyoo'â Jerusalén, na nndyoo' ta na jndyu Olivos, squiaayâ tsjoom Betfagé. Jñom Jesús we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

² Tsoom ndaana:

—Catsaquie'yo' tsjoom chjoo ndyeyu jo ndaa'yo'. Jo' jo' mantya nliu'yo' cwii snomxquie na ñjomyo', mati ñ'eⁿ jndayo'. Calacana'yo', quiocho'yo' jooyo' na m'aa'ya ñjaaⁿ.

³ Ndo' xeⁿ nncwax'ee ts'aⁿ ndyue'yo' chiuu na cwitsacho'yo' quioo' ntsmeiiⁿeⁿ, luaa candu'yo' nnoom: “Nquii Ta tjoñê jooyo'.” Quia jo' mañoom' ñnequiaa ts'aⁿ na nquiocho'yo' jooyo'.

⁴ Luaa' tuii cha catseicandaa'ñena' ñ'oom na seineiⁿ profeta, luaa seiljeiⁿ:

⁵ Candu'yo' ndaa nn'aⁿ tsjoom Sión:

“Queⁿyo' cwenta macwjee'cañoom nquii rey na cwiluiiñe na matsa'ntjom 'o, ticatseit'maaⁿñe cheⁿnqueⁿ, ee cwe' snom wa'ljoom.

Snom chjoo, quioo' na maxjeⁿ ts'iaaⁿ na nnchuu xuu.”

⁶ Quia jo' we naⁿñeeⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús, ty'ena, l'ana cha'xjeⁿ ñ'oom na tsoom ndaana.

⁷ Tquie'ñ'omna snomxquie'ñeeⁿ ñequio jndayo'. Ndo' tioona liaana nanqueⁿ quioo'ñeeⁿ, chii tjawa'ljoom.

⁸ Jndyendye nn'aⁿ ty'eñ'eeⁿna ñ'eⁿ Jesús. Nt'om naⁿñeeⁿ tyola'n'meiiⁿna liaana ts'om nato yuu na wjaⁿ. Ndo' nt'om nn'aⁿ tyotyje luee n'oom, ts'a'na joona' ts'om nato.

⁹ Nn'aⁿ na 'oojndyee ñequio nn'aⁿ na 'oontyjo to'na tyola'xuaana, tyoluena:

—Matseit'maaⁿñena' nquii rey na cwiluiiñe jndacantyjo David. Matio'naaⁿñena' nqueⁿ na macwjee'cañoom ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Ty'o'oots'om. Matseit'maaⁿñena' jom nandyee cañoom'luee.

¹⁰ Quia na tjaquiee' Jesús Jerusalén jeeⁿ t'maⁿ seits'eiiⁿ naquii' n'om cha'tsondye nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Tyoluena ndaa n'iaana:

—¿Ñeeⁿ ts'aⁿ tsaⁿm'aaⁿ?

¹¹ T'oⁿ nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê, jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ jñoom Jesús. Cwiluiiñe profeta na jnaaⁿ tsjoom Nazaret ts'onⁿdaa Galilea.

*Macwji' Jesús nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ**(Mr. 11:15-19; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)*

¹² Tjaquiee' Jesús wats'om t'maⁿ, jleintyjoⁿ cha'tso nn'aⁿ na cwindaa ndo' na cwila'jnda 'naⁿ jo' jo'. Seicantqueeⁿ meiⁿsa 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'jndyoondye s'om ndo' majo'ti s'aaⁿ ñequio ntsula 'naaⁿ nn'aⁿ na cwindaa cantu'.

¹³ Tsoom ndaa naⁿñeeⁿ:

—Waa ljeii 'naaⁿ Ty'o'oots'om na matsona': “W'aya jndyuna' w'aa yuu na cwila'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'o'oots'om”, saⁿ 'o cwil'a'yo' juuna' cha'cwijom tsue'tsjo' yuu na cwica-too'ndye naⁿcanty'ue.

¹⁴ Ndo' naⁿnchjaaⁿ ñ'eeⁿ nn'aⁿ na tileic'ooca', tquie'cañomna wats'om t'maⁿ na m'aaⁿ Jesús. Sein'maaⁿ joona.

¹⁵ Saⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés nty'iaana ts'iaaⁿ t'maⁿ na matsein'maaⁿ nn'aⁿ. Ndo' mati tyondyena na tyolaxuaa yocanch'u na tyolue: “Matseit'maaⁿñena' nquii rey na cwiluiiñe jndacantyjo David.” Quia jo' t'maⁿ jla'wjee naⁿñeeⁿ jom.

¹⁶ Jluena nnoom:

—¿Aa ticandi' ljo' cwilue yocanch'um'aⁿ?

T'o Jesús ndaana, tsoom:

—Mandiiya. Ndo' 'o, aa tijoom ñejla'na'yo' ljeii 'naa' Ty'ooots'om na matsona': 'U jnda seiindaa'ndyu' na yonch'u ñequio yo'ndaa na ndicwa' cwintei' joona nla't'maa'ndyena ja ñequio na xcwee' n'omna.

¹⁷ Mana 'ndii Jesús joona, jluee'ne' tsjoom Jerusalén, tjaa' tsjoom chjoo Betania. Jo' jo' ljoo'ñê natsjom.

Tju' Jesús ñ'oomwi' nacjoo' ts'oom higuera

(Mr. 11:12-14, 20-26)

¹⁸ Teincoo cwii'che' xuee wjaalcwee'ne' tsjoom Jerusalén. Jndyo na ñejnoom'm.

¹⁹ Nty'iaa'na' cwii ts'oom higuera na meintyjee' 'ndyoo nato. Tjatseicandyoo'ñê saa ljeii' na mei'cwii ta higo tjaa na cantyja, macanda tso na ntyjoo. Tso Jesús nacjoo' ts'oom'ñee':

—Tajom xuee cwii nntsa'nnda' ta.

Mañoom' tjacaa' ts'oom higuera'ñee'.

²⁰ Ndo' ja' nn'a' na cwilajomndyô ñ'e' Jesús, quia na nty'iaayâ na tuii na luaa', jee' njawee' n'oo'yâ. Tax'aayâ nnoom:

—¿Chiuu waayuu na mañoom' tjacaa' ts'oom higuera'waa'?

²¹ T'o Jesús ndaayâ, tsoom:

—Mayuu'che' ndye'yo' nntsjo, xe' na cwilayu'ya n'om'yo' ndo' tic'om'yo' na we waa na cwila'tiuu'yo', nnda' nl'a'yo' cha'na s'aaya ñ'e' ts'oom higuera'waa'. Ndo' nchii macanda jo' saa mei'nquia na nqui'yo' na jee' jndei'na' nnda' nl'a'yo'. Nnts'aana' cha'cwijom na nndu'yo' nnom sjowaa': “Quindyô' ñjaa'. Cju'na' 'u ts'om ndaaluee,” maxje' nnda' nna'ndyo'. Meii' waa cwii na jee' jndei'na' na cwiwinom'yo', hasta matseijomna' cha'na cwii sjo' t'ma' nqui'yo' saa nnda' nna'ndyo' ñ'e' juuna'.

²² Ee cha'tso na cwita'yo' na cwilanei'yo' nnom Ty'ooots'om, xe' tye' cwilayu'yo', maxje' nnto'ñoom'yo' cha'xje' na cwita'yo'.

Waa najndei na matseixma' Jesús

(Mr. 11:27-33; Lc. 20:1-8)

²³ Tjaquiee'nnda' Jesús wats'om t'ma'. Yoche' na ma'moo' ndaa' nn'a' jo' jo', ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'a' na cwiluiitquiendye jo' ndaa' nn'a' judíos tquiontyjaa'na jom. Ta'x'leena nnoom, jluena:

—¿Ñee' najndei ñ'e' na mache' na nmeii'? Ndo' ¿ñee' juu tquiaa na matsei'xma' najndu'?

²⁴ T'o Jesús ndaa' na'ñee', tsoom:

—Mati ja nncwax'aya cwii ñ'oom ndaa'yo'. Xe' nnt'o'yo' juuna' quia jo' mati ja nntsjo ndaa'yo' ñee' juu tquiaa najndu na nmeii' mats'aa.

²⁵ Quia jo' tax'ee' ndaana, tsoom:

—Na tyotseits'oomñe Juan nn'a', ¿yuu jna' najndei na tyotseixmaa'? ¿Aa na m'aa' Ty'ooots'om jna'na' oo aa nn'a' jlue na ljo' cats'aa'?

Quia jo' to'na, tyo'ma' che'nquieena ñ'e' n'ciaana, tyoluena:

—Jee' sa ¿chiuu nnt'ooyoo na luaa' mawax'ee'? Ee xe' nl'uuya na jna'na' cantyja 'naa' Ty'ooots'om, quia jo' majo'to nntsoom ndaaya: “¿Chiuu na ticalayu'yo' ñ'oom na tso Juan?”

²⁶ Saa xe' nl'uuya na jna'na' cwe' cantyja 'naa' nn'a', nnda' nlco'wi'na' jaa nl'a' nn'a' na jndyendye, ee cha'tsondye joona cwila'yu'na na Juan cwiluiiñê ts'a' na tyoñequiaa ñ'oom' Ty'ooots'om.

²⁷ Jo' chii t'oo'na nnom Jesús, jluena:

—Jee' ticaliuuyâ.

Tso Jesús ndaana:

—Aa ya, mati ja xocatsjo ndaa'yo' yuu jna' najndei na matseixma'ya na s'aaya nmeii'.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' we ntseinda ts'a'

²⁸ Quia jo' tso'ti Jesús ndaa na'ñee'n:

—C'oom' n'om'yo' cantyja 'naa' ñ'oomwaa na tjañoom' na manntsjoō. T'oom cwii ts'a'. Tyom'a' we ntseinaa' yonom. Tjantyjaa'a' ts'a' na tuiñejndyee, tsoom nnom: “U re jndaaya, cja' je' catsa' ts'iaa' na waa ntjoomya.”

²⁹ T'ō tsa'ñee'n, “Ja, ta, maxje' ticjo.” Saa jnda je' seichui'na' na seitiuu, tja tjacats'aa ts'iaa'.

³⁰ Jnda chii tjantyjaa'a' cwii'che' jnaa'. Majo'ti tsoom nnom tsa' na jnda we. T'ō tsa'ñee'n nnoom: “Aa ya, ta, joya.” Saa t'icjaa.

³¹ Ndo' tax'ee Jesús, tsoom:

—Candu'yo' je', ¿Cwaa' cwii na wendye joona s'aa yuu na l'ue ts'om tsotyena?

Jlue na'ñee'n:

—Juu jnaa' na tjantyjaa'ñee'n.

Quia jo' tso Jesús ndaa'na:

—Mayuu'che' nndye'yo' nntsjoō, na nquiee na'cwito'ñoom s'om ndo' mati lculjaa' tyuaa'ti ñe'quiandyena na nntsā'ntjom Ty'oots'om naquii' n'omna, nchiiti 'o.

³² Ee tyjee'cañoom Juan quii'ntaa'yo' na tyoñequiaa' ñ'oom cantyja na maty'iomyana' saa 'o maxje' t'icala'yu'yo' ñ'oom na tyoñequiaa'. Nn'a' na cwito'ñoom s'om ñequio lculjaa', joona jla'yu'na ñ'oom na tyoñequiaa'. 'O tqe'nyo' cwenta na ljo' saa' chaa' l'uu l'cwe' n'om'yo' na nlayu'yo' ñ'oom na tjei'yuu'ñê.

Nn'a' na tyol'a cwenta l'oontjom

(Mr. 12:1-12; Lc. 20:9-19)

³³ 'Candy'e'yo' je' cwii'che' ñ'oom tjañoom': Tyom'aa' cwii ts'a' na t'ma' ndyuaa' niom. Tcoom'm l'oo uva. S'aa' tiom ndioche'. S'aa' peila na nnc'oocue ndaa na jnda 'ndiindyena tauva. Mati s'aa' cwii tatsia'ndye na nljo ts'a' na nnts'aa cwenta ntjom'ñee'n. Jnda chii tiom cwenta ntjom'ñee'n luee nn'a' na nl'ayana ts'iaa'. Quia na ncue' taa' ntjom, nnc'o'ñoom na tseixma'na' cwenta'a'. Jnda na seijndaa'ñê cha'tso nmei', tjaa' cwii'che' ndyuaa.

³⁴ Ndo' quia tue'ntyjo xje' na jnda tquie ta, jñoom mosoom'm na m'a' na'ñee'n na c'oocachona ta na tantjom tyuaa'a'.

³⁵ Saa nn'a' na cwil'a ts'iaa' jo' jo' jla'cjaa lueena moso'ñee'n. Cwii tsa'ñee'n tjaa'na jom. Cwii'che' tsa'ñee'n jlacuee'na jom. Ndo' cwii'che' tsa' na jnda ndyee tyojñomna ljo'.

³⁶ Quia na jndii patrom na luaa', majndyete mosoom'm jñomnaa'a' na m'a' na'ñee'n. Saa majo'ti tjoomna l'a na'ñee'n.

³⁷ 'Na cwii macanda jñoom jnda nque' ee seitiom naquii' ts'oom: “Ti'jndaaya luaa, nla't'maa'ndyena juu.”

³⁸ Saa nn'a' na cwil'a ts'iaa' quia nty'iaana jnda nquii patrom'ñee'n, jluena ndaa nc'iaana: “Luaa' jnda nquii patrom. Tsa'm'aa' nnaa'a' tyuaawaa. Cwa nlacuaa'a jom cha nljo 'naa'a' luaa' jaa.”

³⁹ Ndo' t'uena jom, tjeii'na jom nnom ntjom. Jo' jo' jla'cuee'na jom.

⁴⁰ Quia jo' tax'ee Jesús ndaa na'ñee'n, tsoom:

—Quia na nncwjee'nnda' nquii ts'a' na 'naa' ntjom'ñee'n, ¿ljo' cwilatiuu'yo' na nnts'aa' ñequio nn'a' na cwil'a ts'iaa' nnom tyuaa'a'?

⁴¹ Jluena nnoom:

—Xoc'oom na wi' ts'oom na'ñee'n, maxje' nntseicwje' na'ñee'n na jee' tia nn'a'ndyena. Ndo' ñequiaa' ntjom'm luee nt'omche' nn'a' na joo ñe'quia na tantjom tyuaa'a' quia na nncue' ntjom.

⁴² Quia jo' seinei'ti Jesús ndaa na'ñee'n cwii ñ'oom na seijoom'ñe che'nque' na tsjo' na ya jom. Tsoom:

—¿Aa tijoom ñejla'na'yo' ljeii 'naa' Ty'oots'om na matsona'?:

Majuuto tsjo' na tixocwil'ue nquiu luañe na cwil'a tsiaⁿtsjo',
jnda mawacatyeeⁿna' nqui tsiaⁿtsjo'.

Nquii Ta Ty'o^ots'om seijndaa'ñê na ljo'.

Ndo' jeeⁿ cwijaawee' n'o^oya na cwinty'iaaya na luaa' tuii.

⁴³ Jo' chii candye'yo' nntsjoo, juu na laxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ na matsaⁿntjom Ty'o^ots'om, nncwjeeⁿeⁿ naya'ñeeⁿ luee'yo', ndo' ñequiaaⁿ na nt'omcheⁿ nn'aⁿ n'laxmaⁿna juuna'.

⁴⁴ Ndo' mati cantyja 'naaⁿ tsjo'waa' na sein^aya ndaa'yo', meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na tileicatsei'noⁿ cantyja 'naⁿya, nlco'wi'na' tsaⁿ'ñeeⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na toomñe na tíoñe nacjoo' tsjo'. Saa ts'aⁿ na tiñe'catseyiu' ñ'eⁿndyo maxjeⁿ nlco'wi'na' jom quia na nncue'ntyjo xjeⁿ na nncu'xeⁿ Ty'o^ots'om nn'aⁿ. Quia jo' nntseijomna' tsaⁿ'ñeeⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na tío cwii tsjo' t'maⁿ nacjoo' na seituuujndaana' juu.

⁴⁵ Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ fariseos, jnda na jndyena ñ'oom tjañoom'meiⁿ na seineiⁿ Jesús, jla'noⁿna na cantyja 'naaⁿna tjeiiⁿeⁿ ñ'oomwaa'.

⁴⁶ Jo' chii seijmeiⁿ'na' joona na ñe'cat'uena jom. Saa nquiaana nn'aⁿ na jndyendye. Ee naⁿ'ñeeⁿ cwitjeii'na cwenta na jom cwiluiiñê profeta.

22

Ñ'oom tjañoom' cantyja na toco ts'aⁿ

¹ Cwiicheⁿ cwii ndii' seineiⁿnda' Jesús ndaa ntyee na cwiluiitquiendye ñequio ndaa nn'aⁿ fariseos. Tsoom ndaana:

² —Juu na matsaⁿntjom Ty'o^ots'om nandye cañoom'luee, matseijomna' juuna' cha'na cwii rey na t'maⁿ xuee s'aa na ncoco ti'jnda.

³ Jñoom mosoom'm na 'ooca'maⁿna cha'tso nn'aⁿ na jnda jndye na nnquiola'jomndye. Saa naⁿ'ñeeⁿ tiñe'quiontyjaa'na.

⁴ Jñomnaaⁿ'aⁿ nt'omcheⁿ mosoom'm, tsoom ndaana: “Candu'yo' ndaa nn'aⁿ na jnda t'maaⁿya na nla'jomndyena na jnda maya waa. Jnda seicwja quioo'ndyo ñequio nt'om quioo' na jnda seica'maⁿ. Cha'tso jnda teiñ'oom', jo' chii quiona na nla'jomndyena na macoco ti'jndaaya.”

⁵ Saa naⁿ'ñeeⁿ na ty'ecwaⁿ mosoom'm ticalan'oom'ndyena jom. Ty'ena ts'iaaⁿ 'naaⁿna. Cwii tsaⁿ'ñeeⁿ tjaaⁿ ranchoom'm. Cwiicheⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ tjaaⁿ, tjacajnaaⁿ 'naⁿ.

⁶ Ndo' nt'om naⁿ'ñeeⁿ t'uena mosoom'm, cwajndii tjaa'na joo hasta jla'cwjeena moso'ñeeⁿ.

⁷ Jnda na jndii rey'ñeeⁿ chiuu tjoom mosoom'm jeeⁿcheⁿ ndyaa' seilioo'ñê. Jñoom sondaro 'naaⁿ'aⁿ na c'oola'cwjee nn'aⁿ na l'a nata' mosoom'm. Ndo' nla'cona tsjoom naⁿ'ñeeⁿ.

⁸ Ndo' tsoom ndaa nt'om mosoom'm: “Jnda teijndaa'ya cha'tso cantyja na nleit'maaⁿ na ncoco ti'jndaaya saa nn'aⁿ na jnda tquaaⁿ'a na nla'jomndye ñ'eⁿndyo, tacatsona' na cwii nntseit'maaⁿndyo joona.

⁹ Je' catsa'yo' nqui nantaa nt'maⁿ, jo' jo' ca'maⁿ'yo' ticwii cwii ts'aⁿ na nliu'yo', candu'yo' ndaana na quiontyjaa'na ja na macoco ti'jndaaya.”

¹⁰ Quia jo' jlui' moso'ñeeⁿ tyo'oona nqui nantaa. Jla'tjomna cha'tso nn'aⁿ na jliuna. Ñ'eeⁿ nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na ya nn'aⁿndye. Ndo' laa'ti' seicatoo'na' w'aa ñequio nn'aⁿ na jla'jomndye na toco jnda rey'ñeeⁿ.

¹¹ 'Jnda chii tjaquiee' rey quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nncwaaⁿ joona. Ljeiiⁿ ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ na ticwee liaa cha'xjeⁿ liaa cwicwee' nn'aⁿ na cwila'jomndye quia na macoco ts'aⁿ.

¹² Tsoom nom tsaⁿ'ñeeⁿ: “U re, ¿chuu tuiyuu na jndyo'tsei'jomndyu' ndo' ticwe' liaa cha'xjeⁿ na cwicwee' nn'aⁿ quia na macoco ts'aⁿ?” Saa tîcandaa nnc'o tsaⁿ'ñeeⁿ.

¹³ Quia jo' nquii rey tsoom ndaa mosoom'm: “Calaty'e'yo' nc'eeⁿ ñequio l'o^o. Catjei'yo' jom ch'eⁿ yuu na jaaⁿñe. Jo' jo' nnty'ioom ndo' nneiⁿnqueeⁿ ndei'n'oom.”

14 Seintycwii Jesús ñ'oom, luaa tsoom:

—Majndyendye nn'aⁿ m'aⁿ na macwaⁿ Ty'o^ots'om, saa tijndye nn'aⁿ na macwjiiñê cwentaaⁿaⁿ.

Cwita'x'eena ñeeⁿ nnom ññe'quiana ts'iaaⁿndaqana

(Mr. 12:13-17; Lc. 20:20-26)

15 Quia jo' ty'e nn'aⁿ fariseos, tyo'maⁿ cheⁿnquieena chiuu ya nl'ana na nnc'omna jom ñequio ñ'oom na matseineiⁿ.

16 Jo' chii jñoomna nn'aⁿ 'naaⁿna ñequio nt'om nn'aⁿ 'naaⁿ Herodes na c'oota'jndoondyena Jesús. Ty'e naⁿñeeⁿ, jluena:

—U Maestro, manquiuyâ na 'u ts'aⁿ na xcwee' ts'om', ndo' tiquiquiu'nn'aⁿ ñ'oom na ma'mo^o cantyja 'naaⁿ natoo' Ty'o^ots'om. Ndo' mati meiⁿ tjaa na coch'eena' 'u ljo' cwila'tiuu nn'aⁿ oo meiⁿljo'cheⁿ na cwiluiindyena.

17 Catsu' ndyaayâ. Chiuu matsei'tiuu': ¿Aa maty'iomna' na catio^oya ts'iaaⁿndaaya nnom tsaⁿmats'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, oo aa ticaty'iomna'?

18 Saa Jesús sei'no^o natia na cwila'tiuuna. Tsoom ndaana:

—¿Chiuu na ñe'cal'a'yo' xjeⁿ ja, 'o nn'aⁿ na tixcwe cwitsam'aⁿyo'?

19 Cat'mo^oyo' no^o tsjo'ñjeeⁿ na cwitiom'yo' ts'iaaⁿndaay'yo'.

Quia jo' tjeii'na cwii denario, t'mo^ona juuna' nnoom.

20 Jnda na nty'iaaⁿaⁿ, tsoom ndaana:

—¿Ñeeⁿ 'ndyoonnom ñoom nacjoo' tsjo'ñjeeⁿwaa ndo' 'ñeeⁿ xuee' ljeimeiiⁿ?

21 T'o^ona nnoom, jluena:

—'Ndyoonnom tsaⁿmats'iaaⁿ luaa' ndo' xueⁿeⁿ ñoom.

Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Catiom'yo' ts'iaaⁿndaay'yo' nnom tsaⁿmats'iaaⁿ yuu na tseixmaⁿna' na nnc'o'ñoom. Ndo' quia'yo' cwentaa' Ty'o^ots'om yuu na tseixmaⁿna' cwentaa' nqueⁿ.

22 Jnda na jndyena na luaa', jeeⁿcheⁿ ndyaa' tjawee' n'omna. Mana 'ndyena jom, ty'ena.

Cwita'x'eena cantyja na nntando'nnda' nn'aⁿ

(Mr. 12:18-27; Lc. 20:27-40)

23 Mañejuu xuee'ñeeⁿ tquie'cañom nn'aⁿ saduceos na m'aaⁿ Jesús. Nn'aⁿ saduceos cwila'yutyeⁿna na xocatando'nnda' nn'aⁿ na jnda tjā. Jo' chii jluena cwii ñ'oom nnoom:

24 —U Maestro, waa ñ'oom na 'ndii Moisés luāya na matsona' xeⁿ tue' cwii tsaⁿs'a ndo' tjaa'naⁿ ntseinaaⁿ, quia jo' tyjee ts'oo'ñeeⁿ cocoom ñ'eⁿ scuu' xioom. Nnc'om ntseinaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ cha nntseinoomñê na tjaa ntseinda xioom t'om.

25 Ndo' quii'ntaaⁿ jâ tyom'aⁿ ntquiee' naⁿnom na ñenquii ts'aⁿ ntseinda. Juu tsaⁿtquiee tocoom, ndo' tyuaa' tueeⁿeⁿ. Tjaa'naⁿ ntseinaaⁿ ñ'eⁿ scoom'm. Quia jo' ljoñe scoom'm l'o ti'tyjeeⁿ.

26 Saa majo'ti tjom ts'aⁿ na jnda we, tjaa'naⁿ ndana ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ ndo' tueeⁿeⁿ. Mati tjom ts'aⁿ na jnda ndyee ndo' malaa'ti' hasta ts'aⁿ na jnda ntquiee'.

27 Ndo' jnda tjā cha'tsondye naⁿñeeⁿ mati tue' yuscu.

28 Jo' na ñe'cata'x'āyâ njom', Ta, quia na nntando'xco nn'aⁿ na jnda tjā, ¿cwaaⁿ cwii na ntquiee'ndye joona scuu' jom? Ee jom ñet'oom scuu cha'tsondye naⁿñeeⁿ.

29 Tso Jesús ndaana:

—O tixcwe cwitjei'yo' cwenta, ee meiiⁿ na cwila'naⁿyo' ljeii 'naaⁿ Ty'o^ots'om na waa saa ticala'no^oyo' ljo' ma'mo^ona' meiⁿ cantyja 'naaⁿ najndeii na matseixmaaⁿ.

30 Ee quia na nntando'xco nn'aⁿ na jnda tjā, taxocunconnda'na, meiⁿ naⁿnom, meiⁿ naⁿlcu. Ee quia jo' nla'xmaⁿna cha'na ángeles na m'aⁿ cañoom'luee.

31 Ndo' cantyja 'naaⁿ na nntando'xco nn'aⁿ na jnda tjā, ¿aa tijoom ñejla'naⁿyo' ljeii 'naaⁿ Ty'o^ots'om? Luaa matsoom:

32 “Ja cwiluiindyō Ty'oots'om cwentaa' Abraham, ndo' Isaac, ndo' Jacob.” Jo' chii caliu'yo' na cwita'ndo' na'ñee' ee jom cwiluiñê Ty'oots'om cwentaa nn'a' na cwita'ndo', nchii cwentaa l'oo.

33 Ndo' nn'a' na jndyendye, quia na jndyena ñ'oommei' na t'moō, jee' tjawee' n'omna.

*Ñ'oom na t'ma'ti na matsa'ntjom Ty'oots'om
(Mr. 12:28-34)*

34 Jnda na jndye nn'a' fariseos na jnda seiche' Jesús nn'a' saduceos, quia jo' jla'tjomndyena.

35 Ndo' cwiindyē joona, ts'a' na ma'mo' ljeii na tque' Moisés ta'x'ee' cwii ñ'oom nnom Jesús cha cat'uiina' juu. Tsoom:

36 —'U Maestro, naquii' ljeii 'naa' Ty'oots'om na tque' Moisés, ¿cwaa' ñ'oom na t'mati cwiluiñena'?

37 T'o Jesús nnom tsa'ñee', tsoom:

—“C'oom' na candya' ts'om' Ta Ty'oots'om cwenta', ñequio na xcwee'ya ts'om', ñequio cha'waa na jnda ntyji', ndo' ñequio cha'waa na jndo'ya ts'om'.”

38 Ñ'oomwaa' jndati tseixma'na' ndo' t'ma'ti matsa'ntjomna'.

39 Ndo' ñ'oom na jnda we matseijomna' ñ'oom'ñee', luaa matsona': “C'oom' na wi' ts'om' x'ia' cha'xje' na jnda ntyji' ñequio nncu'.”

40 We ñ'oommei' laxma'na' x'ee cha'tso ñ'oom' Ty'oots'om na tque' Moisés ñequio ñ'oom na tyoñe'quia profetas.

*Cristo cwiluiñê Jnda Ty'oots'om
(Mr. 12:35-37; Lc. 20:41-44)*

41 Yoche' na tyoot'oom'ndye nn'a' fariseos, tax'ee Jesús cwii ñ'oom ndaana.

42 Tsoom:

—¿Chiuu cwila'no'yo' cantyja 'naa' nquii na cwiluiñe Cristo? ¿Ñee' jnda jom?

T'oona nnoom, jluena:

—Nluiñê tsjaa' David na jndyowicantyjoo'.

43 Tsoom ndaana:

—Mayuu'. Ndo' nquii David, nc'e na t'mo' Espíritu Santo naquii' ts'oom seiljei' cwii ñ'oom cantyja 'naa' Cristo. Tsoom na juu cwiluiñe na matsa'ntjom jom. ¿Ljo' ma'mo'na' na luaa' tsoom? ee seiljei':

44 Nquii Ta Ty'oots'om tsoom nnom juu Ta na matsa'ntjom ja:

“Cajma' ntyjaa'a ntyjaya yuu na matseit'maa'ñena' 'u hasta xje' na jnda ts'a' nn'a' na jndoo 'u na c'omna nacje 'na'.”

45 Nc'e na luaa' matso ljeii'ñee', jo' mawax'aya ndaa'yo': “¿Chiuu waayuu na cwiluiñe Cristo tsjaa' David na jndyowicantyjoo' ee manquiti David tsoom na juu cwiluiñe Ta na matsa'ntjom jom?”

46 Sa' mei'cwiindyē joona tîcanda' nnc'o' ñom mei' ñe'cwii 'ndyoo ñ'oom. Ndo' xuee na tja tjatina' mei'cwii ts'a' tîcanda' ts'om na nncwax'eeti ñ'oom 'ñom.

23

*Matseitia' Jesús nn'a' fariseos ñequio nn'a' na cwit'moō' ljeii na tque' Moisés
(Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54; 20:45-47)*

1 Quia jo' seinei' Jesús ndaa' nn'a' na jndyendye ñequio ndaa' já nn'a' na cwilajomndyô ñ'e'ñê, tsoom:

2 —Nquiee nn'a' na cwit'moō' ljeii na tque' Moisés ñequio nn'a' fariseos to'ñoomna ts'iaa' na ñeseixma' Moisés na cwit'moō'na ljeii 'naa' Ty'oots'om na matsa'ntjomna'.

³ Jo' chii queⁿyo' cwenta ñ'oom na cwit'moⁿna. Ndo' cal'a'yo' cha'tso na cwitsaⁿntjomna na cal'a'yo'. Saⁿ tintsantyjo'yo' cha'na cwil'ana, ee joona ya ñ'oom cwiñe'quia na saⁿ nquieena ñoomñoom na cwil'ana.

⁴ Ee joona cwiqueⁿna ñ'oom na jndeina' na catseicandaⁿñe ts'aⁿ. Matseijomna' cha'cwijom cwila'tyeⁿna cwii xuu na jaa' na cwitioona cantya' naⁿñeeⁿ. Saⁿ nquieena nchaa' l'uu nntii'ndyena meiiⁿ ñe'cwii ndaaⁿ lueena na nntei'jndeina naⁿñeeⁿ.

⁵ Cha'tso na cwil'ana l'ue n'omna na canty'iaa nn'aⁿ. Ee cwil'ana na jeeⁿ ntmeiⁿ ntjaⁿ na chuu' ljeii 'naaⁿ Ty'oⁿots'om na cwiwityeⁿ cantaana ñequio lueena. Ndo' mati teincooti nmaⁿ 'ndyoo liaateincoo na cwicwee'na nchiiti liaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

⁶ Cwiqueⁿ n'omna na nquieena nncwindyuaandyena nacañoomticheⁿ quia na cwiwee' ncuⁿee. Ndo' naquii' lan'om cwila'yuundaⁿana ntsulaⁿ nacañoomcheⁿ yuu na nntseit'maaⁿñetina' joona.

⁷ Jeeⁿ cjaawee' n'omna na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ joona quia cwiwincwindyena ts'om nataa yuu na jndoo' nn'aⁿ. Ndo' l'ue n'omna na nlue nn'aⁿ na maestro joona.

⁸ 'Saⁿ 'o tical'ueendyo' na nlue nn'aⁿ na maestro 'o ee cha'tsondyo' ñecwii tmaaⁿ cwilaxmaⁿyo' ndo' ñecwii na cwiluiiñe Maestro 'naⁿyo', juu Cristo.

⁹ Meiⁿcwii ts'aⁿ tsjoomnancue ticalat'maaⁿndyo' na nndu'yo' nnom na tsotye'yo' juu cha'na quindu'yo' na Tsotye'yo' Ty'oⁿots'om. Ee ñe'cwii m'aaⁿ na cwiluiiñe Tsotye'yo', nqueⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee.

¹⁰ Ndo' meiⁿ tiñe'quiandyo' na nlue nn'aⁿ na 'o cwitsajndyee'yo' ee ñecwii m'aaⁿ na wjaajndyee jo ndaaⁿyo', nquii Cristo.

¹¹ Juu ts'aⁿ na cwiluiit'maⁿñeti quii'ntaaⁿyo', tsaⁿñeeⁿ maxjeⁿ matsona' na candi'ntjoom ndaaⁿyo'.

¹² Meiⁿcwiñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseiwendyeñe cheⁿnquii, maxjeⁿ nntseiquioo Ty'oⁿots'om juu. Ndo' ñeeⁿ juu na maju'ñecje, maxjeⁿ nntseuwe Ty'oⁿots'om tsaⁿñeeⁿ.

¹³ 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ljeii na tqueⁿ Moisés, nnt'uiiwi'na' 'o cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo' ee cwila'ñ'eeⁿndyo' nn'aⁿ cha xocandaⁿ nnc'ooquiee'ndyena cantyja na matsaⁿntjom Ty'oⁿots'om. Ncjo'yo' tiñe'catsaquiee'ndyo' na jom nntsⁿntjoom 'o, meiⁿ tiñe'quia'yo' na nnc'ooquiee'ndye nt'om nc'ia'yo' cantyja na matsaⁿntjoom.

¹⁴ 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ljeii na tqueⁿ Moisés, nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo'. 'O mantyjo'yo' 'naaⁿ l'oo na cwe' ñe'catjei'to'yo' luee yolcu na jndaⁿ tjaⁿ s'aa. Saⁿ majuu xjeⁿñeeⁿ teincoo ñ'oom cwilanei'yo' nnom Ty'oⁿots'om cha tica'moⁿna' na wi'ndyo'. Cwe' jo' na t'maⁿti nlco'wi'na' 'o quia na nncu'xeeⁿ 'o.

¹⁵ 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ljeii na tqueⁿ Moisés, nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo'. 'O jeeⁿ tquia ma'nom'yo' hasta ndaaluee cwiwitye'yo'yo' na cwil'ue'yo' meiiⁿ ñe'cwii ts'aⁿ na nntseijomñe ñ'eⁿndyo'. Ndo' xeⁿ jndaⁿ jndaⁿ l'a'yo' na wjaantyjoⁿ cha'na cwil'a'yo' quia jo' wjaañ'oomna' jom na cwajndiiti nnts'aaⁿ. Ndo' na ljo', t'maⁿti nlco'wi'na' jom quii' b'io, nchiiti 'o.

¹⁶ 'Ndo' 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ndaaⁿ nc'iaa'yo', mati nnt'uiiwi'na' 'o ee laxmaⁿyo' cha'cwijom nchjaaⁿyo'. Cwindu'yo' tityeⁿ ñ'oom na maqueⁿtyeⁿ ts'aⁿ nacjoom'm quia na macwjeeⁿeⁿ xuee' wats'om t'maⁿ. Saⁿ tyeⁿti ñ'oom na nncwji' ts'aⁿ xuee' s'om cajan' na ñ'eⁿ teichjoomna'.

¹⁷ 'O jeeⁿcheⁿ ndyaa' ntjeiⁿndyo', laxmaⁿyo' nn'aⁿ na nchjaaⁿyo'. ¿Cwaaⁿ cwii na we nmeiⁿ t'maⁿti tseixmaⁿna'? ¿Aa s'om cajan' na ñ'eⁿ teichjoom wats'om oo aa nquii wats'om? Juu wats'om t'maⁿti tseixmaⁿna' ee cantyja 'naaⁿ juuna' maqueⁿlju'na' s'om cajan'ñeeⁿ.

18 Mati cwindu'yo' na tityeⁿ ñ'oom na cwe' xuee' tio naquii' wats'om nncwji' ts'aⁿ. Tyeⁿti ñ'oom cwindu'yo' quia na nncwji' ts'aⁿ xuee' sei quioo' na cwitioo nn'aⁿ jo' jo' cwentaa' Ty'o^ots'om.

19 'O jeeⁿcheⁿ nchjaaⁿyo'. ¿Cwaaⁿ na we nmeiⁿl' t'maⁿti tseixmaⁿna'? ¿Aa sei quioo' na cwitioo nn'aⁿ nacjoo' tio, oo aa juu tio? T'maⁿti tseixmaⁿ nquii' tio yuu na cwicantyjo seiⁿñeeⁿ ee nc'e juuna' maqueⁿlju'na' sei' na nnda^a nnc'o'ñom Ty'o^ots'om.

20 Ee ts'aⁿ na maqueⁿtyeⁿ cwii ñ'oom nacjoo' nquii' na macwji' xuee' tio naquii' wats'om t'maⁿ, nchii macandā cantyja 'naaⁿl' tioⁿñeeⁿ maqueⁿtyeⁿ ñ'oom, maxjeⁿ maw'at'maⁿtona' cha'tso 'naⁿ na cwicantyjo nacjoo'na'.

21 Ndo' juu ts'aⁿ na maqueⁿtyeⁿ cwii ñ'oom nacjoo' nquii' na macwji' xuee' wats'om t'maⁿ, nchii macandā cantyja 'naaⁿl' juuna' maqueⁿtyeⁿ ñ'oom, maxjeⁿ mañ'oomna' nquii' Ty'o^ots'om ee jom mac'eeⁿ jo' jo'.

22 Ndo' juu ts'aⁿ na maqueⁿtyeⁿ cwii ñ'oom nacjoo' nquii' na macwji' xuee' cañoom'luee nchii macandā cwe' cantyja 'naaⁿl' cañoom'luee maqueⁿtyeⁿ ñ'oom, maxjeⁿ mañ'oomna' nquii' Ty'o^ots'om ñequio tio yuu na mawacatyeeⁿ.

23 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ljeii na tqueⁿ Moisés, nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo'. Ee cwiñe'quia'yo' diezmo cwentaa' Ty'o^ots'om na cwiwe' ntjoom'yo' hasta meiⁿ cwe' tsojñom ts'oomjndya ñequio tscolcoo ñequio lqueeⁿ cameiⁿnom sa^a ticalacandā'yo' ñ'oom na t'maⁿti naquii' ñ'oom na tqueⁿ Moisés. Ñ'oom'ñeeⁿ ma'moⁿna' chiuu na c'om'yo' cantyja na maty'iomyana' ndo' c'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' ndo' calacandā'yo' ñ'oom na cwindu'yo'. Maxjeⁿ maty'iomyana' na cwiñe'quia'yo' diezmo sa^a mati calacandā'yo' ñ'oommeiⁿ na t'maⁿti na saⁿntjom Moisés.

24 Matseijomna' 'o cha'na nn'aⁿ na cwila'cw'aaⁿndye ndaatioo na cwiwe cha ca'ndiina' quioo' na cajnda^a sa^a tiqueⁿna cwenta na jo nandye njom cwii quioo' t'maaⁿñe na jaato'. Ee jeeⁿ cwiqueⁿndyo' na ñe'cala'candā'yo' ñ'oom na niom nch'unch'u sa^a tiñe'cala'candā'yo' ñ'oom na t'maⁿti na macaⁿna'. Jo' chii 'o laxmaⁿyo' nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' nato nda^a nc'ia'yo' sa^a ncjo'yo' cha'cwijom na nchjaaⁿyo' na tiñe'catsa'jndyee'yo' nato'ñeeⁿ.

25 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ljeii na tqueⁿ Moisés nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo' ee yaya cwilalju'yo' naxeⁿl' waso ñequio xio na cwiwil'uee'ndyo' sa^a ts'omna' cwajndii. Ee nantquie na cwicwa'yo' cwicañjom jo', la'xmaⁿna' 'naaⁿ nc'iaa'yo' na cwinty'uee'yo' ee na tiñe'queⁿ cheⁿncjo'yo' xjeⁿ na cwilaqueeⁿ n'om'yo'.

26 'O nn'aⁿ fariseos cwiluiindyoy' cha'cwijom naⁿnchjaaⁿ. Cata'ndyo'xcwe'yo' jo nnom Ty'o^ots'om quia jo' nnts'aana' cha'cwijom na cwilalju'yo' ts'om waso ñequio xio. Ndo' na ljo' nntseiljoyuna' na lju' ts'omna' ñ'eⁿ naxeⁿna'.

27 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ljeii na tqueⁿ Moisés nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo'. Matseijomna' 'o cha'na ndei'luaa na jeeⁿ canchii' l'a nn'aⁿ, na cwe' nacjoo'na' nnty'iaa' ts'aⁿ na jeeⁿ neiⁿncoo' sa^a naquii'na' too' ndeii nn'aⁿ ñequio cha'tso nnom na ts'iaaⁿ.

28 Maluaa' matseijomna' cantyja 'naⁿyo' ee jo nda^a nn'aⁿ ndoo' xeⁿ maty'iomyana' ljo' cwil'a'yo', sa^a naquii' n'om'yo' ñenquii'cheⁿ na we waa na cwil'a'yo' ndo' too'ñ'eⁿ m'aaⁿ natia.

29 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ljeii na tqueⁿ Moisés nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo'. Ee cwil'a'yo' ndei'luaa profetas ndo' cwilachjoomndyo' ndei'luaa 'naaⁿ nn'aⁿ na ñel'a cantyja na maty'iomyana'.

30 Jnda^a chii cwindu'yo': "Xeⁿ jaa mam'aaⁿya ncuee na ñet'om welooya teiyo, tixocala-jomndyo na jla'cwjeena profetas."

31 Ndo' na luaa' cwindu'yo' cwitjei'yuu'ndyo' cheⁿncjo'yo' ñ'oom nacjo'yo' na 'o cwiluiindyoy' tsjaaⁿ 'naaⁿ nquiee nn'aⁿ na tyola'cwjee profetas.

³² Jo' chii calacanda'yo' chiuu waa na to' jndyee nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiindyoyo'.

³³ "O cwiluiindyoyo' cha'cwijom nda canduulja na jeeⁿ tia cwil'a'yo'. Chiuu nl'a'yo'yo' na nnda^a nluii'ndyoyo' nawil' na cwitjoom nn'aⁿ na cwi'oo b'io.

³⁴ Que'yo' cwenta, ja njñooⁿya profetas na nnc'om naquii' ntaa'yo' ndo' na nla'neiⁿna cantyja na jndo' ts'om Ty'ooots'om ndo' na nnt'mooⁿna ñ'oom na matsa'ntjoom. Saa 'o nla'cwje'yo' cwantindye naⁿñeeⁿ. Ndo' nt'om naⁿñeeⁿ nnty'iom'yo' n'oom'naaⁿ. Ndo' nt'om nntja'yo' naquii' lan'om 'na'yo'. Ndo' nt'omndye joona nlei'ntyjō'yo' cwii ndo' cwii tsjoom.

³⁵ Jo' chii cho'nque'yo' jnaⁿ cantyja nawil' na nntjoom naⁿñeeⁿ, ndo' mati cantyja na tja' cha'tso nn'aⁿ na nchii jnaaⁿna hasta xjeⁿ na tuii tsjoomnancue. Nnaⁿna' na waa jna'yo' xjeⁿ na seicuee' Caín tyjeeⁿ Abel, tsaⁿ na tyotseixmaⁿ na maty'iom'yaⁿ, ndyowana' hasta na tue' Zacarías jnda Berequías l'a welo'yo' xcwe quii'ntaaⁿ tio t'maⁿ ñequio ta wats'om.

³⁶ Nndye'yo' nntsjoō, mayuu'cheⁿ nnt'uiina' 'o nn'aⁿ na m'a'yo' je' cantyja cha'tso nawil'meiⁿ na tjoom naⁿñeeⁿ.

Maty'ioo Jesús cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ Jerusalén

(Lc. 13:34-35)

³⁷ "O nn'aⁿ Jerusalén, cwilacwje'yo' nn'aⁿ na cwiñe'quia ñ'oom' Ty'ooots'om ndo' cwijñom'yo' ljo' nn'aⁿ na majñoom na m'a'yo'. Majndye ndii' ñentyjaa' ts'ooⁿ na nnt-seitjōⁿya 'o na nnc'om'yo' cwentaya cha'xjeⁿ matseitjom caxtixquie ntseinaaⁿ nacjee' ntsqueeⁿ. Saa 'o cwaaⁿ tquiandyoyo'.

³⁸ Que'yo' cwenta, ma'ndii Ty'ooots'om 'o. Taxoc'oomñê wats'om t'maⁿ 'na'yo'.

³⁹ Nndye'yo' nntsjoō na taxocanty'ia'yo' ja hasta na nncue'ntyjō xuee na nndu'yo': "Matio'naaⁿñena' nquii na macwjee'cañoom ñequio najndeii na matseixmaⁿ Ta Ty'ooots'om."

24

Matso Jesús na nntyuii' wats'om t'maⁿ

(Mr. 13:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Jlui' Jesús wats'om t'maⁿ na mawjaⁿ. Ndo' jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eñê squie'cañooⁿyâ jom. Toō'â na cwit'mooⁿyâ chiuu waa na jeeⁿ neiⁿncoo' l'aa cwentaa' wats'om t'maⁿ.

² Saa jom t'ooⁿ ndaayâ, tsoom:

—¿Aa cwinty'ia'yo' na jeeⁿ ya cha'tso nmeiⁿ? Candyeyo' nntsjoō na mayuu'cheⁿ tixoca'ndiina' cwii tsjō' nacjoo' x'iaa'na'. Nntyuii'ñ'eⁿ l'aameiⁿ!

'Naaⁿ na cwit'mooⁿna' na manndyoo' na nntycwii

(Mr. 13:3-23; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³ Quia jo' saayâ ta na jndyu Olivos. Ndo' quia jnda tacatyeeⁿ Jesús jo' jo' jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eñê saantyyaa'â jom cha nnda^a nlanaaⁿyâ ñ'eñê na ñencjooyâ. L'uuyâ:

—Catsu' ndaayâ cwaaⁿ nluii na nmeiⁿ! Ndo' ¿cwaaⁿ 'naaⁿ na nleitquioo' na m'moⁿna' na manndyoo'nda' ndo' na nntycwii tsjoomnancue?

⁴ T'ō Jesús ndaayâ, tsoom:

—Cal'a'yo' cwenta na tjaa ñeeⁿ nnquiu'nn'aⁿ 'o cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ!

⁵ Ee jndye nn'aⁿ ñequiona ñequio xueya na nluena: "Ja cwiluiindyoyo' nquii Cristo", na ñe'quio'nn'aⁿna nn'aⁿ.

⁶ Ee nnty'ia'yo' na ndyocwjee'cañoom ntia' ndo' nleic'uaa ñ'oom na cwiluii ntia' cwiicheⁿ ntyja. Saa tiñe'quiandyoyo' na nlatyueandyoyo' ee maxjeⁿ jndei'na' na nmeiⁿ! cwinomjndyee. Saa ndicwaⁿ tjōocheⁿ na nntycwii tsjoomnancue.

7 Nla'wendye nn'aⁿ cwii ndyuaa nacjoo nn'aⁿ cwiicheⁿ ndyuaa. Ndo' cwii tsaⁿmats'iaaⁿ t'maⁿ nntseiweñê nacjoo' cwiicheⁿ tsaⁿmats'iaaⁿ. Jndye joo nnc'oom jndo' t'maⁿ ndo' nnconom ntycu na wjaatcuuñena' ndo' jndye jo jndei nnts'eii.

8 Cha'tso nawi'meiⁿ cwe' we'yandyo la'xmaⁿna'. Quia nlquie'ntyjo nt'omcheⁿ nawi' na jaa'ti.

9 Jndye nn'aⁿ hasta ndiocheⁿ tsjoomnancue nnc'omna na jndoona 'o nc'e na m'aⁿyo' cantyja 'naⁿya. Jo' na nla'quioo nn'aⁿ 'o luee nn'aⁿ na nnta'wi'na 'o, ndo' nla'cwjeena 'o.

10 Jndye nn'aⁿ nntjeii'ndyena cantyja na cwila'yu'ya n'omna. Nnc'omna na jndoondye ntyjeena hasta na nl'uee'ndyena ñ'oom na nnt'uiina' nc'iaana.

11 Ndo' jndye nn'aⁿ nluena na profeta joona saaⁿ tiyuu' ñ'oom cwiñequiana. Ndo' jndye nn'aⁿ ññe'quio'nn'aⁿna.

12 Ndo' nc'e na nncjaanty'ee nncjaanty'ee natia, juuna' nnts'aana' na tawi' n'omndye ntyjeena.

13 Saaⁿ juu ts'aⁿ na tyeⁿ cwiljoo'ñe cantyja 'naⁿya hasta na macanda, tsaⁿñeeⁿ nlui'n'maaⁿñê.

14 Cha'waa tsjoomnancue nnc'oo nn'aⁿ na ññe'quiiana ñ'oom nayawaañe cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om. Juuna' nncwji'yuu'ñena' chiuu cal'a nn'aⁿ cwii cwii ndyuaa, quia ljo'cheⁿ nncue'ntyjo na nntycwii tsjoomnancue.

15 'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na matsei'naaⁿ ñ'oommeiiⁿ, catsei'noⁿ ljo' ñecatsona'. Juu profeta Daniel, seiljeiⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ juu na jeeⁿcheⁿ ndyaa' tiaa' na nntseityuii' cha'tso. Quia na nnty'ia'yo' na jndaⁿ mam'aaⁿ naquii' wats'om t'maⁿ yuu na lju'ti na cwiluiñena' cwentaa' Ty'o^ots'om,

16 quia jo' cha'tsondyo' na m'aⁿyo' ts'ondaⁿ Judea catsalei'nom'yo' quii' ntsjo.

17 Juu xjeⁿñeeⁿ 'ñeeⁿ ts'aⁿ na ljo nacjoo' waa' ticandyocueeⁿ na nncjaaqueⁿeⁿ jo' na nncwjeeⁿeⁿ 'naaⁿaⁿ.

18 Ndo' ts'aⁿ na m'aaⁿ jo jndaⁿ, na mach'ee ts'iaaⁿ, ticjaalweeⁿeⁿ na nncjaacachoom liaⁿaⁿ.

19 Ndo' joo ncuee'ñeeⁿ jeeⁿ wi' nntjoom yolcu na ndeiindy^e ñequio yolcu na 'ndaandy^e ndana.

20 Cal'a'yo' ty'oo nnom Ty'o^ots'om na nchii xcwe ncuee na teiⁿ, meiⁿ nchii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ na nlcaⁿna' na calei'nom'yo' nawi'ñeeⁿ.

21 Ee quia ljo'cheⁿ nnuquioo cwii nawi' na t'maⁿticheⁿ na meiⁿjom ndii' tyootjoom nn'aⁿ cantyjati xjeⁿ na tuii tsjoomnancue hasta je'. Ndo' xuee na cwii wjaatina', meiⁿ tajom cwii nluiinnda' cwiicheⁿ nawi' cha'na juuna'.

22 Ndo' xeⁿ ticats'aa Ty'o^ots'om na tijndyetei xuee na nnc'oom nawi'ñeeⁿ quia jo' meiⁿcwii ts'aⁿ xocalui'n'maaⁿñe cantyja 'naaⁿna'. Saaⁿ nc'e na wi' ts'oom nn'aⁿ na jndaⁿ tjeii'ñê cwentaaⁿaⁿ, nnts'aaⁿ na tijndyetei xuee na nnc'oom nawi'ñeeⁿ.

23 'Jo' chii xeⁿ nntso cwii ts'aⁿ ndaaⁿyo': "Canty'ia'yo' ljo m'aaⁿ nquii na cwiluiñe Cristo", oo nntso ts'aⁿ: "Canty'ia'yo', la'ñeeⁿ m'aaⁿ", tilayu'yo' ñ'oom'ñeeⁿ.

24 Ee maxjeⁿ nlquie'cañom nn'aⁿ 'o na nluena joona cwiluiindyena Cristo. Ndo' nluena na profeta joona saaⁿ tiyuu' ñ'oom na cwiñe'quiiana. Nl'ana jndye nnom 'naaⁿ t'maⁿ ñequio jndye nnom ts'iaaⁿ t'maⁿ na nncjaawee' n'om nn'aⁿ cha xeⁿ na ndaaⁿ nl'ana na ññequio'nn'aⁿna nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ.

25 Matyuaa'ti matseicandiiya 'o cwii tjo^ocheⁿ na nluii joona' cha cal'a'yo' cwenta.

26 Quia jo' xeⁿ nlue nn'aⁿ ndaaⁿyo': "Queⁿyo' cwenta, la'ñeeⁿ m'aaⁿ ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom", tints'a'yo' jo' jo'. Ndo' xeⁿ na nluena: "Canty'ia'yo', luaa' m'aaⁿ naquii' w'aa", tilayu'yo' na ljo'.

27 Ee ja na cwiluiindy^o tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee quia na nndyooⁿnda'a nleitquioo'ndy^o ndaaⁿ nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue, cha'xjeⁿ na cwiwixuee

chomtsuee yuu na macalui' ñe'quoom' hasta wjaantycwiina' ntyja na majaacue ñe'quoom'.

²⁸ Saa nawi'ñeeⁿ na jnda tsjoo na nntjom'yo', maxjeⁿ ticwinom'na' ee queⁿ'yo' cwenta, meiⁿyuucheⁿ na meindyuaa 'naⁿ to', jo' jo' nntjomndye cant'eiⁿ.

Nmeiiⁿ nnts'aana' quia na ndyonda' Jesús

(Mr. 13:24-37; Lc. 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

²⁹ Quia na jnda teinomncue nawi' t'maⁿ ncuee'ñeeⁿ, nleijaaⁿñe ñe'quoom', ndo' mati chi' taxocwixueeñe. Nntquiaandye cancjuu. Ndo' cha'tso na cwila'xmaⁿ najnda na m'aⁿ tsjo'luee nntyuii'.

³⁰ Quia jo' ja na cwiluiindyō tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, nleitquioo' 'naaⁿ cantyja 'naⁿya. Ndo' nntseity'ioona' cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue. Ee nnty'iaana ja, tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na nluii'a jo' jo'. Nndyocuaⁿ naquii' nchquiu ñequio najndeii na matseixmaⁿya ndo' ñequio na neiⁿncoo' nacaxuee na cwiluiit'maⁿndyō.

³¹ Ndo' njñooⁿya ángeles 'naⁿya na jndeii ntjō'na ndu na nnc'oona cha'waa tsjoomnancue, na nla'tjomna nn'aⁿ na jnda tjeii'ndyō cwentaya.

³² 'Cala'noⁿ'yo' 'naaⁿ na ma'moⁿ'na' ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ ts'oom higuera. Quia na cwinty'ia'yo' na cwinntei' l'ona' ndo' cwicalui' tSCO 'ndaa juuna', quia jo' cwila'noⁿ'yo' na majnda jaawindyoo' ncueesua'.

³³ Ndo' majo'ti quia na cwinty'ia'yo' na cwiluii cha'tso nmeiⁿ na jnda tsjoo ndaa'yo', quia jo' cala'noⁿ'yo' na jnda teindyoo' m'aaⁿna'. Manncwjacañooⁿnda'a.

³⁴ Candye'yo' nntsjoō, mayuu'cheⁿ na xocwjeñ'eⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ je' hasta xjeⁿ na jnda seicandaⁿñena' cha'tso ñ'oommeiⁿ'.

³⁵ Tsjo'luee ñ'eⁿ tsjoomnancue nntycwiiñ'eⁿna' saa ñ'oom 'naⁿya tijoom xuee nnts'aana' na xotseicandaⁿñena'.

³⁶ 'Saa meiⁿcwii ts'aⁿ ticaljeii cwaaⁿ xuee ndo' 'ñeeⁿ xjeⁿ na nluii cha'tso nmeiⁿ'. Meiⁿ nquiee ángeles na m'aⁿ cañoom'luee ticaliuna, meiⁿ ja na cwiluiindyō Jnda Ty'oōts'om ticaljeiia. Macanda ñenquiicheⁿ Tsotyaya ntyjeeⁿ.

³⁷ 'Cha'xjeⁿ na tyom'aⁿ nn'aⁿ ncuee quia ñet'oom Noé, maluaa' matseijomna' na nla' nn'aⁿ quia na nncwjacañooⁿya na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

³⁸ Ee ncuee'ñeeⁿ cwii tjoōcheⁿ na seicatsuu ndaalua'nty'a tsjoomnancue tyom'aⁿ nn'aⁿ. Tyocwa'na, tyowena, tyowuncona, tyoñe'quiana ndana na nnc'unco hasta juu xuee quia na tjaquiee' Noé w'aandaa t'maⁿ.

³⁹ Saa tiqueⁿna cwenta na waa na teincuu' hasta mats'ia jo' tyjee' ndaalua'nty'a. Tyjee' candaa, tjachuuna' cha'tsondye naⁿ'ñeeⁿ. Maluaa' matseijomna' na nntjoom nn'aⁿ quia na nncwjacañooⁿ ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

⁴⁰ Ee juu xuee'ñeeⁿ nntseijomna' m'aⁿ we nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ jo jndaⁿ. Cwii tsaⁿ'ñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aaⁿya ndo' cwii ma'ndiina'.

⁴¹ Nntseijomna' m'aⁿ we yolcu na cwitua. Cwii tsaⁿ'ñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aaⁿya ndo' cwii ma'ndiina'.

⁴² 'Jo' chii ñequii'cheⁿ c'om'c'eendyo' ee na ticaliu'yo' cwaaⁿ xuee nncwjee'cañoom nqueⁿ na matsa'ntjoom 'o.

⁴³ Ñ'oomwaa cala'noⁿ'yo': Xeⁿ ntyjii ts'aⁿ cwaaⁿ nlquie naⁿcanty'ue waⁿ'aⁿ, tixocatsom meiⁿ xonquiaaⁿ na nnc'ooquie'na na nntjeii'na 'naⁿ.

⁴⁴ Jo' chii mati 'o c'om'c'eendyo' ee juu xjeⁿ na ticala'tiuu'yo', majuuto xjeⁿ'ñeeⁿ nncwjacañooⁿ ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

Moso na matseicanda ñequio moso na tiñe'tseicanda

(Lc. 12:41-48)

⁴⁵ 'Cal'uu m'aaⁿ cwii moso na jndo' ts'om ndo' matseicanda, jom nlco'jndyee patrom 'naaⁿ'aⁿ na catsa'ntjoom cha'tso nt'omcheⁿ moso w'aa'ñeeⁿ na ñnequiaaⁿ nantquie ndaana quia na mawe'ntyjo xjeⁿ.

46 Quia na nncwjee' patrom 'naaⁿ'aⁿ na tja cwii joo ndo' nljeii na jeeⁿ ya cwenta mach'eeⁿ, t'maⁿ ññequiaana' na neiiⁿ'.

47 Candye'yo' nntsjoḡ, mayuu'cheⁿ na cha'tso 'naⁿ na matseixmaⁿ patrom'ñeeⁿ, nntioom cwenta l'o mosoom'm.

48 Saa cal'uu na juu moso'ñeeⁿ cwiluiiñê na tia ts'aⁿñê ndo' nntseitioom naquii' ts'oom na taxocwjee' patrom 'naaⁿ'aⁿ na tyuaa',

49 ndo' nntoḡⁿ'oⁿ na nncwjaaⁿ'aⁿ ntyjemosoñe na m'aⁿ nacje 'naaⁿ'aⁿ. Nlcwa'jndoo'ñê ndo' nntseijomñê nnc'om ñequio naⁿcandyee.

50 Mats'ia jo' nncwjee' patrom 'naaⁿ'aⁿ cwii xuee na tic'omc'eⁿ ndo' hora na ticat-seitioom na nncwjee'.

51 Cwajndii nntseisei' patrom jom, jnda nncju' tsaⁿ'ñeeⁿ jom yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na ya nn'aⁿndye. Jo' jo' nnty'ioom ndo' nneiⁿnqeeⁿ ndei'n'oom.

25

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ qui yolcundyua

1 'Seineiⁿti Jesús ñ'oom tjañoom' cantyja na matsaⁿ'ntjom Ty'oḡots'om cañoom'luee. Tsoom:

—Tyom'aⁿ qui yolcundyua ty'echona xjocanti 'naaⁿna na ntyjo chom na cwico seitye. Jluina, ty'ecatjomndyena juu tsaⁿ's'a na macoco.

2 'Omndye joona tijndo' n'omna ndo' 'omndye naⁿ'ñeeⁿ majndo' n'omna.

3 Joo yolcu na tijndo' n'om quia na ty'echona xjocanti 'naaⁿna, tatic'oochotina seitye na nlco.

4 Saa yolcu na jndo' n'om ty'echona xjocanti 'naaⁿna na ntyjo chom ndi ñ'eeⁿ lioo na ñjomti seitye.

5 Ndo' yocheⁿ na meindoo'na naquii tsaⁿ's'a na macoco, jnaⁿna' na ma'oondana ndo' mana jdana.

6 Quia tuee' xcwe tsjom, teic'uaa na matseixuaa ts'aⁿ. Matso: “C'om'c'eendyo', macwjee'cañoom ts'aⁿ na macoco. Quio'yo' na nlajomndyo' ñ'eⁿñê.”

7 Quia jo' tei'cantyja yolcu'ñeeⁿ. Jla'yona nmaⁿ na ntyjo chom xjocanti 'naaⁿna.

8 Ndo' joo yolcu na tijndo' n'om jluena ndaa nc'iaana na jndo' n'om: “Jeeⁿ 'o leii, cateijndei'ya'yo' seitye na cwilei'ñ'om'yo' ee majaanduu' chom 'naaⁿyâ.”

9 Saa yolcu na jndo' n'om t'oḡona ndaa naⁿ'ñeeⁿ: “Xondaḡ, ee xeⁿ nnts'aacheⁿna' na xocwijndeiⁿ na nleil'uee'ndyoḡ ncjoḡyâ ndo' mati 'o. Yati catsalajnda'yo' na nleil'uee'ndyo'.”

10 Ndo' yocheⁿ na ty'ela'jnda naⁿ'ñeeⁿ seitye, tyjee'cañoom naquii tsaⁿ's'a na macoco. Quia jo' joo yolcu na m'aⁿ'c'eendye ty'equie'na quii' w'aa ñ'eⁿñê yuu na nleit'maaⁿ na macocoom. Jnda jo' ta' ndyueel'a.

11 Jnda chii mati tquie'cañom nt'omcheⁿ yolcundyua'ñeeⁿ. Jluena: “Aa ndi' ta, catseicanaaⁿndyu' 'ndyoots'a. Aa ndi' ta.”

12 T'o tsaⁿ'ñeeⁿ ndaḡana: “Mayuu'cheⁿ matsjoḡ ndaa'yo' ticwajnaⁿ'a 'o.”

13 Ndo' tso Jesús ndaayâ:

—Cala'noḡ'yo' na ñ'oommeiⁿ cwit'moḡⁿna' na c'om'c'eendyo', ee ticaliu'yo' cwaaⁿ xuee ndo' cwaaⁿ hora na ja na cwiluiindyḡ ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncwjacañooⁿya 'o.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ s'om na to'ñoom ndyee moso

14 'Nntseinaⁿtya ndaa'yo' cwiicheⁿ ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ na matsaⁿ'ntjom Ty'oḡots'om cañoom'luee. Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na seijndaa'ñe na wjaa cwiicheⁿ tsjoom-nancue na tquia. Tqueeⁿ'ñê mosoom'm ndo' tquiaaⁿ tsjo'ñjeeⁿ 'naaⁿ'aⁿ ndaḡana na nl'ana ts'iaaⁿ ñ'eⁿ joona'.

15 'Nnom cwii joo naⁿñeeⁿ tquiaaⁿ 'om meiⁿ s'om. Nnom cwiicheⁿ tquiaaⁿ ñe'we meiⁿ ndo' nnom cwiicheⁿ ñe'cwii meiⁿ cwii tquiaaⁿ. Tquiaaⁿ nnom cwii cwii joona cantyjati na sei'nooⁿ na nnda^a nnts'aa. Jnda jo' jlueeⁿeⁿ, tjaaⁿ cwiicheⁿ tsjoomnancue.

16 Juu ts'aⁿ na to'ñom 'om meiⁿ s'om mantyjacheⁿ tyoch'eeⁿ ts'iaaⁿ ñ'eⁿ joona'. Ndo' tantjomtyeeⁿ cwiicheⁿ 'om meiⁿ.

17 Mati juu ts'aⁿ na to'ñom we meiⁿ, tyoch'eeⁿ ts'iaaⁿ ñ'eⁿ joona' ndo' tantjoom cwiicheⁿ we meiⁿ.

18 Saa juu ts'aⁿ na ñecwii meiⁿ to'ñom, tjaaⁿ tjaca'ñeeⁿ quii' tyuaa, jo' jo' tanty'ioom s'om 'naaⁿ patrom 'naaⁿaⁿ.

19 'Majndye xuee tjacaana' ndo' tyjee'nnda' patrom 'naaⁿna. Seijndaa'ñê na nncw-
jeeⁿeⁿ cwenta ñ'eⁿndyena cwanti tue'ntyjo ta'ntjomna ñ'eⁿ s'om 'naaⁿaⁿ.

20 Tyjee'cañoomjndyee juu ts'aⁿ na to'ñom 'om meiⁿ s'om. Maleichuuñ'eeⁿ s'om'ñeeⁿ,
mandi ñ'eⁿ 'om meiⁿ na tantjoom. Tquiaaⁿ joona' nnom patrom 'naaⁿaⁿ. Tsoom: “U ta,
tquiaa' 'om meiⁿ s'om nooⁿ. Canty'ia' je' luaa cwiicheⁿ 'om meiⁿ na jnda tantjoⁿya.”

21 Tso patrom nnoom: “U moso 'naⁿya, ya sa'. Tquioo' na tjoo' ts'om' ndo' na seicanda'.
Meiiⁿ cwe' cwii ts'iaaⁿ na cachjoo saa 'u seicanda'. Je' nlquaaⁿya 'u na t'maⁿti ts'iaaⁿ
nntseixmaⁿ!. Ndo' na luaa' wendyo nnc'ooⁿya na neiiⁿya.”

22 Jnda chii tyjee'cañoom juu ts'aⁿ na to'ñom we meiⁿ s'om. Tsoom: “U ta, tquiaa' we
meiⁿ s'om nooⁿ. Canty'ia' je' luaa cwiicheⁿ we meiⁿ na jnda tantjoⁿya.”

23 Tso patrom nnoom: “U moso 'naⁿya, ya sa'. Tquioo' na tjoo' ts'om' ndo' na seicanda'.
Meiiⁿ cwe' cwii ts'iaaⁿ na cachjoo saa 'u seicanda'. Je' nlquaaⁿya 'u na t'maⁿti ts'iaaⁿ
nntseixmaⁿ!. Ndo' na luaa' wendyo nnc'ooⁿya na neiiⁿya.”

24 Quia jo' na macanda tyjee'cañoom juu moso na ñe'cwii meiⁿ s'om to'ñom. Tsoom
nnom patrom 'naaⁿaⁿ: “U ta, mantyjiiya na 'u ts'aⁿ na jeeⁿ majñoom' ndyo' moso
'naⁿ!. 'U cwe' matsei'we' cantyja na cwiwe' ntjom 'naⁿ!, meiⁿ na nnom', meiⁿ na
nntseicueendyu'. Macanda nencjooyâ moso 'naⁿ! jeeⁿ cwilajndaayâ.

25 Cwe' na nquiaya 'u, jo' chii tjo, tjocaty'iuuya s'om 'naⁿ quii' tyuaa. Luaa juuna',
co'ñom'.”

26 Ndo' t'jo patrom 'naaⁿaⁿ nnoom: “U re moso na tia ts'aⁿndyu' ndo' na nchqueⁿ!, cwa
maxjeⁿ ntyji' na matseiwaya ntjom meiiⁿ nchii nncjo jnooⁿa, ndo' mawantjoⁿya meiiⁿ
nchii nncjo matseicatsuundyjo.

27 Cwe' nc'e jo' yati xeⁿ 'u seiwe' s'om 'naⁿya w'aa banco yuu na cwileiweya s'om 'naaⁿ
nn'aⁿ, quia jo' to'ñom s'om 'naⁿya ñequio ts'iaaⁿnnomna' quia na tyja.”

28 Ndo' tso patrom ndaa nt'omcheⁿ mosoom'm: “Catjei'yo' cwii meiⁿwaa' l'ooⁿ ndo'
quia'yo' juuna' l'jo juu ts'aⁿ na maleiñ'oom qui meiⁿ.

29 Ee cantyjati na matseixmaⁿ ticwii cwii ts'aⁿ, xeⁿ ya ts'iaaⁿ mach'eeⁿ ñ'eⁿ juuna' quia
jo' nnco'ñomtyeeⁿ na nleil'uee'ñê. Saa juu ts'aⁿ na tis'a ts'iaaⁿ mach'ee, nlui' cantyjati
chjoowi' na maleiñ'oomtyeeⁿ.

30 Cwe' jo' catue'yo' moso nchqueeⁿm'aaⁿ! ch'eⁿ yuu na jaaⁿñe. Jo' jo' nnty'ioom ndo'
nneiⁿnqueeⁿ ndei'n'oom.”

Cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue nntu'xeⁿndyena

31 'Ja na cwiluiindyjo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, ndyooⁿnda'a ñequio cha'tso ángeles
'naⁿya, na nntsaⁿntjoⁿya. Quia jo' nntseit'maaⁿñena' ja na nncjocajmaⁿ ntio 'naⁿya na
jeeⁿ neiⁿncoo' caxuee na nncu'xaⁿya nn'aⁿ.

32 Ndo' nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue nntjomndyena jo nooⁿ. Quia jo' nntoⁿa joona
cha'xeⁿ na matoⁿ! cwii pasto canmaⁿ ñequio canch'ioo ntsmeiⁿeⁿ.

33 Nnts'aaⁿ na nncwintyjee' canmaⁿ ntyjaaⁿaⁿ ntyjaya ndo' canch'ioo nnts'aaⁿ na
nncwintyjee' ntyjatymaaⁿ!.

34 Maluaa' nnts'aa ja na cwiluiindyjo na matsaⁿntjoⁿya. Nntsjoⁿ ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ
ntyjaa'a ntyjaya: “Quio'yo' 'o nn'aⁿ na jnda jnda'yo' na matio'naaⁿñe Tsotyaya 'o.

Cato'ñoom'yo' naya na mañequiaaⁿ na mati 'o cwilajomndyo' ñequio na matsa'ntjoom. Ee luua' teiyoti seijndaa'ñê cwenta'yo' quia na tqueeⁿ tsjoomnancue.

³⁵ Ee tyom'aaⁿya na ñejndo'a ndo' tquia'yo' na tcwaa'a. Tyom'aaⁿya na ñe'c'ua ndaa ndo' tquia'yo' na t'ua. Tyoma'nooⁿya cwii cwii tsjom'yo' yuu na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ ja ndo' to'ñoom'yo' ja naquii' l'a'yo'.

³⁶ Tyom'aaⁿya na ntsaandyo_ ndo' 'o jla'tsaaⁿndyo' ja. Tyom'aaⁿya na wii'a ndo' 'o tyotsacajndo'yo' ja. Tyom'aaⁿya praso ndo' tyotsantyja'yo' ja.”

³⁷ Quia jo' nn'aⁿ na m'aⁿ ntyjaa'a ntyjaya na la'xmaⁿna cantyja na maty'iomyana' nnt'oona, nluena: “Ta, ¿cwaaⁿ nty'iaayâ 'u na ñe'jndo' ndo' tquiaayâ na tcwa', oo nty'iaayâ 'u na ñe'c'ua' ndaa ndo' ñetquiaayâ ndaatoo na t'ua'?”

³⁸ ¿Cwaaⁿ nty'iaayâ 'u na tyoma'noom' yuu na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ 'u ndo' to'ñooyâ 'u quii'ntaa'yâ, oo na nty'iaayâ 'u na ntsaandyu' ndo' jla'tsaaⁿndyô 'u?

³⁹ ¿Cwaaⁿ nty'iaayâ 'u na wi' oo na m'aaⁿ praso ndo' sacajndo'â 'u?”

⁴⁰ Quia jo' ja na cwiluiindyö na matsa'ntjoⁿya nntsjoö ndaa naⁿñeeⁿ: “Mayuu'cheⁿ matsjoö ndaa'yo', meiⁿquia na l'a'yo' na teijndei'yo' cwii nn'aⁿya nmeiiⁿ na tit'maⁿ cwiluiñe, nncö teijndei'yo'.”

⁴¹ 'Jnda_ chii, ja na matsa'ntjoⁿya nntsjoö ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ ntyjaa'a ntyjatymaaⁿ: “Quindyoo'yo' nacañomya 'o nn'aⁿ na jnda_ tso Ty'ooots'om na cat'uiiwi'na' 'o. Je' je' nntsa'yo' quii' chom na tijoom canduu' na juu jo' seijndaa'ñe Ty'ooots'om cwentaa' tsa'jndii na nlco'wi'na' jom ñequio ángeles 'naaⁿaⁿ.

⁴² Ee tyom'aaⁿya na ñe'jndo'a saä tñquia'yo' na nlcwaa'a. Tyom'aaⁿya na ñe'c'ua ndaatoo saä tñquia'yo' na nnc'ua.

⁴³ Tyoma'nooⁿya yuu na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ ja saä tñcato'ñoom'yo' ja. Tyom'aaⁿya na ntsaandyo_ saä tñcala'tsaaⁿndyo' ja. Tyom'aaⁿya na wii'a saä tñcatsajndo'yo' ja. Tyom'aaⁿya na praso saä tñcatsantyja'yo' ja.”

⁴⁴ Quia jo' nnt'oö naⁿñeeⁿ nooⁿ, nluena: “Ta, ¿cwaaⁿ ñenty'iaayâ 'u na ñe'jndo', oo na ñe'c'ua' ndaa, oo na ñeto'noom' yuu na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ 'u, oo na ñet'oom' na ntsaandyu', oo na ñeteiwi', oo na ñet'oom' praso saä tñcatei'jndei'iyâ 'u?”

⁴⁵ Quia jo' nntsjoö ndaa naⁿñeeⁿ: “Mayuu'cheⁿ matsjoö ndaa'yo', nc'e na tñcatei'jndei'yo' nn'aⁿya nmeiiⁿ na tit'maⁿ cwiluiindyö, maty'iomna' nncö tñcatei'jndei'yo'.”

⁴⁶ Ndo' nnc'oo naⁿñeeⁿ yuu na tijoom cantycwii na nlco'wi'na' joona. Saä nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja na maty'iomyana' nnto'ñoomna na tijoom cantycwii na nnta'ndo'na.

26

Cwi'maⁿna na nnt'uena Jesús

(Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Jnda_ na seineiⁿ Jesús cha'tso ñ'oommeiⁿ, seineiiⁿ ndaa_ já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê.

² Tsoom:

—'O nquiu'yo' na we xuee cwii tjoo_ ndo' nncuee' xuee pascua. Ndo' ja na cwiluiindyö ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee maquialjo' ññe'quia nn'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿ na nnty'ioomna ja ts'oom'naaⁿ.

³ Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom, mañejuu xjeⁿñeeⁿ tjomndyena tach'eeⁿ w'aa t'maⁿ, waa' tyee na cwiluiitquieñe na jndyu Caifás.

⁴ Tyo'maⁿna ñ'eⁿ nc'iaana chiuu nl'ayoona na ññequio'nn'aⁿna Jesús cha nt'uena jom, ndo' na nla'cuee'na jom.

⁵ Jla'tiuuna, jluena ndaa_ nc'iaana:

—Saä tñcate'uaaya jom xcwe ncuee cha ticala'wendye nn'aⁿ nacjooya.

*Tu'nquio cwii yuscu ncheⁿ xqueⁿ Jesús
(Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)*

⁶ Tyom'aaⁿ Jesús tsjoom Betania waa' Simón, tsaⁿ na ñechuu tycu lepra.

⁷ Wacatyeeⁿ nacañoom' meiⁿsa ndo' tuee'cañoom cwii yuscu na maleiñ'oom cwii tsioo na tuiina' ñ'eⁿ tsjo' canchii' na jndyu alabastro. Tsioo'ñeeⁿ ñjom ncheⁿ cachi na jeeⁿ jnda. Tu'nquioom joona' xqueⁿ Jesús.

⁸ Ndo' já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê, quia na nty'iaayâ na luaa', jla'líoo'ndyô, l'uuyâ:

—Jeeⁿcheⁿ ndyaa' cwe'chi tsuu ncheⁿ!

⁹ Yati xeⁿ teil'uana' ee jndye s'om nncwji'na' na nluui naya ndyeñeeⁿ!

¹⁰ Quia sei'nqⁿ Jesús na luaa' cwil'uuyâ, tsoom ndaayâ:

—¿Chiuu na cwila'líoo'ndyo' ñ'eⁿ yuscum'aaⁿ? ee jeeⁿ tjacanjoom' nayawaa' na s'aaⁿ ñ'eⁿndyô.

¹¹ Ee ja nchii ñequi'cheⁿ nnc'ooⁿya ñ'eⁿndyo' saa ndyeñeeⁿ ñequi'cheⁿ m'aⁿna quii'ntaaⁿyo'.

¹² Yuscum'aaⁿ na tu'nquioom ncheⁿ nacjoya, matseijndaa'ñena' na nncjaa-canty'iuu'ndyô.

¹³ Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjoq, meiⁿyuucheⁿ na ññe'quia nn'aⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om na cha'waa tsjoomnancue, maxjeⁿ nla'neiⁿna cantyja 'naaⁿ naya na s'aa yuscum'aaⁿ cha ticatsuu ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ.

*Judas mañequiaaⁿ cwenta Jesús luee ntyee
(Mr. 14:10-11; Lc. 22:3-6)*

¹⁴ Ndo' cwii já nn'aⁿ na canchoo'wendyô, juu tsaⁿ na jndyu Judas Iscariote, tjaaⁿ na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye.

¹⁵ Tsoom ndaana:

—¿Cwanti nncwantjoⁿ nl'a'yo', ññequia cwenta Jesús luee'yo'?

Jla'jndaa'ndyena, tqiana ntquiuu nchoo' qui s'om xuee.

¹⁶ Ndo' xjeⁿñeeⁿ tqoⁿqⁿ, tyol'uee'ñê chiuu ya nnts'aaⁿ na ññequiaaⁿ cwenta Jesús lueena.

Sq'ntjom Jesús na cuaa Cena

(Mr. 14:12-25; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹⁷ Tuee' xuee na cwiwityeⁿ ncuee na cwicwa' nn'aⁿ tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'. Já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿ Jesús jla'candyoo'ndyô na m'aaⁿ, l'uuyâ:

—¿Yuu l'ue ts'om' na nntsalajndaa'ndyô cantyja 'naaⁿ xuee pascua na nleiñ'oom' na nlqui' catsmaⁿ?

¹⁸ T'ooⁿ ndaayâ, tsoom:

—Catsaqui'e'yo' quii' tsjoom, candu'yo' nnom juu ts'aⁿ na nliu'yo': “Ndi' matso Maestro ts'aⁿ na ma'mooⁿ ndaayâ na majnda jaawe'ntyjo xjeⁿ na nlco'wi'na' jom. L'ue ts'oom na nnteijndei' wa' na nleijndaa' na nlcwaaⁿaⁿ, nlqueeⁿ catsmaⁿ na nntseit'maaⁿñê xuee pascua ñequio já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê.”

¹⁹ Ndo' l'aayâ cha'xjeⁿ na tsoom. Jla'jndaa'ndyô na nlcwaa'â natmaaⁿ xuee pascua.

²⁰ Jnda na teincqoⁿ ncue, tjawacatyeeⁿ Jesús nacañoom' meiⁿsa ñequio já na canchoo'wendyô.

²¹ Ndo' yocheⁿ na cwicwaa'â tqoⁿqⁿ, seineiiⁿ ndaayâ, tsoom:

—Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjoq, cwiindyoy' 'o ññequiaa cwenta ja luee nn'aⁿ.

²² Ñ'oomwaa' jeeⁿ ndyaa' seichjoo'na' n'ooⁿyâ. Tqoⁿâ cwii ndo' cwiindyô ta'x'aayâ nnoom, l'uuyâ:

—Ta, ¿aa nnts'aacheⁿna' na ja?

²³ T'ooⁿ ndaayâ, tsoom:

—Cwii ts'aⁿ na jnda tjoom xiowaa ñ'eⁿndyo, tsaⁿñeeⁿ ññequiaaⁿ cwenta ja.

²⁴ Ndo' maxjeⁿ nlco'wi'na' ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee cha'xjeⁿ na matso ljeii 'naaⁿ Ty'oōts'om. Saa jeeⁿ nty'iaa'ñe juu ts'aⁿ na ññequiaa cwenta ja luee nn'aⁿ. Yati xeⁿ ticaluiiñe tsaⁿñeeⁿ.

²⁵ Quia jo' t'o Judas, tsaⁿ na ññequiaa cwenta jom. Tso:

—'U Maestro, ¿aa nnts'aacheⁿna' na ja?

T'o Jesús nnoom:

—Majo'ndyo cha'xjeⁿ jnda tsu'.

²⁶ Yocheⁿ na cwicwaa'â to'ñom Jesús tyoo', seit'maaⁿñê Ty'oōts'om cantyja 'naaⁿna'. Tyjeeⁿ juuna', tquiaaⁿ ndaayâ. Tsoom:

—Cato'ñoom'yo' cwa'yo' tyoo'waa, ee cwiluiiñena' seii'a.

²⁷ Mati to'ñoom cwii waso na ñjom ndaa winom, tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oōts'om. Jnda chii tquiaaⁿ juuna' ndaayâ, tsoom:

—Luaa cwe'yo'. Calui' cjaana'.

²⁸ Ndaa winomwaa cwiluiiñena' nioom'a na ñequio juuna' maquaⁿtyaⁿya ñ'oom xco cha nndaⁿ ntseit'maⁿ ts'om Ty'oōts'om jnaaⁿ jndyendye nn'aⁿ.

²⁹ Nndye'yo' nntsjoō, xuee na cwii wjaatina' taxoc'uannda'a ndaa winom hasta quia jnda tue'ntyjo na mamatsaⁿntjom Tsotyâ. Quia ljo'cheⁿ nnc'uaxco juuna' ñ'eⁿndyo' yuu na matsaⁿntjoom.

Jesús matseicañeeⁿ na nncwji'ñe Pedro

(Mr. 14:26-31; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

³⁰ Taayâ cwii luantsa, jnda chii jluii'â jo' jo'. Saayâ ta na jndyu Olivos.

³¹ Quia jo' tso Jesús ndaayâ:

—Tsjom je' cha'tsondyo' 'o nntjei'ndyo' ñ'eⁿndyo. Ee ljeii 'naaⁿ Ty'oōts'om matsona': “Nla'cuee' nn'aⁿ juu ts'aⁿ na mach'ee cwenta canmaⁿ. Ndo' canmaⁿ ntsmeiiⁿeⁿ nnt'oom'ndyeyo'.”

³² Ndo' tsotyeeⁿ ndaayâ:

—Ja quia na jnda mawando'xco na jnda ty'io, nncjojndyaa ts'ondaa Galilea, xeⁿ jnda nntsantyjo'yo'.

³³ Ndo' t'o Pedro nnoom, tso:

—Meiiⁿ cha'tsondye naⁿm'aⁿ nntjeii'ndyena ñ'eⁿndyu' saa ja tijoom cwji'ndyo ñ'eⁿndyu'.

³⁴ T'o Jesús nnoom, tso:

—Mayuu'cheⁿ matsjoō njom', tsjom je', cwii tjoōcheⁿ na nntseixuaa caxtijndyo, saa 'u jnda ndyee ndii' macwji'ndyu' ñ'eⁿndyo.

³⁵ Tso Pedro nnoom:

—Meiiⁿ na nncju'na' na c'io ñ'eⁿndyu' saa tijoom cwji'ndyo cantyja 'naⁿ.

Ndo' majuu ñ'oom t'ooyâ na cha'tsondyô na cwilajomndyô ñ'eⁿ Jesús.

Matseineiⁿ Jesús nnon Ty'oōts'om quii' ntjom Getsemaní

(Mr. 14:32-42; Lc. 22:39-46)

³⁶ Ndo' squiaayâ cwii joo na jndyuna' Getsemaní. Tsoom ndaayâ:

—Cwindyuaandyo' ñjaaⁿñe yocheⁿ na jo luaa' na nntseinaⁿya nnom Ty'oōts'om.

³⁷ Quia jo' tjatyeen, tjañ'oom Pedro ñequio we ntseinda Zebedeo. Jnaⁿna' na t'maⁿ matsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ, ndo' jeeⁿ matseichjoo'na' ts'oom.

³⁸ Tsoom ndaana:

—Jeeⁿcheⁿ ndyaa' matseichjoo'na' ts'ooⁿ hasta jom ndyowe' ts'ooⁿ. Caljoo'ndyo' ljoō. C'om'c'eendyo', calajomndyo' ñ'eⁿndyo, nchii cwinday'o'.

³⁹ Quia jo' tjatjatyeen chjoowi'. Tjawanquoom na matseit'maaⁿñê Ty'oōts'om. Tyoch'eeⁿ ty'oo nnom, tsoom:

—Tsotyaya, xeⁿ aa waa na nnda^a nluui, quiaa' na tincwinooⁿya nawi'waa na matseijomna' cwii na jeeⁿ ja. Saa^a meiiⁿ na luaa' macaⁿa, caluii cha'xjeⁿ na l'ue ts'om' nncu', nchii cha'xjeⁿ na l'ue ts'ooⁿ ja.

⁴⁰ Jnda^a jo' jndyolcweeⁿeⁿ na m'aⁿ ndyee naⁿñeeⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Ljeiiⁿ na cwindana. Tsoom nnom Pedro:

—'U Pedro, ¿aa tîcanda^a nlaquii n'om'yo' meiiⁿ ñe'cwii hora na ticanda'yo' na nlajomndyo' ñ'eⁿndyo?

⁴¹ Cha'tsondyo' c'om'c'eendyo' na calaneiⁿyo' nnom Ty'oots'om cha ticjaachuuna' 'o xjeⁿ 'naaⁿna' quia wi' cwitjom'yo'. Mayuu', jeeⁿ m'aaⁿc'ee' ts'om ts'aⁿ na nnts'aa yuu na macaⁿna' saa^a nc'e na ts'aⁿ tseixmaaⁿ, tileicanaⁿñê.

⁴² Jnda^a jo' tjannaaⁿaⁿ na jnda^a we ndii' na nntseineiⁿ nnom Ty'oots'om. Tsoom:

—Tsotyaya, xeⁿ xocanda^a na nncwinom'na' nawi' na nntjoⁿya, ñecuaa, caluii cha'xjeⁿ na l'ue ts'om' nncu'.

⁴³ Jndyonnaaⁿaⁿ na m'aⁿ naⁿñeeⁿ. Ljeiiⁿ maxjeⁿ cwindana, ee jeeⁿ tyeⁿ maleichuu tsaⁿtsjom joona.

⁴⁴ Quia jo' 'ñeeⁿ joona, tjannaaⁿaⁿ na seineiⁿ nnom Ty'oots'om na jnda^a ndyee ndii'. Mañeooti ñ'oom tyotseity'ooñê.

⁴⁵ Tyjee'cañoomnaaⁿaⁿ naⁿñeeⁿ, tsoom nda^aana:

—¿Aa maxjeⁿ ndicwaⁿ cwinda'yo'? Ya na mañjom cwita'jndyee'yo'. Cwa je' c'om'c'eendyo', ee jnda^a tue'ntyjo xjeⁿ cantyja 'naⁿya na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Je' mañequiaa ts'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿ na wi'ndye.

⁴⁶ Quicantya'yo', cjaaya. Canty'ia'yo' luaa' mandyocwjee'cañoom juu ts'aⁿ na mañequiaa cwenta ja luee nn'aⁿ.

T'uena Jesús

(Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Ndicwaⁿ matseineiⁿ Jesús ndo' tyjee'cañoom Judas, cwii jâ nn'aⁿ na canchoo'wendyō. Jndyochom jndye nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ndo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjom. Cwilei'cho naⁿñeeⁿ ncjo espadas ñequio n'oom nch'io.

⁴⁸ Ndo' Judas, tsaⁿ na tquiaa cwenta Jesús, jnda^a t'mooⁿ 'naaⁿ chiuu waa na nnts'aaⁿ. Tsoom:

—Ts'aⁿ na nnc'ua ntsmaⁿ maxjeⁿ juu na cwil'ue'yo'. Mana cat'ue'yo' jom.

⁴⁹ Mañoom' tyjee'cañoom nacañoom' Jesús. Tsoom nnom:

—Xmaⁿndyu' Maestro.

Ndo' t'om ntsmaⁿ Jesús.

⁵⁰ Tso Jesús nnoom:

—Xmaⁿndyu'. Ts'iaaⁿ na jndyo', mana catseicanda^a'ndyu'.

Quia jo' tquie'cañom naⁿñeeⁿ Jesús, t'uena jom. Jla'tyeⁿna jom.

⁵¹ Ndo' cwiindyō jâ na ñ'a^anyâ ñ'eⁿ Jesús, tjei'ñoomñe xjoo'. Tyjee tsua'qui mosoo' tyee na cwiluiitquieñe.

⁵² Quia jo' tso Jesús nnoom:

—Cwjaa'ndyu'nnda' xjo' naquii' tjaⁿwaa'na'. Ee juu ts'aⁿ na mach'ee nata' quio xjo mañequio jo' nncueeⁿeⁿ.

⁵³ ¿Aa ticatseitiuu' na nnda^a nlcaaⁿa nnom Tsotyā ndo' jom mañoom' njñoom meiⁿcheⁿ ntmaaⁿ ángeles na nntei'jndeiina ja?

⁵⁴ Saa^a xeⁿ na nmeiⁿ nnts'aa, ¿chiuu nntseicanda^a'ñeyuuna' ljeii 'naaⁿaⁿ na matsona' na tseixmaⁿya na catjoⁿya na luaa'?

⁵⁵ Ndo' tso Jesús nda^a cha'tso nn'aⁿ:

—Jnda'jom ñ'eⁿ ncjo espadas ñ'eⁿ n'oom nch'io tquiocat'ue'yo' ja cha'cwijom tquio'yo' nacjoo' cwii tsaⁿcanch'ue. 'Io ndii 'io ñeta'catyaⁿ naquii' wats'om t'maⁿ na ñet'mooⁿ ndaa'yo', saa tîcat'ue'yo' ja.

⁵⁶ Saa cha'tso na matjoⁿ nmeiiⁿ cwicalui'yuu' ñ'oom ndyuee profetas.

Quia jo' cha'tsondyô na cwilajomndyô ñ'eⁿ Jesús jlei'nooⁿyâ, 'ndyaayâ jom na ñenqueⁿ.

'Ooqueⁿ na Jesús luee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye

(Mr. 14:53-65; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵⁷ Quia jo' nquiee nn'aⁿ na t'ue Jesús, ty'eñ'omna jom waa' Caifás, juu tyee na cwiluiitquieñe. Jo' jo' jnda' tjomndye nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom.

⁵⁸ Ndo' Pedro tquiacheⁿ tquia tjantjooⁿ naxeⁿ Jesús. Tueⁿeⁿ waa' tyee na cwiluiitquieñe. Tjaqueⁿeⁿ tach'eeⁿ w'aa'ñeeⁿ. Tjacjom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om, cha nnty'iaaⁿaⁿ chiuu nncjaaju'yuuna' cantyja 'naaⁿ Jesús.

⁵⁹ Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom ñequio cha'tsondye nt'omcheⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ, tyol'ueena nn'aⁿ na calue ñ'oom cantu nacjoo' Jesús cha ndaa' nleijndaa' jnaaⁿaⁿ na cueeⁿeⁿ.

⁶⁰ Saa meiiⁿ na jndye nn'aⁿ jlue ñ'oom cantu nacjoom'm na waa' jnaaⁿaⁿ maxjeⁿ ticalui'yuu' ñ'oom'ñeeⁿ. Jnda' chii wendye naⁿñeeⁿ tjoom' cantu jluena:

⁶¹ —Tsaⁿm'aaⁿ ñetsoom jom nntseityueeⁿeⁿ wats'om t'maⁿ cwentaa' Ty'ooots'om, ndo' ñendyee xuee na nnts'aaxcoom cwiicheⁿ.

⁶² Quia jo' nquii tyee na cwiluiitquieñe teintyjeeⁿeⁿ, tsoom nnom Jesús:

—¿Aa maxjeⁿ meiⁿcwii ñ'oom tic'o'/? ¿Chiuu waayuu na nmeiiⁿ ñ'oom cwitjei'yuu'ndye naⁿm'aⁿ nacjo'?

⁶³ Saa Jesús meiⁿcwii ñ'oom tic'o'oⁿ. Quia jo' nquii tyee na cwiluiitquieñe tso nnoom:

—Ñequio xuee' Ty'ooots'om na wando', tyeⁿ matsa'ntjoⁿya 'u, catsu' ñ'oom na mayuu'. Catsu'ndyeyu' ndyaayâ, ¿aa 'u cwiluiindyu' Cristo, Jnda Ty'ooots'om?

⁶⁴ T'o Jesús nnoom:

—Majo'ndyo ñ'oom na matsu'. Ndo' mati matseicandiiya 'o na 'io cha xuee na cwii wjaatina' nnty'ia'ndaa'yo' ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na m'aaⁿndyo yuu na matseit'maaⁿñena' ja ntyjaa' Ty'ooots'om ntyjaya. Jom tseixmaaⁿ cha'tso najnda'. Ndo' nnty'ia'yo' ja na nnaaⁿ cañoom'luee na ndyocuaⁿnda'a ñequio nchquiu.

⁶⁵ Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe jndii'ñê liaⁿaⁿ na lioom'm, tsoom:

—Tsaⁿm'aaⁿ jnda' seineiiⁿ ñ'omntjeiⁿ nacjoo' Ty'ooots'om. Ticaⁿtina' 'ñeeⁿ na nncwji'yuu'ñe nacjoom'm. 'O cwindye'yo' ñ'omntjeiⁿ na tsoom.

⁶⁶ ¿Ljo' cwilatuu'yo' je' ñ'eⁿñê?

T'oⁿ nn'aⁿ nnoom, jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ maxjeⁿ tseixmaaⁿ na cueeⁿeⁿ.

⁶⁷ Ndo' tyojñomna ndaajnaⁿ nnoom. Tyotioona nda' jom ndo' nt'om tyotmeiiⁿ nda' watmeiⁿ nnoom.

⁶⁸ Ndo' jluena nnoom:

—'U na cwiluiindyu' Cristo na jñom Ty'ooots'om, cwa cjaawee' 'ndyo' 'ñeeⁿ tmeiⁿ nda' 'u.

Macwji'ñe Pedro cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mr. 14:66-72; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Yocheⁿ na cwiluii na nmeiiⁿ, Pedro wacatyeeⁿ tach'eⁿ ndo' tyjee'cañoom cwii yuscu na mandi'ntjom jo' jo'. Tso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—'U maxjeⁿ ñeñ'eⁿ ñ'eⁿ Jesús, tsaⁿ na jnaⁿ Galilea.

⁷⁰ Saa Pedro tjei'ñê ñequio na ndye cha'tsondye naⁿñeeⁿ. Tsoom:

—Meiⁿchjoo ticaljeii ñ'oom na matsu'.

⁷¹ Jnda chii tjaaⁿ na waa 'ndyoots'a t'maⁿ ndo' cwiicheⁿ yuscu na mandiantjom jo' jo' ljeii jom. Tso tsaⁿñeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ na nndyoo':

—Tsaⁿm'aaⁿ maxjeⁿ ñeñ'eeⁿ ñ'eⁿ Jesús, tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret.

⁷² Cwiicheⁿ cwii ndii' tjei'ñe Pedro mana tjei'yom xuee' Ty'ooots'om. Tsoom:

—Ntyjii Ty'ooots'om na ticwajnaⁿa tsaⁿm'aaⁿ.

⁷³ Tyoowiquiuu' ndo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na meintyjee' jo' jo' ty'entyjaa'na jom. Jluena nnoom:

—Mayuu'cheⁿ na 'u cwii joo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ tsaⁿm'aaⁿ. Ee ñ'oom na matsei'neiⁿ ma'moⁿna' na Galilea jnaⁿ.

⁷⁴ Quia jo' to' Pedro na tju' cheⁿnqueⁿ ñ'omwi' nacjoom'm. Tsoom na ntyjiicheⁿ Ty'ooots'om na mayom'm. Tsoom:

—Ja maxjeⁿ ticwajnaⁿa tsaⁿm'aaⁿ.

Ndo' majo'to xjeⁿñeeⁿ seixuaa caxtijndyo.

⁷⁵ Mañoom' tjañjoom' ts'om Pedro juu ñ'oom na jnda tso Jesús nnoom: “Cwii tjoocheⁿ na nntseixuaa caxtijndyo saa 'u jnda ndyee ndii' macwji'ndyu' ñ'eⁿndyo.” Mana jlueeⁿeⁿ ch'eⁿ. Sei'ndaa'ñ'eⁿna' ntyjeeⁿ, tyoty'ioom.

27

'Ooñ'omna Jesús na m'aaⁿ Pilato

(Mr. 15:1; Lc. 23:1-2; Jn. 18:28-32)

¹ Quia na jnda teincoo cha'tso ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom ndaaⁿ nn'aⁿ judíos ñe'cwii jla'tjoom'na ñ'oom na t'maⁿna cue' Jesús.

² Jla'tyeⁿna jom, ty'eñ'omna jom. Ty'ecatioona cwenta jom l'o nquii Poncio Pilato na juu cwiluiiñe gobiernom.

Cantyja na tue' Judas

³ Ndo' Judas, ts'aⁿ na tquiaa cwenta Jesús luee naⁿñeeⁿ, quia na nty'iaaⁿaⁿ na jnda teijndaa' na nncue' Jesús, tioo na jeeⁿ tia ntyjeeⁿ cantyja na s'aaⁿ. Tjatseilcweeⁿeⁿ ntquiuu nchoo' nqui s'om xuee ndaaⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ñequio ndaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom.

⁴ Tsoom ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

—T'maⁿ jnaⁿya waa na seiquiooya cwii ts'aⁿ luee'yo' na tjaa'naⁿ jnaⁿ tseixmaⁿ.

T'o^o naⁿñeeⁿ nnoom, jluena:

—¿Ljo' mach'eena' jâ na ljo'? Cando' nncu'.

⁵ Quia jo' Judas tyeⁿnqueeⁿeⁿ s'om xuee'ñeeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Jnda jo' jlueeⁿeⁿ, tjaaⁿ. Tjatseintyjañê, seicuee'ñe cheⁿnqueⁿ.

⁶ Ntyee na cwiluiitquiendye jla'xcwiina s'om'ñeeⁿ. Jluena:

—S'ommeiiⁿ jnda njoml'ua na nncue' ts'aⁿ. Jo' chii ticaty'iomyaana' na nlatjooⁿa joona' ñequio s'om na cwiquioo cwentaa' Ty'ooots'om.

⁷ Jnda na jla'tjoom'na ñ'oom ñ'eⁿ nc'iaana, jla'catsuuna s'om'ñeeⁿ. Tioml'uana cwii taⁿ tyuaa na jndaⁿ ts'aⁿ na mach'ee ncuua. Jo' jo' l'ana wats'om tyue' yuu na nnc'oocaty'iuuna l'oo, nn'aⁿ na cwe' cwiquieya tsjoomna.

⁸ Cwe' jo' hasta xuee je' jndyu tyuaa'ñeeⁿ Tyuaa Niom'.

⁹ Ndo' na luaa' tuii seicandaⁿñena' ñ'oom 'ndyoo profeta Jeremías, tsoom: “Nn'aⁿ Israel jla'jndaa'ndyena na njoml'uañe ts'aⁿ ntquiuu nchoo' nqui s'om xuee. Jnda chii to'ñoomlcwe'na s'om'ñeeⁿ.

¹⁰ Ñequio joona' jla'jndana cwii taⁿ tyuaa' ts'aⁿ na mach'ee ncuua cha'xjeⁿ na t'moⁿ Ty'ooots'om nooⁿ na maxjeⁿ nluui.”

Tyomeintyjee' Jesús jo nnom Pilato

(Mr. 15:2-5; Lc. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

11 Ty'eñ'omna Jesús, tyomeintyjeeⁿleⁿ jo nnom gobiernom Pilato. Tax'ee tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—¿Aa 'u cwiluiindy^u Rey cwentaa nn'aⁿ judíos?

T'o Jesús, tsoom:

—Maxjeⁿ jo' ja, cha'na mats^u'.

12 Ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom tqiiana jnaaⁿaⁿ nnom Pilato. Ndo' meiiⁿ na cwiqueⁿna ñ'oom nacjoom'm sāa jom meiiⁿcwii ñ'oom tíc'ooⁿ.

13 Jo' chii tso Pilato nnoom:

—¿Aa maxjeⁿ ticandi' ñ'oommeiiⁿ na cwitjei'yuu'ndyena nacjo'?

14 Sāa meiiⁿcwii 'ndyoo ñ'oom tíc'ooⁿ cantyja ñ'oom na tuee'na nacjoom'm. Jo' chii s'aana' na jeeⁿ tjawee' ts'om Pilato na tíc'o Jesús.

Cwiwijndaa'tyeⁿ na nncue' Jesús

(Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

15 Ndo' ticwii chu na nncuee' xuee pascua tyowaa costumbre na nquii gobiernom nntseicandyaañê meiiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ práso na nntaⁿ nn'aⁿ.

16 Ndo' quia jo' tyom'aaⁿ cwii práso na jndy^u Barrabás w'aancjo na t'maⁿ ñ'oom waa nacjoom'm.

17 Ndo' quia na tjomndye nn'aⁿ, tax'ee Pilato ndaana, tsoom:

—Je' candu'yo', ¿ñeeⁿ juu l'ue n'om'yo' na nntseicandyaandyo? ¿Aa juu Barrabás, oo ¿aa Jesús na cwilue nn'aⁿ na cwiluiiñe Cristo?

18 Ee sei'nqⁿ Pilato na cwe' na jndoona Jesús jo' chii jla'quioona juu l'ooⁿ nchii ee na waa jnaaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

19 Ndo' yocheⁿ na wacatyeeⁿ na nncu'xeeⁿ ñ'oom'ñeeⁿ seicwanom scoom'm cwii ñ'oom na m'aaⁿ. Tso: “Ticatii'ndy^u ñ'oomwaa' ee tsaⁿm'aaⁿ matseixmaaⁿ cantyja na maty'iomyana'. Ee tsjom teincooquiiu' jeeⁿ ñeseicachjuu tsaⁿtsjom ja cantyja 'naaⁿaⁿ.”

20 Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom ty-ola'jndo'na n'om nn'aⁿ na cataⁿ naⁿñeeⁿ na candyaañe juu Barrabás ndo' Jesús cueeⁿleⁿ.

21 Jo' chii tax'eennda' Pilato ndaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye, tsoom:

—Cwa candu'yo', ¿cwaaⁿ cwii na wendye joona l'ue n'om'yo' na catseicandyaandyo?

Joona t'ooⁿna, jluena:

—Juu Barrabás.

22 Tax'eennda' Pilato ndaana. Tsoom:

—Xeⁿ juu Barrabás nndyaañê quia jo' ¿chiiu nnts'aayo ñequio Jesús na cwindu'yo' na cwiluiiñe Cristo?

Cha'tsondye naⁿñeeⁿ t'ooⁿna nnoom, jluena:

—Caty'ioom' jom ts'oom'naaⁿ.

23 Quia jo' tax'ee Pilato ndaana, tsoom:

—¿Ljo' jnaⁿ tseixmaaⁿ nquiu'yo'?

Saa majndeiti jla'xuaa naⁿñeeⁿ, jluena:

—Caty'ioom' jom ts'oom'naaⁿ.

24 Jndaⁿ na nty'iaa' Pilato na tícanaⁿñê ñ'oom'ñeeⁿ hasta manndyo na nla'wendyena nacjoom'm, quia jo' tcaaⁿ ndaatioo, jñoom'm na jndoo' cha'tsondye naⁿñeeⁿ. Tsoom:

—Je' mandyuu'a cha calui'yuu'na' na ticachoo jnaⁿ xeⁿ nlacue'yo' tsaⁿm'aaⁿ na tjaa jnaaⁿ. Jo' chii, cajndo' ncjo'yo'.

25 Sāa t'oo cha'tsondye naⁿñeeⁿ, jluena:

—Ljo' ch'eena' já. Ncjooyâ nnchoonquaaⁿyâ jnaⁿ ñequio ndaayâ na nncue' tsaⁿm'aaⁿ.

26 Jo' chii Pilato seicandyaañê Barrabás cha'xjeⁿ na taⁿ nn'aⁿ. Ndo' saⁿntjoom na cala'sei' sondaro 'naaⁿaⁿ Jesús. Jndaⁿ jo' tquiaaⁿ juu lueena na caty'ioomna juu ts'oom'naaⁿ.

27 Jnda jo' ty'eñ'om sondaro'ñeeⁿ Jesús naquii'cheⁿ wats'iaaⁿ. Jo' jo' jla'tjomndye cha'tso ntmaaⁿ sondaro nacañom'm.

28 Tjeii'na liaⁿ'aⁿ ndo' jla'cweena cwii'cheⁿ liaa jom, liaatco colo wee juuna'.

29 Ndo' jla'tyjoondyena n'oomnium cwii tsei. Tioomna juuna' xqueeⁿ cha'cwijom corona. Ndo' tjaa'ndyena cwii tsmāⁿ ts'oōⁿ ntyjaya cha'cwijom ts'oom'eiⁿ tsaⁿmats'iaaⁿ t'maⁿ. Jnda chii tyota'na cantyena jo nnoom na cwe' cwincona jom. Tyoluena:

—Cwila't'maaⁿndyô 'u Rey cwentaa nn'aⁿ judíos.

30 Mati tyotuee'na ndaajnaⁿ cjoom'm. Tjeii'ndyena tsmāⁿ na ndii' ts'oōⁿ, tyotmeii'na juuna' xqueeⁿ.

31 Jnda tjacjoona na cwincona jom, quia jo' tjeii'na liaatco'ñeeⁿ, jla'cweennda'na liaⁿ'aⁿ jom. Jnda chii ty'eñ'omna jom na nnty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ.

Cwity'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ

(Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

32 Xjeⁿ na ma'oocalui'na quii' tsjoom, tjomndyena cwii ts'aⁿ tsjoom Cirene na jndyu Simón. L'ana na jndei'na' na cjaañ'oom ts'oom'naaⁿ na ñoom Jesús.

33 Tquiena cwii joo na jndyu Gólgota. Ñ'oomwaa' ñecatsona' Ta Tsei'xqueⁿ Ts'oo.

34 Tquiana winom na nnc'om na tjoom'na' ñequio cwii nasei na ja. Saa tatic'om quia ljeiiⁿ na tjoom' nasei'ñeeⁿ.

35 Ndo' quia jnda ty'ioom sondaro jom ts'oom'naaⁿ, tyo'oona x'iaa na nnty'iaana 'ñeeⁿ nleijnoom' cwii cwii liaⁿ'aⁿ. Ndo' na luaa' tui seicandaa'ñena' ñ'oom na seiljeii profeta. Tso: “Tyo'oona x'iaa na nnty'iaana 'ñeeⁿ joona nleijnoom' cwii cwii liaya.”

36 Jnda chii ty'ecwindyuaandye sondaro'ñeeⁿ na cwil'ana cwenta Jesús.

37 Ndo' jo ndyeyu ts'om xqueeⁿ ty'ioomna ljeii na t'mōⁿna' jnaaⁿ'aⁿ. Tsona': “Luaañe juu Jesús na cwiluiñe Rey cwentaa nn'aⁿ judíos.”

38 Mati jo' jo' ty'ioomna we naⁿcanty'ue n'oom'naaⁿ, cwii tsaⁿ'ñeeⁿ ñoom ts'oom'naaⁿ na meintyjee' ntyjaa' Jesús ntyjaya. Ndo' cwii'cheⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ ñoom ts'oom'naaⁿ na meintyjee' ntyjatymaaⁿ.

39 Ndo' nn'aⁿ na tyowinom jo' jo' tyoluena ñ'omwi' nacjoo' Jesús. Tyola'caandyena nqueⁿna.

40 Tyoluena:

—'U ts'aⁿ na matsu' na nntseyui' wats'om t'maⁿ ndo' ñendyee xuee nntseyiwe'nnda' juuna', cwa je' cwji'n'maaⁿndyu' cheⁿncu'. Xeⁿ mayuu' na cwiluiindy' Jnda Ty'oōts'om, cwa candyocue' ts'oom'naaⁿwaa'.

41 Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mōōⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom cha'tsondye naⁿ'ñeeⁿ mati maluaa' tyola'jnaaⁿ'na Jesús. Tyoluena:

42 —Jeeⁿ ya ñetjei'n'maaⁿñê nt'omcheⁿ saa tileicandaaⁿ nncwji'n'maaⁿñe cheⁿnqueⁿ. Xeⁿ mayuu' na cwiluiiñê Rey cwentaa jaa nn'aⁿ Israel, cwa candyocueeⁿ na ñoom ts'oom'naaⁿ quia jo' nlayuu'a ñ'eⁿñê.

43 Jom matseicantyyaa' ts'oom ñequio Ty'oōts'om ee tsoom ndaaya na jom cwiluiiñê Jnda Ty'oōts'om. Jo' chii xeⁿ na mayuu' na jnda ntyjii Ty'oōts'om ñ'eⁿñê, cwji'n'maaⁿñê juu.

44 Ndo' mati naⁿcanty'ue na ñom n'oom'naaⁿ ñ'eⁿ Jesús, tyotuee'na ñ'omwi' nacjoom'm.

Tquiaañe Jesús na tueeⁿ'eⁿ

(Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

45 Quia na tuee' na quiajmeiⁿ, teijaaⁿ cha'waa tsjoomnancue hasta na ndyee na matmaaⁿ.

46 Juu xjeⁿ'ñeeⁿ jndei seixuaa Jesús, tsoom:

—Elí, Elí, lama sabactani.

(Ñ'oomwaa' matsona': Tsotyaya Ty'ooots'om, ¿chiiu na ma'ndii' ja?)

⁴⁷ Cwantindye joo nn'aⁿ na m'aⁿ ndyoo' quia na jndyena ñ'oommeiⁿ, jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ macwaaⁿ profeta Elías.

⁴⁸ Ndo' mantya jleinom cwii ts'aⁿ, tjac'oom cwii 'naⁿ na ya maw'ana' ndaa. Nchjeeñê juuna' naquii' winom na ta, tiom juuna' nnom tsmáaⁿ cha ndaá nncue'cañoomna' ndyoo Jesús na nnc'uu.

⁴⁹ Saá nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyoluena:

—Ca'ndii' jom. Ñe'canty'iaayâ aa nncwje'cañoom Elías na nncwji'n'maaⁿñe jom.

⁵⁰ Quia jo' seixuaanda' Jesús jndei, mana tueeⁿeⁿ.

⁵¹ Ndo' xjeⁿñeeⁿ liaatco na ntyjaty'io wats'om t'maⁿ jndii'tcona' hasta xjeⁿ nom-tyuaacheⁿ. Jndei s'eii tyuaa ndo' tiuu ljo'.

⁵² Mati jnaaⁿ ndei'luaa ndo' jndye nn'aⁿ na jnda tja na tyola'yu' ñequio Ty'ooots'om tando'nnda'na xjeⁿñeeⁿ.

⁵³ Quia na jnda tando'nnda' Jesús, mati naⁿñeeⁿ jlui'na naquii' ndei'luaana, ty'equie'na quii' tsjoom Jerusalén. Jo' jo' teitquioo'ndyena ndaa jndye nn'aⁿ.

⁵⁴ Ndo' juu capeitaⁿ ñequio sondaro 'naaⁿaⁿ na cwil'a cwenta Jesús quia na nty'iaana na s'eii ndo' tqeⁿna cwenta cha'tso na tuii, jeeⁿ ndya' tyuena. Jluena:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿm'aaⁿ tyoluiñê Jnda Ty'ooots'om.

⁵⁵ Ndo' jo' jo' m'aⁿ jndye yolcu na cwe' cwinty'iaatquiána ljo' cwiluii. Jnaⁿ naⁿñeeⁿ ts'ondaa Galilea, tquiontyjona naxeⁿ Jesús na cwindye'ntjomna nnoom.

⁵⁶ Quii'ntaaⁿ yolcu'ñeeⁿ ñ'eⁿ María Magdalena ñequio María tsondyee Jacobo ñ'eⁿ José, ndo' ñequio tsondyee ntseinda Zebedeo.

'Oocaty'iuuna Jesús

(Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁵⁷ Quia tuee' na tmaaⁿ, cwii tsaⁿtya na jndyu José na jnaⁿ tsjoom Arimatea, cwiluiñê ts'aⁿ na matseijomñe ñ'oom na t'moⁿ Jesús,

⁵⁸ tjaaⁿ na m'aaⁿ Pilato, tjacaaⁿ ts'oo Jesús. Ndo' tquiaa Pilato ñ'oom'm na ñe'quia sondaro sei'ts'o 'naaⁿ Jesús nnom José.

⁵⁹ Quia jo' tjaco'ñom José Jesús, seityjooñê liaa sábana na lju' juu ts'oo'ñeeⁿ.

⁶⁰ Jnda chii tjaa'ñê ts'oo'ñeeⁿ naquii' tsue'tsjo' xco na jnda tuiiya na tseixmaⁿa' tsei'tsuaa 'naaⁿaⁿ. Jnda jo' seicuu'ñê ndyoo tsei'tsuaa ñequio cwii tsjo' t'maⁿ, mana tjaaⁿ.

⁶¹ Ndo' María Magdalena ñequio cwiicheⁿ María nty'iaacheⁿna na luaa' s'aaⁿ. Ty'ewindyuaandyena ndyeyu 'ndyoo tsei'tsuaa'ñeeⁿ.

Cwil'a sondaro cwenta tsei'tsuaa

⁶² Xuee na tuii na luaa', maxuee na cwila'jndaa'ndye nn'aⁿ 'naⁿ na nlcaⁿa' joona ee na 'io xuee na nnta'jndyena. Quia na teincoo cwiicheⁿ xuee, ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ fariseos, ñecwii tmaaⁿ ty'ena na m'aaⁿ Pilato.

⁶³ Jluena nnoom:

—'U ta gobiernom, cwijaañjoom' n'ooⁿyâ ñ'oom na tyotso tsaⁿcantu'ñeeⁿ quia ndi wanoom'm. Tsoom na xuee jnda ndyee nncwando'xcoom jnda na tueeⁿeⁿ.

⁶⁴ Cwe' jo' l'ue n'ooⁿyâ na catsa'ntjom' sondaro 'naⁿ, na c'oocal'ana cwenta tsei'tsuaaⁿaⁿ hasta xe'jnda teinom ndyee xuee cha nntseicu'na' na joo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê nlquie'cañoomna ndo' nnty'ueena sei'ts'o 'naaⁿaⁿ, jnda jo' nluena ndaa nn'aⁿ na jom jnda mawando'xcoom na tueeⁿeⁿ. Ndo' juu cantuwaa' t'maⁿti ñequiu'nn'aⁿaⁿ nn'aⁿ nchiiti ñ'oom na ñeseineiⁿ xjeⁿ na ñetanoom'm.

⁶⁵ T'o Pilato ndaana, tsoom:

—Nmeiiⁿ sondaro na mañequia luee'yo'. Cwa catsa'yo' ñ'eⁿndyena. Ya ya cwenta cal'a'yo' tsei'tsuaa'ñeeⁿ.

⁶⁶ Quia jo' ty'e naⁿñeeⁿ. Ty'ela'cu'tyeⁿna tsei'tsuaa. Ty'ioomna sayo yuu na ntjom 'ndyoo tsue'tsjo' quio tsjo' t'maⁿ cha nnooⁿ xeⁿ nntseicanaaⁿñe ts'aⁿ. Jnda chii 'ndyena sondaro na nl'a cwenta tsei'tsuaa.

28

Tando'xco Jesús

(Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Jnda teinom xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos ndo' jnda jaawixuee xuee najndyee smanaⁿ, quia jo' tja María Magdalena ñequio cwiicheⁿ María, ty'ecajndoo'na tsei'tsuaa.

² Mats'ia jo' jndei s'eii. Ee cwii ángel cwentaa' Ty'oots'om jnaaⁿ cañoom'luee, jndy-ocueeⁿ na waa tsei'tsuaa. Teiñoⁿ tsjo' na ta' 'ndyoo tsei'tsuaa'ñeeⁿ, tjacjom nacjoo'na'.

³ Cha'waañê caxueeñê cha'cwijom chomtsuee. Ndo' canchii' liaⁿaⁿ cha'na canchii' tsaaⁿ.

⁴ Ndo' sondaro na cwil'a cwenta tsei'tsuaa, quia na nty'iaana ángel'ñeeⁿ tyoteindyena, tquiaandyena nomtyuaa, cha'cwijom l'oo joona.

⁵ Quia jo' seineiⁿ ángel ndaa yolcu'ñeeⁿ, tsoom:

—Tilacatyundyoyo'. Ee mantyjiiya na Jesús cwil'ue'yo', nquii tsaⁿ na ty'ioom nn'aⁿ ts'oom'naaⁿ.

⁶ Je' tac'oomñê ñjaaⁿ, ee na jnda mawando'xcoom na tueeⁿeⁿ cha'xjeⁿ ñ'oom ñetsoom. Quiocanty'ia'yo' yuu ñetacatyeeⁿ.

⁷ Jnda jo' calatyua'yo', catsalacandii'yo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eñê na jnda mawando'xcoom. Ndo' candu'yo' na mawjaañetyeeⁿ ts'ondaa Galilea, jnda jo' catsantjo'yo'. Jo' jo' nleicwindyo' ñ'eñê. Ñ'oommeiiⁿ jndyocatsjooya ndaa'yo'.

⁸ Ndo' yolcu'ñeeⁿ, jndei jluina tsei'tsuaa, jeeⁿ tyuena ndo' neiiⁿna. Jla'tyuaa'na na nla'candiina nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eñê na luaa' jndyena.

⁹ Ndo' mats'ia jo' tjomndyena Jesús. Tquiaaⁿ na xmaⁿndyena. Ndo' ta'na cantyena, ta'xcweendyena nc'eeⁿ na tyola't'maaⁿndyena jom.

¹⁰ Ndo' tso Jesús ndaana:

—Tilacatyundyoyo'. Catsa'yo', tsalacandii'yo' nn'aaⁿya na c'oon ts'ondaa Galilea. Jo' jo' nnty'iaana ja.

Ñ'oom na tyolue sondaro

¹¹ Yocheⁿ na 'oo yolcu'ñeeⁿ, nt'om sondaro na tyol'a cwenta tsei'tsuaa ty'equie'na quii' tsjoom Jerusalén, ty'ela'candiina ntyee na cwiluiitquiendye cha'tso na tuii.

¹² Ndo' ntyee'ñeeⁿ jla'tjoom'na ñ'oom ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom, mat'maaⁿ tsjo'ñjeeⁿ tquiana ndaa sondaro'ñeeⁿ.

¹³ Ndo' jluena ndaa naⁿñeeⁿ:

—Candu'yo' ndaa nn'aⁿ na cwe' natsjom tquie'cañom nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús. Tquiocanty'ueena sei'ts'o 'naaⁿaⁿ xjeⁿ na cwinda'yo'.

¹⁴ Tinc'om'yo' ñ'omtiuu tjaa ljo' nntjom'yo', ee xeⁿ nndii gobiernom ñ'oomwaa', já manquiuyâ chiuu nlui'ljuu' ñ'oom 'naⁿyo' luaa'.

¹⁵ Ndo' to'ñoom sondaro tsjo'ñjeeⁿñeeⁿ. To'na, tyot'oomna ñ'oom cha'xjeⁿ na jnda jndyena na caluena. Cwe' jo' hasta je'cheⁿ ndicwaⁿ cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos na ty'ecanty'uee nn'aⁿ sei'ts'o 'naaⁿ Jesús.

Jesús majñoom nn'aⁿ na c'oonquiiana ñ'oom'm

(Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁶ Quia jo' já na canchoo'cwiindyô saayâ ts'ondaa Galilea. Saawaayâ cwii ta yuu na jnda seicandii Jesús na catsaayâ.

¹⁷ Xjeⁿ na nty'iaayâ jom tyolat'maaⁿndyô jom. Saa ñ'eeⁿ cwantindyô na tijndaa' nquiuyâ aa mayuu' na jom.

¹⁸ Quia jo' seicandyoo'ñê nacañoomyâ. Tsoom ndaayâ:

—Nandyẽ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue, cha'waa matseixmaⁿya najndo,

¹⁹ jo' chii catsa'yo' na m'aⁿ nn'aⁿ ticwii cwii ndyuaa. Nñe'quia'yo' ñ'oom naya ndaana cha nla'yu'na ñ'eⁿndyo. Calats'oomndyo' jooona ñequio xuee' Tsotyaya, ñequio xuee Ja na Jnaaⁿ, ndo' ñequio xuee' Espíritu Santo.

²⁰ Cat'moⁿ'yo' na cala'candana cha'tso ñ'oom na jnda tquiaya ndaa'yo'. Ndo' cjaañjoom' n'om'yo' na m'aaⁿya ñ'eⁿndyo' ticwii xuee, hasta na nntycwii tsjoomnancue. Amén.

Ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo na seiljeii Marcos

*Tyoñequiaa Juan ñ'oom ndyuaa na tjaa nn'aⁿ c'om
(Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)*

¹ Luaa waa na jnaⁿ ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo, Jnda Ty'o^oots'om.

² Jnda seicanda^añena' ñ'oom na seiljeii profeta Isaías, matsona':

Majñ^oñetyaya cwii moso 'naⁿya na wjaajndyee jo njom'. Jom nncwji'yuu'ñê cantyja
'naⁿ,

cha mam'aⁿc'eendye nn'aⁿ quia na nncue'cañoom'.

³ Jom ts'aⁿ na jndei matseineiⁿ ndaa^a nn'aⁿ jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

Matsoom: “Calajndaa'ndyo' naquii' n'om'yo' cha'cwijom cwii nato na juu jo' nndyocw-
jee'cañoom nquii na nntsa'ntjom 'o.

Cata'ndyo'xcwe'yo' cha'cwijom cwilayo'yo' nato na ñoom.”

⁴ Ñ'oommeiⁿ seicanda^añena' quia na to' Juan na tyotseits'oomñê nn'aⁿ ndyuaa yuu
tjaa nn'aⁿ c'om. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom na calcwe' n'omna jnaaⁿna cha nntseit'maⁿ ts'om
Ty'o^oots'om joona ndo' nleits'oomndyena.

⁵ Jndye nn'aⁿ tye na m'aaⁿ na jnaⁿna cha'waa ts'ondaa Judea ñequio tsjoom Jerusalén.
Jnda na lcwe' n'omna jnaaⁿna, seits'oomñê joona ts'om jndaa Jordán.

⁶ Juan'ñeeⁿ tyocweⁿ liaa na tuiina' ñ'eⁿ soo' camello. Chi'tyeⁿ xcweeⁿeⁿ cwii tjaⁿ.
Tyocwaaⁿa calcaa ntyue' ndo' tyo'om tsiom' jnda^a.

⁷ Luaa ñ'oom na tyoñequiaaⁿ ndaa^a nn'aⁿ, tyotsoom:

—Mandyontyo^o nqueⁿ na t'maⁿti tseixmaaⁿ, nchiiti ja. Ticatseixmaⁿya na cwe' ja
nndi'ntjoⁿya nnoom na nntseicanaⁿa lcoom'm.

⁸ Ja matseits'oomndyo^o 'o ñequio ndaatoo, saa nqueⁿ nntseits'oomñê 'o ñequio Espiritu
Santo.

Na teits'oomñê Jesús

(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)

⁹ Tiempo'ñeeⁿ jnaⁿ Jesús tsjoom Nazaret, ts'ondaa Galilea. Tyje'cañoom Juan ndyuaa
yuu na tjaa nn'aⁿ c'om. Ndo' seits'oomñê Juan jom ts'om jndaa Jordán.

¹⁰ Quia na jlueeⁿeⁿ naquii' ndaa mantyjacheⁿ nty'iaaⁿaⁿ na seicanaaⁿñena' tsjo'luee.
Jndyocue Espiritu Santo cha'cwijom catu'. Jndyocaljo nacjoom'm.

¹¹ Ndo' teic'uaa na seineiⁿ Ty'o^oots'om cañoom'luee. Matso:

—U cwiluiindy^u' Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'o^onya. Cantyja 'naⁿ 'u ñequii'cheⁿ
mañequiaana' na neiⁿya.

Ñe'queⁿ tsaⁿjndii xjeⁿ Jesús

(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)

¹² Ndo' mantyjacheⁿ tjañ'oom Espiritu Santo Jesús cwiicheⁿ ntyja yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

¹³ Jo' ljoo'ñê wen'aaⁿ xuee. Tyoqueⁿñe tsaⁿjndii na nlqueⁿ xjeⁿ jom. Mati tyom'aaⁿ Jesús
quii'ntaaⁿ quioo' wjee. Ndo' tqiue'cañom ángeles na tyondye'ntjomna nnoom.

Mat^o' Jesús ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ ts'ondaa Galilea

(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)

¹⁴ Jnda na tju' Herodes Juan w'aancjo, quia jo' tja Jesús ts'ondaa Galilea. Jo' jo'
tyoñequiaaⁿ ñ'oom naya ndaa^a nn'aⁿ cantyja na matsa'ntjom Ty'o^oots'om.

¹⁵ Tyotsoom:

—Jnda tue'ntyjo xjeⁿ na ñe'quiandyo' na nntsa'ntjom Ty'o^oots'om 'o. Calayu'yo' ñ'oom
naya 'naaⁿaⁿ ndo' calcwe' n'om'yo'.

Ma'maⁿ Jesús ñequiee nn'aⁿ na cwitjeii' calcaa
(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)

¹⁶ Yocheⁿ na mawinom Jesús 'ndyoo ndaaluae Galilea, nty'iaaⁿ Simón ñequio tyjee tsaⁿñeeⁿ Andrés. Cwituee'na tsqui' 'naaⁿna ts'om ndaaluae ee joona ts'iaaⁿ 'naaⁿna na cwitjeii'na calcaa.

¹⁷ Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Quio'yo' ñ'eⁿndyo^o ndo' ja nnts'aa na nlatjom'yo' nn'aⁿ tachii cwe' calcaa.

¹⁸ Joona mañoom' 'ndyena lqui' 'naaⁿna. Ty'ena ñ'eⁿñê.

¹⁹ Tjatjatyeenⁿ chjoowi' 'ndyoo ndaaluae. Tuee'cañoom Jacobo ñ'eⁿ tyjee tsaⁿñeeⁿ na jndyu Juan. Joona ntseinda Zebedeo. M'aⁿna ts'om w'aandaa, cwila'yona lqui'tsaⁿ 'naaⁿna.

²⁰ Mantya tqueeⁿñê joona, quia jo' 'ndyena tsotyena Zebedeo ts'om w'aandaa ñequio naⁿntjoom'm. Ty'ena ñequio Jesús.

Tsaⁿ na tyoleiñ'oom jndyetia
(Lc. 4:31-37)

²¹ Ty'ena tquiena tsjoom Capernaum. Quia na tue'ntyjo^o xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos quia jo' tjaquiee' Jesús naquii' wats'om. To^o'^o na tyo'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.

²² Ndo' ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, jeeⁿ tjawee' n'omna. T'moⁿ'na' ndaana na waa najndei na matseixmaaⁿ, ee ñ'oom na tyo'mooⁿ cajndatina', nchii cwe' cha'na ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ na jndo' n'om chiuu t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

²³ Ndo' naquii' wats'om'ñeeⁿ tyje'cañoom cwii ts'aⁿ na maleiñ'oom jndyetia juu. Jndei tyotseixuaa tsaⁿñeeⁿ ñ'oom ndyuee jndyetia'ñeeⁿ.

²⁴ Tsoom nom Jesús:

—¿Ljo' l'ue ts'om' ñ'eⁿndyô jâ, 'u Jesús na jnaⁿ Nazaret? ¿Aa jndyo' na jndyo'tsei'tyui' na laxmaaⁿyâ najndaayâ? Já macwitajnaaⁿâ ñeeⁿ cwiluiindyu'. Nncu' cwiluiindyu' na lju' ts'om' na jnaⁿ na m'aaⁿ Ty'o^ots'om.

²⁵ Quia jo' seitia' Jesús jndyetia'ñeeⁿ. Tsoom:

—Catseicheⁿ. Calui' naquii' ts'om tsaⁿm'aaⁿ!

²⁶ Ndo' s'aa jndyetia'ñeeⁿ na seicantyeenⁿ tsaⁿñeeⁿ ndo' tyoteiñe. S'aaⁿ na seixuaa jndei, jndaⁿ jo' jlueeⁿeⁿ naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ.

²⁷ Ndo' cha'tso nn'aⁿ na nty'iaa na luaa' tuii jeeⁿ tyuena. Tyota'x'eena ndaaⁿ nc'iaana, tyoluena:

—¿Ljo' ma'moⁿ'na' na luaa' tuii? Cwa cwii ñ'oom xco cwindyaaya je'. Ee tsaⁿm'aaⁿ waa najneiⁿ na matsaⁿntjoom meiⁿ jndyetia ndo' cwila'candana ñ'oom na matsoom.

²⁸ Mañoom' t'om ñ'oom cantya 'naaⁿ Jesús cha'waa ts'onda Galilea.

Sein'maⁿ Jesús staxeeⁿ Simón Pedro
(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)

²⁹ Ndo' jndaⁿ na jlui'na wats'om, ty'ena waa' Simón ñ'eⁿ Andrés, ndi ñ'eⁿ Jacobo ñ'eⁿ Juan.

³⁰ Tquiena. Ndo' jo' jo' m'aaⁿ staxeeⁿ Simón. Waa cjoo' jnduu na matseicona' juu. Mañoom' jla'candii nn'aⁿ Jesús na wii' yuscu'ñeeⁿ.

³¹ Quia jo' tjantya' Jesús tsaⁿñeeⁿ, t'ueeⁿ ts'o, seiweeⁿ juu. Mañoom' ntquiuuñe na matseicona' juu. Mana to' na mandintjom ndaana.

Sein'maⁿ Jesús jndye nn'aⁿwii
(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)

³² Majuu tmaaⁿñeeⁿ jndaⁿ na tjacue ñe'quoom', tquie'cho nn'aⁿ nn'aⁿwii ñ'eⁿ nn'aⁿ na maleichuu jndyetia na m'aaⁿ Jesús.

³³ Manndyo ndyuendye nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na tquiena na cwe' 'ndyoots'a w'aa'ñeeⁿ.

³⁴ Xjeññee sein'maañ jndye nn'añwii cha'tso nnom ntycu na cwitjoomna. Mati jndye jndyeta tjeiññee naquii' n'om nn'añ. Meiñ tññquiaa na nla'neiñ jndyetaññeeñ meicwiiññoom ee tical'ue ts'oom na ndye nn'añ cantyja 'naañ'añ. Ee jndyetaññeeñ manquiunaññeeñ cwiluiññê.

Jesús mañequiaañ ñ'oom ts'ondaa Galilea
(Lc. 4:42-44)

³⁵ Teincoo cwiicheñ xuee ndicwañ jaañcheñ teicantyyaañ, tjaañ cwii joo yuu na ñenqueñ. Jo' jo' tyotseineiñ nnom Ty'ooots'om.

³⁶ Ndo' Simón ñequio nc'iaañ'añ ty'entyjona naxeñ Jesús na cwil'ueena jom.

³⁷ Jnda na jliuna jom, jluena nnoom:

—Jndye nn'añ jeeñ cwil'uee 'u.

³⁸ Tsoom ndaana:

—Cjaaya nt'omcheñ njoom na ndyoo' cha mati jo' ññequiaya ñ'oom naya na ndye nn'añ. Ee maxjeñ ts'iaañ'waa' na qui na jndyooya.

³⁹ Quia jo' tyomanoom cha'waa ts'ondaa Galilea. Tyoñequiaañ ñ'oom naya naquii' lan'om 'naañ naññeeñ cwii cwii joo. Ndo' tyocwjeeñ'eñ jndyeta naquii' n'om nn'añ.

Sein'mañ Jesús ts'añ na chuu tycu lepra
(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)

⁴⁰ Tyjee'cañoom cwii ts'añ na m'aañ Jesús na chuu tycu lepra. Tco'xtye jo nnoom, s'aa ty'oo, tso:

—Ta, ntyjii 'u ndaã nntsein'mañ ja, xeñ wajnañ na maty'iomna'.

⁴¹ Jesús t'oom na wi' ts'oom tsaññeeñ. Seilioom ts'ooñ, tyeññquoom'm juu. Tsoom nnom:

—Maxjeñ maty'iomna' na ljo'. Can'mañ'.

⁴² Mantyya tsu tycu lepra. Mana ljuu' tjaañ'añ cha'waañê.

⁴³ Jnda jo' jñom Jesús tsaññeeñ, tyeñ ñ'oom tsoom nnom:

⁴⁴ —Meicwii ñ'oom ticatsu' ndaã nn'añ chiuu tuii na n'mañ'. Saa cja', cja'tseica'moñndyu' nnom tyee. Ndo' quiaa' quioo' nnoom na matseit'mañndyu' Ty'ooots'om cha'xjeñ na tyotsa'ntjom Moisés. Ee laa'ti' nncwji'yuuñña' ndaã nn'añ na jnda n'mañ'.

⁴⁵ Saa quia na tja tsaññeeñ, tooñ'ooñ na tyotseineiñ, tyotsoñ'eeñ chiuu waa na n'mañ'. Jo' chii mañoom' t'om ñ'oom ndiocheñ. Cwe' jo' seicu'na' na nncjaaquiee' Jesús meicwiiñña' tsjoom ee jeeñ jndye nn'añ nnc'oontyyaa'na xeñ nliuna jom. Jo' chii ljooññê yuu tjaa nn'añ c'oom ndo' tquie'cañoom nn'añ na m'aañ na jndye joo jnañna.

2

Sein'mañ Jesús ts'añ na ntjeiñ nc'ee
(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)

¹ Jnda na teinom cwantindyo xuee, tue'cañoomnda' Jesús tsjoom Capernaum. Ndo' teic'uaa ñ'oom na jnda tyjeeñ'eñ, m'aañ waa' cwii ts'añ.

² Jndye nn'añ tjomndyena jo' jo' hasta tileicwiiññeii w'aa. Meiñ cwe' 'ndyoots'a tñcandaã nlquie'cañomna. Ndo' tyoñequiaañ ñ'oom' Ty'ooots'om ndaana.

³ Ndo' jo' tquie'cañom ñequiee nn'añ na m'aañ Jesús. Tquioñ'omna cwii ts'añ na ntjeiñ nc'ee.

⁴ Quia na nty'iaana na tñcandaã nnc'oontyyaa'na na m'aañ ee na jeeñ tyeeñ m'añ nn'añ, quia jo' ty'ewana xqueñ w'aa. Jla'canaañndyena ndyeyu na meintyyee' Jesús. Jla'c'ooñna tsuee na ndii' ts'añwii'.

⁵ Quia na nty'iaa' Jesús na cwila'yuy'ya n'om naññeeñ, tsoom nnom nquii ts'añ na wii':

—U jndaaya, jnda seit'mañ ts'ooñ'ya 'u cha'tso jnañ na niom.

⁶ Ndo' nt'om nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na teindyuaandye jo' jo', jndye ñ'oom tyola'tiuuna naquii' n'omna na ticuee' n'omna Jesús.

⁷ Jla'neiⁿ cheⁿnquieena naquii' n'omna, jluena: “Tsa^m'aaⁿ ¿chiuu na luaa' matsoom? Cwa ñ'oom ntjeiⁿ matseineiⁿ nacjoo' Ty'ooots'om ee macandā jom ndaā nntseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿ nn'aⁿ.”

⁸ Ndo' ntyjii Jesús na luaa' m'aaⁿ n'omna. Tsoom ndaāna:

—¿Chiuu na ticuaaya nquiu'yo' ñ'eⁿndyo?

⁹ ¿Cwaaⁿ ñ'oom cwila'tiuu'yo' na tijndei'tina' na nntsjoō nnom tsaⁿwii'm'aaⁿ? ¿Aa nchii cha'na jnda tsjoō nnoom na matseit'maⁿ ts'oōⁿya jnaaⁿ'aⁿ na waa? Oo ¿aa nchii jndei'tina' nquiu'yo' na nntsjoō na quicantyjaaⁿ, catseilcwiiñê tsuee 'naaⁿ'aⁿ ndo' cjaacaⁿ?

¹⁰ Queⁿ'yo' cwenta, ja na cwiluiindyō tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nntsjoō juu ñ'oom na nquiu' 'o na jndei'tina'. Quia jo' quia na jnda tco'yana' tsa^m'aaⁿ nla'noⁿ'yo' na majndeiiticheⁿ ja waa najndo nnom tsjoomnancue na ndaā nntseit'maⁿ ts'oōⁿya jnaaⁿ nn'aⁿ.

¹¹ Quia jo' tsoom nnom ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee:

—'U re, matsjoōya njom', quicantyja'. Catseilcwiindyū' tsuee 'naⁿ'. Cja'to' wa'.

¹² Ndo' mantya teicantyja tsaⁿñeeⁿ, seilcwiiñê tsuee 'naaⁿ'aⁿ. Jlueneⁿ na jndoo' cha'tsondye naⁿñeeⁿ. Jeeⁿ tjawee' n'omna na luaa' tuii. Tyola't'maaⁿndyena Ty'ooots'om, tyoluena:

—Meiⁿjom ndii' tyoonty'iaaya na nluii na luaa'.

Ma'maⁿ Jesús Leví na mati jndyu Mateo

(Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)

¹³ Jnda tuii na luaa', tja Jesús cwiicheⁿ cwii ndii' 'ndyoo ndaaluee ndo' jndye nn'aⁿ ty'entyjaa'na jom. Tyo'mooⁿ ndaāna.

¹⁴ Cwii xuee mawinoom yuu na cwitoom nn'aⁿ ts'iaaⁿndaāna cwentaa' gobiernom. Jo' jo' noom'm cwii ts'aⁿ na jndyu Leví jnda Alfeo. Wacatyeeⁿ tsaⁿñeeⁿ na maco'ñoom s'om na cwitoom nn'aⁿ. Tso Jesús nnoom:

—Candyo'tseijomndyu' ñequio ts'iaaⁿ 'naⁿya.

Ndo' teicantyja tsaⁿñeeⁿ, tjatseijomñe ñ'eⁿ Jesús.

¹⁵ Cwii xuee m'aaⁿ Jesús waa' Leví ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Jo' jo' wacatyeeⁿ nacañoom' meiⁿsa ñequio naⁿñeeⁿ na cwicwa'na. Ndo' mati majndye nn'aⁿ na cwito'noom ts'iaaⁿndaā nn'aⁿ cwentaa' gobiernom ñequio nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnom Ty'ooots'om cantyja na nquiu nn'aⁿ fariseos, teindyuaandyena ñ'eⁿñê. Ee jndye nn'aⁿ ty'entyjona naxeeⁿ'eⁿ.

¹⁶ Saā nn'aⁿ fariseos ñequio nc'iaana na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, quia na nty'iaana na macwa' Jesús ñequio nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnom Ty'ooots'om ndo' ñequio nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom, ta'x'eena ndaā nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, jluena:

—¿Chiuu waayuu na macwaaⁿ'aⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om ndo' ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnom Ty'ooots'om?

¹⁷ Jnda na jndii Jesús na luaa' cwiluena, tsoom ndaāna:

—Nn'aⁿ na tiwii titjoondyena ts'aⁿ na mach'ee nasei. Saā nn'aⁿ na wii, tjoondyena tsaⁿñeeⁿ. Ja nchii na jndyoō na nncwaⁿya nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja na maty'iomyana', ja jndyoō na nncwaⁿya nn'aⁿjnaⁿ.

¿Chiuu na tyoola'cwejnⁿdye nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús?

(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)

¹⁸ Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na tyoñequiaa Juan tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na cwila'naaⁿ nn'aⁿ fariseos, m'aⁿna na

cwila'cwejndo'ndyena cwii xuee. Ndo' nt'omndye jooa ty'entyjaa'na Jesús, ta'x'eena nnoom, jluena:

—Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa Juan cwila'cwejndo'ndyena ndo' majo'ti cwil'a nn'aⁿ fariseos, saꝯ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa', tyoola'cwejndo'ndyena. ¿Chiuu na tyool'ana?

¹⁹ T'o Jesús cwii ñ'oom na cwe' tjañoom' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ. Tsoom ndaaꝯ naⁿñeeⁿ:

—Nn'aⁿ na cwila'jomndye na macoco ts'aⁿ ¿aa maty'iomna' na nla'cwejndo'ndyena yocheⁿ na ndii ñ'eⁿ tsaⁿs'a'ñeeⁿ ñ'eⁿndyena? Cantyjati xuee na m'aaⁿ ñ'eⁿndye naⁿñeeⁿ na cwiwit'maaⁿ na tocoom, ticatsona' na nla'cwejndo'ndyena.

²⁰ Saꝯ manncue'ntyjꝯ xuee na nncwji'na' jom quii'ntaaⁿna, quia ljo'cheⁿ nla'cwejndo'ndyena.

²¹ Seinei'ticheⁿ Jesús cwii ñ'oom na tjañoom' cantyja 'naaⁿ ñ'oom xco na ma'mooꝯⁿ ndaaꝯna. Tsoom:

—Ts'aⁿ na matseyꝯ liaa, ticaty'iomna' na nncwjaa'ñê cwii taⁿ liaa xco na tyootmaⁿ na nntseyꝯⁿ liaa ntsaa. Ee na ljo' nnts'aaⁿ, quia nntmaⁿ liaa tquie quia jo' nncjaateii liaa xco, nntyjaañena' liaa ntsaa, ndo' cwajndiiti nnc'ioo'ñena' liaa ntsaa'ñeeⁿ.

²² Mati ts'aⁿ na mach'ee winom tijoom nntioom juuna' tjaⁿ na jnda teijndyo. Ee xeⁿ na ljo' nnts'aa ts'aⁿ nnt'ioo' tjaⁿñeeⁿ, mana cwiwi'ndaa'na', ndo' mati nlcwe' winom. Jo' chii maty'iomna' na ts'om tjaⁿ xco nnc'oocuena'.

Cwit'ioo'ndyena xu'lqueeⁿ xuee na cwita'jndye nn'aⁿ

(Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5)

²³ Cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos, mawinom Jesús yuu na niom ntjom lqueeⁿ trigo. Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, yocheⁿ na cwiwinomna jo' jo', to'na na cwit'ioo'ndyena meiⁿ ndyee xu'lqueeⁿ.

²⁴ Nt'om nn'aⁿ fariseos jluena nnom Jesús:

—Queⁿ cwenta naⁿm'aⁿ!, ¿chiuu na cwil'ana cwii na ticatsa'ntjomna' xuee na cwita'jndyaaya?

²⁵ T'o Jesús, tsoom ndaaꝯna:

—'O, ¿aa nchii jnda jla'naⁿyo' ñ'oom chiuu s'aa David quia na seitjoona' na nlcwaaⁿaⁿ? Saꝯ tyoolancjoo'ndyo' cantyja 'naaⁿaⁿ. Jom t'oom na ñejnoom'm ndo' mati nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê.

²⁶ Tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om 'naaⁿ Ty'oꝯts'om ndo' tcaaⁿ tyoo' nnom Abiatar tyee na cwiluitquieñe. Jnaaⁿaⁿ ntyoo'ñeeⁿ. Tcwaⁿaⁿ jooa' ndo' mati tquiaaⁿ na tcwa' nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê. Ndo' ntyoo'ñeeⁿ na jnda tquia nn'aⁿ nnom Ty'oꝯts'om, ticwanaaⁿ na nlcwa' meiⁿnquia ts'aⁿ, macanda ntyee wanaaⁿ na nlcwa'na juuna'.

²⁷ Tsoticheⁿ Jesús ndaaꝯna:

—Tqueⁿ Ty'oꝯts'om xuee na nnta'jndyee nn'aⁿ cha na nnteijndeiina' jooa, nchii seijndaa'ñê na nnts'aana' xjeⁿ 'o na nndu'yo' na jeeⁿ t'maⁿ xuee tseixmaⁿna'.

²⁸ Jo' chii ja na cwiluiindyꝯ ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee waa na matseixmaⁿya na nntsjꝯ ljo' wanaaⁿ na cal'a nn'aⁿ xuee na cwita'jndyaaya.

3

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na jnda tjateii cwii ts'o

(Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11)

¹ Cwiicheⁿ cwii ndii' tjaquiee' Jesús naquii' wats'om. Jo' jo' m'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jnda tjateii cwii ts'o.

² Jeeⁿ tyoqueⁿ nn'aⁿ fariseos cwenta ljo' nnts'aaⁿ, aa nntsein'maaⁿ tsaⁿñeeⁿ juu xuee na cwita'jndyena, ee jeeⁿ queeⁿ n'omna na nndaꝯ nlqueeⁿna ñ'oom nacjoom'm.

³ Quia jo' tsoom nnom ts'aⁿ na jnda tjateii ts'o:

—Quicantyja', cwintyje' xcwe quii'ntaaⁿ naⁿm'aⁿ.

⁴ Ndo' tsoom ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo':

—Ja mawax'aya ndaa'yo', xuee na cwita'jndyaaya ¿aa wanaaⁿ na cateijndei ts'aⁿ x'iaaⁿ na wi' matjom, oo aa ticateijneiⁿ juu? ¿Aa cwji'n'maaⁿñê x'iaaⁿ na ticue', oo aa ca'ñeeⁿ na cue'?

Saa joona yacheⁿ jla'cheⁿna.

⁵ Quia jo' nty'iaaⁿ na ndaa nn'aⁿ ndiocheⁿ, seiloo'ñê ñ'eⁿndyena. Tquiaana' na chjoo' ts'oom ee sei'nqooⁿ na jeeⁿ quie' n'omna. Tsoom nnom tsaⁿs'a'ñeeⁿ:

—Catseiliuu' ts'o'.

Seiliuu tsaⁿñeeⁿ ts'oqⁿ ndo' mana tco'yana' jom.

⁶ Saa nn'aⁿ fariseos mantya jluina, tyo'maⁿna ñequio nn'aⁿ 'naaⁿ Herodes chiuu nl'ayoona na nla'cuee'na Jesús.

Jndye nn'aⁿ tjomndye 'ndyoo ndaaluee

⁷ Quia jo' tjandda' Jesús 'ndyoo ndaaluee ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Cwii tmaaⁿ nn'aⁿ ty'entyjo naxeeⁿ na jnaⁿna ts'ondaa Galilea.

⁸ Ndo' mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyondyena cantya 'naaⁿ jndye nnom ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyoch'eeⁿ. Quia jo' jndyendyena jnaⁿna ts'ondaa Judea ñequio tsjoom Jerusalén, ñequio ndyuaa Idumea, ñequio xndyaa' jndaa Jordán, ndo' ñequio ndiocheⁿ tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón. Ty'entyjaa'na jom.

⁹ Jo' chii sa'ntjoom nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na cala'jndaa'ndyena cwii w'aandaa chjoo na nleil'uee'ñê cha tints'aana' na 'oontquieena jom ee tyeeⁿ na jeeⁿ jndye nn'aⁿ m'aⁿ nacañom'm.

¹⁰ Ee nc'e na jnda sein'maaⁿ jndyendye nn'aⁿ, jo' chii cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ na ndicwaⁿ chona ntycu, tyola'canto'ndyena nacañom'm na ñe'nquio'na jom cha nn'maaⁿna.

¹¹ Ndo' jndyedia na m'aⁿ naquii' n'om nn'aⁿ, mei'nyuucheⁿ na nty'iaana jom, l'ana naquii' n'om na'ñeeⁿ na cata'na cantyena jo nnoom. Tyola'xuaana, tyoluena:

—'U cwiluiindyuu' Jnda Ty'oqots'om.

¹² Saa Jesús jndei'na' tyotsa'ntjoom na tica'tmoqⁿna 'ñeeⁿ cwiluiñê.

Ma'ma' Jesús canchoo'we nn'aⁿ na nla'jomndye ñ'oom 'naaⁿna

(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)

¹³ Tjawa Jesús cwii ta, ndo' tqueeⁿñê nn'aⁿ na macwjii'ñê cwentaaⁿna na c'oonna na m'aaⁿ.

¹⁴ Tqueeⁿ canchoo'wendyena na ñ'eeⁿna ñ'eⁿñê ndo' na njñoom joona na ñ'e'quiana ñ'oom naya 'naaⁿna ndaa nn'aⁿ. Matseicajndyuna' joona apóstoles.

¹⁵ Tquiaaⁿ cantya najndei na tseixmaaⁿ na nla'xmaⁿna cha nndaa nla'n'maaⁿna nn'aⁿ ndo' nndaa nntjeii'na jndyedia naquii' n'om nn'aⁿ.

¹⁶ Nmeiiⁿ ncuee nchoo'we nn'aⁿ na tjeii'ñe Jesús cwentaaⁿna: Simón, tsaⁿ na seicajñoom Pedro,

¹⁷ Jacobo ñequio tyjeeⁿ Juan, ntseinda Zebedeo, joona seicajñoom Boanerges, ñ'oomwaa' ma'moⁿna' na jeeⁿ chona ndyueena,

¹⁸ Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Jacobo jnda Alfeo, Tadeo, Simón, tsaⁿ na matii'ñe ñ'oom ñ'eⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ cananista.

¹⁹ Ndo' ñ'eⁿ Judas Iscariote, ts'aⁿ na tquiaa cwenta Jesús.

Cwilueyoona na Jesús tsa'jndiitquiee matseixmaaⁿ

(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)

²⁰ Jnda jo' tja Jesús yuu na mac'eeⁿ, ndi ñ'eeⁿ na'ñeeⁿ. Ndo' tjomndyenda' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ yuu na m'aaⁿ hasta tileinquiaana' na nlcwaaⁿna ñ'eⁿ nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê.

²¹ Jnda na jndye nn'aaⁿ nqueⁿ na luaa' matjoom, ty'ec'omna jom na jndei'na' ee cwilue nn'aⁿ na jnda seintjei'na' jom.

²² Nt'om nn'aⁿ na cwit'moqⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na jnaⁿ Jerusalén, tyoluena:

—Tsaⁿm'aaⁿl matseixmaaⁿ Beelzebú, juu tsaⁿjndiitquiee. Nc'e najndeii na matseixmaⁿ, jo' na macwjeeⁿeⁿ jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ.

²³ Tqueeⁿñe Jesús naⁿñeeⁿ ndo' seineiiⁿ ñ'oom tjañoom' ndaana. Tsoom:

—¿Chiuu nnts'aayuuna' na nquii Satanás mawjaⁿ nacjoo' nqueⁿ na macwjeeⁿeⁿ jndyeta ñequio ntyjenaⁿjndiiñê naquii' n'om nn'aⁿ?

²⁴ Xeⁿ m'aaⁿ cwii gobiernom na cwitoⁿndye nn'aⁿ 'naaⁿaⁿ, nt'om cw'oo nacjoom'm ndo' nt'om cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tsaⁿñeeⁿ xocaljoo'ñetyeeⁿ ts'iaaⁿ.

²⁵ Ndo' mati nn'aⁿ na m'aⁿ cwii w'aa xeⁿ cwila'ntja'ndyena, xoc'omna na ñe'naaⁿ, maxjeⁿ nnt'oom'ndyena.

²⁶ Ndo' majo'ti cantyja 'naaⁿ Satanás, xeⁿ na matseiwêñê nacjoo' ntyjenaⁿjndiiñê quia jo' xocaljotypeⁿ cantyja najneiⁿ na matsaⁿntjoom joona. Ee xeⁿ na luaa' mach'eeⁿ, quia jo' matseintycwiiñe cheⁿnqueⁿ.

²⁷ 'Tjaa'naⁿ ts'aⁿ na ndaaⁿ na cwe' nncjaaquiee'to waa' ts'aⁿ na jeeⁿ jndeii na nncwji' 'naaⁿl tsaⁿñeeⁿ. Saa xeⁿ nntseytyeⁿjñeeⁿ tsaⁿñeeⁿ quia ljo'cheⁿ ndaaⁿ nncwji'ñ'eeⁿ 'naaⁿl. Maluaa' matseijomna' ñ'eⁿndyoⁿ ja quia macwjii'a naⁿjndii ñ'eⁿ jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ.

²⁸ 'Mayuu'cheⁿ candye'yo' nntsjoⁿ, ndaaⁿ nntseit'maⁿ ts'om Ty'oⁿoots'om cha'tso nnom na cwila'tjoⁿndye nn'aⁿ ñequio meiⁿnquia ñ'oom wi' na ntjeiⁿna' na cwiluena.

²⁹ Saa meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matsoyuu na cwiluii ts'iaaⁿ 'naⁿya cwe' cantyja najndeii tsaⁿjndii, tsaⁿñeeⁿ matseineiⁿ ñ'oom ntjeiⁿ nacjoo' Espíritu Santo. Ndo' na ljo' tijoom nntseit'maⁿ ts'om Ty'oⁿoots'om tsaⁿñeeⁿ. Jnaⁿwaa' tijoom cantycwiina'.

³⁰ Luaa' tsoom ndaaⁿ naⁿñeeⁿ na cwit'moⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Ee joona tyoluena na jom tseixmaaⁿ tsaⁿjndiitquiee.

Jesús, tquie ntyjeeⁿ na m'aaⁿ ñ'eⁿ tsoñeeⁿ

(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)

³¹ Tquecañom ntyjee Jesús ñequio tsoñeeⁿ yuu na m'aaⁿ saa ch'eⁿ ljoo'ndyena nc'e na jeeⁿ tyeeⁿ m'aⁿ nn'aⁿ. Cwe' jla'cwanomna ñ'oom na calueeⁿeⁿ ch'eⁿ.

³² Jo' chii nn'aⁿ na meindyuaandye nacañom'm jluena nnoom:

—Aa ndi', jnda tyjee' tso'ndyo' ñ'eⁿ ndyenty'iu'. M'aⁿna ch'eⁿ, cwil'ueena 'u.

³³ Saa t'oⁿndaana tsoom:

—Nndye'yo' nntsjoⁿ ndaaⁿ'yo' 'ñeeⁿ cwiluiiñe tsondyoⁿ ndo' ndyentyjo.

³⁴ Jnda chii nty'iaaⁿaⁿ ndiocheⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na meindyuaandye nacañom'm, tsoom ndaana:

—Queⁿ'yo' cwenta, ncjo'yo' cwiluiindyoy' tsondyoⁿ ñequio ndyentyjo.

³⁵ Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mach'ee yuu na l'ue ts'om Ty'oⁿoots'om, tsaⁿñeeⁿ cwiluiiñe ti'tyjo, ndo' nomtyjo, ndo' tsondyo.

4

Ts'aⁿ na tjacju' lqueeⁿ trigo

(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)

¹ Cwiicheⁿ cwii ndii' tquie'cañom cwii tmaaⁿl nn'aⁿ na jndyendye na m'aaⁿ Jesús 'ndyoo ndaaluee. Toⁿoⁿ na ma'moⁿndaana. Ndo' jeeⁿ ndya' tyola'canto'ndyena nacañom'm. Jo' chii tjacuⁿts'om w'aandaa chjoo na meintyje'cheⁿna' ts'om ndaaluee. Tjacjom ts'omna' ndo' cha'tsondye nn'aⁿ ljoo'ndyena 'ndyoowi' ndaaluee tyuaatcwii.

² Jndye ñ'oom tjañoom' teil'uee'ñê na tyo'moⁿndaana nn'aⁿ. Tue'cañoomna' na tsoom ñ'oomwaa:

³ —Candye'yo' ñ'oomwaa: Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ, tjacjoom'm lqueeⁿ trigo.

⁴ Ndo' yocheⁿ na majoom'm lqueeⁿñee, nt'om tquiaa ts'om nato. Ndo' tquie cantsaa, tcwa'yo' joona'.

⁵ Nt'om lqueeⁿ tquiaana' tyuaa na jeeⁿ ljo' yuu na tita m'aaⁿ ts'o. Lqueeⁿñeeⁿ tyuaa' t'oomna' ee tita tiona' ts'o.

⁶ Saa na jeeⁿ jmeiⁿ tyonty'iaa' ñe'quoom', t'uaana'. Tjacaana' ee na tinjoom ty'e nch'ioo'na'.

⁷ Nt'om lqueeⁿ tquiaana' yuu na meintyjee' nda' l'oo nioom. Tyuaa'ti tjawindye l'oo nioom'ñeeⁿ, tco'na' ntjom, nc'e naljo' tjaa'naⁿ ljo' tue' l'a lqueeⁿñeeⁿ.

⁸ Saa nt'om lqueeⁿ tquiaana' yuu na ya ts'o. T'oomna', tyewijndana', jndye lqueeⁿ tue'. Nt'om tjei'na' cwii xuu waljoo' yom ts'oom lqueeⁿ trigo na cwii ts'oom lqueeⁿ tjacju' tsaⁿñeeⁿ. Ndo' nt'om tjei'na' we xuu waljoo' xcwe na cwii ts'oom lqueeⁿ tjacjoom'm. Ndo' nt'om tjei'na' ñequiee xuu na cwii ts'oom lqueeⁿ na tjacjoom'm.

⁹ Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candii.

Luaa ts'iaaⁿ ñ'oom tjañoom'

(Mt. 13:10-17; Lc. 8:9-10)

¹⁰ Jnda na tju'na' na ñenquii Jesús ñequio nn'aⁿ canchoo'wendye ndo' ñequio nt'om nn'aⁿ na mati cwicañ'eeⁿtyeⁿ ñ'eⁿñê, ta'x'eena ljo' ñe'ca'moⁿ ñ'oom tjañoom'ñeeⁿ.

¹¹ Ndo' tsoom ndaana:

—Mañequiaa Ty'oots'om na 'o cala'noⁿyo' ñ'oom na tyooliu nn'aⁿ cantyja na matsa'ntjoom. Saa nn'aⁿ na tyoola'jomndye ñ'eⁿndyo, ñenquii' ñ'oom tjañoom' matseinaⁿya ndaana.

¹² Jo' chii mach'eena' na mayuu'cheⁿ meiiⁿ na jndye ndii' ndyena ñ'oom na mañequiaya, saa xocala'noⁿna. Ndo' meiiⁿ na jndye ndii' nnty'iaana ts'iaaⁿ na mats'aa saa tixoqueⁿna cwenta. Ee cwil'ayana na nmeiiⁿ cha tilcwe' n'omna, tintseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jnaaⁿna.

Luaa ma'moⁿ ñ'oom na tjacju' ts'aⁿ lqueeⁿ trigo

(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)

¹³ Quia jo' tsoom ndaana:

—¿Aa maxjeⁿ ticala'noⁿyo' ñ'oom tjañoom'waa'? ¿Chiuu nl'aa na nla'noⁿyo' nt'omcheⁿ ñ'oom tjañoom'?

¹⁴ Juu ts'aⁿ na tjacju' lqueeⁿ trigo, jo' ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'oots'om.

¹⁵ Lqueeⁿ na tquiaa ts'om nato, jo' nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om na mañequiaa ts'aⁿ, saa mantyja macwji' Satanás ñ'oom'ñeeⁿ naquii' n'omna.

¹⁶ Ndo' lqueeⁿ na tquiaa yuu na jeeⁿ ljo' tyuaa, jo' nn'aⁿ na ya cwindye ñ'oom' Ty'oots'om. Neiiⁿna cwito'ñoomna juuna'.

¹⁷ Saa tiyo cwindyena ee matseijomna' joona cha'na jnda lqueeⁿñeeⁿ na tinjoom ty'e nch'ioo'na'. Ndo' quia na maco'wi'na' joona oo cwila'wjee nn'aⁿ joona nc'e na cwila'yu'na, mantyja cwil'ndyena.

¹⁸ Lqueeⁿ na tquiaa naquii' l'oo nioom, jo' nn'aⁿ na ya Cwindye ñ'oom' Ty'oots'om.

¹⁹ Saa naⁿñeeⁿ jeeⁿ m'aaⁿ n'omna chiuu cwii 'oom'aⁿtina. Maquiu'nn'aⁿna' joona na ñe'cwityandyena, ndo' jeeⁿ cwila'queeⁿ n'omna na ñe'calei'chona cha'tso nnom 'naⁿ. Cha'tso nmeiⁿ matseicatsuuna' ñ'oom' Ty'oots'om naquii' n'omna. Jo' chii tileicanaⁿjndeina' na nl'ana yuu na cjawee' ntyjii Ty'oots'om.

²⁰ Saa m'aⁿ nn'aⁿ na ya cwindye ñ'oom' Ty'oots'om. Cwila'ljona juuna' naquii' n'omna. Cwiqueⁿndyena na cwil'ana yuu na ya. Matseijomna' joona cha'na lqueeⁿ na tquiaa yuu na jeeⁿ ya ts'o. Nt'om naⁿñeeⁿ matseijomna' cantyja 'naaⁿna cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' cwii xuu waljoo' yom ts'oom. Ndo' nt'omndyena matseijomna' cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' we xuu waljoo' xcwe. Ndo' nt'omndye naⁿñeeⁿ matseijomna' joona cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' ñequiee xuu.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' xjocanti
(Lc. 8:16-18)

²¹ Jnda jo' seineiⁿtyeeⁿcheⁿ ndaana:

—¿Aa nnts'aacheⁿna' na nntseicw'aa ts'aⁿ xjocanti ndo' nncwjaa'ñeyom juuna' nacjee' ts'oom maquila, oo na nlcoom'm juuna' nacjee' jnduu? ¿Aa nchii ndye nntseintyaaⁿ juuna'?

²² Cha'tso na mats'aa je' na ticaliu cha'tsondye nn'aⁿ, mancjo'yo' nlaⁿcanooⁿ'yo' ndaana. Ndo' cwii cwii ñ'oom wjaañoom' na matseinaⁿya je' maxjeⁿ nncue'ntyjo' na nla'noⁿ' nn'aⁿ meiⁿnquiayuucheⁿ.

²³ Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candii.

²⁴ Ndo' mati tsoom ndaana:

—Queⁿ'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ na cwindye'yo'. Ee cha'xjeⁿ na cwiqueⁿndyo' na cwindye'yo', malaa'ti' ñnequiaa Ty'oⁿots'om na nla'noⁿ'yo'. Ndo' nnts'aaⁿ na nntsaala'noⁿ'ti'yo' nc'e na cwiqueⁿ'yo' cwenta.

²⁵ Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mayuu' matseiljo ñ'oomya naquii' ts'om, m'mooⁿtyaya nnom. Saa ts'aⁿ na ticatseiljo ñ'oomya naquii' ts'om, tsaⁿ'ñeeⁿ mach'eenⁿ cwe' ts'iaaⁿ'ndyo cantyjati chjoowi' ñ'oom na mantyjiiⁿtyeeⁿ.

Ñ'oom tjañoom' cantyja na 'oowijnda lqueeⁿ trigo

²⁶ Mati tsonda' Jesús ndaana:

—Juu na matsaⁿ'ntjom Ty'oⁿots'om, matseijomna' cha'xjeⁿ na cwiluii quia na maju' ts'aⁿ lqueeⁿ trigo nomtyuaa.

²⁷ Jnda na tjoom'm lqueeⁿ wjaⁿ. Nntsom, nneiⁿncooñê, mmaaⁿñê, cwe' laa'ti' cwiwinom jndye xuee, jndye tsjom. Ndo' lqueeⁿ'ñeeⁿ nnc'oomna', wjaawindyena' saa tsaⁿ'ñeeⁿ ticatsei'noⁿ'oⁿ chiuu cwiluiiyuu na cwi'oowijndana'.

²⁸ Ee tyuaa ticaⁿ'na' ts'aⁿ na nnteijndeiⁿ na nnc'oom ntjom. Najndyee cwi'oom jnda, ndo' 'oowindyena'. Ndo' cwiwaa' xu'lqueeⁿ. Jnda jo' macwjaa'ñena' n'om lqueeⁿ.

²⁹ Ndo' quia na jnda tmaⁿ lqueeⁿ, 'oocatyje nn'aⁿ joona' ee na jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nnoⁿ'na'.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' lqueeⁿ mostaza
(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-19)

³⁰ Ndo' mati tsoom:

—Juu na matsaⁿ'ntjom Ty'oⁿots'om, ¿ljo' ñ'eⁿ matseijomna'? Ndo' ¿ljo' ñ'eⁿ nlajoⁿ'a na m'moⁿ'na' chiuu jaawit'maⁿ cantyja na matsaⁿ'ntjom?

³¹ Matseijomna' cha'na cwii lqueeⁿ mostaza na nnom' ts'aⁿ. Tjaa'naⁿ cwiicheⁿ lqueeⁿ na cachjooti na cwinom nn'aⁿ.

³² Jnda na jnom' ts'aⁿ lqueeⁿ'ñeeⁿ cwi'oomna', wjaawindyena', mawinom'na' cha'tso ntjom na tiquiwindye. Cwileitana' hasta cantsaa na cwi'oontyja cwita'jndyeyo' ncwaⁿ' l'o ts'oom'ñeeⁿ.

Ñequii'cheⁿ ñ'oom tjañoom' seineiⁿ Jesús quia t'mooⁿ ndaa nn'aⁿ.
(Mt. 13:34-35)

³³ Jndye nt'omcheⁿ ñ'oom tjañoom' teil'uee'ñe Jesús quia tyotseineiⁿ ndaa tmaaⁿ' naⁿ'neeⁿ, cantyjati na nndaⁿ nla'noⁿ'na.

³⁴ Cha'tso ñ'oom na tyotseineiⁿ ndaana, ñenquii'cheⁿ ñ'oom tjañoom'. Ndo' jndaⁿquia quia na tju'na' na ñenqueⁿ ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, quia jo' seineiⁿ'ndyeyoom ñ'oom'ñeeⁿ ndaana.

Seicheⁿ Jesús jndye ñ'eⁿ nmoⁿ ndaaluee
(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)

³⁵ Mañejuu xuee'ñeeⁿ quia na jnda tmaaⁿ, tsoom ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê: —Cjaaya xndyaa' ndaaluee, ntyjawa'ñeeⁿ.

³⁶ Quia jo' 'ndyena nn'a' na jndyendye. Tuona ts'om w'aandaa na maxje' njom Jesús. Ty'eñ'omna jom. Mati ty'ela'jomndye nt'omche' l'aandaa.

³⁷ Xje'ñee' ndeii tío jndye nnom ndaalúee tyontquiéna' nmo' ts'om w'aandaa hasta wjaatoo'na' wjaatiomna' ndaatío.

³⁸ Saa nquii Jesús watsom jo ts'aa' w'aandaa, wantyee' cwii liaa ndyaa. Jooná jla'nlcwina jom, jluena nnoom:

—'U Maestro, ¿aa maxje' tjaa na coch'eena' 'u meii' na nncwjaaya?

³⁹ Quia jo' teicantyja Jesús, seitiaa'na' jndye. Seineii' nnom ndaalúee, tsoom:

—Cuachee', cjamei'ntyje'.

Quia jo' teiche' jndye ndo' su s'aana' nnom ndaalúee.

⁴⁰ Ndo' tsoom ndaa' nn'a' na cwila'jomndye ñ'e'ñê:

—¿Chiuu na jee'che' tyue'yo'? ¿Aa maxje' tjoche' na nlayu'ya n'om'yo'?

⁴¹ Saa jooná yache' tyocatyúena. Tyoluena ndaa' ntyjeena:

—¿Ñee' cwiluiñe tsa'm'aa'? Jnda'jom meii' jndye, meii' ndaalúee cwila'candana' ñ'oom na matsa'ntjoom.

5

Ts'a' Gadara na maleiñ'oom jndyétia

(Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)

¹ Tquiéna xndyaa' ndaalúee, ndyúaa Gadara.

² Quia na jlui' Jesús ts'om w'aandaa mantyja jna' cwii ts'a' wats'omtyue' na m'aa' jndyétia naquii' ts'om. Jndyocatjomñe Jesús.

³ Ñequii' mac'e' tsa'ñee' yuu niom ndei'lúaa. Ndo' meii'cwii ts'a' taticandaa nntseye' jom, meii' ñ'e' l'uaancjo.

⁴ Ee jndye ndii' jnda' ñe'jla'tye' nn'a' n'ee' ñequio l'oo' ñ'e' l'uaancjo. Saa jom tyoc'ioo'ñê l'uaancjo'ñee' nch'u nch'u nta'. Tjaa meii' cwii ts'a' na ndaa' nlque' xje' jom.

⁵ Naxúee, natsjom ñequii'che' tyomanoom quii'ntaa' ndei'lúaa ndo' quii' jnda'. Matseixua' jndei' ndo' matseiquie'ñe che'nque' ñequio ljo'.

⁶ Quia na nty'iaa'tquiaa' Jesús, jndyoleinoom, tjantyjaa'na' tcoom'm xtyee' jo nnom.

⁷⁻⁸ To' Jesús na matseinei' nnom jndyétia, tsoom:

—'U jndyétia, calui' naquii' ts'om tsa'm'aa'.

Jo' chii' t'o' tsa'ñee'. Jndei' seinei' tso:

—¿Ljo' nntsa' ñ'e'ndyó ja, 'u Jesús na cwiluiindyú' Jnda Ty'oqts'om na m'aa' nandyetiche'? Ñequio xúee' Ty'oqts'om, mats'aa ty'oo njom' na tilco'wi' ja.

⁹ Ndo' tax'ee Jesús 'ndyoo tsa'ñee', tsoom:

—¿Chiuu jndyú'?

T'o' jndyétia, tso:

—Ja jndyúya Jndye Mei', ee na jndye meii' caya.

¹⁰ Quia jo' jndye ty'oo tyoch'ee tsa'ñee' na tincwji' Jesús joo jndyétia ndyúaa'ñee'.

¹¹ Ndo' jo' jo' nndyoo' waa cwii ta yuu na m'aa' cwii tmaa' calcu na cwicwa'.

¹² Joo jndyétia'ñee' tyol'ana ty'oo nnom Jesús, jluena:

—Cwe' na cajñom' já yuu na m'a' calcu. Quiaa' ñ'om' na nncuqoyâ naquii' n'om jooyo'.

¹³ Quia jo' tqúiaa Jesús ñ'oom'm na ljo' cal'ana. Jo' chii' jlui'na, ty'equie'na naquii' n'om calcu'ñee'. Jleinomyo', teityu'yo' yuu na nty'a 'ndyoo ndaalúee. Mana nchjeeñena' jooyo' quii' ndaa. Ndo' tmaa' calcu'ñee' túee' cha'na we meii' jooyo'.

¹⁴ Quia jo' nn'a' na tyojndoo' calcu jla'tyúaa'na, ty'ela'candiina nn'a' quii' tsjoom ndo' jo jnda' na luaa' tuii. Jlui' nn'a', tqúiocanty'iaana chiuu waa na tuii.

¹⁵ Tquiéna na m'aa' Jesús. Jliuna ts'a' na jee' cwajndii' ñetjom, jnda' macwe' liaa ndo' jnda' tco'yañ'e'na' jom. Jee' ndya' seicaty'úena' jooná.

16 Ndo' nn'aⁿ na nty'iaandaa chiuu waa na tuii, tcuu tcuu jla'neiⁿna ndaa nn'aⁿ na tquiocanty'iaa. Jla'candiina chiuu waa na n'maⁿ ts'aⁿ na ñejleñ'oom jndyeta ndo' chiuu na tjoom calcu'ñeeⁿ.

17 Quia jo' cha'tso nn'aⁿ to'na na tyotaⁿna nnom Jesús na calueeⁿeⁿ ndyuaa tsjoomna.

18 Xjeⁿ na majaacuonnaⁿaⁿ ts'om w'aandaa, tjatseicandyoo'ñe juu ts'aⁿ na ñeseixmaⁿ jndyeta naquii' ts'om, macaⁿ na wjaa ñ'eⁿñê.

19 Saa Jesús ticwancueⁿeⁿ. Tsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Cja'lwe' wa' na m'aⁿ nn'aⁿ!. Catsu' ndaana cwanti na jeeⁿ t'maⁿ naya na s'aa Ty'oots'om ñ'eⁿndyu', ndo' chiuu na ty'oom na wi' ts'oom 'u.

20 Quia jo' tja tsaⁿñeeⁿ ndyuaa na m'aⁿ njoom Decápolis. Toonⁿoⁿ na tyotseicañeeⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ naya na s'aa Jesús ñ'eⁿñê. Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ jeeⁿ tjaweeⁿ n'omna.

*Yuscuchjoo jnda Jairo ndo' yuscu na tyenquiuu' liaa' Jesús
(Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)*

21 Teixndyaañennda' Jesús ndaaluee ñequio w'aandaa. Quia na tueⁿeⁿ mantyja ty'entyjaa' cwicheⁿ cwii tmaaⁿ nn'aⁿ jom.

22 Cwii ts'aⁿ na jndyu Jairo na cwiluiitquieñe cantyja 'naaⁿ wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, tyje'cañoom tsaⁿñeeⁿ jo' jo'. Quia na ljeiiⁿ Jesús, tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom.

23 S'aaⁿ ty'oo, tsoom:

—Nomjndaaya mañe'cueeⁿeⁿ. ¿Aa tijoom nntsa' cwii naya'ñeeⁿ na nncja', cja'catioo' l'o' nacjoom'm cha na nn'maaⁿ na nncwando'tyeeⁿ?

24 Ndo' tja Jesús ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ. Mati jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ ty'entyjo, jo' chii s'aana' na jeeⁿ tyeeⁿ wjaⁿ.

25 Ndo' na quii'ntaaⁿ naⁿñeeⁿ ñ'eⁿ cwii yuscu na jeeⁿ niroom wii' na jnda canchoo'we chu na tyoojaameintyjee' na cwicaa niroom'm.

26 Jeeⁿ wi' ñetjoom na jndye nnom nasei tyol'a nn'aⁿ jom. Ndo' cha'tso 'naaⁿaⁿ jnda seicatsoom. Saa tjaa'naⁿ na teijndeina' jom, yacheⁿ niroomti matjoom.

27 Jnda ñejñeeⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús, jo' chii tjantyyooⁿ naxeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ ndo' tyenquiom'm liaa'.

28 Ee na jnda seitoom naquii' ts'oom: “Xeⁿ cwe' na ndaa ñequiuu'a liaⁿaⁿ, quia jo' nn'maⁿya.”

29 Ndo' jnda na tyenquiom'm, mantyja taa'. Ntyjiicheeⁿ na jnda n'maaⁿ tycu na weeⁿeⁿ.

30 Saa Jesús sei'nooⁿoⁿ na n'maⁿ cwii ts'aⁿ ñequio najndei na matseixmaaⁿ. Quia jo' taqueeⁿ, nty'iaaⁿaⁿ ndaa cha'tso nn'aⁿ. Tax'eeñê ndaana:

—¿Ñeeⁿ cwii 'o tyenquiuu' liaya?

31 Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jluena nnoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, jeeⁿ tyeeⁿ m'aⁿ nn'aⁿ nacañom'. Ndo' na mawaxe' ndaayâ, xocandaa nl'uuyâ 'ñeeⁿ tyenquiuu' lia'.

32 Saa manty'iaaⁿaⁿ ndiocheⁿ nacañom'm cha nljeiiⁿ 'ñeeⁿ juu tyenquiuu' liaⁿaⁿ.

33 Ndo' juu yuscu'ñeeⁿ, jeeⁿ cwiteiñê na macaty'ueeⁿ ee na ntyjiicheeⁿ na jom jnda tco'yana'. Seicandyoo'ñê, tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom Jesús. Tjei'yuu'ñê na jom tyenquiom'm.

34 Tso Jesús nnoom:

—'U nomjndaaya, nc'e na matsei'yu' ñ'eⁿndyo, jo' na jnda n'maⁿ!. Jnda jndyaandyu' tycu na ñetjom'. Cja'to' wa'. Ty'oots'om cjaa ñ'eⁿndyu'.

35 Yocheⁿ na ndicwaⁿ matseineiⁿ Jesús nnom yuscu'ñeeⁿ, tquie'cañom nn'aⁿ na jnaⁿ waa' Jairo, juu ts'aⁿ na cwiluiitquieñe wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Jluena nnoom:

—Jnda tue' nomjnda'. ¿Ljo' nntsa' na cwimatseicachjuu'ti' Maestrom'aaⁿ?

³⁶ S'aa Jesús ndoo' ticañeeⁿ ñ'oom na jlue naⁿñeeⁿ. Tsoom nnom ts'aⁿ na cwiluitquieñe cantyja 'naaⁿ wats'om:

—Tinty'ue'. Macandā na catseyiu' ñ'eⁿndyo ja.

³⁷ Meiⁿ tatinguiaaⁿ na nnc'oola'jomndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ ñ'eⁿñê na wjaⁿ waa' tsaⁿñeeⁿ. Macandā tjañ'oom Pedro, ñequio Jacobo ñ'eⁿ Juan, tyjee Jacobo'ñeeⁿ.

³⁸ Jnda na tquiena waa' ts'aⁿ na cwiluitquieñe cantyja 'naaⁿ wats'om, jndyena na jeeⁿ c'uaa cam'aⁿ nn'aⁿ najndeii cwila'xuaa na cwityuee.

³⁹ Jnda na tjaqueⁿeⁿ quii' w'aa, tsoom ndāa naⁿñeeⁿ:

—¿Chiuu na jeeⁿ c'uaa m'aⁿyo' na cwityuee'yo'? Yuscuchjoom'aaⁿ nchii na jnda tueeⁿeⁿ. Cwe' na watsom.

⁴⁰ Saa joona cwe' cwincona jom. Quia jo' tjeiiⁿeⁿ cha'tsondye naⁿñeeⁿ ch'eⁿ. Jnda jo' tjañ'oom tsotyee yuscuchjoo ñ'eⁿ tsondyee, mati ndyee naⁿñeeⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê. Ty'equie'na na m'aaⁿ ts'oo chjoo.

⁴¹ T'ueeⁿ ts'ō ts'oo chjoo. Tsoom nnom:

—Talita, cumi. (Ñ'oomwaa' matsona': 'U leii, matsjoo njom', quicantya'.)

⁴² Mañoom' teicantya yuscuchjoo'ñeeⁿ. Toqⁿoⁿ na manoom ee ts'aⁿ na canchoo'we chuu' jom. Ndo' nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo' mañoom' tquiaana' na jeeⁿ tjawee' n'omna, hasta tyueneiiⁿna.

⁴³ Quia jo' Jesús seicoom'm ndyueena na ticaluena nnom meiⁿcwii ts'aⁿ ljo' tuii. Ndo' tsoom na quiana na nlcwa' yuscuchjoo'ñeeⁿ.

6

Tja Jesús tsjoom Nazaret (Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)

¹ Jluu' Jesús tsjoom'ñeeⁿ, tjalcweeⁿeⁿ ndyuaa tsjom'm. Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ty'ena ñ'eⁿñê.

² Quia na tuee' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos, tjaquiee' Jesús naquii' wats'om 'naaⁿna, toqⁿoⁿ na tyo'moqⁿ ndāana. Ndo' jndye nn'aⁿ na tyondye ñ'oom na tyoñequiaaⁿ jeeⁿ tjawee' n'omna. Jluena:

—¿Yuu chuu tsaⁿm'aaⁿ cha'tso ñ'oommeiⁿ na jeeⁿ yana'? Ndo' ¿yuu jnaⁿ na jeeⁿ jndō' ts'oom? ¿Chiuu waayuu na jeeⁿ jndye nnom ts'iaaⁿ t'maⁿ mach'eeⁿ na tiquinty'iaaya?

³ Ndo' tsaⁿm'aaⁿ, ¿aa nchii cwe' ts'aⁿ na macuuñe n'oom? ¿Aa tiyuu' na jom jnda María? Ndo' ntyjeeⁿ, ¿aa nchii Jacobo ñequio José ndo' Judas ñequio Simón? Ndo' mati yolcu ntyjeeⁿ m'aⁿna quii'ntaaⁿya.

Jo' chii t'omna na tineiiⁿna jom.

⁴ Quia jo' tso Jesús ndāana:

—Majndye nn'aⁿ m'aⁿ na cwila't'maaⁿndye profeta. Saa macandā nn'aⁿ ndyuaaⁿaⁿ ñequio nn'aaⁿaⁿ ñequio nn'aⁿ waⁿaⁿ tixocala't'maaⁿndyena jom.

⁵ Macwe' jo' tjaa'naⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ na s'aaⁿ quii'ntaaⁿna. Macandā tiom l'oqⁿ nacjoo cwantindye nn'aⁿwii na sein'maaⁿ joona.

⁶ Ndo' s'aana' na jeeⁿ jnda ntyjeeⁿ na tileica'la'yu' naⁿñeeⁿ. Jnda chii tjawinoom njoom nch'u na nndyoo' tsjom'm. Tyo'moqⁿtyeeⁿ ndāa nn'aⁿ.

Majñom Jesús nn'aⁿ canchoo'wendye (Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)

⁷ Quia jo' t'maaⁿ nn'aⁿ canchoo'we na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tquiaaⁿ najndeii na tseixmaaⁿ na nla'xmaⁿna cha ndāa nntjeii'na jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ. Ndo' toqⁿoⁿ na majñoom we wendyena ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ.

⁸ Ndo' saⁿntjoom na meiⁿcwii 'naⁿ tic'ooñ'omna nato, meiⁿ chetsja', meiⁿ tyoo', meiⁿ tsjo'ñjeeⁿ. Macandā ts'oom l'eii wanaaⁿ na nnc'ooñ'omna,

⁹ ñequio lcoom na ñjoomna. Ndo' mandā liaa na cwee'na na cwi'oona.

¹⁰ Mati tsoom ndaana:

—Meiⁿyuucheⁿ waa' ts'aⁿ na nntsquie'yo', caljoo'ndyo' jo' jo' hasta xjeⁿ na nlui'yo' tsjoom'ñeeⁿ.

¹¹ Saa xeⁿ nntsquie'yo' cwii tsjoom na tiñe'cato'ñoom nn'aⁿ 'o, meiⁿ tiñe'candyena ñ'oom ndyue'yo', quia na nlui'yo' tsjoom'ñeeⁿ, calaquia'yo' ts'ojnda^a na chuu'nc'ee'yo' cha na nncwji'yuu'ñena' nacjoo naⁿñeeⁿ na t'icato'ñoomna ñ'oom' Ty'o^ots'om. Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjo^o, xuee na nncu'xeⁿ Ty'o^ots'om nn'aⁿ, t'maⁿti nawi' nntjoom nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, nchiiti na nntjoom nn'aⁿ tsjoom Sodoma ñ'eⁿ Gomorra.

¹² Ndo' jlui' nn'aⁿ na jñom Jesús. Ty'enquiana ñ'oom na calcwe' n'om nn'aⁿ jnaaⁿna.

¹³ Mati majndye jndyetia tyotjeii'na naquii' n'om nn'aⁿ. Tyoty'oomndyena seitye nacjoo nn'aⁿ wii na tyola'n'maⁿna naⁿñeeⁿ.

Cantyja na tue' Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ

(Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)

¹⁴ Ndo' Herodes, ts'aⁿ na matsa'ntjom, jñeeⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús ee cha'waa ndyuua'ñeeⁿ jnda t'oom' ñ'oom'ñeeⁿ. Saa luua seitioom cantyja 'naaⁿ Jesús, tsoom:

—Tsaⁿm'aaⁿ ¿aa nchii juu Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ? ¿Aa nchii jom jnda wando'xcoom na tueeⁿeⁿ, jo' chii waa na matseixmaaⁿ na cwicanda^a mach'eeⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿmeiⁿ?

¹⁵ Saa nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyolue:

—Profeta Elías luua'.

Ndo' nt'omcheⁿ tyolue:

—Luua' profeta cha'na joo profeta na tyom'aⁿ tandyo xuee.

¹⁶ Quia na jndii Herodes ñ'oommeiⁿ na cwilue nt'omcheⁿ, tsonnaaⁿaⁿ:

—Maxjeⁿ Juan luua', ts'aⁿ na sa'ntjoⁿ na catyjena xtyo'. Jnda wando'xcoom na tueeⁿeⁿ.

¹⁷⁻¹⁹ Ee Herodes ñequio tsaⁿ na jndyu Felipe jooa cwii nquieendyena. Saa Herodes m'aaⁿ ñ'eⁿ scuu' tyeeⁿ. Herodías jndyu yuscu'ñeeⁿ. Ndo' tyotso Juan nnoom:

—'U ticatsa'ntjomna' na mañ'oom' scuu' t'iu'.

Jnaaⁿ ñ'oomwaa' na jeeⁿ ndya' jndoo' yuscu Herodías Juan. Jo' chii seincjoo'ñe yuscu'ñeeⁿ nnom Herodes ndo' jom je' seiyoom'm, sa'ntjoom na cala'tyeⁿna Juan, chii catuee'na juu w'aancjo. Herodías queeⁿ ts'oom Juan hasta l'ue ts'oom na calacuee'na juu saa tileicanda^a.

²⁰ Ee Herodes nquiaⁿaⁿ juu. Sei'no^on'q^o na tseixmaⁿ Juan cantyja na maty'iomyana' ndo' na jnda tqueⁿlju' Ty'o^ots'om naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ. Jo' chii tyowañom'm juu cha ticats'aa yuscu'ñeeⁿ nawi' ñ'eⁿñe. Ñequio na xcwee' ts'oom tyoñeeⁿ ñ'oom na tyoñe'quiaa tsaⁿñeeⁿ saa tijndye sei'no^on'q^o ñ'oom na tyotseineiⁿ Juan.

²¹ Saa tue'ntyjo xjeⁿ na juu Herodías ljeiiⁿ chiuu ya na nda^a nnts'aaⁿ. Ee tuee' xueechuu' Herodes, tyola't'maaⁿndyena jom. Tquiaaⁿ nantquie na tcwa' nn'aⁿ na cwiluiitquiendye cantyja 'naaⁿaⁿ, ñequio nn'aⁿ na cwitsa'ntjom sondaro, ndo' ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ts'onda^a Galilea.

²² Quia jo' tjaquiee' yuscundyua jnda Herodías yuu cwicwa' naⁿñeeⁿ, seijnom jo ndaana. Jeeⁿ tjawee' ts'om Herodes ndo' mati nn'aⁿ na jla'jomndye ñ'eⁿñe. Tsoom nnom yuscundyua'ñeeⁿ:

—Caⁿ cantyjati na l'ue ts'om' no^on, ndo' ja ñnequia.

²³ Seityeⁿtyeeⁿ ñ'oom, tsoom:

—Meiⁿnquia na nlcaⁿ no^on, ñnequia hasta meiiⁿ xcwe cantyja na matsa'ntjoⁿ.

²⁴ Jlui' yuscu'ñeeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, tax'eeⁿ nnom tsoñeeⁿ:

—Naⁿ, ¿ljo' nlcaaⁿa?

T'o tsaⁿñeeⁿ nnom jnaaⁿ:

—Caⁿ xqueⁿ Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ.

²⁵ Mantyja seityuaaⁿaⁿ, tjaquiee'nnaaⁿaⁿ na m'aaⁿ rey Herodes, tsoom:

—Ja l'ue ts'ooⁿ na maje'ndyo quiaa' nooⁿ cwii xio na njom xqueⁿ Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ.

²⁶ Na luaa' tso tsaⁿñeeⁿ, jeeⁿ seichjoo'na' ts'om Herodes. Saaⁿ nc'e na jndaⁿ tqueⁿtyeeⁿ ñ'oom'm ñequio na ndyecheⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, jo' chii tîcandaⁿ ts'oom na nntseichueeⁿeⁿ ñ'oom.

²⁷ Mantya jñoom cwii sondaro 'naaⁿaⁿ, saⁿntjoom na cjaac'oom tsaⁿñeeⁿ xqueⁿ Juan.

²⁸ Quia jo' tja sondaro'ñeeⁿ w'aancjo, tjacatyjeeⁿ xtyo' Juan. Jndaⁿ chii jndyoñ'oom juuna' ts'om cwii xio. Tquiaaⁿ nnom yuscu'ñeeⁿ ndo' juu tquiaaⁿ nnom tsondyee.

²⁹ Jndaⁿ na jndye nn'aⁿ na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿ Juan, quia jo' ty'ec'omna sei'ts'o 'naaⁿaⁿ. Ty'ecat'iuuna jom.

Tquiaa Jesús na tcwa' 'om meiⁿ naⁿnom

(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰ Nn'aⁿ na jñom Jesús ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ tjomndyennda'na na m'aaⁿ. Tyoluena nnoom cha'tso ts'iaaⁿ na jndaⁿ ñel'ana ndo' cha'tso ñ'oom na jndaⁿ ñet'mooⁿna.

³¹ Quia jo' tsoom ndaⁿana:

—Cjaaya, nntsaaya cwii joo yuu na ñencjoⁿ jo jndaⁿ na nnta'jndyaaya.

Ee yuu na tyom'aⁿna jndye ts'aⁿ, nn'aⁿ na cwiquie ndo' nn'aⁿ na cwi'oo, meiⁿ tile-icju'naaⁿñena' na nlcwa'na.

³² Jo' chii jlui'na na ñenqueena ñ'eⁿ w'aandaa na 'oona cwii joo yuu na tjaa'naⁿ nn'aⁿ.

³³ Saaⁿ jndye nn'aⁿ nty'iaatquia na cwi'oona ndo' ta'jnaaⁿ naⁿñeeⁿ joona na 'oowinomna. Ndo' jla'tyuaa'ti naⁿñeeⁿ, jnaⁿna njoomna ty'eca'na, ty'enquiandyena 'ndyoo ndaaluee. Joona tquiejndyeena yuu na wjaa Jesús ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

³⁴ Quia jlueeⁿeⁿ ts'om w'aandaa nty'iaaⁿaⁿ na jeeⁿ jndye nn'aⁿ jndaⁿ tjomndye jo' jo'. Ty'oom na jeeⁿ wi' ts'oom naⁿñeeⁿ ee cwe' m'aⁿtona cha'cwijom cwii tmaaⁿ canmaⁿ na tjaa 'ñeeⁿ juu na ya nnteix'ee. Quia jo' tooⁿoⁿ na jndye ñ'oom tyo'mooⁿ ndaⁿana.

³⁵ Quia na jndaⁿ tmaaⁿ, nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ty'entyjaa'na jom, jluena nnoom:

—Je' jndaⁿ tmaaⁿ ndo' tjaa'naⁿ l'aa meiⁿ rancho 'naaⁿ nn'aⁿ.

³⁶ Cajñom' naⁿm'aⁿ na nnc'oona ranchoo nn'aⁿ oo njoom nch'u na nndyoo' nndyoo' cha jo' jo' nndaⁿ nla'jndana na nlcwa'na. Ee joona tjaa'naⁿ na c'omna na nlcwa'na.

³⁷ T'o Jesús ndaⁿana, tsoom:

—O quia'yo' na nlcwa'na.

Quia jo' jluena nnoom:

—¿Cwaaⁿ nndaⁿ nleijndeiⁿ meiiⁿ nntsalajndaayâ cha'na we siaⁿnto s'om denario tyoo' na ñe'quiaayâ na nlcwa' naⁿm'aⁿ?

³⁸ Tax'eeⁿ ndaⁿana, tsoom:

—¿Cwanti tyoo' cwileiñ'om'yo'? Canty'ia'yo' cwanti na mawaa.

Jndaⁿ na l'ueena, jluena nnoom:

—Ñe'om taⁿ tyoo' ñ'eⁿ we catscaa cwilein'ooⁿyâ.

³⁹ Quia jo' saⁿntjoom na cal'a nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ ndo' cwindyuaandyena nacjoo' jndaⁿ nch'u.

⁴⁰ Nt'om naⁿñeeⁿ ty'emeindyuaandyena cwii siaⁿnto na cwii cwii tmaaⁿ, ndo' nt'om naⁿñeeⁿ l'ana wen'aaⁿ nchoo' nqui na cwii cwii tmaaⁿ joona.

⁴¹ Jndaⁿ na to'ñoom 'om taⁿ tyoo' ñequio we catscaa, quia jo' jlundaⁿañê cañoom'luee. Tquiaaⁿ na quianl'uaa' Tsotyeeⁿ. Jndaⁿ jo' tyjeeⁿ tyoo'ñeeⁿ, tquiaaⁿ joona' ndaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê cha joona nnt'oomna joona' ndaⁿ nn'aⁿ na meindyuaandyee. Majo'ti s'aaⁿ ñ'eⁿ we catscaa.

⁴² Tcwa' cha'tsondyee nn'aⁿ hasta tjacjoona.

43 Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jla'tjomna ntaⁿ ntyoo' ñ'eⁿ calcaa na 'ndiina'. Too' canchoo'we tsquiee.

44 Ndo' jndye nn'aⁿ na tcwa' ntyoo' na tyot'oom naⁿñeeⁿ. Tue'ntyjō cha'na 'om meiⁿ na cwe' naⁿnom.

Tjaca Jesú nnom ndaaluee
(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

45 Quia jo' mantya jñom Jesús nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na cuona ts'om w'aandaa, c'ooñetina, nncwit'ioo'na xndyaa' ndaaluee na nlquiena tsjoom Betsaida. Jom nljoo'ñetyeeⁿ yocheⁿ na majñoom nn'aⁿ na jndyendye.

46 Ndo' jnda na jñoom naⁿñeeⁿ, tjawaaⁿ cwii joo quii' jndaⁿ yuu na ñenqueⁿ na nntseineiⁿ nnom Tsotyeeⁿ.

47 Quia na jnda teincōⁿ, juu w'aandaa'ñeeⁿ mam'aa'na' xcwe ts'om ndaaluee, ndo' Jesús ñenqueⁿ cwii m'aa' tyuaatcwii.

48 Nty'iaaⁿ na jeeⁿ wi' cwitjoom naⁿñeeⁿ na ñjomndye w'aandaa, ee matseil-cwe'tya' jndye juuna'. Jeeⁿ cwila'jndana na cwicantyjaandyena n'oom pala' cwentaa' w'aandaa'ñeeⁿ. Cha'na ñequiee na cwitsjoom jnaaⁿ tjacaⁿ nnom ndaaluee. Tuee'cañoom na m'aⁿna, ndoo' cwe' nncwinoom'm joona.

49 Quia nty'iaana na mawjaacaⁿ nnom ndaaluee, jla'tiuuna jndii cwinty'iaana. Jndei tyola'xuaana.

50 Jeeⁿ ndya' tyuena ee cha'tsondyena nty'iaana jom. Mantya t'maaⁿ joona, tsoom ndaana:

—C'om'yo' na t'maⁿ n'om'yo'. Manncō luaa. Tilacatyuendyo'.

51 Quia jo' tuōⁿ ts'om w'aandaa yuu na ñjomndyena, mana teicheⁿ jndye. Jo' chii jeeⁿ seiñ'eeⁿñena' joona cantya 'naaⁿna'.

52 Ee tila'noⁿna cantya 'naaⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ na s'aa Jesús ñequio ntyoo' na tcwa' nn'aⁿ. Ndo' ndicwaⁿ tileiqueⁿna cwenta 'ñeeⁿ cwiluiñê.

Sein'ma' Jesús nn'aⁿwii ndyuaa Genesaret
(Mt. 14:34-36)

53 Quia na jnda tei'xndyaandyena ndaaluee, tqiiena ndyuaa Genesaret. Jo' jo' teicjoomna w'aandaa 'ndyoo ndaaluee.

54 Quia jlui'na w'aandaa mañoom' ta'jnaaⁿ nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ Jesús.

55 Jla'tyuaa'na, ty'ena cha'waa ndyuaa'ñeeⁿ, tyo'oochona nn'aⁿwii cwe' ñ'eⁿ nduu meiⁿyuucheⁿ joo na ndyena na mawee' Jesús.

56 Ndo' meiⁿyuucheⁿ na tueⁿeⁿ, meiiⁿ njoom nch'u, meiiⁿ njoom t'maⁿ, meiiⁿ jo ndo' jnda, tyotsa'na nn'aⁿwii ts'om nato. Ndo' joo nn'aⁿwii'ñeeⁿ tyola'ty'oondyena nnoom na ñnequiaaⁿ meiiⁿ cwe' 'ndyoo liaⁿna na ñne'quio'na. Ndo' cha'tso nn'aⁿ na tye'nquio' 'ndyoo liaⁿna n'maaⁿ.

7

Waa na mach'eena' na til'ueñe ts'aⁿ jo nnom Ty'oqots'om
(Mt. 15:1-20)

1 Nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mōⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, jnaⁿna Jerusalén, tqiiena na m'aaⁿ Jesús.

2 Ee jnda tqeⁿna cwenta chiuu cwil'a nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na cwicwa' na tyootjei'ljuu'ndyena cha'xjeⁿ costumbre na waa ee tyoondyuu'na cha'xjeⁿ nquiu naⁿñeeⁿ na macaⁿna'. Jo' chii tyola'ncjoo'ndye naⁿñeeⁿ nacjoona.

3 Ee nn'aⁿ fariseos ñequio cha'tso nn'aⁿ judíos, jeeⁿ cwiqueⁿndyena na cwila'candana costumbre na tqeⁿ nn'aⁿ na tyoluiitquiendye ndaana. Jo' chii mati ticwa'na xeⁿ nchii na ndyuu'jndyena cha'xjeⁿ na matso costumbre'ñeeⁿ.

⁴ Ndo' quia na cwinquiolcwee'na na ty'ena ts'ua ticwa'na xeⁿ nchii na cwiqueⁿlju'ndyejndyeena. Mati jndye nt'omcheⁿ costumbre cwila'wena na matseijndaa'ñena' chiuu waa na nntmaaⁿ waso, ñequio caseito, ñequio xjo casuela, ñequio jnduu.

⁵ Quia jo' nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, ta'x'eena nnom Jesús, jluena:

—Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' ¿chiuu na ticala'candana costumbre na tqeⁿ nn'aⁿ na tyoluiitquiendye ndaaya na cwicwa'na na ndicwaⁿ m'aⁿna na tiqueⁿlju'ndyena?

⁶ T'o Jesús ndaana, tsoom:

—'O nn'aⁿ na we waa cwila'tiuu'yo', jeeⁿ teixcwe ñ'oom tjei' profeta Isaías cantyja 'naⁿyo' quia na seiljeiⁿ ñ'oom na matsona':

Naⁿm'aⁿ ndoo' na jeeⁿ cwila't'maaⁿndyena ja, saa t'maⁿ waa na tixcwee' n'omna ñ'eⁿndyo.

⁷ Cwe' ts'iaaⁿndyo na cwila't'maaⁿndyena ja ee cwit'mooⁿna ñ'oom na cwe' cwiqueⁿ nn'aⁿ, tachii ñ'oomya.

⁸ Ndo' tsoti Jesús ndaana:

—'O yacheⁿ cwi'ndye'yo' ñ'oom na sa'ntjom Ty'ooots'om ndo' cwitsantyjo'yo'yo' costumbre na cwe' nn'aⁿ tqeⁿ. Joo costumbre'ñeeⁿ cwit'mooⁿna' chiuu waa na nntmaaⁿ caseito, ñequio waso, ndo' jndye nt'omcheⁿ ñ'oom na laa'ti' macaⁿna' na calacanda'yo'.

⁹ Ndo' tsotyeⁿ ndaa naⁿñeeⁿ:

—'O jeeⁿ cwil'a'yo' na til'ue ljeii na sa'ntjom Ty'ooots'om, cha nndaⁿ nntsantyjo'yo' costumbre na cwil'uee'ndyo' ncjo'yo'.

¹⁰ Ee matso Moisés: “Catseit'maaⁿndyu' tsotye' ñ'eⁿ tso'ndyo'”, ndo' mati matsoom: “Ñeeⁿ juu na matso ñ'oomwi' nacjoo' tsotye oo tsondyee, cala'cuee' nn'aⁿ juu.”

¹¹ Saa 'o cwindu'yo' wanaaⁿ na nntso ts'aⁿ nnom tsotyeⁿ oo tsoñeeⁿ: “Catseit'maⁿ ts'om' taxocandaⁿ nnteiijndeiya 'u 'naⁿ na tjoondyu' ee cha'tso 'naⁿya na niom la'xmaⁿna' Corbán.” (Ñ'oomwaa' ma'moⁿna' na cha'tso 'naaⁿ ts'aⁿ jnda tqeeⁿ joona' cwentaa' Ty'ooots'om).

¹² Ndo' quia na luaa' cwindu'yo' cwil'a'yo'yo' na tacaⁿna' na cateijndei ts'aⁿ tsotyeⁿ oo tsoñeeⁿ.

¹³ Ndo' laa'ti' cwil'a'yo' na til'ue ñ'oom na tqeⁿ Ty'ooots'om ee cwilacanda'yo' costumbre na tqeⁿ nn'aⁿ. Mati jndye nt'omcheⁿ nnom na cwil'a'yo' cha'na nmeiⁿ.

¹⁴ Cwiicheⁿ cwii ndii' t'maⁿ Jesús nn'aⁿ na jndyendye na m'aaⁿ, tsoom ndaana:

—Candy'e'yo' cha'tsondyo' ndo' cala'noⁿyo':

¹⁵ Tjaa'naⁿ cwii nantquie na macwa' ts'aⁿ na nnts'aana' na til'ueñê jo nnom Ty'ooots'om. Saa ñ'oom na cwinaaⁿ naquii' ts'oom nl'ana' na til'ueñê.

¹⁶ Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candii.

¹⁷ Quia jo' 'ndii Jesús nn'aⁿ na jndyendye, tjaqueⁿeⁿ quii' w'aa. Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ta'x'eendyena cantyja 'naaⁿ ñ'oom tjañoom' na seineiiⁿ.

¹⁸ Quia jo' tsoom ndaana:

—¿Aa maxjeⁿ mati 'o tila'noⁿyo'? ¿Aa tiqueⁿyo' cwenta na tjaa'naⁿ cwii nnom nantquie na cwicwa' nn'aⁿ na juuna' nnts'aana' na til'ueñê ts'aⁿ jo nnom Ty'ooots'om?

¹⁹ Ee nchii naquii' ts'om ts'aⁿ nncuee'na'. Maxjeⁿ ts'om tsiaⁿaⁿ nncuee'na', jnda chii nnteiⁿeⁿ juuna'.

Luaa' tsoom na ma'mooⁿ na ya nlcwa' ts'aⁿ cha'tso nnom nantquie.

²⁰ Jnda chii tsoom ndaana:

—Joo na cwinaaⁿ naquii' ts'om ts'aⁿ cwil'ana' na til'ueñê jo nnom Ty'ooots'om.

21 Ee cantyjati na tseixmaⁿ naquii' ts'om ts'aⁿ jo' na cwiwitquioo' natia na matseitiuu cha'na cwe' nnc'oomya ts'aⁿ ñ'eⁿ x'iaaⁿaⁿ, oo ñ'eⁿ sculjaa', cha'na nntseicuee' ts'aⁿ x'iaaⁿaⁿ,

22 cha'na nnch'uee ts'aⁿ, cha'na nntseiqueeⁿ ts'om ts'aⁿ 'naaⁿ x'iaaⁿaⁿ, cha'na nnc'oom ts'aⁿ na wi'ñe, cha'na cwe' ñequiu'nn'aⁿ ts'aⁿ, cha'na meiⁿ cwe' tajnaaⁿto ts'aⁿ, cha'na nntseita^a ts'om ts'aⁿ, cha'na nntio'ñ'oom ts'aⁿ x'iaaⁿaⁿ, cha'na nntseis'añe oo nntseiscuñe ts'aⁿ, oo cha'na nntseintjeiⁿñe cheⁿnquii' ts'aⁿ.

23 Cha'tso natiameiⁿ cwinaaⁿna' naquii' ts'om ts'aⁿ ndo' jooa' cwil'ana' na tjaa yuu l'ueñe jo nnom Ty'oqts'om.

Cwii yuscu na seiyyu' ñequio Jesús

(Mt. 15:21-28)

24 Jluit' Jesús jo' jo', tjaaⁿ ndyuaa Tiro ñ'eⁿ Sidón. Jo' tjaqueⁿeⁿ quii' w'aa ee tical'ue ts'oom na ndye nn'aⁿ na jo' m'aaⁿ. Saa tícandaa nncwanty'ioom.

25 Mañoom' jndii cwii yuscu na jo' m'aaⁿ. Tyje'cañoom jo' jo' ndo' tco' xtye jo nnom Jesús. Ee m'aaⁿ yuscuchjoo jnda yuscu'ñeeⁿ na maleiñ'oom jndyeta.

26 Ndo' jom nchii ts'aⁿ judío. Jom ts'aⁿ sirofenicia. S'aa ty'oo nnom Jesús na cwji' tsaⁿñeeⁿ jndyeta naquii' ts'om yuscuchjoo jnaaⁿ.

27 Saa tso Jesús nnoom:

—Matsona' na nlcwa'jndyee yocanch'u, ee ticaly'iomna' na nntjeii'a na cwicwa'na na ñe'quiaayoo jooa' ndaa calue' nch'u.

28 Yuscu'ñeeⁿ t'oqⁿ nnom Jesús. Tsoom:

—Jeeⁿ mayuu', 'u Ta, saa canty'ia', calue' nch'u ndya' cwicwa'yo' meiiⁿ cwe' nacajndaa na cwiquiaa nacjee' meiⁿsa na jla'quiaa yocanch'u.

29 Quia jo' tso Jesús nnom yuscu'ñeeⁿ:

—Jeeⁿ majo'ndyo ñ'oom na tsu'. Ya xeⁿ wja'to' wa'. Jnda jluit' jndyeta naquii' ts'om yuscuchjoo jnda'.

30 Tja tsaⁿñeeⁿ ndo' quia na tueⁿeⁿ waⁿaⁿ, ljeiiⁿ na mawaacheⁿ yuscuchjoo cjoo' jnduu. Mayuu' na jnda jluit' jndyeta naquii' ts'om.

Sein'ma' Jesús cwii ts'aⁿ na tileicatseineiⁿ

31 Tjalcwe' Jesús na ñet'oom jo' jo'. Tjawinoom ndyuaa Tiro, ndo' ndyuaa Sidón ñequio ndyuaa jo ndo' njoom Decápolis. Tueⁿeⁿ ndaaluee chjoo ts'ondaa Galilea.

32 Ndo' tquiñoⁿom nn'aⁿ cwii ts'aⁿ na cantaa' ndo' canchee'ñe. L'ana ty'oo nnom Jesús na catioom ts'oqⁿ nacjoo' tsaⁿñeeⁿ.

33 Quia jo' tjei'ñooⁿ tsaⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿ naⁿñeeⁿ, ty'ena yuu na ñe'wendyena. Tjaa'ñê ndaal'ooⁿ n'om lua'qui tsaⁿñeeⁿ, seicanaⁿaⁿ nomts'oqⁿ ñ'eⁿ ndaaajnaaⁿaⁿ, quia jo' tyen- quioom'm nomtsaa tsaⁿñeeⁿ.

34 Jnda jo' nty'iaaⁿaⁿ cañoom'luee, ndo' tcom ts'oom na jnda ntyjeeⁿ, tsoom:

—Efata. (Ñ'oomwaa' matsona': Catseicanaa'ñena'.)

35 Mantya jnaaⁿ n'om lua'qui tsaⁿñeeⁿ ndo' mati x'ee tsa. Ndo' mana jnaⁿna' na ya matseineiⁿ.

36 Quia jo' seicu' Jesús ndyuee naⁿñeeⁿ na ticaluena nnom meiⁿcwii ts'aⁿ cantyja na tuii. Saa meiiⁿ na ñenquii'cheⁿ tyotsoom ndaana na ticaluena, jooa' yacheⁿ jndyeta tyola'neiⁿna ndaa nc'iaana.

37 Ndo' jeeⁿ tjawee' n'om naⁿñeeⁿ, tyola'neiⁿna, tyoluena:

—Jesús jeeⁿ ya mach'eeⁿ ee nn'aⁿ na cantaa, mach'eeⁿ na ya cwindyena. Ndo' nn'aⁿ na tileicala'neiⁿ mach'eeⁿ na ya cwilaneiⁿna.

8

Tquiaa Jesús na tcwa' ñequiee meiⁿ nn'aⁿ
(Mt. 15:32-39)

¹ Joo ncuee'ñeeⁿ tjomndyennda' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye. Ndo' tjaa'naⁿ na cwileiñ'om na'ñeeⁿ na nlcwa'na. Jo' chii t'maⁿ Jesús nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tsoom ndaana:

² —Wi' ts'o^onya tmaaⁿ nn'aⁿm'aⁿ, ee je' jnda ndyee xuee na m'aⁿna ñ'eⁿndyo ndo' tatjaa'naⁿ ljo' cwii cwileiñ'omna na nlcwa'na.

³ Ndo' xeⁿ njñ'o^onya joona na c'oolcwee'na l'aana na ñe'jndo'na, quia jo' nato m'aⁿna nntycwii na jndeiⁱ n'omna ee ñ'eeⁿ nt'omndye joona na tquia jnaⁿna.

⁴ Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jluena nnoom:

—Tjaa'naⁿ chiuu ya na nnts'aa ts'aⁿ na ñnequiaaⁿ na nlcwa' naⁿm'aⁿ na jndyendyena, ee ljo^o na m'aaⁿya jo jnda.

⁵ Tax'eeñê ndaana:

—¿Cwanti tyoo' cwileiñ'om'yo'?

T'o^ona, jluena:

—Ntquiee' taⁿ tyoo'.

⁶ Quia jo' saⁿtjoom na c'oocwindyuaandye nn'aⁿ nomtyuaa. To'ñoom ntquiee' taⁿ tyoo'ñeeⁿ, tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'o^ots'om, jnda jo' tyjeeⁿ joona'. Tquiaaⁿ joona' ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ndo' joona tquiana joona' ndaa nn'aⁿ.

⁷ Mati cwileiñ'omna cwantindyo calcaa nch'u. Jnda na tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'o^ots'om, tsoom na quiana jooyo' ndaa nn'aⁿ.

⁸ Ndo' cha'tsondye na'ñeeⁿ tcwa' tjacjoona. Too' ntquiee' tsquiee na jla'tjomna ntaⁿ ntyoo' ñequio ntaⁿ calcaa na 'ndiina'.

⁹ Ndo' joo nn'aⁿ na tcwa' jo' tuee' cha'na ñequiee meiⁿ joona. Quia jo' t'maⁿ Jesús na'ñeeⁿ na c'ootona.

¹⁰ Jnda chii tuooⁿ ts'om w'aandaa ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Ty'ena ndyuaa Dalmanuta.

Nn'aⁿ fariseos cwitaⁿna cwii 'naaⁿ na nnty'iaana
(Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)

¹¹ Tquie'cañom nn'aⁿ fariseos na m'aaⁿ Jesús, to'na na cwila'ncjoo'ndyena ñ'eⁿñê. Ndo' cha na nlqueⁿna xjeⁿ jom, taⁿna na ca'mooⁿ ndaana cwii 'naaⁿ na nnaⁿna' na m'aaⁿ Ty'o^ots'om.

¹² Jesús jeeⁿ tcom ts'oom na chjoo' ts'oom, tsoom:

—Naⁿm'aⁿ cwitaⁿna cwii 'naaⁿ na nnty'iaana na nnaⁿna' cañoom'luee. Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', maxjeⁿ xonquia na nnty'iaana meiⁿcwii 'naaⁿ meiiⁿ na cwitaⁿna.

¹³ Quia jo' tjaaⁿ. 'Ñeeⁿ na'ñeeⁿ. Tuonnaaⁿ ts'om w'aandaa, teixndyaañê cwiicheⁿ nantya ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

Ndaaljo' na la'xmaⁿ nn'aⁿ fariseos
(Mt. 16:5-12)

¹⁴ Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús ñecwii taⁿ tyoo' cwileiñ'omtina ts'om w'aandaa ee tsuu' n'omna na nnc'ooñ'omna na nlcwa'na.

¹⁵ Quia jo' seijnooⁿ n'omna na ticjaañ'oomna' joona cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ fariseos. Ndo' seijoom'ñê ñ'oom'ñeeⁿ ñequio ndaaljo' na cwilui tyoo'. Tsoom ndaana:

—C'om'c'eendyo' na cal'a'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ tyoo' 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos ñequio Herodes ee ndaaljo' 'naaⁿna tis'a laxmaⁿna'.

¹⁶ Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús to'na na cwilaneiⁿna ndaa nc'iaana cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Jluena:

—Llua' matsoom cwe' ee tjaa'naⁿ tyoo' tquiocho_oya.

¹⁷ Sei'noⁿ Jesús na ljo' cwila'tiuuna. Tsoom nda_ana:

—¿Chiuu na jeeⁿ matseiñ'eeⁿñena' 'o cwe' jnaaⁿ na tjaa'naⁿ tyoo' tquiocho'yo'? ¿Aa maxjeⁿ ndicwaⁿ ticala'noⁿ'yo' ndo' na tileicjo ñ'oom naquii' n'om'yo'? ¿Aa maxjeⁿ tileiqueⁿ'yo' cwenta?

¹⁸ 'O na niom n'omnda_a'yo', ¿aa maxjeⁿ ticajndo'yo'? Ndo' 'o na niom lue' n'om lua'qui'yo', ¿aa maxjeⁿ ticandye'yo'? ¿Aa tacjaanjoom' n'om'yo' ljo' s'aaya quia na seitjo_ona' na nlcwa' nn'aⁿ?

¹⁹ Quia na tyjaya 'om taⁿ tyoo' na tcwa' 'om meiⁿ nn'aⁿ, ¿cwanti lquiee na ñjom tyoo' 'ndiina' na jla'we'yo'?

T'o_ona, jluena nnoom:

—Canchoo'we lquiee 'ndiina'.

²⁰ —Ndo' cwiicheⁿ cwii ndii' quia na tyjaya ntquiee' taⁿ tyoo' na tcwa' ñequiee meiⁿ nn'aⁿ, ¿cwanti lquiee na 'ndiina'?

Joono t'o_ona nnoom, jluena:

—Ntquiee' 'ndiina'.

²¹ Quia jo' matsoom nda_ana:

—¿Aa maxjeⁿ hasta je' ticala'noⁿ'yo'?

Sein'maⁿ Jesús cwii tsaⁿnchjaaⁿ tsjoom Betsaida

²² Quia na jnda tquiena tsjoom Betsaida tquioñ'om nn'aⁿ cwii tsaⁿnchjaaⁿ na m'aaⁿ Jesús. Tyol'ana ty'oo na catioyaaⁿ ts'o_oⁿ nacjoo' tsaⁿñeeⁿ na catsein'maaⁿ juu.

²³ Quia jo' t'ueeⁿ ts'o tsaⁿnchjaaⁿ. Tjañ'oom juu nnom tsjoom. Ty'oomñê ndaajnaaⁿ'aⁿ lua'nnom ndo' tyenquoom'm lua'nnom tsaⁿñeeⁿ, jnda chii tax'eeⁿ nnom, tsoom:

—¿Aa waa ljo' manty'ia'?

²⁴ Sein'meiⁿ tsaⁿnchjaaⁿñeeⁿ lua'nnoom, tsoom:

—Manty'ia nn'aⁿ ndoo' ntyjii cha'cwijom n'oom joona, sa_a cwi'ooca'na.

²⁵ Cwiicheⁿ cwii ndii' tionnda' Jesús l'o_oⁿ cjoo' lua'nnom tsaⁿñeeⁿ. Quia jo' nquiee nty'iaa' tsaⁿnchjaaⁿ ndo' mana n'maaⁿ, xueeya nty'iaaⁿ'aⁿ.

²⁶ Jnda chii jñom Jesús jom. Tso nnoom:

—Cja'to', cja'ndye'yu' wa'. Ticwinoom' quii' tsjoom, meiⁿ tintsu' nnom meiⁿcwii ts'aⁿ chiuu tuii.

Macwji'yuu'ñe Pedro na Jesús cwiluiñê Cristo

(Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)

²⁷ Jnda chii jlui' Jesús tsjoom Betsaida ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eñê. Ty'ena njoom nch'u ndyuaa tsjoom Cesarea Filipino. Ndo' xcwe na ñjomndyena nato, tax'eeⁿ nda_ana, tsoom:

—¿'Ñeeⁿ cwilue nn'aⁿ na cwiluiindy_o?

²⁸ Naⁿñeeⁿ t'o_ona, jluena:

—Nt'om nn'aⁿ cwilue na 'u Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ. Ndo' nt'omcheⁿ cwilue Elías 'u. Sa_a nt'omcheⁿ cwilue na 'u cwii profeta na jnda wando'xco'.

²⁹ Quia jo' tax'eennaⁿ'aⁿ ndyueena, tsoom:

—Ndo' 'o je', ¿'ñeeⁿ juu cwindu'yo' na cwiluiindy_o?

T'o Pedro, tso:

—'U maxjeⁿ nquii Cristo cwiluiindy_u'.

³⁰ Jesús ñecwii ñ'oom sa_a'ntjoom na ticaluena nnom meiⁿcwii ts'aⁿ na cwiluiñê na ljo'.

Matseicandii Jesús cantyja na nncueeⁿ'eⁿ

(Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)

³¹ Quia jo' to_oⁿ'o_oⁿ na tyo'moo_oⁿ nda_ana cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na cwiluiñê ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Tsoom jndye nawi' tseixmaaⁿ na catjoom. Ndo' tyo'moo_oⁿ na xocato'ñoom

nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye jom, meiⁿ ntyee na cwiluiitquiendye, meiⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Maxjeⁿ nla'cuee'na jom sa^a xuee jnda ndyee, nncwando'nnaaⁿaⁿ na nncueeⁿeⁿ.

³² Ndyeyu seineiⁿ ñ'oommeiⁿ nda^ana. Ndo' Pedro tjañ'oom Jesús cwii ntyja. To^on^on na matseitaaⁿaⁿ juu na nmeiⁿ matso na nluui.

³³ Teiqueⁿ Jesús, nty'iaaⁿaⁿ nda^a nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Seitaaⁿaⁿ Pedro, tsoom:

—Quindyoo' nacañomya 'u na matseijomndyu' ñ'eⁿ Satanás. Ee ñ'oom na matsei'tiuu' jnaⁿna' cwe' cantyja na cwila'tiuu nn'aⁿ, nchii cantyja na l'ue ts'om Ty'o^ots'om.

³⁴ Quia jo' t'maaⁿ cwii tmaaⁿ nn'aⁿ yuu na m'aaⁿ ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tsoom nda^ana:

—Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'om na nncw'aa'ñe ja, cwji'ñê cantyja na matseitiuu nqueⁿ. Caljoya ts'oom nawi' na matjoom, meiiⁿ cueeⁿeⁿ. Ndo' candyontyjo^on cantyja na mats'aa.

³⁵ Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mañequiaaⁿñe na catjom ljo' na nntjom ee na m'aaⁿ cantyja 'naⁿya ñequio ñ'oom naya, juu tsaⁿñeeⁿ nluin'maaⁿñê. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mal'uee'ñe cheⁿnquii chiuu nluin'maaⁿñe, majo'to jo' nntsuuñe.

³⁶ Meiiⁿ cha'waa tsjoomnancue cuaana' cwentaa' ts'aⁿ, sa^a ¿yuu waa na mateijndeina' juu ee xoc'ona' ñ'eⁿñê na ticatsuuñe añmaaⁿaⁿ?

³⁷ ¿Aa nda^a nnts'aa ts'aⁿ na nnjoml'ua na nluin'maaⁿñe añmaaⁿaⁿ? Cwaaⁿ nda^a.

³⁸ Tiempo je' laxmaⁿ nn'aⁿ na ticala'yuy'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'o^ots'om ndo' la'xmaⁿna jnaⁿ, xeⁿ jnaaⁿna ja ñequio ñ'oom naya na mañequia, mati ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, quia na ndyondaa' ñequio na matsei'maaⁿñena' Tsoty^a ñequio ángeles na lju' n'om, nnc'ooⁿ na jnaaⁿa naⁿñeeⁿ.

9

¹ Mati tso Jesús nda^ana:

—Mayuu'cheⁿ ndyeyo' nntsjo^o, m'aⁿ nn'aⁿ ñjaaⁿ na xocwjena hasta xeⁿ jnda nty'iaanda^ana na matsaⁿntjom Ty'o^ots'om ñequio cha'tso najnda na matseixmaaⁿ.

Seichuii'na' Jesús

(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)

² Jnda na teinom yom xuee, tjañ'oom Jesús Pedro ñ'eⁿ Jacobo ñ'eⁿ Juan. Ty'ena cwii sjo nandyeyu na ñenqueena. Ndo' jo' jo' seichuii'na' jom jo nda^ana.

³ S'aana' na caxuee liaⁿaⁿ, canchii'tina' cha'na tsaaⁿ. Meiⁿ tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na nda^ammaⁿ cwii liaa na nleicanchii'ti juuna' cha'na liaⁿaⁿ.

⁴ Ndo' xjeⁿñeeⁿ teitquioo'ñe Elías ñ'eⁿ Moisés na cwila'neiⁿna ñ'eⁿ Jesús.

⁵ Quia jo' tso Pedro nnom Jesús:

—Jeeⁿ ndya' ya na m'aaⁿya ñjaaⁿ. Cwa, nl'aayâ ndyee xquie' ncwaⁿ. Cwii cwentaa' nncu', cwii cwentaa' Moisés, ndo' cwii cwentaa' Elías.

⁶ Ñ'oommeiⁿ tsoyom cwe' nc'e na seiñ'eeⁿñ'eⁿna' jom ee na jeeⁿ ndya' cwicyuena.

⁷ Quia jo' jndyocue cwii nchquiu na seincwaaⁿñena' nacjoona. Ndo' teic'uaa na seineiⁿ Ty'o^ots'om naquii' nchquiu'ñeeⁿ, tsoom:

—Luaañe Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'o^onya. Candyeyo' ñ'oom na matseineiⁿ.

⁸ Mats'iaa jo' quia jleity'iomnda^ana, jliuna cwa tac'oomñe Elías ñ'eⁿ Moisés ñ'eⁿndyena. Macand^a ñenquii Jesús cwim'aaⁿ.

⁹ Yocheⁿ na cwinquiocuenta sjo'ñeeⁿ, saⁿntjom Jesús na meiⁿcwii ñ'oom ticaluena nda^a nn'aⁿ chiuu waa na nty'iaana na seichuii'na' jom. Ñequii'cheⁿ na nla'neiⁿna ñ'oomwaa' quia jnda mawando'xcoom xeⁿ jnda jla'cuee' nn'aⁿ jom.

¹⁰ Ndo' tyola'wena ñ'oom'ñeeⁿ ñequio na jeeⁿ xcwee' n'omna. Tyota'x'eendye cheⁿnqueena nda^ana ljo' ñecatso ñ'oom na tsoom na quia nncwando'xcoom na nncueeⁿeⁿ.

11 Quia jo' jluena nnoom:

—Nquiee nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés cwilue macaⁿna' na Elías nndyojñeeⁿ.

—¿Chiuu na luaa' cwilue naⁿñeeⁿ?

12 Ndo' t'o Jesús ndaⁿana tsoom:

—Mayuu' na ncwjee'jndyee Elías na nntseijndaa'ñê cha'tso. Saa ja na cwiluiindyos'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, ¿chiuu waa na matso ljeii 'naaⁿ Ty'o^oots'om cantyja 'naⁿya? Matsona' na jndye nawil' catjoⁿ ndo' nnc'om nn'aⁿ na ticuee' n'omna ja.

13 Saa matsjoo^o ndaa'yo' na nquii na cwiluiñee Elías, jnda tyjeeⁿeⁿ, ndo' tyol'a nn'aⁿ cha'xeⁿ na l'ue n'omna ñ'eⁿñê ee luaa' matso ljeii 'naaⁿ Ty'o^oots'om na tseixmaaⁿ na catjoom.

Sein'maⁿ Jesús cwii tyochjoo

(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)

14 Jnda na tquiennda'na yuu ljoo'ndye nt'omcheⁿ nc'iaana, quia jo' nty'iaana na jnda tqie'cañom cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye nacañoom naⁿñeeⁿ. Ñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, na cwila'ñ'eeⁿ ndyueena ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ.

15 Ndo' nn'aⁿ tmaaⁿñeeⁿ quia na nty'iaana jom, t'omna na jeeⁿ tjawee' n'omna. Jla'tyuua'na, ty'ecatjomndyena jom. Tquiana na xmaⁿñê.

16 Quia jo' tax'eeⁿ ndaⁿana, tsoom:

—¿Ljo' ñ'oom na jeeⁿ cwilañ'eeⁿ ndyuee'yo'?

17 Cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ naquii' tmaaⁿ naⁿñeeⁿ, t'ooⁿ. Tsoom:

—Maestro, jndyoñ'oⁿya ti'jndaaya ñjaaⁿ, ee maleiñ'oom jndyedia jom ndo' mach'ee na tileicatseineiiⁿ.

18 Ndo' meiⁿyuucheⁿ na m'aaⁿñê quia jnda jnaⁿna' maxjeⁿ matseiquioo jndyedia jom nomtyuaa. Cwilui' chom' ñ'om, mati manqueeⁿ ndei'n'oom, ndo' cwileiquiñê. Ma'ndiina' jom na tajneiⁿ. Ndo' jnda s'aa ty'oo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' na catjeii'na jndyedia'ñeeⁿ, saa tîcandaⁿ l'ana.

19 Quia jo' tso Jesús:

—'O nn'aⁿ na ticala'yu'ya' n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'o^oots'om, ¿cwanti yo macaⁿna' na cwii nljoo'ndyo ñ'eⁿndyo' na m'mooⁿtya ndaa'yo'? ¿Cwanti xuee cwii nndaⁿ nntseiquii ts'ooⁿya ñ'eⁿndyo'? Quio'ñ'om'yo' tyochjoom'aaⁿ ñjaaⁿñe.

20 Quia jo' tqioñ'omna tyochjoo na m'aaⁿ Jesús. Ndo' quia nty'iaa' jndyedia Jesús, s'aana' na tyocoñoomñena' tyochjoo'ñeeⁿ. Tiooñê nomtyuaa, tyotseicantyeⁿñê ndo' tyocalui' chom' ñ'om.

21 Ta'x'ee Jesús nnom tsotye tyochjoo, tsoom:

—¿Cwanti xuee na luaa' matjoom?

T'o tsotyeⁿ, tso:

—Xjeⁿ na cachjooñêcheⁿ jnaⁿna'.

22 Ndo' teijndye ndii' matseiquioona' jom quii' chom ndo' quii' ndaa, cha cueeⁿeⁿ. Jo' chii c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿndyô xeⁿ waa na nndaⁿ nntsa', cateijndei' jâ.

23 Tso Jesús nnom:

—Matsu' xeⁿ nndaⁿ nts'aa. Cha'tso nndaⁿ nluii quia na matseyu' ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'o^oots'om.

24 Quia jo' jndei seineiⁿ tsotye tyochjoo, tso:

—Ja matseyu'a. Cateijndei' ja na nntseyu'yatya.

25 Quia na nty'iaa' Jesús na ntyjantyja jaawijndyendye nn'aⁿ nacañom'm, quia jo' seitiaaⁿ jndyedia'ñeeⁿ, tsoom:

—'U jndyedia na mache' na cantaa nn'aⁿ ndo' na tileicala'neiⁿna, matsa'ntjoⁿ na calui' ndo' tajom nncja'quie'nnda' naquii' ts'om tyochjoom'aaⁿ.

26 Quia jo' jndei seixuaa jndyedia. S'aaⁿ na jeeⁿ tyocoñoomñena' tyochjoo, mana jlueeⁿeⁿ. 'Ndiina' juu cha'cwijom ts'oo. Jo' chii majndyeta nn'aⁿ jluena na jnda tue' tyochjoo.

²⁷ Saa Jesús t'ueeⁿ ts'o tyochjoo'ñeeⁿ, seiweeⁿ juu. Mañoom' teintyjee'.

²⁸ Jnda jo' tjaquiee' Jesús quii' w'aa. Tju'na' na ñenqueⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Ndo' ta'x'eena ñ'oom'ñeeⁿ 'ñom, jluena:

—¿Chiuu waayuu na já tîcandaa nntjeii'â jndyetiesiam'aaⁿ?

²⁹ Quia jo' tsoom ndaana:

—Cha'na jndyetiesiam'aⁿ, tjaa'naⁿ 'neeⁿ nndaⁿ nncwji' jooⁿ xeⁿ nchii na nntseineiⁿ ts'aⁿ nnom Ty'o^ots'om ndo' na nntseicwejn^oñe.

Matseicandiinna' Jesús na nncueeⁿeⁿ

(Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)

³⁰ Jnda na jlui' Jesús jo' jo' ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ty'ena, teinomna ts'ondaa Galilea. Saa tical'ue ts'oom na nliu nn'aⁿ na jo' wjaⁿ.

³¹ Ee ma'mo^o chiuu waa na nntjoom na cwiluiñê ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na ñnequiaa ts'aⁿ cwenta jom luee nn'aⁿ ndo' nla'cuee' jom saa xeⁿ jnda ndyee xuee na tueeⁿeⁿ maxjeⁿ nncwando'xoom.

³² Saa jooⁿ ticala'noⁿna ñ'oom na tsoom ndo' nquiaana na nnta'x'eena nnoom ljo' ñe'ca'moⁿna'.

¿Ñeeⁿ na t'maⁿti cwiluiñe?

(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)

³³ Tquiena Capernaum. Ndo' quia na jnda mam'aⁿna quii' w'aa, quia jo' tax'eeⁿ ndaana, tsoom:

—¿Cwaaⁿ ñ'oom ñejla'ncjoo'ndyo' ndaa ntyjee'yo' xjeⁿ na ñetquiioya nato?

³⁴ Saa jooⁿ yacheⁿ jla'cheⁿna, ee mayuu' xjeⁿ na ñeñjomndyena nato tyola'ncjoo'ndyena 'ñeeⁿ cwii jooⁿna t'maⁿti cwiluiñe.

³⁵ Jnda na tjacjoo Jesús, tqueeⁿñê canchoo'wendye jooⁿna na c'oontyjaa'tina. Tsoom ndaana:

—Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na maqueⁿ ts'om na nlco'nnomna' juu jo ndaa'yo', tsaⁿñeeⁿ matsona' na cju'ñecjeeⁿ ndo' candi'ntjoom ndaa cha'tso nc'iaaⁿaⁿ.

³⁶ Quia jo' t'ueeⁿ cwii tyochjoo, tcoom'm juu xcwe quii'ntaaⁿna. Jnda chii ty'oom juu ndo' tsoom ndaana:

³⁷ —Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na maco'ñom cwii yucachjoo ñequio xueya cha'na yucachjoom'aaⁿ, ja maco'ñom tsaⁿñeeⁿ. Ndo' ts'aⁿ na maco'ñom ja, nchii macanda ñennco maco'ñom. Mati maco'ñom nqueⁿ na jñoom ja.

Ts'aⁿ na m'aaⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mt. 10:42; Lc. 9:49-50)

³⁸ Tso Juan nnom Jesús:

—Maestro, nty'iaayâ cwii ts'aⁿ na macwji' jndyetiesiam'aaⁿ n'om nn'aⁿ ñequio xue'. Juu tsaⁿñeeⁿ tyootseijomñê ñ'eⁿndyo jaa. Jo' chii jla'tsaaⁿndyô jom.

³⁹ Saa tso Jesús ndaana:

—Tala'tsaaⁿndyo' jom ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ t'maⁿ ñequio xueya, xocats'aana' na ndanquia nntso cwii ñ'oom wi' nacjoya.

⁴⁰ Ee ts'aⁿ na tic'oom nacjoya, cwiluiñe ts'aⁿ na m'aaⁿ cantyja 'naⁿya.

⁴¹ Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñnequiaa meiⁿ ñechjoowi' ndaatoo na nncwe'yo' nc'e na cwilaxmaⁿ'yo' cantyja 'naⁿ nnc^o na cwiluiindy^o Cristo, mayuu'cheⁿ waa naya 'naaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

Quaaⁿya cwenta na tical'aya natia

(Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

⁴² Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nts'aa na catseitjooñe cwii ts'aⁿ na cachjoo matseyu' ñ'eⁿndyo, juu tsaⁿñeeⁿ yati xeⁿ cwityeⁿ cwii tsjo'suu xtyoom'm, ndo' catuee' nn'aⁿ jom ts'om ndaaluee.

⁴³ Xeⁿ na wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'oots'om jnaaⁿ cwii ts'o', catsa' xjeⁿ juuna' cha'cwijom na catyjee' juuna' cha tintsei'tjoondyu'ti'. Ee yati nntseixmaⁿ na ticantycwii na nncwando' meiiⁿ cha'cwijom na ticandaa' we ts'o' nchiiti na candaa'ndyu' ndo' nncju'na' 'u quii' b'io yuu na tijoom canduu' chom.

⁴⁴ Yuu tijoom cwje canti meiⁿ na nnduu' chom.

⁴⁵ Ndo' xeⁿ wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'oots'om jnaaⁿ cwii x'e', catsa' xjeⁿ cha'cwijom na catyjee' juuna' cha tintsei'tjoondyu'ti'. Ee yati nntseixmaⁿ na ticantycwii na nncwando' meiiⁿ cha'cwijom ticandaa' we nc'e' nchiiti na candaa'ndyu' ndo' nncju'na' 'u quii' b'io yuu na tijoom canduu' chom.

⁴⁶ Ndo' tijoom cwje canti meiⁿ na nnduu' chom.

⁴⁷ Ndo' xeⁿ cwe' cantyja na manty'ia' wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'oots'om, catsa' xjeⁿ cha'cwijom na cwji' ts'omnjom' cha tintsei'tjoondyu'ti'. Ee yati na nncja'quie' cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om meiiⁿ cha'cwijom na nchjaⁿ nchiiti na candaa' we n'omnjom' ndo' nncju'na' 'u quii' b'io

⁴⁸ yuu na tijoom cwje canti ndo' meiⁿ na nnduu' chom.

⁴⁹ 'Ee ticwii cwii ts'aⁿ nleichjeⁿñê ñequio chom. Cwila'chjeⁿ nn'aⁿ seii quioo' na cwiñe'quiana na cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om.

⁵⁰ Jeeⁿ l'ue tsjaaⁿ saa xeⁿ jnda' jlui' na chjeⁿna', tjaa yuu cwii nl'ue juuna'. Jo' chii 'o c'om'yo' cha'na tsjaaⁿ na xocalui' na chjeⁿna' quia jo' ñenquii'cheⁿ nleil'uendyo' quii'ntaaⁿ nc'ia'yo' ndo' tjoom' ñ'oom nnc'om'yo' ñ'eⁿndyena.

10

Tintseityuui' ts'aⁿ ljeii na tocoom

(Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)

¹ Cwiicheⁿ cwii ndii' jnaⁿ Jesús Capernaum, tjaaⁿ, tueⁿeⁿ ts'ondaa Judea. Teinoom cwiicheⁿ nantyyaa' jndaa Jordán. Tjomndyennda' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ yuu na m'aaⁿ. Quia jo' t'mooⁿ ndaana cha'xjeⁿ na quich'eeⁿ.

² Majuu xjeⁿñeeⁿ tquie'cañom nn'aⁿ fariseos na m'aaⁿ na ñe'cal'ana xjeⁿjom. Ta'x'eena nnoom:

—¿Aa matsa'ntjomna' na tsaⁿs'a nntseityueeⁿeⁿ ljeii na tocoom ñ'eⁿ scoom'm?

³ Jom t'ooⁿ, tsoom ndaana:

—Juu ñ'oom na tqeeⁿ Moisés, ¿ljo' matsona' na cal'a'yo'?

⁴ Quia jo' jlueⁿ:

—Moisés tquiaaⁿ na wanaaⁿ na nntyuii' ljeii na toco tsaⁿs'a ñequio scoom'm. Ndo' tsaⁿscu nnc'o'ñoom cwiicheⁿ ljeii na matsona' na macanda cwitoⁿndyena ñ'eⁿ saaⁿaⁿ.

⁵ T'o Jesús ndaana, tsoom:

—Cwe' ee na 'o jeeⁿ quie' n'om'yo', jo' na seiljeii Moisés ñ'oomwaa'.

⁶ Saa cantyjati xuee na to' Ty'oots'om na tqeeⁿ cha'tso, s'aaⁿ tsaⁿs'a ñ'eⁿ tsaⁿscu.

⁷ Ndo' tsoom: “Macwe' jo' na n'ndii tsaⁿs'a tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ, cha tyeⁿ nnc'oom ñ'eⁿ scoom'm,

⁸ ndo' wendyena ñe'cwii sei' nla'xmaⁿna.” Jo' chii meiiⁿ na we ts'aⁿ ñejla'xmaⁿna saa je' ñecwii ts'aⁿ cwiluiindyena.

⁹ Ndo' nc'e na luaa', seijndaa'ñe nquii Ty'oots'om na ñecwii ts'aⁿ cwiluiindyena, jo' chii ticatsona' na cwe' ts'aⁿ nntseityuui' na luaa' cwiluiindyena.

¹⁰ Ndo' quia na tquienda'na na waa w'aa, nquiee nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús jla'lcwii'ndyennda'na juu ñ'oomwaa'.

¹¹ Tsoom ndaana:

—Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na nntseityuui' ljeii na toco ñ'eⁿ scuu' ndo' nncoco ñ'eⁿ cwiicheⁿ yuscu, tsaⁿñeeⁿ waa jnaaⁿ nnom scuu' nc'e na matsona' cantyja 'naaⁿ na cwe' m'aaⁿya ñequio cwiicheⁿ yuscu.

12 Ndo' mati xeⁿ m'aaⁿ cwii yuscu na nntseyuyui' ljeii na toco ñ'eⁿ saa' ndo' nncoco ñ'eⁿ cwiicheⁿ tsaⁿs'a, majo'ti matseijndaa'ñena' na waa jnaaⁿ na m'aaⁿ ñ'eⁿ cwiicheⁿ tsaⁿs'a.

Matio'naa'ñe Jesús yocanch'u
(Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)

13 Ndo' tyonquiocho nt'om nn'aⁿ yocanch'u na m'aaⁿ Jesús na catioom l'ooⁿ nacjoona. Saa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jla'tia'na nn'aⁿ na tquiocho yocanch'u'ñeeⁿ.

14 Quia nty'iaa' Jesús na ljo' cwil'ana, seilioo'ñê ñ'eⁿndyena. Tsoom ndaana:

—Ca'ndye'yo' na quiontyjaa' yocanch'um'aⁿ ja. Tilacu'yo' joona, ee yuu na matsa'ntjom Ty'oots'om macanda nnc'ooquiee'ndye nn'aⁿ na ntyjaandye ja cha'na cwil'a yocanch'u.

15 Ñ'oom na mayuu' matsjoo ndaa'yo', meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ntyjaañe Ty'oots'om cha'na ntyjaandye yocanch'u ja, ndo' mañequiaañe na matsa'ntjom Ty'oots'om juu, tsaⁿ'ñeeⁿ ndaa nncjaaquiee'ñê cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om.

16 Quia jo' to'ñoom yocanch'u'ñeeⁿ naquii' l'ooⁿ. Tioom l'ooⁿ nacjoona na tio'naa'ñê joona.

Matseinei' tsa'ntya ñ'e Jesús
(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)

17 Tjatjati Jesús nato. Ndo' cwii tsaⁿs'a maleinom na jndyontyjaa' jom. Jndyoco' xtye jo nnoom. Tso:

—'U Maestro na ya ts'a'ndyu', ¿ljo' maca'na' na cats'aa cha nntseixmaⁿya na ticanty-cwii na nncwa'ndo'a?

18 Ndo' tso Jesús nnom:

—¿Chiuu na matsu' na ya ts'a'ndyo ja? Macanda nquii Ty'oots'om cwiluiñê na ljo'.

19 'U mantyji' ljeii naqui na matsa'ntjoom. Matsona': "Tinc'om'ya' ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ. Tintsei'cue' ts'aⁿ. Tinch'uee' 'naaⁿ ts'aⁿ. Tintseineiⁿ ñ'oom na cwe' cantu nacjoo' ts'aⁿ. Tiñenquiu'nn'aⁿ ts'aⁿ. Catseit'maa'ndyu' tsoty'e ñ'eⁿ tso'ndyo'."

20 Tsaⁿ'ñeeⁿ tsoom nnom Jesús:

—Maestro, cha'tso ñ'oommeiⁿ matseicandaya xjeⁿ na cachjoondyochaⁿ.

21 Jesús nty'iaaⁿ nnom tsaⁿ'ñeeⁿ. S'aana' na jeeⁿ wi' ts'oom juu. Tsoom nnom:

—Cwii waa na matseitjooⁿ 'u. Cja', cajndaⁿ cha'tso 'naⁿ. S'om'ñeeⁿ quiaa' ndaa ndyeñeeⁿ. Quia jo' nnc'oom' na tyandyu' nandye cañoom'luee. Ndo' caljoya ts'om' nawi' na nntjom' hasta meiiⁿ xeⁿ nntseicuee'na' 'u. Candyo'tsei'jomndyu' ñ'eⁿndyo.

22 Jnda na jñeeⁿ ñ'oomwaa' quia jo' jeeⁿ sei'ndaa'na' ntyjeeⁿ. Tjaaⁿ na chjoo' ts'oom ee jeeⁿ jndye 'naaⁿ niom.

23 Quia jo' taqueⁿ Jesús ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ nacañom'm na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tsoom ndaana:

—Nn'aⁿ na tyandyee jeeⁿ ndya' jndei'na' na ññe'quiandyena na nntsa'ntjom Ty'oots'om joona.

24 Jnda na jndyena ñ'oomwaa', seitsa'na' joona. Quia jo' tsonnaaⁿ ndaana:

—'O nn'aⁿya, joo nn'aⁿ na quit'maⁿ n'om 'naⁿ jeeⁿ jndei'na' na ññe'quiandyena na nntsa'ntjom Ty'oots'om joona.

25 Jndei'tina' na nncju'ñecje cwii tsa'ntya na nntsa'ntjom Ty'oots'om jom, nchiiti na nncwicandii'ñe quioo' camello tsue' x'e tsei'nchquia.

26 Jnda na jndyena ñ'oomwaa' yacheⁿ seiñ'eeⁿñ'eⁿna' joona. Ta'x'eendye cheⁿnquieena ndaa ntyjeena, jluena:

—Quia jo' ¿'ñeeⁿ ts'aⁿ ndaa nluin'maa'ñe?

27 Nty'iaa' Jesús ndaana, tsoom:

—Tijoom candaⁿ nncwji'n'maa'ñe cheⁿnquii ts'aⁿ. Macanda nquii Ty'oots'om ndaa nncwji'n'maa'ñê ts'aⁿ. Ee tjaa'naⁿ cwii na xocandaⁿ nnts'aaⁿ.

28 Ndo' tso Pedro nnom Jesús:

—Aa ndi' Ta, já jnda 'ndyaayâ cha'tso 'naa'yâ na cwitsaantyjooyâ naxeⁿ.

29 Tso Jesús ndaana:

—Candyeyo' nntsjoõ ñ'oom na mayuu'cheⁿ. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ma'ndii waa', oo ti'nquio oo ndyencjo, oo tsotyey, oo tsondyee, oo scuu' oo ntseinda, oo ndyuaa' nc'e na matseijomñe ñ'oom na mañequia na macwji'n'maaⁿñe Ty'ooots'om nn'aⁿ,

30 juu tsaⁿñeeⁿ tiempomeiiⁿñe nnco'ñoom siaⁿnto ndii'cheⁿ l'aⁿaⁿ, ti'nquioom, ndyencjoom, loñeeⁿ, ntseinaaⁿ, ndyuaaⁿaⁿ ñequio na nnta'wi' nn'aⁿ jom. Saa ncuee na cwii ndyona', ticantycwii na nncwanoom'm.

31 Ee jndye nn'aⁿ m'aⁿ na cwila'tiuu nquiee na t'maⁿ cwiluiindyey, saa nncue'ntyjo na nncju'cjena' joona. Ndo' jndye nn'aⁿ m'aⁿ na maju'cjena' saa ndanquia nntseiwendyena' joona.

Matseicandiinnda' Jesús na nncueeⁿeⁿ
(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34)

32 Jesús ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndyey ñ'eⁿñê, ñjomndyena nato na cwi'oona Jerusalén. Jom wjaajñeeⁿ jo ndaana. Jeeⁿ matseiiⁿeeⁿna' joona ndo' cwicyatyuena na cwi'oontyjoona naxeeⁿeⁿ. Quia jo' tjei'ñooⁿ nn'aⁿ na canchoo'wendyey, toõⁿ na matseineiiⁿ ndaana chiuu waa na nntjom nqueⁿ.

33 Tsoom:

—Queⁿ'yo' cwenta, macwitsaawaaya Jerusalén. Ndo' ja na cwiluiindyey ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee ññequiaa ts'aⁿ cwenta ja luee ntyey na cwiluiitquiendyey, ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na nla'jndaa'ndyetyeⁿna na nnc'ioⁿ ndo' ññequiana cwenta ja luee nn'aⁿ na nchii judíos.

34 Ndo' naⁿñeeⁿ nneiⁿ'ncona ndo' njñomna ndaajnaⁿ ja. Nntjaa'na ja ñ'eⁿ tjaⁿtsei' ndo' nla'cuee'na ja. Saa xuee jnda ndyey nncwa'ndo'xcõ.

Jacobo ñ'eⁿ Juan cwitaⁿna cwii naya
(Mt. 20:20-28)

35 Quia jo' ntseinda Zebedeo, Jacobo ñ'eⁿ Juan tquiontyjaa'na Jesús, jluena:

—Aa ndi' Ta, l'ue n'ooⁿyâ na ññequiaa' cwii naya na cwitaaⁿyâ njom'.

36 Tsoom ndaana:

—¿Ljo' l'ue n'om'yo' na cats'aa 'o?

37 T'oõna nnoom, jluena:

—Quia jnda mam'aaⁿ yuu na matseit'maaⁿñena' 'u, quiaa' na cwii já nncwacatyeeⁿ ntyja' ntyjaya ndo' cwiiⁿcheⁿ já nncwacatyeeⁿ ntyjatymaaⁿ.

38 Quia jo' matso Jesús ndaana:

—'O maxjeⁿ ticala'nõⁿ'yo' ljo' cwitaⁿ'yo' nõõⁿ. Na wi't'maⁿ na nncwinõõⁿ, ¿aa ndaa nnaⁿndyo'? ¿Aa ndaaⁿ njoya n'om'yo' na nla'cwjee nn'aⁿ 'o cha'xjeⁿ na jnda ljoya ts'ooⁿ na nla'cuee'na ja?

39 Joona t'oõna, jluena:

—Nndaã.

Tsoom ndaana:

—Mayuu' macaⁿna' na mañejuu nawi' na nncwinõõⁿya, nncwi'nom'yo'. Ndo' macaⁿna' na caljoya n'om'yo' na nla'cwjee nn'aⁿ 'o cha'na cwiljoya ts'ooⁿ na nla'cuee'na ja.

40 Saa nchii nncõ tseixmaⁿya na nntseijndaa'ndyey 'ñeeⁿ juu nncwacatyeeⁿ ntyjaa'a ntyjaya oo ntyjatymaaⁿ. Nquii Ty'ooots'om ññequiaaⁿ naya'ñeeⁿ ndaa nn'aⁿ na jnda seijndaa'ñê na nnto'ñoom juuna'.

41 Ndo' joo nquindyey naⁿñeeⁿ na cwila'jomndyey ñ'eⁿ Jesús toⁿ'na tyola'wjeena we nc'iaana Jacobo ñ'eⁿ Juan.

42 Jo' chii Jesús tcwaaⁿ joona, tsoom ndaana:

—'O manquiyo' nn'aⁿ na cwiluiitquiendye cwii cwii tsjoomnancue cwila's'andyena ndaaⁿ nn'aⁿ na cwitsaⁿntjomna. Ndo' nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndye cwiqueⁿna xjeⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacje 'naaⁿna.

⁴³ Saaⁿ nchii laa'ti' n'l'a'yo' quii'ntaaⁿ'yo'. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ 'o na ntyjaa' ts'om na nnc'oom na t'maⁿñe quii'ntaaⁿ'yo', tsaⁿ'ñeeⁿ matsona' na jom candi'ntjoom ndaaⁿ'yo'.

⁴⁴ Ndo' 'ñeeⁿ juu quii'ntaaⁿ'yo' na maqueⁿ ts'om na juu nlco'nnomna' jo ndaaⁿ'yo', matsona' na cateijndeii 'o.

⁴⁵ Ee ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee jndyoo^o na nndi'ntjoⁿya ndaaⁿ nn'aⁿ, nchii na nndye'ntjom nn'aⁿ nooⁿ. Ndo' jndyoo^o na ñequeiaandy^o na c'ioⁿ na nntiooⁿya jnaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye cha nndyaandyena jnaaⁿna na waa.

Matsein'maⁿ Jesús tsaⁿnchjaaⁿ na jndyu Bartimeo

(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)

⁴⁶ Ndo' tquiena tsjoom Jericó. Jndaⁿ jo' majaacalui' Jesús ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ndo' ñequio cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye. Juu xjeⁿ'ñeeⁿ wacatyeeⁿ tsaⁿnchjaaⁿ Bartimeo 'ndyoo nato. Jom jnda Timeo. Macaaⁿ ljo' na nleil'uee'ñê.

⁴⁷ Quia na jñeeⁿ na mawinom Jesús ts'aⁿ Nazaret, tooⁿ'oⁿ na matseixuaⁿ, tsoom:

—'U Jesús, na cwiluiindy^o tsjaaⁿ David na jndyowicantyoo', c'oom' na wi' ts'om' ja.

⁴⁸ Jndye nn'aⁿ jla'tia'na jom na catseicheeⁿ, saa jom yacheⁿ tyotseixuaatyeeⁿ, tsoom:

—'U, na cwiluiindy^o tsjaaⁿ David na jndyowicantyoo', c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿndyoo.

⁴⁹ Jesús tjameintyjeeⁿeⁿ, tsoom:

—Cwaⁿ'yo' jom.

Quia jo' tcwaⁿna tsaⁿnchjaaⁿ, jluena nnoom:

—C'om't'maaⁿndy^o ts'om'. Quicantyja' ee macwaaⁿ 'u.

⁵⁰ Ndo' jom cwe' tju'toom liaa na wanjoom'ñê, teicantyjaaⁿ, tjaaⁿ na m'aaⁿ Jesús.

⁵¹ Tax'ee Jesús nnoom:

—¿Aa waa na nntsa' ja?

T'oo tsaⁿnchjaaⁿ, tsoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, l'ue ts'ooⁿ na nleitquioya.

⁵² Tso Jesús nnoom:

—Cja'to'. Jndaⁿ n'maⁿ nc'e na matsei'yu' ñ'eⁿndyoo.

Mañoom' teitquoom'm. Tjantyjo^oⁿ naxeⁿ Jesús na ty'ety'etina nato.

11

Tjaquiee' Jesús Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Jndaⁿ ty'ewindyoona Jerusalén na nndyoo' tsjoom Betfagé ñequio Betania. Tquiena ndeyeu ta Olivos, quia jo' jñom Jesús we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na c'oona l'aa.

² Tsoom ndaana:

—Catsaaquie'yo' tsjoom chjoo la'ñeⁿ. Quia na jndaⁿ squie'yo' mantyjacheⁿ nliu'yo' cwii snom xcoo na ñjom. Juuyo' quioo' na meiⁿjom ndii' tyooljo ts'aⁿ. Cala'na'yo' ndo' quio'ñ'om'yo' juuyo' luaa.

³ Xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na nntso ndaaⁿ'yo' chiuu na luaa' cwil'a'yo', candu'yo' nnom na nquii tsaⁿ na matsaⁿntjom 'o tjo^oñê snom'ñeeⁿ ndo' mantya nntseicwanomnnaaⁿaⁿ juuyo'.

⁴ Quia jo' ty'ena, jliuna snom xcoo na ñjomyo' 'ndyoots'a waa' ts'aⁿ 'ndyoo nato. Ndo' jlacanaⁿna juuyo'.

⁵ Jlué nt'om nn'aⁿ na meintyjee' jo' jo':

—¿Ljo' cwil'a'yo'? ¿Chiuu na cwilacanaⁿ'yo' snom xcoom'aaⁿ'?

⁶ Joonna t'ooⁿna ndaaⁿ naⁿ'ñeeⁿ cha'xjeⁿ na jndaⁿ tso Jesús na caluena. Quia jo' 'ndye naⁿ'ñeeⁿ na c'oona.

⁷ Ty'eñ'omna snom xcoo na m'aaⁿ Jesús. Tioona liaana naxeⁿ'yo', jnda jo' tjaljoom juuyo'.

⁸ Jndye nn'aⁿ tyotsa'na liaana ts'om nato na wjaⁿ, ndo' nt'om tyotyje tsko, tyotsa' jooⁿ' ts'om nato'ñeeⁿ.

⁹ Ndo' nn'aⁿ na cwi'oojndyee ñequio nn'aⁿ na cwi'oontyjo, ñequii'cheⁿ tyola'xuaana, tyoluena:

—Matseit'maaⁿ'ñena' tsaⁿm'aaⁿ. Matio'naaⁿ'ñena' jom na macwjee'cañoom ts'iaaⁿ 'naaⁿ' Ta Ty'oots'om.

¹⁰ Matio'naaⁿ'ñena' jom na nntsa'ntjoom cha'xjeⁿ na ñesa'ntjom welooya David tiyo. Matseit'maaⁿ'ñena' Ty'oots'om nandyee cañoom'luee.

¹¹ Tjaquiee' Jesús naquii' tsjoom Jerusalén. Tjaaⁿ wats'om t'maⁿ. Ndo' quia jnda nty'iaaⁿ'aⁿ ndiocheⁿ naquii' wats'om quia jo' tjalcweeⁿ'eⁿ Betania ñ'eⁿ nn'aⁿ na canchoo'wendye ee na jnda tmaaⁿ.

Ñ'oomwi' tju' Jesús nacjoo' ts'oom higuera
(Mt. 21:18-19)

¹² Teincoo cwiicheⁿ xuee quia na m'aⁿna nato na jnaⁿna Betania, jndyo na ñe'jndo' Jesús.

¹³ Nty'iaa'tquiaaⁿ cwii ts'oom higuera na niom tscoo'na'. Seicandyoo'ñê, tja-canty'iaaⁿ'aⁿ aa nljeiiⁿ tą na nlqueeⁿ. Saa quia na tue'cañoom, cwe' tsko ljeiiⁿ ee tjocheⁿ na nncue' tą.

¹⁴ Tsoom nnom ts'oom'ñeeⁿ:

—Tajom xuee nntsa'nda' tą na nlquii ts'aⁿ.

Ndyecheⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na luaa' ñ'oom tsoom.

Macwji' Jesús nn'aⁿ na wi'ndye naquii' wats'om t'maⁿ
(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵ Jnda na tquienda'na Jerusalén, quia jo' cwiicheⁿ cwii ndii' tjaquiee' Jesús naquii' wats'om t'maⁿ. Jo' jo' niom jndye nnom 'naⁿ ñ'eⁿ quioo' na cwindaaⁿ nn'aⁿ ndo' cwila'jnda nn'aⁿ na macaⁿ'na' jooⁿna na cwila't'maaⁿ'ndyena Ty'oots'om. To' Jesús na tyocwjeeⁿ'eⁿ naⁿ'ñeeⁿ ch'eⁿ. Tyotseicantqueeⁿ meiⁿ'sa 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'jndyoondye s'om, ñequio ntsulaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ na cwindaaⁿ cantu'.

¹⁶ Meiⁿ tatinquiaaⁿ na nncwinom nn'aⁿ tach'eeⁿ wats'om t'maⁿ na cwilei'chona 'naⁿ.

¹⁷ T'mooⁿ ndaaⁿ naⁿ'ñeeⁿ, tsoom:

—Aa nchii mawaa ljeii 'naaⁿ' Ty'oots'om na matsona': “W'aya tseixmaⁿ'na' w'aa yuu cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue cwila'neiⁿ'na nnom Ty'oots'om.” Saa 'o cwil'a'yo' juuna' cha'cwijom tsue'tsjo' yuu na cwicatoo'ndye naⁿcanty'ue.

¹⁸ Ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, quia tyondyena na luaa' matso Jesús, tyol'ueendyena chiuu ya nl'ana na nla'cuee'na jom. Saa nquiaana na nnt'uena jom ee na cha'tsondye nn'aⁿ jeeⁿ tjawee' n'om ñ'oom na tyo'mooⁿ ndaa.

¹⁹ Ndo' ticwii tmaaⁿ tyocalui' Jesús Jerusalén.

Tcaaⁿ ts'oom higuera
(Mt. 21:20-22)

²⁰ Teincoo cwiicheⁿ xuee tei'nomnda'na x'ee ts'oom higuera'ñeeⁿ. Nty'iaana na jnda tcaaⁿ'ñ'eⁿ'na' xjeⁿ quii' nch'ioo'na'.

²¹ Quia jo' tjañjoom' ts'om Pedro, tsoom nnom Jesús:

—Canty'ia' Maestro, ts'oom na tju'wi' ñ'oom nacjoo' jnda tcaaⁿ'ñ'eⁿ'na'.

²² T'o Jesús, tsoom:

—C'om'yo' na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om.

²³ Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjō, meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'cwii waa na matseitiuu ndo' matseyoom'm naquii' ts'oom na nluii cha'xjeⁿ na matsoom, nntsoom nnom sjowaa': "Quicantyja', cja', cju'ndyu' ts'om ndaaluee." Ndo' nluii cha'xjeⁿ na matsoom.

²⁴ Cwe' jo' matsjō ndaa'yo', cha'tso na cwitaⁿ'yo' quia na cwilaneⁿ'yo' nnom Ty'oots'om, calayu'yo' na cwito'ñoom'yo' joona', quia jo' nnto'ñoom'yo' na cwitaⁿ'yo'.

²⁵ Ndo' quia xcwe na matsei'neiⁿ nnom Ty'oots'om xeⁿ waa na mach'eena' 'u ñ'eⁿ x'ia', catseit'maⁿ ts'om' jom, cha mati Tsotye' na m'aaⁿ cañoom'luee, nndā nntseit'maⁿ ts'oom 'u jnaⁿ na waa.

²⁶ Ee xeⁿ 'u tiñe'catseit'maⁿ ts'om' x'ia', mati Tsotye' na m'aaⁿ cañoom'luee xocatseit'maⁿ ts'oom 'u juu na matsei'tjōndyu'.

Cantyja 'naaⁿ' najndei na matseixmaⁿ Jesús

(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)

²⁷ Quia jo' cwiicheⁿ ndii' tquiennada'na Jerusalén. Ndo' yocheⁿ na matseicaañe Jesús nomch'eⁿ wats'om t'maⁿ ty'entyjaa' ntyee na cwiluiitquiendye jom, ñequio nn'aⁿ na cwit'mōⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaā nn'aⁿ judíos.

²⁸ Ta'x'eena nnoom:

—¿Ñeeⁿ najndei ñ'eⁿ na tjei' naⁿñeeⁿ wats'om? Ndo' ¿ñeeⁿ tquiaa na matsei'xmaⁿ juuna'?

²⁹ Tso Jesús ndāana:

—Mati nncwax'ā ja cwii ñ'oom ndaa'yo'. Cat'o'yo' nōⁿya quia jo' mati ja nntsjō ndaa'yo' ñeeⁿ juu tquiaa najndei na matseixmaⁿya na s'aaya na ljo'.

³⁰ Juu na tyotseits'oomñe Juan nn'aⁿ, ¿yuu jnaⁿ najndei na tyotseixmaaⁿ? ¿Aa na m'aaⁿ Ty'oots'om? oo ¿aa nn'aⁿ jlue na ljo' cats'aaⁿ? Cat'o'yo'.

³¹ Quia jo' to'na na tyola'neiⁿ cheⁿnquieena, tyola'ñ'eeⁿ ndyueena. Jluena:

—¿Chiuu l'uuyoō? Xeⁿ nl'uuya juu najndei na tyotseixmaaⁿ jnaⁿna' na m'aaⁿ Ty'oots'om, quia jo' majo'to nntso Jesús ndāaya: “¿Chiuu na ticalayu'yo' ñ'oom na tyoñequiaaⁿ?”

³² Ndo' xeⁿ nl'uuya na jnaⁿna' cwe' ee na nn'aⁿ jlue na ljo' cats'aaⁿ, ¿chiuu nntjōⁿyoō?

Luua' jla'tiuuna na nquiaana nn'aⁿ na jndyendye. Ee cha'tsondye nn'aⁿ cwila'yu' na mayuu'cheⁿ Juan cwiluiiñê profeta.

³³ Jo' chii t'ōona nnom Jesús, jluena:

—Aa jâ maxjeⁿ ticaliuuyâ.

Tsoom ndāana:

—Mati ja xocatsjō ndaa'yo' ñeeⁿ tquiaa najndei na matseixmaⁿya na mats'aa ts'iaaⁿmeiⁿ.

12

Nn'aⁿ na tyol'a cwenta l'oontjom

(Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)

¹ Quia jo' to' Jesús na tyotseineiⁿ ñ'oom tjañoom' ndaā naⁿñeeⁿ. Tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ. Jnoom'm l'ōō tauva nnom tyuaaⁿaⁿ. S'aaⁿ tiom ndiocheⁿ nnom ntjoom'm. Mati s'aaⁿ cwii peila na nnc'oocue ndaā na jndā 'ndiindyena ta'ñeeⁿ. Na macandā s'aaⁿ cwii tatsiaⁿndye yuu na nnts'aa ts'aⁿ cwenta ntjoom'm.

'Ndo' teijneiⁿ tyuaaⁿaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nl'a ts'iaaⁿ, jndā jo' tjayaaⁿ cwiicheⁿ ndyuaa.

² Quia na jndā tquie ntjom, jñoom cwii mosoom'm yuu m'aⁿ nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ tyuaaⁿaⁿ na ñe'quia naⁿñeeⁿ tā na tseixmaⁿ cwentaaⁿaⁿ.

³ Saā joona yacheⁿ t'uena moso'ñeeⁿ, cwajndii tyotjaa'na juu. Jñoomna juu na meiⁿcwii tjaa ljo' tjañ'oom.

⁴ Quia jo' jñomnaaⁿaⁿ cwiicheⁿ mosoom'm. Juu tsaⁿñeeⁿ jñomna ljo'. Jla'quiee'ndyena xqueⁿ ndo' tyola'jnaaⁿna juu.

⁵ Saa ts'aⁿ na 'naaⁿ tyuaa jñomnaaⁿ aⁿ cwiicheⁿ mosoom'm, tsaⁿ ñeeⁿ jla'cuee'na jom. Ndo' malaa'ti' l'ana ñequio jndye nt'omcheⁿ mosoom'm na jñoom. Tjaa'na nt'om naⁿ ñeeⁿ ndo' nt'om jla'cweena.

⁶ Ñecwii ts'aⁿ cwii m'aaⁿ na matseitoom na njñoom, nquii jnaaⁿ jo', na jeeⁿ candya' ts'oom. Tsaⁿ ñeeⁿ jñoom na macanda, ee luaa seitoom: “Matsona' na nla't'maaⁿ ndyena ti'jndaaya.”

⁷ Saa nquiee nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ tyuaaⁿ aⁿ, tyoluena ndaa ntyjeena: “Juu tsaⁿ m'aaⁿ nljo ntjomwaañe l'ooⁿ ee jom jnda nquii ts'aⁿ na 'naaⁿ tyuaawaa. Chiuu ticala'cuaa'a tsaⁿ m'aaⁿ cha jaa nljona' 'naaⁿ ya.”

⁸ Jo' chii t'uena tsaⁿ ñeeⁿ, jla'cuee'na jom. Ty'ecatquiee'na jom tquia nnom ntjom'ñeeⁿ.

⁹ Quia jo' tax'ee Jesús ndaana, toom:

—Nquii ts'aⁿ na 'naaⁿ tyuaa'ñeeⁿ, ¿chiuu nnts'aaⁿ? Maxjeⁿ ñoom, nntseicwjeⁿ naⁿ ñeeⁿ ndo' ñnequiaaⁿ tyuaaⁿ aⁿ ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nl'a ts'iaaⁿ.

¹⁰ ¿Aa tyoola'naⁿ yo' ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona': Majuuto tsjo' na tixocwil'ue nquiu luañeⁿ na cwil'a tsiaⁿ tsjo', jnda mawacatyeeⁿ na' nqui tsiaⁿ tsjo'?

¹¹ Nquii Ta Ty'oots'om seijndaa'ñe na ljo' ndo' jeeⁿ cwijaawee' n'ooⁿ ya na cwinty'iaaya na luaa' tuii.

¹² Ndo' nn'aⁿ na tyondye ñ'oommeiⁿ tyoqueⁿ ndyena na nnt'uena Jesús, ee jla'noⁿ na na cjoo joona seineiiⁿ ñ'oom tjañoom'waa'. Saa nquiaana nn'aⁿ na jndyendye, cwe' jo' ndyena jom, mana ty'ena.

¿Ñeeⁿ nnom ñe'quiana ts'iaaⁿ ndaana?

(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26)

¹³ Jndaⁿ quia nn'aⁿ fariseos jñoomna cwantindye nc'iaana ñequio nn'aⁿ 'naaⁿ Herodes na m'aaⁿ Jesús. Naⁿ ñeeⁿ nnc'omna cwenta ñ'oom na matseineiⁿ cha ndaa nnt'uiina' jom cantyja 'naaⁿ na'.

¹⁴ Jnda na tquiena na m'aaⁿ, jluena nnoom:

—Maestro, nquiuuyâ na maxjeⁿ ñ'oom na mayuu' matsei'neiⁿ ndo' ñecwii xjeⁿ mache' ñequio meiⁿ nquia nn'aⁿ ee titseiⁿ ñ'oom'ndyu' ljo' waa na cwiluiindyena. Mayuu' ñ'oom na ma'mooⁿ cantyja 'naaⁿ natoo' Ty'oots'om. ¿Aa matsaⁿ ntjomna' na nntiooⁿ ya ts'iaaⁿ ndaaya nnom César, oo aa ticatsaⁿ ntjomna'? ¿Aa laxmaaⁿ ya na catiooⁿ ya jo' oo aa ticalaxmaaⁿ ya?

¹⁵ Ndo' sei'noⁿ Jesús na cwe' cwilueyana. Tsoom ndaana:

—¿Chiuu na ñe'cat'ue'yo' ja? Quia'yo' cwii tsjo' ñjeeⁿ denario na nnty'iaaya.

¹⁶ Tquiiana cwii denario ndo' jnda na nty'iaaⁿ aⁿ tsoom ndaana:

—¿Ñeeⁿ 'ndyoo nnom luaa? Ndo' ¿ñeeⁿ xuee' teiljeii luaa?

Ndo' t'ooⁿ na, jluena:

—Tsaⁿ maⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ, César.

¹⁷ Ndo' tsoom:

—Catiom'yo' ts'iaaⁿ ndaa'yo' nnom César yuu na tseixmaⁿ na' cwentaaⁿ aⁿ. Ndo' mati quia'yo' cwentaa' Ty'oots'om yuu na tseixmaⁿ na' cwentaa' nqueⁿ.

Tjawee' n'omna ñ'oom na t'ooⁿ saa tiya nquiuna na ticat'uiina' jom.

Cwita'x'eena cantyja na nntando'nnda' nn'aⁿ

(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)

¹⁸ Jnda jo' tquio nt'om nn'aⁿ saduceos na m'aaⁿ Jesús. Naⁿ ñeeⁿ ticala'yuna na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja. Ta'x'eena nnoom, jluena:

¹⁹ —Maestro, waa ljeii na 'ndii Moisés luaya na matsona' xeⁿ tue' cwii tsaⁿ s'a ndo' 'ndiina' scuu' na ñenquii, tjaa'naⁿ ndana, quia jo' tyjee ts'oo'ñeeⁿ cocoom ñ'eⁿ scuu' xioom. Nnc'om ntseinaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ cha nntseinoomⁿ na tjaa ntseinda xioom t'om.

²⁰ Tyom'aⁿ ntquiee' naⁿnom na ñenquii ts'aⁿ ntseinda. Juu tsaⁿntquiee tocoom saa tyuaa' tueeⁿeⁿ, tjaa'naⁿ ndana ñ'eⁿ scoom'm.

²¹ Quia jo' tsaⁿ na jnda we tocoom ñ'eⁿ scuu' xioom saa mati jom tueeⁿeⁿ ndo' tjaa'naⁿ ndana ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ. Mati tsaⁿ na jnda ndyee tocoom ñ'eⁿ scuu' xioom ndo' majo'ti tjoom.

²² Malaa'ti' cha'tso ntquiee'ndye naⁿnom'ñeeⁿ tuncona ñequio yuscu'ñeeⁿ ndo' majo'ti quia tjana, tjaa'naⁿ ndana ñ'eⁿñe. Ndo' na macanda tue'to yuscu'ñeeⁿ.

²³ Ñe'cata'x'aayâ njom', Ta, quia na nnta'ndo'xco cha'tso nn'aⁿ na jnda tja, quia jo' ¿'ñeeⁿ cwiindye joona na nluii scuu' yuscu'ñeeⁿ? Ee jom ñet'oom scuu' cha'tso na ntquiee'ndye naⁿñeeⁿ.

²⁴ Matso Jesús ndaana:

—Aa nchii ñ'oomwaa' matseicanoo'na' na tixcwe cwitjei'yo' cwenta, ee meiiⁿ na cwila'naⁿyo' ljeii 'naaⁿ Ty'ooots'om saa ticala'no'yo' ljo' ma'mo'na'. Meiⁿ cantyja 'naaⁿ najndeii na matseixmaaⁿ.

²⁵ Ee quia na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja taxoc'unconnda' meiⁿ naⁿnom, meiⁿ naⁿlcu ee nnc'omna cha'na ángeles na m'aⁿ cañoom'luee.

²⁶ Saa cantyja 'naaⁿ ñ'oom na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja, ¿aa chii jnda ñejla'naⁿyo' libro na seiljeii Moisés yuu na matseinei'na' cantyja 'naaⁿ ts'oom niom na nty'iaaⁿaⁿ? Jo' jo' xcwe naquii' ntsaachom na cwico ts'oom'ñeeⁿ, teic'uaa na matseinei'na' Ty'ooots'om nnoom, tso: “Ja cwiluiindyō Ty'ooots'om cwentaa' Abraham, Isaac ndo' Jacob.”

²⁷ Jo' chii caliu'yo' na cwita'ndo' naⁿñeeⁿ ee jom nchii cwiluiiñê Ty'ooots'om cwentaa' loo. Jom cwiluiiñê Ty'ooots'om cwentaa' nn'aⁿ na cwita'ndo'. Cwe' jo' ma'mo'na' na 'o mei'chjoo ticala'no'yo'.

Ñ'oom na matsa'ntjom Ty'ooots'om na t'manti tseixma'na'
(Mt. 22:34-40)

²⁸ Cwii ts'aⁿ na ma'mo'na' ljeii na tqueⁿ Moisés tyjee'cañoom na m'aⁿ nn'aⁿ saduceos'ñeeⁿ. Tyondiiñecheeⁿ cha'tso ñ'oom na tyola'nei'na' ndo' tyoqueeⁿ cwenta na jeeⁿ xcwe ñ'oom t'o Jesús ndaana. Tax'eeⁿ nnom Jesús, tsoom:

—Quii'ntaaⁿ cha'tso ñ'oom' Ty'ooots'om na matsa'ntjomna', ¿cwaaⁿ cwii joona' na t'manti tseixma'na'?

²⁹ T'o Jesús, tsoom:

—Luaa matso ñ'oom na t'manti: “Candyeyo', 'o nn'aⁿ Israel. Nquii Ta Ty'ooots'om cwentaaya, macanda ñenqueⁿ cwiluiiñê na matsa'ntjoom.

³⁰ C'oom' na candya' ts'om' Ta Ty'ooots'om cwenta' ñequio na xcwee'ya ts'om', ñequio cha'waa na jnda ntyji', ñequio cha'waa na jndo'ya ts'om', ndo' ñequio cha'waa najndu'.” Luaa' ñ'oom na t'manti na matsa'ntjomna'.

³¹ Ndo' ñ'oom na jnda we matseijomna' ñ'oom'ñeeⁿ. Luaa matsona': “C'oom' na wi' ts'om' nc'ia' cha'xjeⁿ na jnda ntyji' ñequio nncu'. Tjaa'naⁿ cwiicheⁿ ñ'oom na t'manti na matsa'ntjomna' cha'na ñ'oommeiⁿ.”

³² Quia jo' t'o tsaⁿñeeⁿ na ma'mo'na' ljeii na tqueⁿ Moisés, tsoom:

—Maxjeⁿ ya, 'u Maestro. Luaa' ñ'oom na mayuu' matsu' na ñecwii Ty'ooots'om. Tjaa'naⁿ cwiicheⁿ na matsa'ntjom, macanda jom.

³³ Ndo' na nnc'oom ts'aⁿ na candya' ts'oom Ty'ooots'om ñequio na xcwee'ya ts'oom, ñequio cha'waa na jndo'ya ts'oom, ñequio cha'waa na jnda ntyjeeⁿ, ndo' ñequio cha'waa najneiⁿ, ndo' mati na nnc'oom na wi' ts'oom nc'iaaⁿaⁿ cha'xjeⁿ jnda ntyjii nqueⁿ, cha'tso nmeiⁿ l'ueti nchiiti quioo' na nlco na mañequiaa ts'aⁿ nnom Ty'ooots'om ñequio meiⁿnquia nt'omcheⁿ na cwiñe'quia nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena jom.

³⁴ Jnda na nty'iaa' Jesús na jndo' ts'om tsaⁿñeeⁿ ñ'oom na t'o, tsoom nnom:

—Jnda teindyoo' na ñnequiaandyu' na nntsa'ntjom Ty'ooots'om 'u.

Jnda jo' tjaa'naⁿ ñeeⁿ cwii jnda' ts'om na nncwax'eti.

Cristo cwiluiñê Jnda Ty'oots'om
(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)

³⁵ Cwiicheⁿ ndii' na tyom'aaⁿ Jesús naquii' wats'om t'maⁿ na tyo'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ, tsoom:

—Nquiee nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés cwiluena na nquii Cristo cwiluiñê tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo'.

³⁶ Saaⁿ manquiiiti David cantyja na t'moⁿ Espíritu Santo nnoom tsoom na Cristo cwiluiñê Ta na matsa'ntjom jom. Tsoom:

Nquii Ta Ty'oots'om tsoom nnom juu Ta na matsa'ntjom ja:

“Cajmaⁿ ntyjaa'a ntyjaya yuu na matseit'maaⁿñena' 'u

hasta xjeⁿ na jnda tsa'a nn'aⁿ na jndoo 'u na c'omna nacje 'naⁿ.”

³⁷ Cwe' jo' mawax'aaya ndaa'yo' ¿chiiu waayuu na cwiluiñê Cristo tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo' ee manquiiiti David tsoom na juu cwiluiñê Ta na matsa'ntjom jom?

Ndo' jndyendye nn'aⁿ ñequio na neiiⁿ na tyondyena ñ'oom na seineiⁿ.

Matseitia' Jesús nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés
(Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Naquii' ñ'oom na tyo'mooⁿ, tsoom:

—Cal'a'yo' cwenta nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ee joona jeeⁿ cjaawee' n'omna na nnc'o'nomna na cwee'na liaa jnda na tei'ncoo ndo' na nntaⁿ nn'aⁿ lueena na nla't'maaⁿndye joona ñequio na jndoo'cheⁿ nn'aⁿ.

³⁹ Joona jeeⁿ ñe'cwindyuaandyena ntsulá nacañoomticheⁿ naquii' lan'om ndo' majo'ti cwil'ana quia na cwicwa'na na waa xuee.

⁴⁰ Mati cwitjeii'na 'naaⁿ yolcu na jnda ljondye na tja s'aa, ndo' cha nntseicu'na' na luaa' la'xmaⁿna, jeeⁿ yo cwila'neiⁿna nnom Ty'oots'om. Jo' t'maⁿti nnt'uiiweeⁿeⁿ joona.

Tsjo'ñjeeⁿ na tquiaa yuscu na jñeeⁿñê
(Lc. 21:1-4)

⁴¹ Cwii xuee wacatyeeⁿ Jesús ndyeyu na meintyjee' castom na cwituee' nn'aⁿ s'om cwentaa' wats'om t'maⁿ. Nty'iaa'cheeⁿ na cwitioom nn'aⁿ s'om ts'om castom ndo' na jndye naⁿtya t'maaⁿ s'om cwitioomna.

⁴² Mati tyje'cañoom cwii yuscu na jnda ljoñe. Jeeⁿcheⁿ ndya' jñeeⁿñê. Tjacjoom'm we tsjo'ñjeeⁿ chjoo s'om wee na meiⁿchjoo tit'maaⁿ.

⁴³ Chii t'maⁿ Jesús nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tsoom ndaana:

—Na mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjoo, yuscum'aaⁿ ts'aⁿ na jnda tue' saa' ndo' jeeⁿ jñeeⁿñê, saaⁿ t'maaⁿti tjoom'm ts'om castom, nchiiti cha'tso nt'omcheⁿ.

⁴⁴ Ee cha'tsondye naⁿm'aⁿ tiomna s'om na cwe' waljoo' na cwilei'chona, saaⁿ jom meiiⁿ na jeeⁿcheⁿ nty'iaa'ñê, tju'ñ'eeⁿ cha'waati na maleiñ'oom na nntseijnaaⁿ na nlcwaaⁿaⁿ.

13

Matso Jesús na nntyuii' wats'om t'maⁿ
(Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Xjeⁿ na jaacalui' Jesús na waa wats'om t'maⁿ seineiⁿ cwii ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿñê, tso nnoom:

—Maestro, canty'ia', jeeⁿ tjacanjoom' ts'iaaⁿ na tuii ñ'eⁿ ljo'meiⁿ ndo' jeeⁿ neiⁿncoo' l'aameiⁿ.

² Tsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Mayuu' na jeeⁿ neiⁿncoo' l'aa na manty'ia'. Saaⁿ queⁿ cwenta, ljo'meiⁿ xo-caljoo'tyena' nacjoo nc'iaana'. Maxjeⁿ nntyuii'ñ'eⁿna'.

'Naaⁿ na cwit'mooⁿna' na manndyoo' na nntycwii
(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³ Ty'ena ta na jndyu Olivos ndyeyu yuu na meintyjee' wats'om t'maⁿ. Jo' jo' tjacjoo Jesús. Ndo' Pedro ñ'eⁿ Jacobo, ñ'eⁿ Juan ñ'eⁿ Andrés ty'entyjaa'na jom cha nnda^a nla'neiⁿna ñ'eⁿñê na ñenqueena. Ta'x'eena nnoom, jlueña:

⁴ —Catsu' nda^ayâ, ¿cwaaⁿ nncue'ntyjō na nluii nmeiⁿ? Ndo' ¿cwaaⁿ 'naaⁿ m'moⁿna' na manndyoo' nluii nmeiⁿ?

⁵ Quia jo' to' Jesús tyotseineiⁿ nda^ana:

—Cal'a'yo' cwenta na meiⁿcwii ts'aⁿ tinguu'nn'aⁿ 'o cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ.

⁶ Ee nleitquioo'ndye nn'aⁿ cwii cwii ntyja na nla'cajndyundyena xueya ee nluena na jooña cwiluiindyena Cristo. Ndo' jndye nn'aⁿ ñ'e'quio'nn'aⁿna na ljo' nl'ana.

⁷ 'Nnty'ia'yo' na ndyocwje'cañoom ntia' ndo' nleic'uaa ñ'oom na cwiluii ntia' cwiicheⁿ ntyja, saa^a tiñe'quiandyo' na nlacatyundyoy', ee maxjeⁿ jndei'na' na nmeiⁿ nncwinomjndyee. Saa^a tyoowe'ntyjō xjeⁿ na nntycwiiñ'eⁿ.

⁸ Nla'wendye nn'aⁿ cwii ndyuaa nacjoo nn'aⁿ cwiicheⁿ ndyuaa. Ndo' cwii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ nntseiweñe nacjoo' cwiicheⁿ tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ. Jndye joo nnts'eii ndo' nnc'oom jndo' t'maⁿ ndo' t'maⁿ nntseiñ'eeⁿna' nn'aⁿ. Saa^a cha'tso naw'i'meiⁿ cwe' we'yandyo la'xmaⁿna'. Quia nnquioo nt'omcheⁿ naw'i' na jaa'ti.

⁹ 'Saa^a 'o c'om'c'eendyo', ee m'aⁿ nn'aⁿ na ñ'e'quia cwenta 'o luee nn'aⁿ na cwilui-itquiendye naquii' lan'om ndo' jooña nnts'a'ntjomna na catjaa' nn'aⁿ 'o naquii' lan'om. Mati nl'a nn'aⁿ na jndei'na' nncwintyje'jnaⁿyo' jo nda^a gobiernom ñequio jo nda^a nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwitsa'ntjom nc'e na laxmaⁿyo' cantyja 'naⁿya. Ndo' na luaa' nntjom'yo', ñequiaana' na 'o nntjei'yuu'ndyo' ñ'oom naya 'naⁿya nda^a naⁿñeeⁿ.

¹⁰ Ee cwii tjōocheⁿ na nntsuu tsjoomnancue ñ'e'quia nn'aⁿ ñ'oom cantyja na macwji'n'maaⁿñe Ty'oōts'om nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue.

¹¹ Ndo' quia na nnt'uena 'o na ñ'e'quiiana cwenta 'o, tinc'om'yo' ñomtiuu cwaaⁿ ñ'oom na nndu'yo' nda^a naⁿman'iaaⁿ. Ee xjeⁿñeeⁿ m'moⁿ Ty'oōts'om cwaaⁿ ñ'oom na nnt'o'yo'. Ee nchii nlaneiⁿyo' ñ'oom na nquiu' ncjo'yo' saa^a nquii Espiritu Santo nnts'aaⁿ naquii' n'om'yo' ljo' ñ'oom na nndu'yo'.

¹² Maxio ts'aⁿ ñequiaa cwenta jom na cueeⁿeⁿ. Ndo' majo'ti nnts'aa ts'aⁿ ñ'eⁿ ntseinana. Ndo' nda nn'aⁿ nla'wendyena nacjoo lotyena, londyena, nl'ueendyena chiuu nncwje naⁿñeeⁿ.

¹³ Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ nla'jndoona 'o nc'e na m'aⁿyo' cantyja 'naⁿya. Saa^a juu ts'aⁿ na tyeⁿ cwiljoo'ñe ñ'eⁿndyō hasta na macanda, tsaⁿñeeⁿ nlui'n'maaⁿñê.

¹⁴ 'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na matsei'naaⁿ ñ'oommeiiⁿ, catsei'noⁿ ljo' ñecatsona'. Juu profeta Daniel, seiljeiⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ tsaⁿ na jeeⁿcheⁿ ndya' tiaa' na nntseityuii' cha'tso. Quia na nnty'ia'yo' na jnda^a mameintyjeeⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ yuu na meiⁿchjoo ticatsa'ntjomna' na nnc'oom, quia jo' 'o na m'aⁿyo' ts'ōnda^a Judea catsaalei'nom'yo' quii' ntsjō.

¹⁵ Ndo' majuu xjeⁿñeeⁿ, ts'aⁿ na ljo nacjoo' waa' yuu na su, ticandyocueeⁿ na nnc-jaaqueⁿeⁿ na nncwjeeⁿeⁿ 'naaⁿaⁿ. Catseityuaaⁿaⁿ, calei'noom.

¹⁶ Ndo' ts'aⁿ na m'aaⁿ jo jnda^a na mach'ee ts'iaaⁿ tyuaa', ticjaalcweeⁿeⁿ na nncjaaca-choom liaⁿaⁿ.

¹⁷ Juu xjeⁿñeeⁿ jeeⁿ wi' nntjoom yolcu na ndeiindyene ñequio joo yolcu na 'ndaandye nda.

¹⁸ Cataⁿyo' nnom Ty'oōts'om na nchii xcwe ncuee na teiⁿ na nlcaⁿna' na calei'nom'yo' naw'i'ñeeⁿ.

¹⁹ Ee quia ljo'cheⁿ nnquioo cwii naw'i' na t'maⁿticheⁿ na meiⁿjom ndii' tyootjoom nn'aⁿ cantyjati na tqueⁿ Ty'oōts'om tsjoomnancue hasta je'. Ndo' xuee na cwiwjaatina' meiⁿ tajom cwinluiinda' cwiicheⁿ naw'i' cha'na juuna'.

²⁰ Xeⁿ nchii nquii Ta Ty'oōts'om tqueeⁿ na tijndyete xuee nnc'oom naw'i'ñeeⁿ, meiⁿcwii ts'aⁿ xocalui'n'maaⁿñe cantyja 'naaⁿna'. Saa^a nc'e na wi' ts'oom joo nn'aⁿ na jnda^a tjeii'ñê cwentaaⁿaⁿ, jo' chii nnts'aaⁿ na tijndyete xuee nnc'oom naw'i'ñeeⁿ.

21 'Ndo' xeⁿ quia ljo' nntso cwii ts'aⁿ ndaa'yo': "Canty'ia'yo', ljo m'aaⁿ Cristo", oo nntso: "Canty'ia'yo', laa'ñeⁿ m'aaⁿ", ticalayu'yo'.

22 Ee maxjeⁿ nlquie'cañom profetas na tiyuu' ñ'oom cwiñequia ñequio nn'aⁿ na nlue na joona cwiluiindyena Cristo. Nl'ana jndye nnom 'naaⁿ t'maⁿ ñequio ts'iaaⁿ t'maⁿ na nnc-jaawee' n'om nn'aⁿ hasta nguiee nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿ aⁿ ññequio'nn'aⁿ ts'iaaⁿ ñeeⁿ joona xeⁿ na ndaaⁿ nl'ana. Saa Ty'ooots'om tixonquiaaⁿ na ndaaⁿ nl'ana.

23 Cha'tso nmeiⁿ jnda tsjoo ndaa'yo' cwii tjocheⁿ na nluii cha cal'a'yo' cwenta.

Luaa nncuaa quia na ndyonnda' Jesús

(Mt. 24:29-35, 42-44; Lc. 21:25-36)

24 'Ncuae quia na jnda teinom nawi' t'maⁿ ñeeⁿ, quia jo' nleijaaⁿ ñe ñe'quiom', ndo' taxocwixueeⁿ chi'.

25 Nntquiaandye cancjuu. Ndo' cha'tso najnda na matseixmaⁿ tsjo'luee nntyuii'.

26 Quia ljo'cheⁿ nnty'iaa nn'aⁿ ja na cwiluiindyö tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na macwjacañooⁿ nda'a tsjoomnancue. Nndyoo naquii' nchquiu ñequio najndei na matseixmaⁿ ya ndo' ñequio na neiⁿ ncoo' nacaxuee na matseit'maaⁿ ñena' ja.

27 Njñooⁿ ya ángeles 'naⁿ ya na c'oona cwii cwii ntyjaa' tsjoomnancue ndo' mati ndiocheⁿ cañoom'luee na nla'tjomna nn'aⁿ na jnda tjeii'ndyö cwentaya.

28 'Cala'noⁿ yo' 'naaⁿ na ma'moⁿ na' ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ ts'oom higuera. Quia na cwinty'ia'yo' na cwintei' l'ona' ndo' cwicandei' tsc'onda juuna', quia jo' cwila'noⁿ yo' na jaawindyoo' ncueesua'.

29 Majo'ti quia na cwinty'ia'yo' na cwiluii cha'tso nmeiⁿ na jnda tsjoo ndaa'yo', quia jo' cala'noⁿ yo' na jnda teitsioo' m'aaⁿ na'. Mawaa mawaa xjeⁿ nncwjacañooⁿ nda'a.

30 Candye'yo' nntsjoo, mayuu'cheⁿ na xocwjeñ'eⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ je' hasta xjeⁿ na jnda seicandaa'ñena' cha'tso ñ'oommeiⁿ.

31 Tsjo'luee ñ'eⁿ tsjoomnancue nntycwiiñ'eⁿ na' saa ñ'oom 'naⁿ ya maxjeⁿ nntse-icandaa'ñena'.

32 'Saa meiⁿ cwii ts'aⁿ ticaljeii cwaaⁿ xuee ndo' 'ñeeⁿ xjeⁿ na nluii cha'tso nmeiⁿ. Meiⁿ ángeles na m'aⁿ cañoom'luee ticaliuna, meiⁿ ja na cwiluiindyö Jnda Ty'ooots'om ticaljeiia cwaaⁿ. Macandā ñenquiicheⁿ Tsotyaya ntyjeeⁿ.

33 'Jo' chii c'om'c'eendyo' ndo' queⁿ yo' cwenta. Ndo' calaneiⁿ yo' nnom Ty'ooots'om, ee ticaliu'yo' cwaaⁿ nncue'ntyjo tiempo'ñeeⁿ.

34 Nmeiⁿ matseijomna' cha'na mach'ee cwii ts'aⁿ na wjaa cwii ndyuaa na tquia. Cwii tjocheⁿ na nnaaⁿ waⁿ aⁿ, nnty'ioom ts'iaaⁿ mosoom'm, cwii cwii nnom ts'iaaⁿ na cwii cwiindyena. Ndo' nntsa'ntjoom ts'aⁿ na mach'ee cwenta 'ndyoots'a na ñe'quii'cheⁿ cats'aa cwenta.

35 Malaa'ti' matseijomna' 'o ee na ticaliu'yo' 'ñeeⁿ xjeⁿ na nncwjee' nquii na matsa'ntjom 'o. ¿Aa nncwjeeⁿ eⁿ natmaaⁿ, oo aa nateijaaⁿ? ¿Aa nncwjeeⁿ eⁿ xcwe tsjom, oo aa na jaancoo? Jo' chii c'om'c'eendyo'.

36 Ee ticatsona' na mats'ia jo' nncwjeeⁿ eⁿ ndo' nljeiiⁿ 'o cha'cwijom na cwinda'yo'.

37 Ñ'oom na jnda tsjoo luaa' ndaa'yo', juuna' matsjoo ndaa'yo' na cha'tsondyo', ñe'quii'cheⁿ c'om'c'eendyo'.

14

Cwi'maⁿ na na nnt'uena Jesús

(Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

1 We xuee cwii tjo na nncuae' xuee pascua ñequio xuee na cwicwa' nn'aⁿ ntyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'. Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, tyol'ueendyena chiuu nl'ayoona na ñe'quio'nn'aⁿ na Jesús cha nnt'uena jom, ndo' na nla'cuee'na jom.

2 Jla'tiuuna, jluena ndaaⁿ ntyjeena:

—Saa ticat'uaaya jom xcwe ncuee, tints'aana' na nla'wendye nn'aⁿ nacjooya.

Tu'nquio María ncheⁿ nacjoo' Jesús
(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³ Tyom'aaⁿ Jesús tsjoom Betania, waa' Simón, ts'aⁿ na ñechuu tycu lepra. Yocheⁿ na meindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa, tue'cañoom cwii yuscu na malei'ñ'oom cwii tsioo na tuii ñ'eⁿ tsjo' canchii' na jndyu alabastro. Ñjom ncheⁿ na jndyu nardo na jeeⁿ cachi, ndo' jeeⁿ jndana'. Tyjeeⁿ yuu na ta'tyeⁿ tsioo'ñeeⁿ, chii tu'nquioom ncheⁿñeeⁿ xqueⁿ Jesús.

⁴ Nt'om nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo' jla'líoo'ndyena nacjoo' yuscu'ñeeⁿ. Jluena ndaa ntyjeena:
—Jeeⁿ ndya' cwe'chi ncheⁿ 'naaⁿaⁿ na seicatsoom.

⁵ Yati xeⁿ teil'uana' ee nncwinom ndyee siaⁿnto denarios nncwji'na'. S'om'ñeeⁿ nnluii naya ndyeñeeⁿ.

Jnaaⁿ luaa' na tyola'wjeena yuscu'ñeeⁿ.

⁶ Saa tso Jesús:

—Ca'ndye'yo' tsaⁿm'aaⁿ! ¿Chiuu na cwila'líoo'ndyo' ñ'eⁿñê? Ee jeeⁿ tjacañjoom' nayawaa' na s'aaⁿ ñ'eⁿndyo.

⁷ Ee ja nchii ñequii'cheⁿ nnc'ooⁿya ñ'eⁿndyo'. Saa ndyeñeeⁿ ñequii'cheⁿ na m'aⁿna quii'ntaaⁿyo' ndo' quia na ñe'cal'a'yo' naya joona, wanaaⁿ.

⁸ Yuscum'aaⁿ s'aaⁿ cwanti na nndaā nnts'aaⁿ. Jom tu'nquioom ncheⁿ nacjoya cwii tjocheⁿ na nnt'iuu nn'aⁿ ja.

⁹ Na mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjoō, meiⁿyuucheⁿ na ññe'quia nn'aⁿ ñ'oom cha'waa tsjoomnancue na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ, maxjeⁿ nla'neiⁿna cantyja 'naaⁿ naya na s'aa yuscum'aaⁿ cha ticatsuu ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ.

Judas mañequiaaⁿ cwenta Jesús luee ntyee
(Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)

¹⁰ Jnda tuii na luaa', quia jo' Judas Iscariote, cwindye nn'aⁿ na canchoo'wendye, tjaaⁿ na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye na nntseijndaa'ñê ñequio joona na ññequiaaⁿ cwenta Jesús lueena.

¹¹ Jnda na jndye naⁿñeeⁿ na ljo' nnts'aaⁿ tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿna. T'maⁿna na ññe'quiiana s'om nnoom. Quia jo' Judas tyol'uee'ñetyeeⁿ chiuu ya nnts'aaⁿ na ññequiaaⁿ cwenta Jesús lueena.

Seijndaa'ñe Jesús na nncuaa Cena
(Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹² Quia jo' xuee na cwiwityeⁿ ncuee na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee', mañejuu xuee na cwila'cwjeena canmaⁿ nch'u, nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús ta'x'leena nnoom, jluena:

—¿Yuu l'ue ts'om' na nntsaalajndaa'ndyô cantyja 'naaⁿ xuee pascua, na nleiñ'oom' na nlqui' catsmaⁿ chjoo?

¹³ Ndo' jñoom we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê cwii l'aa. Tsoom ndaāna:

—Catsa'quie'yo' quii' tsjoom. Jo' jo' nliu'yo' cwii tsaⁿs'a na maleiñ'oom cwii tsjoo ndaatioo. Catsaantyo'yo' naxeeⁿeⁿ.

¹⁴ Yuu na nncjaaqueⁿeⁿ candu'yo' nnom ts'aⁿ na waa': “Luaa matso nqueⁿ na matsa'ntjoom jaa: ¿yuu waa cuarto na nlcwaa'a na nntseit'maaⁿndyo xuee pascua ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyo?”

¹⁵ Juu tsaⁿñeeⁿ m'mooⁿ cwii cuarto t'maⁿ w'aa nandye teicantyo'. Maniom candaā' naⁿ na macaⁿna' na nncuaa xuee. Jo' calajndaa'ndyo' nantquie na nlcwaa'a ñ'eⁿndyo'.

¹⁶ Ndo' ty'e we naⁿñeeⁿ. Quia na tqiiena tsjoom'ñeeⁿ jliuna cha'xjeⁿ na jnda tsoom ndaāna. Jo' jo' jla'jndaa'ndyena nantquie na nlcwa'na na nla't'maaⁿndyena xuee pascua.

17 Cwe' tmaaⁿya, xjeⁿ na tyje'cañoom Jesús ñequio nn'aⁿ canchoo'we na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

18 Yocheⁿ na meindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa na cwicwa'na, tso Jesús ndaana:
—Mayuu'cheⁿ candye'yo' nntsjoo, cwiindyo' 'o na macwa' ñ'eⁿndyo ñnequiaa cwenta ja luee nn'aⁿ.

19 Ñ'oomwaa' jeeⁿ ndya' seichjoo'na' n'omna. To'na cwii ndo' cwiindyena ta'x'eena nnoom, jluena:

—¿Aa ndya' nnts'aana' na ja?

20 Quia jo' tsoom ndaana:

—Cwii 'o na canchoo'wendyo', cwii ts'aⁿ na cwinchjeendyo' tyoo' ñ'eⁿñe ts'om xio jom ñnequiaaⁿ cwenta ja.

21 Ee na mayuu'cheⁿ, ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, maxjeⁿ wjaañ'oomna' ja na nnc'io cha'xjeⁿ na matso ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om. Saa jeeⁿ nty'iaa'ñe ts'aⁿ na mañequiaa cwenta ja, yaticheⁿ xeⁿ ticaluiñe tsaⁿñeeⁿ.

22 Yocheⁿ na cwicwa'na, to'ñom Jesús tyoo', tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oots'om. Jnda jo' tyjeeⁿ juuna', tquiaaⁿ ndaana. Tsoom:

—Cato'ñoom'yo', cwa'yo' tyoo'waa, ee cwiluiñena' seii'a.

23 Mati to'ñoom cwii waso na ñjom ndaa winom. Jnda na tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oots'om, quia jo' tquiaaⁿ juuna' ndaana, cha'tsondyena tana.

24 Ndo' tsoom ndaana:

—Ndaa winomwaa cwiluiñena' nioom'a na nnquioo na nncwji'n'maaⁿndyo jndyendye nn'aⁿ. Ñ'eⁿ juuna' maquaⁿtyaⁿya ñ'oom xco.

25 Candye'yo' nntsjoo na mayuu'cheⁿ taxoc'uannda'a winom hasta juu xuee na nnc'uaxco juuna' quia na nntsaⁿntjom Ty'oots'om.

Jesús matseicañeeⁿ na nncwji'ñe Pedro

(Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

26 Ndo' jnda na tana luantsa, jlui'na jo' jo'. Ty'ena ta Olivos.

27 Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Tsjom je' cha'tsondyo' 'o nntjei'ndyo' ñ'eⁿndyo. Ee ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om matsona': “Nntseicua'a ts'aⁿ na mach'ee cwenta canmaⁿ, ndo' canmaⁿ ntsmeii'eⁿ nnt'oom'ndyeyo'.”

28 Saa tso Jesús:

—Ndo' ja quia jnda na mawando'xco nncjoindyaa ts'ondaa Galilea, xeⁿ jnda nntsaan-tyjo'yo'.

29 Quia jo' tso Pedro nnoom:

—Meiiⁿ cha'tsondye naⁿm'aⁿ nntjeii'ndyena ñ'eⁿndyu', saa ja tijoom cwji'ndyo ñ'eⁿndyu'.

30 T'o Jesús, tsoom nnom:

—Ñ'oom na mayuu' matsjoo njom', tsjom je' cwii tjocheⁿ na ndaa' we ndii' na matseixuaa caxtijndyo, saa 'u xjeⁿñeeⁿ jnda ndyee ndii' jnda tjei'ndyu' ñ'eⁿndyo.

31 Saa Pedro yacheⁿ jndei' ñ'oom t'ooⁿ:

—Meiiⁿ c'io ñ'eⁿndyu', saa tijoom cwji'ndyo cantyja 'naⁿ.

Ndo' cha'tso nc'iaaⁿ'aⁿ majo'ti jluena.

Getsemaní matseineiⁿ Jesús nnom Ty'oots'om

(Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

32 Quia jo' tquiena cwii joo na jndyu Getsemaní. Tsoom ndaana:

—Cwindyuaandyo' ñjaaⁿñe yocheⁿ na jo luaa' na nntseinaⁿya nnom Ty'oots'om.

33 Jo' chii tjatyeⁿ, tjañ'oom Pedro ñ'eⁿ Jacobo ñ'eⁿ Juan. Ndo' jnaⁿna' na t'maⁿ matsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ ndo' jeeⁿ matseichjoo'na' ts'oom.

³⁴ Tsoom ndaa naⁿñeeⁿ:

—Jeeⁿ matseichjoo'na' ts'ooⁿ hasta jom ndyowe' ts'ooⁿ. Caljoo'ndyo' ljoofne. C'om'c'eendyo', nchii cwinda'yo'.

³⁵ Quia jo' tjatjatyeeⁿcheⁿ, tjacwanquoom nomtyuaa. Tyocaaⁿ nnom Ty'oots'om xeⁿ wanaaⁿ tintjoom nawi' na meiⁿndoo'na' jom juu xjeⁿñeeⁿ.

³⁶ Tsoom:

—Tsotyaya, 'u cha'tso nndaa nntsa'. Catseicandyaandyu' ja na ticwinooⁿya nawi'waa. Saa catsa' cha'xjeⁿ na l'ue ts'om' nncu' nchii cha'xjeⁿ na l'ue ts'ooⁿ ja.

³⁷ Quia jo' jndyolcwe' Jesús na m'aⁿ ndyee naⁿñeeⁿ. Ndo' ljeiiⁿ na cwindana. Tsoom nnom Pedro:

—Aa ndi' Simón, ¿aa wa'tsu'? ¿Aa maxjeⁿ tîcandaã nntsa' na ticatsu' meiⁿ ñe'cwii hora?

³⁸ Ñequii'cheⁿ c'om'c'eendyo' na calaneiⁿyo' nnom Ty'oots'om cha ticjaachuuna' 'o quia na ñe'cats'aana' xjeⁿ 'o. Jeeⁿ m'aaⁿc'ee' ts'om ts'aⁿ na nnts'aa yuu na ya, saa nc'e na ts'aⁿ tseixmaⁿ, tileicanaaⁿñe na nnts'aa na ljo'.

³⁹ Jnda jo' cwiicheⁿ ndii' tjannaaⁿaⁿ. Mañejooti ñ'oom seineiiⁿ nnom Ty'oots'om.

⁴⁰ Quia na jndyolcwe'nnaaⁿaⁿ na m'aⁿna, majo'ti ljeiiⁿ na cwindana, ee jeeⁿ tyeⁿ waa na maleichuu tsaⁿtsjom joona. Ndo' meiⁿ cwe' ticaliuna ljo' nluena nnoom.

⁴¹ Tjannaaⁿaⁿ na nntseineiiⁿ nnom Ty'oots'om ndo' quia tyjeeⁿeⁿ na jnda ndyee ndii' na m'aⁿna, tsoom ndaana:

—Cwa ndicwaⁿ cwinda'yo' na cwita'jndyee'yo'. Malei'tyeⁿ. Jnda tue'ntyjo xjeⁿ 'naⁿya. Je' mannt'ue nn'aⁿ na wi'ndye ja na cwiluiindyjo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

⁴² Quicantyja'yo'. Cjaaya. Luaa' mandyocwjee'cañoom juu ts'aⁿ na tjacatio cwenta ja luee nn'aⁿ.

T'uena Jesús

(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴³ Ndicwaⁿ matseineiⁿ Jesús ndo' tyjee'cañoom Judas, cwii joo nn'aⁿ na canchoo'wendye. Ñeeⁿ cwii tmaaⁿ nn'aⁿ ñ'eⁿñê na cwilei'cho ncjo espadas ñequio n'oom nch'io. Naⁿñeeⁿ nn'aⁿ 'naaⁿ ntyee na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjom.

⁴⁴ Ndo' Judas, ts'aⁿ na tquiaa cwenta jom luee naⁿñeeⁿ, jnda t'mooⁿ 'naaⁿ ndaana chiuu nnts'aaⁿ. Tsoom:

—Juu ts'aⁿ na nnc'ua ntsmaⁿ, majom jo'. Tyeⁿ cat'ue'yo' jom ndo' tsaañ'om'yo' jom. Cal'a'yo' cwenta na ticalacanom'yo' jom.

⁴⁵ Ndo' quia tque'cañomna Jesús, mantya seicandyoo'ñê, tsoom nnom Jesús:

—Xmaⁿndyu' Maestro.

Ndo' t'om ntsmaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

⁴⁶ Quia jo' jla'cjaa lueena Jesús. Tyeⁿ t'uena jom.

⁴⁷ Cwii ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿ Jesús na meintyjee' jo' tjeiiⁿeⁿ xjo espada 'naaⁿaⁿ. Tiom juuna' mosoo' nquii tyeⁿ na cwiluiitquieñe. Jnoⁿ tsua'qui.

⁴⁸ Ndo' tso Jesús ndaana:

—Jnda'jom tquo'cat'ue'yo' ja cha'cwijom tquo'yo' nacjoo' cwii tsaⁿcanch'ue na cho'yo' ncjo espadas ñ'eⁿ n'oom nch'io.

⁴⁹ 'Io ndii 'io ñet'ooⁿya quii'ntaaⁿyo' na ñet'mooⁿya ndaa'yo' naquii' wats'om t'maⁿ saa tîcat'ue'yo' ja. Ñecuaa ee cwiluii na luaa' cha catseicandaã'ñena' ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na waa.

⁵⁰ Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús, jlei'nomna, 'ndyena jom na ñenqueⁿ.

Cwii tsaⁿs'andyua na jleinom

⁵¹ Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii tsaⁿs'andyua na tjantyjoⁿ naxeⁿ Jesús. Macanda chu'tyjooñê cwii sávana. Mati jom t'ue naⁿñeeⁿ.

52 Saa jom je' jluii'ñê naquii' sávana 'naaⁿ'aⁿ, 'ñeeⁿ juuna', jlei'noom na ñecasei'ñê.

*'Ooqueⁿna Jesús luee naⁿman'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos
(Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)*

53 Quia jo' ty'eñ'omna Jesús jo nnom nquii tyee na cwiluiitquieñe ndaa ntyjentyeeñe. Jo' jo' tjomndye cha'tsondye ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

54 Ndo' Pedro tquiacheⁿ tquia tjantyjoⁿ. Macandá tuee'tyeeⁿ tach'eeⁿ waa' tyee na cwiluiitquieñe. Jo' jo' tjacjom nacañoom nn'aⁿ na cwindye'ntjom wats'om t'maⁿ. Tyotseiwiñê 'ndyoo chom.

55 Quia jo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio cha'tsondye naⁿman'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos tyol'ueena nn'aⁿ na calue ñ'oom cantu nacjoo' Jesús cha nndaá nleijndaa' jnaaⁿ'aⁿ na cueeⁿ'eⁿ. Saa tileicaliuna.

56 Ee majndye nn'aⁿ ty'enquia ñ'oom na cwe' cantu saa tiñecwii ñ'oom tqiana jo' chii ticalui'yuu' ñ'oom'ñeeⁿ nacjoom'm.

57 Jnda jo' tei'cantyja nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tquia cwiicheⁿ ñ'oom na tiyuu' nacjoom'm, jluena:

58 —Jâ jndyaayâ na tso tsaⁿm'aaⁿ na jom nntseytyeeⁿ'eⁿ wats'om t'maⁿwaa na l'a nn'aⁿ, ndo' ñendyee xuee nnts'aaxcoom cwiicheⁿ na nchii nn'aⁿ nl'a.

59 Saa meiiⁿ jluena ñ'oomwaa', maxjeⁿ ticatjoom' ñ'oom.

60 Quia jo' teintyjee' nquii tyee na cwiluiitquieñe xcwe quii' ntaaⁿ'na, tax'eeⁿ 'ndyoo Jesús, tsoom:

—¿Aa maxjeⁿ meiⁿcwii ñ'oom tic'o'? ¿Chiuu waayuu cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwituee'na nacjo'?

61 Saa Jesús ñemaaⁿ'cheeⁿ m'aaⁿ. Meiⁿcwii ñ'oom tic'oⁿ. Quia jo' juu tyee na cwiluiitquieñe tax'eeñennaⁿ'aⁿ, tsoom:

—¿Aa 'u cwiluiindyu' Cristo, Jnda nquii Ty'oⁿots'om na cwila't'maaⁿ'ndyô?

62 T'o Jesús, tsoom:

—Mayuu' na jo' ja. Ndo' nnty'ia'yo' ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na nncwa'catyaⁿ ntyjaa' Ty'oⁿots'om ntyjaya na jom matseixmaⁿ'ñ'eeⁿ cha'tso nnom najnda na ndyocuaⁿya, na nnaaⁿ cañoom'luee ñequio nchquiu.

63 Quia jo' juu tyee na cwiluiitquieñe jndii'ñê tsca'nnoom na lioom'm, tsoom:

—¿Aa cwimacaⁿ'tina' ñ'eeⁿ nñequiotjei'yuu'ndyeti jnaaⁿ'aⁿ?

64 'O macwindye'yo' ñ'oom ntjeiⁿ na matseineiⁿ nacjoo' Ty'oⁿots'om. ¿Chiuu cwilatuu'yo' ñ'eⁿ'ñê?

Ndo' cha'tsondyena ñe'cwii jla'jomndyena na waa jnaaⁿ'aⁿ ndo' tseixmaaⁿ na cueeⁿ'eⁿ.

65 Cwantindyena to'na na tyojñomna ndaajnaⁿ jom. Jla'cata'na nnoom, tyotmeiiⁿ'na nda' jom, jluena:

—Cjaawee' 'ndyo' ñ'eeⁿ tquiaa 'u.

Mati nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om tyoñe'quiana nda' watmeiiⁿ nnoom.

*Macwji'ñe Pedro cantyja 'naaⁿ Jesús
(Mt. 26:69-75; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-29)*

66 Yocheⁿ na m'aaⁿ Pedro jo nacje, tach'eⁿ w'aa'ñeeⁿ, tjantyjaa' cwii yuscu jom na mandi'ntjom nnom tyee na cwiluiitquieñe.

67 Quia na ljeiiⁿ Pedro na matseiwiñe 'ndyoo chom, quiee tyonty'iaaⁿ'aⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ. Tsoom:

—'U mati ñeñ'eⁿ ñ'eⁿ Jesús, ts'aⁿ tsjoom Nazaret.

68 Saa tjei'ñe Pedro, tsoom:

—Ja ticwajnaⁿ'a tsaⁿ'ñeeⁿ. Meiⁿchjoo ticaljeiia ñ'oom na matsu' luaa'.

Jnda jo' teiñooⁿ nacañoom nn'aⁿ, tjaaⁿ yuu waa 'ndyoots'atiom. Xjeⁿñeeⁿ mana seixuaa caxtijndyo.

⁶⁹ Ndo' majuu yuscu na mandi'ntjom, cwiicheⁿ cwii ndii' nty'iaa'nnaaⁿaⁿ Pedro. Toⁿooⁿ na tsonnaaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo':

—Tsaⁿm'aaⁿ maxjeⁿ cwiindye joona jom.

⁷⁰ Ndo' Pedro tjei'ñennaⁿaⁿ. Ndo' tiyocheⁿ majluennda' nn'aⁿ na meintyjee' jo' jo' nnoom:

—Mayuu'cheⁿ cwiluiindyⁿ cwii joona. Ts'aⁿ Galilea 'u ee ljo'yu ñ'oom na matsei'neiⁿ cha'na cwila'neiⁿ joona.

⁷¹ Quia jo' toⁿooⁿ na tju' cheⁿnqueⁿ ñ'omwi' nacjoom'm, ndo' tsoom na ntyjiicheⁿ Ty'oots'om na mayom'm. Tsoom:

—Meiⁿchjoo ticwajnaⁿa ts'aⁿ na cwindu'yo' luaa'.

⁷² Ndo' mañoom' seixuaa caxtijndyo na jnda we ndii'. Quia jo' tjañjoom' ts'om Pedro ñ'oom na tso Jesús nnoom: “Cwii tjoⁿcheⁿ na nntseixuaa caxtijndyo we ndii', saa 'u je' jnda ndyee ndii' macwji'ndyu' cantyja 'naⁿya.” Ndo' quia tjañjoom' ts'oom ñ'oommeiⁿ, jeeⁿ ndya' tyoty'ioom.

15

'Ooñ'omna Jesús na m'aaⁿ Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Ndo' na jaawixuee ntyee na cwiluiitquiendye tjomndyena ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés ñequio cha'tso naⁿman'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos. Jla'jndaa'ndyena. Jnda jo' jla'tyeⁿna Jesús, ty'eñ'omna jom. Ty'ecatioona cwenta jom l'oⁿ Pilato.

² Ndyeyu tax'ee Pilato nnoom, tso:

—¿Aa 'u cwiluiindyⁿ rey cwentaa nn'aⁿ judíos?

Ndo' t'ooⁿ:

—Majo'ndyo cha'xjeⁿ na matsu'.

³ Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye jndye jnaaⁿaⁿ tquiana.

⁴ Quia jo' tax'eennda' Pilato nnoom, tso:

—¿Aa maxjeⁿ meiⁿcwii ñ'oom xoc'oⁿ? Queⁿ cwenta na jndye jnaⁿ cwiluena nacjo'.

⁵ Saa tjaa na t'oti Jesús hasta tquiaana' na jeeⁿ tyom'aaⁿ ts'om Pilato.

Cwiwijndaa'tyeⁿ na nncue' Jesús

(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

⁶ Ndo' ticwii chu na cwiwee' xuee pascua waa costumbre na matseicandyaañe Pilato meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ praso na l'ue n'om nn'aⁿ.

⁷ Quia ljo'cheⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu Barrabás w'aancjo ñequio nt'omcheⁿ praso. Joona jla'wendyena nacjoo' gobiernom, ndo' jla'cwjeena nn'aⁿ.

⁸ Ty'entyjaa' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na m'aaⁿ Pilato. Toⁿna na tyotaⁿna na cats'aaⁿ cha'xjeⁿ quich'eeⁿ na nntseicandyaañe cwii ts'aⁿ.

⁹ Quia jo' tso Pilato ndaana:

—¿Aa l'ue n'om'yo' na catseicandyandyo juu rey cwenta 'o nn'aⁿ judíos?

¹⁰ Luaa' tsoom ee jnda sei'nooⁿ na joo ntyee na cwiluiitquiendye taa' n'omna Jesús, jo' na ty'ecatioona tsaⁿñeeⁿ l'ooⁿ.

¹¹ Ndo' joona tyola'jndoⁿna n'om nn'aⁿ na jndyendye na cataⁿna nnom Pilato na catseicandyaañe Barrabás, nchii Jesús.

¹² Quia jo' tax'eennda' Pilato ndaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye, tsoom:

—Ndo' ¿ljo' l'ue n'om'yo' na cats'aaya ñ'eⁿ juu ts'aⁿ na cwindu'yo' na cwiluiiñe rey cwenta' 'o nn'aⁿ judíos?

¹³ Tacwaxua ndyueena, jluena:

—Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ.

¹⁴ Tax'ee Pilato ndaḡaana:

—¿Ljo' jeeⁿ tis'a s'aaⁿ nquiu'yo'?

Saa joona ñe'quii'cheⁿ najndeii tyola'xuaana, jluena:

—Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ.

¹⁵ Quia jo' Pilato, cwe' ee na l'ue ts'oom na calue nn'aⁿ na ya ts'aⁿñê, jo' na seican-dyaañê Barrabás. Ndo' sa'ntjoom na catjaa' sondaro Jesús ñ'eⁿ tjaⁿtsei'. Jnda jo' tquiaaⁿ juu lueena na caty'iomna juu ts'oom'naaⁿ.

¹⁶ Ndo' ty'eñ'om sondaro'ñeeⁿ Jesús naquii'cheⁿ wats'iaaⁿ cwentaa' gobiernom. Jo' jo' tjomndye cha'tso nci'aaana.

¹⁷ Jla'cweena cwii liaa colo catsioo' jom. Tyola'tyjoondyena l'oḡ nioom, l'ana cwii tsei, tiomna juuna' xqueeⁿ.

¹⁸ Jnda jo' to'na, ndoo' na cwila't'maaⁿndyena jom, jluena:

—Catseit'maaⁿñena' 'u na cwiluiindy' rey cwentaa nn'aⁿ judíos.

¹⁹ Ndo' tyotmeii'na ts'oom xqueeⁿ. Tyojñomna ndaajnaⁿ jom, tyota'na cantyena jo nnoom cha'cwijom cwila't'maaⁿndyena jom.

²⁰ Quia na jnda jla'jnaaⁿñ'eⁿna jom, quia jo' tjeii'na liaa catsioo'. Jla'cweennda'na jom liaⁿaⁿ. Jnda jo' ty'eñ'omna jom na nnty'iomna jom ts'oom'naaⁿ.

Cwity'iomna Jesús ts'oom'naaⁿ

(Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

²¹ Xcwe na cwi'oocalui'na naquii' tsjoom ndo' tjomndyena ts'aⁿ tsjoom Cirene na jndyu Simón na jnaⁿ jndaḡa. Jom tsotye Alejandro ñequio Rufo. L'a sondaro na jndeina' cjaañ'oom ts'oom na ñoom Jesús.

²² Quia jo' ty'eñ'omna Jesús Gólgota. Ñ'oomwaa' ma'moⁿna' cwii ta na jndyuna' Tsei'xqueⁿ Ts'oo.

²³ Ndo' tquiana winom na nnc'om na tjoom'na' ñequio mirra. Saa jom tíco'ñoom juuna'.

²⁴ Jnda chii ty'iomna jom ts'oom'naaⁿ. Ndo' sondaro ty'oona x'iaa, cha nnty'iaana cwaaⁿ liaⁿaⁿ nleijnoom' cwii cwii joona. Laa'ti' t'oomna liaⁿaⁿ.

²⁵ Jnda tuee' cha'na ñjeeⁿ nacwitsjoom quia ty'iomna jom ts'oom'naaⁿ.

²⁶ Ndo' jnaaⁿaⁿ na teiljeii luaa matsona': "Rey cwentaa nn'aⁿ judíos."

²⁷ Mati ty'iomna we naⁿcanty'ue nacjoo noom'naaⁿ. Cwii tsaⁿñeeⁿ ntyjaaⁿaⁿ ntyjaya ndo' cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ ntyjatymaaⁿ.

²⁸ Ndo' na l'ana na ljo', seicandañ'ena' na matso ljeii 'naaⁿ Ty'oḡts'om: "Se-icañ'eⁿyuuna' jom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na wi'ndye."

²⁹ Nn'aⁿ na tyowinom jo' jo', tyola'jnaaⁿna jom. Tyola'caandyena nqueⁿna, tyoluena:

—'Uje', na nntseityui' wats'om t'maⁿ 'naaⁿyâ ndo' ñendyee xuee nntseiwe'nnda' juuna',

³⁰ cwji'n'maaⁿndyu' cheⁿnncu'. Candyo'cue' na ñoom' ts'oom'naaⁿwaa'.

³¹ Mati ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'moḡⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés malaa'ti' tyola'jnaaⁿna jom. Jluena:

—Jeeⁿ ya ñetjei'n'maaⁿñe tsaⁿm'aaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ saa tileicandaḡa nncwji'n'maaⁿñe cheⁿnqueⁿ.

³² Jom na matsoom na cwiluiiñê Cristo ndo' Rey cwentaa jaa nn'aⁿ Israel, cwa candyocueeⁿ na ñoom ts'oom'naaⁿ cha nnty'iaaya quia jo' nlayuu'a ñ'eⁿñê.

Ndo' mati we nn'aⁿ na ñom noom'naaⁿ ñ'eⁿñê tyola'jnaaⁿna jom.

Tquiaañe Jesús na tueeⁿ'eⁿ

(Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

³³ Quia na jnda tuee' na quiajmeiⁿ, teijaañe tsjoomnancue hasta na ndyee na matmaaⁿ.

³⁴ Juu xjeⁿñeeⁿ jndeii seixuaa Jesús, tsoom:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? (Ñ'oommeiiⁿ matsona': Ty'o_oots'omya, Ty'o_oots'omya, ¿chiiu na ma'ndii' ja?)

³⁵ Nt'om nn'aⁿ na meintyjee' ndyoo' nacañom'm, quia jndyena na seixuaⁿ, jluena:

—Aa ndye'yo', macwaaⁿ profeta Elías.

³⁶ Quia jo' jleinom cwii ts'aⁿñeeⁿ, jndyoñ'oom cwii 'naⁿ na ya maw'ana' ndaa. Nchjeeñê juuna' naquii' winom na ta. Tjaa'ñê juuna' nnom cwii ts'oom, chii ty'ioom juuna' 'ndyoo Jesús na cateii'ñe. Tsoom:

—Cwa je' nnty'iaaya aa nncwjee'cañoom Elías na nncwjii'ñe jom na ñoom ts'oom'naaⁿ.

³⁷ Jnda na seixuaa Jesús jndei mana tueeⁿeⁿ.

³⁸ Ndo' liaa na ntyjaty'io na matseicu'na' yuu na lju'ti naquii'cheⁿ wats'om t'maⁿ, jndii'tcona' hasta xjeⁿ nomtyuaacheⁿ.

³⁹ Juu capeitaⁿ na meintyjee' ndyeyu jo nnom Jesús, quia jñeeⁿ na seixuaa ndo' nty'iaaⁿaⁿ na luaa' tui na tue' tsaⁿñeeⁿ, quia jo' tsoom:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿm'aaⁿ cwiluiñê Jnda Ty'o_oots'om.

⁴⁰ Mati jo' jo' meintyjee'tquia nt'om yolcu na jeeⁿ cwinty'iaa na ljo' tui. Quii'ntaaⁿ joona m'aaⁿ María Magdalena ñequio Salomé ñequio cwiicheⁿ María, tsondyee José ñ'eⁿ Jacobo, tsaⁿ na titquieñeti.

⁴¹ Joo yolcum'aⁿ tyocañ'eeⁿna ñ'eⁿ Jesús quia ñet'oom ts'onⁿdaa Galilea. Tyondye'ntjomna nnoom. Ndo' mati jo' jo' meintyjee' jndye nt'omcheⁿ yolcu na jnaⁿ Galilea na ñencwi tquiowana Jerusalén ñ'eⁿ Jesús.

'Oocat'iuuna Jesús

(Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴² Tmaaⁿndye nn'aⁿ jo' jo'. Ndo' juu xjeⁿñeeⁿ xuee na cwila'jndaa'ndye nn'aⁿ jndíos 'naⁿ na nlcaⁿna' joona ee jnda jnaⁿna' xuee na nnta'jndyeena.

⁴³ Mati jo' jo' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ tsjoom Arimatea na jndyu José. Jom t'maⁿ cwiluiñê naquii' tmaaⁿ naⁿman'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos. Jeeⁿ meinom'm xuee na nnty'iaa'nnoom na matsa'ntjom Ty'o_oots'om. Ndo' n'e na jnda jaamaaⁿ chii tjaaⁿ na m'aaⁿ Pilato. Ty'oomt'maaⁿñê ts'oom tjacaaⁿ sei'ts'o 'naaⁿ Jesús nnom tsaⁿñeeⁿ.

⁴⁴ Jeeⁿ seitsaⁿna' Pilato quia na jñeeⁿ na tyuaa' tue' Jesús. Ee ntyjeeⁿ yo cwiñom nn'aⁿ noom'naaⁿ ndo' cwiwjena. Jo' chii tqueeⁿñê capeitaⁿ, tax'eeñê 'ndyoo tsaⁿñeeⁿ aa maxjeⁿ jnda tue' Jesús.

⁴⁵ Ndo' quia na jñeeⁿ ñ'oom 'ndyoo capeitaⁿ na mayuu' na ljo', quia jo' tquiaaⁿ ñ'oom'm na cjaañ'oom José sei'ts'o 'naaⁿ Jesús.

⁴⁶ Quia jo' tjatseijnda José cwii sábana ya, jnda jo' tjacatyjeeñê sei'ts'o 'naaⁿ Jesús, seityjooñê liaa'ñeeⁿ juu, ndo' tjacaty'ioom juu naquii' tsue'tsjō' na tuiya. Jnda chii seicuu'ñê 'ndyoo tsue'tsjō' ñequio cwii tsjō' t'maⁿ.

⁴⁷ Ndo' María Magdalena ñequio María, tsondyee José, nty'iaana na tjacant'iuu'ñe Jesús.

16

Cantyja na tando'xco Jesús

(Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Jnda na tjacue ñe'quiom' juu xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos, tja María Magdalena ñequio Salomé ñequio María, tsondyee Jacobo, ty'ela'jndana ncheⁿ cachi na nnc'oocaty'oomndyena sei'ts'o 'naaⁿ Jesús.

² Ndo' cwitsjoomya xuee najndyee smanaⁿ manlui'nom ñe'quiom', ty'ena yuu waa tsei'tsuaa' Jesús.

³ Nato ñjomndyena tyoluecheⁿnquieena ndaa ntyjeena:

—¿Ñeeⁿ ya nnteijndei jaa na nnquindyō tsjō' 'ndyoo tsei'tsuaa'?

⁴ Saa quia na jnda tquiena jo', jleinty'iaana, jliuna cwa jnda teindyō tsjo'. Ndo' juuna' jeeⁿ t'maⁿna'.

⁵ Ndo' jnda na ty'equie'na quii' tsei'tsuua'ñeeⁿ, nty'iaana cha'cwijom cwii tsaⁿs'andyua wacatyeeⁿ ntyjaya. Cweⁿ cwii liaatco, liaa canchii'. Jeeⁿ ndya' niom tyuena.

⁶ Tso tsaⁿñeeⁿ ndaana:

—Tintyue'yo'. 'O cwil'ue'yo' Jesús na jnaⁿ Nazaret, jom na ty'ioom nn'aⁿ ts'oom'naaⁿ. Jnda tando'xcoom na tueeⁿeⁿ. Tac'oomñê ñjaaⁿ. Cauty'ia'yo' yuu na tqueⁿna jom.

⁷ Je' catsa'yo' na m'aaⁿ Pedro ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús. Calacandii'yo' jooona na nncjaajñeeⁿ Galilea, jndanquia nnc'oontyjoⁿa. Jo' jo' nleicwindyena ñ'eⁿñê cha'xjeⁿ jnda tsoom ndaa'yo'.

⁸ Quia jo' jlui'na naquii' tsei'tsuua. Jndeiⁿ ty'elcwee'na ndo' cwiteindyena, ndoo' nquiuna na tanchii' jooona. Ndo' cwe' na jeeⁿ tyuena, jo' na seitsaⁿ'na' jooona, meiⁿ ticaluena nnom meiⁿ cwii ts'aⁿ chiuu tuii.

*Teitquioo'ñe Jesús nnom María Magdalena
(Jn. 20:11-18)*

⁹ Mañejuuti cwitsjoom xuee najndyee smanaⁿ quia na jnda tando'xco Jesús, najndyee teitquioo'ñê nnom María Magdalena, tsaⁿ na tjeiiⁿeⁿ ntquiee' jndyetia naquii' ts'om.

¹⁰ Ndo' María'ñeeⁿ tjatseicañeeⁿ nquiee nn'aⁿ na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿ Jesús. Xjeⁿñeeⁿ jeeⁿ xcwe na m'aⁿna na chjoo' n'omna ndo' cwityueena.

¹¹ Saa quia jndyena na Jesús jnda mawa'ndo'xcoom, ndo' juu yuscu'ñeeⁿ jnda nty'iaa'nnom jom, maxjeⁿ ticala'yu'na.

*Teitquioo'ñe Jesús ndaa we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê
(Lc. 24:13-35)*

¹² Jndanquia teitquioo'ñe Jesús ndaa we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na cwi'oo nato jndaa, s'aana' na cwiicheⁿ ljo waaⁿ.

¹³ Ndo' ty'elcwee' naⁿñeeⁿ Jerusalén, ty'ela'candiina nc'iaana. Saa meiiⁿ ñ'omndyuee jooona, tjaa 'ñeeⁿ seiyu'.

*Majñom Jesús nn'aⁿ na c'oonquiiana ñ'oom'm
(Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)*

¹⁴ Jnda jo' teitquioo'ñê ndaa canchoo'cwii nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê yocheⁿ na cwimeindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa na cwicwa'na. Nc'e na tiñe'cala'yu'ya n'omna, jo' na seitiaaⁿ'aⁿ jooona na quie' n'omna. Ee ticala'yu'na na jnda wando'xcoom meiiⁿ na jla'candii nn'aⁿ na jnda nty'iaandaa jom.

¹⁵ Xjeⁿñeeⁿ tsoom ndaana:

—Catsa'yo' cha'waa tsjoomnancue, nñe'quia'yo' ñ'oom naya ndaa cha'tso nn'aⁿ na macwji'ñ'maaⁿñe Ty'oots'om jooona.

¹⁶ Juu ts'aⁿ na nntseyu' ndo' nleits'oomñe, nlui'n'maaⁿñe. Saa juu ts'aⁿ na ticatseyu', maxjeⁿ nnt'uiityeⁿna' juu cantyja jnaaⁿ'.

¹⁷ Ndo' nn'aⁿ na cwila'yu' jndye ts'iaaⁿ t'maⁿ nl'ana. Ñequio xueya nntjeii'na jndyetia naquii' n'om nn'aⁿ, ndo' nla'neiⁿna nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii'.

¹⁸ Xeⁿ nnt'uena canduu ñequio lueena oo xeⁿ nncwena nasei wjee, tjaa'naⁿ ljo' nntjoomna. Ndo' quia na nntioona lueena nacjoo nn'aⁿwii, nn'maaⁿ naⁿñeeⁿ.

*Tjawa Jesús cañoom'luee
(Lc. 24:50-53)*

¹⁹ Quia na jnda teinom na seineiⁿ Ta Jesús ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tjañ'oomna' jom cañoom'luee. Tjacjom ntyjaa' ts'o Ty'oots'om ntyjaya yuu na mat-seit'maaⁿñena' jom.

²⁰ Quia jo' jnaⁿ naⁿ'ñeeⁿ ty'ena, tyoñe'quiāna ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ meiⁿyuucheⁿ na ty'ena. Ndo' manquiiti Ta Jesús tyoteijneiⁿ joona. Tquiaaⁿ na tyocandaꞗ tyol'ana ts'iaaⁿ t'maⁿ na tjei'yuu'ndyena' na mayuu' ñ'oom na tyoñe'quiāna. Amén.

Ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo na seiljeii Lucas

Seijndaa'ñe Lucas na seiljeiⁿ ñ'oom naya

¹ Na m'aaⁿ 'u Teófilo, na jeeⁿ ya ts'aⁿndyu', matseiljeiya ñ'oommeiiⁿ. Majndye nn'aⁿ jnda jla'ljeii ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús chiuu waa na mayuu'cheⁿ na jnda tuii quii'ntaaⁿyâ.

² Jla'ljeiina ñ'oom'ñeeⁿ cha'xjeⁿ ñ'oom na to'ñooⁿyâ na tquia nn'aⁿ na nty'iaandaa chiuu waa na tuii xjeⁿ na jnaⁿcheⁿna'.

³ Jaach'ee xuee mañjom ts'ooⁿya cha'tso na tuii. Je' mach'eeⁿ ts'ooⁿ na mati ja nntseiljeitcuundyō ñ'oomwaa na nntsei'naⁿ,

⁴ cha catsei'noⁿ na mayuu' ñ'oom na jnda t'mooⁿ nn'aⁿ njom'.

Seicandii ángel na nluiñe Juan

⁵ Ncuee quia tyom'aaⁿ Herodes tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ ts'onⁿdaa Judea, tyom'aaⁿ cwii tyee cwentaa nn'aⁿ judíos na jndyu Zacarías. Jom tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿ tmaaⁿ ntyee na seicajndyuna' Abías. Scoom'm jndyu Elisabet, cwii ts'aⁿ tsjaaⁿ Aarón.

⁶ Wendye joona, tyol'ana na maty'iomyana' jo nnom Ty'ooⁿts'om. Meiⁿcwii na cha'tso ñ'oom na matsaⁿntjom Ta Ty'ooⁿts'om tícwi'nom'na, tyola'candana juuna'.

⁷ Saã tjaa'naⁿ ndana ee Elisabet tíc'oom jnaaⁿ. Ndo' jeeⁿ jnda tquiendyena.

⁸ Quia na tue'cañoomna' tmaaⁿ ntyee na ñ'eⁿ Zacarías na nndye'ntjomna jo nnom Ty'ooⁿts'om naquii' wats'om t'maⁿ,

⁹ cha'xjeⁿ na waa ñ'oom ndaaⁿ ntyee, tyo'oona x'iaa, 'ñeeⁿ nleijnoom' na nncjaaquiee' naquii' wats'om t'maⁿ cwentaa' Ty'ooⁿts'om. Zacarías teijnoom'm na nncjaaqueⁿeⁿ na nnts'aaⁿ tsioom suu. Quia jo' tjaqueⁿeⁿ ndo' tooⁿoⁿ na matseicoom suu.

¹⁰ Yocheⁿ na mach'eeⁿ tsioom suu jndye nn'aⁿ m'aⁿ tach'eeⁿ wats'om t'maⁿ na cwila'neiⁿ nnom Ty'ooⁿts'om.

¹¹ Xjeⁿñeeⁿ teitquioo'ñe cwii ángel cwentaa' Ty'ooⁿts'om nnoom. Meintyjee' ángel'ñeeⁿ ntyjaa' tio ntyjaya yuu na cwico suu.

¹² Seiñ'eeⁿna' Zacarías quia na nty'iaaⁿaⁿ juu. Jeeⁿ seicaty'uena' jom.

¹³ Saã tso ángel nnoom:

—Tinty'ue', Zacarías. Majnda jndii Ty'ooⁿts'om ñ'oom na macaⁿ. Ndo' scu' Elisabet nntseincueⁿ yu'ndaa nda'yo'. Ndo' nntseicajndyu' juu Juan.

¹⁴ Cantyja 'naaⁿ juu ññequiaana' na jeeⁿ neiⁿ ndo' nncjaaⁿwee' ts'om'. Mati jndye nn'aⁿ nnc'omna na jeeⁿ neiiⁿna na nluiñê.

¹⁵ Ee jom t'maⁿ nntseixmaaⁿ jo nnom Ty'ooⁿts'om. Tixoc'om winom meiⁿ nta na wjeeti. Ndo' cha'waa naquii' ts'oom nnc'oom Espíritu Santo meiiⁿ na ndi njoom ts'om tsiaa' tsoñeeⁿ.

¹⁶ Cantyja 'naaⁿ jom jndyendye nn'aⁿ tsjaaⁿ Israel nlcwe' n'omna jo nnom Ta Ty'ooⁿts'om cwentaana.

¹⁷ Jom nndyojñeeⁿ jo nnom Ta Jesucristo cwii tjoocheⁿ na nndyo. Ndo' nndi'ntjoom nnom ñequio najndeiⁿ na ñejndi'ntjom Elías. Nnts'aaⁿ na caljoya n'om nn'aⁿ ñ'eⁿ ndana cha nn'aⁿ na cwila'quie' n'om, nnquioo' n'omna cantyja na jndo' n'om nn'aⁿ na cwil'a yuu na maty'iomyana'. Luaa' nnts'aaⁿ cha nntseijndaa'ñeyana' naquii' n'om nn'aⁿ na nnc'om cwentaa' Ta Ty'ooⁿts'om.

¹⁸ Quia jo' tso Zacarías nnom ángel:

—¿Chiuu nnts'aayuuna' na luaa' nluii? Ee ja luaa jnda tquiendyo ndo' mati scuya jnda tquiñê.

¹⁹ T'o ángel nnoom, tso:

—Ja jndyuya Gabriel na mandí'ntjõⁿya nnom Ty'õõts'om. Jom jñoom ja na catseican-diiya 'u ñ'oom nayameiiⁿ.

²⁰ Saã queⁿ cwenta, je' nntã' na matsei'neiⁿ jnaaⁿ na ticatseyu' ñ'oom na matsjõõ njom'. Ndo' nnaaⁿnda' na nntseineiⁿ juu xuee quia na nntseicandaã'ñena' ñ'oomwaa'.

²¹ Ndo' joo nn'aⁿ na tyomeindoo' Zacarías, jeeⁿ tyom'aaⁿ n'omna chiuu waa na jeeⁿ yo tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ.

²² Saã quia na jlueeⁿeⁿ taleicatseineiⁿ, jo' na jla'nõⁿna na waa na tco'na' nty'iaaⁿaⁿ naquii' wats'om. Cwe' tyots'õõ l'õõⁿ ndaãna. Ee jndã ta' na matseineiⁿ.

²³ Quia na jndã jndãã' xuee na mandí'ntjoom naquii' wats'om t'maⁿ, tjalcweeⁿeⁿ waⁿaⁿ.

²⁴ Jndaⁿquia teitquioo' na jndeiñe scoom'm Elisabet. Tyom'aaⁿcheⁿ tsaⁿñeeⁿ w'aana cwii 'om chi'.

²⁵ Quia jo' tso juu Elisabet: “Luaa naya mach'ee Ta Ty'õõts'om ñ'eⁿndyõ. Seijndaa'ñê na cantycwii na cwicalui'jnaaⁿndyõ jo ndãã nn'aⁿ na tjaa'naⁿ jndaaya.”

Seicandii ángel na nluiñe Jesús

²⁶ Jo' jo' chi' na jndã yom na teitquioo'ñe ángel Gabriel nnom Zacarías, ndo' majñomnda' Ty'õõts'om jom cwicheⁿ tsjoom na jndy Nazaret, ts'õnda Galilea

²⁷ na m'aaⁿ cwii yuscundyua na jndy María, tsaⁿñeeⁿ mawaa ñomcaaⁿaⁿ ñequio cwii tsaⁿs'a na jndy José tsjaaⁿ David.

²⁸ Jndã tjaquiee' ángel yuu na m'aaⁿ, tso nnoom:

—Xmaⁿndyu', 'u na t'maⁿti naya na macanda'. Nquii Ty'õõts'om m'aaⁿñê ñ'eⁿndyu'. Quii'ntaaⁿ cha'tso ntyjelcu', 'u matio'naaⁿñetyeeⁿ.

²⁹ Ndo' María quia na jñeeⁿ ñ'oommeiⁿ, jeeⁿ seiñ'eeⁿñena' jom ndo' jeeⁿ tyom'aaⁿ ts'oom ljo' ma'mõⁿ ñ'oommeiⁿ.

³⁰ Quia jo' tso ángel nnoom:

—María, tinty'ue'. Ee 'u t'maⁿ naya jndã teijnom' na macanda' jo nnom Ty'õõts'om.

³¹ Luaa nluii, ndeiindyu' ndo' nntseincui' cwii tyochjoo ndo' nntseicajndyu' juu Jesús.

³² Jom nluiit'maⁿñê. Nntseicajndyuna' jom Jnda nquii Ty'õõts'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ. Ndo' ñnequiaaⁿ na nluiñe rey cha'xjeⁿ ñeseixmaⁿ David na tyotsã'ntjom.

³³ Maxjeⁿ nljotyⁿ na nntsã'ntjoom ntseindacantyjo Jacob, ndo' tijoom cantycwii cantyja na nntsã'ntjoom.

³⁴ Tso María nnom ángel:

—¿Chiuu nnts'aayuuna' na nluii na luaa'? Ee tyoom'aaⁿya ñ'eⁿ tsaⁿs'a.

³⁵ Quia jo' t'õ ángel nnoom, tso:

—Juu Espíritu Santo nnts'aaⁿ cwii ts'iaaⁿ t'maⁿ ñ'eⁿndyu'. Ndo' juu na jndei na matseixmaⁿ nquii Ty'õõts'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ, nnc'oomna' ñ'eⁿndyu'. Ee jo' na nluiñe yu'ndaa na lju' ts'om, ndo' nntseicajndyuna' juu Jnda nquii Ty'õõts'om.

³⁶ Ndo' queⁿ cwenta, mati nomnn'aⁿ Elisabet meiiⁿ na jndã tquieñê majndeiñê cwii tyochjoo. Je' chi' na jndã yom na jndeiñê. Ndo' jom ts'aⁿ na cwilue nn'aⁿ na tileic'oom jnda.

³⁷ Ee tjaa'naⁿ cwii nnom na xocandaã nnts'aa Ty'õõts'om.

³⁸ Ndo' tso María nnom ángel:

—Ja ts'aⁿ mandí'ntjomtyeⁿ nnom Ta Ty'õõts'om. Cats'aana' ñ'eⁿndyõ cha'xjeⁿ ñ'oom na jndã tsu'.

Quia jo' mana jlui' ángel na m'aaⁿ.

Wjaacando' María xjoom Elisabet

³⁹ Jndã jo' seijndaa'ñe María, seityuaaⁿaⁿ tjaaⁿ. Tjaaⁿ cwii tsjoom naquii' ntsjõ ts'õnda Judá.

40 Tueⁿeⁿ waa' Zacarías. Tjaqueⁿeⁿ ndo' tquiaaⁿ na xmaⁿñe Elisabet.

41 Jndaⁿ na jndii Elisabet jndyee' María na tquiaaⁿ na xmaⁿñê, quia jo' seijndeiⁿ yu'ndaa ts'om tsiaⁿaⁿ. Ndo' xjeⁿñeeⁿ tjaquiee' Espíritu Santo cha'waa naquii' ts'oom.

42 Ndo' jndeiⁿ seineiⁿ, tsoom:

—Quii'ntaaⁿ cha'tsondye tyjaalcuuya, 'u na matio'naaⁿñeti Ty'o^ots'om. Ndo' matio'naaⁿñê yu'ndaa na njom ts'om tsia'.

43 Saaⁿ ja, ¿ñeeⁿ cwiluiindy^o na jnda'jom nncu' na cwiluiindy^u tsondye quii Ta na matsa'ntjom ja tyjee'cañoom' jndyocando' ja?

44 Ee quia na jndiⁿya na mats^u' na xmaⁿndy^o, quia jo' mantyjacheⁿ seijndeiⁿ yu'ndaa ts'om tsiaya na neiiⁿeⁿ.

45 Matio'naaⁿñe Ty'o^ots'om 'u. Ee matsei'y^u' na nntseicandaⁿñena' ñ'oom na seicañeeⁿ 'u, na tso ángel njom'.

46 Quia jo' tso María:

Ñequio na xcwee' ts'o^on matseit'maaⁿndy^o Ta Ty'o^ots'om,

47 ndo' neiiⁿ ts'o^onya jom, ee cwiluiñê na macwji'n'maaⁿñê ja.

48 Ee ty'oom na wi' ts'oom ñ'eⁿndy^o, meiiⁿ ts'aⁿ na cwe' cwantindy^o ja na mandi'ntjoⁿtyaⁿ nnoom.

Ndo' je' je', xuee na cwii wjaana', cha'tsondye nn'aⁿ tsjaaⁿ na wjaawicanty^ooo' nluena na matio'naaⁿñê ja.

49 Ee nqueⁿ na cha'tso najndeiⁿ matseixmaaⁿ, t'maⁿ naya jndaⁿ s'aaⁿ ñ'eⁿndy^o.

Jom lju' cwiluiñê, ndo' maxjeⁿ jo' jo' xueⁿeⁿ.

50 Cha'waa na ndyowana', m'aaⁿ na wi' ts'oom cha'tsoti nn'aⁿ na cwii wjaawicanty^ooo' na cwila't'maaⁿndye jom.

51 Ee cantyja na s'aaⁿ, t'moⁿna' chiuu waa najndeiⁿ na matseixmaaⁿ.

S'aaⁿ na t'oom'ndye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye cheⁿnquiee cantyja na cwila'tiuu.

52 Tyotseit'maaⁿñê nn'aⁿ na cwe' cwantindy^o

ndo' tjeiiⁿeⁿ nn'aⁿ na waa najndaⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ.

53 Teijneiⁿ nn'aⁿ na nquiu na tjo^ondye jom.

Saaⁿ nn'aⁿ na nquiu na tjaa ljo' cotseitjo^ona' joo, tícateijneiⁿ naⁿñeeⁿ.

54 Tyoteijneiⁿ welooya, nn'aⁿ Israel na tyondye'ntjom nnoom,

cha ca'moⁿna' na mañjom ts'oom na nntseicandaⁿñê ñ'oom na tsoom ndaⁿna na nnts'aaⁿ.

55 Ee tsoom na tijoom cantycwii na wi' ts'oom cha'tsondye nn'aⁿ tsjaaⁿ Israel,

majuu Abraham ñequio nn'aⁿ na tuiindy^e tsjaaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

56 Ndo' ljoo'ñe María cha'na ndyee chi' ñequio Elisabet. Jndaⁿ chii tjalcweeⁿeⁿ waⁿaⁿ.

Cantyja na tuiñe Juan

57 Tue'ntyjo xjeⁿ na nntseincuii Elisabet, quia jo' seincueⁿ cwii tyochjoo.

58 Ndo' nn'aaⁿaⁿ ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ nndyoo' jndyena na jeeⁿ wi' ts'om Ty'o^ots'om jom. Jo' chii t'omna na neiiⁿna ñ'eⁿñê.

59 Xuee na jndaⁿ ñeeⁿ na tuiñe yu'ndaa, tjomndyena na nla'candaⁿndyena costumbre na waa jo ndaⁿna na cwil'ana ñ'eⁿ yo'ndaa na naⁿnom. Ndo' tyol'ana na nla'cajndyuna jom xuee' tsotyeeⁿ, Zacarías.

60 Saaⁿ t'o^o tsoñeeⁿ, matso:

—Nchii jo', maxjeⁿ Juan njñoom.

61 Jluena nnoom:

—¿Chiuu na luaa'? ndo' tjaa'naⁿ cwii nn'aⁿ'yo' na luaa' jndy^u.

62 Quia jo' s'o^o lueena nnom tsotye yu'ndaa na cwitax'eena chiuu l'ue ts'oom na njndy^u jnaaⁿ.

63 Ndo' jom tcaaⁿ cwii tsom ndaⁿna. Seiljeiⁿ nacjoo'na': "Juan xuee' yu'ndaam'aaⁿ!" Ndo' cha'tsondyena tjawee' n'omna.

64 Mañejuu xjeⁿñeeⁿ, jnaaⁿ na matseineiⁿ Zacarías, seit'maaⁿñê Ty'o^ots'om.

65 Jeeⁿ ndyaa' tyueneiiⁿ cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ ndyoo' ñ'eⁿndyena. T'om ñ'oom cha'waa naquii' ntsjō ts'ōndaa Judea cantyja na nmeiiⁿ tuii.

66 Ndo' cha'tso nn'aⁿ na tyondye ñ'oommeiⁿ, jeeⁿ tyola'wena ñ'oom'ñeeⁿ naquii' n'omna. Jeeⁿ tyom'aaⁿ n'omna, tyota'x'eena ndaa ntyjeena:

—¿Ljo'to cwiluiiñe yu'ndaam'aaⁿ?

Ee jla'noⁿna na Ty'o^ots'om m'aaⁿ ts'ō nacjoo' yu'ndaam'ñeeⁿ.

Matseit'maaⁿñe Zacarías Ty'o^ots'om

67 Ndo' Zacarías, tsotye yu'ndaam, too' quii' ts'oom m'aaⁿ Espíritu Santo. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom na tquiaa Ty'o^ots'om naquii' ts'oom. Tsoom:

68 Catseit'maaⁿñena' nquii Ta Ty'o^ots'om cwentaa jaa nn'aⁿ Israel, ee jndā jndyoteijneiⁿ jaa nn'aaⁿaⁿ ndo' tioml'uaaⁿ jnaaⁿya.

69 Quii'ntaaⁿ jaa jndā tqueeⁿ nquii na tjacantya cwiluii'tmañe na macwji'n'maañe nn'aⁿ.

Cwiluiiñe tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo' na ñejndi'ntjom nnoom.

70 Teiyo tsoom na luaa' nnts'aaⁿ ñequio ñ'oom ndyuee profetas cwentaaⁿaⁿ na lju' n'om.

71 Na nncwjii'ñê jaa luee nn'aⁿ na jndoo jaa, ndo' ñequio luee nn'aⁿ na ticuee' n'om jaa.

72 Ndo' nnc'oom na wi' ts'oom welooya na ñet'om teiyo.

Macañjom ts'oom ñ'oom'ñeeⁿ na sejndaa'ñetyeeⁿ na lju' tseixmaⁿna'.

73 Juu ñ'oom'ñeeⁿ tsoom na nnts'aaⁿ nnom welooya Abraham na ñet'oom teiyoticheⁿ.

74 Jo' na nntseicandyaañê jaa luee nn'aⁿ na jndoo jaa cha ndya'ntjooⁿya nnoom ñequio na ti'maaⁿ n'ooⁿya.

75 Ndo' cha'waati xuee na cwii m'aaⁿtyaaya, nnc'ooⁿya naquii' na jndā tqueeⁿljoom'm jaa.

Nndya'ntjooⁿya nnoom cantyja na maty'iomyana'.

76 Ndo' 'u jndaaya, nluindyuu' profeta cwentaa' nquii Ty'o^ots'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ. Ee 'u nncja'jndyee' jo nnom Ta na nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿaⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na matseijndaa'ñe nato,

cha mam'aⁿc'eendye nn'aⁿ quia nncuee'cañoom.

77 'U ñequiaa' na nla'noⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cwentaaⁿaⁿ na macwilui'n'maaⁿndyena nc'e na matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿna.

78 Nc'e na tjacantya na wi' ts'om Ty'o^ots'om jaa,

juu na nnaⁿ nandyeticheⁿ, njñoom juu na nntseixueeñe jo ndaaya.

79 Juu nntseixueeñe ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ nacje 'naaⁿ najooⁿñe na manchjena' joo na wi' na cwitjoom.

Ndo' nncjaachom jaa nato na ya nnc'ooⁿya jo nnom Ty'o^ots'om.

80 Tjawijndei tyochjoo Juan. Tjawijndo' ts'oom cantyja najndei na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om. Ndo' quia na tue'ntyjo na tsaⁿs'a jom, tyom'aaⁿ jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'oom hasta xjeⁿ na seica'moⁿñê ndaa nn'aⁿ Israel.

2

Cantya na tuiiñe Jesús

(Mt. 1:18-25)

1 Joo ncuee'ñeeⁿ tqueⁿ Augusto César ñ'oom na nleiljeii ncuee cha'tso nn'aⁿ na cha'tso ndyuaa na matsa'ntjoom.

2 Luaa' najndyee na teiljeii ncuee nn'aⁿ. Maquialjo' tyom'aaⁿ Cirenio gobiernom ndyuaa Siria.

3 Jo' chii cha'tsondye nn'aⁿ tyo'oona tsjoomna na nleiljeii ncueena.

⁴ Jo' jnaⁿ José tsjoom Nazaret, ts'ondaa Galilea. Tjawaaⁿ ts'ondaa Judea, tsjoom' David na jndyu Belén. Ee juu José cwiluiiñê tsjaaⁿ David.

⁵ Tjaaⁿ ñequio María, tsaⁿ na waa ñomca ñ'eⁿñê na nleiljeii ncueena. Ndo' juu majndeiñê, jnda teinndyoo' na nntseincuii.

⁶ Ndo' yocheⁿ na m'aⁿna Belén, tue'ntyjo xuee na nntseincuii María.

⁷ Seincueⁿ jnaaⁿ na cwe' jndyee. Tyochjoo juu. Seityjooñê liaa juu, chii tqeeⁿ juu ts'om 'naⁿ na quicanjom na cwicwa' quioo'. Ee ticwanaaⁿ l'aa yuu na cwe' cwiquieya nn'aⁿ.

Teitquioo'ndye ángeles ndaa nn'aⁿ

⁸ Ndyoo' tsjoom Belén jo ndo' jnda, tyom'aⁿ nn'aⁿ na cwil'a cwenta quioo' njmeiⁿ natsjom.

⁹ Ñejomto teitquioo'ñe cwii ángel cwentaa' Ta Ty'o^ots'om jo ndaana, ndo' juu nacaxuee na matseixmaaⁿ seixueeñena' nacañoomna. Ndo' t'maⁿ waa na jla'catyuendyena.

¹⁰ Ndo' tso ángel ndaana:

—Tila'catyuendyo', mañequiaya ñ'oom na jeeⁿ ya ndaa'yo'. Juuna' nnts'aana' na jeeⁿ neiiⁿ cha'tsondye nn'aⁿ tsjoomnancue.

¹¹ Ee tsjom je' naquii' tsjoom' David tuiiñe cwii ts'aⁿ na nncwji'n'maañe 'o. Majuu Cristo na cwiluiiñê na matsa'ntjoom.

¹² Luaa waa na ndaa nnta'jna'yo' jom. Nliu'yo' yu'ndaa'ñeeⁿ na chu'tyjooñê liaa ndo' njoom yuu cwicwa' quioo'.

¹³ Ndo' mats'ia jo' teitquioo' cwii tmaaⁿ ángeles ñequio ángel'ñeeⁿ. Cwilcwii'na Ty'o^ots'om. Cwiluena:

¹⁴ Catseit'maañena' nquii Ta Ty'o^ots'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ.

Cats'aana' na tjaa ñomtiuu c'om nn'aⁿ tsjoomnancue jo nnoom, ee jeeⁿ cjaawee' ts'oom joona.

¹⁵ Jnda jo' ty'elcwee' ángeles'ñeeⁿ cañoom'luee. Quia jo' nn'aⁿ na cwil'a cwenta quioo' njmeiⁿ jluena ndaa ncl'iaana:

—Cjaaya Belén. Tsaacanty'iaaya chiuu waa na jnda tuii na luaa' ma'moⁿ Ta Ty'o^ots'om ndaaya.

¹⁶ Ndo' jla'tyuaa'na, ty'ena. Quia na tquiena, jliuna María ñequio José ñ'eⁿ yu'ndaa na njoom yuu cwicwa' quioo'.

¹⁷ Jnda na nty'iaana na luaa', jla'canoⁿna chiuu waa na jnda jndyena cantyja 'naaⁿ yu'ndaa'ñeeⁿ.

¹⁸ Cha'tso nn'aⁿ na jndye ñ'oom na jluena, s'aana' na jeeⁿ tjawee' n'om.

¹⁹ Ndo' María jeeⁿ tyoqueeⁿ cwenta cha'tso na tuii. Wjaawa, wjaacue na tyotseitoom.

²⁰ Quia na ty'elcwee' nn'aⁿ na cwil'a cwenta quioo' njmeiⁿ, tyola't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om. Tyolcwii'na jom cantyja cha'tso na jnda jndyena ndo' na jnda nty'iaana cha'xjeⁿ na tso ángel ndaana.

Ty'equena yu'ndaa Jesús l'o Ty'o^ots'om

²¹ Jnda jnda ñeeⁿ xuee na tuiiñe yu'ndaa, quia jo' chii jla'candaⁿndyena costumbre na waa jo ndaana na cwil'a nn'aⁿ judíos ñ'eⁿ yo'ndaa na naⁿnom. Ndo' jla'cajndyuna jom Jesús. Ee luaa' jnda tqeeⁿ ángel xueⁿeⁿ cwii tjocheⁿ na ndeiñê María jom.

²² Jnda teinom wen'aaⁿ xuee na seincuii María, tue'ntyjo xjeⁿ na nntjei'ljuu'ndyena cha'xjeⁿ na matsa'ntjom ljeii na tqeeⁿ Moisés. Quia jo' ty'ena Jerusalén, ty'eñ'omna Jesús na nlqueⁿna juu l'o Ta Ty'o^ots'om.

²³ Ee luaa' tso ljeii 'naaⁿaⁿ: “Ticwii cwii tyochjoo na nluiiñejndyee, queⁿ tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ jom cwentaa' Ta Ty'o^ots'om.”

24 Jo' chii ty'ena na nñe'quiana quioo' cwentaa' Ty'ooots'om. Quioo'ñeeⁿ nla'cwjee ntyee cha'xjeⁿ na t'maⁿ ljeii 'naaⁿ'aⁿ. Tsona': nñequiana cwii ljo xencoo oo we cantu' ndyua.

25 Tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jndyu Simeón tsjoom Jerusalén. Tsaⁿ'ñeeⁿ tyom'aaⁿ cantyja na maty'iomyana' ndo' jeeⁿ xcwee' ts'oom ñ'eⁿ Ty'ooots'om. Ñequio na ntyjaa' ts'oom tyomeinom'm na nnty'iaaⁿ'aⁿ nquii na nntseinjoom' n'om nn'aⁿ Israel. Ndo' tyom'aaⁿ Espíritu Santo ñ'eⁿñê.

26 Jnda t'moⁿ Espíritu Santo nnoom na xocueeⁿ'eⁿ cwitjoocheⁿ na nnty'iaaⁿ'aⁿ nquii Cristo na tqueⁿ Ta Ty'ooots'om na nndyo.

27 S'aa Espíritu Santo naquii' ts'oom na nncjaⁿ wats'om t'maⁿ. Ndo' maxjeⁿ'ñeeⁿ nn'aⁿ na nda yu'ndaa Jesús ty'eñ'omna juu jo' jo' na nluii ñ'eⁿñê cha'xjeⁿ waa costumbre na matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés.

28 Quia jo' to'ñom Simeón yu'ndaa, tei'caljoom juu l'ooⁿ. Tyolcweeⁿ'eⁿ Ty'ooots'om. Tsoom:

29 Ta, juu ñ'oom na jnda tsu' nooⁿ, jnda seicandaa'ñena'.

Je' ja na cwiluiindyo moso 'naⁿ, quiaa' na nnc'io^o na meiⁿcwii ñomtiuu tic'ooⁿya.

30 Ee na jnda mamanty'ianooⁿ nquii na nncwji'n'maaⁿ'ñe nn'aⁿ.

31 Majuu na jnda tqueⁿ jo ndaa cha'tsondye nn'aⁿ.

32 Juu cwiluiiñe naxuee na m'moⁿ ñ'oom na mayuu' ndaa nn'aⁿ na nchii judíos.

Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ 'naⁿ, nn'aⁿ Israel, nnts'aaⁿ na nluiit'maⁿndyena cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

33 José ñequio tsondyee Jesús jeeⁿ tjawee' n'omna cha'tso ñ'oom na seineiⁿ Simeón cantyja 'naaⁿ' Jesús.

34 Ndo' Simeón seit'maaⁿ'ñê joona, tsoom nnom María, tsondyee Jesús:

—Queⁿ cwenta, yu'ndaam'aaⁿ, maqueⁿ Ty'ooots'om jom na nt'om nn'aⁿ Israel nntsu- undyena nc'e na ticala'yua ñ'eⁿñê. Ndo' nt'om nn'aⁿ Israel nlui'n'maaⁿndyena nc'e na nla'yua ñ'eⁿñê. M'mooⁿ chiuu waa na maty'iomyana' na cal'a nn'aⁿ. Saa ñ'eeⁿ nn'aⁿ nntio'ñ'oomna jom.

35 Ndo' na luaa' nl'ana, nntseicanooⁿ'na' ñ'omtiuu 'naaⁿ'na. Ndo' 'u je', quia na nnty'ia' na ljo', nntsei'ndaa'na' ntyji' cha'cwijom na nncwicandi' espada 'u.

36 Ndo' jo' jo' tyom'aaⁿ cwii yuscu na jndyu Ana, jom cwiluiiñe ts'aⁿ na tyoñequiaa ñ'oom' Ty'ooots'om. Tsaⁿ'ñeeⁿ jnda Fanuel, tsaⁿ na cwiluiiñe tsjaaⁿ na jndyowicantyyoo' Aser. Xjeⁿ na scundyua jom tocoom, t'oom ñequio saaⁿ'aⁿ ntquiee' chu,

37 jnda chii ljoñê na tue' saaⁿ'aⁿ. Ndo' jnda tquieñê, jnda ñequieen'aaⁿ nchoo' ñequiee choom'm. Ndo' ticalueeⁿ'eⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Tyondi'ntjoom nnom Ty'ooots'om naxuee ndo' natsjom. Tyotseicwejndo'ñê ndo' tyotseineiⁿ nnom Ty'ooots'om.

38 Majuu xjeⁿ'ñeeⁿ na matseineiⁿ Simeón, seicandyoo'ñe Ana nacañoomna. Tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿ' yu'ndaa Jesús. Jnda chii tyotseineiⁿ cantyja 'naaⁿ' juu ndaa cha'tsondye nn'aⁿ Jerusalén ñequio nn'aⁿ nt'omcheⁿ njoom na cwimeindoo' na nndyaandyee na cwilaxmaⁿ jnaⁿ.

Ty'elcwee'na tsjoom Nazaret

39 José ñ'eⁿ María quia na jnda jla'candaa'ndyena cha'tsoti na matso ljeii na tqueⁿ Ty'ooots'om, ty'elcwee'na tsjoomna Nazaret, ts'ondaa Galilea.

40 Tjawijndeii tyochjoo'ñeeⁿ, tjawitquioo' na wando' ts'oom ndo' candaa'ya tjawijndo' ts'oom. Ndo' t'maⁿ waa na matseixmaaⁿ naya 'naaⁿ' Ty'ooots'om.

Ljoo'ñe tyochjoo Jesús wats'om t'maⁿ

41 Ticwii chu tyocaa José ñ'eⁿ María Jerusalén quia cwiwee' xuee pascua.

42 Ndo' quia na jndaa' canchoo'we chuu' Jesús, ty'ewana ñ'eⁿñê Jerusalén cha'xjeⁿ waa costumbre na qui'oona xuee pascua'ñeeⁿ.

⁴³ Jnda teinom xuee, José ñequio tsondyee Jesús macwi'oolcwee'na. Saa tique'na cwenta na ljoo'ñe tyochjoo Jesús Jerusalén.

⁴⁴ Jla'tiuuna na ñ'ee' quii'ntaa' nn'a'na na macwi'oolcwee' na ty'e xuee. Meii'chaa' xuee tyocañjomndyena nato. Jnda chii to'na, tyol'ueena jom quii'ntaa' nn'aa'na ñequio nn'a'na ta'jnaa'na.

⁴⁵ Saa na t'caliuna jom, jo' chii ty'elcwee'nnda'na Jerusalén, na cwil'ueena jom.

⁴⁶ Xuee na jnda ndyee, ndo' jliuna jom naquii' wats'om t'ma'. Wacatyee' quii'ntaa' nn'a'na jndo' n'om na cwit'moo' ñ'oom na tqe' Moisés. Maquee' cwenta ñ'oom na cwila'nei' na ñ'ee' ndo' mawax'ee' ndaana.

⁴⁷ Cha'tsondyena na tyondyena ñ'oom na tyotseinei', jee' tyojaawee' n'omna na cjee matsei'noo' ndo' majo'ndyo ñ'oom matseilcwee'e' ndaana.

⁴⁸ Ndo' nn'a'na na nda jom quia na nty'iaana, jee' seiñ'ee'na' jooona. Tso tsoñee' nnoom: —'U jndaaya, ¿chiiu na luaa' sa'? Ja ñ'e' tsotye' ñequio na chjoo' n'oo'yâ cwil'uaayâ 'u.

⁴⁹ Quia jo' tsoom ndaana:

—¿Chiiu waa na cwil'ue'yo' ja? ¿Aa ticaliu'yo' na tseixma'ya na c'oo'ya naquii' waa' Tsotya?

⁵⁰ Saa t'cala'no'na ñ'oom na seilcwee'e' ndaana.

⁵¹ Quia jo' tjalcwee'e' ñ'e'ndyena tsjoom Nazaret. Ndo' tyom'aa'ñê na ndyaañê ndaana. Jee' tyocañjom ts'om tsoñee' cha'tso na tuii.

⁵² Jesús tjawijndo'ti ts'oom ndo' tjawijndeityee'. Tjawee' ts'om Ty'ooots'om ñ'e'ñê ndo' mati nn'a'na.

3

Juan mañequiaa' ñ'oom ndaa nn'a'na yuu tjaa nn'a'na c'om
(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

¹ Chu na jnda quin'oom na m'aa' Tiberio César tsa'ma'ts'iaa' t'ma' tsjoom Roma, quia jo' tyom'aa' Poncio Pilato gobiernom ts'ondaa Judea. Ndo' Herodes tyom'aa' gobiernom ts'ondaa Galilea. Tyjee' Felipe tyom'aa' gobiernom ts'ondaa Iturea ñequio ts'ondaa Traconite. Lisantias tyom'aa' gobiernom ts'ondaa Abilinia.

² Ndo' Anás ñequio Caifás, jooona ntyee na tyoluiitquiendyena ndaa ntyee quia jo'. Ndo' Juan jnda Zacarías, xje'ñee' tquiaa Ty'ooots'om ñ'oom nnoom quia na m'aa' yuu tjaa nn'a'na c'om.

³ Tyomanoom cha'waa ndyuaa na nndyoo' jndaa Jordán. Tyoñequiaa' ñ'oom na calcwe' n'om nn'a'na jnaa'na cha nntseit'ma' ts'om Ty'ooots'om jooona, ndo' nleits'oomndyena.

⁴ Tuii na luaa' cha'xje' na matso ljeii libro na chuu ñ'oom 'ndyoo profeta Isaías. Matso ljeii'ñee':

M'aa' ts'a'na na matseinei' ndaa nn'a'na yuu tjaa nn'a'na c'om. Matso tsa'ñee':

“Cala'jndaa'ndyo' naquii' n'om'yo' cha'cwijom cwii nato na juu jo' nndyocwjee'cañoom nquii na nntsa'ntjom 'o.

Cata'ndyo'xcwe'yo' cha'cwijom cwilayo'yo' nato na ñ'oom.

⁵ Maxje' nntseicatoo'na' ticwii cwii cantma'

ndo' ticwii cwii sjo ñequio ta nleisuna'.

Nanto na canc'ee', nntseiliuuna',

ndo' nanto na cwajndii nntseyona'.

⁶ Quia jo' nnty'iaa cha'tsondyee nn'a'na Nquii na maquee' Ty'ooots'om na nncwji'n'maa'ñê joo.”

⁷ Jndyendye nn'a'na tyo'oontyjaa'na Juan na nntseits'oomñê jooona. Quia jo' tyotsoom ndaana:

—'O tsjaa' canduulja, ¿'ñee' t'mo' ndaa'yo' na calei'nom'yo' na nndyocwjee'cañoom na nntseiw'ii Ty'ooots'om 'o?

⁸ C'om'yo' na ndyaandyo' cha m'moⁿna' na mayuu'cheⁿ cwilcwe' n'om'yo'. Ndo' ticala's'andyo' cheⁿcjo'yo' naquii' n'om'yo' na nndu'yo': "Jaa cwiluiindyō tsjaaⁿ Abraham." Nndye'yo' nntsjoō, meiiⁿ cwe' ljo'meiiⁿ nndaā nntseicwaqueⁿ Ty'oōts'om na nluindyena' tsjaaⁿ Abraham, quia jo' n'ndiina' 'o.

⁹ 'O matseijomna' cha'cwijom n'oom na tis'a tā cwil'a. Ndo' manquiu'yo' n'oom na tical'a tā na ya, maxjeⁿ nnt'ua'na'. Ndo' xeⁿ jnda nntioom nn'aⁿ joona' quii' chom. Maluaa' matseijomna' na nnts'aa Ty'oōts'om ñ'eⁿndyo' 'o xeⁿ tical'a'yo' yuu na ya.

¹⁰ Quia jo' ta'x'ee naⁿñeeⁿ nnoom:

—¿Chiuu macaⁿna' na cal'aayâ xeⁿ yuu' na ljo'?

¹¹ T'oōⁿ ndaāna, tsoom:

—Ts'aⁿ na maleiñ'oom we cotom, quiaa cwii nnom ts'aⁿ na tjaa na cuaa. Ndo' 'ñeeⁿ na waa nantquie, cats'aa naya ts'aⁿ na tjaa'naⁿ chiuu ya.

¹² Mati nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom tquiona nam'aaⁿ na nleits'oomndyena. Jluena nnoom:

—Ta, ¿chiuu macaⁿna' na cal'aayâ?

¹³ T'oōⁿ ndaāna:

—Tancwinom'yo' na cwitjei'yo' ts'iaaⁿndaā nn'aⁿ. Cataⁿ'yo' tomti na matsona' na nntioomna.

¹⁴ Mati ta'x'ee sondaro nnoom:

—Ndo' jâ je', ¿chiuu macaⁿna' na cal'aayâ?

T'oōⁿ ndaāna:

—Talacaty'ue'yo' nn'aⁿ, ndo' talaco'yo' cantu joona cwe' cha na nndaā nntjei'yo' s'om 'naaⁿna. Caljoya n'om'yo' cwanti na cwitantjom'yo'.

¹⁵ Cha'tsondye nn'aⁿ jeeⁿ tyocantyyaa' n'omna na nncwjee' juu Cristo. Jo' chii tyom'aaⁿ n'omna cantyya 'naaⁿ Juan, ¿aa nnts'aacheⁿna' na jom cwiluiiñê Cristo?

¹⁶ Jo' chii t'oōⁿ ndaā cha'tsondyena, tsoom:

—Ja matseits'oōⁿndyo 'o ñequio ndaatioo, saā mandyontyjo nqueⁿ na nntseits'oomñê 'o na ñequiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'om'yo'. Saā nt'omndyo' 'o nnts'aana' cha'cwijom nntseits'oomñê 'o ñequio chom ee na nnt'uiityeⁿna' 'o cantyya jnaⁿ'yo'. Nqueⁿ t'maⁿti cwiluiiñê nchiiti ja. Meiⁿ ticatseixmaⁿya na cwe' ja na nntseicanaⁿ'a lcoom'm.

¹⁷ Jnda wjaawindyoo' na nntu'xeⁿndyo'. Ee 'o la'xmaⁿ'yo' cha'cwijom lqueeⁿ na ndicwaⁿ cwajndii. Luaa ts'iaaⁿ cantyya 'naaⁿ lqueeⁿ. Matseicueñe ts'aⁿ lqueeⁿ trigo, cha ya ya nlu'na'. Quia na jnda lju'ya lqueeⁿñeeⁿ, mana nntseiweeⁿ joona' ts'om tsā'. Saā lqueeⁿ lue' ñ'eⁿ to' njñoom chom jo'. Maluaa' matseijomna' na mach'ee Ty'oōts'om. Nn'aⁿ na ya cwil'a maco'ñoom joona saā nn'aⁿ na tis'a cwil'a, nntseicoom joona ñequio chom na tijoom canduu'.

¹⁸ Nmeiⁿ ñ'oom na tyotseijndo' Juan n'om nn'aⁿ ñequio jndye nt'omcheⁿ ñ'oom na tyotseicañeeⁿ joona ñ'oom naya.

¹⁹ Herodes, tsaⁿ na m'aaⁿ gobiernom ts'ondaā Galilea, jom cwe' m'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿ Herodías, scuu' tyjeeⁿ Felipe. Jo' na seitia' Juan jom na ticatsā'ntjomna' na ljo' mach'eeⁿ ndo' ñequio cha'tso natia na jnda ñes'aa tsaⁿñeeⁿ.

²⁰ Luaa seicwaljoo'tyeeⁿ nacjoo cha'tso natia na s'aaⁿ, na tjoom'm Juan w'aancjo.

Cantyya na teits'oomñe Jesús

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

²¹ Quia na jnda teits'oomndye jndye nn'aⁿ, mati teits'oomñe Jesús, xcwe na matseineiⁿ nnom Ty'oōts'om ndo' seicanaaⁿñena' tsjo'luee.

²² Jndyocue Espíritu Santo nacjoom'm cha'cwijom catu'. Ndo' teic'uaa na seineiⁿ Ty'oōts'om cañoom'luee, matso:

—'U cwiluiindyū' Jndaaya na candya' ts'oōⁿya. Jeeⁿ neiⁿya 'u.

Tsjaaⁿ na tjawintyjoo' na tuiiñe Jesucristo

(Mt. 1:1-17)

²³ Ndo' Jesús cha'na ntquiuu nchoo' qui choom'm quia na t̄ōoⁿ ts'iaaⁿ na jñom Ty'oots'om jom. Tyolue nn'aⁿ jnda José jom. Ndo' José jnda Elí,

²⁴ Elí jnda Matat, Matat jnda Leví, Leví jnda Melqui, Melqui jnda Jana, Jana jnda José,

²⁵ José jnda Matatías, Matatías jnda Amós, Amós jnda Nahum, Nahum jnda Esli, Esli jnda Nagai,

²⁶ Nagai jnda Maat, Maat jnda Matatías, Matatías jnda Semei, Semei jnda José, José jnda Judá,

²⁷ Judá jnda Joana, Joana jnda Resa, Resa jnda Zorobabel, Zorobabel jnda Salatiel, Salatiel jnda Neri,

²⁸ Neri jnda Melqui, Melqui jnda Adi, Adi jnda Cosam, Cosam jnda Elmodam, Elmodam jnda Er,

²⁹ Er jnda Josué, Josué jnda Eliezer, Eliezer jnda Jorim, Jorim jnda Matat,

³⁰ Matat jnda Leví, Leví jnda Simeón, Simeón jnda Judá, Judá jnda José, José jnda Jonán, Jonán jnda Eliaquim,

³¹ Eliaquim jnda Melea, Melea jnda Mainán, Mainán jnda Matata, Matata jnda Natán,

³² Natán jnda David, David jnda Isai, Isai jnda Obed, Obed jnda Booz, Booz jnda Salmón, Salmón jnda Naasón,

³³ Naasón jnda Aminadab, Aminadab jnda Aram, Aram jnda Esrom, Esrom jnda Fares, Fares jnda Judá,

³⁴ Judá jnda Jacob, Jacob jnda Isaac, Isaac jnda Abraham, Abraham jnda Taré, Taré jnda Nacor,

³⁵ Nacor jnda Serug, Serug jnda Ragau, Ragau jnda Peleg, Peleg jnda Heber, Heber jnda Sala,

³⁶ Sala jnda Cainán, Cainán jnda Arfaxad, Arfaxad jnda Sem, Sem jnda Noé, Noé jnda Lamec,

³⁷ Lamec jnda Matusalén, Matusalén jnda Enoc, Enoc jnda Jared, Jared jnda Mahalaleel, Mahalaleel jnda Cainán,

³⁸ Cainán jnda Enós, Enós jnda Set, Set jnda Adán, Adán jnda Ty'oots'om.

4

Ñe'queⁿ tsaⁿjndii xjeⁿ Jesús

(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

¹ Mawjaalcwe' Jesús ts'ondaa Galilea na jnaaⁿ jndaa Jordán. Ndo' cha'waañ'eⁿ naquii' ts'loom too' m'aaⁿ Espíritu Santo. Tjañ'oom Espíritu jom cwii joo yuu na tjaa nn'aⁿ c'oom.

² Jo' jo' wen'aaⁿ xuee tyol'uee'ñe tsaⁿjndii chiuu nnts'aaⁿ cha catseitjooñe Jesús. Cha'waati xueewaa' meiⁿchjoo ticwa' Jesús, jnda chii tyjee' na ñe'jnoom'm.

³ Quia jo' tso tsaⁿjndii nnoom:

—Xeⁿ mayuu' 'u cwiluiindyu' Jnda Ty'oots'om, cwa catsaⁿntjom' tsjoⁿwaa' na catseicwaqueⁿna' tyoo'.

⁴ T'o Jesús nnom, tsoom:

—Ja xocats'aa na ljo' ee waa ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona': “Nchii cwe' cantyja 'naaⁿ nantquie na wando' ts'aⁿ, saⁿ cantyja 'naaⁿ cha'tso ñ'oom na mañequiaa Ty'oots'om.”

⁵ Jnda chii tjañ'oom tsaⁿjndii jom xqueⁿ cwii sjo nandye. Ndo' mantyjacheⁿ t'moⁿ nnoom cha'tsoti n'iaaⁿ nt'maⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue.

⁶ Ndo' tso nnoom:

—L'ò' 'u nntioo cwenta cha'tso najndanmei' na cwila'xmaⁿ naⁿmaⁿ'iaaⁿ nt'maⁿ ñequio cha'tso na cwiluiit'maⁿndyena. Ee l'ooⁿya jnda l'jona' ndo' 'ñeeⁿ juu na l'ue ts'ooⁿ ññequiaya joona' nnom.

⁷ Xeⁿ 'u nlco' xtye' na nntseit'maaⁿndyu' ja, quia jo' cha'tso joona' ma'naⁿ.

⁸ T'ò' Jesús nnom, tsoom:

—Quindyoo' nacañomya, 'u Satanás. Ja tijoom nntseit'maaⁿndyo 'u ee waa ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona': “Macandā nquii Ta Ty'oots'om cwenta' catseit'maaⁿndyu' ndo' macandā nnom jom nndi'ntjom'.”

⁹ Jnda jo' tjañ'oom tsaⁿjndii Jesús tsjoom Jerusalén ndo' tqueⁿ jom xqueⁿ tsiu' wats'om t'maⁿ. Tso nnoom:

—Xeⁿ 'u cwiluiindyu' Jnda Ty'oots'om, cwa cju'ndyu' jo nacje,

¹⁰ ee waa ljeii 'naaⁿ'aⁿ na matsona':

Ññequiaa Ty'oots'om 'u luee ángeles cwentaaⁿ'aⁿ na cal'ana cwenta 'u.

¹¹ Ndo' nntyjee' lueena 'u cha tincjaañjom l'jò' nc'e'.

¹² Saa t'ò' Jesús nnom, tsoom:

—Ja tijoom cats'aa cha'na matsu' luaa' ee mati waa cwiicheⁿ ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona': “Tintsa' xjeⁿ Ta Ty'oots'om cwenta'.”

¹³ Quia jnda^a cha'tso nnom na tyoch'ee tsaⁿjndii na nnts'aaⁿ xjeⁿ Jesús, 'ñeeⁿ juu hasta jndanquiacheⁿ nnty'iaaⁿ'aⁿ aa ndaa^a nnts'aaⁿ.

Matò' Jesús ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

¹⁴ Ndo' tjalcwe' Jesús ts'ondaa Galilea. Juu najndeii na matseixmaⁿ Espíritu Santo, canda^añ'eⁿ tyotseixmaaⁿ jo'. Ndo' t'om ñ'oom cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha'waa ndyuaa'ñeeⁿ.

¹⁵ Tyo'mooⁿ ndaa nn'aⁿ naquii' lan'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, ndo' cha'tso nn'aⁿ jeeⁿ tyola't'maaⁿndyena jom.

Tja Jesús tsjoom Nazaret

(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

¹⁶ Tjaaⁿ Nazaret yuu na tjawijneiⁿ. Xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ, tjaaⁿ wats'om cha'xjeⁿ na quich'eeⁿ. Ndo' teicantyyaaⁿ na nntsei'naⁿ'aⁿ.

¹⁷ Quia jo' tquiiana ljeii l'ooⁿ na seiljeii profeta Isaías, seicanooⁿ'oⁿ ljeii'ñeeⁿ ndo' tue'cañoom yuu na matsona':

¹⁸ Nquii Espíritu cwentaa' Ta Ty'oots'om m'aaⁿñe ñ'eⁿndyo.

Ee nqueⁿ jnda tqueⁿñooⁿ ja na ññequiaya ñ'oom naya ndaa^a nn'aⁿ na nty'iaa'ndye.

Ndo' jnda jñoom ja na jndyoo na catseinjooⁿ'a nn'aⁿ na chjoo' n'om.

Ndo' catseicandiiya nn'aⁿ na matseicandyaandyo joona jnaaⁿna na waa.

Ndo' cats'aaya na nleitquioo nn'aⁿ na nchjaaⁿ.

Ndo' catseicandyaandyo nn'aⁿ na manchje nawi'.

¹⁹ Ndo' catseicandiiya cantyja 'naaⁿ tiempo na tqueⁿ Ty'oots'om na nlui'n'maaⁿndye añmaaⁿ nn'aⁿ.

²⁰ Jnda jo' seilcwiiñe Jesús tsom na chuu ljeii'ñeeⁿ ndo' seilcweeⁿ'eⁿ juuna' nnom ts'aⁿ na mandi'ntjom. Jnda chii tjacwacatyeeⁿ. Ndo' cha'tso nn'aⁿ na too'ndye wats'om'ñeeⁿ jeeⁿ tyonty'iaana nnoom.

²¹ Quia jo' t'ooⁿ'oⁿ tyotseineiiⁿ ndaa^ana. Ndo' tsoom:

—Maxuee je' matseicanda^añena' ljeiiwaa' yocheⁿ na cwindye'yo' na matsei'naⁿya juuna'.

²² Cha'tso nn'aⁿ tyolue ñ'oom ya cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Tjawee' n'omna na jeeⁿ cajnda ñ'oom na tyotseineiiⁿ. Tyoluena:

—Cwa cwe' jnda José tsaⁿm'aaⁿ'.

²³ Tso Jesús ndaa^ana:

—Je' je' nndu'yo' nooñ ñ'oomwaañe na cwe' wjaañoom' na matsona': “'U ts'a'n na mach'ee nasei, catsein'ma'ndyu' che'nncu'.” Ndo' cwaa'nti nndu'yo' nooñ: “Ts'iaa'n na cwindyaayâ na ñesa' tsjoom Capernaum, mati catsa' joona' ñjaa'ñe ndyuaa tsjom'.”

²⁴ Quia jo' tsotyee'che' ndaana:

—Mayuu'che' matsjoo ndaa'yo', tixocala'ljo nn'a' cwii profeta na mañecwii ndyuaana ñ'e'ñe na mañequiaa ñ'oom' Ty'oots'om.

²⁵ Ñ'oom na mayuu' matsjoo ndaa'yo', jndye yolcu na jnda ljonnye tyom'a' ndyuaa Israel joo ncuee na ñet'oom Elías. Ncuee'ñee' ndyee chu waljoo' xcwe tícua', ndo' teijndo' cha'waa ndyuaa'ñee'.

²⁶ Saa nchii na m'aa' cwii joo na'lcu'ñee' jñom Ty'oots'om Elías, jñomyom juu na m'aa' cwii yuscu na jnda ljoñe tsjoom Sarepta ndyuaa Sidón.

²⁷ Ndo' mati jndye nn'a' na tyolei'cho ntycu lepra tyom'a' ndyuaa Israel joo ncuee na tyom'aa' profeta Eliseo. Saa mei'cwiindyee na'ñee' ticatsein'maa', macanda qui Naamán, ts'a' ndyuaa Siria.

²⁸ Saa quia jndyena na luaa' tso Jesús, quia jo' cha'tso nn'a' na too'ndye wats'om, jee'che' ndya' jla'wjeena.

²⁹ Jla'tyuaa'na, tjeii'na jom nnom tsjoom. Ty'eñ'omna jom xque' ta yuu waa tsjoomna cha nla'cwatyu'na jom.

³⁰ Saa jom jlui'ñe quii'ntaa'na, mana tjaa' yuu na wja'.

Tsa's'a na tseixma' na'jndii naquii' ts'om

(Mr. 1:21-28)

³¹ Tjacue Jesús Capernaum, cwii tsjoom ts'ondaa Galilea. Jo' jo' tyo'mooñ ndaa nn'a' judíos xuee na cwita'jndyeena.

³² Ndo' jee' tjawee' n'omna ñ'oom na tyotseineii', ee tyo'mo'na' na waa najndeii na matseixmaa'.

³³ Naquii' wats'om'ñee' tyom'aa' cwii tsa's'a na m'aa' jndyeta naquii' ts'om. Jndei seixua' ñ'oom 'ndyoo jndyeta'ñee'.

³⁴ Tsoom:

—Ca'ndii' já 'u Jesús ts'a' Nazaret. ¿Ljo' nntsa' ñ'e'ndyô já? ¿Aa jndyo' na nntseyuuii' já? Mawajna'a' ñee' cwiluiindyu'. 'U cwiluiindyu' Jnda Ty'oots'om na lju' ts'om'.

³⁵ Seitia' Jesús juu, matsoom:

—Catseiche' ndo' calui'yo' naquii' ts'om tsa'm'aa'.

Ndo' jnda na seiquioo jndyeta juu quii'ntaa' nn'a', mana jlui' jndyeta ñ'e' na'jndii naquii' ts'om. Ndo' mei'cwii nata' tical'ana ñ'e'ñe.

³⁶ Jee' tyue cha'tsonde nn'a' na ljo' s'aa Jesús. Jluena ndaa nc'iaana:

—Ñ'oommei' cwit'moo'na' na cwiluiiñe ts'a' na maque' xje'. Ee waa najndeii na matseixmaa' na matsa'ntjoom meii' jndyeta, meii' na'jndii, cwicalui'.

³⁷ Tjanty'ee ñ'oom cantyja 'naa'a' cha'waa ndioche' ndyuaa'ñee'.

Sein'ma' Jesús staxee' Simón Pedro

(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

³⁸ Quia jo' teicantyyaa', jluee'e' naquii' wats'om'ñee'. Tjaque'e' waa' Simón. Ndo' Simón'ñee' jee' niom matseicona' staxee'e'. L'ana ty'oo nnom Jesús na catsein'maa' juu.

³⁹ Jo' chii tjantyyaa'a' tsa'ñee', sa'ntjoom na ca'ndii tycu'ñee' juu. Ndo' mañoom' tco'yana' tsa'ñee'. Mana teicantyya, seiñ'oom'ñe na tcwa'na.

Sein'ma' Jesús jndye nn'a' wii

(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

⁴⁰ Quia na jnda tmaaⁿ na manndyoo' wjaacue ñe'quoom', cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ nn'aaⁿna na jndye nnom ntycu cwitjoom, tquiochona joo na m'aaⁿ Jesús. Tioom l'ooⁿ nacjoo ticwii cwii joo naⁿñeeⁿ, mana n'maaⁿ.

⁴¹ Mati jndyendye nn'aⁿ saⁿntjoom na calui' jndyeta naquii' n'om. Tyola'xuaa jndyeta'ñeeⁿ, tyolue:

—'U cwiluiindy' Jnda nquii Ta Ty'oots'om.

Saa jom seitiaaⁿaⁿ jndyeta, tinquiaaⁿ na nla'neiⁿ, ee manquiuna na jom cwiluiiñê Cristo.

Mañequiaa Jesús ñ'oom naya ts'ondaa Galilea
(Mr. 1:35-39)

⁴² Quia jnda teincoo jlueeⁿeⁿ quii' tsjoom. Tjaaⁿ yuu na wataaⁿ quii' jnda. Ty'ecal'uee nn'aⁿ jom ndo' jliuna yuu m'aaⁿ. Ñe'cala'tsaaⁿndyena jom na wjaatyeeⁿ, cha tica'ñeeⁿ joona.

⁴³ Saa tsoom ndaana:

—Mati macaⁿna' na ñequeiaya ñ'oom naya cantyja na matsaⁿntjom Ty'oots'om ndaa nn'aⁿ nt'omcheⁿ njoom. Ee maxjeⁿ jo' ts'iaaⁿ na jñoom ja.

⁴⁴ Ndo' tyojaanquiaaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ naquii' lan'om ts'ondaa Galilea.

5

Jndye calcaa tjeii'na
(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

¹ Cwii ndii' tyom'aaⁿ Jesús 'ndyoo ndaaluee chjoo na jndyu Genesaret. Jeeⁿ tyonch-jena' jom na jla'canto'ndye nn'aⁿ nacañom'm cha nndaⁿ ndyena ñ'oom' Ty'oots'om.

² Nty'iaaⁿaⁿ we w'aandaa 'ndyoo ndaaluee'ñeeⁿ. Saa nn'aⁿ na cwitjeii' calcaa jnda jlui'na jo' jo'. Macwitmaaⁿna nlqui' 'naaⁿna.

³ Quia jo' tjacuooⁿ ts'om cwii w'aandaa'ñeeⁿ. W'aandaa 'naaⁿ Simón jo'. Tcaaⁿ na cjaañ'oomti tsaⁿñeeⁿ juuna' chjoowi' cha n'ndiina' tyuaatcwii. Ndo' tjacjom. Tquiaaⁿ ñ'oom ndaa nn'aⁿ xjeⁿ na wacatyeeⁿcheⁿ ts'om w'aandaa.

⁴ Quia na jnda jnda seineiiⁿ, tsoom nnom Simón:

—Catsañ'om'yo' w'aandaawaa, wjaawjaatyaaⁿyaa yuu na njoomti. Ndo' catue'yo' nlqui' 'naⁿyo' na nntjei'yo' calcaa.

⁵ T'o Simón nnoom:

—Ta, meiiⁿchaa' tsjom ñel'aayâ ts'iaaⁿ ndo' meiⁿcwii catscaa tîcatjeii'â. Saa cantyja ñ'oom 'ndyo' 'u nncju'nnda'a tsqui'.

⁶ Jnda na l'ana na ljo', jeeⁿ jndye calcaa ty'oomna' ts'om tsqui' 'naaⁿna hasta ñe'caty'ioo'na'.

⁷ Jo' chii s'oo lueena ndaa nt'omcheⁿ nc'iaana na ñjomndye cwiiⁿcheⁿ w'aandaa na quiotei'jndeiⁿ naⁿñeeⁿ joona. Tquio naⁿñeeⁿ. Ndo' jla'catoo'na we w'aandaa ñ'eⁿ calcaa, hasta ncuencue na c'u'na' joona'.

⁸ Quia jnda nty'iaa' Simón Pedro na luaa', tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom Jesús. Tsoom:

—Ta, ticaty'iomyana' na ññ'eⁿ ñ'eⁿndyo, ee ja ts'aⁿjnaⁿ.

⁹ Ee jeeⁿ ndya' seicaty'uena' jom ñequio nt'omcheⁿ nc'iaaⁿaⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê cantyja 'naaⁿ calcaa na tjeii'na.

¹⁰ Majo'ti tjom Jacobo ñequio Juan, ntseinda Zebedeo. Joona mañecwii t'maⁿ ts'iaaⁿ cwil'ana ñequio Simón. Quia jo' tso Jesús nnom Simón:

—Tinty'ue', je' mamanaⁿtona' na nn'aⁿ nntseitjom' na nla'jomndyena ñ'eⁿndyo, tachii cwe' calcaa.

¹¹ Jnda na tqiiena tyuaatcwii ñ'eⁿ l'aandaa, mana 'ndyena ts'iaaⁿ 'naaⁿna. Ty'elajomndyena ñ'eⁿ Jesús.

*Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na chuu tycu lepra
(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)*

¹² Quia na tyom'aaⁿ Jesús cwii tsjoom, tyjee'cañoom cwii tsaⁿs'a na cha'waañe chuu tycu lepra. Quia na nty'iaaⁿaⁿ Jesús, tjacwanquioom nomtyuaa, s'aaⁿ ty'oo, tsoom:

—Ta, ntyjii na 'u nnda^a nntsein'maⁿ ja, xeⁿ l'ue ts'om'.

¹³ Quia jo' Jesús seintyjooⁿ ts'ooⁿ tyeⁿnquioom'm tsaⁿñeeⁿ. Tsoom nnom:

—Maxjeⁿ l'ue ts'ooⁿ na can'maⁿ.

Ndo' mantyjacheⁿ n'maⁿ tsaⁿñeeⁿ.

¹⁴ Jnda^a chii tsoom nnom:

—Tintseineiⁿ nnom meiⁿcwii ts'aⁿ na luaa' tuii. Saa^a cja', catseica'moⁿndyu' nnom tyee ndo' quiaa' quioo' na nncue' cantyja na jnda^a n'maⁿ cha'xjeⁿ na saⁿntjom Moisés. Na nntsa' na luaa' nlui'yuu'na' ndaa^a nn'aⁿ na jnda^a n'maⁿ.

¹⁵ Saa^a tjanty'eeⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús. Ndo' jndyendye nn'aⁿ tyo'oontyjaa' na ndye ñ'oom na tyoñequiaaⁿ. Mati ñe'can'maaⁿna ntycu na wiina.

¹⁶ Saa^a jom teiñoⁿ, tjaaⁿ jo yuu na ñenqueⁿ. Jo' jo' tyotseineiⁿ nnom Ty'ooots'om.

*Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee
(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)*

¹⁷ Cwii xuee'ñeeⁿ ma'moⁿ Jesús ndaa^a nn'aⁿ. Jo' jo' meindyuaandye nt'om nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Naⁿñeeⁿ jnaⁿna cha'tso njoom nch'u ts'ondaa Galilea ñequio Judea ndo' mati tsjoom Jerusalén. Ndo' juu najndeii na matseixmaⁿ Ty'ooots'om m'aaⁿna' ñ'eⁿ Jesús na matsein'maaⁿ nn'aⁿwii.

¹⁸ Mañejuu xjeⁿñeeⁿ tquie'cañom nt'om naⁿnom na chona tsuee na ndii' ts'aⁿ na jnda^a teintjeiⁿ nc'ee na tel'caljoo tycutqueeⁿ. Tyol'uee'ndyena chiuu ya na nnc'ooñ'omna tsaⁿñeeⁿ naquii' w'aa na nlqueⁿna jom jo nnom Jesús.

¹⁹ Saa^a ticaliuⁿna chiuu ya nl'ana ee na jeeⁿ jndye nn'aⁿ. Jo' chii ty'ewana nacjoo' w'aa, tjoona nquioo, jla'c'oⁿna jom na njoom tsuee. Tqueⁿna jom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ jo nnom Jesús.

²⁰ Quia na nty'iaa' Jesús na cwila'yuy'ya n'om naⁿñeeⁿ, tsoom:

—'U re, matseit'maⁿ ts'ooⁿya jnaⁿ na matseixmaⁿ.

²¹ Quia jo' nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ fariseos to'na na tiya nquiuna ñ'eⁿñê. Tyola'tiuuna naquii' n'omna: “¿Ñeeⁿ cwiluiiñe tsaⁿm'aaⁿ na ti'maaⁿ ts'oom na matseineiⁿ ñ'oom na wjaana' nacjoo' Ty'ooots'om?”

²² Sei'noⁿ Jesús ñ'omtiuu 'naaⁿna. Tsoom ndaa^ana:

—¿Chiuu na ticuaaya nquiuy'yo' ñ'eⁿndyo?

²³ ¿Cwaaⁿ ñ'oom na tijndei'tina' na catsjooya? ¿Aa na nntsjo^o: “Matseit'maⁿ ts'ooⁿya cha'tso jnaⁿ”, oo aa na nntsjo^o: “Quicantya', cja'ca'”?

²⁴ Saa^a cha caliu'yo' na cwiluiindy^o tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee ndo' na waa najndeii na matseixmaⁿya nnom tsjoomnancuewaa na catseit'maⁿ ts'ooⁿya jnaaⁿ nn'aⁿ, quia jo' tsoom nnom ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee:

—'U re, matsjooya njom', quicantya', catseilcwiindy' tsue' cja'to' wa'.

²⁵ Mañoom' teicantya tsaⁿñeeⁿ na jndoo' cha'tso nn'aⁿ. Seilcwiiñê tsuee 'naaⁿaⁿ na ñetuaaⁿ. Mana tjaaⁿ waⁿaⁿ. Jeeⁿ matseit'maaⁿñê Ty'ooots'om.

²⁶ Ndo' tyueneiiⁿ cha'tsondye nn'aⁿ. Tyola't'maaⁿndyena Ty'ooots'om. Jluena ñequio na tyueneiiⁿna:

—Xuee je' nty'iaa ndaaya cwii na jeeⁿ t'maⁿ, na meiⁿjom tiquinty'iaaya.

*Ma'maⁿ Jesús Leví
(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)*

²⁷ Jnda tuii na luaa', jlui' Jesús jo' jo'. Ljeiiⁿ cwii tsaⁿco'ñom s'om na jndyu Leví. Wacatyeeⁿ tsaⁿñeeⁿ w'aa yuu na cwil'oocatioom nn'aⁿ s'om ts'iaaⁿndaana cwentaa' gobiernom. Quia jo' tsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Candyo'ntyjo' naxaⁿa.

²⁸ Mantya teicantyja Leví, tjei'ñê cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿñeeⁿ, chii tjatseijomñê ñ'eⁿ Jesús.

²⁹ Ndo' seiñ'oom'ñê cwii nantquie t'maⁿ waⁿaⁿ cwentaa' Jesús. Seitjoom jndye nc'iaaⁿaⁿ na ñequio ñeto'ñoom s'om ts'iaaⁿndaana nn'aⁿ cwentaa' gobiernom. Teindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa ñ'eⁿñê ndo' ñ'eⁿ Jesús ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

³⁰ Ndo' nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés tyola'ncjoo'ndyena nacjoo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús. Jluena ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

—¿Chiuu na cwicwa'yo' ndo' cwiwe'yo' ñequio nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom, ndo' ñequio nn'aⁿ na cwila'tjoondyena nnom Ty'ooots'om?

³¹ T'o Jesús ndaana, tsoom:

—Nn'aⁿ na tiwii titjoondyena ts'aⁿ na mach'ee nasei, saaⁿ nn'aⁿ na wii tjoondyena jom.

³² Ja nchii jndyooya na nncwaⁿya nn'aⁿ na cwila'jomndye cantyja na maty'iomyana'. Ja jndyooya na nncwaⁿya nn'aⁿjnaⁿ na calcwe' n'omna.

Cantyja 'naaⁿ na nntseicwejndo'ñe ts'aⁿ

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³ Quia jo' tyoluena nnom Jesús:

—Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Juan, jndye ndii' cwila'cwejndo'ndyena ndo' cwila'neiⁿna nnom Ty'ooots'om. Ndo' majo'ti cwil'a nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos. Saa joo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' cwicwa'na ndo' cwiwena. ¿Chiuu na luaa' cwil'ana?

³⁴ T'oⁿ ndaana:

—¿Aa ndya' nndu'yo' ndaaⁿ nn'aⁿ na tquiola'jomndyena na macoco ts'aⁿ na cala'cwejndo'ndyena yocheⁿ na ndicwaⁿ m'aaⁿ nquii tsaⁿs'a na macoco quii'ntaaⁿna?

³⁵ Saa nncue'ntyjo xuee na nncwji'na' jom quii'ntaaⁿna, ncuee'ñeeⁿ nla'cwejndo'ndyena.

³⁶ Mati seineiiⁿ ndaana ñ'oom na wjaañoom' cantyja 'naaⁿ ñ'oom xco na ma'mooⁿ ndaana. Tsoom:

—Tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ nntyjee cwii taⁿ liaa', liaa xco na nntseyoⁿ liaa ntsaa ñ'eⁿ juuna'. Ee xeⁿ luaa' nnts'aa ts'aⁿ, nntsei'naaⁿaⁿ liaaⁿaⁿ liaa xco'ñeeⁿ ndo' nchii macanda jo', mati tixocatseix'iaa'ñena' ñequio liaa ntsaa'ñeeⁿ.

³⁷ Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ juu nntiom winom xco n'om ntjaⁿ teindyo. Ee xeⁿ na ljo' nnts'aa ts'aⁿ, nnty'ioo'na' nl'a winom xco'ñeeⁿ, mana cwiwi'ndaa' winom ndo' mati ntjaⁿñeeⁿ.

³⁸ Jo' chii macaⁿna' na nnc'oocue winom xco n'om ntjaⁿ xco cha meiⁿ ntjaⁿ xco'ñeeⁿ ticwi'ndaa'na' ndo' meiⁿ winom.

³⁹ Ee ts'aⁿ na ma'uu winom tquie, meiⁿchjoo tica'naⁿ ntyjii winomxco. Ee matsoom na joo winom tquie, jo' ca'naⁿti.

6

Ty'ioo'ndyena xu'lqueeⁿ xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ

(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

¹ Luaa tuii cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos. Mawinom Jesús yuu na niom ntjom lqueeⁿ trigo. Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ty'ioo'ndyena xu'lqueeⁿ. Ty'uee'ndyena joona' n'om lueena jnda chii tquiina.

² Quia jo' nt'om nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos jluena:

—¿Chiuu na cwil'a'yo' cwii na ticatsaⁿntjomna' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ?

³ T'o Jesús, tsoom ndaana:

—O, ¿aa tyoola'na'yo' ñ'oom chiuu s'aa David quia na t'oom na ñe'jnoon'm, ndo' mati nn'a'n na ñ'ee'n ñ'e'nñê?

⁴ Tjaque'n'e'n wats'om cwentaa' Ty'o'oots'om, tcaa'n ntyoo' na jnda tque'n nn'a'n jo nnom Ty'o'oots'om. Ndo' ntyoo'ñee'n macanda ntyee wanaa'n na nlcwa'na joona'. Saa tcwa' David joona' ndo' mati tquiaa'n na tcwa' nn'a'n na ñ'ee'n ñ'e'nñê.

⁵ Quia jo' tsoom ndaana:

—Ja na cwiluiindyö tsa'n na jna'n cañoom'luee waa na jndö na nntsjöo ljo' cal'a nn'a'n meii'n xuee na cwita'jndyaaya.

Sein'ma'n Jesús ts'a'n na jnda tjateii ts'o

(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶ Cwiiche'n xuee na cwita'jndyee nn'a'n, tjaquiee' Jesús wats'om chjoo. Tyo'moo'n ndaa nn'a'n. Ndo' jo' jo' m'aa'n cwii tsa'n's'a na jnda tjateii ts'o ntyjaya.

⁷ Ndo' nn'a'n na cwit'moo'n ljeii na tque'n Moisés ñequio nn'a'n fariseos, jee'n tyoque'na cwenta xe'n na nntsein'ma'n Jesús ts'a'n'wii' xuee na cwita'jndyena, cha quia jo' ndaa ñe'quiaana jnaa'n'a'n.

⁸ Saa mantyjee'n chiuu cwila'tiuuna, jo' chii tsoom nnom ts'a'n na jnda tjateii ts'o:

—Quicantyja', cwintyje' quii'ntaa'n nn'a'n.

Ndo' teicantyja tsa'n'ñee'n, teintyjee'n'e'n xcwe.

⁹ Jnda jo' tso Jesús ndaana:

—Nncwax'a cwii ñ'oom ndaa'yo', xuee na cwita'jndyaaya, ¿aa wanaa'n na cateijndei ts'a'n x'iaa'n'a'n na wi' matjom oo aa ticateijnei'n juu? ¿Aa cwji'n'maa'nñê x'iaa'n'a'n cha ticue' oo aa ca'ñee'n na cue'?

¹⁰ Jnda chii nty'iaa'n'a'n ndaa cha'tsondye nn'a'n, tsoom nnom ts'a'n'wii':

—Catseiliuu' ts'o'.

S'aa tsa'n'ñee'n na ljo' ndo' tco'ya'ñ'e'na' ts'o'oo'n.

¹¹ Jnaa'n' jo' jee'n jla'wjeena Jesús. Ndo' tyo'ma'na ñ'e'n nc'iaana ljo' ndaa nl'ana jom.

Macwji'ñe Jesús canchoo'we ts'a'n cwentaa'n'a'n

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹² Joo ncuee'ñee'n tjawa Jesús cwii ta naquii' jnda na nntseinei'n nnom Ty'o'oots'om. Ndo' meii'n'chaa' tsjom tyotseinei'n nnom.

¹³ Quia na jnda teixuee, tcwaa'n nn'a'n na cwila'jomndye ñ'e'nñê. Quii'ntaa'n na tjeii'ñê canchoo'wendye nn'a'n na seicajñoom joona apóstoles, nn'a'n na majñom Ty'o'oots'om ts'iaa'n 'naa'n'.

¹⁴ Nmeii'n'ncueena: Simón, tsa'n na seicajñoom Pedro, ñequio tyjee tsa'n'ñee'n, Andrés, ñ'e'n Jacobo ñequio Juan, ñ'e'n Felipe ñequio Bartolomé,

¹⁵ ñ'e'n Mateo ñequio Tomás, ñ'e'n Jacobo jnda Alfeo, ndo' ñ'e'n Simón na cwiluena cananista,

¹⁶ ñ'e'n Judas jnda Jacobo ñequio Judas Iscariote, ts'a'n na tquiaa cwenta Jesús.

Ma'mo'n Jesús ñ'oom ndaa jndye nn'a'n

(Mt. 4:23-25)

¹⁷ Jndyocue Jesús ñequio cha'tso nn'a'n na cwila'jomndye ñ'e'nñê. Ty'emeintyjee'na cwii su. Jo' jo' jnda tquie'cañom nt'omche'n nn'a'n na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa'n ñequio jndyendye nn'a'n na jna'n cha'waa Judea ñequio Jerusalén ñequio 'ndyoo ndaaluee na ndyoo' tsjoom Tiro ñ'e'n Sidón. Na'n'ñee'n tquiona na ndyena ñ'oom na mañequiaa'n, ndo' na nntsein'maa'n joona ntycu na cwitjoomna.

¹⁸ Mati sein'maa'n nn'a'n na jee'n cwajndii tyoleichuu jndyetia.

¹⁹ Cha'tsondye nn'a'n tyol'uee'ndyena chiuu ya cha ndaa ñe'quio'na jom, ee waa najnei'n na nn'ma'n ts'a'n xe'n ndaa ñe'quiuu' jom. Jo' chii cha'tsondyena n'maa'na.

*Nmeii' mañequiaana' na neii' ts'a'**(Mt. 5:1-12)*

20 Quia jo' nty'iaaⁿ'aⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaaⁿ, tsoom ndaana:

—'O nn'aⁿ na nty'iaandyo', mañequiaana' na neiⁿ'yo', ee cwilaxmaⁿ'yo' cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om.

21 'O nn'aⁿ na cwiwe'jndo'yo' je', mañequiaana' na neiⁿ'yo' ee quia ñnequiaa Ty'o^ots'om cha'cwijom na jndaⁿ tjacjo'yo'.

'O nn'aⁿ na cwityuee'yo' je', mañequiaana' na neiⁿ'yo' ee macwji' Ty'o^ots'om na chjoo' n'om'yo'.

22 'Mañequiaana' na neiⁿ'yo' quia na cwila'jndoo nn'aⁿ 'o na cwilei'ntyjona 'o, na cwila'jnaaⁿ'na 'o, ndo' na cwil'ana na ticuee' n'omna 'o nc'e na m'aⁿ'yo' cantyja 'naⁿ ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

23 Manmeiiⁿ' tyota'wi' weloo naⁿ ñeeⁿ profetas na tyoñequia ñ'oom' Ty'o^ots'om tandyo xuee. Jo' chii c'om'yo' na t'maⁿ n'om'yo' xuee na cwitjom'yo' nawi'meiⁿ'. Ee t'maⁿ naya 'naⁿ'yo' cwiwiwe cañoom'luee.

24 'Saa nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndyo' na quit'maⁿ n'om'yo' juu na tyandyo'. Ee cwe' cantyjati je' na mañequiaana' na t'maⁿ n'om'yo' na jeeⁿ l'ue m'aⁿ'yo'.

25 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na cwicwa'jaacjo'yo' je'. Ee nncue'ntyjō xuee na nnc'om'yo' cha'cwijom na ñejndo'yo'.

'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na jeeⁿ neiⁿ'yo' je'. Ee nncue'ntyjō xuee na nntyuee'yo' ndo' nla'xua'yo' na chjoo' n'om'yo'.

26 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na je' jndye nn'aⁿ cwitjeii'yana 'o. Ee maluaa' ñel'a weloo naⁿ ñeeⁿ. Tyoluena ñ'oom ya cantyja 'naaⁿ joo profetas na cwe' tyonquio'nn'aⁿ joona.

*C'o^oya na wi' n'o^oya nn'aⁿ na jndoo jaa**(Mt. 5:38-48; 7:12)*

27 'Saa matsjooya ndaaⁿ 'o nn'aⁿ na cwindye'yo' ñ'oom na mañequiaa: C'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ na jndoo 'o. Ndo' cal'a'yo' na ya nn'aⁿndyo' ñ'eⁿ nn'aⁿ na ticuee' n'om 'o.

28 Cataⁿ'yo' na catio'naaⁿñe Ty'o^ots'om nn'aⁿ na cwituee' ñ'oom wi' nacjo'yo'. Ndo' calaneiⁿ'yo' nnoom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'jnaaⁿ'na 'o.

29 'Ñeeⁿ na mmeiⁿ' nda' ntsmaⁿ', mati cwiicheⁿ ntyja quiaa' na mmeiⁿ' nda'. Ndo' 'ñeeⁿ na nncwji' liaatco 'naⁿ', mati quiaa' cotom' na nncjaañ'oom.

30 Meiⁿ'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na macaⁿ cwii 'naⁿ njom', quiaa'. Ndo' xeⁿ tjañ'oom ts'aⁿ 'naⁿ ndo' tiñe'catseilcweeⁿ'eⁿ juuna', tintseincjoo'ndyu' na calcwe'na'.

31 Cha'xjeⁿ na l'ue n'om'yo' na cal'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyo', majo'ti cal'a' 'o ñ'eⁿndye joona.

32 'Xeⁿ m'aⁿ'yo' na wi' n'om'yo' cwe' tomti nn'aⁿ na mati wi' n'om 'o, quia jo' ¿yuu waa na yaticheⁿ cwil'a'yo'? Ee nn'aⁿ na tyoola't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om m'aⁿ'na na wi' n'omna nc'iaana na wi' n'om joona.

33 Xeⁿ cwil'a'yo' na ya nn'aⁿndyo' cwe' tomti ñ'eⁿ nn'aⁿ na mati cwil'a na ya nn'aⁿndyena ñ'eⁿndyo', ¿yuu waa na jeeⁿ ya cwil'a'yo'? Ee mati nn'aⁿ na cwila'xmaⁿ jnaⁿ majo'ti cwil'ana.

34 Ndo' xeⁿ cwitei'jndei'yo' 'naⁿ nn'aⁿ na nquiu'yo' na mati joo nntei'jndeiⁿ 'o, quia jo' ¿yuu waa na yaticheⁿ cwil'a'yo'? Ee mati nn'aⁿ na cwila'xmaⁿ jnaⁿ cwitei'jndeiina 'naⁿ ndaaⁿ nc'iaana ee manquiuna na nnjoom jo'.

35 Saa 'o je' c'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ na jndoo 'o. Cal'a'yo' na ya nn'aⁿndyo' ñequio cha'tsondye nn'aⁿ. Catei'jndei'yo' 'naⁿ na cwilei'ñ'om'yo' nn'aⁿ, meiiⁿ ticantyyaa' n'om'yo' na nla'lcwe'na. Quia jo' t'maⁿ naya nnda'yo' cañoom'luee. Ndo' nlaxmaⁿ'yo' ntseinda Ty'o^ots'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ. Ee mati jom m'aaⁿ na wi' ts'oom meiiⁿ nn'aⁿ na l'o meiiⁿ mach'eeⁿ ya joona. Ndo' wi' ts'oom nn'aⁿ na wi'ndye.

³⁶ C'om'yo' na wi' n'om'yo' cha'tsondye nn'aⁿ cha'xjeⁿ nquii Tsotye'yo' m'aaⁿ na wi' ts'oom cha'tsondye nn'aⁿ.

Tintu'xqaⁿya nn'aⁿ

(Mt. 7:1-5)

³⁷ Tintu'xeⁿyo' nn'aⁿ na cwe' xjeⁿto 'o, cha meiⁿ tincu'xeⁿ Ty'o^oots'om 'o. Tintio'yo' nn'aⁿ l'o nawi' cha tintioom 'o l'o nawi'. Cala't'maⁿ n'om'yo' nn'aⁿ cha mati nntseit'maⁿ ts'oom 'o.

³⁸ Quia'yo' na cateijndeina' nn'aⁿ, quia jo' mati nnto'ñoom'yo' na nnteijndeina' 'o. Ee Ty'o^oots'om ñequiaaⁿ na nnto'ñoom'yo' cwii na canda^a tu'xeⁿna'. Jo' jo' matseijomna' cha'cwijom cwii 'naⁿ na teincwii'na', tyeⁿ ty'ecuena' hasta too' wantyjo. Ee cantyjati xjeⁿ na cwiñe'quia'yo' ndaa nn'aⁿ, majo'ti nntseilcwe' Ty'o^oots'om na cwii nnjoom ndaa'yo'.

³⁹ Mati seineiⁿ Jesús nda^ana cwii ñ'oom na tjañoom', tsoom:

—¿Aa ndaa nncjaañ'oom tsaⁿnchjaaⁿ! cwiicheⁿ tyjenchjaaⁿ!aⁿ? ¿Aa nchii wendyena nntiomna' ts'om tsue'tsjoom?

⁴⁰ Xocats'aana' na ts'aⁿ na matsei'naaⁿ! cwiluiit'maⁿñetyeeⁿ, nchiiti ts'aⁿ na ma'moⁿ nnoom. Saa quia na jnda sei'naaⁿñ'eeⁿ cha'tso na t'moⁿ tsaⁿñ'eeⁿ nnoom, quialjo'cheⁿ nntseijomna' jom cha'na ts'aⁿ na t'moⁿ nnoom.

⁴¹ ¿Chiuu na jeeⁿ ndo' jnda na njom ts'omnom x'ia', saa tiqueⁿ! cwenta ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom' nncu'?

⁴² ¿Chiuu na jeeⁿ ñe'catseijndaa'ndyu' jnaaⁿ x'ia'? ¿Aa nntsu'yu' nnoom: “Cwa 'u nn'aⁿya, quiaa' na nncwjiia' ntquioo' jnda na njom ts'omnjom'”, saa manncu' tiqueⁿ! cwenta ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom'? 'U ts'aⁿ na mache' na matseicanda^andyu' cha canty'iaa nn'aⁿ, najndyee cwji' ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom' nncu', quia jo' tqiuo'ya' na nncwji' ntquioo' jnda ts'omnom x'ia'.

Taa' ts'oom ma'moⁿna' ljo' ts'oom juuna'

(Mt. 7:17-20; 12:34-35)

⁴³ 'Ticwii cwii ts'oom na ya xocats'aana' ta na tis'a. Ndo' ts'oom na tis'a meiⁿ xocats'aana' ta na ya.

⁴⁴ Ticwii cwii ts'oom, taa'na' ma'moⁿna' ljo' ts'oom juuna'. Ee tijoom nntseicjoo ts'aⁿ ta higo ts'oom nioom. Meiⁿ tijoom nntseicjoo ts'aⁿ tauva cwii ts'o^o nioom.

⁴⁵ Maluaa' matseijomna' nn'aⁿ cha'na n'oom ntjom. Juu ts'aⁿ na ya ts'aⁿñe, mach'eeⁿ yuu na ya, ee naquii' ts'oom cwinaⁿ na ya na matseitoom. Saa ts'aⁿ na wi'ñe, mach'eeⁿ yuu na tis'a, ee naquii' ts'oom cwinaⁿ nawi' na matseitoom. Ticwii cwii ts'aⁿ cantyjati na matseitiuu naquii' ts'om, maxjeⁿ jo' matseineiⁿ.

We nnom tsiaⁿtsjo'

(Mt. 7:24-27)

⁴⁶ ¿Chiuu na cwindu'yo' na Ta ja quia na cwi'maⁿyo' ja ndo' tiñe'calacanda'yo' ñ'oom na matsjoo ndaa'yo'?

⁴⁷ Ticwii cwii ts'aⁿ na macwjee'cañoom ja na mandii ñ'oom na matsjoo nmeiiⁿ, ndo' matseicanda' joona', m'moⁿya ndaa'yo' chiuu matseijomna' tsaⁿñ'eeⁿ.

⁴⁸ Matseijomna' jom cha'cwijom cwii ts'aⁿ na jndo' ts'om na s'aa waa'. Tyoca'ñeeⁿ njoom, tyeⁿ tqueeⁿ tsiaⁿtsjo' cha jndei w'aa. Quia na tyjee' jndaa, tcoona' tyuaatcwii, jndei tyocjaacameiⁿñena' ndaa w'aa'ñeeⁿ. Saa tñcats'eina' ee na tyeⁿ tjaluiina' nacjoo' tsiaⁿtsjo'ñeeⁿ.

⁴⁹ Saa juu ts'aⁿ na cwe' mandii ñ'oom na matsjoo ndo' titseicanda' joona', tsaⁿñ'eeⁿ matseijomna' cha'cwijom cwii ts'aⁿ na tijndo' ts'om na s'aa waa' na cwe' jnaⁿtona' nomtyuaa. Tjaa'naⁿ niaⁿljo' tuii. Quia na tyjee' jndaa ndo' jndei tyocjaacameiⁿñena' w'aa'ñeeⁿ, mantya tmeiⁿna' juuna'. Ndo' t'maaⁿ tsuu cantyja 'naaⁿna'.

7

Sein'maⁿ Jesús mosoo' capeitaⁿ, ts'aⁿ romano
(Mt. 8:5-13)

¹ Jndā na seineiⁿ Jesús cha'tso ñ'oommeiⁿ na tyondye nn'aⁿ, quia jo' tjaaⁿ tsjoom Capernaum.

² Tsjoom'ñeeⁿ m'aaⁿ cwii capeitaⁿ na matsa'ntjom cwii siaⁿnto sondaro. Ndo' m'aaⁿ cwii mosoom'm na jeeⁿ wi' ts'oom, mañe'cue' na nioom wii'.

³ Quia na jñeeⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿl Jesús, jñoom nt'om nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ judíos na c'oocal'ana ty'oo na candyoya Jesús na nntsein'maⁿ tsaⁿñeeⁿ mosoom'm.

⁴ Jndā tquiena na m'aaⁿ Jesús, ñequio ñ'oom ty'oo tyoluena nnoom:

—Ts'aⁿ na jñom já, ya ts'aⁿñe, jo' chii maty'iomna' na catseiñ'oom'ndyu' jom.

⁵ Ee jeeⁿ wi' ts'oom jaa nn'aⁿ tsjaaⁿ Israel, ndo' s'aaⁿ wats'om 'naaⁿyâ.

⁶ Quia jo' tja Jesús ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ. Quia ma'ooquiena waa' capeitaⁿ, jñom tsaⁿñeeⁿ nt'om nn'aⁿ na ya ñ'oom jom ñ'eⁿndye na c'oocaluena nnom Jesús:

—Ta, ndi' matso ts'aⁿ na wii' mosoo' ticatseixmaaⁿ na nncja'quie' naquii' waⁿaⁿ, jo' chii tiñe'tseicachjuutyeeⁿ 'u.

⁷ Meiⁿ cwe' na ndyocatjomñê 'u, ticatseixmaaⁿ. Ndo' ntyjeeⁿ na meiiⁿ cwe' ñ'oom na nntsu', nn'maⁿ mosoom'm.

⁸ Ee jom m'aaⁿ nacje 'naaⁿl ts'aⁿ na matsa'ntjom jom. Ndo' mati m'aⁿ sondaro nacje 'naaⁿaⁿ. Quia na nntsoom nnom cwii joona: “Luaa' cja'”, wjaa tsaⁿñeeⁿ. Ndo' quia na nntsoom nnom cwiicheⁿ: “Candyo' luaa’”, ndyo. Mati quitsoom nnom cwii cwii mosoom'm: “Catsa' luaa’”, ndo' nnts'aa.

⁹ Quia na jndii Jesús ñ'oomwaa', jeeⁿ tjawee' ts'oom cantyja 'naaⁿl tsaⁿñeeⁿ. Taqueeⁿ nty'iaaⁿaⁿ ndaa nn'aⁿ na 'oontyjo naxeeⁿeⁿ, tsoom:

—Candyeyo' nntsjoo, meiⁿ cwii ts'aⁿ tyooljeiya quii'ntaaⁿ jaa nn'aⁿ Israel, na t'maⁿ matseyiyu'ya ts'om cha'na tsaⁿm'aaⁿl.

¹⁰ Quia na jndā ty'elcwee' nn'aⁿ na jñom capeitaⁿ, jliuna na jndā n'maⁿ moso na wii'.

Seilcwinnda' Jesús ts'oo

¹¹ Jndā tuii na luaa', tja Jesús tsjoom na jndyu Naín. Ndo' jndye nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaaⁿ ty'ena ñ'eⁿñê ñequio jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

¹² Quia na jndā teindyooona 'ndyoots'a tatiom nnom tsjoom, jliuna na cwicalui' nn'aⁿ na 'oocaty'iuu ts'oo, tsaⁿs'a jnda cwii yuscu na jndā ljoñe. Tsaⁿs'a'ñeeⁿ macandā ñenquii tuiñe. Jndye nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ ty'ela'jomndye ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ.

¹³ Jndā na nty'iaa' Ta Jesús yuscu'ñeeⁿ tío na jeeⁿ wi' ts'oom juu. Tsoom nnom:

—Tanty'ioo'.

¹⁴ Quia jo' tjantyjaaⁿaⁿ, tyeⁿnquioom'm yuu na njom ts'oo. Ndo' nn'aⁿ na cho juuna', ty'emei'ntyjee'na. Matsoom nnom ts'oo'ñeeⁿ:

—Aa ndi' sa, matsjoo njom': Quicantyja'.

¹⁵ Ndo' teicantyja ts'aⁿ na jndā tue', tooⁿoⁿ na matseineiiⁿ. Tquiaa Jesús jom l'o tsoñeeⁿ.

¹⁶ Jeeⁿ ndya' seicaty'uena' cha'tso nn'aⁿ. Tyola't'maaⁿndyena Ty'ooots'om, tyoluena:

—Jndā teitquioo'ñe cwii profeta quii'ntaaⁿya na t'maⁿ tseixmaaⁿ.

Ndo' mati tyoluena:

—Ty'ooots'om jndā tyjee'cañoom na mateijneiⁿ jaa na cwiluiindyō cwentaaⁿaⁿ.

¹⁷ Ndo' tjanty'ee ñ'oom cantyja 'naaⁿl na luaa' s'aa Jesús cha'waa ts'ondaa Judea ñequio njoom na niom ndiocheⁿ jo' jo'.

Juan majñoom nn'aⁿ na m'aaⁿ Jesús
(Mt. 11:2-19)

¹⁸ Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa Juan, jla'candiina jom cha'tso ñ'oommeiⁿ. Quia jo' t'maaⁿ wendye naⁿñeeⁿ.

19 Jñoom jooona na c'oota'x'ena 'ndyoo Jesús, ¿aa jom cwiluiiñê nquii na nncw-jee'cañoom tsjoomnancue oo aa nncwindoo'na cwiiche'?

20 Ndo' quia na jnda tquie'cañom na'ñee' Jesús, jluena nnoom:

—Juan tsa' na matseits'oomñe nn'a', jom jñoom já na m'aa' na cata'x'aayâ njom': “¿Aa 'u cwiluiindy' nquii na nncw-jee'cañoom tsjoomnancue, oo aa nncwindoo'â cwiiche'?”

21 Juu xje'ñee' tyotsein'ma' Jesús jndye nn'a' na wii ñequio ntycu na tcuu wjaana'. Mati tyotsein'maa' nn'a' na maleichuu jndyeta, ndo' s'aa' na nty'iaa nn'a' na nchjaa'.

22 Jnda chii tsoom ndaa' nn'a' na jñom Juan:

—Catsa'yo', cala'candii'yo' Juan ljo' na jnda jndye'yo', ndo' na jnda nty'ia'ndaa'yo' jndye nn'a' n'maa'. Nn'a' na nchjaa' jnda teitquioo. Ndo' nn'a' na ntjei' nc'ee', je' ya cw'oooca'. Nn'a' na cho tycu lepra, je' jnda n'maa'. Nn'a' na candaa, je' ya cwindye. Nn'a' na jnda tja, jnda cwitando'nnda'. Ndo' ndyeñee' jnda macwindye ñ'oom naya 'naa' Ty'oots'om.

23 Ndo' mañequiaana' na neii' mei'ncwi'ñee'che' ts'a' na ticwji'ñe cantyja 'na'ya.

24 Jnda na ty'elcwee' nn'a' na jñom Juan, to' Jesús na matseinei' ndaa' nn'a' na m'a' nacañom'm cantyja 'naa' Juan. Matsoom:

—¿Chiuu waa saacanty'ia'yo' na sa'yo' ndyuaa na tja nn'a' c'oom yuu na tyom'aa' Juan? ¿Aa nty'ia'yo' jom cha'cwijom cwii tsmaa' na maleiñ'oomñe jndye? Ntyjii nchii jo'.

25 Quia jo' ¿chiuu waa na saacanty'ia'yo'? ¿Aa nty'ia'yo' jom na cwe' liaa na jee' jnda? Ntyjii nchii jo'. Que'yo' cwenta, nn'a' na cwicwee' liaa na jnda, jooona jee' l'ue m'a'na ndo' ya cwic'ee'na quii' lan'iaa' nt'ma'.

26 Quia jo' ¿chiuu waa na saacanty'ia'yo' na sa'yo'? ¿Aa nty'ia'yo' na cwiluiiñê profeta? Mayuu' na jo' jom. Ndo' t'ma'ti matseixmaa', nchiiti mei'nquia profeta.

27 Ee waa ljeii na matseinei'na' cantyja 'naa'a'. Matsona':

Ja majñoo'ñetyaya cwii moso 'na'ya na wjaajndyee cantyja na nncja' na wjaañ'oom ñ'oomya.

Jom nncwji'yuu'ñe cantyja 'na' cha nnc'omc'eendye nn'a' quia na nncue'cañoom'.

28 Candye'yo' nntsjo, quii'ntaa' nn'a' na m'a' tsjoomnancue, tijoom ñet'oom cwii profeta na t'ma'ti cwiluiiñe cha'na Juan. Saa' meii' na ljo', ts'a' na cjeti mach'ee, juu t'ma'ti cwiluiiñe yuu na matsa'ntjom Ty'oots'om, nchiiti Juan.

29 Cha'tso nn'a' na jndye ñ'oom na seinei' Juan mandí'ee' nn'a' na cwito'ñoom s'om ts'iaa'ndaa' nn'a' cwentaa' gobiernom, ñequio cha'tso nt'omche' nn'a', teits'oomndyena s'aa Juan ee jla'nq'na na xcwe mach'ee Ty'oots'om.

30 Saa' nn'a' fariseos ñequio nn'a' na cwit'moo' ljeii na tque' Moisés, l'ana na ticwil'ue ñ'oom na seijndaa'ñe Ty'oots'om na nlui'n'maa'ndyena, jo' chii tñquiandyena na nnt-seits'oomñe Juan jooona.

31 Quia jo' tso Jesús ndaana:

—¿Ljo' nntseijoom'ndyō cantyja 'na'yo' ñequio cha'tso nt'omche' nc'iaa'yo' na m'a' je'? Ndo' ¿ñee' matseijomna' 'o?

32 Matseijomna' 'o cha'na yocanch'u na tileicatjoom' na cwinquioo' na meindyuaandye ts'om nataa. Cwila'xuaana ndaa' nc'iaana, cwiluena: “Cwitjoo'â tsmaa' na macoco ts'a' saa 'o tiñe'cala'jnom'yo'. Cwitaayâ som ts'oo saa' mati tiñecatyuee'yo'.”

33 Ee tyjee'cañoom Juan, ts'a' na ñeseits'oomñe nn'a', jom tñcwa'a'na' nantquie na ya, mei' winom tñc'om. Saa' 'o cwindu'yo': “Tsa'ndii matseixmaa'.”

34 Ndo' ja na cwiluiindyō ts'a' na jna' cañoom'luee, jnda tyjacañoo'ya 'o. Ja matseijomndyō ñ'e' nn'a', macwa'a' ndo' ma'ua. Saa' 'o cwindu'yo' na ja cwiluiindyō ts'a' na jee' cwa', jee' 'uu. Ndo' mati cwindu'yo' na ja matseix'iaa'ndyō ñ'e' nn'a' na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom ñequio nn'a' na cwila'tjoondye nnom Ty'oots'om.

35 Saa' tints'aa ee cha'tso ljo' na mach'ee Ty'oots'om cwit'moo'na' na jndo' ts'oom.

Tja Jesús waa' Simón, ts'a' fariseo

³⁶ Cwii ts'aⁿ fariseo tqueeⁿñê Jesús waⁿaⁿ na nlcwa'na. Ndo' tjaquiee' Jesús quii' waa' fariseo'ñeeⁿ ndo' tjacjom nacañom' meiⁿsa.

³⁷ Cwii yuscu tsjoom'ñeeⁿ na cwe' luaa' m'aaⁿ ñ'eⁿ naⁿnom, quia na jñeeⁿ na wacatyeeⁿ Jesús nacañoom' meiⁿsa waa' fariseo, jndyoñ'oom cwii tsioo na tuiina' ñ'eⁿ tsjo' canchii' na njom ncheⁿ cachi.

³⁸ Jndyomeintyjeeⁿeⁿ nacañoom' nc'ee Jesús. To^ooⁿ na maty'ioom ndo' cwiquiaa ndaannoom nacjoo' nc'ee Jesús. Ñequio sooxqueeⁿ tyowee'ñê nc'ee Jesús. Tyo'om nc'ee ndo' tyoñ'oomñê ncheⁿ cachi'ñeeⁿ.

³⁹ Ndo' juu ts'aⁿ fariseo na tqueeⁿñê Jesús na catseijomñe ñ'eⁿñê, nty'iaaⁿaⁿ na luaa'. Quia jo' seitioom naquii' ts'oom: "Tsaⁿm'aaⁿ, xeⁿ mayuu' cwiluiiñê profeta, jnda sei'no^oñ'ooⁿ ñeeⁿ yuscum'aaⁿ na manquiu' jom, ndo' ljo' mayaaⁿ. Ee tsaⁿm'aaⁿ, ts'aⁿ na cwe' luaa' m'aaⁿ ñ'eⁿ naⁿnom."

⁴⁰ Quia jo' tso Jesús nnom fariseo'ñeeⁿ:

—Aa ndí', Simón, waa cwii na ñe'catsjo^o njom'.

T'oo Simón, tsoom:

—Ta, catsu' nndii.

⁴¹ Tso Jesús:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na teijndei s'om nn'aⁿ. Ndo' t'om we nn'aⁿ na tyocacho'jnaⁿ nnoom. Cwii tsaⁿñeeⁿ tyocachujnaaⁿ 'om siaⁿnto denarios. Ndo' cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ tyocachujnaaⁿ ñewen'aaⁿ nchoo' qui denarios.

⁴² Ndo' naⁿñeeⁿ tîcanda^a nntioomna, saa^a meiiⁿ na ljo', wendyena seit'maⁿ ts'oom. Quia jo' çwaaⁿ cwii na wendye naⁿñeeⁿ nnc'oom na jndati ntyjii ñ'eⁿñê?

⁴³ T'oo Simón, matsoom:

—Matseitiuuya ts'aⁿ na t'maaⁿti chujnaⁿ nnoom, juu tsaⁿñeeⁿ jndati ntyjii jom.

Quia jo' matso Jesús nnoom:

—Majo'ndyo macwji' cwenta.

⁴⁴ Jnda jo' taqueeⁿ, nty'iaaⁿaⁿ yuscu'ñeeⁿ, matsoom nnom Simón:

—¿Aa manty'ia' yuscum'aaⁿ? Ja jndyo^oquia^a wa', tînquiaa' ndaa na nntmaⁿ nc'a^a saa^a tsaⁿm'aaⁿ je', jnda tmaaⁿ nc'a^a ñequio ndaannoom. Ndo' jnda tyuee'ñê nc'a^a ñequio sooxqueeⁿ.

⁴⁵ 'U tîc'ua' ntsmaaⁿa cha'na waa costumbre, saa^a tsaⁿm'aaⁿ cantyjati na jndyo^oquia^a wa', tyoocjaameintyjeeⁿeⁿ na ma'om nc'a^a.

⁴⁶ 'U tîcwjaa'ndyu' seitye xquaaⁿ saa^a tsaⁿm'aaⁿ jnda ty'oomñê ncheⁿ cachi nc'a^a.

⁴⁷ Jo' chii matsjo^o njom' cha'tso na matseitjo^oñê jnda seit'maⁿ ts'ooⁿ, jo' na jeeⁿ jnda ntyjeeⁿ ja. Saa^a juu ts'aⁿ na m'aaⁿ ts'om nquii na tit'maⁿ matseitjo^oñe, meiiⁿ na matseit'maⁿ ts'ooⁿ juu, maxjeⁿ ticuee' na jnda ntyjii ñ'eⁿndyo.

⁴⁸ Jnda chii matsoom nnom yuscu'ñeeⁿ:

—Jnda seit'maⁿ ts'ooⁿya cha'tso jnaⁿ.

⁴⁹ Nn'aⁿ na meindyuaandye ñ'eⁿñê nacañoom' meiⁿsa, to'na na cwiluena ndaa^a nc'iaana:

—¿Ñeeⁿ cwiluiiñe tsaⁿm'aaⁿ na mati matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿ nn'aⁿ?

⁵⁰ Saa^a matsoom nnom yuscu'ñeeⁿ:

—Nc'e na matsei'yuya ts'om' ñ'eⁿndyo, jo' na jnda jlui'ya'. Cja' na meiⁿcwii ñomtiuu tanc'oom'.

8

Yolcu na tei'jndei Jesús

¹ Jnda jo' tja Jesús cha'tso njoom nt'maⁿ ñequio njoom nch'u na tyoñequiaaⁿ ñ'oom. Tyotseicañeeⁿ nn'aⁿ ñ'oom naya cantyja na matsaⁿntjom Ty'oots'om. Ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na canchoo'we ñ'eⁿñê.

² Mati ty'e ñ'eeⁿ yolcu na jnda_̄ sein'maaⁿ na ñejleichuu jndyeta. Ndo' ñ'eeⁿ nt'omcheⁿ yolcu na jnda_̄ sein'maaⁿ cwii cwii nnom ntycu na ñetjoom. Cwii joona jndyu María Magdalena, tsaⁿ na jnda_̄ tjei' Jesús ntquiee' naⁿjndii naquii' ts'om.

³ Ndo' ñ'eⁿ Juana, jom scuu' Chuza, ts'aⁿ na mando' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Herodes. Ndo' mati ñ'eⁿ Susana, ñequio jndyendye nt'omcheⁿ yolcu. Tyocaljondyena s'om na tyotei'jndeiina Jesús 'naⁿ na macaⁿna' jom ñ'eⁿ nn'aⁿ canchoo'we.

Ts'aⁿ na tjacju' lqueeⁿ trigo

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

⁴ Tjomndye cwii tmaaⁿ t'maⁿ nn'aⁿ nacañoom' Jesús, na jnaⁿna cwii cwii njoom. Tyotseineiⁿ ñ'oom na tjañoom' nda_̄ana.

⁵ Matsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na tyoch'ee ts'iaaⁿ jnda_̄. Tjaaⁿ, tjacjoom'm lqueeⁿ trigo. Ndo' yocheⁿ na tyojoom'm lqueeⁿñeeⁿ, nt'om jo' tquiaa ts'om nato. Joona' ndyue nn'aⁿ ndo' nt'om tcwa' cantsaa.

⁶ Ndo' nt'om lqueeⁿñeeⁿ tquiaana' yuu na jeeⁿ ljo'. Quia jnda_̄ t'oomna', mantya tjacaaⁿna' ee titeiⁿ tyuaa.

⁷ Ndo' nt'om lqueeⁿñeeⁿ tquiaana' yuu na too' nda' l'oo_̄ nioom. Ñe'naaⁿ ty'ewijndana', saa l'oo_̄ nioom'ñeeⁿ tco_̄'na' joona'.

⁸ Ndo' nt'om tsjaaⁿ lqueeⁿñeeⁿ tquiaana' yuu na ya ts'o. T'oomna' ndo' l'ana' cwii cwii siaⁿnto lqueeⁿ na cwiina'.

Jnda_̄ na tsoom ñ'oommeiⁿ, seineiⁿ na c'uaati, matsoom:

—Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candiia.

Luaa ts'iaaⁿ ñ'oom tjañoom'

(Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12)

⁹ Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ta'x'eena nnoom chiuu ma'moⁿ ñ'oom tjañoom'waa'.

¹⁰ T'o Jesús matsoom:

—Ndaa' 'o mañequiaa Ty'oots'om na caliu'yo' ñ'oom wanty'iuu' cantya 'naaⁿ na matsa_̄ntjoom. Saa ndaa_̄ nt'omcheⁿ nn'aⁿ matseinaⁿya ñ'oom na wjaañoom', cha meiiⁿ na cwinty'iaa nda_̄ana saa tixoqueⁿna cwenta ndo' meiiⁿ na cwindyena saa xocala'noⁿna.

Luaa ma'moⁿ ñ'oom cantya na tjacju' ts'aⁿ lqueeⁿ trigo

(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

¹¹ 'Lluaa ma'moⁿ ñ'oom tjañoom'waa'. Lqueeⁿ trigo na tjacju' ts'aⁿ, ñ'oom' Ty'oots'om jo'.

¹² Lqueeⁿ na tquiaa ts'om nato, jo' jo' nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om. Mantya ndyo tsaⁿjndii, macwjeeⁿeⁿ ñ'oom'ñeeⁿ naquii' n'omna cha tila'yu'na, tilui'yana.

¹³ Lqueeⁿ na tquiaa yuu na jeeⁿ ljo', jo' jo' nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om. Cwila'yu'na cwantindyo xuee saa quia na mandyo cwii na maco'wi'na' joona, cwi'ndyena.

¹⁴ Ndo' lqueeⁿ na tquiaa yuu na too' nda' l'oo_̄ nioom, mati nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om. Saa joona, jeeⁿ m'aⁿna ñ'omtiuu chiuu na cwii 'oom'aⁿtina. Ñe'cuaa 'naaⁿna, ndo' ñe'c'omna cantya na neiⁿnco tsjoomnancue. Jo' chii tjaa'naⁿ cwii nnom na cwiwitquioo' cantya 'naaⁿna na cwila'ñ'oom'ndyena ñ'oom' Ty'oots'om.

¹⁵ Ndo' tsjaaⁿ na tquiaa yuu na ya ts'o, mant'omcheⁿ nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om. Ñequio na xcwee' n'omna cwila'wena ñ'oom na cwindyena naquii' n'omna. Tica'ndyenc'uaa'ndyena meiiⁿ nawi' cwiitjoomna. Cantya na cwil'ana cwiwitquioo' na cwinaⁿndyena yuu na matsona'.

Ñ'oom tjañoom' cantya 'naaⁿ lámpara

(Mr. 4:21-25)

16 Seineiⁿ Jesús cwiicheⁿ ñ'oom na tjañoom'. Tsoom ndaana:

—Tjaa'naⁿ ñeeⁿ juu na nntseicw'aa lámpara jndaⁿ chii nntseicoom'm juuna' ñ'eⁿ xuaa oo nncwjaa'ñê juuna' nacjee' jnduu. Maxjeⁿ nntseintyja ts'aⁿ juuna' cha na xuee nnty'iaa nn'aⁿ na nnc'ooquie'.

17 Cha'tso na mats'aa je' na ticaliu cha'tsondye nn'aⁿ, mancjo'yo' nlananooⁿyo' joona' ndaana. Ndo' cwii cwii ñ'oom wjaañoom' na matseinaⁿya je' maxjeⁿ nncue'ntyjō na meiⁿquiayuucheⁿ nla'noⁿ nn'aⁿ juuna'. Maxjeⁿ nncuaa tyenquiona'.

18 'Jo' chii queⁿya'yo' cwenta joo ñ'oommeiiⁿ na matseinaⁿya ndaa'yo'. Ee juu ts'aⁿ na mamaleiñ'oom nlo'ñomti saa ts'aⁿ na tjaa ljo' coleiñ'oom, nlui'ñ'eⁿ mandíñ'eⁿ ljo' na matseitoom na niom naquii' l'ooⁿ.

Tquie ntyjee Jesús ñ'eⁿ tsondyeena
(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

19 Tsondye Jesús ñequio ntyjeeⁿ tquie'cañomna, saa tícandaa nnc'oontyjaa'na jom ee jeeⁿ jndye nn'aⁿ.

20 Ndo' seicandii ts'aⁿ jom, tso:

—Ch'eⁿ m'aaⁿ tso'ndyo' ñequio nty'iu'. Ñe'cala'neiⁿna ñ'eⁿndyu'.

21 T'ooⁿ tsoom:

—Joo nn'aⁿ na cwindye ñ'oom 'naaⁿ Ty'oōts'om ndo' cwila'candā juuna', naⁿñeeⁿ cwiluiindye tsondyoya ndo' ntyjōya.

Seicheⁿ Jesús jndye ñ'eⁿ nmoⁿ ndaaluee
(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

22 Cwii xuee'ñeeⁿ tuō Jesús ts'om cwii w'aandaa ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm. Tsoom ndaana:

—Cjaaya xndyaa' ndaaluee.

Quia jo' jnaⁿ na ts'ondaa Galilea, to'na na 'oowity'ioo'na juuna'.

23 Yocheⁿ na cwiwi'ty'ioo'na, tsoo Jesús. Ndo' jndei tío jndye nnom ndaaluee'ñeeⁿ. Tiomna' ndaa ts'om w'aandaa. Waa na teincuu' na nnc'u'na' juuna'.

24 Ndo' ty'entyjaa'na jom, jla'nlcwina jom, jluena:

—'U Maestro, manncwjaaya.

Jndaⁿ na lcweeⁿ, seitiaaⁿaⁿ jndye ñequio nmoⁿ ndo' jla'cheⁿna'. S'laana' na wacheeⁿ nnom ndaaluee.

25 Quia jo' tsoom ndaana:

—¿Yuu waa na ma'moⁿna' na cwilayu'ya n'om'yo'?

Saa joona jla'catyuendyena ndo' tjaawee' n'omna. Tyoluena ndaa nc'iaana:

—¿Ñeeⁿ cwiluiiñe tsaⁿm'aaⁿ na matsaⁿntjoom meiiⁿ jndye, meiiⁿ ndaaluee ndo' cwila'candana' ñ'oom na matsoom?

Ts'aⁿ Gadara na ñjomndye naⁿjndii naquii' ts'om
(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

26 Jndaⁿ jo' jlui'na xndyaa' ndaaluee, ndyuaa tsjoom nn'aⁿ Gadara na waa ndyeyu ts'ondaa Galilea.

27 Jndaⁿ na jlui' Jesús tyuaatcwii, jndyocatjomñe cwii ts'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ jom. Tsaⁿñeeⁿ jndaⁿ s'aa xuee na matseixmaaⁿ naⁿjndii naquii' ts'oom. Tacocweⁿ liaa ndo' tacoc'eeⁿ na waa w'aa. Mac'eⁿynom yuu na cwijaacanty'iuu'ndye l'oo.

28 Quia na nty'iaaⁿaⁿ Jesús, jndei seixuaⁿ s'aa jndyetia. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nc'ee Jesús. Jndei seineiⁿ, tsoom:

—¿Ljo' nntsa' ñ'eⁿndyo, 'u Jesús, Jnda Ty'oōts'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ? Mats'aaya ty'oo njom', na tilco'wi' ja.

29 Tsoom ñ'oomwaa' ee jnda sa'ntjom Jesús na calui' jndyeta naquii' ts'om tsa'ñeeⁿ. Teijndye xuee maleiñ'oom jndyeta juu. Tyolatyeⁿ nn'aⁿ l'uaancjo l'ooⁿ ndo' nc'eeⁿ. Saa tyoc'ioo'ñê joona' ndo' tyowjaañ'oom jndyeta'ñeeⁿ jom yuu na tjaa nn'aⁿ c'oom.

30 Quia jo' tax'ee Jesús nnom, matsoom:

—¿Ljo' jndyu'?

T'o' ñom, tso:

—Ja jndyuya Jndye Meiⁿ.

Luaa' tsoom ee jeeⁿ jndye naⁿjndii jnda tuo naquii' ts'oom.

31 Ndo' tyola'ty'oondye naⁿjndii'ñeeⁿ nnom Jesús na ticajñoom joona yuu na wi' nntjoomna.

32 Jo' jo' tyom'aⁿ cwii tmaaⁿ calcu quii' jnda^a na cwicwa'. Naⁿjndii'ñeeⁿ tyol'ana ty'oo nnoom na quiaaⁿ na nnc'ooquie'na naquii' n'om calcu'ñeeⁿ. Quia jo' tquiaaⁿ na wanaaⁿ.

33 Ndo' jnda na jlui' jndyeta ñ'eⁿ naⁿjndii naquii' ts'om tsa'ñeeⁿ, ty'equie'na naquii' n'om calcu. Ndo' tmaaⁿ calcu'ñeeⁿ jlei'nomyo', tei'tyu'yo' yuu na nty'a 'ndyoo ndaaluee'ñeeⁿ, mana nchjeeña' jooyo' quii' ndaa.

34 Nn'aⁿ na cwhite'x'ee calcu'ñeeⁿ, jnda na nty'iaana na luaa' tuii, jlei'nomna, ty-ola'neiⁿna ñ'oomwaa' naquii' tsjoom ndo' jo jnda^a.

35 Quia jo' ty'e nn'aⁿ, ty'ecanty'iaa ljo' tuii. Tquie'cañomna Jesús ndo' jliuna ts'aⁿ na jnda jlui' naⁿjndii naquii' ts'om, wacatyeeⁿ nacañoom' Jesús. Macweⁿ liaa ndo' jnda tco'yañ'eⁿna' jom. Ndo' naⁿñeeⁿ, jeeⁿ tyuena.

36 Joo nn'aⁿ na jndoo' chiuu tuii na n'maⁿ ts'aⁿ na ñeseixmaⁿ naⁿjndii, jla'neiⁿna ndaa nn'aⁿ na ty'ecanty'iaa.

37 Ndo' cha'tso nn'aⁿ na m'aⁿ cha'waa ndyuaa Gadara, l'ana ty'oo nnom Jesús na calueeⁿeⁿ quii'ntaaⁿna, ee joona jeeⁿ nquiaana. Jo' chii tuonnda' Jesús ts'om w'aandaa mana tjalcweeⁿeⁿ ts'ondaa Galilea.

38 Juu ts'aⁿ na jnda jlui' naⁿjndii naquii' ts'om, tyoch'ee ty'oo nnom Jesús na quiaa tsa'ñeeⁿ ñ'oom' na ñ'eⁿ ñ'eⁿñê, saa sa'ntjom Jesús na caljoo'ñê.

39 Tsoom nnom:

—Cja'lcwe' na waa wa', catseineiⁿ ndaa nn'aⁿ cwanti t'maⁿ naya jnda s'aa Ty'oots'om ñ'eⁿndyu'.

Ndo' tja tsa'ñeeⁿ, tyotseineiⁿ ndaa nn'aⁿ cha'waa quii' tsjoom na t'maⁿ naya s'aa Jesús ñ'eⁿñê.

Yuscuchjoo jnda Jairo

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

40 Teity'ionnda' Jesús ndaaluee. Quia na jlueeⁿeⁿ w'aandaa, jndyendye nn'aⁿ to'ñoomna jom ñequio na neiiⁿna, ee cha'tsondyena mamei'ndoo'na jom.

41 Tyjee'cañoom cwii ts'aⁿ na jndyu Jairo. Jom cwiluiitquieñê naquii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nc'ee Jesús, s'aaⁿ ty'oo na cjaa tsa'ñeeⁿ waⁿaⁿ.

42 Ee m'aaⁿ jnaaⁿ na yuscu, na macandá juu. Cha'na canchoo'we chuu' yu'ñeeⁿ ndo' mañe'cue'. Yocheⁿ na njom Jesús nato na mawjaⁿ waa' tsa'ñeeⁿ, s'aana' na jeeⁿ tyeeⁿ nacañom'm na jeeⁿ jndye nn'aⁿ.

43 Ndo' quii'ntaaⁿna m'aaⁿ cwii yuscu na jnda canchoo'we chu wii' tycu na cwicaa nioom'. Jnda seicatsoom cha'tso 'naaⁿaⁿ ñequio nn'aⁿ na cwil'a nasei. Saa meiⁿcwiindye joona tícandaa nntsein'maⁿ jom.

44 Tjatseicandyoo'ñê jo naxeⁿ Jesús ndo' tyenquioom'm 'ndyoo liaatco na cwee Jesús. Mañoom' tjameintyjee' na cwicaa nioom'm.

45 Quia jo' tax'e Jesús, tsoom:

—¿Ñeeⁿ juu tyenquiuu' ja?

Cha'tsondye nn'aⁿ jlue ticaliu. Ndo' tso Pedro ñequio nc'iaaⁿaⁿ:

—Ta, jndyendye nn'aⁿ jnda seicanto'na' nacañom' hasta manchjena' 'u cwil'ana, ndo' mawaxe': “¿Ñeeⁿ juu tyenquiuu' ja?”

⁴⁶ T'o Jesús, tsoom:

—M'aaⁿ ñeeⁿ juu na wii' tyenquiuu' ja. Ee ntyjiiya na jnda teil'ue juu najndeii na matseixmaⁿya na n'maⁿ ts'aⁿ.

⁴⁷ Jnda na ljeii yuscu'ñeeⁿ na xocandaꝯ nncwenty'iuu'ñê, ñequio na cwiteiñê jndy-ocoom'm xtyeeⁿ jo nnom Jesús. Ndo' ñequio na ndye cha'tsondye nn'aⁿ tjei'yuu'ñê chiuu na tyenquioom'm liaa' Jesús ndo' na mañoom' n'maaⁿ.

⁴⁸ Quia jo' tso Jesús nnoom:

—'U jndaaya, nc'e na matsei'yu'ya' ts'om' ñ'eⁿndyo jo' na jnda n'maⁿ. Cja' na meiⁿncwii ñomtiu tanc'oom'.

⁴⁹ Ndicwaⁿ matseineiⁿ ndo' tyjee' ts'aⁿ na jnaⁿ waa' Jairo, ts'aⁿ na cwiluiitquieñe wats'om. Matso tsaⁿñeeⁿ:

—Tantseicachjuu'ti' Tam'aaⁿ ee jnda tue' nomjnda'.

⁵⁰ Jnda na jndii Jesús ñ'oomwaa', tsoom nnom Jairo:

—Tinty'ue', macanda na catseyu' ñ'eⁿndyo, quia jo' nn'maⁿ nomjnda'.

⁵¹ Ndo' jnda na tueⁿeⁿ na waa w'aa, meiⁿcwii ts'aⁿ tñquiaaⁿ na nncjaaquiee' ñ'eⁿñê, macanda Pedro ñequio Juan ñequio Jacobo, ndo' tsotye yuscuchjoo ñ'eⁿ tsondyee.

⁵² Cha'tso nn'aⁿ jndeii cwila'xuaana, cwityueena cantyja 'naaⁿ ts'oochjoo. Saa matso Jesús ndaꝯana:

—Tantyyee'yo' ee tyooweeⁿeⁿ, cwe' watsom.

⁵³ Saa joona, cwe' tyoncona Jesús ee manquiuyana na jnda tue' tsaⁿñeeⁿ.

⁵⁴ Quia jo' t'ueeⁿ ts'o, seineiⁿ jndeii, tsoom:

—Yuscuchjoo, quicantya'.

⁵⁵ Mantya tando'nnda' ndo' mañoom' teicantya. Saⁿntjom Jesús na quiana na nlcwa' yuscuchjoo'ñeeⁿ.

⁵⁶ Nn'aⁿ na nda tsaⁿñeeⁿ t'omna na jeeⁿ t'maⁿ tjawee' n'omna, saa Jesús saⁿntjoom na ticaluena nnom meiⁿcwii ts'aⁿ chiuu tuii.

9

Majñom Jesús nn'aⁿ canchoo'wendye

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

¹ Quia jnda seitjom Jesús canchoo'we nn'aⁿ na cwilajomndye ñ'eⁿñê, tquiaaⁿ na cala'xmaⁿna najneiⁿ cha nndaꝯ nntjeii'na na jndii, ndo' na nndaꝯ nla'n'maⁿna nn'aⁿ wii.

² Jñoom joona na c'oonquiana ñ'oom cantyja na matsaⁿntjom Ty'oqts'om ndo' na nla'n'maⁿna nn'aⁿwii.

³ Tsoom ndaꝯana:

—Meiⁿcwii tjaa ljo' catsaañ'om'yo' na nleil'uee'ndyo' nato, meiⁿ ts'ooml'eii, meiⁿ 'naⁿ na cwicañjom s'om, meiⁿ nantquie, meiⁿ tsjo'ñjeeⁿ, manda liaa na cwee'yo'.

⁴ Meiⁿnquia w'aa yuu na nntsquie'yo', jo' caljoo'ndyo'. Ndo' majo' nlui'yo' na nntsa'tsa'ti'yo'.

⁵ Meiⁿnquia tsjoom na tiñe'cato'ñoom nn'aⁿ 'o, quia na cwicalui'yo' tsjoom'ñeeⁿ, calaquia'yo' ts'ojndaꝯ na chuu' nc'ee'yo'. Luaa' nl'a'yo' cha calui'yuu' nacjoo naⁿñeeⁿ na tícato'ñoomna ñ'oom' Ty'oqts'om.

⁶ Quia jo' jlui'na, ty'ena cha'tso njoom nch'u, tyoñe'quiana ñ'oom chiuu na nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ ndo' tyola'n'maⁿna nn'aⁿ wii.

Tileicatsei'noⁿ Herodes cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

⁷ Jndii Herodes, ts'aⁿ na m'aaⁿ gobiernom, cha'tso na tyoch'ee Jesús. T'maⁿ seiñ'eeⁿna' jom na tyolue nt'om nn'aⁿ na Juan jnda wando'nnda'.

⁸ Nt'om tyolue na Elías jnda teitquoo'ñennda'. Ndo' nt'om tyolue na jnda wando'nnda' cwii profeta na teiyo tyoñequia ñ'oom' Ty'oqots'om.

⁹ Saā tso Herodes:

—Nncō sa'ntjōn na catyjena xtyo' Juan. Quia jo' ¿'ñeeⁿ luaa' na teijndye ñ'oom mandii cantyja 'naaⁿ'?

Ndo' tyojoo' ts'oom na nnty'iaaⁿ'aⁿ juu.

Tquiaa Jesús na tcwa' 'om meiⁿ naⁿnom

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰ Jnda na lcwee'nnda' nn'aⁿ na canchoo'we ts'iaaⁿ na jñom Jesús joona, jla'candiina jom cha'tso na jnda l'ana. Quia jo' tjachom joona, ty'ena cwii ntyja jo jndaā nndyoo' tsjoom Betsaida.

¹¹ Quia na jliu nn'aⁿ na ljo', ty'entyjona naxeeⁿ'eⁿ. To'ñoom joona ndo' tyotseineiiⁿ ndaāna cantyja na matsa'ntjom Ty'oqots'om. Ndo' sein'maaⁿ nn'aⁿ wii.

¹² Jnda na jaamaaⁿ, ty'entyjaa' nn'aⁿ na canchoo'wendye jom. Jluena:

—Cajñom' nn'aⁿ na c'oona njoom nch'u oo jo ranchoo nn'aⁿ nmeiⁿ ndiocheⁿ na nl'ueena yuu nlquiena ndo' cha nliuna na nlcwa'na, ee ñjaaⁿ tjaa chiuuya, tjaa ljo' quiom.

¹³ Saā matsoom ndaāna:

—'O quia'yo' na nlcwa'na.

T'oq naⁿñeeⁿ nnoom, jluena:

—Macanda ñe'om taⁿ tyoo' ñequio we catscaa cwileiñ'oqⁿyâ. ¿Ljo'ti nntso luaa'? Macandaⁿ xeⁿ tsaalajndaayâ nantquie na nlcwa' cha'tsondye naⁿm'aⁿ'.

¹⁴ Ndo' naⁿñeeⁿ na cwe' tomti naⁿnom, cha'na 'om meiⁿndyena. Quia jo' tsoom ndaā nn'aⁿ canchoo'we:

—Candu'yo' ndaā naⁿm'aⁿ' na cwindyuaandyena xjeⁿ ntmaaⁿ' na wen'aaⁿ wen'aaⁿ nchoo' qui na cwii cwii tmaaⁿ'.

¹⁵ Ndo' l'ana na ljo', teindyuaandye cha'tsondye nn'aⁿ.

¹⁶ Jnda jo' to'ñoom 'om taⁿ tyoo' ñequio we catscaa'ñeeⁿ. Jlundaañê cañoom'luee, tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oqots'om. Jnda chii tyjeeⁿ joona', tquiaaⁿ ndaā nn'aⁿ na t'maaⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ na cat'oom naⁿñeeⁿ joona' ndaā nn'aⁿ na jndyendye.

¹⁷ Cha'tsondye naⁿñeeⁿ tcwa' tjacjoona. Ndo' 'ndiicheⁿna' na tîcandyue lcwa'na. Quia na jnda jla'tjomna jo', too' canchoo'we tsquiee.

Macwji'yuu'ñe Pedro na Jesús cwiluiñê Cristo

(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

¹⁸ Cwii xuee'ñeeⁿ m'aaⁿndyō Jesús cwii ntyja na matseineiiⁿ nnom Ty'oqots'om. Mañ'eeⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tax'eeⁿ ndaāna, matsoom:

—¿'Ñeeⁿ juu cwilue nn'aⁿ na cwiluiindyō?

¹⁹ Joona t'oqona nnoom:

—Nt'om nn'aⁿ cwilue 'u Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ. Ndo' nt'omcheⁿ cwilue 'u Elías. Ndo' nt'omcheⁿ cwilue na 'u cwii profeta na tyoñequia ñ'oom' Ty'oqots'om tandyo xuee na jnda wando'nnda'.

²⁰ Ndo' tsoom ndaāna:

—Ndo' 'o je', ¿'ñeeⁿ juu cwindu'yo' na cwiluiindyō?

T'o Pedro, tsoom:

—'Ū cwiluiindyu' nquii Cristo na jnaⁿ' na m'aaⁿ Ty'oqots'om.

Matseicandii Jesús na nncueeⁿ'eⁿ

(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)

²¹ Quia jo' sa'ntjoomtyeeⁿ na meiⁿcwii ts'aⁿ ticaluena nnom na ljo'.

²² Matsoom:

—Ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee maxjeⁿ tseixmaⁿya na jndye nawi' catjōⁿ. Nn'aⁿ na cwiluiitquiendye, ñequio ntyee na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwit'moōⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés nnc'omna na ticuee' n'omna ja. Nla'cuee'na ja, saā xuee jnda ndyee nncwa'ndo'xco.

²³ Jndañquia tsoom ndaa cha'tsondyena:

—Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'om na nncw'aa'ñe ja, cwji'ñê cantyja na matseitiuu nqueⁿ. Caljaya ts'oom nawi' na matjoom ticwii xuee, ndo' candyontyjoōⁿ cantyja na mats'aa, meiiⁿ quio jo' cueeⁿeⁿ.

²⁴ Ee meiⁿquia ts'aⁿ na mañequiaañe na catjom ljo' na nntjom nc'e na m'aaⁿ cantyja 'naⁿya, tsaⁿ'ñeeⁿ nlui'n'maaⁿñê. Saā meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mal'uee'ñe cheⁿnquii chiuu nlui'n'maaⁿñê, majo'to jo' nntsuuñe.

²⁵ Quia jo' yuu waa je' na mateijndeina' ts'aⁿ meiiⁿ cha'waa tsjoomnancue cuaana' na 'naaⁿaⁿ xeⁿ nntsuu añmaaⁿaⁿ ndo' matseityuii'ñe cheⁿnqueⁿ.

²⁶ Ndo' meiⁿquia ts'aⁿ na m'aaⁿ na jnaaⁿ cantyja 'naⁿya ñequio ñ'oom naya 'naⁿya, ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nc'ooⁿya na jnaaⁿa tsaⁿ'ñeeⁿ quia ndyooⁿnda'a na matseit'maaⁿñena' ja, ñequio na matseit'maaⁿñena' Tsotyā ndo' ñequio ángeles na lju'ndye.

²⁷ Saā mayuu'cheⁿ, nndye'yo' nntsjoō, nt'om nn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ xocwjena hasta xeⁿ jnda nty'iaandaana cantyja na matsaⁿntjom Ty'oōts'om.

Seichuii'na' Jesús

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

²⁸ Jndañ cha'na ñeeⁿ xueendyo na seineiiⁿ ñ'oommeiⁿl, tjawaaⁿ cwii ta na nntseineiiⁿ nnom Ty'oōts'om. Tjañ'oom Pedro ñequio Juan ñ'eⁿ Jacobo.

²⁹ Ndo' yocheⁿ na matseineiiⁿ nnom Ty'oōts'om, seichuii'na' nnoom. Ndo' s'aana' na jeeⁿcheⁿ ndya' canchii' liaⁿaⁿ, jnda'jom maco'na' lui'.

³⁰ Ndo' teitquioo'ndye we naⁿnom na cwila'neiⁿ ñ'eⁿñê, Moisés ñ'eⁿ Elías jo'.

³¹ Seixueeñena' ndiocheⁿ nacañoomna, ndo' jla'neiⁿna ñ'eⁿñê cantyja na nla'cuee' nn'aⁿ jom quia na nncjaⁿ Jerusalén.

³² Ndo' Pedro, jeeⁿ seijaa'ñe tsaⁿtsjom nacjoom'm ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê saā jndañ l'ana na tîcandana. Jo' chii nty'iaana nacaxuee na matseixmaⁿ Jesús ndo' nty'iaa ndaana we naⁿnom'ñeeⁿ na teitquioo'ndye ñ'eⁿñê.

³³ Juu xjeⁿ na cwitoⁿndye naⁿ'ñeeⁿ ñ'eⁿ Jesús, tso Pedro nnoom:

—Ta, jeeⁿ ya na m'aaⁿya ñjaaⁿ. Cwa nl'aayâ ndyee xquie'ncwaⁿl, cwii cwenta' 'u, cwii cwentaa' Moisés ndo' cwii cwentaa' Elías.

Saā ticatsei'nōⁿl Pedro ljo' na tsoom.

³⁴ Yocheⁿ na matseineiiⁿ na ljo', jndyocue cwii nchquiu na seicataⁿna' joona. Ndo' jeeⁿ niroom tyuena na tjaa'ñena' joona naquii' nchquiu'ñeeⁿ.

³⁵ Ndo' teic'uaa jndyee' Ty'oōts'om naquii' nchquiu'ñeeⁿ, matso:

—Luaañe Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'ooⁿya. Candye'yo' ñ'oom 'ñom.

³⁶ Jnda na teicheⁿ na seineiⁿ Ty'oōts'om, jliuna ñenquii Jesús cwii m'aaⁿ. Ndo' xuee na cwityom'aⁿtina, meiⁿcwii ts'aⁿ tîcaluena nnom chiuu waa na nty'iaana.

Sein'maⁿ Jesús tyochjoo

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

³⁷ Cwiicheⁿ xuee quia na jnda tquiocuenta sjo'ñeeⁿ, tjacatjomñe cwii tmaaⁿl t'maⁿ nn'aⁿ joona.

³⁸ Naquii' tmaaⁿñeeⁿ seixuaa cwii ts'aⁿ, tso:

—Ta, mats'aaya ty'oo njom' na canty'ia' ljo' matjom ti'jndaaya, ee ñenqueⁿ tuiiñê.

³⁹ Luaa matjoom, mat'uii jndyeta jom, ndo' mach'ee na jndei matseixuaⁿ. Cwiteiñê ndo' cwicalui' chom' 'ñom. Nc'uaa' ma'ndii jom xeⁿ jnda seity'uiiñe jom.

40 Ndo' jnda seity'oondyo ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' na catjeii'na jndyeta saa tîcandaã l'ana.

41 T'o Jesús, matsoom:

—'O nn'aⁿ na tiñe'cala'yu'yo' ndo' quie' n'om'yo', hasta cwanti yo na macaⁿna' na c'ooⁿya ñ'eⁿndyo' ndo' na matseiquii ts'ooⁿya quiondyo'.

Jnda jo' tsoom nnom tsotye tyochjoo'ñeeⁿ:

—Candyo'ñ'oom' ti'jnda' ñjaaⁿ.

42 Ndo' yocheⁿ na mandyotseicandyoo'ñe tyochjoo, seiquioo tsaⁿjndii jom ndo' s'aa na jndei tyoteiñê. Saa seitia' Jesús tsaⁿjndii. Sein'maaⁿ tyochjoo jnda chii tquiaaⁿ juu nnom tsotye.

43 Cha'tso nn'aⁿ na nty'iaa na luaa', jeeⁿ tjawee' n'omna cantyja na t'maⁿ najndei na matseixmaⁿ Ty'ooots'om.

Matseicandiinnda' Jesús na nncueeⁿ'eⁿ

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Ndo' ncuee'ñeeⁿ jndyendye nn'aⁿ jeeⁿ tyojaawee' n'omna cha'tso na tyoch'ee Jesús. Ndo' seineiiⁿ ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaaⁿ.

44 Tsoom:

—Quiandyo' na cjo ñ'oommeiiⁿ n'om lua'qui'yo'. Ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee maxjeⁿ ñequiaa ts'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿ.

45 Saa joona tîcala'noⁿ na ñ'oommeiⁿ ee seicu'na na nliuna joona'. Ndo' nquiaana na nnta'x'eena 'ñom chiuu ma'moⁿna'.

¿Ñeeⁿ t'maⁿti cwiluiñe?

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

46 Joo nn'aⁿ canchoo'we tyola'ñ'eeⁿ ndyueena 'ñeeⁿ cwii joona nnc'oom na t'maⁿti nntseixmaⁿ.

47 Jnda na sei'noⁿ Jesús chiuu waa na m'aaⁿ n'omna, quia jo' to'ñoom cwii yucachjoo, tqeeⁿ juu nacañom'm.

48 Tsoom ndaana:

—Meiⁿnquia ts'aⁿ na maco'ñom yucachjoom'aaⁿ nc'e xueya, ja maco'ñom tsaⁿñeeⁿ, ndo' meiⁿnquia ts'aⁿ na maco'ñom ja, mati maco'ñom tsaⁿñeeⁿ nquii na jñom ja. Nc'e na luaa', ts'aⁿ na cjeti cwiluiñe quii'ntaaⁿyo', tsaⁿñeeⁿ cwiluiit'maⁿñetyeeⁿ.

Nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'na'ya

(Mr. 9:38-40)

49 Quia jo' t'o Juan, tsoom:

—Ta, nty'iaayâ cwii ts'aⁿ na macwji' naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ ñequio xue'. Ndo' l'uuyâ nnoom ticwanaaⁿ ee nchii ñ'eⁿ jaa matseijomñê.

50 Saa Jesús tsoom nnom:

—Tindu'yo' na ticwanaaⁿ ee juu ts'aⁿ na tic'oom nacjooya, maxjeⁿ matseijomñê ñ'eⁿndyo' jaa.

Matseitia' Jesús Jacobo ñ'eⁿ Juan

51 Quia na jnda jaawe'ntyjo xjeⁿ na nnc'o'ñom Ty'ooots'om jom cañoom'luee, quia jo' ñe'cwii seijndaa'ñê na wjaⁿ Jerusalén.

52 Ndo' jñomjñeeⁿ nn'aⁿ na c'oo cwii tsjoom chjoo, tsjoom nn'aⁿ samaritanos. Ty'e naⁿñeeⁿ na nla'jndaa'ndyena cantyja na nncuee'cañoom ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê.

53 Saa nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ tical'ue n'omna na nljoo'ñê tsjoomna ee jla'noⁿna na Jerusalén wjaⁿ.

54 Quia jo' we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm, Jacobo ñ'eⁿ Juan, quia na nty'iaana na luaa', jluena:

—Aa ndi' Ta, ¿aa nncwancue' na nl'aayâ cha'na s'aa Elías? Nntaa^{nyâ} na quioo chom na nnaⁿ cañoom'luee nacjoo na^{m'aⁿ} cha nntseicwjeena' jooa.

⁵⁵ Saa jom taqueeⁿ, seitiaa^{n'aⁿ} jooa, tsoom:

—'O ticala'no^{n'yo'} ljo' cwii nnom cwilaxma^{n'yo'}.

⁵⁶ Ee ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee tîcandyō na nncwjii'a na cwita'ndo' nn'aⁿ. Ja jndyō na nncwji'n'maa^{ndyō} jooa.

Mana ty'ety'etina cwiicheⁿ tsjoom chjoo.

Nn'aⁿ na ñe'calajomndyena ñ'eⁿ Jesús

(Mt. 8:19-22)

⁵⁷ Yocheⁿ na ñjomndyena nato, tso cwii ts'aⁿ nnoom:

—Ta, ja nntseijomndyō ñ'e^{ndyu'} mei^{nyuucheⁿ} na wja'.

⁵⁸ T'ō Jesús nnom, tsoom:

—Candye majndaa' lue'l'aayo', ndo' cantsaa majndaa' cantquiaayo', saa ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, meiⁿ yuu na nncwajndyā, tijndaa'.

⁵⁹ Ndo' tsoom nnom cwiicheⁿ ts'aⁿ:

—Candyotseijomndyū' ñ'e^{ndyō}.

Saa tso tsa^{n'ñeeⁿ} nnoom:

—Jeeⁿ sa 'u Ta, quiaa' na wanaaⁿ na caty'iujndyā tsotyā, quia jo' yuu' je', ññ'a^{nyā} ñ'e^{ndyu'}.

⁶⁰ Ndo' tso Jesús nnom tsa^{n'ñeeⁿ}:

—Ca'ndii' nmeiⁿ. M'aⁿ nt'om nn'aⁿ na ticata'ndo' cantyja 'na^{nyā}, la'xma^{na} cha'cwijom l'oo. Jooa caty'iuundyē ntyjeena. Saa 'u cja'quiaa' ñ'oom cantyja na matsā'ntjom Ty'ōots'om ndāā cha'tso nn'aⁿ.

⁶¹ Tso cwiicheⁿ ts'aⁿ nnoom:

—Ta, nntseijomndyō ñ'e^{ndyu'}, saa quiaa' ñ'om' na jōcwa^{njndyā} nn'aⁿ w'aya na majō.

⁶² T'ō Jesús nnom, matsoom:

—Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mato' na matseijomñe ñ'e^{ndyō}, aa tixcwee' ts'om, ñenquii'cheⁿ ñjom ts'om cantyja na jndā 'ndii, matseijomna' tsa^{n'ñeeⁿ} cha'cwijom ts'aⁿ na mat'uii ts'oomsnda saa mawaque^{xeⁿ}, tsa^{n'ñeeⁿ} ticatsona' na nncjaaquiee'ñe cantyja na matsā'ntjom Ty'ōots'om.

10

Majñom Jesús ndyeen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' we nn'aⁿ

¹ Jndā teinom nmeiⁿ, tjeii'ñe Jesús nt'omcheⁿ nn'aⁿ, ndyeen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' wendyena. Jñoom we we, we wendyena na c'oojndyeena ticwii tsjoom ndo' ticwii joo yuu na quia nncjaa nqueⁿ.

² Tsoom ndāāna:

—Jndye nn'aⁿ m'aⁿ na tyoondye ñ'oom naya. Matseijomna' na^{n'ñeeⁿ} cha'cwijom lqueeⁿ na jndā tmaⁿ. Saa na^{ntjom} na nntyje lqueeⁿ, meiⁿchjoo tijndye. Cwe' jo' cata^{n'yo'} nnom Ta Ty'ōots'om na cajñomtyeeⁿ nt'omcheⁿ na^{ntjom} na nntei'jndei' o na nntjei'yuu'ndyō' ñ'oom naya ndāā na^{n'ñeeⁿ}.

³ Ndo' tsotyeeⁿcheⁿ ndāāna:

—Catsa'yo'. Que^{n'yo'} cwenta, majñō^{nyā} 'o quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na wi'ndye. Matseijomna' 'o cha'cwijom canmaⁿ na m'aⁿ quii'ntaaⁿ lobo.

⁴ Tintsaañ'om'yo' 'naⁿ na cwicañjom s'om, meiⁿ chetsja', meiⁿ lcoom. Ndo' nchii na nla'chjuundyō' na nlaner^{n'yo'} ñ'eⁿ nn'aⁿ nato.

⁵ Meiⁿnquia w'aa na nntsquie'yo', candu'jndyee'yo' ndāā nn'aⁿ w'aa'ñeeⁿ: “Quiaa Ty'ōots'om na ya m'a^{n'yo'} ñ'eⁿ ntyjee'yo'.”

6 Ndo' nn'aⁿ w'aa'ñeeⁿ xeⁿ cwila'xmaⁿ na cato'ñoom naya'ñeeⁿ, quia jo' caljona' quiondyena, saꝓ xeⁿ na ticala'xmaⁿna na nnto'ñoomna juuna', quia jo' calcwe'nda'na' ñ'eⁿndyo'.

7 Ndo' w'aa yuu na nntsquie'yo', jo' caljoo'ndyo'. Nchii cwe' cwii ndo' cwii w'aa nnc'om'yo'. Cwa'yo' ndo' cwe'yo' nantquie na ññe'quiiana ndaa'yo'. Ee tsaⁿntjom maxjeⁿ tseixmaaⁿ na co'ñoom na mawantjoom.

8 Meiⁿnquia tsjoom na nntsquie'yo' ndo' nnto'ñoomna 'o, cwa'yo' meiⁿnquia nantquie na ññe'quiiana ndaa'yo'.

9 Calan'maⁿyo' nn'aⁿwii na m'aⁿ jo' jo' ndo' candu'yo' ndaana: “O nn'aⁿ, juu na matsaⁿntjom Ty'oots'om nn'aⁿ, matseindyoo'ñena' jo ndaa'yo'.”

10 Saꝓ meiⁿnquia tsjoom na nntsquie'yo' na tiñe'cala'ljo nn'aⁿ 'o, calui'yo' ts'om nataa ndo' candu'yo'.

11 “Cwilaquiaayâ ts'o jndaꝓ na niom tsjom'yo' na chuu' nc'aa'â. Nmeiiⁿ cwil'aayâ na cwit'mooⁿya na 'o tiñe'cato'ñoom'yo' ñ'oom' Ty'oots'om. Saꝓ cala'noⁿyo' juu na matsaⁿntjoom nn'aⁿ matseicandyoo'ñena' na m'aⁿyo'.”

12 Quia jo' tsotyeeⁿcheⁿ ndaana:

—Nndye'yo' nntsjoꝓ quia na nncue'ntyjo xuee na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ, nlco'wi'tina' nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, nchiiti nn'aⁿ tsjoom Sodoma.

Njoom na m'aⁿ nn'aⁿ na tiñe'la'canda

(Mt. 11:20-24)

13 'Wi' nntjom'yo' 'o nn'aⁿ tsjoom Corazín. Mati 'o nn'aⁿ tsjoom Betsaida, ee xeⁿ jo ndaa nn'aⁿ tsjoom Sidón ñ'eⁿ Tiro t'mooⁿya juu najndeii na matseixmaⁿya cha'xjeⁿ t'mooⁿya ndaa' 'o, tyuaa' jla'candaꝓ ndye naⁿñeeⁿ na teindyuaandyena na tcwee'na liaa na taa ndo' tioona tsjaa' nqueⁿna na cwit'mooⁿna na cwilcwe' n'omna.

14 Cwe' jo', xuee na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ, t'maⁿti nlco'wi'na' 'o nchiiti nn'aⁿ tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón.

15 'O nn'aⁿ tsjoom Capernaum, ¿aa ndya' cwilatuu'yo' na cañoom'lueecheⁿ nntseiwendyena' 'o, cwe' ee na jndye ts'iaaⁿ s'aaya quii'ntaaⁿyo'? Maxjeⁿ nntiom Ty'oots'om 'o yuu na njoomticheⁿ na maco'wi'na' nn'aⁿ.

16 'Ts'aⁿ na mandii ñ'oom na cwiñe'quia'yo', mañ'oomya jo' mañeeⁿ. Saꝓ ñeeⁿ na nts'oꝓ 'o, maja mach'ee tsaⁿñeeⁿ na nts'oꝓⁿ. Ndo' ñeeⁿ na nts'oꝓ ja, nquii na jñom ja mach'ee tsaⁿñeeⁿ na nts'oꝓⁿ.

Na lwee' ndyeen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' we nn'aⁿ

17 Quia na jnda tquienda' ndyeen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' we naⁿñeeⁿ na jñom Jesús, ñequio na neiiⁿna jluena:

—Ta, hasta naⁿjndii tuee'ndyecje ndaayâ ñequio xue'.

18 Tso Jesús ndaana:

—Ntyjiiya na jnda tyuii' najndeii na ñeseixmaⁿ Satanás. Ñejomto tiooñê cha'cwijom tioo chom tsuee.

19 Ja jnda tquiaya jnda'yo', cha meiiⁿ candyue'yo' canduu ñ'eⁿ caljo, meiⁿchjoo tjaa ljo' nntjom'yo'. Ndo' nnaⁿndyo' ñequio cha'tso najndeii na matseixmaⁿ Satanás na m'aaⁿ nacjo'yo'. Meiⁿcwii nmeiⁿ xocal'a nata' 'o.

20 Saꝓ tinc'om'yo' na neiⁿyo' cwe' cantyja na cwituee'ndyecje naⁿjndii ndaa'yo'. C'om'yo' na neiⁿyo' nc'e na jnda teiljeii ncue'yo' cañoom'luee.

Jesús ma'mooⁿ na neiiⁿeⁿ

(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

21 Mañejuuti xjeⁿñeeⁿ, tioo na neiiⁿ Jesús nc'e Espíritu Santo. Tooⁿoⁿ na matseineiiⁿ nnom Ty'oots'om, tsoom:

—Matseit'maaⁿndyo 'u Tsotyaya na cwiluiindyu' na matsaⁿntjom' cañoom'luee ñequio nnom tsjoomnancue. Ee jndaⁿ tanty'iuu'ndyu' ñ'oommeiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na cwe' jndo'to n'om ñequio nn'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ cwila'noⁿl. Ndo' jndaⁿ seicanooⁿl joona' ndaaⁿ nn'aⁿ na cje cwil'a. Mayuu' Ta, ee luaa' waa na tjawee' ts'om'.

²² Jndaⁿ jo' seineiⁿnnda' Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ na cwindye, tsoom:

—Nquii Tsotyaya Ty'oⁿots'om cha'tso nnom jndaⁿ tioom l'oⁿoya. Tjaa 'ñeeⁿ matsei'noⁿl chiuu tseixmaⁿya na cwiluiindyo Jnaaⁿ, macandaⁿ nqueⁿ ntyjeeⁿ. Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ matsei'noⁿl chiuu tseixmaⁿ Tsotyaya, macandaⁿ ja na cwiluiindyo Jnaaⁿ mantyjiiya. Ndo' mati meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'ooⁿ na nntsei'noⁿl chiuu tseixmaⁿ Tsotyaya, mañequia na nntsei'noⁿl.

²³ Quia jo' taqueeⁿ, nty'iaaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tsoom ndaana na ñenqueena:

—Jeeⁿ neiiⁿ nn'aⁿ na cwinty'iaandaaⁿ ts'iaaⁿ na cwinty'ia'yo' na mats'aaya.

²⁴ Candye'yo' nntsjoⁿ, jndye profetas ñequio reyes na tyotsaⁿntjom, jeeⁿ tyocantyjaaⁿ n'omna na nnty'iaandaana ts'iaaⁿmeiⁿ na cwinty'ia' 'o na mats'aa ndo' na ndyena ñ'oom na cwindye' 'o na mañequia, saaⁿ tîcantly'iaana meiⁿ tîcandyena.

Naya na s'aa ts'aⁿ samaritano

²⁵ Teintyjee' cwii ts'aⁿ na ma'moⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés. Tax'ee nnom Jesús na cwe' ñe'cantly'iaa' chiuu nnts'aaⁿ. Matso:

—Ta, ¿cwaⁿ na tseixmaⁿya na cats'aa cha na ndaya na ticantycwii na nncwa'ndo'a?

²⁶ T'o Jesús nnom, tsoom:

—¿Chiuu t'maⁿ ljeii na mawaa? ¿Chiuu matsei'noⁿl na matsei'naⁿ juuna'?

²⁷ T'o tsaⁿñeeⁿ, matso:

—Ljeii'ñeeⁿ luaa matsaⁿntjomna': “C'oom' na candya' ts'om' Ta Ty'oⁿots'om cwenta' ñequio na xcwee'ya ts'om', ñequio cha'waa na jnda ntyji', ñequio cha'waa na jndu' ndo' ñequio cha'waa na jndo'ya ts'om'.” Ndo' mati matsona': “C'oom' na wi' ts'om' x'ia' cha'xjeⁿ na jnda ntyji' ñequio nncu'.”

²⁸ Quia jo' tso Jesús nnom:

—Majo'ndyo ñ'oom na t'o'. Catseicandaⁿ nmeiⁿ, quia jo' nda' na nncwando'.

²⁹ Saa tsaⁿñeeⁿ na ñe'cwji'yañe cheⁿnqueⁿ tax'eennaaⁿaⁿ 'ndyoo Jesús, tsoom:

—¿Ñeeⁿ juu cwiluiñe x'iaaya?

³⁰ T'o Jesús, tsoom:

—Ndi', t'oom cwii tsaⁿs'a. Jnaaⁿ Jerusalén na wjaacueeⁿ tsjoom Jericó ndo' tioondye naⁿcanty'ue cjoom'm. Tjeii'na 'naaⁿaⁿ, jla'quiee'ndyena jom, 'ndyena jom na ma-jaaweeⁿeⁿ.

³¹ Ndo' seijomna' na wjaacue cwii tyee cwentaa nn'aⁿ judíos juu nato'ñeeⁿ. Ndo' quia na ljeiiⁿ juu ts'aⁿ na tqiee'ñe, tjanquiaañê, chii teinoom'm.

³² Majo'ti s'aa cwii ts'aⁿ levita. Jndaⁿ na mawjaawiñoom'm jo' jo' ndo' ljeiiⁿ juu, majo'ti tjanquiaañê chii teinoom'm.

³³ Saa cwii ts'aⁿ ndyuaa Samaria na wjaa nato'ñeeⁿ, quia na tjawiñoom'm tsaⁿñeeⁿ ndo' na nty'iaaⁿaⁿ juu tío na jeeⁿ wi' ts'oom.

³⁴ Tjantyjaaⁿaⁿ juu. Tioom seitye ñ'eⁿ winom yuu na tqiee'ñe, jndaⁿ chii seityeeⁿ liaa. Jndaⁿ jo' tei'caljoom juu quioo' na ñeljoom. Tjañ'oom juu w'aa na cwe' cwiquieya nn'aⁿ. Jo' jo' teix'eeⁿ juu.

³⁵ Cwiicheⁿ xuee quia na mawjaⁿ, tjeiiⁿeⁿ we tsjo'ñjeeⁿ s'om denarios, tquiaaⁿ joona' nnom ts'aⁿ na waa' w'aa'ñeeⁿ. Tsoom nnom: “Cateix'ee' jom ndo' xeⁿ nlcaⁿtina' s'om, quia ndyolcwa'a, ntseicandaa'ndyo.”

³⁶ Quia jo' tax'ee Jesús 'ndyoo tsaⁿ na matsei'naaⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, tsoom: “¿Chiuu matsei'tiuu', ñeeⁿ cwii na ndyeendye naⁿñeeⁿ cwiluiñe x'iaa' ts'aⁿ na tioondye naⁿcanty'ue nacjoo'?”

³⁷ T'õ tsaⁿñeeⁿ, matso:

—Juu ts'aⁿ na ty'oom na wi' ts'om ñ'eⁿñê cwiluiñe x'iaaⁿaⁿ.

Ndo' tso Jesús nnom:

—Cja', ndo' majo'ti catsa'.

Tja Jesús na m'aaⁿ Marta ñ'eⁿ María

³⁸ Tjatjati Jesús ñequio nn'aⁿ na cwi'oo ñ'eⁿñê. Tquiena cwii tsjoom chjoo. Ndo' cwii yuscu na jndyu Marta, seiljo joona waa'.

³⁹ M'aaⁿ tyjee tsaⁿñeeⁿ na jndyu María, juu tjacjoo cwii ntyjaa' Jesús na mandii ñ'oom na matseineiⁿ.

⁴⁰ Saa Marta, tileicalui'ñê na jeeⁿ matsein'oom'ñê. Tjantyjaaⁿaⁿ Jesús, tsoom nnom:

—Ta, ¿aa mando' na ñencõ ma'ndii nomtyjõ na catsei'n'õõⁿndyõ? Catsu' nnoom na cateijneiⁿ ja.

⁴¹ T'õ Jesús, tsoom nnom:

—'U leii, Marta, t'maⁿ matseiñ'eeⁿna' 'u na jndye ñ'omtiuu m'aaⁿ!.

⁴² Saa ñecwii waa na macaⁿna', ndo' nomty'iu' María jnda tjeii'ñê cwii na yati cwen-
taaⁿaⁿ, na mañeeⁿ ñ'oom naya. Ndo' tjaa ñ'eeⁿ nncwji' na matseixmaaⁿ juuna'.

11

Ma'mõⁿ Jesús chiuu nlanaaⁿya nnom Ty'õõts'om

(Mt. 6:9-15; 7:7-11)

¹ Tyom'aaⁿ Jesús cwii joo na matseineiⁿ nnom Tsotyeeⁿ. Quia na jnda jnda seineiⁿ, cwiindyee joo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tso nnoom:

—Ta, ca'mõⁿ ndaayâ chiuu nlanaaⁿya nnom Ty'õõts'om, cha'xjeⁿ na t'mõⁿ Juan ndaa nn'aⁿ na tyola'jomndye ñ'eⁿñê.

² Tsoom ndaana:

—Quia na cwilaneiⁿyo' nnom Ty'õõts'om, candu'yo':

Tsotyaaⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee

ñequi'cheⁿ catseit'maaⁿñena' xue'.

Candyo cantyja na matsaⁿntjom' naquii' n'õõⁿya.

Caluii cantyja na 'u l'ue ts'om' nnom tsjoomnancue cha'xjeⁿ na cwiluii cañoom'luee.

³ Quiaa' na nlcwaa'â ticwii xuee.

⁴ Ndo' catseit'maⁿ ts'om' jâ jnaaⁿya,

ee mati cwila't'maⁿ n'õõⁿya cha'tso nn'aⁿ na cwila'tjoõndye ndaayâ.

Cateijndei' na tincjaachuuñena' jâ na nl'aayâ yuu na ticatsaⁿntjomna'.

Ndo' catseicandyaandyu' jâ l'õ juu natia.

⁵ Mati tsoom ndaana:

—Cal'uuya xeⁿ cwiindyõ' 'o ya ñ'oom ñequio cwii ts'aⁿ, ndo' xcwe tsjom nncja' na m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ na nntsu' nnoom: “Aa ndi', cateijndei'ya' ndyee taⁿ tyoo' ja.

⁶ Ee je'ndyo tyjee' cwii ts'aⁿ na ya ñ'oom ja ñ'eⁿñê w'aya na cwe' mawinomyaaⁿ, tquia quia wjaatyeeⁿcheⁿ. Ndo' ja tjaa'naⁿ ljo' ya na nlcwaaⁿaⁿ.”

⁷ Quia jo' naquii' w'aacheⁿ nnc'õõⁿ, nntsoom: “Jeeⁿ sa 'u, tañe'quicantyja, ee jnda seicu'tyaⁿ 'ndyoots'a, ndo' jnda mawaya cjoo' jnduu. Mati ntseindaaya jnda jdana. Jo' chii xondaⁿ na nnteijndei na macõⁿ.”

⁸ Candye'yo' nntsjoo, meiiⁿ na ts'aⁿ na ya ñ'oom 'u ñ'eⁿñê, xoquintyjaaⁿ na nnteijneiⁿ 'u. Cwe' ee na jndei' 'ndyo', jo' na nnquicantyjatoom na ñnequiaaⁿ cha'tso na macaⁿna' 'u.

⁹ Jo' chii ja matsjoo ndaaⁿyo': Cataⁿyo' nnom Ty'õõts'om quia jo' ñnequiaaⁿ. Cjoo'ya n'om'yo' na cal'uee'ndyo' chiuu ya jo nnoom, quia jo' nliu'yo'. Macwe' na ca'maⁿyo' ndo' nnaaⁿ cha'cwijom cwii 'ndyoots'a jo ndaaⁿyo'.

10 Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na waa na macaⁿ nnom Ty'o^ots'om, maxjeⁿ nlo'ñom. Ndo' ts'aⁿ na mal'ue, maxjeⁿ nljeii. Ndo' ts'aⁿ na ma'maⁿ, maxjeⁿ nnaaⁿ jo nnom.

11 Aa ndya' m'aaⁿ cwiindyoy' 'o xeⁿ nlcaⁿ jnda' tyoo' njom', ¿aa cwe' tsjo' ñnequiaa'yuy' nnoom? Oo xeⁿ nlcaaⁿ catscaa njom', ¿aa catsuu ñnequiaa' nnoom?

12 Oo xeⁿ nlcaaⁿ tsei'caxti njom', ¿aa ñnequiaa'yuy' catsjo nnoom?

13 Jo' chii xeⁿ na 'o na tia nn'aⁿndyoy' nquiu'yoy' na ñnequia'yoy' 'naⁿ na ya ndaa nda'yoy', majndeiticheⁿ nquii Tsotyeyoy' na m'aaⁿ cañoom'luee ñnequiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'om nn'aⁿ na cwitaⁿ juu nnoom.

Cwilueyoona na Jesús tsaⁿjndiitquiee matseixmaaⁿ

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:19-27)

14 Tjei' Jesús tsaⁿjndii naquii' ts'om ts'aⁿ na tileicatseineiⁿ. Jnda na jlui' tsaⁿjndii, quia jo' tco'yana' tsaⁿñeeⁿ, ya seineiiⁿ. Ndo' jeeⁿ tjawee' n'om nn'aⁿ.

15 Saa cwantindye joona tyoluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ macwjeeⁿeⁿ naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ cwe' nc'e na matseixmaaⁿ najndeii tsaⁿjndiitquiee Beelzebú.

16 Ndo' nt'omcheⁿ cwe' na ñe'cal'a xjeⁿ jom, tyotaⁿ cwii 'naaⁿ cha ca'moⁿna' na cañoom'luee cwinaⁿ najneiⁿ.

17 Saa jom na mantyjeeⁿ ñ'omtiuu 'naaⁿna, tsoom ndaana:

—Xeⁿ cwitoⁿndye nn'aⁿ ndyuua yuu na matsaⁿntjom cwii gobiernom, maxjeⁿ nntyuii' cantyja na matsaⁿntjoom. Ndo' nn'aⁿ na m'aⁿ cwii w'aa, xeⁿ titjoom' cwi'maⁿ, maxjeⁿ cwila'tyuii'ndye cheⁿnquieena.

18 Mati Satanás xeⁿ matoⁿñe cheⁿnqueⁿ, quia jo' ¿chiiu nnts'aayuuna' na nljotyey' cantyja na matsaⁿntjoom? Luaa' matsjooya ee 'o cwindu'yoy' na ja macwjii'a naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ nc'e Beelzebú.

19 Ee xeⁿ mayuu' na ja macwjii'a naⁿjndii ñequio najndeii na matseixmaⁿ Beelzebú, quia jo' mati nc'iaa'yoy', ñequio najndeii jom cwitjeii'na naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ. Saa nc'e na tiyuu' na ljo', jo' chii cantyja na cwil'a joona macwji'yuu'ñena' na tixcwe cwitjei'yoy' cwenta.

20 Ee xeⁿ ja ñequio najndeii na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om macwjii'a naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ, ma'moⁿna' na juu na matsaⁿntjom Ty'o^ots'om nn'aⁿ, jnda tyjee'cañoomna' 'o.

21 'Manquiu'yoy' ts'aⁿ na maleichuu l'o ts'iaaⁿ cwentaa' tia', waa najneiⁿ. Jo' na ya mach'eeⁿ cwenta waⁿaⁿ. Ndo' tjaa'na' ljo' nntjoom 'naaⁿaⁿ na niom.

22 Saa quia nncwjee'cañoom cwiicheⁿ ts'aⁿ na jndeiti, nchiiti jom, quia jo' taxocanaⁿjneiⁿ ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ. Cha'tso l'o ts'iaaⁿ na quit'maⁿ ts'oom, nncwji' tsaⁿñeeⁿ ndo' nleil'uee'ñe 'naaⁿaⁿ na niom.

23 'Ñeeⁿ juu na tic'oomñe cantyja 'naⁿya, maxjeⁿ m'aaⁿ nacjoya. Ndo' 'ñeeⁿ juu na ticatseitjom nn'aⁿ ñ'eⁿndyoy, matseilcweeⁿeⁿ nn'aⁿ cha ticala'yuy'na ñ'eⁿndyoy.

Cwi'oolcwee' naⁿjndii naquii' ts'om ts'aⁿ

(Mt. 12:43-45)

24 'Cwii tsaⁿjndii quia na jnda tjei'na' jom naquii' ts'om cwii ts'aⁿ, cwe' manomtoom yuu na tjaa'na' ndaa, mal'ueeⁿ yuu nncwajñeeⁿ. Ndo' na ticaljeii' jo', seitioom: “Jonlcwā'nnda'a naquii' ts'om ts'aⁿ yuu na jlui'a.”

25 Quia na nncueⁿeⁿ jo' jo', nljeiiⁿ na jnda taa ndo' jnda teijndaa'ya.

26 Jo' chii nncjaacachoom nt'omcheⁿ ntquiee' naⁿjndii na wi'ndyeyi, nchiiti jom. Nnc'ooquie'na naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ ndo' jo' jo' nnc'omna. Tsaⁿñeeⁿ manioomti ntjoom na jnda we.

Nn'aⁿ na mayuu'cheⁿ na neiiⁿ

27 Xjeⁿ na matseineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ, cwii yuscu quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye, seiwe jndyey' ndo' tso nnoom:

—Matio'naa'ñe Ty'ooṭs'om ts'aⁿ na seincuii 'u ndo' seicatei' 'u.

²⁸ Saa jom t'ooⁿ nnom, tsoom:

—Mat'maⁿti matio'naa'ñe nn'aⁿ na cwindye ñ'oom'm ndo' cwila'candā joona'.

'Naaⁿ cantyja 'naaⁿ Jonás

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

²⁹ Jndaṭ tjawijndyetei nn'aⁿ na cañoom' Jesús, tooⁿoⁿ na matsoom ndaana:

—Nn'aⁿ na m'aⁿ je', jeeⁿ ndya' tia nn'aⁿndye. Cwitaⁿna na caluii cwii 'naaⁿ na nnty'iaana na xocandaṭ nnts'aa na cwe' ts'aⁿ, saa taxocaluii na cwitaⁿna, macandaṭ nluii 'naaⁿ cha'xjeⁿ na tjom Jonás.

³⁰ Ee juu Jonás tyotseixmaaⁿ 'naaⁿ jo ndaaṭ nn'aⁿ tsjoom Nínive nc'e na jlui'n'maa'ñe ts'om tsiaa' catscaa t'maaⁿ xuee jndaṭ ndyee na tioyo' jom. Maluaa' ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nntseixmaⁿya 'naaⁿ jo ndaaṭ nn'aⁿ na m'aⁿ je'.

³¹ Xuee quia na nncu'xeⁿ Ty'ooṭs'om nn'aⁿ, nncwando'nnda' yuscu na tyotsaṅntjom nn'aⁿ ndyuaa jo ndo' na macalui' caxjuu ts'oom'naaⁿ. Ndo' ñequiaaⁿ jnaaⁿ nn'aⁿ na m'aaⁿ je', ee jeeⁿ ndya' tquia jnaaⁿ na ñe'cañeeⁿ ñ'oomjndo'ts'om na tyotseineiⁿ Salomón. Ndo' ljoo m'aaⁿya je' na t'maⁿti cwiluiindyō, nchiiti Salomón, saa tiñecandyeyo' ñ'oom na mañequia.

³² Xuee na nncu'xeⁿ Ty'ooṭs'om nn'aⁿ na jndaṭ tja, nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ tsjoom Nínive, mandíñ'eeⁿ nn'aⁿ na m'aaⁿ je' na quia nnc'oowjee. Ndo' nnt'uiityeⁿna' joona nc'e na yati l'a nn'aⁿ Nínive. Ee juo naⁿñeeⁿ lcwe' n'omna quia na tyoñequiaa Jonás ñ'oom' Ty'ooṭs'om ndaana. Ndo' 'o je', ja jndaṭ tja quii'ntaaⁿyo' na cwiluiit'maⁿndyotyā, nchiiti Jonás, saa nchaa' l'uu ñe'calcwe' n'om'yo'.

Ts'omnom ts'aⁿ tseixmaⁿna' cha'cwijom lámpara

(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³ Tso Jesús:

—Tjaa'naⁿ ts'aⁿ na ntseicw'aa lámpara, jndaṭ jo' nncwjaa'ñeyom juuna' yuu na wanty'iuu' oo nacjee' castom. Maxjeⁿ nntseintyjaaⁿ juuna' yuu na ndye cha xuee nnc'ooquie' nn'aⁿ.

³⁴ La'xmaⁿ n'omnom ts'aⁿ cha'cwijom lámpara cwentaa' cha'waañe ts'aⁿ. Xeⁿ na ya n'omnjom' quia jo' cha'waandyu'ñ'eⁿ m'aaⁿ na xueeñe. Saa xeⁿ tis'a n'omnjom' quia jo' cha'waandyu'ñ'eⁿ m'aaⁿ na jaaⁿñe.

³⁵ Quia jo' catsa' cwenta na juu na cwiluiiñe naxuee cantyja 'naⁿ, tintseicwaqueⁿna' jo' najaaⁿñe.

³⁶ Xeⁿ cha'tso cantyja 'naⁿ matsei'xmaⁿ naxuee ndo' tjaa yuu candii' najaaⁿ, quia jo' nntseijomna' cantyja 'naⁿ cha'cwijom lámpara na matseixueeñe chom ndaaṭ nn'aⁿ.

Matseicanooⁿ Jesús jnaaⁿ nn'aⁿ fariseos

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47)

³⁷ Quia na jndaṭ seineiⁿ Jesús, cwii ts'aⁿ fariseo tso nnoom na cjaⁿ, nlcwaaⁿaⁿ waa'. Jnda tueⁿeⁿ, tjaqueⁿeⁿ quii' w'aa ndo' ty'ewindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa.

³⁸ Juu fariseo'ñeeⁿ, jeeⁿ ticjaawee' ts'om quia nty'iaa' na ticandyuu' Jesús cwii tjocheⁿ na nlcwaaⁿaⁿ cha'xjeⁿ costumbre cwil'a joona.

³⁹ Tso Ta Jesús nnom:

—'O nn'aⁿ fariseos, jeeⁿ cwilalju'yo' nacjoo watso ñ'eⁿ nquio saa n'omna' ndicwan' cwajndii. Maluaa' matseijomna' naquii' n'om'yo' ee too'cheⁿ m'aaⁿ ñomtiuu chiuu ndaaṭ nnty'uee'yo' 'naⁿ ñequio nt'omcheⁿ natia na cwil'a'yo'.

⁴⁰ Ntjeiⁿndyo' 'o. Manquiu'yo' na Ty'ooṭs'om seijndaa'ñe nacjoo' ts'aⁿ, mati seijn-daa'ñe naquii' ts'om ts'aⁿ.

⁴¹ Cal'a'yo' naya ndyeñeeⁿ, quia jo' m'moⁿna' na lju' cwiluiindyō naquii' n'om'yo'.

42 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ fariseos, meiiⁿ jeeⁿ cwilacandaⁿyo' na cwiñe'quia'yo' diezmo cwentaa' Ty'o^ots'om hasta meiiⁿ cwe' ñequio tsojñom ts'oomjndya ñequio tso na ja, ndo' cha'tso nt'omcheⁿ nnom tso na cwicwa'yo', saⁿ tquia cwi'ndye'yo' na nl'a'yo' yuu na maty'iomyana' ñequio nc'iaa'yo'. Mati meiⁿchjoo ticajnda nquiu'yo' Ty'o^ots'om. Nmeiⁿ macaⁿna' na calacandaⁿyo' ndo' titaawi'ntyje'yo' na cwiñe'quia'yo' diezmo cwentaa' Ty'o^ots'om.

43 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ fariseos, ee 'o cwilayuundaⁿyo' ntsula na cañoomticheⁿ naquii'lan'om. Ndo' jeeⁿ l'ue n'om'yo' na cala't'maaⁿndye nn'aⁿ 'o quia cwiwincwindyo' nataa cha canty'iaa nn'aⁿ.

44 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio 'o nn'aⁿ fariseos na cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ yann'aⁿndyo' cwe' cha queⁿ nn'aⁿ cwenta. Cantyja 'naⁿ 'o jndye nn'aⁿ wjaachuuñena' na meiⁿchjoo ticaliuna na tis'a cwil'ana. Matseijomna' 'o cha'na ndei'luaa na jndaⁿ tsu. Meiiⁿ cwico' nn'aⁿ nacjoona' saⁿ ticaliuna na ndei'luaa jo'."

45 T'o cwiindye naⁿ ñeeⁿ na ma'moⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Tso nnoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, ñ'oom na matsu' luaa', mati matseijnaaⁿ'na' jâ.

46 Quia jo' tsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Mati 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés nnt'uiiwi'na' 'o na cwila'jndaⁿyo' na cala'candaⁿ nn'aⁿ ñ'oom na jeeⁿ ndei'na' cha'cwijom na cwity'iom'yo' xuu nn'aⁿ saⁿ ncjo'yo', ncha' l'uu nntii' luee'yo'.

47 'Nnt'uiiwi'na' 'o ee cwil'a'xco'yo' ndei'luaa 'naaⁿ profetas na tyola'cwje welo'yo' tandyo xuee, cha canty'iaa nn'aⁿ na jeeⁿ cwila't'maaⁿndyo' naⁿ ñeeⁿ. Ndo' manquieeti welo'yo' na ñet'om quia ljo' jla'cwjeena naⁿ ñeeⁿ.

48 Ndo' na luaa' cwil'a'yo', cwilui'yuu' na cwilajomndyo' na luaa' l'ana. Ee joona jla'cwjeena naⁿ ñeeⁿ ndo' 'o je' cwil'a'xco'yo' ndei'luaa naⁿ ñeeⁿ.

49 'Jo' chii cantyja na jndo' ts'om Ty'o^ots'om, jo' na tsoom: "Quii'ntaaⁿ nn'aⁿ njñooⁿya profetas ñequio apóstoles. Nt'omndye joona nla'cwjee nn'aⁿ, ndo' nt'omcheⁿ nlei'ntyjona."

50 Jo' chii, nn'aⁿ na m'aⁿ je' nnts'aa Ty'o^ots'om na chojnaⁿna nioom cha'tso profetas na tyola'cwjee nn'aⁿ xjeⁿ na jnaⁿcheⁿ tsjoomnancue.

51 Wjaac'oomna' na tiao nioom' Abel na seiquioo Caín hasta na macandaⁿ na tiao nioom' Zacarías, ts'aⁿ na jla'cuae' nn'aⁿ quii'ntaaⁿ tio t'maⁿ ñequio ta wats'om. Nndye'yo' nntsjo^o, maxjeⁿ nntioomndye nn'aⁿ na m'aⁿ je'.

52 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ljeii na tqueⁿ Moisés. Ee jndaⁿ jla'cu'yo' ñ'oom na mañequiaana' na wjaatseijndo'na' n'om nn'aⁿ. Mancjo'ti'yo' ticjoo' n'om'yo' na nla'nqⁿyo' ñ'oom'ñeeⁿ meiⁿ tiñe'quia'yo' na nnc'ooliu nn'aⁿna queeⁿ n'om na ñecala'nqⁿna juuna'.

53 Jndaⁿ na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ ndaⁿna, quia jo' nn'aⁿ na cwit'moⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ fariseos, to'na na t'maⁿ tyola'ncjoo'ndyena ñ'eⁿñê. To'na na tyola'liao'na jom na jndye ñ'oom tyota'x'leena nnoom.

54 Tyoqueⁿna cwenta xeⁿ nntsoom cwii ñ'oom na ñnequiaana' na nt'uiina' jom.

12

Ma'moⁿ Jesús na tinc'o^oya na we waa cwilatiuuya

1 Yocheⁿ na luaa', jndye meiⁿ nn'aⁿ tjatjomndye hasta tyotei'caljoondye ntyjeena na tyeeⁿ m'aⁿna. To^on'yo' na tyotseineiⁿñeeⁿ ndaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Matsoom:

—Cal'a'yo' cwenta ñ'oom na cwit'moⁿ fariseos, ee we waa cwila'tiuuna. Ndo' ñ'oom'ñeeⁿ wjaanty'eena' cha'na cwiwicandi' ndaaljo' naquii' tsqueeⁿ tyoo'.

2 Tjaa'naⁿ cwii na cwe' wanty'iuu' waa na xocano^o ndo' tjaa'naⁿ meiⁿcwii na cwe' nty'iu na xocaliu nn'aⁿ.

³ Cwe' nc'e jo', cha'tso na ñejndu'yo' yuu najaañe, maxjeⁿ nleitquioo' ñ'oom'ñeeⁿ yuu na xuee. Ndo' ñ'oom na jnda jlanei'yo' na ñemaaⁿ ñemaaⁿ naquii' l'aa na ta', maxjeⁿ nleic'uaana' ch'eⁿ.

Ñeeⁿ juu laxmaaⁿ na c'ooⁿ na nquiaaya
(Mt. 10:28-31)

⁴ 'O nn'aⁿ na ya ñ'oom ja ñ'eⁿndyo', nndye'yo' nntsjo^o, tinc'om'yo' na nquia'yo' nn'aⁿ na cwila'cwjee nn'aⁿ ee tjaa ljo' cwii nnda^a nl'atina ñ'eⁿndyo'.

⁵ Ja m'mooⁿ ñeeⁿ na nnc'om'yo' na nquia'yo'. C'om'yo' na nquia'yo' naquii Ty'o^ots'om. Ee jom waa najneiⁿ na nncjoom'm 'o naquii' b'io quia na jnda tjeiiⁿeⁿ na cwitando'yo'. Mayuu' matsjo^o ndaa'yo', jom c'om'yo' na nquia'yo'.

⁶ 'Om cantsaa nch'u ¿aa nchii ñewe tsjo'ñjeeⁿ cwileil'uandyeyo'? Saa meiiⁿ na ljo', meiⁿcwiindye jooyo' tyootsuu' ts'om Ty'o^ots'om.

⁷ Majndeitiicheⁿ 'o. Hasta ticwii cwii soonqueⁿ'yo', jnda tei'nchona'. Jo' chii tintyue'yo', ee 'o jndandyo'ti'yo' nchiiti cantsaa nch'u na jndyendye.

Catjei'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿ Jesucristo
(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ 'Nndye'yo' nntsjo^o, meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na macwji'yuu'ñe cantyja 'naⁿya jo ndaa nn'aⁿ, mati ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncwji'yuu'ndyo na mawajnaⁿa tsaⁿñeeⁿ jo ndaa ángeles cwentaa' Ty'o^ots'om.

⁹ Saa juu ts'aⁿ na macwji'ñe cantyja 'naⁿya jo ndaa nn'aⁿ, mati ja nntsjo^o na ticwajnaⁿaⁿ tsaⁿñeeⁿ jo ndaa ángeles cwentaa' Ty'o^ots'om.

¹⁰ 'Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matso cwii ñ'omntjeiⁿ nacjo ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, Ty'o^ots'om nnda^a nntseit'maⁿ ts'oom tsaⁿñeeⁿ. Saa ts'aⁿ na nncju' ñ'omwi' nacjoo' Espíritu Santo, taxocatseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om juu.

¹¹ 'Quia na nnc'oocho nn'aⁿ 'o jo ndaa nn'aⁿ na cwitu'xeⁿ ñ'oom naquii' lan'om nch'u, oo jo ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ, xjeⁿñeeⁿ tinc'om'yo' ñ'omtiuu cwaaⁿ ñ'oom nla'l'cwe'yo'

¹² ee xjeⁿñeeⁿ naquii Espíritu Santo m'mooⁿ ndaa'yo' cwaaⁿ ñ'oom ndu'yo'.

Maquiu'nn'a'na' ts'aⁿ na tyañe

¹³ Quia jo' cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye, tso:

—Ta, catsu' nnom ti'xio^o na catooⁿ'oⁿ 'naⁿ na 'ndii tsotyayâ, nlo'ñooⁿya na tseixmaⁿ'na' cwentaya.

¹⁴ T'o Jesús nnom, matsoom:

—'U re, ja nchii cwiluiindy^o na cu'xaⁿya ñ'oom 'naⁿ'yo' oo na catooⁿ'a 'naⁿ'yo'.

¹⁵ Jnda jo' tsoom ndaa cha'tsondye nn'aⁿ:

—¿Aa jndo'yo'? Nmeiiⁿ quich'eena'. Queⁿndyo' cwenta na tilaqueeⁿ n'om'yo' 'naⁿ. Ee na wando' ts'aⁿ nchii manaⁿ'na' cwe' na jndye 'naaⁿ'aⁿ niom.

¹⁶ Quia jo' mati seineiiⁿ cwii ñ'oom na cwe' tjañoom', tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii tsaⁿtya na ya tyuaaⁿ'aⁿ ndo' jeeⁿ ya tyowe' ntjoom'm.

¹⁷ Tyotseitoom naquii' ts'oom, matsoom: “Chiuu chiuu nnts'aayo ee tjaa'naⁿ yuu ya nntseiwaya 'naⁿ na tue'.”

¹⁸ Seineiⁿ cheⁿnqueⁿ, tsoom: “Ntyjii chiuu nnts'aa, nntseityuii'a nda' yuu na cwicañjom na cwiwe' ndo' nnts'aa nt'omcheⁿ na nt'maⁿ'ti. Jo' jo' nntseiwaⁿ cha'tso na tue' ñequio nt'omcheⁿ 'naⁿya.

¹⁹ Ndo' nntsjo^ocheⁿnc^o no^o: Je' je' yuu'a, jndye 'naⁿya jnda seiwaⁿ na nleijndeiiina' jndye ndyu. Je' nncwajndya, nlcwaa'a ndo' nnc'ua. Nnc'ooⁿ na neiⁿnc^o ts'ooⁿ.”

²⁰ Saa tso Ty'o^ots'om nnoom: “Ntjeiⁿndyu' 'u. Tsjom je' nnc'io' ndo' cha'tso 'naⁿ na jnda seiwe', ¿ñeeⁿ nljona' l'o?”

²¹ Maluaa' nntjom ts'aⁿ na tomti ñjom ts'om na matseit'ue 'naaⁿ. Saa jo nnom Ty'o^ots'om tseixmaⁿ na jñeeⁿñe.

*Mach'ee Ty'oots'om cwenta ntseinaa**(Mt. 6:25-34)*

²² Ndo' tso Jesús ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê:

—Cwe' jo' na matsjoo ndaa'yo', tanc'om'yo' na jeeⁿ jndye m'aaⁿ n'om'yo' cantyja 'naⁿ na macaⁿna' 'o tsjoomnancue, yuu nluu' na nlcwa'yo' ndo' na nlcwee'yo'.

²³ Ee t'maⁿti tseixmaⁿ na cwitando'yo' nchiiti nantquie na cwicwa'yo'. Ndo' cajndandyo'ti'yo' nchiiti lia'yo'.

²⁴ Queⁿyo' cwenta candyaa, tiquinomyo', meiⁿ tiquila'weyo' ntjom na cwiwe', meiⁿ l'aa yuu na nla'weyo' nantquie tjaa'naⁿ, ndo' meiⁿ nda' l'naaⁿyo' tjaa'naⁿ saa Ty'oots'om mateix'eeⁿ jooyo'. 'O cajndandyo'ti ntyjeeⁿ, nchiiti cwe' candyaa.

²⁵ ¿Ñeeⁿ cwii 'o nndaⁿ nnts'aa na nleitcooñeti meiiⁿ ñe'chjoowi', cwe' na jeeⁿ jndye matseituu?

²⁶ Quia jo' xeⁿ xondaⁿ nl'a'yo' meiⁿ ñechjoowi' luaa', cwe' ts'iaaⁿ na jeeⁿ jndye cwilatuu'yo' cantyja 'naaⁿ nt'omcheⁿ na majndeiticheⁿ jo' xondaⁿ nl'a'yo'.

²⁷ 'Queⁿyo' cwenta chiuu waa na neiⁿncoo' l'jaa' canchii'. Tiquil'ana' ts'iaaⁿ, meiⁿ tiquil'ana' canduu na nluu' liaana'. Saa nndye'yo' nntsjo^o, meiⁿ nquii rey Salomón, xcwe xjeⁿ na tjacantyja na tyañê ticue'ntyjo na neiⁿncoo' liaⁿaⁿ cha'na neiⁿncoo' cwii l'jaa' canchii'ñeeⁿ.

²⁸ Xeⁿ luaa' waa na mach'ee Ty'oots'om, na neiⁿncoo' l'jaa' tsojndaⁿ, ndo' 'io cha nlcana', aa nchii majndeiticheⁿ ntyjeeⁿ chiuu nlcwee' 'o liaa, 'o nn'aⁿ na ticalayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ jom.

²⁹ Nc'e jo' tanc'om'yo' na jaawa jaacue m'aaⁿ n'om'yo' na nlcwa'yo' ndo' na nncwe'yo'. Tanc'om'yo' na jeeⁿ chjoo' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ nmeiⁿ'.

³⁰ Ee ñenquii'cheⁿ nmeiⁿ' cwil'uee nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue. Saa nquii Tsotye'yo', mantyjeeⁿ na tjoondyo' cha'tso nmeiⁿ'.

³¹ Jo' chii 'o, cal'ue'yo' cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om ndo' nto'ñoom'yo' cha'tso 'naⁿmeiⁿ'.

*Naya 'naaⁿ ts'aⁿ na waa cañoom'luee**(Mt. 6:19-21)*

³² 'O nn'aⁿ tmaaⁿ chjoo cwentaya, tila'catyuendyo', ee cjaawee' ntyjii Tsotye'yo' na nlaxmaⁿyo' cantyja na matsa'ntjoom.

³³ Candaⁿyo' 'naⁿyo' na niom ndo' cal'a'yo' naya ndyeñeeⁿ'. Xeⁿ luaa' nl'a'yo', cañoom'luee nlat'ue'yo' 'naⁿyo' yuu na xocandyue ee jo' jo' xocandaⁿ nncjaaquiee' tsaⁿcanch'ue meiⁿ candiu tixocala'ndaⁿyo' joona'.

³⁴ Ee yuu na cwilawe'yo' naya 'naⁿyo', jo' jo' quit'maⁿ n'om'yo'.

C'omc'eendyo

³⁵ Seineiⁿ Jesús chiuu nnts'aana' quia na nncwjee'nnaaⁿaⁿ. Tsoom:

—C'omc'eendyo' na cwimei'ndo'yo' ja. C'om'yo' cha'na nn'aⁿ na m'aⁿ moso na ñequii'cheⁿ xuee chom lámpara 'naaⁿna.

³⁶ Cwimei'ndoo'na patrom 'naaⁿna na nncwjeeⁿeⁿ na tjaaⁿ yuu toco ts'aⁿ. Quia na m'maaⁿ 'ndyoots'a, m'aⁿc'eendyena na nla'canaaⁿndyena.

³⁷ Matseineiⁿñe patrom mosoom'm quia na nncwje'cañoom na nljeiiⁿ na ya cwenta cwil'ana. Mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', nntseijndaⁿñê na nntseiñ'oom'ñê ljo' nlcwa'na. Ndo' nnts'aaⁿ na cwindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa na nndi'ntjoom ndaana.

³⁸ Maxjeⁿ matio'naaⁿñena' moso'ñeeⁿ xeⁿ nljeiiⁿ na m'aⁿc'eendyena, meiiⁿ aa nncwjeeⁿeⁿ xcwe tsjom oo jaancoo.

³⁹ Ndo' cala'noⁿyo' ñ'oomwaa, juu ts'aⁿ na cwiluiitquieñe naquii' w'aa, xeⁿ ntyjeeⁿ ljo' xjeⁿ nncwjee' tsaⁿcach'ue, quia jo' nnc'oomc'eeñê ndo' tixonquiaaⁿ na nncjaaquiee' tsaⁿñeeⁿ naquii' w'aa.

⁴⁰ Mati 'o c'om'c'eendyo', ee ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee majuuto xjeⁿ na ticalatiuu'yo' na nncwja, majo'to xjeⁿñeeⁿ nncwja'cañooⁿ.

Moso na matseicandā ñequio moso na ticatseicandā

(Mt. 24:45-51)

⁴¹ Quia jo' tso Pedro nnoom:

—Aa ndi' Ta, ¿aa cwe' ndaa jā matsei'neiⁿ ñ'oom tjañoom'waa', oo aa mati ndaa cha'tsondye nn'aⁿ?

⁴² T'ō Jesús, tsoom:

—¿Ñeeⁿ juu jo' matseitiuu' na cwiluiñe moso tquiee na cjee matseinoⁿ ndo' na matseicandā? Tsaⁿñeeⁿ nnty'iom patrom ts'iaaⁿ na cando' tsaⁿñeeⁿ ntyje mosoñe na ññequiaa nantquie na nlcwa' naⁿñeeⁿ quia cwiwee' xjeⁿ.

⁴³ Mañequiaana' na neiiⁿ moso'ñeeⁿ quia na nncwje'cañoom patrom 'naaⁿaⁿ na nljeii na ya mach'eeⁿ.

⁴⁴ Mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', l'ō juu ññequiaa patrom cha'tso 'naaⁿaⁿ na niom na cateix'ee joona'.

⁴⁵ Saa xeⁿ mosotquiee'ñeeⁿ nntseitioom: “Tjoocheⁿ na nncwjee' patrom 'naⁿya.” Ndo' jo' na nntooⁿōⁿ na nncwjaaⁿaⁿ cha'tso ntyjemosoñê, naⁿnom ndo' naⁿlcu. Nlcwa'jndoo'ñê, nnc'om ndo' ñeeⁿ.

⁴⁶ Majuuto xuee na tic'oomc'eⁿ ndo' na taqueⁿtoom cwenta, nncwje'cañoom patrom 'naaⁿaⁿ, quia jo' cwajndii nnchoom'm. Jnda jo' nncju'na' jom yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na ticala'yuu' ñ'eⁿ Ty'oqots'om.

⁴⁷ 'Ee moso'ñeeⁿ mantyjeeⁿ ljo' l'ue ts'om patrom 'naaⁿaⁿ na cats'aaⁿ saa tîcatseijndaa'ñê, meiⁿ tîcatseicanaaⁿ yuu na l'ue ts'om tsaⁿñeeⁿ, jo' chii jeeⁿ jndye nnchoom'm.

⁴⁸ Saa moso na seitjooñe cwe' ticatsei'noⁿ ljo' nnts'aa, meiⁿ na nnchuu' saa tijndye. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na t'maⁿ ts'iaaⁿ maco'ñom, jndye nlcaⁿna' na cats'aaⁿ. Ndo' ts'aⁿ na t'maⁿ xuu jnda ty'iom ts'aⁿ juu, majndyete nnom ññequiaaⁿ cwenta.

Matoⁿ'na' nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mt. 10:34-36)

⁴⁹ 'Ja jndyoo na jndyocwjaa'ndyō chom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue. Ndo' toom cwe' na cwiluii naljo'.

⁵⁰ Waa cwii na jndei'na' na catjōⁿya, na nnc'ioya. Ndo' jeeⁿ matsei'ndaa'na' ntyjii hasta xuee na nntseicandaa'ñena' jo'.

⁵¹ Ticala'tiuu'yo' na jndyoo tsjoomnancue na caljoyaandye nn'aⁿ ñ'eⁿ nc'iaana. Ja jndyoo na jndyocwjaa'ndyō tia' nn'aⁿ.

⁵² Ee je' xuee na cwii wjaatina', nn'aⁿ na ñe'cwii w'aa nntoⁿ'ndyena, ndyeendye naⁿñeeⁿ nnc'omna nacjoo we, ndo' wendye naⁿñeeⁿ nnc'omna nacjoo ndyee.

⁵³ Maxjeⁿ nntoⁿ'ndye nn'aⁿ. Tsotye ts'aⁿ wjaⁿ nacjoo' ti'jnaaⁿ, ndo' ti'jnaaⁿ wjaⁿ nacjoom'm. Tsondyee ts'aⁿ wjaⁿ nacjoo' nomjnaaⁿ ndo' nomjnaaⁿ wjaⁿ nacjoom'm. Ndo' wjaⁿ nacjoo' nomnntsaaⁿaⁿ ndo' nomnntsaaⁿaⁿ wjaⁿ nacjoom'm.

'Naaⁿ na ma'moⁿ'na' cantyja na macwilui

(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

⁵⁴ Mati tso Jesús ndaa nn'aⁿ na jndyendye:

—Quia na cwinty'ia'yo' na cwicalui' nchquiu ntyja na majaacue ñe'quioom', mantyja quindu'yo' na manncua', ndo' mayuu' na ljo'.

⁵⁵ Ndo' quia na cwinty'ia'yo' na manaⁿ jndye ntyja na macalui' caxjuu tsoom'naaⁿ, quindu'yo': “Je' nleijmeiⁿ”, ndo' mayuu' na ljo'.

⁵⁶ 'O nn'aⁿ na cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ cwilacandaa'ndyo' cwe' cha canty'iaa nn'aⁿ, jeeⁿ jndō' n'om'yo' na cwiliu'yo' cantyja na cwichuii' nnom tsjoomnancue ñequio tsjō'luee. Saa ¿chiiuu na tileicala'noⁿ'yo' cantyja na mats'aaya quii'ntaa'yo' je'?

Caljoya n'ooⁿya ñequio nn'aⁿ na jndoo jaa
(Mt. 5:25-26)

⁵⁷ Tsoticheⁿ Jesús ndaana:

—¿Chiiuu na ticatjei'yo' cwenta yuu waa na maty'iomyana'?

⁵⁸ Quia na nlqueⁿ ts'aⁿ na quio matseintja'ndyu' ñ'oom nacjo', yocheⁿ na ñjomndyo' nato na tsa'yo' na nntjomndyo' wats'iaaⁿ, queⁿndyu' na cwaⁿ'ya' jom, cha tints'aana' na nleñ'oomtscoo'ñê 'u ñ'eⁿ ñ'oom jo nnom jwe. Ndo' jwe'ñeeⁿ nñequiaaⁿ cwenta 'u luee sondaro. Ndo' jooⁿ nntuee'na' 'u w'aancjo.

⁵⁹ Nndi' nntsjoō, taxocalui' jo' jo' hasta na jnda tiom'nchaa'ndyu'.

13

Jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom na calcwe' ts'om ts'aⁿ

¹ Maxjeⁿñeeⁿ tquie'cañom nn'aⁿ na jla'candiina Jesús na sa'ntjom Pilato na cwje nt'om nn'aⁿ galileos xcwe xjeⁿ na cwila'cwjeena quioo' na cwila't'maaⁿ'ndyena Ty'oots'om. Seitjoom'na' nioomna ñequio nioom quioo'ñeeⁿ.

² T'ō Jesús ndaana, matsoom:

—¿Aa cwila'tiuu'yo' na luaa' tjoomna ee na t'maⁿti jnaaⁿna waa, nchiiti cha'tso nt'omcheⁿ nc'iaana ndyuua'ñeeⁿ?

³ Nndye'yo' nntsjoō, meiⁿchjoo nchii jo'. Ee mati xeⁿ ticalcwe' n'om'yo', cha'tsondyo' nntsuundyō' cha'xjeⁿ na tsuundyē jooⁿ.

⁴ Ndo' joo quin'oom nchoo' ndyee nn'aⁿ na tja quia na tioo w'aandyē nacjoona ndyoo' peila Siloé, ¿aa cwilatuu'yo' na naⁿ'ñeeⁿ t'maⁿti tyola'tjoōndyena, nchiiti cha'tsondyē nn'aⁿ na tyom'aⁿ Jerusalén?

⁵ Nndye'yo' nntsjoō, meiⁿchjoo nchii jo', ee mati meiiⁿ 'o xeⁿ ticalcwe' n'om'yo', cha'tsondyo' maluaa' nntsuundyō' cha'xjeⁿ na tsuundyē jooⁿ.

Ts'oom higuera na tjaa'naⁿ tã coch'ee

⁶ Quia jo' seineiiⁿ ñ'oomwaa na tjañoom' na ma'mōⁿ'na' na macaⁿ'na' na calcwe' n'om nn'aⁿ. Matsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ, tyomeintyjee' ts'oom higuera naquii' ntjoom'm. Ndo' tjacal'ueeⁿ taa' ts'oom'ñeeⁿ saa tjaa ljo' ljeiiⁿ.

⁷ Jo' chii tsoom nnom ts'aⁿ na mach'ee cwenta ntjoom'm: “Canty'ia', ts'oom higuera-awaañe, jnda ndyee chu na mandyooocal'ua taa'na' ndo' tjaa ljo' coljeiya. Cwa c'ua' juuna' ee cwe' ts'iaaⁿ matseityeeⁿñena' nomtyuaa.”

⁸ Saa t'ō tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom, tso: “Ta, ca'ndii'ya' juuna' meiiⁿ cwe' chuwaa hasta na jnda ñaaⁿ ndiocheⁿ x'eena' ndo' nntioōⁿ ts'o to'.

⁹ Xeⁿ nnts'aana' tã, ya. Ndo' xeⁿ tjaa'naⁿ, quia ljo'cheⁿ c'ua' juuna'.”

Sein'maⁿ Jesús yuscu na tcom jndyew'ii naxeⁿ

¹⁰ Cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ tyo'mōⁿ Jesús naquii' wats'om chjoo.

¹¹ Jo' jo' tyom'aaⁿ cwii yuscu na jnda quin'oom nchoo' ndyee chu na tei'caljoo jndyew'ii naxeⁿ. Jeeⁿ ntyjō tyojaacaⁿ ndo' meiⁿchjoo tileicwintyjeeⁿeⁿ nayuu.

¹² Quia na nty'iaa' Jesús tsaⁿ'ñeeⁿ, t'maaⁿ juu, tsoom nnom:

—'U nomxjoō, je' jnda jndyaandyu' tycu na wi'.

¹³ Quia jo' tioom l'ōōⁿ nacjoo', mantya jliuu naxeⁿ. Ndo' tyotseit'maaⁿ'ñe Ty'oots'om.

¹⁴ Saa juu ts'aⁿ na cwiluiitquieñe wats'om'ñeeⁿ, seiw'eeⁿ na sein'maⁿ Jesús tsaⁿ'ñeeⁿ xuee na cwita'jndyena. Tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ:

—Yom xuee wanaaⁿ na cal'a'yo' ts'iaaⁿ. Joo ncueemeiⁿ quio'yo' na nn'maaⁿ'yo', nchii xuee na cwita'jndyaaya.

¹⁵ Ndo' t'o Jesús nnom, tsoom:

—'O nn'aⁿ na cwe' cwil'a'yo' na ndoo' na jeeⁿ cwilacandaⁿ'ndyo', ¿aa meiⁿ cwindyo' 'o tiquila'cana'yo' quioo'jndyo oo snom njmeiⁿ'yo' yuu na macwa'yo' ndo' na nntsaala'c'u'yo' ndaa juuyo' xuee na cwita'jndyaaya?

¹⁶ Ee yuscum'aaⁿ, na cwiluiñe tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham na jnda quin'oom nchoo' ndyee chu na maco'wi' Satanás jom, ¿aa ticaty'iomna' na ndyaañe nawii'waa' xuee na cwita'jndyaaya?

¹⁷ Yocheⁿ na matseineiⁿ ñ'oommeiⁿ, tío na jeeⁿ jnaaⁿ cha'tso nn'aⁿ na jndoo jom. Saa nn'aⁿ na jndyendye, s'aana' na jeeⁿ neiiⁿ na nc'e cha'tso ts'iaaⁿ na cajnda na tyoch'eeⁿ.

Cala'nooⁿ'a cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ ts'oom mostaza

(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

¹⁸ Jnda chii tsotyeeⁿ cheⁿ ndaana:

—Juu na matsa'ntjom Ty'ooots'om, ¿ljo' ñ'eⁿ matseijomna' cantyja 'naaⁿ'na'?

¹⁹ Juuna' matseijomna' cha'na lqueeⁿ ts'oom mostaza na jeeⁿ cajnda. Seic'oom ts'aⁿ juuna' naquii' ntjoom'm. Tyuaa' tjawijndeina', tue'ntyjo na teit'ma'na' hasta tyol'a cantsaa cantquiaayo' naquii' l'ona'.

Cala'nooⁿ'a cantyja 'naaⁿ ndaaljo'

(Mt. 13:33)

²⁰ Ndo' tsonnaaⁿ'a ndaana:

—¿ljo' cwicheⁿ na nntseijooⁿ'a juu na matsa'ntjom Ty'ooots'om?

²¹ Juuna' matseijomna' cha'na ndaaljo' na tjaa'ñe cwii yuscu naquii' ndyee tsua' xjeⁿ jnda tyoo'. Ndo' seicandeiⁿ'na' cha'waa tsqueeⁿ tyoo'ñeeⁿ.

'Ndyoots'a na cantuu

(Mt. 7:13-14, 21-23)

²² Quia jo' tjawinom Jesús njoom nt'maⁿ ndo' njoom nch'u na tyo'mooⁿ ndaa nn'aⁿ yocheⁿ na tyocanjoom nato na wjaⁿ Jerusalén.

²³ Cwii ts'aⁿ tax'ee nnoom, tso:

—Ta, ¿aa tijndye nn'aⁿ na nlui'n'maaⁿndye?

²⁴ T'ooⁿ, matsoom ndaana:

—'Ndyoots'a cantyja na matsa'ntjom Ty'ooots'om, cantuuna'. Calajnda'yo' na ntsaaquie'yo' juuna'. Ee jndye nn'aⁿ na ñe'c'ooquie' jo' jo', saa xocandaⁿ nl'ana.

²⁵ Ee quia na jnda teicantya nquii' ts'aⁿ na waa' w'aa'ñeeⁿ na nntseicu'tyeeⁿ 'ndyoots'a, quia jo' 'o na m'aⁿ'yo' ch'eⁿ nnto'yo' na ncwaⁿ'yo'. Ndu'yo': “Ta, catseicanaaⁿndyu' na ntsaquiaⁿâ.” Saa jom nnc'ooⁿ ndyue'yo', nntsoom: “Ticaljeii yuu nn'aⁿ 'o.”

²⁶ Quia jo' nnto'yo' na ndu'yo' nnoom: “Jâ tsuu, tyocwaa'â ñ'eⁿndyu' ndo' tyo'mooⁿ ndaayâ xcwe naquii' tsjoomyâ.”

²⁷ Saa jom nnc'ooⁿ, nntsoom: “Jnda tsjoo ndaa'yo' na ticaljeii yuu nn'aⁿ 'o. Quindy'o'yo' ñjaaⁿ, 'o nn'aⁿ na cwil'a'yo' natia.”

²⁸ Jo' jo' nnc'om'yo' na nlaxua'yo' na matsei'ndaa'na' nquii'yo' ndo' nntei'nquie'yo' ndei'n'om'yo' na maquiina' 'o. Ee nnty'ia'yo' Abraham, Isaac, Jacob ndo' ñ'eeⁿ cha'tso profetas, na m'aⁿna yuu na matsa'ntjoom, saa 'o jnda 'ndiina' ch'eⁿ.

²⁹ Quia ljo' nlquie nn'aⁿ na nnaⁿ ndiocheⁿ tsjoomnancue. Ñequio na neiiⁿ nañeeⁿ nncwindyuaandyena nacañoom' mei'sa yuu na matsa'ntjom Ty'ooots'om na nlcwa'na.

³⁰ Que'yo' cwenta, m'aⁿ nn'aⁿ je' na cwilatuu'yo' na maju'cjena' joona. Saa ndanquia nntseiwendyena' joona. Ndo' m'aⁿ nn'aⁿ je' na cwila'tiuu nquiee na t'maⁿ cwiluiindyey, saa nncue'ntyjo na nncju'cjena' joona.

*Maty'ioo Jesús cantyja 'naa' nn'a' Jerusalén
(Mt. 23:37-39)*

³¹ Majuuti xuee'ñee'n, tquie'cañom nt'om nn'a' fariseos Jesús, jluena nnoom:

—Calui' ñjaa'n, cja' cwiiche'n joo ee ñe'catseicuee' Herodes 'u.

³² Tsoom ndaana:

—Catsa'yo', candu'yo' nnom cajndye'ñee'n: “Que'n! cwenta, ja manncwjiit'ya'ya na'jndii naquii' n'om nn'a'. Ndo' nntsein'ma'ntyaya nn'a'wii 'io cha luaa'. Ndo' tajndye cwii tjoō na nntseicanda'ndyo ts'iaa' na jndyoōya.”

³³ Saa jndei'na' na je', 'io ndo' cha jjojtya cantyja 'naa' ts'iaa' na mats'aaya, ee ticatsona' na nhii Jerusalén na nncue' cwii profeta.

³⁴ 'O nn'a' Jerusalén na cwilacwje'yo' profetas ndo' majñoom' ljo' nn'a' na majñoo'ya na m'aa'. Jndye ndii' ñentyjaa' ts'oo' na nntseitjo'ya ntseinda' cha'xje' matseitjom caxtixquie ntseinaa' nacjee' ntsquee'n. Saa 'u cwaa' tquiaandyu'.

³⁵ Que'yo' cwenta, Ty'oōts'om ma'ñee'n 'o. Taxoc'oom wats'om t'ma' na'yo'.

Quia jo' seineii' ndaa' nn'a', tsoom:

—Nndye'yo' nntsjoo' na taxocanty'ia'yo' ja hasta na nncue'ntyjo' xuee na nndu'yo': “Matio'naa'ñena' nque' na mañoom ñequio xuee' Ta Ty'oōts'om.”

14

Sein'ma' Jesús ts'a' na ndii' tcoo'

¹ Cwii xuee na cwita'jndyee nn'a', tjatseijomñe Jesús waa' ts'a' na cwiluiitquieñe cantyja 'naa' nn'a' fariseos, na nlcwaa'a' jo' jo'. Ndo' ñ'ee' nn'a' fariseos na tyoque'n cwenta ljo' nnts'aa'.

² Jo' jo' tjameintyjee' cwii ts'a' na wii' jo' nnoom na ndii' tcoo'.

³ Ndo' tax'ee' ndaa' nn'a' na cwit'moo' ljeii na tque'n Moisés ñequio nn'a' fariseos, tsoom:

—¿Aa maty'iomzana' na nntsein'ma' ts'a' tsa'wii' xuee na cwita'jndyee nn'a', oo aa ticaty'iomna'?

⁴ Saa joona yache' jla'che'na. Quia jo' to'ñoom ts'a'wii', sein'maa' juu ndo' tsoom nnom:

—Ya xe' na wja'to' wa'.

⁵ Jnda' jo' tsoom ndaa' fariseos'ñee'n:

—¿Aa m'aa' cwiindy'o' 'o na xocatseicjeeñe na nncwji' snom oo quio'jndyo tsmei' na tju'na' ts'om tsue'tsjoom, meii' na juu xuee na cwita'jndyee nn'a'?

⁶ Saa ticat'oona 'ñom.

Nn'a' na 'oo yuu na macoco ts'a'

⁷ Ndo' na'ñee' na tquee' ts'a' fariseo na nlcwa' ñ'e'ñê, tque'n Jesús cwenta ljo' l'ana. Jla'yuu ndaana ntsulā nacañoom'tiche' nacañoom' mei'sa. Jo' chii seineii' ñ'oom tjañoom' ndaana.

⁸ Tsoom:

—Quia na maquee' ts'a' 'u na catseijomndyu' na macoco jnaa', tincja'cajma' sula nacañoom'tiche'. Ee xe' nntseijomna' tquee'ñê cwiiche' ts'a' na t'ma'ti cwiluiiñe, nchiiti 'u,

⁹ quia jo' jom na tquee'ñê 'o, nncjaantyjaa'a' 'u, nntsoom njom': “'U quiaa' na tsa'm'aa' nncjom yuu na wacaty'e'.” Quia jo' nlu'jnaa'ndyu' na nncja'cajma' sula na macanda.

¹⁰ Jo' chii, quia na maquee'ñe ts'a' 'u, cja'cajma' sula na we'yandyo, cha quia na nncjaantyjaa' ts'a' na tquee'ñe 'u, nntsoom njom': “'U x'iaya, cwinoom' nacañoomche'.” Quia jo' nntseit'maa'ñena' 'u jo' ndaa' cha'tso nn'a' na meindyuaandy'e nacañoom' mei'sa ñ'e'ndyu'.

11 Ee meiⁿcwiñⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseiwendyeñe cheⁿnquii, maxjeⁿ nntseiquioo Ty'oots'om juu. Ndo' meiⁿcwiñⁿcheⁿ ts'aⁿ na maju'ñecje, maxjeⁿ nntseiwendye Ty'oots'om tsaⁿñeeⁿ.

12 Mati tso Jesús nnom ts'aⁿ na tqueeⁿñe jom:

—Quia na maqueⁿ nn'aⁿ na cala'jomndye na nlcwa'yo' na quiajmeiⁿ oo natmaaⁿ, tilqueⁿ nc'ia', meiⁿ nn'aⁿ nncu', meiⁿ nn'aⁿ na jnda teitquioo', meiⁿ naⁿtya na m'aⁿ nddyoo'. ¿Ee aa nchii nncuee' xuee na majo'ti nl'a joona, cha nnjoom cha'xjeⁿ na sa' 'u?

13 Jo' chii quia na nntsa' nantquie na t'maⁿ na nlcwa' nn'aⁿ, queⁿ ndyeñeeⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ na ticandaⁿ luee, nc'ee', ndo' nn'aⁿ na tileic'ooca' ñequio nn'aⁿ na nchjaaⁿ.

14 Quia jo' nnc'oom' na neiⁿ na luaa' nntsa'. Ee joona xocandaⁿ nl'ana na nnjoom ljo' na sa', saa 'u nnc'oñom' na nnjoom quia na nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ na ñel'a yuu na maty'iomyana'.

Nantquie t'maⁿ natmaaⁿ

15 Cwii ts'aⁿ na ñ'eⁿ meindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa, quia na jndii na luaa', tso nnom Jesús:

—Ñequiaana' na neiiⁿ ts'aⁿ na nntseijomñe nantquie t'maⁿ yuu na matsa'ntjom Ty'oots'om.

16 T'o Jesús cwii ñ'oom na tjañoom'. Ma'moⁿna' na nchii cha'tsondye nn'aⁿ nnc'ooquiee'ndye yuu na matsa'ntjom Ty'oots'om. Tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ, jom jnoom'm cwii nantquie t'maⁿ ndo' tqueeⁿñê jndye nn'aⁿ.

17 Quia na tuee'ntyjo xjeⁿ na nlcwa'na natmaaⁿ jñoom mosoom'm na cjaacatso ndaa nn'aⁿ na maqueeⁿñê: “Aa ndye'yo', cjaaya, ee cha'tso jnda maya waa.”

18 Saa cha'tsondye naⁿñeeⁿ cwii cwii nnom jla'cajñoom'ndyena. Tsaⁿ najndyee tso: “Catsa' cwii naya'ñeeⁿ na catsu' nnom patrom 'naⁿ na catseit'maⁿ ts'oom ja, ee jnda seijndaya cwii taⁿ tyuaa ndo' macaⁿna' na cjoⁿcandoⁿ'a juuna'.”

19 Ndo' tso cwiicheⁿ ts'aⁿ nnom moso: “Ja jnda seijndaya 'om ljo quioo'ndyo na nl'a ts'iaaⁿ ndo' je' jocanty'ia aa ndyaa' ya nl'ayo'. Jo' chii catsa' cwii naya'ñeeⁿ na catsu' nnoom na catseit'maⁿ ts'oom ja.”

20 Ndo' cwiicheⁿ tso: “Cwe' xcondyo na tmaⁿ'co, jo' na xocandaⁿ nncjo.”

21 Tjalcwe' moso tjatseicañeeⁿ patrom 'naaⁿ'aⁿ cha'tso ñ'oommeiⁿ. Ndo' seilioo'ñe patrom. Tsoom nnom mosoom'm: “Catseityua', cja' jo ts'ua ndo' n'om nantaa naquii' tsjoom ndo' candyo'chu' ndyeñeeⁿ ñequio nn'aⁿ na ticandaⁿ luee, nc'ee', nn'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee' ñequio nn'aⁿ na nchjaaⁿ.”

22 Jnda chii seicandii moso'ñeeⁿ, tsoom: “Ta, jnda tuii cha'xjeⁿ na sa'ntjom' saa ndicwaⁿ wanaaⁿti.”

23 Quia jo' tso patrom nnoom: “Cja' jo n'om nato nt'maⁿ ñequio cha'tso nato cajneiⁿ. Catsa' na jndei'na' na ñequio nn'aⁿ cha na nntoo' w'aya.

24 Je' ndye'yo' nntsjoⁿ na meiⁿcwiindye nn'aⁿ na tquaaⁿ'ndyojndyaa xocaljeii chiuu waa nantquie t'maⁿ na mandoⁿ'a.”

Jeeⁿ jndyaa' na wjaantyjo ts'aⁿ naxeⁿ Cristo

25 T'maⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ ty'e ñ'eⁿ Jesús. Quia jo' taqueeⁿ, tsoom ndaⁿana:

26 —Meiⁿcwiñⁿcheⁿ ts'aⁿ na nddyo ñ'eⁿndyo xeⁿ tic'oom na jndati ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyo, nchiiti tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ, scoom'm, ntseinaaⁿ, ti'nquioom ñequio ndyencjoom, hasta cantyja na wando' nqueⁿ, tsaⁿñeeⁿ xocandaⁿ nntseijomñê ñ'eⁿndyo.

27 Ndo' meiⁿcwiñⁿcheⁿ ts'aⁿ na nddyontyjo cantyja na mats'aa, xeⁿ tic'oom na cwiljoya ts'oom nawl' na matjoom cantyja 'naⁿya meiiⁿ cueeⁿ'eⁿ, tsaⁿñeeⁿ xocandaⁿ nntseijomñê ñ'eⁿndyo.

28 Xeⁿ cwiindyoy' 'o ñe'cats'aa w'aandye, ¿aa nchii nncjaacjoojndyee, nntseitiuuya chiuuxjeⁿ nlcaⁿna' cha ntyjii aa nleijndeiⁿ cwanti na maleiñ'oom hasta na nddaa' w'aa'ñeeⁿ?

29 Xeⁿ ticats'aaⁿ na ljo', jnda s'aaⁿ tsiaⁿtsjo' ndo' nljeiiⁿ na taticatquii nnts'aaⁿ, quia jo' cha'tso nn'aⁿ na nnty'iaa na ljo', nnto'na na nla'jnaaⁿna jom.

30 Nluena: “Tsaⁿm'aaⁿl' toqⁿoⁿ cwii ts'iaaⁿ saa cwe' ts'iaaⁿ taⁿl'. Títseicandaⁿñê.”

31 Mati cwii rey na tseixmaⁿ qui meiⁿ sondaro, ¿aa nts'aacheⁿna' na nncjaacatjomñê cwiicheⁿ rey na ndyocats'aa tia' nacjoom'm na matseixmaⁿ ntquiuu meiⁿ sondaro? ¿Aa chii nncjaacjoojñeeⁿ na nntseitiuuyaaⁿ, aa nddaa nnts'aaⁿ?

32 Ndo' xeⁿ nnty'iaaⁿl'aⁿ na tixocandaⁿ nnts'aaⁿ, quia jo' nntseicwanoom ñ'oom ñequio ts'aⁿ 'naaⁿl'aⁿ na nntseity'ooñê na cwitsaaⁿl' tia', cwii na ndicwaⁿ tquia ndyo tsaⁿñeeⁿ.

33 Jo' chii meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ 'o na ticaⁿndii cha'tso na matseixmaⁿ nquii, xocandaⁿ nntseijomñê ñ'eⁿndyo.

Til'ue tsjaaⁿl' xeⁿ na jnda jluil' na chjeⁿna'

(Mt. 5:13; Mr. 9:50)

34 'Jeeⁿ l'ue tsjaaⁿl', saa xeⁿ nlui' na chjeⁿna', ¿ljo' ñ'eⁿ cwii nleichjeⁿnda'na'?

35 Taxocwil'uena', meiⁿ quio tyuaa, meiⁿ ñ'eⁿ to'. Cwe' quiityeⁿquiee' nn'aⁿ joona'. Maluaa' matseijomna' 'o, m'aⁿyo' cha'cwijom tsjaaⁿl' na til'ue xeⁿ tyootel'jndei'yo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ. 'Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nddii, candiia.

15

Cantya 'naaⁿl' catsmaⁿ na tsuuñe

(Mt. 18:10-14)

1 Cha'tsondye nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom Roma ñequio nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnom Ty'ooots'om cantya na nquiu nn'aⁿ fariseos, jla'candyoo'ndyena nam'aaⁿ Jesús na ndyena ñ'oom na nntseineiⁿ.

2 Nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mqoⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés tyotio'ñ'oomna jom. Jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿl' ya ñ'oom jom ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnom Ty'ooots'om ndo' macwaaⁿl'aⁿ ñ'eⁿndyena.

3 Quia jo' seineiⁿ ñ'oom na tjañoom' ndaana, tsoom:

4—Xeⁿ cwiindyoy' 'o m'aaⁿ cwii siaⁿnto canmaⁿ ntsmeiⁿl' ndo' xeⁿ nntsuuñe cwii jooyo', ¿aa nchii n'ndiiaaⁿ ñequieen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' ñjeeⁿ quioo'ñeeⁿ yuu na cwicwa'yo' ndo' nncjaacal'ueeⁿ juu catsmaⁿ na tsuuñe hasta xjeⁿ na nljeiiⁿcheⁿ?

5 Xeⁿ jnda ljeiiⁿ catsmaⁿñeeⁿ, nlei'caljoom juuyo' xtyoom'm ñequio na neiiⁿeⁿ.

6 Ndo' quia na nncueⁿl'eⁿ waⁿl'aⁿ, nntseitjoom nc'iaaⁿl'aⁿ ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ ndyoo' waⁿl'aⁿ. Nntsoom ndaana: “C'oqⁿya na neiiⁿya, ee catsmaⁿ tsmaaⁿl'a na tsuuñe jnda ljeinnda'a juuyo'.”

7 Luaa nntsjoq ndyeyo', maluaa' na t'maⁿti neiiⁿl' Ty'ooots'om na m'aaⁿ cañoom'luee cantya 'naaⁿl' cwii ts'aⁿjnaⁿ na cwilcwe' ts'om, nchiiti ñequieen'aaⁿ nchoo' nqui nchoo' ñjeeⁿ ts'aⁿ na mamach'ee yuu na maty'iomyana' na ticaⁿna' na nlcwe' ts'om.

Tsjo'ñjeeⁿ na tsuu

8 'Oo cal'uu na m'aaⁿ cwii yuscu na maleiñ'oom qui xjeⁿ s'om xuee, ndo' xeⁿ nntsuuñê cwii joona' naquii' w'aa, ¿aa nchii nntseicanaaⁿñê chom, ndo' ya ya nlcaaⁿñe, tcutcuu nl'ueeⁿ juuna' hasta xjeⁿ na nljeiiⁿcheⁿ?

9 Ndo' xeⁿ jnda ljeiiⁿ, nntseitjoom nc'iaaⁿl'aⁿ ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ ndyoo' waⁿl'aⁿ ndo' nntsoom ndaana: “C'oqⁿya na neiiⁿya, ee jnda ljeiia tsjo'ñjeeⁿ na tsuu.”

10 Luaa nntsjoq ndyeyo', maluaa' jeeⁿ cwila'neiiⁿndyeyo' ángeles cwentaa' Ty'ooots'om cantya 'naaⁿl' cwii ts'aⁿjnaⁿ na cwilcwe' ts'om.

Seit'maⁿ ts'om ts'aⁿ jnaaⁿ

11 Seineiⁿticheⁿ Jesús, tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ, tyom'aⁿ we ntseinaaⁿ na naⁿnom.

12 Juu tsaⁿchee tsoom nnom tsotyeeⁿ: “Ta, quiaa' 'naⁿ na tseixmaⁿya na nnc'oñ'oⁿ.” Quia jo' t'oⁿ tsotyeeⁿ 'naⁿ na niom, tquiaa nnoom.

13 Tyoowijndye xuee na tuii na ljo', seitjoom cha'tso 'naaⁿaⁿ, tjaaⁿ tquia cwiicheⁿ ndyuaa. Jo' jo' seico^o cha'tso 'naaⁿaⁿ cwe' luaa'.

14 Jnda na ndyueñ'eⁿ seicatsoom, seijomna' jndyo cwii jndo' t'maⁿ tyuaa'ñeeⁿ. Jnaⁿna' na tco'wi'na' jom na tjaa'na' ljo' cwii ya nleil'uee'ñê.

15 Quia jo' tjaaⁿ, tjaquiee'toom na nnts'aaⁿ ts'iaaⁿ moso 'naaⁿ cwii ts'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ. Jñom tsaⁿñeeⁿ jom na nnteix'eeⁿ calcu jo jnda.

16 Jeeⁿ ñe'cwaaⁿaⁿ meiiⁿ cwe' nlcwa jnda^a na cwicwa' calcu. Saa meiiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ tquiaa ljo' nlcwaaⁿaⁿ.

17 Quia jo' tjañjoom' ts'oom, seitioom: “Jndye moso m'aⁿ waa' tsoty^a, hasta ma'ndiina' nantquie na cwicwa'na. Ndo' ja ñjaaⁿ m'aaⁿya, mañe'c'ioya na ñe'jndo'a.

18 Je' yuu' nluii'a ljo, nncj'olcwa'nda'a m'aaⁿ tsotyaya, ndo' nntsjo^o nnoom: Ta, jnda seitjo^ondyo nnom Ty'o^ots'om ndo' njom' 'u.

19 Tacatseixmaⁿya na nntsu' na jnda' ja. Catsa' cwe' cha'na cwii moso' ja.”

20 Quia jo' mana tjalcweeⁿeⁿ na m'aaⁿ tsotyeeⁿ.

'Tquia ndicwaⁿ wjaanoom, ljeii tsotyeeⁿ jom. Tioo na jeeⁿ jnda ntyjii ñ'eⁿñê. Jleinom, tjacatjomñe jom. Taxcweeⁿ ndo' t'uu ntsmaaⁿaⁿ.

21 Quia jo' tso jnaaⁿ nnoom: “Ta, jnda seitjo^ondyo nnom Ty'o^ots'om ndo' njom' 'u. Tacatseixmaⁿya na nntsu' na jnda' ja.”

22 Jnda tquiaena na waa w'aa, tso tsotyeeⁿ ndaa^a mosoo': “Cwa queⁿndyo' quia'yo' liaa na yati, ndo' cala'cwe'yo' joona' jom. Ndo' catjaa'ndyo' tsei'x'ii ts'o^o cala'ñjom'yo' lloom jom.

23 Ndo' mati tsaac'om'yo' quioo'jndyo chjoo na t'meiiⁿñe. Calacue'yo' juuyo'. Nlcwaa'a ndo' nl'aaya xuee.

24 Ee ti'jndaaya luua, cha'cwijom jnda tueeⁿeⁿ ndo' wando'nnaaⁿaⁿ, tsuuñê ndo' teijndaa'ñennaⁿaⁿ.” Quia jo' t'oⁿ na tyola't'maaⁿndyena.

25 'Saa jnaaⁿ tsaⁿtquiee, tic'oomñe, jnda^a tja. Quia na jnda tyjee' ndyowindyoo' na waa w'aana, jndii na cwitjo' ndo' cam'aaⁿ jnoom.

26 Tcwaaⁿ cwii mosoona, tax'eeⁿ 'ndyoo ljo' cwiluii.

27 T'o tsaⁿñeeⁿ nnoom: “Ti'ty'iu' jnda tyjeeⁿeⁿ jo' na seicuee' tsotyee' quioo'jndyo chjoo na t'meiiⁿñe ee ya tyjeeⁿeⁿ, tiweeⁿeⁿ.”

28 Saa tsaⁿñeeⁿ seiw'eeⁿ, meiiⁿ quii' w'aa ti'cjaaqueⁿeⁿ. Jo' chii jlui' tsotyeeⁿ ndo' s'aa ty'oo nnoom na cjaaqueⁿeⁿ.

29 Saa jom t'o^o nnom tsotyeeⁿ, tsoom: “Queⁿ cwenta, teijndye ndyu mandi'ntjony^a njom' meiiⁿ tyootsei quie' ts'o^oya yuu na matsa'ntjom' ja. Saa meiiⁿcwii ndii' tyooñequiaa' meiiⁿ cwe' canch'ioo ndyua na nntseicua'a na nnc'o^oya na neiⁿya ñequio nc'iaya.

30 Saa je' na tyjee' ti'jnda' luua' na tjatseico^o 'naⁿ ñequio lculjaa', jnda'jom quio'jndyo chjoo na t'meiiⁿñe jnda seicue' cwentaaⁿaⁿ.”

31 Ndo' t'o tsotyeeⁿ nnoom, tso: “U jndaaya, maxjeⁿ m'aaⁿ ñ'eⁿndyo ndo' cha'tso 'naⁿya 'u 'naⁿl.

32 Saa maty'iomna' na cal'aaya xuee ndo' c'o^oya na neiiⁿya ee ti'ty'iu' luua' cha'cwijom jnda tueeⁿeⁿ ndo' wando'nnaaⁿaⁿ, jnda tsuuñê saa teijndaa'ñennaⁿaⁿ.”

16*Mosotquiee na seitjo^oñe*

1 Mati seineiⁿ Jesús ndaa^a nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii tsaⁿtya ndo' t'oom cwii mosotquiee 'naaⁿ'aⁿ. Jla'candii nn'aⁿ jom na cwe' matseicatsuuto tsaⁿñeeⁿ 'naaⁿ'aⁿ.

² Quia jo' tqueeⁿñê juu, tsoom nnom: “¿Chiuu waayuu ñ'oom na mandii cantyja 'naⁿ'? Quiaa' cwenta ts'iaaⁿ na mache' ee ma'ndiina' 'u na m'aaⁿ mosotquiee.”

³ Quia jo' seitiuu mosotquiee naquii' ts'oom: “¿Chiuu nnts'aayo na cwii nncwantjoⁿ? Ee patrom 'naⁿya macwjeeⁿ'eⁿ ja na m'aaⁿya mosotquiee. Ee tijndo na nnts'aa ts'iaaⁿ jndaⁿ ndo' jnaaⁿ'a na cwe' ndaaⁿ nn'aⁿ nlcaaⁿ'a ljo' na macaⁿ'na' ja.

⁴ Mantyjii chiuu nnts'aa cha nnto'ñoom nn'aⁿ ja l'aana xeⁿ jnda 'ndiina' ja na mosotquiee.”

⁵ Quia jo' tqueeⁿñê cwii ndo' cwii nn'aⁿ na cho'jnaⁿ nnom patrom 'naaⁿ'aⁿ. Tax'eeⁿ nnom ts'aⁿ najndyee: “¿Cwanti t'maaⁿ chujnaⁿ nnom patrom 'naⁿya?”

⁶ T'o tsaⁿñeeⁿ nnoom, tso: “Ja chojnaⁿ cwii siaⁿnto ncjo seitye.” Ndo' tsoom nnom: “Luua co'ñom' tsom na teiljeii cwanti chujnaⁿ. Queⁿndyu', cajmaⁿ, catseiljei'xco' na ñe'wen'aaⁿ nchoo' qui ncjo chujnaⁿ.”

⁷ Jnda jo' tax'eeⁿ nnom cwiicheⁿ, tsoom: “Ndo' 'u je', ¿cwanti chujnaⁿ?” T'o tsaⁿñeeⁿ nnoom: “Ja chojnaⁿ cwii siaⁿnto xuu lqueeⁿ trigo.” Quia jo' tsoom nnom: “Luua co'ñom' tsom na chuuna' cwanti chujnaⁿ. Catseiljei'xco' na ñe'ñequieen'aaⁿ xuu lqueeⁿ trigo chujnaⁿ.”

⁸ Ndo' tjawee' ts'om tsaⁿtya na luua' s'aa moso tiaa'ñeeⁿ, ee na jndo' ts'oom ts'iaaⁿ na s'aaⁿ. Ee nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancuewaa, jndo'ti n'omna quii'ntaaⁿ nc'iaana, nchiiti nn'aⁿ na la'xmaⁿ cantyja 'naaⁿ naxuee.

⁹ 'Candyeyo' ntsjoo, cwil'uee'ndyo' 'naⁿ'yo' na niom tsjoomnancue na quio nla'jndyeendyo' nn'aⁿ na nljoya ñ'oom ñ'endyo'. Quia jo' quia na nntycwii 'naⁿ'yo' jo', m'aⁿ 'ñeeⁿ nnto'ñoom 'o jo nandye cañoom'luee.

¹⁰ 'Ts'aⁿ na ya matseicanda ñ'oom na tit'maⁿ, mati ntseicanaⁿ ñ'oom na t'maⁿ. Ndo' ts'aⁿ na titseicanda meiiⁿ ñ'oom na ti't'maⁿ tseixmaⁿ'na', majndeiticheⁿ ti'xotseicanaⁿ ñ'oom na t'maⁿ.

¹¹ Saa xeⁿ 'o ticalacanda'yo' ñequio 'naⁿ'yo' na waa tsjoomnancuejnaⁿwaa, tjaa 'ñeeⁿ juu ñnequiaa na nnto'ñoom'yo' 'naⁿ na mayuu'cheⁿ na jnda matseixmaⁿ.

¹² Ndo' xeⁿ 'o tis'a cwenta cwil'a'yo' ñequio 'naⁿ na nchii 'naⁿ'yo' joona', meiiⁿ tjaa 'ñeeⁿ juu na ñnequiaa naya luee'yo' na nla'xmaⁿ'na' cwenta'yo'.

¹³ 'Tjaa'naⁿ moso na ndaaⁿ nndi'ntjom nnom we patrom. Ee nnc'oom na ticuee' ts'oom cwii, ndo' cwiicheⁿ nncjaawee' ts'oom. Oo na nncjaañ'oomñê ñ'eⁿ cwii, saa cwiicheⁿ nntseijnaaⁿ'aⁿ. 'O xocandaⁿ nndye'ntjom'yo' nnom Ty'oⁿots'om ndo' mati ndaaⁿ s'om.

¹⁴ Nn'aⁿ fariseos na m'aⁿ jo' jo', tyondyena cha'tso ñ'oommeiⁿ na seineiⁿ Jesús. Ndo' tyola'jnaaⁿ'na jom, ee jeeⁿ cwila'candya' n'omna s'om.

¹⁵ Saa tsoom ndaana:

—'O cwitjei'yandyo' cheⁿncjo'yo' jo ndaaⁿ nn'aⁿ saa Ty'oⁿots'om wajnaⁿ'aⁿ naquii' n'om'yo'. Cha'tso nnom na jeeⁿ neiⁿncoo' nquiu nn'aⁿ na cwila't'maaⁿ'ndyena, Ty'oⁿots'om jnoom'm nmeiⁿ.

Xocantycwii ñ'oom' Ty'oⁿots'om

¹⁶ 'Tyola'neiⁿ nn'aⁿ ñ'oom' Ty'oⁿots'om na tqueeⁿ Moisés, ñequio ñ'oom ndyuee profetas hasta quia na tyjee' Juan. Quia ljo'cheⁿ jnaⁿ'na' na cwiwineiⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ na matsaⁿ'ntjom Ty'oⁿots'om nn'aⁿ. Ndo' je' je' jnda tue'ntyjo xjeⁿ na ticwii cwii ts'aⁿ matseijndeii cha nndaⁿ nncjaaquee'ñe cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

¹⁷ 'Tijndeitina' na nntsuu tsjo'luee ñequio tsjoomnancue, nchiiti na titseicandaⁿ ñena' meiiⁿ ñe'cwii ljeii cachjoo na quio teiljeii ñ'oom' Ty'oⁿots'om na matsaⁿ'ntjomna'.

Ticatsona' na nntyuii' ljeii cantyja na toco ts'aⁿ
(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

18 'Meiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntseyuui' ljeii 'naaⁿ ñ'eⁿ scuu' ndo' nncoco ñ'eⁿ cwiicheⁿ yuscu, tsaⁿñeeⁿ mach'eena' na cwe' m'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ. Ndo' mati meiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nncoco ñ'eⁿ yuscu na jnda tyuui' ljeii 'naaⁿ ñ'eⁿ saa', mati tsaⁿñeeⁿ mach'eena' na cwe' m'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ.

Tsaⁿtya ñequio tsaⁿjñeeⁿ Lázaro

19 'Tyom'aaⁿ cwii tsaⁿtya na ñequii'cheⁿ tyocweⁿ liaa na jeeⁿ ya ndo' jndana' na tuiina' ñ'eⁿ tsaⁿ lino. Ndo' 'io ndii 'io tyocwaaⁿ'aⁿ nantquie na yaticheⁿ.

20 Jo 'ndyoots'a tiom waa' tsaⁿtya'ñeeⁿ tyowacatyeeⁿ cwii tsaⁿjñeeⁿ na jndyu Lázaro. Cha'waañê chom ntyje'.

21 Tyocantyjaa' ts'oom na nlcwaaⁿ'aⁿ meiiⁿ cwe' na cajndaā na cwiquiaa nacjee' meiⁿsa 'naaⁿ tsaⁿtya. Ndo' calue' tyonquiocatyueendyeyo' ntyje' na chom.

22 Tue'ntyjō xuee na tue' tsaⁿjñeeⁿ, ndo' ty'eñ'om ángeles añmaaⁿ'aⁿ paraíso na m'aaⁿ Abraham. Mati tue' tsaⁿtya ndo' tjacanty'iuu'ñê.

23 Tyom'aaⁿñê yuu na ñjomndye l'oo. Jlundaañê, nty'iaa'tquiaaⁿ na m'aaⁿ Lázaro nacañoom' Abraham.

24 Quia jo' seixuaⁿ, tsoom: "Tsotyaya, Abraham, c'oom' na wi' ts'om' ja. Cajñom' Lázaro na canchjeeñê nomts'ooⁿ naquii' ndaatioo cha nntseicanaⁿ'aⁿ tsaya. Ee jeeⁿ t'maⁿ wi' matjōⁿya naquii' chomwaa."

25 Saa tso Abraham nnoom: "Jndaaya, cjaañjoom' ts'om' cha'tso na ya na ñeto'ñom' xjeⁿ na ñetando', ndo' Lázaro wi' ñetjoom. Saa je' je' jom ljoo mawajñeeⁿ ndo' 'u je', wi' matjom'.

26 Ndo' nchii macanda cwe' jo'. Quii'ntaaⁿ jâ ñ'eⁿndyo' 'o waa cwii tsue'tsjoom na tjaa yuu cwintycwii na njoom, cha 'ñeeⁿ jâ na ñ'eⁿc'oo na m'aⁿ 'o, xocandaā nncwinom. Ndo' meiⁿ nn'aⁿ nam'aⁿ yuu jo' xocandaā nncwinom ntyjawaa."

27 Quia jo' matso tsaⁿtya: "Ta, mats'aa ty'oo njom', cwa cajñom' jom waa' tsotyā,

28 ee jo' jo' m'aⁿ 'om ti'ntyjō. Cjaanquiaaⁿ ñ'oom ndaāna cha ticandyochuuna' joona ljooñe yuu na jeeⁿ wi'."

29 Saa tso Abraham nnoom: "Jona macwilei'ñ'omna ñ'oom na tyoñequiaa Moisés ñequio profetas. Ñ'oommeiⁿ candyena."

30 Saa jom tsoom nnom Abraham: "Tiyuu' ta, xeⁿ cwii joo nn'aⁿ na jnda tja wjaa na m'aⁿna, maxjeⁿ nlcwe' n'omna."

31 Ndo' t'ō Abraham nnoom: "Xeⁿ tiñe'candyena ñ'oom na tyoñequiaa Moisés ñequio profetas, mati xocandyena ñ'oom 'ndyoo cwii ts'aⁿ meiiⁿ na nncwando'nnda' na jnda tue'."

17

Waa na teincuu' na nntseiquioo jnaⁿ ts'aⁿ

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

1 Tso Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm:

—Tijoom jaawintyjee'na' na ñe'catseiquiaana' nn'aⁿ na cal'ana jnaⁿ, saa nnt'uiiwi'na' ts'aⁿ na jnaaⁿ juu nncjaachuuna' nn'aⁿ na mati nl'ana jnaⁿ.

2 Yati xeⁿ cwityeⁿ cwii tsjō'suu xtyo' tsaⁿñeeⁿ ndo' catuee' nn'aⁿ jom ts'om ndaaluee nchiiti na nntseiquioona' cwii joo nn'aⁿ na tyoowijndaya cantyja na cwila'yu'.

3 Queⁿ'yo' cwenta cantyja 'naⁿ'yo'.

'Xeⁿ cwii nn'aⁿ na matseyu' matseitjōñê njom', cwaⁿ'ya' jom. Ndo' xeⁿ cwilcwe' ts'oom, catseit'maⁿ ts'om' jom.

4 Ndo' meiiⁿ matseitjōñê njom' ntquiee' ndii' na cwii xuee, ndo' cwii cwii ndii' nncjaacatsoom njom': "Catseit'maⁿ ts'om' ja, cwilcwe' ts'ooⁿ", maxjeⁿ ñequii'cheⁿ catseit'maⁿ ts'om' jom.

Na matseyu'ya ts'om ts'aⁿ, t'maⁿ najndeii matseixmaⁿna'

⁵ Apóstoles jluena nnom Ta Jesús:

—Quiaa' na t'ma'nti nlayu'ya n'oo'ya.

⁶ Tsoom ndaana:

—Meii' na jee' cachjoo cwilayu'ya n'om'yo' cwe' cha'na cachjoo cwii ts'om lquee' mostaza, nnda' ndu'yo' nnom ts'oom sicómorowaa': “Catyendyu' ndo' co'na' 'u ts'om ndaaluee.” Ndo' maxje' nntseicandana' ñ'omndyue'yo'.

Ts'a' na mandi'ntjom maca'na' na catseicanaa'

⁷ 'Cal'uu cwiindy'o' 'o m'aa' mosoo' na matseindyaa oo na mach'ee cwenta quioo' jo jnda', ndo' quia jnda' tyjee' tsa'ñee' na jna' jnda', ¿aa mantya nntsu' nnom: “Cwinoom' luua, cajma' na nlcwa'?”

⁸ ¿Aa nchii najndyee nntsu' nnoom?: “Cwa catseijndaa'ndyu' je', catseiñ'oom'ndyu' na nlcwaa'a. Xe' jnda' tcwaa'a ndo' jnda' t'ua, quia ljo'che' nlcwa' ndo' nnc'ua'.”

⁹ ¿Aa nnts'aache'na' na ñeequiaa' na quian'l'uaa' moso' nc'e na seicanaa' ñ'oom na sa'ntjom' jom? Matseitiuu xocatsa' na ljo'.

¹⁰ Mati 'o, quia na jnda' l'a'yo' cha'tso na matsa'ntjomna' na cal'a'yo', quia jo' candu'yo': “Jâ cwiluiindy'o' moso na tjaa yuu l'uendye. Ee cwe' tomti na laxmaa'yâ na cal'aayâ jnda' ñel'aayâ.”

Sein'ma' Jesús qui ts'a' na chuu tycu lepra

¹¹ Quia jo' tjatjati Jesús na mawja' Jerusalén, teinoom tyencoo' ts'ondaa Samaria ñequio ts'ondaa Galilea.

¹² Cha'na tjaque'ne' cwii tsjoom chjoo, jlui'nom qui nn'a' na cho tycu lepra, tquia ty'emei'ntyjee'na.

¹³ Jndei' jla'xuaana, jluena:

—'U Jesús na ma'moo' ñ'oom' Ty'ooots'om ndaa' nn'a', c'oom' na wi' ts'om' jâ.

¹⁴ Quia na nty'iaa' Jesús joona, tsoom ndaana:

—Catsala'ca'mo'ndyo' ndaa' ntyee.

Ndo' yoche' na cwi'oona, jliuna cwa jnda' ljuu'ndyena tycu'ñee'.

¹⁵ Ndo' cwii tsa'ñee', quia na ljeii' na jnda' n'maa', tjalcwee'ne', c'uaa' ñom na matseit'maa'ñee' Ty'ooots'om.

¹⁶ Tcoom'm xtyee' jo nnom Jesús, tquiaa' na quian'l'uaa'. Ts'a' samaritano tsa'ñee'.

¹⁷ Quia jo' tso Jesús:

—¿Aa nchii quindyee nn'a' na ljuu'ndye? Ndo' nt'omche' ñjee' je' ¿yuu m'a'?

¹⁸ Macanda' juu tsa'm'aa' na nchii ts'a' judío, jndyotseit'maa'ñee' Ty'ooots'om.

¹⁹ Quia jo' tso Jesús nnom:

—Quicantyja', cja'to'. Nc'e na matsei'yuy'ya ts'om' ñ'e'ndyo' jnda' n'ma'.

Luua waa na nncwjee'cañoom na matsa'ntjom Ty'ooots'om

(Mt. 24:23-28, 36-41)

²⁰ Tyota'x'ee nn'a' fariseos nnom Jesús cwaa' nncwjee'cañoom juu na matsa'ntjom Ty'ooots'om. T'oo' ndaana, tsoom:

—Xocala'no'yo' aa jnda' tue'ntyjo' juuna' cwe' cwii 'naa' na nleitquioo'.

²¹ Tjaa' ñee' nnda' nntso: “Luua' m'aa'”, oo “La'ñee' m'aa' na matsa'ntjoom”, ee jnda' mamatsa'ntjom Ty'ooots'om naquii' n'om'yo'.

²² Tsoom ndaa' nn'a' na cwila'jomndye ñ'oom'm:

—Manncue'ntyjo' xuee na nntseiquee'na' n'om'yo' na ñe'canty'ia'nda'yo' ja na cwiluiindy'o' nquii' na jna' cañoom'luee, saa taxocanty'ia'yo' ja.

²³ Nluena ndaa'yo': “Luua' jom”, oo “Luua.” Saa tintsantyja'yo'.

²⁴ Ee cha'xe' na maco' tsueechom matseixueena' cwii ntyjaa' tsjo'luee xje' cwiiche' ntyjaa'na', maluaa' nntseijomna' quia na ndyoo'nda'a na cwiluiindy'o' ts'a' na jna' cañoom'luee.

25 Saa najndyee macaⁿna' na t'maⁿ nawi' catjoⁿ ndo' mati cal'a nn'aⁿ na m'aⁿ je' na ticuee' n'omna ja.

26 Cha'xjeⁿ na tyol'a nn'aⁿ xjeⁿ na tyom'aaⁿ Noé, maluaa' nntseijomna' nl'a nn'aⁿ xjeⁿ na manndyoonnda'a na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

27 Ee quia ljo'cheⁿ tyocwa'na, tyowena. Tyo'uncona, tyoñequiana ndana na nnc'unco hasta xuee quia na tuō Noé ts'om w'aandaa. Quia jo' jnaⁿna' na tua'nty'a, tja cha'tsondye naⁿñeeⁿ.

28 Ndo' majo'ti tuii quia na tyom'aaⁿ Lot, tyocwa'na, tyowena. Tyola'jndana, tyondaana. Tyonomna ntjom, tyol'ana l'aa.

29 Saa juu xuee na tjei' Ty'oots'om Lot tsjoom Sodoma, tua' ndaaluaa' chom ñequio ljo' sufra na jnaⁿna' tsjo'luee. Ndo' seicwjeena' cha'tso nn'aⁿ tsjoom' ñeeⁿ.

30 Maluaa' nnts'aana' xuee na nleitquioo'ndyō ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

31 'Majuu xuee'ñeeⁿ, ts'aⁿ na m'aaⁿ ch'eⁿ, tintseicandya' ts'oom 'naaⁿaⁿ na nnc-jaaqueⁿeⁿ naquii w'aa na nncwjeeⁿeⁿ joona'. Ndo' majo'ti ts'aⁿ na m'aaⁿ jo jndaā tindyolcweeⁿeⁿ na nndyochoom 'naaⁿaⁿ.

32 Cjaañjoom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ scuu' Lot.

33 Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'cwji'n'maaⁿñe cheⁿnquii, majo'to jo' nntsuuñe. Saa meiⁿnquia ts'aⁿ na mañequiaaⁿñe na catjom ljo' na nntjom, tsaⁿñeeⁿ nluin'maaⁿñê.

34 'Candyeyo' nntsjoō, juu teijaaⁿñeeⁿ quia na nndyoonnda'a, we nn'aⁿ maⁿ cjoo' jnduu, cwii tsaⁿñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aaⁿya, ndo' cwiicheⁿ ma'ndiina'.

35 We yolcu ñe'naaⁿ cwitua, cwii tsaⁿñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aaⁿya, ndo' cwiicheⁿ ma'ndiina'.

36 We nn'aⁿ m'aⁿ jo jndaā na cwil'a ts'iaaⁿ, cwii tsaⁿñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aaⁿya, ndo' cwiicheⁿ ma'ndiina'.

37 Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ta'x'eena nnoom, jluena:

—¿Yuu cwii jom jo', Ta?

T'ooⁿ ndyueena cwii ñ'oom na tjañoom' na ma'moⁿna' na maxjeⁿ nntu'xeⁿndye naⁿñeeⁿ. Tsoom:

—Yuu na meindyuaa 'naⁿ to', jo' jo' nntjomndye cant'eiⁿ.

18

Yuscu na jnda ljoñe ndo' jwe

1 Mati seineiⁿ Jesús cwiicheⁿ ñ'oom na tjañoom'. Ma'moⁿna' na ñe'quii'cheⁿ cala'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'oots'om, tincwintqueeⁿna.

2 Tsoom ndaana:

—Tyom'aaⁿ cwii jwe cwii tsjoom. Juu tsaⁿñeeⁿ meiⁿ Ty'oots'om tinquiaⁿaⁿ, meiⁿ nn'aⁿ tiquitseit'maaⁿñê.

3 Mati tyom'aaⁿ cwii yuscu tsjoom'ñeeⁿ na jnda ljoñe na tue' saa'. Juu yuscu'ñeeⁿ ñequii'cheⁿ na tyocaa na m'aaⁿ jwe'ñeeⁿ na catseijndaa'ñe ñ'oom 'naaⁿaⁿ. Tyotsoom nnom: “Cwañom' ja ñ'oom cantu na s'aa ts'aⁿ nacjoya.”

4 Jndye xuee ticatsein'oom'ñe jwe yuscu'ñeeⁿ, saa jnda jo' seitioom naquii' ts'oom: “Meiiⁿ na tinquiaya Ty'oots'om ndo' meiiⁿ na ticatseit'maaⁿndyō nn'aⁿ,

5 saa cwe' ee na jeeⁿ matseilioo' yuscum'aaⁿ ja, nncwañoⁿto jom cwitjoocheⁿ nntycwii na t'maⁿ ts'ooⁿ ñ'eⁿñê.”

6 Tso Ta Jesús:

—Jwe'ñeeⁿ meiiⁿ na wi'ñe saa ¿aa cwiqueⁿyo' cwentu na tsoom na nncwañom'toom yuscu'ñeeⁿ?

7 Majndeiticheⁿ nquii Ty'oots'om, ¿aa nchii nncwañom'm nn'aⁿ na jnda tjeii'ñê cwentaaⁿaⁿ, na cwilcwii'na jom naxuee ndo' natsjom? Xocats'aaⁿ na mayo ticatseiñ'oom'ñê joona.

⁸ Nndye'yo' nntsjōo, jom mantyja nntseiñ'oom'ñê. Saa quia na nndyoōnnda'a, ja na cwiluiindyō ts'a^n na jna^n cañoom'luee, ¿aa ndya' cwii nljei na m'a^n nn'a^n na cwila'yu'ya n'om ñ'e^n Ty'oōts'om?

Ts'a^n fariseo ndo' tsa^nquiñom s'om

⁹ Mati seinei^n Jesús ñ'oom tjañoom'waa ndaa nn'a^n na cwiitjeii' che^nquiee cwenta na jee^n ya cwil'a, saa m'a^nna na ticuee' n'omna nt'omche^n nn'a^n. Tsoom:

¹⁰ —Tyom'aa^n cwii ts'a^n fariseo ndo' mati tyom'aa^n cwii tsa^nquiñom s'om cwentaa' gobiernom. We na^nñee^n mañejuu xje^n ty'ena wats'om t'ma^n na nla'nei^nna nnom Ty'oōts'om.

¹¹ Juu fariseo teintyjee^n'e^n, luaa waa ñ'oom na tsoom nnom Ty'oōts'om: “'U Ta Ty'oōts'om, mañequiaya na quianl'ua' na ticatseixma^ya cha'na nt'omche^n nn'a^n, cha'na nn'a^n na canty'uendye, nn'a^n na quil'a yuu na ticaty'iomyana', nn'a^n na cwe' m'a^ya ñ'e^n nc'iaa, mati meii^n nchii cha' tsa^m'aa^n, tsa^nquiñom s'om.

¹² Ja we ndii' matseicwejndo'ndyō na cwii sma^na, ndo' cha'tso na mawantjo^n mañequiaya diezmo.”

¹³ Saa juu tsa^nquiñom s'om, tquia tjameintyjee^n'e^n, mein na nlu'ndaañê tsjo'luee. Macandā tyomeii^n'e^n nda' tsei'jñaa^n na tyotseinty'iaa'ñê, tsoom: “'U Ty'oōts'om, c'oom' na wi' ts'om' ja ts'a^jna^n.”

¹⁴ Candye'yo' nntsjōo, tsa^nquiñom s'om tjalcwee^n'e^n wa^n'a^n na jnda seit'ma^n ts'om Ty'oōts'om jom, nchiiti cwiiche^n tsa^nñee^n. Ee meincwi'ñee^nche^n ts'a^n na matseiwendyeñe che^nquii, maxje^n nntseiquioo Ty'oōts'om juu. Ndo' ts'a^n na maju'cjeñe, maxje^n nntseit'maa^nñee^n Ty'oōts'om tsa^nñee^n.

Matio'naa'ñe Jesús yocanch'u

(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵ Tquiocho nn'a^n yocanch'u na m'aa^n Jesús na nntioom l'oo^n nacjoona. Ndo' quia na nty'iaa nn'a^n na cwila'jomndye ñ'e^nñê na luaa', jla'tia'na nn'a^n na tquiocho yocanch'u'ñee^n.

¹⁶ Quia jo' tquee^nñe Jesús yocanch'u ndo' tsoom ndaa nn'a^n:

—Ca'ndye'yo' na ñequeo yocanch'u na m'aa^ya, tila'ntycwi'yo' joona ee yuu na matsa'ntjom Ty'oōts'om, juuna' matseixma^na' cwentaa nn'a^n na ntyjaandye ja cha'na quil'a yosanch'um'a^n.

¹⁷ Mayuu'che^n matsjōo ndaa'yo', meincwi'ñee^nche^n ts'a^n na ticantyyaa' ts'om na nntsā'ntjom Ty'oōts'om juu cha'na ntyjaa' ts'om cwii yucachjoo, tsa^nñee^n xocandaa nncjaaquiee'ñe jo' jo'.

Matseinei^n tsa^ntya ñ'e^n Jesús

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸ Cwii ts'a^n judío na cwiluiitquieñe tax'ee nnoom:

—'U Ta na ma'moo^n ñ'oom' Ty'oōts'om ndaa nn'a^n na ya ts'a^ndyū', ¿chiiu ya nnts'aa cha nndaya na ticantycwii na nncwa'ndo'a?

¹⁹ T'ō Jesús nnom:

—Matsu' na ja ya ts'a^ndyō, macandā nquii Ty'oōts'om cwiluiñê na ljo'.

²⁰ 'U mantyji' ñ'oom na matsa'ntjoom na matsona': “Tinc'oom'ya' ñ'e^n cwiiche^n ts'a^n. Tintseicue' ts'a^n. Tinch'uee' l'naa^n ts'a^n. Tintseinei^n cantu nacjoo' ts'a^n. Catseit'maa^nndyū' tsotye' ñ'e^n tso'ndyō'.”

²¹ Tso tsa^nñee^n nnoom:

—Cha'tso ñ'oommei^n matseicandā xje^n na cachjoondyō.

²² Quia na jndii Jesús na luaa', tsoom nnom:

—Cwii waa na cwii matsei'tjoo'. Cajndaa' cha'tso na maleichu' ndo' quiaa' ndaa ndyeñee^n. Quia jo' nnc'oom' na tyandyū' cañoom'luee. Jnda jo' candyotseijomndyū' ñequiondyō.

23 Saa quia na jndii tsaⁿñeeⁿ na luaa', seichjoo'na' ts'oom ee jeeⁿ tyañê.

24 Quia na nty'iaa' Jesús na jeeⁿ chjoo' ts'oom, tso:

—Jeeⁿ ndya' jndei'na' na ññe'quiandye naⁿtya na nntsá'ntjom Ty'o_ots'om joona.

25 Tijndei'tina' na nncwicandii'ñe quioo' camello tsue' x'ee tsei'nchquia nchiiti na nncjaaquiee' cwii tsaⁿtya ntyja na matsá'ntjom Ty'o_ots'om.

26 Ndo' nn'aⁿ na jndye ñ'oomwaa', tyolue:

—¿Quia jo' ñeeⁿ juu ndaá nluin'maa'ñe?

27 Tso Jesús ndaána:

—Yuu na xocandaá n'l'a nn'aⁿ, nquii Ty'o_ots'om ndaá nnts'aaⁿ.

28 Tso Pedro:

—Canty'ia', já jnda 'ndyaayâ cha'tso 'naaⁿyâ na cwilajomndyô ñ'eⁿndyu'.

29 Tso Jesús ndaána:

—Mayuu'cheⁿ matsjoo ndaá'yo', meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ma'ndii waa' oo scuu', ntyjee, tsotye, tsondyee, oo ntseinda nc'e na matseijomñe cantyja 'naaⁿ na matsá'ntjom Ty'o_ots'om,

30 tsaⁿñeeⁿ jndyete nmeiⁿ nnco'ñoom tiempomeiiⁿ, ndo' xuee na cwii ndyotina' nnc'oom na ticantycwii na wanoom'm.

Matseicandiinna' Jesús na nncueeⁿeⁿ

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

31 Quia jo' tjei'ndyo Jesús nn'aⁿ canchoo'wendye. Tsoom ndaána:

—Queⁿ'yo' cwenta, je' macwitsaawaaya Jerusalén. Jo' jo' nntseicandaá'ñena' cha'tso ñ'oom' Ty'o_ots'om na jla'ljeii profetas cantyja 'naⁿya na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

32 Ee ññe'quia nn'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿ gentiles, nla'jnaaⁿna ja, cwajndii ñ'oom na nluena cjoya ndo' njñomna ndaajnaⁿ ja.

33 Mati nntjaa'na ja, ndo' xeⁿ jnda nla'cuee'na ja, saa xuee jnda ndyee nncwando'xcô.

34 Saa naⁿñeeⁿ ticala'nôⁿna ljo' cwit'moqⁿ ñ'oommeiⁿ ee tyootseicanooⁿ Ty'o_ots'om joona' ndaána. Jo' chii tleicala'nôⁿna.

Matsein'maⁿ Jesús cwii tsaⁿnchjaa'

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

35 Luaa tuii. Quia na ty'ewindyooⁿna tsjoom Jericó, jo' wacatyeeⁿ cwii tsaⁿnchjaaⁿ'ndyoo nato, macaaⁿ ljo' tjoñê ndaá nn'aⁿ.

36 Quia na jñeeⁿ na jndyendye nn'aⁿ cawi'nom, tax'eeⁿ ljo' cwiluii.

37 Jluena nnoom:

—Jesús na jnaⁿ Nazaret jom luaa' mawinoom.

38 Quia jo' seixuaⁿ, tsoom:

—Jesús, 'u na cwiluiindyu' tsjaaⁿ 'naaⁿ David na jndyowicantyjoo', c'oom' na wi' ts'om' ja.

39 Nn'aⁿ na 'oojndyee jla'tia'na jom, jluena catseicheeⁿ, saa jom yacheⁿ jndeiⁿ seixuaⁿ:
—'U na cwiluiindyu' tsjaaⁿ 'naaⁿ David na jndyowicantyjoo', c'oom' na wi' ts'om' ja.

40 Quia jo' tjameintyjee' Jesús, sa'ntjoom na quioñ'omna tsaⁿñeeⁿ na m'aaⁿ. Quia tuee'cañoom tsaⁿñeeⁿ, tax'eeⁿ nnom, matsoom:

41 —¿Ljo' l'ue ts'om' na cats'aa ñ'eⁿndyu'?

T'ô tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, l'ue ts'o_oⁿ na nleitquioya.

42 T'ô Jesús nnom:

—Cwitquio'. Nc'e na matsei'yu'ya ts'om' ñ'eⁿndyo, jo' na jnda n'maⁿ'.

43 Mañoom' teitquioom'm. Tjantyjooⁿ naxeⁿ Jesús, tyotseit'maaⁿñê Ty'o_ots'om. Ndo' mati nn'aⁿ na jndyendye, quia nty'iaana na luaa', tyola't'maaⁿndyena Ty'o_ots'om.

19

Jesús ñ'eⁿ Zaqueo

¹ Quia na jndā tjaquiee' Jesús tsjoom Jericó, tjawinoom quii' tsjoom.

² Jo' jo' tyom'aaⁿ cwii tsaⁿtya na jndyu Zaqueo. Tsaⁿñeeⁿ cwiluiitquieñê jo ndaa nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom.

³ Tyoqueⁿñê na nncwajnaⁿ'aⁿ ñeeⁿ jo' na Jesús, saā tileicandaa ee jeeⁿ jndye nn'aⁿ ndo' na cat'aa'ñê.

⁴ Jo' chii jleinoom, tjañetyeeⁿ, tjawaaⁿ cwii ts'oom sicómoro na nnty'iaaⁿ'aⁿ Jesús ee na jo' jo' nncwinom tsaⁿñeeⁿ.

⁵ Quia na tue'cañoom Jesús jo' jo', jlundaañê, tsoom nnom:

—Zaqueo, catseityuaa', candyo'cue' ee xuee je' macaⁿna' na caljoo'ndyo wa'.

⁶ Quia jo' seityuaaⁿ'aⁿ jndyocueeⁿ. Ñequio na neiiⁿ'eⁿ seiljoom Jesús waⁿ'aⁿ.

⁷ Saā quia na nty'iaa nn'aⁿ na luaa', cha'tsondyena tyola'ncjoo'ndyena, jluena:

—Cwa jndaa' tjaqueⁿ'eⁿ na nljoo'ñê waa' ts'aⁿ na matseitjooñe nnom Ty'oōts'om.

⁸ Ndo' teintyjee' Zaqueo, tsoom nnom Jesús:

—Aa ndi', Ta, xcwe 'naⁿya na niom manñequiaya ndaa ndyeñeeⁿ' ndo' xeⁿ na x'uaya 'naaⁿ' ts'aⁿ, je' manntseilcwā'a ñequiee ndii' cha'xjeⁿ na tjeii'a.

⁹ Tso Jesús nnoom:

—Xuee je' juu na macwji'n'maañe Ty'oōts'om nn'aⁿ, jndā tyjee'na' w'aawaa. Ee mati tsaⁿm'aaⁿ cwiluiiñê ts'aⁿ tsjaaⁿ Abraham.

¹⁰ Ee ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee jndyocal'ua ndo' jndyocwji'n'maaⁿndyo nn'aⁿ na cwitsuundye añmaaⁿ.

'Ndi ts'aⁿ s'om luee mosoom'm

¹¹ Nn'aⁿ na tyondye ñ'oommeiⁿ' jla'tiuuna tyuaa' nleitquioo' cantyja na matsaⁿntjom Ty'oōts'om, ee manndyoo' m'aaⁿ Jesús tsjoom Jerusalén. Jo' chii, tsotyeeⁿ ñ'oom na tjañoom' ndaana.

¹² Tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na t'maⁿ cwiluiiñe. Tjaaⁿ tquia cwiicheⁿ ndyuaa na nnc'o'ñoom ts'iaaⁿ na nntseixmaaⁿ rey, ndo' xeⁿ jndā nndyolcweeⁿ'eⁿ.

¹³ Cwii tjoocheⁿ na nncjaⁿ, tqueeⁿñê qui nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnoom. T'maⁿ s'om teijndeiiaaⁿ nnom cwii cwii tsaⁿñeeⁿ. Tsoom ndaana: “Cal'ueendyo' chiuu nl'a'yo' ts'iaaⁿ na nntantjom'yo' ñ'eⁿ joona' yocheⁿ na ja nncwja.”

¹⁴ Saā nn'aⁿ ndyuaa tsjom'm, jndoona jom. Jo' jñoomna nn'aⁿ ndyuaa yuu na tjaaⁿ, ty'ecalue nañeeⁿ: “Jâ tical'ue n'oōnyâ na tsaⁿm'aaⁿ' nluiiñê rey cwentaaya.”

¹⁵ Jndā na to'ñom tsaⁿñeeⁿ n'iaaⁿ na nnc'oom, jndyolcweeⁿ'eⁿ. Tqueeⁿñê nn'aⁿ na tquiaaⁿ s'om 'naaⁿ'aⁿ ndaa. Ee ñe'caljeiiⁿ cwanti jndā ta'ntjom cwii cwiindyee nañeeⁿ.

¹⁶ Tyjee' tsaⁿ najndyee, tso nnoom: “Nmeiiⁿ s'om 'naⁿ, ta, qui ndii' cha'xjeⁿ na to'ñōⁿ jndā tantjoⁿ ñ'eⁿ juuna'.”

¹⁷ Quia jo' tsoom nnom: “Ya sa', 'u mosoya, meiiⁿ cachjoo na to'ñom' saā seicandā'. Jo' chii je' maquaⁿya 'u nnc'oom' ts'iaaⁿ, nntsaⁿntjom' qui tsjoom.”

¹⁸ Ndo' tyjee' tsaⁿ na jndā we, tso nnoom: “Nmeiiⁿ s'om 'naⁿ, ta, 'om ndii' cha'xjeⁿ na to'ñōⁿ jndā tantjoⁿya ñ'eⁿ juuna'.”

¹⁹ Quia jo' majo'ti tsoom nnom: “Je' maquaⁿya 'u nnc'oom' ts'iaaⁿ, nntsaⁿntjom' 'om tsjoom t'maⁿ.”

²⁰ Tyjee' cwiicheⁿ ts'aⁿ, tso nnoom: “Luaa s'om 'naⁿ, ta, na seiwā naquiii' payom.

²¹ Ee ja jeeⁿ nquiaya 'u na jeeⁿ jndā ñ'oom tseineiⁿ. Ee 'u maco'ñom' yuu na nchii cwenta', ndo' quitsei'we' yuu na nchii 'u jnom'.”

²² Quia jo' tsoom nnom: “'U moso 'naⁿya na tia matseitiuu', majuuti ñ'oom 'ndyo' nnts'aaya na nncu'xeⁿna' 'u. Xeⁿ ntyji' na ja ts'aⁿ na jeeⁿ jnda ñ'oom tseineiⁿ ndo' na maco'ñ^o yuu na nchii cwentaya ndo' na quitseiwaya yuu na nchii nnc^o jn^ona,

²³ quia jo' çchiuu na tîcja'ca'ndii' s'om 'naⁿya banco yuu na nncwantjomna' cha quia na ndyo^onda'a, nnc^oñ^o s'om 'naⁿya mandiñ'eeⁿ ts'iaa'nda^ana'?”

²⁴ Ndo' tsoom ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacañom'm: “Catjei'yo' s'om 'naⁿya l'ooⁿ ndo' quia'yo' juuna' nnom tsaⁿm'aaⁿ na tantjom qui ndii'.”

²⁵ T'ooⁿ naⁿñeeⁿ, jluena: “Ta, çchiuu ndo' mamaleiñ'oom qui ndii' na laa'ti'?”

²⁶ Candye'yo' nntsjo^o, meiⁿcwiñ'eeⁿcheⁿ ts'aⁿ na maniom na maleichuu, nlo'ñomti. Saa ts'aⁿ na tjaa'naⁿ na cuaa l'o, nlui'ñ'eⁿ cwanti na maleiñ'oom.

²⁷ Mati joo nn'aⁿ na jndoo ja, na tical'ue n'om na nnts'aⁿntjoⁿya joo, quiocho'yo' joona ñjaaⁿñe ndo' ñequio na ndo^o'a catyje'yo' cantyo'na.

Tjaquiee' Jesús Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

²⁸ Jnda seineiⁿ Jesús ñ'oomwaa', tjatjatyeⁿ na nncueⁿeⁿ Jerusalén.

²⁹ Ndo' quia na tjawiñoom'm tsjoom Betfagé ñequio tsjoom Betania ndyoo' yuu waa ta na jndyu Olivos, jñoom we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na c'oona l'aa.

³⁰ Tsoom ndaana:

—Catsa'yo' juu tsjoom chjoo na m'aaⁿ ndyeyu jo ndaa'yo', ndo' cha'na nntsaaquie'yo' jo', nliu'yo' cwii snom chjoo na ñjom. Juu quioo'ñeeⁿ meiⁿcwii ndii' tyoowa'ljoo ts'aⁿ. Calacana'yo', nquioñ'om'yo' juuyo' ñjaaⁿ.

³¹ Ndo' xeⁿ m'aaⁿ ñeeⁿ juu na nncwax'ee ndaa'yo' chiuu na cwilacana'yo' juuyo', luaa candu'yo' nnom: “Nquii Ta na matsa'ntjom jâ tjo^oñê juuyo'.”

³² Quia jo' ty'ena l'aa na jñoom joona ndo' jliuna cha'xeⁿ na tsoom.

³³ Yocheⁿ na cwila'cana'na snom, jlue nn'aⁿ na njmeiⁿ juuyo':

—çchiuu na cwilacana'yo' snomm'aaⁿ?

³⁴ Quia jo' t'ooⁿ:

—Nquii Ta tjo^oñê juuyo'.

³⁵ Mana ty'eñ'omna snom'ñeeⁿ na m'aaⁿ Jesús. Jnda tioona liaana naxeⁿ'yo', tei'caljoona jom.

³⁶ Yocheⁿ na mawjaawinoom, tyotsa' nn'aⁿ liaateincoo 'naaⁿna ts'om nato.

³⁷ Quia na jnda 'oowindyona tsjoom Jerusalén yuu na wjaacue nato ta na jndyu Olivos, cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm, to'na na jndei tyola'xuaana. Tyola't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om cantyja cha'tso ts'iaaⁿ t'maⁿ na nty'iaana na tyoch'ee Jesús.

³⁸ Jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ cwiluiñê Rey na matsa'ntjoom jaa. Macwje'cañoom ñequio xuee' nquii na tjacantyja cwilui t'maⁿñe. Jom catio'naaⁿñe Ty'o^ots'om na m'aaⁿ cañoom'luee. Cwiljoya ts'oom ñequio nn'aⁿ. Catseit'maaⁿñena' nqueⁿ na m'aaⁿ nandyeticheⁿ.

³⁹ Nt'om nn'aⁿ fariseos na ñ'eeⁿndye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye jluena:

—'U na ma'mo^oñ' ñ'oom' Ty'o^ots'om ndaaⁿ nn'aⁿ, catseit' naⁿm'aⁿ na cwila'jomndye ñ'om'.

⁴⁰ T'ooⁿ ndaana, tsoom:

—Candye'yo' nntsjo^o, xeⁿ naⁿm'aⁿ nla'cheⁿna, quia jo' joo ljo' nla't'maaⁿndyena' ja.

⁴¹ Quia tueⁿeⁿ nnom tsjoom'ñeeⁿ, ndo' quia nty'iaaⁿ'aⁿ juuna', ty'ioom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo'.

⁴² Tyotseineiⁿ cha'cwijom ndaaⁿ naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Toom cwe' xuee' je' cwila'noⁿ'yo' ljo' na macaⁿ'na' cha nnda^a ljoya ts'om Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyo'. Saa je' cwe' wanty'iuu' m'aaⁿ'na' jo ndaa'yo'.

⁴³ Ee nncue'ntyjo xuee na joo nn'aⁿ na jndoo 'o nl'ana tiomtsjo' ndiocheⁿ nnom tsjom'yo' na nncwañoom'na' joona. Ndo' nnta'na 'o mei'nquia ntyja.

⁴⁴ Nla'tyuii'ñ'eⁿna 'o ndo' nla'cwjeena nda'yo'. Ndo' nla'tyuii'na nia'ljo' tsjom'yo'. Mei'cwii tsjo' taxoca'ndyena nacjoo' x'iaa'na', cwe' nc'e na ticalañ'oom'ndyo' ja na jñom Ty'oots'om cha ndaã nlui'n'maa'ndyo'.

Macwji' Jesús nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ
(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵ Jnda jo' tjaquiee' Jesús wats'om t'maⁿ, toqⁿoⁿ tjeii'eⁿ nn'aⁿ ch'eⁿ, joo nn'aⁿ na cwindaa ndo' nn'aⁿ na cwila'jnda jo' jo'.

⁴⁶ Tsoom ndaãna:

—Waa ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona': “W'aya cwiluiiñena' w'aa yuu na cwila'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'oots'om.” Saa 'o cwil'a'yo' juuna' cha'cwijom tsue'tsjo' yuu na cwica-too'ndye na'ncanty'ue.

⁴⁷ Ndo' ticwii xuee tyo'mooⁿ ndaa nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Saa nn'aⁿ na cwilui-itquiendye ndaa ntyee ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom, tyol'uee'ndyena chiuu ya nl'ana na nla'cuae'na jom.

⁴⁸ Saa mei'chjoo tileicaliuna chiuu ya nl'ana ee cha'tsondye nn'aⁿ tyocantyyaa' n'om ñ'oom na tyotseineiⁿ ndaãna.

20

Najndei na matseixmaⁿ Jesús
(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

¹ Tju'na' cwii xuee'ñeeⁿ na ma'moⁿ Jesús ndaa nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Mañequiaaⁿ ñ'oom naya na macwji'n'maa'ñe Ty'oots'om nn'aⁿ, ndo' xje'ñeeⁿ tquie'cañom ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom.

² Jlue na'ñeeⁿ nnoom:

—Catsu' ndaayâ, ¿yuu ty'om' najndu' na mache' nmeiiⁿ? Ndo' ¿ñeeⁿ tquiaa na matseixmaⁿ na luaa'?

³ Quia jo' t'o Jesús ndaãna:

—Mati ja mawax'a cwii ñ'oom ndaa'yo'. Cat'o'yo' nndii.

⁴ Na tyotseits'oomñe Juan nn'aⁿ, ¿yuu jnaⁿ najneiⁿ? ¿Aa nam'aaⁿ Ty'oots'om oo aa cwe' ñ'om ndyuee nn'aⁿ?

⁵ Quia jo' tyola'neiⁿ che'nquieena ñ'eⁿ ncl'iaana, tyoluena:

—Xeⁿ nl'uuya na m'aaⁿ Ty'oots'om jna'na', quia jo' nntsoom: “¿Chiuu na ticala'yuy'yo' ñ'e'ñê?”

⁶ Saa xeⁿ nl'uuya nam'aⁿ nn'aⁿ jna'na', nla'cwjee nn'aⁿ jaa ñ'eⁿ ljo', ee cwilayu'yana na Juan cwiluiiñê profeta.

⁷ Jo' chii t'oona nnoom:

—Jâ ticaliuuyâ yuu jna'yuu najndei Juan na tyotseits'oomñê nn'aⁿ.

⁸ Quia jo' tso Jesús ndaãna:

—Meiⁿ ja, xocatsjo ndaa'yo' ñeeⁿ mañequiaa najndo na mats'aa nmeiiⁿ.

Nn'aⁿ na tyol'a cwenta l'oontjom
(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹ Toqⁿoⁿ na tyotseineiⁿ ñ'oom tjañoom'waa ndaa nn'aⁿ, tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ. Tcoom'm l'o^o uva tyuaaⁿaⁿ. Jnda jo' teijndeiyaⁿ joona' nn'aⁿ na nl'a ts'iaaⁿ jo' jo' ndo' jndye xuee tjaaⁿ cwiicheⁿ ntyja.

¹⁰ Quia na tue'ntyjo xjeⁿ na tquie ntjom'ñeeⁿ, jñoom cwii mosoom'm na m'aⁿ na'ñeeⁿ na ñe'quiana na tseixmaⁿ cwentaⁿaⁿ. Saa tyotjaa' na'ñeeⁿ juu, jñoomna juu na tjaa ljo' tjachuu.

11 Jo' chii jñomnaaⁿaⁿ cwiicheⁿ mosoom'm. Mati tsaⁿñeeⁿ tyotjaa'na ndo' tyolajnaaⁿna juu, jnda chii jñoomna juu na tjaa ljo' tjachuu.

12 Jñomnaaⁿaⁿ cwiicheⁿ moso na jnda ndyee. Juu tsaⁿñeeⁿ jla'quiee'ndyena, jnda chii tjeii'na juu naquii' ntjom'ñeeⁿ.

13 'Quia jo' tso ts'aⁿ na ntjoom' jo': "¿Chiuu chiuu nnts'aayo? Luaa nnts'aa, njñooⁿ nquii ti'jndaa na jeeⁿ candya' ts'ooⁿ. Nnts'aacheⁿndyo quia na nnty'iaana jom, nla't'maaⁿndyena jom."

14 Saa nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ tyuaaⁿaⁿ, quia na nty'iaana na nquii jnaaⁿ jo', tyoluena ndaaⁿ nc'iaana: "Luaa' ts'aⁿ na cwiljo ntjom l'ō. Cwa nla'cuaa'a jom cha jaa nljo ntjom luaaya."

15 Jo' chii, tjeii'na jom nnom ntjom ndo' jla'cuee'na jom.

Tax'ee Jesús ndaa nn'aⁿ, tsoom:

—Nquii ts'aⁿ na ntjoom' jo', ¿ljo' nts'aaⁿ quio naⁿñeeⁿ?

16 Nñoom ndo' nntseicwjeⁿ joona. Ndo' nñe'quiaaⁿ ntjom 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

Jnda na jndyena na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ!, jluena:

—Tijoom cwancuee' Ty'oots'om na caluii na luaa'.

17 Saa Jesús nquiee nty'iaaⁿaⁿ ndaana. Tjeii'eⁿ cwii ñ'oom na seijoom'ñe cheⁿnqueⁿ na tsjo' na ya jom. Tsoom:

—Quia jo' ¿ljo' ñe'ca'moⁿ ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na mawaa na matsona'?:

Majuu tsjo' na tîcwil'uee'ndye luañeⁿ na cwil'a tsiaⁿtsjo', jnda mameiⁿntyjee'na' nqui tsiaⁿtsjo'.

18 Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na tileicatseiⁿnoⁿ cantyja 'naⁿya, maju'wi'na' juu cha'cwijom ts'aⁿ na toomñe na tíoñe nacjoo' tsjo'. Saa ts'aⁿ na tiñe'catseyu' ñ'eⁿndyo, maxjeⁿ nlco'wi'na' jom. Nntseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na tío cwii tsjo' t'maⁿ nacjoo', na seitiuujndaana' juu.

'Ñeeⁿ nnom nñe'quiana ts'iaaⁿndaana

(Mt. 21:45-46; 22:15-22; Mr. 12:12-17)

19 Nquiee ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, mañejuu xjeⁿñeeⁿ tyola'jndana na nnt'uena Jesús, ee jla'noⁿna na nacjoo joona seineiiⁿ ñ'oom na tjañoom'waa'. Saa nquiaana nn'aⁿ na jndyendye,

20 jo' chii jñoomna nn'aⁿ na ty'equen cwenta ñ'oom na matseineiiⁿ. Tyol'a naⁿñeeⁿ na ya nn'aⁿndyena, cha nnty'iaana aa nntseineiiⁿ ñ'oom na quio majuutina' ndaaⁿ nla'quioona jom l'ō gobiernom na cu'xeⁿ tsaⁿñeeⁿ jom.

21 Joo naⁿñeeⁿ ta'x'ee nnoom:

—'U Maestro na ma'mooⁿ ñ'oom' Ty'oots'om ndaa nn'aⁿ, nquiuuyâ na ndyeyu matseineiⁿ ndo' ya ma'mooⁿ meiⁿ tyooche' na cwe' jndaa' ñeeⁿ neiⁿ!. Ñe'quii'cheⁿ ñ'oom na mayuu' ma'mooⁿ cantyja 'naaⁿ natoo' Ty'oots'om.

22 Ndo' je' Ta, ñe'candyayâ, ¿aa matsona' na nñe'quiaayâ ts'iaaⁿndaayâ nnom César, oo aa ticatsa'ntjomna'?

23 Saa jom sei'nooⁿ cwe' na ñe'c'omna cwenta jom. Tsoom ndaana:

—¿Chiuu na ñe'cal'a'yo' na cat'uiina' ja?

24 Cat'moⁿyo' cwii tsjo'ñjeeⁿ nooⁿ. ¿Ñeeⁿ ndyoonnom luaa ndo' ñeeⁿ xuee' ljeiiwaa?

Jlue naⁿñeeⁿ:

—Nquii César, tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma.

25 Quia jo' tsoom ndaana:

—Catiom'yo' ts'iaaⁿndaayⁿyo' nnom César yuu na tseixmaⁿna' cwentaaⁿaⁿ, ndo' quia'yo' cwentaa' Ty'oots'om yuu na tseixmaⁿna' cwentaa' nqueⁿ.

26 Tîcandaa nnc'omna jom ñ'eⁿ ñ'oom na matseineiiⁿ. Yacheⁿ jla'cheⁿna na tjawee' n'omna ñ'oom na t'ooⁿ.

Cwita'x'eena cantyja na nnta'ndo'nnda' nn'a'
(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

²⁷ Jnda jo' tquie'cañom nt'om nn'a' saduceos nam'aa' Jesús. Joonā nn'a' na cwilue na xocata'ndo'nnda' nn'a'.

²⁸ Ta'x'eena nnoom, jluena:

—'U Maestro na ma'moō' ñ'oom' Ty'oōts'om ndaa' nn'a', 'ndii Moisés ñ'oom luāyā na matsona' xe' nncue' cwii tsa'ns'a ndo' nljoñe scoom'm na tjaa'na' nntseinda, quia jo' tyjee ts'oo'ñee' cocoom ñ'e' scuu' xioom. Nnc'om ntseinaa' ñ'e' yuscu'ñee' cha nntseinoomñē na tjaa ntseinda xioom t'om.

²⁹ Luaa tuii. Tyom'a' nntquiee' na'nom ñenquii ts'a' nntseinda. Juu tsa'tquiee tocoom ndo' tyuaa' tuee'ne', tjaa ndana ñ'e' scoom'm.

³⁰ Jnda chii tsa' na jnda we tocoom ñ'e' scuu' xioom, ndo' mati jom tuee'ne', tjaa ntseinaa' ñ'e' yuscu'ñee'.

³¹ Quia jo' tsa' na jnda ndyee tocoom ñ'e' yuscu'ñee'. Ndo' majo'ti cha'tso ntquiee'ndyena cwii ndo' cwiindyena to'ñoomna jom na scuuna ndo' tjana. Mei'cwii ndana tjaa'na' ñ'e'ñē.

³² Ndo' na cwiimacanda' tue' yuscu'ñee'.

³³ Quia jo' quia na nnta'ndo'xco nn'a' na jnda tja, ¿ñee' cwiindyē joona na saa'a'? Ee cha'tso ntquiee'ndye na'ñee' scuuna jom.

³⁴ T'o Jesús ndaana, tsoom:

—Nn'a' tsjoomnancue cwi'unco ndo' cwiñe'quia nda na cwi'unco.

³⁵ Saa' m'a' nn'a' na majnda' majndaa'ya na la'xma' na nnta'ndo'xcona na jnda tja. Ndo' la'xma'na na nnc'omna tiempo na nncuaaxco tsjoomnancue. Na'ñee' taxoc'uncona, mei' na'nom, ndo' mei' na'lcu.

³⁶ Mei' taxocwjennda'na ee nntseijomna' joona cha'na ángeles. Ndo' nc'e na cwican-daana na nnta'ndo'xcona, jo' chii matseijomna' na cwita'ndo'na cha'na wando' nquii Ty'oōts'om.

³⁷ Saa' cantyja 'naa' na nnta'ndo'xco nn'a' na jnda tja, maquiiti Moisés t'moō' na ljo' ñequio ñ'oom na seiljei' cantyja 'naa' ts'oom nioom zarza. Naquii' ñ'oom'ñee' tsoom na Ta Ty'oōts'om cwiluiñē Ty'oōts'om cwentaa' Abraham, Isaac, ndo' Jacob.

³⁸ Ee jom nchii cwiluiñē Ty'oōts'om cwentaa' l'oo, jom cwentaa' nn'a' na cwita'ndo'. Jo' chii maxje' ma'mo'na' na cha'tso nn'a' cwita'ndo'na cantyja 'naa'a'.

³⁹ Cwantindye nn'a' na cwit'moō' ljeii na tque' Moisés t'oōna nnoom, jluena:

—'U Maestro na ma'moō' ñ'oom' Ty'oōts'om ndaa' nn'a' majo'ndyo ñ'oom matsu'.

⁴⁰ Ndo' taticandaa' n'om nn'a' saduceos na cwii nnta'x'eetina nnoom.

¿Ñee' jnda cwiluiñē Cristo?
(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

⁴¹ Tso Jesús ndaa' cha'tso nn'a':

—¿Chiuu na cwilue nn'a' na Cristo cwiluiñē tsjaa' David na jndyowicantyjoo'?

⁴² Ee naquii' libro na chuu Salmos, maquiiti David tsoom:

Nquii Ta Ty'oōts'om tsoom nnom juu Ta na matsa'ntjom ja:

“Cajma' ntyjaa'a ntyjaya yuu na matseit'maa'ñena' 'u,

⁴³ hasta xje' na jnda tsa'a nn'a' na jndoo 'u na c'omna nacje 'na'.”

⁴⁴ Cwe' jo' mawax'aya ndaa'yo':

—¿Chiuu nnts'aayuuna' na cwiluiñē Cristo tsjaa' David na jndyowicantyjoo' ee man-quii' David matsoom na juu cwiluiñē Ta na matsa'ntjom jom?

Matseitia' Jesús nn'a' na cwit'moō' ljeii na tque' Moisés
(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54)

⁴⁵ Luaa ñ'oom na tsoom ndaa' nn'a' na cwila'jomndye ñ'e'ñē, ñequio na ndye cha'tsondyē nn'a':

⁴⁶ —Queⁿndyo' cwenta na til'a'yo' cha'na cwil'a nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ee joona jeeⁿ neiiⁿna na nnc'o'nomna na cwee'na liaa na jnda na tei'ncoo. Ndo' l'ue n'omna na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ joona na quia naⁿñeeⁿ na xmaⁿndyena ñequio na jndoo' jndye nn'aⁿ. Mati na nncwindyuaandyena yuu na matseit'maaⁿñetina' joona naquii' lan'om. Ndo' na nncwindyuaandyena yuu na yati cwiwiñ'oom' na waa xuee.

⁴⁷ Ndo' cwinty'uetyeⁿnquiona 'naaⁿ yolcu na jnda ljonnye na tja noom. Juu xjeⁿ na cwil'ana na ljo', jeeⁿ teincoo ñ'oom cwila'neiⁿna nnom Ty'o^oots'om cha tinooⁿ na ljo' cwila'xmaⁿna. T'maⁿti lco'wi'na' naⁿñeeⁿ nnts'aa Ty'o^oots'om.

21

Tsjo'ñjeeⁿ na tquiaa yuscu nnom Ty'o^oots'om

(Mr. 12:41-44)

¹ M'aaⁿ Jesús wats'om t'maⁿ, ndo' jleinty'iaaⁿaⁿ naⁿtya na cwiñe'quia ofrendas cwentaa' Ty'o^oots'om. Cwitioomna joona' ts'om castom.

² Mati nty'iaaⁿaⁿ cwii yuscu na jnda ljoñe, na jeeⁿ jñeeⁿñe. Tsaⁿñeeⁿ tjacjoom'm we tsjo'ñjeeⁿ na ticajdana' jo' jo'.

³ Tso Jesús:

—Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjo^o, yuscum'aaⁿ na jnda ljoñe, ndo' jñeeⁿñê, saa t'maaⁿti tquiaaⁿ cwentaa' Ty'o^oots'om, nchiiti na tquia cha'tsonnye nt'omcheⁿ.

⁴ Ee cha'tso naⁿm'aⁿ cwe' na waljoo' tuee'na na cwiñe'quiana nnom Ty'o^oots'om, saa yuscum'aaⁿ meiiⁿ na jñeeⁿñê, tju'ñ'eeⁿ mandi cantyja na nlcwaaⁿaⁿ.

Matso Jesús na nntyuii' wats'om t'maⁿ

(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

⁵ Tyola'neiⁿ nt'om nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ wats'om t'maⁿ na jeeⁿ chjoomna' ñequio ljo' na neiⁿncoo' ndo' ñequio 'naⁿ na ya na cwiñe'quia nn'aⁿ.

⁶ Tsoom:

—Cha'tso na cwinty'ia'yo' nmeiⁿ, manncue'ntyjo xuee na nntyuii'ñ'eⁿna'. Taxocaljoo' cwii tsjo' nacjoo' x'iaa'na'.

'Naaⁿ na nluii cwiitjoocheⁿ na nntsuu

(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

⁷ Quia jo' ta'x'eena nnoom:

—'U Maestro na ma'mooⁿ ñ'oom' Ty'o^oots'om ndaaⁿ nn'aⁿ, ¿cwaaⁿ nluii na luaa'? Ndo' ¿cwaaⁿ cwii 'naaⁿ m'mooⁿna' na jnda teinndyoo' nluii nmeiⁿ?

⁸ Tsoom ndaana:

—Queⁿ'yo' cwenta cha tinguio'nn'aⁿ nn'aⁿ 'o. Ee jndye nn'aⁿ nlquie'cañom na nlue na joona cwiluiindyena Cristo. Nluena: “Ja cwiluiindy^o Cristo”, ndo' nluena: “Je' jnda tue'ntyjo xjeⁿ.” Saa 'o tilajomndyo' ñequio naⁿñeeⁿ.

⁹ Meiⁿ tila'catyuendyo' quia na cwindye'yo' na nndyocwje'cañoom ntia' ndo' cwila'wendye nn'aⁿ nacjoo gobiernom 'naaⁿna. Ee jndei'na' na nmeiⁿ cwinomjndyee, saa tyoowe'ntyjo xjeⁿ na nntsuu tsjoomnancue.

¹⁰ Ndo' tsotyeeⁿcheⁿ ndaana:

—Nla'wendye nn'aⁿ cwii ndyuaa nacjoo nn'aⁿ cwiicheⁿ ndyuaa. Ndo' cwii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ nntseiweñê nacjoo' cwiicheⁿ tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ.

¹¹ Jndye joo jndei nnts'eii ndo' nnc'oom jndo' nt'maⁿ ñequio ntycu na wjaatcuuñena'. Ndo' t'maⁿ nla'catyuendye nn'aⁿ na nnty'iaana jndye 'naaⁿ t'maⁿ na nleitquoo' tsjo'luee.

¹² 'Saa cwii tjocheⁿ na nluii cha'tso nmeiⁿ, nnt'ue nn'aⁿ 'o nawi' ndo' nlei'ntyjona 'o ndo' mati ñe'quiana cwenta 'o ndaaⁿ nn'aⁿ naquii' lan'om nch'u ndo' nntioomna 'o laancjo. Ndo' nnc'oochona 'o jo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwitsaⁿntjom ñequio naⁿmaⁿ'iaaⁿ t'maⁿ, cwe' cantyja 'naaⁿ xueya.

¹³ Quia na nntjom'yo' nmeiⁿ nncju'naaⁿñena' na nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'naⁿya.

14 Calajndaa'ndyo'ya'yo' na tinc'oom' n'om'yo' cwaañ ñ'oom na nnt'o'yo' cha nncwañoom'na' 'o,

15 ee xjeññeeñ nncō nncwjaa'ndyo ñ'oom quii' ndyue'yo' ndo' ññequia na jndo' n'om'yo' hasta meincwiindye joo nn'añ na jndoo 'o xondañ nluena na til'ue ñ'oom na nndu'yo' meñ na nluena na tiyuu'na'.

16 Mati lotye'yo', londyee'yo', ntyjee'yo', nn'añ'yo', nn'añ na ya ñ'oom 'o ñ'eñndye, ññe'quiiana cwenta 'o luee nn'añ ndo' nt'omndyo' nla'cwjee naññeeñ.

17 Cha'tsondye nn'añ nnc'omna na ticuee' n'omna 'o cwe' nc'e na m'añ'yo' cantyja 'naañ xueya.

18 Sañ xoca'ndiya na nntsuundyoy'. Hasta meñ cwe' cwii soonqueñ'yo' xocatsuuna' ñ'eñndyo'.

19 Ndo' nc'e na tica'ndyenc'uaa'ndyo' nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na nntando'yo'.

Nntyuii' tsjoom Jerusalén

20 'Sañ quia na nnty'ia'yo' na cwitjaa'ndye sondaro tsei ndiocheñ Jerusalén, quia jo' cala'noñ'yo' na jnda tue'ntyjō xjeñ na nntyuii' tsjoom'ñeeñ.

21 Quia ljo' nn'añ na m'añ ts'ondaa Judea, c'ooleinomna, c'oona quii' ntsjō. Ndo' nn'añ na m'añ quii' tsjoom'ñeeñ calui'na jo' jo'. Ndo' nn'añ na m'añ jo jndañ tinc'oolcwe'na tsjoom'ñeeñ.

22 Ee quia jo' ncuee na cwitioomndye nn'añ cantyja na wi'ndyena cha nntseicandaññena' cha'tso ñ'oom' Ty'oōts'om na jnda teiljeii.

23 Nty'iaandye yolcu na ndeiindye joo ncueeññeeñ ñequio yolcu na 'ndaandye nda. Ee nnquioo cwii nawi' t'mañ nacjoo nn'añ tyuaawaa ndo' jeeñ t'mañ nawi' na nnt'uiina' joona.

24 Nncwjena ñ'eñ xjo ndo' nt'om nnc'oocho nn'añ prašo na ticwii cwii ndyuaa. Ndo' nn'añ na nchii judíos nlcō'na tsjoom Jerusalén jndye xuee, hasta nncuee' xjeñ na jnda seijndaaññe Ty'oōts'om na nncjaawintyjee' na cwiluii na ljo'.

Luaa nnts'aana' quia na nndyonnda' Jesús

(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

25 'T'mañ 'naañ nleitquioo' nnty'iaa nn'añ nnom ñe'quioom' ñ'eñ chi' ñ'eñ cancjuu. Ndo' nnom tsjoomnancue t'mañ nntsei'ndaa'na' n'om nn'añ. Nntseiñ'eeñ'na' joona quia na nndyena na jeeñ c'uaa manquiuu' nmoñ ndaaluee, nntseicaty'uena' joona.

26 Nnts'aana' na tajndeii' n'omna nc'e na cwicatyuena ñequio na m'aañ'ticheñ n'omna chiuu cwii wjaach'etina' nnom tsjoomnancue. Ee nntseicwachuu'ñena' cha'tso 'nañ najnda na matseixmañ tsjō'luee.

27 Quia ljo'cheñ nnty'iaana ja na cwiluiindyō ts'añ na jnañ cañoom'luee na macwjacañōōñnda'a tsjoomnancue. Ndyōō naquii' nchquiu ñequio najndeii na matseixmañya ndo' ñequio na neiñncoo' nacaxuee na cwiluiit'mañndyō.

28 Quia na jnda jnañ'na' na cwiluii cha'tso nmeiñ, c'omt'maañ'ndyo' n'om'yo', c'om'c'eendyo' ee jnda teindyoy' na nluin'maañ'ndyo'.

29 Mati seineiñ ñ'oom na tjañoom' ndaana, tsoom:

—Cala'noñ'yo' cantyja 'naañ ts'oom higuera ndo' cha'tso nt'omcheñ n'oom.

30 Quia cwinty'ia'yo' na jnda macwicalui' tscō'na', cwila'noñ'yo' na jnda teindyoy' ncueesua'.

31 Mati quia na cwinty'ia'yo' na cwiluii cha'tso nmeiñ, cala'noñ'yo' na jnda teindyoy' m'aañ'na' na nntsā'ntjom Ty'oōts'om.

32 'Candyeyo' nntsjoō, mayuu'cheñ na xocwjeñ'eñ nn'añ na m'añ je' hasta xjeñ na jnda seicandaññena' cha'tso ñ'oommeiñ.

33 Tsjō'luee ñ'eñ tsjoomnancue nntycwiiñ'eñ'na' sañ juu ñ'oom 'nañya tijoom cwinom'na' juuna'.

³⁴ 'Cal'andyo' cwenta na tincjaachuna' 'o na ñoomñoom na nl'a'yo', oo na nnc'om'yo' na candye'yo', oo na nncuaa ñ'omtiuu 'na'yo' 'na' na maca'na' 'o. Cha tints'aana' na tic'omc'eendyo' ndo' majndeiiito nncwjee'cañoom xuee'ñee' 'o.

³⁵ Tintjom'yo' cha'cwijom na nnquioo cwii teinco' ee nnt'uiina' nn'a'na m'a'na cha'waa nnom tsjoomnancue.

³⁶ Jo' chii c'om'c'eendyo' cha'waa xuee na m'a'yo'. Ndo' calaty'oondyo' nnom Ty'oots'om cha nnc'oom jndei' n'om'yo' na nndaā nna'ndyo' nawi' na quia ndyo, ndo' nndaā nncwintyje'tye'yo' jo noo' na cwiluiindyō ts'a'na jna' cañoom'luee.

³⁷ Naxuee tyo'mo' Jesús ndaa nn'a'na naquii' wats'om t'ma'. Ndo' quia tmaa' tyocaluee'e', tyoca'na ta na jndyu Olivos.

³⁸ Ndo' cha'tso nn'a'na cwijsjoom tyoquiena wats'om t'ma'na na ndyena ñ'oom na ñequiaa'.

22

Cwi'ma'na na nnt'uena Jesús

(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

¹ Majnda jaawindyoo' nncuee' xuee pascua na cwicwa' nn'a'na judíos tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'.

² Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee ñequio nn'a'na cwit'moo' ljeii na tque' Moisés, cwe' nty'iu tyol'ueendyena chiuu ya cha nndaā nla'cuee'na Jesús, ee nquiaana nn'a'na nei'na jom.

³ Xje'ñee' tuō Satanás naquii' ts'om Judas, tsa'na na mati jndyu Iscariote. Jom cwii joo nn'a'na canchoo'wendye.

⁴ Tjaa'na m'a'na ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee quii'ntaa' nn'a'na judíos, ñ'e'na nn'a'na na cwijndoo' ts'iaa'na na cwiluii wats'om. Tjatseijndaa'ñê chiuu ya nnts'aa'na na ñequiaa'na cwenta Jesús lueena.

⁵ Ndo' na'ñee' jee' jla'nei'ndyena, tjoom' t'ma'na na ñe'quiiana s'om nnoom.

⁶ Mati jom seijomñê na ljo'. Tyol'uee' cwaa' nncju'naa'ñena' na ñequiaa'na cwenta Jesús lueena xje'na na ticajndoo' nn'a'na.

Seijndaa'ñe Jesús na cuaa Cena

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

⁷ Tue'ntyjō ncuee na cwicwa' nn'a'na judíos tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'. Ncuee'ñee' maca'na' na cala'cwjeena canma' cantyja 'naa' ncuee pascua.

⁸ Ndo' jñom Jesús Pedro ñequio Juan, tsoom ndaāna:

—Catsa'yo', nlajndaa'ndyo' yuu na nlcwaa'a cantyja 'naa' ncuee pascua.

⁹ Ta'x'eena nnoom:

—¿Yuu l'ue ts'om' na nlajndaa'ndyô?

¹⁰ T'oog'na ndaāna:

—Quia na jnda saaquie'yo' naquii' tsjoomwa'ñee', nntjomndyo' cwii tsa's'a na ñ'oom tsjoo na ñjom ndaa. Catsaantyo'yo' naxee'e' hasta na nncue'e'na w'aa yuu na nncjaaque'e'.

¹¹ Jo' jo' candu'yo' nnom ts'a'na na waa' w'aa'ñee': “Nquii ts'a'na na ma'mo' ndaāya mawax'ee': ¿Yuu waa cuarto na nlcwaa'â cwentaa' xuee pascua ñequio nn'a'na na cwila'jomndye ñ'e'ndyo?”

¹² Quia jo' juu tsa'ñee' m'moo' ndaa'yo' cwii cuarto t'ma', w'aa nandyee na maniom-candaa' 'na'. Jo' jo' calajndaa'ndyo'ya'yo'.

¹³ Ty'ena ndo' jliuna cha'xje'na na tsoom. Ndo' jla'jndaa'ndyena na nlcwa'na, nntquiina catsma'.

¹⁴ Quia na jnda tmaa', tue'cañoom Jesús, tjacjom nacañoom' mei'sa ñequio canchoo'we nn'a'na na cwila'jomndye ñ'e'ñê.

¹⁵ Tsoom ndaana:

—Jeeⁿ ntyjaa' ts'oo^{ny}a na nlcwaa'a nantquie pascuawaa ñ'e^{ndy}o' cwii tjo^ocheⁿ na nnc'io.

¹⁶ Ee candye'yo' nntsjo^o, taxocwa'nnda'a juuna' hasta xjeⁿ na jnda seicandaa'ñena' yuu na matsa'ntjom Ty'o^ots'om.

¹⁷ Jnda jo' to'ñoom cwii waso, jnda chii tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'o^ots'om ndo' tsoom ndaana:

—Cato'ñoom'yo' wasowaa, calui' cjaana' cwii ndo' cwiindyo', cwe'yo'.

¹⁸ Ee candye'yo' nntsjo^o, je' na cwii wjaatina', taxoc'ua ndaawinom hasta quia nncue'ntyjo xjeⁿ na nntsa'ntjom Ty'o^ots'om.

¹⁹ Ndo' to'ñoom tyoo', tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'o^ots'om, jnda chii tyjeeⁿ juuna', tquiaaⁿ ndaana. Tsoom:

—Tyoo'waa cwiluiñena' seii'a na mañequiaandyo na nnc'io. Luaa' nntsaal'a'yo' na cwicañjom n'om'yo' ja.

²⁰ Jnda na tcwa'na tyoo'ñeeⁿ, majo'ti s'aaⁿ, to'ñoom waso. Tsoom:

—Juu ndaa winom na ñjom wasowaa tseixma^{na}' ñ'oom xco na maquaⁿtyaⁿ ñequio nioom'a na nnuioo cwenta'yo'.

²¹ 'Saa queⁿ'yo' cwenta, ñ'cwii mei^{sa} na cañom' meindyuaandyo ñequio ts'aⁿ na mañequiaa cwenta ja.

²² Ndo' ja na cwiluiindyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, mayuu'cheⁿ manntjoⁿ cha'xjeⁿ na jnda teijndaa' cantyja 'na^{ya}, saa nnt'uiwi'na' juu ts'aⁿ na mañequiaa cwenta ja.

²³ Quia jo' to'na na tyota'x'eendyena ndaana, 'ñeeⁿ cwiindye joona na nnts'aa na ljo'.

¿Ñeeⁿ cwiluiit'maⁿñeti?

²⁴ Mati jla'ñ'eeⁿ' ndyueena 'ñeeⁿ cwiindye joona na nnc'oom na t'maⁿñeti.

²⁵ Saa jom tsoom ndaana:

—Nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ tsjoomnancuewaa ñequio nn'aⁿ na cwitsa'ntjom, cwinchjeena nn'aⁿ na cwindye'ntjom ndaana, saa cwila'cajndy yo'ñeeⁿ joona nn'aⁿ na ya cwil'a.

²⁶ Saa quii'ntaaⁿ' 'o nchii luaa' nncuaa. Ee juu ts'aⁿ na cwiluiitquieñeti c'oom cha'na ts'aⁿ na cje tseixmaⁿ. Ndo' ts'aⁿ na matsa'ntjom c'oom cha'na ts'aⁿ na mandi'ntjom.

²⁷ Ee ¿ñeeⁿ cwiluiit'maⁿñeti, aa juu ts'aⁿ na wacatyeeⁿ nacañoom' mei^{sa}, oo aa juu ts'aⁿ na mandi'ntjom jo' jo'? ¿Aa nchii maxjeⁿ juu ts'aⁿ na wacatyeeⁿ nacañoom' mei^{sa}? Saa queⁿ'yo' cwenta, ja m'aa^{ya} quii'ntaaⁿ'yo' na mandi'ntjoⁿ.

²⁸ 'O ñequii'cheⁿ ñ'eⁿ'yo' ñ'e^{ndy}o cha'tsoti na maque^{na}' xjeⁿ ja.

²⁹ Jo' chii cha'xjeⁿ na tqueⁿtyeⁿ Tsotyaya ñ'oom na ja nntsa'ntjoⁿ, malaa'ti' maquaⁿ na 'o nntsa'ntjom'yo'.

³⁰ Yuu na nntsa'ntjoⁿya, jo' nñequiaya na nlcwa'yo' ndo' nncwe'yo' ñ'e^{ndy}o cañoom' mei^{sa} 'na^{ya}. Ndo' nncwindyuaandyo' ntio yuu na nntu'xeⁿ'yo' canchoo'we ntmaaⁿ' nn'aⁿ Israel.

Matseicandii Jesús na nncwji'ñe Pedro

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

³¹ Tso ta Jesús:

—'U Simón, queⁿ' cwenta, jnda tcaⁿ Satanás ñ'oom na nntseitei'ncweeⁿ'eⁿ 'o cha'na matseicueeñe ts'aⁿ lqueeⁿ trigo,

³² saa ja jnda ñes'aa ty'oo nnom Ty'o^ots'om cantyja 'naⁿ' cha tintseintycwiina' na matsei'yuya' ts'om'. Ndo' xeⁿ jnda tco'ndyuxcwe'nnda', quiaa' ñ'oom t'maⁿ' ts'om ndaa nn'aⁿ' nmeiiⁿ na cwila'yua'.

³³ T'o Simón nnoom, matso:

—Ta, m'aaⁿ'c'eendyo na nncjo w'aancjo ñ'e^{ndy}u'. Ndo' tints'aa meiiⁿ na nnc'io ñ'e^{ndy}u'.

³⁴ Tso Jesús nnoom:

—Aa ndi', Pedro, njom' matsjoo, cwii tjoocheⁿ na nntseixuaa caxtijndyo je'je'cheⁿ, saa 'u xjeⁿñeeⁿ jnda ndyee ndii' macwji'ndyu' na ticwajnaⁿ ja.

Nntseicandaq'ñena' ljeii na mawaa

³⁵ Tso Jesús ndaana:

—Quia na jño^o'ya 'o na saanquia'yo' ñ'oom 'naⁿya, tsjoo na tîcatsañ'om'yo' tsjo'ñjeeⁿ, meiⁿ chetsja', meiⁿ lcoom, ¿aa waa na seitjoona' 'o?

Jluena nnoom:

—Meiⁿcwii tjaa'naⁿ.

³⁶ Tsotyeeⁿcheⁿ ndaana:

—Saa je', 'ñeeⁿ juu na maleiñ'oom 'naⁿ na cwicañjom s'om, cjaañ'oom juuna' ndo' mati chetsja'. Ndo' 'ñeeⁿ juu na tjaa'naⁿ xjo espada, cajndaq liaatco 'naaⁿ, chii c'oom xjoo'.

³⁷ Ee candye'yo' nntsjo^o, maxjeⁿ jndei'na' na catseicandaq'ñena' ljeii na mawaa cantyja 'naⁿya na matsona': “Tjeii'na cwenta na ljo'yu wi'ñê cha'xjeⁿ nn'aⁿ na wi'ndye.”

³⁸ Jluena nnoom:

—Ta, canty'ia', luaa mawaa we xjo espadas.

T'ooⁿ ndaana, tsoom:

—Malei'tyeⁿ luaa'.

Matseineiⁿ Jesús nnom Ty'o^ots'om

(Mt. 26:36; Mr. 14:32-42)

³⁹ Quia jo' jlueeⁿeⁿ w'aa yuu na tcwa'na, tjaaⁿ ta na jndyu Olivos yuu na maxjeⁿ quicaⁿ. Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm, mandi'ntyjona naxeeⁿeⁿ.

⁴⁰ Quia na tquiena jo' jo', tsoom ndaana:

—Calanei'yo' nnom Ty'o^ots'om cha juu na ñequeⁿna' xjeⁿ 'o tincwantjomna' 'o.

⁴¹ Ndo' teiño^o nacañoomna, tjaaⁿ cha'na tquia na nncju' ts'aⁿ cwii tsjo'. Tcoom'm xtyeeⁿ ndo' seineiⁿ nnom Ty'o^ots'om.

⁴² Tsoom:

—Tsotyaya, xeⁿ 'u l'ue ts'om', catseicandyaandyu' ja nawi'waa. Saa ticaluii ljo' na l'ue ts'ooⁿ ja, caluii ljo' na l'ue ts'om' nncu'.

⁴³ Ndo' xjeⁿñeeⁿ tyje'cañoom cwii ángel nacañoom'm na jnaⁿ cañoom'luee na tyoñequiaa najneiⁿ.

⁴⁴ Yocheⁿ na tyotsei'ndaa'na' ts'oom, tyoqueⁿñetyeeⁿ na tyotseineiⁿ nnom Ty'o^ots'om ñequio cha'waa najneiⁿ. Ndo' ndaatmeiⁿeⁿ tyotseijomna' cha'na t'maⁿ ndaateiⁿ niom', ñecwii ndii' cwi'iuuna' xjeⁿ nomtyuaacheⁿ.

⁴⁵ Quia na jnda teicantyyaaⁿ na seineiⁿ nnom Ty'o^ots'om, tjantyyaaⁿaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ndo' ljeiiⁿ na cwindana. Ee tîcanaⁿndyena na jeeⁿ chjoo' n'omna.

⁴⁶ Tsoom ndaana:

—¿Chiuu na cwindayo'? Quicantyya'yo', calanei'yo' nnom Ty'o^ots'om cha juu na ñe'queⁿna' xjeⁿ 'o, tincjaachuuna' 'o.

T'uena Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Ndicwaⁿ matseineiⁿ Jesús ndo' tque'cañoom nn'aⁿ na jndyendye. Jo ndaaⁿ naⁿñeeⁿ wjaajndyee Judas, cwii joo nn'aⁿ na canchoo'we. Seicandyoo'ñê nacañoom' Jesús na nnc'om ntsmaⁿ'.

⁴⁸ Tso Jesús nnoom:

—'U Judas, ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, ¿aa ma'tioo' cwenta ja luee nn'aⁿ ñequio na ma'ua' ntsmaaⁿ'a?

⁴⁹ Ndo' nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê, quia na nty'iaana chiuu wjaach'eena', jluena nnoom:

—Ta, ¿aa mañejom nntuaa'a xjo?

⁵⁰ Ndo' cwii joona mañoom' seiquiee'ñe mosoo' tyee na cwiluiitquieñe. Tyjee tsua'qui tsaⁿñeeⁿ ntyjaya.

⁵¹ Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Maya, ca'ndye'yo'.

Ndo' tyenquiom'm tsua'qui tsaⁿñeeⁿ, sein'maaⁿ juu.

⁵² Ndo' nn'aⁿ na tquio nacjoom'm, joo ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwijndoo' ts'iaaⁿ cwentaa' wats'om, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom, tsoom ndaa naⁿñeeⁿ:

—Jnda'jom ñequio ncjo espadas ndo' ñ'eⁿ n'oom nch'io na tquio'yo' nacjoya. Ndo' na tquioc'om'yo' cwii tsaⁿcanch'ue.

⁵³ 'Io ndii 'io tyom'aaⁿya quii'ntaaⁿ'yo' naquii' wats'om t'maⁿ meiⁿ t'icat'ue'yo' ja. Saa je' je' jnda tue'ntyjo na juu na jaaⁿñe maqueⁿna' xjeⁿ.

Macwji'ñe Pedro cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Jnda na t'ue naⁿñeeⁿ jom, ty'eñ'omna jom waa' tyee na cwiluiitquieñe. Ndo' Pedro tjantyjoⁿ tquiacheⁿ tquia.

⁵⁵ Jo' jo' jla'ntjoomndye nn'aⁿ chom tach'eⁿ, tyomeindyuaandyena ndiocheⁿ nacañoom' chom. Ndo' mati Pedro tjacjom quii'ntaaⁿna.

⁵⁶ Cwii yuscu na mandi'ntjom ljeii jom na wacatyeeⁿ 'ndyoo chom, jeeⁿ nquiee nty'iaa' nnoom ndo' tso:

—Mati tsaⁿm'aaⁿ ñeñ'eeⁿ ñ'eⁿ tsaⁿm'aaⁿ!

⁵⁷ Saa jom tjei'ñê, tsoom:

—Jeeⁿ 'u yuscu ticwajnaⁿa tsaⁿm'aaⁿ!

⁵⁸ Tyoowiquiuu' ljeii cwiicheⁿ ts'aⁿ jom, tso nnoom:

—'U, maxjeⁿ cwiindye joona.

Saa t'ooⁿ:

—Nchii jo' ja.

⁵⁹ Jnda tjawiquiuu'ticheⁿ, cha'na cwii hora, cwiicheⁿ ts'aⁿ tyotseijndei' 'ndyoo, tso:

—Tsaⁿm'aaⁿ, mayuu'cheⁿ ñeñ'eeⁿ ñ'eⁿ tsaⁿm'aaⁿ ee ts'aⁿ ts'ondaa Galilea jom.

⁶⁰ T'o Pedro nnom:

—Ja re, meiⁿchjoo ticaljeii ñ'oom na matsu'.

Ndicwaⁿ matseineiⁿ ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ ndo' seixuaa caxtijndyo.

⁶¹ Quia jo' taqueⁿ Ta Jesús ndyeyu jo ndo' na m'aaⁿ Pedro ndo' nty'iaa' nnoom. Ndo' mañoom' tjañjoom' ts'oom ñ'oom na jnda tso nnoom: “Cwii tjoⁿcheⁿ na nntseixuaa caxtijndyo je'je'cheⁿ saa xjeⁿñeeⁿ 'u jnda ndyee ndii' macwji'ndyu' ñ'eⁿndyo.”

⁶² Quia jo' mana jlui' Pedro quii'ntaaⁿ naⁿñeeⁿ. Jeeⁿcheⁿ ndya' tyoty'ioom na jnda ntyjeeⁿ.

Cwila'jnaaⁿna Jesús

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

⁶³ Nn'aⁿ na tyol'a cwenta Jesús, tyola'jnaaⁿna ndo' tyotjaa'na jom.

⁶⁴ Mati tyola'tyeⁿna liaa nnoom, tyotmeiiⁿna nda' nnoom ndo' tyoluena:

—Cjaawee' 'ndyo' 'ñeeⁿ juu macwja' 'u.

⁶⁵ Ndo' jndye ñ'oom ticuee' ts'om tyoluena nacjoom'm.

'Ooqueⁿna Jesús luee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

⁶⁶ Quia na jnda teixuee, tjomndye ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee ñequio nn'aⁿ na cwijndoo' ts'iaaⁿ wats'om t'maⁿ ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés. Ty'eñ'omna Jesús na m'aⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena n'iaaⁿ ndaa nn'aⁿ judíos. Jlué naⁿñeeⁿ nnoom:

⁶⁷ —Catsu' ndaayâ, ¿aa 'u cwiluiindyu' Cristo?

Jom t'ooⁿ ndaana:

—Meiiⁿ xeⁿ na nntsjo^o ndaa'yo', saa xocala'yu'yo'.

⁶⁸ Ndo' meiiⁿ xeⁿ na cwax'aya ndaa'yo', 'o xocat'o'yo' 'ndyo, xocalacandyaandyo' ja.

⁶⁹ Saa je' xuee na cwii wjaana', ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncjocajmaⁿ ntyjaa' Ty'o^ots'om ntyjaya yuu na matseit'maaⁿñetina' ja. Jo' jo' nntseijomndyo ñ'eñê cha'tso najndei na matseixmaaⁿ.

⁷⁰ Cha'tsondyena ta'x'eena:

—Quia jo' ¿aa 'u cwiluiindyu' Jnda Ty'o^ots'om?

T'ooⁿ ndaana:

—Mancjo'ti'yo' jnda macwindu'yo'.

⁷¹ Quia jo' jluena:

—¿Ljo' cwii macaⁿtina' na nlui'yuu' nacjoom'm? Ee mancjo^otyaa jnda jndyaaya ñ'oom ñom.

23

Ty'eñ'omna Jesús na m'aaⁿ Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na tjomndye jo' jo', tei'cantlyana, ty'eñ'omna Jesús na m'aaⁿ Pilato.

² To'na na tyoñequiana jnaaⁿaⁿ. Jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ jnda jliuuyâ na matsei'naⁿaⁿ n'om nn'aⁿ ndyuaayâ. Ee quitsoom na ticwanaaⁿ na ñe'quiaayâ ts'iaaⁿndaayâ nnom César. Ndo' manquiityeeⁿ matsoom na cwiluiñê Cristo ndo' rey jom.

³ Quia jo' ta'x'ee Pilato nnoom, tso:

—¿Aa 'u cwiluiindyu' rey na catsaⁿ'ntjom nn'aⁿ judíos?

T'o Jesús nnom:

—Maxjeⁿ jo' ja, cha'xjeⁿ na matsu'.

⁴ Ndo' tso Pilato ndaa ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee ñequio nn'aⁿ na jndyendye:

—Ja meiⁿcwii jnaaⁿ! tsaⁿs'am'aaⁿ ticaljeiya.

⁵ Saa naⁿñeeⁿ jla'jndei' ndyueena, jluena:

—Ñ'oom na ma'mooⁿ matseijmeiⁿ'na' nn'aⁿ cha'waa ts'onⁿdaa Judea. Tyoch'eeⁿ na ljo' ts'onⁿdaa Galilea, ndo' mati ñjaaⁿ.

Ty'eñ'omna Jesús na m'aaⁿ Herodes

⁶ Jnda na jndii Pilato ñ'oom cantyja 'naaⁿ Galilea, tax'eeⁿ:

—¿Aa ts'aⁿ ts'onⁿdaa Galilea tsaⁿs'am'aaⁿ?

⁷ Quia na ljeijndaa'ñê na jnaⁿ Jesús ts'onⁿdaa Galilea yuu na matsaⁿ'ntjom Herodes, quia jo' seicwanoom Jesús na m'aaⁿ Herodes'ñeeⁿ na tsaⁿñeeⁿ cu'xeeⁿ Jesús. Ee tyjee' tsaⁿñeeⁿ Jerusalén quia jo'.

⁸ Ndo' jeeⁿ neiiⁿeⁿ quia na nty'iaaⁿaⁿ Jesús ee jaach'ee xuee na jeeⁿ ñe'cwajnaⁿaⁿ juu ndo' na jndye ñ'oom jnda jñeeⁿ cantyja 'naaⁿ. Jo' jeeⁿ queeⁿ ts'oom na nnty'iaaⁿaⁿ na nnts'aa Jesús cwii ts'iaaⁿ na xocandaa nnts'aa na cwe' cwii ts'aⁿ.

⁹ Ndo' jndye ñ'oom tyowax'eeⁿ, saa meiⁿcwii ñ'oom tic'o Jesús.

¹⁰ Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, mati ty'ena na m'aaⁿ. Tyoqueⁿya n'omna na tyoñequiana jnaaⁿ Jesús.

¹¹ Ndo' mati Herodes ñequio sondaro 'naaⁿaⁿ, cwe' tyoncona Jesús ndo' tyola'jnaaⁿ na jom. Jla'cweena jom cwii liaa na jnda, jnda chii jla'cwanomnda'na jom na m'aaⁿ Pilato.

¹² Juu xuee'ñeeⁿ ljoyaañe Pilato ñ'eⁿ Herodes, ee ñet'omntiaa'ndyena.

*Cwiiwinda'nye na cue' Jesús**(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:39-19:16)*

¹³ Quia jo' seitjom Pilato ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee ñequio nn'a na la'xma n'iaa ñequio nn'a na jndyendye.

¹⁴ Tsoom ndaana:

—'O tquion'om'yo' tsa^{ns}'am'aa na cwindu'yo' matseijmeiiⁿ'eⁿ nn'a judíos. Saa queⁿ'yo' cwenta, jo ndaa cha'tsondyo' jnda tcaaⁿ'a ñ'oom nnoom, ndo' meiⁿ'cwii jnaaⁿ'aⁿ tícaljei na cha'tso ñ'oom na cwiqueⁿ'yo' nacjoom'm.

¹⁵ Meiⁿ Herodes tícaljeii jnaaⁿ'aⁿ, jo' na seicwanomnda' tsaⁿ'ñeeⁿ jom na m'aaⁿ'ya. Queⁿ'yo' cwenta, meiⁿ'cwii tyootseitjooñê na matsaⁿ'ntjomna' na cueeⁿ'eⁿ.

¹⁶ Jo' chii nnchuu'jñeeⁿ xeⁿ jnda nntseicandyaandyo jom.

¹⁷ Ndo' waa costumbre na jndei'na' na catseicandyaañe Pilato cwii praso jo ndaa nn'aⁿ xcwe na waa xuee.

¹⁸ Saa cha'tso nn'a na jndyendye, ñe'cwii ñ'oom jla'xuaana, jluena:

—Quindyoo' luaa' ñjaaⁿ'ñe ndo' catseicandyaandyu' Barrabás.

¹⁹ Tsaⁿ'ñeeⁿ tuee'na jom w'aancjo ee teijndaa' jnaaⁿ'aⁿ na seiweñê nacjoo' gobiernom. Ndo' seicueeⁿ'eⁿ ts'aⁿ.

²⁰ Ndo' Pilato nc'e na ñe'catseicandyaañê Jesús, seineiⁿ'nnaaⁿ'aⁿ ndaa nn'aⁿ.

²¹ Saa joo naⁿ'ñeeⁿ jndeiiti jla'xuaannda'na, jluena:

—Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ. Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ.

²² Tsoom ndaana na jnda ndyee ndii':

—¿Ljo' jeeⁿ'cheⁿ tis'a s'aaⁿ? Meiⁿ'cwii jnaaⁿ'aⁿ tícaljeiya na matsaⁿ'ntjomna' na cueeⁿ'eⁿ. Jo' chii nnchuu' jñeeⁿ, xeⁿ jnda nntseicandyaandyo jom.

²³ Saa naⁿ'ñeeⁿ jndei' ndyueena, jndei tyola'xuaana, tyotaⁿ'na na cañoom ts'oom'naaⁿ. Ndo' ñ'oom'ñeeⁿ na tyoluena ñequio ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee jnaⁿ'jndeiina'.

²⁴ Jo' chii Pilato tquiaañetoom ñ'oom na caluii cha'xjeⁿ na cwitaⁿ'na.

²⁵ Seicandyaañê ts'aⁿ na tyotaⁿ'na na m'aaⁿ w'aancjo, meiiⁿ na tyotseiweñe nacjoo' gobiernom ndo' seicuee' ts'aⁿ. Ndo' tquiaaⁿ Jesús lueena na cal'ana chiuu na l'ue n'omna.

*Cwity'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ**(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)*

²⁶ Xjeⁿ na ty'eñ'om sondaro Jesús na nnty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ, t'uena cwii ts'aⁿ na jnaⁿ jnda, ts'aⁿ tsjoom Cirene na jndyu Simón. Jla'cachuuna jom ts'oom'naaⁿ tyojaantjooⁿ naxeⁿ Jesús ñ'eⁿ juuna'.

²⁷ Ndo' cwii tmaaⁿ t'maⁿ nn'aⁿ ty'entyjo naxeⁿ Jesús, ndii ñ'eeⁿ yolcu na jeeⁿ cwityuee ndo' cwila'xuaa na matsei'ndaa'na' n'om na cwinty'iaa na luaa' matjoom.

²⁸ Saa taqueⁿ Jesús, tsoom:

—'O yolcu Jerusalén, tandyuee'yo' cantyja 'naⁿ ja luaa, catyuee'yo' cantyja 'naⁿ ncjo'yo' ñ'eⁿ nda'yo'.

²⁹ Ee queⁿ'yo' cwenta, manncue'ntyjo xuee na nlue nn'aⁿ: “Jeeⁿ teijnoom yolcu na tileic'om nda, na tícandeiindye, meiⁿ tjaa yo'ndaa jla'cantei'.”

³⁰ Ncuaeⁿ'ñeeⁿ nnto' nn'aⁿ na nluena ndaa ntsjo: “Catquiaandyo' nacjooyâ”, ndo' nluena ndaa nta: “Cala'cata'yo' jâ.”

³¹ Ee xeⁿ nmeiiⁿ macwil'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyo ja na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ'ya, cwanti na t'manti nawi' nntjoom naⁿ'ñeeⁿ na waa jnaaⁿ'na.

³² Ndo' mati ty'echona we nn'aⁿ na wi'ndye na nnty'ioomna n'om'naaⁿ.

³³ Quia na tquiena cwii joo na jndyu Ta Tsei'xqueⁿ Ts'oo, ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ jo' jo' ñequio naⁿ'ñeeⁿ na wi'ndye, cwii tsaⁿ'ñeeⁿ ntyjaaⁿ'aⁿ ntyjaya ndo' cwiicheⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ ntyjaaⁿ'aⁿ ntyjatymaaⁿ.

³⁴ Tsoom:

—Tsotyaya, catseit'maⁿ ts'om' jooa, ee ticala'noⁿna ljo' cwil'ana ñ'eⁿndyo.

Ndo' tyo'oo sondaro x'iaa na nnty'iaana ñeeⁿ nleijnoom' cwii cwii liaⁿaⁿ.

³⁵ Jo' jo' jndye nn'aⁿ na cwe' ty'ecanty'iaa na luaa'. Saa naⁿmaⁿn'iaaⁿ jeeⁿ ticuee' n'omna jom, tyoluena:

—Jeeⁿ ya tjei'n'maaⁿñê nt'omcheⁿ nn'aⁿ, je' cwji'n'maaⁿñe cheⁿnqueⁿ xeⁿ mayuu' cwiluiñê nquii Cristo tsaⁿ na tjeii'ñe Ty'o^ots'om na catsaⁿntjom.

³⁶ Mati tyola'jnaaⁿ sondaro Jesús. Ty'entyjaa'na na ñe'quiiana winom na ta na nnc'om.

³⁷ Jluena:

—Xeⁿ 'u cwiluiindy' Rey na catsaⁿntjom' nn'aⁿ judíos, cwji'n'maaⁿndyu' cheⁿnncu'.

³⁸ Ndo' jo ndyeyu ts'om xqueeⁿ ty'ioomna ljeii ñ'oom griego, latyeⁿ, ñ'eⁿ hebreo. Matsona': "Luaaⁿñe Rey cwentaa nn'aⁿ judíos."

³⁹ Cwii joo naⁿñeeⁿ na wi'ndye na ñoom ñ'eⁿñê, seijnaaⁿ jom. Tso:

—¿Aa nchii Cristo cwiluiindy'? Cwa cwji'n'maaⁿndyu' cheⁿnncu' ndo' mati jâ.

⁴⁰ Saa t'o cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ, seitiaaⁿaⁿ x'iaaⁿaⁿ, tsoom:

—Cwa tinquia' Ty'o^ots'om. Ndo' 'u jnda t'uiiⁿtyeⁿna' na maxjeⁿ nnc'io'. ¿Aa ticando' mañejo'ti matjom' cha'xjeⁿ matjom jom?

⁴¹ Ndo' wendyo jaa nmeiiⁿ mayuu'cheⁿ maty'iomⁿyana' na catjo^onya na luaa ee cwitio^ondyo cantyja na ñel'aaya. Saa juu Tam'aaⁿ meiⁿcwii nawi' t'cats'aaⁿ.

⁴² Quia jo' tsoom nnom Jesús:

—'U Ta, cjaañjoom' ts'om' ja quia na nndyo' na nntsaⁿntjom'.

⁴³ Tso Jesús nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Mayuu'cheⁿ matsjo^o njom', xuee je' nnc'oom' ñ'eⁿndyo jo paraíso yuu na m'aaⁿ nquii Ty'o^ots'om.

Tquiaañe Jesús na tueeⁿeⁿ

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

⁴⁴ Xjeⁿ na tuee' quiajmeiⁿ, teijaaⁿ cha'waa tsjoomnancue hasta na ndyee na matmaaⁿ.

⁴⁵ Ee na teijaaⁿ ñe'quiom'. Ndo' juu liaa tco na ntyjaty'io naquii' wats'om t'maⁿ ty'ioo'xcwena'.

⁴⁶ Quia jo' jndeiⁿ seixuaa Jesús, tsoom:

—Tsotyaya, ma'ndiya cantyja na wando'a naquii' l'o'.

Jnda tsoom na luaa', mana tueeⁿeⁿ.

⁴⁷ Quia na nty'iaa' tyo na matsaⁿntjom sondaro chiuu waa na tuii, seit'maaⁿñê Ty'o^ots'om, tsoom:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿm'aaⁿ matseixmaaⁿ ts'aⁿ na lju' cwiluiñe.

⁴⁸ Ndo' cha'tso nn'aⁿ na tjomndye na nty'iaa na ljo' tuii, quia ty'elcwee'na l'aana, tyotmeiiⁿna nda' ndei'candyaana na cwit'mo^ona na matsei'ndaa'na' nquiuna.

⁴⁹ Ndo' cha'tso nn'aⁿ na ta'jnaaⁿna Jesús ñequio yolcu na ty'entyjo naxeeⁿeⁿ na jnaⁿ Galilea, tyonty'iaa tquiiana na luaa' tjom Jesús.

'Oocaty'iuuna Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

⁵⁰ Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu José na jnaⁿ tsjoom Arimatea ts'ondaa Judea. Tsaⁿñeeⁿ cwii joo nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos. Jom ya ts'aⁿñê ndo' mach'eeⁿ na maty'iomⁿyana'.

⁵¹ Mati tyomeinom'm juu na nntsaⁿntjom Ty'o^ots'om. T'icatseijomñê ñ'oom na t'maⁿ nt'omcheⁿ nc'iaaⁿaⁿ na cue' Jesús.

⁵² Tjaaⁿ na m'aaⁿ Pilato ndo' tcaaⁿ ts'oo Jesús.

⁵³ Jnda chii tjacatyjeeñê juu. Seityjooñê liaa sábana tsaⁿ lino ndo' tjaa'ñê juu naquii' tsue'tsjo' na tuiya. Jo' jo' meiⁿcwii tjaa'naⁿ ñeeⁿ cojaaquiee'.

⁵⁴ Juu xuee'ñeeⁿ, maxuee na cwila'jndaa'ndye nn'aⁿ na nnta'jndyeena xuee sábado. Ndo' xjeⁿñeeⁿ majaawee'ya xjeⁿ cantyja 'naaⁿ'na'.

⁵⁵ Yolcu na tquio ñ'eⁿñê na jnaⁿna Galilea, ty'enty'iaana tsei'tsuaa, tqeⁿna cwenta chiuu waa na tjacanty'iuu'ñê.

⁵⁶ Jnda jo' ty'elcwee'na Jerusalén, ty'ela'jndaa'ndyena nasei cachi ndo' ncheⁿ!. Ndo' ta'jndyeena juu xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ cha'xjeⁿ matsaⁿntjom ljeii naqui.

24

Cantyja na tando'xco Jesús

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

¹ Cwitsjoomya xuee najndyee smanaⁿ, ty'ena yuu waa tsei'tsuaa. Ty'echona nasei cachi na jnda jla'jndaa'ndyena.

² Jnda na tquiena jliuna na jnda teindyō tsjo' na tã' 'ndyoo tsue'tsjo'.

³ Quia na ty'equie'na jo' jo', taticaliuna sei'ts'o 'naaⁿ! Ta Jesús.

⁴ Xcwe na matseiñ'eeⁿñena' joona na cwicatyuena, ndo' teitquioo'ndye we nn'aⁿ nacañoomna na jeeⁿ canchii', caxuee liaa.

⁵ Jeeⁿ ndya' tyuena, jla'ntyjanquioondyena nqueⁿna nomtyuaa. Jlue naⁿñeeⁿ ndaana: —¿Chiuu quii'ntaaⁿ l'oo cwil'ue'yo' ts'aⁿ na wando'?

⁶ Tac'oomñê ñjaaⁿ, jnda wando'xcoom. Cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na seineiiⁿ ndaa'yo' quia na ndi m'aaⁿ ts'ondaa Galilea.

⁷ Tsoom na nqueⁿ na cwiluiiñê ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, nñe'quia nn'aⁿ cwenta jom luee nn'aⁿjnaⁿ. Ndo' naⁿñeeⁿ nnty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ. Saa xuee jnda ndyee ncwando'xcoom.

⁸ Quia jo' tjañjoom' n'omna ñ'oom na tyotseineiⁿ.

⁹ Jnaⁿna yuu na waa tsei'tsuaa, ty'elcwee'na ndo' jla'candiina nn'aⁿ canchoo'cwii ñequio cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ chiuu waa na tuii.

¹⁰ María Magdalena, ñ'eⁿ Juana, ñ'eⁿ María tsondyee Jacobo, ñ'eeⁿ nt'omcheⁿ yolcu na ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyena, joona jla'candiina nn'aⁿ canchoo'cwii ñ'oom'ñeeⁿ.

¹¹ Saa apóstoles ndoo' nquiuna cwe' ñ'omnco jo'. Tícala'yu'na.

¹² Saa Pedro teicantyyaaⁿ, jleinoom, tjaaⁿ yuu waa tsei'tsuaa. Quia na nty'iaaⁿ'aⁿ naquii' tsei'tsuaa, cwe' liaa canchii' ljeiiⁿ. Ndo' tjalcwe'nnaaⁿ'aⁿ waⁿ'aⁿ, jaawa jaacue tyom'aaⁿ ts'oom cha'tso na jnda tuii.

Ñjomndye we nn'aⁿ nato Emaús

(Mr. 16:12-13)

¹³ Majuuti xuee'ñeeⁿ we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús cwi'oona cwii tsjoom chjoo na jndyu Emaús na m'aaⁿ na' canchoo'cwii kilómetros na tquiana' ñ'eⁿ Jerusalén.

¹⁴ Ndo' cheⁿnquieena cantyja cha'tso na nmeiiⁿ tuii.

¹⁵ Yocheⁿ na luaa' jeeⁿ cwila'neiⁿna, manquiti Jesús tue'ntyjooⁿ joona. Ñe'cwi tjaaⁿ ñ'eⁿndyena.

¹⁶ Saa tícata'jnaaⁿ'na jom ee s'aana' n'omndaana cha'cwijom na titquioona.

¹⁷ Tsoom ndaana:

—¿Ljo' ñ'oom jeeⁿ cwilaneiⁿ'yo' na tsa'yo' nato? Quia jo' ty'emeintyjee'na na chjoo' n'omna.

¹⁸ Ndo' cwiindyee joona na jndyu Cleofas t'ō nnoom, tso:

—¿Aa 'u cwii ts'aⁿ na cwe' tyje'ya Jerusalén, jo' chii ticaljei' chiuu waa na tuii wja mawena'?

¹⁹ Quia jo' t'ooⁿ ndaana:

—¿Ljo' tuii?

Joona t'ooⁿna nnoom:

—Aa, waa na tuii cantyja 'naaⁿ Jesús, ts'aⁿ tsjoom Nazaret na tyotseixmaⁿ profeta. T'maⁿ najneiⁿ ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ ñequio ñ'oom na tyotseineiⁿ jo ndaa cha'tso nn'aⁿ ndo' jo nnom Ty'oots'om.

²⁰ Saa nquiee ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee ñequio naⁿmaⁿn'iaaⁿ cwen-taayâ tquiiana cwenta jom na cat'uiityeⁿna' jom na cueeⁿeⁿ, ndo' ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ.

²¹ Ndo' já jeeⁿ ñentyjaa' n'ooⁿyâ na jom nluiiñê nquii na nntseicandyaañe nn'aⁿ Israel. Ndo' waa cwiicheⁿ, je' jnda ndyee xuee na tuii na nmeiiⁿ.

²² Ndo' nchii macanda jo', mati joo yolcu na ñ'eeⁿ tmaaⁿ na laxmaaⁿyâ, tquioñ'omna ñ'oom na jeeⁿ seiñ'eeⁿna' já. Ee mateincooquiuu' ty'ena yuu waa tsei'tsuaⁿaⁿ,

²³ saa taticaluina sei'ts'o 'naaⁿaⁿ. Tquiolcwee'na, tyoluena na mati tco'na' ángeles ndaana na jlue yo'ñeeⁿ ndaana na jom wanoom'm.

²⁴ Jo' chii ty'e nt'om nc'iaayâ yuu waa tsei'tsuaa ndo' jliuna na mayuu' cha'xjeⁿ na jlue yolcu'ñeeⁿ. Saa maxjeⁿ tícanty'iaana nquii Jesús.

²⁵ Quia jo' tso Jesús ndaana:

—O nn'aⁿ na tileicala'noⁿ'yo' maxjeⁿ tiqueⁿ'yo' cwenta ndo' ticjoo' n'om'yo' na nlayu'yo' cha'tso ñ'oom na tyolue profetas.

²⁶ Aa nchii maxjeⁿ matsona' na nquii Cristo catjoom cha'tso nawi'meiⁿ cwitjoocheⁿ na nntseit'maaⁿñena' jom.

²⁷ Quia jo' tyo'mooⁿ naquii' ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om cha'tso ñ'oom na matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ. Tooⁿ'oⁿ ñequio ljeii na tqueⁿ Moisés ndo' tcuu ty'oomna' hasta xjeⁿ ljeii na tqueⁿ cha'tso profetas.

²⁸ Quia na ty'ewindyoona tsjoom chjoo yuu na cwi'oona, quia jo' s'aaⁿ na ndoo' wjaatyeeⁿcheⁿ.

²⁹ Saa joona l'ana na jndei'na' na caljoo'ñê ñ'eⁿndyena. Jluena:

—Caljoo'ndyu' ñ'eⁿndyô ee je' jnda tmaaⁿ ndo' manleincooⁿ.

Jo' chii tjaqueⁿeⁿ naquii' w'aa na nljoo'ñê.

³⁰ Ndo' quia na tjacjom nacañoom' meiⁿsa ñ'eⁿndyena, to'ñoom tyoo', tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oots'om cantyja 'naaⁿna', tyjeeⁿ ndo' tquiaaⁿ juuna' ndaana.

³¹ Ndo' xjeⁿñeeⁿ s'aana' joona cha'cwijom ts'aⁿ na ya teitquioo'nnda' ndo' ta'jnaaⁿna na manquii Jesús jo'. Saa jom mana tsuñê jo ndaana.

³² Tyoluena ndaa ntyjeena:

—Aa tiyuu' s'aana' jnda'jom teiiⁿ n'ooⁿya yocheⁿ na matseineiⁿ ndaaya xjeⁿ na ñjomndyo nato quia na seicanooⁿ chiuu ma'moⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii.

³³ Ndo' mañejuu xjeⁿñeeⁿ teicantytjana, ty'elcwee'na Jerusalén. Jliuna nn'aⁿ na canchoo'cwii ñ'e'naaⁿ m'aⁿ naⁿñeeⁿ ñequio nt'omcheⁿ nc'iaana.

³⁴ Quia jo' jlue naⁿñeeⁿ ndaana:

—Jeeⁿ sa, mayuu'cheⁿ jnda mawando'xco Ta Jesús, ee jnda teitquioo'ñê nnom Simón.

³⁵ Quia jo' joona tyola'neiⁿna chiuu waa na tuii quia na m'aⁿna nato ndo' chiuu waa na ta'jnaaⁿna jom quia na tyjeeⁿ tyoo'.

Teitquioo'ñe Jesús ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)

³⁶ Yocheⁿ na cwila'neiⁿna ñ'oommeiⁿ, teitquioo' meintyjee' Jesús xcwe quii'ntaaⁿna. Tquiaaⁿ na xmaⁿndyena. Tsoom:

—C'om'yo' na tjaañomtiuu quii' n'om'yo'.

³⁷ Saa joona nioom tyuena, ee jla'tiuuna na cwe' ncwaaⁿaⁿ jo' cwinty'iaana.

³⁸ Ndo' tsoom ndaana:

—¿Chiuu na jeeⁿ matsei'ndaa'na' nquiu'yo' ndo' na luaa' m'aaⁿ n'om'yo'?

³⁹ Canty'ia'yo' l'ooⁿya ñ'eⁿ nc'aya na manncotyā luaa. Ndo' nquio'yo' ja, ee ncwaaⁿ ts'aⁿ tjaa'na' sei' cachuuna', meiⁿ ndei' cha'na cwinty'ia'yo' na cho' ja.

⁴⁰ Jnda tsoom na luaa', t'mooⁿ l'ooⁿ ndo' nc'eeⁿ.

⁴¹ Saa ndicwaⁿ cwe' matseitsaⁿ tona' jooⁿ na jeeⁿ neiiⁿ na, jeeⁿ cjaawee' n'omna, hasta tileicalayu'na na jom. Quia jo' tsoom ndaana:

—¿Aa cwilei'ñ'om'yo' na ya nlcwa' ts'aⁿ?

⁴² Jo' chii tquiana cwii taⁿ catscaa jneiiⁿ ñequio tscuu na ñjom tsiom'.

⁴³ To'ñoom ndo' tcwaaⁿ aⁿ ñequio na jndoo'na.

⁴⁴ Ndo' tsoom ndaana:

—Cha'tso ñ'oom na teiljeii cantyja 'naⁿ ya naquii' ñ'oom na tqueⁿ Moisés ñequio profetas, ndo' mati naquii' salmos, ñ'oom'ñeeⁿ tyo'mooⁿ ya ndaa'yo' quia na ndicwaⁿ m'aaⁿ ya ñ'eⁿ ndyo'. Jooⁿ a' wjaatseicandaa'ñena', ndo' je' macwiluii cha'xjeⁿ na tsjo^o.

⁴⁵ Quia jo'cheⁿ tquiaa Jesús na nla'noⁿ na ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeiina'.

⁴⁶ Tsoom ndaana:

—Ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii, matsona' na nquii na cwiluiiñe Cristo, jndei'na' na nntjoom nawi' t'maⁿ, ndo' xuee na jnda ndyee nncwando'xcoom na tueeⁿ eⁿ.

⁴⁷ Ñequio xuee' jom ññe'quia nn'aⁿ ñ'oom na calcwe' n'om nn'aⁿ jnaaⁿ na cha na nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om jooⁿ. Ñ'oommeiiⁿ nnaⁿ na' Jerusalén, nncjaanty'eena' xjeⁿ cha'waa tsjoomnancue.

⁴⁸ Ndo' 'o la'xmaⁿ yo' na catjei'yuu'ndyo' ñ'oommeiiⁿ.

⁴⁹ Queⁿ yo' cwenta, ja njñooⁿ ya nquii Espíritu Santo na jnda tso Tsotyaya na ññequiaaⁿ ndaa'yo'. Jo' chii, caljoo'ndyo' tsjoom Jerusalén hasta na nnto'ñoom'yo' juu na nnaⁿ nandye na ññequiaa najnda'yo'.

Tjawa Jesús cañoom'luee

(Mr. 16:19-20)

⁵⁰ Quia jo' jlui'na tsjoom'ñeeⁿ. Tjachom jooⁿ nndyoo' tsjoom Betania. Seintyjooⁿ l'ooⁿ nacjoona, tio'naaⁿ ñê jooⁿ.

⁵¹ Majuu xjeⁿ na matio'naaⁿ ñê jooⁿ toⁿ na' jom ñ'eⁿ ndyena. Tjañ'oomna' jom nandye cañoom'luee.

⁵² Ndo' jooⁿ, quia jnda jla't'maaⁿ ndyena jom, ty'elcwee'na Jerusalén na jeeⁿ cheⁿ ndya' neiiⁿ na.

⁵³ Ñe'quii'cheⁿ tyom'aⁿ na wats'om t'maⁿ na tyola't'maaⁿ ndyena Ty'o^ots'om. Manty-jati luaa'ndyo.

Ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesucristo na seiljeii Juan

Juu na cwiluiiñe ñ'oom' Ty'oots'om tuiiñê na ts'aⁿ jom

¹ Xjeⁿ na to' Ty'oots'om na tqueeⁿ cha'tso, juu na cwiluiiñe ñ'oom'm maxjeⁿ m'aaⁿ ñ'eⁿñê. Ndo' cha'tso na cwiluiiñê mati juu canda^añ'eⁿ cwiluiiñe.

² Juu na cwiluiiñe ñ'oom' Ty'oots'om m'aaⁿ ñ'eⁿñê xjeⁿ na jnaⁿjndyeecheⁿna'.

³ Cha'tso na maniom na tqueeⁿ Ty'oots'om, ñ'eeⁿ quia tqueeⁿna jooⁿa'. Cwii cwii nnom na maniom, ñequii'cheⁿ na ñ'eeⁿ na tqueeⁿna jo'.

⁴ Tseixmaⁿ cheⁿnqueⁿ na ticantycwii na wanoom'm. Juu jo' na matseixmaaⁿ matseijomna' cha'cwijom chom na matseixueeñaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.

⁵ Juu naxuee na matseixmaaⁿ, matseicanooⁿna' cha'tso na cwi'oo nacjoo' Ty'oots'om. Saaⁿ cha'tso joo jo' tícanda^a nlqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' jom.

⁶ Tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jñom Ty'oots'om na m'aⁿ nn'aⁿ judíos. Juan jndyu tsaⁿñeeⁿ.

⁷ Jñoom na ty'iom Ty'oots'om ts'iaaⁿ jom na nncwji'yuu'ñê cantyja 'naaⁿ Cristo na cwiluiiñe naxueeña, tyoch'eeⁿ na ljo' cha cha'tsondye nn'aⁿ ñ'eⁿ Cristo nla'yu'na.

⁸ Nchii nqueⁿ cwiluiiñê naxueeña saaⁿ jñoom na nncwji'yuu'ñê cantyja 'naaⁿ juu na cwiluiiñe naxueeña.

⁹ Cristo cwiluiiñê naxueeña na mayuu'cheⁿ, tuiiñê tsjoomnancue. Jom mañequiaaⁿ naxuee nnom ticwii cwii ts'aⁿ.

¹⁰ Nquii na cwiluiiñe ñ'oom' Ty'oots'om, tyom'aaⁿñe tsjoomnancue, saaⁿ meiiⁿ na jom tqueeⁿ juuna', maxjeⁿ tícala'nqⁿ nn'aⁿ ñ'eeⁿ cwiluiiñê.

¹¹ Tyje'cañoom nn'aⁿ judíos na mañecwii ndyuaana ñ'eⁿñê, saaⁿ tícato'ñoomna jom.

¹² Saaⁿ nt'omndye jooⁿa to'ñoomna jom, ndo' tyola'yu'na ñ'eⁿñê. Ndaaⁿ jooⁿa tquiaaⁿ na cwila'xmaⁿna ntseinda Ty'oots'om.

¹³ Nchii cwiluiindyena ntseinaaⁿ cha'xjeⁿ na cwiluiindyena nda nn'aⁿ. Meiⁿ nchii cwiluiindyena ntseinaaⁿ ee na queeⁿya ts'om cwii ts'aⁿ. Tomti maqueⁿna' jooⁿa ntseinaaⁿ ee nqueⁿ l'ue ts'oom.

¹⁴ Nquii na cwiluiiñe ñ'oom' Ty'oots'om tuiiñe na ts'aⁿ, tyom'aaⁿñe quii'ntaaⁿna. Canda^aya m'aaⁿ na candya' ts'om nn'aⁿ, ndo' cwiluiiñe na mayuu'. Nty'iaanda^ayâ quia seit'maaⁿñe Ty'oots'om juu. Quia tuii na ljo' saaliuuyâ na ñenquii cwiluiiñe Jnda Ty'oots'om.

¹⁵ Juan'ñeeⁿ tyocwji'yuu'ñê cantyja 'naaⁿ juu quia seiweeⁿ jñeeⁿeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Tsoom: —Nquiu'yo' na jndaⁿ ñetsjooⁿ na 'io cha nleitquioo'ñe cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿyo' na meiⁿchjoo tic'oom'na' ja ñ'eⁿñê, ee maxjeⁿ m'aaⁿ cwii tjoocheⁿ na nluuindyoo. Manquii ts'aⁿ na mandyowindyoo' luaa' jo'.

¹⁶ Jom canda^añ'eⁿ naya matseixmaaⁿ. Cantyja 'naaⁿ jo' matio'naaⁿñe Ty'oots'om cha'tsondyo. Cwii nnom na jndaⁿ to'ñooⁿya na matio'naaⁿñê jaa, jndaⁿ mañoomcheⁿ na cwito'ñooⁿya.

¹⁷ L'õ Moisés tquiaa Ty'oots'om ljeii na matsaⁿntjomna'. Saaⁿ cantyja 'naaⁿ Jesucristo cwiliuuya na candya' ts'om Ty'oots'om jaa ndo' na cwiluiiñe ñ'oom na mayuu'.

¹⁸ Tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na jndaⁿ nty'iaa' Ty'oots'om. Macandaⁿ nquii Jnaaⁿ na ñecwiiñe, juu jndaⁿ t'moⁿ nda^aya chiuu cwiluiiñê.

Ñ'oom na tjei'yuu'ñe Juan tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ

(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)

¹⁹ Nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye Jerusalén jñoomna ntyee cwentaana na m'aaⁿ Juan ñequio nt'om levitas na cwindye'ntjom naquii' wats'om. Ty'ioomna ts'iaaⁿ ntyee'ñeeⁿ na cata'x'ee naⁿñeeⁿ nnom Juan 'ñeeⁿ cwiluiiñê.

²⁰ Jom ndyeyu tjei'yuu'ñê, tsoom:

—Ja nchii Cristo cwiluiindyō.

²¹ Jo' chii ta'x'eetina nnoom:

—¿Aa profeta Elías 'u?

Jom t'ooᵑ:

—Nchii jo' ja.

Ta'x'eennda'na nnoom:

—Quia jo', ¿aa cwiluiindyu' profeta'ñeeᵑ na matso Moisés na ñequiaa ñ'oom' Ty'oots'om ndaaya?

Saa t'ooᵑ:

—Nchii jo' ja.

²² Jo' chii jluena nnoom:

—¿Quia jo' 'ñeeᵑ cwiluiindyu'? Catsu' cha ya nnt'ooᵑâ ndaa nn'aᵑ na jñoom já. ¿Chiuu matsu' cheᵑᵑᵑcu' cantyja 'naaᵑ ts'iaaᵑ na matsei'xmaᵑ'?

²³ Luaa ñ'oom na seilcweeᵑᵑeᵑ ndaaᵑ na'ñeeᵑ. Matsoom:

—Ja mats'aa cha'xjeᵑ na tso profeta Isaías quia tsoom: “M'aaᵑ cwii ts'aᵑ na matseiwe jndyee' jo ndo' ndyuaa yuu tjaa nn'aᵑ c'oom. Calajndaa'ndyo' na nquii na tjacantyja na cwiluiit'maᵑñe nntsaᵑntjom 'o.”

²⁴ Nn'aᵑ na la'xmaᵑ tmaaᵑᵑ fariseos jñoomna na'ñeeᵑ.

²⁵ Ndo' ta'x'eendyete na'ñeeᵑ nnoom. Jluena:

—Matsu' na 'u meiᵑ nchii Cristo cwiluiindyu', meiᵑ Elías, meiᵑ nquii profeta na tso Moisés na ñequiaa ñ'oom' Ty'oots'om ndaaya, quia jo' ¿chiuu na matseits'oomndyū' nn'aᵑ?

²⁶ Ndo' t'o Juan ndaana. Tsoom:

—Ja matseits'oomndyō nn'aᵑ ñequio ndaatioo, saa quii'ntaaᵑyo' m'aaᵑ cwii ts'aᵑ na ticala'noᵑᵑyo' cantyja 'naaᵑ.

²⁷ Majom na nnts'aaᵑ ts'iaaᵑ 'naaᵑᵑ Ty'oots'om quia na jnda 'ndiina' ja, ee maxjeᵑ m'aaᵑ cwii tjoōcheᵑ na nluindyō. Ja meiᵑ cwe' na nndi'ntjoᵑya nnoom til'uendyō.

²⁸ Luaa' tuii cwii joo na jndyū Betábara, jo ntyja na macalui' ñe'quioom' xndyaa' jndaa Jordán yuu na tyotseits'oomñe Juan nn'aᵑ.

Jesús cwiluiñê catsmaᵑ tsmeiᵑ Ty'oots'om

²⁹ Xuee na jnda we na tuii na luaa', nty'iaa' Juan na ndyowindyoo' Jesús na m'aaᵑ. Matsoom ndaaᵑ já na m'aaᵑyâ ñ'eᵑñê jo' jo':

—Queᵑyo' cwenta, luaa' ts'aᵑ na cwiluiñe catsmaᵑ tsmeiᵑ Ty'oots'om na juu matse-icanduu' jnaaᵑ nn'aᵑ.

³⁰ Mañejuu ts'aᵑ na jnda ñetsjoōya ndaaᵑyo' cantyja 'naaᵑᵑ na 'io cha nleitquioo'ñe cwii ts'aᵑ quii'ntaaᵑyo' na t'maᵑᵑti cwiluiñe, nchiiti ja. Ee m'aaᵑ cwii tjoōcheᵑ na nluindyō.

³¹ Xjeᵑ na to'a na matseits'oomndyō nn'aᵑ ñequio ndaatioo, meiᵑ ticatsei'noᵑᵑa na jom ts'iaᵑᵑaᵑ na nntseicanoom'm jnaaᵑ nn'aᵑ. Saa mats'aa ts'iaaᵑmeiᵑᵑ cha catseica'moᵑᵑna' ndaaᵑ nn'aᵑ Israel na ljo' cwiluiñê.

³² Ndo' Juan tjei'yuu'ñetyeeᵑ ndaayâ. Matsoom:

—Nty'ianooᵑᵑ na jnaᵑ Espíritu Santo cañoom'luee. Jndyocue cha'cwijom catu', ljoo'ñe ñ'eᵑñê.

³³ Xjeᵑñeeᵑ meiᵑ tîcatsei'noᵑᵑa 'ñeeᵑ juu na nluñe nquii na nntseicanduu' jnaaᵑ nn'aᵑ. Saa tjañjoom' ts'ooᵑᵑ quia jñom Ty'oots'om ja na catseits'oomndyō nn'aᵑ, tsoom nooᵑᵑ: “Nnty'ia'njom' na nndyocue Espíritu nacjoo' cwii ts'aᵑ, ndo' nljoo'ñe ñ'eᵑñê. Juu tsaᵑñeeᵑ jnda ty'ioᵑya ts'iaaᵑ jom na nntseits'oomñe nn'aᵑ ñ'eᵑ Espíritu Santo.”

³⁴ Ndo' jnda nty'ianooᵑᵑya na tuii na ljo' ñ'eᵑñê. Jo' chii macwji'yuu'ndyō na jom cwiluiñê Jnda Ty'oots'om.

Nn'aᵑ na t'maᵑjndyee Jesús na cala'jomndyena ñ'eᵑñê

³⁵ Cwiicheⁿ xuee meintyjee'nnda' Juan ñequio wendyô já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'oom na mañequiaaⁿ.

³⁶ Ndo' quia nty'iaaⁿ'aⁿ Jesús na mawjaawinom jo' jo', matsoom ndaayâ:

—Canty'ia'yo', luaa' ts'aⁿ na cwiluiñe catsmaⁿ tsmeiⁿ Ty'oots'om.

³⁷ Ndo' wendyô já na cwila'jomndyô ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, quia na jndyaayâ ñ'oomwaa', saantjooyâ naxeⁿ Jesús.

³⁸ Taqueⁿ Jesús ndo' nty'iaaⁿ'aⁿ na cwitsaantjooyâ naxeeⁿ'eⁿ. Tax'eeñe ndaayâ, tsoom:

—¿Aa waa na nl'a'yo' ja?

Ndo' l'uuyâ nnoom:

—Rabí, ¿cwaaⁿ w'aa nncja'meintyje' je'? Ñ'oom rabí matsona' ts'aⁿ na ma'moⁿ ñ'oom' Ty'oots'om.

³⁹ Matsoom ndaayâ:

—Quio'yo' mana nnty'ia'yo'.

Quia jo' saayâ ñ'eñe w'aa na tjameintyjeeⁿ'eⁿ. Ndo' cha'na ñequiee na matmaaⁿ na squiaayâ ñ'eñe. Ljoo'ndyô ñ'eñe hasta na jnda teincooⁿ'.

⁴⁰ Ja Juan ñequio Andrés, tyjee Simón Pedro, já jndyaayâ ñ'oom na tso Juan'ñeeⁿ, ndo' saantjooyâ naxeⁿ Jesús.

⁴¹ Juu Andrés'ñeeⁿ tjacal'ueeⁿ xioom Simón. Matsoom nnom:

—Jnda jliuuyâ juu na cwiluiñe Mesías. (Ñ'oomwaa' matsona' Cristo, nquii na tqueⁿ Ty'oots'om na cwji'n'maaⁿ'ñe nn'aⁿ.)

⁴² Quia jo' tjañ'oom Andrés xioom na m'aaⁿ Jesús. Nty'iaa' Jesús juu, ndo' matsoom:

—'U re, Simón, jnda Jonás 'u. Je' nntseicajndyuya 'u Cefas. (Ñ'oomwaa' matsona' Pedro.)

Ma'ma' Jesús Felipe ñequio Natanael

⁴³ Cwiicheⁿ xuee seijndaa'ñe Jesús na nncjaⁿ ts'ondaa Galilea. Quia ljo'cheⁿ teincwiñe ñ'eⁿ Felipe. Matsoom nnom:

—Candyo'tseijomndyu' ñ'eⁿndyo ts'iaaⁿ na mats'aa.

⁴⁴ Juu Felipe'ñeeⁿ mañe'cwii tsjom'm ñequio Andrés ñ'eⁿ Pedro. Joonaa nn'aⁿ tsjoom Betsaida.

⁴⁵ Ndo' tjacal'ue Felipe Natanael. Matsoom nnom:

—Jnda jliuuyâ nquii na cantyja 'naaⁿ' seiljeii Moisés nacjoo' libro na chuuna' ñ'oom' Ty'oots'om na matsa'ntjomna'. Ndo' mati nt'omcheⁿ profetas tyola'ljeiina cantyja 'naaⁿ' tsaⁿm'aaⁿ'. Majuu Jesús jo', ts'aⁿ tsjoom Nazaret, na cwilue nn'aⁿ na jnda José juu.

⁴⁶ Tso Natanael:

—Ndoo' ntyjii na cwe' Nazaret xocwitquioo'ñe cwii ts'aⁿ na t'maⁿ nnteijneiⁿ nn'aⁿ.

T'o Felipe nnoom, matso:

—Candyo' sa. Nnty'ia'njom' jom.

⁴⁷ Nty'iaa' Jesús na ndyocwje'cañoom Natanael jom. Matsoom:

—Canty'ia'yo' tsaⁿm'aaⁿ' tiquinquiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ. Jom mayuu'cheⁿ cwiluiñe ts'aⁿ Israel.

⁴⁸ Tax'eeñe Natanael nnoom:

—¿Chiuu ljei'yu' Ta na ljo' matseixmaⁿya?

T'o Jesús, matsoom nnom:

—Cwii tjocheⁿ na nncjaacwaⁿ Felipe 'u, nty'iaya 'u quia m'aaⁿ' wa' x'ee ts'oom higuera 'naⁿ'.

⁴⁹ Ndo' t'o Natanael, matsoom:

—'U ts'aⁿ na ma'moⁿ ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ, 'u maxjeⁿ cwiluiindyu' Jnda Ty'oots'om. 'U cwiluiindyu' rey cwentaa já nn'aⁿ Israel.

⁵⁰ T'o Jesús:

—¿Aa cwe' ncl'e na tsjooya na nty'iaaya 'u x'ee ts'oom higuera 'na', aa cwe' jo' na matseyu' ñ'e'ndyō? Maxjeⁿ maniom na jndati la'xmaⁿna' cantyja 'naⁿya na quia wja'nty'ia'.

⁵¹ Ndo' matsotyeⁿ nnom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya ndaa'yo'. 'O nnty'ia'yo' na nnaaⁿ cañoom'luee. Ndo' nnty'ia'yo' na nnquiocue ángeles na m'aaⁿ ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaaⁿya na m'aaⁿ Ty'oots'om, ndo' na nnc'oowannda'na.

2

Toco ts'aⁿ tsjoom Caná ts'ondaa Galilea

¹ Xuee jndā ndyee na tuii na luaa' toco cwii ts'aⁿ tsjoom Caná, ts'ondaa Galilea. Ndo' seijomñe tsondyee Jesús.

² Ndo' joo nn'aⁿ na t'unco t'maⁿna Jesús ñequio já nn'aⁿ na cwila'jomndyō ñ'e'ñê na mati calajomndyō ñ'e'ndyena na cwi'uncona.

³ Jndā na ntquie' winom, tsondyee Jesús tso nnoom:

—Ticwijndeii winom.

⁴ T'o Jesús nnom, matsoom:

—Naⁿ, ¿ljo' nntsa' ja? Tyoowe'ntyjō xjeⁿ na nnts'aa cwii nnom na tixocandaa nluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa.

⁵ Matso tsoñeeⁿ ndaa nn'aⁿ na cwindye'ntjom jo' jo':

—Cal'a'yo' cha'tso na nntsā'ntjoom 'o.

⁶ Maniom ñ'oom na cwiquaaⁿ jaa nn'aⁿ judíos na cwinndyuu'a ñequio na cwitmaaⁿya 'naⁿ. W'aa yuu na toco tsaⁿñeeⁿ meintyjee' yom ljoo t'maⁿ na tuiina' ñ'eⁿ ljo', na quiwil'uee'ndyena na cwila'candaa'ndyena costumbre'ñeeⁿ. Cwiwijndeii cwii cwii tsjoo'ñeeⁿ cha'na ñequiee hasta yom xjo lata ndaa.

⁷ Seineiⁿ Jesús ndaa nn'aⁿ na cwindye'ntjom jo' jo'. Matsoom:

—Calacato'yo' ljoomeiⁿ ñequio ndaatoo.

Ndo' jla'catoo' naⁿñeeⁿ joona' hasta too' cwijomna'.

⁸ Jndā jo' matsoom ndāana:

—Je' catjei'yo' chjoowi' juuna'. Catsaañ'om'yo' na m'aaⁿ ts'aⁿ na matsā'ntjom nn'aⁿ na cwila'ñ'oom'ndye nantquie.

Jo' chii tyeñ'omna juuna' na m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

⁹ Ndo' juu ts'aⁿ na matsā'ntjom naⁿñeeⁿ t'uu chjoowi' ndaatoo na jndā seicwaqueⁿ Jesús na winom. Ticaljeii tsaⁿñeeⁿ yuu jnaⁿna' saā nn'aⁿ na cwindye'ntjom jo' jo' nquiucheⁿ na yuu tjeii'na juuna'. Quia jo' tcwaⁿ tsaⁿñeeⁿ ts'aⁿ na macoco.

¹⁰ Matsoom nnom:

—Ticwii cwii joo na ñetjō na t'unco nn'aⁿ, najndyee tyoñe'quia nn'aⁿ winom na yaticheⁿ na nncwe ncl'iaana. Ndo' quia na jndā mawjaacjoo naⁿñeeⁿ na cwiwena, quia jo' cwiñe'quiiana winom na ticue'ntyjō na yana'. Saā 'u je', jndā seiljo' winom na yaticheⁿ na quia je'cheⁿ nleil'uena'.

¹¹ M'aaⁿ Jesús Caná ts'ondaa Galilea quia s'aañeeⁿ ts'iaaⁿ na tixocaluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa. Ndo' na luaa' s'aaⁿ t'moōⁿ na t'maⁿ cwiluiiñê. Manc'e jo' na já nn'aⁿ na cwila'jomndyō ñ'e'ñê, jnaⁿna' na cwilayuu'â ñ'e'ñê.

¹² Jndā na tuii na luaa', quia jo' já nn'aⁿ na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaaⁿ, saayâ Capernaum ñ'e'ñê, ñequio tsoñeeⁿ ñequio ntyjeeⁿ. Ndo' ljoo'ndyō jo' jo' cwantindyō xuee.

Tjei' Jesús nn'aⁿ quii' wats'om t'maⁿ Jerusalén

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)

¹³ Juu xjeⁿñeeⁿ jndā wjaawindyoo' nncuee' ncuee pascua quia jaa nn'aⁿ judíos cwilacwjaā canmaⁿ. Jo' chii saayâ Jerusalén ñ'eⁿ Jesús.

14 Tach'eeⁿ wats'om t'maⁿ, jo' jo' ljeiiⁿ nn'aⁿ na cwindaa quioondyo ñ'eⁿ canmaⁿ ñ'eⁿ cantu'. Ndo' mati meindyuaandye nn'aⁿ na cwila'jndyoondye s'om 'naaⁿ nn'aⁿ na cwi'ooquie' wats'om.

15 Ndo' jnda na nty'iaaⁿ na luaa', quia jo' s'aaⁿ l'uaa tsja'jneiⁿ, jnda chii jleintyjooⁿ naⁿ ñeeⁿ. Tjeiiⁿ eⁿ cha'tsondye joona ch'eeⁿ tach'eⁿ wats'om'ñeeⁿ. Mati canmaⁿ ñ'eⁿ quioondyo. Ndo' seicantqueeⁿ meiⁿsa na cwilei'cho nn'aⁿ na cwila'jndyoondye s'om jo' jo'. Seiquiaⁿ s'om 'naaⁿ naⁿ ñeeⁿ.

16 Ndo' ndaa nn'aⁿ na cwindaa cantu' matsoom:

—Catjei'yo' quioo'm'aⁿ ñjaaⁿ ñe. Tacal'a'yo' na waa' Tsotyaya na matseijomna' cha'na ts'ua.

17 Quia jo' jaⁿ nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿ ñeⁿ ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ tjañjoom' n'ooⁿ yâ ñ'oom na mawaa cjoo' libro Salmos. Matsona': “Nla'cuee' nn'aⁿ ja jnaaⁿ na queeⁿ ts'ooⁿ ya na nleil'uee'ndyena waa' Ty'oots'om cha'xjeⁿ na matsa'ntjomna'.”

18 Ndo' ta'x'ee nn'aⁿ judíos nnoom, jluena:

—¿Cwaaⁿ ts'iaaⁿ nntsa' na tixocaluii juuna' na cwe' ts'aⁿ nntsa'aa na m'moⁿ na ndaayâ na waa najndeii na matseixmaⁿ na nmeiiⁿ mache'?

19 T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Calatyui'yo' wats'omwaañe ndo' ñe'ndyee xuee nntseiwanda'a juuna'.

20 Ndo' t'oo nn'aⁿ judíos ñeeⁿ:

—Wen'aaⁿ nchoo' yom ntyu tjaca na tuii wats'omwaañe, ndo' 'u je' ¿aa cwe' ñe'ndyee xuee nntseiw' juuna'?

21 Saa seijoom'ñe na juu seiiⁿ eⁿ cwiluiiñena' wats'om.

22 Jo' chii jnda na tquiaa Ty'oots'om na tando'xcoom jnda na tueeⁿ eⁿ, jaⁿ nn'aⁿ na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaaⁿ tjañjoom' n'ooⁿ yâ na ljo' tsoom. Ndo' jlayuu'â ñ'oom na seineiiⁿ ndo' mati ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeii.

Ntyjii Jesús chiuu waa naquii' ts'om ts'aⁿ

23 Yocheⁿ na tyom'aaⁿ Jesús Jerusalén na tyowaa xuee Pascua quia jaa nn'aⁿ judíos cwila'wjaaya canmaⁿ, nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo' tyonty'iaana jndye nnom ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ na tixocandaa nluui na cwe' ts'aⁿ nntsa'aa. Jo' chii jndyendyena tyola'yu'na na cwiluiiñê Cristo.

24 Saa tñquiaañê ñ'eⁿ ndyena, ee ntyjeeⁿ chiuu n'omna.

25 Meiⁿ ticaⁿ na' na cwji'yuu'ñe ts'aⁿ nnoom cantyja ljo' la'xmaⁿ nn'aⁿ, ee maxjeⁿ mantyjeeⁿ chiuu n'omna.

3

Tyjee'cañoom Nicodemo Jesús

1 Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na tyoluitquieñe quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos. Tsaⁿ ñeeⁿ tyotseijomñê ñ'oom na quit'maⁿ n'om nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos. Jom jñoom Nicodemo.

2 Jñoom na m'aaⁿ Jesús cwii teijaaⁿ. Matsoom nnom:

—Maestro, manquiuyâ na 'u cwiluiindyu' ts'aⁿ na jñom Ty'oots'om na ca'moⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ na ndaayâ. Ee xocandaa nntsa' ts'iaaⁿ meiⁿ xeⁿ nchii Ty'oots'om m'aaⁿ ñ'eⁿ ndyu'.

3 Jesús t'ooⁿ, matsoom nnom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo njom', xeⁿ ticaluiixcoñe ts'aⁿ tixocandaa nntseijomñê cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om.

4 Ndo' tax'eeñe Nicodemo nnoom, matso:

—¿Chiuu nntsa'aa ts'aⁿ na nluuiñennaⁿ na jnda tquieñê? Ee tixocandaa nnc-jaaquiee'nnaaⁿ tsiatsjaaⁿ tsoñeeⁿ ndo' na nluuiñennaⁿ.

5 Jesús t'ooⁿ, matsoom nnom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya njom'. Xeⁿ ticaluiiñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ ndaatioo ndo' ñequio Espíritu, tixocanda^a nncjaquiee'ñê cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om.

⁶ Nc'e na nn'aⁿ jaa, jo' chii mati ndaaya mann'aⁿ joona. Maluaa' matseijomna' ts'aⁿ na tuiiñe cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo. Tseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om.

⁷ Tinttseiñ'eeⁿñena' ts'om' juu ñ'oom na matsjooya: “Maxjeⁿ jndei'na' na calui-indyo'xco'yo'.”

⁸ Ndi' na c'uaa cam'aaⁿ jndye, saa tileicantyyjo' yuu jnaⁿna', meiⁿ yuu wjaana'. Malaa'ti' matseijomna' na tileicala'noⁿ nn'aⁿ chiuu waa na tuiiñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu.

⁹ T'o Nicodemo, tsonnaaⁿaⁿ:

—Maxjeⁿ ticatsei'noⁿa.

¹⁰ Matso Jesús:

—Aa ljo', ndo' 'u t'maⁿ cwiluiindy^u na ma'mooⁿ ndaa^a nn'aⁿ Israel. Jo' chii ticatseitiu-uya na tileicatsei'noⁿ ñ'oommeiiⁿ.

¹¹ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya njom'. Matseinaⁿya cantyja na mantyyjiya, ndo' macwji'yuu'ndyo ljo' na jnda nty'ianooⁿ, saa 'o tiñe'calayu'yo' ñ'oom'ñeeⁿ.

¹² Jnda mamatseinaⁿya ndaa^a nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ 'naⁿ na niom tsjoomnancue cha cala'noⁿyo', saa tiñe'calayu'yo' ñ'oom'ñeeⁿ. Quia jo', ¿chiuu ya nnts'aa cha na nlayu'yo' ñ'oom na mañequia cantyja 'naaⁿ cañoom'luee?

¹³ 'Ee tjaa'naⁿ ts'aⁿ na jnda tjawa cañoom'luee cha nnda^a nntseicandii nn'aⁿ chiuu maca'na' na cal'ana na nlco'xcwena' ntyjii Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyena. Macanda ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaaⁿya cañoom'luee ntyjiya.

¹⁴ Quia ñet'om nn'aⁿ judíos jo ndo' ndyuaa yuu na tjaa nn'aⁿ c'om, quia jo' ty'iom Moisés cwii xjo na tuiina' cha'na catsuu cjoo' cwii ts'oom. Maluaa' matseijomna' na nnty'ioom nn'aⁿ ja ts'oom'naaⁿ na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaaⁿya cañoom'luee.

¹⁵ Luaa' nluii cha meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyo nntseixmaⁿ na ticanty-cwii na nncwando'.

Ty'o^ots'om m'aaⁿ na candya' ts'oom nn'aⁿ

¹⁶ Nc'e Ty'o^ots'om t'maⁿ waa na m'aaⁿ na candya' ts'oom nn'aⁿ tsjoomnancue, jo' chii Ja na ñennc^o na cwiluiindy^o Jnaaⁿ tquiaaⁿ na tuiindy^o cha ticwii cwii ts'aⁿ na nntseyu' ñ'eⁿndyo tixocatsuuñe. M'aaⁿ na ticantycwii na wando'.

¹⁷ Ja na cwiluiindy^o Jnda Ty'o^ots'om nchii jñoom ja quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha na cat'uiiya joona cantyja jnaaⁿna. Jom jñoom ja cha nnda^a nlui'n'maaⁿndyena.

¹⁸ Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntseyu' ñequio ja, ticat'uii Ty'o^ots'om juu cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ. Saa meiⁿquia ts'aⁿ na tiñe'catseyu', je' mamat'uiina' juu cantyja jnaaⁿ, ee na tiñe'catseyu' ñ'eⁿndyo na macanda ja cwiluiindy^o Jnaaⁿ.

¹⁹ Jnda mamat'uiina' nn'aⁿ na tyoolayu' ee ja na cwiluiindy^o naxuee jnda tyajacanooⁿya joona, saa neiiⁿtina' na cwila'jomndyena cantyja 'naaⁿ na jooⁿñe, ee cwil'ana yuu na ticatsantjomna'.

²⁰ Ee ticwii cwii ts'aⁿ na mach'ee natia, jeeⁿ jnoom'm ja na cwiluiindy^o naxueeñe. Tsaⁿñeeⁿ tiñe'catseijomñê ñ'eⁿndyo ja, ee jeeⁿ nquiaⁿaⁿ na nntseicanooⁿya natia na mach'eeⁿ.

²¹ Saa juu ts'aⁿ na mach'ee yuu na maty'iomyana', tsaⁿñeeⁿ matseijomñê ñ'eⁿndyo ja na cwiluiindy^o naxueeñe. Ndo' na ljo' cwiwitquioo'ya na cha'tso na mach'eeⁿ, mach'eeⁿ nc'e Ty'o^ots'om m'aaⁿ ñ'eⁿñê.

Matseinei'ti Juan cantyja 'naaⁿ Jesús

²² Jnda jo' jlui' Jesús Jerusalén ndo' já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿ ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ, mati jluii'â ñ'eⁿñê. Tyoma'nooⁿya ñ'eⁿñê ts'ondaa Judea. Tyom'aaⁿya jo' jo' cwantindy^o xuee. Ndo' jndye nn'aⁿ tquie'cañom jom na nleits'oomndye.

²³ Mati Juan tyotseits'oomñê nn'aⁿ cwii joo na jndyu Enón, manndyoo' Salim, ee majndye ndaatoo m'aaⁿ jo'. Ndo' tyo'oo nn'aⁿ na tyotseits'oomñê joona.

²⁴ Ee xjeⁿñeeⁿ tyooju' Herodes jom w'aancjo.

²⁵ Quia jo' nt'om nn'aⁿ judíos na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa jom, jla'ñ'eeⁿ ndyueena ñequio nc'iaana nn'aⁿ judíos na cwe' tquieya. Ee cwila'ntja'ndye naⁿñeeⁿ ñ'eⁿndyena cwaaⁿ cwii nnom na jndati tseixmaⁿ na cwiwits'oomndye nn'aⁿ. ¿Aa cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mañequiaa Juan, oo, aa cantyja 'naaⁿ Jesús?

²⁶ Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa Juan ty'entyjaa'na jom. Jluena nnoom:

—U ta na ma'mooⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om ndaayâ, juu ts'aⁿ na tyocañ'eⁿ ñ'eⁿndyu' xndyaa' jndaa Jordán, nquii na tjei'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿ ndaayâ, canty'ia', cwiwits'oomndye nn'aⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ, ndo' cha'tsondye nn'aⁿ cwi'oontyjo naxeeⁿeⁿ.

²⁷ Juan t'o^on ndaana, matsoom:

—Tjaa na ndaã nnts'aa ts'aⁿ xeⁿ nchii Ty'o^ots'om matseijndaa'ñê ljo' nntseixmaⁿ ts'aⁿ.

²⁸ Mancjo'yo' nquiu'yo' na ñetsjo^o cantyja 'naⁿya, ja nchii Cristo cwiluiindy^o. Ty'o^ots'om ty'ioom ts'iaaⁿ ja na catseijndo'a n'om nn'aⁿ na cala'jndaa'ndyena naquii' n'omna na cala'ljona Cristo.

²⁹ 'O cwila'noⁿ'yo' ñ'oom na tjañoom' na juu tsaⁿs'a na maco'ñom yuscu na macoco ñ'eⁿñê, masaa' yuscu'ñeeⁿ jom. Saa juu ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿ tsaⁿs'a'ñeeⁿ, nchii m'aaⁿ na lioo' na maco'ñom x'iaa' yuscu'ñeeⁿ. Nchii jo'. Cwiquioo na neiiⁿ na mandiiñe ñ'oom na matseineiⁿ x'iaa'. Maluaa' matseijomna' na matseicandaã'ñena' na neiⁿya cantyja 'naaⁿ Jesús.

³⁰ Jo' chii jeeⁿ xcwe na jom cjaaluiit'mañetyeeⁿ saa ja catseicjetina'.

Luaa nquii na jnaⁿ cañoom'luee

³¹ Tsoti Juan:

—Nc'e tsaⁿm'aaⁿ jnaaⁿ cañoom'luee, t'maⁿti cwiluiiñê, nchiiti cha'tsondye nn'aⁿ. Ja na cwe' ts'aⁿ ja, matseixmaⁿya cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue ndo' matseinaⁿya cantyja 'naaⁿna'. Saa nquii tsaⁿm'aaⁿ na jnaaⁿ cañoom'luee, cwiluiit'mañetyeeⁿ na cha'tso.

³² Ndo' macwji'yuu'ñê cantyja na jnda nty'iaaⁿaⁿ ñequio na jnda jñeeⁿ, saa tjaa'naⁿ ñeeⁿ juu ñe'co'ñom ñ'oom na macwji'yuu'ñê.

³³ Juu ts'aⁿ na maco'ñom ñ'oom na macwji'yuu'ñê, matseijomñe tsaⁿñeeⁿ na Ty'o^ots'om cwiluiiñe na mayuu'.

³⁴ Ee nquii na jñom Ty'o^ots'om jo ndaã nn'aⁿ, ñ'oom'm matseineiⁿ, ee candaã'ya mañequiaaⁿ Espíritu na cwiluiiñê naquii' ts'om.

³⁵ Nquii Ty'o^ots'om na cwiluiiñê Tsotyaaⁿya m'aaⁿ na candya' ts'oom Jnaaⁿ. Ndo' naquii' l'o jnda tqueeⁿ cha'tsoti na maniom.

³⁶ Mei'cwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñequio Jnda Ty'o^ots'om, matseixmaⁿ na ticanty-cwii na wando' añmaaⁿ. Saa 'ñeeⁿ juu na ticatseñ'oom'ñe na nntseyu' ñequio Jnaaⁿ, tsaⁿñeeⁿ xocandaⁿ na nncwando' añmaaⁿ. Tyeⁿ waa na matseiw'ii Ty'o^ots'om juu.

4

Jesús ñequio yuscu ts'ondaa Samaria

¹ Nn'aⁿ na cwiluiindy tmaaⁿ nn'aⁿ fariseos tyondyena na majndyendyeti nn'aⁿ teits'oomndye cantyja 'naaⁿ Jesús, nchiiti cantyja 'naaⁿ Juan.

² Saa na mayuu'cheⁿ nquii Jesús t'icatseits'oomñê nn'aⁿ. Macandaⁿ já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê, já l'aayâ ts'iaaⁿñeeⁿ.

³ Jo' chii quia na jñeeⁿ na luaa' cwilue fariseos'ñeeⁿ, jlueeⁿeⁿ ts'ondaa Judea ñ'eⁿndyô na nntsaayâ Galilea.

⁴ Ndo' na cwitsaayâ jo' jo' majndaa' na nncwinooⁿya ts'ondaa Samaria.

⁵ Jo' chii squiaayâ cwii tsjoom na jndyu Sicar ts'ondaa Samaria. Tsjoom'ñeeⁿ mandyoo' m'aaⁿna' yuu waa tyuaa na jndaa' José nnom tsotyeeⁿ Jacob.

⁶ Jo' jo' tyowaa tsui' na s'aa Jacob. Ndo' Jesús, na teijñaⁿaⁿ na jñoom nato, tjacjom nacañoom' tsui'ñeeⁿ. Ndo' jndâ tuee' quiajmeiⁿ'.

⁷ Xjeⁿñeeⁿ tyje'cañoom cwii yuscu Samaria jo' jo' na nncwji' ndaatoo. Matsoom nnom: —Quiaa' ndaatoo nnc'ua.

⁸ Ndo' já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê, xjeⁿñeeⁿ jndâ saayâ quii' tsjoom. Saalajndaayâ na nlcwaa'â ñ'eⁿñê.

⁹ Matso yuscu Samaria nnoom:

—¿Chiuu na macaⁿ ndaatoo nooⁿ, ee 'u cwiluiindyⁿ' ts'aⁿ judío ndo' ja cwiluiindyⁿ samaritana?

Luua' tso yuscu'ñeeⁿ nc'e nn'aⁿ judíos tiquila'tjoom'ndyena ñequio nn'aⁿ samaritanos.

¹⁰ T'o Jesús nnom, tsoom:

—Xeⁿ cwe' matsei'noⁿ' na jeeⁿ jnda tseixmaⁿ naya na ñe'cats'aa Ty'ooots'om 'u, ndo' xeⁿ matsei'noⁿ' ñeeⁿ cwiluiindyⁿ na macaⁿ'a ndaatoo njom', nntseity'oondyu' nooⁿ na cateijndeiya 'u, ndo' ja jndâ tquiaya cwii na matseijomna' ndaatoo na ñequiaana' na ticantycwii na wando'.

¹¹ Matso yuscu'ñeeⁿ nnoom:

—Ta, tjaa'naⁿ 'naⁿ c'oom' na nncwji' ndaatoo, ndo' tsui'waa, jeeⁿ njoomna'. Quia jo' ¿yuu nnc'oom'yu' ndaatoo'ñeeⁿ na nntseixmaⁿya na ticantycwii na wando'a?

¹² ¿Aa nnts'aacheⁿ'na' na mache' na 'u cwiluiit'maⁿndyu'ti' nchiiti weloo welooya Jacob? Ee jom tyo'om ndaa tsui'waa, mati ntseinaaⁿ ñequio quioo' ntsmeiiⁿ'eⁿ, ndo' tquiaaⁿ juuna' ndaa já.

¹³ T'o Jesús nnom, matsoom:

—Cha'tso nn'aⁿ na cwiwe ndaatooomeiiⁿ ndyⁿo na ñe'cwennda'na.

¹⁴ Saa nn'aⁿ na cwiwena ndaa na mañequia tixocats'aana' na ñecwetina ee nnts'aana' naquii' n'omna cha'cwijom ndaa na cwilei'woona' ts'om xo' na ticantquiee'na' na nnts'aana' na tijoom cantycwii na nnta'ndo'na.

¹⁵ Ndo' yuscu'ñeeⁿ matso:

—Jeeⁿ 'u Ta quiaa' ndaatooowaa' cha na tacandyⁿo na ñe'c'uatya, meiⁿ tantseicachju- undyⁿo na ñequii'cheⁿ na candyocwjii'a juuna'.

¹⁶ Matso Jesús nnom:

—Cja', cwaaⁿ sa', ndo' jndâ jo' quio'yo' ñjaaⁿ.

¹⁷ T'o yuscu'ñeeⁿ nnoom:

—Ja tjaa'naⁿ s'aya.

Matso Jesús nnom:

—Majo'ndyⁿo ñ'oom na matsⁿ' na 'u tjaa'naⁿ sa'.

¹⁸ Ee jndâ ñet'oom 'om sa' ndo' juu ts'aⁿ na m'aaⁿ ñ'eⁿndyu' je', nchii sa' jom. Cantyja na luua' waa, mayuu' ñ'oom tsu'.

¹⁹ Jndâ na jndii yuscu'ñeeⁿ ñ'oomwaa', tsoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, matsei'noⁿ'a na 'u cwiluiindyⁿ' profeta.

²⁰ Weloo weloo já nn'aⁿ samaritanos tyola't'maaⁿndyena Ty'ooots'om sjowaa. Saa 'o nn'aⁿ judíos cwindu'yo' wats'om t'maⁿ 'naⁿ'yo' Jerusalén jo' jo' cala't'maaⁿndye nn'aⁿ jom.

²¹ Matso Jesús nnom yuscu'ñeeⁿ:

—'U yuscu, catseiyu' ñ'oom na matsjoo njom' na manncue'ntyjo xjeⁿ na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ Tsotyaya meiⁿquiayuucheⁿ, nchii cwe' sjowaa oo Jerusalén.

²² 'O nn'aⁿ Samaria jeeⁿ cachjoo cwila'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ Ty'ooots'om, ndo' cwe' cwila't'maaⁿndyⁿo'to'yo' jom. Saa já nn'aⁿ judíos cwila'nooⁿ'yayâ 'ñeeⁿ cwila't'maaⁿndyô. Ee cantyja 'naaⁿyâ jo' na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ.

23 Saa manncue'ntyjō xjeⁿ, ndo' je' mamawe'ntyjō na joo nn'aⁿ na mayuu'cheⁿ na cwila't'maaⁿndye Tsotyaya, macaⁿna' na cala't'maaⁿndyena jom cantyja 'naaⁿ Espíritu na cwiluiiñê ndo' ñequio na mayoona. Ee l'ue ts'om Tsotyaya na luaa' cala't'maaⁿndye nn'aⁿ jom.

24 Ty'oots'om cwiluiiñê Espíritu. Jo' chii joo nn'aⁿ na ñe'cala't'maaⁿndye jom, macaⁿna' na c'omna nacje 'naaⁿ Espíritu Santo, ndo' ñequio na mayoona.

25 Matso yuscu'ñeeⁿ nnoom:

—Ja ntyjii na nncwje'cañoom Mesías, manqueⁿ na cwiluiiñê Cristo. Jom quia na nncwjeeⁿeⁿ, nntseinchoom'm cha'tso ñ'oommeiⁿ ndaaya.

26 Matso Jesús nnom:

—Manncō na matseinaⁿya ñ'eⁿndyu' cwiluiindyō nqueⁿ.

27 Majuu xjeⁿñeeⁿ jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyō ñ'eⁿñê squie'cañōōnyâ joona. Ticjawee' n'ōōnyâ na matseineiⁿ ñ'eⁿ cwii yuscu, saa meiiⁿ na ljo' tjaa'naⁿ na ta'x'aayâ 'ndyoo yuscu'ñeeⁿ: “¿Ljo' l'ue ts'om'?” oo na l'uuyâ nnom Ta Jesús: “¿Cwaaⁿ ñ'oom matseineiⁿ ñequio yuscum'aaⁿ?”

28 Ndo' 'ndii yuscu'ñeeⁿ tsjoo 'naaⁿaⁿ, tjalcweeⁿeⁿ tsjoom. Tjacatsoom ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo':

29 —Quio'yo' na nntsaacanty'ia'yo' cwii tsaⁿs'a na jndaⁿ tso noōⁿ cha'tso na tijo'ndyo na jndaⁿ ñes'aa. M'aaⁿ ts'ōōⁿ na juu cwiluiiñê Mesías.

30 Ndo' jlui' naⁿñeeⁿ tsjoomna, ty'ena yuu na m'aaⁿnyâ ñ'eⁿ Jesús.

31 Yocheⁿ na tyooquiena, jâ nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyō ñ'eⁿñê l'uuyâ nnoom:

—'U Maestro, cwa sa, cwa'.

32 Saa matsoom ndaayâ:

—Ja mañ'oⁿ cwii na nlcwaa'a na 'o ticaliu'yo'.

33 Quia jo' jâ na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaaⁿ jlanaaⁿ cheⁿncjooyâ ndaaⁿ nc'iaayâ. L'uuyâ:

—¿Aa nnts'aacheⁿna' na jndyōñ'oom cwii ts'aⁿ na nlcwaaⁿaⁿ?

34 Saa matso Jesús ndaayâ:

—Luaa waa na matseijomna' nantquie 'naⁿya, na cats'aaya yuu na l'ue ts'om nqueⁿ na jñoom ja, hasta na jndaⁿ jndaⁿ ts'iaaⁿ na ty'ioom ja.

35 'O waa ñ'oom tjañoom' na cwindu'yo' na ñequiee chi' cwii tjoō ndo' nntyjeendye nn'aⁿ. Saa ja matsjōō ndaa'yo': Caleity'iom ndaa'yo', ndo' canty'ia'yo' ndiocheⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ cha'cwijom ntjom na jndaⁿ tmaⁿ na nncwantjom ts'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om. Matseijomna' joona na jndaⁿ tue'ntyjō xjeⁿ na ntyjeeñe ts'aⁿ.

36 Juu ts'aⁿ na matyjee ntjom na jndaⁿ tue' waa na mawantjoom ee matseitjoom nn'aⁿ na nndaana na ticantycwii na cwita'ndo'na. Ndo' na luaa' waa, juu ts'aⁿ na manom' ntjom ñecwiixjeⁿ na ññequiaana' na neiiⁿeⁿ cha'xjeⁿ juu ts'aⁿ na matyjee ntjom.

37 Ee juu ñ'oom na cwilue nn'aⁿ na cwii ts'aⁿ manom' saa cwiicheⁿ ts'aⁿ matyjeeñe, ñ'oom na mayuu' jo'.

38 Na majñōōⁿya 'o naquii' ts'iaaⁿ 'naⁿya matseijomna' cha'cwijom na cwitsacaty-jeendyo' yuu na nchii ncjo'yo' jla'catō'yo' ts'iaaⁿ. Nt'omcheⁿ nn'aⁿ jndaⁿ jla'nchu'na na nncuaa ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om naquii' n'om nn'aⁿ ndo' 'o jndaⁿ macwitsaquie'yo' ts'iaaⁿñeeⁿ.

39 Ndo' jndyendye nn'aⁿ samaritanos tsjoom'ñeeⁿ tyola'yu'na ñ'eⁿ Jesús, cwe' nc'e ñ'oom 'ndyoo yuscu'ñeeⁿ na tjei'yuu'ñe ndaana na matso: “Jndaⁿ t'mōōⁿ noōⁿ cha'tso na tijo'ndyo na jndaⁿ ñes'aa.”

40 Jndaⁿ na tqwie'cañom nn'aⁿ samaritanos'ñeeⁿ yuu na m'aaⁿ Jesús, tyotaⁿna nnoom na caljoo'ñê ñ'eⁿndyena, ndo' ljoo'ñê tsjoomna we xuee.

41 Ndo' quia tyondyena ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, jndyendyetina tyola'yu'na.

42 Ndo' tyoluena nnom yuscu'ñeeⁿ:

—Je' tachii macandā cwe' ñ'oom na tsu', jo' chii cwilayuu'â. Ee mancjootyayâ jndā jndyaayâ ñ'oom ñ'om. Je' cwila'noo'â na jom mayuu'che' cwiluiñê Cristo na macwji'n'maa'ñê nn'a' tsjoomnancue.

Sein'ma' Jesús jnda ts'a' na cwiluiit'ma'ñe

⁴³ Ndo' quia na jndā teinom we xuee'ñee' jlui' Jesús jo' jo'. Saalcwaa'â ñ'e'ñê Galilea.

⁴⁴ Ee manquityee' tjei'yuu'ñê na ticala't'maa'ndye nn'a' cwii profeta na mañe'cwii ndyuaa'n'a' ñ'e'ndyena.

⁴⁵ Ndo' quia na squiaayâ Galilea ñ'e'ñê nn'a' na m'a' jo' jo' jee' neii'na jom, jla'ljona jom. Ee mati joona ty'ena Jerusalén quia tuee' ncuee Pascua, ndo' nty'iaana cha'tso 'naa' t'ma' na tyoch'ee' jo' jo'.

⁴⁶ Jndā jo' saanndaa'â ñ'e'ñê Caná ts'ondaa Galilea, yuu na seicwaquee' ndaa na s'aana' winom. Ndo' tsjoom Capernaum tyom'aa' cwii ts'a' na cwiluiit'ma'ñe cantyja 'naa' gobiernom. Tyochjoo, jnda tsa'ñee', m'aa' na wii'.

⁴⁷ Quia na jndii tsa'ñee' na jndā squiaayâ Galilea ñ'e' Jesús na jnaa'yâ Judea, tja tsa'ñee' na m'aa'yâ. S'aa ty'oo nnoom na cja' waa', na catsein'maa' tyochjoo jnda, ee juu mañe'cue'.

⁴⁸ Ndo' matso Jesús nnom:

—'O maxje' tixocala'yuy' na waa najndo' xe' ticanty'ia'ndaa'y' na nnts'aa yuu na xocandaa' na nluii na cwe' ts'a' nnts'aa.

⁴⁹ Nquii ts'a' na cwiluiit'ma'ñe ñ'e' gobiernom t'o' ndyoo Jesús. Tso:

—Jee' 'u Ta, maje'ndyo cja' w'aya, cwii tyoowe' ti'jndaaya.

⁵⁰ Tso Jesús nnom tsa'ñee':

—Cja' ee maxje' nlco'yana' tyochjoo jnda'.

Ndo' juu tsa's'a'ñee' seiyoom'm ñ'oom na tso Jesús. Tjalcwee'n'e' wa'n'a'.

⁵¹ Ndo' yoche' na mawjaawe'n'e' Capernaum, tquiocatjomndye mosoom'm. Jla'candiina jom, jluena:

—Jndā wjaaco'yana' tyochjoo jnda'.

⁵² Tax'ee' ndaa' na'ñee' ljo' xje' jna'na' na tjaco'yana' jnaa'. Ndo' t'oo na'ñee' nnoom:

—Wjache' chjooti na teinom na quiajmei' 'ndii tycu na matseicon'a' jom.

⁵³ Quia jo' tsoty' tyochjoo'ñee' sei'noo'q' na mañe'juu xje'ñee' tso Jesús nnoom na nlco'yana' tyochjoo jnaa'. Ndo' seiyoom'm ñ'e' Jesús, mati cha'tsondye nn'a' wa'n'a'.

⁵⁴ Luaa' ts'iaa' na jndā we na s'aa Jesús na tue'n'e' Galilea na jnaa' Judea, na juu ts'iaa'ñee' tixocaluii na cwe' mei'nquia ts'a' nnts'aa.

5

Sein'ma' Jesús ts'a' yuu waa peila

¹ Jndā na tuui nmei', saayâ Jerusalén ñ'e' Jesús ee tyowaa xuee na jaa nn'a' judíos cwila't'maa'ndyo.

² Nnom tsjoom Jerusalén tyowaa cwii 'ndyoots'a t'ma' na jla'cajndyuna 'Ndyoots'a Canma'. Manndyoo' juuna' tyowaa cwii peila t'ma' na ñequio ñ'oom hebreo jndyuna' Betesda. Ndioche' peila'ñee' niom 'om l'aa na cwe' wanaa'to.

³ Naquii' l'aa'ñee' tyoma' cwii tmaa' nn'a'wii, ñ'e' nn'a' na nchjaa', ñ'e' nn'a' na tileic'ooca', ñequio nn'a' na jndā teintjei' luee, nc'ee'. Tyomeindoo'na na nleiwoo' ndaatoo na ñjom peila'ñee'.

⁴ Ee tquiache' tquia mandyocue cwii ángel na matseitsja' ndaatoo'ñee'. Ndo' quia na jndā tuui na ljo', juu ts'a' najndyee na nncuo' jo' jo', nn'ma' mei'nquia tycu na matjom.

⁵ Jo' jo' tyom'aa' cwii tsa's'a' na jndā ntquiuu nchoo' quii nchoo' ñee' chu na wii'.

⁶ Nty'iaa' Jesús juu na waa. Ndo' nc'e' na ntyjee' na jndā teijndye xuee na matjom na luaa', matsoom nnom:

—¿Aa ñe'can'ma'?

⁷ Ndo' t'ò ts'aⁿ na wii' nnoom. Matso:

—Ta, tjaa' ñeeⁿ nnchjeeñe ja quii' ndaa quia na cwitsjana', ee yocheⁿ na matseijndo, cwiicheⁿ ts'aⁿ jnda teinom' ja.

⁸ Ndo' matso Jesús nnom:

—Quicantyja', catseilcwiindyu' tsue' ndo' cja'ca'.

⁹ Mañoom' tco'yana' tsaⁿ ñeeⁿ, n'maaⁿ. Jnda jo' seilcwiiñê tsuee 'naaⁿaⁿ, to^ooⁿ na tjacaⁿ. Ndo' xuee' ñeeⁿ xuee na jaa nn'aⁿ judíos cwita'jndyaaya.

¹⁰ Cwe' jo' nt'om nn'aⁿ judíos tyoluena nnom juu ts'aⁿ na jnda n'maⁿ:

—Je' xuee na cwita'jndyaaya. Ljeii na matsa'ntjomna' tinguiaana' na wanaaⁿ na nncja'ñ'oom' tsue'.

¹¹ T'ò tsaⁿ ñeeⁿ ndaana:

—Nquii ts'aⁿ na sein'maⁿ ja matso no^o na catseilcwiindyò tsuee 'naⁿya ndo' cjoñ'oⁿya juuna'.

¹² Ta'x'ee naⁿ ñeeⁿ nnoom, jluena:

—¿Ñeeⁿ juu tsaⁿ ñeeⁿ na matso njom' na catseilcwiindyu' tsue' ndo' cja'ca'?

¹³ Saa juu ts'aⁿ na jnda n'maⁿ ticaljeiiⁿ 'ñeeⁿ sein'maⁿ jom. Ee nc'e jndye nn'aⁿ tyom'aⁿ jo' jo', jo' chii teindyoo Jesús.

¹⁴ Jndanquia ljeii Jesús tsaⁿ ñeeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Matsoom nnom:

—Je' queⁿ cwenta, jnda n'maⁿ, cja'meintyje' na matsei'tjoondyu' nnom Ty'o^ots'om cha tintjom' cwii na cwajndiiticheⁿ.

¹⁵ Ndo' tsaⁿ s'a' ñeeⁿ tjacatsoom ndaa nn'aⁿ judíos na nquii Jesús sein'maⁿ jom.

¹⁶ Cwe' nc'e jo' tyol'uee nn'aⁿ judíos ñeeⁿ na cat'uiina' Jesús. Tyoo' n'omna na nla'cuee'na jom, ee tyoch'eeⁿ ts'iaaⁿmeiⁿ meiⁿ xuee na cwita'jndyeena.

¹⁷ Saa Jesús t'ooⁿ ndaana, tsoom:

—Tsotyaya ñequii'cheⁿ mach'eeⁿ ts'iaaⁿ, ndo' mati ja.

¹⁸ Jnaaⁿ ñ'oomwaa' nn'aⁿ judíos ñeeⁿ tyoo' ti n'omna na nla'cuee'na jom. Ee cantyja na cwitjeii'na cwenta nchii macanda na seitjooñê cantyja 'naaⁿ xuee na cwita'jndyeena, saa mati nquiuna na seitjooñê na tsoom na Ty'o^ots'om cwiluiiñe Tsotyeen, ee na laa'ti' mach'eeⁿ na ñe'cwii cwiluiiñê ñ'eⁿ.

Waa najndei na matseixmaⁿ Jnda Ty'o^ots'om

¹⁹ Quia jo' matso Jesús ndaa naⁿ ñeeⁿ:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matseinaⁿya ndaa'yo'. Ja na cwiluiindyò Jnda Ty'o^ots'om, ticalatiuu'yo' na ñequii' cantyja na l'ue ts'ooⁿ nnts'aa. Ja ñequii'cheⁿ cantyja na manty'ia na mach'ee Tsotyā, jo' na mats'aa. Ee ja na cwiluiindyò Jnaaⁿ, ñequii'cheⁿ mats'aa cha'xjeⁿ na manty'iaya na mach'eeⁿ.

²⁰ Ee Tsotyaya m'aaⁿ na candya' ts'oom ja na cwiluiindyò Jnaaⁿ. Ma'mooⁿ no^o cha'tso na mach'eeⁿ. Ndo' m'moⁿtyeeⁿcheⁿ ts'iaaⁿ na t'maⁿti na cats'aa cha cats'aana' na cjaawee'ticheⁿ n'om'yo'.

²¹ Ee cha'xjeⁿ nquii Tsotyaya mañequiaaⁿ na cwitando' l'oo, mati ja na cwiluiindyò Jnaaⁿ meiⁿquia ts'aⁿ na l'ue ts'ooⁿ mañequia na tseixmaⁿ na ticantycwii na wando'.

²² Tsotyaya meiⁿcwii ts'aⁿ ticu'xeeⁿ. Saa l'oo ja na cwiluiindyò Jnaaⁿ jnda tquiaaⁿ cha'waati na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ.

²³ Ee l'ue ts'oom na ñecwii xjeⁿ cala't'maaⁿndye nn'aⁿ ja na cwiluiindyò Jnaaⁿ, cha'xjeⁿ cwila't'maaⁿndyena jom. Saa meiⁿcwil'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na tiñe'catseit'maaⁿñe ja na cwiluiindyò Jnaaⁿ meiⁿ Tsotyaya ticatseit'maaⁿñe tsaⁿ ñeeⁿ.

²⁴ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo'. 'Ñeeⁿ juu na mandii ñ'oom 'ndyo ndo' matseyu' ñequio nqueⁿ na jñoom ja, juu tsaⁿ ñeeⁿ matseixmaⁿ na ticantycwii na wando', meiⁿ ticatu'xeⁿñe cantyja jnaaⁿ. Ñeseixmaⁿ na ts'oo juu saa je' matseixmaⁿ na ticantycwii na wando'.

25 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo'. Nncue'ntyjo xjeⁿ ndo' je' mawe'ntyjona' quia na ndye nn'aⁿ na jnda tja jndye ja na cwiluiindyo Jnda Ty'oots'om. Ndo' nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'e'ndyo ñequia na nnta'ndo'na.

26 Ee cha'xjeⁿ nquii Tsotyaya matseixmaaⁿ na wanoom'm cantyja 'naaⁿ nqueⁿ, malaa'ti' jnda tquiaaⁿ nooⁿ na cwiluiindyo Jnaaⁿ, na matseixmaⁿya na wando'a cantyja 'naⁿ nncō.

27 Ndo' jnda tquiaaⁿ najndei na matseixmaaⁿ na ja nncu'xaⁿ nn'aⁿ cantyja jnaaⁿna, nc'e cwiluiindyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

28 Tacal'a'yo' na jeeⁿ cwijaawee' n'om'yo' na luaa' tsjoo ee nncue'ntyjo xjeⁿ na cha'tso l'oo na too'ndye ndei'luaa, ndyena jndyeya.

29 Joo nn'aⁿ na jnda ñel'a na maty'iomyana', nntando'xcona na ticantycwii na cwita'ndo'na. Saa joo nn'aⁿ na tyoolaxmaⁿ na maty'iomyana', nntando'nnda'na na nnt'uiityeⁿna' jona.

Waa najndei na matseixmaⁿ Jesús

30 'Tjaa na ndaa nnts'aa cantyja na matseixmaⁿ nncō. Cha'xjeⁿ na matseijndo' Ty'oots'om ts'ooⁿya, jo' na macu'xaⁿ. Ndo' macu'xaⁿya cha'xjeⁿ na maty'iomyana'. Ee nchii mal'uee'ndyo na nluii yuu na l'ue ts'ooⁿ nncō. Mal'uee'ndyo na nnts'aa yuu na l'ue ts'om Tsotyā na jñom ja quii'ntaaⁿyo'.

31 Xeⁿ macwji'yuu'ndyo cantyja 'naⁿya, ticajnda ñ'oom'ñeeⁿ.

32 Saa m'aaⁿ cwiicheⁿ na macwji'yuu'ñe cantyja 'naⁿya, majuu Juan. Ndo' ntyjiiyaya na juu ñ'oom'ñeeⁿ tseixmaⁿna' na mayuu'.

33 Mancjo'yo' jñom'yo' nn'aⁿ na m'aaⁿ ndo' ñ'oom na tjei'yuu'ñê cantyja 'naⁿya, ñ'oom na mayuu' juuna'.

34 Saa ja ticantycwii' ts'ooⁿ ñ'oom na cwitjei'yuu'ndye nn'aⁿ cantyja 'naⁿya. Luaa' matsjoo cha ndaa nncwji'n'maa'ndyo 'o.

35 Juan'ñeeⁿ tyoseixmaaⁿ cha'cwijom lámpara na matseixueena' jo ndaa nn'aⁿ. Ndo' 'o xjeⁿ na ñet'oom t'om'yo' na neiⁿyo' ee nquii'yo' ñ'oom na tyoñequiaaⁿ cha'cwijom seixueeña' naquii' n'om'yo'.

36 Saa waa ñ'oom na macwji'yuu'ñena' cantyja 'naⁿya na t'maⁿti cwiluiñena', nchiiti ñ'oom na tjei'yuu'ñe Juan. Joo ts'iaaⁿ na tquiaa Tsotyaya na catseicandaa'ndyo na mats'aa, jona' cwitjei'yuu'ndyena' cantyja 'naⁿya na nqueⁿ jñoom ja.

37 Ndo' nqueⁿ na jñoom ja quii'ntaaⁿyo' macwji'yuu'ñê cantyja 'naⁿya naquii' ñ'oom'm. 'O meiⁿjom ndii' tyoondye'yo' jñeeⁿeⁿ, meiⁿ na nnty'ia'yo' chiuu waaⁿ.

38 Meiⁿ ñ'oom'm tic'oomna' naquii' n'om'yo', ee 'o tiñe'cala'yu'yo' ñequio ja na jñoom.

39 Tcuu tcuu cwila'naⁿyo' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljei teiyo ee cwila'tiuu'yo' cwe' na cwil'a'yo' na ljo', jo' na nda'yo' na ticantycwii na cwitando'yo' jo nnoom. Ndo' jona' cwitjei'yuu'ndyena' cantyja 'naⁿya.

40 Saa tiñe'cala'jomndyo' cantyja 'naⁿya cha ndaa nllaxmaⁿyo' na ticantycwii na cwitando'yo'.

41 'Ja ticantycwii' ts'ooⁿ na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ ja.

42 Ee matsei'noⁿa cantyja 'naⁿyo' na juu na m'aaⁿ Ty'oots'om na candya' ts'oom nn'aⁿ, ticala'xmaⁿyo' jo'.

43 M'aaⁿya quii'ntaaⁿyo' ñequio xuee' Tsotyaya, saa 'o ticala'ljo'yo' ja. Saa xeⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ nncwjee' ñequio xuee' nquii, maxjeⁿ nla'ljo'yo' juu.

44 'O cwil'ue'yo' na nla't'maaⁿndye nc'ia'yo' 'o, saa tical'ue'yo' na ntseit'maaⁿñe nquii Ty'oots'om 'o. Ndo' na luaa' cwil'a'yo', tixocandaa nla'yu'yo' ñ'e'ndyo.

45 Saa ticala'tiuu'yo' na manncotyā nntsjoō jnaⁿyo' nnom Tsotyā. M'aaⁿ cwiicheⁿ na mañequiaa jnaⁿyo', manquiti Moisés, tsaⁿ na jeeⁿ cwicantycwii' n'om'yo'.

46 Xeⁿ cwila'yu'yo' ñequio Moisés, quia jo' mati nla'yu'yo' ñ'e'ndyo, ee seiljeiⁿ cantyja 'naⁿya.

⁴⁷ Saa xeⁿ 'o tiñe'cala'yuyoyo' ñ'oom na seiljeiⁿ, quia jo' ¿chiiu ya nla'ayo' na nla'yuyoyo' ñ'oom na matseinaⁿ?

6

Tquiaa Jesús na tcwa' 'om meiⁿ nn'aⁿ

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

¹ Jnda teinom na nmeiⁿ, teity'ioo'â ndaaluee Galilea ñ'eⁿ Jesús na mati jndyu juuna' Tiberias.

² Ndo' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye ty'entyjona naxeeⁿ ee jnda nty'iaandaana ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyoch'eeⁿ na tyotsein'maaⁿ nn'aⁿwii.

³ Quia jo' já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ, saawaayâ cwii sjo ñ'eⁿñê. Jo' jo' saawindyuaandyô.

⁴ Ndo' quia ljo' manndyoo' nncuee' xuee pascua na jaa nn'aⁿ judíos cwilacwjaaya canmaⁿ.

⁵ Ndo' Jesús jleity'iom nnoom, manty'iaaⁿ jnda manquioque cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye. Quia jo' matsoom nnom Felipe:

—¿Yuu nla'jndaaya nantquie cha ndaa nlcwa' cha'tsondye naⁿm'aⁿ?

⁶ Luaa' matsoom cha nleitquioo' chiiu m'aaⁿ ts'om Felipe. Ee nqueⁿ mantyjiicheeⁿ ljo' nnts'aaⁿ.

⁷ T'o Felipe nnoom, matso:

—Meiⁿ xeⁿ we siaⁿnto s'om denarios na nlacatsuuya na nla'jndaaya ntyoo', saa maxjeⁿ xocwijndei juuna' na nlcwa' cwii cwii joona meiⁿ ñe'chjoowi'.

⁸ Cwii ncjoondyô nn'aⁿ na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaaⁿ, tsaⁿ na jndyu Andrés, tyjee Simón Pedro, matso nnom Jesús:

⁹ —Ñjaaⁿ m'aaⁿ cwii tyochjoo na maleiñ'oom 'om taⁿ tyoo' na tuiina' ñequio jndaatyoo' lqueeⁿ cebada ñ'eⁿ we catscaa chjo na jnda jneiⁿ saa ¿cwaaⁿ ndaa' nmeiⁿ na jndyendye nn'aⁿ?

¹⁰ T'o Jesús, matsoom ndaayâ:

—Candu'yo' ndaa nn'aⁿ na cwindyuaandyena.

Ndo' jo' jo' jndye jnda nch'u niom. Quia jo' teindyuaandyee nn'aⁿ, ndo' tuee' cha'na 'om meiⁿndye naⁿnom.

¹¹ Quia jo' to'ñom Jesús ntyoo'ñeeⁿ. Tquiaaⁿ na quianl'uaa' Tsotyeeⁿ cantyja 'naaⁿ joona'. Jnda jo' tyoc'oom joona' ndaa já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê. Ndo' já t'ooⁿyâ joona' ndaa nn'aⁿ na meindyuaandyee. Ndo' malaa'ti' s'aaⁿ ñequio calcaa nch'u, cwanti na ñe'catquiina na cwii cwiindyena.

¹² Jnda na tjacjoona, quia jo' ndaa já na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê tsoom:

—Cala'tjom'yo' ntaⁿ cajnda na 'ndiina' cha tints'aana' na cwe' nlei'ndaa'na'.

¹³ Ndo' jlatjooⁿyâ ntaⁿ ntyoo' na 'ndiina' na tcwa' naⁿñeeⁿ na tuiina' ñ'eⁿ jndaatyoo' cebada. Jla'catoo'â canchoo'we tsquiee ñ'eⁿ joona'.

¹⁴ Ndo' naⁿñeeⁿ, jnda na nty'iaana ts'iaaⁿñeeⁿ na s'aaⁿ na ma'moⁿna' na waa najndei na cwiluiñê, tyoluena:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿs'am'aaⁿ cwiluiñê nquii profeta na mawaa ljei na matsona' na nncwje'cañoom tsjoomnancue na ñnequiaa ñ'oom' Ty'oots'om.

¹⁵ Ndo' sei'noⁿ Jesús na mawaa xjeⁿ na nnquioc'om naⁿñeeⁿ jom ndo' ñequio najndei'na' na nlqueⁿna jom na nluiñê rey. Cwe' jo' cwicheⁿ cwii ndii' tjannaaⁿ na ñenqueⁿ jo sjo.

Tjaca Jesús nnom ndaaluee

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

¹⁶ Ndo' quia na tuee' na jnda tmaaⁿ, já nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na cala'jomndyô ñ'eⁿñê, saacuaayâ, squiaayâ 'ndyoo ndaaluee.

17 Jo' jo' tuooꝑâ cwii w'aandaa, na nncwity'ioo'â ndaaluee na nntsquiaayâ Capernaum. Ndo' quia tuee' na teijaaⁿ, ticando' na nncwje'cañoom jâ.

18 Ndo' nc'e na jndei tío jndye tyotseiwena' ndaaluee'ñeeⁿ.

19 Jo' chii ñe'om oo yom kilómetros jnda tjacaa w'aandaa'ñeeⁿ na cwicantyjaandyô n'oom pala'. Xjeⁿ'ñeeⁿ nty'iaayâ na mandyocaa Jesús nnom ndaaluee na matseican-dyoo'ñê na m'aaⁿyâ. Jeeⁿ ndya' jla'catyuendyô.

20 Tsoom ndaayâ:

—Mannco luaañe, tilacatyuendyo'.

21 Jeeⁿ ndya' neiⁿyâ s'aana' na to'ñooⁿyâ jom ts'om w'aandaa. Ndo' mantyjacheⁿ tue'cañoom juuna' yuu na cwitsaayâ.

Cwil'uee nn'aⁿ Jesús

22 Ndo' teincoo cwiicheⁿ xuee, nn'aⁿ na jndyendye na ljoo'ndye xndyaa' ndaaluee yuu na tquiaa Jesús na tcwa'na, tyoqueⁿna cwenta na ñe'cwii w'aandaa chjoo ñetuaa. Tjañjoom' n'omna na tícuooⁿ juuna' ñequiondyô jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ.

23 Saa nt'omcheⁿ l'aandaa nch'u na jnaⁿ Tiberias, tquie'cañomna' yuu na tcwa' naⁿ'ñeeⁿ ntyoo'ñeeⁿ na jnda tquiaa Ta Jesús na quianl'uaa' Tsotyeeⁿ.

24 Quia jo' tuo naⁿ'ñeeⁿ l'aandaa nch'u'ñeeⁿ. Ty'ena tquiena Capernaum na ty'ecal'ueena Jesús. Ee jla'noⁿ'na na tac'oomñê yuu na tquiaaⁿ na tcwa'na, meiⁿ jâ nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿ'ñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ.

Jesús cwiluiñê tyoo' na cwita'ndo' nn'aⁿ

25 Ndo' quia na jnda jliuna Jesús cwiicheⁿ xndyaa' ndaaluee, tyoluena nnoom:

—Maestro, ¿ljo' xjeⁿ jndyo' luaa?

26 T'ooⁿ ndaana, matsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ na matsjoo ndaa'yo'. 'O cwil'ue'ya'yo' ja nchii nc'e na nty'ia'yo' ts'iaaⁿ na s'aa na tixocandaa nts'aa cwe' meiⁿquia ts'aⁿ saa cwe' nc'e na tcwa'yo' tyoo' na tquiaana' na tjacjo'yo'.

27 'O cwijoo' n'om'yo' na nleijndaa' nantquie, ndo' joona' 'naⁿ na cwilei'ndaa'. Saa ticaty'iomna' na cwil'a'yo' na ljo'. Calajnda'yo' na nliu'yo' cwii na cha'cwijom nantquie na cantyja 'naaⁿ juu jo' nla'xmaⁿ'yo' na ticantycwii na cwitando'yo'. Ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee ñequia juu na matseijomna' nantquie naquii' n'om'yo' ee Tsotyaya Ty'oots'om ma'mooⁿ na jnda tqueeⁿ ja ts'iaaⁿmeiiⁿ.

28 Quia jo' nt'omndyena jluena nnoom:

—¿Ljo' macaⁿ'na' na cal'aayâ cha na nncjaawee' ntyjii Ty'oots'om jâ?

29 T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Luaa waa na l'ue ts'oom ñ'eⁿ'ndyo' na cala'y'u'yo' ñequio ja na jñoom.

30 Jo' chii t'ooⁿ nnoom:

—¿Cwaaⁿ cwii nnom na nntsa' nnty'iaayâ na tixocaluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa cha m'moⁿ'na' ndaayâ na waa na cwiluiindyu' ndo' cha na nla'yuu'â ñ'eⁿ'ndyu'?

31 Nquiee weloo welooya tyocwa'na maná quia tyom'aⁿna ndyuaa yuu na tjaa nn'aⁿ c'om, cha'xjeⁿ na matso ljeii ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeii: “Tquiaa Ty'oots'om tyoo' na jnaⁿ cañoom'luee na tcwa'na.”

32 T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo'. Juu maná na tquiaa Moisés nchii cwiluiñena' tyoo' na jnaⁿ na m'aaⁿ Ty'oots'om. Saa nquii Tsotyaya mañequiaaⁿ juu na mayuu' na jnaⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee na matseijomna' juu cha'na tyoo'.

33 Juu na cwiluiñê tyoo' na mañequiaa Ty'oots'om, cañoom'luee jnaⁿ jndyocue. Juu mañequiaa na la'xmaⁿ nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'na.

34 Quia jo' tyoluena nnoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, ñenquii'cheⁿ quiaa' tyoo'meiⁿ ndaayâ.

³⁵ Ndo' t'o Jesús ndaana, matsoom:

—Ja cwiluiindyö tyoo' na mañequiaya na la'xmaⁿ nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'na. Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na nntioñe l'oo, matseijomna' juu cha'cwijom ts'aⁿ na jnda tjacjoo' na macwa'. Ndo' ñeeⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyö nguioo na teiiⁿ naquii' ts'om cha'na quia ma'uu ts'aⁿ ndaa.

³⁶ Saa cha'na ñ'oom na jnda tsjoöya ndaa'yo', meiiⁿ na jnda nty'ia'ndaa'yo' ts'iaaⁿ na mats'aa, maxjeⁿ t'icala'yu'yo'.

³⁷ Cha'tso nn'aⁿ na mañequiaa Tsotyaya l'oo, nntioondyena l'oo. Ndo' ñeeⁿ juu ts'aⁿ na nntioñe l'ooya tijoom nnts'aa na tico'ñeⁿ juu.

³⁸ Ee ja na jnaaⁿya caáoom'luee nchii na jndyö na cats'aa ljo' na l'ue ts'ooⁿ. Saa jndyö na cats'aaya yuu na l'ue ts'om nqueⁿ na jñoom ja.

³⁹ Ndo' Tsotyaya na jñoom ja luaa waa na l'ue ts'oom na cats'aa, na cha'tsondye nn'aⁿ na jnda tquiaaⁿ l'ooya, meicwiindyö joona ticatsuuñe añmaaⁿ. Ndo' xuee na macanda ñequeia na nnta'ndo'xco cha'tsondye joona.

⁴⁰ Ee Tsotyaya l'ue ts'oom na cha'tsondye nn'aⁿ na cwinty'iaa ja na cwiluiindyö Jnaaⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿndyö nnto'ñoomna na ticantycwii na cwita'ndo'na. Ndo' xuee na macanda ja ñequeia na nnta'ndo'xco joo nn'aⁿ na jnda tja.

⁴¹ Jnda na tso Jesús ñ'oomwaa', tyola'ncjoo'ndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ ñ'oom na tsoom: “Ja cwiluiindyö tyoo' na jnaaⁿya cañoom'luee.”

⁴² Ee tyoluena:

—Jesús'm'aaⁿ! ¿aa nchii jnda José jom? Cwita'jnaaⁿa tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ. ¿Chiuu na tsoom na jnaaⁿ cañoom'luee, jndyocueeⁿ?

⁴³ T'o Jesús, matsoom ndaa na ñeeⁿ:

—Tala'ncjoo'ndyo' cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'.

⁴⁴ Ee tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na ndaa nntioñe l'oo xeⁿ nchii Tsotyaya na jñoom ja nnts'aaⁿ na cats'aa tsaⁿñeeⁿ na ljo'. Ndo' xuee na macanda ja nnts'aa na nncwando'xco tsaⁿñeeⁿ.

⁴⁵ Ee profetas, waa ñ'oom na jla'ljeiina na matsona': “M'moⁿ Ty'oöts'om ndaa cha'tso nn'aⁿ.” Luaa' ñe'catsona' na ticwii cwii ts'aⁿ na jnda jndii ñ'oom na ma'moⁿ Ty'oöts'om ndo' jnda sei'noⁿ juuna', tsaⁿñeeⁿ nntioñe l'ooya.

⁴⁶ Ñ'oomwaa' tica'moⁿna' na jnda nty'iaa' ts'aⁿ Tsotyaya Ty'oöts'om. Macanda ja na jñoom quii'ntaaⁿyo', ja jnda nty'ianooⁿya jom.

⁴⁷ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoö ndaa'yo', ñeeⁿ juu na matseyu' ñ'eⁿndyö juu matseixmaⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ.

⁴⁸ Ja cwiluiindyö tyoo' na mañequiaya na cwita'ndo' nn'aⁿ.

⁴⁹ Weloo weloo'yo' tcwa'na maná jo ndyuaa yuu na tjaa nn'aⁿ c'om, ndo' tjana.

⁵⁰ Ja cwiluiindyö tyoo' na jnaaⁿya cañoom'luee. Meicwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nlcwa', tixocatsuuñe.

⁵¹ Ja na jnaaⁿya cañoom'luee cwiluiindyö tyoo' na mañequiaya na cwita'ndo' nn'aⁿ. Meicwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nlcwa' tyoo'waa mamatseixmaⁿ na ticantycwii na wando'. Ndo' juu tyoo' na mañequiaya cha na nnta'ndo'na jo nnom Ty'oöts'om, seii'a cwiluiñe Jo'.

⁵² Ñ'oomwaa' s'aana' na jla'ncjoo'ndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ ñequeo ncl'iaana. Tyoluena:

—Manquiuuya na xocandañe ñequeiaa tsa'm'aaⁿ seiiⁿeⁿ na nntquiaa.

⁵³ Quia jo' tsoticheⁿ Jesús ndaana:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoö ndaa'yo', xeⁿ ticatquie'yo' seii' ja na cwiluiindyö ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee ndo' na cwe'yo' nioom'a, ticala'xmaⁿyo' nn'aⁿ na tando' añmaaⁿ.

⁵⁴ Nquii ts'aⁿ na jnda tquii seii'a ndo' jnda t'uu nioom'a tseixmaⁿ na ticantycwii na wando'. Ndo' xuee na macanda nnts'aaya na nncwando'xcoom.

⁵⁵ Ee seii'a matseixma^{na} nantquie na tjacantyja naya ndo' nioom'a matseixma^{na} juu na nnc'uu ts'aⁿ na tjacantyja naya.

⁵⁶ Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na maquii seii'a ndo' ma'uu nioom'a, tyeⁿ matseitjoom'na' tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿndyo, ndo' tyeⁿ matseitjoom'na' ja ñ'eⁿñê.

⁵⁷ Nquii Tsotyaya na jñoom ja quii'ntaaⁿ'yo', jom wanoom'm ndo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ mati wando'a. Maluaa' matseijomna' ñ'eⁿ ts'aⁿ na maquii seii'a, nncwando' añmaaⁿ cantyja 'naⁿya.

⁵⁸ Matseinaⁿya cantyja 'naaⁿ quii na cwiluiñe tyoo' na jnaⁿ cañoom'luee. Tyoo'waa titseixma^{na} cha'na maná na tcwa' weloo welo'yo' ndo' tjana. Saá ticatseijomna' cantyja 'naⁿya cha'na manáñeeⁿ. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nlcwa' tyoo' na matseixmaⁿya, tijoom nncue', m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ na wando'.

⁵⁹ Ñ'oommeiⁿ seineiⁿ Jesús yocheⁿ na tyo'mooⁿ ndaa nn'aⁿ quii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos tsjoom Capernaum.

Ñ'oom na ticantycwii na wando' añmaaⁿ ts'aⁿ.

⁶⁰ Majndye nn'aⁿ na tyola'jomndye ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, quia jndyena ñ'oomwaa' jluena:

—Jeeⁿ jndei'na' ñ'oom na matseineiⁿ, tixocandaá nlajomndyo juuna'.

⁶¹ Ntyjii Jesús naquii' ts'oom na cwila'ncjoo'ndye naⁿñeeⁿ cantyja ñ'oom na seineiⁿ ndaana. Jo' chii toom ndaana:

—¿Aa cwila'lcwe' ñ'oommeiⁿ 'o?

⁶² Quia jo' c'oom'yaya n'om'yo' chiuu nnts'aana' 'o quia nnty'ia'ndaá'yo' ja na cwilui-indyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na nncjowaannda'a nandye yuu na ñet'ooⁿjndyaa.

⁶³ Macanda nquii Espíritu mañequiaaⁿ na cwita'ndo' nn'aⁿ jo nnom Ty'oots'om. Nchii cantyja 'naaⁿ seiina na la'xmaⁿ na ljo'. Ñ'oom na mañequiaya cwiluiñena' cantyja 'naaⁿ Espíritu ndo' nc'e juuna' jo' na wando' ts'aⁿ.

⁶⁴ Saá ndicwaⁿ ñ'eeⁿndyo' na ticalayu'yo' ñ'eⁿndyo.

Luua' matsoom ndaana ee cantyjati na toqⁿoⁿ na mañequiaaⁿ ñ'oom, mantyjeeⁿ 'ñeeⁿ joo na ticala'yu' ñ'eⁿñê, ndo' 'ñeeⁿ juu na ñequiaa cwenta jom.

⁶⁵ Matsotyeeⁿcheⁿ:

—Cwe' nc'e jo' na jnda tsjoo ndaa'yo' macanda nndaá ntseijomñe ts'aⁿ ñ'eⁿndyo quia mañequiaa Tsotyaya na calui na ljo'.

⁶⁶ Ndo' nc'e ñ'oomwaa', majndye nn'aⁿ na tyondyejndyena ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, ty'elcwee'na. Ticala'jomndyetina ñ'eⁿñê.

⁶⁷ Jo' na tax'eeñê ndaa já nn'aⁿ na canchoo'we na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê, matsoom:

—Ndo' 'o je' ¿aa mati nntoⁿndyo' ñ'eⁿndyo?

⁶⁸ Simón Pedro t'ooⁿ, matsoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, ticatsona' na nla'jomndyô ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, ee ñ'oom na matseineiⁿ mañequiaana' na ticantycwii na cwitandooⁿâ.

⁶⁹ Ndo' já jnda macwila'yuu'â ndo' jnda macwila'nooⁿâ na 'u cwiluiindyuu' Cristo, Jnda Ty'oots'om na wando'.

⁷⁰ T'o Jesús, matsoom ndaayâ:

—Ja tjeii'a 'o na canchoo'wendyo'. Ndo' cwii 'o m'aaⁿñe cantyja 'naaⁿ tsaⁿjndii.

⁷¹ Luua' matsoom na ma'mooⁿ Judas Iscariote, jnda Simón. Ee tsaⁿñeeⁿ ñequiaa cwenta jom. Mati juu cwii já na canchoo'wendyô.

7

Tiñecala'yu' ntyjee Jesús ñ'eⁿñê

1 Jnda tuii na nmeiiⁿ tyoma'nooⁿya ts'onⁿdaa Galilea ñ'eⁿ Jesús. Ee jnaaⁿ na tyoⁿqueⁿndye nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos na ñ'e'cala'cuee'na jom, jo' chii tiñe'cjaⁿ Judea.

2 Ndo' jaawindyoo' na nncuee' ncuee na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ judíos quia na quil'ana xeⁿnquie' ncwaⁿ na cwijaañjoom' n'omna chiuu ñet'om weloo weloona ndyu'ñeeⁿcheⁿ.

3 Ndo' na manncuee' xuee'ñeeⁿ tyolue ntyjeeⁿ nnoom:

—Cwa sa, calui' ñjaaⁿñe. Cja' Judea cha nn'aⁿ na m'aⁿ la'ñeⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa' mati nnty'iaana ts'iaaⁿ na mache'.

4 Ee ts'aⁿ na matseicantyjaa' ts'om na cala'yu' nn'aⁿ ñ'eⁿñe, ticatsona' na nljoo'ñe jo jndaⁿ. Quiaandyu' na caliu cha'tso nn'aⁿ ts'iaaⁿ na mache'.

5 Nmeiiⁿ jlueⁿ nnoom ee meiⁿ joona t'icala'yu'na ñ'eⁿñê.

6 Quia jo' matsoom ndaaⁿ:

—Tyoowe'ntyjo xjeⁿ na ca'mooⁿya ndaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye na cwiluiindyoy nquii na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ. Saa 'o meiⁿquia xjeⁿ na ñ'e'conom'yo', tjaa'naⁿ na teincuu'.

7 Joo nn'aⁿ tsjoomnancue tijndoona 'o. Saa cantyja 'naⁿ ja luaañe, ñequii'cheⁿ m'aⁿna na jndoona ja, cwe' nc'e na macwji'yu'ndyo cantyja 'naaⁿ natia na cwil'ana.

8 Tsa'yo' na ñencjo'yo' xueewaa', ja tjoⁿcheⁿ na nncjo xuee. Ee tjoⁿcheⁿ na nntseica'moⁿndyo na cwiluiindyoy nquii na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ.

9 Ndo' jndaⁿ na tsoom na luaa' ndaaⁿ, ljoo'ñetyeeⁿ we ndyee xuee Galilea.

Tja Jesús na tuee' xuee xeⁿnquie' ncwaⁿ

10 Ndo' jndaⁿ na ty'e ntyjeeⁿ na tuee' xuee, quia jo' mati jom tjantyjoⁿ, saa t'itseica'moⁿñê ndaaⁿ nn'aⁿ. Tjaaⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na tical'ue ts'om na caliu nn'aⁿ na m'aaⁿ.

11 Ndo' nn'aⁿ judíos na ticuee' n'omna jom jeeⁿ tyol'ueena jom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tquio ncuee. Tyota'x'leena, tyoluena:

—¿Yuu m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ?

12 Ndo' t'maⁿ waa na ticatjoom' na jla'neiⁿ nn'aⁿ na jndyendye cantyja 'naaⁿaⁿ. Ee cwantindye joona tyolue: “Ya ts'aⁿñe tsaⁿm'aaⁿ!” Saa nt'omcheⁿ tyolue: “Tiyuu', ee manquiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ.”

13 Saa cwe' nc'e na nquiaana nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye ndaaⁿ, jo' na t'icala'neiⁿndyeyuna cantyja 'naaⁿaⁿ.

14 Jndaⁿ na tuee' xcwe ncuee, tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ ndo' jo' jo' tyo'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.

15 Saa tileicala'noⁿ nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye. Tyoluena:

—Nchaa' l'uu na tja tsaⁿm'aaⁿ scwela. Quia jo' ¿chiuu na jeeⁿ ya matseitjoom'm ñ'oom?

16 T'o Jesús ndaaⁿ, matsoom:

—Nchii nncjo matseijndaa'ndyo ñ'oom na ma'mooⁿya. Nqueⁿ na jñoom ja seijndaa'ñê chiuu catsjooya.

17 Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñ'e'cats'aa cantyja na matsa'ntjom Ty'ooots'om, juu nntsei'noⁿ aa Ty'ooots'om seijndaa'ñe ñ'oom na ma'mooⁿya, oo aa cwe' ñ'oom na seitiuu nncjo na mañequiaya.

18 Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na macwji' ñ'oom cantyja 'naaⁿ nquii, matseijndeei tsaⁿñeeⁿ na caluiit'maⁿñê ndaaⁿ nc'iaaⁿaⁿ. Saa ts'aⁿ na matseijndeei na catseit'maaⁿñena' nquii na jñom jom, tsaⁿñeeⁿ cwiluiiñê na mayom'm. Tiquinquiu'nn'aaⁿ.

19 'Moisés seiljeiⁿ ñ'oom na tqueⁿ Ty'ooots'om ndaa'yo' na matsa'ntjomna'. Saa meiiⁿ na ljo', meiⁿcwi'ndyo' 'o tyoola'candaⁿndyo' juuna'. Ee xeⁿ cwila'canda'yo' juuna' xoqueⁿndyo' na nlacue'yo' ja.

20 Nn'aⁿ na jndyendye t'oona nnoom, jlueⁿ:

—U tsaⁿjndii matseixmaⁿl. ¿Ñeeⁿ ts'aⁿ maqueⁿñe na nntseicuee' 'u?

²¹ T'ō Jesús ndaana, matsoom:

—Xuee na cwita'jndyaaya sein'maⁿya ts'aⁿ na leicjaaa, ndo' s'aana' na tjoom' ticala'noⁿ'yo'.

²² Saa cala'noⁿ'yo' ñ'oom na nntsjoō. Tso Moisés na cal'a'yo' costumbre yonom nda'yo' na 'ndaandye. Ndo' cwila'candaⁿ'ndyo' ñ'oom'ñeeⁿ meiiⁿ xuee na cwita'jndyaaya. Saa nchii jom seicatōōⁿ'ōⁿ costumbre'ñeeⁿ. Nquiee weloo welooya jla'catōō'na juuna'.

²³ Nquiu'yo' na mañequiaa ljeii na tqueeⁿ na wanaaⁿ na cwil'a'yo' costumbre'ñeeⁿ meiiⁿ xuee na cwita'jndyaaya. Ndo' na luaa' waa, chiuu na cwila'wjee'yo' ja nc'e na juu xuee na cwita'jndyaaya sein'maⁿya cwii ts'aⁿ na wii'.

²⁴ Jo' chii tintjei'yo' cwenta na cwe' tomti cantyja na cwiwitquioo'. Catjei'yo' cwenta cantyja na maty'iomyaana'.

Jesús ¿aa Cristo cwiluiñê?

²⁵ Quia jo' nt'om nn'aⁿ Jerusalén tyota'x'eena ndaa nc'iaana:

—¿Aa nchii tsaⁿs'am'aaⁿl ts'aⁿ na cwil'uee naⁿmaⁿn'iaaⁿ na nla'cuee'na?

²⁶ Saa canty'ia'yo' ñequio na jndoo' jndye nn'aⁿ matseineiiⁿ, meiiⁿ tjaa ljo' coluena nnoom. ¿Aa nnts'aacheⁿna' na cwila'tiuu naⁿmaⁿn'iaaⁿ cwentaaya na tsaⁿm'aaⁿl mayuu'cheⁿ cwiluiñê Cristo?

²⁷ Saa nqueⁿ quia nncwjeeⁿ'eⁿ tjaa 'ñeeⁿ juu nntsei'noⁿ'l yuu jnaⁿnyom. Saa tsaⁿm'aaⁿl manquiuuyaaya yuu jnaaⁿ.

²⁸ Jnda jndii Jesús na jluena ñ'oomwaa', seiweeⁿ jñeeⁿ'eⁿ. Matsoom:

—Mach'eeⁿna' na cwita'jnaⁿ'yo' ja ndo' manquiu'ya'yo' yuu ts'aⁿ ja. Saa nchii na jndyōō cantyja 'naⁿ nncō. Nqueⁿ na jñoom ja quii'ntaaⁿ'yo' cwiluiñê na mayom'm, saa jom ticata'naⁿ'yo'.

²⁹ Saa ja mawajnaⁿ'a jom, ee jnaaⁿya jo nnoom, ndo' manquiiⁿtyeeⁿ jñoom ja quii'ntaaⁿ'yo'.

³⁰ Cwe' nc'e na tsoom ñ'oomwaa', tyoqueⁿndye naⁿmaⁿn'iaaⁿ na nnt'uena jom. Saa nc'e na tyoowe'ntyjō na ntyjii Ty'ōōts'om na nncwinoom nawi' t'maⁿ, jo' chii meiiⁿcwiindyena t'icat'uii jom.

³¹ Ndo' jndyendye nn'aⁿ na tyom'aⁿna jo' jo', jla'yu'na ñ'eⁿñê. Ndo' tyoluena ndaa nc'iaana:

—Quia nncwjee' nquii Cristo, ¿aa nnts'aacheⁿna' jndyeti ts'iaaⁿ nnts'aaⁿ na tixocandaⁿ na nluui na cwe' ts'aⁿ nnts'aa nchiiti na mach'ee tsaⁿm'aaⁿl?

Ty'ecat'uena Jesús

³² Nn'aⁿ tmaaⁿl fariseos tyondyena na nmeiiⁿ ñ'oom tyola'neiⁿ nn'aⁿ na jndyendye cantyja 'naaⁿ Jesús. Jo' chii jla'jomndyena ñequio ntyee na cwiluiitquiendye ndaa nc'iaana nn'aⁿ judíos. Jñoomna nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om na c'oocat'ue naⁿñeeⁿ jom.

³³ Matso Jesús ndaa nn'aⁿ na jndyendye:

—Chjootindyō cwii m'aaⁿtyā ñ'eⁿndyo'. Ndo' ndanquia nncjolcwa'nnda'a na m'aaⁿ nqueⁿ na jñoom ja na m'aⁿ'yo'.

³⁴ Quia ljo'cheⁿ nl'ue'yo' ja saa taxocaliu'yo' ja. Ndo' yuu na nnc'ōōⁿya, 'o xocandaⁿ nntsquie'cañom'yo'.

³⁵ Quia jo' nt'om nn'aaⁿya nn'aⁿ judíos tyoluena ndaa nc'iaana:

—¿Yuu nncjaayuu tsaⁿm'aaⁿl na xocandaⁿ nliuuya jom? ¿Aa nnc'oomñê quii'ntaaⁿ nc'iaaya nn'aⁿ judíos na jnda t'oom'ndye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ griegos, cha nndaⁿ m'mōōⁿ ndaana?

³⁶ ¿Ljo' ñe'catso ñ'oom na matseineiiⁿ luaa' na nl'uaaya jom saa xocaliuuya jom? Ndo' na matsoom yuu na wjaⁿ jaa xocandaⁿ nntsquiaⁿcañōōⁿya jom.

Candaa na cwiñe'quiaana' na cwita'ndo' nn'aⁿ

³⁷ Xuee na cwintycwii ncuée cwil'ana na t'maⁿti xuee juuna' na cwila't'maaⁿndyena. Juu xuee'ñeeⁿ t'jameintyjee' Jesús, seiweeⁿ jñeeⁿeⁿ. Tsoom:

—'Ñeeⁿ juu na matseiqueeⁿna' ts'om na ñec'oomñe nacje 'naaⁿ Ty'o^oots'om, candyon-tyjo naxaⁿa, ndo' catseyiu' ñ'eⁿndyo.

³⁸ Nnts'aana' ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ matso ñ'oom' Ty'o^oots'om na jnda teiljeii. Juu ts'aⁿ na matseyiu' ñ'eⁿndyo, nnaaⁿ quii' ts'oom cha'cwijom candaa na cwiñe'quia na ticantycwii na wando' ts'aⁿ.

³⁹ Luaa' matsoom na ma'mooⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo na juu nnto'ñoom nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿñê. Ee xjeⁿñeeⁿ t'joocheⁿ na ñequiaa Ty'o^oots'om juu naquii' n'om nn'aⁿ, ee tyoowe'ntyjo xjeⁿ na nntseit'maaⁿñê Jesús.

Tiñecwii na cwilue nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús

⁴⁰ Ndo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye quia tyondyena ñ'oommeiⁿ, tyoluena:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿs'am'aaⁿ cwiluiñê nquii' ts'aⁿ na waa ñ'oom na nncwje'cañoom tsjoomnancue na ñequiaa ñ'oom' Ty'o^oots'om ndaaya.

⁴¹ Ndo' jlue nt'omcheⁿ:

—Tsaⁿm'aaⁿ cwiluiñê Cristo.

Ndo' nt'om jlue:

—Chiuu sa 'o, juu Cristo ticatsona' na nnaaⁿ Galilea.

⁴² Ee ñ'oom' Ty'o^oots'om na teiljeii matsona' na juu Cristo cwiluiñê tsjaaⁿ David na jndyowicantyyoo'. Ndo' mati jom ts'aⁿ tsjoom chjoo Belén yuu na jnaⁿ David.

⁴³ Ñ'oomwaa' toⁿna' nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús.

⁴⁴ Ee cwantindye joona ñe'cat'uena jom, saaⁿ meiⁿcwii ts'aⁿ tîcat'uii jom.

Naⁿmaⁿiaaⁿ ticala'yu'na na Jesús cwiluiñê Cristo

⁴⁵ Quia jo' nquiee nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om ty'elcwee'na na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos. Tax'ee naⁿñeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om:

—¿Chiuu na tînquio'ñ'om'yo' jom?

⁴⁶ T'o^o naⁿñeeⁿ na cwil'a cwenta wats'om, jluena:

—Meiⁿjom ndii' tyoondyaaya na nntseineiⁿ cwii ts'aⁿ cha'na na matseineiⁿ tsaⁿm'aaⁿ.

⁴⁷ Quia jo' fariseos'ñeeⁿ t'o^ona ndaaⁿ naⁿñeeⁿ, jluena:

—¿Aa cha' mati 'o manquiu'nn'aⁿna'?

⁴⁸ Tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na matseixmaⁿ n'iaaⁿ oo cwii fariseo na matseyiu' ñ'eⁿñê.

⁴⁹ Saaⁿ naⁿm'aⁿ na cje cwil'a, ticala'noⁿna ljeii na matsaⁿntjom Ty'o^oots'om. Joona la'xmaⁿna na catsuundyena.

⁵⁰ T'o^o Nicodemo, tsaⁿ na tyje'cañoom na m'aaⁿ Jesús cwii teijaaⁿ. Jom macañ'eeⁿ ñ'eⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿñeeⁿ.

⁵¹ Tsoom:

—Ñ'oom na matsaⁿntjom Ty'o^oots'om na teiljeiina' na cwileiñ'ooⁿya, manquiuyu na matsona' na ticaty'iomyana' na nntu'xaaⁿya cwii ts'aⁿ cwii t'joocheⁿ na nndyaaya jnaaⁿ, ndo' na nliuuya ljo' s'aa.

⁵² T'o^o naⁿñeeⁿ nnoom, jluena:

—¿Aa maxjeⁿ mati 'u ts'aⁿ na jnaⁿ Galilea? Tcuu tcuu catsei'naⁿ ñ'oom' Ty'o^oots'om na teiljeii, quia jo' nljei' tjaa'naⁿ cwii profeta na nnaⁿ Galilea.

Jnooⁿ na seitjooñe cwii yuscu

⁵³ Ndo' cwii ndo' cwiindyena ty'ena w'aana.

² Ndo' teincoo cwiicheⁿ xuee, lcweeⁿeⁿ, tjaquiee'nnaaⁿ'aⁿ wats'om t'maⁿ. Ndo' jndyendye nn'aⁿ tquie'cañomna jom. Quia na jndā tjacjom, tyo'moq^on ndaāna.

³ Ndo' juu xjeⁿ'ñeeⁿ joo nn'aⁿ na cwit'moq^on ljeii na tqueⁿ Moisés na matsa'ntjomna' ñequio nn'aⁿ tmaaⁿ' fariseos tquioñ'omna cwii yuscu na m'aaⁿ. Yuscu'ñeeⁿ jliuna juu xcwe na matseitjoq^oñe na m'aaⁿ ñ'eⁿ cwii tsaⁿ's'a. Tquioqueⁿna juu xcwe quii'ntaaⁿna.

⁴ Ndo' jluena nnom Jesús:

—'U na ma'moq^o'n' cantyja 'naaⁿ' Ty'oq^ots'om, jliuuyâ yuscum'aaⁿ' xcwe na matseitjoq^oñe ñ'eⁿ cwii tsaⁿ's'a.

⁵ Ndo' naquii' ljeii na tqueⁿ Moisés matsa'ntjomna' na catuāā'a ljo' cjoo yolcu na cwil'a na luaa'. Sāā 'u je', ¿chiiu matsu'?

⁶ Luaa' jluena nnoom cwe' ee cwil'ueena na cat'uiina' jom. Sāā jom je', seintquie'ñê, seiljeiⁿ nomtyuaa ñequio nomts'oq^on.

⁷ Ndo' cwe' nc'e na tic'oowintyjee'na na cwita'x'eena ñ'oomwaa' nnoom, teintyjee'yuiñê. Matsoom ndaāna:

—Ñeeⁿ cwiindyoyo' 'o na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ, juu cju'jndyee tsjo' nacjoo' yuscum'aaⁿ'.

⁸ Jndā jo' seintquie'ñennaⁿ'aⁿ nomtyuaa, seiljeiityeeⁿ.

⁹ Sāā quia jndye naⁿ'ñeeⁿ ñ'oomwaa', jnaⁿ'na' na maco'tiana' nquiuna. Quia jo' to'na na cwii ndo' cwiindyena jlui'na jo' jo'. Nn'aⁿ na tquiendye jlui'jndyeeena, jndā jo' nn'aⁿ na cjeti m'aⁿ. Na macandā 'ndiina' nquii Jesús ñequio yuscu'ñeeⁿ na meintyjee' jo' nnoom.

¹⁰ Jndā jo' teintyjee'yuu Jesús, ndo' cwe' nc'e meiⁿcwiindyeyo' naⁿ'ñeeⁿ tac'oomndyena, macandā juu yuscu'ñeeⁿ cwii m'aaⁿ, jo' chii tsoom nnom:

—'U yuscu, ¿yuu m'aⁿ nn'aⁿ na tquicalue jnaⁿ'? ¿Aa meiⁿncwii ts'aⁿ ticatseijndaa'ñe jnaⁿ'?

¹¹ T'o' nnoom, matso:

—Mayuu' Ta, meiⁿcwii ts'aⁿ tjaljo' s'aa.

Matso Jesús nnom:

—Meiⁿ ja ticats'aaya na cat'uiina' 'u. Cja'to', tantsa'nnda' jnaⁿ.

Jesús cwiluiñê naxuee quii'ntaaⁿ nn'aⁿ

¹² Ndo' seinei'nnda' Jesús ndāā nn'aⁿ. Matsoom:

—Ja cwiluiindyoyo' naxueeñe na mañequia naxuee jo' ndāā nn'aⁿ tsjoomnancue. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿndyoyo, nntseixmaⁿ naxuee na mañequia na ticantycwii na wando' ts'aⁿ. Tijoom nntseixmaⁿ cantyja 'naaⁿ' najaaⁿ.

¹³ Quia jo' nn'aⁿ fariseos jluena nnoom:

—'U macwji'yuu'ndyoyo' che'nncu' cantyja 'naⁿ'. Ndo' ñ'oom'ñeeⁿ meiⁿ tiyuu' jooⁿ'a'.

¹⁴ T'o' Jesús ndaāna:

—Meiⁿ na macwji'yuu'ndyoyo' cantyja 'naⁿ'ya, sāā ñ'oom na mayuu' juuna', nc'e ntyjiiya yuu jnaaⁿ'ya, ndo' ntyjiiya yuu joyoyo. Sāā 'o ticaliu'yo' yuu jnaaⁿ'ya, meiⁿ yuu na jō.

¹⁵ 'O cwilajndaa'ndyoyo' jnaaⁿ nn'aⁿ cantyjati na jndoyo' n'om nn'aⁿ sāā ja meiⁿcwii ts'aⁿ ticat'uiya juu cantyja jnaaⁿ'.

¹⁶ Sāā quia nncue'ntyjyo' xjeⁿ na nncu'xaⁿ, nncu'xaⁿ cha'xjeⁿ na maty'iomyana'. Ee nchii m'aaⁿ'ya na ñenco' na nnts'aa ts'iaaⁿ'ñeeⁿ. Nquii Tsotyā na jñoom ja, m'aaⁿ'ñê ñ'eⁿndyoyo.

¹⁷ Naquii' ñ'oom na sa'ntjom Ty'oq^ots'om na teiljeiina' na cwileiñ'om'yo', waa ñ'oom na matsona': "Quia na cwitjoom' ñ'oom na cwitjei'yuu'ndyoyo' we nn'aⁿ, maxjeⁿ cwicalui'yuu' ñ'oom'ñeeⁿ."

¹⁸ Jo' chii nc'e na luaa' matsona', ja cwiluiindyoyo' cwii ts'aⁿ na macwji'yuu'ndyoyo' cantyja 'naⁿ'ya, ndo' Tsotyāya cwiluiñê cwiicheⁿ na jndā we.

¹⁹ Quia jo' tax'eena nnoom:

—¿Yuu m'aaⁿ Tsotye'?

T'o' Jesús matsoom:

—'O ticala'noⁿ'yo' cantyja 'naⁿya meiⁿ cantyja 'naaⁿ! Tsotyaya. Ee xeⁿ cwila'noⁿ'yo' cantyja 'naⁿya mati nla'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ! jom.

²⁰ Ñ'oommeiⁿ seineiⁿ Jesús yocheⁿ na tyo'mooⁿ naquii' wats'om t'maⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, yuu cwituee' nn'aⁿ s'om cwentaa' Ty'ooots'om. Ndo' meiⁿcwii ts'aⁿ t'icat'uii jom, ee tyoowe'ntyjo xjeⁿ na nntjoom nawii' t'maⁿ.

“Yuu na jo xondaq nntsquie'yo”

²¹ Cwiicheⁿ cwii ndii' matso Jesús ndaana:

—Ja majo, ndo' 'o nl'ue'yo' ja, saa ndicwaⁿ cho'nqueⁿ'yo' jnaⁿ ndo' nncwje'yo'. Ndo' yuu na jo 'o xocandaq nntsquie'cañom'yo'.

²² Cwe' nc'e ñ'oomwaa', jlue nn'aⁿ judíos:

—¿Aa nnts'aacheⁿna' na nntseicuee'ñe cheⁿnqueⁿ, na matsoom yuu na mawjaⁿ jaa xocandaq nntsquie'cañoⁿya?

²³ Jo' chii t'ooⁿ ndaana, tsoom:

—'O ticalaxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ! cañoom'luee saa ja tseixmaⁿya jo'. 'O laxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ! tsjoomnancuewaañe, saa ja nchii jo' tseixmaⁿya.

²⁴ Cwe' nc'e ñ'oomwaa' jo' na tsjooya ndaa'yo' na ndicwaⁿ cho'nqueⁿ'yo' jnaⁿ'yo' ndo' nncwje'yo'. Ee xeⁿ ticalayu'yo' na ja cwiluiindyo nquii na jñom Ty'ooots'om, quia jo' meiⁿchiuucheⁿ ndicwaⁿ cho'nqueⁿ'yo' jnaⁿ'yo' quia na nncwje'yo'.

²⁵ Quia jo' tax'eennda'na nnoom, jluena:

—'U je', ¿'ñeeⁿ cwiluiindyu'?

Matso Jesús ndaana:

—Majo' cha'xjeⁿ na jnda ñetsjoo ndaa'yo' xjeⁿ na to'a na mañequiaya ñ'oom naya.

²⁶ Nqueⁿ na jñoom ja cwiluiñê na mayom'm. Jndye ñ'oom tsoom nooⁿ na catsjooya ndaa'yo'. Ndo' ñequii'cheⁿ matseiteincoo'a joo ñ'oom'ñeeⁿ ndaa nn'aⁿ. Saa jndye niom na ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyo' na macaⁿna' na cu'xaⁿya.

²⁷ Saa naⁿñeeⁿ ticala'noⁿ'na na ma'mooⁿ ndaana na Ty'ooots'om cwiluiñe Tsotyeeⁿ.

²⁸ Quia jo' matsoom ndaana:

—Ja cwiluiindyo nquii ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Quia na jnda jla'we'yo' ja na nlacue'yo', quia ljo'cheⁿ nla'noⁿ'yo' na jo' cwiluiindyo, ndo' nncjaantyjoⁿ n'om'yo' na tjaa'naⁿ cwii na mats'aa cantyja na matseixmaⁿ nncō. Cantyjati na t'moⁿ Tsotyā nooⁿ, ntyjati jo'ndyo na mats'aa.

²⁹ Ndo' Tsotyā na jñoom ja m'aaⁿñê ñ'eⁿndyo. Tica'ñeeⁿ ja na ñenco, ee ñequii'cheⁿ mats'aa yuu na cjawee' ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyo.

³⁰ Jnda na seineiⁿ ñ'oommeiⁿ!, jndye nn'aⁿ jla'yu' ñ'eⁿñê.

Ñ'oom na mayuu' nntseicandyaañena' 'o

³¹ Ndo' matso Jesús ndaa nn'aⁿ judíos na jnda macwila'yu' ñ'eⁿñê:

—Xeⁿ cwiljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' ñequio ñ'oom naya quia jo' mayuu'cheⁿ na cwiluiindyo nn'aⁿ na cwilajomndyo' ñ'oom na mañequiaya.

³² Ndo' nla'noⁿ'yo' cwaaⁿ ñ'oom tseixmaⁿna' ñ'oom na mayuu', ndo' juu ñ'oom na mayuu'ñeeⁿ nntseicandyaañena' 'o.

³³ Joo naⁿñeeⁿ t'ooⁿna nnoom, jluena:

—Jâ cwiluiindyô tsjaaⁿ Abraham na jndyowicantyjoⁿ!. Meiⁿjom ndii' tyoom'aaⁿya moso ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ. ¿Chiuu na mats'aa na nnc'ooⁿcandyaa'ndyô na m'aaⁿya nacje 'naaⁿ! cwiicheⁿ?

³⁴ T'o Jesús ndaa naⁿñeeⁿ, matsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya ndaa'yo'. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseitjoñe nnom Ty'ooots'om m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ! jnaⁿ.

³⁵ Ndo' ts'aⁿ na cwe' moso m'aaⁿ nndaq nnts'aana' na tixocaljoo'ñetyeⁿ na m'aaⁿ patrom 'naaⁿ!, saa nquii jnda patrom ñenquiicheⁿ m'aaⁿ.

³⁶ Ja na cwiluiindyō Jnda Ty'oots'om, ja nntseicandyaandyō 'o. Macwe' nc'e jo' nnc'om'yo' na candaā'ya na jnda jndyaandyō'.

³⁷ Mantyjiiya na 'o cwiluiindyō' tsjaa' Abraham na jndyowicantyjoo', saa cwique'ndyo' na nlacue'yo' ja jnaa' na tileicjō ñ'oom 'na'ya naquii' n'om'yo'.

³⁸ Ljo' na jnda ñenty'iaya na ñet'oo'ya ñequio Tsotyā, jo' matseina'ya ndaa'yo'. Saa 'o je', cantyja na jnda ñejndye'yo' ñ'oom 'ndyoo tsotye'yo', jo' cwil'a'yo'.

³⁹ T'oo' na'ñee' nnoom, jluena:

—Abraham cwiluiñê tsotyāya.

Matso Jesús ndaana:

—Xe' 'o na mayuu'che' cwiluiindyō' ntseinda Abraham na jndyowicantyjoo', quia jo' nl'a'yo' cha'xje' s'aa'.

⁴⁰ Saa je' cwijoo' n'om'yo' na ñe'calacue'yo' ja na cwiluiindyō ts'a' na matseina'ya ñ'oom na mayuu' ndaa'yo'. Ndo' joo ñ'oom'ñee' ñequii'che' ñ'oom na jndiia 'ndyoo Ty'oots'om. Nquii Abraham tîcats'aa' cha'na ñe'cal'a' o' ñ'e'ndyo'.

⁴¹ 'O cwil'a'yo' cha'xje' na mach'ee nquii tsotye'yo'.

Jluena nnoom:

—Jâ nchii na tuiindyô na tijndaa' tsotyāyâ. Jâ la'xmaa'nyâ na ñecwii tsotyāyâ, nquii Ty'oots'om.

⁴² T'ō Jesús ndaana, matsoom:

—Xe' na mayuu'che' Ty'oots'om cwiluiñê tsotye'yo', quia jo' mati nnc'om'yo' na jnda nquii'yo' ja ee jnaa'ya na m'aa' ndo' jndyoo'ya na m'a'yo'. Nchii jndyoo' cantyja 'na' nncō, nque' jñoom ja.

⁴³ ¿Chiuu na tileicala'no'yo' ñ'oom na matseina'? Maxje' cwitjom'yo' na nmeii' nc'e na tiñe'calañ'oom'ndyo' ja.

⁴⁴ 'O laxma'yo' cantyja 'naa' tsotye'yo', juu tsa'jndii. Yuu na l'ue ts'om jom, jo' ñe'calacandaā'ndyo'. Jom cwiluiñê na matseicwje' nn'a' cantyjati xje' na tuii tsjoomnancue. Jom tjaa'na' ñ'oom na mayuu' catseixmaa', ee tjaa'na' ñ'oom na mayuu' naquii' ts'oom. Quia matseinei' cantu, matseinei' cantyjati na matseixmaa', cwe' nc'e tsa'cantu jom, ndo' cwiluiñê tsotye' cha'tso ñ'oom na cantu.

⁴⁵ Saa ja meii' na matseina'ya ñ'oom na mayuu' maxje' tiñe'calayu'yo' ñ'e'ndyo'.

⁴⁶ Tjaa 'ñee' cwiindyō' 'o nndaā nncju' jna' nacjoya. Ñ'oom na matsjoo' ndaa'yo' cwiluiñena' ñ'oom na mayuu', quia jo' ¿chiuu na tiñe'calayu'yo' ñ'e'ndyo'?

⁴⁷ Mei'cwi'ñee'che' ts'a' na m'aa'ñe' cantyja 'naa' Ty'oots'om mandii ñ'oom 'ñom. Saa cwe' nc'e na ticaluiindyō' cantyja 'naa'a', jo' chii tiñe'candye'yo'.

Mam'aa' Jesús cwii tjoqche' na nnc'oom Abraham

⁴⁸ Quia jo' t'oo' nn'a' judíos nnoom. Jluena:

—Jee' xcwe cwil'uuyâ na 'u cwiluiindyū' ts'a' Samaria. Mati m'aa' tsa'jndii quii' ts'om' jo' na matseintjei'na' 'u.

⁴⁹ Jesús t'oo' ndaana. Matsoom:

—Ja tic'oom tsa'jndii quii' ts'oo'. Ja Tsotyāya matseit'maa'ndyo', saa 'o cwilajna'yo' ja.

⁵⁰ Saa nchii mal'uee'ndyo' na calat'maa'ndyo' ja. M'aa' cwiiche' na mach'ee na nluiit'maa'ndyo', ndo' manquii nncu'xe' aa cwiluii na ljo'.

⁵¹ Ñ'oom na mayuu'che' na matsjoo' ndaa'yo'. Mei'cwi'ñee'che' ts'a' na matseiñ'oom'ñe' ñ'oom 'na'ya, tijoom nntsuuñe'.

⁵² T'oo' nn'a' judíos, jluena:

—Je' manquiu'jndaa'ndyo' na matsei'xma' tsa'jndii quii' ts'om'. Tue' Abraham, ndo' mati profetas. Saa 'u matsu': “Xee' m'aa' ñee' juu na matseiñ'oom'ñe' ñ'oom 'na', tijoom cue'.”

⁵³ Chaa l'uu na cwiluiit'maⁿndyu'ti', nchiiti weloo welooya Abraham tsaⁿ na teiyo tue' ndo' mati jnda tja profetas. ¿Ñeeⁿ juu mache' cheⁿncu' na cwiluiindyu'?

⁵⁴ T'o Jesús, matsoom:

—Xeⁿ ñequii'cheⁿ na matseit'maaⁿndyo cheⁿncu, maxjeⁿ cwe' ts'iaaⁿndyo. Juu Tsotyaya cwiluiñê na matseit'maaⁿñê ja, nqueⁿ na cwiluiñê Ty'o^ots'om na cwila't'maaⁿndyo'.

⁵⁵ Meiⁿ ticata'jnaaⁿyo' jom. Ja mayuu' mawajnaⁿa jom, ndo' xeⁿ nntsjo^o na ticwajnaⁿa jom, quia jo' nnts'aa cheⁿncu na cantundy^o cha'xjeⁿ 'o. Saa mayuu'cheⁿ mawajnaⁿa jom, ndo' matseicanda^andyo ñ'oom'm.

⁵⁶ Tioo na neiiⁿ ts'om weloo'yo' Abraham tsaⁿ na ñet'oom teiyo na sei'no^ona na nncuee' xjeⁿ na nluiindy^o na ts'aⁿ ja. Nty'iaaⁿa jo', ndo' tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿeⁿ cantyja 'naaⁿ na ljo'.

⁵⁷ Ndo' jlue nn'aⁿ judíos nnoom:

—Nchaa l'uu mayuu' na jnda nty'ia' Abraham ee 'u meiⁿ cwe' wen'aaⁿ nchoo' nqui chu' tyoowee'.

⁵⁸ T'o Jesús ndaa naⁿñeeⁿ, matsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjo^o ndaa'yo', cwii tjo^ocheⁿ na nluiñê Abraham, saa ja maxjeⁿ mam'aaⁿya.

⁵⁹ Quia jo' jla'xcwiina ljo' na njñomna jom. Meiⁿ tiqueⁿna cwenta teiñooⁿ xcwe quii'ntaaⁿna. Mana jlueeⁿeⁿ wats'om t'maⁿ 'naaⁿna.

9

Sein'maⁿ Jesús tsaⁿnchjaaⁿ

¹ Já nn'aⁿ na canchoo'we na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê tyoma'no^onyâ ñ'eⁿñê. Yocheⁿ na saawi'no^onyâ cwii joo, nty'iaayâ cwii tsaⁿs'a xjeⁿ na tuiñê na nchjaaⁿ.

² Ndo' tax'aayâ nnoom, l'uuyâ:

—'U Maestro, ¿ñeeⁿ juu seitjo^oñê nnom Ty'o^ots'om, jo' na tuiñê tsaⁿm'aaⁿ na nchjaaⁿaⁿ? ¿Aa nqueⁿ oo aa nn'aⁿ na nda jom?

³ T'o Jesús ndaayâ, matsoom:

—Meiⁿ nchii jnaaⁿ nquii na tuiñê na nchjaaⁿ, meiⁿ nchii jnaaⁿ nn'aⁿ na nda juu. Luaa' tjom cha cantyja 'naaⁿ ca'moⁿna' na nquii Ty'o^ots'om waa najndeii na matseixmaaⁿ.

⁴ Tseixmaⁿya na cats'aaya ts'iaaⁿ 'naaⁿ nqueⁿ na jñoom ja yocheⁿ na ndicwaⁿ wando'a. Ee quia nncue'ntyjo xjeⁿ na nncwjaaya, quia jo' xonda^a nl'aatyaaya ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ.

⁵ Yocheⁿ na m'aaⁿya quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, cwiluiindy^o chom na mañequiaa naxuee jo ndaana.

⁶ Jnda na tsoom na luaa', tjoom'm ndaajnaⁿ nomtyuaa. S'aaⁿ tsoo' ñequio juuna', jnda jo' ty'oomñê tsoo'ñeeⁿ lua'nnom tsaⁿnchjaaⁿ.

⁷ Ndo' tsoom nnom:

—Cja' peila na jndyu Siloé, camaⁿ n'omnjom'. Ñ'oom Siloé matsona' jñom ts'aⁿ x'iaaⁿaⁿ.

Ndo' tja tsaⁿñeeⁿ, tmaaⁿ nnoom. Ndo' quia jndyolcweeⁿeⁿ xuee manty'iaaⁿaⁿ.

⁸ Ndo' nn'aⁿ na ndyoo' m'aⁿ yuu na mac'eeⁿ ñequio nn'aⁿ na ñenty'iaana jom na ñetcaaⁿ ljo' tjo^oñê, ta'x'leena ndaa ntyjeena:

—¿Aa nchii luaa' tsaⁿnchjaaⁿ na tacatyeeⁿ na tcaⁿ ljo' tjo^oñê?

⁹ Nt'omndye joona jlueⁿ:

—Majom luaa'.

Saa nt'omcheⁿ jlue:

—Nchii jom, cwe' na jeeⁿ tseijomna'.

Saa nqueⁿ matsoom:

—Maja luaa.

10 Jo' na ta'x'eena nnoom, jluena:

—¿Chiuu tuiiyuu na ya teitquio' je'?

11 T'ooⁿ ndaana, tsoom:

—Juu ts'aⁿ na jndyu Jesús s'aaⁿ tsoo', ty'oomñê juuna' lua'nooⁿ. Jnda jo' matso na cjoya Siloé na cjocamaaⁿ nooⁿ. Ndo' tjō jo', tmaaⁿ nooⁿ, ndo' je' xuee manty'iaa.

12 Quia jo' ta'x'eetina nnoom, jluena:

—¿Ndo' juu tsaⁿñeeⁿ, yuu m'aaⁿ?

T'ooⁿ ndaana:

—Ticaljeiia.

Fariseos ñe'caliuna chiuu tuii na n'maⁿ tsaⁿnchjaaⁿ

13 Quia jo' ty'eñ'omna juu ts'aⁿ na ñet'oom na nchjaaⁿ jo ndaa nn'aⁿ judíos na la'xmaⁿ tmaaⁿ fariseos.

14 Ee xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ quia s'aa Jesús tsoo' na s'aaⁿ na ya manty'iaa' tsaⁿñeeⁿ.

15 Ndo' mati nn'aⁿ fariseos'ñeeⁿ tyota'x'eena nnoom. Tyoluena:

—¿Chiuu tuiiyuu na ya manty'ia'?

T'ooⁿ ndaa naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Juu tsaⁿñeeⁿ ty'oomñê tsoo' lua'nooⁿ, jnda chii tmaaⁿya lua'nooⁿ, ndo' je' ya manty'iaa.

16 Saa nt'om fariseos'ñeeⁿ tyoluena:

—Tsaⁿs'am'aaⁿ nchii m'aaⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, ee ticatseit'maaⁿñê xuee na cwita'jndyaaya.

Ndo' nt'om nc'iaana jlue:

—Ts'aⁿ na tseixmaⁿ jnaⁿ tixocandaⁿ nnts'aaⁿ cwii ts'iaaⁿ t'maⁿ cha'na luaa'.

Ndo' laa'ti' tîcwijom ñ'oom na jla'neiⁿna.

17 Jo' chii ta'x'eennda'na nnom ts'aⁿ na ñet'oom na nchjaaⁿ. Jluena nnoom:

—Ndo' 'u je', ¿jō' matsu' cantyja 'naaⁿaⁿ na s'aaⁿ na ya manty'ia'?

T'ooⁿ, matsoom:

—Tsaⁿñeeⁿ cwiluiiñê profeta.

18 Saa nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ maxjeⁿ tiñe'cala'yu'na na ñet'oom na nchjaaⁿaⁿ ndo' je' jnda ljoya manty'iaaⁿaⁿ. Jo' chii tqueeⁿndyena nn'aⁿ na nda jom.

19 Ndo' ta'x'eena ndaa naⁿñeeⁿ, jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ, ¿aa nda'yo' jom? Chiuu cwindu'yo', ¿aa mayuu' na tuiiñê na nchjaaⁿaⁿ?

20 Ndo' t'ooⁿ nn'aⁿ na nda jom. Jluena:

—Manquiuyuâ na ndaayâ jom, ndo' manquiuyuâ na tuiiñê na nchjaaⁿaⁿ.

21 Saa cantyja chiuu tuiiyuu na ya manty'iaaⁿaⁿ je', jo' ticaliuuyâ. Meiⁿ ticaliuuyâ 'ñeeⁿ s'aa na ya manty'iaaⁿaⁿ. Saa jnda tue'ntyjō choom'm. Jo' chii cata'x'ee'yo' 'ñom chiuu waa. Manquiityeeⁿ nntsoom chiuu tuii.

22 Luaa' ñ'oom t'ooⁿ joo nn'aⁿ na nda jom, ee nguiaana nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aaⁿna. Ee jnda jla'jomndyena xeⁿ na nncwji'yuu'ñe meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na Jesús cwiluiiñê Cristo, tixonquiiana na wanaaⁿ na nntseijomñe tsaⁿñeeⁿ xjeⁿ na cwitjomndye nn'aⁿ na nla't'maaⁿndyena Ty'oots'om.

23 Cwe' na luaa' waa, jo' na jlue nn'aⁿ na nda jom: “Jnda tue'ntyjō ñoom'm. Cata'x'ee'yo' 'ñom.”

24 Quia jo' jnda we ndii' tqueeⁿ nn'aⁿ judíos juu tsaⁿ na ñet'oom na nchjaaⁿ. Tyoluena nnoom:

—Ñequio na ndo' Ty'oots'om catseineiⁿ ñ'oom na mayuu'cheⁿ. Jâ cwila'nooⁿâ na juu tsaⁿs'am'aaⁿ matseixmaaⁿ jnaⁿ.

25 Ndo' t'ooⁿ ndaana, matsoom:

—Ticaljeiia, aa jom ts'aⁿ na matseixmaⁿ jnaⁿ. Ñe'cwii waa na matsei'noⁿa, meiiⁿ na ñet'ooⁿ na nchjaⁿya, saa je' ya manty'iaa.

26 Quia jo' ta'x'eennda'na nnoom. Jluena:

—¿Ljo' s'aa' 'u? ¿Chiuu s'aayom na ya manty'ia'?

27 T'oq̄n ndaa na'ñee'n, matsoom:

—Majndā tsjooya ndaa'yo', saa ticalañ'oom'ndyo'. Ndo' je' ¿chiuu na ñe'candy'e'nda'yo'? ¿Aa mati 'o ñe'calajomndyo' ñ'oom na mañequiaa'?

28 Ndo' jla'jnaa' na'ñee'n ts'a' na ñet'oom na nchjaa'. Jluena:

—'U cwiluiindy' ts'a' na matseijomñe ñ'oom'm, saa jâ cwilajomndyô ñ'oom na tyoñequiaa Moisés.

29 Jâ manquiuyayâ na seinei'n Ty'oq̄ts'om nnom Moisés, saa tsa'm'aa' mei'n cwe'ticaliuyayâ yuu jna'yom.

30 T'o tsa'ñee'n ndaana, matsoom:

—Jee'che' ndya' cjaawee' ts'oq̄n na luaa', na 'o ticaliu'yo' yuu jna'yom, ndo' jndā tquiaa' na ya manty'iaya.

31 Cha'tsondyo manquiuyaya na Ty'oq̄ts'om xocañee'n ñ'oom ndyuee nn'a' na laxma' jna'. Saa mei'ncwi'ñee'che' ts'a' na matseit'maa'ñe jom ndo' na mach'ee yuu na l'ue ts'oom, tsa'ñee'n ñee'n ñ'oom 'ndyoo.

32 Canty'jati xuee na jna' tsjoomnancue, mei'jom ndii' tyoondye nn'a' na ñet'oom cwii ts'a' na s'aa na ya manty'iaa' cwii ts'a' na tuiñe na nchjaa'.

33 Xe' nchii Ty'oq̄ts'om m'aa' ñ'e' tsa'm'aa', tjaa na ndaā nnts'aa'.

34 T'oq̄na nnoom, jluena:

—'U cha'tso na cha'tso cantyja na tuiindy' matsei'xma' jna'. Ndo' ¿aa matseijndu' na m'mo'ndaā jâ?

Quia jo' tjeii'na jom wats'om chjoo 'naa'na yuu cwitjomndyena.

La'xma'na cha'na nn'a' nchjaa' jo nnom Ty'oq̄ts'om

35 Jndii Jesús na tjeii'na tsa'ñee'n quii'ntaa'na. Quia ljeii' juu, matsoom nnom:

—¿Aa matseyu' ñequio Jnda Ty'oq̄ts'om?

36 T'o tsa'ñee'n, matsoom:

—Jee' 'u Ta, ¿cwaan' ts'a' jom cha ya nntseyu'a ñ'e'ñê?

37 Matso Jesús nnoom:

—Majndā nty'ia' jom. Mannc̄o na matseina'ya njom' cwiluiindyô nque'.

38 Quia jo'che' matsoom:

—'U Ta, matseyu'a ñ'e'ndyu'.

Ndo' seit'maa'ñê Jesús.

39 Ndo' Jesús matsotye'e'che':

—Ja jndyoō tsjoomnancuewaañe na nnto'na nn'a'. Nquiee nn'a' na ndoo' nquiuna na cwila'no'na chiuu waa cantyja 'naa' Ty'oq̄ts'om nnts'aa' na nnc'omna cha'cwijom ts'a' na nchjaa'. Ndo' joo nn'a' na ndoo' nquiuna na m'a'na na nchjaa'na cantyja 'naa' Ty'oq̄ts'om, joona ñe'quiaya na candā'ya nla'no'na cantyja 'naa'na'.

40 Nndyoo' meintyjee' cwantindye nn'a' tmaa' fariseos, ndo' jndyena na luaa' tso Jesús. Quia jo' ta'x'eena nnoom, jluena:

—¿Aa mati jâ mach'eena' na nchjaa'yâ?

41 T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Xe' na je' laxma'yo' cha'na nn'a' na ticala'no' cantyja 'naa' Ty'oq̄ts'om quia jo' tjaa'na jna' na cwilaxma'yo'. Saa nc'e na cwindu'yo' na 'o laxma'yo' nn'a' na candā'ya cwila'no' cantyja 'naa' Ty'oq̄ts'om, jo' chii cwilaxma'yo' na cho'nque'yo' jna'yo'.

10

Ñ'oom na tjañoom' cantyja 'naa' tiom canma'

1 'Ñ'oom na mayuu'cheⁿ na matsjoo ndaa'yo', juu ts'aⁿ na nchii 'ndyoots'a tiom wjaaquee' yuu na ñjomndye canmaⁿ, saa cwiicheⁿ joo wjaawaaⁿ juu tiom'ñeeⁿ na nncwincjeeⁿ juuna', tsaⁿñeeⁿ cwiluiiñê tsaⁿcanch'ue ndo' tsaⁿ na mawincje' tiom.

2 Saa nquii ts'aⁿ na cwiluiiñê na mateix'ee canmaⁿ, xcwe 'ndyoots'a tiom nncjaaqueⁿ.

3 Ts'aⁿ na mach'ee cwenta 'ndyoots'a tiom'ñeeⁿ, matseicanaaⁿñe na nncwinoom. Ndo' joo canmaⁿñeeⁿ na mateix'eeⁿ cwita'jnaaⁿ'yo' jñeeⁿ. Macwjeeⁿ ncueeyo', wjaachom jooyo'.

4 Ndo' quia na jnda tjeiiⁿ cha'tso canmaⁿ na mach'eeⁿ cwenta, wjaajñeeⁿ jo ndaa'yo', 'oontyjoyo' naxeeⁿ ee cwita'jnaaⁿ'yo' jñeeⁿ.

5 Cwii ts'aⁿ na ticata'jnaaⁿ'yo' na nchii ty'oyo', xoc'oontyjoyo' naxeⁿ, hasta nlei'nomyo' juu. Ee ticata'jnaaⁿ'yo' jndyee' cwiicheⁿ ts'aⁿ na nchii ty'oyo'.

6 Luaa' ñ'oom na cwe' tjañoom' na seineiⁿ Jesús ndaana. Saa ticala'noⁿ na ljo' ñe'catsona'.

Jesús cwiluiiñê ts'aⁿ na candaq'ya mateix'ee canmaⁿ

7 Ndo' seineiⁿ ticheⁿ Jesús ndaaⁿ naⁿñeeⁿ. Tsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', ja cwiluiindyö 'ndyoots'a tiom na cwi'ooquie' canmaⁿ.

8 Cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jnda tquiocalue na cwiluiindyö na nntei'x'ee canmaⁿ cwii tjoocheⁿ na jndyö, joo naⁿñeeⁿ la'xmaⁿ na naⁿcanty'ue ndo' nn'aⁿ na cwiwincje' tiom. Saa joo canmaⁿ na mayuu'cheⁿ cwiluiindyö cwentaya tñquiandyena cantyja 'naaⁿ naⁿñeeⁿ.

9 Ja 'ndyoots'a tiom cwiluiindyö. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nncjaaquee' cantyja 'naⁿya, tsaⁿñeeⁿ nlui'n'maaⁿñê. Nntseijomna' jom cha'cwijom cwii catsmaⁿ na maljei-yo' na nlcwa' na macalui'yo' tiom'ñeeⁿ ndo' na macwjeeⁿnda'yo'.

10 'Tsaⁿcanch'ue ñequii'cheⁿ na macwjeeⁿ na nnch'ueeⁿ nntseicueⁿ ndo' na nntsei'naⁿa. Ja jndyö na ñequia na ticantycwii na cwita'ndo' nn'aⁿ, ndo' cha na candaq'ya na nla'xmaⁿ na juu jo'.

11 Ja cwiluiindyö ts'aⁿ na candaq'ya mateix'ee canmaⁿ. Juu ts'aⁿ na candaq'ya na mateix'ee canmaⁿ ntsmeiⁿ, mañequiaañe na cue' cwentaayo'.

12 Saa juu tsaⁿntjom na nchii cwiluiiñê ty'oyo' ee cwe' mach'eeⁿ cwenta jooyo', noom'm na ndyocwjee'cañoom lobo. Quia jo' ma'ñeeⁿ canmaⁿñeeⁿ, maleinoom. Ndo' juu lobo'ñeeⁿ mantyjö ndo' mat'uii jooyo'.

13 Maleinom tsaⁿñeeⁿ ee cwe' tsaⁿntjom jom, jo' chii ticajnda ntyjeeⁿ canmaⁿñeeⁿ.

14-15 'Ja cwiluiindyö ts'aⁿ na candaq'ya mateix'aya canmaⁿ. Ndo' cha'xjeⁿ wajnaaⁿ Tsotyā ja, mati ja mawajnaⁿa jom. Maluaa' matseijomna' na wajnaⁿa canmaⁿ ntsmaaⁿa, ndo' quioo' ntsmaaⁿa cwitajnaaⁿ'yo' ja. Ndo' mañequiaandyö na c'ioⁿ cwentaa canmaⁿ ntsmaaⁿa.

16 Mati mam'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena canmaⁿ ntsmaaⁿa na tic'omna tmaaⁿwaa. Mati joona cwiluiindyö na cjocachooya, ndo' nnguiiontyjona na nncwanya joona. Ndo' nncuaa na ñe'cwii tmaaⁿ, ndo' ñe'cwii ts'aⁿ na nntex'ee joona.

17 'Nquii Tsotyā jeeⁿ candya' ts'oom ja, ee mañequiaandyö na c'ioⁿ cwentaa nn'aⁿ na cwiluiindyö canmaⁿ ntsmaaⁿa cha ñequiaaⁿ na nncwando'nnda'a.

18 Tjaa'naⁿ ñeeⁿ juu na ndaaⁿ nntseicuee' ja na nchii ñ'oomya. Manncotyā mañequiaandyö na ljo' catjō. Waa najndo na cwiluiindyö na cats'aa na ljo', ndo' mati waa na jndo na nncwando'xcō. Luaa' ñ'oom na saⁿntjom Tsotyāya na catseixmaⁿya.

19 Jnda na jndye nn'aⁿ judíos ñ'oommeiⁿ s'aana' na tīcatjoom'nnda' na jla'neiⁿ na cantyja 'naaⁿa.

20 Ee jndyendye joona jlueña:

—Tsaⁿjndii matseixmaaⁿ, ndo' jnda teintjeiⁿñê. ¿Chiuu na cwindye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ?

²¹ Saa nt'omndye joona jlue:

—Nchaa l'uu ñ'oommeiⁿ la'xmaⁿna' ñ'oom na nntseineiⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ nacje 'naaⁿl tsaⁿjndii. ¿Aa nnts'aacheⁿna' cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ nacje 'naaⁿl tsaⁿjndii ndaa nnts'aa na nnty'iaa' ts'aⁿ na nchjaaⁿl?

Tĩnquiandye nn'aⁿ judíos cantyja 'naaⁿl Jesús

²² Tsjoom Jerusalén tuee' xuee quia cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ judíos na cwijaañjoom' n'omna xjeⁿ na tiooxconnda' weloo weloona cwenta wats'om t'maⁿ l'ō Ty'oots'om.

²³ Ndo' xcwe ncueesua' quia tuee' xuee'ñeeⁿ. Jesús m'aaⁿ wats'om t'maⁿ 'naaⁿna. Manoom naquii' cwii w'aa cwentaa' wats'om'ñeeⁿ na cwe' wanaaⁿ ndiocheⁿ na s'aa Salomón.

²⁴ Quia jo' nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ judíos tjaa'ndyena tsei Jesús. Ta'x'eena nnoom jluena:

—¿Cwanti yo na maleichu' já na matseñ'eeⁿndyu' já? Xeⁿ na mayuu' cwiluiindyu' Cristo, ntyjayu catsu' ndaayâ.

²⁵ Matso Jesús ndaana:

—Jnda tsjoo na ljo' ndaa'yo', saa maxjeⁿ ticalayu'yo'. Majoo ts'iaaⁿ na mats'aa ñequio najndeii na matseixmaⁿ Tsotyā, joona' cwitjei'yu'ndyena' cantyja 'naⁿya.

²⁶ Saa 'o tiñe'calayu'yo' ñ'eⁿndyo cwe' nc'e nchii cwiluiindyo' canmaⁿ ntsmaaⁿa.

²⁷ Ee nn'aⁿ na cwiluiindye canmaⁿ ntsmaaⁿa cwindyena jndyeya, ndo' ja mawajnaⁿa joona, ndo' joona cwinquiontyjoⁿa naxaⁿa.

²⁸ Ja mañequia na ticantycwii na cwita'ndo'na, meiⁿ tajom catsuundyena. Ndo' tjaa meiⁿcwii ts'aⁿ na ndaa nncwji' joona l'ō.

²⁹ Ee nquii Tsotyā na tquiaaⁿ joona l'ō, jom cwiluiit'maⁿñetyeeⁿ na cha'tso, ndo' meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ juu ndaa nncwji' joona l'ō.

³⁰ Ja ñequio Tsotyā ñe'cwii cwiluiindyo ñ'eⁿñê.

³¹ Jnda na jndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ na luaa' ñ'oom tso Jesús, jla'xcwiinnda'na ljo' na nntuee'na nacjoom'm.

³² Quia jo' tsoom ndaana:

—Majndye ts'iaaⁿ na ya jnda s'aaya jo ndaa'yo' ñequio najndeii na matseixmaⁿ Tsotyāya. ¿Cwaaⁿ cwii juuna' na mach'eena' na ñe'cajñom'yo' ljo' ja?

³³ Ndo' t'ōo judíos'ñeeⁿ nnoom, jluena:

—Nchii ñe'cajñōnyâ ljo' 'u cwe' cwii ts'iaaⁿ na ya mache'. Nl'aayâ na luaa' 'u ee matseijnaⁿl Ty'oots'om. Ee 'u cwe' ts'aⁿ 'u, saa mache' na cwiluiindyu' Ty'oots'om.

³⁴ Jesús t'ōoⁿ ndaana, tsoom:

—Naquii' ljeii ñ'oom' Ty'oots'om na cwileiñ'om'yo', manquiu'yo' na nquii Ty'oots'om matsoom: “Ndaa' 'o na cwiluiitquiendyo' jo ndaa nn'aⁿ matsjoo na matseijomna' 'o cha'na nncō.”

³⁵ Matsoticheⁿ Jesús:

—Tso Ty'oots'om ndaa nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ judíos na matseijomna' joona cha'na nqueⁿ. Ndo' manquiuuya na tixocats'aana' na cwe' cantu ñ'oom na tsoom.

³⁶ Jo' chii tixcwe na cwindu'yo' na matseijnaaⁿa jom nc'e na tsjoo na cwiluiindyo Jnaaⁿ. Ee nqueⁿ ty'ioom ts'iaaⁿ ja, ndo' sa'ntjoom ja na candyoc'ōoⁿndyo qui'ntaaⁿ 'o nn'aⁿ tsjoomnancue.

³⁷ Jo' chii xeⁿ nchii ts'iaaⁿ 'naaⁿl Tsotyā mats'aa, ticalayu'yo' ñ'eⁿndyo.

³⁸ Saa nc'e na mats'aa ts'iaaⁿ 'naaⁿa, jo' chii calayu'yo' cantyja 'naaⁿ mañejoo ts'iaaⁿñeeⁿ meiiⁿ na tiñe'calayu'yo' ñ'eⁿndyo ja. Ee cantyja 'naaⁿ joona' nliu'yo' ndo' nla'noⁿyo' na nquii Tsotyā ñe'cwii cwiluiiñê ñ'eⁿndyo, ndo' ja ñe'cwii cwiluiindyo ñ'eⁿñê.

³⁹ Quia jo' cwiicheⁿ cwii ndii' jla'jndaa'ndyena na nnt'uena jom, saa tîcandaa l'ana, tjaaⁿ.

⁴⁰ Quia jo' tei'ty'ioonndaa'â jndaa Jordán ñ'eⁿ Jesús yuu ñet'oomjndyee Juan na tyotseits'oomñê nn'aⁿ. Ndo' majndye xuee ñet'ooⁿyâ jo' jo' ñ'eⁿ Jesús.

⁴¹ Ndo' jndye nn'aⁿ tquie'cañom na m'aaⁿyâ na ñe'candyena ñ'oom na tyoñequiaaⁿ. Tyoluena ndaa n'iaana:

—Juan meiⁿcwii ts'iaaⁿ tyooch'eeⁿ na xocandaa nluina' na cwe' ts'aⁿ nnts'aa. Saa cha'tso ñ'oom na tyoñequiaaⁿ cantyja 'naaⁿ! tsaⁿm'aaⁿ!, ñequi'cheⁿ na mayuu' joona'.

⁴² Ndo' majndye nn'aⁿ tyola'yu' ñ'eⁿ Jesús jo' jo'.

11

Na tue' Lázaro

¹ Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ wii' na jndyu Lázaro. Juu tsaⁿñeeⁿ tyom'aaⁿ tsjoom Betania ñequio María ñequio xjoom Marta.

² Majuu María, xjo Lázaro'ñeeⁿ, tsaⁿ na tu'nquio ncheⁿ nc'ee Jesús, ndo' ñequio sooxqueeⁿ tyuee'ñê nc'ee.

³ Ndo' joo yolcu'ñeeⁿ jla'cwanomna ñ'oom na m'aaⁿ Jesús. Jluena:

—'U Ta, juu ts'aⁿ na jeeⁿ candya' ts'om', weeⁿeⁿ.

⁴ Jnda na jndii Jesús ñ'oomwaa', matsoom:

—Tycuwaa' nchii macanda na cwe' nntseicuee'na' jom. Matjoom na luaa' cha caluiit'maaⁿñe Ty'o^ots'om cantyja 'naaⁿaⁿ. Ndo' mati nntseit'maaⁿñê ja na cwiluiindyö Jnaaⁿ.

⁵ Jeeⁿ wi' ts'om Jesús Marta ñequio tyjee tsaⁿñeeⁿ ñequio nquii Lázaro.

⁶ Jnda na jñeeⁿ na wii' Lázaro'ñeeⁿ, ljoo'ñetyeeⁿ we xuee jo' jo' yuu na m'aaⁿ.

⁷ Jnda teinom we xuee'ñeeⁿ, já nn'aⁿ na t'maaⁿ na calajomndyô ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ, matsoom ndaayâ:

—Tsaanndaa'a Judea.

⁸ Jo' chii l'uuyâ nnoom:

—'U ta na ma'mooⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om ndaayâ, tyoowijndye xuee na jla'jndaa'ndye nn'aⁿ judíos na njñomna ljo' 'u, ndo' ¿aa jo' wja'nnda'?

⁹ T'o Jesús ndaayâ, matsoom:

—Ndicwaⁿ waa xjeⁿ na nnts'aatyâ ts'iaaⁿ cwii tjoocheⁿ na nnt'ue nn'aⁿ judíos ja. Ndo' na luaa' waa matseijomna' cha'cwijom na cwii xuee na candaa'ya canchoo'we horas na nnts'aa ts'aⁿ ts'iaaⁿ. Quia naxuee manom ts'aⁿ, xocwity'ueeⁿ, ee ya tquioom'm nc'e na manty'iaa' ñe'quioom' tsjoomnancuewaañe.

¹⁰ Saa tixocandaa nnts'aa ts'aⁿ ts'iaaⁿ natsjom. Xeⁿ nnts'aaⁿ na ljo' nncwity'ueeⁿ, ee tjaa'naⁿ naxuee c'oom ñ'eⁿñê.

¹¹ Jnda toom na luaa' ndaayâ, tsotyeeⁿcheⁿ:

—Juu ti'x'iaaya Lázaro watsom, saa jö na nntseilcwiya jom.

¹² Quia jo' t'ooyâ, l'uuyâ:

—Jeeⁿ 'u Ta, xeⁿ na cwe' watsom, maxjeⁿ nlco'yana' jom.

¹³ Seineiⁿ Jesús ñ'oomwaa' ee na m'aaⁿ ts'ooñe Lázaro, saa já jlatiuuyâ na ma'mooⁿ na watsoo tsaⁿñeeⁿ.

¹⁴ Quia jo' tsondyeyoom ndaayâ:

—Jnda tue' Lázaro.

¹⁵ Ndo' neiⁿya na tic'ooⁿya jo' jo' quia na tueeⁿeⁿ cha na nlayu'yo'. Je' cjaaya na m'aaⁿ.

¹⁶ Tomás, tsaⁿ na cwilacajndyuuyâ catyeⁿnquiee, juu cwii já nn'aⁿ na canchoo'wendyö na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê, matso ti'ñeeⁿ ndaayâ:

—Mati cjaaya cha mañejom cwjaaya ñ'eⁿñê.

Tseixma' Jesús na cwita'ndo'nnda' nn'aⁿ na jnda tja

17 Quia jo' saayâ, squiaayâ Betania. Jnda na squiaayâ jo' jo' tyolue nn'aⁿ nnom Jesús na jnda ñequiee xuee na ndii' Lázaro tsei'tsuaa.

18 Tsjoom'ñeeⁿ cha'na we kilómetros waljoo' xcwe na tquia m'aaⁿna' ñ'eⁿ Jerusalén.

19 Ndo' majndye nn'aⁿ judíos jnda tquie'cañom Marta ñequio María. Tquiola'jomndyena na cwiñe'quiiana na t'maⁿ n'om na'ñeeⁿ na tue' Lázaro.

20 Jnda na jndii Marta na jnda wjaawindyoo'â ñ'eⁿ Jesús, jlueeⁿeⁿ na jndyocatjomñê juu yuu na m'aaⁿyâ. Saa María ljoo'ñê na waa w'aa.

21 Matso Marta nnom Jesús:

—'U Ta, toom cwe' m'aaⁿ ñjaaⁿ, tîcúe' ñetyjo.

22 Saa meiiⁿ na jnda tueeⁿeⁿ ntyjiiyaya na meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ñ'oom na nlcaⁿ nnom Ty'oots'om, ññequiaaⁿ.

23 T'ò Jesús, matsoom nnom:

—Ncwando'nnda' ti'ty'iu' meiiⁿ na jnda tueeⁿeⁿ.

24 T'ò Marta nnoom, matso:

—Ntyjiiya na nncwando'nnda' ñetyjo xuee na macanda quia na nntseinlcwi Ty'oots'om nn'aⁿ na jnda tja.

25 Matso Jesús nnom:

—Ja cwiluiindyò na mañequia na cwita'ndo'xco nn'aⁿ, ndo' ja mañequia na ticantycwii na mawando' ts'aⁿ. 'Ñeeⁿ juu na matseyu' ñ'eⁿndyò, meiiⁿ na cue', maxjeⁿ nncwando'xco.

26 Ndo' ticwii cwii ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyò, ticantycwii na nncwando', ndo' meiⁿ tijoom nntsuuñe. ¿Aa matseyu' na ljo'?

27 Matsoom nnom Jesús:

—Mayuu' Ta, matseyu'a na 'u cwiluiindyu' Cristo, Jnda Ty'oots'om. Ma'u jo' na tseixmaⁿ na nncwje'cañoom' tsjoomnancue.

Seichjoo'na' ts'om Jesús, ty'ioom

28 Jnda na tso Marta na luaa', quia jo' tjaaⁿ, tjacwaaⁿ tyjeeⁿ María. Ñemaaⁿ matsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Jnda tyjee' nquii Maestro ndo' maqueeⁿñê 'u.

29 Quia na jndii María na ljo', seityuaaⁿaⁿ, jndyocatjomñê Jesús yuu na m'aaⁿyâ.

30 Ee xjeⁿñeeⁿ tyootsaaquiaâ quii' tsjoom ñ'eⁿ Jesús. Ndi m'aaⁿyâ ñ'eⁿñê yuu na tjacatjomñê Marta jâ.

31 Ndo' joo nn'aⁿ judíos na cwila'jomndye ñ'eⁿ María na cwiñe'quia na t'maⁿ ts'oom, quia nty'iaana na seityuaaⁿaⁿ, teicantyyaaⁿ, jlueeⁿeⁿ quii' w'aa, ty'entyjona naxeeⁿeⁿ. Ee jla'tiuuna na wjaacaty'ioom yuu waa tsei'tsuaa.

32 Quia na tueⁿeⁿ na m'aaⁿyâ ñ'eⁿ Jesús, tcoom'm xtyeeⁿ jo nc'ee. Matsoom nnom:

—Jeeⁿ 'u Ta, toom cwe' m'aaⁿ ñjaaⁿñe, quia jo' tîcúe' ñetyjo.

33 Nty'iaa' Jesús na jeeⁿ maty'ioo María, ndo' jeeⁿ cwityuee nn'aⁿ judíos na tquiontyjo naxeeⁿeⁿ. Quia jo' jeeⁿ seichjoo'na' ts'om Jesús, ndo' sei'ndaa'na ntyjeeⁿ.

34 Tax'eeⁿ ndaana, matsoom:

—¿Yuu cwijom ty'iu'yo' jom?

Jluena nnoom:

—Ta, candyo' canty'ia'.

35 Ndo' Jesús ty'ioom.

36 Quia jo' joo nn'aⁿ judíos jlue:

—Queⁿyo' cwenta na jeeⁿ wi' ts'oom ti'ts'oo.

37 Saa cwantindye joona jluena:

—Tsaⁿs'am'aaⁿ s'aaⁿ na ya nty'iaa' tsaⁿnchjaaⁿ. ¿Aa nchii mati nndaⁿ nnts'aaⁿ na tîcúe' Lázaro?

Tquiaa Jesús na ta'ndo'xco Lázaro

38 Sei'ndaa'nnda'na' ntyjii Jesús. Saayâ ñ'eñê yuu na waa tsue'tsjõ' na tuii tsei'tsuua juuna'. Cwita' tsjõ' 'ndyoots'aa'na'.

39 Tso Jesús ndaana:

—Quindyõ'yo' tsjõ'waa.

Juu Marta, xjo ts'oo, matsoom:

—Jee' 'u Ta, je' jnda teic'eeñê ee jnda jnda' ñequiee xuee na tuee'e'.

40 Matso Jesús nnom:

—¿Aa nchii jnda tsjõõ njom', xe' nntseyu' nnty'ia'njom' na nntseit'maa'ñena' Ty'õõts'om'?

41 Quia ljo'che' tei'ndyõõna tsjõ' yuu na tjaa'ndyena ts'oo. Ndo' jlunda'ñê, matsoom:

—Jee' quian'ua' 'u Tsotyaya na mandi' ñ'oom 'ndyoya.

42 Ee mantyjiiya na ñequii'che' mandi' ñ'oom na matseina'ya njom'. Saa cwe' nc'e nn'a' na jndyendye na m'a'na na cañomya jo' chii tsjõõya ñ'oomwaa' cha cala'yu'na na 'u jñom' ja.

43 Ndo' quia na jnda tsoom na luaa', seiwee' jñee'e', tsoom:

—Lázaro, calui'.

44 Ndo' juu ts'oo Lázaro, jluee'e' na chu'tyjoo liaa na tintmei' nc'ee' ndo' l'õõ'. Ndo' ta' nnoom payom. Matso Jesús ndaa' na'ñee':

—Calacanõ'yo' liaamei' cha nnda' nncja'.

Jla'jndaa'ndye nn'a' judíos na nnt'uena Jesús

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)

45 Ndo' majndye nn'a' judíos'ñee' quia na nty'iaana na luaa' s'aa Jesús, jla'yu'na ñ'eñê.

46 Saa nt'omndye joona ty'entyjaa'na nn'a' fariseos. Tyoluena chiuu nty'iaana na s'aa Jesús.

47 Jo' chii tjomndye nquiee ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'a' fariseos ñequio nt'omche' nc'iaana na m'a' n'iaa'. Tyoluena ndaa' nc'iaana:

—¿Chiuu nl'aayõõ? Ee teijndye ts'iaa' t'ma' mach'ee tsa'm'aa' na tixocaluii na cwe' ts'a' nnts'aa.

48 Ndo' xe' cwe' n'ndyaatõõ na ncjaach'eetyee' na luaa', quia jo' cha'tso nn'a' nla'yu' ñ'eñê. Ndo' na ljo' nquiee na'ma'n'iaa' nn'a' romanos nla'tyuii'na wats'om 'naa' jaa nn'a' judíos ñequio ndaandyuaa 'naa'ya.

49 Caifás jndyu cwiindye joo na'ñee' na luaa' tso. Juu cwiluiitquieñê chu'ñee' ndaa' ntyee cwentaa jaa nn'a' judíos. Matsoom ndaa' na'ñee':

—'O mei'chjoo ticala'nõ'yo'.

50 Mei' ticaliu'yo' na yati xe' na cue' cwii tsa'ns'a cwentaa cha'tsondye nn'a' ndyuaaya, cha tints'aa gobiernom na cwjaaya na cha'tsondyõ.

51 Saa nchii cantyja na jndo' ts'om nque' na luaa' ñ'oom tjeii'e'. Jom nc'e na cwiluiiñê tyee na cwiluiit'ma'ñê ndaa' jaa nn'a' judíos chu'ñee', jo' chii seijndo' Ty'õõts'om ts'oom na nncue' Jesús cwentaa nn'a' judíos.

52 Ndo' nchii macanda' cwe' cantyja 'naa' nn'a' judíos, mati nntjoom na ljo' cha cha'tsondye nn'a' na mei'quiayuuche' na m'a' na quit'ma' n'om jom nntseitjom Ty'õõts'om joona cantyja 'naa'a'.

53 Jo' chii nc'e na luaa' tso Caifás, cantyjati xuee'ñee' jna'na' na jla'jomndye na'ma'n'iaa'ñee' na nla'cuee'na Jesús.

54 Cwe' nc'e jo', ticonom xcweyaa' quii'ntaa' nn'a' judíos. Jo' chii jluii'â ts'õnda' Judea ñ'eñê, saayâ cwii tsjoom chjoo na jndyu Efraín. Tsjoom'ñee' candyoo' m'aa'na' ñequio ndyuaa na tjaa nn'a' c'oom. T'õõ'yâ ñ'eñê jo' jo' cwantindyo xuee.

55 Ndo' jnda jaawindyoo' na nncuee' xuee pascua na jaa nn'a' judíos cwilacwjaaya canma'. Cwii tjõõche' na nncuee' xuee pascua'ñee', jndyendye nn'a' jlui'na

njoomna, ty'ena Jerusalén cha nndaꝯ nntjei'ljuu'ndyena cantyja 'naa' ñ'oom na cwila't'maa'ndyꝯ Ty'oꝟs'om.

⁵⁶ Joo nn'a' na ty'e xuee tyol'ueena Jesús. Yoche' na tyom'a'na wats'om, tyoluena ndaa nc'iaana:

—¿Chiuu m'aa' n'om'yo', aa nnts'aache'na' na ticañoom ncuee?

⁵⁷ Ntyee na cwiluiitquiendye ndaa jaa nn'a' judíos ñequio nn'a' tmaa' fariseos tque'na ñ'oom na jndei'na'. Sa'ntjomna xe' m'aa' mei'cwi'ñee'che' ts'a' na ntyjii yuu m'aa' Jesús, catseicandii tsa'ñee' joona, cha na nndaꝯ nnt'uena jom.

12

Tu'nquio María nche' cjoo' nc'ee Jesús

(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

¹ Yom xuee cwii tjoꝟ na nla'tye' nn'a' judíos xuee pascua quia cwila'cwjeena canma', ndo' squiaꝯyâ tsjoom Betania ñ'e' Jesús. Squiaꝯyâ na m'aa' Lázaro, tsa' na tquiaa' na wando' xco jnda' na tue'.

² Tyola't'maa'ndyena Jesús jo' jo'. Jla'jndaa'ndyena cwii nantquie na tcwaa'â. Marta tyondi'ntjoom ndaaꝯyâ ndo' juu Lázaro'ñee' tacatyee' ñ'e'ndyꝯ na meindyuaandyꝯ nacañoom' mei'sa ñ'e' Jesús.

³ Ndo' juu María maleiñ'oom cwii tsua' xjo nche' na ñequii'che' nardo. Juuna' jee' jndana'. Tu'nquoom nche'ñee' nc'ee Jesús, jnda' jo' tyowee'ñê nc'ee ñequio sooxquee'.

⁴ Mañ'e' Judas Iscariote, jnda Simón, juu mawaa xje' na ñnequiaa cwenta Jesús. Tsa'ñee' cwii jâ na t'ma' Jesús na calajomndyꝯ ñ'e'ñê.

⁵ Matso:

—Cwa nchii na teil'ua nche'waa' na cwii ndyee sia'nto s'om denario. Ñequio s'om'ñee' nndaꝯ nnteijndei' ts'a' ndyeñee'.

⁶ Saa' nchii tsoom na luaa' nc'e na jee' wi' ts'oom ndyeñee' saa' ee na jee' canch'ueñe ndo' nc'e na jom maleiñ'oom tja'che na ñjom s'om na cwileil'uee'ndyꝯ na cha'tsondyꝯ, ndo' xje'to jom macwjee'e' s'om jo' jo'.

⁷ Saa' matso Jesús:

—Ca'ndii' yuscum'aa' na luaa' mach'ee'. Matseijndaa'ñê cantyja 'naa' xuee na nncjaanty'iuu'ndyꝯ.

⁸ Ee ndyeñee' ñequii'che' na m'a'na ñ'e'ndyꝯ, saa' ja nchii ñequii'che' na nnc'oꝟ'nya ñ'e'ndyꝯ'.

Jla'jndaa'ndyee ntyee na nla'cuee'na Lázaro

⁹ Jo' chii quia na jndye nn'a' na jndyendye na jo' jo' m'aa' Jesús, tquie'cañomna na m'aa'yâ. Ee nchii macanda' nc'e na ñe'canty'iaana Jesús, saa' mati ñe'canty'iaana Lázaro, ts'a' na tue' na tquiaa Jesús na tando'xco.

¹⁰ Cwe' nc'e jo', ntyee na cwiluiitquiendye ndaa' nn'a' judíos, mati jla'jndaa'ndyena na nla'cuee'na Lázaro.

¹¹ Ee cwe' cantyja 'naa' jom majndye nn'a' judíos'ñee' to'ndye cantyja 'naa' ntyee, jla'yu'na ñ'e' Jesús.

Jla't'maa'ndyee nn'a' Jesús quia squiaꝯyâ Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)

¹² Teincoo cwiche' xuee nn'a' na jndyendye na tqurio ncuee, jndyena na manndyoo' na nntsquiaꝯyâ Jerusalén ñ'e' Jesús.

¹³ Jo' chii ty'echona njom, ty'ecatjomndyena jâ ñ'e'ñê. Tyola'xuaana tyoluena:

—Caluiit'ma'ñe Ty'oꝟs'om. Catio'naa'ñê nquii ts'a' na mandyo ñequio xuee' nquii na cwiluiiñe Rey cwentaa' jaa nn'a' Israel.

14 Ndo' ljeii Jesús cwii snom chjoo. Tjaljoom juuyo'. Ndo' na ljo' s'aaⁿ seicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeii.

15 Matsona':

'O nn'aⁿ tsjoom Jerusalén, tila'catyuendyo'.
Canty'ia'yo' macwjee'cañoom nqueⁿ na cwiluiiñê
Rey cwenta' 'o, na waljoom snom.

16 Já nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na cala'jomndyô ñ'eñê tîcala'nooⁿâ ñ'oommeiⁿ najndyee. Saa ndanquia quia na jnda seit'maaⁿñe Ty'oots'om jom, tjañjoom' n'ooⁿyâ na teiljeii ñ'oommeiⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ, ndo' maxjeⁿ tuii na ljo'.

17 M'aⁿ cwii tmaaⁿ nn'aⁿ judíos quia t'maⁿ Jesús Lázaro na ñejndii' quii' tsei'tsuaa. Jnda na tquiaaⁿ na wando'xco Lázaro'ñeeⁿ, quia jo' tyotjeii'yuu'ndye na'ñeeⁿ chiuu nty'iaana na tuii.

18 Macwe' juu ts'iaaⁿñeeⁿ na s'aa Jesús na tixocandaaⁿ nluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa, jo' na ty'ecatjomndye nn'aⁿ na jndyendye jom quia jnda jndyena na ljo' s'aaⁿ.

19 Saa joo fariseos'ñeeⁿ tyoluena ndaaⁿ nc'iaana:

—¿Aa jndo'yo' je'? Maxjeⁿ tjaa na nndaⁿ nl'aaya. Cha'tsondye nn'aⁿ cwilajomndye ñ'eñê.

Nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom griego cwil'ueena Jesús

20 Ndo' tyom'aⁿ cwantindye nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom griego quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na ty'e ncuee quia cwila'cwjee nn'aⁿ judíos canmaⁿ.

21 Tquie'cañom na'ñeeⁿ Felipe. Jom ts'aⁿ tsjoom Betsaida, ts'ondaa Galilea. Nn'aⁿ griegos'ñeeⁿ ty'ecataⁿna cwii naya'ñeeⁿ nnoom, jluena:

—Aa re sa, l'ue n'ooⁿyâ na nlanaaⁿyâ ñ'eⁿ Jesús.

22 Quia jo' tja Felipe, matsoom na ljo' nnom Andrés, ndo' wendye joona ty'ecaluenta na ljo' nnom Jesús.

23 Tso Jesús ndaana:

—Ja cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Jnda tue'ntyjoⁿ xjeⁿ na t'maⁿ nlco'wi'na' ja, ndo' cantyja 'naaⁿ jo' Ty'oots'om nntseit'maaⁿñê ja.

24 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooⁿya ndaa'yo', cwii lqueeⁿ na cwiquioo, xeⁿ tic-jaaquiee'na' quii' ts'o yuu na nntseijomna' cha'cwijom na nncue'na', cwiljona' na ñenquiina'. Saa xeⁿ nnom' ts'aⁿ juuna' quii' ts'o yuu na matseijomna' na nncue'na', quia jo' majndye nncue' nnts'aana'.

25 Ñ'eeⁿ juu na matseicandya' ts'om cantyja na matseijndaa'ñe nquii na nncwando', jnaaⁿ jo' nntsuuñe. Saa juu ts'aⁿ na mach'ee na jndoo' cantyja na wjaam'aaⁿ, nndaⁿ tsaⁿñeeⁿ na ticantycwii na nncwanoom'm.

26 Ñ'eeⁿ juu ts'aⁿ na ñe'candi'ntjom nooⁿ, candyontyjoⁿ naxaⁿa. Ndo' yuu na nnc'ooⁿya majo' jo' nnc'oom ts'aⁿ na mandi'ntjom nooⁿ. Ndo' ñeeⁿ juu ts'aⁿ na nndi'ntjom nooⁿ nntseit'maaⁿñe Tsotyaya tsaⁿñeeⁿ.

Matseineiⁿ Jesús na nla'cuee' nn'aⁿ jom

27 'Je' mamatsei'ndaa'na' ts'ooⁿ, ndo' ¿chiuu nntsjoⁿ cantyja 'naaⁿ jo'? ¿Aa nntsjoⁿ: “Tsotyaya, cwji'n'maaⁿndyu' ja juu xjeⁿ na nntjoⁿya nawi'waañe”? Saa xocatsjoⁿ na ljo' ee jnda jndyooⁿ cha na nnc'ioⁿ cwentaa nn'aⁿ.

28 'U Tsotyaya, quiaa' na catseit'maaⁿñena' 'u.

Xjeⁿñeeⁿ teic'uaa jndyee' Tsotyeⁿ cañoom'luee. T'q:

—Jnda tquia na matseit'maaⁿñena' ja ndo' wjaatseit'maaⁿñetina' ja.

29 Nn'aⁿ na jndyendye na meintyjee' nacañoomyâ jo' jo', jndyena na ljo'. Jluena ndaaⁿ ntyjeena na seixuaa tsuee. Saa nt'om nn'aⁿ jlue:

—Cwii ángel seineiⁿ nnoom.

30 Tso Jesús ndaana:

—Jndye'yo' na teic'uaa na seineiiⁿ cha cateijndeina' 'o, nchii cha cateijndeina' ja.

³¹ Ee jndā tue'ntyjō xjeⁿ na nncu'xe^{na}' nn'aⁿ tsjoomnancue. Ndo' mati nntyuii' na matseixmaⁿ tsaⁿjndii na matsāⁿntjom quii' n'om nn'aⁿ.

³² Ndo' quia na jndā jla'we nn'aⁿ ja na nla'cuee'na ja, quia jo' nnts'aa na nntseitjomna' nn'aⁿ cantyja 'na^{ya}.

³³ Ñ'oomwaa' matsoom cha ca'mō^{na}' cwaaⁿ cwii nnom na nntjoom na nncuee^{ne}.

³⁴ T'ōō nn'aⁿ na jndyendye, jluena:

—Majndā macwindyaaya na matso ñ'oom na sāⁿntjom Ty'ōots'om na teiljeina' na juu Cristo xocantycwii na m'aa^{ñê}. Quia jo' ¿chiiu na matsu' na matsona' na nla'we nn'aⁿ juu na cwiluiiñe ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na nla'cuee'na juu? ¿Ñeeⁿ juu luaa' na matsu' na cwiluiiñe ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee?

³⁵ Quia jo' matso Jesús ndāana:

—Ja na cwiluiindyō naxuee quii'ntaaⁿ nn'aⁿ ndicwaⁿ m'aa^{ntyaya} quii'ntaa^{nyo}'. Jo' chii ñequii'cheⁿ c'om'yo' cantyja 'na^{ya} yocheⁿ na cwii m'aa^{ntyaya} ñ'e^{ndyo}', cha tincwinom' natia 'o. Ee ts'aⁿ na m'aa^{ñe} nacje 'naaⁿ' natia, ticaljeii yuu wjaañ'oomna' juu.

³⁶ Yocheⁿ na m'aa^{ya} na mañequia naxuee quii' n'om'yo', calayu'yo' ñequiondyō ja na cwiluiindyō naxueeñe. Ee na nl'a'yo' na ljo' nlaxma^{nyo}' cantyja 'naaⁿ' Ty'ōots'om na nqueⁿ cwiluiiñe naxueeñe.

Jndā na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ!, tjaaⁿ yuu na xocaliu naⁿñeeⁿ jom.

Tiñe'calayu' nn'aⁿ jndíos ñ'eⁿ Jesús

³⁷ Meiiⁿ jndye ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ jo ndāana na tixocaluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa, sãa tiñe'cala'yu'na ñ'eⁿñê.

³⁸ Luaa' tuii cha catseicandāñena' ñ'oom na tyotseiljeii profeta Isaías, matso:

Ta, ¿ñeeⁿ juu na matseyiu' ñ'oom na cwiñe'quiaayâ?

Ndo' tsotyeeⁿ cwiicheⁿ ñ'oom:

¿Ñeeⁿ juu na jndā t'mōⁿ Ty'ōots'om nnom najndeii na matseixmaaⁿ?

³⁹ T'mōⁿ Isaías chiiu waa na tileicandā nla'yu' nn'aⁿ judíos, ee waa cwiicheⁿ ñ'oom na matsoom:

⁴⁰ Cha'xjeⁿ tileicanty'iaa' ts'aⁿ na nchjaaⁿ!, maluaa' s'aa Ty'ōots'om quii' n'omna, ndo' tquiaaⁿ na jla'quie' n'omna jo nnoom.

Nmeiiⁿ tuii cha tixocaliuna chiiu l'ue ts'oom ñ'e^{ndyena},

meiⁿ na nla'nōⁿna quii' n'omna.

Ee xeⁿ nnc'ooliuna chiiu l'ue ts'oom ndo' nla'nōⁿna, maxjeⁿ nlcwe' n'omna ndo' nncwji'n'maa^{ñê} joona.

⁴¹ Seineiⁿ Isaías ñ'oommeiⁿ! quia na tco'na' nnoom na seit'maa^{ñe} Ty'ōots'om Jesús, ndo' seineiiⁿ cantyja 'naaⁿ' juu.

⁴² Sãa meiiⁿ na luaa' tso Isaías, majndyendye nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ jo ndāa nn'aⁿ judíos, tyola'yu'na ñ'eⁿ Jesús. Sãa jnaaⁿ na nquiaana nn'aⁿ tmaaⁿ' fariseos, jo' chii ticatjei'yuu'ndyena na ljo'. Ee xeⁿ nl'ana na ljo' tixonquia fariseos'ñeeⁿ na wanaaⁿ na nla'jomndyena xjeⁿ na cwi'oona wats'om.

⁴³ Ee joona neiiⁿtina na calue nc'iaana na ya cwil'ana, nchiiti na ntyjaa' n'omna na catso Ty'ōots'om na ya ntyjeeⁿ ñ'e^{ndyena}.

Ñ'oom na mañequiaa Jesús macu'xe^{na}' nn'aⁿ

⁴⁴ Jndeiⁿ seineiⁿ Jesús. Matsoom:

—Ñeeⁿ juu na matseyiu' ñ'e^{ndyo}, nchii macandā ñequio ja matseyiu' tsaⁿñeeⁿ. Mati matseyiu' ñequio nquii Tsotyā na jñom ja quii'ntaa^{nyo}'.

⁴⁵ Ndo' ñeeⁿ juu na manty'iaa' ja, mati manty'iaa' tsaⁿñeeⁿ nquii na jñom ja quii'ntaa^{nyo}'.

46 Ja na cwiluiindyō naxuee, jndyōō tsjoomnancue, cha meiⁿcwiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyō nncwji'na' juu naquii' natia.

47 Saa xeⁿ cwe' na mandii ts'aⁿ ñ'oom na mañequiaya, meiⁿ ticatseindā joona', nchii ja tseixmaⁿya na nncu'xāⁿ tsaⁿñeeⁿ. Ee nchii ty'iom Tsotyā ts'iaaⁿ ja na nncu'xāⁿya nn'aⁿ, ty'ioom ts'iaaⁿ ja na cwji'n'maaⁿndyō joona.

48 'Ñeeⁿ juu na ticuee' ts'om ja, meiⁿ tico'ñom ñ'oom na mañequiaya, waa cwii na nncu'xeⁿna' tsaⁿñeeⁿ. Ee xuee na macandā majooti ñ'oom na jndā seināⁿya, joona' nntu'xeⁿna' jom.

49 Ticalatiuu'yo' na cwe' na jndei' 'ndyō nncō ñ'oommeiⁿ na matseināⁿ. Nquii Tsotyā na jñom ja, nqueⁿ sa'ntjoom na nmeiⁿ catseināⁿya ndo' na ca'mōōⁿya joona' ndaa'yo'.

50 Ndo' ntyjiia ñ'oom na matsā'ntjoom mañequiaana' na nntseixmaⁿ ts'aⁿ na ticanty-cwii na wando'. Jo' chii matseināⁿya cha'xjeⁿ ñ'oom na jndā tsoom nōōⁿ.

13

Tmaⁿ Jesús nc'ee' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê

1 Cantyjati na jnaⁿna' na t'maⁿ Jesús jā na cwilajomndyō ñ'eⁿñê, t'mōōⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom jā. Ntyjeeⁿ na jndā jaawe'ntyjō xjeⁿ na nlueeⁿeⁿ tsjoomnancuewaañe na nncjaalcwe'nnaaⁿaⁿ na m'aaⁿ Tsotyeeⁿ. Jo' chii quia majaawe'ntyjō xjeⁿ na nlatyaaⁿ jaa nn'aⁿ judíos xuee pascua quia cwilacwjaāya canmaⁿ, t'mōⁿtyeeⁿ na jeeⁿ t'maⁿ waa na candya' ts'oom jā.

2 Cwicwaa'â ñ'eⁿ Jesús natmaaⁿ. Xjeⁿñeeⁿ jndā seijndō' tsaⁿjndii ts'om x'iaayâ Judas Iscariote, jnda Simón, na quiaa tsaⁿñeeⁿ cwenta jom.

3 Ndo' jom majndaa'ya ntyjeeⁿ na l'ōōⁿ jndā tquiaa Tsotyeeⁿ na meiⁿcwii tintjoom na nchii ñ'oom' nquii. Mantyjeeⁿ na jnaaⁿ na m'aaⁿ Ty'ōōts'om, ndo' na majo' wjaal-cweeⁿeⁿ.

4 Teicantyyaaⁿ yocheⁿ na cwicwaa'â natmaaⁿ. Tjeiⁿeⁿ liaatco na cweⁿ, to'ñoom cwii liaa na cwityuee' luāyâ, seityeeⁿ juuna' tsiaⁿaⁿ.

5 Jndā jo' tioom ndaatioo ts'om 'naⁿ na cwicandyuu'â. Tōōⁿōⁿ na mamaaⁿ nc'āā'â na t'maaⁿ na calajomndyō ñ'eⁿñê, jndā chii mawee'ñê nc'āā'â ñequio liaa'ñeeⁿ.

6 Ndo' quia na tue'cañoom yuu na wacatyeeⁿ Simón Pedro, matso tsaⁿñeeⁿ nnoom:
—Ta, ¿aa mmaⁿ nc'āya?

7 T'ōōⁿ nnom, matsoom:

—Ts'iaaⁿ na mats'aa tileicatsei'noⁿ na maje'ndyō, saa ndaquiacheⁿ nntsei'noⁿ.

8 Matso Pedro nnoom:

—Xoya na mmaⁿ nc'āya.

T'ō Jesús, matsoom nnom:

—Xeⁿ ticamaaⁿya nc'e' ticatseixmaⁿ cantyja 'naⁿya.

9 Matso Simón Pedro nnoom:

—Xeⁿ luaa'waa Ta, nchii macandā nc'ā. Mati camaⁿ l'ōōya ñequio xquāⁿya.

10 Matso Jesús nnom:

—Cwii ts'aⁿ na jndā jndāā', ticaⁿna' na nntmaⁿñe na cha'waañe ee jndā lju'ñe, manda nc'ee macaⁿna' na nntmaⁿ. 'O laxmaⁿ'yo' na lju' n'om'yo' saa ticha'tsondyo'.

11 Ee ntyjeeⁿ 'ñeeⁿ juu ñequiaa cwenta jom luee ntyee. Macwe' jo' na matsoom: “Saa ticha'tsondyo' laxmaⁿ'yo' na lju' n'om'yo'.”

12 Quia na jndā tmaaⁿ nc'āā'â, ndo' tcweennaaⁿaⁿ liaatco 'naaⁿaⁿ, jndā jo' tjacjoon-naaⁿaⁿ nacañoom' meiⁿsa. Matsoom ndāyâ:

—¿Aa cwila'noⁿ'yo' cantyja na s'aaya 'o?

13 'O cwilacajndy'yo' ja Maestro ndo' na cwiluiindyō na matsā'ntjōⁿya 'o. Ndo' maty'iomyana' na ljo' cwindu'yo', ee maxjeⁿ jo' ja.

14 Ndo' na jndā tmaaⁿya nc'ee'yo' na cwiluiindyō na matsa'ntjōⁿya 'o ndo' na ma'mōōⁿya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'ōōts'om ndāā'yo', mati 'o matsona' na nntue'ndyo'cje'yo' na ndye'ntjom'yo' ndāā nc'iaa'yo'.

15 Ee jndā s'aaya cwii nnom na ma'mōōⁿna' ndāā'yo' cha mati cal'a'yo' ñequio nt'omcheⁿ cha'xjeⁿ jndā s'aaya 'o.

16 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjōōya ndāā'yo', juu ts'aⁿ na m'aaⁿ moso ticaluiit'maⁿñe cha'na nquii ts'aⁿ na matsa'ntjom juu. Mati ts'aⁿ na mawjaa ts'iaaⁿ na jñom ts'aⁿ juu, ticaluiit'maⁿñeti cha'xjeⁿ nquii ts'aⁿ na jñom juu.

17 Xeⁿ cwila'ngⁿyo' ñ'oommeiⁿ ndo' cwil'a'yo' na ljo', nntio'naaⁿñe Ty'ōōts'om 'o.

18 'Nchii matsjōō ñ'oomwaa' cantyja 'naⁿyo' na cha'tsondyo'. Mantyjiiya chiuu n'om' 'o na jndā tjeii'ndyo. Ee maxjeⁿ macaⁿna' na catseicandāā'ñena' ñ'oom' Ty'ōōts'om na teiljeii. Matsona': "Manquii na macwa' ñ'eⁿndyo malcwe' nacjoya."

19 Je' matsjōōya ñ'oomwaa' ndāā'yo' cwii tjōōcheⁿ na nluii na ljo', cha quia na nntseicandāā'ñena' nlayu'yo' na ja cwiluiindyō manquiiiti na jndā tsjōō ndāā'yo'.

20 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjōō ndāā'yo'. 'Ñeeⁿ juu na matseiljo ts'aⁿ na majñōōⁿya, ja matseiljo tsaⁿñeeⁿ. Ndo' 'ñeeⁿ juu na matseiljo ja, matseiljo tsaⁿñeeⁿ nqueⁿ na jñoom ja.

Matso Jesús na ñequiaa Judas cwenta jom
(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

21 Jndā na tso Jesús ñ'oomwaa', sei'ndaa'na' ntyjeeⁿ, ndo' ndyeyu tjei'yuu'ñê ndāāyâ. Tsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjōō ndāā'yo', cwiindyō 'o ñequiaa cwenta ja.

22 Quia jo' jâ nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê tyonty'iaa ntyjaayâ ndāāyâ. Ee ticala'noōⁿâ ñeeⁿ cwiindyō jâ na matsoom na luaa' nnts'aa.

23 Xjeⁿñeeⁿ ja Juan na jeeⁿ candya' ts'om Jesús, mawacatyāⁿ nacañom'm na cwicwaa'â.

24 Ndo' Simón Pedro s'ōō l'ōōⁿ noōⁿ na cwax'a' ndyoo Jesús cwaaⁿ cwiindyō jâ na ñequiaa cwenta jom.

25 Jo' chii seintyjōndyō jo ndo' jndya Jesús, tax'aya nnoom, tsjōō:

—Aa ndi' Ta, ¿ñeeⁿ cwii jâ na nnts'aa na ljo'?

26 T'ōōⁿ noōⁿ, tsoom:

—Majuu ts'aⁿ na nnom ñequiaya cwii taⁿ tyoo' xjeⁿ na jndā seicanda'a juuna'.

Ndo' quia na jndā seicanaⁿa' tyoo'ñeeⁿ tquiaaⁿ juuna' nnom Judas Iscariote, jnda Simón.

27 Ndo' Judas, jndā na to'ñoom taⁿ tyoo'ñeeⁿ, mana tuō Satanás quii' ts'oom. Ndo' tso Jesús nnoom:

—Queⁿndyū' ts'iaaⁿ na nntsa'.

28 Saā meiⁿcwiindyō jâ na meindyuaandyô nacañoom' meiⁿsa ñ'eⁿñê ticala'noōⁿâ chiuu na luaa' ñ'oom tsoom.

29 Ndo' ee na manquiuuyâ na Judas maleiñ'oom tjaⁿche na ñjom s'om na cwi-wil'uee'ndyô, jo' chii nt'omndyō jâ jla'tiuuyâ na ñe'catso Jesús nnoom na catseijnāaⁿ ljo'tindyō na macaⁿna' na nleil'uee'ndyô na waa xuee, oo quiaaⁿ cwantindyō ndāā ndyeñeeⁿ.

30 Ndo' jndā na tcwa' Judas tyoo'ñeeⁿ, mañoom' jlueeⁿeⁿ. Juu xjeⁿñeeⁿ jndā teijaaⁿ.

Ñ'oom xco na matsa'ntjomna'

31 Jndā na jlui' Judas quii'ntaaⁿyâ, matso Jesús ndāāyâ:

—Je' ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, manntseit'maaⁿñena' ja. Ndo' cantyja 'naaⁿ ljo' na manntjōⁿya nntseit'maaⁿñena' Ty'ōōts'om.

32 Ndo' xeⁿ nntseit'maaⁿñena' jom cantyja na manntjōⁿ, quia jo' mati cantyja 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿñê ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, ndo' tyuaa' nnts'aaⁿ na ljo'.

³³ 'O ntseindaaya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, chjootindyo cwii m'aaⁿya ñ'eⁿndyo'. Nl'ue'yo' ja, ndo' cha'xjeⁿ tsjo^oya ndaaⁿ nc'iaa'yo' nn'aⁿ judíos, je' mati matsjo^o ndaa' 'o: 'O xocandaaⁿ nntsquie'cañom'yo' yuu na nncjo.

³⁴ Cwii ñ'oom xco na matsaⁿntjomna' mañequiaya ndaa'yo', na c'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo'. Cha'xjeⁿ na m'aaⁿya na candya' ts'ooⁿya 'o, malaa'ti' c'om' 'o na wi' n'om' nc'iaa'yo'.

³⁵ Na nl'a'yo' na ljo' nla'noⁿ cha'tsondye nn'aⁿ na 'o cwiluiindyo' nn'aⁿ na cwilajom-ndyo' ñ'eⁿndyo, xeⁿ m'aⁿyo' na wi' n'om' nc'iaa'yo'.

Matso Jesús na nncwji'ñe Pedro

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

³⁶ Tax'eeñe Simón Pedro nnoom. Matso:

—Ta, ¿yuu wja'yu'?

T'õ Jesús, matsoom nnom:

—Cantyja na nntjoⁿ je' 'u xocandaaⁿ nntseijomndyo', saaⁿ mati 'u nncue'ntyjo nntjom' na ljo'.

³⁷ Matso Pedro nnoom:

—Ta, ¿chiiu na xocandaaⁿ nntseijomndyo je' ljo' na nntjom'? Tints'aa meiiⁿ quio jo' c'io.

³⁸ T'õ Jesús, matsoom nnom: 'U matsei'tiuu' na ñequeiaandyu' na nnc'io' cantyja 'naⁿya. Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjo^o njom', cwii tjoocheⁿ na nntseixuaa caxtijndyo na jaawixuee, saaⁿ 'u jndaⁿ ndyee ndii' macwji'ndyu' cantyja 'naⁿya.

14

Jesús cwiluiñe nato

¹ Tiñe'quiandyo' na nntseiñ'eeⁿñena' n'om'yo'. Cala'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om ndo' mati cala'yu'yo' ñ'eⁿndyo ja.

² Naquii' waa' Tsotyaya jndye joo niom yuu na ya nnc'om nn'aⁿ. Xeⁿ nchii na luaa' waa, jndaⁿ tsjo^o ndaa'yo'. Manncjo na nntseijndaa'ndyo joona' na nleil'uee'ndyo'.

³ Ndo' na jo na nntseijndaa'ndyo yuu na nnc'om'yo', ndyolcwaⁿnda'a na nncjocho 'o yuu na m'aaⁿya, cha yuu na mac'aⁿya, majo' nnc'om'yo'.

⁴ Ndo' 'o manquiu'yo' yuu na majo' ndo' mati cwita'jnaⁿyo' nato.

⁵ Matso Tomás nnoom:

—'U Ta, ticaliuuyâ yuu wja', jo' chii ¿chiiu ya na nla'noⁿâ yuu waa nato'ñeeⁿ?

⁶ T'õ Jesús, matsoom nnom:

—Ja cwiluiindyo nato, ndo' ñ'oom na mayuu', ndo' na tijoom cwintycwii na wando' ts'aⁿ. Ñequii'cheⁿ cantyja 'naⁿ ja jo' na nndaⁿ nncuee' ts'aⁿ na m'aaⁿ Tsotyaya.

⁷ Xeⁿ na cwila'noⁿyo' ñeeⁿ cwiluiindyo, quia jo' mati nla'noⁿyo' cantyja 'naaⁿ Tsotyā. Na je' na cwii wjaatina' nc'e na cwita'jnaⁿyo' ja, mati cwita'jnaⁿyo' jom, ndo' jnda nty'ia'ndaⁿyo' jom.

⁸ Matso Felipe nnoom:

—Ta, quiaa' na nnty'iaandaayâ Tsotye', quialjo'cheⁿ nljoya n'ooⁿyâ.

⁹ T'õ Jesús nnom:

—Chiiu sa 'u Felipe, jaach'ee xuee m'aaⁿya ñ'eⁿndyo', ¿aa maxjeⁿ ticwajnaⁿ ja? Ts'aⁿ na jnda nty'iaa' ja, mati jnda nty'iaa'aⁿ Tsotyā. ¿Chiiu na matsu': "Quiaa' na nnty'iaandaayâ Tsotye'?"

¹⁰ ¿Aa ticatseyu' na ljo'yu cwiluiindyo ñequio Tsotyaya, ndo' jom ljo'yu cwiluiñe ñ'eⁿndyo ja? Ñ'oom na matseinaⁿya ndaa'yo', nchii matseinaⁿya joona' cantyja 'naaⁿ na jndo' ts'ooⁿ nncjo. Nquii Tsotyā na ñequii'cheⁿ m'aaⁿñe ñ'eⁿndyo, nqueⁿ mach'eeⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ cantyja 'naⁿya.

11 Cala'yu'yo' na ljo'yu cwiluiindyō ñequio Tsotyā, ndo' Tsotyāya ljo'yu cwiluiñê ñ'e'ndyo ja. Xeⁿ tileicala'yu'yo' na ljo', saā quiandyo' na nla'yu'yo' ñ'e'ndyo cantyja 'naaⁿ mañejoo ts'iaaⁿmeiiⁿ na mats'aa.

12 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', 'ñeeⁿ juu ts'aⁿ na matseyu' ñ'e'ndyo, mañejoo ts'iaaⁿ na mats'aa nnts'aaⁿ. Hasta jndaticheⁿ ts'iaaⁿ nnts'aaⁿ, nc'e na majō na m'aaⁿ Tsotyāya.

13 Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ñ'oom na nntaⁿ'yo' nnom Tsotyā ñequio xueya, jo' jo' ññequia cha na catseit'maaⁿñena' jom cantyja 'naⁿ ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ.

14 Cha'tso na cwitaⁿ'yo' ñequio xueya, jo' jo' nnts'aa.

Njñom Jesús Espíritu Santo

15 'Xeⁿ m'aⁿ'yo' na jnda nquiu'yo' ja, quia jo' cala'canda'yo' ñ'oom na matsa'ntjoⁿ.

16 Ndo' ja nlcaaⁿ'a nnom Tsotyāya na ññequiaaⁿ cwiicheⁿ na nnteijndeiⁿ 'o, nquii Espíritu na cwiluiñê na mayuu' na ññequii'cheⁿ nnc'oomñê ñ'e'ndyo'.

17 Nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue xocandaā nnto'ñoomna jom, ee tyoonty'iaana jom, meiⁿ ticata'jnaaⁿ'na jom. Saā 'o cwita'jna'yo' jom, ee m'aaⁿñê naquii' n'om'yo', ndo' ññequii'cheⁿ nnc'oomñê ñ'e'ndyo'.

18 Tixoca'ndiya 'o na macanda, maxjeⁿ nncwjannda'a na m'aⁿ'yo'.

19 Mawaa xjeⁿ na nla'cuee' nn'aⁿ ja, ndo' jnda jo' taxocanty'iaana ja. Saā ñ'e'ndyo' 'o ññequii'cheⁿ na nnc'ooⁿya, ee nc'e na nncwando'xco, jo' chii mati 'o nlaxma'yo' na ticantycwii na nntando'yo'.

20 Quia na jnda tue'ntyjo xjeⁿñeeⁿ nla'nōⁿ'yo' na m'aaⁿya ñ'eⁿ Tsotyā, ndo' 'o m'aⁿ'yo' ñ'e'ndyo, ndo' ja m'aaⁿya ñ'e'ndyo'.

21 Ñ'eeⁿ juu na matseiljo ñ'oom na matsa'ntjoⁿ ndo' matseicanda joona', tsaⁿñeeⁿ jnda ntyjeeⁿ ja. Ndo' 'ñeeⁿ juu na jnda ntyjii ja, nquii Tsotyāya candya' ts'oom juu. Ndo' mati ja candya' ts'ooⁿya juu, ndo' m'mooⁿya cantyja 'naⁿya nnom.

22 Tsaⁿ na jndyū Judas, saā nchii Judas Iscariote, matso:

—Ta, ¿chiiu na cwe' ndaa jā m'mōⁿ' cantyja 'naⁿ saā ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue xocatsa' na ljo'?

23 T'o Jesús nnom, matsoom:

—Ñ'eeⁿ juu na jnda ntyjii ja maxjeⁿ nntseiñ'oom'ñê ñ'oom na maquaⁿ. Nnc'oom Tsotyā na candya' ts'oom tsaⁿñeeⁿ, ndo' nntsquiacañooⁿyâ juu. Nnc'ooⁿyâ ñ'e'ñê.

24 Ñ'eeⁿ juu na ticajnda ntyjii ja, tsaⁿñeeⁿ tiñe'catseicanaā ñ'oom na mañequiaya. Ndo' ñ'oom na matseinaⁿ ndaa'yo' nchii ñ'oom 'ndyo nncōya. Matseixmaⁿ'na' ñ'oom 'ndyoo Tsotyāya ee jom jñoom ja quii'ntaa'yo'.

25 Ñ'oommeiⁿ matseinaⁿ ndaa'yo' yocheⁿ na ndicwaⁿ m'aaⁿndyo ñ'e'ndyo'.

26 Saā ja nlcaaⁿ'a nnom Tsotyāya na njñoom Espíritu Santo na nnteijndeiⁿ 'o. Juu m'mōⁿti ñ'oom ndaa'yo' na macaⁿ'na' na nliu'yo'. Ndo' nnts'aa na nncjaañjoom' n'om'yo' cha'tso ñ'oom na jnda ñetsjoo ndaa'yo'.

27 'Ja tjaa'naⁿ ñomtiuu tseixmaⁿya. Mañequiaya na cala'xma'yo' juuna' naquii' n'om'yo'. Juu na mañequia na cwicanda'yo' t'maⁿti tseixmaⁿ'na', nchiiti juu na tjaa ñomtiuu c'om nn'aⁿ na mañequiaa tsjoomnancue. Tiñe'quiandyo' na nntseiñ'eeⁿñena' n'om'yo' ljo' cwii nntjom'yo' meiⁿ tila'catyuendyo'.

28 Jnda jndye'yo' na tsjoo ndaa'yo', majō, saā ndyōnda'a na m'aⁿ'yo'. Xeⁿ na mayuu' jnda nquiu'yo' ja, quia jo' ññequiaana' na neiⁿ'yo' meiiⁿ na tsjoo na majō ee na m'aaⁿ Tsotyāya jō. Jom t'maⁿti cwiluiñê, nchiiti ja.

29 Ndo' je' cwitjoocheⁿ na nluu na ljo' matsjooⁿya ndaa'yo', cha quia na jnda tue'ntyjo juuna' quia jo' nla'yu'yo'.

30 'Tajndye cwimatseinaⁿtyaya ñ'eⁿndyo', ee mandyo nquii na cwiluiitquieñe quii' n'om nn'aⁿ tsjoomnancuewaañe. Saa tjaa meiⁿcwii na matseixmaⁿya na juu jo' nnda^a nleil'uee'ñe na cat'uiina' ja.

31 Saa cha nnc'ooliu nn'aⁿ tsjoomnancue na m'aaⁿya na candya' ts'ooⁿya Tsoty^a, ndo' na matseicanda^a'ndyo cha'tso na matsaⁿ'ntjoom ja, mañequiaandyo na nnc'io. Quicantyja'yo', cjaaya, caluii'a ñjaaⁿñe.

15

Jesús cwiluiiñê ts'oo ntjom na mayuu'cheⁿ

1 'Ja cwiluiindy^o ts'oo ntjom na mayuu' ndo' Tsoty^aya cwiluiiñê ts'aⁿ na mateix'ee juuna'.

2 Matyjeeⁿ meiⁿnquia l'o ts'ooⁿ'ñeeⁿ na tyool'ana' ta. Saa ticwii l'o ts'ooⁿ'ñeeⁿ na cwil'ana' ta, matyjeeⁿ nqueⁿna' cha majndyeti ta cal'ana'.

3 Mati joo ñ'oom na ma'mooⁿ ndaa^a'yo' maqueⁿlju'na' n'om'yo' cha ya nl'a'yo' ts'iaaⁿ 'naⁿya.

4 Jo' chii caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' cantyja 'naⁿya, cha'xjeⁿ macwiljoo'ndyoty^a'na ñ'eⁿndyo'. Ee cha'xjeⁿ ts'o ts'oo xonda^a nnts'aa cheⁿnquiina' ta xeⁿ tical'uiina' nquii ts'oo, majo'ti cantyja 'naⁿ'yo', meiⁿ xocats'aana' na nncue' ta nl'a'yo' xeⁿ ticaljoo'ndyo' cantyja 'naⁿya.

5 'Ja cwiluiindy^o x'ee ts'oo, ndo' 'o cwiluiindy^o l'o ts'oo. 'Ñeeⁿ cwii 'o na tyeⁿ matseijomñe cantyja 'naⁿya, ndo' na cwiljoo'ndyo ñ'eⁿñe, tsaⁿ'ñeeⁿ jndye cha'cwijom ta nncue' cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Saa xeⁿ na nntoⁿ'ñe cantyja 'naⁿya, tjaa'naⁿ ljo' cwii nnda^a nnts'aa.

6 'Ñeeⁿ juu na ticaljoo'ñe cantyja 'naⁿya, nntquie'na' juu cha'xjeⁿ cwityeⁿnquie' l'o ts'oo, ndo' jo' jo' cwicaaⁿna'. Jnda^a chii cwicajñeeⁿ nn'aⁿ l'ooⁿ'ñeeⁿ, cwitioomna joona' quii' chom.

7 'Xeⁿ cwila'jomndyo'tyeⁿ'yo' cantyja 'naⁿya, meiⁿ ticatsuu' n'om'yo' ñ'oom na mañequiaya, quia jo' cataⁿ'yo' nnom Ty'oots'om cha'tso na l'ue n'om'yo', ndo' ññequiaaⁿ.

8 Luaa waa na matseit'maaⁿ'ñena' Tsoty^aya, na cantyja 'naⁿ'yo' jndye ta nncue'. Ee laa'ti m'moⁿna' na mayuu'cheⁿ cwila'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na cwila'jomndyo' ñequio ñ'oom na mañequia.

9 Cha'xjeⁿ juu Tsoty^aya candya' ts'oom ja, mati ja candya' ts'ooⁿya 'o. Jo' chii caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' cantyja na m'aaⁿya na candya' ts'ooⁿya 'o.

10 Ja matseicanda^a'ndyo ñ'oom na matsaⁿ'ntjom Tsoty^a, ndo' cwiljoo'ndyo cantyja na candya' ts'oom ja. Ñequii'cheⁿ cala'canda^a'yo' ñ'oom na matsaⁿ'ntjoⁿya 'o, ee na nl'a'yo' na ljo', nljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' cantyja na candya' ts'ooⁿya 'o.

11 'Ñ'oommeiiⁿ matseinaⁿya ndaa^a'yo' cha nla'xmaⁿ'yo' na neiⁿ'yo' ñ'eⁿndyo ndo' cha canda^a'ya nnc'om'yo' na neiⁿ'yo'. Hasta quiaana' na waljoo'cheⁿ na neiⁿ'yo' na cwila'canda^a'ndyo' yuu na matsaⁿ'ntjoⁿya.

12 Luaa waa ñ'oom na matsaⁿ'ntjoⁿ: C'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo', cha'xjeⁿ m'aaⁿya na candya' ts'ooⁿya 'o.

13 Tjaa'naⁿ cwii na t'maⁿti na ma'moⁿna' na wi' ts'om ts'aⁿ nc'iaa' cha'na juu ts'aⁿ na ññequiaañe na cue' cwentaa nc'iaa'.

14 'O cwiluiindy^o nc'iaaya xeⁿ cwila'canda^a'ndyo' na matsaⁿ'ntjoⁿya 'o.

15 Je' tacatsjooty^aya na 'o cwiluiindy^o moso. Ee ts'aⁿ na m'aaⁿ moso ticaljeiiⁿ ljo' matseijndaa'ñe patrom 'naaⁿ'aⁿ. Je' matsjooya na 'o cwiluiindy^o nn'aⁿ na ya ñ'oom ñ'eⁿndyo ee jnda^a tquiaya na caliu'yo' cha'tso ñ'oom na jnda^a jndiiaa 'ndyoo Tsoty^aya.

16 'O nchii tjeii'ndyo' na nla'xmaⁿ'yo' cantyja 'naⁿya, nnc^o tjeii'ndyo 'o, ndo' jnda ty'ioⁿya ts'iaaⁿ 'o na catsa'yo' ndo' cal'a'yo' yuu na ñenquii'cheⁿ nntseit'maaⁿ'ñena' Ty'oots'om. Ee na ljo' nl'a'yo' meiⁿquia ñ'oom na ntaⁿ'yo' nnom Tsoty^a ñequio xueya, jom ññequiaaⁿ.

17 Luaa ñ'oom na matsa'ntjō'ya 'o: C'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo'.

Ticuee' n'om nn'a' Jesús

18 'Quia ticuee' n'om nn'a' tsjoomnancue 'o, cala'nq'yo' na ja tyuaa'ti t'omna na ticuee' n'omna.

19 Xe' cwila'xma'yo' cantyja 'naa' tsjoomnancue, nn'a' cwentaa'na' nnc'omna na neii'na 'o cha'xje' na neii'na nc'iaana, saa nc'e jnda tjeii'a 'o quii'ntaa'na, jo' chii ticala'xma'yo' cantyja 'naa' tsjoomnancue, ndo' jo' na jndoo nn'a' 'o.

20 Cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na jnda ñetsjoo ndaa'yo', na juu ts'a'na na m'aa'na moso ticaluiit'ma'ñê cha'xje' nquii ts'a'na na matsa'ntjom jom. Nc'e na cwita'wi' nn'a' ja, mati nnta'wi'na 'o. Ndo' xe' cwila'canda'ndyena ñ'oom na mañequiaya, quia jo' mati nla'canda'ndyena ñ'oom na ñe'quia'yo'.

21 Cha'tso nmei' nl'ana 'o cwe' nc'e na la'xma'yo' cwentaya ee ticata'jnaa'na nque' na jñoom ja quii'ntaa'na.

22 'Xe' nchii na jndyotseina'ya ndaana, quia jo' tixocwijndaa' na la'xma'na jna'. Saa je' tixocanda' nluena na ticaliuna na cwila'tjoo'ndyena nnoom.

23 Ee 'ñee' juu na jndoo' ja, mati jndoo' tsa'ñee' nque' na cwiluiiñê Tsotyā.

24 Tijoom ñes'aa cwiiche' ts'a' ts'iaa' quii'ntaa' nn'a' cha'xje' ts'iaa' na mats'aa. Xe' na nchii ts'iaa'mei' mats'aa, quia jo' tixocwijndaa' na cwila'tjoo'ndyena nnoom, saa je' meii'na na jnda ñenty'iaana ts'iaa' na mats'aa cantyjati xje' na to'a, m'a'na na jndoo'na ja ndo' mati nque' na cwiluiiñê Tsotyā.

25 Saa luaa' waa cha catseicanda'ñena' ñ'oom na teiljeii naquii' ljeii na cwilei'ñ'omna na matsa'ntjomna', na matsona': "Jndoo'na ja meii' tjaa'na' cwii nnom cantyja 'na'ya na matseijndaa'ñena' na nl'ana na ljo'."

26 'Ja nlcaa'na nnom Tsotyā na cajñoom Espíritu na cwiluiiñe na mayuu' naquii' n'om'yo'. Quia na jnda tyjee'e' nncwji'yuu'ñê cantyja 'na'ya.

27 Ndo' mati 'o nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'na'ya, ee m'a'yo' ñ'e'ndyo xje' na to'jndyaa ts'iaa'mei'.

16

1 Matso Jesús:

—Ñ'oommei' jnda seinā cantyja 'na'ya ndaa'yo' cha tintseiquiaana' 'o.

2 Ee nntjeii' nn'a' judíos 'o naquii' lan'om 'naa'na. Ndo' manncue'ntyjo xje' na mei'quiandyo ts'a'na na nntseicuee' cwii 'o nntseitiuutoom na mandi'ntjoom nnom Ty'oots'om na ljo' nnts'aa'.

3 Nmeii' nl'ana cwe' nc'e ticala'nq'na cantyja 'naa' Tsotyā, mei' cantyja 'na' ja.

4 Saa jnda tsjoo'ya ñ'oommei' ndaa'yo' cha quia na nncue'ntyjo xje'ñee' nncjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na jnda tsjoo ndaa'yo'.

Ts'iaa'na nnts'aa Espíritu Santo

'Tîcatsjoo ñ'oommei' ndaa'yo' quia na to'jndyaa ts'iaa'na maleiñ'o'ya nc'e m'aa'ya ñ'e'ndyo'.

5 Saa je' majolcwa'a na m'aa'na nque' na jñoom ja quii'ntaa'yo', ndo' mei'cwii 'o tyoowaxe' nq'o' yuu jo'.

6 Saa cwe' ee na tsjoo ñ'oommei' ndaa'yo', jo' na jee' ndya' chjoo' n'om'yo'.

7 Saa ñ'oom na mayuu' matsjoo'ya ndaa'yo', maxje' nnteijndeitina' 'o xe' joya. Ee xe' ticjo, nque' na nnteijnei' 'o ndo' na ñe'quiaa'na na t'ma' n'om'yo' tixocwjee'cañoom 'o. Ndo' na nncjo, njñoo'ya jom na ñoom na m'a'yo'.

8 Ee quia na jnda tyjee'cañoom, nnts'aa'na na nlco'tiana' nquii nn'a'na na la'xma'na jna'na ndo' na cala'nq'na na c'omna cantyja na maty'iomyana' ndo' na nncu'xe' Ty'oots'om joona.

9 M'mq'o'na na la'xma'na nn'a'na jna'na cwe' nc'e na tiñe'cala'yu'na ñ'e'ndyo'.

10 Ndo' m'mooⁿ chiuu waa na maty'iomyaana' na c'omna nc'e jo na m'aaⁿ Tsotyā ndo' taxocanty'iaatina ja.

11 M'mooⁿ chiuu na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ ee na jnda tu'xeⁿñe nquii na cwilui-itquieñe tsjoomnancuewaañe.

12 'Ndo' niom jndye nt'omcheⁿ ñ'oom na macaⁿna' na catsjooya ndaa'yo', saa tile-icala'noⁿyo' joo ñ'oom'ñeeⁿ je'.

13 Saa quia na nncwjee'cañoom juu Espíritu na cwiluiñe na mayuu', juu nncjaa'moⁿ ndaa'yo' cha'tso ñ'oom na mayuu' ee nchii nntseineiⁿ cantyja 'naaⁿ nquii, nntseineiⁿ ticwii cwii ñ'oom na mandii na matseineiⁿ Ty'oots'om. Ndo' m'moⁿ ndaa'yo' 'naⁿ na quia nluii.

14 Juu nntseit'maaⁿñe ja, ee nnc'oñom cha'tso ñ'oom na ñe'catseicandiiya 'o, ndo' m'moⁿ joona' ndaa'yo'.

15 Cha'tso na matseixmaⁿ cwentaa' Tsotyaya macwentaya joona'. Cwe' nc'e jo' na tsjo na nnc'oñom juu Espíritu cha'tso ñ'oom na ñe'catseicandiiya 'o ndo' m'moⁿ joona' ndaa'yo'.

Juu na chjoo' n'om'yo' nntseicwaqueⁿna' na neiⁿ'yo'

16 'Chjootindyo cwii ñ'aⁿtya ñ'eⁿndyo', ndo' jnda jo' taxocanty'ia'yo' ja. Ndo' ndanquia chjootindyo cwii nnty'ia'ti'yo' ja, cwe' nc'e nncjo na m'aaⁿ Tsotyā.

17 Jnda tsoom ñ'oommeiⁿ cwantindyô jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ l'uuyâ ndaa ntyjaayâ:

—¿Chiuu ñeca'moⁿ ñ'oomwaa' na matseineiⁿ ndaayâ, na chjootindyo cwii ñ'eⁿtyeeⁿ ñ'eⁿndyo, ndo' xeⁿ jndacheⁿ taxocanty'iaa'ya jom, ndo' ndanquia jo' chjootindyo cwii nnty'iannda'a jom? Ndo' na tsoom cwe' nc'e na wjaⁿ na m'aaⁿ Tsotyeen.

18 L'uutyayâ:

—Juu ñ'oomwaa' na chjootindyo na tsoom, ¿ljo' ñe'ca'moⁿna'? Ticala'nooⁿâ ñ'oom na matseineiⁿ.

19 Ndo' sei'noⁿ Jesús na ñe'cata'x'eendyotyayâ ñ'oomwaa' nnoom. Quia jo' matsoom ndaayâ:

—¿Aa cwita'xe'yo' ndaa ntyjee'yo' cantyja ñ'oommeiⁿ na matsjo na chjootindyo meiⁿ taxocanty'ia'yo' ja, ndo' ndanquiacheⁿ na chjootindyo quia jo' nnty'ia'nda'yo' ja?

20 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya ndaa'yo', joo nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, ñequio na neiⁿna nnty'iaana ljo' nntjoⁿ. 'Naⁿ na nntjoⁿ nnts'aana' na 'o nntyuee'yo' na matseichjoo'na' n'om'yo', saa juu na chjoo' n'om'yo', xeⁿ jndacheⁿ nntseicwaqueⁿna' na nnc'oom'yo' na neiⁿ'yo'.

21 Manquiu'yo' cwii yuscu quia manntseincuii, maquiina' juu, cwe' ee jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nntseincuii. Saa quia na jnda tuiñe yu'ndaa, cwitsuu' ts'oom na tquiina' jom, ee m'aaⁿ na neiⁿeⁿ na jnda tuiñe yu'ndaa.

22 Maluaa' matseijomna' 'o. Je' m'aⁿ'yo' na chjoo' n'om'yo', saa quia na nnty'iannda'a 'o, quia ljo'cheⁿ ñequiaana' na neiⁿ'yo'. Ndo' xjeⁿñeeⁿ meiⁿcwii ts'aⁿ xocandaa nncwji' na neiⁿ'yo'.

23 'Juu xuee'ñeeⁿ, taxocaⁿna' na nnta'xe'ti'yo' ñ'oom nooⁿ. Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjo ndaa'yo', cha'tso na ntaⁿ'yo' nnom Tsotyaya cha catseit'maaⁿñena' ja, jo' ñequiaaⁿ na nda'yo'.

24 Hasta xjeⁿ je'cheⁿ tyoocaⁿna' na candu'yo' na catseit'maaⁿñena' ja joo ñ'oom na nntaⁿ'yo' nnoom. Saa je' cal'a'yo' na ljo' quia jo' nnto'ñoom'yo' ñ'oom na cwilatyoondyo', cha ñequiaana' na candaayâ na neiⁿ'yo'.

Jnda jnaⁿndyo ñequio na matseixmaⁿ tsjoomnancue

25 'Jnda seinan ñ'oommeini ndaa'yo' na cwe' tjañoom'. Saa manncue'ntyjo xje' na taxocatseinan ndaa'yo' ñ'oom na cwe' wjaañoom', ee nntseinan ndaa'yo' ñ'oom na ndyeyu cantyja 'naa' Tsotyā.

26 Ndo' juu xje'ñee', nnta'yo' nnoom ñequio xueya cha catseit'maa'ñena' ja. Ndo' quia ljo'che' mei' taxocana' na nntseity'oondyo nnom jom na ñnequiaa' ñ'oom na cwita'yo',

27 ee manquiiti Tsotyāya m'aa' na candya' ts'oom 'o, nc'e na jnda nquiuy'yo' ja ndo' jnda macwilayuy'yo' na jnaa'ya na m'aa'.

28 Ja jnaa'ya na m'aa', tyja'cañoo'ya tsjoomnancuewaa. Ndo' je' je' ma'ndiya juuna' na manncjolcwa'a na m'aa'.

29 Quia jo' jā nn'a' na cwilajomndyô ñ'e'ñê l'uuyâ:

—Je' ndyeyu matsei'nei', nchii cwe' ñ'oom na wjaañoom'.

30 Je' macwila'nqoo'â na 'u cha'tso ntyji' mei' tica'na' na nnta'x'aatyāyâ njom'. Jo' chii cwilayuu'â na mayuu' na jna' na m'aa' Ty'oqots'om.

31 T'o Jesús ndaayâ, matsoom:

—Je' cwila'tiuuy'yo' na cwilayuy'yo'.

32 Saa manncue'ntyjo xje', ndo' je' cwiwe'ntyjona' na nnt'oom'ndyo'. Cwii ndo' cwiindyoy' nntsa'yo' na waa w'a'yo' ndo' n'ndye'yo' ja na ñencō. Saa tiñencō m'aa'ya, ee nquii Tsotyāya m'aa'ñê ñ'e'ndyo.

33 Jnda seinanya ñ'oommeini ndaa'yo' cha cantyja na cwilajomndyo' ñ'e'ndyo mei'cwii ñomtiuu tanc'oom. Ñequii' nawil' nntjom'yo' na m'a'yo' tsjoomnancue, saa c'om't'maa'ndyo' n'om'yo', ee jnda jna'ndyo' ñequio juu na matseixma' tsjoomnancue.

17

Mateijndei Ty'oqots'om nn'a' na cwila'jomndye ñ'e' Jesús

1 Jnda na seinei' Jesús ñ'oommeini, jlundañê cañoom'luee. Matsoom:

—Tsotyāya, jnda tue'ntyjo na nluii cha'tso na teijndaa' cantyja 'na'ya. Je' catseit'maa'ndyu' ja na cwiluiindyoy' Jnda', cha mati ja nntseit'maa'ndyo' 'u.

2 Ee 'u jnda tque' na waa na jndo na matseixma'ya jo ndaa' cha'tso nn'a' tsjoomnancue na ticwii cwii ts'a' na mañequiaa' l'ooya na ñequiaya na tseixma' na ticantycwii na wando'.

3 Luaa waa na nntseixma' ts'a' na ticantycwii na wando' añmaa'a', na catsei'nqoo'q' na ñenncu'che' cwiluiindyuy' Ty'oqots'om na mayuu' ndo' mati na ja Jesús cwiluiindyoy' Cristo na jñom' ja quii'ntaa' nn'a' tsjoomnancue.

4 'Ja jnda seit'maa'ndyo' 'u quii'ntaa' nn'a' tsjoomnancue. Ndo' majnda mañequiaandyoy' na c'io cwentaa' nn'a', mañejuu ts'iaa'ñee' na tquiaa' nqoo' na cats'aa.

5 Ndo' je' je' 'u Tsotyāya, catseit'maa'ndyu' ja cha'xje' na cwiluiit'ma'ndyu' yuu na m'aa', na juu jo' matseixma'ya ñ'e'ndyu' cwii tjoche' na nncuaa' tsjoomnancue.

6 'Ndaa' nn'a' na m'a' tsjoomnancue na tquiaa' joona l'oq, jnda t'mqoo'ya chiuu cwiluiindyuy'. Tyom'a'na cwenta', ndo' tquiaa' na cwila'xma'na cwentaya. Joona cwila'wena ñ'oom naya 'na' ndo' cwila'candana juuna'.

7 Ndo' macwila'nqoo'na na cha'tso na cwicandaq' mats'aa, ñenncu' tquiaa' na matseixma'ya na ljo'.

8 Ee ñ'oom na tsu' nqoo'ya, jnda tquiaa' joona' ndaana. Ndo' joona jnda to'ñoomna ñ'oom'ñee'. Cwila'nqoo'na na mayuu'che' jnaa'ya na m'aa', ndo' cwila'yuna na 'u jñom' ja quii'ntaa' nn'a'.

9 'Maca'a naya njom' cantyja 'naa'na, nchii cantyja 'naa' nn'a' tsjoomnancue. Ja maca'a na cateijndei' joo na jnda tquiaa' l'ooya, ee cwila'xma'na cwenta'.

10 Cha'tsondye joona na la'xma'na cwentaya, mati la'xma'na cwenta'. Ndo' joona na la'xma'na cwenta', mati la'xma'na cwentaya, ndo' matseit'maa'ñena' ja cantyja 'naa'na.

11 'Je' taxoc'ooⁿtya tsjoomnancue, saa joo na^m'aⁿ cwiljoo'ndyena juuna', ee ja jonlcwā'a na m'aaⁿl'. 'U Tsotyaya na lju' cwiluiindyu', catsa' cwenta na^m'aⁿ na jnda tquiaa' l'oo ñequio juu najndeii na matsei'xmaⁿl' cha nnts'aana' ñe'cwii nla'xmaⁿna cha'xjeⁿ jaa ñe'cwii cwilaxmaaⁿya.

12 Yocheⁿ na tyom'aaⁿya naquii'ntaaⁿ na^m'aⁿ na jnda tquiaa' l'oo, tyots'aa cwenta joona ñequio najndeii na matsei'xmaⁿl' nncu'. Ndo' meiⁿcwiindyena tîcatsuuñe, macanda tsuuñe juu ts'aⁿ na matseixmaⁿ na catsuuñe, cha na catseicandaa'ñena' ñ'om' na teiljeii.

13 'Saa je' na nncjolcwā'a na m'aaⁿl'. Ndo' matseinaⁿya ñ'oommeiiⁿ yocheⁿ na ndi m'aaⁿya tsjoomnancuewaañe, cha juu na m'aaⁿya na neiⁿya, candaā' nla'xmaⁿna juuna'.

14 Jnda tquiaya ñ'oom naya 'naⁿl' ndaana, saa nn'aⁿ tsjoomnancue ticuee' n'om' joona ee ticala'xmaⁿna cantyja 'naaⁿl' tsjoomnancue, cha'xjeⁿ ja meiⁿ ticatseixmaⁿya cantyja 'naaⁿl'na'.

15 Nchii macaⁿ'a na cwji' joona tsjoomnancue, saa na cwañom' joona ljo' na ñe'cats'aa tsaⁿjndii ñ'eⁿndyena.

16 Joona ticalaxmaⁿna cantyja 'naaⁿl' tsjoomnancue cha'xjeⁿ ja meiⁿ ticatseixmaⁿya cantyja 'naaⁿl'na'.

17 Queⁿl' joona na cwiluiindyena na lju' n'omna nc'e ñ'oom na mayuu'. Juuna' cwiluiiñena' na mayuu'.

18 Cha'xjeⁿ na jñom' ja na jndyoo tsjoomnancue, mati majñooⁿya joona na c'oocatjei'yuu'ndyena ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue.

19 Ee nc'e joona maquaⁿ cheⁿnncō na lju' ts'ooⁿ jo njom' cha mati nlqueⁿlju'na' n'omna nc'e ñ'oom na mayuu'.

20 'Ndo' nchii macanda macaⁿ'a cantyja 'naaⁿl' joo na^m'aⁿl'. Mati macaⁿ'a na cateijndei' joo nn'aⁿ na quia nla'yuu' ñ'eⁿndyō nc'e ñ'oom na quia nntjei'yuu'ndyena

21 cha ñe'cwii nla'xmaⁿna, cha'xjeⁿ 'u Tsotyaya ñe'cwii cwiluiindyu' ñ'eⁿndyō, ndo' ja ñe'cwii cwiluiindyō ñ'eⁿndyuu'. Ee na ljo' mati joona nndaā nla'xmaⁿna na ñe'cwii cwiluiindyena ñequiondyō jaa. Quia jo' nla'yuu' nn'aⁿ tsjoomnancue na 'u jñom' ja.

22 Juu na tquiaa' na matsei'maaⁿñena' ja, mati tquiaya jo' na cala'xmaⁿna, cha na ñe'cwii cala'xmaⁿna cha'xjeⁿ jaa ñe'cwii cwila'xmaaⁿya.

23 Ja m'aaⁿya ñ'eⁿndye joona, ndo' 'u m'aaⁿl' ñ'eⁿndyō ja cha nnts'aana' na ñe'cwii cwila'xmaⁿna. Ndo' na ljo' nla'noⁿl' nn'aⁿ na 'u jñom' ja, ndo' na candya' ts'om' joona cha'xjeⁿ na candya' ts'om' ja.

24 'U Tsotyaya m'aaⁿl' na candya' ts'om' ja cwii tjoōcheⁿ na tqueⁿl' tsjoomnancue. L'ue ts'ooⁿ na na^m'aⁿl' na jnda tquiaa' l'ooⁿya, c'omna yuu na m'aaⁿya ñ'eⁿndyuu'. Ee quia ljo'cheⁿ nndaā juu na matsei'maaⁿñena' ja na tquiaa' na matseixmaⁿya.

25 Tsotyaya 'u na cwiluiindyu' na maty'iomyaⁿl', nn'aⁿ na la'xmaⁿna cantyja 'naaⁿl' tsjoomnancue ticala'noⁿl'na cantyja 'naⁿl', saa ja mawajnaⁿ'a 'u ndo' na^m'aⁿl' cwila'noⁿl'na na 'u jñom' ja.

26 Jnda t'mooⁿya cantyja 'naⁿl' ndaana, ndo' m'mooⁿtyaya jo' ndaana. Luaa' nnts'aa cha juu na m'aaⁿl' na candya' ts'om' ja, mati nlaxmaⁿna juuna'. Ndo' mati nnc'ooⁿya ñ'eⁿndye joona.

18

'Ooñ'omna Jesús na praso

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

1 Jnda na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿl' nnom Ty'oots'om, mana jlueeⁿl' jo' jo' ñ'eⁿndyô ja na cwilajomndyô ñ'eⁿñê. Tei'ty'iōō'â tsjo' Cedrón. Squiaayâ cwii joo yuu waa cwii ntjom, jo' jo' santyjōōyâ na tjaqueⁿl'.

2 Ndo' Judas, juu x'iaayâ na tquiaa cwenta jom, mati mantyjii jo' jo', ee majndye ndii' ñesaayâ jo' jo' ñ'eⁿ Jesús.

³ Quia jo' Judas'ñeeⁿ, to'ñoom cwii tmaaⁿ sondaro ñ'eⁿ nt'om nn'aⁿ na cwindye'ntjom ndaa ntyee na cwiluiitquiendye, ndo' mañ'eeⁿ nt'om nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos. Tjachom naⁿñeeⁿ jo' jo'. Ty'echona lioochom ndo' chom nlca ñ'eⁿ l'õ ts'iaaⁿ ntia'.

⁴ Ndo' Jesús, nc'e na mantyjeeⁿ cha'tso na mawaa xjeⁿ na nntjoom, tjacatjomñê naⁿñeeⁿ. Tax'eeⁿ ndaana, matsoom:

—¿'Ñeeⁿ juu cwil'ue'yo'?

⁵ T'õõna, jluena:

—Cwil'uaayâ Jesús na jnaⁿ Nazaret.

Matsoom:

—Maja luaa jo'.

Ndo' mati Judas na tquiaa cwenta jom, mañ'eⁿ ñequio naⁿñeeⁿ.

⁶ Ndo' quia tso Jesús: “Maja luaa jo'”, seilcwe'ntya'na' joona hasta xjeⁿ nomtyuaacheⁿ tquiaandyena.

⁷ Quia jo' tax'eeñenda' Jesús ndaana:

—¿'Ñeeⁿ juu cwil'ue'yo'?

Ndo' joona t'õõnnda'na nnoom:

—Jesús tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret.

⁸ T'õ Jesús ndaana:

—Jnda tsjooya, maja luaa jo'. Jo' chii xeⁿ ja cwil'ue'yo', ca'ndye'yo' na^maⁿ na nnc'oona.

⁹ Luaa' tuii cha catseicandaa'ñena' ñ'oom na tsoom quia seineiiⁿ nnom Tsotyeeⁿ. Tsoom: “Nn'aⁿ na jnda tquiaa' l'õõya, meiⁿcwiindye joona tîtseicatsuuya.”

¹⁰ Quia jo' Simón Pedro tjei'ñoomñê xjo na maleiñ'oom. Seiquiee'ñê ts'aⁿ na jndyu Malco. Tyjeeⁿ tsua'qui tsaⁿñeeⁿ ntyjaya. Juu tsaⁿñeeⁿ mosoo' tyee na cwiluiitquieñe.

¹¹ Matso Jesús nnom Pedro:

—Cwja'ndyu'nnda' xjo' quii' tjaⁿwaa'na'. ¿Aa matseitiuu' na ticaty'iomyana' na catjoⁿya nawi' t'maⁿ na seijndaa'ñe Tsotyaya na nntjoⁿ?

Ty'eñ'omna Jesús na m'aaⁿ tyee na cwiluiitquieñe

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)

¹² Quia jo' sondaro'ñeeⁿ ñequio capeitaⁿ na cwiluiitquieñe ndaana ñequio naⁿñeeⁿ na cwindye'ntjom ndaa ntyee na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ judíos, t'uena Jesús, jla'tyeⁿna jom.

¹³ Ty'eñ'omjndyeena jom na m'aaⁿ Anás, xeeⁿ tyee na jndyu Caifás na cwiluiitquieñe chu'ñeeⁿ.

¹⁴ Majuu Caifás'ñeeⁿ jnda seijnõõⁿõⁿ n'om nc'iaaⁿaⁿ nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ na yaticheⁿ na cwii ts'aⁿ cue' cwentaa cha'tsondye joona.

Macwji'ñe Pedro cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)

¹⁵ Wendyô já, nquii Simón Pedro ñ'eⁿ ja Juan saantyooyâ nanqueⁿ naⁿñeeⁿ. Juu tyee na cwiluiitquieñe mawajnaⁿaⁿ ja. Macwe' jo' tjoquia'a tach'eⁿ waa' tyee'ñeeⁿ xjeⁿ na ty'eñ'omna Jesús jo' jo'.

¹⁶ Saa Pedro tjawintyjeeⁿeⁿ 'ndyoots'a tatiom. Jo' chii ja na mawajnaaⁿ tyee na cwiluiitquieñe, jluii'a ch'eⁿ, seinãⁿ nnom yuscu na mach'ee cwenta 'ndyoots'a'ñeeⁿ. Ndo' juu tquiaa ñ'oom' na jndyoquiee' Pedro tach'eⁿ w'aa.

¹⁷ Ndo' tax'ee yuscu'ñeeⁿ nnom Pedro:

—¿Aa nchii 'u cwii joona na matseijomñe ñ'oom na mañequiaa tsaⁿm'aaⁿ?

T'õ Pedro matsoom:

—Nchii jo' ja.

18 Ndo' nn'aⁿ na cwindye'ntjom w'aa'ñeeⁿ, ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om, jnda jla'cw'aana ñoom. Meintyjee'na na cwila'windyena, ee jeeⁿ teiⁿ. Ndo' mati meintyjee' Pedro quii'ntaaⁿna, matseiwiñê ñ'eⁿndyena.

Mawax'ee tyee na cwiluiitquieñe ñ'oom nnom Jesús

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)

19 Ndo' nquii tyee na cwiluiitquieñe ndaa ntyee, tax'eeñe nnom Jesús 'ñeeⁿ já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ, ndo' mati chiuu waa ñ'oom na tyoñequiaaⁿ.

20 T'o Jesús matsoom:

—Ñequii'cheⁿ ñequio na jndoo' nn'aⁿ tyotseinaⁿya. Ndo' na tyo'mooⁿya ndaa nn'aⁿ judíos naquii' lan'om 'naaⁿna ñequio wats'om t'maⁿ yuu na cwitjomndyena. Meiⁿcwii ñ'oom tyootseinaⁿ na cwe' ñe'we ndyee ts'aⁿ ndii.

21 Na mawaxe' nōōⁿ, ¿chiuu na ticwaxe' ndaa nn'aⁿ na jnda ñejndyena ñ'oom na mañequiaya ljo' ñetsjōō? Naⁿñeeⁿ nquiiujndaa'ndyena ñ'oom na ñet'mooⁿ.

22 Ndo' quia na jnda tso Jesús ñ'oomwaa', cwii naⁿñeeⁿ na cwil'a cwenta wats'om na tyom'aⁿ jo' jo' tquiaa tsaⁿñeeⁿ nda' watmeiⁿ jom. Tso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—¿Aa laa'ti' maw'o' 'ndyoo nquii ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa ntyee cwentaaya?

23 T'o Jesús, matsoom:

—Xeⁿ tia ñ'oom na matsjōō, cwji'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿ ñ'omtia'ñeeⁿ, saa xeⁿ ñ'oom na maty'iomyana' matseinaⁿ, tis'a na macwja' ja.

24 Quia jo' seicwanom Anás Jesús na ndi chu'tyeⁿñê l'o Caifás, tyee na cwiluiitquieñe ndaa nn'aⁿ judíos.

Macwji'ñennda' Pedro cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

25 Yocheⁿ na meintyjee' Pedro 'ndyoo chom na matseiwiñê, ta'x'eena nnoom:

—Ndo' 'u je', ¿aa nchii macwii nquiee naⁿñeeⁿ na cwilajomndyo' ñ'eⁿñê?

Saa jom tjei'ñê, tsoom:

—Nchii jo' ja.

26 Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ 'naaⁿ tyee na cwiluiitquieñe ndaa ntyee. Juu tsaⁿñeeⁿ mann'aaⁿ ts'aⁿ na tyjee Pedro tsua'qui. Matso tsaⁿñeeⁿ nnom Pedro:

—¿Aa nchii nty'iaya 'u na ñ'eⁿ ñ'eⁿñê yuu waa ntjom?

27 Saa Pedro tjei'ñennaⁿaⁿ. Ndo' mañoom' seixuaa caxtijndyo.

Nn'aⁿ judíos tioona cwenta Jesús l'o Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)

28 Quia jo' ty'eñ'om nn'aⁿ judíos Jesús, jnaⁿna waa' Caifás, tquiena w'aa yuu na mac'eⁿ gobiernom. Ndo' ndicwaⁿ cwitsjoom xjeⁿñeeⁿ. Saa tic'ooquie' nn'aⁿ judíos naquii' wats'iaaⁿ 'naaⁿ gobiernom cha tints'aana' na tilju' laxmaⁿna, ee xeⁿ na ljo' tixonquiaana' na wanaaⁿ na nla'jomndyena xuee na cwitquiina catsmaⁿ chjoo.

29 Jo' chii jlui' Pilato quii' w'aa'ñeeⁿ tjatseineiⁿ ndaa nn'aⁿ. Tsoom:

—¿Ljo' ñ'oom cwiqueⁿyo' nacjoo' tsaⁿs'am'aaⁿ?

30 Joona t'oona nnoom:

—Xeⁿ nchii ts'aⁿ na tia ts'aⁿñe jom, xonquiōōñ'ōōⁿyâ jom na m'aaⁿ.

31 Ndo' tso Pilato ndaa judíos'ñeeⁿ:

—Ncjo'yo' catsaañ'om'yo' jom. Catu'xeⁿyo' jom cantyja 'naaⁿ ljeii 'naⁿyo' na waa.

T'ōō naⁿñeeⁿ nnoom:

—Tjaa'naⁿ najndaaya na nlacuaa'â ts'aⁿ.

32 Luaa' tuui cha catseicandaⁿñena' ñ'oom na seineiⁿ Jesús na t'mooⁿ cwaaⁿ cwii nnom na nntseicuee'na' jom.

33 Ndo' tjaquiee'nnda' Pilato quii' wats'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ. Tax'eeñê nnom Jesús:

—¿Aa 'u cwiluiindy' Rey cwentaa nn'aⁿ judíos?

³⁴ T'ō Jesús, matsoom nnom:

—¿Aa luaa' matsu' ee na matsei'noⁿ cheⁿncu'? Oo, ¿aa m'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilue na ljo' cantyja 'naⁿya njom'?

³⁵ T'ō Pilato, matsoom:

—Ja nchii ts'aⁿ judío ja. Manquiee nn'aⁿ ndyua' ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa ntyee 'naⁿyo', jooa tquiana cwenta 'u l'ōoya. ¿Ljo' sa'?

³⁶ T'ō Jesús nnoom:

—Juu na cwiluiindyō na catsā'ntjōⁿya, nchii cantyja 'naaⁿ tsjoomnancuewaañe na matseixmaⁿna'. Ee xeⁿ cwiluiñena' na ljo', quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyo nl'ana tia' cha na tiñequiaa ts'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿya nn'aⁿ judíos, saa nchii cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue tseixmaⁿya na catsā'ntjōⁿ.

³⁷ Ndo' tax'ee Pilato nnoom:

—Quia jo', ¿Aa cwiluiindy' rey?

T'ō Jesús, matsoom nnom:

—Maxjeⁿ jo' cwiluiindyō. Macwe' jo' na tuiindyō na jndyōō tsjoomnancue, cha cwji'yuu'ndyō ñ'oom na mayuu'. Ticwii cwii ts'aⁿ na matseijomñe ñ'oom na mayuu'ñeeⁿ, tsaⁿñeeⁿ mandii ñ'oom na mañequiaya.

³⁸ Tax'eeñe Pilato nnom Jesús:

—¿Ljo' jo' na cwiluiñena' na mayuu'?

Teijndaa'tyeⁿ na cue' Jesús

(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25)

Ndo' jndā na tso Pilato na luaa', jlui'nnaaⁿaⁿ jo ndāa nn'aⁿ judíos. Tsoom ndāana:

—Tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ tsaⁿm'aaⁿ.

³⁹ Saa mawaa costumbre quii'ntaaⁿyo' na catseicandyaandyō cwii praso na nntioo juu luee'yo' xuee na cwitquie'yo' catsmaⁿ chjoo. Quia jo' ¿aa l'ue n'om'yo' na nntseican-dyaandyō juu rey na matseixmaⁿ na catsā'ntjom 'o'?

⁴⁰ Ndo' jla'xuaana, jluena:

—Nchii tsaⁿm'aaⁿ. Catseicandyaandyu' Barrabás.

Luaa' ñ'oom taⁿ na naⁿñeeⁿ. Ndo' juu Barrabás'ñeeⁿ, tsaⁿcanch'ue jo'.

19

¹ Quia jo' sa'ntjom Pilato na catjaa' sondaro Jesús.

² Ndo' sondaro'ñeeⁿ l'ana tsei niom, jndā chii tiomna juuna' xqueⁿ Jesús, ndo' jla'cweena jom cwii liaatco colo catsioo'.

³ Ndo' ty'entyjaa' nt'om sondaro'ñeeⁿ jom. Cwe' tyoncona, jluena:

—Caluit'maⁿndyu' 'u Rey na cwiluiindyu' na catsā'ntjom' nn'aⁿ judíos.

Ndo' tyotmeiiⁿna nda' watmeiⁿ nnoom.

⁴ Jndā jo' jlui'nnda' Pilato jo ndāana. Matsoom:

—Canty'ia'yo', macwjii'a jom jo ndāa'yo' cha queⁿyo' cwenta meiⁿcwii jnaⁿ ticatseixmaaⁿ.

⁵ Xjeⁿñeeⁿ jlui' Jesús jo ndāana na ñjom tsei niom xqueeⁿ, ndo' cweⁿ liaatco colo catsioo'. Tso Pilato ndāana:

—Luaañe tsaⁿs'am'aaⁿ.

⁶ Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om, quia nty'iaana Jesús, jla'xuaana:

—Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ. Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ.

T'ō Pilato ndāana, matsoom:

—Ncjo'yo' cato'ñoom'yo' jom ndo' caty'iom'yo' jom ts'oom'naaⁿ ee jndā ljeiya na meiⁿcwii jnaⁿ ticatseixmaaⁿ.

⁷ T'ōonnda' nn'aⁿ judíos nnoom, jluena:

—Mawaa ljeii na cwileiñ'ooⁿyâ, ndo' cantyja 'naaⁿ juuna' matsaⁿntjomna' na cueeⁿeⁿ ee na tsoom na Jnda Ty'oots'om cwiluiñê.

⁸ Jnda na jndii Pilato ñ'oommeiⁿ, seicaty'uetina' jom.

⁹ Ndo' tjaquiee'nnaaⁿaⁿ wats'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ. Tax'eeñê 'ndyoo Jesús:

—¿'U yuu jnaⁿ'yu'?

Saa Jesús meiⁿcwii ñ'oom tíc'ooⁿ.

¹⁰ Jo' chii matso Pilato nnoom:

—¿Chiuu na tic'õ' 'ndyõ? Ja waa na jndõ na nntseicandyaandyõ 'u, oo na nnty'ioⁿya 'u ts'oom'naaⁿ.

¹¹ T'õ Jesús, matsoom:

—Xeⁿ nchii Ty'oots'om tquiaa na jndu' tjaa meiⁿcwii na nndaã nntsa' ñ'eⁿndyõ. Macwe' jo' juu ts'aⁿ na tio ja l'õ' mat'maⁿti jnaaⁿ mawaa.

¹² Quia na jndii Pilato ñ'oomwaa', seijneiⁿ na nntseicandyaañê Jesús. Saa nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ judíos jla'xuaana:

—Xeⁿ nntseicandyaandyu' tsaⁿm'aaⁿ, tiñe'catseix'iaa'ndyu' ñequio César, tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ, ee meiⁿcwiñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'caluiñe rey cha'na tsaⁿm'aaⁿ, mawjaa nacjoo' César.

¹³ Ndo' jnda na jndii Pilato ñ'oommeiⁿ, tjeiiⁿeⁿ Jesús jo ndaãna. Tjacjom ntio 'naaⁿaⁿ cwii joo na jndyu Nataa Ljõ' yuu quicu'xeeⁿ ñ'oom. Ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos jndyuna' Gabata.

¹⁴ Ndo' juu xuee'ñeeⁿ, xuee na cwilajndaa'ndyõ jaa nn'aⁿ judíos na nntquiaaya catsmaⁿ chjoo. Tuii na luaa' cha'na quiajmeiⁿ. Quia jo' matso Pilato ndaa nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ:

—Canty'ia'yo', luaañe rey na tseixmaⁿ na nntsaⁿntjom 'o.

¹⁵ Saa naⁿñeeⁿ jla'xuaana:

—Catseicue' jom. Catseicue' jom. Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ.

Matso Pilato ndaãna:

—Nquii rey na nntsaⁿntjom 'o, ¿aa maxjeⁿ caty'ioⁿya jom ts'oom'naaⁿ?

Ntyee na cwiluiitquiendye t'õona, jluena:

—Jâ tjaa'naⁿ cwiicheⁿ rey na catsaⁿntjom jâ, macandã nquii César.

¹⁶ Quia jo'cheⁿ tquiaa Pilato Jesús ndaa naⁿñeeⁿ na caty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ. Ndo' mana ty'eñ'omna jom.

Ty'ioom sondaro Jesús ts'oom'naaⁿ

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)

¹⁷ Quia jo' tjachuu Jesús ts'oom'naaⁿ cwentaⁿaⁿ cwii joo na jndyuna' Tsei'xqueⁿ Ts'oo. Ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos jndyuna' Gólgota.

¹⁸ Ndo' jo' jo' ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ. Ndo' mati ty'ioomna cwiicheⁿ we ts'aⁿ noom'naaⁿ. Cwii cwii ts'aⁿ ñoom ts'oom'naaⁿ na cwii ntyjaaⁿaⁿ, ndo' m'aaⁿñê xcwe.

¹⁹ Ndo' saⁿntjom Pilato na teiljeii cwii ñ'oom na ty'iom sondaro xqueⁿ ts'oom'naaⁿ. Ñ'oom'ñeeⁿ matsona': “Luaa Jesús, ts'aⁿ Nazaret na cwiluiñe rey na matsaⁿntjom nn'aⁿ judíos.”

²⁰ Jndye nn'aⁿ judíos jla'naaⁿna ljeiiwaa', ee yuu na ty'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ manndyoo' nnom tsjoom. Juu ñ'oom'ñeeⁿ teiljeiina' ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos, nn'aⁿ romanos, ndo' nn'aⁿ griegos.

²¹ Quia jo' jla'neiⁿ ntyee na cwiluiitquiendye cwentaⁿ nn'aⁿ judíos nnom Pilato. Jluena:

—Tintseiljei' na tsaⁿm'aaⁿ cwiluiñê rey na nntsaⁿntjoom jâ. Luaa catseiljei': “Tsaⁿm'aaⁿ matsoom: Ja cwiluiindyõ Rey na catsaⁿntjõⁿya nn'aⁿ judíos.”

²² T'õ Pilato ndaãna, matsoom:

—Cantyja na jnda seiljeiya, mantyjati jo'ndyõ.

²³ Jndā na ty'ioom sondaro Jesús ts'oom'naaⁿ, quia jo' ñequieendye joona to'ñoomna cwii cwii liaⁿaⁿ. Mati to'ñoomna liaatco 'naaⁿaⁿ na tuiina' na tjaa yuu ñjoom'na'.

²⁴ Jluena ndāa nci'iaana:

—Ticajndii'ndyo juuna', x'iaa nncjaaya na nnty'iaaya 'ñeeⁿ cwii jaa nncwantjom juuna'.

Luaa' l'ana cha catseicandāa'ñena' ñ'oom' Ty'oōts'om na teiyo teiljeii nacjoo' libro Salmos. Matsona': "Tquiiana cwii cwii liaya ndāa nci'iaana, ndo' ty'ena x'iaa na ta'ntjomna liaya." Nc'e na luaa' matso ljeii'ñee, jo' chii l'a sondaro na ljo'.

²⁵ Ndo' macañoom' ts'oom'naaⁿ na ñoom Jesús meintyjee' tsoñeeⁿ. Mati jo' jo' m'aaⁿ María tyjee tsoñeeⁿ, scuu' Cleofas, ñequio María Magdalena.

²⁶ Jndā na nty'iaa' Jesús na jo' jo' meintyjee' tsoñeeⁿ na cañom ja na jeeⁿ candya' ts'oom, tsoom nnom:

—'U naⁿ, tsaⁿm'aaⁿ nntseixmaaⁿ ti'jnda'.

²⁷ Jndā jo' matso Jesús noōⁿ:

—Luaañe tso'ndyo'.

Ndo' majuu xjeⁿ'ñeeⁿ to'ñōⁿya tsoñeeⁿ. Teix'aya juu cha'cwijom cwii ts'aⁿ w'aya.

Na tue' Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

²⁸ Jndā tuii na luaa', ntyjii Jesús na jndā jndāa' cha'tso cantyja 'naaⁿaⁿ. Jo' chii cha na nntseicandāa'ñena' cha'tso ñ'oom' Ty'oōts'om na teiljeii, matsoom:

—Ñe'c'ua ndaa.

²⁹ Ndo' jo' jo' waa cwii xuaa na cwicañjom winom na tā. Quia jo' nchjeendye sondaro'ñeeⁿ cwii 'naⁿ na ya maw'ana' winom'ñeeⁿ. Chii tioona juuna' nnom cwii ts'oom hisopo, jndā chii ty'ioomna juuna' 'ndyoo Jesús.

³⁰ Ndo' jndā na tjawe'na' 'ñom, matsoom:

—Jndā seicandāa'ñena' cha'tso cantyja 'naⁿya. Jndā chii seintyanquiooñe xqueeⁿ.

Tioom cantyja na wanoom'm l'o Ty'oōts'om.

Seicjooñe cwii sondaro tsei'ntsquiee' Jesús

³¹ Xuee na cwila'tyeⁿ nn'aⁿ judíos xuee pascua quia ty'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ. Nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos, tical'ue n'omna na ññom ndyee naⁿ'ñeeⁿ noom'naaⁿ xuee na cwita'jndyeena. Ee juu xuee'ñeeⁿ jeeⁿ t'maⁿ xuee tseixmaⁿ'na' quia cwila'cuee'na catsmaⁿ chjoo. Jo' chii ty'ecatana nnom Pilato na catsa'ntjoom na catom ndei'nc'ee' naⁿ'ñeeⁿ cha catseyuua'na' na nncwjena, ndo' cha tyuaa' nntaa'ndyena naⁿ'ñeeⁿ noom'naaⁿ.

³² Jo' chii sondaro'ñeeⁿ ty'ecatoma ndei'nc'ee ts'aⁿ najndyee, ndo' majo'ti l'ana cwiicheⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ na ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ cwiicheⁿ ntyjaa' Jesús.

³³ Saa quia na ty'entyjaa'na Jesús, jliuna na jndā tueeⁿeⁿ. Tatícatoma ndei'nc'eeⁿ.

³⁴ Saa meiiⁿ na ljo' cwii sondaro'ñeeⁿ tjaa'ñe lantsa tsei'ntsqueeⁿeⁿ. Mañoom' jlui' niom' ñequio ndaa.

³⁵ Ja nty'ia na ljo' tuii, ndo' macwji'yuu'ndyo. Cala'noⁿ'yo' na mayu'a ñ'oom matseinaⁿ cha mati ndāa nla'yuyoyo'.

³⁶ Ee nmeiiⁿ tuii cha na catseicandāa'ñena' ñ'oom' Ty'oōts'om na teiyo teiljeiina' nacjoo' libro Salmos. Matsona': "Meiⁿcwii tseiiⁿ'eⁿ tīcatom."

³⁷ Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom' Ty'oōts'om na teiljeiina' na matsona': "Nnty'iaana nquii ts'aⁿ na jla'cjoondyena tsei'ntsquiee'."

Tjacanty'iuu'ñe Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

³⁸ Jndā teinom nmeiⁿ!, José ts'aⁿ na jnaⁿ Arimatea, tjacaaⁿ nnom Pilato na ññequiaa tsaⁿ'ñeeⁿ sei'ts'o 'naaⁿ Jesús. José'ñeeⁿ matseijomñe ñ'oom na mañequiaa Jesús saa cwe'

nty'iu ee nquiaⁿ'aⁿ nn'aⁿ judíos. Pilato tquiaaⁿ ñ'oom'm. Jo' chii José tjaaⁿ, tjac'oom sei'ts'o 'naaⁿ Jesús.

³⁹ Ñ'eⁿ Nicodemo, tsaⁿ na tja na m'aaⁿ Jesús cwii teijaaⁿ. Jom tjañ'oom cha'na ntquiuu nchoo' nqui kilos ncheⁿ na tjoom'na' mirra ñequio áloes na nnty'oomndyena juuna' sei'ts'o 'naaⁿ Jesús.

⁴⁰ Quia jo' to'ñoomna ts'oo Jesús, ty'oomndyena ncheⁿ cachi'ñeeⁿ liaa na jndyuna' lino. Jnda chii jla'tyjoondyena liaa'ñeeⁿ jom. Ee luaa' waa costumbre 'naaⁿ nn'aⁿ judíos na cwity'iuuna l'oo.

⁴¹ Yuu na ty'ioom nn'aⁿ Jesús ts'oom'naaⁿ waa cwii ntjom. Naquii' ntjom'ñeeⁿ waa cwii tsei'tsuua xco, na mei'jom ndii' tyoojaanty'iuu'ñe ts'oo.

⁴² Ndo' nc'e na mawaa xjeⁿ na nnc'ooquie' nn'aⁿ judíos xuee sauro', jo' chii jo' jo' ty'ecatjaa'ndyena ts'oo Jesús. Ee tsei'tsuua'ñeeⁿ ndyoo' waana' yuu na ty'ioom nn'aⁿ Jesús ts'oom'naaⁿ.

20

Tquiaa Ty'oots'om na wando'xco Jesús (Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

¹ Jaancoo xuee nei'nco', xuee najndyee smaⁿna, tyjee'cañoom María Magdalena tsei'tsuua'ñeeⁿ, ndicwaⁿ jaaⁿcheⁿ. Nty'iaaⁿ'aⁿ na jnda teindyō tsjō' na ñejñoom 'ndyoo juuna'.

² Quia jo' jleinoom, tjaaⁿ yuu na m'aaⁿ ja na jeeⁿ candya' ts'om Jesús ñ'eⁿ Simón Pedro. Matsoom ndaayâ:

—Jnda tjeii'na sei'ts'o 'naaⁿ! Ta Jesús tsei'tsuua, meiⁿ ticaliuuyâ yuu tqueⁿna juuna'.

³ Quia jo' ja ñequio Pedro saayâ, squiaayâ yuu waa tsei'tsuua.

⁴ Ñe'cwi saayâ, jleinoōⁿyâ, saa jndeiiti jleinoōⁿ, nchiiti Pedro. Jo' chii ja tuajndyaaya yuu waa tsei'tsuua.

⁵ Seintyanquiondyō, nty'iaya liaa na ñechu'tyjoōñe Jesús meindyuaana' naquii' tsei'tsuua, saa tîcjoquia'a.

⁶ Ndo' quia na tuee'cañoom Simón Pedro jo' jo', na cwijndyontyjoōⁿ naxaⁿ'a, jom tjaqueⁿ'eⁿ hasta naquii'cheⁿ tsei'tsuua. Mati nty'iaaⁿ'aⁿ joo liaa'ñeeⁿ na ñechu'tyjoōñe Jesús meindyuaana' jo' jo'.

⁷ Ndo' juu liaa na ñeta' xqueⁿ Jesús ljeiiⁿ na ticwacatyeeⁿna' ñequio nt'omcheⁿ liaa na ñechu'tyjoōñe. Wacatyeeⁿna' na ñenquiina', chilcwiina'.

⁸ Quia jo' mati ja na matseijomndyō ñ'eⁿ Jesús, tjoquia'a naquii'cheⁿ tsei'tsuua. Nty'iaya na ljo' waa, ndo' quia ljo'cheⁿ seiyu'a. Ee meiiⁿ na ja tuajndyaā jo' jo', saa tîcjoquia'a na mandíñoom'.

⁹ Ee xjeⁿ'ñeeⁿ ndicwaⁿ tjoōcheⁿ nla'nōōⁿ'â ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona' maxjeⁿ ññequiaa Ty'oots'om na nncwando'xco Jesús xeⁿ jnda tue'.

¹⁰ Quia jo' wendyō jâ na cwilajomndyō ñ'eⁿñe jluui'â tsei'tsuua. Saalcwaa'â na waa w'aayâ.

Teitquioo'ñe Jesús nnom María Magdalena (Mr. 16:9-11)

¹¹ Saa María meintyjee'cheeⁿ nacañoom' tsei'tsuua, maty'ioom. Yocheⁿ na maty'ioom jo' jo', seintyanquioñe na nty'iaaⁿ'aⁿ naquii'cheⁿ tsei'tsuua.

¹² Jo' jo' nty'iaaⁿ'aⁿ we ángeles, jeeⁿ canchii' liaa cwee'na. Cwii tsaⁿ'ñeeⁿ wacatyeeⁿ jo yuu na ñet'oom xqueⁿ Jesús, ndo' x'iaaⁿ'aⁿ wacatyeeⁿ jo yuu ñet'om nc'ee Jesús.

¹³ Ndo' ta'xeena nnoom:

—¿Chiuu 'u ts'aⁿ na maty'ioo'?

Tsoom ndaana:

—Jndā ty'eñ'omna nqueⁿ na cwiluiñê na matsa'ntjoom ja, meiⁿ ticaljeiia yuu ty'equeⁿna jom.

¹⁴ Jndā ncue na tsoom na luaa', quia jo' teiqueeⁿ, nty'iaaⁿ'aⁿ na meintyjee' Jesús jo' jo', saa ticwajnaⁿ'aⁿ na nquii Jesús jo'.

¹⁵ Tso Jesús nnoom:

—'U yuscu, ¿chiiu na jeeⁿ maty'ioo'? ¿Ñeeⁿ juu mal'ue'?

Ndoo' ntyjeeⁿ ts'aⁿ na mach'ee cwenta ntjom'ñeeⁿ juu Jesús. Jo' chii matsoom nnom:

—Aa ndi' ta, xeⁿ 'u tjañ'oom' jom, catsu' nqoⁿ yuu tja'queⁿ' jom, quia jo' nncjoc'oⁿya jom.

¹⁶ Quia jo' matso Jesús:

—María.

Jndā na jñeeⁿ na tjei' Jesús xueⁿ'eⁿ, quia jo' teiqueeⁿ. T'oqⁿ ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos. Matsoom:

—Raboni.

Ñ'oom'ñeeⁿ matsona' ts'aⁿ na ma'moⁿ ñ'oom' Ty'oqⁿts'om ndaaⁿ nc'iaa'.

¹⁷ Matso Jesús nnoom:

—Tint'uii'tyeⁿ' ja, ee tyooⁿcjowaa na m'aaⁿ Tsotyaya. Saa cja' na m'aⁿ ti'nc'iaya na cwiteijndeiina ja, catseicandii' na majowaa na m'aaⁿ Tsotyaya na mati cwiluiñê Tsotyeyo', na m'aaⁿ Ty'oqⁿts'omya ndo' Ty'oqⁿts'om cwenta'yo'.

¹⁸ Quia jo' tja María Magdalena, tjatseicañeeⁿ já na cwilajomndyô ñ'eⁿ Jesús. Juu María t'mooⁿ ndaayâ ñ'oom na jndā seineiⁿ Jesús nnoom, ndo' na jndā nty'iaaⁿ'aⁿ juu.

Teitquioo'ñe Jesús ndaa já nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)

¹⁹ Ndo' mañejuu tmaaⁿ xuee neiⁿ'nco'ñeeⁿ, já nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús tjomndyô na ñe'naaⁿ'. Jla'cata'tyaaⁿyâ ndyueel'a nc'e na nquiaayâ nc'iaaya nn'aⁿ judíos. Xjeⁿ'ñeeⁿ tyjee'cañoom na m'aaⁿyâ, teintyjeeⁿ'eⁿ xcwe quii'ntaaⁿyâ. Matsoom:

—C'oom'yo' na tjaa ñomtiuu.

²⁰ Ndo' jndā tsoom na luaa', t'mooⁿ l'oqⁿ ñequio tsei'ntsqueeⁿ'eⁿ ndaayâ. Ndo' tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿyâ na nty'iaannⁿdaa'â jom.

²¹ Ndo' tsoom ndaayâ:

—Quiaa Ty'oqⁿts'om na tjaa ñomtiuu laxmaⁿ'yo'. Cha'xjeⁿ jndā jñoom ja ñequio ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ malaa'ti' majñooⁿya 'o.

²² Ndo' quia na jndā tsoom na luaa', tjoom'm jndye ndaayâ. Tsoom:

—Cato'ñoom'yo' Espíritu Santo.

²³ Ñeeⁿ joo na cwilat'maⁿ n'om'yo' jnaaⁿ, mati Ty'oqⁿts'om matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿna. Saa 'ñeeⁿ joo na ticalacandyaandyo' cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ, maxjeⁿ tyeⁿ jndā t'uii jnaaⁿna jona.

Nty'iaa' Tomás na mawando'xco Jesús

²⁴ Xjeⁿ na jndyoyndyee Jesús, juu Tomás, cwii já na cwilajomndyô ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ tic'oomñê, jom tsaⁿ na cwil'uuyâ catyeⁿnquiee.

²⁵ Jo' chii nt'omndyô já l'uuyâ nnom Tomás:

—Jndā nty'iaayâ nquii Jesús.

Saa t'oqⁿ ndaayâ:

—Ja xeⁿ ticanty'ianooⁿ 'naaⁿ yuu na tjaa clavos n'oml'oqⁿ, ndo' na nncwjaa'ndyo nnomts'oqⁿ yuu na jla'cjoondye clavos, ndo' xeⁿ ticantquieendyo jnda'ts'oqⁿ tsei'ntsqueeⁿ'eⁿ maxjeⁿ xocatseyu'a na wando'xcoom.

²⁶ Jndā ñeeⁿ xuee na tuui na luaa' quia jo' já nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê tyom'aaⁿndaa'â w'aa'ñeeⁿ, ndo' quia ljo'cheⁿ mati ñ'eⁿ Tomás. Ndo' tyjee'cañoom Jesús naquii' ntaaⁿyâ na ndi ta' ndyueel'a. Tsonnaaⁿ'aⁿ ndaayâ:

—C'om'yo' na tjaa ñomtiuu.

²⁷ Mañoom' matsoom nnom Tomás:

—Caty'iom' nnomts'o' ts'om ts'ooya, ndo' canty'ia' l'ooya. Ndo' cwjaa'ndyu' jnda'ts'o' tsei'ntsquieeya. Tantsa' na tiñe'catseyu'.

²⁸ T'o Tomás nnoom, tso:

—Jee' 'u Ta, 'u cwiluiindyu' Ty'oots'omya ndo' nquii na matsa'ntjom ja.

²⁹ Matso Jesús nnoom:

—'U Tomás, cwe' na je' jnda nty'ia'njom' ja, jo' na matsei'yu'. Matio'naa'ñe Ty'oots'om nn'a' na cwila'yu' ñ'e'ndyo' meii' tyoonty'iaandaana ja.

Jndaa' ts'iaa' na teiljeii librowaañe

³⁰ Já nn'a' na t'ma' Jesús na calajomndyô ñ'e'ñê jndo'ndaayâ na jndye nt'omche' ts'iaa' s'aa' na tixocaluii na cwe' mei'quia ts'a' nnts'aa. Jooná' t'cwiljeii nacjoo' librowaa.

³¹ Saa nmeii' matseiljeiya cha na calayu'yo' na juu Jesús cwiluiiñê Cristo, ndo' Jnda Ty'oots'om. Matseiljeiya nmeii' cha cantyja na cwilayu'yo' ñ'e'ñê nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na cwitando'yo'.

21

Teitquioo'ñe Jesús ndaa ntquiee'ndyô já

¹ Jnda tuii nmei', Jesús seica'mo'ñenna'na' ndaa já nn'a' na cwilajomndyô ñ'e'ñê. S'aa' na ljo' yoche' na m'aa'nyâ xndyaa' ndaaluee Tiberias. Luaa waa na seica'mo'ñê ndaayâ.

² Ñe'naa' m'aa' Simón Pedro ñequio Tomás tsa' na cwil'uuyâ catye'nquiee, ñequio Natanael na jna' Caná ts'ondaa Galilea, ñequio wendyô já ntseinda Zebedeo ñequio nt'omche' nc'iaayâ na t'ma' Jesús na cala'jomndyô ñ'e'ñê.

³ Tso Simón Pedro ndaayâ:

Jocwji'a catscaa.

L'uuyâ nnoom:

—Cwitsaayâ ñ'e'ndyu'.

Quia jo' saayâ, tuoyâ ts'om w'aandaa. Saa juu tsjom'ñee' mei'cwii catscaa t'icatjeii'â.

⁴ Ndo' jnda wjaawixuee, quia jo' tyjee'cañoom Jesús já. Meintyjee' e' ndyoo ndaaluee, saa t'icala'no'â na manque' jo'.

⁵ Quia jo' tax'eeñê ndaayâ:

—'O tyjano', ¿aa jnda tjei'yo' calcaa?

T'ooyâ nnoom:

—Tjaa'na'.

⁶ Matsoom ndaayâ:

—Catue'yo' tsqui' 'na'yo' ntyjaa' w'aandaa ntyjaya, quia ljo'che' nliu'yo' calcaa.

Ndo' tuaa'â juuna' jo' jo', jnda jo' tileicanda' nntjeii'â juuna' cwe' ee jee'che' ndya' jndye calcaa chuuna'.

⁷ Quia jo' ja na jee' wi' ts'om Jesús, tsjooya nnom Pedro:

—Juu Ta Jesús luaa'.

Quia jñee' na ljo' tsjo, tcwee' liaa maseta, ee jnda tjeii' e' juuna' na mach'ee' ts'iaa'. Jnda jo' tju'ñê ts'om ndaaluee, mana tue' e' tyuaatcwii.

⁸ Ndo' nt'omndyô já tquiontyjooyâ cha'na wen'aa' nchoo' nqui nc'aa ñ'e' w'aandaa chjoo, chii squiaayâ tyuaatcwii. Ndo' saantyaandyô tsqui' na too' ñjom calcaa.

⁹ Quia na jnda squiaayâ tyuaatcwii, nty'iaayâ ñoom na cwico, ndo' ljo catscaa ñ'e' tyoo' cjoo ñoom'ñee', cwineii'na'.

¹⁰ Matso Jesús ndaayâ:

—Quiocho'yo' nt'om calcaa na jnda tjei'yo' je'.

11 Quia jo' tuo Simón Pedro ts'om w'aandaa chjoo. Jndyoñ'oom tsqui' tyuaatcwii na too'na' ñjom calcaa nt'maⁿ. Tue'ntyjo jooyoo' cwii siaⁿto waljoo' wen'aaⁿ nchoo' nqui nchoo' ndyeeyo'. Ndo' meiiⁿ na jeeⁿ ndya' jndye calcaa'ñeeⁿ, saꞗ tícaty'ioo' tsqui'.

12 Matso Jesús ndaꞗyâ:

—Quio'yo' nlcwa'yo'.

Saꞗ meiⁿcwiindyô jâ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê, tic'oom na t'maⁿ ts'om na nncwax'ee nnoom, ¿Ñeeⁿ 'u? Ee manquiuuyaayâ na manquii Ta Jesús jo'.

13 Quia jo' seicandyoo'ñe Jesús nacañoomyâ. To'ñoom tyoo' ñ'eⁿ catscaa. Tquiaaⁿ joona' ndaꞗyâ.

14 Cantyjati na tquiaa Ty'oꞗts'om na tando'xcoom na tueeⁿeⁿ, luaa' jnda ndyee ndii' na seica'moⁿñê ndaꞗ jâ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ.

Ñ'oom na sa'ntjom Jesús Simón Pedro

15 Ndo' quia na jnda tcwaa'â tax'ee Jesús 'ndyoo Simón Pedro. Tsoom:

—'U Simón jnda Jonás, ¿aa ja jndati ntyji' nchiiti ts'iaaⁿmeiⁿ na mache'?

T'oꞗⁿ, matsoom:

—Mayuu' Ta, ntyji' na 'u wi' ts'oꞗⁿya.

Matso Jesús nnoom ñ'oom na wjaañoom':

—Quiaa' na nlcwa' canmaⁿ nch'u cwentaya.

16 Jnda we ndii' tax'eennaaⁿaⁿ nnom Pedro:

—'U Simón, jnda Jonás, ¿aa mayuu' na jndati ntyji' ja?

T'o Pedro:

—Mayuu' Ta, ntyji' na wi' ts'oꞗⁿya 'u.

Tsonnda' Jesús ñ'oom na wjaañoom':

—Cateixe' canmaⁿ cwentaya.

17 Na jnda ndyee ndii' tax'eeñê nnom Pedro. Tsoom:

—'U Simón, jnda Jonás, ¿aa wi' ts'om' ja?

Seichjoo'na' ts'om Pedro na jnda ndyee ndii' mawax'eeñe Jesús: “¿Aa wi' ts'om' ja?” Quia jo' t'oꞗⁿ, tsoom:

—Ta, cha'tso matsei'noⁿ. Ndo' manty'ia'nchaa'ndyu' na wi' ts'oꞗⁿya 'u.

Matso Jesús nnoom:

—Cateixe' canmaⁿ cwentaya.

18 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matseicandiiya 'u. Quia ñet'oom' na xcwe ts'aⁿndyu', seijndaa'ndyu' na nntsa' mei'ljo'cheⁿ na l'ue ts'om', ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu na nntseitsaaⁿñe 'u yuu na ñe'cja'. Saꞗ quia na jnda teinc'uaa'ndyu' nntseiliuu' l'o' ndo' nntseityeⁿ cwicheⁿ ts'aⁿ 'u na nncjaañ'oom 'u yuu na tiñe'cja'.

19 Luaa' ñ'oom na tso Jesús na ma'moꞗⁿ ljo' cwii nnom na nnts'aana' na nncue' Pedro, na cantyja 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿñena' Ty'oꞗts'om. Quia na jnda seineiiⁿ ñ'oommeiⁿ, matsoom:

—'U candyo'ntyjo' naxaⁿa.

Ñ'oom na seinei' Jesús cantyja 'naa' Juan

20 Teiqueⁿ Pedro ndo' nty'iaaⁿaⁿ na jontyjo ja na candya' ts'om Jesús ja, ndo' maja na seintyjondyjo jo ndo' jñaⁿ quia na tcwaa'â teijaaⁿñeeⁿ ñ'eⁿñê juu xjeⁿ na tax'aya 'ñom: “Ta, ¿ñeeⁿ juu ts'aⁿ na ñnequiaa cwenta 'u?”

21 Ndo' quia nty'iaa' Pedro na jontyjo, tax'eeñê 'ndyoo Jesús. Tsoom:

—Ta, ndo' tsaⁿm'aaⁿ je', ¿ljo' cwii nnom na nntjoom?

22 T'o Jesús nnoom:

—Xeⁿ l'ue ts'oꞗⁿ na ñec'oom hasta quia nndyoꞗonnda'a, ¿ljo' mach'eena' 'u? 'U candyo'ntyjo' naxaⁿa.

²³ Quia jo' t'om ñ'oom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' na tso Jesús na xoc'ioya. Saa nchii matsoom na xoc'io. Tomti tsoom: “Xeⁿ l'ue ts'ooⁿ na ñec'oom hasta quia nndyo^onda'a, ¿ljo' mach'eena' 'u, Pedro?”

²⁴ Maja luaa jo'. Maja matseiljeiya ñ'oommeiⁿ!. Ndo' joo ñ'oom na macwji'yuu'ndyo, ñ'oom na mayuu' jo', nchii cwe' na maquiu'nn'aⁿya.

²⁵ Ndo' jndye nt'omcheⁿ ts'iaaⁿ maniom na s'aa Jesús. M'aaⁿ! ts'ooⁿ xeⁿ nleiljeii cwii ndo' cwii joona', mach'eena' ntyjii na xocwijndeii tsjoomnancue libros na nluii na nleiljeii joo jo'. Mantyjati luaa'ndyo.

Ts'iaaⁿ na l'a Apóstoles

Ñ'oomtyeⁿ na nndyo Espíritu Santo

¹⁻² 'U ta Teófilo, tsom na seiljeijndyaa na seicwanqⁿ na m'aaⁿ seicandiiya 'u cantyja cha'tso na tyoch'ee Jesús ndo' na tyo'mooⁿ hasta xuee na tjawaaⁿ cañoom'luee. Cwii tjocheⁿ na nncjaawaaⁿ tjeii'ñê apóstoles. Ndo' cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo t'mooⁿ ndaa naⁿñeeⁿ chiuu nl'ana.

³ Jnda na tueeⁿeⁿ, tando'nnaaⁿaⁿ, teitquioo'ñê ndaana ñequio jndye nnom na t'moⁿna' na wando'xcoom. Wen'aaⁿ xuee tyom'aaⁿ na nty'iaana jom. Ndo' seineiiⁿ ndaana cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjom Ty'ooots'om.

⁴ Yocheⁿ na tyom'aaⁿ ñ'eⁿndyena sa'ntjoom na ticalui'na tsjoom Jerusalén. Tsoom ndaana:

—Cwindo'yo' hasta xeⁿ jnda seicandaa'ñena' ñ'oom na tqueⁿtyeⁿ Tsotyaya na tsoom na nndyo Espíritu Santo cha'xjeⁿ jnda ñejndye'yo' na tsjo ndaa'yo'.

⁵ Ee Juan tyotseits'oomñê nn'aⁿ ñequio ndaatioo, saa 'o tajndye xuee ndo' njñom Ty'ooots'om Espíritu Santo naquii' n'om'yo'. Luaa' waa na nleits'oomndyo'.

Cantyja na tjawa Jesús cañoom'luee

⁶ Quia na tyom'aⁿ naⁿñeeⁿ ñ'eⁿ Jesús ta'x'eena nnoom, jluena:

—Ta, ¿aa je' na nntsa' na catsa'ntjomndyennda' nn'aⁿ Israel?

⁷ Tsoom ndaana:

—Tsotyaya waa najndeiⁿ na matseixmaaⁿ na matseijndaa'ñê cwaaⁿ xuee oo ljo' xjeⁿ ntyjeeⁿ na nluuⁿ cwii cwii nnom na matseijndaa'ñê.

⁸ Saa quia na jnda jndyo Espíritu Santo naquii' n'om'yo', quia jo' ñnequiaaⁿ na nlaxmaⁿ'yo' najndeiⁿ na cwiluiiñê. Ndo' nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'naⁿ ja naquii' tsjoom Jerusalén, ñ'eⁿ cha'waa ts'ondaa Judea ñ'eⁿ ndyuaa Samaria, ndo' hasta cha'waa nnom tsjoomnancue.

⁹ Jnda na tsoom na luaa' jndoo'cheⁿna tjawaaⁿ. Ndo' jndyo cwii nchquiu, mana seicu'na' na cwinty'iaana jom.

¹⁰ Nquiee cwinty'iaana jo nandye tsjo'luee xjeⁿ na mawjaaⁿ, ndo' mats'iaa jo' teitquioo'ndye we yonom nacañoomna na jeeⁿ canchii' liaa cwee'.

¹¹ Jlué naⁿñeeⁿ ndaana:

—'O nn'aⁿ Galilea, ¿chiuu na jeeⁿ cwinty'ia'yo' jo nandye tsjo'luee? Jesús m'aaⁿ na jnaaⁿ jo ndaa'yo' xjeⁿ cañoom'lueecheⁿ tjaaⁿ. Ndo' cha'xjeⁿ na tjawaaⁿ maluaa' ndyonnaaⁿaⁿ.

Matías nntseinoomñê cantyja na 'ndiina' Judas

¹² Quia jo' ty'elcwee'na Jerusalén na ñet'omna ta na jndyu Olivos. Juu ta'ñeeⁿ tquia m'aaⁿna' ñequio tsjoom Jerusalén cha'na tquia na wanaaⁿ na nntseicaañe ts'aⁿ judío xuee na cwita'jndyeena.

¹³ Jnda na ty'equie'na quii' tsjoom, tquiena yuu waa w'aa. Ty'ewana cuarto nandye w'aa yuu cwic'eeⁿyana. Ndo' ñ'eⁿ Pedro ñequio Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo jnda Alfeo, Simón ts'aⁿ na cwilue nn'aⁿ cananista ndo' ñ'eⁿ Judas tyjee Jacobo.

¹⁴ Cha'tsondyena ñecwii jla'jomndyena na 'io ndi 'io tyolaneiⁿna nnom Ty'ooots'om. Mati jla'jomndye nt'om yolcu, ndo' ñ'eeⁿ ti'ntyjee Jesús ñ'eⁿ tsoñeeⁿ María.

¹⁵ Cwii xuee'ñeeⁿ teicantyja Pedro quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'. Joo naⁿñeeⁿ cha'na cwii siaⁿnto waljoo' ntquiundyena.

¹⁶ Matsoom ndaana:

—'O nn'a^{na}ya na cwilayu'yo', jndei'na' na seicandaa'ñena' ñ'oom na seiljeii David cantyja 'naaⁿⁱ Judas cha'xjeⁿ tso Espíritu Santo nnoom cantyja 'naaⁿⁱ Judas'ñeeⁿ tsaⁿ na tjaca'moⁿ Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ na t'ue jom.

¹⁷ Judas'ñeeⁿ tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿndyô jâ ndo' ñeseijomñê ts'iaaⁿ na cwilaxmaa^{nyâ}.

¹⁸ Ñequio s'om na tantjoom cantyja natia na s'aaⁿ, tioml'uaaⁿ cwii taⁿⁱ tyuaa. Jo' jo' tioonê meintyjee' xqueeⁿ, t'ioo'ñexcweeⁿ. Jlui' cha'tso tsiaⁿⁱaⁿ.

¹⁹ Ndo' cha'tso nn'aⁿ Jerusalén nquiuna na luaa' s'aaⁿ. Quia jo' ñequio ñ'oom na cwila'nei^{na} na jla'cajndyuna tyuaa'ñeeⁿ Acéldama. Ñ'oomwaa' matsona' Tyuaa Niom'.

²⁰ Ee waa ñ'oom nacjoo' libro Salmos na matsona':

Caljo waⁿⁱaⁿ na ñeⁿnquiina'.

Tinc'om nn'aⁿ juuna'.

Mati matsona':

Cwiicheⁿ ts'aⁿ coñom ts'iaaⁿ na ñeseixmaaⁿ.

²¹ 'Quia jo' cwii ts'aⁿ na maxjeⁿ ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyô cha'waati xuee na tyocañ'aa^{nyâ} ñ'eⁿ nquii Ta Jesús na tjawa tjacueeⁿ tyomanoom naquii' njoom,

²² ts'aⁿ na maxjeⁿ ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyô cantyjati xuee na teits'oomñe Jesús s'aa Juan hasta xuee quia na tjawaaⁿ. Maca^{na} na nntseijomñê tsaⁿⁱñeeⁿ ñ'eⁿndyô na nntjei'yuu'ndyô na jndâ tando'xco Jesús.

²³ Quia jo' tyot'moⁿna we ts'aⁿ, José ñequio Matías. José'ñeeⁿ mati cwila'cajndyuna jom Barsabás, ndo' xqueⁿ xueⁿⁱeⁿ Justo.

²⁴⁻²⁵ Tyolanei^{na} na nnom Ty'o^ots'om, tyoluena:

—'U Ta na mawa'naⁿⁱ naquii' n'om cha'tsondye nn'aⁿ, ca'moⁿⁱ cwaaⁿ cwii na wendye na^m'aⁿⁱ na nncwjii'ndyu' na nntseijomñe ñequio nn'aⁿ na ma'jñoom' ts'iaaⁿ 'naⁿⁱ. Nnt-seinoomñe tsaⁿⁱñeeⁿ ts'iaaⁿ na ñeseixmaⁿ Judas na jndâ tjei'ñe, ndo' jndâ tja yuu tseixmaⁿ na nncjaa cantyja 'naaⁿⁱ jnaaⁿⁱ.

²⁶ Quia jo' ty'ena x'iaa cha m'moⁿna' 'ñeeⁿ nleijnoom' ts'iaaⁿⁱñeeⁿ. Ndo' teijnoom' Matías. Jo' chii ty'oomna' jom ts'iaaⁿ cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na m'aⁿ canchoo'cwii apóstoles.

2

Jndyo Espíritu Santo

¹ Quia na tuee' xuee Pentecostés, cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yuu' ñe'cwii tmaaⁿⁱ tjomndyena.

² Mats'ia jo' jnaⁿ na teic'uaa jo nandye cañoom'luee cha'cwijom quia na jndei mandyo jndye. Ndo' s'aana' na c'uaa cha'waa naquii' w'aa yuu na meindyuaandyena.

³ Teitquioo' nty'iaana nacjoo cha'tsondyena ntyjo cha'cwijom ntsaachom.

⁴ Ndo' cha'tsondyena t'omna na too' Espíritu Santo cha'waañ'eⁿ naquii' n'omna. Tquiaaⁿ na la'xma^{na} cantyja najneiⁿ. Ndo' jna^{na} na jla'nei^{na} na nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na nchii ñ'oom na maxjeⁿ cwila'nei^{na}.

⁵ Joo ncuue'ñeeⁿ m'a^{na}ya nn'aⁿ judíos naquii' tsjoom Jerusalén na jeeⁿ queeⁿ n'om ts'iaaⁿ 'naaⁿⁱ Ty'o^ots'om. Naⁿⁱñeeⁿ jna^{na} cha'waa nnom tsjoomnancue.

⁶ Quia na teic'uaa na luaa', quia jo' ty'ecanty'iaana. Meiⁿ leicala'noⁿna ee cha'tsondyena tyondyena na tyola'neiⁿ naⁿⁱñeeⁿ cwii cwii nnom ñ'oom na cwila'neiⁿ nquieena.

⁷ Jeeⁿ ndya' tyueneii^{na}, ndo' tyom'aaⁿⁱ n'omna. Tyoluena ndaa ntyjeena:

—Cha'tsondye na^m'aⁿⁱ na cwila'nei^{na} ñequii'cheⁿ nn'aⁿ ts'ondaa Galilea joona,

⁸ quia jo' ¿chiiu waayuu na cwindyaaya na ya cwila'nei^{na} cwii cwii nnom ñ'oom na cwilanaa^{nyâ} xjeⁿ na tquiowijndaaya?

⁹ Ee jaa tiñe'cwii ndyuaa jnaa^{nyâ}. Nt'omndyo jnaaⁿ ndyuaa Partia, nt'omndyo Media, Elam ñ'eⁿ Mesopotamia, ts'ondaa Judea ñ'eⁿ Capadocia, mati Ponto ñ'eⁿ ndyuaa Asia.

10 Ndo' nt'omndyo jaa jnaa^{ya} ndyuaa Frigia ñ'eⁿ Panfilia, Egipto ñ'eⁿ nt'omcheⁿ l'ondaa África na manndyoo' Cirene. Ndo' nt'omndyo jnaa^{ya} tsjoom Roma, na tui-indyo nn'aⁿ judíos ndo' mati ñ'eⁿ nn'aⁿ meiⁿ nchii tuiindyena nn'aⁿ tsjaaⁿ jaa, saa macwila't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ na jaa nn'aⁿ judíos cwilat'maaⁿndyo jom.

11 Ndo' nt'omndyo jaa jnaa^{ya} Creta ñ'eⁿ Arabia. Saa cha'tsondyo cwindyaa na ya cwila'neiⁿ na^m'aaⁿ ñ'oomya. Cwiluena cantyja na jeeⁿ t'maⁿ mach'ee Ty'o^ots'om.

12 Cha'tsondye naⁿñeeⁿ na jnaⁿ cwii cwii joo, jeeⁿ ndya' tyojaawee' n'omna ndo' seiñ'eeⁿna' joona. Tyoluena ndaa nc'iaana:

—¿Ljo' ñeca'moⁿna' na luaa' cwiluii?

13 Saa nt'omcheⁿ cwe' tyonco, tyolue:

—Na^m'aⁿ jnda jndyeena.

Ñ'oom na tso Pedro ndaa nn'aⁿ

14 Quia jo' Pedro teintyjeeⁿeⁿ ñequio canchoo'cwii apóstoles. Jndei seineiⁿ, tsoom ndaa nn'aⁿ:

—'O nn'a^{ya} ntyjañ'o^{ya} nn'aⁿ judíos ñequiondyo' 'o na tsjom'yo' ñjaaⁿ Jerusalén, queⁿ'yo' cwenta ndo' candye'yo' ñ'oom na nntsjo^o.

15 Ee na^m'aⁿ nchii na candyena cha'xjeⁿ na cwila'tiuu'yo', ee je' quia tuee'cheⁿ na ñjeeⁿ na cwitsjoom.

16 Saa juu na cwinty'ia'yo' na cwiluii matseicandaa'ñena' ñ'oom na tyoñequiaa profeta Joel, tsoom:

17 Ncuae na macanda, matso Ty'o^ots'om, njñoo^{ya} Espíritu na cwiluiindyo naquii' n'om jndye nn'aⁿ.

Nda'yo' na naⁿnom ñequio nda'yo' na naⁿlcu nla'neiⁿna ñ'oom na nntsjo^o ndaana.

Naⁿnom na titquiendye waa na nlco'na' ndaana na nnty'iaana.

Ndo' naⁿnom na tquiendye ndaa nntsoona.

18 Ncuaeñeeⁿ njñoo^{ya} Espíritu na cwiluiindyo naquii' n'om nn'aⁿ na cwindye'ntjom no^o meiⁿ naⁿnom ndo' meiⁿ naⁿlcu.

Nñequia naⁿñeeⁿ ñ'oom na nntsjo^o ndaana.

19 Ndo' nnts'aaya na nleitquioo' jndye nnom 'naaⁿ jo nandy tsjo'luee na nla'catyuendye nn'aⁿ quia na nnty'iaana.

Ndo' nnts'aaya 'naaⁿ na nleitquioo' jo nacje nnom tsjoomnancue, cha'na niom' ñequio chom ñequio ndioom.

20 Ñe'quioom' nntseicwaqueⁿna' na jooⁿñe nnom,

ndo' chi' nntseicwaqueⁿna' cha'cwijom niom'.

Nmeiⁿ nluii cwii tjo^ocheⁿ na nncuee' xuee cantyja 'naⁿ ja na cwiluiindyo na matsa'ntjoⁿ.

Juu xueeñeeⁿ t'maⁿticheⁿ matseixmaⁿna' na nleitquioo' najndei na matseixmaⁿya.

21 Saa cwii cwii ts'aⁿ na nncwji' xueya na cwiluiindyo na matsa'ntjoⁿ, juu tsaⁿñeeⁿ nluiin'maaⁿñe."

Luaa' ñ'oom na tso Ty'o^ots'om ñequio 'ndyoo Joel.

22 Tsoti Pedro:

—'O nn'a^{ya} Israel, candyeya'yo' na nntsjo^o cantyja 'naaⁿ Jesús tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret. Tquioo' na nquii Ty'o^ots'om jñom jom ee jndye nnom ts'iaaⁿ t'maⁿ s'aaⁿ quii'ntaaⁿ'yo' na nchii na ndaa nluui na cwe' ts'aⁿ nnts'aa, meiⁿ xocjaantjoo' n'om nn'aⁿ chiuu tuiiyuu. Ndo' 'o manquiu'yo' na ljo' ee cantyja najndei na matseixmaⁿ nquii Ty'o^ots'om, jo' na tyoch'ee Jesús 'naaⁿ t'maⁿ quii'ntaaⁿ'yo'.

23 Maxjeⁿ teiyo ntyjii Ty'o^ots'om na nnc'oom Jesús luee'yo' ee seijndaa'ñê na tuii na ljo'. Jo' na tio'yo' Jesús luee nn'aⁿ romanos. 'O l'a'yo' na ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ na jlacuee'na jom.

24 Saa Ty'o^ots'om tquiaa na tando'xcoom na tueeⁿeⁿ. Seicandyaañe jom na ñet'omts'ooñê ee tijoom jndaa caljoo'ñê nacje 'naaⁿ na cwiwje nn'aⁿ.

25 Seineiⁿ rey David na ndoo' matseineiⁿ nquii Jesús. Matsoom:
Manty'iaaya Ty'oots'om na ñequii'cheⁿ m'aaⁿñê jo nqoⁿya.
Nc'e na m'aaⁿñê ñ'eⁿndyo, jo' chii xocju'cjena' ja.

26 Jo' na jeeⁿ neiⁿnco ts'oⁿya,
ndo' ñequio na neiⁿya mataya.
Ndo' cwe' nc'e meindoⁿnty'iaandyo,
jo' na mach'eena' na mawajndyaya.

27 Ee xonquiaa' na nljoo'ndyo tsei'tsuua
meiⁿ xonquiaa' na nnto'ndyo ee cwiluiindyⁿ na lju' ts'oⁿ na mandi'ntjoⁿya njom'.

28 'U t'moⁿ nqoⁿya nato cantyja na nncwando'xco ts'aⁿ.
Ndo' na nnc'oⁿya ñ'eⁿndyu' nnts'aana' na neiⁿtyaya.
Lluaa' ñ'oom na seineiⁿ David.

29 Tsoti Pedro:

—'O nn'aⁿya, ndyeyu nntsjoⁿ ndye'yo' na tue' welooya David na ñet'oom teiyo.
Ty'ecat'iuuna jom, ndo' tsei'tsuuaⁿ ndicwaⁿ waana' tsjoom ñjaaⁿ hasta xuee je'.

30 Jom tyoluiñê profeta, ndo' ntyjiyaaⁿ na tso Ty'oots'om ñ'oomtyeⁿ nnoom na nluiñe
Cristo quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ 'naaⁿ na nndyowicantyjoo' ndo' juu tsaⁿñeeⁿ nncjaacjoo
ntio na ñetacatyeeⁿ.

31 Ndo' cha'cwijom na nnty'iaa' nnoom najnda tuiina', jo' na tsoom na xocaljoo'ñe
añmaaⁿ yuu na cwiljoo'ndye añmaaⁿ nn'aⁿ na jnda tja ndo' meiⁿ seii' xocatoo'.

32 Ñ'oommeiⁿ seineiⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús. Ndo' cha'tsondyô cwitjei'yuu'ndyô na
mayuu' na tquiaa Ty'oots'om na tando'xco juu.

33 Je' m'aaⁿ ntyjaa' ts'o Ty'oots'om ntyjaya yuu na matseit'maaⁿñena' jom. Jo' na jnda
jñom Tsotyeeⁿ Espíritu Santo naquii' n'om nn'aⁿ cha'xjeⁿ ñ'oomtyeⁿ na tqueⁿ ndo' na
cwiluii cha'tso na cwinty'ia'yo' je' ndo' na cwindye'yo'.

34 Ee nchii nquii David tja cañoom'luee. Jo' chii ma'moⁿna' cantyja 'naaⁿ Jesús seneiiⁿ.
Ee tso David:

Seineiⁿ Ta Ty'oots'om nnom Ta na matsa'ntjom ja.

Matsoom nnom:

“Cajmaⁿ jo ntyjaa' ts'ooya ntyjaya

35 hasta xjeⁿ na jnda tsa'a nn'aⁿ na jndoo 'u cjee' nc'e'.”

36 Tsoti Pedro:

—Quia jo' cha'tsondyo' 'o nn'aⁿ Israel cala'noⁿyo' na mayuu' na juu Jesús na ty'iom'yo'
ts'oom'naaⁿ, tqueⁿ Ty'oots'om na Ta jom na matsa'ntjoom jaa ndo' na Cristo jom na
macwji'n'maaⁿñê jaa.

37 Ndo' quia jndye nn'aⁿ Israel na luaa', jeeⁿ sei'ndaa'na' nquiuna. Jluena nnom Pedro
ñequio ndaa nt'omcheⁿ apóstoles:

—'O nn'aaⁿya, ¿chiiu macaⁿna' na cal'aayâ?

38 Quia jo' t'o Pedro ndaana:

—Ticwiindyⁿ 'o calcwe' n'om'yo' ndo' cwits'oomndyo' ñequio xuee' Jesucristo, cha
nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jna'yo'. Quia jo' nnto'ñoom'yo' Espíritu Santo naquii'
n'om'yo'.

39 Ee ñ'oomtyeⁿwaa' tseixmaⁿna' cwenta' 'o ñ'eⁿ nda'yo', ndo' cwentaa cha'tso nn'aⁿ
na m'aⁿ na tquia, ndo' mati ticwii cwii ts'aⁿ na ma'maⁿ Ta Ty'oots'om cwentaaya.

40 Pedro jndye nt'omcheⁿ ñ'oom tyocwji'yuu'ñetyeeⁿ ndaana. Ndo' tyotseijndo'tyeeⁿ
n'omna. Tsoom:

—Catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ je' na quie' n'om cha nnda
nlui'n'maaⁿndyo'.

41 Quia jo' nn'aⁿ na jla'yu' ñ'oom na tsoom teits'oomndyena. Juu xuee'ñeeⁿ, cha'na
ndyee meiⁿndyena jla'yu'na.

⁴² Tyoqueⁿndyena na tyondyena ñ'oom na tyot'mooⁿ apóstoles'ñeeⁿ. Tjoom' tyom'aⁿna ñequio naⁿñeeⁿ. Tyotjomndyena na tyotyjena tyoo' na tyocañjom n'omna Jesús. Ndo' tyola'neiⁿna nnom Ty'oots'om.

Luaa tyom'aⁿ nn'aⁿ na tyola'yu'jndyee

⁴³ Cha'tsondye nn'aⁿ tyotseitsaⁿ'na' joona ee na tyonty'iaana jndye ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyol'a apóstoles na xocanda^a nluii na cwe' na jnda nquieena meiⁿ xocjaantjoo' n'om nn'aⁿ 'naaⁿ na tuii.

⁴⁴ Cha'tsondye nn'aⁿ na jnda jla'yu', ñe'cwii n'omna. Ndo' cha'tso 'naⁿ na tyowil'uee'ndyena tjom na 'naaⁿna joona'.

⁴⁵ Tyonda^aana ndyuaana ñequio nt'omcheⁿ 'naaⁿna na waa. Ndo' s'om na tyoto'ñoomna tyotoⁿ'na joona', tyoñequiana ndaa^a nn'aⁿ na tyotseitjoona' joo.

⁴⁶ 'Io ndi 'io tyotjomndyena wats'om t'maⁿ. Mati naquii' l'aana tyola'jomndyena na tyotyjena tyoo' na tyocañjom n'omna Jesús. Tyocwa'na ñequio na neiiⁿna ndo' na xcwee' n'omna.

⁴⁷ Tyola't'maaⁿndyena Ty'oots'om ndo' cha'tsondye nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyotjeii'ya joona. Ndo' 'io ndi 'io tyocwji'n'maaⁿñeticheⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ. Jo' chii tjawit'maⁿti tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ.

3

Tco'yana' cwii ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee

¹ Cwii xuee Pedro ñ'eⁿ Juan ljo'yu ty'ena wats'om t'maⁿ na ndyee na matmaaⁿ xjeⁿ na cwi'oola'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'oots'om.

² Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na tuiiñe na ntjeiⁿ nc'ee. Juu tsaⁿñeeⁿ 'io ndi 'io tyo'ooñ'om nn'aⁿ jom wats'om t'maⁿ, tyoqueⁿna jom 'ndyoots'a na jndyuna' Jeeⁿ Neiⁿncoo' cha ndaa^a nlcaaⁿ ljo' na matseitjoona' jom ndaa^a nn'aⁿ na cwi'ooquie' jo' jo'.

³ Quia na nty'iaaⁿ'aⁿ Pedro ñ'eⁿ Juan na macwi'ooquie'na naquii' wats'om'ñeeⁿ tcaaⁿ s'om nda^aana.

⁴ Ndo' nty'iaa' Pedro ñequio Juan jom. Tso Pedro nnoom:

—Aa re sa, canty'ia' nda^ayâ.

⁵ Quia jo' nty'iaaⁿ'aⁿ nda^aana ee seitoom waa na ñequiana na nnco'ñoom.

⁶ Saa matso Pedro nnoom:

—Ja meiⁿ s'om xuee meiⁿ s'om cajaan' tjaa'naⁿ na maleiñ'oⁿnya, saa cantyja na maleiñ'oⁿtya ñequiaya na nnco'ñom'. Ñequio xuee' Jesucristo, tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret, quicantya' ndo' cja'ca'.

⁷ Jnda^a chii t'uii Pedro ts'ooⁿ ntyjaya seiwe tsaⁿñeeⁿ jom. Mañoom' tco'yana' nda'nc'eeⁿ ñequio candyo'nc'eeⁿ.

⁸ Jo' na ñejomto teicantyjaaⁿ. Teintyjeeⁿeⁿ ndo' tooⁿ'oⁿ na tjacaⁿ. Tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ ñ'eⁿndyena. Tyojaacaⁿ ndo' tyowantyjaaⁿ ndo' tyotseit'maaⁿñê Ty'oots'om.

⁹ Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na too'ndye naquii' wats'om tyonty'iaana na tyojaacaⁿ ndo' tyotseit'maaⁿñê Ty'oots'om.

¹⁰ Ee tajnaaⁿna na jom ts'aⁿ na ñetacatyeeⁿ 'ndyoots'a wats'om t'maⁿñeeⁿ na jndyuna' Jeeⁿ Neiⁿncoo'. Majom na tyocaaⁿ ljo' na matseitjoona' jom ndaa^a nn'aⁿ. Jo' na jeeⁿ tyotseitsaⁿ'na' joona ndo' jeeⁿ tjawee' n'omna na jnda tco'yana' nc'eeⁿ.

Ñ'oom na seineiⁿ Pedro leiroo' wats'om t'maⁿ

¹¹ Wats'om'ñeeⁿ waa cwii leiroo'na' na jndyuna' Salomón. Jo' jo' tquiontyjaa' cha'tsondye nn'aⁿ na cwityueneiⁿna. Ee ts'aⁿ na tco'yana' nc'ee jo' jo' tiñe'ca'ñeeⁿ Pedro ñequio Juan.

¹² Quia na nty'iaa' Pedro na cha'tsondye nn'aⁿ jnda jla'candyoo'ndyena, matsoom nda^aana:

—'O re nn'a^{nya} Israel, ¿chiiu na jeeⁿ matseitsa^{na}' 'o? ¿Chiiu na jeeⁿ cwinty'ia'yo' nda^{ayâ} na chacwijom cwila'tiuu'yo' na cwe' na jnda^â ncjoo^{yâ} oo cwe' nc'e na jeeⁿ cwila't'maa^{ndyô} Ty'o^{ots}'om jo' na majaacaa tsa^m'aaⁿⁱ? Mei^{chjoo} nchiijo'.

¹³ Ee nquii Ty'o^{ots}'om na tyotseit'maa^{ñe} welooya Abraham na ñet'oom teiyo, na tyotseit'maa^{ñe} welooya Isaac, ndo' welooya Jacob, ndo' tyola't'maa^{ndye} nt'omcheⁿ welooya na jndyowi'cantyjoo', jom seit'maa^{ñe} Jnaaⁿ Jesús, na jla'quioo'yo' luee na^{ma}'n'iaaⁿ cha cue'. Ndo' meiiⁿ Pilato ñe'catseicandyaa^{ñe} jom, saa^â tâtancue'yo'. Sa'yo' nacjoom'm meiiⁿ juu ñe'catseicandyaa^{ñe} jom.

¹⁴ 'O nchii ta^{nyo}' na ndyaa^{ñe} nquii na cwiluii^{ñe} na lju' ts'om ndo' na tyoch'ee yuu na maty'iomyana'. 'O ta^{nyo}'yo' na ndyaa^{ñe} ts'aⁿ na ñeseicwjee nn'aⁿ.

¹⁵ Jla'cue'yo' nqueⁿ na mañequiaaⁿ na cwitando' nn'aⁿ. Saa^â Ty'o^{ots}'om tquiaa na tando'xcoom na tuee^{ne} ndo' jâ cwitjei'yuu'ndyô na ljo'.

¹⁶ Nc'e na cwilayu'ya cwii n'o^{nyâ} ñ'eⁿ xuee' Jesús, jo' na tquiaana' najnda^â nc'ee tsa^m'aaⁿⁱ na cwinty'ia'yo' ndo' na cwita'jna^{nyo}'. Ee nc'e juu na cwilayuu'yâ n'o^{nyâ} ñequio Jesús, jo' na cha'tsondyo' cwinty'ia'yo' na canda^â tco'yana' tsa^m'aaⁿⁱ.

¹⁷ 'Ndo' ntyjiiya, 'o nn'a^{nya}, na tîcala'no^{nyo}' ljo' l'a'yo' ñequio na^{ma}'n'iaaⁿ 'na^{nyo}' jla'cue'yo' Jesús.

¹⁸ Saa^â laa'ti' waa na seicanda^â ñe' Ty'o^{ots}'om ñ'oom na seineiiⁿ ñequio ndyuee profetas na maxjeⁿ nncue' Cristo tsaⁿ na jñoom.

¹⁹ Jo' chii calcwe' n'om'yo' ndo' cata'ndyo'xcwe'yo' nnom Ty'o^{ots}'om cha nntse-icanoom'm jna^{nyo}' ndo' na ñnequiaaⁿ na ntseixcona' cantyja na cwitsaam'a^{nyo}' joo nnoom.

²⁰ Ndo' na ljo' njñomnaaⁿⁱ Jesucristo, tsaⁿ na nncwji'n'maa^{ñe} 'o, ee teiyo seijn-daa'ñe na luaa' nnts'aaⁿ.

²¹ Saa^â maca^{na}' na caljoo'ñe Jesucristo cañoom'luee hasta quia na jnda seicanda^â ñena' cha'tso ñ'oom na seineiiⁿ ñequio ndyuee profetas na tyoñequia ñ'oom'm tandyo xuee.

²² Ee tyotso Moisés nda^â welooya na ñet'om teiyo: “Nquii Ta Ty'o^{ots}'om njñoom cwii nn'a^{nyo}' na m'a^{nyo}' na ñnequiaa ñ'oom'm cha'xjeⁿ na jñoom ja. Que^{nyo}' cwenta cha'tso ñ'oom na nntseineiⁿ tsa^{ñe} nda^â'yo'.

²³ Ee mei^{cwi}'ñee^{che} ts'aⁿ na tiqueⁿ cwenta ñ'oom na nntso tsa^{ñe} nncwji'ndyona' juu quii'ntaaⁿ nn'aⁿ Israel.”

²⁴ Tsoti Pedro:

—Cha'tsondye profetas cha'na Samuel ñequio nn'aⁿ na cwiñet'om jnda^â na tue' tsa^{ñe}, tyoluena na nluii cha'xjeⁿ na cwiluii je'.

²⁵ Ñequio ndyuee profetas tquiaa Ty'o^{ots}'om ñ'oomtyeⁿ ndo' 'o laxma^{nyo}' na nnda'yo' naya na cwit'mooⁿ joona' ndo' cha'xjeⁿ ñ'oom na seijn-daa'ñetyeⁿ Ty'o^{ots}'om nda^â welooya na ñet'om teiyo quia tsoom nnom welooya Abraham: “Quii'ntaaⁿ nn'aⁿ ts-jaaⁿ 'naⁿ na nncjaawi'cantyjoo' nluii^{ñe} ts'aⁿ na njñoo^{nyo}' na m'a^{nyo}'. Ndo' nc'e juu nntio'naa^{ndyo} cha'tsondye nn'aⁿ tsjoomnancue.”

²⁶ Jo' chii quia na s'aa Ty'o^{ots}'om na ta'ndo'xco Jnaaⁿ na tue', najndyee tio'naa^{ñe} 'o na jñoom juu na m'a^{nyo}' cha tincwiindyo' 'o nlcwe' n'om'yo' natia na cwil'a'yo'.

4

Pedro ñ'eⁿ Juan jo nda^â na^{ma}'n'iaaⁿ

¹ Pedro ñ'eⁿ Juan xcwe na cwila'nei^{na} nda^â nn'aⁿ, ndo' tquie ntyee na m'aⁿ ñequio ts'aⁿ na matsa^{ntjom} nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om t'maⁿ. Mati nt'om nn'aⁿ judíos na laxma^{na} tmaaⁿⁱ saduceos tquiena.

² Jnda^â teilioo na^{ñee} ee Pedro ñ'eⁿ Juan cwit'mooⁿ na nda^â nn'aⁿ na jnda mawando'xco Jesús, jo' chii mati nn'aⁿ na jnda tja maxjeⁿ ntando'xcona.

³ Quia jo' t'ue naⁿñeeⁿ joona. Ndo' cwe' nc'e na jnda tmaaⁿ, jo' chii tiomya naⁿñeeⁿ joona w'aancjo hasta quia nneiⁿncoo cwiicheⁿ xuee.

⁴ Saa nn'aⁿ na tyondye ñ'oom' Ty'oots'om na tyoñe'quiana, jndyendye naⁿñeeⁿ jla'yu'na. Ndo' cha'tsoñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' tue'ntyjo cha'na 'om meiⁿndyena na cwe' naⁿnom.

⁵ Teincoo cwiicheⁿ xuee naquii' Jerusalén tjomndye nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

⁶ Ñ'eⁿ Anás, tyee na cwiluiitquieñe, ñequio Caifás, ñ'eⁿ Juan ñequio Alejandro, ndo' ñ'eeⁿ cha'tsondye nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nn'aaⁿna ntyee na cwiluiitquiendye.

⁷ Tqueeⁿndyena Pedro ñ'eⁿ Juan ndo' tsá'na naⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna. Jluena:

—¿Ñeeⁿ tquiaa na jnda'yo', ndo' ñ'eeⁿ ts'aⁿ xuee' cwilei'ñ'om'yo' na luaa' cwil'a'yo'?

⁸ Ndo' Pedro too' quii' ts'oom m'aaⁿ Espíritu Santo, matsoom ndaana:

—O re nn'aⁿ na m'aⁿyo' n'iaaⁿ ñequio 'o nn'aⁿ na cwiluiitquiendyo' joo ndaa jaa nn'aⁿ Israel,

⁹ na cwita'x'ee'yo' ndaayâ cantyja naya na tuii ñ'eⁿ ts'aⁿ na ñet'oom na ntjeiⁿ nc'ee, ¿aa ñe'candyeyo' chiuu tuiiyuu na jnda tco'yana' jom?

¹⁰ Xeⁿ na ljo', quia jo' cha'tsondyo' 'o ñequio cha'tsondye nn'aⁿ Israel cala'noⁿyo' chiuu waa. Nquii Jesucristo, ts'aⁿ na jnaⁿ Nazaret na ty'iom'yo' ts'oom'naaⁿ, tquiaa Ty'oots'om na tando'xcoom jnda na tueeⁿeⁿ. Ñequio xuee' jom jo' na jnda n'maⁿ tsaⁿs'am'aaⁿ na cwinty'ia'yo' na meintyjeeⁿeⁿ jo ndaa'yo'.

¹¹ Juu Jesús cwiluiine tsjo' na 'o na cwiluiitquiendyo' jo ndaaya jnda tquie'yo'. Saa jnda tacatyeeⁿtyeⁿ tsjo'ñeeⁿ nquii tsiaⁿtsjo' yuu na t'maⁿti matseixmaⁿna' na cha'tso ljo'.

¹² Tjaa'naⁿ ñ'eeⁿ cwiicheⁿ na ndaa nncwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ macanda nquii Jesús. Ee cha'waa nnom tsjoomnancue tjaa'naⁿ xuee' cwiicheⁿ na tqueⁿ Ty'oots'om na juu ndaa nncwji'n'maaⁿñe jaa.

¹³ Jnda na nty'iaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ na tinquiaa' Pedro ñ'eⁿ Juan, ndo' jla'noⁿna na tyoola'naaⁿ naⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ na nquiuna, ee cwe' nn'aⁿ meiⁿquiandye joona, quia jo' jeeⁿ tyotseitsaⁿna' joona, ndo' tjañjoom' n'omna na tyocañ'eeⁿ naⁿñeeⁿ ñ'eⁿ Jesús.

¹⁴ Ndo' majndeiti quia na nty'iaana nacañoom naⁿñeeⁿ meintyjee' ts'aⁿ na jnda tco'yana', jo' chii seicu'ñ'eⁿna' na nluena ñ'oom nacjoo naⁿñeeⁿ.

¹⁵ Quia jo' tjeii'yana naⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna. Jnda chii tyola'neiⁿ cheⁿnquieena.

¹⁶ Tyoluena:

—¿Chiuu nl'aayoo ñequio ti'm'aⁿ? Ee cha'tsondye nn'aⁿ tsjoom ñjaaⁿ Jerusalén manquiyuana na jnda l'a naⁿm'aⁿ cwii ts'iaaⁿ t'maⁿ na xocanda nnts'aa na cwe' na jndei nquii ts'aⁿ ndo' jaa xonda n'l'uuya na tiyuu' na ljo'.

¹⁷ Jo' chii yati cal'uuya ndaa naⁿm'aⁿ ñequio na jndei'na' meiⁿcwii nnom ts'aⁿ tala'neiⁿtina ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús, cha tant'omti ñ'oommeiⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ.

¹⁸ Quia jo' t'maⁿna naⁿñeeⁿ. Saⁿntjomna na meiⁿcwii ñ'oom tala'neiⁿti naⁿñeeⁿ, tant'mooⁿna ñequio xuee' Jesús.

¹⁹ Saa Pedro ñequio Juan, jluena:

—Ncjo'yo' calatiuu'ya'yo' aa maty'iomna' jo nnom Ty'oots'om na calacandaayâ ñ'oom na cwindu' 'o, nchii ñ'oom na matso jom.

²⁰ Ee já tijoom jndaa ca'ndyaayâ na nlanayâ ljo' na ñenty'iaayâ na tyoch'ee Jesús ndo' na tyondyaayâ na tyotseineiⁿ.

²¹ Saa joo naⁿmaⁿn'iaaⁿ jndeiⁿti ñ'oom tyoluena ndaa naⁿñeeⁿ. Jnda chii jñoomna naⁿñeeⁿ, ee tileicaliuna chiuu ya nnta'wi'na naⁿñeeⁿ ee nquiaana nn'aⁿ quii' tsjoom, ee cha'tsondye nn'aⁿ tyolat'maaⁿndyena Ty'oots'om cantyja na nty'iaana na tco'yana' ts'aⁿ na ñet'oom na ntjeiⁿ nc'ee.

²² Ee tsaⁿs'a'ñeeⁿ, na jeeⁿ t'maⁿ ts'iaaⁿ s'aa Ty'oots'om na tco'yana' jom, jnda teinom wen'aaⁿ choom'm.

Nn'aⁿ na cwila'yu' ñe'cwii t'maⁿ jla'neiⁿna nnom Ty'o^ots'om

²³ Pedro ñeⁿ Juan, jnda na jndyaandyena, ty'ena na m'aⁿ nc'iaana. Jla'candiina na ñeⁿ cha'tso ñ'oom na tyolue ntyee na cwiluitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluitquiendye quii' tsjoom.

²⁴ Ndo' joo na ñeⁿ, quia na jndyena ñ'oom'ñeⁿ, ñe'cwii t'maⁿ jla'neiⁿna nnom Ty'o^ots'om, jluena:

—'U Ta Ty'o^ots'om, macanda 'U na mayuu'cheⁿ na matsa'ntjom'. 'U tqueⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue, ñequio ndaaluee, ndo' ñequio cha'tso na niom.

²⁵ Ñequio Espíritu Santo seijndo' ts'om moso' David. Jo' na seiljeiⁿ ñ'oom na tsu'. Tsoom: ¿Chiuu na cwila'wjee nn'aⁿ na nchii judíos?

Ndo' ¿chiuu na cwila'tiuu nn'aⁿ judíos cwii na cwe' ts'iaaⁿndyo?

²⁶ Nn'aⁿ tsjoomnancue na cwitsa'ntjom jla'wendyena.

Ndo' nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ jla'jomndyena.

Ñe'cwii ty'ena nacjoo' nquii Ty'o^ots'om, ñequio Cristo tsaⁿ na jñoom.

²⁷ Jlueti na ñeⁿ nnom Ty'o^ots'om:

—Mayuu' ñ'oom'ñeⁿ na tso David ee Herodes ñequio Poncio Pilato jla'jomndyena naquii' tsjoomwaa ñequio nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii judíos. Ty'ena nacjoo' Jnda' na lju' tseixmaaⁿ ndo' na majndaa' ts'iaaⁿ na tqueⁿ jom.

²⁸ Tandyo xuee seijndaa'ndyu' ljo' nl'ana. Ndo' majo' jnda l'ana je'.

²⁹ Ndo' je' je' 'u Ta, queⁿ cwenta ñ'oom wi' na jndei'na' na cwiluena ndaayâ, ndo' cateijndei' jâ na cwindya'ntjooⁿyâ njom' na calanaayâ ñ'oom naya 'naⁿ ñequio na t'maⁿ n'ooⁿyâ.

³⁰ Ndo' catseintyo' ts'o' nacjoo nn'aⁿwii. Catsein'maⁿ joona. Catsa' 'naaⁿ t'maⁿ ñequio 'naaⁿ na xocjaantyo' n'om nn'aⁿ chiuu tuiiyuu. Nmei' catsa' ee cwilcwii'â xuee' Jnda' Jesús na lju' tseixmaⁿ.

³¹ Jnda na jla'neiⁿna nnom Ty'o^ots'om tei'ncwii' w'aa yuu na cwitjomndyena. Ndo' joona too' m'aaⁿ Espíritu Santo naquii' n'omna. Ndo' tyola'neiⁿna ñ'oom' Ty'o^ots'om ñequio na t'maⁿ n'omna.

Cha'tso 'naⁿ tjom na 'naaⁿna joona'

³² Cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' tyom'aⁿna na ñe'cwii n'omna, ndo' ñe'cwii tyola'tiuuna. Meiⁿcwiindye joona ticatso na joo 'naⁿ na maleiñ'oom macanda juu 'naaⁿ jo', ee cha'tso 'naⁿ na tyoleichona tyol'ana na tjom na 'naaⁿna joona'.

³³ Ndo' nquiee apóstoles tyotjeii'yuu'ndyena ñequio najndeiⁿ na matseixmaaⁿ na jnda mawando'xco Ta Jesús. Ndo' t'maⁿ tio'naaⁿñe Ty'o^ots'om joona.

³⁴ Ndo' quii'ntaaⁿ cha'tso nn'aⁿ na cwila'yu' tjaa'naⁿ 'ñeⁿ c'oom na matseitjoona' juu ee nn'aⁿ na niom ndyuua ndo' niom l'aa tyondaana joona' ndo' cantyati s'om na to'ñoomna na ndaana joona' tquioñ'omna.

³⁵ Tquiiana s'om'ñeⁿ ndaa apóstoles. Ndo' na ñeⁿ tyoñequiana joona' nnom ticwii cwii ts'aⁿ na matseitjoona' 'naⁿ na macaⁿna' juu.

³⁶ Quii'ntaaⁿna tyom'aaⁿ ts'aⁿ na jndyu José. Jom ts'aⁿ tsjaaⁿ Leví na jndyowicantyo', tuiñê tyuaaxeⁿncwe Chipre. Apóstoles tqueⁿna xueeⁿ Bernabé. Ñ'oomwaa' matsona' ts'aⁿ na mañequiaa na t'maⁿ ts'om x'iaa'.

³⁷ Jom waa tyuaaⁿaⁿ. Jnaaⁿ juuna', jnda chii jndyoñ'oom s'om na to'ñoom, tquiaaⁿ s'om'ñeⁿ ndaa apóstoles.

5

Seitjoñe Ananías ñeⁿ Safira

¹ Saã cwii tsaⁿs'a na jndyu Ananías ñequio scoom'm Safira ndaana cwii tyuaana.

² Ananías'ñeeⁿ seitjooⁿ cantyja na jnaaⁿ juuna', ndo' mati ntyjii scoom'm na ljo'. Jndyochom meiⁿ ndyee s'om'ñeeⁿ tquiaaⁿ joona' ndaaⁿ apóstoles.

³ Quia jo' matso Pedro nnoom:

—'U re Ananías, ¿chiiu na tquiaandyu' na seicattoo' Satanás naquii' ts'om' na tsu' cantu nnom Espíritu Santo na seitjoo' s'om cantyja na jndaa' tyua'?

⁴ Yocheⁿ na tyoojndaa' juuna' tseixmaⁿna' cwenta'. Ndo' mati meiiⁿ na jnda jndaa' juuna' wanaaⁿ na nntsa' yuu na l'ue ts'om' ñequio s'om'ñeeⁿ. 'U je' ¿chiiu na luaa' seitiuu' naquii' ts'om'? Ee nchii ndaaⁿ nn'aⁿ sa' cantu, nnom nquii Ty'oots'om waa jnaⁿ.

⁵ Jnda na jndii Ananías ñ'oommeiⁿ cwe' tiooñetoom na ts'oo jom. Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na nquiuna na luaa' tuii, jeeⁿ ndya' nioom tyuena.

⁶ Teicantyja naⁿnom na titquiendye. Jla'tyjoondyena liaa jom. Jnda chii tjeii'na jom, mana ty'ecat'iuuna jom.

⁷ Jnda teinom cha'na ndyee hora na tuii na ljo' ndo' tyjee' scuu' Ananías. Meiⁿchjoo ticaljeiiⁿ aa waa ljo' tuii.

⁸ Quia jo' Pedro matsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Catsu' nooⁿ, ¿aa mayuu' na laa'ti'ndyo ndaa'yo' tyuaa'yo'?

Ndo' matso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—Mayuu' na laa'ti'.

⁹ Matso Pedro nnoom:

—Chiiu na jla'tjom'yo' ñ'oom na tquiio'nn'aⁿyo' Espíritu na cwiluiiñe Ty'oots'om. Aa ndi', je' cwiquie nn'aⁿ na ty'ecat'iuu sa'. Mati 'u maje'ndyo nnc'oocat'iuuna 'u.

¹⁰ Mantyjacheⁿ cwe' tiooñetoom jo nc'ee Pedro, mana tueeⁿeⁿ. Quia na ty'equie' naⁿnom na titquiendye jliuna na jnda tueeⁿeⁿ. Mati tjeii'na jom, ty'ecat'iuuna jom nacañoom' saaⁿaⁿ.

¹¹ Quia jo', tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, jeeⁿ t'maⁿ seicaty'uena' ndo' mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tyondye na luaa' tuii.

Ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyol'a apóstoles

¹² Nn'aⁿ na cwiluiindyena apóstoles jndye nnom 'naaⁿ l'ana ñequio ts'iaaⁿ t'maⁿ na xondaⁿ nluui na cwe' najndeiⁿ nquii ts'aⁿ. Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na jnda cwila'yu' tjoom' t'maⁿna na tyotjomndyena wats'om t'maⁿ na jndyu leiroo'na' Salomón.

¹³ Saaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ nquiaana na nla'jomndyena, meiiⁿ na ljo' tyotjeii'yana nn'aⁿ na cwila'yu'.

¹⁴ Ndo' tjawijndyendyeti nn'aⁿ na tyola'yu' ñequio Ta Jesús, naⁿnom ndo' naⁿlcu.

¹⁵ Tyotsa'na nn'aⁿwii ndyuee nantaa, cjoo' nduu ndo' cjoo' luee, cha quia na wjaaw-inom Pedro nnuquio ncwaaⁿaⁿ nacjoo cwantindye joona cha nn'maaⁿna.

¹⁶ Mati nn'aⁿ na m'aⁿ njoom na nndyoo' Jerusalén tquiochona nn'aⁿwii ñ'eⁿ nn'aⁿ na tyoleichuu jndyeta. Ndo' cha'tsondye naⁿñeeⁿ n'maaⁿna.

Naⁿmaⁿn'iaaⁿ tyota'wi'na Pedro ñ'eⁿ Juan

¹⁷ Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe ñequio tmaaⁿ nn'aⁿ judíos na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê na jndyu saduceos, jlawendyena nacjoo apóstoles ee jeeⁿ lioona naⁿñeeⁿ.

¹⁸ Jo' chii t'uena naⁿñeeⁿ. Tioomna joo w'aancjo.

¹⁹ Saaⁿ teijaaⁿ tyjee' cwii ángel cwentaa' Ta Ty'oots'om. Seicanaaⁿñê ndyueel'a w'aancjo. Tjeiiⁿeⁿ naⁿñeeⁿ ch'eⁿ.

²⁰ Matsoom ndaana:

—Catsa'yo' wats'om t'maⁿ. Calaneiⁿyo' ndaaⁿ nn'aⁿ ñ'oomwaa' cantyja 'naaⁿ na nncwando' añmaaⁿ ts'aⁿ.

²¹ Jnda na jndyena ñ'oomwaa' ty'ena. Ndo' cwitsjoom ty'equie'na wats'om t'maⁿ. Tyot'mooⁿna ndaaⁿ nn'aⁿ.

Quia jo' tye'e na cwiluiitquieñe ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê, jnda na tjomndyena ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindyena naⁿmaⁿn'iaaⁿ ndaa nn'aⁿ Israel, saⁿntjomna na cjaacandyoo'ndye apóstoles na tiomna w'aancjo.

²² Saa quia na jnda tquie sondaro 'ndyoots'a w'aancjo jliuna na tac'om naⁿñeeⁿ jo' jo'. Jo' chii ty'elcwee'na. Ty'ela'candiina na tac'om naⁿñeeⁿ.

²³ Jluena:

—Quia na squiaayâ 'ndyoots'a w'aancjo tyeⁿ taⁿ'na' ndo' m'aⁿ sondaro na cwil'a cwenta, saa quia na jla'canaaⁿndyô jo' jliuuyâ tjaa'ñeeⁿ c'oom.

²⁴ Ndo' tye'e na cwiluiitquieñe ñequio ts'aⁿ na matsaⁿ'ntjom nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om t'maⁿ ñequio nt'omcheⁿ ntyee na cwiluiitquiendye, quia na jndyena na luaa', tyom'aaⁿ n'omna chiuu ya nluii cha nleicheⁿ ñ'oomwaa'.

²⁵ Ndo' mañejuu xjeⁿñeeⁿ tyjee'cañoom cwii ts'aⁿ, seicandii joona, matso:

—Nn'aⁿ na tiom'yo' w'aancjo, naquii' wats'om t'maⁿ meintyjee'na je'. Cwit'moqⁿna ndaa nn'aⁿ.

²⁶ Quia jo' ts'aⁿ na matsaⁿ'ntjom tjaaⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ 'naaⁿ'na. Ty'ecachona naⁿñeeⁿ saa nchii ñequio na jndei'na' ee nquiaana xeⁿ nn'aⁿ na cwindye ñ'oom'ñeeⁿ njñom ljo' joona.

²⁷ Ndo' quia na jnda tquiennnda'na yuu cwitjomndye naⁿman'iaaⁿ, tquiana cwenta praso ndaa naⁿñeeⁿ. Ndo' tye'e na cwiluiitquieñe, seilcwii'ñê ndaa praso'ñeeⁿ.

²⁸ Matsoom:

—Mandyeyo' na tyol'uuyâ ndaa'yo' ñequio ñ'oom na jndei'na' na tant'moqⁿ'yo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús. Saa 'o je' cha'waa naquii' Jerusalén jnda manquiu nn'aⁿ ñ'oom na cwit'moqⁿ'yo' ndaana. Mati cwindu'yo' na jâ chooyâ jnaⁿ na tue' Jesús.

²⁹ Quia jo' Pedro ñequio nt'omcheⁿ apóstoles, t'oona, jluena:

—Jndei'tina' na calacandaayâ ñ'oom na matso Ty'ooots'om nchiiti ñ'oom na cwilue nn'aⁿ.

³⁰ Manqueⁿ na tyola't'maaⁿndye welooya na ñet'om teiyo, tquiaaⁿ na wando'xco Jesús na jla'cue'yo' na ty'iom'yo' nacjoo' ts'oom'naaⁿ.

³¹ Seit'maaⁿñê juu. Tqueeⁿ juu ntyjaa' ts'oqⁿ ntyjaya. Tqueeⁿ juu na cwiluiit'maaⁿñe ndo' na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ cha calcwe' n'om nn'aⁿ Israel ndo' na nntseit'maⁿ ts'om jnaaⁿna.

³² Jâ cwitjei'yuu'ndyô cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ, ndo' majo'ti mach'ee Espíritu Santo, nquii na mañequiaa Ty'ooots'om naquii' n'om nn'aⁿ na cwila'canda ñ'oom na matsoom.

³³ Jnda na jndye naⁿmaⁿn'iaaⁿ ñ'oommeiⁿ jeeⁿ ndya' lioona hasta ñe'cala'cwjeena naⁿñeeⁿ.

³⁴ Saa teicantya cwiindyena joona, ts'aⁿ na jndyu Gamaliel. Jom ts'aⁿ tmaaⁿ fariseos ndo' ma'moqⁿ chiuu matsaⁿ'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, cha'tsondye nn'aⁿ ya ñ'oom nquiuna cantyja 'naaⁿ'na. Teintyjeeⁿ ndo' saⁿ'ntjoom na calui'ya apóstoles ch'eⁿ chjoowi' taⁿ'ndyo.

³⁵ Tsoom ndaa nc'iaaⁿ'na:

—'O ntyjañôⁿ nn'aⁿ Israel, cal'a'yo' cwenta ljo' na cwilatuu'yo' na ñe'cal'a'yo' ñ'eⁿ naⁿnomm'aⁿ'.

³⁶ Ee cjañjoom' n'om'yo' jaach'eeti xuee tyom'aaⁿ Teudas. Tyotsoom na jom ts'aⁿ na t'maⁿ cwiluiiñe, ndo' cha'na ñequiee siaⁿnto naⁿnom jla'jomndyena ñ'eⁿñê. Saa jla'cuee' nn'aⁿ jom, ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na jla'jomndye ñ'eⁿñê t'oom'ndyena. Mana ntycwii cantyja 'naaⁿ'na.

³⁷ Jnda teinom na ljo', xcwe na cwiwiljeiixco ncuee nn'aⁿ, mati seis'añe Judas ts'aⁿ Galileo. Ndo' jndye nn'aⁿ jla'jomndyena ñ'eⁿñê. Saa mati jla'cuee' nn'aⁿ jom, ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na tyola'jomndye ñ'eⁿñê majo'ti t'oom'ndyena.

³⁸ Jo' chii matseijndo'a n'om'yo', ca'ndye'yo' ti'm'aⁿ'. Cajndoo' nquieena, ee xeⁿ ñ'oommeiⁿ ñequio ts'iaaⁿmeiⁿ cwila'xmaⁿ'na' cwe' ts'iaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ quia jo' nnc-jaandyue cheⁿnquieena'.

³⁹ Saa xeⁿ cwila'xmaⁿna' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'ooots'om, quia jo' tijoom canda^a na nlatyui'yo' jooⁿa'. Nleitquioo'to na cwitsa'yo' nacjoo' Ty'ooots'om.

⁴⁰ Ndo' jla'jomndye nc'iaa' Gamaliel ñ'oom na tsoom nda^ana. Jo' chii tqueeⁿnda'na apóstoles. Cwe' tyotjaa'na naⁿñeeⁿ. Ndo' ñequio na jndei'na' tyoluena na tant'mooⁿ naⁿñeeⁿ ñ'oom ñequio xuee' Jesús. Jnda^a chii jñoomna naⁿñeeⁿ.

⁴¹ Ndo' naⁿñeeⁿ je', jlui'na quii'ntaaⁿ naⁿmaⁿ'iaaⁿ ñequio na neii'na na tquiaa Ty'ooots'om na cwila'xmaⁿna na co'wi'na' jooⁿa nc'e na cwitjei'yuu'ndyena ñ'oom ñequio xuee' Jesús.

⁴² Ndo' 'io ndi 'io tíc'oomeintyjee'na na tyot'mooⁿna naquii' wats'om t'maⁿ ndo' mati l'aa nn'aⁿ. Tyot'mooⁿna ndo' tyola'nei'na ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús na cwiluiñe Cristo.

6

Tjeii'ndyena ntquiee' nn'aⁿ na nndye'ntjom naquii' ntaaⁿna

¹ Majoo ncuee'ñeeⁿ tjawijndyendye nn'aⁿ na cwila'yu'. Saa we ndi'ndyena. Nt'omndyena nn'aⁿ judíos na cwila'neiⁿ griego ndo' nt'om nc'iaana cwila'neiⁿ hebreo. Ndo' naⁿñeeⁿ na cwila'nei'na griego to'na na jla'ncjoo'ndyena nacjoo' nn'aⁿ na cwilayu' na cwila'neiⁿ hebreo. Ee cha'tso yolcu na cwila'yu' na jnda^a tja noom ticwii xuee cwito'ñoomna nantquie. Saa joo yolcu na cwila'neiⁿ griego tijndyetei cwito'ñoomna cha'xjeⁿ cwito'ñoom nc'iaana na cwila'neiⁿ hebreo. Jo' na to'na na jla'ncjoo'ndyena.

² Jo' chii canchoo'we apóstoles jla'tjomna cha'tso nn'aⁿ na cwila'yu'. Jluena ndaa naⁿñeeⁿ:

—Ticatsa'ntjomna' na n'ndyaayâ na cwiñe'quiaayâ ñ'oom' Ty'ooots'om na njndoo'â cantyja 'naaⁿ nantquie.

³ Jo' chii 'o nn'aaⁿya, catjeii'ndyo' ntquiee' tsa's'a quii'ntaaⁿ'yo' na waa ñ'oom ya cantyja 'naaⁿna, na too' m'aaⁿ Espíritu Santo naquii' n'omna, ndo' na jndo' n'omna. Jooⁿa nnt'iooⁿya ts'iaaⁿ na njndoo'na cantyja 'naaⁿ nantquie na nnto'ñoom yolcu na jnda^a tja noom.

⁴ Saa jâ ñecwitco nlanaaⁿyaⁿ nom Ty'ooots'om ndo' na ñnequiaayâ ñ'oom'm ndaa nn'aⁿ.

⁵ Ndo' cha'tso nn'aⁿ na cwila'yu' jla'jomndyena na ljo'. Jo' tjeii'ndyena Esteban, ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om ndo' too' naquii' ts'oom m'aaⁿ Espíritu Santo. Ndo' mati Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón ñequio Parmenas. Mati tjeii'ndyena Nicolás, ts'aⁿ tsjoom Antioquía. Jom nchii ts'aⁿ judío saa jaach'ee xuee matseijomñe ñ'oom na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ judíos.

⁶ Jnda^a na tjeii'ndyena naⁿñeeⁿ chii tquiochona joo na m'aⁿ apóstoles. Ndo' jooⁿa jla'nei'na nnom Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿ naⁿñeeⁿ. Jnda^a chii tioona lueena nacjoo naⁿñeeⁿ na cwito'ñoom ts'iaaⁿ.

⁷ Ndo' ñ'oom' Ty'ooots'om jndyetei tjanty'eena'. Ndo' ty'ewijndyendyetei nn'aⁿ na cwila'yu' naquii' Jerusalén hasta mati jndye ntyee cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ judíos tyola'yu'ya cwii n'om.

Cwita'wi'na Esteban

⁸ Esteban t'maⁿ najndei Ty'ooots'om tyotseixmaaⁿ. Jndye 'naaⁿ s'aaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ ñequio ts'iaaⁿ t'maⁿ na xocanda^a nluii na cwe' najndei naquii' ts'aⁿ.

⁹ Tyowaa cwii wats'om cwentaa nn'aⁿ judíos na jndyu tmaaⁿ nn'aⁿ m'aⁿcandyaa'ndye. Naⁿñeeⁿ jnaⁿna tsjoom Cirene ñequio tsjoom Alejandría ndo' ndyuaa Cilicia ñequio ndyuaa Asia. Nt'omndye naⁿñeeⁿ to'na tjawa ñ'oom na tyola'nei'na ñ'eⁿ Esteban.

¹⁰ Saa tileicanaⁿndyena na nncwinom'na jom ñ'oom na matseineiⁿ ee jom matseineiⁿ ñequio na jndo'ya ts'oom nc'e matseixmaaⁿ Espíritu Santo.

¹¹ Quia jo' cwe' nt'iu tyotsa'ntjomna nn'aⁿ na calue cantu nacjoo' Esteban, na jnda jndyena na tyotseineiⁿ ñ'oom tia nacjoo' Moisés ndo' nacjoo' Ty'ooots'om.

12 Jnda na jlue naⁿñeeⁿ cantu jeeⁿ seijmeiⁿna' nn'aⁿ quii' tsjoom ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Ndo' ty'ena nacjoo' Esteban. T'uena jom. Ty'eñ'omna jom jo ndaa naⁿmaⁿ'iaaⁿ.

13 Ndo' tqueeⁿndyena nt'omcheⁿ nn'aⁿ na calue cantu nacjoom'm. Tyolue naⁿñeeⁿ:

—Tsaⁿs'am'aaⁿ ñequii'cheⁿ matseineiⁿ ñ'oom tia nacjoo' wats'om t'maⁿ na matseixmaⁿna' cwentaa' Ty'oots'om ndo' nacjoo' ljeii na tqueⁿ Moisés.

14 Ee jnda jndyaayâ na tyotsoom na Jesús na jnaⁿ Nazaret nntseityuii' wats'omwaañe ndo' nntseichuii' costumbre na tquiaa Moisés ndaaya.

15 Ndo' cha'tso naⁿmaⁿ'iaaⁿ na meindyuaandye nty'iaana Esteban. Jliuna seichuii'na' nnoom, s'aana' cha'cwijom nnom ángel.

7

Ñ'oom na seilcwe' Esteban ndaa nn'aⁿ na t'ue jom

1 Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe tax'eeⁿ nnom Esteban, matsoom:

—¿Aa mayuu' na ljo' tsu'?

2 T'o Esteban matsoom:

—'O ta na cwiluiitquiendyo' ñequio 'o nn'aⁿya, candye'yo' ñ'oom na nntsjoo. Nquii Taya Ty'oots'om na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiiñê, jom seica'moⁿñê nnom welooya Abraham quia na tyom'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ ndyuaa Mesopotamia cwii tjoocheⁿ na nnc'oom tsjoom Harán.

3 Tsoom nnom: “Calui' ñjaaⁿñe ndyuaa tsjom'. Ca'ndii' nn'aⁿ, cja' ndyuaa yuu na m'mooⁿya njom'.”

4 Quia jo' jlueeⁿeⁿ ndyuaa tsjom'm, ndyuaa Caldea. Tjaaⁿ ndyuaa Harán, tyom'aaⁿñê jo' jo'. Ndo' jnda na tue' tsotyeeⁿ, jndyoñ'oom Ty'oots'om jom ndyuaameiiⁿ yuu na m'aⁿyo' je'.

5 Saa tñquiaa Ty'oots'om na nnaaⁿaⁿ ndyuaameiiⁿñe meiⁿ cwe' yuu na nncwintyjeeⁿeⁿ. Saa tyeⁿ 'ndii Ty'oots'om ñ'oom nnoom na maxjeⁿ nnaaⁿaⁿ ndyuaameiiⁿ. Nncuaana' cwentaa nn'aⁿ na nluindyena tsjaaⁿ 'naaⁿ jom xeⁿ jnda tueeⁿeⁿ meiiⁿ xjeⁿñeeⁿ tjaa'naⁿ ntseinaaⁿ.

6 Tso Ty'oots'om na joo nn'aⁿ na nluindyena tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham cwiicheⁿ ndyuaa na nnc'omna na nchii ndyuaana. Tyeⁿ nndye'ntjomna ndaa nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ ndo' wi' nntjoomna nl'a naⁿñeeⁿ cwii ñequiee siaⁿnto ntyu.

7 Ndo' tso Ty'oots'om nnoom: “Ja nncu'xaⁿ nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ yuu na nndye'ntjomtyeⁿ nn'aⁿ na nluindyena tsjaaⁿ 'naⁿ na wjaawicantjoo', jnda chii nluina jo' jo'. Tyuaawaañe nnc'omna nlat'maaⁿndyena ja.”

8 Tqueⁿtyeⁿ Ty'oots'om ñ'oom nnom Abraham na cats'aaⁿ 'naaⁿ tjaaⁿ yu'ndaa na nluiiñe na tsaⁿs'a. Jo' chii quia na tuiiñe jnaaⁿ Isaac, s'aaⁿ na ljo' juu jnda na jndaa' ñeeⁿ xuee na tuiiñe. Majo'ti s'aa Isaac ñequio jnaaⁿ Jacob. Ndo' Jacob ñecwii xjeⁿ s'aaⁿ ñequio canchoo'we ntseinaaⁿ na yonom, nn'aⁿ na cwiluiindyeweloo jaa na canchoo'we ntmaaⁿ nn'aⁿ Israel.

9 'Saa joo ntseinda Jacob, jo' welooya na ñet'om teiyo, jeeⁿ taa' n'omna tyjeena José. Ndaana jom ndaa nn'aⁿ na ty'eñ'om jom ndyuaa Egipto. Saa Ty'oots'om tyom'aaⁿ ñ'eⁿñê ndyuaa'ñeeⁿ.

10 Seicandyaañe jom naquii' cha'tso nawi' na tyotjoom. Tquiaa na jndo' ts'oom ndo' s'aa na neiiⁿ ts'om Faraón jom. Faraón'ñeeⁿ cwiluiiñê tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ ndyuaa Egipto, ndo' jom ty'ioom ts'iaaⁿ José na catsa'ntjom tsaⁿñeeⁿ cha'waa ndyuaa Egipto hasta mati catsa'ntjom naquii' wats'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ.

11 'Xjeⁿñeeⁿ jnaⁿna' na jndyo cwii jndo' t'maⁿ cha'waa ndyuaa Egipto ñequio ndyuaa Canaán. T'maⁿ nawi' tyotjoom nn'aⁿ. Ndo' welooya taticaliuna ljo' na nlcwa'na.

12 Saa jnda na jndii Jacob na niom nantquie ndyuaa Egipto, jñoom ntseinaaⁿ welooya najndyee ty'ena jo' jo'.

13 Jndā chii ty'ennda'na na jndā we. Jo' na secañoo José na tyjeena jom. Ndo' tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿñeeⁿ tajnaⁿaⁿ na nn'aaⁿ José naⁿñeeⁿ.

14 Ndanquia seijndaañe José na quiona ñequio tsotyena Jacob ñequio cha'tso nn'aⁿ w'aana. Joona jndāa ndyeen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' 'omndyena.

15 Quia jo' tja Jacob ndyuaa Egipto. Jo' jo' m'aaⁿ ndo' tueeⁿeⁿ ndo' mati jo' jo' tja ntseinaaⁿ, joo welooya na ñet'om teiyo.

16 Jndā chii ty'eñ'omlcwe' ntseinda Jacob sei'ts'o 'naaⁿaⁿ tsjoom Siquem ndyuaa yuu na jnaⁿna. Jo' jo' tjacant'iuu'ñê naquii' tsei'tsuaa na seijnda Abraham ñequio s'om xuee ndāa ntseinda Hamor.

17 Tsoti Esteban:

—Welooya nn'aⁿ Israel na ñet'om teiyo, tyom'aⁿtina ndyuaa Egipto. Ndo' yocheⁿ na tjatseicandaañena' ñ'oom na tso Ty'o^ots'om nnom Abraham na nnts'aaⁿ, yacheⁿ tjawijndyendyena.

18 Jndye nn'aⁿ ñet'om ts'iaaⁿ t'maⁿ ndyuaa Egipto. Ndo' tuee'ntyjō na tjaquiee' cwii ts'aⁿ ts'iaaⁿñeeⁿ na ticaljeii cantyja 'naaⁿ ts'oo José.

19 Cwajndii s'aaⁿ. Tco'weeⁿeⁿ welooya. Saⁿntjoom na ca'ndyetona yo'ndaa ndana na cwjeto.

20 Joo ncuee'ñeeⁿ tuiñe Moisés. Tjawee' ts'om Ty'o^ots'om yu'ndaa. Tyom'aaⁿñê waa' tsotyeeⁿ cha'na ndyee chi' na teix'eetina jom.

21 Jndā chii 'ndyena jom na cueeⁿeⁿ saⁿ majuuto yuscu jnda tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿñeeⁿ ljeii jom. S'aa cha'na jnda jom.

22 Jo' chii tyotsei'naⁿaⁿ cha'tso na jndō' n'om nn'aⁿ ndyuaa Egipto. T'oom na jndō' ts'oom na tyotseineiⁿ ndo' na tyoch'eeⁿ.

23 'Ndo' Moisés, quia na tuee' cha'na wen'aaⁿ choom'm s'aana' ts'oom na ñe'cjaacanoom'm nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiñê ntseindacantyjo Israel.

24 Tjaaⁿ ndo' nty'iaaⁿaⁿ na maco'wi' cwii ts'aⁿ Egipto cwii ts'aⁿ tsjaaⁿ na tuiñê. Jo' chii tjacwañom'm tsaⁿñeeⁿ. Tjeii'ñê juu nawi' na matjom. Seicueⁿeⁿ ts'aⁿ Egipto.

25 Ee seitoom na nla'noⁿ nn'aaⁿaⁿ nn'aⁿ Israel na Ty'o^ots'om nntseicandyaañe joona ñequio l'ō jom, saⁿ ticala'noⁿna.

26 Ndo' cwiicheⁿ xuee ljeiiⁿ we nn'aⁿ Israel na cwilantja'ndye. Ndo' na l'ue ts'oom na caljoyaandyena, jo' chii tsoom ndāana: “O re mann'aaⁿndyo!. ¿Chiuu na cwilantja'ndyo?”

27 Quia jo' juu ts'aⁿ na mal'ue tia' ñ'eⁿ x'iaa', ntqueeⁿ Moisés. Matsoom nnom: “¿Ñeeⁿ juu tqueⁿ 'u na nntsāⁿntjom' jâ, ndo' na nncu'xeⁿ jâ?

28 ¿Aa ñe'catseicue' ja, cha'na seicue' ts'aⁿ Egipto wja?”

29 Jndā na jndii Moisés ñ'oomwaa', jleinoom. Tjaaⁿ ndyuaa Madián. Mana ljoo'ñeyaaⁿ jo' jo'. Ndo' jo' jo' tocoom, tuiindywe we ntseinaaⁿ naⁿnom.

30 'Quia na jndā teinom wen'aaⁿ ntyu na m'aaⁿ jo' jo' seijomna' na m'aaⁿ cwii joo quii' jndāa na nndyoo' sjō Sinaí ndo' teitquioo'ñe cwii ángel nnoom naquii' ntsaachom na cwico tsa' ts'o^o n'ioom.

31 T'maⁿ seitsaⁿna' jom na nty'iaaⁿaⁿ na ljo'. Ndo' seicandyoo'ñê na nnty'iaa'yaaⁿ ndo' jñeeⁿ na matseineiⁿ Ta Ty'o^ots'om.

32 Matso: “Ja cwiluiindyō Ty'o^ots'om cwentaa' welo' Abraham tsaⁿ na ñet'oom teiyoticheⁿ, ñ'eⁿ Isaac, ñ'eⁿ Jacob.” Quia na jndii Moisés na ljo', teiñê na macaty'ueeⁿ. Meiⁿ tîc'oomt'maaⁿñê ts'oom na nnty'iaaⁿaⁿ.

33 Ndo' matso Ty'o^ots'om nnoom: “Cwji' lcom' na ñjom' ee yujo' yuu na meintyje' matseixmaⁿna' tyuaa na lju' ee ñjaaⁿ tyje'cañooⁿya.

34 Ja jndā nty'iaayaya na cwita'wi' nn'aⁿ ndyuaa Egipto nn'aⁿya nn'aⁿ Israel ndo' jnda jndiia na cwitcweena. Ndo' jndā jndyocuaaya na nntseicandyaandyō joona. Jo' chii majñooⁿya 'u na cja'lcwe' ndyuaa Egipto.”

³⁵ Tsoticheⁿ Esteban:

—Moisés^{'ñeeⁿ}, ñel'a nn'aⁿ Israel na ticuee' n'omna jom. Jluena nnoom: “¿Ñeeⁿ tqueⁿ 'u na nntsa^{'ntjom'} já ndo' na nncu'xe^{n'} já?” Saa majuutoom ty'iom Ty'o^{ots'}om ts'iaaⁿ jom na catsa^{'ntjoom'} joona ndo' cantyja 'naa^{n'} na ndyaandyena nawi' na tyom'a^{na}. Luaa' s'aa Ty'o^{ots'}om xjeⁿ na teitquioo'ñe ángel nnoom naquii' tsa' ts'o^o nioom na cwico.

³⁶ Majuu Moisés^{'ñeeⁿ} tjeii^{'eⁿ} welooya nn'aⁿ Israel na ñet'om ndyuaa Egipto. Jndye 'naaⁿ t'maⁿ tyoch'eeⁿ ndyuaa'ñeeⁿ na tjaa 'ñeeⁿ juu ndaa nnts'aa na cwe' na jndeiⁿ nquii. Mati tyoch'eeⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ quia na tei'nomna Ndaaluee Wee ndo' quia na tyom'a^{na} ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom wen'aaⁿ ntyu.

³⁷ Manqueⁿ na tsoom ndaa nn'aⁿ Israel: “Ty'o^{ots'}om nlqueeⁿ cwii nn'aⁿyo' na ñequiaa ñ'oom'm ndaa'yo' cha'xjeⁿ na tqueeⁿ ja.”

³⁸ Majom na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿndyena quia na tyotjomndyena ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom. Jo' jo' seineiⁿ ángel ñ'eⁿñê sjo Sinai. Jndaⁿ chii jom seineiⁿ ndaa welooya nn'aⁿ Israel. Jom to'ñoom ñ'oom na mañequiaana' na tseixmaⁿ ts'aⁿ na wando' añmaa^{n'} na jndyoteincoo' ñ'oom'ñeeⁿ ndaa jaa.

³⁹ 'Saa welooya tiñe'calacandana ñ'oom na tsoom ndaana. Tiñe'calañ'oom'ndyena jom ndo' l'ana na ñe'c'oolcwee'na ndyuaa Egipto.

⁴⁰ Yocheⁿ na tyom'aaⁿ xqueⁿ sjo Sinai jluena nnom Aarón: “Catsa' 'naⁿ na nlat'maaⁿndyo na nnc'oojndyena' jo ndaaya na nntsaalcwaa'a Egipto ee ticaliuuya ljo' tjom Moisés ts'aⁿ na tjei' jaa jo' jo'.”

⁴¹ Ndo' l'ana cwii 'naⁿ cha'cwijom quioo'jndyo chjoo. Ndo' nnom juuna' tyola'cwjeena quioo' na tyola't'maaⁿndyena na l'ana xuee. Jeeⁿ neiiⁿna ñequio juuna', ndo' cwe' 'naⁿ na l'a nquieena.

⁴² Jo' chii 'ndii Ty'o^{ots'}om joona. 'Ndiitoom na calat'maaⁿndyeta meiiⁿ cwe' cancjuu na m'aⁿ tsjo'luee. Ee naquii' libro na teiljeii ñ'oom ndyuee profetas, matsona': 'O nn'aⁿ Israel, ¿aa nooⁿya tyoñequia'yo' quioo' na tyolacwje'yo' wen'aaⁿ ntyu'ñeeⁿ na tyom'aⁿyo' ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom?

⁴³ Nchii jo' l'a'yo' ee ñejleiñ'om'yo' w'aaliaa na ndii' juu na tyolat'maaⁿndyo' na jndyu Moloc.

Ndo' ñejleiñ'om'yo' caxjuu cwentaa' juu na tyolat'maaⁿndyo' na jndyu Renfán.

Ñequii'cheⁿ 'naⁿ na ñel'a' ncjo'yo' ñejlat'maaⁿndyo'.

Jo' chii je' nncwjiia 'o ndyuaa tsjom'yo', nntsa'yo' hasta cwicheⁿ na ntyjaa' tsjoom Babilonia.

⁴⁴ Tsoti Esteban:

—Juu ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom, tyoleiñ'om welooya w'aaliaa yuu tyolawena ljo' lcaa' na chuu' ljeii na tqueⁿ Ty'o^{ots'}om na matsa^{'ntjomna'}. W'aaliaa'ñeeⁿ tuiina' cha'xjeⁿ na sa^{'ntjom'} Ty'o^{ots'}om Moisés na cats'aaⁿ juuna' cha'xjeⁿ na jnda t'mooⁿ nnom.

⁴⁵ Juuna' tquioñ'om ndacantyjo welooya quia na jndyochuu Josué joona ndyuaameiiⁿñe, ndyuaa na seijndaa'ñe Ty'o^{ots'}om na ndaana. Jo' chii tjeii^{'eⁿ} nn'aⁿ na ñet'om ndyuaameiiⁿñe cha ljoo'ndye welooya juuna'. Ndo' ljooñe tyoleiñ'omtina w'aaliaa'ñeeⁿ hasta quia na tyom'aaⁿ David.

⁴⁶ Tjawee' ts'om Ty'o^{ots'}om ñ'eⁿ David. Ñe'cats'aaⁿ w'aa yuu na nnc'oom Ty'o^{ots'}om na tyotseit'maaⁿñe weloom'm Jacob tsaⁿ na ñet'oom teiyocheⁿ.

⁴⁷ Saa jnaaⁿ Salomón juu s'aa w'aa'ñeeⁿ cwentaa' Ty'o^{ots'}om.

⁴⁸ Saa nquii Ty'o^{ots'}om na m'aaⁿ na ndyeticheⁿ, nchii cwe' naquii' l'aa na cwil'a nn'aⁿ mac'eeⁿ. Ee luaa' tyotso profeta. Seineiⁿ tsaⁿñeeⁿ ñ'oom na seijnooⁿ ts'om. Matsoom:

⁴⁹ Cañoom'luee matseixmaⁿna' ndio 'naⁿya yuu na mawacatyⁿ na matsa^{'ntjoⁿ}ya.

Ndo' tsjoomnancue matseixmaⁿna' cwe' cha'na 'naⁿ yuu na cwiquie' nc'a.

Nc'e na ljo', ¿cwaaⁿ w'aa na nl'a'yo' cwentaya?

Ndo' ¿yuu waa cwii joo na ya na nncwajndyaya?

⁵⁰ ¿Aa nchii nncō s'aa cañoom'luee ñ'eⁿ tsjoomnancue?

⁵¹ Tsoti Esteban:

—'O maxjeⁿ quie' n'om'yo'. Matseijomna' 'o cha'na nn'aⁿ na tyoolat'maaⁿndye Ty'oots'om ee tiñe'candy'e'yo' meiⁿ tiñe'calacanda'yo'. Ñequii' na cwitsa'yo' nacjoo' Espíritu Santo. Cha'na tyol'a welo'yo' na ñet'om teiyo majo'ti cwil'a' 'o.

⁵² Welo'yo' na ñet'om teiyo, ¿Aa tyom'aaⁿ ñeeⁿ na tyoñequiaa ñ'oom' Ty'oots'om na tícata'wi'na juu? Maxjeⁿ tjaa'naⁿ. Jla'cwjee welo'yo' nn'aⁿ na tyola'candii na nndyo nquii Cristo na cwiluiñe na maty'iomyana'. Ndo' 'o je' jnda tquia'yo' cwenta jom ndo' jnda jla'cue'yo' jom.

⁵³ Mancjo'to'yo' na to'ñoom'yo' ljeii na tqeⁿ Moisés na tquia ángeles. Saa ticalacanda'yo' juuna'.

Jla'cuee'na Esteban

⁵⁴ Jnda na jndye naⁿñeeⁿ ñ'oommeiⁿ jla'jmeiⁿndyena. Tyoteinquiena ndei'n'omna na jeeⁿ lioona Esteban.

⁵⁵ Saa jom na too' naquii' ts'oom m'aaⁿ Espíritu Santo, jlundaañê nty'iaaⁿaⁿ cañoom'luee. Nty'iaaⁿaⁿ na nei'coo' caxuee yuu na m'aaⁿ nquii Ty'oots'om ndo' nty'iaaⁿaⁿ Jesús na meintyjee' jo ntyjaa' Ty'oots'om ntyjaya.

⁵⁶ Ndo' matsoom:

—Canty'ia'yo'. Manty'iaya na jnda jnaaⁿ cañoom'luee, ndo' nquii Jesús na jnaⁿ jo' jo', meintyjee' ntyjaa' Ty'oots'om ntyjaya.

⁵⁷ Quia jo' jndei tyolaxuaana na jmeiⁿndyena. Jlacu'na lua'quina ndo' ñejom ty'enomna nacjoom'm.

⁵⁸ Ndo' jndei ty'entquieena jom nnom tsjoom. Jnda chii nn'aⁿ na tyolue na waa jnaaⁿaⁿ tjeii'na liaa na teincoo na cwee'na. Tsa'na joona', ndo' cwii ts'aⁿ na titquieñe na jndyu Saulo jom s'aaⁿ cwenta joona'. Jnda chii tyotmeiiⁿna ljo' Esteban.

⁵⁹ Ndo' yocheⁿ na cwitmeiiⁿna ljo' jom, seineiⁿ nnom Ty'oots'om, matsoom:

—Ta Jesús, coñom' añmaⁿ 'naⁿya.

⁶⁰ Jnda chii tcoom'm xtyeeⁿ. Jndei seixuaⁿ, matsoom:

—Ta, tincwjaa'ndyu' cwenta jnaaⁿna na cwila'cuee'na ja.

Jnda tsoom na luaa' mana tueeⁿeⁿ.

8

¹ Ndo' tyom'aaⁿ Saulo jo' jo', seijomñê na jla'cuee' nn'aⁿ Esteban.

Tyoco'wi' Saulo nn'aⁿ na laxmaⁿ cwentaa' Ty'oots'om

Majuu xuee na jlacuee'na Esteban jnaⁿna' cwajndii tyontyjo nn'aⁿ Jerusalén tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ jo' jo'. Jo' chii cha'tsondyena tyot'oom'ndyena cha'waa ts'ondaa Judea ñequio ts'ondaa Samaria. Macanda nquiee apóstoles tícata'oom'ndyena.

² Nt'om naⁿnom na jeeⁿ xcwee' n'om ñ'eⁿ Ty'oots'om ty'ecat'iuuna Esteban. Jeeⁿ tyotyueena na jnda nquiuna jom.

³ Ndo' Saulo cwajndii tyoco'weeⁿeⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ. Tyojaaqueⁿeⁿ meiⁿ quii' l'aa ndo' ñequio na jndei'na' tyocwjeeⁿeⁿ naⁿnom ndo' naⁿlcu. Tyocjaachom joona. Tyotioom joona w'aancjo.

Tyoñe'quia nn'aⁿ ñ'oom naya ndyuua Samaria

⁴ Saa naⁿñeeⁿ na t'oom'ndye tyoma'nomna. Meiⁿyuucheⁿ na tquiena tyola'neiⁿna ñ'oom' Ty'oots'om ndaaⁿ nn'aⁿ.

⁵ Cwii joona, ts'aⁿ na jndyu Felipe, tjacueeⁿ cwii tsjoom ts'ondaa Samaria. Tyotseineiⁿ cantyja 'naaⁿ Cristo ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ.

⁶ Cha'tsondye nn'aⁿ jeeⁿ ya tqueⁿna cwenta ñ'oom na tyotseineiⁿ ndo' nty'iaana 'naaⁿ t'maⁿ na tyoch'eeⁿ na xocanda^ā nnts'aa na cwe' najndeiⁿ nquii ts'aⁿ.

⁷ Jndye nn'aⁿ na tyoleichuu jndyeta n'maaⁿna s'aaⁿ. Quia na jlui' jndyeta'ñeeⁿ quii' n'omna jndeiⁿ jla'xuaana'. Ndo' jndye nn'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee' ndo' ntjeiⁿ luee tco'yana' joona s'aa Felipe.

⁸ Nc'e na ljo', jndye nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ tyom'aⁿna na jeeⁿ neiiⁿna.

⁹ Jnda jaach'ee xuee m'aaⁿ cwii ts'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na calua'ñe na jndyu Simón. Tyon-quiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ ts'onda^ā Samaria, na tyotsoom nda^āna na jom jeeⁿ t'maⁿ tseixmaaⁿ.

¹⁰ Cha'tsondye nn'aⁿ meiiⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindy^e meiiⁿ nn'aⁿ na cje laxmaⁿ jeeⁿ tyoqueⁿna cwenta ñ'oom na tyotseineiⁿ. Tyoluena:

—Simónm'aaⁿl, juu najndeiⁿ na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om, t'maⁿ matseixmaaⁿ jo'.

¹¹ Nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ tyoqueⁿna cwenta ñ'oom na tyotseineiⁿ ee teiyo manquiu'nn'aaⁿ joona ñequio ts'iaaⁿ calua' na mach'eeⁿ.

¹² Saa quia na jnda jla'yu'na ñ'oom na tyotseineiⁿ Felipe cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om ndo' cantyja 'naaⁿl xuee' Jesucristo, quia jo' naⁿnom ndo' naⁿlcu teits'oomndyena.

¹³ Ndo' manquiiⁿ Simón seiyo^m'm ndo' teits'oomñê. Ndo' ñequii'cheⁿ na ñ'eⁿñ'eeⁿ ñ'eⁿ Felipe. Jeeⁿ tyocjaawee' ts'oom 'naaⁿ t'maⁿ na tyoch'ee Felipe na xocanda^ā nnts'aa na cwe' najndeiⁿ nquii ts'aⁿ meiⁿ xocjaantyjo^ol ts'om ts'aⁿ chiuu tuiiyuu.

¹⁴ Ndo' Jerusalén m'aⁿ apóstoles, jnda na jndyena na mati nn'aⁿ ts'onda^ā Samaria macwila'yu'na ñ'oom' Ty'o^ots'om, jo' chii jñoomna we x'iaana, Pedro ñ'eⁿ Juan, na c'oo naⁿñeeⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ ndyuaa Samaria.

¹⁵ Ndo' jnda na tquie naⁿñeeⁿ jo' jo', tyola'neiⁿna nnom Ty'o^ots'om. Taⁿna nnoom na quiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'om naⁿñeeⁿ.

¹⁶ Ee meiⁿcwiindy^e naⁿñeeⁿ tyooto'ñoomna Espíritu Santo, macanda^ā na jnda teits'oomndyena ñequio xuee' Ta Jesús.

¹⁷ Quia jo' Pedro ñ'eⁿ Juan tioona lueena nacjoo naⁿñeeⁿ. Mana to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna.

¹⁸ Jnda na nty'iaa' Simón na joo nn'aⁿ na jñom Ty'o^ots'om tioona lueena nacjoo naⁿñeeⁿ, to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna, quia jo' seiqueeⁿna' ts'oom na mati jom ñe'cats'aaⁿ na ljo'. Jo' chii tsoom nda^āna na s'om ññequiaaⁿ.

¹⁹ Matsoom:

—Quia'yo' na ntseixmaⁿya najndeiⁿ na cwilaxmaⁿyo' cha mati ja meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntio^o l'o^o nacjoo' maxjeⁿ nnc'o'ñom Espíritu Santo naquii' ts'om.

²⁰ Saa matso Pedro nnoom:

—S'om 'naⁿl catsuuna' ñ'eⁿndyu', 'u matsei'tiuu' na cwe' ñequio s'om nnc'o'ñom' naya na mañequiaa Ty'o^ots'om na cwicandaa nn'aⁿ na cwe'yu.

²¹ 'U ticatsona' na nntseijomndyu' ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ty'o^ots'om na cwil'aayâ ee tiyuu' na xcwee' ts'om' jo nnoom.

²² Calcwe' ts'om' jnaⁿl luaa', ndo' catseity'oondyu' nnom Ty'o^ots'om nts'aacheⁿndyo ndya' nntseit'maⁿ ts'oom 'u na luaa' m'aaⁿl ts'om'.

²³ Ee manty'iaya juu jnaⁿl matseijomna' cha'cwijom 'naⁿ ja na nnc'uu ts'aⁿ ndo' cha'cwijom l'uaancjo na chu'tyeⁿndyu'.

²⁴ Quia jo' tso Simón nda^āna:

—Cataⁿyo' nnom Ty'o^ots'om na meiⁿcwii ticatjoⁿya cha'na cwindu'yo'.

²⁵ Pedro ñ'eⁿ Juan jla'neiⁿna ñ'oom' Ty'o^ots'om ndo' tjei'yu'ndyena cantyja 'naaⁿl Jesús. Jnda chii jnaⁿna tsjoom'ñeeⁿ ndyuaa Samaria na nnc'oolcwee'na Jerusalén. Jndye njoom nch'u tyo'oowi'nomna ndyuaa'ñeeⁿ. Tyoñequiana ñ'oom naya nda^ā nn'aⁿ.

Felipe ñequio ts'aⁿ ndyuaa Etiopía

26 Ndo' seineiⁿ ángel 'naaⁿl Ty'oo^ts'om nnom Felipe. Tso: “Cja' nato Jerusalén na wjaana' tsjoom Gaza jo ntyja na macalui' caxjuu tsoom'naaⁿ.” Juu nato'ñeeⁿ maw-inomna' ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom.

27 Quia jo' teicantyjaaⁿ tjaaⁿ. Ndo' nato'ñeeⁿ teincwiñê ñ'eⁿ ts'aⁿ na jnaⁿ ndyuaa Etiopía. Tsaⁿñeeⁿ tsaⁿs'a eunuco na mandi'ntjom nnom Candace tsaⁿscu na matsa'ntjom ndyuaa Etiopía. Tyom'aaⁿ ts'iaaⁿ na tyotseiweeⁿ s'om naquii' wats'iaaⁿ 'naaⁿl tsaⁿscu'ñeeⁿ. Tjatseit'maaⁿñê Ty'oo^ts'om Jerusalén.

28 Ndo' je' majaalcweeⁿeⁿ. Ñjoom ts'om tornom 'naaⁿaⁿ. Matsei'naⁿaⁿ tsom na chuu' ñ'oom' Ty'oo^ts'om na seiljeii Isaías.

29 Ndo' tso Espíritu nnom Felipe:

—Catseicandyoo'ndyu' nacañoom' tornomwaa'. Catseijomndyu' ñ'eⁿ ts'aⁿ na maleiñ'oom juuna'.

30 Quia jo' tjantyjaa' Felipe tsaⁿñeeⁿ. Jñeeⁿ na matsei'naaⁿl tsaⁿñeeⁿ ñ'oom' Ty'oo^ts'om na seiljeii Isaías. Tax'eeñê nnom, matsoom:

—¿Aa matsei'noⁿl ñ'oom na matsei'naⁿl?

31 Matso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—¿Chiuu nnts'aayo na nntsei'noⁿa ee tjaa 'ñeeⁿ juu m'moⁿ nooⁿ?

Ndo' tcaⁿ tsaⁿñeeⁿ na cjawa Felipe tornom 'naaⁿaⁿ na nncwacatyeeⁿ na cañoom'm.

32 Luaa matso ñ'oom' Ty'oo^ts'om na matsei'naaⁿl tsaⁿñeeⁿ:

Quia na wjaañ'oom ts'aⁿ catsmaⁿ na nntseicueⁿeⁿ juuyo' meiⁿchjoo ticatseixuaayo'.

Mati cha'na catsmaⁿ chjoo quia na matyjee ts'aⁿ som'm ñemaaⁿl ñom,

malaa'ti' tjaa ljo' tso ts'aⁿ na cwiluiñê catsmaⁿ cwentaa' Ty'oo^ts'om meiiⁿ na wi' tyotjoom.

33 Jla'jnaaⁿl nn'aⁿ jom meiⁿ tícatu'xeⁿyana ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ.

Ndo' 'ñeeⁿ juu nnda^a nntseineiⁿ cantyja 'naaⁿ nn'aaⁿaⁿ na tjawicantyjoo',

maxjeⁿ tjaa'naⁿ ee tyuaa' jla'cuee'na jom.

34 Quia jo' tax'ee ts'aⁿ Etiopía nnom Felipe, matsoom:

—Cwii naya'ñeeⁿ, catsu'ya' nooⁿ, ts'aⁿ na tyoñequiaa ñ'oommeiiⁿñê ¿aa matseineiⁿ cantyja 'naaⁿl nqueⁿ oo aa cantyja 'naaⁿl cwiicheⁿ?

35 Quia jo' Felipe tooⁿlⁿ na tyotseineiⁿ cantyja 'naaⁿl juu ñ'oom'ñeeⁿ na teiljeii naquii' ñ'oom' Ty'oo^ts'om na sei'naaⁿl tsaⁿñeeⁿ. Tyotseineiⁿ nnom tsaⁿñeeⁿ ñ'oom naya cantyja 'naaⁿl Jesús.

36 Ndo' yocheⁿ na cwi'oona nato, tquiena cwii joo yuu waa ndaatoo. Quia jo' matso ts'aⁿ Etiopía nnoom:

—Canty'ia', ñjaaⁿ waa ndaatoo. ¿Aa waa na nntseicu'na' na nnleits'oomndyo?

37 Quia jo' matso Felipe nnoom:

—Xeⁿ matsei'yu' ñequio na xcwee' ts'om' nnda^a nleits'oomndyu'.

T'o tsaⁿñeeⁿ matsoom:

—Matseyiu'a na Jesucristo cwiluiñê Jnda Ty'oo^ts'om.

38 Quia jo' ts'aⁿ Etiopía sa'ntjoom na cjaameintyjee' tornom. Jnda^a chii wendyena tquiocuena, ty'ecuona quii' ndaatoo, mana seits'oomñê Felipe jom.

39 Jnda^a na jlui'na quii' ndaatoo, nquii Espíritu na cwiluiñê Ty'oo^ts'om tjañ'oom Felipe. Ndo' ts'aⁿ Etiopía'ñeeⁿ taticanty'iaa'tyeeⁿ Felipe, sa^a tjaaⁿ nato na mawjaⁿ ñequio na neiiⁿl ts'oom.

40 Ndo' Felipe je', teitquioo'ñê tsjoom Azoto, ndo' jndye njoom tyomanoom tyoñequiaaⁿ ñ'oom naya hasta tuee'nnaaⁿaⁿ tsjoom Cesarea.

9

*Lcwe' ts'om Saulo jnaaⁿaⁿ
(Hch. 22:6-16; 26:12-18)*

¹ Ndo' Saulo ticando' nncjaameintyjeeⁿeⁿ na matseicaty'ueeⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' ñequio Ta Jesús. Ndicwaⁿ macantyyjaa'ñê na nntseicwjeⁿ joona. Jo' chii tjaaⁿ na m'aaⁿ tyee na cwiluiitquieñe.

² Tcaaⁿ ljeii nnom juu na nncjaañ'oom tsjoom Damasco na m'aⁿ nn'aⁿ judíos lan'om 'naaⁿna. Ljeii'ñeeⁿ tquiaana' najneiⁿ na nncjaacwjaaⁿ naⁿnom ndo' naⁿlcu nn'aⁿ na m'aⁿ natoo' Jesús, na nncjaachom joona praso Jerusalén.

³ Njoom nato na jndā jaawinoom'm tsjoom Damasco ndo' mats'ia jo' tioo cwii chom ndiocheⁿ nacañom'm na jnaⁿna' cañoom'luee.

⁴ Ndo' tiooñê nomtyuaa ndo' jñeeⁿ na seineiⁿ ts'aⁿ. Matso nnoom:

—Aa ndi', Saulo, ¿chiiu na jeeⁿ mantyyjo' ja?

⁵ Ndo' t'ooⁿ:

—¿Ñeeⁿ 'u Ta?

Matso nnoom:

—Ja Jesús ts'aⁿ na mantyyjo'.

⁶ Ndo' Saulo cwiteiñê na macaty'ueeⁿ. Matsoom:

—¿Chiiu l'ue ts'om' Ta na cats'aa?

Quia jo' matso Jesús nnoom:

—Quicantyyja', cja'quie' quii' tsjoom. Jo' jo' nntso ts'aⁿ njom' ljo' macaⁿna' na nntsa'.

⁷ Ndo' naⁿnom na cwi'oo ñ'eⁿ Saulo, s'aana' na jeeⁿ tyuena ee jndyena na seineiⁿ ts'aⁿ saa titquioo'ñe.

⁸ Quia jo' teicantyyja Saulo nomtyuaa. Sein'meiiⁿeⁿ lua'nnoom saa tileicantyy'iaaⁿaⁿ. Jo' chii t'uena ts'ooⁿ ty'eñ'omna jom tsjoom Damasco.

⁹ Jo' jo' tyom'aaⁿ cwii ndyee xuee na tileicantyy'iaaⁿaⁿ, ndo' tîcwaaⁿaⁿ meiⁿ na nnc'om ndaa tjaa'naⁿ.

¹⁰ Tsjoom'ñeeⁿ tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na matseyu' na jndyu Ananías. Tsaⁿñeeⁿ tco'na' nty'iaaⁿaⁿ Ta Jesús. Seineiⁿ matso:

—Ananías.

T'ooⁿ, matsoom:

—Luu ja Ta.

¹¹ Quia jo' matso Ta Jesús nnoom:

—Quicantyyja' cja' nataa na jndyuna' na Ndyeyu tja. Waa' Judas cal'ue' ts'aⁿ na jndyu Saulo, ts'aⁿ na jnaⁿ tsjoom Tarso. Tsaⁿñeeⁿ mamatseineiⁿ nooⁿ.

¹² Ndo' jndā tco'na' nty'iaaⁿaⁿ na 'u Ananías jndā jndyo'quie' na m'aaⁿ ndo' jndyo'catioo' l'q' nacjoom'm cha ndaa nnty'iaa'nnaaⁿaⁿ.

¹³ Jndā na jndii Ananías na luua', tsoom:

—Jndye ñ'oom jndā mandiiya, Ta, na cwila'neiⁿ nn'aⁿ cantyyja 'naaⁿ tsaⁿm'aaⁿ cwanti nawi' mach'eeⁿ nn'aⁿ cwenta' na m'aⁿ Jerusalén.

¹⁴ Ndo' je' ñjaaⁿ jndā tyjeeⁿeⁿ ñequio ljeii na tquia ntyee na cwiluiitquiendye na mañequiaana' najneiⁿ cha na cha'tso nn'aⁿ na cwilcwii' xue' nncjaachom joona na chu'tyeⁿndyena na nntioom joona w'aancjo.

¹⁵ Saa matso Jesús nnoom:

—Cja' ee jndā tjeii'ndyo jom na nntseineiⁿ cantyyja 'naⁿya jo ndaa nn'aⁿ nt'omcheⁿ ndyuaa ñequio nn'aⁿ na cwitsa'ntjom joona, ndo' mati ndaa nn'aⁿ Israel.

¹⁶ Ndo' nnts'aa na nncjaaljeiiⁿ na maxjeⁿ jndye nawi' macaⁿna' na nncwinoom cantyyja na matseyoom'm ñ'eⁿndyo.

¹⁷ Quia jo' tja Ananías w'aa na m'aaⁿ Saulo'ñeeⁿ. Jndā na tjaqueⁿeⁿ, tioom l'ooⁿ nacjoo' tsaⁿñeeⁿ. Matsoom:

—'U re nn'aⁿya Saulo, nquii Ta Jesús na teitquioo'ñê njom' nato na jndyo', jñoom ja na m'aaⁿ. L'ue ts'oom na nnty'ia'nnda' ndo' na too' nntseixmaⁿ Espíritu Santo naquii' ts'om'.

18 Mañoom' tqúiaa cha'cwijom lua'tsja n'om nnom Saulo. Jndāa na nty'iaa'nnaa'n'a^n. Quia jo' teicantyjaa^n, teits'oomñê.

19 Jndāa chii tcwaa'n'a^n ndo' tqúiaannda'na' najnei^n. Ljoo'ñê cwantindyo xuee ñequio nn'a^n na cwilayu' tsjoom Damasco.

Saulo mañequiaa^n ñ'oom' Ty'oòts'om Damasco

20 Mantya toò'n'o^n na tyoñequiaa^n ñ'oom quii' lan'om 'naa^n nn'a^n judíos na nquii Jesús cwiluiñê Jnda Ty'oòts'om.

21 Ndo' cha'tso nn'a^n na tyondye ñ'oom na tyoñequiaa^n seitsa'n'a' jooa. Tyoluena:

—¿Aa nchii tsa'm'aa^n ts'a^n na tyoma'nom Jerusalén na tyoco'wee'n'e^n nn'a^n na cwilcwii' xuee' Jesús? Ndo' ¿aa nchii mati jndāa jñoom ñjaa^n na nncjaachom nn'a^n na cwilayu' na chu'tye'ndye jo ndaa ntyee na cwiluiitquiendye?

22 Ndo' Saulo tjana'jndeityee^n na tyoñequiaa^n ñ'oom' Ty'oòts'om. Tyo'moò^n na mayuu' na Jesús cwiluiñê Cristo. Jo' na tjatseñ'ee'n'ñena' nn'a^n judíos na m'a^n Damasco.

Jlui'n'maa'ñê Saulo luee nn'a^n judíos

23 Jndāa jaach'ee xuee na ma'mo^n Saulo ndo' jndāa chii tjoom' ñ'oom t'ma^n nn'a^n judíos na nlacuee'na jom.

24 Saāa jñee^n na ljo'. Ndo' na'nñee^n naxuee ndo' natsjom tyondoo^nna jom ndyueel'a tatiom nnom tsjoomna na nlacuee'na jom.

25 Saāa nn'a^n na cwilayu' teijndeina jom natsjom. Tuoo^n ts'om cwii tsquiee l'oo. Jlac'o^nna jom mantana na waa na ndye 'ndyoo tatiom nnom tsjoom. Chii tjacuee^n cwiiiche^n na ntyja, mana tjaa^n.

Saulo tyoñequiaa^n ñ'oom' Ty'oòts'om tsjoom Jerusalén

26 Quia na jndāa tue'n'e^n Jerusalén ñe'catseijomñê ñ'e^n nn'a^n na cwilayu', saāa cha'tsondye na'nñee^n nquiaana jom ee tiñe'calayu'na na ts'a^n na matseyu' jom.

27 Saāa tjañ'oom Bernabé jom na m'a^n apóstoles. Tso tsa'n'ñee^n ndaāa na'nñee^n chiuu waa na nty'iaa' Saulo Ta Jesús na njoom nato, ndo' na seinei^n Ta Jesús nnoom ndo' chiuu waa na mei'chjoo tinquia'n'a^n na tyoñequiaa^n ñ'oom ñequio xuee' Jesús Damasco.

28 Ndo' ljoo'ñê Saulo Jerusalén na ñ'ee^n ñ'e^n na'nñee^n.

29 Mei'chjoo ti'maa^n ts'oom na tyoñequiaa^n ñ'oom cantya 'naa^n Ta Jesús. Tyotseineii^n ñ'e^n nn'a^n judíos na cwila'nei^n ñ'oom griego, saāa jooa tyol'ueena chiuu ya nl'ana na nlacuee'na jom.

30 Saāa jndāa na jndye nn'a^n na cwilayu' na ljo', ty'eñ'omna jom Cesarea, ndo' jo' jo' jla'cwanomtina jom tsjoom Tarso.

31 Quia jo' nmaa^n nn'a^n na macwji' Ty'oòts'om cwentaa'n'a^n na m'a^n cha'waa ts'ondaa Judea ñequio Galilea ñequio Samaria ya tyom'a^nna. Tjaa na cwit'uiitina' jooa l'a nn'a^n ndo' ty'enajdana. Tyom'a^nna na nquiaana Ty'oòts'om ndo' ñequio na tyoteijndeii Espiritu Santo tjawijndyendytina.

Cantya na n'ma^n Eneas

32 Pedro tyomanoom tyojaacanoom'm nn'a^n na cwilayu'. Mati tsjoom Lida tja-canoom'm nn'a^n na laxma^n cwentaa' Ty'oòts'om.

33 Jo' jo' ljeii^n cwii tsa'n's'a na jndyu Eneas. Jndāa ñee^n chu na ljo tsa'n'ñee^n cjoo' jnduu na wii' na ntjei^n nc'lee.

34 Matso Pedro nnom:

—U re Eneas, Jesucristo matsein'maa^n 'u. Quicantya'. Tseijndaa'ndyu'ya' jndu'.

Quia jo' mantya teicantya tsa'n'ñee^n. Jndāa na tco'yana' jom.

35 Ndo' cha'tso nn'a^n tsjoom Lida ñequio ndyuua su Sarón tyonty'iaana tsa'n'ñee^n ndo' l'cwe' n'omna, jlayu'na ñequio Ta Jesús.

Tando'nnda' Dorcas na tuee'n'e^n

³⁶ Tsjoom Jope tyom'aaⁿ cwii tsaⁿscu na matseyu' na jndyu Tabita. Ñequio ñ'oom griego cwiluena jom Dorcas. Tsaⁿñeeⁿ ñequii'cheⁿ na ya tyoch'eeⁿ ndo' tyoteijneiⁿ ndyeñeeⁿ.

³⁷ Ncuee'ñeeⁿ teiweeⁿeⁿ ndo' tueeⁿeⁿ. Jnda tueeⁿeⁿ chii jlacandaⁿ na jom, ndo' tqeⁿna jom w'aa na nda we teicantyoo'.

³⁸ Tsjoom Jope'ñeeⁿ manndyoo' m'aaⁿna' ñequio tsjoom Lida. Ndo' nn'aⁿ na cwilayu' na m'aⁿ tsjoom Jope'ñeeⁿ jndyena na tsjoom Lida m'aaⁿ Pedro. Jo' chii jñoomna we tsaⁿs'a na c'oocataⁿ na nnom Pedro na ntyjantyja cjaⁿ na m'aⁿna.

³⁹ Ndo' tjañ'eⁿ Pedro ñ'eⁿndyena. Ndo' jnda na tueⁿeⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ na meindoo' jom chii ty'eñ'omna jom w'aa na jnda we teicantyoo'. Cha'tso yolcu na jnda ljondye na tja noom tjaa'ndyena tsei jom. Tyotyueena ndo' tyot'mooⁿna nchuee ñequio cotom na tyoch'ee Dorcas xjeⁿ na ñetanoom'm.

⁴⁰ Saa Pedro jñoom cha'tso naⁿñeeⁿ ch'eⁿ. Jnda chii tcoom'm xtyeeⁿ, seineiⁿ nnom Ty'oots'om. Jnda jo' taqueeⁿ jo ndo' yuu m'aaⁿ ts'oo, nty'iaaⁿaⁿ juu. Matsoom:

—Tabita, quicantyja'.

Quia jo' tsaⁿñeeⁿ sein'meiiⁿeⁿ lua'nnom. Nty'iaaⁿaⁿ Pedro, mana tacatyeeⁿ.

⁴¹ Ndo' Pedro t'ueeⁿ ts'o tsaⁿñeeⁿ seiweeⁿ juu. Jnda chii t'maaⁿ yolcu na jnda ljondye ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilayu'. T'moⁿ Pedro yuscu'ñeeⁿ ndaana na mawando'.

⁴² Cha'tso nn'aⁿ tsjoom Jope jndyena na luaa' tuii, ndo' jndyendyena tyolayu'na ñequio Ta Jesús.

⁴³ Ndo' Pedro majndye xuee ljoo'ñê tsjoom'ñeeⁿ waa' ts'aⁿ na jndyu Simón ts'aⁿ na matseitoo'ñe ntjaⁿ.

10

Pedro ñequio Cornelio

¹ Tsjoom Cesarea tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jndyu Cornelio. Tsaⁿñeeⁿ ts'aⁿ na matsa'ntjom cwii tmaaⁿ sondaro na jndyuna' Italiano.

² Tsaⁿñeeⁿ jeeⁿ xcwee' ts'oom tyotseit'maaⁿñê Ty'oots'om ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿaⁿ. M'aaⁿ na nquiaⁿaⁿ Ty'oots'om. Mati jndye waa na tyoteijneiⁿ nn'aⁿ judíos na jñeeⁿndye. Ndo' ñequii'cheⁿ tyotseineiⁿ nnom Ty'oots'om.

³ Cwii xuee cha'na na ndyee na matmaaⁿ tco'na' ángel cwentaa' Ty'oots'om nnoom. Ndo'yaaⁿ na jndyoquiee' ángel'ñeeⁿ na m'aaⁿ. Matso nnoom:

—Aa ndi', Cornelio.

⁴ Ndo' jom cwe' nty'iaa'toom ángel na jeeⁿ niroom ty'ueeⁿ hasta seiqueeⁿñena' jom. Jnda chii matsoom:

—¿Ljo' nntsa' Ta?

T'o ángel nnoom matso:

—Mandii Ty'oots'om na matsei'neiⁿ nnoom. Ndo' maqueeⁿ cwenta na mateijndei' ndyeñeeⁿ ndo' macañjom ts'oom 'u.

⁵ Jo'chii cajñom' nn'aⁿ na c'oona tsjoom Jope na c'ooqueeⁿndyena Simón tsaⁿ na mati jndyu Pedro.

⁶ Tsaⁿñeeⁿ nntsoom ljo' catsa'. Jom cwe' mac'eⁿyaaⁿ waa' tcayoom'm Simón ts'aⁿ na matseicatoo' ntjaⁿ. Nndyoo' 'ndyoo ndaaluee waa waa' tsaⁿñeeⁿ.

⁷ Ndo' Cornelio quia na jnda tja ángel na seineiⁿ ñ'eⁿñê tcwaaⁿ we mosoom'm ndo' cwii sondaro. Sondaro'ñeeⁿ matseit'maaⁿñê Ty'oots'om ndo' mandiantjoom nnom Cornelio.

⁸ Cornelio tsoñ'eeⁿ ndaaⁿ naⁿñeeⁿ chiuu waa na tco'na na nty'iaaⁿaⁿ. Jnda chii jñoom naⁿñeeⁿ tsjoom Jope.

⁹ Ndo' cwicheⁿ xuee manjomndye naⁿñeeⁿ nato. Cha'na manndyoo' quiajmeiⁿ 'oowindyona tsjoom Jope. Majuu xjeⁿñeeⁿ tjawa Pedro xqueⁿ w'aa yuu su na nntseineiⁿ nnom Ty'oots'om.

10 M'aaⁿ jo' jo' ndo' tyjee' na ñe'jnoom'm, saa yocheⁿ na cwila'ñ'oom'ndyena na nlcwaaⁿ'aⁿ waa na tco'na' nty'iaaⁿ'aⁿ.

11 Nty'iaaⁿ'aⁿ na jnaaⁿ cañoom'luee. Jndyocue cwii 'naⁿ cha'cwijom cwii liaa tsca'ndyu' tmeiⁿ na chu'tyeⁿ ñequiee nquina'. Tioona' xjeⁿ yuu na m'aaⁿcheⁿ.

12 Liaa'ñeeⁿ ñjom cha'tso nnom quioo' na cwi'ooca' ñequio quioo' na cwi'ootscoo'ndye ñequio cantsaa.

13 Ndo' jndii Pedro na teic'uaa, seineiⁿ, matso:

—Quicantyja' Pedro. Catseicue' quioo' na nlqui'.

14 Ndo' t'o Pedro, matsoom:

—Xoquia Ta. Ee meiⁿjom tyooquia cwii nnom na cwe' cwantindyo oo na tilju' tseixmaⁿ'na' jo njom' nncu'.

15 Teic'uaanda', matso nnoom:

—'Naⁿ na jnda tqueⁿ Ty'oots'om na lju' tseixmaⁿ'na', 'u tintsu' na cwe' na cwantindyo juuna'.

16 Ndyee ndii' teic'uaa seineiⁿ. Jnda chii juu 'naⁿ'ñeeⁿ tjalcwe'nnda'na' cañoom'luee.

17 Ndo' xcwe na m'aaⁿ' ts'om Pedro ljo' ñe'ca'moⁿ' naaⁿ na tco'na' nty'iaaⁿ'aⁿ, ndo' nn'aⁿ na jñom Cornelio jnda tquiena tsjoom'ñeeⁿ, na tax'eendyena yuu waa waa' Simón na cwe' mac'eⁿya Pedro.

18 Jnda na tquiena 'ndyoots'a w'aa'ñeeⁿ, jluena:

—¿Aa ljo m'aaⁿ Simón ts'aⁿ na mati jndyu Pedro?

19 Xjeⁿ'ñeeⁿ ndicwaⁿ m'aaⁿ' ts'om Pedro cantyja na tco'na' nty'iaaⁿ'aⁿ ndo' matso Espíritu Santo nnoom:

—Ndyee naⁿnom cwil'uee 'u.

20 Jo' chii quicantyja', cja'cue'. Cja' ñeⁿndyena. Tinc'oom' ñomtiuu' ee ja jñooⁿ'ya joona.

21 Quia jo' Pedro tjacueeⁿ na m'aⁿna. Matsoom ndaana:

—Ja ts'aⁿ na cwil'ue'yo'. ¿Aa waa na nl'a'yo' ja?

22 Jluena nnoom:

—Jâ tquioo^{yâ} ts'iaaⁿ 'naaⁿ' ts'aⁿ na jndyu Cornelio, ts'aⁿ na matsa'ntjom cwii tmaaⁿ' sondaro. Jom ts'aⁿ na mach'ee yuu na maty'iomyana' ndo' na matseit'maaⁿ'ñê Ty'oots'om. Cha'tsondye nn'aⁿ judíos ya ñ'oom cwilaneiⁿ'na cantyja 'naaⁿ'aⁿ ndo' jnda nquiuna jom. Cwii ángel cwentaa' Ty'oots'om tso nnoom na catseicañeeⁿ 'u na cja' waⁿ'aⁿ ndo' na ñeeⁿ ñ'oom na nntseineiⁿ'.

23 Quia jo' seiñ'oom'ñe Pedro joona na caljoo'ndyena jo' jo'. Ndo' teincoo cwiicheⁿ xuee tjaaⁿ ñeⁿndyena. Ndo' nt'om nn'aⁿ tsjoom Jope na cwilayu' ty'ena ñeⁿ'ñê.

24 Cwiicheⁿ xuee tquiena tsjoom Cesarea. Mameindoo' Cornelio joona. Jnda seitjoom nn'aaⁿ'aⁿ ñequio nn'aⁿ na ya ñ'oom jom ñeⁿndye.

25 Jom jlui'noom naquii' waⁿ'aⁿ quia na ljeiiⁿ na jnda tyjee'cañoom Pedro, tjacatjomñê juu. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom na seit'maaⁿ'ñê juu.

26 Saa seiwe tsaⁿ'ñeeⁿ jom. Matso nnoom:

—Quicantyja' sa, ee mats'aⁿ ja cha'na 'u.

27 Ndo' yocheⁿ na cwila'neiⁿ'na 'ooquie'na naquii' w'aa. Jo' jo' ljeii Pedro cwa jndye nn'aⁿ jnda tjomndye.

28 Quia jo' matsoom ndaana:

—'O nquiuy'o' juu ljeii na cwileiñ'ooⁿ'yâ matsona' na ticaty'iomyana' na cwii ts'aⁿ judío nncjaantyjaa' meiⁿnquia ts'aⁿ na nchii ts'aⁿ judío oo meiⁿ na nncjaaqueⁿ'eⁿ quii' waa'. Saa Ty'oots'om jnda t'mooⁿ nooⁿ na meiⁿcwii ts'aⁿ tantsjoo na cwe' cwantindyo juu oo na tilju' tseixmaⁿ.

29 Jo' chii quia na tqueⁿ'yo' ja tjaa na seitsaaⁿ'ndyo, maxjeⁿ jndyoo. Saa je' ñecaljeiya chiuu na tqueⁿ'yo' ja.

30 Ndo' t'o Cornelio matsoom:

—Xuee je' jndā ñequiee xuee maxjeⁿmeiiⁿ tyom'aaⁿya naquii' w'aya. Matseicwe-jndo'ndyo^o ndo' matseinaⁿya nnom Ty'o^oots'om cha'na quil'a' 'o nn'aⁿ judíos na ticwii xuee na ndyee na matmaaⁿ. Juu xjeⁿñeeⁿ teitquioo'ñe cwii ts'aⁿ no^o na jeeⁿ caxuee liaa'.

³¹ Matso tsaⁿñeeⁿ no^o: “U re Cornelio, mandii Ty'o^oots'om ñ'oom na matsei'neiⁿ nnoom ndo' macañjom ts'oom na mateijndei' nn'aⁿ ljo' na matseitjoona' joona.

³² Jo' chii cajñom' nn'aⁿ na c'oona tsjoom Jope na nnc'ooqueeⁿndyena Simón ts'aⁿ na mati jndyu Pedro. Jom cwe' mac'eⁿyaaⁿ waa' tcayoom'm Simón ts'aⁿ na matseicatoo'ñe ntjaⁿ, ts'aⁿ na waa waa' 'ndyoo ndaaluee.”

³³ Jo' chii mantya ja jñooⁿ nn'aⁿ na c'ooc'omna 'u. Ndo' 'u quianl'ua' na jndyo'. Je' je' cha'tsondyô ljo m'aaⁿyâ jo nnom Ty'o^oots'om na nndyaayâ cha'tso na l'ue ts'oom na nntsu' ndaayâ.

Ñ'oom na seineiⁿ Pedro waa' Cornelio

³⁴ Quia jo' to' Pedro na matseineiⁿ, matsoom ndaana:

—Je' quia matsei'noⁿchaⁿya, na mayuu' Ty'o^oots'om tiquich'eeⁿ na cwe' ñejndaa' nn'aⁿ na candya' ts'oom.

³⁵ Ee meiⁿquia ndyuaa na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye jom ndo' na cwil'a yuu na maty'iomyaana' maxjeⁿ macjaawee' ts'oom ñ'eⁿndyena.

³⁶ Tyoñequiaaⁿ ñ'oom'm ndaa ja nn'aⁿ Israel. Tyotseicañeeⁿ ja ñ'oom naya na mañequiaana' na meiⁿcwii ñ'omtiuu tic'oom naquii' n'o^onyâ nc'e Jesucristo tsaⁿ na cwiluiiñe na matsaⁿntjom cha'tsondye nn'aⁿ.

³⁷ 'O manquiu'yo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús. Jnda teinom na tyotseineiⁿ Juan ñ'oom na nleits'oomndye nn'aⁿ, to' Jesús tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndaa nn'aⁿ ts'ondaa Galilea ndo' t'oom'na' cha'waa ts'ondaa Judea.

³⁸ Cantyja 'naaⁿ Jesús'ñeeⁿ na jnaⁿ Nazaret, tquiaa Ty'o^oots'om na jom matseixmaaⁿ najndeiⁿ Espíritu Santo. Tyomanoom, tyoch'eeⁿ naya ndo' tyotsein'maaⁿ cha'tso nn'aⁿ na ñenchje tsaⁿjndii ee maxjeⁿ ñ'eⁿñ'eⁿ Ty'o^oots'om ñ'eⁿñê.

³⁹ Já cwitjei'yundyô cantyja 'naaⁿ cha'tso na tyoch'eeⁿ ts'ondaa Judea, ndo' mati naquii' tsjoom Jerusalén. Jla'cuae' na ñ'eeⁿ jom na ty'ioomna jom cjoo' ts'oom'naaⁿ,

⁴⁰ saa xuee jndā ndyee na tueeⁿeⁿ s'aa Ty'o^oots'om na tando'xcoom, ndo' na teitquioo'ñennaⁿaⁿ ndaa ja.

⁴¹ Ticwitquioo'ñe ndaa cha'tsondye nn'aⁿ, macanda ndaa ja. Ee jnda tjeii'ñe Ty'o^oots'om ja na cwilaxmaaⁿyâ na catjei'yuu'ndyô cantyja 'naaⁿ Jesús ndaa nn'aⁿ. Já tyocwaa'â ndo' tyowaayâ ñ'eⁿñê jnda na tando'xcoom.

⁴² Saⁿntjom Ty'o^oots'om ja na ñnequiaayâ ñ'oom ndaa nn'aⁿ ndo' na catjei'yuu'ndyô na tqueeⁿ Jesús na cu'xeⁿ nn'aⁿ na ta'ndo' ñequio nn'aⁿ na jnda tja.

⁴³ Mati profetas tyola'neiⁿna cantyja 'naaⁿ Jesús. Tyoluena na cha'tsondye nn'aⁿ na nlayu' ñ'eⁿñê maxjeⁿ nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^oots'om jnaaⁿna nc'e xuee' jom.

Nn'aⁿ na nhii judíos cwito'ñoomna Espíritu Santo

⁴⁴ Ndicwaⁿ matseineiⁿ Pedro ndaana ndo' to'ñoom na ñ'eeⁿ Espíritu Santo naquii' n'om.

⁴⁵ Ndo' nn'aⁿ judíos na cwilayu' na ñ'eeⁿ ñ'eⁿ Pedro jeeⁿ seiñ'eeⁿñena' joona na mati nn'aⁿ na nhii judíos to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'om.

⁴⁶ Ee nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ jndyena na xuii' ñ'oom jla'neiⁿ na ñ'eeⁿ na lcwii'na Ty'o^oots'om.

⁴⁷ Jo' chii matso Pedro:

—Aa tiyuu' tjaa ñ'eeⁿ nntso na ticwits'oomndye naⁿm'aⁿ ee jnda to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna majo'ti cha'xjeⁿ to'ñooⁿ jaa jom naquii' n'o^onyâ.

⁴⁸ Quia jo' seijndaa'ñê na cwits'oomndye na ñ'eeⁿ ñequio xuee' Jesucristo. Jnda chii taⁿ na ñ'eeⁿ nnoom na caljoo'ñê ñ'eⁿndyena cwantindyoo xuee.

11

Tso Pedro chiuu s'aa'

¹ Nquiee apóstoles ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilayu' ts'ondaa Judea, jndyena na mati nn'aⁿ na nchii judíos jnda to'ñoomna ñ'oom' Ty'oots'om.

² Saa jnda na tjalcwe' Pedro Jerusalén, nt'om nn'aⁿ judíos na cwilayu' jla'tia'na jom.

³ Tyoluena nnoom:

—¿Chiuu na tja' na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos ndo' chiuu na tcwa' ñ'eⁿndyena?

⁴ Quia jo' Pedro toⁿoⁿ na tcuu tcuu tsoom ndaana cha'tso na tuii.

⁵ Tsoom:

—Tyom'aaⁿya tsjoom Jope. Yocheⁿ na matseinaⁿya nnom Ty'oots'om waa na tco'na' nooⁿya. Nty'iaya cwii 'naⁿ cha'cwijom cwii liaa tsca'ndyu' tmeiⁿ na chu'tyeⁿ ñequiee nquina'. Cañoom'luee jnaⁿna', tioona' xjeⁿ yuu na m'aaⁿya.

⁶ Quia na nty'iayaya ljo' njom, jo' na ndoo'a na njom quioo' xiom' ñequio quioo' jnda ndo' quioo' na cwi'ootscoo'ndye ñequio cantsaa.

⁷ Ndo' jndii na seineiⁿ Ty'oots'om nooⁿ, matsoom: “Quicantyja' Pedro. Catseicue' quioo' nlqui'.”

⁸ Saa tsjoo: “Xoquia Ta, ee ja tijoom ñetquiaa meiⁿnquia nnom na cwe' cwantindyo oo na tilju' tseixmaⁿna'.”

⁹ Na jnda we t'onnda' Ty'oots'om na m'aaⁿ cañoom'luee, matsoom nooⁿya: “Naⁿ na jnda tquaaⁿya na lju' tseixmaⁿna' 'u tintsu' na cwajndiina'.”

¹⁰ Cwii ndyee ndii' seineiⁿ Ty'oots'om. Jnda chii cha'waa juuna' tjalcwe'nnda'na' cañoom'luee.

¹¹ Majuu xjeⁿñeeⁿ tyjee' ndyee ts'aⁿ w'aa yuu na tyom'aaⁿyaya. Jnaⁿ naⁿñeeⁿ tsjoom Cesarea na jñom ts'aⁿ joona na quical'ueena ja.

¹² Ndo' tso Espíritu nooⁿ na cjo' ñ'eⁿndyena na meiⁿcwii ñomtiuu tic'ooⁿ. Mati yom nn'aaⁿya nmeiiⁿ na cwilayu' ty'eñ'eeⁿna ñ'eⁿndyo. Cha'tsondyô saquiaa'â naquii' waa' tsaⁿñeeⁿ.

¹³ Ndo' tso tsaⁿñeeⁿ ndaayâ na nty'iaaⁿaⁿ cwii ángel na meintyjee' quii' waⁿaⁿ. Matso nnoom: “Cajñom' nn'aⁿ na c'oona Jope na nnc'ooc'omna Simón tsaⁿ na mati jndyu Pedro.

¹⁴ Jom nntsoom njom' chiuu waa na nntsa' cha' nlu'i'n'maaⁿndyu' nncu' ndo' mati cha'tso nn'aⁿ wa'.”

¹⁵ Ndo' quia jnda to'a na matseinaⁿya ndaana to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna cha'xjeⁿ na to'ñooⁿ jaa jom xuee'ñeeⁿcheⁿ.

¹⁶ Xjeⁿñeeⁿ tjañjoom' ts'ooⁿ ñ'oom na seineiⁿ Ta Jesús na matsoom: “Juan tyot-seits'oomñê nn'aⁿ ñequio ndaatoo saa 'o xuii' na nleits'oomndyo'. Ee njñom Ty'oots'om Espíritu Santo naquii' n'om'yo'. Luaa' waa na nleits'oomndyo'.”

¹⁷ Quia jo' mañecwii xjeⁿ tquiaa Ty'oots'om na to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna cha'xjeⁿ tquiaaⁿ na to'ñooⁿ jaa jom quia na jlayuu'a ñequio Ta Jesucristo. Quia jo' ¿'ñeeⁿ cwiluiindyô ja na nntseitsaaⁿndyo Ty'oots'om?

¹⁸ Nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Jerusalén quia na jndyena ñ'oommeiⁿ jla'cheⁿna. Tyolat'maaⁿndyena Ty'oots'om. Tyoluena:

—Cwa mati nn'aⁿ na nchii judíos mañequiaa Ty'oots'om na ticantycwii na cwitando' añmaaⁿna quia cwilcwe' n'omna.

Tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Antioquía

¹⁹ Jnda na jla'cuee' nn'aⁿ Esteban jnaⁿna' na tyoco'wi'na' nn'aⁿ na cwilayu'. Jo' chii jndyendye naⁿñeeⁿ t'oom'ndyena, jleinomna. Nt'om ty'e hasta ndyuaa Fenicia ñequio ndyuaaxeⁿncwe Chipre ñequio tsjoom Antioquía. Jo' jo' tyola'neiⁿna ñ'oom' Ty'oots'om saa ñequii'cheⁿ ndaa nc'iaana nn'aⁿ judíos,

²⁰ quii'ntaaⁿ na ñ'eeⁿ ndye nt'om nn'aⁿ na jnaⁿ ndyuaaxeⁿ ncwe Chipre ñequio nn'aⁿ na jnaⁿ tsjoom Cirene. Naⁿ ñeeⁿ jndā na tqiiena tsjoom Antioquía, mati tyola'neiⁿ na ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Ta Jesús ndāā nn'aⁿ na nchii judíos.

²¹ Tyoteijndei Ty'oots'om joona. Jo' chii jndye nn'aⁿ lcwe' n'om, jlayu' ñequio Ta Jesús.

²² Ndo' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ na m'aⁿ Jerusalén, jndā na jndyena na ljo', jñoomna Bernabé tsjoom Antioquía.

²³ Jndā na tueⁿ eⁿ nty'iaaⁿ na t'maⁿ matio'naaⁿ ñe Ty'oots'om nn'aⁿ na jndā jlayu'. Quia jo' s'aana' na jeeⁿ neiiⁿ eⁿ. Ndo' cha'tsondyena tyotseijnooⁿ n'omna na ñ'cwii cala'tiuuna na caljoo'ndyetyeⁿ na cantyja 'naaⁿ Ta Jesús.

²⁴ Jeeⁿ ya ts'aⁿ ñe Bernabé, too' naquii ts'oom m'aaⁿ Espíritu Santo ndo' na matseyu'ya ts'oom. Jo' chii majjndyendyeti nn'aⁿ tyolayu' ñequio Ta Jesús.

²⁵ Jndā jo' tjaaⁿ tsjoom Tarso na tjacal'ueeⁿ Saulo.

²⁶ Jndā na ljeiiⁿ tsaⁿ ñeeⁿ jndyoñ'oom juu Antioquía. Cha'waa cwii chu tyotjomndyena jo' jo' ñequio tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ. Jndye nn'aⁿ tyot'mooⁿ na ndāā. Ndo' nn'aⁿ tsjoom Antioquíaⁿ ñeeⁿ, joona najndyee jla'cajndyuuna cristianos joo nn'aⁿ na cwilayu' ñequio Cristo.

²⁷ Ncuaeⁿ ñeeⁿ nt'om nn'aⁿ na tyoñe'quia ñ'oom' Ty'oots'om jlui'na Jerusalén, ty'ena Antioquía.

²⁸ Cwiindye joona, ts'aⁿ na jndyu Agabo, teicantyyaaⁿ ndo' nc'e na seijndo' Espíritu ts'oom tsoom na cwajndii nleijndo' cha'waa ndyuaaⁿ ñeeⁿ. Ndo' ñ'oom na tsoom seicandāāⁿ ñena' quia tyom'aaⁿ Claudio tsaⁿ maⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma.

²⁹ Jo' chii nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Antioquía jla'jndaa'ndyena na nl'ana naya tsjo'ñjeeⁿ nn'aⁿ na cwilayu' na m'aⁿ ndyuaa Judea nc'e na matseitjoona' naⁿ ñeeⁿ. Cwii cwii ts'aⁿ nnteijneiⁿ cantyjati na ndāā nnts'aaⁿ.

³⁰ Luaa' tyol'ana. Ndo' tsjo'ñjeeⁿ na tyola'tjomna tqiiana joona' l'o Bernabé ñ'eⁿ Saulo. Ty'echo naⁿ ñeeⁿ s'om'ñeeⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwilayu' ts'ondaa Judea.

12

Tue' Jacobo ndo' na tyocanjom Pedro w'aancjo

¹ Ncuaeⁿ ñeeⁿ naquii rey Herodes, cwajndii tyoco'weeⁿ eⁿ nt'om nn'aⁿ na cwilaxmaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ aⁿ.

² Sa'ntjoom na cue' Jacobo xio Juan ñ'eⁿ xjo espada.

³ Ndo' quia na nty'iaaⁿ na tjawee' n'om nn'aⁿ judíos na tue' Jacobo mati t'ueeⁿ Pedro. Luaa' tuii xcwe ncuae na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaa'naⁿ ndaaljo' tjaquiee'.

⁴ Ndo' jndā na t'ueeⁿ Pedro tjoom'm tsaⁿ ñeeⁿ w'aancjo. Tquiaaⁿ cwenta tsaⁿ ñeeⁿ luee quin'oom nchoo' cwii sondaro na jom jom ndii' ñequiee ñequieendye naⁿ ñeeⁿ na cal'ana cwenta tsaⁿ ñeeⁿ. Ee seitioom xeⁿ jndā teinom ncuae pascua nncwjeeⁿ eⁿ juu na nntu'xeⁿ ñe joo ndāā nn'aⁿ.

⁵ Jo' chii tyol'ana cwenta tsaⁿ ñeeⁿ naquii' w'aancjo, saā tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ aⁿ tic'oomeintyjee'na na tyola'neiⁿ na nnom Ty'oots'om na cateijneiⁿ tsaⁿ ñeeⁿ.

Ty'oots'om tjei'n'maaⁿ ñê Pedro

⁶ Ndo' Pedro, majuu tsjom'ñeeⁿ na nneiⁿ ncoo nncwji' Herodes jom jo ndāā nn'aⁿ, watsom quii'ntaaⁿ we sondaro na chu'tyeⁿ ñê we l'uaancjo. Ndo' nt'om sondaro m'aⁿ 'ndyoots'a na cwil'a cwenta.

⁷ Mats'ia jo' tyjee' cwii ángel cwentaa' Ta Ty'oots'om ndo' teixueeⁿ naquii' w'aancjo. Ángelⁿ ñeeⁿ tii' l'ooⁿ tsei'ntsquiee' Pedro, seilcweeⁿ juu. Matsoom nnom:

—Maje' maje'ndyo quicantyya'.

Quia jo' mana tquiaa l'uaancjo na chu'tyeⁿ l'ō Pedro.

⁸Tso ángel'ñeeⁿ nnoom:

—Cwe' lia' ndo' cañjom' lcom'.

Jnda s'aaⁿ na ljo' tso ángel nnoom:

—Cwe' liaatco 'naⁿl' ndo' candyo'ntyjo' naxaⁿa.

⁹Jlui' Pedro, tjantyjo^oⁿ naxeⁿl' ángel, saā ticaljeiiⁿ aa mayuu'cheⁿ na jndyaañê s'aa ángel. Ndo^o s'aana' ntyjeeⁿ na cwe' tsoom'm ndaa.

¹⁰Tei'nomna yuu m'aaⁿ sondaro najndyee. Jnda chii yuu m'aaⁿ sondaro na jnda we. Mana tquiena 'ndyoots'a xjo yuu na nlui' ts'aⁿ na nncuo^oⁿ nataa quii' tsjoom. 'Ndyoots'a'ñeeⁿ jnaaⁿ cheⁿnquiina'. Jo' chii tei'nomna. Ty'ena cwii nataa, mana 'ndii ángel jom na ñeⁿnqueⁿ.

¹¹Quia jo' sei'noⁿyaaⁿ, matsoom:

—Cwa mayuu'cheⁿ na Ty'o^ots'om jñoom ángel 'naaⁿaⁿ na catseicandyaañê ja l'ō Herodes ñequio luee nn'aⁿ judíos cha'tso na cwiqueⁿ n'omna na nl'ana ñ'eⁿndyo.

¹²Jnda na ljeiiyaaⁿ na mayuu' na jndyaañê, tjaaⁿ waa' María tsondyee Juan ts'aⁿ na mati jndyu Marcos. Ee jo' jo' jndye nn'aⁿ jnda tjomndye na cwila'neiⁿ nnom Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ.

¹³Tjo' Pedro 'ndyoots'a w'aa'ñeeⁿ. Cwii yuscu na mandi'ntjom na jndyu Rode tjacanty'iaa' ñeeⁿ cacjo'.

¹⁴Tajnaⁿaⁿ na jndyee' Pedro, jo' na tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿeⁿ. Meiⁿ na nntseicanaaⁿñê 'ndyoots'a tîcatseicanaaⁿñê. Seityuaa'toom tjaaⁿ naquii' w'aa' tjatseicañeeⁿ nn'aⁿ cwa Pedro luaa' jnda tyjee', macjo' 'ndyoots'a.

¹⁵Saa jlueⁿa nnoom:

—Jeeⁿcheⁿ ntjeiⁿ xqueⁿl'.

Saa jom ñe'cwii ñ'oom matsoom na mayuu'cheⁿ na Pedro luaa'. Quia jo' jlueⁿa:

—Luaa' ángel na mach'ee cwenta jom. Cwe' na mach'eeyana' ntyji' na jom.

¹⁶Yochēⁿ na luaa', tîcjaameiⁿntyjee' Pedro na macjo^oⁿl' 'ndyoots'a hasta quia na jlacanaaⁿndyena. Ndo' quia nty'iaana jom jeeⁿ seicyat'yueⁿneiiⁿna' joona.

¹⁷Saa s'o^o l'o^oⁿ na calacheⁿna. Tsoom ndaana chiuu s'aa Ta Ty'o^ots'om na tjei' jom naquii' w'aancjo. Ndo' matsoom:

—Ñ'oomwaa' calacandii'yo' Jacobo ñequio nt'omcheⁿ nn'aaⁿya na cwilayu'.

Jnda jo' jlueeⁿeⁿ, tjaaⁿ cwiiⁿcheⁿ joo.

¹⁸Jnda teixuee jeeⁿ ndyaa' tyolañ'eeⁿl' ndyuee sondaro ee tîleicaliuna ljo' tuii ñequio Pedro.

¹⁹Herodes tcuu tcuu tyol'ueeⁿ tsaⁿl'ñeeⁿ saā ticaljeiiⁿ juu, Jnda jo' chii tyowajndooñê sondaro ndo' saⁿntjoom na cwje naⁿl'ñeeⁿ. Jnda jo' jlueeⁿeⁿ ndyuaa Judea. Tjaaⁿ Cesarea na nnc'oomñê jo' jo'.

Tue' Herodes

²⁰Herodes jeeⁿ lioom'm nn'aⁿ tsjoom Tiro ñequio tsjoom Sidón. Jo' chii joona jlajn-daa'ndyena na nnc'oona na m'aaⁿ. Saā ty'ecal'ueendye jndyena ñ'oom nnom Blasto ts'aⁿ na wjaañoom'ñe nacañom'm. Tyoll'ana ty'oo nnom tsaⁿl'ñeeⁿ na cateijneiⁿ joona na cantycwii tia'ñeeⁿ na lioo' Herodes ñ'eⁿndyena ee nantquie na macaⁿna' joona cwinaⁿna' yuu na matsaⁿntjom tsaⁿl'ñeeⁿ.

²¹Quia jo' tqueⁿ Herodes cwii xuee ndo' quia na tue'ntyjo xuee'ñeeⁿ tcweeⁿ liaa na ya cantyja na matsaⁿntjoom ndo' tjawacatyeeⁿ sula yuu na maxjeⁿ mawacatyeeⁿ quia na matseijndaa'ñê ñ'oom. Jnda jo' tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndaā nn'aⁿ.

²²Quia jo' jlat'maaⁿndye nn'aⁿ jom. Jlaxuaana, jlueⁿa:

—Luaa' cwii ty'o^ots'om matseineiⁿ nchii cwe' ts'aⁿ.

²³Ndo' ángel cwentaa' nquii Ty'o^ots'om mañoom' s'aa na teiwii' Herodes ee tîcatseit'maaⁿñê Ty'o^ots'om. Tueeⁿeⁿ na tcwa' canti jom.

²⁴ Saa ñ'oom' Ty'oōts'om tjanty'eetina', tjawijndyendyetyi nn'aⁿ tyolayu'.

²⁵ Ndo' Bernabé ñ'eⁿ Saulo, jnda na jndaā' ts'iaaⁿ na ty'ena Jerusalén, quia jo' ty'elcwee'na Antioquía. Ty'eñ'omna Juan ts'aⁿ na mati jndyu Marcos.

13

Bernabé ñ'eⁿ Saulo cwi'oonquiana ñ'oom' Ty'oōts'om

¹ Tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Antioquía, quii'ntaaⁿna tyom'aⁿ profetas ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na tyot'moōⁿ. Joo naⁿñeeⁿ Bernabé ñ'eⁿ Simón, tsaⁿ na cwiluena negro juu, ndo' Lucio ts'aⁿ tsjoom Cirene ñ'eⁿ Manaén ndo' Saulo. Ndo' juu Manaén ñecwii ty'ewijndana ñ'eⁿ Herodes tsaⁿ na tyotsa'ntjom ts'onda Galilea.

² Cwii xuee na cwila't'maaⁿndye naⁿñeeⁿ Ty'oōts'om, ndo' cwilacwe'jndo'ndyena, juu xjeⁿñeeⁿ tso Espíritu Santo ndaana:

—Catjeii'ndyo'yo' Bernabé ñ'eⁿ Saulo na nnc'oona ts'iaaⁿ na t'ioⁿya jooa.

³ Quia jo' jlacwe'jndo'ndyetyi, ndo' tyola'neiⁿtina nnom Ty'oōts'om. Jnda chii tioona lueena nacjoo naⁿñeeⁿ ndo' jñoomna joo na c'oo ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oōts'om.

Bernabé ñ'eⁿ Saulo cwiñe'quiiana ñ'oom' Chipre

⁴ Jo' chii Bernabé ñ'eⁿ Saulo ty'ena yuu na jñom Espíritu Santo jooa. Ty'ecuenta tsjoom Seleucia. Jo' jo' jnaⁿna ty'ena ñ'eⁿ w'aandaa na nlquiiana ndyuaaxeⁿncwe Chipre.

⁵ Ndo' jnda na tquiena tsjoom Salamina, quia jo' tyoñe'quiiana ñ'oom' Ty'oōts'om naquii' lan'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Ndo' Juan, ts'aⁿ na mati jndyu Marcos, tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿndyena na tyoteijneiⁿ jooa.

⁶ Tei'nomna cha'waa ndyuaaxeⁿncwe'ñeeⁿ. Tquiena hasta tsjoom Pafos. Jo' jo' jliuna cwii tsaⁿcalua', ts'aⁿ judío na tyoch'ee na profeta juu saa tiyuu' ñ'oom tyoñequiaa. Jndyu tsaⁿñeeⁿ Barjesús.

⁷ Tyocañ'eeⁿ tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿ tsaⁿ na tyotsa'ntjom na jndyu Sergio Paulo ts'aⁿ na jeeⁿ jndo' ts'om. Ndo' Sergio'ñeeⁿ tqueeⁿñê Bernabé ñ'eⁿ Saulo ee ñe'cañeeⁿ ñ'oom' Ty'oōts'om.

⁸ Tsaⁿcalua'ñeeⁿ waa cwiicheⁿ xueⁿeeⁿ na jñoom Elimas. Jom ñe'catseitsaaⁿñê naⁿñeeⁿ na tacala'neiⁿna nnom ts'aⁿ na matsa'ntjom ndo' seijneiⁿ na tintseiñ'oom'ñe tsaⁿñeeⁿ ñ'oom na cwit'moōⁿ naⁿñeeⁿ, ee tical'ue ts'oom na nntseyiu' juu.

⁹ Jo' chii Saulo na mati jndyu Pablo, cha'waañ'eeⁿ naquii' ts'oom too' Espíritu Santo, nquiee nty'iaaⁿaⁿ tsaⁿcalua'ñeeⁿ.

¹⁰ Matsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—'U ts'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ manquiu'nn'aⁿ ndo' na jeeⁿ tia ts'aⁿndyu', 'u jnda tsaⁿjndii. 'U na jndoo' cha'tso nnom na ya, ¿Aa tixocja'meintyje' na matsei'cu' na nnc'ooquie' nn'aⁿ nato na yuu cantyja 'naaⁿ Ty'oōts'om?

¹¹ Na nmeiiⁿ mache' m'aaⁿ Ty'oōts'om nacjo'. Jo' chii nnc'oom' na nchjaⁿ. Ndo' cwantindyoo xuee taxocanty'ia' naxueeñe ñe'quoom'.

Ndo' mañoom' s'aana' cha'cwijom tioo nchquiuts'o nacjoom'm ndo' s'aana' ntyjeeⁿ najaaⁿñe. Tyol'ueeⁿ ts'aⁿ na nnt'uii ts'oōⁿ na wjaañ'oom jom ee na titquoom'm.

¹² Ndo' ts'aⁿ na matsa'ntjom, quia na nty'iaaⁿaⁿ na luaa' tuii seiyoom'm ee jeeⁿ tjawee' ts'oom ñ'oom na cwit'moōⁿna cantyja 'naaⁿ Ta Ty'oōts'om.

Pablo ñ'eⁿ Bernabé cwiñequiana ñ'oom' Ty'oōts'om tsjoom Antioquía ndyuaa Pisidia

¹³ Quia jo' Pablo ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê jlui'na tsjoom Pafos. Tuona w'aandaa. Ty'ena, tquiena tsjoom Perge ndyuaa Panfilia. Jo' jo' 'ndii Juan jooa, tjalcweeⁿeⁿ Jerusalén.

¹⁴ Jnda jo' jlui'na Perge, ty'ety'etina. Tquiena tsjoom Antioquía ndyuaa Pisidia. Ndo' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos ty'equie'na naquii' wats'om 'naaⁿ naⁿñeeⁿ ndo' ty'emeindyuaandyena.

15 Jnda jo' sei'naaⁿ ts'aⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio ñ'oom na tyola'ljeii profetas, jnda chii nn'aⁿ na cwiluiitquiendye cantyja 'naaⁿ wats'om'ñeeⁿ jluena nnom Pablo ñ'eⁿ Bernabé:

—'O nn'aaⁿya xeⁿ waa na ñe'calajndo'yo' n'ooⁿyâ, candu'yo' ndyaayâ.

16 Jo' chii teicantyja Pablo, seintyjaⁿ ts'ooⁿ na cala'cheⁿna. Matsoom:

—'O nn'aaⁿya tsjaaⁿ Israel ñ'eⁿ nt'omndyo' 'o na mati cwila't'maaⁿndyo' Ty'ooots'om, candye'yo' ñ'oom na nntsjoo:

17 Nquii Ty'ooots'om cwentaa jaa nn'aⁿ Israel tjeii'ñê welooya na ñet'om teiyo cwentaaⁿaⁿ. S'aaⁿ na teit'maⁿ tmaaⁿ joona yocheⁿ na tyom'aⁿyana ndyuaa Egipto, ndo' jndaⁿquiacheⁿ ñequio najneiⁿ tañom'm joona, tjeii'eⁿ joona ndyuaa'ñeeⁿ.

18 Tyotseiquii ts'oom ñ'eⁿndyena cha'na wen'aaⁿ ntyu quia tyom'aⁿna ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom.

19 Jnda chii tquiaaⁿ na jndaana ndyuaa Canaán ee seityueeⁿeⁿ ntquiee' ntmaaⁿ nn'aⁿ na ñet'om ndyuaa'ñeeⁿ cha jo' jo' nnc'om joona.

20 Jnda jo' tqueeⁿ na tyotsa'ntjom jwe joona cha'na cwii ñequiee siaⁿnto waljoo' wen'aaⁿ nchoo' qui ntyu. Tyotsa'ntjom na'ñeeⁿ joona hasta na macandá cwii t'oom profeta Samuel.

21 Xjeⁿñeeⁿ tyotaⁿna nnom Ty'ooots'om na ñequiaaⁿ cwii rey na nntsa'ntjom joona. Ndo' ty'oom ts'iaaⁿñeeⁿ Saúl jnda Cis, tsjaaⁿ 'naaⁿ Benjamín, na tsaⁿñeeⁿ sa'ntjom joona cwii wen'aaⁿ ntyu.

22 Jnda jo' tjeii'eⁿ tsaⁿñeeⁿ ndo' ty'oom ts'iaaⁿñeeⁿ David. Tyotsoom cantyja 'naaⁿ juu: “Juu David jnda Isaí, nts'aaⁿ cha'xjeⁿ cjaawee' ts'ooⁿ. Cha'tso na l'ue ts'ooⁿ nntseicanaⁿ.”

23 Nquii David'ñeeⁿ, matsjaaⁿ 'naaⁿaⁿ Jesús, tsaⁿ na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ Israel cha'xjeⁿ ñ'oom na tso Ty'ooots'om na nnts'aaⁿ.

24 Cwii tjoocheⁿ na nnto' Jesús ts'iaaⁿ na ty'iom Ty'ooots'om jom tyom'aaⁿ Juan, tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ Israel. Tyotsoom ndaana na calcwe' n'omna ndo' cwits'oomndyena.

25 Quia na jnda majaatseicandaⁿñe Juan ts'iaaⁿ na tyotseixmaaⁿ, tsoom: “'O m'aaⁿ n'om'yo' na ja ts'aⁿ na ndyocwji'n'maaⁿñe 'o saaⁿ nchii jom ja. Jom manncwjeeⁿeⁿ ndo' t'maⁿ tseixmaaⁿ. Ja meiⁿ cwe' l'oom'm ticatseixmaⁿya na nntseicanaⁿa.”

26 Tsoti Pablo ndaana:

—'O nn'aaⁿya, nt'omndyo jaa cwiluiindy^o tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham ndo' nt'omndyo' 'o nchii jo' saaⁿ mati cwila't'maaⁿndyo' Ty'ooots'om. Ndaaⁿ jaa na cha'tsondy^o seicwanom Ty'ooots'om ñ'oomwaa na ma'moⁿna' ndaaya chiuu cal'aaya cha nlui'n'maaⁿndyo.

27 Nn'aⁿ na m'aⁿ Jerusalén ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye jo ndaana ticala'noⁿna 'ñeeⁿ cwiluiiñe Jesús. Ee meiiⁿ ticwii cwii xuee na cwita'jndyena cwila'naaⁿna ñ'oom na tyola'ljeii profetas saaⁿ ticala'noⁿna na matseineiⁿ ñ'oom'ñeeⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús. Jo' na manquieetona tqiana jnaaⁿaⁿ cha'xjeⁿ tso ñ'oom'ñeeⁿ na nntjoom.

28 Meiⁿ t'icatseixmaaⁿ na nncueeⁿeⁿ ee meiⁿcwii jnaaⁿaⁿ tjaa'naⁿ, saaⁿ tyotaⁿna nnom Pilato na cueeⁿeⁿ.

29 Jnda na jlacandaⁿndyeñ'eⁿna cha'tso ñ'oom cha'xjeⁿ na matso ljeii 'naaⁿ Ty'ooots'om na nntjom Jesús, tyjeendye nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ. Chii ty'ecat'iuuna jom quii' tsei'tsuua.

30 Saaⁿ s'aa Ty'ooots'om na tando'xcoom. Je' tac'oomñê quii'ntaaⁿ l'oo.

31 Ndo' nn'aⁿ na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿñê na jnaⁿna Galilea na ty'ewana Jerusalén jndye xuee tyonty'iaatina jom jnda na wando'xcoom. Je' majoona cwitjei'yuu'ndyena cantyja 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.

32 'Jo' chii cwiñequiaayâ ñ'oom naya ndaaⁿyo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tso Ty'ooots'om ndaaⁿ welooya na ñet'om teiyo na nnts'aaⁿ.

³³ Ndo' je' ndaa jaa nn'aⁿ tsjaaⁿ joona jnda seicandaa'ñê ñ'oom'ñeeⁿ ee wando'xco Jesús jnda na tue'. Teiyo teiljeii ñ'oom naquii' salmo jnda we na matsona': “U cwiluiindyu' ti'jndaaya ndo' xuee je' ma'mooⁿya ndaa nn'aⁿ na cwiluiindyo' tsotye'.”

³⁴ Jnda t'moⁿ Ty'ooots'om na nnts'aaⁿ na nncwando'xco Jesús jnda na tueeⁿeⁿ, meⁿ xocatoo' sei'ts'o 'naaⁿaⁿ cha'xjeⁿ matso salmo jnda we. Matsona': “Nntio'naaⁿndyo' 'o cha'xjeⁿ ñ'om na tsjoo nnom David na nnts'aa.”

³⁵ Mati teiljeii ñ'oom naquii' cwiicheⁿ salmo na ndoo' matseineiⁿ nquii Jesús. Matsona': “U xonquiaa' na nnto'ndyo' ee na cwiluiindyo' ti'jnda' na lju' ts'ooⁿya jo njom'.”

³⁶ David, tsaⁿ na seiljeii ñ'oom'ñeeⁿ ñejndi'ntjoom ndaa nn'aⁿ cha'xjeⁿ na l'ue ts'om Ty'ooots'om. Jnda chii tueeⁿeⁿ. Ty'ecat'iuu nn'aⁿ jom yuu tjacant'iuu'ndye weloom'm na ñet'om teiyocheⁿ ndo' to'ñê.

³⁷ Saa Jesús t'icatoo'ñê. S'aa Ty'ooots'om na tando'xcoom.

³⁸ Jo' chii 'o nn'aaⁿya, cala'noⁿ'yo' ñ'oom na cwiñequiaayâ ndaa'yo', ee cantyja 'naaⁿ jom jo' na matseit'maⁿ ts'om Ty'ooots'om jna'yo'.

³⁹ Cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés xocalui'n'maaⁿñe ts'aⁿ. Saa cantyja 'naaⁿ Jesús meⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntseyu' ñ'eⁿñê nlui'n'maaⁿñe.

⁴⁰ Jo' chii queⁿ queⁿ'yo' cwenta cha tintjom'yo' cha'xjeⁿ matso ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

⁴¹ Tyoluena:

Queⁿ'yo' cwenta 'o nn'aⁿ na ticuee' n'om'yo' ñ'oom na mayuu'.

Catseicaty'uena' 'o. Ndo' na nntsuundyo'.

Ee ncuee na cwitando'yo' ja Ty'ooots'om nnts'aa ts'iaaⁿ t'maⁿ na nntseicaty'uena' 'o, na xocala'yu'yo' ñ'eⁿndyo' meiiⁿ na nntso ts'aⁿ ndaa'yo' na cal'a'yo' na ljo'.

⁴² Jnda na seineiⁿ Pablo jlueeⁿeⁿ naquii' wats'om'ñeeⁿ ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê. Ndo' nn'aⁿ na nchii judíos tyol'ana ty'oo ndaa naⁿñeeⁿ na cala'nei'tina ñ'oom'ñeeⁿ ndaana cwiicheⁿ xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos.

⁴³ Quia na jnda t'oom'ndye nn'aⁿ na tyotjomndye wats'om'ñeeⁿ jndye nn'aⁿ ty'elajomndyena ñ'eⁿ Pablo ñ'eⁿ Bernabé. Ñ'eeⁿ nn'aⁿ judíos ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na nchii judíos saa ñequio na xcwee' n'omna cwila't'maaⁿndyena Ty'ooots'om cha'xjeⁿ nn'aⁿ judíos. Pablo ñ'eⁿ Bernabé tyolajndo'na n'om naⁿñeeⁿ na tyeⁿ c'omna na quit'maⁿ n'omna Ty'ooots'om ee jom matseixmaaⁿ naya.

⁴⁴ Quia na tue'ntyjonnda' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos manndyo ndyuendye nn'aⁿ quii' tsjoom tjomndyena na ndyena ñ'oom' Ty'ooots'om.

⁴⁵ Saa nn'aⁿ judíos, quia na nty'iaana na jndyendye nn'aⁿ jnda tjomndye, tyola'taa' n'omna. Tyoluena na tiyuu' ñ'oom na tyotseineiⁿ Pablo ndo' tyoluena ñ'oom ntjeiⁿ nacjoom'm.

⁴⁶ Jo' chii Pablo ñ'eⁿ Bernabé tyolaneⁿna ñequio na t'maⁿya n'omna. Jluena:

—Matsa'ntjomna' na nleinei'jndyee ñ'oom' Ty'ooots'om ndaa' 'o nn'aⁿ judíos, saa tiñe'cato'ñoom'yo' juuna'. Cwil'a'yo' cha'cwijom ticalaxmaⁿ'yo' na nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na nntando'yo'. Jo' chii je' ññequiaayâ ñ'oom nayawaa ndaa nn'aⁿ na nchii judíos.

⁴⁷ Ee luua sa'ntjom Ta Ty'ooots'om jâ, tsoom:

Ja jnda tquaaⁿya 'o na nlaxmaⁿ'yo' cha'cwijom chom na nntseixueeñena' ndaa nn'aⁿ na nchii judíos.

Hasta cha'waa nnom tsjoomnancue ññequia'yo' ñ'oom ndaa nn'aⁿ cantyja na nlui'n'maaⁿndyena.

⁴⁸ Quia na jndye nn'aⁿ na nchii judíos ñ'oomwaa' tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿ n'omna. Tyolat'maaⁿndyena ñ'oom' Ty'ooots'om. Ndo' jlayu' cha'tsondye nn'aⁿ na maxjeⁿ ntyjii Ty'ooots'om na nnto'ñoomna na ticantycwii na nntando'na.

⁴⁹ Ndo' t'oom' ñ'oom' Ta Ty'ooots'om cha'waa ndyuaa'ñeeⁿ.

⁵⁰ Saa nn'aⁿ judíos tyolajndo'na n'om naⁿlcu na t'maⁿ cwilaxmaⁿ ndo' na cwilacandā cantyja na cwi'oo wats'om 'naaⁿna. Mati tyolajndo'na n'om naⁿnom na cwiluitquiendye tsjoom Antioquíañeeⁿ. Jo' na jla'jomndye nn'aⁿ na tyota'wi'na Pablo ñ'eⁿ Bernabé hasta tjeii'na naⁿñeeⁿ ndyuaana.

⁵¹ Jo' chii Pablo ñ'eⁿ Bernabé jla'teincwii'na nc'ee'na chii tquiaa ts'ojndaā na chuu' na t'moⁿna' na tis'a l'a nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Jnda chii ty'ena tsjoom Iconio.

⁵² Saa nn'aⁿ na cwilayu' na m'aⁿ tsjoom Antioquíañeeⁿ neii'na ndo' too' naquii' n'omna m'aaⁿ Espíritu Santo.

14

Cwiñequiana ñ'oom' Ty'oqts'om tsjoom Iconio

¹ Ndo' Pablo ñ'eⁿ Bernabé majo'ti l'ana tsjoom Iconio. Ty'equie'na naquii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tyoñequiana ñ'oom' Ty'oqts'om. Jeeⁿ ya tyola'nei'na. Jo' chii jndyendye nn'aⁿ judíos jlayu' ndo' mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

² Saa nn'aⁿ judíos na tyoolayu' tyola'ndaa'na n'om nn'aⁿ na nchii judíos. Tyol'ana na calancjoo'ndye naⁿñeeⁿ nacjoo nn'aⁿ na cwilayu'.

³ Jo' chii Pablo ñ'eⁿ Bernabé majndye xuee ljoo'ndyena tsjoom'ñeeⁿ. Ndo' ñequio na t'maⁿya n'omna tyoñequiana ñ'oom cantyja 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'oqts'om ee nquiuna na ñ'eⁿñ'eeⁿ ñ'eⁿndyena. Ndo' jom t'moⁿ na mayuu' ñ'oom na tyoñequiana ee s'aaⁿ na tyol'ana 'naaⁿ t'maⁿ na xocandaā nnts'aa na cwe' najndeii nquii ts'aⁿ meiⁿ xocatsei'noⁿ ts'aⁿ chiuu tuiiyuu.

⁴ Saa nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ toⁿna' jooa. Ee nt'omndyena tyola'jomndyena ñequio nn'aⁿ judíos ndo' nt'omcheⁿ tyola'jomndye ñequio apóstoles.

⁵ Quia jo' nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii jo' jla'jomndyena ñequio naⁿmaⁿn'iaaⁿ tsjoomna na tyol'ueendyena chiuu nnta'wi'na naⁿñeeⁿ ndo' na njñomna ljo'.

⁶ Saa Pablo ñ'eⁿ Bernabé jndyena na ljo'. Jo' chii jleinomna. Ty'ena tsjoom Listra ñequio tsjoom Derbe, jo' jo' ndyuaa Licaonia. Ndo' ty'ena ndyuaa na mat'uiina' ñ'eⁿ ndyuaa'ñeeⁿ.

⁷ Jo' jo' tyoñequiana ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oqts'om.

Nn'aⁿ tsjoom Listra cwijñomna ljo' Pablo

⁸ Tsjoom Listra tyowacatyeeⁿ cwii tsaⁿs'a na tileicjaaca ee maxjeⁿ ntjeiⁿ nc'eeⁿ tuiiñê. Meiⁿjom ndii' tyoojaacaⁿ.

⁹ Jndii tsaⁿñeeⁿ na seineiⁿ Pablo. Ndo' nquiee nty'iaaⁿaⁿ juu, ee sei'noⁿoⁿ na tseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ na matseyu'ya ts'om na nlco'yana' juu.

¹⁰ Quia jo' jndeiⁿ seineiⁿ, matsoom:

—Quintyja', cwintyje'.

Quia jo' mañoom' teintyjee', to' tjaca.

¹¹ Ndo' nn'aⁿ ndyuaa Licaonia, quia na nty'iaana na luaa' s'aa Pablo, to'na tyola'xuaana ñequio ñ'oomna. Tyoluena:

—Cwa we nty'oⁿ cha'na nn'aⁿ jnda tquiecañomna jaa.

¹² Jo' chii jluea na Bernabé ty'oⁿ Júpiter jom, ndo' Pablo je' jluea na jom ty'oⁿ Mercurio ee jom mañequiaaⁿ ñ'oom ndaana.

¹³ Nnom tsjoom meintyjee' wats'om cwentaa' ty'oⁿ Júpiter. Ndo' tyee cwentaa' Júpiter'ñeeⁿ jndyochom quioo'ndyo na ta'njoom' l'uaaljaa' cantyo'yo' hasta 'ndyoots'atoom' tsjoom ee jom ñequio nn'aⁿ quii' tsjoom ñe'cala'cwjeena quioo'ñeeⁿ na nla't'maaⁿndyena Bernabé ñ'eⁿ Pablo.

¹⁴ Saa apóstoles, quia na nty'iaana na luaa' nl'a nn'aⁿ, to'na tyojndii'ndyena liaana na matsei'ndaa'na' nquiuna na luaa' cwil'a naⁿñeeⁿ. Jndeiⁿ ty'equie'na quii'ntaaⁿ nn'aⁿ.

¹⁵ Tyolaxuaana tyoluena:

—Chiuu sa 'o nn'aⁿ na luaa' ñe'cal'a'yo'. Mann'aⁿ jâ cha'na 'o. Tquioñ'oo^{nyâ} ñ'oom naya na ndye'yo' cha ca'ndye'yo' nmeiⁿ na cwe' ts'iaaⁿndyo. Calat'maaⁿndyo' nquii Ty'o^{ots}'om na wando' ee jom tqueeⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue ñequio ndaaluee ndo' cha'tso nnom na cwilaxmaⁿna'.

¹⁶ Ncuee na ñejndyowaana' ñe'ndiitoom na cal'a cha'tso nn'aⁿ meiⁿljo'cheⁿ na l'ue n'omna.

¹⁷ Saa tîca'ñeeⁿ na ticwji'yuu'ñê cantyja 'naaⁿ nqueⁿ, ee mach'eeⁿ naya cha'tsondye nn'aⁿ. Mañequiaaⁿ ndaaluaa' na cwinaⁿna' tsjo'luee. Ndo' mach'eeⁿ na cwiquie ntjom. Mach'eeⁿ na cwijaacjooya ñ'eⁿ nantquie na mañequiaaⁿ ndo' mach'eeⁿ na neiiⁿya.

¹⁸ Saa meiiⁿ na jluena ñ'oommeiⁿ jeeⁿ nc'uaa' tjawitsaaⁿ na ñe'calacwjee nn'aⁿ quioo' jo ndaana na nlat'maaⁿndye naⁿñeeⁿ joona.

¹⁹ Juu xjeⁿñeeⁿ tquiecañom nn'aⁿ judíos na jnaⁿ tsjoom Antioquía ñequio Iconio. L'ana na ñe'cwii ñ'oom t'maⁿna ñequio nn'aⁿ tsjoom Listra. Jo' chii tyojñomna ljo' Pablo. Jnda chii ty'eñ'omtscooⁿndyena jom nnom tsjoom ee jla'tiuuna na jnda tueeⁿeⁿ.

²⁰ Saa nn'aⁿ na cwilayu' ty'ecwintyjee'na ndiocheⁿ nacañom'm. Quia jo' teicantyyaaⁿ, tjaquie'nnaaⁿaⁿ quii' tsjoom. Ndo' teincoo cwicheⁿ xuee jlueeⁿeⁿ tjaaⁿ ñ'eⁿ Bernabé tsjoom Derbe.

²¹ Tyoñequiana ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, ndo' jndye nn'aⁿ jlayu'. Jnda chii ty'elcwee'nnda'na Listra ñequio Iconio ñequio Antioquía.

²² Njoom'ñeeⁿ tyoteijndeitina nn'aⁿ na cwilayu' na c'omt'maaⁿndyeti naⁿñeeⁿ n'omna. Tyola'jndo'na n'om naⁿñeeⁿ na cwintyjee'tyeⁿna na cwilayu'na. Ndo' tyoluena:

—Maxjeⁿ cwilaxmaaⁿya na jndye nawl' nntjooⁿya na cwitsaaquiaa'a cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjom Ty'o^{ots}'om.

²³ Mati tjeii'ndyena nn'aⁿ na nntioona ts'iaaⁿ na nluiitquiendye cwentaa' cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^{ots}'om cwentaaⁿaⁿ. Tyola'neiⁿna nnoom Ty'o^{ots}'om ndo' tyola'cwejndo'ndyena. Ndo' tioona naⁿñeeⁿ l'ooⁿ ee na ñ'eⁿ jom jnda jlayu'na.

Cwi'oolcwee'nnda'na tsjoom Antioquía ndyuaa Siria

²⁴ Jnda jo' tei'nomna ndyuaa Pisidia, tquiena ndyuaa Panfilia.

²⁵ Jo' jo' tyoñequiana ñ'oom tsjoom Perge. Jnda chii ty'ena tsjoom Atalia.

²⁶ Tsjoom'ñeeⁿ tuona w'aandaa. Ty'elcwee'nnda'na tsjoom Antioquía yuu na jnaⁿna jnda na tiao nn'aⁿ joona l'o Ty'o^{ots}'om ndo' je' jnda jlacandana ts'iaaⁿñeeⁿ.

²⁷ Ndo' jnda na tquiena Antioquía jla'tjomna nn'aⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^{ots}'om cwentaaⁿaⁿ. Tyoluena ndaa naⁿñeeⁿ cha'tso na tyoteijndei Ty'o^{ots}'om na tyol'ana ndo' na mati s'aaⁿ na cwilayu' nn'aⁿ na nchii judíos.

²⁸ Jndye xuee ljoo'ndyena ñequio nn'aⁿ na cwilayu' jo' jo'.

15

Tjomndye nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Jerusalén

¹ Xjeⁿñeeⁿ nt'om nn'aⁿ jnaⁿna ts'ondaa Judea, tquiocuena Antioquía. Tyot'mooⁿna ndaa nn'aⁿ na cwilayu' jo' jo'. Tyoluena na jndei'na' na cal'a naⁿñeeⁿ costumbre cha'xjeⁿ ñ'oom na sa'ntjom Moisés na cal'a nn'aⁿ judíos ñequio yo'ndaa na naⁿnom. Ee xeⁿ ticalacanda naⁿñeeⁿ jo', jluena na xocalui'n'maaⁿndye naⁿñeeⁿ.

² Ndo' Pablo ñ'eⁿ Bernabé tyolañ'eeⁿ ndyueena ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ na tquie Antioquía. Tyoluena na tiyuu' na macaⁿna' na cal'a naⁿñeeⁿ costumbre'ñeeⁿ. Jnda chii teijndaa' na wendye joona ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilayu' nnc'oona Jerusalén. Nnc'oontyjaa'na nquie apóstoles ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^{ots}'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Jo ndaa naⁿñeeⁿ nleijndaa' ñ'oomwaa'.

³ Quia jo' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^{ots}'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Antioquía ty'ioomna ts'iaaⁿ naⁿñeeⁿ. Jo' chii ty'ena. Teinomna ndyuaa Fenicia ñequio Samaria. Tyolacandiina

nn'aⁿ na cwilayu' jo' jo' na mati nn'aⁿ na nchii judíos macwilcwe' n'om, macwilayu'na. Ndo' quia na jndye naⁿñeeⁿ na ljo', cha'tsondyena tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿna.

⁴ Quia tuee' Pablo ñ'eⁿ Bernabé Jerusalén, cha'waa tmaaⁿ nn'aⁿ na cwilayu' jo' jo' ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿna ñequio apóstoles to'ñoomna naⁿñeeⁿ ñequio na neiiⁿna. Quia jo' naⁿñeeⁿ tyoluena cha'tso na jndā s'aa Ty'oots'om ñ'eⁿndyena.

⁵ Saa nt'om nn'aⁿ na cwilayu' na cwilaxmaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ judíos na jndy fariseos teicantjyana. Tyoluena:

—Jndei'na' na cal'a naⁿñeeⁿ costumbre na cwil'aa jaa nn'aⁿ judíos ñequio yo'ndaa na naⁿnom ndo' cal'uuya ndāana na calacandaa'ndyena cha'tso ljeii na tqueⁿ Moisés.

⁶ Ndo' apóstoles ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye tjomndyena na m'maⁿna ñ'oomwaa'.

⁷ Mayo tyol'uee'ndyena chiuu nl'ayoona na nlajndaa'ndyena ñ'oom'ñeeⁿ. Jndā chii teicantjya Pedro. Tsoom ndāana:

—'O re nn'aⁿya na cwilayu'yo' manquiu'yo' na jaach'ee xuee tjeii'ñe Ty'oots'om ja quii'ntaaⁿyo' na ñequiaya ñ'oom naya chiuu na nlui'n'maa'ndye nn'aⁿ na nchii judíos cha nlayu'na.

⁸ Ee nqueⁿ mantyjeeⁿ chiuu cwila'xmaⁿ nn'aⁿ naquii' n'om. Ndo' jndā t'mooⁿ na mati maco'ñoom nn'aⁿ na nchii judíos laxmaⁿ ee tquiaaⁿ Espíritu Santo na nnc'oomñe naquii' n'omna cha'xjeⁿ tquiaaⁿ juu na nnc'oomñe naquii' n'oⁿ jaa.

⁹ Meiⁿ tiquich'eeⁿ na we waa ñ'eⁿndye joona ndo' ñ'eⁿndyō jaa ee seiljoom'm n'omna nc'e na cwilayu'ya n'omna ñ'eⁿñê.

¹⁰ Quia jo' je' je' ¿chiuu na ñe'cal'a'yo' xjeⁿ Ty'oots'om? 'O cwil'a'yo' na jndei'na' na joo nn'aⁿ na cwilayu' na nchii judíos calacandāna ñ'oom na matsā'ntjomna' jaa nn'aⁿ judíos na juuna' matseijomna' cwii xuu, ndo' xuu'ñeeⁿ meiⁿ welooya na ñet'om teiyo tícana'ndyena meiⁿ jaa.

¹¹ Saa tiyuu' na ljo' macaⁿna' ee cwilayuu'a na macandā juu naya na matseixmaⁿ Ta Jesús na cwe' yu jo' na cwilui'n'maa'ndyō jaa ndo' mati joona.

¹² Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na tjomndye jla'cheⁿna. Tyoqueⁿna cwenta ñ'oom na tyotseineiⁿ Bernabé ñequio Pablo cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ ñequio 'naaⁿ na tyol'ana quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos na xocandāa nluina' na cwe' najndeiⁿ nquii ts'aⁿ.

¹³ Jndā na jla'neiⁿ naⁿñeeⁿ quia jo' t'ō Jacobo, matsoom:

—'O re nn'aⁿya na cwilayu'yo' candye'yo' ñ'oom na nntsjoō.

¹⁴ Juu Simón Pedro jndā tsoom ndāaya chiuu waa na jnaⁿjndyena' na tio'naaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ na nchii judíos na macwjii'ñê nn'aⁿ quii'ntaaⁿ naⁿñeeⁿ na nlaxmaⁿ tmaaⁿ cwentaaⁿaⁿ.

¹⁵ Juu ñ'oomwaa' ljo'yu tseixmaⁿna' ñequio ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

¹⁶ Luaa matsona':

Quia na jndā tuui cha'tso nmeiⁿ, nnc'oⁿnda'a na wi' ts'oⁿya tsjaaⁿ 'naaⁿ David na jndyowicantjoo'.

Matseijndaa'ndyō na cwii joona nntsā'ntjom.

¹⁷ Luaa' matseijndaa'ndyō cha mati nn'aⁿ na nchii judíos nl'ueena ja na cwiluiindyō na matsā'ntjōⁿya.

Cha'tsondye naⁿñeeⁿ na quia nlaxmaⁿ cwentaya nl'ueena ja.

¹⁸ Ñ'oom'ñeeⁿ tsotina':

Luaa' ñ'oom na teiyo t'moⁿ Ty'oots'om ndāaya ñequio ts'iaaⁿmeiiⁿ na mach'eeⁿ.

¹⁹ Tsoti Jacobo:

—Nc'e ñ'oom'ñeeⁿ, jo' chii matseitiuuya cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos na cwilcwe' n'om na cwilayu', meiⁿ ticatsona' na nlacachuuya xuu joona joo ñ'oom na matsā'ntjomna' jaa.

²⁰ Malei'tyeⁿ xeⁿ cwe' nlaljeiia ñ'oom na nlacwanooⁿya na m'aⁿna na tacwa'na nantquie na jndā tsā' nn'aⁿ jo ndāa 'naⁿ na cwila't'maa'ndyena na nchii Ty'oots'om.

Ndo' tanc'omna na cwe' nnc'omyana ñ'eⁿ nc'iaana. Tantquiina seii quioo' na cwe' cwi'uoo cantyo'. Ndo' tantquiina niom'.

²¹ Ee teiyo maxjeⁿ cwi't'mooⁿ nn'aⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Ndo' cha'tso njoom cwila'naaⁿ nn'aⁿ judíos ñ'oom'ñeeⁿ naquii' lan'om 'naaⁿna ticwii cwii xuee na cwita'jndyeena.

Carta na tja na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos

²² Quia jo' apóstoles ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ñequio cha'waa tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Jerusalén t'maⁿna na ya na nntjeii'ndyena nn'aⁿ quii'ntaaⁿna na nnc'oo tsjoom Antioquía ñequio Pablo ñ'eⁿ Bernabé. Ty'ioomna ts'iaaⁿñeeⁿ Judas ts'aⁿ na jnda we xuee' Barsabás, ñequio Silas. Naⁿnomm'aⁿ cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿna.

²³ Ndo' jla'cwanomna cwii carta ñequio naⁿñeeⁿ. Carta'ñeeⁿ matsona':

“Jâ apóstoles ñequiondyo jâ nn'aⁿ na cwiluiitquiendyô quii'ntaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Jerusalén, cwilacwanooⁿyâ cartawaa na m'aⁿ 'o nn'aⁿ na nchii judíos na m'aⁿ'yo' tsjoom Antioquía ñequio ndyuaa Siria ñ'eⁿ Cilicia. Cwil'uuyâ na xmaⁿndyo' 'o nn'aaⁿya na cwilayu'yo'.

²⁴ Jâ jnda jndyaayâ na ljoo jnaⁿ nt'om nn'aⁿ na tye na m'aⁿ'yo' ndo' tyolañ'eeⁿndyena 'o ñ'eⁿ ñ'oom na tyoluena. Tyola'ndaa'na n'om'yo' ñequio ñ'oom'ñeeⁿ. Saa nchii jâ l'uuyâ na caluena na ljo'.

²⁵ Jo' chii jâ tjomndyô ndo' ñe'cwii jnda t'maaⁿyâ na ya na nntjeii'ndyô nt'om nn'aⁿ quii'ntaaⁿyâ na nnc'oona na m'aⁿ'yo' ñequio Bernabé ñ'eⁿ Pablo, nquiee nn'aaⁿya na jeeⁿ jnda nquiuyya.

²⁶ Ee naⁿm'aⁿ ti'maaⁿ n'omna meiⁿ cwjena na m'aⁿna cantyja 'naaⁿ Taya Jesucristo.

²⁷ Jo' chii cwijñooⁿyâ Judas ñequio Silas na m'aⁿ'yo'. Joonaa nlue jndaa'ndyena ndaaⁿ'yo' ñ'oom na cwil'uuyâ.

²⁸ Ee nquii Espíritu Santo jnda t'mooⁿ ndaayâ na tilacachuutyaayâ xuu 'o, macanda nmeiiⁿ laxmaⁿ'yo' na calacandaⁿ'yo':

²⁹ Tacwa'yo' nantquie na jnda tsaⁿ nn'aⁿ jo ndaa 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a. Tantquie'yo' niom' meiiⁿ seii quioo' na cwe' cwi'uoo cantyo'. Ndo' meiⁿ tanc'om'yo' na cwe' nnc'om'ya'yo' ñ'eⁿ nn'aⁿ. Xeⁿ cwilacandaⁿ'yo' nmeiiⁿ quia jo' malei'tyeⁿ, ya cwil'a'yo'. Macanda ñ'oommeiiⁿ cwil'uuyâ ndaaⁿ'yo'. Xmaⁿndyo' na cha'tsondyo'.”

³⁰ Quia jo' jlui' Judas ñ'eⁿ Silas. Ty'ena tsjoom Antioquía ñ'eⁿ Pablo ñ'eⁿ Bernabé. Quia na tquiena jo' jo' jla'tjomna nn'aⁿ na cwilayu' ndo' tquiiana carta na cwileiñ'omna ndaaⁿ naⁿñeeⁿ.

³¹ Ndo' jnda na jla'naaⁿ naⁿñeeⁿ juuna' tquiaana' na neiiⁿna, ty'omt'maaⁿndyena n'omna.

³² Ndo' Judas ñequio Silas, mati cwiluiindyena profetas. Jo' chii jndye ñ'oom tyola'neiⁿna ndaaⁿ naⁿñeeⁿ, tquiiana na t'maⁿ n'om naⁿñeeⁿ ndo' ty'enajndana na cwilayu'na.

³³ Judas ñ'eⁿ Silas tyom'aⁿna jo' jo' cwantindyo xuee. Xjeⁿ na macwi'oolcwee'na Jerusalén yuu m'aⁿ nn'aⁿ na jñoom joona, nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Antioquía tiao joona l'o Ty'oots'om na c'oona na tjaa ñomtiuu c'omna.

³⁴ Saa Silas seitioom na nljoo'ñetyeeⁿ jo' jo'.

³⁵ Mati Pablo ñ'eⁿ Bernabé ljoo'ndyena. Joonaa ñequio jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyot'mooⁿna ndo' tyoñequiana ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om ndaaⁿ nn'aⁿ.

Pablo na nda we ndii' wjaanquiaaⁿ ñ'oom' Ty'oots'om

³⁶ Jnda na teinom cwanti xuee na ñet'omna jo' jo', tso Pablo nnom Bernabé:

—Cwa nntsaalcwaa'nndaa'a nntsacanty'iaaya chiuu cwi'oom'aⁿ nn'aaⁿya na cwilayu' cwii cwii tsjoom yuu na tyoñequiaaya ñ'oom 'naaⁿ Ta Ty'oots'om.

³⁷ Ndo' Bernabé l'ue ts'oom na nncjaañ'eⁿ Juan ñ'eⁿndyena, ts'aⁿ na nda we xuee' Marcos.

³⁸ Saa Pablo tiljoya ts'oom na nncjaa tsaⁿñeeⁿ ee ñeeⁿ joona ndyuaa Panfilia ts'iaaⁿ na ty'ena.

³⁹ Jo' chii Pablo ñequio Bernabé ticjaañjoom' t'maⁿna hasta toⁿndyena. Bernabé tjañ'oom Marcos. Tuona ts'om w'aandaa. Ty'ena ndyuaaxeⁿncwe Chipre.

⁴⁰ Saa Pablo, tjeii'ñê Silas. Cwii tjoocheⁿ na nnc'oona tiao nn'aⁿ na cwilayu' joona l'o Ty'oots'om na catio'naaⁿñê joona. Jnda chii ty'ena.

⁴¹ Tyowi'nomna ndyuaa Siria ñequio Cilicia. Tyotei'jndeina na ty'enajnda ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ.

16

Pablo ñequio Silas ty'eñ'omna Timoteo

¹ Quia jo' Pablo ñ'eⁿ Silas tquiena tsjoom Derbe. Jnda chii ty'ena tsjoom Listra. Jo' jo' tajnaaⁿna cwii ts'aⁿ na matseyu' na jndyu Timoteo. Jom jnda yuscu ts'aⁿ judía na matseyu' saa tsotyeeⁿ nchii ts'aⁿ judío juu.

² Nn'aⁿ na cwilayu' na m'aⁿ tsjoom Listra ñ'eⁿ tsjoom Iconio tyotjeii'yana Timoteo.

³ L'ue ts'om Pablo na nncjaañ'eⁿ Timoteo ñ'eⁿñê. Jo' chii seijndaa'ñê na tuii ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ costumbre na cwil'a nn'aⁿ judíos ñequio yo'ndaa na naⁿnom. S'aaⁿ na ljo' cha nn'aⁿ judíos na m'aⁿ ndyuaa na cwil'oona til'ana na tila'ñoom'ndyena ñ'oom na cwiñequiana ee nquiu naⁿñeeⁿ na Timoteo nchii ts'aⁿ judío tsotyeeⁿ.

⁴ Pablo ñequio Silas ñ'eⁿ Timoteo tyoma'nomna. Ndo' ticwii cwii tsjoom yuu na tyoquiena tyola'candiina nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'oom na jla'jndaa'ndye apóstoles ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Jerusalén.

⁵ Jo' chii cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ tyo'oonajndana na cwila'yu'ya n'omna ndo' 'io ndii 'io ty'ewijndyendyetina.

Tco'na' nnom Pablo cwii ts'aⁿ ndyuaa Macedonia

⁶ Pablo ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê, seicu' Espíritu Santo na nnc'oola'neiⁿna ñ'oom' Ty'oots'om ndyuaa Asia. Jo' chii tei'nomna ndyuaa Frigia ñequio ndyuaa Galacia.

⁷ Quia na tquiena tyeⁿncoo ndyuaa Misia jla'tiuuna na nnc'ooquie'na ndyuaa Bitinia saa tinquiaa Espíritu Santo na nnc'oona jo'.

⁸ Jo' chii cwe' tei'nomna ndyuaa Misia. Ty'ecuena hasta tquiena tsjoom Troas, ndyoo' ndyoo ndaaluee.

⁹ Jo' jo' waa na tco'na' nty'iaa' Pablo natsjom. Nty'iaaⁿaⁿ meintyjee' cwii tsaⁿs'a ts'aⁿ ndyuaa Macedonia. S'aa tsaⁿñeeⁿ ty'oo nnoom, tso: "Cwinoom' ntyjawaa ndyuaa Macedonia. Candyo'tei'jndeí' já."

¹⁰ Jnda na nty'iaa' Pablo na tco'na' nnoom, mantya jla'jndaa'ndyô na nncwit'ioo'â ndaaluee nntsaayâ ndyuaa Macedonia. Ee jla'nqoⁿâ na majñom Ty'oots'om já na nntsaanquiaayâ ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ.

Tyjee' Pablo ñ'eⁿ Silas tsjoom Filipos

¹¹ Jo' chii tuooyâ ts'om w'aandaa tsjoom Troas. Saandyeyuuyâ squiaayâ ndyuaaxeⁿncwe Samotracia. Teincoo cwiicheⁿ xuee saayâ squiaayâ tsjoom Neápolis.

¹² Jo' jluii'â ñ'eⁿ w'aandaa, saayâ squiaayâ tsjoom Filipos. Tsjoom'ñeeⁿ m'aaⁿna' nacje 'naaⁿ nn'aⁿ romanos ndo' t'maⁿti matseixmaⁿna' na cha'tso njoom cha'waa ndyuaa Macedonia. Tsjoom Filipos'ñeeⁿ ljoo'ndyoyaayâ cwantindyo xuee.

¹³ Xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos jluii'â nnom tsjoom 'ndyoo jndaa. Ee jla'tiuuyâ aa nchii nliuuyâ yuu cwila'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'oots'om, nlajomndyô ñ'eⁿndyena. Jo' jo' jliuuyâ nt'om yolcu. Saacwindyuaandyô jlanaaⁿya ñ'oom' Ty'oots'om ndaa naⁿñeeⁿ.

14 Quii'ntaaⁿ yolcu'ñeeⁿ ñ'eⁿ ts'aⁿ na jndyu Lidia. Jom ts'aⁿ na jnaⁿ tsjoom Tiatira na majnda^{aa} liaa ya, liaa colo catsioo'. Jom ts'aⁿ na matseit'maaⁿñê Ty'o^oots'om. S'aa Ta Ty'o^oots'om naquii' ts'oom na ya tq^{uee}n cwenta ñ'oom na tyoñeeⁿ na seineiⁿ Pablo.

15 Ndo' teits'oomñê ñ'eⁿ nn'aⁿ waⁿaⁿ. Jnda^{aa} chii seity'ooñê nda^{ay}â, tsoom:

—Xeⁿ cwinty'ia'yo' na matseicandaya na matseyu'a ñequio Ta Jesús cwa caljoo'ndyo' w'aya.

Ndo' s'aaⁿ na caljoo'ndyô waⁿaⁿ.

Pablo ñ'eⁿ Silas ñjomndyena w'aancjo tsjoom Filipos

16 Cwii xuee'ñeeⁿ saayâ yuu cwila'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'o^oots'om ndo' tjomndyô cwii yuscuchjoo na macjawee' 'ndyoo nc'e na m'aaⁿ jndyeta naquii' ts'om. Tsaⁿñeeⁿ m'aaⁿtyeeⁿ luee nn'aⁿ na cwita'ntjom cantyja 'naaⁿaⁿ. T'maaⁿ s'om cwiquioo luee naⁿñeeⁿ nc'e na macjawee' ñom.

17 To^on^o na tyojaantyjo^on nanqua^{aa}ñâ ñ'eⁿ Pablo. Tacwaxua ñom, tyotsoom:

—Naⁿnomm'aⁿ cwindye'ntjomna nnom Ty'o^oots'om na m'aaⁿ nandyeticeⁿ. Cwila'candiina 'o cantyja nato na cwicalui'n'maaⁿndye nn'aⁿ.

18 Jndye xuee tyoch'ee yuscuchjoo'ñeeⁿ na ljo'. Jo' chii seiloo'ñe Pablo, taqueeⁿ seineiiⁿ nnom jndyeta na m'aaⁿ naquii' ts'om yuscuchjoo'ñeeⁿ. Tsoom:

—'U jndyeta, ñequio xuee' Jesucristo matsa'ntjo^oya, calui' naquii' ts'om yuscuchjoom'aaⁿ.

Ndo' mantyjacheⁿ jlui' jndyeta'ñeeⁿ.

19 Ndo' nn'aⁿ na cwita'ntjom cantyja 'naaⁿ juu, quia na nty'iaana na jnda^{aa} jlui' jndyeta'ñeeⁿ naquii' ts'oom jla'noⁿna na jnda^{aa} tsuundyena s'om na cwiquioo lueena cantyja na macjawee' ñom. Jo' chii t'uena Pablo ñ'eⁿ Silas. Ty'echona naⁿñeeⁿ jo ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ naquii' ts'ua t'maⁿ.

20 Quia na tq^{uie}na ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ jluena:

—Nn'aⁿ judíos m'aⁿ, cwitjaa'ndyena tia' nn'aⁿ tsjoomya.

21 Ee cwit'mo^ona ñ'oom na jaa na cwilaxmaaⁿya nn'aⁿ romanos, ticaty'iomna' na nnto'ñooⁿya meiⁿ na nl'aaya chiuu na cwiluena.

22 Quia jo' jla'wendye nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ nacjoo' Pablo ñ'eⁿ Silas ndo' naⁿmaⁿn'iaaⁿ sa'ntjomna na calui' liaa naⁿñeeⁿ ndo' cacho'na n'oomjneiⁿ.

23 Jndye tjaa'na naⁿñeeⁿ. Jnda^{aa} chii tiomna joo w'aancjo. Jluena nnom ts'aⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo na ya ya cats'aaⁿ cwenta joona.

24 Ndo' tsaⁿñeeⁿ, jnda^{aa} na jñeeⁿ ñ'oomwaa' tjaa'ñê naⁿñeeⁿ w'aancjo naquii'cheⁿ ndo' seityeeⁿ joona na tyeⁿ ñjoom' nc'ee'na ts'oom tscaa'.

25 Ndo' Pablo ñ'eⁿ Silas, cha'na xcwe tsjom to^ona tyola'neiⁿna nnom Ty'o^oots'om, tyotana luantsa, ndo' praso na too'ndye ñ'eⁿndyena naquii' w'aancjo, tyondyeendye naⁿñeeⁿ.

26 Ndo' mats'ia jo' jndei s'eii, teincwii' tsiaⁿtsjo' w'aancjo. Xjeⁿñeeⁿ cha'tso ndyueel'a w'aancjo'ñeeⁿ jnaaⁿ cheⁿnquieena' ndo' mati l'uaancjo na ñjoom cha'tso praso jnaⁿna'.

27 Ndo' juu ts'aⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo l'weeⁿ, nty'iaaⁿaⁿ na meiⁿnaaⁿ ndyueel'a w'aancjo. Jo' chii tjeii'ñê espada 'naaⁿaⁿ na nntseicuee'ñe cheⁿnqueⁿ ee seitoom na jnda^{aa} jleinom praso.

28 Saa Pablo jndei seixuaⁿ nnom tsaⁿñeeⁿ tsoom:

—Aa ndi' re, tintseicuee'ndyu' ee cha'tsondyô ndi m'aaⁿya.

29 Quia jo' tcaⁿ tsaⁿñeeⁿ chom. Jndei tjaqueⁿeⁿ naquii' w'aancjo. Cwiteiñê na ty'ueeⁿ. Cwe' seiquiooñetoom jo nnom Pablo ñ'eⁿ Silas.

30 Jnda^{aa} chii tjeii'eⁿ joona ch'eⁿ. Matsoom nda^{aa}na:

—'O ta, ¿ljo' macaⁿna' na cats'aaya cha nlui'n'maaⁿndyo?

31 Jluena nnoom:

—Catseyu' ñequio Ta Jesucristo, quia jo' nlui'n'maaⁿndyu' 'u ndo' mati nn'aⁿ wa'.

³² Quia jo' tyola'neiⁿna ñ'oom' Ty'oots'om nnom tsaⁿñeeⁿ ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿaⁿ.

³³ Juu xjeⁿñeeⁿ na ndicwaⁿ jaaⁿcheⁿ tjachom joona ndo' tmaaⁿ yuu na tqiiee'ndyena na cho'na. Jndaⁿ chii teits'oomñê ndo' mati cha'tso nn'aⁿ waⁿaⁿ.

³⁴ Jndaⁿ jo' tjañ'oom Pablo ñequio Silas waⁿaⁿ, tquiaaⁿ na tcwa'na. Jom ndo' ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿaⁿ neiiⁿna na jndaⁿ macwilayu'na ñequio Ty'oots'om.

³⁵ Quia na jndaⁿ teixuee, naⁿmaⁿn'iaaⁿ jñoomna policiaⁿ na m'aaⁿ tsaⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo na candyaañe Pablo ñ'eⁿ Silas.

³⁶ Jo' chii ts'aⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo seicañeeⁿ Pablo, matsoom nnom:

—Naⁿmaⁿn'iaaⁿ jndaⁿ jla'cwanomna ñ'oom na ndyaandyo'. Wanaaⁿ na nlui'yo'. Catsa'yo', meiⁿcwii ñomtiuu tac'om'yo'.

³⁷ Saa Pablo matsoom ndaaⁿ policiaⁿ:

—Jâ cwilaxmaaⁿyâ cantyja 'naaⁿ tsjoom Roma. Saa meiiⁿ na ljo' tjaa'na jâ na jndoo' cha'tso nn'aⁿ meiiⁿ na tyoowijndaa' aa waa na jla'tjoondyô. Jndaⁿ chii tiomna jâ w'aancjo. Nmeiiⁿ l'ana jâ meiiⁿ na meiⁿchjoo ticatsona' na nl'ana na ljo' nn'aⁿ romanos. Ndo' je' ¿aa cwe' nt'iu nntjeii'na jâ? Xoya na ljo'. Nquieena quiocatjeii'na jâ.

³⁸ Quia jo' policiaⁿñeeⁿ ty'elacandiina naⁿmaⁿn'iaaⁿñeeⁿ ñ'oommeiⁿ!. Ndo' naⁿñeeⁿ quia jndyena na Pablo ñequio Silas cwilaxmaⁿna nn'aⁿ romanos, jeeⁿ tyuena.

³⁹ Jo' chii naⁿmaⁿn'iaaⁿ ty'ecataⁿna ñ'oom t'maⁿ ts'om ndaaⁿ naⁿñeeⁿ. Jndaⁿ chii tjeii'na joo w'aancjo. Jla'ty'oondyena na calui' naⁿñeeⁿ tsjoomna.

⁴⁰ Quia jo' jlui'na w'aancjo, ty'ena waa' Lidia. Jo' jo' tyola'neiⁿna ñequio nn'aⁿ na cwila'yu'. Tyoñe'quiana na t'maⁿ n'om naⁿñeeⁿ. Jndaⁿ jo' jlui'na tsjoom Filipos'ñeeⁿ.

17

Jlajmeiⁿndye nn'aⁿ tsjoom Tesalónica

¹ Pablo ñ'eⁿ Silas ty'ena tei'nomna tsjoom Anfípolis ñ'eⁿ tsjoom Apolonia. Jndaⁿ chii tqiiena tsjoom Tesalónica yuu waa cwii wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos.

² Ndyee smaⁿna tyom'aⁿna tsjoom'ñeeⁿ. Ñequii' quia xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos, Pablo s'aaⁿ cha'xjeⁿ quich'eeⁿ. Tjatseijomñê ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ na cwitjomndyena wats'om 'naaⁿna. Tyotseineiiⁿ ndaaⁿna.

³ T'mooⁿ na juu ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeii matsona' na maxjeⁿ jndei'na' na cwajndii nntjom Cristo. Nnty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ, maxjeⁿ nncueeⁿeⁿ jndaⁿ chii nncwando'xcoom. Tsoti Pablo:

—Jndyocwji'yuu'ndyô cantyja 'naaⁿ Jesús ndaaⁿ'yo', jom cwiluiñê Cristo.

⁴ Quia jo' nt'om nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ jla'yu'na, jla'jomndyena ñequio Pablo ñ'eⁿ Silas. Mati nn'aⁿ na nchii judíos na cwila't'maaⁿndye Ty'oots'om jndyendyena jla'yu'na. Mati jndye yolcu na cwiluiitquiendye jla'yu'na.

⁵ Saa joo nn'aⁿ judíos na tyoola'yu' jeeⁿ ndya' taⁿ n'omna nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'oom na mañequiaa Pablo. Jo' chii jla'tjomna cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na wi'ndye. Jndaⁿ chii jlajmeiⁿna nn'aⁿ tsjoomna. Ndo' ty'ena waa' ts'aⁿ na jndyu Jasón. Ty'equie'na w'aa'ñeeⁿ ñequio na jndei'na' na cwil'ueena Pablo ñequio Silas ee ñe'catsa'na naⁿñeeⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoomna.

⁶ Saa ticaliuna naⁿñeeⁿ, jo' chii ty'eñ'omna Jasón ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'. Ñequio na jndei'na' ty'echona naⁿñeeⁿ jo ndaaⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿ tsjoomna. Jndeiⁿ tyolaxu-aana, jlueña:

—Joo naⁿnom na cwila'ñ'eeⁿndyena nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue, mati ñjaaⁿ jndaⁿ tqiiena.

⁷ Ndo' Jasónm'aaⁿ jndaⁿ seiljoom joona waⁿaⁿ. Ndo' cha'tso naⁿm'aⁿ cwil'ana na tjaa yuu l'ue ñ'oom na maqueⁿ tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, ee cwiluena cwiicheⁿ ts'aⁿ m'aaⁿ na matsaⁿntjom na jndyu Jesús.

⁸ Ndo' naⁿmaⁿn'iaaⁿ ñequio nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, quia jndyena ñ'oommeiⁿ jlajmeiⁿndyena.

⁹ Saa Jasón ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'yu', jnda na tiomna s'om, quia jo' jla'candyaandy naⁿñeeⁿ joona.

Pablo ñ'eⁿ Silas cwiñequiana ñ'oom' Ty'ooots'om tsjoom Berea

¹⁰ Jnda na teijaaⁿ xuee'ñeeⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' mañoom' jñoomna Pablo ñ'eⁿ Silas na c'oo naⁿñeeⁿ tsjoom Berea. Quia na jnda tqiiena tsjoom'ñeeⁿ ty'ena wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos.

¹¹ Nn'aⁿ judíos tsjoom Berea'ñeeⁿ ya nn'aⁿndyetina nchiiti nc'iaana na m'aⁿ tsjoom Tesalónica. Ñequio na xcwee' n'omna tyoqueⁿna cwenta ñ'oom na tyolue naⁿñeeⁿ. Ndo' 'io ndi 'io tyola'naaⁿna ñ'oom' Ty'ooots'om na teiyo teiljeii na tyol'ueena aa mayuu' ñ'oom na cwilue naⁿñeeⁿ ndaana.

¹² Jo' chii jndyendye nn'aⁿ judíos jla'yu'na. Mati nn'aⁿ na cwilaneiⁿ ñ'oom griego, jndye yolcu na t'maⁿti cwiluiitquiendye ndo' mati naⁿnom na cwilaneiⁿ griego jndyendyena jla'yu'na.

¹³ Saa nn'aⁿ judíos na m'aⁿ Tesalónica jndyena na mañequiaa Pablo ñ'oom' Ty'ooots'om ndaa nn'aⁿ Berea. Jo' chii ty'ena tsjoom'ñeeⁿ, ty'ela'jmeiⁿna naⁿñeeⁿ.

¹⁴ Jo' chii nn'aⁿ na cwila'yu' jla'tyuaa'na jñoomna Pablo na cjaⁿ 'ndyoo ndaaluee. Saa Silas ñequio Timoteo ljoo'ndyena Berea'ñeeⁿ.

¹⁵ Nn'aⁿ na ty'ela'jomndye ñ'eⁿ Pablo ty'eca'ndyena jom tsjoom Atenas. Jnda chii ty'elcwee'na tsjoomna Berea. Ty'eñ'omna ñ'oom na seintyaañe Pablo ndaana na catseyuaa' Silas ñ'eⁿ Timoteo na nnc'oontyjoⁿa naxeeⁿeⁿ. Tila'yoo'ndyena.

Pablo matseineiⁿ ndaa nn'aⁿ tsjoom Atenas

¹⁶ Yocheⁿ na meindoo' Pablo joona tsjoom Atenas seilioo'ñê na nty'iaaⁿaⁿ na cha'waa quii' tsjoom'ñeeⁿ too' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a.

¹⁷ Jo' chii tyotseineiⁿ ndaa nn'aⁿ judíos naquii' wats'om 'naaⁿna ñequio ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwitjomndye jo' jo' na cwila't'maaⁿndye Ty'ooots'om. Mati 'io ndi 'io tyotseineiⁿ ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ ts'ua t'maⁿ.

¹⁸ Tyom'aⁿ nt'om nn'aⁿ naquii' tsjoom'ñeeⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ epicúreos ndo' tyom'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilajomndye ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ estoicos. To' naⁿñeeⁿ na cwila'neiⁿna ñ'eⁿ Pablo. Nt'omndye joona jluena:

—¿Ljo' ñ'oom matseineiⁿ tsaⁿm'aaⁿ na jeeⁿ jndye ñ'oom ntyjeeⁿ?

Ndo' nt'omndyena jluena:

—Ndoo' ntyjii matseineiⁿ cantyja 'naaⁿ nty'ooots'om xcondye.

Luaa' jluena ee tyotseineiⁿ Pablo ndaana cantyja 'naaⁿ Jesús ndo' cantyja na nncwando'xco ts'aⁿ xeⁿ jnda tue'.

¹⁹ Quia jo' ty'eñ'omna jom cwii joo na jndyu Areópago yuu cwitjomndye nn'aⁿ na cwi'oocandy ñ'oom. Jluena nnoom:

—Cwa catsu' ndaayâ chiuu waa ñ'oom xco na ma'mooⁿ ndaa nn'aⁿ.

²⁰ Ee tijoom ñejndyaayâ ñ'oom na mañequiaa', jeeⁿ xuii' juuna'. Jo' chii ñe'caliuuyâ chiuu cwit'mooⁿ ñ'oommeiⁿ.

²¹ Ee nn'aⁿ tsjoom Atenas ñequio nn'aⁿ na jnaⁿ nt'omcheⁿ njoom na cwic'eenya tsjoom'ñeeⁿ jeeⁿ ntyjaa' n'omna na ñe'candyena ndo' ñe'cala'neiⁿna mei'nquia nnom ñ'oom na xcoti.

²² Quia jo' tjameintyjee' Pablo quii'ntaaⁿ nn'aⁿ yuu cwiwijndaa' ñ'oom. Tsoom:

—'O re nn'aⁿ tsjoom Atenas, ndiocheⁿ na manty'iaya, jnda ljeiya na 'o jeeⁿ cwila't'maaⁿndyo'.

²³ Ee quia na tjotseicaandyo quii' tsjom'yo', jndye joo nty'iaya yuu cwila't'maaⁿndyo'. Jo' ljeiya cwii tio na chuna' ljeii: “Tiowaa' cwentaa' Ty'ooots'om na ticata'jnaaⁿa.” Majuu Ty'ooots'om na cwe' cwila't'maaⁿndyo'to'yo' meiⁿ ticata'jnaaⁿyo' jom, majom na matseinaⁿya ndaa'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ.

24 'Jom s'aaⁿ tsjoomnancue ñequio cha'tso 'naⁿ na niom nnomna'. Cwiluiñê na matsa'ntjoom cha'waa cañoom'luee ñequio tsjoomnancue. Jo' chii ticaⁿna' w'aa na nla' nn'aⁿ yuu na nnc'oomñê.

25 Meiⁿ ticaⁿna' nn'aⁿ na nntei'x'ee jom ee tjaa'naⁿ ljo' na matsei'tjooⁿa' jom. Ee nqueⁿ mañequiaaⁿ na cha'tsondyo cwitandoo'a, cwitjaaya jndye ñequio cha'tsoti 'naⁿ na macaⁿna' jaa.

26 'Ñequio ñe'cwii ts'aⁿ s'aaⁿ tsjaaⁿ jaa nn'aⁿ tsjoomnancue meiⁿ na meinch'o ndyuaa na m'aaⁿya ee nqueⁿ s'aaⁿ na jnda t'oom'ndyo cha'waa nnom tsjoomnancue. Ndo' seijndaa'ñê cwaaⁿ xjeⁿ nncue'ntyjo na nnc'oom ts'aⁿ ndo' yuu na cwii cwii joo.

27 Luaa' s'aaⁿ cha cha'tsondyo jaa cal'uaaya jom, cal'aanc'uaa'ndyo na calacandyo'ndyo na nnta'jnaaⁿa jom, meiⁿ na mayuu' titquia m'aaⁿ ñequio cwii cwiindyo.

28 Ee cantyja 'naaⁿl jom cwitandoo'a, cwima'nogoⁿya ndo' cwic'aaⁿya cha'xjeⁿ tyolue nt'om nn'aⁿyo' na jndo' n'om. Tyoluena: "Jaa laxmaaⁿya ntseinda Ty'ooots'om."

29 Jo' chii nc'e na cwilaxmaaⁿya ntseinda Ty'ooots'om ticaty'iomna' na nlajoom'ndyo jom cwe' cwii 'naⁿ na tuiina' ñequio s'om cajaan, oo s'om xuee, oo ljo' na cwil'a nn'aⁿ cwe' cantyja na cwila'tiuu cheⁿnquieena.

30 Ncuae na jnda teinom, Ty'ooots'om seiquii ts'oom ñequio nn'aⁿ cantyja na tijndo' n'omna, saa je' je' cha'tso nn'aⁿ meiⁿyuucheⁿ joo na m'aⁿna matsa'ntjoom na calcwe' n'omna.

31 Ee jnda seijndaa'ñê xuee na nncu'xeeⁿ jaa nn'aⁿ tsjoomnancue cantyja na maty'iomyana'. Jnda tqueeⁿ na nquii Jesús nncu'xeⁿ jaa. Ndo' jnda t'mooⁿ na mayuu' na nluii na ljo' ndaa cha'tso nn'aⁿ ee s'aaⁿ na tando'xco juu jnda na tue'.

32 Ndo' nn'aⁿ tsjoom Atenas quia jndyena na matseineiⁿ Pablo cantyja na nntando'xco nn'aⁿ na jnda tja, cwantindye joona cwe' tyoncona. Saa nt'omndye joona tyoluena:

—'Io cha luaa' ndyaayaayâ ñ'oomwaa'.

33 Quia jo' jlui' Pablo quii'ntaaⁿna.

34 Saa cwantindye nn'aⁿ jla'jomndyena ñequio Pablo ndo' jla'yu'na, mandiñ'eⁿ Dionisio. Jom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe Areópago yuu cwiwijndaa' ñ'oom. Mati yuscu na jndyu Dámaris ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ jla'yu'na.

18

Pablo mañequiaaⁿ ñ'oom' Ty'ooots'om tsjoom Corinto

1 Jnda tuii na nmeiiⁿl jlui' Pablo Atenas, tjaaⁿ tsjoom Corinto.

2 Jo' jo' ljeiiⁿ cwii ts'aⁿ judío na jndyu Aquila. Tsaⁿñeeⁿ tuiiñê ndyuaa Ponto. Nmeiiⁿndyo ñejnaaⁿ ndyuaa Italia ñequio scoom'm Priscila. Saa jlui'na jo' jo' ee Claudio, tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma na matsa'ntjom ndyuaa Italia tqueⁿ ñ'oom na calui' cha'tso nn'aⁿ judíos tsjoom'ñeeⁿ. Jo' na tja Aquila ñequio scoom'm jlui'na jo' jo', ty'ena tsjoom Corinto. Tjacando' Pablo joona.

3 Ndo' na ñe'cwii ts'iaaⁿ 'naaⁿna ñ'eⁿ Pablo na cwil'ana l'aaliaa, jo' chii ljoo'ñê ñ'eⁿndyena. Ñe'naaⁿl tyol'ana ts'iaaⁿñeeⁿ.

4 Ticwii cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos tyocaa Pablo wats'om 'naaⁿ naⁿñeeⁿ. Tyotseineiⁿ ndaana ñequio ndaa nn'aⁿ na nchii judíos ee na l'ue ts'oom na nla'yu'na ñ'eⁿ Cristo.

5 Silas ñequio Timoteo jnda tquiena na m'aaⁿ Pablo na jnaⁿna ndyuaa Macedonia. Quia jo' Pablo, macanda ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ty'ooots'om na tyoqueⁿñê. Tyocwji'yuu'ñê ndaa nn'aⁿ judíos na Jesús cwiluiiñê Cristo tsaⁿ na meindoo'na na ndyocwji'n'maaⁿñe joona.

6 Saa joona ty'ena nacjoom'm, tyola'jmeiⁿndyena nnoom. Jo' chii seitei'ncweeⁿeⁿ liaⁿaⁿ ndaana na ma'mooⁿ na nts'ooⁿ joona, je' nncjaⁿ cwiicheⁿ ntyja. Matsoom ndaana: —Je' meiiⁿ na nntsuundyoy' saa jnaⁿl ncjo'yo' nchii jnaⁿ ja. Na je' xuee na cwii wjaana' nncjo na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii laxmaⁿna nn'aⁿ judíos.

⁷ Quia jo' jlueeⁿeⁿ quii' wats'om'ñeeⁿ, tjaaⁿ waa' ts'aⁿ na jndyu Justo, tsaⁿ na mat-seit'maaⁿñe Ty'o^ots'om. Waa' tsaⁿñeeⁿ ñe'cwii t'uii' ñequio wats'om'ñeeⁿ.

⁸ Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu Crispo na cwiluiitquieñe cantyja 'naaⁿ wats'om'ñeeⁿ. Jom ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿaⁿ jla'yu'na ñequio Ta Jesús. Ndo' jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ tsjoom Corinto, quia na jndyena ñ'oom na tyoñequiaa Pablo, jla'yu'na ndo' teits'oomndyena.

⁹ Pablo waa na tco'na' nnoom cwii teijaaⁿ. Jñeeⁿ na seineiⁿ Ta Jesús. Matso nnoom:
—Tinty'ue'. Tincjaameintyje' na matsei'neiⁿ ñ'oom 'naⁿya. Tintseicheⁿ.

¹⁰ Ee ja m'aaⁿya ñ'eⁿndyu' ndo' meiⁿcwii ts'aⁿ tixocats'aa wi' ñ'eⁿndyu'. Ee ja jndye nn'aⁿ m'aⁿ tsjoomwaañe quia nla'xmaⁿ cwentaya.

¹¹ Jo' chii ljoo'ñe Pablo tsjoom Corinto cwii chu waljoo' xcwe na tyo'mo^o ñ'oom' Ty'o^ots'om ndaaⁿ naⁿñeeⁿ.

¹² Jndaⁿ chii t'oom Galión gobiernom tsjoom Corinto na matsa'ntjoom cha'waa ndyuaa Acaya. Quia jo' nn'aⁿ judíos na m'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ ñe'cwii jla'jomndyena na jla'wendyena nacjoo' Pablo. Ty'eñ'omna jom wats'iaaⁿ.

¹³ Ty'enquiana jnaaⁿaⁿ nnom gobiernom. Jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ matseijnooⁿoⁿ n'om nn'aⁿ na xuii' calat'maaⁿndyena Ty'o^ots'om, tachii cha'xjeⁿ na matso ljeii na tqeⁿ Moisés.

¹⁴ Xjeⁿ na manntseineiⁿ Pablo, seityuaa'ti Galión. Tso tsaⁿñeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ judíos:

—'O nn'aⁿ judíos, xeⁿ waa ljo' mach'ee tsaⁿm'aaⁿ oo xeⁿ t'maⁿ jnaaⁿaⁿ waa quia jo' maty'iomna' na nntseicachjuundy^o na nndii ñ'oom na cwindu'yo'.

¹⁵ Saaⁿ 'o cwe' jnaaⁿ ñ'oom na mañequiaa tsaⁿm'aaⁿ ndo' xuee' ts'aⁿ na maleiñ'oom, jo' cwilancjoo'ndyo', ndo' cwe' cantyja 'naaⁿ ljeii na cwileiñ'om' 'o nn'aⁿ judíos nchii ljeii cantyja 'naaⁿ wats'iaaⁿ. Jo' chii cajndo'to' ncjo'yo', ee ja tiñe'cu'xaⁿya ñ'oommeiⁿ.

¹⁶ Ndo' tjeiiⁿeⁿ naⁿñeeⁿ naquii' wats'iaaⁿ.

¹⁷ Quia jo' cha'tso nn'aⁿ na tyoolayu' na nchii judíos t'uena Sóstenes, ts'aⁿ na cwilui-itquieñe wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tyotjaa'na jom tach'eⁿ wats'iaaⁿ. Saaⁿ Galión tícatseiñ'oom'ñe naⁿñeeⁿ.

Tjalcwe' Pablo Antioquía, jndaⁿ chii wjaanquiaaⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na jndaⁿ ndyee ndii'

¹⁸ Pablo, jndyete xuee tyoljoo'ñetyeeⁿ Corinto. Jndaⁿ jo' tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' na mawjaⁿ. Jndaⁿ chii mana tjaaⁿ. Ndo' Priscila ñ'eⁿ Aquila ty'ena ñ'eⁿñê. Tquiena tsjoom Cencrea. Jo' jo' teinqui' xqueeⁿ na ma'moⁿna' na matseicandaa'ñê ñ'oom na jndaⁿ tsoom nnom Ty'o^ots'om na nnts'aaⁿ. Jndaⁿ jo' tuona w'aandaa na wjaana' ndyuaa Siria.

¹⁹ Tquiena tsjoom Éfeso. Priscila ñ'eⁿ Aquila ljoo'ndyena jo' jo'. Pablo tjaaⁿ wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, tjaqueⁿeⁿ tyotseineiⁿ ndaaⁿ naⁿñeeⁿ.

²⁰ Ndo' naⁿñeeⁿ tyol'ana ty'oo nnoom na majndyete xuee caljoo'ñê ñ'eⁿndyena, saaⁿ ticwancueⁿeⁿ.

²¹ Jndaⁿ chii t'maaⁿ joona na mawjaⁿ. Tsoom ndaaⁿ:

—Jndei'na' na jo' Jerusalén na manndyoo' na nncuee' xuee saaⁿ xeⁿ Ty'o^ots'om l'ue ts'oom nndyonda'a na m'aⁿ'yo'.

Jndaⁿ jo' jlueeⁿeⁿ Éfeso ñ'eⁿ w'aandaa.

²² Ndo' quia na jndaⁿ tueⁿeⁿ tsjoom Cesarea, tjawaaⁿ Jerusalén yuu na tjanquiaaⁿ na xmaⁿndye tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ. Jndaⁿ chii jlueeⁿeⁿ jo' tueⁿeⁿ tsjoom Antioquía.

²³ Ndo' quia na jndaⁿ teinom cwantindyo xuee na tyom'aaⁿ tsjoom'ñeeⁿ jlueeⁿeⁿ jo' jo'. Tcuu tcuu tyomanoom ndyuaa Galacia ñequio ndyuaa Frigia, ndo' ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, tquaana' na ty'enajndaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu'.

Apolos mañe'quiaaⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om tsjoom Éfeso

²⁴ Tsjoom Éfeso tuee' cwii ts'aⁿ judío na jndyu Apolos, ts'aⁿ tsjoom Alejandría. Jom ts'aⁿ na mawajnaaⁿya ñ'oom' Ty'o^oots'om na teiyo teiljeii, ndo' jeeⁿ ya matseineiiⁿ cantyja 'naaⁿna'.

²⁵ Jnda ñet'm^ooⁿ nn'aⁿ nnoom cantyja 'naaⁿl' natoo' nquii na nndyocwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ. Jo' chii ñequio na ntyjaa' ts'oom tyotseineiiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Xcwe tyo'm^ooⁿ cha'waa na ntyjiityeeⁿ cantyja 'naaⁿl' na nndyocwji'n'maaⁿñe Jesús nn'aⁿ, sa^a cantyja 'naaⁿl' na nleits'oomndye nn'aⁿ, macanda ntyjeeⁿ cantyja 'naaⁿl' ñ'oom na tyoñequia Juan.

²⁶ To^ooⁿ na tyotseineiiⁿ naquii' wats'om 'naaⁿl' nn'aⁿ judíos. Meiⁿchjoo tî'maaⁿl' ts'oom. Ndo' Priscila ñ'eⁿ Aquila, quia na jndyena ñ'oom na seineiiⁿ, quia jo' ty'eñ'omna jom w'aana. T'm^ooⁿtina nnoom cantyja 'naaⁿl' natoo' Ty'o^oots'om.

²⁷ Ndo' quia s'aana' ts'oom na ñe'cjaⁿ ndyuaa Acaya, quia jo' nn'aⁿ na cwila'yu' tyoluena na ya. Tyola'ljeiina ñ'oom na tjañ'oom na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' ndyuaa'ñeeⁿ na cala'ljo naⁿñeeⁿ jom. Naⁿñeeⁿ jnda jla'yu'na nc'e naya na matseixmaⁿ Ty'o^oots'om. Jo' chii quia na tuee' Apolos na m'aⁿna t'maⁿ tyoteijndeii tsaⁿñeeⁿ joona.

²⁸ Ndo' tyo'm^ooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ judíos chiuu waa na tixcwe cwila'yu'na. Ndo' na jeeⁿ jnda ñ'oom tyotseineiiⁿ tîcandaⁿ nluena na tiyuu'. Ee ñequio ñ'oom' Ty'o^oots'om na teiyo teiljeii tyo'm^ooⁿ ndaⁿna na Jesús tseixmaⁿ Cristo tsaⁿ na meindoo'na na nndyocwji'n'maaⁿñe joona.

19

Pablo mañequiaaⁿ ñ'oom' Ty'o^oots'om tsjoom Éfeso

¹ Yocheⁿ na m'aaⁿ Apolos tsjoom Corinto ndyuaa Acaya, Pablo tyomanoom njoom nch'u quii' ntsjo. Jnda chii tueⁿeⁿ tsjoom Éfeso yuu na ljeiiⁿ cwanti nn'aⁿ na jla'jomndye ñ'oom na tyoñequiaa Juan.

² Matsoom ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

—¿Aa tjaquiee' Espíritu Santo naquii' n'om'yo' quia na jlayu'yo'?

Jluena nnoom:

—Tjaa'naⁿ. Meiⁿchjoo tyoondyaⁿayâ aa m'aaⁿ Espíritu Santo.

³ Quia jo' matsoom ndaⁿna:

—¿Cwaaⁿ ñ'oom t'm^ooⁿ nn'aⁿ ndaaⁿyo' na teits'oomndyo'?

Jluena nnoom:

—Aa jâ cantyja 'naaⁿl' ñ'oom na tyo'm^o Juan, jo' na teits'oomndyô.

⁴ Quia jo' tsoom ndaⁿna:

—Juan tyotseits'oomñê nn'aⁿ quia na tyolcwe' n'omna. Ndo' tyotsoom ndaaⁿ naⁿñeeⁿ na cala'yu'na ñequio Jesús tsaⁿ na nndyontyjo naxeeⁿeⁿ. Juu tseixmaⁿ Cristo.

⁵ Ndo' jnda na jndyena ñ'oommeiⁿl' quia jo' teits'oomndyena ñequio xuee' Ta Jesús.

⁶ Ndo' quia na jnda tio Pablo l'o^ooⁿ nacjoona quia jo' tjaquiee' Espíritu Santo naquii' n'omna. Mana toⁿna tyola'neiⁿna nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na nchii ñ'oom na maxjeⁿ cwila'neiⁿna. Tyoñequiana ñ'oom na t'm^o Ty'o^oots'om ndaⁿna.

⁷ Naⁿnom'ñeeⁿ cha'na canchoo'wendyena.

⁸ Cha'na ndyee chi' tyom'aaⁿñe Pablo tsjoom Éfeso ndo' ñequii'cheⁿ tyocaⁿ wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tyotseineiiⁿ ndaaⁿ naⁿñeeⁿ ñequio na t'maⁿ ts'oom. Tyoqueⁿñê tyo'm^ooⁿ ndaⁿna cantyja na matsaⁿntjom Ty'o^oots'om na mal'uee'ñê na nla'yu'na.

⁹ Sa^a cwantindye naⁿñeeⁿ tyola'quie' n'omna, tiñe'cala'yu'na. Ndo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jnda tjomndye tyoluena ñ'oom ntjeiⁿ cantyja 'naaⁿl' natoo' Ty'o^oots'om. Quia jo' Pablo 'ñeeⁿ joona, tjachom nn'aⁿ na cwila'yu' w'aa scwela cwentaa' ts'aⁿ na jndyu Tirano. Jo' jo' ticwii xuee tyo'm^ooⁿ ndaⁿna.

¹⁰ We chu tyo'm^ooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ hasta cha'tsondye nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii judíos na tyom'aⁿ ndyuaa Asia jndyena ñ'oom naya cantyja 'naaⁿl' Ta Jesús.

11 S'aa Ty'oots'om na tyoch'ee Pablo 'naa' t'ma' na xocandā nnts'aa na cwe' najndeii nquii ts'a'.

12 Ee liaa ñequio payom 'naa' nn'a'wii, jndā na ty'oom nn'a' jona' Pablo, n'maa' na'wii'ñee'. Mati nn'a' na m'a' jndyeta naquii' n'om tjei'na' jndyeta'ñee'.

13 Nt'om nn'a' judíos na calua'ndye tyoma'nomna, tyotjeii'na jndyeta naquii' n'om nn'a'. Jndā chii jla'tiuuna na nntjeii'na jndyeta ñequio xuee' Ta Jesús. Jo' chii cwii cwiindyena tyoluena ndā jndyeta:

—Matsa'ntjō'ya na calui'yo' ñequio xuee' Jesús, tsa' na matseinei' Pablo cantyja 'naa'.

14 Maljo' tyol'a cha'tso ntquiee' ntseinda cwii ts'a' judío na jndyu Esceva. Tsa'ñee' tyee na cwiluiitquieñe.

15 Saa t'o jndyeta, matsoom ndāana:

—Jesús mawajna'a, ndo' mati Pablo, saa 'o je' ¿'ñee' cwiluiindy'o'?

16 Ndo' juu tsa's'a'ñee' na maleñ'oom jndyeta, tju'ñe nacjoona. Jnaa' jona. Cwa-jndii s'aa' hasta 'ñee' jona na ñecantsei'ndyena ndo' tquiee'ndyena. Jndeii jlui'na naquii' w'aa na jlei'nomna jom.

17 Ndo' cha'tso nn'a' judíos ñequio nn'a' na nchii judíos na tyom'a' tsjoom Éfeso'ñee' jliuna na ljo' tuii. Jo' chii cha'tsondyena tyuena, ndo' tyola't'maa'ndyena xuee' Ta Jesús.

18 Mati nn'a' na jndā jla'yu' jndyendyena tquionquiana jnaa'na, tjei'yuu'ndyena ljo' ñel'ana na ticatsa'ntjomna'.

19 Jndye nn'a' na ñet'om na calua'ndye, tquiochona nom 'naa'na na quio cwil'ana ts'iaa'ñee'. Jla'cona jona' jo ndā cha'tso nn'a'. Ndo' quia na tjeii'na cwenta cwanti na jnda nom'ñee' jliuna na jdana' wen'aa' nchoo' qui mei' s'om xuee.

20 Maxje' tjawit'maa' ñ'oom 'naa' Ta Ty'oots'om. Tjawijndyendyeti nn'a' tyola'yu'.

21 Jndāquia seitiuu Pablo na nncjaawinoom ndyuaa Macedonia ñequio ndyuaa Acaya. Jndā chii nncja' tsjoom Jerusalén. Xe' jndā tjaa' Jerusalén maxje' jndeina' na cja' tsjoom Roma.

22 Quia jo' we nn'a' na cwitei'ndeii jom, juu Timoteo ñequio Erasto, jñoom jona, ty'eñetina ndyuaa Macedonia, saa nque' ljoo'ñetyee' ndyuaa Asia.

Jla'jmei'ndye nn'a' tsjoom Éfeso

23 Ncuae'ñee' jee' t'ma' ñ'oom s'aana' tsjoom Éfeso na tyotseinei' Pablo cantyja 'naa' natoo' Ty'oots'om.

24 Ee jo' jo' tyom'aa' cwii tsa's'a' na jndyu Demetrio na tyotseindo' s'om. Ñequio s'om xuee' tyoch'ee' na jlui'tsjaa' wats'om cwentaa' ndyoo Diana. T'maa' tantjoom ñequio nc'iaa'na na tyol'ana ts'iaa'ñee'.

25 Seitjoom na'ñee' ñequio nt'omche' nn'a' na majo' ts'iaa' cwil'a. Matsoom ndāana:

—'O re nn'a'ya manquiu'yo' cantyja 'naa' ts'iaa'waa jee' ya cwitantjō'ya.

26 Saa cwindye'yo' ndo' cwinty'ia'yo' na manom Pablo. Matsoom ts'iaa' na cwil'a nn'a' ñequio lueena, tiyuu' na Ty'oots'om jona'. Ndo' nchii macandā nn'a' tsjoom ñjaa' Éfeso saa manntycwii ndyuaa Asia jndā s'aa' na cwiñequiandyee' nn'a' ñequio ñ'oomwaa' na matseinei'.

27 Jo' na jee' teincuu' ee ts'iaa' na cwil'aaya jaach'eetona' na cwe' ts'iaa'ndyo. Ndo' mati wats'om t'ma' na ndii' Diana, ndyoo na nquiu cha'tso nn'a' na t'ma'ti ñ'oom tseixma', jaach'eetona' tjaa' ñee' cwitjō'ñe wats'om'ñee'. Je' nn'a' na m'a' cha'waa ndyuaa Asia ñequio cha'waa tsjoomnancue cwila't'maa'ndyena juu saa cwe' ts'iaa' na mach'ee Pablo nntycwii na jee' t'ma' ñ'oom juu nquiuna.

28 Quia jndyena ñ'oommei' jee'che' ndya' jla'wjeena. Jndeii tyola'xuaana, tyoluena:

—Nquii Diana cwentaa' jaa nn'a' Éfeso, jee' t'ma' ñ'oom.

29 Quia jo' cwe' seiñ'eeⁿtona' nn'aⁿ cha'waa naquii' tsjoom'ñeeⁿ. Mantya t'uena Gayo ñequio Aristarco, nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿ Pablo na jnaⁿ ndyuaa Macedonia. Ty'echona naⁿñeeⁿ, ty'equie'na naquii' w'aa yuu cwtjomndye nn'aⁿ quia na waa jomta.

30 Pablo ñe'cjaaqueⁿeⁿ w'aa'ñeeⁿ sãã tinguia nn'aⁿ na cwila'yu' na nncjaⁿ.

31 Mati cwanti nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ ndãã nn'aⁿ ndyuaa Asia na ya ñ'oom ñ'eⁿ Pablo, jla'cwanomna ñ'oom na m'aaⁿ na tincjaaqueⁿeⁿ w'aa'ñeeⁿ.

32 Nn'aⁿ na jndã tjomndye naquii' w'aa'ñeeⁿ nchii na nndi' ljo' cwiluena, cwe' c'uaato m'aⁿna. Nt'omndye naⁿñeeⁿ cwii ñ'oom cwila'xuaana, ndo' nt'omndyena cwiicheⁿ ñ'oom cwila'xuaana. Ee majndyendyetina ticaliuna ljo ts'iaaⁿ na tjomndyena.

33 Sãã nn'aⁿ judíos l'ana na cjaatseineiⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu Alejandro ndãã nn'aⁿ. Ee nt'om nn'aⁿ majndã jluena nnoom ljo' ts'iaaⁿ na tjomndyena. Jo' chii seiweeⁿ ts'ooⁿ na cala'cheⁿ nn'aⁿ ee na ñe'catseineiⁿ ñ'oom ndããna ñ'oom na ncwañoom'na' nn'aⁿ judíos.

34 Sãã quia na tqueⁿna cwenta na jom ts'aⁿ judío, cha'tsondyena jla'tjoom'na jndyena. Cha'na cwii we hora ñe'cwii tyola'xuaana, tyoluena:

—Jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom tseixmaⁿ Diana cwentaa jaa nn'aⁿ Éfeso.

35 Quia jo' tsaⁿtseiljeii tsjoom'ñeeⁿ, quia na jndã jndãã s'aaⁿ na seicheeⁿ joona, tsoom:

—O nn'aⁿ Éfeso, nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue manquiuna na jaa nn'aⁿ tsjoomwaa teijnoomya na nntei'x'aaya wats'oom' ndyoo Diana na nquiuyua na t'maⁿti ñ'oom tseixmaⁿ. Mati cwitel'x'aaya tsjo' na tuina' cha'xeⁿ nqueⁿ na jnaⁿna' cañoom'luee jndyocuenta' na m'aaⁿya.

36 Meiⁿ tjaa ñeeⁿ nntso na tiyuu' na ljo'. Jo' chii cala'cheⁿndyo'. Tacal'a'yo' na ñoomñoom ljo' nl'a'yo'.

37 Ee ti'm'aⁿ na tquio'cho'yo' ñjaaⁿ chaa' l'uu jndã nty'ueena 'naⁿ na tseixmaⁿ ndyoo Diana na cwila't'maaⁿndyo, meiⁿ tyooluena ñ'oom ntjeiⁿ nacjoom'm.

38 Jo' chii Demetrio ñequio nn'aⁿ na ñe'cwii ts'iaaⁿ cwil'ana ñ'eⁿñê, xeⁿ waa ñ'oom na ñe'queⁿna nacjoo' ts'aⁿ quia jo' c'oonna na m'aaⁿ jwe. Ee na m'aaⁿ jom cwiwijndaa' ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ nacjoo nc'iaana.

39 Ndo' xeⁿ waa cwiicheⁿ ñ'oom na l'ue n'om'yo' na nleijndaa', nleijndaa'na' quia na nncuaa jomta.

40 Ee teincuu' na luaa' cwil'a'yo' xuee je' ee ndãã nntso gobiernom na cwilawendyo nacjoom'm ee xeⁿ nncwax'eeⁿ ndãaya tjaa'na' ljo' ñ'oom ya nnt'ooⁿya nnoom.

41 Quia na jndã seineiⁿ ñ'oomwaa', tsoom na cat'oom'ndyena.

20

Tja Pablo ndyuaa Macedonia ñ'eⁿ ndyuaa Grecia

1 Jndã na teicheⁿ tia' t'maⁿñeeⁿ, Pablo tqueeⁿeⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'. Tyotseineiⁿ ndããna ñ'oom na ñnequiaana' na t'maⁿ n'omna. Ndo' t'maⁿndye ntyjeena. Jndã chii jlueeⁿeⁿ tjaaⁿ ndyuaa Macedonia.

2 Tyomanoom cha'waa ndyuaa'ñeeⁿ. Tyotseineiⁿ ndãã nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'oom na tquiaatina' na t'maⁿ n'omna. Jndã chii tjaaⁿ, tueⁿeⁿ ndyuaa Grecia.

3 Ndyee chi' t'oomñê jo' jo'. Jndã chii manncuooⁿ w'aandaa na wjaⁿ ndyuaa Siria, ndo' ljeiⁿ ñ'oom na cwindoo nn'aⁿ judíos jom. Jo' chii seitoom na nomtyuaa nncjaalcweeⁿeⁿ, nncwinomnaaⁿ ndyuaa Macedonia.

4 Tyom'aⁿ nt'om nn'aⁿ na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿñê. Tyocañ'eⁿ Sópater ts'aⁿ tsjoom Berea. Mati ñ'eⁿ Aristarco ñequio Segundo, joona nn'aⁿ tsjoom Tesalónica. Ndo' tyoñ'eⁿ Gayo ts'aⁿ tsjoom Derbe. Tyoñ'eⁿ Timoteo. Mati Tíquico ñequio Trófimo nn'aⁿ ndyuaa Asia tyocañ'eeⁿna ñ'eⁿ Pablo.

5 Joo naⁿñeeⁿ ty'eñetina. Tquiena tsjoom Troas. Jo' jo' tyomei'ndoo'na Pablo ñ'eⁿ ja Lucas.

⁶ Já tyom'aa^{nyâ} tsjoom Filipos ncuee na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaa'naⁿ ndaaljo' tjaquiee'. Quia na jnda^ñ teinom ncuee'ñeeⁿ tuoo^{yâ} w'aandaa. Saayâ squia^{cañoo}ñyâ naⁿñeeⁿ tsjoom Troas xuee jnda^ñ 'om. Jo' jo' ljoo'ndyô cwii ntquiee' xuee.

Tyotseineiⁿ Pablo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Troas

⁷ Xuee najndyee sma^{na}, nn'aⁿ na cwila'yu' tjomndyena na nl'ana xe^{ntaⁿ} tyoo' na nlcwa'na na cwicañjom n'omna Jesús. Ndo' tyotseineiⁿ Pablo nda^{ana}. Na nneiⁿncoo cwiicheⁿ xuee mawjaⁿ, jo' chii tyotseineiⁿ tyotseineiⁿ nda^{ana} hasta tuee' xcwe tsjom.

⁸ Jeeⁿ jndye ncjocandi na niom chom cuarto nandyee yuu tyom'a^{na}.

⁹ Ndo' cwii tsa^{ns'a} na titquieñe na jndyu Eutico wacatyeeⁿ mantana cuarto'ñeeⁿ na jnda^ñ ndyee na teicantyjoo'na'. Tyjee' na ñ'e'catsom ee teincoo ñ'oom tyoñequiaa Pablo. Jo' chii jnaⁿjndeiⁿ tsa^{ntsjom} ñ'eⁿñê. Mana tiooñê xjeⁿ nomtyuaacheⁿ. Ty'ela'we nn'aⁿ jom, jnda^ñ tueeⁿeⁿ.

¹⁰ Quia jo' Pablo tjacueeⁿ. Tcoom'm xtyeeⁿ nacañoom' tsaⁿñeeⁿ, taxcweeñê juu. Matsoom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu':

—C'om't'maaⁿndyo' n'om'yo'. Mawando'nnda' tsaⁿm'aaⁿ.

¹¹ Jnda^ñ tsoom na ljo' tjawanna^{aⁿ} naquii' w'aa. Tyoch'eeⁿ xe^{ntaⁿ} tyoo' tcwa'na na tyocañjom n'omna Jesús. Jnda^ñ chii tyotseineiⁿtyeeⁿ hasta na tjawixueecheⁿ. Jnda^ñ jo' mana tjaaⁿ.

¹² Ndo' tsa^{ns'a}ñeeⁿ na titquieñe nchii cwe' cwantindyô tquiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na wando'nnaaⁿaⁿ.

Tjanty'iaa' Pablo nn'aⁿ tsjoom Troas ñ'eⁿ Mileto

¹³ Já saañetya^{yâ} ñ'eⁿ w'aandaa hasta tsjoom Asón. Jnda^ñ t'maa^{nyâ} na jo' jo' nleincwindyô ñ'eⁿ Pablo ee jom nomtyuaa wjaⁿ.

¹⁴ Jnda^ñ na teincwindyô tsjoom Asón ñe'cwi saayâ ñ'eⁿ w'aandaa. Squia^{yâ} tsjoom Mitilene.

¹⁵ Jluuⁱâ jo' jo' ndo' cwiicheⁿ xuee tei'noo^{nyâ} ndyuaaxe^{ncwe} na jndyu Quío. Cwiicheⁿ xuee squia^{yâ} ndyuaaxe^{ncwe} Samos. Jnda^ñ chii saayâ ta'jndya^{yâ} ndyuaa Trogilio. Cwiicheⁿ xuee saatyaa^{yâ} squia^{yâ} tsjoom Mileto.

¹⁶ Ee jnda^ñ seitiuu Pablo na ticjaameintyjeeⁿeⁿ tsjoom Éfeso ndyuaa Asia ee ntyjeeⁿ xeⁿ nncwinoom jo' jo' nntseyoo'na' jom ndo' matseytyuaaⁿaⁿ cha xeⁿ na aa nnda^ñ mam'aaⁿ Jerusalén ndo' nncuee' xuee Pentecostés.

Seineiⁿ Pablo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwiluitquiendye wats'om tsjoom Éfeso

¹⁷ M'aa^{nyâ} tsjoom Mileto'ñeeⁿ ndo' jñoom nn'aⁿ na nnc'ooqueeⁿndyena nn'aⁿ Éfeso na cwiluitquiendye naquii' tmaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom'ñeeⁿ.

¹⁸ Ndo' jnda^ñ na tqúie'cañom naⁿñeeⁿ, matsoom nda^{ana}:

—'O manquiu'yo' chiuu tyom'aa^{nyâ} quii'ntaaⁿyo' cantyjati xuee na tyjajndya^{yâ} ndyuaa Asiawaa.

¹⁹ Tyondi'ntjô^{nyâ} nnom Ta Ty'oots'om ñequio na tyoju'ndyocjaya. Ndo' tyot'ioo^{yâ} na jnda^ñ ntyjiiya ndo' wi' tyotjô^{nyâ} na tyondooⁿ nn'aⁿ judíos ja.

²⁰ Saa^ñ ticjomeintyjaa'a na tyotseina^{nyâ} ndaa^{yô} na tyotsjooⁿ cha'tso ñ'oom na mateijn-deiina' 'o. Tyo'mooⁿ ndaa^{yô} quia na tyotjomndyo' ndo' mati naquii' l'a'yô'.

²¹ Cha'tsondyo' tyocwji'yuu'ndyô ndaa^{yô}, meiiⁿ nn'aⁿ judíos meiiⁿ nchii nn'aⁿ judíos. Tsjooⁿ na calcwe' n'om'yo' nnom Ty'oots'om ndo' cala'yuu'yo' ñequio Taya Jesucristo.

²² Ndo' je', majo Jerusalén ee luaa' matsaⁿntjom Espiritu Santo ja, meiⁿ ticaljeiia y ljo' nntjô^{nyâ} la'ñeeⁿ.

²³ Macanda ntyjii ticwii cwii tsjoom na mawinoo^{nyâ} ma'moⁿ Espiritu Santo nooⁿ na maxjeⁿ nnta'wi' nn'aⁿ ja la'ñeeⁿ ndo' nntuee'na ja w'aancjo.

24 Saa tjaa na coch'eena' ja na ljo' catjoⁿ meiⁿ ticajnda ntyjii meiiⁿ xeⁿ na nlacuee' nn'aⁿ ja. Ñe'cwii ntyjaa' ts'o^oya na ñequio na neiⁿya nntseicandaa'ndyo ts'iaaⁿ na tquiaa Ta Jesús no^o na nncwji'yuu'ndyo ñ'oom naya cantyja na wi' ts'om Ty'o^ots'om nn'aⁿ. Ee jo' na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ na cwila'yu'.

25 'Ndo' je' je' canty'ia'yo', cha'tsondyo' na tyoñequiaya ñ'oom ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjom Ty'o^ots'om, ntyjii na taxocanty'ia'nda'yo' ja.

26 Jo' chii xuee je' macwji'yuu'ndyo ndaa'yo' na meiiⁿ na nntsuuñe cwii ts'aⁿ saa ja tatjaa'naⁿ jnaⁿ cwii cacho^oya ndaa'yo'.

27 Ee cha'tso ñ'oom na l'ue ts'om Ty'o^ots'om na catsjo^o ndaa'yo' jnda tsjo^o. Meiⁿcwii ñ'oom tîcat'iuu'ndyo ndaa'yo'.

28 Quia jo' cal'a'ndyo'cheⁿncjo'yo' cwenta ndo' mati cha'tso nn'aⁿ na cwila'yu', ee jnda ty'iom Espiritu Santo ts'iaaⁿ 'o na catei'x'e'yo' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ na tue' Jesús cwentaana.

29 Ee ntyjii quia na tac'o^ondyo ñ'e'ndyo', nlquie nn'aⁿ naquii' ntaaⁿ'yo' na nla'ndaa'na n'om'yo' na cwilayu'yo' cha'na cwitjoom canmaⁿ. Ee quia na cwiquie lowo quii'ntaaⁿ'yo' cwila'cwjee lowo'ñeeⁿ jooyo'.

30 Hasta quii'ntaaⁿ ncjo'yo' nnto' nt'om nc'iaa'yo' nnt'mo^ona ndaa'yo' saa taxcwe cha'xjeⁿ ñ'oom na mayuu'. Laa'ti' nnt'mo^ona cha nt'omndyo' 'o ñequio nc'iaa'yo' na mati cwila'yu' nlajomndyo' ñ'e'ndyena.

31 Jo' chii c'omc'eendyo', ndo' cjaañjoom' n'om'yo' cwii ndyee chu naxuee ndo' natsjom tîcjomeintyjaa'a na tyoteijndeityaya 'o cha nntsaala'noⁿ'ti'yo' ñ'oom' Ty'o^ots'om. Ñes'aa na ljo' ñequio na tyot'io^oya na jnda ntyjiiya.

32 'Ndo' je' je' 'o nn'aⁿya ma'ndiya 'o ñequio l'o Ty'o^ots'om ñequio juu ñ'oom naya na matseixmaaⁿ. Cantyja 'naaⁿ juuna' nntsaanajnda'yo' ndo' tjom nnto'ñoom'yo' naya na mañequiaaⁿ ndaa' cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindyeye cwentaaⁿaⁿ.

33 Ja tyootseiqueeⁿ ts'o^o meiⁿ s'om xuee, meiⁿ s'om cajaan, meiⁿ liaa' ts'aⁿ.

34 'O nquiuy'yo' nnc^o tyots'aa ts'iaaⁿ ñequio l'o^o na tyowantyjoⁿ 'naⁿ na tyocanna' ja ñequio nn'aⁿ na ñeñ'eeⁿ ñ'e'ndyo'.

35 Cantyja na tyots'aa ñequii'cheⁿ tyo'mo^oya ndaa'yo' na ts'iaaⁿ cal'a'yo' cha ndaa' nntei'jndeiy'yo' nn'aⁿ na matsei'tjo^ona'. Cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na tyotseineiⁿ Ta Jesús. Tyotsoom: "Mat'maⁿti matio'naaⁿñena' ts'aⁿ na mañequiaa nchiiti ts'aⁿ na maco'ñom."

36 Quia na jnda seineiⁿ Pablo ñ'oommeiⁿ, quia jo' tcoom'm xtyeeⁿ. Ndo' ñequio cha'tsondye naⁿñeeⁿ tyola'neiⁿna nnom Ty'o^ots'om.

37 Cha'tsondyena tyotyueena, tyota'xcweendyena Pablo, ndo' tyot'uena ts'o^o.

38 Ee jeeⁿ jnda nquiuna na tsoom ndaana na taxocanty'iaannda'na jom. Jnda chii ty'eca'ndyena jom yuu waa w'aandaa.

21

Tja Pablo Jerusalén

1 Jnda toⁿndyô ñequio naⁿñeeⁿ, tuooyâ w'aandaa, saandyeyuuyâ, squiaayâ ndyuaaxeⁿncwe Cos. Cwiicheⁿ xuee saatyayâ hasta tsjoom Rodas. Jluui'â jo' jo' saayâ squiaayâ tsjoom Pátara.

2 Jo' jo' jliuuyâ cwii w'aandaa na ncwit'iona' na wjaana' ndyuaa Fenicia. Jo' chii tuooyâ juuna', mana saayâ.

3 Quia na jnda teitquioo' ndyuaaxeⁿncwe Chipre, 'ndyaayâ ndyuaa'ñeeⁿ jo ntyja tymaaⁿ. Saayâ, squiaayâ tsjoom Tiro ndyuaa Siria. Jo' jo' jluui'â w'aandaa ee tsjoom'ñeeⁿ tjameintyjee'na' na nlui' canchuu na ñjom ts'omna'.

4 Tyol'uaayâ nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom'ñeeⁿ ndo' quia jliuuyâ joona ljoo'ndyô ñ'eⁿndyena cwii ntquiee' xuee. Joona jnda t'moⁿ Espíritu Santo ndaana ljo' nntjom Pablo, jo' chii tyoluena nnoom na tincjaⁿ Jerusalén.

5 Jnda na teinom ntquiee' xuee na ljoo'ndyô tsjoom'ñeeⁿ, cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' ñequio lcuuna, ndana ty'eca'ndyena já nnom tsjoom. Squiaayâ su ts'otei' 'ndyoo ndaaluee. Jo' jo' taa'â cantyaayâ jlanaayâ nnom Ty'oots'om.

6 Jnda jo' t'ma'ndyô ntyjaayâ ndo' tyota'xcweendyô. Jnda chii tuooyâ ts'om w'aandaa. Ndo' naⁿñeeⁿ ty'elcwee'na l'aana.

7 Jluu'â tsjoom Tiro'ñeeⁿ, saayâ squiaayâ tsjoom Tolemada. Jo' jo' jlui'â w'aandaa. Saanquiaayâ na xma'ndye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom'ñeeⁿ ndo' ljoo'ndyô ñ'eⁿndyena cwii xuee.

8 Teincoo cwiicheⁿ xuee jlui'â tsjoom'ñeeⁿ, saayâ squiaayâ tsjoom Cesarea. Squiaayâ waa' Felipe ts'aⁿ na quijaanquiaa ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo. Jom cwii joo nn'aⁿ na ntquiee'ndye na tyoty'oom nn'aⁿ ts'iaaⁿ joona na ndye'ntjomna naquii' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ Jerusalén. Jo' ljoo'ndyô na m'aaⁿ jom.

9 M'aⁿ ñequiee yolcu ntseinaaⁿ na tyooma'co. Joona tyoñequiana ñ'oom' Ty'oots'om.

10 Cwantindyo xuee na m'aaⁿyâ jo' jo' ndo' tyjee' cwii ts'aⁿ na jndyu Agabo na jnaⁿ ts'ondaa Judea. Jom profeta.

11 Na m'aaⁿ já tyjeeⁿeⁿ. Seityeeⁿ nc'eeⁿ l'ooⁿ ñequio 'naⁿ na chu'tyeⁿ tsiaa' Pablo. Matsoom:

—Luua matso Espíritu Santo na nl'a nn'aⁿ judíos na m'aⁿ Jerusalén. Malaa'ti' nla'tyeⁿna ts'aⁿ na 'naaⁿ 'naⁿwaa ndo' nntioona jom luee nn'aⁿ na nchii nn'aⁿ judíos.

12 Quia na jndyaayâ ñ'oommeiⁿ, já ndo' mati nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Cesarea'ñeeⁿ tyola'ty'oondyô nnom Pablo na ticjaⁿ Jerusalén.

13 Saã matsoom:

—¿Chiuu na cwityuee'yo'? Na nmeiiⁿ cwil'a'yo' yacheⁿ ñe'quia'yo' na chjoo' ts'ooⁿya. Ee ja mañequiaandyô ljo'cheⁿ na ñe'cal'a nn'aⁿ Jerusalén ñ'eⁿndyô. Meiiⁿ na nlatyeⁿna ja oo meiiⁿ na nlacuee'na ja cantyja 'naaⁿ xuee' Ta Jesús maxjeⁿ ñecuaato.

14 Tîcandaã nl'aayâ nlalcwaa'â jom na wjaⁿ Jerusalén. Jo' chii 'ndyaatooyâ, ndo' l'uuyâ:

—Cats'aa Ta Ty'oots'om yuu na l'ue ts'oom ñ'eⁿ Pablo.

15 Jnda jo' mana jla'jndaa'ndyô saawaayâ Jerusalén.

16 Ndo' cwantindye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Cesarea ty'eñ'eeⁿna ñ'eⁿndyô. Squiaayâ na m'aaⁿ Mnasón. Jom ts'aⁿ na jnaⁿ ndyuaaxeⁿncwe Chipre ndo' jaach'ee xuee na matseyoom'm. Waa' jom ljoo'ndyô.

Pablo tjacanoom'm Jacobo

17 Quia na jnda squiaayâ Jerusalén, nn'aⁿ na cwila'yu' to'ñoomna já ñequio na neiiⁿna.

18 Teincoo cwiicheⁿ xuee saayâ ñ'eⁿ Pablo na m'aaⁿ Jacobo. Jo' jo' jnda tjomndye cha'tso nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿna.

19 Pablo tquiaaⁿ na xma'ndye naⁿñeeⁿ. Jnda chii tcuu tcuu tyotseineiⁿ cha'tso na tyoteijndeiⁿ Ty'oots'om jom ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

20 Ndo' joona jnda na jndyena na tyotseineiⁿ tyola't'maaⁿndyena Ty'oots'om. Tyoluena nnoom:

—Mayuu' re nn'aaⁿya saã mantyji' cwanti meiⁿ nn'aⁿ judíos jnda jla'yu'na tsjoom ñjaaⁿ, ndo' cha'tsondyena cwiluena na jndei'na' na catseicanda ts'aⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

21 Saã jnda jndyena cantyja 'naⁿ na 'u xuii' ma'mooⁿ ndaa cha'tso nn'aⁿ judíos na cwic'eeⁿ nt'omcheⁿ njoom naquii' ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos. Jnda jndyena na matsu' na tacalan'oom'ndye naⁿñeeⁿ ñ'oom na tqueⁿ Moisés. Mati jnda jndyena na matseijndô' n'om naⁿñeeⁿ na tacal'ana costumbre na cwil'aaya ñequio yo'ndaa na naⁿnom, meiⁿ tacalacandaã'ndyena nt'omcheⁿ costumbre 'naaⁿ welooya na ñet'om teiyo.

²² Quia jo' ¿chiiu ya nl'aayoooya? Ee nn'aa^{ny}a na cwila'y^u' na m'aⁿ tsjoomwaa, maxjeⁿ nntjomndyena quia na jnda jndyena na mam'aa^{ndy}u'.

²³ Cwa sa luaa catsa' cha'xjeⁿ na nl'uuyâ njom'. Quii'ntaa^{nyâ} m'aⁿ ñequiee naⁿnom na jndei'na' na cala'canda^{ndy}ena cwii ñ'oomtyeⁿ na jnda tqueⁿna nnom Ty'o^{ots}'om.

²⁴ Catseijomndyu' ñ'e^{ndy}ena, na nlqueⁿ lju'na' 'o nnom Ty'o^{ots}'om. Ndo' cation'l'ua' cantyja na maca^{na}' 'o na nlqueⁿ lju'na' 'o. Quia na jnda t'ioo' ñ'oom 'naa^{na} quia jo' ya nnteinqui' nque^{na}. Luaa' catsa' cha nla'noⁿ' cha'tso nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom na jnda jndyena cantyja 'naⁿ'. Nliuna na mati 'u matseicanda^{ndy}u' ljeii na tqueⁿ Moisés.

²⁵ Sa^a cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'y^u' na nchii nn'aⁿ judíos, jnda jla'cwanoo^{nyâ} ljeii na m'aⁿna na tanc'oom' n'omna cantyja 'naaⁿ costumbre 'naaⁿ já nn'aⁿ judíos. Macanda t'maa^{nyâ} na tacwa'na nantquie na jnda tsa' nn'aⁿ ndaa' naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a. Tantquiina niom' meiⁿ seii quioo' na cwe' cwi'uoo cantyjo'. Ndo' tanc'omna na cwe' nnc'omyana ñ'eⁿ nc'iaana.

T'uena nawi' Pablo naquii' wats'om t'maⁿ

²⁶ Quia jo' Pablo seijomñê ñequio ñequiee naⁿnom'ñeeⁿ. Teincoo cwiicheⁿ xuee s'aaⁿ ts'iaaⁿ na tqueⁿ lju'na' jona jo nnom Ty'o^{ots}'om. Jnda chii tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Tjatseicañeeⁿ ntyee cwaaⁿ xuee na nla'canda^{ndy}ena ñ'oom na waa nda^{ana} ndo' na ñequiana quioo' na nncwje cwentaa' Ty'o^{ots}'om.

²⁷ Quia na wjaacanda^{ndy} ntquiee' xuee'ñeeⁿ cantyja na nla'canda^{ndy}ena, nt'om nn'aⁿ judíos na jnaⁿ ndyuaa Asia nty'iaana Pablo naquii' wats'om t'maⁿ. Jo' chii tyola'jmeiⁿ'na cha'tso nn'aⁿ ndo' t'uena Pablo.

²⁸ Jeeⁿ jndeiⁱ tyola'xuaana jluna:

—'O re nn'aa^{ny}a Israel catei'jndei'yo' já ee luaa ts'aⁿ na ñetonom cha'tso njoom. Tyotseineiⁿ ñ'oom nacjoo cha'tsondyo ñequio nacjoo' ljeii na tqueⁿ Moisés, ndo' nacjoo' wats'om t'maⁿwaa. Ndo' nchii macanda luaa', mati jnda jndyochom nt'om nn'aⁿ na nchii judíos naquii' wats'om t'maⁿwaa. Jo' na jnda seits'iaaⁿñê juuna' na matseixmaⁿ'na' cwentaa' Ty'o^{ots}'om.

²⁹ Luaa' tyoluena ee cwe' na nty'iaana Pablo naquii' tsjoom ñequio ts'aⁿ na nchii judío na jndy Trófimo, jom ts'aⁿ Éfeso, jo' chii jla'tiuuna na tjañ'oom Pablo tsaⁿ'ñeeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ.

³⁰ Quia jo' cha'tso nn'aⁿ quii' tsjoom jla'jmeiⁿ'ndyena. Maje' maje'ndyo jla'tjomndyena. T'uena Pablo, ty'eñ'omtscoo^{ndy}ena jom, tjeii'na jom tach'eⁿ wats'om t'maⁿ. Jnda jo' ntyja ntyja jla'cu'na ndyueel'a juuna'.

³¹ Manla'cuee'na jom sa^a majuu xjeⁿ'ñeeⁿ tuee' ñ'oom na m'aaⁿ ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa' sondaro na cha'tsondye nn'aⁿ quii' tsjoom Jerusalén cwila'jmeiⁿ'ndyena.

³² Jo' chii tsaⁿ'ñeeⁿ mantyja tjachom sondaro ñequio capeitaⁿ na cwitsa'ntjom cwii cwii siaⁿnto sondaro'ñeeⁿ. Jndeiⁱ ty'ena yuu m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'jmeiⁿ'ndye. Quia na nty'iaa naⁿ'ñeeⁿ ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ñequio sondaro 'naaⁿ'aⁿ, quia jo' mañoom' 'ndyena na cwitjaa'na Pablo.

³³ Ndo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa' sondaro, quia na jnda tyjee'cañoom, sa'ntjoom sondaro na cat'uena Pablo, cala'tyeⁿna tsaⁿ'ñeeⁿ ñequio we l'uaancjo. Jnda chii tax'eeⁿ 'ñeeⁿ ts'aⁿ Pablo ndo' ljo' s'aa tsaⁿ'ñeeⁿ.

³⁴ Sa^a nn'aⁿ na cwila'jmeiⁿ'ndye tiñe'cwii ñ'oom tyola'xuaana. Cwe' c'uaato ndyueena. Ndo' na luaa' tileicaljeiiⁿ ñ'oom na mayuu'. Yati sa'ntjoom sondaro na c'ooñ'omna Pablo w'aa yuu na cwic'eeⁿna.

³⁵ Quia na jnda tquiena tioo' yuu na jaawa ts'aⁿ na wjaaqueiee' naquii' w'aa'ñeeⁿ jla'wena Pablo ee manchjena' jom na cwajndii cwil'a nn'aⁿ na jndyendye.

³⁶ Ee cha'tsondye naⁿ'ñeeⁿ ty'entyjona. Tacwaxua ndyueena, tyoluena:

—Calacue'yo' jom.

Pablo macaaⁿ na nntseineiⁿ ndaa' nn'aⁿ

³⁷ Mannc'ooñ'om sondaro Pablo naquii' w'aa ndo' tsoom nnom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro:

—¿Aa wanaaⁿ na nntsjoḡ cwii ñ'oom njom'?

Matso tsaⁿñeeⁿ:

—¿Aa 'naⁿ ñ'oom griego?

³⁸ Quia jo' aa nchii ts'aⁿ egipto 'u na nmeiiⁿndyo ñeseiweñe nacjoo' gobiernom na seitjoom cwii ñequiee meiⁿ nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye na tjachom joona ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom.

³⁹ Ndo' t'ḡ Pablo nnom tyo na cwiluiitquieñe:

—Ja ts'aⁿ judío. Ja tuiindyḡ tsjoom Tarso, tsjoom t'maⁿ na matsaⁿntjom ndyuaa Cilicia. Saa mats'aaya ty'oo njom' quiaa' ñ'om' na nntseinaⁿ ndaa nn'aⁿ.

⁴⁰ Tquiaa tsaⁿñeeⁿ ñ'oom'm. Quia jo' teintyjee' Pablo cjoo' ntioo' yuu na jaawa ts'aⁿ na wjaaqueie' naquii' w'aa'ñeeⁿ. Seiweeⁿ ts'ḡḡⁿ ndaa nn'aⁿ na waa na nntsoom. Quia jo' jla'cheⁿna, seineiiⁿ ndaaⁿ ñequio ñ'oomna ñ'oom hebreo.

22

¹ Matsoom:

—'O ta ñequio 'o re nn'aⁿya, candye'yo' nntseinaⁿya ndaa'yo' cantyja 'naⁿya.

² Quia na jndyena na seineiiⁿ ndaaⁿ ñequio ñ'oomna ñ'oom hebreo, jla'cheⁿna, tyoqueⁿtina cwenta.

³ Matsoom ndaaⁿ:

—Ja ts'aⁿ judío. Tuiindyḡ tsjoom Tarso ndyuaa Cilicia, saa tjowijndoya tsjoom Jerusalénwaa na tyotsei'naⁿya na tyo'mḡⁿ maestro Gamaliel nḡḡⁿ. Jom tcuu tyo'mḡḡⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na tyoleiñ'om welooya na ñet'om teiyo. Ñequio na xcwee' ts'ḡḡⁿya mandi'ntjḡⁿ nnom Ty'ḡḡts'om majo'ti cha'xjeⁿ na xcwee' n'om' 'o na cwindye'ntjom'yo' nnoom.

⁴ Ja ñetco'wi'a nn'aⁿ na m'aⁿ nattoo' Jesús, hasta s'a na tja joona. Tyowjaya naⁿnom ndo' naⁿlcu, tyotioḡⁿya joona w'aancjo.

⁵ Nquii tyeⁿ na cwiluiitquieñe ñequio cha'tso nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa'yo' manquiuna na to'ñḡⁿ carta lueena na nncjoñ'ḡⁿya na m'aⁿ nn'aaⁿya nn'aⁿ judíos na m'aⁿ tsjoom Damasco. Tjocachḡḡya nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na ñnequiona w'aancjo ñjaaⁿñe Jerusalén na nntioomna cantyja na cwila'yu'na ñ'eⁿ Jesús.

Pablo matseineiⁿ cantyja na nlcwe' ts'oom jnaaⁿaⁿ

(Hch. 9:1-19; 26:12-18)

⁶ Tsoti Pablo:

—Xcwe na wa'njḡḡⁿ nato na jḡ Damasco na manndyoo' nncuaya, ndo' cha'na quia-jmeiⁿ ñejomto tioo chom ndiocheⁿ nacañomya. Jnaⁿna' cañoom'luee ndo' jeeⁿ ndya' xueena'.

⁷ Quia jo' tioondyo nomtyuaa ndo' jndiia na matseineiⁿ ts'aⁿ nḡḡⁿ, matso: “Aa ndi' Saulo, ¿chiiu na maco'wi' ja?”

⁸ Ndo' t'ḡya: “¿Ñeeⁿ 'u Ta?” Quia jo' tso nḡḡⁿ: “Ja Jesús ts'aⁿ Nazaret na maco'wi'.”

⁹ Ndo' nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyo nty'iaana chom'ñeeⁿ ndo' tyuena, saa tîcandyena ñ'oom na seineiⁿ ts'aⁿ ñ'eⁿndyo.

¹⁰ Ndo' tsjḡḡya: “¿Chiiu nnts'aayo Ta?” Quia jo' matsoom nḡḡⁿ: “Quicantya', cja' quii' tsjoom Damasco. Jo' jo' nndi' cha'tso ts'iaaⁿ na matsaⁿntjḡⁿya na nntsa'.”

¹¹ Seinchjaaⁿ'na' ja na jeeⁿ ndya' xuee chom'ñeeⁿ. Jo' chii nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyo cwe' ts'ḡḡ ty'et'uena chii tuaya Damasco.

¹² Jo' jo' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu Ananías. Jom ñequio na xcwee' ts'oom matseicanaaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Ndo' cha'tso nn'aⁿ judíos na m'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ tyotjeii'yana jom.

¹³ Tueⁿeⁿ na m'aaⁿya. Matsoom nḡḡⁿ: “'U re nn'aⁿya Saulo canty'ia'nnda'.” Ndo' majuu xjeⁿñeeⁿ teitquionnda'a, mana teitquioo'ñê nty'ia.

14 Tsotyeeⁿ nooⁿ: “Nquii Ty'ooots'om cwentaa welooya na ñet'om teiyo majnda sei-jndaa'ñê na 'u nljei' chiuu waa na l'ue ts'oom. 'U nnty'ia' nquii Jnaaⁿ tsaⁿ na tja jnaⁿ tseixmaⁿ, ndo' na nndi' ñ'oom na nntseineiⁿ njom'.

15 Ee nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿ'aⁿ ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ. Nntsu' ndaana cantyja na jnda nty'ia' jom ndo' na jnda jndi' ñ'oom na seineiⁿ njom'.

16 Quia jo' ¿jo' meindo' je'? Quicantya' ndo' cwits'oomndyu'. Caⁿ nnom Ta Jesús na catseiljoom'm 'u jnaⁿ na matsei'xmaⁿ.”

Matseineiⁿ Pablo na jñom Ty'ooots'om jom na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos

17 Tsoti Pablo:

—Quia na jnda jndyoolcwa'a ñjaa'ñê Jerusalén waa na tco'na' nooⁿ naquii' wats'om t'maⁿ xcwe na matseinaⁿya nnom Ty'ooots'om.

18 Nty'iaya Jesús. Matsoom nooⁿ: “Catseityua' calui' quii' tsjoomwaa ee xocandye nn'aⁿ ñ'oom na nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naⁿya.”

19 Quia jo' tsjooⁿ nnoom: “Nquieena, Ta, nquiuna na ja tyojoquia'a naquii' cha'tso lan'om 'naaⁿna. Nquiuna na tyocwjaa'a nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'e'ndyu' ndo' tyotiooⁿya joona w'aancjo.

20 Ndo' quia na jla'cuee' nn'aⁿ Esteban, ts'aⁿ na tyocwji'yuu'ñê cantyja 'naⁿ, ja ñ'aⁿya. Seijomndyoⁿ na cal'ana na ljo' jom, ndo' tyots'aa cwenta liaa na ñ'eeⁿ xjeⁿ na jla'cuee'na jom.”

21 Saa matso Ta Jesús nooⁿ: “Cja', ee tquia majñoⁿya 'u na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.”

Pablo m'aaⁿ l'o ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro

22 Tyotqueⁿ nn'aⁿ cwenta ñ'oom na tyotseineiⁿ Pablo, saa quia na tsoom ñ'oomwaa' taticandyetina. To'na tyolaxuaana. Tyoluena ndaaⁿ sondaro:

—Calacue'yo' tsaⁿm'aaⁿ ee tacatseixmaaⁿ na nncwanoom'm.

23 Jndeiⁿ tyola'xuaana. Tjeiⁿna liaana, tyola'caandyena joona' na jeeⁿ ndya' lioona. Ndo' tyotju'ndyeendyena ts'ojndaⁿ na ticuee' n'omna.

24 Jo' chii ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro saⁿntjoom na c'ooñ'om na ñ'eeⁿ Pablo naquii' w'aa yuu cwic'eeⁿna. Matsoom:

—Catja'yo' tsaⁿm'aaⁿ cha nntsoom ljo' s'aaⁿ ee ñe'caljeiⁿya chiuu na jeeⁿ jla'xuaa nn'aⁿ nacjoom'm.

25 Quia jo' jla'tyeⁿna jom na nntjaa'na jom. Saa tsoom nnom capeitaⁿ na meintyjee' jo' jo':

—¿Aa wanaaⁿ na nntja'yo' ts'aⁿ meiiⁿ na matseixmaaⁿ ts'aⁿ tsjoom Roma ndo' tyoowi-jndaa' jnaaⁿ'aⁿ?

26 Ndo' capeitaⁿ ñ'eeⁿ quia na jñeeⁿ ñ'oomwaa' tjaaⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ cha'tso sondaro. Matsoom nnom tsaⁿ ñ'eeⁿ:

—Catsa' cwenta na luaa' ñe'catsa' ñ'eⁿ tsaⁿm'aaⁿ ee tseixmaaⁿ ts'aⁿ tsjoom Roma.

27 Quia jo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro tjaaⁿ na m'aaⁿ Pablo. Matsoom:

—Catsu' nooⁿ ¿aa ts'aⁿ tsjoom Roma matsei'xmaⁿ?

Ndo' t'ooⁿ matsoom:

—Mayuu' na jo' ja.

28 Quia jo' tso ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro:

—Ja t'maaⁿ s'om tquiaya chii tseixmaⁿya ts'aⁿ tsjoom Roma.

Matso Pablo nnom:

—Saa ja cantyja na tuiindyⁿ tseixmaⁿya jo'.

29 Jo' chii sondaro na manntjaa' Pablo mana 'ndyena jom, tei'ndyona nacañom'm. Ndo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaana quia na jñeeⁿ na ts'aⁿ tsjoom Roma matseixmaⁿ Pablo ty'ueeⁿ ee nqueⁿ saⁿntjoom na cwityeⁿ ñe' tsaⁿ ñ'eeⁿ.

Pablo m'aaⁿ jo ndaaⁿ naⁿmaⁿ'naaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos

³⁰ Saa juu tsaⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro ñe'caljeiiⁿ chiuu na cwiqueⁿ nn'aⁿ judíos ñ'oom nacjoo' Pablo. Jo' chii teincoo cwiicheⁿ xuee sa'ntjoom na catjomndye ntyee na cwiluiitquiendye ñequio cha'tso naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Jnda chii seicanaaⁿaⁿ l'uaancjo na chu'tyeⁿñe Pablo, tjañ'oom tsaⁿñeeⁿ jo ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿñeeⁿ.

23

¹ Pablo nty'iaaⁿaⁿ ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Matsoom ndaana:

—Ja ntyjii, 'o re nn'aⁿya, cha'tso xuee na jnda jndyowana' ñequii'cheⁿ mats'aaya cantyja na matsei'noⁿa na maty'iomna' jo nnom Ty'o^ots'om.

² Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe, tsaⁿ na jndyu Ananías, sa'ntjoom nn'aⁿ na meintyjee' nacañoom' Pablo na catmeiiⁿna nda' 'ndyoo tsaⁿñeeⁿ.

³ Ndo' jo' matso Pablo nnom tyee'ñeeⁿ:

—Ty'o^ots'om nlco'weeⁿeⁿ 'u ee 'u ts'aⁿ na we waa mache'. 'U matsei'xmaⁿ na nncu'xeⁿ ja cha'xjeⁿ na matso ljeii na tqueⁿ Moisés saa matsu' na catjaa' nn'aⁿ ja meiiⁿ ljeii'ñeeⁿ matsona' na ticwanaaⁿ.

⁴ Ndo' nn'aⁿ na meintyjee' jo' jo' tyoluena nnom Pablo:

—¿Chiuu na matsei'neiⁿ ñ'oom na matseijnaaⁿna' tyee na cwiluiitquieñe na mandi'ntjom nnom Ty'o^ots'om?

⁵ Matso Pablo:

“'O re nn'aⁿya, ticaljeiia na jom tyee na cwiluiitquieñe. Ee mayuu' ñ'oom' Ty'o^ots'om na maxjeⁿ waa na jnda teiljeiina' matsona' na tintseineiⁿ ts'aⁿ ñ'oom na matseijnaaⁿna' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa nn'aⁿ tsjom'm.”

⁶ Pablo ntyjeeⁿ na we ndii' naⁿmaⁿn'iaaⁿ na matseineiⁿ ndaa. Nt'omndye joona cwilaxmaⁿna tmaaⁿ nn'aⁿ judíos na jndyu saduceos. Ndo' nt'omndye joona cwilaxmaⁿna tmaaⁿ fariseos. Jo' chii jndeiⁿ seineiⁿ, tsoom:

—'O re nn'aⁿya ja tseixmaⁿya fariseo. Mati tsotyā majo' jom. Saa 'o cwitu'xeⁿyo' ja cwe' nc'e na matseyu'a na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja.

⁷ Quia na jnda tsoom na nmeiiⁿ, jla'ntja'ndye nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ saduceos. Tati-catjoom' jla'neiⁿna.

⁸ Ee nn'aⁿ saduceos cwiluena xocatando'nnda' nn'aⁿ na jnda tja, meiⁿ ángel meiⁿ espíritu, tjaa'naⁿ. Saa nn'aⁿ fariseos cwilayu'na na m'aⁿ ángel, ndo' na m'aaⁿ espíritu ndo' na nntando'nnda' nn'aⁿ na jnda tja.

⁹ Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na tjomndye tacwaxua ndyueena na tyolantja'ndyena. Ndo' nt'om nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na laxmaⁿ nn'aⁿ fariseos tei'cantyjana, jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ tjaa jnaaⁿaⁿ coliuuyâ. Ndo' xeⁿ mayuu' na seineiⁿ cwii espíritu oo cwii ángel nnoom, quia jo' tantsaaya nacjoo' Ty'o^ots'om.

¹⁰ Jeeⁿ cwajndii tyolantja'ndyena hasta ty'ue ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro. Nty'iaaⁿaⁿ maxjeⁿ nla'cuae'na Pablo. Jo' chii sa'ntjoom na c'oocatjeii'ndye sondaro tsaⁿñeeⁿ naquii' luee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye, c'ooñ'omnda'na jom naquii' w'aa yuu cwic'eeⁿna.

¹¹ Quia na jnda teijaaⁿ teitquioo'ñe Ta Jesús nnom Pablo, matso nnoom:

—C'om't'maaⁿndyu' ts'om', ee cha'na jnda tjei'yuu'ndyu' cantyja 'naⁿya naquii' tsjoom Jerusalénwaa, malaa'ti' nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naⁿya tsjoom Roma.

Cantyja na cwiwijndaa' chiuu nla'cuae'na Pablo

¹² Teincoo cwiicheⁿ xuee nt'om nn'aⁿ judíos jla'jomndyena. Tqueⁿtyeⁿna cwii ñ'oom na w'ii nacjoona na tacwa'na tacwena ndaa hasta xeⁿ jnda jla'cuae'na Pablo.

¹³ Teinom wen'aaⁿ ts'aⁿ na tqueⁿtyeⁿ ñ'oomwaa' cjo'.

¹⁴ Ty'e naⁿñeeⁿ na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ judíos. Jluena ndaa naⁿñeeⁿ:

—Jâ jnda tquaⁿtyaaⁿyaⁿ ñ'oom na w'ii nacjooyâ na tacwaa'â hasta cue'jndyee Pablo nl'aayâ.

¹⁵ Ndo' je' je' 'o ñequio cha'tso naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ jaa nn'aⁿ judíos, cataⁿ'yo' nnom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro na 'io catseicwanoom tsaⁿ'ñeeⁿ na m'aⁿ'yo'. Cal'a'yo' na ndoo' na tcuuti ñe'cata'x'eendyo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Ndo' jâ m'aaⁿc'eendyo' na nlacuaa'â jom cwii tjocheⁿ na nlquie'ñ'omna jom na m'aⁿ'yo'.

¹⁶ Saa tyochjoo jnda yuscu tyjee Pablo jndii na ljo' nl'ana. Jo' chii tjaaⁿ w'aa yuu cwic'eeⁿ sondaro. Tjaqueⁿ'eⁿ seicañeeⁿ Pablo na ljo'.

¹⁷ Quia jo' Pablo t'maaⁿ cwii capeitaⁿ. Matsoom nnom:

—Cja'ñ'oom'ya' tyochjoom'aaⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa'yo' ee waa ñ'oom na nntsoom nnom tsaⁿ'ñeeⁿ.

¹⁸ Quia jo' capeitaⁿ'ñeeⁿ tjañ'oom tyochjoo yuu na m'aaⁿ nquii ts'aⁿ na cwiluiitquieñeti ndaana. Matsoom:

—Ñquii praso Pablo t'maaⁿ ja. Tcaaⁿ na candyoñ'oⁿ tyochjoom'aaⁿ na m'aaⁿ, ee waa na nntsoom njom'.

¹⁹ Quia jo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaana t'ueeⁿ ts'o tyochjoo, tjañ'oom juu yuu na ñe'wendyena. Tax'eeñe nnom, matsoom:

—¿Cwaaⁿ ñ'oom na ñe'catsu' nooⁿ?

²⁰ Quia jo' matso tyochjoo'ñeeⁿ:

—Nn'aⁿ judíos jnda t'maⁿna na ntaⁿna njom' na 'io nntseicwanom' Pablo na m'aⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿna. Nl'ana na ndoo' ñe'cata'x'eeti naⁿmaⁿn'iaaⁿ cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

²¹ Saa 'u tintseyu' na ljo' ee joona teinom wen'aaⁿndyena na m'aⁿc'eendyena na nla'cuee'na jom. Jnda ta'wi'ndye che'nquieena na tacwa'na ndo' tacwena hasta xjeⁿ na nla'cuee'cheⁿna jom. Je' macandaⁿ cwii meindoo'na xeⁿ chiuu nntsu' 'u.

²² Ndo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro seicoom'm 'ndyoo tyochjoo'ñeeⁿ na tintseineiⁿ nnom meiⁿcwii ts'aⁿ na jnda seicandii jom ñ'oomwaa'. Jnda chii jñoom tyochjoo'ñeeⁿ.

Cwilacwanomna Pablo na m'aaⁿ gobiernom Félix

²³ Quia jo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro t'maaⁿ we capeitaⁿ. Sa'ntjoom na cala'jndaa'ndyena we siaⁿnto sondaro na cwi'ooca' nc'ee' ñequio ndyeeⁿaaⁿ nchoo' qui sondaro na ntyjondye catso ndo' we siaⁿnto sondaro na cwileicho ncjo lantsa. Sa'ntjoom na ñjeeⁿ na teijaaⁿ nlui' naⁿ'ñeeⁿ na nnc'oona tsjoom Cesarea.

²⁴ Mati tsoom na calajndaa'ndyena quioo' na nncjaawa'ljoo Pablo, ndo' ya ya cal'ana cwenta jom cha mati ya nncueⁿ'eⁿ na m'aaⁿ Félix ts'aⁿ na m'aaⁿ gobiernom.

²⁵ Ndo' seiljeiⁿ cwii carta na 'ooñ'omna na m'aaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ.

²⁶ Matsona': "Ja Claudio Lisias matseicwanoⁿ na xmaⁿndyu' 'u ta gobiernom Félix.

²⁷ Tsaⁿs'am'aaⁿ t'ue nn'aⁿ judíos jom ndo' mawaa na nla'cuee'na jom. Saa quia na jndiia na jom matseixmaaⁿ ts'aⁿ tsjoom Roma jo' na saayâ ñ'eⁿ sondaro 'na'ya. Tjeii'ndyo jom luee naⁿ'ñeeⁿ.

²⁸ Ee l'ue ts'oⁿ na nleijndaa'ya chiuu na cwiqueⁿna ñ'oom nacjoom'm. Jo' chii yati tjoñ'oⁿ jom jo ndaaⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ naⁿ'ñeeⁿ.

²⁹ Ndo' ljeiya na cwe' cwiqueⁿtona ñ'oom nacjoom'm cantyja 'naaⁿ'ljeii na cwileiñ'om nquieena. Saa nchaa l'uu waa ljo' s'aaⁿ na tseixmaaⁿ na nncueeⁿ'eⁿ oo na nljoo'ñê w'aancjo.

³⁰ Saa jndiia na cwindooⁿ nn'aⁿ jom. Jo' chii matseicwanoⁿya jom na m'aaⁿ. Ndo' mati matsjooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na cwiqueⁿ ñ'oom nacjoom'm na c'oona na m'aaⁿ na cala'jndaa'ndyeyana ñ'oom'ñeeⁿ. Cwe' la'ti' waa na matsjooⁿ."

³¹ Ndo' sondaro'ñeeⁿ jla'candana ñ'oom na sa'ntjom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaana. Ty'eñ'omna Pablo natsjom hasta na tquiena tsjoom Antípatris.

³² Teincoo cwiicheⁿ xuee sondaro na cwi'ooca' nc'ee' ty'elcwee'na w'aa yuu cwic'eeⁿna. Ndo' sondaro na ntyjondye catso ty'eca'ndyena Pablo.

³³ Jnda na tquiena Cesarea, tquiana carta na ñ'omna nnom gobiernom ndo' tioona cwenta Pablo l'ooⁿ.

³⁴ Quia sei'naaⁿl gobiernom carta'ñeeⁿ, ta'x'eeⁿ 'ndyoo Pablo cwaaⁿ ts'ondaa jnaⁿ. Ndo' ljeiiⁿ na jnaⁿ tsaⁿñeeⁿ ts'ondaa Cilicia.

³⁵ Jo' chii matsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Quiejndyee nn'aⁿ na cwiqueⁿ ñ'oom cjo' quia jo' nndiia ñ'oom 'ndyo' ndo' nleijn-daa'ya.

Ndo' sa'ntjoom na cal'a sondaro cwenta tsaⁿñeeⁿ naquii' wats'iaaⁿ na jndo' Herodes na tuii.

24

Pablo matseineiⁿ cantyja 'naaⁿ nqueⁿ jo nnom Félix

¹ Xuee jnda 'om tjacue Ananías tsjoom Cesarea. Jom tyeen na cwiluiitquieñe. Mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos tsjoom Jerusalén ty'ena ñ'eⁿñê. Jnda na tquiena Cesarea ty'entyjaa'na gobiernom na ñe'quiiana jnaaⁿ Pablo. Mati Tértulo, ts'aⁿ na 'naaⁿti na nntseitjoom' ñ'oom, tjañ'eeⁿ ñ'eⁿndyena.

² Quia jo' tqueeⁿñe gobiernom Pablo. Jnda chii to' Tértulo tyoñequiaaⁿ jnaaⁿ Pablo. Tsoom nnom gobiernom:

—Cwe' cantyja na jndo' ts'om' 'u ta Félix cwic'aaⁿyâ na tjaa'naⁿ ntia' quii'ntaaⁿyâ. Ndo' t'maⁿ waa na matsei'jndaa'ndyu'ti' naquii' njoommeiiⁿ.

³ Jo' chii jâ cwila't'maaⁿndyô 'u. Ndo' ñequii'cheⁿ cwil'uuyâ na quianl'ua' cha'tso naya na mache'.

⁴ Saâ ticaⁿna' na jeeⁿ jndye ñ'oom nla'cachjuuyâ 'u. Macaⁿ'a cwii naya'ñeeⁿ njom' na catseit'maⁿ ts'om' na nndi' ljo' nl'uuyâ meiiⁿ na tiyo.

⁵ Jâ jnda jliuuyâ Pablom'aaⁿl jeeⁿcheⁿ ndya' tia ljo' mach'eeⁿ. Tia' macwjaa'ñê jâ nn'aⁿ judíos cha'waa tsjoomnancue. Ndo' majuutyeeⁿ cwiluiiñê xqueⁿ ñ'oom quii'ntaaⁿ ntmaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yuu' ñ'eⁿ ts'aⁿ na jnaⁿ tsjoom Nazaret.

⁶ Ñe'cjaachom nn'aⁿ na nchii judíos naquii' wats'om t'maⁿ 'naaⁿyâ. Ndo' na luaa' nnts'aaⁿ nntseits'iaaⁿñê juuna'. Jo' chii jâ t'uaayâ jom na ñe'catu'xaaⁿyâ jom ñequio ljeii na tqueⁿ Moisés na cwileiñ'ooⁿyâ.

⁷ Saâ tjacatii'ñe nguui Claudio Lisias, tsaⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro. Ndo' ñequio na jndei'na' tjacwjii'ñê Pablom'aaⁿl luaayâ.

⁸ Tsoom na jâ nn'aⁿ na cwiquaaⁿyâ ñ'oom nacjoo' tsaⁿm'aaⁿl quiiooyâ na m'aaⁿl. Quia jo' 'u nndaâ nncwax'e' nnom tsaⁿm'aaⁿl ndo' nljei' na mayuu' cha'tso ñ'oom na cwiquaaⁿyâ nacjoom'm.

⁹ Ndo' mati nn'aⁿ judíos na ñ'eeⁿna ñ'eⁿ Tértulo jla'jomndyena. Jluena na mayuu' na luaa' waa.

¹⁰ Quia jo' gobiernom s'oo l'ooⁿ na catseineiⁿ Pablo. Jo' chii t'o Pablo matsoom:

—Ntyjiiyaya 'u ta na jndye ndyu macu'xeⁿ ndyuua njoomyâ. Jo' chii t'maⁿya ts'ooⁿya na nnc'oya 'ndyo'.

¹¹ Ja cwe' jnda'ti canchoo'we xuee na tjowaa Jerusalén na tjocatseit'maaⁿlndyo Ty'oots'om, ndo' 'u ta nndaâ nljei' na mayuu' na ljo'.

¹² Ja meiⁿcwii tîcatseintja'ndyo ñ'eⁿ nn'aⁿ meiⁿ ticwjaa'ndyo tia' nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ meiⁿ naquii' lan'om nch'uu oo meiⁿquia joo naquii' tsjoom.

¹³ Jo' chii naⁿm'aⁿl xocalui'yuu' ñ'oom na cwiluena nacjoya.

¹⁴ Saâ xonquiu'nn'aⁿya 'u ta. Ja maxjeⁿ matseit'maaⁿlndyo Ty'oots'om na ty-ola't'maaⁿlndye weloya na ñet'om teiyo. M'aaⁿya na matseijomndyo majuu nato xco na

cwilue na^maⁿ na tachii jo'ndyo. Saa tiyuu' na tachii jo'ndyo ee matseyu'a cha'tso ljeii na tqeⁿ Moisés ñequio cha'tso ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

15 Ja ljo'waayu ntyjaa'ya ts'o^onya cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ na ntyjaa'ya n'om na^maⁿ. Ntyjaa'ya ts'o^onya na cha'tso nn'aⁿ na jnda tja nnta'ndo'nnda' meiiⁿ laxmaⁿ na nn'aⁿ na jnda jlui'ya oo meiiⁿ nn'aⁿ na waa jnaaⁿ.

16 Jo' chii maqueⁿndyo na ñequii'cheⁿ nnc'o^onya na tico'tiana' ntyjiiya jo nnom Ty'o^ots'om ndo' ticatseitjo^ondyo meiiⁿ nnom jom meiiⁿ jo ndaa nn'aⁿ.

17 'Je' jnda s'aa xuee na tacoca ndyuaa tsjomya Jerusalén. Jo' chii tjolcwa'a na ñe'quiaya cwentaa' Ty'o^ots'om ndo' mati na nnts'aaya naya nn'aⁿ ndyuaaya.

18 Majo' mats'aaya naquii' wats'om t'maⁿ. Jnda tqeⁿlju'ndyo cha'xjeⁿ costumbre na cwil'aayâ nnom Ty'o^ots'om. Nchii na jeeⁿ jndye nn'aⁿ m'aⁿ ñ'eⁿndyo ndo' meiiⁿ nchii c'uaa ndyueena na cwila'ntja'ndyena. Saa jnda na tqeⁿlju'ndyo cwanti nn'aⁿ judíos na jnaⁿ ndyuaa Asia jliuna ja jo' jo'.

19 Maty'iomna' na nquiee naⁿñeeⁿ quicaluena njom' xeⁿ na mayuu' waa ñ'oom na cwituee'na nacjoya.

20 Oo xeⁿ tinguio naⁿñeeⁿ quia jo' calue na^maⁿ ljo' waa na tis'a jliuna na s'aaya quia na tyom'aa'ya jo ndaa naⁿman'iaaⁿ cwentaa jâ nn'aⁿ judíos.

21 Macandâ cwii waa na c'uaa seinâ'ya quii'ntaaⁿ naⁿñeeⁿ. Tsjooya ndaana: “Meintyjaa'a jo ndaa'yo' xuee je' na cwitu'xeⁿyo' ja cwe' nc'e na matseyu'a na nta'ndo'nnda' nn'aⁿ xeⁿ jnda tja.”

22 Ndo' Félix mantyjiitcuuñê chiuu waa ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndyena cantyja 'naaⁿ Cristo. Jo' chii tîcatsein'oom'ñê nn'aⁿ na tqionquia jnaaⁿ Pablo. Matsoom:

—Quia na nncwjee' nquii Lisias, tsaⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro, nncwax'atya ñom cha nljeijndaa'ndyo ñ'oom na cwindu'yo'.

23 Ndo' jo' sa'ntjom Félix capeitaⁿ na cal'ana cwenta Pablo na cwe' nnc'oomjnaⁿyaaⁿ ndo' nchii na nla'cu'na na nnquiocajndoo' nc'iaaⁿaⁿ jom.

24 Tyoowijndyechen xuee matyjee'nnda' Félix ndi ñ'eⁿ scoom'm Drusila, ts'aⁿ judía. Tqueeⁿñê Pablo na ndyena nntseineiiⁿ cantyja na nntseyu' ts'aⁿ ñequio Jesucristo.

25 Quia jo' Pablo tyotseineiiⁿ na cats'aa ts'aⁿ cantyja na maty'iomyana' ndo' na tiñequiaañe ts'aⁿ na nnts'aaⁿ yuu na tis'a. Mati tyotseineiiⁿ na maxjeⁿ nncuee' xuee na nncu'xeⁿ Ty'o^ots'om nn'aⁿ. Quia na jndii Félix ñ'oommeiⁿ, ty'ueeⁿ. Mana tsoom nnom Pablo:

—Cja'nnda' je'. Nnty'iaa cwaaⁿ na nncju'naaⁿñena' ja, nlqueeⁿndyondnda'a 'u.

26 Mati macantyyaa' ts'om Félix na nntso Pablo nnoom aa xoquiñoom s'om cha nntseicandyaañê tsaⁿñeeⁿ. Jo' chii jndye ndii' tyoqueeⁿñê Pablo na tyola'neiⁿna.

27 Jnda teinom we chu na m'aaⁿ Pablo jo' jo' teijndyooñe gobiernom Félix, to'ñom Porcio Festo. Ndo' cwe' na jeeⁿ l'ue ts'om Félix na cala'tiuu nn'aⁿ judíos na jom ya ts'aⁿñê, ñeeⁿ Pablo na ndicwaⁿ m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ na praso.

25

Pablo matseineii' jo nnom Festo

1 Jndaⁿ ndyee xuee na mam'aaⁿ Festo ts'iaaⁿ quia jo' jlueeⁿeⁿ Cesarea tjaaⁿ Jerusalén.

2 Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ judíos ty'enquiiana jnaaⁿ Pablo nnom tsaⁿñeeⁿ.

3 Tyotaⁿ na na cats'aaⁿ cwii naya'ñeeⁿ na cjaacandyoo'ñe Pablo. Taⁿna na ljo' ee jnda jla'tiuuna na nndoona tsaⁿñeeⁿ nato na nla'cuee'na juu.

4 Saa Festo tinquiaaⁿ ñ'oom'm. Tsoom ndaana:

—Pablo maxjeⁿ m'aaⁿ praso Cesarea ndo' ja tajndye cwii tjo^o na nncjolcwa'a jo' jo'.

5 Jo' chii 'o nn'aⁿ na cwiluiitquiendyo' tsa'yo' Cesarea ñ'eⁿndyo. Jo' jo' ñe'quia'yo' jnaaⁿ tsaⁿñeeⁿ xeⁿ waa ljo' s'aaⁿ.

6 Ñe'ñeeⁿ ñe'qui xuee ljoo'ñe Festo Jerusalén. Jnda chii tjalcweeⁿeⁿ Cesarea. Teincoo cwiicheⁿ xuee tjawacatyeeⁿ yuu na maxjeⁿ quiwacatyeeⁿ na m'aaⁿ gobiernom. Sa'ntjoom na quioñ'omna Pablo.

7 Quia na jnda tyjee' Pablo, mam'aⁿ nn'aⁿ judíos na tquiona Cesarea na jnaⁿna Jerusalén. Ty'ela'candyoo'ndyena nacañom'm. Ndo' t'maⁿ jnaa'aⁿ tyol'ana saa ticalui'yuu' ñ'oom na cwiluena nacjoom'm.

8 Quia jo' tso Pablo na tiyuu' ñ'oom na cwiluena. Tsoom:

—Ja meiⁿchjoo tjaa na cotseitjoondyo meiⁿ na cjoo' ljeii na tqueⁿ Moisés na cwileiñ'ooⁿ já nn'aⁿ judíos, meiⁿ na cjoo' wats'om t'maⁿ, meiⁿ nnom tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma.

9 Saa Festo l'ue ts'oom na c'om nn'aⁿ judíos na ya ñ'oom ñ'eⁿñê. Jo' chii tsoom nnom Pablo:

—¿Aa ñe'cja' Jerusalén na jo' jo' nleijndaa'ya ñ'oom 'naⁿ na nncu'xaⁿya 'u?

10 Matso Pablo nnoom:

—Je' mameintyjaa'a jo njom' 'u ta yuu na maty'iomna' na nntu'xeⁿndyo ee 'u waa na matsei'xmaⁿ cantyja 'naaⁿ tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma. Ee nn'aⁿ judíos tjaa na cotseitjoondyo ndaana ndo' mantyji'ya' na ljo'.

11 Ja ñnequiaandyo na nnc'ioⁿ xeⁿ waa ljo' s'aa na maty'iomna' na c'ioⁿ na nntiooⁿya jnaⁿya. Saa tiyuu' ñ'oom na cwiqueⁿ naⁿm'aⁿ nacjoya. Jo' chii ticwanaaⁿ na ñnequiaa ts'aⁿ ja lueena. Ja macaⁿ'a na nquii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma nncu'xeⁿ ja.

12 Quia jo' seineiⁿ Festo ñequio naⁿtquie. Jnda chii tsoom nnom Pablo:

—Jnda tcaⁿ ñ'oom na tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma nncu'xeⁿ 'u. Jo' chii maxjeⁿ wja' na m'aaⁿ jom.

Matseineiⁿ Festo cantyja 'naaⁿ Pablo nnom Agripa

13 Jnda teinom cwantindyo xuee ndo' tuee' Agripa tsjoom Cesarea ñequio tyjeeⁿ Berenice. Ty'enquiana na xmaⁿñe Festo. Agripa'ñeeⁿ cwiluiiñê tsaⁿ na matsa'ntjom nn'aⁿ judíos.

14 Jndye xuee ljoo'ndyena jo' jo'. Jo' chii seineiⁿ Festo cantyja 'naaⁿ Pablo nnom Agripa'ñeeⁿ. Matsoom:

—Ljoo m'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na 'ndii Félix na praso juu.

15 Quia na tjoya Jerusalén, ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ judíos tyoñe'quiana jnaaⁿ'aⁿ nooⁿya. Tyotaⁿna na catsa'ntjoⁿya na cueeⁿ'eⁿ.

16 Saa tsjoo ndaana na tiquill'a nn'aⁿ romanos na cwe' nncue'to ts'aⁿ. Najndyee nntjomndye nn'aⁿ wats'iaaⁿ nluena ljo' s'aa ts'aⁿ. Ndo' mati nquii ts'aⁿ nntsoom ljo' s'aaⁿ.

17 Jo' chii quia na jnda tquie naⁿñeeⁿ ñjaaⁿ t'icatseyoo'ndyo. Teincoo cwiicheⁿ xuee mana tjowa'catyaⁿya yuu na maxjeⁿ quiwa'catyaⁿya na m'aaⁿya ts'iaaⁿ. Sa'ntjoⁿ na cjaacandyoo'ñe Pablo.

18 Seitiuuya aa nchii t'maⁿ jnaaⁿ'aⁿ. Saa quia na jlue naⁿñeeⁿ jnaaⁿ'aⁿ sei'noⁿ'a tiyuu' na waa ljo' s'aaⁿ.

19 Macanda cwila'ncjoo'ndyena ñ'eⁿñê cantyja ñ'oom na cwila't'maaⁿ'ndyena ndo' cantyja 'naaⁿ Jesús. Ee jnda tue' tsaⁿñeeⁿ saa Pablo matsoom na mawando'xco tsaⁿñeeⁿ.

20 Saa ja ticaljeii chiuu nnts'aayo na nntseijndaa'ndyo ñ'oom'ñeeⁿ. Jo' chii tax'aya 'ndyoo Pablo aa ya na wjaⁿ Jerusalén na jo' jo' nncu'xaⁿya jom cantyja 'naaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ.

21 Saa jom tcaaⁿ na nquii Augusto, tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, nncu'xeⁿ jom. Jo' chii sa'ntjoⁿya na caljoo'ñê na praso jom hasta xjeⁿ na ndaa njñoⁿya jom na m'aaⁿ tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿñeeⁿ.

22 Quia jo' matso Agripa nnom Festo:

—Mati ja ñe'candiiya na nntseineiⁿ.

Matso Festo nnoom:

—'Iocheⁿ nndi' nntseineiⁿ.

²³ Teincoo, quia ljo' Agripa ñequio Berenice tcewe'na liaa na jeeⁿ ndya' ya. Ty'ena na m'aaⁿ Festo. Ty'equie'na naquii' w'aa ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa sondaro ndo' ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom. Quia jo' saⁿntjom Festo na c'ooc'omna Pablo.

²⁴ Ndo' matso Festo:

—'U ta Agripa ñequio 'o na m'aⁿyo' ñjaaⁿ, macwinty'ia'yo' tsaⁿs'am'aaⁿ. Cha'tso nn'aⁿ judíos na m'aⁿ Jerusalén ndo' mati nn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ Cesarea cwiqueⁿna ñ'oom nacjoom'm. Jndei' ndyueena cwiluena na tseixmaaⁿ na cueeⁿeⁿ.

²⁵ Saa ja jnda ljeiya na tjaa ljo' mach'eeⁿ na tseixmaaⁿ na cueeⁿeⁿ. Ndo' jnda tcaaⁿ na nquii Augusto, tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, nncu'xeⁿ tsaⁿñeeⁿ jom. Jo' chii jnda seitiuuya na nntseicwanoⁿya jom na m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

²⁶ Saa tjaa'naⁿ jnaaⁿaⁿ na majndaa' na nntseiljeiya na m'aaⁿ ta tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿñeeⁿ. Jo' na jnda jndyoñ'oⁿya jom jo ndaa'yo', ndo' majndeiticheⁿ jo njom' 'u ta Agripa. L'ue ts'oⁿya na nncwaxe' nnoom. Aa nchii nleijndaa' jnaaⁿaⁿ na nntseiljeiya.

²⁷ Ee ja matsjoⁿ cwe' ts'iaaⁿndyo na nntseicwanoⁿya cwii praso ndo' ticatsjoⁿya chiuu waa jnaaⁿaⁿ.

26

Pablo ma'mooⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ nnom Agripa

¹ Quia jo' matso Agripa nnom Pablo:

—Wanaaⁿ na catseineiⁿ cantyja 'naⁿ.

Seintyja Pablo ts'oⁿ. Toⁿoⁿ na tyotseineiⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ.

² Matsoom:

—Mañequiaana' na neiⁿya, 'u rey Agripa, na nndi' ñ'oom 'ndyo nncⁿo xuee je'. Nntsjoⁿya cantyja na ntyjiiya na meiⁿchjoo tiyuu' ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ judíos nacjoya.

³ Ee 'u mantyjii'ya' cha'tso costumbre na cwil'aa jâ nn'aⁿ judíos ñequio cha'tso ñ'oom na tileicatjoom' m'maaⁿyâ. Jo' chii mats'aa ty'oo njom' na c'oom' na t'maⁿ ts'om' na nndi' ñ'oom na nntsjoⁿ.

Chiuu tyom'aaⁿ Pablo cwii tjoocheⁿ na nlcwe' ts'oom jnaaⁿaⁿ

⁴ Tsoti Pablo:

—Cha'tsondye nc'iaaya nn'aⁿ judíos manquiuyana chiuu na ñet'oⁿya quii'ntaaⁿna xjeⁿ na cachjoondyo ndyuaa tsjomya ndo' mati na ñet'oⁿya tsjoom Jerusalén.

⁵ Toom cwe' nla'tiuuna na nntjei'yuu'ndyena na mats'aⁿ fariseo ja ee jnda jaach'ee xuee manquiuna na ljo'. Manquiuna na mats'aa cha'na cwil'a nn'aⁿ fariseo'ñeeⁿ na cwila'candatina chiuu na t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

⁶ Je' m'aaⁿya ljoⁿ na nntu'xeⁿndyo cwe' ee ntyjiiyaya naquii' ts'oⁿya na nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ na jnda tjā. Ee luaa' ñ'oom na tso Ty'oⁿots'om ndaa welooyâ na ñet'om teiyo na nnts'aaⁿ. Ja ntyjaa'ya ts'oⁿya na nncue'ntyjo ñ'oom'ñeeⁿ.

⁷ Ndo' cha'tso na canchoo'we ntmaaⁿ nc'iaayâ nn'aⁿ Israel majo'ti ntyjaa'ya n'omna na nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ na jnda tjā. Jo' na tic'oomeintyjee'na na cwila't'maaⁿndyena Ty'oⁿots'om ñequio na xcwee' n'omna. Ndo' ja, nc'e na maluaa' ntyjaa'ya ts'oⁿya, 'u ta Agripa, jo' na jnda tqueⁿ nt'om nc'iaaya nn'aⁿ judíos ñ'oom nacjoya.

⁸ Ticatsona' na cwila'tiuu'yo' na tiyuu' na matseilcwinnda' Ty'oⁿots'om nn'aⁿ xeⁿ jnda tjā.

Ñetco'wi' Pablo nn'aⁿ na cwilayu'

⁹ Tsoti Pablo:

—Nncⁿo tyotseitiuuya na maxjeⁿ jndei'na' na nlcⁿoo'wi'a nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿ Jesús tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret.

¹⁰ Ndo' mayuu' na tcoo'wi'a nn'aⁿ naquii' tsjoom Jerusalén. Jndye nn'aⁿ na la'xmaⁿ cwentaa' Ty'oots'om tiooⁿya w'aancjo ñ'oom ndyuee ntyee na cwiluitquiendye. Ndo' mati seijomndyo na tja na ñ'eeⁿ.

¹¹ Jndye ndii' tyoco'wi'a nn'aⁿ cha'tso lan'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tyol'uee'ndyo chiuu nnts'aa cha catjeii'ndye nn'aⁿ cantyja na cwila'yu'. Mayuu'cheⁿ na seijmeiⁿ'na' ja hasta mati nt'omcheⁿ njoom na tquia tjo na tyoco'wi'a nn'aⁿ na cwila'yu'.

Matseineiⁿnda' Pablo na nlcwe' ts'oom jnaaⁿ'aⁿ

(Hch. 9:1-19; 22:6-16)

¹² Tsoti Pablo:

—Majo' ts'iaaⁿ na tjo tsjoom Damasco ñequio ljeii na tquia ntyee na cwiluitquiendye na mañequiaana' na jndoya ee ty'ioomna ts'iaaⁿ'ñeeⁿ ja.

¹³ 'U ta, wa'njooⁿya nato, ndo' cha'na quiajmeiⁿ' nty'iaaya chom na jnaⁿ'na' cañoom'luee na xueetina' nchiiti ñe'quoom'. Seixueena' ndiocheⁿ yuu m'aaⁿya ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyo.

¹⁴ Cha'tsondyô tquiaandyô nomtyuaa, ndo' jndiiaa na seineiⁿ ts'aⁿ nooⁿ ñequio ñ'oom hebreo. Matso: “Aa ndi' Saulo, ¿chuu na maco'wi' ja? 'U maco'wi'ndyu' cheⁿncu' cha'na matjom quioo'jndyo na mameiⁿ' ntsio' nnom ts'oom tã na ñ'eⁿ matseityuaa' ts'aⁿ juuyo'.”

¹⁵ Quia jo' tsjoo: “¿Ñeeⁿ 'u Ta?” Ndo' matsoom nooⁿ: “Ja Jesús tsaⁿ na maco'wi'.

¹⁶ Saa quicantja', cwintyje', ee ja jnda teitquioo'ndyo njom' na nnt'ioⁿ ts'iaaⁿ 'u na nndi'ntjom' nooⁿ. Nncwji'yuu'ndyu' ljo' na jnda nty'ia' je' ndo' mati na quia nnty'ia'ti' ja.

¹⁷ Nncwañoⁿ'a 'u ljo' na ñe'cal'a nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii judíos. Ee majñoⁿ'ya 'u na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

¹⁸ 'U nntei'jndei' na ñ'eeⁿ na nla'noⁿ'na cha tacal'ana yuu na tia ee jo' matseijomna' cha'cwijom mac'eⁿ ts'aⁿ yuu na jooⁿ'ñe. Saa nl'ana yuu na l'ue ts'om Ty'oots'om ee jo' matseijomna' cha'na mac'eⁿ ts'aⁿ yuu na xueeñe. Ndo' nnc'oomeintyjee'na na m'aⁿ'na nacje 'naaⁿ' Satanás, nnc'omna nacje 'naaⁿ' Ty'oots'om. Cantyja na nla'yu'na ñ'eⁿndyo jo' na nntseit'maⁿ ts'ooⁿ'ya jnaaⁿ'na ndo' maxjeⁿ matjom ndaana cha'xjeⁿ cwicandaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jnda lju' naquii' n'om.”

Pablo matseicanaqⁿ ñ'oom na tso Jesús nnoom

¹⁹ Tsoti Pablo:

—Jo' chii seicandaya, 'u rey Agripa, ñ'oom na tso Jesús quia na teitquioo'ñe nooⁿ.

²⁰ Najndyee seināⁿ'ya ndāⁿ nn'aⁿ tsjoom Damasco. Tsjoo na calcwe' n'omna jnaaⁿ'na, c'oontyjoⁿ na xaxeⁿ' Ty'oots'om. Mati tsjoo na cal'ana yuu na maty'iomyaⁿ' cha ca'moⁿ'na' na mayuu' na jnda lcwe' n'omna. Jnda jo' majo'ti seināⁿ'ya ndāⁿ nn'aⁿ Jerusalén ñequio cha'waa ts'ondaa Judea. Mati seināⁿ'ya ndāⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

²¹ Cwe' jnaaⁿ' na tyotseināⁿ'ya ñ'oommeiⁿ' jo' na t'ue nn'aⁿ judíos ja naquii' wats'om t'maⁿ na nla'cuee'na ja.

²² Saa mateijndei Ty'oots'om ja. Jo' chii hasta je' ndicwaⁿ mañequiaya ñ'oom ndāⁿ cha'tso nn'aⁿ meiiⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindye ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na tjaa ljo' coluiindye. Ñ'oom na matseināⁿ'ya meiⁿ'chjoo tjaa na matseicwaljoo'a ntyjati cha'xjeⁿ ñ'oom na tyoñequiaa Moisés ñequio profetas na jluena chiuu waa na quia nluui.

²³ Naⁿ'ñeeⁿ tyoluena na maxjeⁿ wi' nntjom Cristo, nquii na nncwji'n'maaⁿ'ñe nn'aⁿ. Nncueeⁿ'eⁿ ndo' nncwando'xcoom. Jom ts'oo najndyee na nncwando'xco na cha'tso nn'aⁿ na jnda tja. Cantyja na nncwando'xcoom m'moⁿ'na' ndāⁿ jã nn'aⁿ judíos ndo' ndāⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nchii judíos na nquii Cristo, tsaⁿ na nncwji'n'maaⁿ'ñe nn'aⁿ, jnda jndyo.

Pablo mal'uee'ñe chiuu ndāⁿ nnts'aaⁿ na nntseyu' Agripa

24 Xcwe na matseineiⁿ Pablo ñ'oommeiiⁿ ndo' majndeiiito t'õ Festo. Jndeiiseineiⁿ matsoom:

—Xqueⁿ 'u Pablo, matseintjeiⁿna', cwe' na jeeⁿ jndye sei'naⁿ, jo' na luaa' matjom'.

25 Saa tso Pablo:

—'U ta, ja tjaa'naⁿ na matsei'ndaa'na' xquaaⁿ. Matseitiuuyaya naquii' xquaaⁿ ndo' matseinaⁿya ñ'oom na mayuu'.

26 Luaa m'aaⁿ Agripa, ts'aⁿ na matsa'ntjom. Jom tcuu ntyjeeⁿ ñ'oommeiⁿ. Jo' chii ja ñequio na t'maⁿ ts'õõⁿ matseinaⁿya jo nnoom ee ntyjiiya na jom cha'tso ñ'oommeiⁿ mantyjeeⁿ cantyja na jnda tuii, ee nchii na tuii jo' na cwe' wanty'iuu'.

27 'U ta Agripa, ¿aa matsei'yu' ñ'oom na tyola'ljeii profetas? Ja ntyjii na matsei'yu' ñ'oom na tyolue naⁿñeeⁿ.

28 Matso Agripa nnoom:

—'U cwaaⁿti matsei'tiuu' na cwe' chjoowi' ñ'oom na jnda tsu' luaa', manntseyu'ya ja ñequio Cristo.

29 Matso Pablo nnom:

—Meiiⁿ na jndye oo meiiⁿ na tijndye ñ'oom na jnda jndi' tsjõõ ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na cwindye na matseinaⁿya, toom cwe' na nnts'aa Ty'õõts'om na nc'om'yo' cha'na m'aaⁿ ja cwe' na nchii na chu'tyeⁿndyo' cha'na chu'tyeⁿndyo' ja, saa na nlayu'yo' cha'xeⁿ na matseyu'a.

30 Jnda seineiⁿ Pablo ñ'oommeiⁿ teintyjee' rey'ñeeⁿ ñequio gobiernom, ñ'eⁿ Berenice, ñequio cha'tso nn'aⁿ na meindyuaandye ñ'eⁿndyena.

31 Jluina ch'eⁿ. Tyola'neiⁿ ntyjeena ndaana. Jluena:

—Tjaa ljo' s'aa tsaⁿm'aaⁿ na tseixmaaⁿ na nncueeⁿeⁿ oo na nljoo'ñê w'aancjo.

32 Tso Agripa nnom Festo:

—Nndaã na ndyaañe tsaⁿm'aaⁿ xeⁿ nchii na tcaaⁿ na nncu'xeⁿ naquii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma jom.

27

Pablo cwilacwanomna jom tsjoom Roma

1 Jla'tiuuna na njñoomna Pablo ndyuaa Italia. Jo' chii tioona cwenta jom ñequio nt'omcheⁿ praso l'õ capeitaⁿ na jndyu Julio, ts'aⁿ na matsa'ntjom cwii tmaaⁿ sondaro na jndyuna' Augusto. Ndo' ja Lucas, tjoñ'aⁿ ñ'eⁿ Pablo.

2 Saacuõõyâ w'aandaa. Ndo' tjañ'eⁿ Aristarco ñ'eⁿndyõ. Jom ts'aⁿ tsjoom Tesalónica ndyuaa Macedonia. Ndo' w'aandaa'ñeeⁿ jnaⁿna' tsjoom Adramitio na wjaana' njoom na m'aⁿ 'ndyoo ndaaluee ndyuaa Asia. Jnda tuõõyâ, mana saayâ.

3 Cwiicheⁿ xuee squiaayâ tsjoom Sidón. Ndo' Pablo, s'aa Julio na wi' ts'om jom. Tquiaa tsaⁿñeeⁿ ñ'oom' na nncjaacando'yaaⁿ nn'aⁿ na ya ñ'oom jom ñ'eⁿndye ndo' na nntei'x'leeyana jom.

4 Jnda chii saacuõõnndaã'â w'aandaa. Jnaaⁿyâ tsjoom Sidón. Saanquiandyõ nandyee' ndyuaaxeⁿncwe Chipre ee jo' jo' tijndeiiiti maqui'caljoo jndye sta w'aandaa cantyja na tsaayâ.

5 Saawi'nõõyâ ñ'eⁿ w'aandaa nacjee' ndyuaa Cilicia ñequio ndyuaa Panfilia. Squiaayâ tsjoom Mira ndyuaa Licia.

6 Jo' jo' ljeii capeitaⁿ w'aandaa na jnaⁿna' tsjoom Alejandría na wjaana' ndyuaa Italia. Tsoom na jo' cuõõyâ. Jo' chii tuõõyâ juuna'.

7 Jndye xuee nioom tyotsaayâ. Nc'uaa' chii saacatsquiaayâ ndyeyu yuu na waa tsjoom Gnido. Ndo' na taleicandaã nnts'aandyeyuuyâ na ndicwaⁿ maqui'caljoo jndye sta w'aandaa, jo' chii saanquiandyõ tei'nõõyâ ndyuaa Salmón, saawi'nõõyâ nacjee' ndyuaaxeⁿncwe Creta.

⁸ Jeeⁿ ndyaa' nc'uaa' saawi'n_{oo}nyâ nacañoom'wi' tyuaa'ñeeⁿ. Chii squiaayâ cwii joo na nndyoo' tsjoom Lasea na jndyuna' Buenos Puertos yuu na tjaquiee'ndii'ñe ndaaluee.

⁹ Jndye xuee t'_{oo}nyâ nato ñ'eⁿ w'aandaa nc'e na tis'a m'aaⁿ jndye. Ndo' je' jnda tue'ntyjo ncuee na teincuu' na cwii nncjaati w'aandaa ee jnda macwitsaaquiaa'â ncueesua'. Jo' chii Pablo seijn_{oo}n'om n'om nn'aⁿ.

¹⁰ Matsoom:

—Luua matsei'n_o'a 'o re, xeⁿ nntsaatyaya nntjoo'ya nata', ndo' t'maⁿ nntsuundy_o. Nchii macanda canchuu ñequio w'aandaa, saa mati ncjooya nncwjaaya.

¹¹ Saa capeitaⁿ seiyoom'm ñ'oom na tso ts'aⁿ na maleiñ'oom w'aandaa ñequio ts'aⁿ na 'naaⁿ juuna'. Ñ'oom na tso Pablo tîcatseiñ'oom'ñê.

¹² W'aandaa'ñeeⁿ meintyjee'na' yuu na maxjeⁿ cwi'oomeintyjee' l'aandaa. Saa ticuee'cheⁿ na ya na jo' jo' nncwintyjee'na' naquii' ncueesua'. Ndo' majndyendyetina cwiluena na tsaatsaatyayâ. Jluena aa nchii nnts'aana' na nntsquiacañ_{oo}nyâ yuu na cwi'oomeintyjee' l'aandaa tsjoom Fenice majuu ndyuaaxeⁿncwe Creta. Ee jo' jo' ya nljoo'ndyô ncueesua' ee tijndei mawinom jndye.

Jndei tîoo jndye ts'om ndaaluee

¹³ Jndyo jndye tijndei tijndei. Tjantquiena' w'aandaa jo ntyja na cwitsaayâ. Jo' chii jla'tiuuna na ya na nntsaayâ. Quia jo' xjo na majaacue quii' ndaaluee cha nncwintyjee'cheⁿ w'aandaa, jla'wena juuna'. Chii saayâ saawi'n_{oo}nyâ cañoom'wi' tyuaaxeⁿncwe Creta.

¹⁴ Tyoowijndye na saayâ ndo' tei'caljoo jndye t'maⁿ w'aandaa. Majuu ndyuaaxeⁿncwe Creta jna'na' jondo' cantyja na cwicalui' cancjuu ntquiee'.

¹⁵ Jndye'ñeeⁿ tjomñe w'aandaa. Tyotseilcwe'na' juuna'. Jo' chii 'ndyaatooyâ, cjaañ'oomto jndye juuna' yuu na ñe'cjaañ'oomna'.

¹⁶ Tei'n_{oo}nyâ cwii ndyuaaxeⁿncwe chjoo na jndyu Clauda. Jo' jo' ticuee'cheⁿ na jee'cheⁿ jndei m'aaⁿ jndye. Tyolajndaayâ ndo' juu xuljoo na tsaacantyaandyô, nc'uaa' chii jnda tuaa'â juuna' ts'om w'aandaa.

¹⁷ Jnda tuaa'â xuljoo ts'om w'aandaa jla'tyeⁿna w'aandaa ñequio l'uaa cha tintyuii'na'. Nquiaana xeⁿ nncjaac'_{oo}' w'aandaa cwii joo na jndyuna' Sirte yuu na jndye tei' ñjom. Jo' chii to'ñoomna liaa ntmeiⁿ na macwjaa'ñena' jndye ee ñe'cala'xjeeⁿndyena na jndei mantquie jndye w'aandaa. Jnda jo' 'ndyetona tjantquie jndye juuna'.

¹⁸ Teincoo cwiicheⁿ xuee ndicwaⁿ jndei maqui'caljoo jndye w'aandaa. Jo' chii to'na tyotjeii'na canchuu ts'omna'. Tyotuee'na joona' ts'om ndaaluee cha na nntseixjeeⁿñena' na jaa' w'aandaa.

¹⁹ Ndo' xuee jnda ndyee cha'tso l'_{oo} ts'iaaⁿ cwentaa' w'aandaa ncjooyâ tyotjeii'â joona' ñequio luaayâ, tyotuaa'â joona' ts'om ndaaluee.

²⁰ Jndye xuee taticanty'iaayâ ñe'quiom' meiⁿ cancjuu. Ndo' jeeⁿ ndya' jndei tyoqui'caljoo jndye t'maⁿ w'aandaa hasta tyolatiuuyâ tjaa chiuu cwii ya, maxjeⁿ nncwjaayâ.

²¹ Jnda jaach'ee xuee tacocwaa'â. Jo' chii teintyjee' Pablo quii'ntaaⁿ nn'aⁿ. Matsoom:

—'O re, yati xeⁿ cwe' jndye'yo' ñ'oom na tsjoo xjeⁿ na m'aaⁿya Creta na tinguiooya. Quia jo' xocatjoo'ya na nmeiiⁿ, ndo' meiiⁿ canchuu xocatsuuna'.

²² Saa je' matsjoo c'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' ee meiⁿcwiindy_o xocwjaaya macanda nquii w'aandaa nntsuuna'.

²³ Ee ja matseixmaⁿya cwentaa' Ty'_{oo}ts'om ndo' mandi'ntjoo'ya nnoom. Tsjom teincoo je' jñoom cwii ángel cwentaaⁿaⁿ na m'aaⁿya.

²⁴ Matso ángel'ñeeⁿ n_{oo}: “Tinc'oom' 'u Pablo na nquia' ee maxjeⁿ nncue' na m'aaⁿ tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma. Ndo' cantyja 'naⁿ 'u cha'tso nn'aⁿ na quio ñ'eⁿ, Ty'_{oo}ts'om nnts'aa na ticwjena.”

25 Jo' chii 'o re c'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' ee ja matseyu'a na nnts'aa Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ na tso ángel no^o.

26 Saa nncjaaju'yuuna' jaa cwii ndyuaaxeⁿncwe.

27 Teinom cha'na quin'oom xuee na tyotsaayâ chii squiaayâ ndaaluae Adria. Lomañjaaⁿ maju' jndye w'aandaa na wjaana'. Cha'na xcwe tsjom ndo' jla'noⁿ nn'aⁿ na cwileiñ'om w'aandaa na manndyoo' nntsquiaayâ yuu m'aaⁿ tyuaa.

28 Tuee'na 'naⁿ na nnty'iaana cwanti njoom naquii' ndaatioo ndo' jliuna njoom cha'na ntquiuu nc'aa. Ty'ety'etina chii jliuna njoom cha'na quin'oom nc'aa.

29 Nquiaana na nnqui'ljoo w'aandaa ljo'. Jo' chii tuee'na ñequiee xjo quii' ndaaluae na ñjoomna' jo ts'aaⁿ w'aandaa na nl'ana' na nncjaawintyjee'cheⁿna'. Jnda jo' ñequio na chjoo' n'omna cwii tyomeindo'tina na nleixuee.

30 Jnda jo' nn'aⁿ na cwileiñ'om w'aandaa jla'tiuuna na nlei'nomna. Jo' chii ty'ena sta w'aandaa. Cwe' l'ayana na ndoo' cwituee'na ncjo naquii' ndaaluae na nl'ana' na nncjaameintyje'cheⁿ w'aandaa. Saa tiyuu', ee xuljoo cwituee'na quii' ndaaluae na nlei'nomna.

31 Saa Pablo matsoom nnom capeitaⁿ ñequio sondaro 'naaⁿ:

—Xeⁿ naⁿm'aⁿ ticaljoo'ndye ts'om w'aandaa quia jo' 'o xocandaa nlui'n'maaⁿndyo' ñjaaⁿ.

32 Jo' chii tyjee sondaro ts'uaa na chu'tyeⁿ xuljoo. Mana 'ndyena na tjawjaana'.

33 Quia na jaawindyoo' nleixuee seineiⁿ Pablo ndaa nn'aⁿ na cwa'na. Matsoom:

—Je' jnda quin'oom xuee na m'aⁿ'yo' na chjoo' n'om'yo', tyoocwa'yo', ndo' tyoonda'yo'.

34 Jo' chii mats'aa ty'oo ndaa'yo' na nlcwa'yo' cha nnc'omjndei' n'om'yo' ee meiⁿcwiindyoo' xocwje'yo'. Cha'tsondyo' nlui'n'maaⁿndyo'.

35 Jnda tsoom na luaa' to'ñoom tyoo'. Tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'o^ots'om jo ndaa cha'tso naⁿñeeⁿ. Jnda jo' tyjeeⁿ juuna', to^oqⁿ na macwaaⁿaⁿ.

36 Ndo' na luaa' s'aaⁿ cha'tsondyena ty'omt'maaⁿndyena n'omna. Mati joona to'na tcwa'na.

37 Na cha'tsondyô na m'aaⁿyâ ts'om w'aandaa, we siaⁿto waljoo' ndyeeⁿaaⁿ nchoo' nqui nchoo' yomndyô.

38 Jnda na tjacjoona na tcwa'na, quia jo' tyotioomna canchuu lqueeⁿ trigo ts'om ndaaluae cha nntseixjeeⁿñena' na jaa' w'aandaa.

Tjac'oo' w'aandaa ndo' na tei'ndaa'na'

39 Quia na jnda teixuee, nn'aⁿ na cwileiñ'om w'aandaa tîcata'naaⁿna ndyuaa'ñeeⁿ. Saa jliuna cwii joo yuu na tjaquiee'ndii' na m'aaⁿ ndaaluae yuu ñequii' ts'otei'. Jla'tiuuna ya xeⁿ nndaⁿ nl'ana na nncjaaquiee' w'aandaa jo' jo'.

40 Quia jo' ncjo na tuee'na ts'om ndaaluae na nncjaawintyjee'cheⁿ w'aandaa, tyjena l'uaa na ñjoomna'. 'Ndyena ncjo'ñeeⁿ ts'om ndaaluae. Ndo' jla'cana'na n'oom pala' na jla'tyeⁿna ee joona' cwileil'uee'ndyena na wjaantquiena' w'aandaa. Ndo' jla'ntyjana liaa jo sta w'aandaa na macwjaa'ñena' jndye cha wjaantquiena' w'aandaa. Jnda chii to' w'aandaa na wjaana' jo yuu tjaquiee'ndii' na m'aaⁿ ndaaluae.

41 Saa squiaayâ cwii joo yuu cwitjom we tsei' ndaa. Mana tjac'oo' sta w'aandaa naquii' tei' yuu na cañjeiiⁿ m'aaⁿ ndaa. Mana taticandaa nntjeii'ndyena juuna'. Ndo' ts'aaⁿna' jnaⁿna' na tjatyuii' s'aa nmoⁿ t'maⁿ.

42 Quia jo' jla'tiuu sondaro na nla'cwjeena praso cha tinc'oota'ljoo' naⁿñeeⁿ na mana nlei'nomna.

43 Saa capeitaⁿ ñe'cwañom'm Pablo. Jo' chii tinquiaaⁿ na nla'cwjee sondaro praso. Ndo' praso na 'naaⁿ na nnta'ljoo' sa'ntjoom na joona najndyee catuee'ndyena ts'om ndaaluae, c'oota'ljoo'na cha nlquiena tyuaatcwii.

44 Ndo' nt'omcheⁿ c'oontyjonnye cjoo' lcaa' oo cjoo' lcaa'ntaⁿ na tyuii' w'aandaa. Jo' na cha'tsondyô ya squiaayâ tyuaatcwii.

28

'Naa' na tyoch'ee Pablo na tyom'aa' ndyuaaxe'ncwe Malta

¹ Jnda na jlui'n'maa'ndyô nawi'ñee' chii jliuuyâ na Malta jndyu ndyuaaxe'ncwe yuu squiaayâ.

² Nn'a' ndyuaa'ñee' l'ana na ya nn'a'ndyena ñ'e'ndyô. Jla'canaa'ndyena chom. Jluena na calawiindyô, ee jee' tei' ndo' jnda macwiwa'.

³ Pablo seixcwee' cwii saâ' n'oom teincwe. Ndo' quia na tiom joona' naquii' chom jlui'nom cwii catsuu na maleinomyo' chom. Mana t'uiyo' ts'o'o' tye'.

⁴ Ndo' nn'a' ndyuaa'ñee' quia na nty'iaana na tiñe'ca'ndiyo' ts'o'o' tyola'nei' che'nquieena ndaa' n'iaana. Jluena:

—Tsa'm'aa' ¿aa nchii maxje' ts'a' na ñeseicwjee nn'a' jom? Ee meii' na jlui'n'maa'ñê ts'om ndaaluee saâ' je' maxje' nntioom cantyja na tis'a' ñes'aa' nncuee'e'.

⁵ Saâ' Pablo seitei'ncwee'e' ts'o'o'. Mana tiñoeyo' naquii' chom. Tjaa na teinoom'm.

⁶ Na'ñee' tyomeindoo'na, jla'tiuuna na nncwjaa'ñena' tcoo' Pablo oo na mats'ia jo' cwe' nquiooñetoom mana nncuee'e'. Saâ' jnda tjawiquiuu' na meindoo'na, cwinty'iaana na tjaa na teinoom'm, jo' chii cwiche' ljo' jla'tiuuna. Jluena na jom cwii ty'oots'om.

⁷ Nndyoo' yuu tyolawindyô waa tyuaa cwentaa' ts'a' na cwiluiitquieeñeti tyuaaxe'ncwe'ñee'. Publio jndyu tsa'ñee'. Tsoom na caljoo'ndyoyaayâ wa'a'. Quia jo' ljoo'ndyô jo' jo' cwii ndyee xuee. Seiñ'oom'ñê jâ tquiaa' na tcwaa'â.

⁸ Ndo' seijomna' na wii' tsotyee'. Matseicona' juu ndo' mateii' ndaniom'. Tjantyyaa' Pablo tsa'ñee'. Seinei' nnom Ty'oots'om. Jnda chii tiom l'o'o' nacjoo' tsa'ñee', sein'maa' juu.

⁹ Jnda tuii na luaa', nt'omche' nn'a'wii ndyuaaxe'ncwe'ñee' ty'entyjaa'na Pablo, ndo' n'maa'na.

¹⁰ Jndye naya l'a na'ñee' jâ. Ndo' quia na saacuoyâ w'aandaa na macwitsaayâ, tqiana cha'tso' na' na nleil'uee'ndyô yoche' na cwitsaayâ.

Na tuee' Pablo tsjoom Roma

¹¹ Jnda teinom ndyee chi' na squiaayâ ndyuaaxe'ncwe'ñee' ndo' saacuoyâ w'aandaa'ñee'. Juuna' jna'na' tsjoom Alejandría, saâ' tjameintyjee'yana' ndyuaaxe'ncwe'ñee' cha'waa'ncueesua'. Juuna' ñoom'ndyoonnom Cástor ñequio Pólux.

¹² Saayâ squiaayâ tsjoom Siracusa yuu na cwi'oomeintyjee' l'aandaa. Jo' jo' ljoo'ndyoyaayâ cwii ndyee xuee.

¹³ Jluu'â jo' jo'. Saasaatyaayâ saawi'noo'yâ cañoom'wi' ndyuaa hasta xje' na squiaayâ tsjoom Regio. Teincoo cwiche' xuee jndyo jndye na jna'na' jo' ndo' cantyja na macalui' caxjuu ts'oom'naa'. Tjantquie jndye'ñee' w'aandaa jo' cantyja na cwitsaayâ. Ndo' xuee jnda we squiaayâ tsjoom Puteoli. Jo' jo' jluu'â w'aandaa na macanda.

¹⁴ Tsjoom'ñee' jliuuyâ nt'om nn'a' na cwila'yu'. Jlué na'ñee' na caljoo'ndyô ñ'e'ndyena cwii ntquiee' xuee. Jo' na ljoo'ndyô. Jnda chii saayâ tsjoom Roma.

¹⁵ Ndo' nn'a' na cwila'yu' tsjoom Roma, quia na jndyena na mañjomndyô nato, quia jo' nt'omndye joona tquiocatjomndyena jâ xje' tsjoom Foro de Apio ndo' nt'omndye joona tquiocatjomndye jâ cwii joo na jndyu Tres Tabernas. Jnda na nty'iaa' Pablo na'ñee' tquiaa' na quian'l'uaa' Ty'oots'om ndo' ty'oomt'maa'ñê ts'oom.

¹⁶ Quia na jnda squiaayâ tsjoom Roma, capeita' tquiaa' cwenta praso l'o' ts'a' na cwiluiitquiee' cantyja 'naa' sondaro. Saâ' Pablo tqiana na wandyo' nnc'oom ñequio cwii sondaro na nnts'aa' cwenta jom.

Pablo mañequiaa' ñ'oom' Ty'oots'om tsjoom Roma

17 Jnda ndyee xuee na squiaayâ, tqueeⁿ Pablo nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' lan'om cwentaa nn'aⁿ judíos tsjoom'ñeeⁿ. Quia na jnda tjomndyena seineiⁿ ndaana. Matsoom:

—O nn'aⁿya meiⁿchjoo tjaa ljo' s'aaya nacjoo nc'iaaya nn'aⁿ judíos, meiⁿ nacjoo' costumbre 'naaⁿ welooya na ñet'om teiyo. Saa meiⁿ na ljo' t'uena ja na praso tsjoom Jerusalén. Tioona ja luee nn'aⁿ romanos.

18 Ndo' naⁿñeeⁿ taⁿna na catsjoo nncō chiuu waa. Jnda jndyena ñ'oom'ñeeⁿ ñe'cala'candyaandyena ja ee jla'nōⁿna tjaa ljo' s'aa na tseixmaⁿ na c'io.

19 Saa tical'ue n'om nn'aⁿ judíos na ljo'. Jo' na jndei'na' s'aa ty'oo na nquii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoomwaañe nncu'xeeⁿ ja. Saa ja nchii na maquayⁿ ñ'oom nacjoo nn'aⁿ ndyuaa tsjomya na jndyoo ñjaaⁿ.

20 Tqueeⁿndyō 'o na nnty'iaaya 'o ndo' na nntseinaⁿya ñ'eⁿndyō'. Ee cantyja 'naaⁿ na matseyu'a na jnda jndyō nqueⁿ na ntyjaa' n'ōōⁿ jaa nn'aⁿ judíos na nncwji'n'maaⁿñe jaa, jo' na chu'tyeⁿndyō ñequio l'uaancjomeiⁿñe.

21 Quia jo' jluena nnoom:

—Jâ meiⁿcwii carta tyoocwjee' na m'aaⁿya na nnaⁿna' ts'ondaa Judea na matseineiⁿna' cantyja 'naⁿ. Ndo' mati nc'iaaya nn'aⁿ judíos na cwiquie ñjaaⁿ tjaa'naⁿ ñ'oom cotuee'na nacjo'.

22 Saa ñe'candyaayaayâ chiuu waa na matsei'nōⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom xco na cwilayu'yo' ee manquiuuyâ na cha'tso nn'aⁿ cwiluena na tis'a ñ'oom'ñeeⁿ.

23 Jo' chii jla'jndaa'ndyena cwaaⁿ cwii xuee na nntjomndyenda'na. Quia na tue'ntyjo xuee'ñeeⁿ jndyendye nn'aⁿ tjomndye yuu mac'eⁿ Pablo. Cwitsjoom toōⁿōⁿ tyotseineiⁿndaana hasta xjeⁿ na tmaaⁿcheⁿ. Tyotseineiⁿ cantyja na matsa'ntjom Ty'ōots'om. L'ue ts'oom na nla'nōⁿna cantyja 'naaⁿ Jesús. Jo' chii tjac'oomna' na seineiⁿ cantyja 'naaⁿ ljei na tqueⁿ Moisés ndo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tyola'ljei profetas.

24 Nt'om naⁿñeeⁿ jla'yuna ñ'oom na seineiⁿ, ndo' nt'om naⁿñeeⁿ t'icala'yu'na.

25 Ticatjoom' jla'tiuuna ñ'oom na jndyena. Jo' chii t'oom'ndyena. Saa tsojndyee Pablo cwii ñ'oom ndaana. Matsoom:

—Mayuu' ñ'oom na seijndō' Espíritu Santo ts'om profeta Isaías. Juu ñ'oom'ñeeⁿ seineiⁿndaawelooya na ñet'om teiyo.

26 Matsoom:

Cja' na m'aⁿ naⁿm'aⁿ. Catsu' ndaana:

Luaa matseicandii Ty'ōots'om 'o:

'O mayuu' ndyeyo' saa xocala'nōⁿyo'.

Ndo' mayuu' na nnty'ia'ndaawo' saa xoqueⁿyo' cwenta.

27 Ee jnda teiquie' n'om'yo'.

Jnda s'aana' ñ'eⁿndyō' cha'cwijom na candaa'yo'.

Ndo' jnda s'aana' cha'cwijom na nchjaaⁿyo'.

Jeeⁿ cachjoo cwila'nōⁿyo' cantyja 'naaⁿ Ty'ōots'om.

Jo' na matseijomna' 'o na ndoo' nchjaaⁿyo' ndo' na candaa'yo'.

Jo' chii xolcwe' n'om'yo' ndo' na luaa' waa xocatseit'maⁿ ts'ōōⁿya jnaⁿyo'.

28 Tsoti Pablo:

—Saa cala'nōⁿyo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'ōots'om na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ. Na je' xuee na cwii wjaana', nncjaa ñ'oomwaa na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos. Joona ndyena juuna'.

29 Jnda na tso Pablo ñ'oomwaa' mana t'oom'ndye nn'aⁿ judíos. Jndye ñ'oom cwityola'neiⁿ cheⁿnquieena ndaa nc'iaana.

30 Candaa' we chu ljoo'ñe Pablo cwii w'aa na cwe' tyotiomi'uaaⁿ na tyom'aaⁿyaaⁿ. Ndo' neiⁿ ts'oom cha'tso nn'aⁿ na tyo'oocajndoo' jom.

³¹ Tyoñequiaaⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjom Ty'o_ots'om ndo' tyo'm_ooⁿ cantyja 'naaⁿ Ta Jesucristo. T'maⁿ waa na tju'naaⁿñena' na tyotseineiⁿ. Meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ seitsaaⁿñe jom.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ Roma

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Roma

¹ Ja Pablo cwiluiindyō apóstol cwentaa' Jesucristo. Jom ty'ioom ts'iaaⁿ ja na matseixmaⁿya ts'aⁿ na majñom Ty'oōts'om jo ndaaⁿ nn'aⁿ na ñnequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ cantyja na macwji'n'maaⁿñê jooa.

² Matseicwanom Ty'oōts'om ñ'oom na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ. Tandyo xuee t'moōⁿ na ljo' nnts'aaⁿ ñequio ñ'omndyuee profetas. Jla'ljeiina ñ'oom'ñeeⁿ na lju' la'xmaⁿ'na'.

³ Juu ñ'oom naya'ñeeⁿ mat'uiina' cantyja 'naaⁿ' Jnaaⁿ, nquii Ta Jesucristo. Cantyja na ts'aⁿ jom, tuiñê tsjaaⁿ 'naaⁿ' rey David na jndyowicantyyoo'.

⁴ Jndaⁿ chii t'mōⁿ Espíritu Santo na Jnda Ty'oōts'om juu ndo' waa najndei. Teitquioo' naljo' ee jndaⁿ na tue' tando'xco quii'ntaaⁿ l'oo.

⁵ Ndo' cantyja 'naaⁿ' jom macandaya naya na matseixmaⁿ Ty'oōts'om na majñoom ja ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue. Ee l'ue ts'oom na meiⁿquiyuucheⁿ caliu nn'aⁿ na t'maⁿ waa na jndaⁿ s'aaⁿ, cha cala'yu'ya n'omna ndo' cala'candana jo nnoom.

⁶ Mati mañ'oomna' 'o, ee maqueeⁿ'ñê 'o na cala'xmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' Jesucristo.

⁷ Matseicwanoⁿ cartawaa na m'aⁿ' cha'tsondyo' 'o na candya' ts'om Ty'oōts'om na m'aⁿ'yo' Roma, na maqueeⁿ'ñê na cwiluiindyō' cwentaaⁿ'aⁿ. Nquii Tsotyaaⁿ Ty'oōts'om ñequio Ta Jesucristo quiana na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo ndaⁿna ñequio naya na laxmaⁿ'na.

Ñe'cjaacando' Pablo nn'aⁿ na cwila'yu' Roma

⁸ Najndyee nc'e Jesucristo, mañequiaya na quianl'uaa' Ty'oōts'omya cantyja 'naⁿ'yo'. Ee meiⁿyuucheⁿ na mawaya, ya ñ'oom cwila'neiⁿ nn'aⁿ cantyja na cwila'yu'ya ñ'om'yo' ñ'eⁿñê.

⁹ Manoom'm na mayu'a na ticjomeintyyaa'la na macaⁿ'a nnoom na cateijneiⁿ 'o. M'aaⁿya na xcwee' ts'oōⁿya na mand'iⁿtjōⁿya nnoom. Ndo' ñequi'cheⁿ matseinaⁿya ndaaⁿ nn'aⁿ ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ' Jnaaⁿ Jesucristo.

¹⁰ Ñequi'cheⁿ na macaⁿ'a nnom Ty'oōts'om cha xeⁿ na jom l'ue ts'oom nncue'ntyjo na nndaⁿ nncjocandōō'a 'o.

¹¹ Ee ntyjaa'ya ts'oōⁿya na nncua'cañōōⁿya na nnteijndeiya 'o ñequio ñ'oom' Ty'oōts'om cha nntsana'jnda'yo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

¹² Luaa' l'ue ts'oōⁿ cha juu na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê ñequio juu na matseyu'ya ts'oōⁿya tjoom' nnteijndeiina' 'o ndo' nnteijndeiina' ja.

¹³ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'oōts'om, l'ue ts'oōⁿ na caliu'yo' na jndye ndii' tyotseijndaa'ndyō na nncua'cañōōⁿya 'o, saa ñeseicu'na' ja. Luaa' waa na ñetqueⁿ ts'oōⁿ, cha cantyja 'naaⁿ' ts'iaaⁿ na nnts'aaya majndyeti nn'aⁿ nntioondye l'oōⁿ, ndo' mati 'o nntsaala'nōⁿ'ti'yo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha'xjeⁿ quiluii quii'ntaaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

¹⁴ Ee matseijomna' ja cha'cwijom cwii ts'aⁿ na t'maⁿ chujnaⁿ, tseixmaⁿya na ljo' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom griego, ndo' mati ndaaⁿ meiⁿquia nn'aⁿ na tjachuii' ñ'oom na cwila'neiⁿ. Oo ndaaⁿ nn'aⁿ na jndo' n'om cantyja 'naaⁿ' ljeii, ndo' mati ndaaⁿ nn'aⁿ na ticata'jnaaⁿ' ljeii.

¹⁵ Jo' chii jeeⁿ queeⁿ ts'oōⁿya na mati ñnequiaya ñ'oom na macwji'n'maaⁿñê Ty'oōts'om nn'aⁿ ndaaⁿ 'o quia na nncuaya na m'aⁿ'yo' Roma.

Waa najndei ñ'oom naya

¹⁶ Tijnaaⁿ'a cantyja 'naaⁿ' ñ'oom naya 'naaⁿ' Ty'oōts'om, ee juuna' cwiluiñena' najneiⁿ na macwji'n'maaⁿñê meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñ'oom naya'ñeeⁿ. Najndyee mach'eeⁿ na ljo' ñequio nn'aⁿ judíos ndo' mati ñequio meiⁿquia nn'aⁿ.

17 Juu ñ'oom naya'ñeeⁿ matseicandiina' chiuu mach'ee Ty'o^oots'om na maqueeⁿ jaa na tjaa jnaⁿ laxmaaⁿya jo nnoom nc'e na cwila'y^u'ya n'o^onya ñ'eⁿ Jesucristo. Ee waa ñ'oom'm na teiljeii na matsona' na ljo': "Nquii ts'aⁿ na maqueeⁿ Ty'o^oots'om na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ, catseyiyu'ya ts'om tsaⁿ'ñeeⁿ ñ'eⁿñê."

Cha'tsondye nn'aⁿ jnda'jla'tjoondyena

18 Ee xjeⁿ cañoom'lueecheⁿ matseicanooⁿ Ty'o^oots'om na matseiw'eeⁿ nacjoo nn'aⁿ na cwil'a cha'tso nnom na cwajndii ñequio natia. Na nmeiiⁿ cwil'ana, cwila'lcwe'na nt'om nn'aⁿ na ñe'caliu ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

19 Ee naquii' n'omna maxjeⁿ manquiuyana ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿ' Ty'o^oots'om ee manquiityeeⁿ jnda' t'mooⁿ chiuu matseixmaaⁿ ndaana.

20 Ee ljo' na titquioo' na matseixmaⁿ Ty'o^oots'om nnda^a nncwajnaaⁿ ts'aⁿ jo' quia na manty'iaa' cha'tso na s'aaⁿ. Ee xjeⁿ na tuiicheⁿ tsjoomnancue cwiwitquioo'ya na jom cwiluiñê Ty'o^oots'om ndo' cha'waa xuee waa na jneiⁿ. Jo' chii nn'aⁿ natia ljo' cwil'a xocanda^a nluena na tjaa'naⁿ jnaⁿ cachona, meiⁿ xocanda^a nta'ñoom'ndyena.

21 Ee meiiⁿ na cwila'noⁿ'na cantyja 'naaⁿ' Ty'o^oots'om saa maxjeⁿ ticala't'maaⁿ'ndyena jom cha'xjeⁿ na maca'na'. Meiⁿ na quianl'uaaⁿ'aⁿ tiñe'nquiiana. Ndo' joo ñ'oom na tyom'aaⁿ' n'omna cantyja 'naaⁿ' chiuu cwiluiñê jeeⁿ cwe' ts'iaaⁿ'ndyo jona'. Jo' chii s'aana' ntjeiⁿ naquii' n'omna, ndo' na ljo' cwiljo na jaaⁿ'ñe naquii' n'omna.

22 Meiiⁿ na cwiluena na la'xmaⁿ'na nn'aⁿ na jeeⁿ jndo' n'om, saa cwinooⁿ na cwe' ntjeiⁿ'ndyeta.

23 'Ndyena na cwila't'maaⁿ'ndyena Ty'o^oots'om na ticantycwii na wando' na m'aaⁿ yuu na jeeⁿ neiⁿ'ncoo'. To'yoona na cwila't'maaⁿ'ndyena ndyueenda^a nn'aⁿ na cwintycwii na ta'ndo', ñequio cantsaa ñequio quioo' na cwi'ooca' ñequio quioo' na tjaa'naⁿ nc'ee'.

24 Jo' chii 'ndiito Ty'o^oots'om na cal'atona meiⁿquia na ntjeiⁿ na ñe'cal'ana na cwajndii na queeⁿ n'om seiina na cantyja 'naaⁿ jona' ñel'ana cwii na jeeⁿ jnaaⁿ' ñequio ntyjeena.

25 Ticala'y^u'na ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿ' Ty'o^oots'om. Yacheⁿ jla'y^u'na ñ'oom na cwe' cantu. Ee tyola't'maaⁿ'ndyena 'naⁿ na s'aaⁿ nchii nqueⁿ na s'aaⁿ cha'tso nnom. Ndo' matsona' na ñequiicheⁿ cala't'maaⁿ'ndye nn'aⁿ jom cha'waati xuee. Cal'a cha'tsondye nn'aⁿ naljo'.

26 Macwe' nc'e jo' chii 'ndiito Ty'o^oots'om jona na cal'ana ljo' na mach'eena' nquiuna na ñe'cal'ana. Hasta yolcu tquiandyenda^a ntyjelcu ndo' nchii ljo' teincoondyena.

27 Ndo' mati naⁿnom nchii macanda cwe' ñequio yolcu tyom'aⁿna. Seijmeiⁿ'tina' jona na queeⁿ n'omna nc'iaana. Tyom'aⁿna meiiⁿ ñ'eⁿ ntyjenomna, ndo' nchii ljo' teincoondyena, cwii na jnaaⁿ'ticheⁿ. Ndo' na ljo' l'ana, tyota'wi'ndye cheⁿnquieena, tiomndyena ñequio seiina na ntjeiⁿ ljo' ñel'ana.

28 Ndo' nc'e na l'ayana na tsuu' n'omna Ty'o^oots'om, jo' chii mati 'ndiitoom na cal'atona meiⁿljo'cheⁿ natia na ñe'cal'ana.

29 M'aⁿna na cwil'ana cha'tso nnom na ticaty'iomyana'. Cha'na ts'aⁿ na cwe' m'aaⁿya ñ'eⁿ x'iaa', oo ts'aⁿ na ntjeiⁿ ljo' mach'ee ñ'eⁿ x'iaa' oo ts'aⁿ na matseiqueeⁿ ts'om 'naaⁿ' x'iaa', ts'aⁿ na ticatseiñ'oom'ñe yuu na maty'iomyana', ts'aⁿ na ta^a' ts'om x'iaa', ts'aⁿ na matseicwjee nn'aⁿ, ts'aⁿ na matseintja'ñe ñequio x'iaa', ts'aⁿ na manquiu'nn'aⁿ x'iaa', ts'aⁿ na matsei'ndaa' ts'om x'iaa', ts'aⁿ na cwe' matseineiⁿto chiuu waa ñ'oom na mandii cantyja 'naaⁿ' x'iaa',

30 ts'aⁿ na mation'oom x'iaa', ts'aⁿ na ticuee' ts'om Ty'o^oots'om, ts'aⁿ na wi'ñe ñequio x'iaa', ts'aⁿ na sañe scufne, ts'aⁿ na matseiwendyeñe cheⁿnquii, ts'aⁿ na matseijn-daa'ñexco natia, ts'aⁿ na ticatseit'maaⁿ'ñe nn'aⁿ na nda juu,

31 ts'aⁿ na tiñequiaañe na nntsei'noⁿ' yuu na ya oo yuu na tia, ts'aⁿ na meiiⁿ na ñ'oom 'ndyoo saa xocatseicanda, ts'aⁿ na ticajnda ntyjii ljo' cwitjoom nc'iaa', ts'aⁿ na tixocatseit'maⁿ ts'om x'iaa', ts'aⁿ na tic'oom na wi' ts'om nn'aⁿ,

³² jooa manquiujndaa'ndyena na jnda seijndaa'ñe Ty'oots'om na nntsuundye nn'aⁿ na nmeiiⁿ cwil'a, saa meiiⁿ na ljo', wjaana' na 'ool'ana na ljo', ndo' yacheⁿ ya nquiuna quia na cwinty'iaana na majo'ti cwil'a nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

2

Xcwe macu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ

¹ Cautyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ!, catsei'noⁿ! na tjaa'naⁿ yuu cowañoom'na' 'u, nts'oona' ñeeⁿ cwiluiindy^u!, maco'wi'ndyu' cheⁿnncu' quia na jeeⁿ matsu' na nt'omcheⁿ nn'aⁿ jeeⁿ tiann'aⁿndye ndo' majo'to ljo' na cwil'ana mache' 'u.

² Ee manquiuyaaya quia na nt'uiityeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ na cwil'a na nmeiiⁿ!, nncu'xeeⁿ jooa cantyjati na mayuu' na l'ana.

³ 'U na matseitiuu' na cats'aaⁿ na cat'uiina' nn'aⁿ na cwil'a na nmeiiⁿ!, ¿aa ndya' matseitiuu' na tixocat'uiina' 'u ndo' ljo'waayu mache' cha'xjeⁿ na ñeeⁿ?

⁴ Cwa ndya' canda^a ts'om' na ntso' na cajnda ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyu'. Jom na jeeⁿ t'maⁿ ts'oom ñ'eⁿndyu', ndo' waljoo'cheⁿ na wi' ts'oom 'u. ¿Aa ticatsei'noⁿ! na luaa' mach'eeⁿ cha cjaañ'oomna' 'u na calcwe' ts'om' jnaⁿ?

⁵ Saa 'u nchii jo' ñe'catsa', 'u maxjeⁿ quie' ts'om', tiñe'calcwe' ts'om'. Maty'iomna' cantyja 'naⁿ na matseit'ue'ya' na cat'uiina' 'u. Ee nncue'ntyjo xuee na nncu'xeⁿ Ty'oots'om cha'tso nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ na maty'iomyana'.

⁶ Maquialjo'cheⁿ manquiityeeⁿ ñequeiaaⁿ na ticwii cwii ts'aⁿ nncwantjom cantyjati na jnda ñes'aa.

⁷ Nda^a joo nn'aⁿ na cwijoo' n'om na cwil'a yuu na maty'iomyana' na cantyja 'naaⁿ jo' cwil'uee na nl'a yuu na matseit'maa'ñena' jom, ñequeiaaⁿ na nla'xmaⁿ na ticantycwii na cwita'ndo' añmaaⁿna.

⁸ Saa t'maⁿ waa na nntseiw'eeⁿ nn'aⁿ na ticatuee'ndyecje nnoom, na cwi'oo nacjoo' ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿaⁿ, na cwil'a cha'tso nnom natia.

⁹ Jeeⁿ t'maⁿ nawi' nntseiquioom nacjoo cha'tsondye nn'aⁿ na cwil'a natia ndo' t'maⁿ nntsei'ndaa'na' nquiuna. Najndyee nntjoom nn'aⁿ judíos na ljo', ndo' majo'ti nntjoom nn'aⁿ na nchii judíos.

¹⁰ Saa cha'tso nn'aⁿ na cwil'a yuu na ya, tjoom' nntseit'maaⁿñe Ty'oots'om jooa, nnts'aaⁿ na nluiit'maⁿndyena ndo' ñequeiaaⁿ na meiⁿcwii ñomtiuu tic'omna jo nnoom. Najndyee nnts'aaⁿ na ljo' ñequeo nn'aⁿ judíos, ndo' mati nn'aⁿ na nchii judíos.

¹¹ Ee Ty'oots'om nchii na nncjaañ'oom'ñe ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ, saa cwiicheⁿ tineiiⁿeⁿ.

¹² Cha'tso nn'aⁿ na nchii judíos na la'xmaⁿ jnaⁿ na tyoondye chiuu matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, maxjeⁿ nntsuundyena nc'e na jnda jla'tjoondyena cantyja 'naaⁿna' meiiⁿ tyoondyena juuna'. Ndo' cha'tso nn'aⁿ judíos na m'aⁿ nacje 'naaⁿ ljeii'ñeeⁿ na la'xmaⁿ jnaⁿ, majuuna' nnt'uiityeⁿna' jooa.

¹³ Ee cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, nchii nn'aⁿ na cwe' cwindye chiuu matsa'ntjom ljeii'ñeeⁿ maqueeⁿ jooa na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna, macandaⁿ nn'aⁿ na cwil'a chiuu na matsa'ntjomna'.

¹⁴ Saa nn'aⁿ na nchii judíos na ticuaa ljeii lueena na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Moisés, saa cwil'ana cha'xjeⁿ na ma'moⁿna' ndo' na ljo' nqueieena laxmaⁿna' cha'cwijom ljeii na maqueⁿna' xjeⁿ jooa.

¹⁵ Ee cantyja na cwil'a na ñeeⁿ cwit'mooⁿna na juu ljeii'ñeeⁿ teiljeiina' naquii' n'omna ee juu na m'aaⁿ n'omna ma'moⁿna' na ljo'. Juu jo' macwji'yuu'ñena' na manquiuna quia cwil'ana yuu na ya, ndo' yuu na tia.

¹⁶ Ee maxjeⁿ nleitquioo' na ljo' juu xuee na nncu'xeⁿ Ty'oots'om cha'tso na cwe' wanty'iuu' tyol'ana. Maty'ioom ts'iaaⁿ Jesucristo na cu'xeeⁿ nn'aⁿ cantyja na jla'tjoondyena cha'xjeⁿ ma'moⁿ ñ'oom naya na mañequiaya ndaaⁿ nn'aⁿ.

Nn'aⁿ judíos ndo' ljeii na tqueⁿ Moisés

17 'U je' na cwiluiindyu' ts'aⁿ judío. 'U quit'maⁿ ts'om' ljeii na tqueⁿ Moisés, ndo' macwji's'andyu' cheⁿncu' na tseixmaⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om.

18 Jndaa'ya ntyji' chiuu l'ue ts'oom. Ndo' ma'moⁿ ljeii'ñeeⁿ njom' cwaaⁿ na yati nncwjiindyu'.

19 Jndaa'ya ntyji' na ndaaⁿ nntsa' na nncja'chuundyu' nn'aⁿ na laxmaⁿ na nchjaaⁿ, ndo' na cwiluiindyu' chom na matseixueñena' ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ na jaaⁿñe.

20 'U matseitiuu' na jeeⁿ 'naⁿ na m'moⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na tijndo' n'om cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om ndo' na cwiluiindyu' cha'cwijom maestro 'naaⁿ nn'aⁿ na tijndye nquiu cantyja 'naaⁿaⁿ ee ñequio ljeii na matsa'ntjomna' na maleiñ'oom', waa ñ'oom na matsona' chiuu na nluii ndo' tseixmaⁿna' ñ'oom na mayuu'.

21 'U na ma'moⁿ ndaaⁿ nt'omcheⁿ, ¿chiuu na tiñe'ca'moⁿ njom' nncu'? Xeⁿ ma'moⁿ na tinch'uee ts'aⁿ, ¿chiuu na mach'uee'?

22 Xeⁿ ma'moⁿ na tinc'oomya ts'aⁿ ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, quia jo' ¿chiuu na majo' mache'? 'U na jndo' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a, quia jo' ¿chiuu na mach'uee' 'naⁿ na cwiñequia nn'aⁿ ndaaⁿ joona'?

23 Matseis'andyu' na maleiñ'oom' ljeii na tquiaa Ty'o^ots'om nnom Moisés, saaⁿ quia matsei'tjo^ondyu' jo nnom juuna', ¿aa nchii maju'cje' Ty'o^ots'om?

24 Ndo' na luaa', jeeⁿ xcwe ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii na matsona': "Nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindyena cwitio'ñ'oomna Ty'o^ots'om nc'e natia na cwil'a' lo nn'aⁿ judíos."

25 'Naaⁿ na cwiluii ntjaaⁿ yo'ndaa naⁿnom nda nn'aⁿ judíos jnda tseixmaⁿna' xeⁿ matseicanda' ljeii na tquiaa Ty'o^ots'om nnom Moisés. Saaⁿ xeⁿ matsei'tjo^ondyu' nnom ljeii'ñeeⁿ maty'iomna' cantyja 'naⁿ cha'cwijom na ticaluii 'naaⁿñeeⁿ 'u.

26 Ndo' ts'aⁿ na quich'ee cha'xjeⁿ matsa'ntjom ljeii'ñeeⁿ meiiⁿ tyooluii 'naaⁿñeeⁿ juu, naljo' mach'ee tsaⁿñeeⁿ matseijndaa'ñena' cantyja 'naaⁿaⁿ na cha'cwijom jndaⁿ tuii 'naaⁿñeeⁿ juu meiiⁿ ticaluii.

27 Juu ts'aⁿ na tyooluii 'naaⁿñeeⁿ, saaⁿ mach'ee chiuu t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ñequiaa jnaⁿ 'u ts'aⁿ judío ee meiiⁿ na waa ljeii'ñeeⁿ l'o', saaⁿ tyootseicanda' juuna' ndo' 'u ts'aⁿ na jndaⁿ tuii 'naaⁿ tjaaⁿ.

28 Ee nchii cwe' tsjaaⁿ na tuiiñe ts'aⁿ, jo' na cwiluiiñe judío, meiiⁿ nchii cwe' 'naaⁿ na cwil'ana ndana na naⁿnom.

29 Cwiwitquioo' na cwiluiiñe ts'aⁿ cwii judío quia na m'aaⁿ na xcwee' ts'om jo nnom Ty'o^ots'om. Juu 'naaⁿ na cwiluii tjaaⁿ ts'aⁿ matseicandaⁿñena' quia nquii Espíritu Santo maqueⁿ xcoom naquii' ts'om ts'aⁿ. Ts'aⁿ na luaa' matseixmaⁿ, mal'ueeⁿ yuu na nncjaawee' ntyjii Ty'o^ots'om ñ'eⁿñê, tints'aa meiiⁿ nn'aⁿ ticjaawee' nquiuna ñ'eⁿñê.

3

1 Quia jo' ¿aa waa yuu mateijndeitina' ts'aⁿ nc'e cwiluiiñê ts'aⁿ judío oo aa jndati cwiluiiñê nc'e na tuii 'naaⁿ tjaaⁿaⁿ?

2 Mayuu' na ljo'. Ndo' jndye nnom niom na cwit'moⁿna' na ljo'. Najndyee nc'e na tquiaa Ty'o^ots'om ñ'oom'm ndaⁿana.

3 Saaⁿ je' je', xeⁿ na nt'omndye naⁿñeeⁿ ticala'yuya n'omna, ¿aa jo' chii mati jom taxotseicanaⁿ ñ'oom' ñom?

4 Majndaa'ya na nchii ljo' ee jom mach'eeⁿ cantyja na maty'iomyana' meiiⁿ na cha'tso nn'aⁿ cwiluiindyena na cantundyena. Ee ñ'oom'm na teilejii matsona':

Ñequio ñ'om'ndyo' nleitquioo' na cwiluiindyu' na maty'iomyana'.

Meiⁿ xoca'moⁿna' na matsei'tjo^ondyu' quia cwilue nn'aⁿ na tixcwe mache'.

5 Saaⁿ xeⁿ joo na ticaty'iomyana' na cwil'aaya cwit'moⁿna' na Ty'o^ots'om cwiluiiñê na maty'iomyana', ¿chiuu nl'uuyooⁿya? ¿Aa nnts'aacheⁿna' na tixcwe ljo' mach'eeⁿ

quia na matseijndaa'ñê na nntioo^oya jnaa^oya? Matseinchu'a ñ'oommeiiⁿ cha'xjeⁿ na cwila'nchu' nn'aⁿ ñ'oom.

⁶ Saa meiⁿchjoo nchii ljo', ee xeⁿ Ty'o^oots'om tixcwe ljo' mach'eeⁿ quia jo' ¿chiiu nnts'aayom na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue?

⁷ Saa xeⁿ juu na cantu na matseixma^oya matseit'maaⁿñena' Ty'o^oots'om na cwiluiiñê na mayom'm, quia jo' ¿chiiu na macu'xeⁿna' ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ jnaⁿ?

⁸ Xeⁿ na luaa' waa quia jo' chiiu tical'aayaaya natia cha cantyja 'naaⁿ jo' cats'aana' yuu na ya, cha'xjeⁿ cantu na cwila'neiⁿ nt'om nn'aⁿ na cwilue na ljo' cwil'uuyâ. Maxjeⁿ maty'iomyana' na cat'uiityeⁿ Ty'o^oots'om naⁿñeeⁿ na nmeiiⁿ cwiluena.

Tjaa 'ñeeⁿ c'oom na tyootseitjooñê

⁹ Quia jo' jaa nn'aⁿ judíos, ¿aa waa cwii nnom na mach'eena' na yati cantyja 'naa^oya jo nnom Ty'o^oots'om, nchiiti nn'aⁿ na nchii judíos? Meiⁿchjoo nchii jo', ee jnda^o macwil'uuya na cha'tso nn'aⁿ m'aⁿna nacje 'naaⁿ jnaⁿ, meiiⁿ nn'aⁿ judíos, ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

¹⁰ Cha'xjeⁿ ñ'oom' Ty'o^oots'om na teiljeii na matsona':

Meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ juu c'oom na mach'ee na maty'iomyana'.

¹¹ Meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ c'oom na matsei'noⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'o^oots'om.

Tjaa 'neeⁿ juu na mal'ue jom.

¹² Cha'tsondyena jnda^o macwila'jomndyena nato na tis'a.

Tjaa yuu ndaa^o na nleil'uee'ñê joona.

Meiⁿcwiindy^e joona tic'oom na mach'ee yuu na ya, meiⁿcwii, meiⁿcwii.

¹³ Cantyja na cwila'neiⁿna ñ'oom cwajndii, matseijomna' joona cha'cwijom cwii tsei'tsuaa na ticatã' na maju'na' jndye c'ee.

Jeeⁿ yoo' ndyueena ñ'eⁿ cantu.

Ñ'oom wi' na cwila'neiⁿna matseijomna' cha'cwijom ndaa ndyuee canduu na wjeena'.

¹⁴ Ñequii'cheⁿ cwila'neiⁿna ñ'oom ntjeiⁿ nacjoo nc'iaana.

Ñ'oom na cwila'ndaa'na' naⁿñeeⁿ.

¹⁵ Cwii ñ'oom na tit'maⁿ saa nla'cuee'na x'iaana.

¹⁶ Meiⁿyuucheⁿ na cwiquiena, cwila'ndaa'na n'om nn'aⁿ, ndo' cwe' nc'e jnaaⁿ joona maco'wi'na' naⁿñeeⁿ.

¹⁷ Ndo' ticaliuna chiiu waa na nnc'oom ts'aⁿ na tjaa tia' ñ'eⁿ nn'aⁿ.

¹⁸ Meiⁿ cwe' tic'oom' n'omna na nnc'omna na nquiaana Ty'o^oots'om.

¹⁹ Jaa manquiuuya na tquiaa Ty'o^oots'om ljeii na matsã'ntjomna' na tqueⁿ Moisés ndaa jaa nn'aⁿ judíos. S'aaⁿ na ljo' cha catseicheⁿna' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ nacje 'naaⁿ ljeii'ñeeⁿ na ñe'catso na tjaa jnaaⁿ. Ee cantyja 'naaⁿ juuna' matseijndaa'ñê na cha'tsondye nn'aⁿ la'xmaⁿna jnaⁿ.

²⁰ Ee nchii nlqueⁿna' ts'aⁿ na tjaa jnaaⁿ jo nnom Ty'o^oots'om nc'e na mach'ee yuu na matsã'ntjom ljeii'ñeeⁿ. Ee juuna' ts'iaaⁿna' tomti na matseijndaa'ñena' na cwiluiindy^o nn'aⁿjnaⁿ jo nnoom.

Nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ nc'e na matseyu'ya ts'om

²¹ Saa je' jnda^o t'moⁿ Ty'o^oots'om chiiu ya yuu na tseixmaⁿ ts'aⁿ na tjaa jnaaⁿ jo nnoom, taxocwil'ue meiiⁿ na ñe'tseicandã ts'aⁿ ljeii na tquiaaⁿ nnom Moisés ñequio nt'om ñ'oom na tandyo xuee jla'ljeii profetas, cwit'mooⁿna' na ljo'.

²² Je' tomti matsã' Ty'o^oots'om nn'aⁿ na meiⁿcwii jnaⁿ tacola'xmaⁿna, quia na cwila'yuya n'omna ñ'eⁿ Jesucristo. Meiⁿ tyooch'eeⁿ na cwe' ñejndaa' nn'aⁿ na matseiiñ'oom'ñê.

²³ Ee cha'tsondyeñ'eⁿ nn'aⁿ tjom la'xmaⁿna jnaⁿ, ndo' meiⁿcwii ticuaa cantyja 'naaⁿna na nlquiena jo nnom Ty'o^oots'om na nncwji'n'maaⁿñê añmaaⁿna.

24 Saa nc'e naya na matseixmaaⁿ na cwe'yu cwicandaaya, jo' chii maqueeⁿ nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ laxmaⁿna jo nnoom. Mach'eeⁿ na ljo' nc'e tioml'ua Jesucristo jnaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ.

25 Tqueⁿ Ty'o^ots'om jom na cueeⁿen cwentaa jnaaⁿ jaa cha meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om ñ'eⁿñê matseicanduu'na' jnaaⁿ tsaⁿñeeⁿ. Laa'ti' seijndaa'ñe Ty'o^ots'om cha ca'moⁿna' na mach'eeⁿ yuu na maty'iomyana'. Ee teiyoticheⁿ cwii tjoocheⁿ na nncue'ntyjo xjeⁿ na nncue' Cristo, nc'e na m'aaⁿ niroomcheeⁿ, ticwjaa'ñê cwenta jnaaⁿ nn'aⁿ.

26 Maluaa' ma'moⁿna' je', na Ty'o^ots'om xcwe mach'eeⁿ quia na mañequiaaⁿ na caliu nn'aⁿ na matsaaⁿna' joona na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna jo nnoom, nc'e na cwila'yu'ya n'omna ñequio Jesús.

27 ¿Yuu waa je' na nnda^a nntseis'añe cheⁿnquii ts'aⁿ? Tquia jnda^a tquie'na' jo'. ¿Chiuu na ljo'? ¿Aa ee cwila'canda^andyo ljo' na matsaⁿntjom ljeii na tqueⁿ Moisés? Meiⁿchjoo nchii jo', tomti ee na cwila'yu'ya cwii n'ooⁿya ñequio Jesucristo.

28 Quia jo' cwiwitquiooⁿndyeyu na maqueⁿ Ty'o^ots'om ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ jo nnoom nc'e na matseyu'ya ts'om, meiⁿ ticwjaa'ñê cwenta aa matseicanda^a chiuu t'maⁿ ljeii'ñeeⁿ oo aa tyootseicanda^a juuna'.

29 Ndo' Ty'o^ots'om je', ¿aa ñequiicheⁿ m'aaⁿñê cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ judíos? ¿Aa nchii mati ñequio nn'aⁿ na nchii judíos? Mayuu' na ljo'.

30 Ee ñecwii Ty'o^ots'om m'aaⁿ na juu matsa' nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwii cola'xmaⁿ ee na cwila'yu'ya n'omna ñ'eⁿ Jesucristo. Ticwjaa'ñê cwenta aa jnda^a tuii 'naaⁿ tjaaⁿ ts'aⁿ oo aa tyooluii.

31 Quia jo', ¿aa nc'e na cwila'yu'ya n'ooⁿya ñ'eⁿ Jesucristo jo' chii mach'eena' na tjaa yuu cwil'ue ljeii na tqueⁿ Moisés? Meiⁿchjoo nchii jo', ee mañequio na cwila'yu'ya cwii n'ooⁿya ñ'eⁿ Jesucristo cwiitjei'yuu'ndyo na l'ue ljeii'ñeeⁿ.

4

Ñ'oom cantyja 'naaⁿ Abraham

1 Ndo' na luaa' waa, ¿cwaaⁿ cwii nnom na jnda^a tue'ntyjo s'aa weloo welooya Abraham cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'?

2 Ee xeⁿ mayuu' tqueⁿ Ty'o^ots'om jom na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaaⁿ cwe' ee cwii nnom na s'aaⁿ, nnda^a nntseis'añe cheⁿnqueⁿ, saaⁿ nchii cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om na nluui na ljo'.

3 Ee ¿ljo' matso ljeii 'naaⁿ Ty'o^ots'om cantyja 'naaⁿaⁿ? Matsona': "Tyotseyu'ya ts'om Abraham ñequio Ty'o^ots'om, ndo' na s'aaⁿ naljo', Ty'o^ots'om tqueⁿ jom na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaaⁿ."

4 Quia na mach'ee ts'aⁿ ts'iaaⁿ, s'om na nnjoml'uañê, nchii cwe' na macanaaⁿaⁿ jo', macoñoom ee jnda^a tantjoom.

5 Saa nchii cantyja ljo' na mach'ee ts'aⁿ, jo' chii maqueⁿ Ty'o^ots'om juu na cwiluiiñe na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ. Maqueeⁿ nn'aⁿjnaⁿ na tjaa jnaⁿ cwicalaxmaⁿna nc'e na cwilayu'ya n'omna ñ'eⁿ Cristo.

6 Nquii David, seineiⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ. Tsoom na t'maⁿ mañequiaana' na neiiⁿ cwii ts'aⁿjnaⁿ quia maqueⁿ Ty'o^ots'om jom na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ, meiⁿ ticwjaa'ñê cwenta cantyja na mach'ee.

7 Tsoom:

Jeeⁿ neiiⁿ nn'aⁿ na cha'tso jnaaⁿna jnda^a seit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om, ndo' jnda^a seicanoom'm joona'.

8 Jeeⁿ neiiⁿ ts'aⁿ na tajom catso Ty'o^ots'om na chujnaⁿti nnoom.

9 Quia jo' juu na luaa' matsona' nnc'om ts'aⁿ na neiiⁿeⁿ ¿aa cwe' tomti ncjoo nn'aⁿ judíos cwicandaaya jo' oo aa mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ? Ee jnda^a l'uuya quia na seiyyu'ya ts'om Abraham ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, xjeⁿñeeⁿ tqueⁿ jom na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ.

10 ¿Ljo' xjeⁿ tqueⁿ Ty'o^ots'om jom na ljo'? ¿Aa quia jndaⁿ na s'aañe cheⁿnqueⁿ 'naaⁿ na seicatooⁿ na cwil'aa jaa nn'aⁿ judíos ndaaya na naⁿnom, oo aa xjeⁿ na tyooch'eeⁿ na ljo'? Tuii na ljo' xjeⁿ na tyooch'eeⁿ 'naaⁿñeeⁿ.

11 Jndaⁿquia chii saⁿntjom Ty'o^ots'om jom na cats'aañe cheⁿnqueⁿ 'naaⁿ tjaaⁿaⁿ. Juu 'naaⁿñeeⁿ ma'moⁿna' na jndaⁿ tqueⁿ Ty'o^ots'om jom na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ jo nnom nc'e na matseyu'ya ts'oom ñ'eⁿñe. Quia ljo'cheⁿ tso Ty'o^ots'om nnoom na nntseixmaaⁿ tsotye cha'tsondye nn'aⁿ na cwilayu' ñ'eⁿñe meiiⁿ ticaluii 'naaⁿ joona. Ndo' nc'e na cwila'yu'ya n'omna ñ'eⁿñe, jo' na maqueⁿ joona na ticala'xmaⁿna jnaⁿ.

12 Mayuu' cwiluiiñe Abraham tsotye nn'aⁿ na jndaⁿ tuii 'naaⁿ ntjaaⁿna, saaⁿ nchii macandaⁿ cwiluiiñe na ljo' ndaaⁿ nn'aⁿ na jndaⁿ tuii 'naaⁿ ntjaaⁿ xeⁿ nchii mati ndaaⁿ nn'aⁿ na majo'ti cwila'yu'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ na s'aaⁿ cwitjo^ocheⁿ na s'aaⁿ 'naaⁿ nqueⁿ.

Seicandaⁿñe Ty'o^ots'om ñ'oom'm nnon Abraham nc'e na tyotseyu'ya ts'om ñ'eⁿñe

13 Ee nnom Abraham ñequio tsjaaⁿ 'naaⁿaⁿ na jndyowicantyjoo' tso Ty'o^ots'om ñ'oom na nnts'aaⁿ na ndaana tsjoomnancue. Nchii cwe' nc'e na seicandaⁿñe Abraham ljeii na matsaⁿntjomna', jo' na tso Ty'o^ots'om na nnts'aaⁿ na ljo', saaⁿ nc'e seiyu'ya ts'om ñ'eⁿñe, jo' na tqueⁿ jom na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ.

14 Ee xeⁿ na mayuu' na joo nn'aⁿ na cwila'candaⁿ ljeii na tquiaa Ty'o^ots'om nnom Moisés ndaana tsjoomnancue, quia jo' cwe' ts'iaaⁿndyo na cwila'yu'ya n'omna, ndo' mati juu ñ'oom na tsoom nnom Abraham na nnts'aaⁿ jndaⁿ tyuii'na'.

15 Ee ljeii na tquiaa Ty'o^ots'om nnom Moisés, matseijndaa'ñena' na nnt'ueeⁿ nn'aⁿ. Macandaⁿ xeⁿ ticuaa ljeiiñeeⁿ ndaana, quia jo' xocatsona' na cwila'tjo^ondyena nnomna'.

16 Jo' chii ñ'oom na tju' Ty'o^ots'om nacjoom'm na nnts'aaⁿ ñequio Abraham waana' jo ndaaⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ 'naaⁿaⁿ na jndyowicantyjoo'. Ñ'oom na tsoom na nnts'aaⁿ na ljo', cwiluiiñena' cwii naya na cwe'yu jnaaⁿaⁿ ee na seiyu'ya ts'oom ñ'eⁿñe. Jo' chii ñ'oom'ñeeⁿ nchii macandaⁿ cwentaa nn'aⁿ na cwi'oontyjoⁿ chiuu matsaⁿntjom ljeii, xeⁿ nchii mati cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu'ya n'omna cha'xjeⁿ na tyotseyu' cwii ts'om jom. Luaa' waa na maqueⁿna' Abraham na cwiluiiñe tsotyaaya na cha'tsondyo

17 jo nnom Ty'o^ots'om na ñ'eⁿ seiyoom'm. Mañejuuti na mañequiaa na cwitando'xco l'oo, ndo' mach'ee na cuaa 'naⁿ na tijoom ñetuaa. Luaa' matseicandaⁿñena' cha'xjeⁿ matso ñ'oom'm na teiljeii na matsona': “Ja maquiaⁿya 'u na cwiluiindyu' tsotye cha'tsondye nn'aⁿ.”

18 Ndo' meiiⁿ na tjaa'naⁿ cwii nnom na m'moⁿna' na juu ñ'oom na tso Ty'o^ots'om nnom Abraham na nnts'aaⁿ nntseicandaⁿñena', saaⁿ tyotseyoom'm ndo' tyocantyjaa' ts'oom na nluii cha'xjeⁿ na tso nnoom. Ndo' na ljo' tue'ntyjoⁿ na cwiluiiñe tsotye jndyendye nn'aⁿ cha'xjeⁿ ñ'oom na tso Ty'o^ots'om nnoom: “Maluaa' nncue'ntyjoⁿ na jndye nncjaawicantyjoo' tsjaaⁿ 'naⁿ.”

19 Meiiⁿ na manndyoo' ndaaⁿ cwii sianto chuu' Abraham, ndo' ntyjeeⁿ na manndyoo' na nncwjena ñequio scoom'm Sara ndo' jeeⁿ jndaⁿ tquiendyena na nnc'oomya ndana, saaⁿ maxjeⁿ ticantycwii na tyotseyu'ya cwii ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^ots'om.

20 Tícats'aana' na we waa nnc'oom' ts'om Abraham meiiⁿ na n'ñeeⁿ na ntyjaa' ts'oom ñ'oom na tso Ty'o^ots'om na nnts'aa. Yacheⁿ tyotseyu'ya ts'oom ndo' tyocantyjaa' ts'oom juu ndo' tyotseit'maaⁿñe juu,

21 ee majndaa'ya ntyjeeⁿ na Ty'o^ots'om waa najndeii na nntseicandaⁿñe ñ'oom'ndyoo.

22 Ndo' nc'e na tyotseyu'ya ts'oom, jo' chii tqueⁿ Ty'o^ots'om jom na cwiluiiñe na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaaⁿ.

23 Ndo' juu ñ'oom na teiljeii na tqueⁿ Ty'o^ots'om juu na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaⁿ nc'e na tyotseyu'ya ts'om, nchii macandaⁿ waana' cantyja 'naaⁿ Abraham.

24 Mati teiljeiina' cwentaa jaa. Ee na cwila'yuy'a n'oo^{ny}a ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, jo' chii mati jaa maw'ana' na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaa^{ny}a, ee na cwila'yuu'a ñ'eⁿ nqueⁿ na s'aaⁿ na tando'xco Jesús jnda na tue', nquii na cwiluiiñe na matsaⁿntjom jaa,

25 manquiti tsaⁿ na tquia nn'aⁿ cwenta na cue' cwentaa' jnaa^{ny}a ndo' na tquiaaⁿ na tando'xco cha nncwji'n'maaⁿñe jaa.

5

Tjaa jnaⁿ cwicola'xmaa^{ny}a

1 Jo' chii nc'e na jnda tqueⁿna' na cwiluiindy^o nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicolaxmaa^{ny}a nc'e na cwila'yuy'a n'oo^{ny}a ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, jnda ljoya ts'om Ty'o^ots'om ñ'eⁿndy^o nc'e nquii Jesucristo na cwiluiiñe na matsaⁿntjom jaa.

2 Macantyja 'naaⁿ jom, jo' na macwjaa'ñena' jaa naquii' nayawaañe na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om na cwicalui'n'maaⁿndye nn'aⁿ, na cwila'yuy'a n'om ñ'eⁿñê. Ndo' tyeⁿ m'aa^{ny}a naquii' ñ'oomwaa' ndo' mañequiaana' na jeeⁿ neii^{ny}a, ee ntyjaa'y'a n'oo^{ny}a na nla'jomndy^o na matseit'maaⁿñena' Ty'o^ots'om.

3 Ndo' nchii macanda jo', mati mañequiaana' na neii^{ny}a naquii' nawi' na cwitjoo^{ny}a. Ee nquiuuya na joo nawi'ñeeⁿ 'oon'omna' jaa na c'oo^{ny}a na t'maⁿ n'ooⁿ.

4 Ndo' juu na m'aa^{ny}a na t'maⁿ n'oo^{ny}a mach'eená' na cwinaⁿndy^o quia cwiwinoo^{ny}a nawi', ndo' juu na cwinaⁿndy^o mañequiaana' na tyeⁿ cwicantyjaa' n'oo^{ny}a Ty'o^ots'om.

5 Ndo' juu na cwicantyjaa'y'a n'oo^{ny}a Ty'o^ots'om, tacats'aana' nquiuuya na cwe' ts'iaaⁿndy^o jo', ee jnda seicattoo' Ty'o^ots'om naquii' n'oo^{ny}a ñequio juu na candya' ts'oom jaa ee jnda tquiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'oo^{ny}a.

6 Juu xjeⁿ na ñet'oo^{ny}a na tjaa chiuuya na nl'aaya na nntjei'n'maaⁿndy^o cheⁿncjoo, majuuto xjeⁿñeeⁿ tquiaañe Cristo na cueeⁿeⁿ cwentaa jaa nn'aⁿ na tia nn'aⁿndy^o.

7 Jeeⁿ jndei'na' na ñequiaañe ts'aⁿ na cue' cwentaa' x'iaa' meiiⁿ cwiluiiñe tsaⁿñeeⁿ ts'aⁿ na mach'ee na maty'iomyaⁿá'. Saa nnda^á nnts'aana' na m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na nljoya ts'om na cue' cwentaa' cwii ts'aⁿ na mayuu'cheⁿ ya ts'aⁿñe.

8 Saa Ty'o^ots'om ma'mooⁿ na candya' ts'oom jaa, ee xjeⁿ na ndicwaⁿ cwiluiindy^o nn'aⁿjnaⁿ jñoom Cristo na cue' cwentaaya.

9 Je' je' na jnda tue' Cristo, jnda tqueⁿna' jaa na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaa^{ny}a jo nnom Ty'o^ots'om, jo' chii cantyja 'naaⁿ Cristo, majndaa'y'a na taxocat'uiina' jaa quia na nncu'xeⁿ Ty'o^ots'om nn'aⁿ xuee na macanda.

10 Ee xeⁿ juu xjeⁿ na ñet'ooⁿ ndiaa'ndy^o ñ'eⁿ Ty'o^ots'om tqueeⁿ jaa na cwiljoya ts'oom ñ'eⁿndy^o nc'e na tue' Jnaaⁿ, majndeiticheⁿ je' na nlui'n'maaⁿndy^o nc'e na wanoom'm.

11 Ndo' nchii macanda jo', xeⁿ nchii mati mañequiaana' na jeeⁿ neii^{ny}a na matseitjoom'na' jaa ñ'eⁿ Ty'o^ots'om nc'e Taya Jesucristo jo' na cwiljoya ts'om Ty'o^ots'om ñ'eⁿndy^o.

Xuii' cantyja 'naaⁿ Adán ñequio Cristo

12 Luaa waa cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Jnaaⁿ cwii ts'aⁿ, jo' na jndyoquiee' jnaⁿ tsjoomnancue ndo' jnaaⁿ jnaⁿñeeⁿ jo' na cwiwje nn'aⁿ ndo' na cwiwje nn'aⁿ, luaa' ty'oomna' cha'tsondye nn'aⁿ ee cha'tsondyena laxmaⁿna jnaⁿ.

13 Cwitjoocheⁿ na nncuaa ljeii na matsaⁿntjomna', maxjeⁿ cwila'tjooⁿndye nn'aⁿ jo nnom Ty'o^ots'om, saa tîcatsoom na waa jnaaⁿ ts'aⁿ quia na tjaa'naⁿ ljeii na maqueⁿna' xjeⁿ.

14 Saa meiiⁿ na ljo', xjeⁿ na t'oomcheⁿ Adán hasta xjeⁿ na t'oom Moisés, maxjeⁿ tyowje nn'aⁿ na tyola'tjooⁿndyena meiiⁿ na nchii tyola'tjooⁿndyena nnom cwii ñ'oom na jnda saⁿntjom Ty'o^ots'om, cha'xjeⁿ s'aa Adán, juu na cwiluiiñe cwii na matseijomna' nquii na quia nndy^o.

15 Juu na seitjooñe Adán, meiⁿchjoo titseijomna' ñequio juu naya na mañequiaa Ty'oots'om na cwito'ñooⁿya. Ee cwe' na seitjooñe cwii ts'aⁿ, jo' na cwiwje nn'aⁿ, saa juu naya na cwe'yu na mañequiaa Ty'oots'om na cwito'n^{oo}n cantyja 'naaⁿ ñecwii ts'aⁿ, majuu Jesucristo, juuna' jndati tseixmaⁿna' ndo' mañ'omna' jndyendye nn'aⁿ.

16 Juu na seitjooñe Adán, meiⁿchjoo ticatseijomna' ñequio na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om añmaaⁿya. Ee cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ ñecwii ts'aⁿ mat'uiityeⁿna' cha'tsondye nn'aⁿ. Saa cantyja 'naaⁿ juu na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ, cwe'yu matsaaⁿlaⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna jo nnoom meiiⁿ na jndye nnom jnda jla'tjoondyena.

17 Ee xeⁿ cantyja na seitjooñe Adán, teijndaa' na maxjeⁿ nncwje cha'tso nn'aⁿ, ma-jndeiticheⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om na cwe'yu, maqueⁿna' nn'aⁿ na cwilaljo Jesucristo na tjaa jnaⁿ cwila'xmaⁿna jo nnom Ty'oots'om. Cantyja 'naaⁿ juu jndyendye nn'aⁿ nluixcondyena.

18 Ee cha'xjeⁿ juu na seitjooñe Adán seijndaa'ñena' na mat'uiina' cha'tsondye nn'aⁿ, maluaa' cantyja 'naaⁿ juu na seicandaa'ñe Jesucristo, maqueⁿna' jndye nn'aⁿ na cwiluiindyena nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿ.

19 Ñe'ca'moⁿna' cwe' nc'e na títseicandá Adán jo nnom Ty'oots'om jo' na s'aana' na cha'tsondye nn'aⁿ la'xmaⁿna jnaⁿ, maluaa' matseijomna' cantyja 'naaⁿ Cristo se-icanaaⁿ jo nnom Ty'oots'om, jo' na jndyendye nn'aⁿ maqueⁿ Ty'oots'om na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaⁿna jo nnoom.

20 Saa quia na teitquioo' ljeii na tqueⁿ Moisés seicanto'tina' jnaaⁿ nn'aⁿ, ndo' jnda na tjawijndyete jnaaⁿ nn'aⁿ, Ty'oots'om seicwaljoo'tyeeⁿ na ya ts'aⁿñê ñequio nn'aⁿ.

21 Ndo' cha'xjeⁿ juu jnaⁿ waa najndei na tseixmaⁿna' na cwje nn'aⁿ, malaa'ti' juu naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om na maqueⁿna' jaa na tjaa jnaⁿ la'xmaaⁿya waatichena najndei na matseixmaⁿna' na ñequiaana' na ticantycwii na cwitandoo'a nc'e nquii Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa.

6

L'oo jaa cantyja 'naaⁿ jnaⁿ saa cwitandoo'a nc'e Cristo

1 ¿Quia jo' ¿chiiu nluuyoo cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ? ¿Aa tsal'aatyaaya jnaⁿ cha na nnto'ñooⁿtyaa naya na matseixmaaⁿ?

2 Tijoom jndaa. Ee juu ts'aⁿ na jnda tue' xocandaa nntsa'ntjomti natia jom. Ndo' jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a ñ'eⁿ Cristo cwiluiindyoo l'oo jo nnom jnaⁿ. Jo' chii ¿chiiu nluiyuu na nl'aatyaaya natia?

3 ¿Aa ticala'noⁿyo' quia na teits'oomndyoo, tjaa'ñena' jaa cantyja na tue' Cristo Jesús?

4 Ee quia na teits'oomndyoo tjoom' tjacanty'iuu'ndyoo ñequio Cristo jo' na tqueⁿna' na l'oo jaa, cha na nnts'aana' na la'xmaaⁿya nn'aⁿ na cwita'ndo'xco cha'xjeⁿ na tando'xco Cristo cantyja 'naaⁿ juu na t'maⁿ najndei na matseixmaⁿ Tsotyaaya Ty'oots'om.

5 Ndo' xeⁿ seitjoom'na jaa ñ'eⁿñê cantyja na tueeⁿeⁿ, mati matseitjoom'na' jaa ñ'eⁿñê cantyja na tando'xcoom.

6 Manquiuyuua juu na ñe'jla'xmaaⁿya na tyol'aaya jnaⁿ, ty'ioomna' jo' ts'oom'naaⁿ ñ'eⁿ Cristo, cha juu na mach'eena' na cwila'tjoondyoo nnom Ty'oots'om, catyuii' na-jndei na matseixmaⁿna' na ndyaandyoo na cwindya'ntjooⁿya nnom jnaⁿ cha'xjeⁿ mandiantjomtyeeⁿ cwii ts'aⁿ nnom ts'aⁿ na seijnda jom.

7 Ee ts'aⁿ na jnda tue' jnda jndyaañê na maqueⁿ jnaⁿ xjeⁿ jom.

8 Ndo' nc'e na cwila'jomndyoo ñ'eⁿ Cristo na tueeⁿeⁿ, mati cwila'yuu'a na nntandoo'a ñ'eⁿñê.

9 Ee manquiuyuua na Cristo cwii ndii' na jnda tando'xcoom na tueeⁿeⁿ, tacuaa cwii xuee na nncue'nnaaⁿaⁿ ee juu na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ tatjaa'naⁿ ljo' cwiya nndaa nnts'aana' ñ'eⁿñê.

10 Quia na tue' Cristo, ñejom ndii' tueeⁿleⁿ cwentaa jnaaⁿ nn'aⁿ, meiⁿ tacaⁿna' na cue'nnaaⁿaⁿ. Ndo' je' na wanoom'm, wanoom'm cwentaa' Ty'o^oots'om.

11 Jo' chii mati 'o, c'oom'ya n'om'yo' na mayuu'cheⁿ na jnda tja'yo' cantyja 'naaⁿ jnaⁿ, ndo' na tando'yo' cantyja 'naaⁿ Ty'o^oots'om ee na matseitjoom'na' 'o ñequio Cristo Jesús na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa.

12 Jo' chii tañequiandyo' na nnaⁿjndei jnaⁿ na nntsa'ntjomna' seii'yo' na cwiwje, na nlqueⁿna' xjeⁿ 'o na nla'canda^andyo' chiuu l'ue ts'omna'.

13 Meiⁿ tintio'yo' seii'yo' l'o jnaⁿ, na nleil'uena' cha'na l'ots'iaaⁿ na ñ'eⁿ nluii yuu na ticaty'iomyana'. Je' je' quiandyo' cheⁿncjo'yo' l'o Ty'o^oots'om cha'xjeⁿ nn'aⁿ na tando'xco na tja, ndo' catio'yo' seii'yo' l'o^o na nleil'uena' cha'na l'ots'iaaⁿ na ñ'eⁿ nluii yuu na maty'iomyana'.

14 Ee ticatsona' na nlqueⁿ jnaⁿ xjeⁿ 'o, ee nchii m'aⁿyo' nacje 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, 'o m'aⁿyo' nacje 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'o^oots'om.

Matseijomna' jaa cha'cwijom ts'aⁿ na teijndañe

15 Quia jo' ¿chiuu nncuaa? ¿Aa nc'e na tic'o^onya xjeⁿ 'naaⁿ ljeii'ñeeⁿ, jo' chii nla'tjo^ondyotyaaⁿ nnom Ty'o^oots'om? ¿Aa nl'aa na ljo' nc'e na cwicandaaya naya na matseixmaaⁿ? Jeeⁿ tic'oom'na' jo'.

16 'O manquiujndaa'ndyo' quia mañequiaañe ts'aⁿ na nndi'ntjomtyeeⁿ nnom cwiicheⁿ na nntseicana^a ljo' na matsa'ntjom, cwiluiñe tsaⁿñeeⁿ ts'aⁿ na tyeⁿ mandi'ntjom nnom patrom 'naaⁿ ndo' jndei'na' na catseicana^a ljo' na matsa'ntjom tsaⁿñeeⁿ. Jo' chii xeⁿ mandi'ntjom ts'aⁿ nnom jnaⁿ, wjaan'omna' juu na nntsuañe, oo aa nntseicana^a nnom Ty'o^oots'om, na cantyja 'naaⁿ jo' nnc'oom cha'xjeⁿ na ma'moⁿna'.

17 Saa jeeⁿ ndya' quianl'uaa' Ty'o^oots'om, na 'o meiiⁿ na tyeⁿ ñejndye'ntjom'yo' nnom jnaⁿ, saa je' ñequio na xcwee'ya n'om'yo' cwila'ñ'oom'ndyo' ñ'oom na t'mo^o nn'aⁿ ndaa'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ.

18 Ndo' je' na jnda seicandyaañê 'o nnom jnaⁿ, jo' chii cwiluiindyoy' nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ cantyja na maty'iomyana'.

19 Matseinaⁿ ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' cha'xjeⁿ ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ nc'e 'o ticala'noⁿya'yo' joona'. Quia jo' cha'xjeⁿ na jnda tquia'ñ'eⁿyo' seii'yo' na ñejndye'ntjom'tyeⁿyo' nnom jnaⁿ ñequio ndaa cha'tso nnom natia, ndo' na ñel'a'yo' yuu na matso ljeii na matsa'ntjomna' na tal'a'yo', maluaa' je' quiandyo'ñ'eⁿyo' na nndye'ntjom'yo' cha'xjeⁿ na maty'iomyana' na cantyja 'naaⁿ jo' xcwe nc'om'yo' jo nnom Ty'o^oots'om.

20 Xjeⁿ na ñejndye'ntjom'tyeⁿyo' nnom jnaⁿ, tîc'oom' n'om'yo' na nl'a'yo' yuu na ya.

21 Ndo' na luaa' tyol'a'yo', ¿yuu waa na teijndeina' 'o? Je' cantyja na nmeiiⁿ ñel'a'yo', yacheⁿ mach'eena' jnaaⁿyo', ee joona' 'oochona' 'o na nntsuundyoy'.

22 Saa je' je' jnda jndyaandyoy' na ñejndye'ntjom'tyeⁿyo' nnom jnaⁿ, ndo' jnda saaquiee'ndyo' na cwindye'ntjom'tyeⁿyo' nnom Ty'o^oots'om, ndo' cantyja 'naaⁿ jo' waa naya 'naⁿyo' na maqueⁿlju'na' 'o jo nnoom, ndo' na nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na nntando'yo'.

23 Ee nguii jnaⁿ matioml'uana' jaa na cwiwjaaya, saa naya na cwicandaaya nnom Ty'o^oots'om mañequiaana' na ticantycwii na cwita'ndo'a nc'e Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa.

7

Matseijomna' jaa cha'cwijom ts'aⁿ na jnda toco

1 'O nn'aⁿya na cwila'yuyoy' ñ'eⁿ Cristo, manquiuyoy' chiuu waa na matsa'ntjom ljeii na tqiaa Ty'o^oots'om nnom Moisés, na juu ljeii'ñeeⁿ taxoqueⁿtina' xjeⁿ ts'aⁿ na jnda tue'.

² Ee matseijomna' cha'xjeⁿ cwii yuscu na jnda toco, matseityeⁿ ljeii jom ñequio saaⁿ aⁿ yocheⁿ na wando'. Saa xeⁿ nncue' quia jo' cwindyaañê l'õ ljeii 'naaⁿ na.

³ Jo' chii xeⁿ ndicwaⁿ wando' saaⁿ aⁿ ndo' nnc'ooⁿ 'ndyoo cwiicheⁿ tsaⁿ s'a quia jo' matsona' na jom yuscu na cwe' m'aaⁿ nya ñ'eⁿ tsaⁿ s'a ñeeⁿ. Saa xeⁿ na jnda tue' saaⁿ aⁿ quia jo' wanaaⁿ na nncoconnaaⁿ aⁿ ndo' xocatsona' na cwe' m'aaⁿ yaaⁿ ñ'eⁿ tsaⁿ ñeeⁿ.

⁴ Jo' chii 'o nn'aⁿ ya na cwila'yu'yo', mati 'o cwiluiindyoy' l'oo cantyja 'naaⁿ ljeii na matsaⁿ ntjomna' na tqueⁿ Moisés nc'e ts'oom'naaⁿ ty'ioom nn'aⁿ Cristo, cha na nndaⁿ nla'xmaⁿ yo' cwentaa' cwiicheⁿ, manqueⁿ na wando'xcoom jnda na tueeⁿ eⁿ. Maluaa' waa cha nndaⁿ nleil'uee'ñê 'o.

⁵ Ee quia na ñet'ooⁿ ya xjeⁿ 'naaⁿ na teincoondyo na nn'aⁿ jnaⁿ jaa, ljeii'ñeeⁿ tyot-seilcwii'ñena' ndaⁿ ya na cwil'aaya cha'tso nnom natia na queeⁿ ts'om seii'a, jo' na tjachuuna' jaa na nntsuundyoy.

⁶ Saa je' je' jnda tjaⁿ ya cantyja 'naaⁿ ljeii na ñetqueⁿ na' xjeⁿ jaa, jo' chii je' mam'aⁿ candyaandyoy na ndyaⁿ ntjooⁿ ya nnom Ty'oots'om nc'e cwitandoo'xcooya na m'aaⁿ ya nacje 'naaⁿ Espíritu, tachii cantyja 'naaⁿ ñ'oom tquiee na ñesaⁿ ntjom.

Jnaⁿ ñe'queⁿ na' xjeⁿ 'naaⁿ na' ja

⁷ Quia jo' ¿chiuu nl'uuyoyoya je' cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, aa jnaⁿ matseixmaⁿ na? Meiⁿ chjoo nchii jo' ee xeⁿ nchii juuna', xocatsei'noⁿ a na ticatsaⁿ ntjomna' na matseiqueeⁿ ts'ooⁿ 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ hasta quia ljeiya na tso ljeii'ñeeⁿ: “Tintseiqueeⁿ ts'om' 'naaⁿ x'iaⁿ”.

⁸ Saa juu ljeii'ñeeⁿ teil'uee'ñe jnaⁿ na s'aana' na tyotseiqueeⁿ na' ts'ooⁿ jndye nnom natia. Ee yuu na ticuaa ljeii'ñeeⁿ m'aaⁿ ts'ooñe jnaⁿ.

⁹ Tyowaa xjeⁿ na ticaljeii chiuu matsaⁿ ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, xjeⁿ ñeeⁿ ticalseii'ndaⁿ na' ntyjiiya na ñeseitjooⁿ ndyo nnomna', saa quia na sei'noⁿ a chiuu matsaⁿ ntjomna', quia jo' ljeiya na wando' jnaⁿ, na wjaañ'oomna' ja na ntsuundyoy.

¹⁰ Ndo' juu ljeii'ñeeⁿ na ts'iaaⁿ na' na ññequiaana' na ndaya na ticantycwii na wando'a, teijndaa'yuu na nntsuundyoy cantyja 'naaⁿ na'.

¹¹ Ee juu jnaⁿ teil'uee'ñena' ljeii'ñeeⁿ na tquiu'nn'aⁿ na' ja ndo' tqueⁿ na' na nntsuundyoy.

¹² Jo' chii nguui ljeii'ñeeⁿ lju' cwiluiiñena' cantyja 'naaⁿ na', ndo' ñ'oom na matsaⁿ ntjom cwiluiiñena' na lju', mati xcwe ndo' jeeⁿ yana'.

¹³ Quia jo' ¿aa ñe'catsona' na ljeii na cwiluiiñe na yana' tjañ'oomna' ja na nntsuundyoy? Meiⁿ chjoo nchii ljo'. Juu jnaⁿ na waana' quui' ts'ooⁿ, seiⁿ ndaa'ñena' na nntsuundyoy ndo' t'moⁿ jndaa'ñena' na jnaⁿ jo', juu jo' teil'uee'ñena' cwii na jeeⁿ ya ndo' laa'ti waa na juu ñ'oom na matsaⁿ ntjomna' t'moⁿ na' na jeeⁿ tia tseixmaⁿ jnaⁿ.

¹⁴ Manquiuuya na tquiaa Espíritu ljeii na matsaⁿ ntjomna'. Saa nc'e na ts'aⁿ ja matseijomna' cantyja 'naⁿ ya na cwiluiindyoy ts'aⁿ na seiⁿ nda jnaⁿ, na tyeⁿ mandi'ntjonyⁿ nnomna'.

¹⁵ Tileicatsei'noⁿ a chiuu na matjonyⁿ na tileicats'aaya ljo' na ñe'cats'aa, yacheⁿ mats'aayoya majo'to ljo' na jeeⁿ jndoya.

¹⁶ Saa quia na mats'aa yuu na tiñe'cats'aa, matsei'noⁿ a na jeeⁿ ya juu ljeii na matsaⁿ ntjomna'.

¹⁷ Ndo' na ljo', ma'moⁿ na' na nchii nncõ mats'aa. Juu jnaⁿ na m'aaⁿ naquui' ts'ooⁿ mach'eena' na ljo'.

¹⁸ Ndo' ntyjiiya nc'e na ts'aⁿ ja, tjaa'naⁿ cwii na matseixmaⁿ ya na nts'aa yuu na ya. L'ue ts'ooⁿ na nnts'aa yuu na ya saa leicandaa nnts'aa.

¹⁹ Juu na ya na ñe'cats'aa, ticats'aa jo', ñequii'cheⁿ natia na tiñe'cats'aa, juu jo' mats'aa.

²⁰ Quia jo' xeⁿ juu na tiñe'cats'aa mats'aa, nchii manncotyⁿ mats'aa jo'. Juu jnaⁿ na m'aaⁿ quui' ts'ooⁿ, juuna' mach'eena' na ljo'.

²¹ Jo' chii luaa waa na maljeiya cantyja 'naⁿ ya. Quia na matseijndoy na nnts'aa yuu na ya na l'ue ts'ooⁿ, yacheⁿ maljeiya na m'aaⁿ natia naquui' ts'ooⁿ.

22 Ee nncō jeeⁿ neiⁿncoo' ntyjii ljeii 'naaⁿl Ty'oōts'om na tqúiaaⁿ nnom Moisés,

23 sãã maquãⁿ cwenta naquii' seii'a m'aaⁿ cwii na matseiwẽne nacjoo' juu na m'aaⁿl ts'oōⁿ na ma'mōⁿna' na cats'aa, majuu jnaⁿ na matsã'ntjomna' seii'a, na maleiñ'oomna' ja praso.

24 Jeeⁿ ndya' nty'iaa'ndyo. ¿Ñeeⁿ nndaã nntseicandyaañe ja ñequio seii'a na wjaañ'oomna' ja na nntsuundyō?

25 Jeeⁿ ndya' quianl'uaa' Ty'oōts'om na macandã jom nndaã nncwji'n'maaⁿñê ja nc'e Taya Jesucristo. Je' je' matsei'noⁿa na tseixmaⁿya na cju'ndyo cja jo nnom ljeii 'naaⁿl Ty'oōts'om na matsã'ntjomna'. Sãã cantyja 'naaⁿl na ts'aⁿ jnaⁿ ja ndicwaⁿ m'aaⁿya nacje 'naaⁿl jnaⁿ.

8

C'oōⁿya cha'xjeⁿ matsã'ntjom Espíritu cwiluiiñe Ty'oōts'om

1 Jo chii jaa nn'aⁿ na cwilajomndyo ñequio Jesucristo, ticat'uii Ty'oōts'om jaa cantyja 'naaⁿl jnaaⁿya. Luaa' waa nc'e na cwil'aaya yuu na l'ue ts'om Espíritu Santo, nchii yuu na l'ue n'oōⁿ ncjoo.

2 Ee juu ljeii na matsã'ntjomna' cantyja 'naaⁿl Espíritu na mañequiaa na wando'a jo nnom Ty'oōts'om nc'e na matseijomndyo ñequio Cristo Jesús, ljeii'ñeeⁿ jnda seicandyaañena' ja jo nnom ljeii na ma'mōⁿna' na matseixmaⁿya jnaⁿ na cantyja 'naaⁿl jo nntsuundyō.

3 Ee ljeii na tqueⁿ Moisés, tîcandãã nlqueⁿna' na tjaa jnaⁿ laxmaaⁿya ee tjaa'naⁿ najndeii na matseixmaⁿna' cha nla'candããya juuna' ee la'xmaaⁿya nn'aⁿ na cwila'tjoondye. Sãã yuu na tîcandãã nnts'aa juuna', nquii Ty'oōts'om jnda s'aaⁿ. Ee jñoom Jnaaⁿ na ts'aⁿ cha'na jaa nmeiiⁿ, na juu nncue' cwentaa jnaaⁿya. Ndo' na ljo' seiñdaa'ñê na cwintycwii najndeii na matseixmaⁿ jnaⁿ na c'oōⁿya nacje 'naaⁿna'.

4 Luaa' s'aaⁿ cha nndaã nla'candããya ljo' na matsã'ntjom ljeii'ñeeⁿ. Ee jaa tac'oⁿtyaãya cantyja 'naaⁿl natia na cwila'queeⁿ n'oōⁿya. Jaa cwitsaam'aaⁿya nacje 'naaⁿl na l'ue ts'om Espíritu Santo.

5 Nn'aⁿ na cwiñe'quiandye na cwil'a yuu na l'ue ts'om seii macandã tomti jo' cwijoo' n'omna. Sãã nn'aⁿ na cwil'a ljo' na l'ue ts'om Espíritu Santo macandã cwijoo' n'omna ljo' na l'ue ts'om Ty'oōts'om.

6 Quia na macandã tomti nnc'oom' ts'om ts'aⁿ cantyja 'naaⁿl ljo' na l'ue ts'om seiiⁿeⁿ, wjaañ'omna' jom na nntsuuñê. Sãã quia na nnc'oom' ts'om ts'aⁿ ljo' na l'ue ts'om Espíritu Santo wjaañ'omna' jom na ticantycwii na nncwanoom'm ndo' tjaa ljo' chjoo' ts'oom.

7 Sãã nn'aⁿ na cwiñequiandye cantyja 'naaⁿl jnaⁿ, m'aⁿwjeena nacjoo' Ty'oōts'om, ee tiñe'catuee'ndyecjena jo nnom ljeii na matsã'ntjomna', meiⁿ xondaã nl'ana.

8 Jo' chii nn'aⁿ na 'oom'aⁿ cantyja 'naaⁿl jnaⁿ, xocandãã nl'ana yuu na cjaawee' ntyjii Ty'oōts'om.

9 Sãã 'o tac'om'yo' cantyja 'naaⁿl na teincoondyo' na nn'aⁿ, 'o tsaam'aⁿyo' nacje 'naaⁿl Espíritu na cwiluiiñe Ty'oōts'om, xeⁿ na mayuu'cheⁿ Espíritu na cwiluiiñê m'aaⁿñe naquii' n'om'yo'. Ts'aⁿ na ticatseixmaⁿ Espíritu na cwiluiiñe Cristo tyooluiiñe cwen-taaⁿl'aⁿ.

10 Ndo' xeⁿ Cristo wanoom'm naquii' n'om'yo' meiiⁿ na mayuu' seii'yo' m'aⁿl'oondyena' nc'e jnaⁿ, nquii espíritu na la'xmaaⁿyo' m'aaⁿ na wando' ee jnda seicandyaañe Ty'oōts'om 'o cantyja 'naaⁿl jnaⁿyo'.

11 Ndo' xeⁿ Ty'oōts'om na tqúiaaⁿ na tando'xco Cristo m'aaⁿ Espíritu na cwiluiiñê naquii' n'om'yo', majom ñequiaaⁿ na nnta'ndo'nnda' seii'yo' ñequio mañejuuti Espíritu na cwiluiiñê m'aaⁿñe naquii' n'om'yo'.

12 Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yuu'yo', waa cwii na jeeⁿ matsona' na cal'aaya, sãã nchii nl'aya yuu na l'ue n'oōⁿ ncjoo.

13 Ee xeⁿ na cwiñequiandyo' joo na teincoondyo' ñequio seii'yo' nntsuundyoy', saꝯ xeⁿ ñequio Espíritu Santo cwil'a'yo' na joo na teincoondyo' ñequio seii'yo' cwjena', quia jo' nluin'maaⁿndyo'.

14 Cha'tsondye nn'aⁿ na 'oontyjo ljo' na ma'moⁿ Espíritu na cwiluiiñe Ty'o^ots'om, naⁿñeeⁿ cwiluiindyena ntseinaaⁿ.

15 'O nchii to'ñoom'yo' cwii espíritu na nnts'aayuuna' nquiu'yo' na ndicwaⁿ la'xmaⁿ'yo' moso ndaa joo na l'ue n'om seii'yo', na jo' jo' cwiicheⁿ cwiindii' nnc'om'yo' na nquia'yo' na nnt'uui Ty'o^ots'om 'o. 'O jnda to'ñoom'yo' Espíritu Santo na macjwaa'ñe 'o na cwiluiindyoy' ntseinaaⁿ. Jom mach'eeⁿ na cwil'uuya: "Ta Tsotyaaⁿya."

16 Manquiiti Espíritu Santo macwji'yuu'ñê nnom espíritu na laxmaaⁿya na matsoom na cwiluiindyoy' ntseinda Ty'o^ots'om.

17 Ndo' na cwiluiindyoy' ntseinaaⁿ, mati la'xmaaⁿya na ndaaya cha'tso na jnda seijndaa'ñê na ndaa nn'aⁿ na cwiluiindyoy' ntseinaaⁿ, mañejuuti na ndaa' Cristo, mati jo' ndaaya xeⁿ cwilajomndyo nawi' na tjatjoom cha ndanquia nlaⁿjomndyo na cwiluiit'maⁿñê.

18 Ee ntyjiiyaya na nawi' na tsatjooⁿya je', meiⁿchjoo xocatseijomna' ñequio na nnt-seit'maaⁿñena' jaa xuee na macanda.

19 Cha'tso na tqueⁿ Ty'o^ots'om ñequio na ntyjaa' n'omna meiⁿndoo'nty'iaandyey xuee quia na m'mooⁿ ñeeⁿ joo cwiluiindyoy' na nntseinaaⁿ.

20 Ee cha'tso na tqueⁿ Ty'o^ots'om tei'ndaa'na' saꝯ nchii tjoomna' na luaa' ee na l'ue n'om nquieena', tjoomna' na ljo' ee luaa' l'ue ts'oom. Saꝯ maxjeⁿ ntyjaa'ya n'omna' na nncue'ntyjyo cwii xuee na nlco'yannda'na',

21 na nncue'ntyjyo xjeⁿ na ndyaandyey joona' na tyeⁿ m'aⁿna' nacje 'naaⁿ na cwiwi'ndaa'na' ndo' cwiwjena', cha nla'jomndyey joona' ñequio juu na cwindyaandyey ntseinaaⁿ, cwii na jeeⁿ ndya' jnda tseixmaⁿna'.

22 Manquiuyaya na cha'tso na tqueⁿ Ty'o^ots'om hasta xjeⁿ je'cheⁿ jeeⁿ cwitcweena' nawi' cwitjoom joona' cha'xjeⁿ maquiina' yuscu na matseincuii.

23 Ndo' nchii macanda joo na tqueeⁿ cwitjoomna' na wi', mati jaa na jnda to'ñooⁿya Espíritu Santo, cwii na cwe' tyuaa'ya na xeⁿ jnda nnto'ñooⁿñ'aaⁿ na jnda seijndaa'ñê na ndaaya, jaa t'maⁿ wi' cwitjooⁿya yocheⁿ na cwimein'ndoo'a na nncwjaa'ñe Ty'o^ots'om jaa na cwiluiindyoy' ntseinaaⁿ, cha na ndaaⁿ ndyaandyey seii'a.

24 Nc'e na luaa' waa na cwicantyyaa' n'ooⁿya, jo' chii na cwilui'n'maaⁿndyoy', saꝯ quia jnda nty'iaa' ts'aⁿ cwii na macantyyaa' ts'oom, tacatsona' na ntyjaa'ti ts'oom ee cwii na mamantyy'iaa' ts'aⁿ, ticatsona' na ntyjaa'ti ts'oom.

25 Saꝯ xeⁿ ljo' na meiⁿndoo'a na nnty'iaaya ndicwaⁿ tyoonty'iaaya jo', macaⁿna' na c'oⁿt'maaⁿndyoy' n'ooⁿya yocheⁿ na meiⁿndoo'a juuna'.

26 Maluaa' mach'ee Espíritu, mateijneiⁿ jaa yuu na tixcwe cwil'uuya. Ee jaa ti'naaⁿya nlanaaⁿya nnom Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ na macaⁿna', jo' chii manquiiti Espíritu Santo matseyty'ooñê nnom Ty'o^ots'om ñequio na cwicom ts'oom cwentaaya ñequio ñ'oom na tileicatso ts'aⁿ.

27 Ndo' Ty'o^ots'om tcuu mal'ueeⁿ chiuu waa naquii' ts'om ts'aⁿ, jo' chii ntyjeeⁿ ñ'oom na matseyty'ooñê Espíritu nnom cwentaa nn'aⁿ na cwiluiindyoy' cwentaaⁿaⁿ, ee juu matseyty'ooñê cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom.

Nndaꝯ nnaⁿñe ts'aⁿ nc'e Jesucristo

28 Ee manquiuyaya nn'aⁿ na jnda nquiu Ty'o^ots'om, cha'tso nnom na cwiwi'nomna cwitei'jndeiiina' joona, nquiee nn'aⁿ na maqueeⁿñê cha'xjeⁿ na l'ue ts'om nqueⁿ.

29 Ty'o^ots'om ntyjeeⁿ cwaaⁿ nn'aⁿ nla'xmaⁿ cwentaaⁿaⁿ cwitjoocheⁿ na nluindyena. Ndo' teiyo tqueeⁿ na catseijomna' joona cha'xjeⁿ na Jnaaⁿ Jesucristo cha na juu nlu-itquieñe quii'ntaaⁿ cha'tsondyey ntseinaaⁿ.

³⁰ Ndo' nn'aⁿ na tqueeⁿ na cwiluiindy^e cwentaaⁿ'aⁿ, maqueeⁿ'ñê joona. Ndo' joo nn'aⁿ na maqueeⁿ'ñê, maqueeⁿ joona na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaⁿ'na, ndo' na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaⁿ'na, ññequiaaⁿ na nluuit'maⁿ'ndyena ñ'eⁿ'ñê.

³¹ Quia jo' ¿ljo' cwii ya nl'uuya cantyja 'naaⁿ' ñ'oommeiⁿ'? Xeⁿ Ty'o^ots'om m'aaⁿ cantyja 'naaⁿ'ya, ¿'ñeeⁿ nleichuu xjeⁿ 'naaⁿ' jaa?

³² Ee Ty'o^ots'om tîcwañom'm Jnaaⁿ, tquiaaⁿ na tue' juu cwentaaya. Ndo' na luaa' s'aaⁿ, ma'moⁿ'na' na mati ññequiaaⁿ na nnto'ñooⁿ'ya cha'tso nnom na macaⁿ'na' jaa cha'xjeⁿ mañequiaaⁿ na tseixmaⁿ Jnaaⁿ.

³³ ¿'Ñeeⁿ juu nnda^a nncju' jnaⁿ cjoo nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿ'aⁿ? Tjaa 'ñeeⁿ juu ee manquiiyteeⁿ jnda^a tqueeⁿ jaa na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaaⁿ'ya jo nnoom.

³⁴ Ndo' na ljo' ¿'ñeeⁿ joo nntuee' jnaⁿ nacjoona? ¿Aa nnts'aa Cristo? Xocats'aaⁿ ee nqueⁿ tquiaañê na tueeⁿ'eⁿ cwentaaya ndo' tando'xcoom jnda^a na tueeⁿ'eⁿ. Je' wacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'o^ots'om ntyjaya na macaaⁿ ñ'oom 'naaⁿ'ya nnom.

³⁵ ¿Aa waa cwii nnom nawi' na nnda^a nnts'aana' na nntseitsaaⁿ'ñena' na Cristo m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa? Nawi' na cwitjooⁿ'ya, ¿aa nnda^a nnts'aana' oo na cwintyjo nn'aⁿ jaa nc'e na m'aaⁿ'ya cantyja 'naaⁿ'aⁿ, ndo' na matsei'tjooⁿ'na' na nlcwaa'a, oo na matsei'tjooⁿ'na' liaaya? Oo, ¿cwii nnom na jeeⁿ teincuu' na cwitjooⁿ'ya oo na cwila'jnda^a'ndye nn'aⁿ na nla'cwjeena jaa? Maxjeⁿ tjaa'naⁿ meiⁿ'cwii nnom na nnda^a nntseitsaaⁿ'ñena' na m'aaⁿ Cristo na candya' ts'oom jaa.

³⁶ Ee ñ'oom na teiljeii naquii' libro Salmos, matsona':

Nc'e na cwiluiindyô nn'aⁿ cwenta', jo' chii meincha^a' xuee na ñ'e'cala'cwjee nn'aⁿ jâ.

Cwil'ana ñ'eⁿ'ndyô cha'na cwitjoom canmaⁿ na jnda^a teijnda^a' na nncwje.

³⁷ Saaⁿ meiiⁿ na luaa' waa cantyja 'naaⁿ' cha'tso nmeiⁿ', waljoo'cheⁿ na tsanandyo nmeiⁿ', nc'e Cristo m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa.

³⁸ Ee ntyjiiya tjaa meiⁿ'cwii na nnda^a nntoⁿ'na' jaa na m'aaⁿ Ty'o^ots'om na candya' ts'oom jaa. Cantyja na cwiwjaa, cantyja na cwitandoo'a, meiⁿ ángeles, meiⁿ ljo' na t'maⁿ waa najnda, meiⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ n'iaaⁿ la'xmaⁿ, meiⁿ ljo'cheⁿ na matseicaty'uena' jaa na maje', ndo' meiⁿ ljo' na wjaach'eeⁿ'na' jaa 'io cha,

³⁹ meiⁿ ljo' na m'aⁿ nandy^e, meiⁿ ljo' na niom yuu na njoomti ts'om ndaaluee, meiⁿ ljo' na s'aa Ty'o^ots'om. Meiⁿ'cwii na cha'tso nmeiⁿ', xocanda^a nntoⁿ'na' jaa na t'mooⁿ na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa nc'e Cristo Jesús na cwiluiñê na catsaⁿ'ntjoom jaa.

9

Tjeii'ñe Ty'o^ots'om nn'aⁿ Israel na nla'xmaⁿ'na cwentaaⁿ'aⁿ

¹ Ja Pablo, nc'e na matseyu'a ñ'eⁿ Jesucristo, matseinaⁿ'ya ñ'oom na mayuu', nchii cwe' cantu. Juu na m'aaⁿ' ts'ooⁿ, ma'moⁿ Espíritu Santo na mayuu' jo'.

² Ee t'maⁿ waa na matseichjoo'na' ts'ooⁿ ndo' matsei'ndaa'na ntyjiiya cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ'ya nn'aⁿ judíos na ti'ñe'calayu' ñ'eⁿ Cristo,

³ ee cwiljoya ts'ooⁿ meiiⁿ na catoⁿ'na' ja ñ'eⁿ Cristo, ndo' meiiⁿ nncju'wi'na' añmaaⁿ'ya xeⁿ na cantyja 'naaⁿ' jo' nnteijndeina' nn'aⁿ'ya na mañe'cwii tsjaaⁿ cwiluiindyô ñ'eⁿ'ndyena.

⁴ Joona cwiluiindyena tsjaaⁿ 'naaⁿ' nquii Israel na jndyowicantyjoo'. Tjaa'ñe Ty'o^ots'om joona na ntseinaaⁿ. Juu na tseixmaaⁿ na caxueeñê tyom'aaⁿ quii'ntaaⁿ'na quia na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿ'ndyena. Tquiaaⁿ ljeii nnom Moisés na matsaⁿ'ntjomna' chiuu nnc'omna. Seijnda^a'ñê chiuu l'ue ts'oom na nla't'maaⁿ'ndyena jom naquii' wats'om, ndo' jndye nnom nt'omcheⁿ ñ'oom tsoom nda^a'na na nnts'aaⁿ.

⁵ Cwiluiindyena ndacantyo welooya ndo' cantyja 'naaⁿ' tsjaaⁿ 'naaⁿ joona tuiiñe Cristo na ts'aⁿ jom, na cha'tso na cha'tso cantyja 'naaⁿ'aⁿ cwiluiñê Ty'o^ots'om. Ñequii'cheⁿ na cala't'maaⁿ'ndye nn'aⁿ jom. Amén.

6 Ndo' meiⁿ nchii ñ'oom na tso Ty'oots'om ndaa nn'aⁿ Israel na nnts'aaⁿ, tîcatseicandaa'ñena'. Luaa' waa ee nn'aⁿ na jndyowicantyjoo' tsjaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ Israel, ticha'tsondyena na mayuu'cheⁿ cwiluiindyena nn'aⁿ Israel.

7 Ee ticha'tsondye ntseindacantyjo Abraham mayuu'cheⁿ na cwiluiindyena ntseinaaⁿ, ee tso Ty'oots'om nnoom: “Ntseindacantyjo ti'jnda' Isaac, jona nncwjaa'ñena' na nluindyena tsjaaⁿ 'naⁿ!”

8 Ñ'oommeiⁿ cwiñe'quiiana' na caliuuya na nchii cwe' cantyja 'naaⁿ tsjaaⁿ na cwiluiindyena nn'aⁿ, jo' na macwjaa'ñena' na cwiluiindyena ntseinda Ty'oots'om. Tomti cwiluiindyena ntseinaaⁿ nc'e ñ'oom na tsoom ndaa nn'aⁿ Israel na nnts'aaⁿ.

9 Ee tso Ty'oots'om nnom Abraham chiuu na nnts'aaⁿ, luaa matsona': “Tiepmomeiiⁿ ndyooⁿnda'a na m'aⁿ'yo', ndo' nquii scu' Sara nleñ'oom cwii tyochjoo nda'yo'!”

10 Ndo' nchii macanda luaa' waa na ma'moⁿ'na' chiuu na maqueⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ na ntseinaaⁿ. Ee we ntseinda Rebeca ñecwii tsoyena majuu Isaac na cwiluiñe welooya.

11-13 Ee cweitjoocheⁿ na nluindyena catyeⁿ nquiee'ñeeⁿ, meiⁿ na l'ana na tis'a oo ljo' na ya, ndo' tso Ty'oots'om nnom Rebeca: “Juu tsaⁿ na nluieñejndyee nndi'ntjoom nnom tyjeeⁿ.” Ñ'oomwaa' matseiljoyuna' ñequio ñ'oom'm na teiljeii na matsona': “T'ooⁿya na wi' ts'ooⁿya Jacob ndo' s'aaya na ticuee' ts'ooⁿya Esaú.” Luaa' ma'moⁿ'na' na Ty'oots'om wanaaⁿ na nncwjii'ñê nn'aⁿ na nluindyena cwentaaⁿ'aⁿ cha'xjeⁿ nqueⁿ na l'ue ts'oom, joo nn'aⁿ na macwaaⁿ na nluindyena cwentaaⁿ'aⁿ. Meiⁿ ticwjaa'ñê cwenta ljo' cwii nnom na cwil'ana.

14 Ndo' na luaa' waa, ¿chiuu ya nl'uu? ¿Aa ticwixcwe ljo' mach'ee Ty'oots'om? Jeeⁿ tic'oom'na'.

15 Ee tsoom nnom Moisés: “Ñeeⁿ juu na matseitiuuya na nnteijndeiya maxjeⁿ nnteijndeiya tsaⁿ'ñeeⁿ, ndo' 'ñeeⁿ juu na matseitiuuya na nnc'ooⁿya na wi' ts'ooⁿya maxjeⁿ jo' nnts'aaya.”

16 Jo' chii Ty'oots'om nchii macwjeeⁿ'eⁿ ts'aⁿ na nntseixmaⁿ cwentaaⁿ'aⁿ cwe' ee na l'ue ts'om nquii, oo cwe' nc'e na jeeⁿ matseijndei ts'aⁿ na nncjaawee' ts'oom ñ'eⁿñe. Jom macwjeeⁿ'eⁿ ts'aⁿ na nluieñe cwentaaⁿ'aⁿ ee na wi' ts'oom juu.

17 Ee naquii' ñ'oom'm na teiljeii matsona' chiuu tsoom nnom rey ndyuaa Egipto. Tsoom: “Ja tquiaya na cwiluiindyua' rey, cha cantyja 'naⁿ nleitquioo' na jndoya ndo' cha nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue caliuna chiuu t'maⁿ tseixmaⁿ xueya.”

18 Ndo' na luaa' waa, 'ñeeⁿ juu na l'ue ts'oom na nnc'oom na wi' ts'oom maxjeⁿ jo' nnts'aaⁿ, ndo' 'ñeeⁿ juu na nnts'aaⁿ na nntseiquie' ts'om, maxjeⁿ jo' nluui.

19 Nndaⁿ nnts'aana' na m'aaⁿ ts'aⁿ na nntso nooⁿ: “Xeⁿ na luaa' waa quia jo' ¿chiuu na matseincjoo'ñe Ty'oots'om ljo' cwil'a nn'aⁿ? Ee tjaa'naⁿ ts'aⁿ nndaⁿ nncjaa nacjoo' ljo' na l'ue ts'oom.”

20 'U na cwe' ts'aⁿ 'u, ¿ljo' ts'iaaⁿ na ñe'catseincjoo'ndyua' nacjoo' Ty'oots'om? ¿Aa maty'iomna' na xuaa na tuii ñ'eⁿ ts'ocachu nntsona' nnom ts'aⁿ na s'aa juuna': “¿Chiuu ts'iaaⁿ na luaa' sa' ja?”

21 Ee ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ ñ'eⁿ ts'ocachu, nqueⁿ ntyjeeⁿ ljo' ts'iaaⁿ na ñe'cats'aaⁿ ñ'eⁿ jona'. Mañ'eⁿ ts'o'ñeeⁿ nnts'aaⁿ cwii xuaa na yaticheⁿ oo cwii na cwe' cwantindyoo.

22 Ndo' nquii Ty'oots'om ¿ljo' mach'eena' xeⁿ seijndaa'ñê na m'mooⁿ na matseiw'eeⁿ nn'aⁿ na cwila'tjooⁿndyena nnoom, ndo' nnts'aaⁿ na nleitquioo' juu najndei na cwiluiñê? Jndyocaa xuee na tintycwii na mach'eeⁿ na wjaanioomñe ñequio nn'aⁿ na la'xmaⁿ na nnt'ueeⁿ jona nc'e na ticalcwe' n'omna jnaaⁿna, na la'xmaⁿna na nntsuundyena.

23 S'aaⁿ na luaa' cha cantyja 'naaⁿ jaa nleitquioo' na juu na cwiluii'tmaⁿñê, jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿ'na', jaa na cweitjoocheⁿ na ncuua cha'tso, ty'oom na wi' ts'oom na seijndaa'ñê na nla'jomndyoo na matseit'maaⁿ'ñena' jom.

24 Ty'oots'om tqueeⁿ'ñê jaa na la'xmaaⁿ cwentaaⁿ'aⁿ. Nt'omndyoo jaa tjeii'ñê quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos ndo' nt'om tjeii'ñê quii'ntaaⁿ nn'aⁿ gentiles.

25 Cha'xjeⁿ na matso ñ'oom naquii' libro na seiljeii Oseas:

Nn'aⁿ na nchii laxmaⁿ nn'aⁿya,

je' nntsjoq ndaana na mann'aⁿya joona.

Ndo' nn'aⁿ na ñet'om na tjaa 'ñeeⁿ wi' ts'om joo, je' la'xmaⁿna nn'aⁿ na wi' ts'oqⁿya joona.

26 Matsoticheⁿ ljeii'ñeeⁿ:

“O na nchii cwiluiindyoy' nn'aⁿ tmaaⁿl cwentaya”,

naⁿñeeⁿ nntseicajndyuna' na cwiluiindyena ntseinda Ty'oqts'om na wando'.

27 Mati seineiⁿ Isaías cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ Israel, tsoom: “Nn'aⁿ na wjaawicantyjoo' nn'aⁿ Israel, meiiⁿ na nleijndyendyena cha'na jndye tei' 'ndyoo ndaaluee, saq cwe' cwantindye joona nlui'n'maaⁿndyena.”

28 Ndo' tjatsoticheⁿna': “Ta Ty'oqts'om maxjeⁿ nntseicandaa'ñê ñ'om 'ñom ñequio nn'aⁿ tsjoomnancue, na nncu'xeeⁿ joona cha'xjeⁿ na matsona' ndo' jndei m'aaⁿ na nnts'aaⁿ na ljo'.”

29 Cha'xjeⁿ na jnda tso Isaías:

Nquii Ty'oqts'om na matsa'ntjoom cañoom'luee,

xeⁿ nchii 'ñeeⁿ cwantindyo tsjaaⁿ jaa nn'aⁿ judíos,

maxjeⁿ jnda ljoo'ndyoy cha'xjeⁿ tjoom nn'aⁿ tsjoom Sodoma ñ'eⁿ Gomorra.

Luaa mañ'oomna' nn'aⁿ judíos cantyja 'naaⁿ ñ'oom naya

30 ¿Chiuu nl'uuyoy je' cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ? Joo nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindyena tqueⁿ Ty'oqts'om joona na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaⁿna, nc'e na cwila'yuy'ya n'omna ñ'eⁿñê. Ndo' majootona na nchii ñel'ueena na nlui'n'maaⁿndyena.

31 Ndo' nn'aⁿ Israel je', na tyoqueⁿndyena na nla'candaa'ndyena chiuu t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés cha queⁿna' joona na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna, tîcandaa nla'candana juuna'.

32 ¿Ndo' chiuu na luaa' tjoomna? Luaa' tjoomna ee tyocantyjaa'ya n'omna na nlui'n'maaⁿndyena nc'e na tyola'candaa'ndyena ljo' na matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, ee nchii tyola'yuy'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'oqts'om. Ndo' nc'e naljo', jo' chii matseijoom'na' cantyja 'naaⁿna na jnda tei'ty'uiina “Tsjoy' na cwiwi'ty'uii nn'aⁿ”

33 ee waa ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ naquii' ñ'oom' Ty'oqts'om na teiljeii na matsona':

Ja maquiãⁿya tsaⁿ na nluiiñe tsjy' na nquiee nn'aⁿ tsjoom Sión nncwity'uiina cantyja 'naaⁿaⁿ,

jom nluiiñe tsjy'ty'a na cantyja 'naaⁿaⁿ nntseiquiaana' nn'aⁿ,

saq ts'aⁿ na nntseyuy' ñ'eⁿñê, xocats'aana' ntyjeeⁿ ndoo' cwe' ts'iaaⁿndyoy na matseyoom'm.

10

1 O nn'aⁿya na cwila'yuy'yo', macaⁿl nnom Ty'oqts'om na nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ Israel ndo' ntyjaa'ya ts'oqⁿya na nluii na ljo'.

2 Ee macwji'yuy'ndyoy cantyja 'naaⁿna na cwijoo' n'omna na nluii'tmaⁿñe Ty'oqts'om cantyja 'naaⁿna. Saq ticwixcwe na cwindye'ntjomna nnoom cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom.

3 Ee tîcala'noⁿna chiuu waa na maqueeⁿ nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaⁿ jo nnoom. Jooa cwil'uee'ndye cheⁿnquieena chiuu ya na nlqueⁿna' joona na ljo'. Tîcatuee'ndyecjena cha'xjeⁿ na seijndaa'ñê na maqueeⁿ nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ laxmaⁿ jo nnoom.

4 Ee juu ljeii na tquiaa Ty'oqts'om nnom Moisés, cwintycwii najndei na matseixmaⁿna' quia na matseyuy' ts'aⁿ ñequio Cristo. Jo' chii ts'aⁿ na matseyuy' ñ'eⁿñê, maqueⁿna' tsaⁿñeeⁿ na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaaⁿ.

5 Ee cantyja 'naaⁿ na nlqueⁿna' ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaⁿ jo nnom ljeii na matsa'ntjomna', luaa seiljeii Moisés: “Juu ts'aⁿ na matseicandã ñ'oom na matsa'ntjomna', maxjeⁿ c'oom nacje 'naaⁿna'.”

⁶ Saa juu ñ'oom cantyja 'naa' na nlque'na' ts'a' na tjaa jna' cwicatseixma' nc'e na matseyiyu'ya ts'om ñ'eñê, luaa matsona': "Tinc'oom' ts'om': ¿Ñee' nncjaawa cañoom'luee na juu ndyoñ'oom Cristo?"

⁷ Oo mei' tintsu': 'Ñee' nncjaacue yuu na m'a' añmaa' l'oo" cha na ndyoñ'oomlcwe' jom.

⁸ ¿Ljo' matso ñ'oomwaa'?: 'Matsona': "Juu ñ'oom' Ty'ooots'om candyoo' nacañom' waana', mati naquii' 'ndyo' ndo' naquii' ts'om'." Majuu ñ'oomwaa' na cwiñe'quiaayâ na c'oom ts'a' na matseyiyu'ya ts'oom ñ'e' Cristo.

⁹ Xe' na macwji'yuu'ndyu' na Jesús cwiluiñê na matsa'ntjoom 'u, ndo' ñequio na xcwee' ts'om' matseyiyu' na tqiaa Ty'ooots'om na tando'xcoom jnda' na tuee'e', quia jo' nlui'n'maa'ndyu'.

¹⁰ Ee quia ñequio cha'waa ts'om ts'a' matseyioom'm ñ'e' Ty'ooots'om, jo' na maque'na' jom na tjaa jna' cwicatseixmaa'. Ndo' ñequio 'ñom macwji'yuu'ñê na cwilui'n'maa'ñe nc'e Jesucristo.

¹¹ Ee ñ'oom' Ty'ooots'om na teiljeii matsona': "Xocats'aana' na cwe' ts'iaa'ndyo na seiyu' ts'a' ñ'e' Ty'ooots'om."

¹² Ee jo' nnoom meii' nn'a' judíos, oo meii' nt'omche' nn'a', jom ñecwii' xje' ntyjee' ñ'e'ndye joona. Ee manquiti na cwiluiñe' na matsa'ntjom, cwiluiñê na matsa'ntjoom cha'tso nn'a'. Ndo' ndaa' cha'tsondye nn'a' na cwilcwii'na xue'e', canda'ya mañequiaa' na maca'na' joona.

¹³ Cha'xje' tso ñ'oom' Ty'ooots'om na teiljeii: "Nlui'n'maa'ñe mei'ncwi'ñee'che' ts'a' na malcwii' xuee' nquii na cwiluiñe' na matsa'ntjom jaa."

¹⁴ Saa ¿chiiu nl'ayoona na nlcwii'na jom na cwji'n'maa'ñê joona xe' na tyoola'yu'na ñ'e'ñê? ¿Ndo' chiiu nl'ayoona na nla'yu'na ñ'e'ñê xe' tyoondyena cantyja 'naa'a'? Ndo' ¿chiiu nl'ayoona na ndyena cantyja 'naa'a' xe' tjaa 'ñee' nñequiaa' ñ'oom'm ndaana?

¹⁵ Ndo' ¿chiiu nluiiyuu na nnc'oonquia nn'a' ñ'oom'm ndaa' nt'omche' xe' na tjaa 'ñee' majñom na'ñee'? Cha'xje' matso ñ'oom'm na teiljeii: "Jee' nei'ncoo' quia cwiquie'cañom nn'a' na cwiñequia ñ'oom naya."

¹⁶ Saa ticha'tsondye nn'a' na cwindye ñ'oom' Ty'ooots'om cwilañ'oom'ndyena juuna'. Ma'mo'na' na ljo' ee tso Isaías: "Jee' 'u Ta, tijndye nn'a' cwila'yu' ñ'oom na cwiñequiaayâ."

¹⁷ Jo' chii cwe' nc'e na mandii ts'a' ñ'oom cantyja 'naa' Cristo, jo' na mawee'na' na matseyiyu'ya ts'om ñ'e' Ty'ooots'om.

¹⁸ Saa mawax'a: ¿Aa nnts'aache'na' na tyoondye nn'a' Israel ñ'oom' Ty'ooots'om? Maxje' jnda' jndyena juuna', ee luaa matso ñ'oom'm na teiljeii:

Jnda' teinei' ñ'oom' Ty'ooots'om mei'nyuuche' na m'a' nn'a' tsjoomnancue, ee tcuu tcuu cwii cwii ndyuaa jnda' tja ñ'oom'm.

¹⁹ Mawax'atya: ¿Aa ndya' nnts'aache'na' na nn'a' Israel ticala'no'na na luaa' nnts'aa Ty'ooots'om? Maxje' jla'no'na ee Moisés najndyee tsoom ñ'oom' ndyoo Ty'ooots'om:

Ja nnts'aaya na nla'xueena quia na nntseiñ'oom'ndyo nn'a' na nchii tsjaa' joona.

Ndo' nnts'aa na nla'líoo'ndyena cwe' jnaa' nc'e nn'a' na ticata'jnaa'na cantyja 'na'ya.

²⁰ Tícatseiwé ts'om Isaías quia na tsoom ñ'oom' ndyoo Ty'ooots'om:

Nn'a' na tical'uee ja joona jliuna ja.

Ndo' ndaa' nn'a' na ticala'x'e ja, seica'mo'ndyo ndaana.

²¹ Saa cantyja 'naa' nn'a' Israel seinei' Isaías ñ'oom' ndyoo Ty'ooots'om: "Ty-oocjomeintyja'a na matseiliuuya l'ooya ndaa'yo' na ñe'cateijndeiya 'o. Saa 'o jee' quie' n'om'yo' ndo' cwila'wendyo' nacjoya."

11

Nn'a' Israel na cwicalui'n'maa'ndye

1 Ñ'oomwaa ñe'cwax'a, ¿aa jnda tye'nquie' Ty'ooots'om nn'aa'n' nn'a'n Israel? Ty-ooch'ee'n na ljo', ee mati ja luaa'ne cwii joona. Tuiindyō na jndyowicantyjoo' tsjaa'n' naa'n' Abraham ñ'e'n jndacantyjoom Benjamín.

2 Xocats'aana' na cwii ndii' s'aa Ty'ooots'om na jnda ntyjee'n nn'a'n Israel ndo' je' tal'uendyena ntyjee'n. ¿Aa ticaliu'yo' ñ'oom'm na teiljeii na seinei'n Elías xje'n na mat-seineii'n nnom Ty'ooots'om na mañequiaa'n jnaa'n nc'iaa'n' nn'a'n Israel? Tsoom:

3 “Jee'n 'u Ta, jnda jla'cwjeena nc'iaaya profetas ndo' jnda jla'tyuii'na ndio yuu na ñejla't'maa'ndye nn'a'n 'u. Je' ñencō cwima'ndiina', ndo' mati ñe'cala'cuee'na ja.”

4 Saa t'ō Ty'ooots'om nnoom, tso: “Tiñencu' cwima'ndiina', ee m'a'n ntquiee' mei'n nn'a'n na jnda tjeii'ndyō cwentaya na tyoota' cantye jo nnom ty'ōō Baal.”

5 Ndo' majo'ti je', nc'e naya na matseixma'n Ty'ooots'om, ma'ndiina' cwii tmaa'n' chjoo na macwjii'ñê cwentaa'n'a'n.

6 Ndo' xe'n cantyja 'naa'n' naya na matseixma'n Ty'ooots'om, jo' na cwicalui'n'maa'ndyena, quia jo' nchii cwiluii na ljo' nc'e chiuu na cwil'a nquieena. Ee xe'n naljo', juu naya na matseixmaa'n na cwe' yu, tixocatseixma'n' naya.

7 Luaa waa ñ'oomwaa'. Majndyendyetei nn'a'n Israel tîcato'ñoomna naya na matseixma'n Ty'ooots'om na tyol'ueena, macandā nt'omndye joona na tjeii'ñe Ty'ooots'om to'ñoomna jo'. Saa nt'omndye joona s'aana' na quie' n'omna.

8 Tjaa chiuu xuii' cha'na matso Isaías: “Na Ty'ooots'om tquiaa'n na tjoomna, s'aana' cha'na ts'a'n na ñe'catsoo cha meii'n na niom n'om ndaana saa titquioona, ndo' meii'n na niom lua'quina saa ticandyena ndo' luaa' cwitjoomna hasta xje'n je'che'n.”

9 Mati seinei'n David cantyja 'naa'n'na, tsoom:

Majoo nantquie na cwicwa'na catseicwaque'na' tei'nco' na nntseityuu'na' joona, ndo' mañequio joona' cwi'ty'uiina cha na catioomndyena natia na cwil'ana.

10 Cats'aana' ñ'e'ndyena cha'cwijom nn'a'n na 'oowinchjaa'n na tileicanty'iaa.

Cats'aana' na ñequii'che'n catseijomna' joona cha'cwijom ts'a'n na jaa' xuu' na jnda'jom ntyjō wjaa.

Waa chiuu ya na nlui'n'maa'ndye nn'a'n na nchii judíos

11 Quia jo' ¿chiuu waa na cala'nōō'n'a na luaa' waa? ¿Aa ñe'catsona' na tic-jaañjoom' l'a nn'a'n judíos, jo' cha wjaachuuna' joona na nntsuundyena? Jee'n nchii jo'. Nc'e na jla'tjoondyena na tîcala'yu'na ñ'e'n Ty'ooots'om, jo' chii tju'naa'ñeyuuna' na nlui'n'maa'ndye nt'omche'n nn'a'n na tachii judíos. Tuii na luaa' cha mati catseiquee'na' n'omna na nla'xma'n'na cha'na nn'a'n na cwiluiindyē cwentaa' Ty'ooots'om.

12 Xe'n juu na jla'tjoondye nn'a'n judíos mañequiaana' na nlui'n'maa'ndye nn'a'n tsjoom-nancue ndo' juu na ticjaacañjoom' na l'ana seijndaa'ñena' na waa naya 'naa'n' nn'a'n na nchii tsjaa'n' joona, quia jo' juu xje'n na nnc'ooquie'nnda'na cantyja 'naa'n' Ty'ooots'om, cwanti t'ma'nti naya nntseixma'n'na'.

13 Nc'e na maty'iom Ty'ooots'om ts'iaa'n ja jo ndaa' nn'a'n tsjaa'n na cwiluiindyō', macwjii'a cwenta na jee'n jnda tseixma'n' juuna'.

14 Quee'n ts'ōō'nyā na cats'aana' na ticjaawee' n'om nn'a'nyā na ñe'cwii tsjaa'n quio tuiindyō na macandā 'o cwicalui'n'maa'ndyō' ndo' catseiquee'na' n'omna na mati joona cwji'n'maa'ñe Ty'ooots'om.

15 Ee xe'n cantyja 'naa'n' na 'ndiina' nn'a'n judíos, tju'naa'ñena' na joo nn'a'n tsjoom-nancue nljōyaandyena jo nnom Ty'ooots'om, c'oom' n'om'yo' chiuu nnts'aana' quia na jnda tju'na' na cwiluiindyēnda'na cwentaa'n'a'n. Na nluii na luaa', nntseijomna' cantyja 'naa'n'na cha'cwijom ts'a'n na wando'xco na jnda tue'.

16 Ee xe'n juu tsquee'nyoo' na cwineii'ndyēe cwiluiiñena' na lju'na', ma'mō'n'na' na mati cha'waa tsquee'ñee'n lju'na'. Ndo' mati nch'ioo' ts'oom, xe'n maque'n lju'na' joona', mati chatso l'ō ts'oom jnda tque'n lju'na'.

17 Saa xeⁿ nt'om l'ō ts'oom olivo xiom', jnda jndii'na' ndo' 'u je' na matseijomna' 'u cha'na ts'oom olivo jnda, jnda ñjoom'ndyu' quii'ntaaⁿ l'ō ts'oom olivo xiom', ndo' na ljo' macwjaa'ñena' 'u cantyja 'naaⁿ nch'ioo' ts'oom'ñeeⁿ ndo' ndaa' juuna' mañequiaana' na wjaanajndu'.

18 Saa tinc'oom' ts'om' na 'u cwiluiit'maⁿndyu'ti' nchiiti l'ō nquii ts'oom. Ee xeⁿ na nnts'aana' na ljo' ntyji', cjaañjoom' ts'om' na nchii 'u cwiluiindy' nch'ioo' ts'oom na mañequiaa' na jnda l'ōna', nch'ioo'na' cwiñequia na jnda l'ōna'.

19 Nnts'aacheⁿna' na nntsu': "Mayuu' na ljo', saa nc'e na jndii' l'ō ts'oom olivo'ñeeⁿ, jo' chii ñjoom'ndyo ja."

20 Mayuu' na ljo'. Jndii'ñena' joona nc'e na ticala'yu'ya n'omna, ndo' 'u tyeⁿ meiⁿntyje' na matseyu'ya ts'om'. Jo' chii tintseis'andyu' ndo' tintseiscundyu', yati c'oom' na nquia'.

21 Ee xeⁿ t̄icatseit'maⁿ ts'om Ty'ōōts'om l'ō nquii ts'oom'ñeeⁿ, majndeiticheⁿ cwe' 'u.

22 Canty'ia' chiuu t'maⁿ ts'om Ty'ōōts'om ndo' mati jeeⁿ ñecwii ñ'oom jom. Cantyja na ñecwii ñ'oom jom, jo' na seiquiaana' naⁿñeeⁿ. Saa ñequiondyu' 'u yats'aⁿñê. Queⁿndyu' na nntsa' yuu na l'ue ts'oom ee xeⁿ tjaa jo' mati 'u nntseiquioona'.

23 Mati nn'aⁿ judíos na tiñe'cala'yu' ñ'eⁿ Jesucristo, xeⁿ nncue'ntyjo na nla'yu'na ñ'eⁿñê, nndaⁿ nnts'aa Ty'ōōts'om na nntseicañjoom'nnaaⁿaⁿ joona, ee waa na jneiⁿ na nndaⁿ nntseicañjoom'nnaaⁿaⁿ joona.

24 Ee 'u na nchii ts'aⁿ judío cwiluiindy', xeⁿ na matseijomna' 'u cha'na ts'oom olivo jnda, saa jnda ñjoom'ndyu' ts'oom olivo xiom', meiiⁿ na tiquilui na ljo', majndeiticheⁿ cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, tijndeina' na ññjoom'ndyennda'na manquiiti ts'oom olivo xiom' na la'xmaⁿna.

Na cwii macandā nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ Israel

25 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', l'ue ts'ōōⁿya na caliu'yo' ñ'oomwaa na wanty'iuu' waana', cha tints'aana' ndoo' nquiu'yo' na jeeⁿ jndo' n'om'yo'. Nt'om nn'aⁿ judíos cwila'quie' n'omna cantyja 'naaⁿ Jesucristo hasta xjeⁿ na nntseicandāⁿñena' lojoo nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿ jom na nchii cwiluiindyena tsjaaⁿ nn'aⁿ judíos.

26 Quia na jnda tuii nmeiⁿl', cha'tsondye nn'aⁿ judíos nlui'n'maaⁿndyena cha'xjeⁿ na matso ñ'oom' Ty'ōōts'om na seiljeii Isaías:

Naquii' tsjoom Sión nnaⁿ tsaⁿ na nntseicandyaañe nn'aⁿ

ndo' nn'aⁿ na jndyowicantyjoo' tsjaaⁿ 'naaⁿ Jacob nnquindyō natia na la'xmaⁿna.

27 Quia na nntseicanduu'a jnaaⁿna quia jo'

nntseicandāⁿñena' ñ'oom na t'maⁿtyaaⁿya ñ'eⁿndyena.

28 Nc'e ñ'oom naya na macwji'n'maaⁿñe Ty'ōōts'om nn'aⁿ, jo' na m'aⁿntiaa'ndye nn'aⁿ judíos ñ'eⁿñê, ndo' na luaa' s'aana', tju'naaⁿñena' na cwitsaaquiee'ndyo' 'o. Saa ndicwaⁿ m'aaⁿ na wi' ts'oom joona na tjeii'ñê weloona na nluiindyē cwentaaⁿaⁿ.

29 Ee quia na jnda tquiaa Ty'ōōts'om cwii nnom na macandaa' ts'aⁿ ndo' na maqueeⁿñê juu na nntseixmaⁿ cwentaaⁿaⁿ taxocatseichueeⁿeⁿ jo'.

30 Ee cha'xjeⁿ na ñet'om'yo' na ñejla'quie' n'om'yo' nnom Ty'ōōts'om, je' mañ'oom na wi' ts'oom 'o, saa je' je' nn'aⁿ judíos cwila'quie' n'omna nnoom.

31 Maluaa' matseijomna' cantyja 'naaⁿna. Je' cwila'quie' n'omna cha ndanquia nnc'oom Ty'ōōts'om na wi' ts'oom joona, cha'xjeⁿ je' m'aaⁿ na wi' ts'oom 'o.

32 Ee s'aa Ty'ōōts'om na cha'tsondyō la'xmaaⁿya na tyoola'candāⁿndyo jo nnoom, cha na cha'tsondyō nnc'oom na wi' ts'oom.

33 Joo na maqueⁿna' Ty'ōōts'om na tyañe, jeeⁿ jnda laxmaⁿna', jeeⁿ jndo' ts'oom, cha'tso matsei'noōⁿōⁿ. Tjaa ñeeⁿ nntseinchu'tcuuñe chiuu matseijndaa'ñê, tjaa ñeeⁿ nndaⁿ nntsei'noⁿljo' na mach'eeⁿ.

34 Cha'na teiljeii ñ'oom na tso Isaías: “¿Ñeeⁿ cwii jaa nmeiiⁿñe nndaⁿ nntseinoⁿl chiuu m'aaⁿl ts'om nqueⁿ na matsaⁿntjoom? ¿Aa m'aaⁿ ñeeⁿ juu na jeeⁿcheⁿ jndo' ts'om cha na nndaⁿ nntseijndo' ts'oom?

35 ¿Ñeeⁿ teijndeiijndyee jom cha je' macaⁿna' na catseilcweeⁿeⁿ jo' nnom juu?"

36 Ee cha'tsoñ'eⁿ niom nc'e jom, ndo' tseixmaⁿñ'eeⁿ jo'. Jo' chii macandā jom caluiit'maⁿñê cha'waati xuee. Amén.

12

Maqueⁿ lju'na' ts'aⁿ jo nnom Ty'oōts'om

1 Macwe' jo' 'o nn'aⁿya na cwila'yū'yo', nc'e na m'aaⁿ Ty'oōts'om na jeeⁿ wi' ts'oom jaa, macaⁿa ndāa'yo' yocheⁿ na cwitsaam'aⁿti'yo' na ññequiandyo'ñ'eⁿyo' na nla'xmaⁿyo' cha'cwijom quioo' na cwila'cwjee nn'aⁿ judíos, cwii nnom na lju', na cjaawee' ts'oom. Na nl'a'yo' na ljo' jeeⁿ xcwe nla't'maaⁿndyo' jom.

2 Tanc'om'yo' na mati 'o cwil'a'yo' ljo' na cwinty'ia'yo' na cwil'a nn'aⁿ tsjoomnancue, cala'chui'yo' cantyja na cwila'tiuu'yo' cha na luaa' ntseixcona' cha'tso cantyja na cwitsaam'aⁿyo'. Ee na nl'a'yo' naljo' nncue'ntyjō na nla'nōⁿyo' chiuu waa na l'ue ts'om Ty'oōts'om ñ'eⁿndyo', na juu jo' tjacantyja naya tseixmaⁿ, ndo' cjaawee' ts'oom ndo' candāa' tseixmaⁿna'.

3 Nc'e ts'iaaⁿ na jnda tquiaa Ty'oōts'om na matseixmaⁿya, jo' na matsjooya ndāa'yo', meiⁿcwiindyō 'o tincwinom' na nnc'oom' ts'om cantyja 'naaⁿl' nquii cha'xjeⁿ na matsona' na nncwjeiⁿeⁿ cwenta chiuu matseixmaaⁿ. Cwii ndo' cwiindyō cwji'ya cwenta cwanti na jnda tquiaa Ty'oōts'om nnom na matseixmaⁿ na matseyi'ya ts'om ñ'eⁿñê.

4 Ts'aⁿ ñecwiñê sāj jndye tjaacañjoom'ñê, ndo' cwii cwii joo na tjaacañjoom'ñê tiljo'yu ts'iaaⁿna' ñ'eⁿ nc'iaana'.

5 Maluaa' waa na matseijomna' jaa nn'aⁿ na cwila'yū'ya, meiiⁿ na jndyendyō sāj matseijoom'na' cantyja 'naaⁿya na ñe'cwii sei' cwiluiindyō cantyja 'naaⁿl' Cristo. Ndo' ts'iaaⁿ na mañequiaa Ty'oōts'om na cal'aaya cwentaaⁿaⁿ tjachuii'na' na cwii cwiindyō.

6 Ts'iaaⁿ na mañequiaa Ty'oōts'om na cal'aaya, tiñecwii xjeⁿ joona'. Nqueⁿ matseijndaa'ñê cwaaⁿ ts'iaaⁿ nntseixmaⁿ cwii cwiindyō. Sāj macaⁿna' na calacandāa'ndyō cwii cwii nnom ts'iaaⁿ na mañequiaaⁿ. Xeⁿ na jnda tquiaaⁿ na 'naaⁿl' ts'aⁿ na nndaā nntseiteincoo' ñ'oom'm ndāa nn'aⁿ, cwa catseicandāa'ñe tsaⁿñeeⁿ juuna'.

7 Ndo' xeⁿ mañequiaaⁿ na macandaa' ts'aⁿ na candi'ntjom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yū', cats'aa ts'iaaⁿñeeⁿ ñequio na xcwee' ts'om. Ndo' juu ts'aⁿ na macandaa' na ma'moⁿ ndāa nc'iaa', queⁿñe ts'iaaⁿñeeⁿ.

8 Ts'aⁿ na macandaa' na mañequiaa na t'maⁿ n'om nn'aⁿ, ts'iaaⁿñeeⁿ cats'aa. Ndo' juu ts'aⁿ na niom s'om l'ō tintseintycwii' na nnteijndei nc'iaa' 'naⁿ na matsei'tjōona' joona. Ts'aⁿ na 'naaⁿl' na nluiitquieñe cats'aa naljo' ñequio na mach'eeñe cwenta. Ndo' ts'aⁿ na mateijndei nn'aⁿ na nty'iaandye cats'aa naljo' ñequio na neiiⁿ'.

Ñ'oomeiiⁿ laxmaaⁿya na calacandāa'ndyō

9 C'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' ñequio na mayo'cheⁿyo', nchii cwe' cwil'a'ya'yo'. Catseiqueeⁿna' n'om'yo' cha'tso yuu na ya, sāj yuu na tia c'om'yo' na jndoo'yo'.

10 C'om'yo' na jnda nquiu'yo' nc'iaa'yo' cha'xjeⁿ ñeⁿnquii ts'aⁿ ntseinda 'o, ñequii'cheⁿ cal'a'yo' na joona t'maⁿti caluiindyē, ñecuaa meiiⁿ 'o tjaa 'ñeeⁿ catseit'maaⁿñe.

11 Tila'nchqueeⁿndyo' ts'iaaⁿ 'naaⁿl' Ty'oōts'om na la'xmaⁿyo'. Cjoo' n'om'yo' na cwindyē'ntjom'yo' nnom Jesucristo.

12 C'om'yo' na neiⁿyo' cha'tso na matseijndaa'ñe Ty'oōts'om na ññequiaaⁿ na nda'yo'. Quia maju'wi'na' 'o, c'om't'maaⁿndyo' n'om'yo'. Ndo' ññequii'cheⁿ calaneiⁿyo' nnoom.

13 Quia matseitjōona' 'naⁿ nn'aⁿ na maqueeⁿ cwentaaⁿaⁿ, quia'yo' cantyja na cwileiñ'om'yo' na nnteijndeiina' naⁿñeeⁿ. Catei'x'ee'yo' nn'aⁿ na cwila'yū' na cwe' cwiquieya na m'aⁿyo'.

14 Quia matseitāa' ts'om ts'aⁿ 'o, nchii mati nlcwe' 'o ñ'oom wi' cjoo' tsaⁿñeeⁿ. 'O cataⁿyo' na Ty'oōts'om catio'naaⁿñê juu.

15 Quia cwinty'ia'yo' na neiiⁿ nc'iaa'yo' na cwila'yu', mati 'o c'om'yo' na neiⁿ'yo' ñ'eⁿndyena. Saa quia cwitjoomna na matseichjoo'na' n'omna, mati 'o c'om'yo' na chjoo' n'om'yo' ñ'eⁿndyena.

16 Tjoom' c'om'yo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo'. Tinc'om'yo' na s'andyo' ndo' lcundyo'. Catsañ'oomndyo' ñequio nn'aⁿ na nty'iaandye, tints'aana' nqui'yo' na cwe' 'o jndo'ti n'om'yo'.

17 Natia na nnts'aa ts'aⁿ 'o, til'a'yo' na nnjoom. Ñequii'cheⁿ cala'jnda'yo' na cha'tso na cwil'a'yo' nla'xmaⁿ'yo' na ya nn'aⁿndyo' jo ndaa cha'tso nn'aⁿ.

18 'O tacala'ntja'ndyo' ñequio nn'aⁿ. 'O cha'tso na ndaa nl'a'yo' ñequii'cheⁿ cal'a'yo' yuu na ya cha tincju'naaⁿñena' na nl'uee'ndye nn'aⁿ tia' ñ'eⁿndyo'.

19 'O nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, til'a'yo' na canjoom. Quiandyo' na nquii Ty'o^ots'om nnts'aaⁿ na nnjoom, xeⁿ naljo' l'ue ts'oom. Ee waa ñ'oom'm na teiljeii na matsona': "Matso Ty'o^ots'om: Nnc^o nnts'aa na nnjoom. Ja nnts'aa na nntioomndye nn'aⁿ na cwila'tjoondye noⁿ."

20 Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom na teiljeii na matsona': "Juu ts'aⁿ na jndoo' 'u, xeⁿ na ñejnoom'm, quiaa' na nlcwaaⁿ'aⁿ. Xeⁿ na ñec'om ndaa, quiaa' ndaa na nnc'om ee na nntsa' na luaa', nnts'aana' na jnaaⁿ'aⁿ chiuu waa na mach'eeⁿ ñ'eⁿndyu'."

21 Tiñe'quiaandyu' na joo na ticatsa'ntjomna' nnaⁿndyena' ñ'eⁿndyu'. Catsa' yuu na ya cha canaⁿndyu' nacjoo' joo na ticatsa'ntjomna'.

13

Calan'o^ondyo ñ'oom ntyuee naⁿmaⁿ'iaaⁿ

1 Cwii cwiindyo' 'o cju'ñecje ndaa naⁿmaⁿ'iaaⁿ, ee nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ, Ty'o^ots'om maqueeⁿ joona ts'iaaⁿ'ñeeⁿ. Tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ ts'iaaⁿ na nchii jom tqueeⁿ juu.

2 Quia jo' 'ñeeⁿ juu na wjaa nacjoo naⁿmaⁿ'iaaⁿ, mawjaa tsaⁿ'ñeeⁿ nacjoo' na seijn-daa'ñe nquii Ty'o^ots'om. Ndo' maxjeⁿ nnt'uiina' jom na nntioomñe na ljo' mach'eeⁿ.

3 Jo' chii ts'aⁿ na mach'ee yuu na tia m'aaⁿ na nquiaⁿ'aⁿ naⁿmaⁿ'iaaⁿ. Saa ts'aⁿ na mach'ee yuu na cwitsa'ntjom n'iaaⁿ, ya m'aaⁿ, tyoocaty'ueeⁿ naⁿ'ñeeⁿ. Jo' chii catsa' yuu na cwitsa'ntjomna 'u, quia ljo'cheⁿ taxoc'oom' ts'om' aa nla'wjeena 'u. Maxjeⁿ nnc'omna na neiiⁿna 'u.

4 Ee naⁿmaⁿ'iaaⁿ la'xmaⁿna na cwindye'ntjomna nnom Ty'o^ots'om cha catei'jndeiina 'u. Saa xeⁿ mache' na til'uee ljeii na cwilein'omna, quia jo' c'oom' na nquia' joona, ee ticwe' ts'iaaⁿ'ndyo na la'xmaⁿna sayo ee cwiluiindyena na cwindye'ntjomna nnom Ty'o^ots'om na cwita'wi'na nn'aⁿ na cwil'a yuu na tia.

5 Quia jo' we ndii' macaⁿna' na cala'canda'yo' jo ndaa naⁿmaⁿ'iaaⁿ. Najndyee nc'e na tical'ue n'om'yo' na cat'uii ljeii na cwileiñ'omna 'o. Ndo' na jnda we nc'e na nqui'yo' naquii' n'om'yo' na matsona' na cal'a'yo' na ljo'.

6 Macwe' jo' na cwitiom'yo' ts'iaa'ndaⁿ'yo', ee nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ, ñequio ts'iaaⁿmeiⁿ cwita'ntjomna cha nl'ana ts'iaaⁿ na maqueⁿ Ty'o^ots'om joona.

7 Nnom cwii cwii ts'aⁿ na waa na matseixmaⁿ na nntseit'maaⁿ'ndyu' juu, catsa' naljo' ñ'eⁿñe. Quia macaⁿna' na nntiom'yo' ndaa naⁿmaⁿ'iaaⁿ, catiom'yo', cha'na ts'iaaⁿ nnom tyuaa. Cal'a'canda'yo' nnom ljeii na cwiqueⁿ naⁿmaⁿ'iaaⁿ, ndo' cala't'maaⁿ'ndyo' cha'tsondye joona na matsona' na cala't'maaⁿ'ndyo'.

8 Meiⁿncwii ts'aⁿ tincho'jnaⁿ'yo' nnom. C'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' ee juuna' matseijomna' cha'cwijom na cho'jnaⁿ'yo'. Juu ts'aⁿ na m'aaⁿ na wi' ts'om x'iaa', matseicañaⁿ chiuu t'maⁿ ljeii na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Moisés,

9 ee ljeii'ñeeⁿ matsa'ntjomna': "Tinc'om'ya' ñequio cwiicheⁿ ts'aⁿ, tintseicue' ts'aⁿ, tinch'uee' 'naaⁿ' ts'aⁿ, tintseiqueeⁿ ts'om' 'naaⁿ' ts'aⁿ." Ee cha'tso ñ'oommeiⁿ ñequio nt'omcheⁿ na sa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, cwila'x'iaa'ndye joona' ñequio ñ'oomwaa na matsona': "C'oom' na jnda ntyji' tyjets'aⁿndyu' cha'xjeⁿ na wi' ts'omndyu' cheⁿncu'."

¹⁰ Ee quia na m'aaⁿ ts'aⁿ na jnda ntyjii tyjets'aⁿñe, xocats'aa na wi'ñe ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ. Ee ts'aⁿ na jnda ntyjii ntyjenn'aⁿñe, matseicandañ'eeⁿ ljeii na tquiaa Ty'ooⁿts'om nnom Moisés.

¹¹ Cala'nqⁿyo' naljo' ndo' c'oom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ tiempo na m'aaⁿya je'. Matseijomna' cantyja 'naⁿyo' cha'cwijom na cwindayo'. Jo' chii calcwi'yo' ee je' mandyoo'ti m'aaⁿna' na nlui'n'maaⁿndyo, nchiiti quia jlayuu'jndyaa ñ'oom'm.

¹² Juu na cwitsaam'aaⁿya matseijomna' cha'cwijom natsjom, juuna' wjaawinomna'. Wjaawindyoo'ti xuee quia na nlui'n'maaⁿndyo. Jo' chii ca'ndyaa na cwilajomndyo ts'iaaⁿ na laxmaⁿna' cantyja 'naaⁿ najaaⁿ. Cal'uee'ndyo l'q ts'iaaⁿ ya na laxmaⁿna' cantyja 'naaⁿ naxuee.

¹³ C'ooⁿya cha'xjeⁿ na macaⁿna' na cats'aa ts'aⁿ quia naxuee. Nchii c'ooⁿya na cwicwa'jndoo'ndyo meiⁿ nchii na cwicandyaaya. Nchii c'ooⁿ ñequio nn'aⁿ na cwe'luaa'ndyo ñequio nt'omcheⁿ nnom natia la'xmaⁿ. Tac'ooⁿya na cwila'ntja'ndyo ñequio nn'aⁿ meiⁿ tala'taa' n'ooⁿya joona.

¹⁴ Saa 'o wandyo' cal'a'yo', 'o cwee'yo' Jesucristo cha'xjeⁿ macwee ts'aⁿ liaa. Tañe'quiandyo' na joo na neiⁿnco nquiu nn'aⁿ na matseixmaⁿ tsjoomnancue nlqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' 'o.

14

Tintio'ñ'oom' cwii nn'aⁿ na matseyiu'

¹ Cato'ñoom'yo' meiiⁿ ts'aⁿ na ticuee' na matseyiu'ya ts'om, saa nchii na nnto'yo' na nla'ñ'eeⁿndyue'yo' ñ'eⁿñê.

² Cal'uu, m'aⁿ nn'aⁿ nquiu na wanaaⁿ na nlcwa' ts'aⁿ cha'tso nnom 'naⁿ, saa m'aⁿ nt'omcheⁿ na ticuee' na cwilayu'ya n'om ñ'eⁿ Ty'ooⁿts'om, joona cwe' tso cwicwa'na.

³ Luaa macaⁿna': Juu ts'aⁿ na ntyjii na meiⁿquia nantquie wanaaⁿ na nlcwa', tints'aa na ticuee' ts'om ts'aⁿ na cwe' jndaa' ljo' macwa'. Ndo' mati 'u ts'aⁿ na cwe' jndaa' ljo' macwa' tincwjaa'ndyu' cwenta cwe' na cha'tso nnom macwa' x'ia', ee maco'ñom Ty'ooⁿts'om jom.

⁴ ¿Ñeeⁿ cwiluiindyu' na matsei'ncjoo'ndyu' ljo' mach'ee cwiicheⁿ x'ia' na matseyiu'? Ee nquii na matsa'ntjom jom nntso na aa xcwe aa tixcwe mach'eeⁿ. Nljoñeya tsaⁿñeeⁿ ee waa najndeii na matseixmaⁿ Jesús na matsa'ntjom jom.

⁵ M'aⁿ nn'aⁿ na cwitjeii'na cwenta na waa cwii xuee na t'maⁿti tseixmaⁿna' ndo' m'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'tiuu na meiⁿnquia xuee ñecwii xjeⁿ. Saa cwii cwii ts'aⁿ c'oom'tyeⁿ ts'om cantyja 'naaⁿ ñ'oom'waa'.

⁶ Ts'aⁿ na maqueⁿ na t'maⁿti cwii xuee, mach'eeⁿ na ljo' ee na matseit'maaⁿñê Nquii na matsa'ntjom jom. Ndo' ts'aⁿ na mach'ee na ñe'cwii xjeⁿ tseixmaⁿna', mach'ee na ljo' ee na matseit'maaⁿñe Nquii na matsa'ntjom juu. Ndo' ts'aⁿ na macwa' cha'tso nnom nantquie, macwaaⁿaⁿ joona' ee na matseit'maaⁿñê Nquii na matsa'ntjom jom, ndo' mañequiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'ooⁿts'om. Mati ts'aⁿ na cwe' jndaa' nantquie na macwa' mach'eeⁿ na ljo' ee na matseit'maaⁿñê Ty'ooⁿts'om ndo' mañequiaaⁿ na quianl'uaa'.

⁷ Ee tjaa 'ñeeⁿ jaa c'oom na wando' cwe' ee na l'ue ts'om nquii, ndo' tjaa 'ñeeⁿ jaa c'oom na nncue' ee na l'ue ts'om nquii.

⁸ Cantyja na tandoⁿa, tandoⁿa cwe' ee Jesucristo, ndo' cantyja na cwiwjaaya, ncwjaaya cantyja 'naaⁿ jom. Jo' chii aa na tandoⁿa oo aa na nncwjaaya, maxjeⁿ m'aaⁿya cantyja 'naaⁿ jom.

⁹ Manc'e jo' na tueeⁿeⁿ ndo' tando'xcoom cha na nntseixmaaⁿ na matsa'ntjoom jaa cha queⁿna' jom na cwiluiiñê na matsa'ntjoom nn'aⁿ na jnda tjā ndo' cwentaa nn'aⁿ na ta'ndo'.

¹⁰ Saa 'u je', ¿chiiu na xjeⁿto 'u ñe'cu'xeⁿ cwii nn'aⁿ na matseyiu' oo chiiu na m'aaⁿ na ticuee' ts'om' jom? Ee cha'tsondyo nncwinooⁿ jo nnom Cristo na nncu'xeeⁿ jaa.

11 Ee mawaa ñ'oom' Ty'ooots'om na teiljeii na matsona':

Ja wando'a, matso nquii Ty'ooots'om,

nc'e naljo' jo' chii cha'tsondye nn'aⁿ nnta'na cantyena jo nooⁿya,

ndo' nla't'maaⁿndyena Ty'ooots'om ñequio na jndoo' cha'tsondye nn'aⁿ.

12 Luaa waa cantyja 'naaⁿl ñ'oom'ñeeⁿ, cwii cwiindyo ñequiaaya cwenta nnoom cantyja 'naaⁿya.

Tintsa' na nntseilcwe'na' x'ia' na matseyu'

13 Jo' chii tacatsona' na nntio'ñ'ooⁿya cwii ndo' cwii nc'iaaya. 'O cala'jnda'yo' na til'a'yo' cwii nnom na jnaaⁿl jo' nntseicwachuu'ñena' juu ndo' nnts'aana' na nntseitjo^oñe.

14 Nc'e na matseixmaⁿya ts'aⁿ na matseyu'a ñ'eⁿ Jesucristo, jo' chii m'aaⁿtyeⁿ ts'ooⁿ na tjaa'naⁿ cwii nnom 'naⁿ na tilju' matseixmaⁿna'. Saa xeⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na matseituu na niom 'naⁿ na tilju', cantyja 'naaⁿl nquii tsaⁿñeeⁿ mach'eena' na tilju'na'.

15 Ee xeⁿ cwe' cantyja 'naaⁿl ljo' na macwa' matsei'ndaa'na' ntyjii cwii nn'aⁿ na matseyu' ndo' na luaa' mache', tic'oom' na jnda ntyji' jom. Jo' chii tantsa' cwii na ya ntyji' macwa' nntsei'ndaa'na' cwii nn'aⁿ na tue' Cristo cwentaaⁿaⁿ.

16 Tiñe'quia'yo' na nncju'naaⁿñena' na nlaneiⁿ nn'aⁿ ñ'oom na tijo'ndyo nacjo'yo' ljo' na 'o nquiu'yo' na ya.

17 Ee juu na matsa'ntjom Ty'ooots'om, nchii tomti waana' na nleijndaa' ljo' na wanaaⁿ na nntquiaaya oo na nncwaaⁿya. Matsa'ntjoom jaa cha cantyja 'naaⁿl Espíritu Santo nndaⁿ nl'aaya yuu na maty'iomyana'. Ndo' mati na nnc'ooⁿya na neiiⁿya ndo' na meiⁿcwii ñomtiuu tic'ooⁿya jo nnoom.

18 Ts'aⁿ na luaa' mandi'ntjom nnom Cristo, cwijaawee' ntyjii Ty'ooots'om ñ'eⁿñê, ndo' mati neiiⁿ nn'aⁿ jom.

19 Cwe' nc'e jo' tsantyjo^oya meiⁿnquia nnom na nndaⁿ nl'aaya na tical'uaⁿ ndia' ñequio nn'aaⁿya na cwila'yuu'. Ee na nl'aaya na ljo' nnteijndeindyo ntyjaaⁿ na nntsanajndaⁿya na cwila'yuu'a.

20 Jo' chii tintseityui' ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ty'ooots'om na cwe' jndaa' cwii nnom nantquie na macwa'. Mayuu' cha'tso nnom nantquie lju' la'xmaⁿna', saa tia matseixmaⁿl xeⁿ cantyja 'naaⁿl cwii nnom na macwa' matsei'ndaa'na' ntyjii cwii x'ia' na matseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'ooots'om.

21 Yati na tinlqui' sei', tinc'ua' winom ndo' tintsa' cwii nnom na cantyja 'naaⁿl jo' nntseilcwe'tya'na' cwii x'ia' na matseyu', oo na nntseiquioona' jom na nnts'aaⁿ jnaⁿ oo na nnts'aana' na tityeⁿ matseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'ooots'om.

22 Juu na matseyu' cantyja 'naaⁿl ñ'oommeiⁿl, matsa'ntjomna' na c'oom'tyeⁿl cantyja 'naaⁿl na' jo nnom Ty'ooots'om. Ee jeeⁿ neiiⁿl ts'aⁿ na m'aaⁿl ts'om na xcwe mach'ee cantyja 'naaⁿl ñ'oommeiⁿl na tjaa meiiⁿcwii na maco'tia'na' ntyjii.

23 Saa ts'aⁿ na tijndaa'ya ntyjii aa mayuu' na ya na nlcwa' ts'aⁿ cwii nnom nantquie ndo' xeⁿ nlcwaaⁿaⁿ jo', nnts'aayuuna' jnaaⁿaⁿ waa, ee cha'tso ljo' na mach'ee ts'aⁿ ndo' ticaljeiiyaaⁿ aa mayuu' na ya jo', maxjeⁿ jnaⁿ jo' mach'eena'.

15

Cal'aaya cha'tso na cateijndeindyo ntyjaa

1 Jaa na tyeⁿ la'xmaaⁿya na cwila'yuu'ya n'ooⁿya ñ'eⁿ Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿl ñ'oommeiⁿl, joo nn'aⁿ na tityeⁿ cwila'yuu'na cantyja 'naaⁿl jo', laxmaaⁿya na cachoo^oya na cateijndeii joona, nchii macanda cwijndo^oa cantyja 'naaⁿ ncjo^oya.

2 Cwii cwiindyo cal'aaya yuu na nncjaawee' n'om nc'iaaya, cha nnteijndeiiina' joona, ndo' cha na nnc'oonajndana na cwila'yuu'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'ooots'om.

3 Ee meiⁿ nquii Cristo tîcats'aaⁿ yuu na cjaawee' ntyjeeⁿ. Jom tjoom cha'xjeⁿ waa ljeii naquii' libro Salmos na matsona': "Ñ'oomwi' na tyotuee' nn'a nacjo', mati ty'oomna' ja."

⁴ Ee cha'tso ñ'oom' Ty'ooots'om na teiljeii tandyo xuee, teiljeiina' cha ca'mo'na' ndaaya chiuu na c'oo'ya jo nnoom. Teiljeiina' cha cantyja 'naa' joona' ndaā nntsaantyjooya cantyja 'naa'a' na ñecwii n'oo'ya ndo' na nnc'oo't'maa'ndyo n'oo'ya na nntyjaa' n'oo'ya na nluii cha'tso chiuu t'ma' ljeii'ñee'.

⁵ Nquii Ty'ooots'om na mañequiaa' ndaaya na cwicantyyaa' n'oo'ya jom, cateijnei' 'o na ya c'om'yo' ñequio nc'iaa'yo' cha'xje' na l'ue ts'om Cristo Jesús,

⁶ cha na cha'tsondyo'ñ'e'yo' ñequio ñecwii jndyee'yo' na nla't'maa'ndyo' Ty'ooots'om Tsotye nquii Ta Jesucristo.

Cwindye nt'omche' nn'a' ñ'oom naya

⁷ Jo' chii cato'ñoom'yo' nc'iaa'yo' cha'xje' Cristo maco'ñoom 'o, cha na nluiit'mañe Ty'ooots'om.

⁸ Luaa matsjoo ndaā'yo', Cristo jñoom na jndyondi'ntjoom ndaā nn'a' judíos cha na nntseicandaā'ñê ñ'oom na tso Ty'ooots'om ndaā welooya na nnts'aa' ndo' mati cha m'mo'na' na mayom'm.

⁹ Mati jndyo Cristo cha nn'a' na nchii judíos ndaā nla't'maa'ndyena Ty'ooots'om na m'aa' na wi' ts'oom joona. Ee matso ñ'oom'm na teiljeii:

Maxje' nntseit'maa'ndyo 'u quii'ntaa' nn'a' na nchii judíos.

Ntaya luantsa na nntseit'maa'ñena' 'u.

¹⁰ Ndo' cwiiche' ñ'oom na teiljeii matsona':

'O nn'a' na nchii judíos, c'om'yo' na nei'yo' ñequio nn'a' na maque' Ty'ooots'om na cwiluiindyeye cwentaa'a'.

¹¹ Mati mawaa cwiiche' ñ'oom na teiljeii na matsona':

Cha'tsondyo' 'o nn'a' na nchii judíos cwiluiindyoy',

cala't'maa'ndyo' Ta Ty'ooots'om.

¹² Ndo' mati teiljeii ñ'oom na tso Isaías:

Nch'ioo' Isai' ndei' ts'oom'ndaa,

jom nntseiwena' na nntsa'ntjoom nn'a' na nchii judíos cwiluiindyeye.

Joona nla'cantyyaa' n'omna jom.

¹³ Nquii Ty'ooots'om mañequiaa' na cwicantyyaa' n'oo'ya. Maca'a na ñequiaa' na nla'xma'ñ'e'yo' na nei'yo' jo nnoom, ndo' na nnc'om'yo' na tjañomtiuu m'a'yo' nc'e na cwilayu'yo' ñ'e'ñê, cha cantyja 'naa' Espíritu Santo nntseicwaljoo'tina' na laxma'yo' na cwicantyyaa' n'om'yo' jom.

¹⁴ Cantyja 'na' 'o nn'a'ya na cwila'yu'yo', matsei'no'a na cwila'xma'yo' cha'tso nnom na nnteijndeiina' nc'iaa'yo'. Ndo' mati cwila'no'ya'yo' cantyja 'naa' ñ'oom na cwilayuu'a, hasta mati ndaā nnt'mo'yo' joona' ndaā nc'iaa'yo'.

¹⁵ Saā ti'maa' ts'oo'ya na matseiljeiya cartawaa na m'a' 'o nn'a'ya na cwila'yu'yo' cha tintsuu' n'om'yo' joona'. Mats'aa naljo' nc'e cha'cwijom cwii xuu na maju'na' nacjaya na cats'aaya. Mats'aa na ljo' ee naya na mañequiaa Ty'ooots'om na matseixma'.

¹⁶ Ndo' naljo', majo' na tqee' ja na mandi'ntjo'ya nnom Jesucristo quii'ntaa' nn'a' na nchii judíos. Mañequiaya ñ'oom naya 'naa'a' na macwji'n'maa'ñê nn'a' na cwila'ljo Jesucristo naquii' n'om, cha ñequiaya joona nnom Ty'ooots'om cha'xje' mañequiaa ts'a' cwii ofrenda na nnc'o'ñoom, ee nquii Espíritu Santo jnda tqee' ljoom'm joona.

¹⁷ Nc'e na matseyu'a ñ'e' Cristo Jesús, mañequiaana' na nei'ya na laa'ti' waa na mandi'ntjo'ya nnom Ty'ooots'om.

¹⁸ Ticats'aana' ntyjii na nncwji'a cwentaa' cwanti ya ts'iaa' na nl'a nt'omche', macanda ntyjiiya na Ty'ooots'om ñeteil'uee'ñê ja na nncwantjo'ya nn'a' na nchii judíos cwentaa'a', cha nla'candaā'ndyena jo nnoom. Ñetantjo'ya joona ñequio ñ'om'ndyoyya, ndo' ñequio ljo' na ñenty'iaana chiuu waa na tyom'aa'ya quii'ntaa'na.

19 Ndo' na luaa' waa, jnda seicandaã'ndyõ na mañequia ñ'oom naya na macwji'n'maañe Cristo nn'a^n, tyots'aa na ljo' Jerusalén ñequio cha'tso ntyja hasta tue'ñoomna' ndyuua Ilírico.

20 Luaa' waa na tyotseijndõ na tyoñequiaya ñ'oom ndaa nn'a^n cantyja 'naa^n na cwilui'n'maañdyena, tyots'aa ts'iaa^n yuu na tijoom ñejndye nn'a^n ñ'oom cantyja 'naa^n Cristo, cha nchii ts'iaa^n na jnda to' nt'omche^n nntseicañjõ^n'a.

21 Ee waa ñ'oom 'ndyoo Isaías na teiljeii cantyja 'naa^n Cristo, tsoom: Nn'a^n na tijoom ñenty'iaa jom nndyena cantyja 'naa^n'a. Ndo' joo nn'a^n na tijoom ñejndye cantyja 'naa^n'a^n, nla'no^n'na.

Ñe'cjaa Pablo Roma

22 Nc'e ts'iaa^nmei^n, jndye xuee tyotseicu'na' ja na nncuaçañaõõ'ny'a 'o na m'a^n'yo' Roma.

23 Saa je' tica^n'na' na ñequii'che^n nñ'a^n ñjaa^n. Ndo' nc'e na majndye ndyu matseiquee^n'na' ts'õõ'ny'a na ñe'cjõcandõõ'a 'o,

24 jo' chii na matseitiuuya na nncwinõõ'ny'a na m'a^n'yo' quia na nncjõya ndyuua España, ndo' xe^n jnda tquiaana' na nei'ny'a na mam'aañtjõõ'ny'a cwantindyo xuee, quia jo' mancjo'ti'yo' nnteijndei'yo' na nncjo ncjõtya.

25 Saa jõjndyaaya Jerusalén, ee jõn'õ'ny'a cwii na nnteijndeiina' nn'a^n'ny'a nn'a^n judíos na cwila'yu' na m'a^n jo' jo'.

26 Ee nn'aa^n'ny'a na m'a^n ndyuua Macedonia ñequio Acaya jnda jla'tjomna tsjõ'ñjee^n na nla'cwanomna na matei'jndeiina' nn'aa^n'ny'a na cwila'yu' na jee^n jñee^n'ndye na m'a^n Jerusalén.

27 Ee jla'tiuuna na nla' naya'ñee^n nn'a^n jndíos na cwilayu', ndo' maty'iomna' na ljo' cal'ana ee cha'cwijom na cho'jna^n'na ndaa na^nñee^n, ee cwicandaana na cwicalui'n'maañdyena nc'e nn'a^n judíos. Jo' chii matsona' na catei'jndeiina na^nñee^n 'na^n na maca^n'na'.

28 Ndo' quia na jnda seicandaã'ndyõ ts'iaa^nmei^n, ndo' xe^n jnda ljo tsjõ'ñjee^nñee^n lueena, quia ljo' nncwinõõ'ny'a na m'a^n'yo' na jõ ndyuua España.

29 Ee ntyjiyyaya quia na nncuaya na m'a^n'yo', jee^n ya nntio'naañe Cristo 'o na ññequiaya ñ'oom'm ndaa'yo'.

30 'O nn'a^n na cwila'yu'yo', nc'e Taya Jesucristo ndo' cantyja 'naa^n na mañequiaa Espíritu Santo na wi' n'õõ'ny'a nc'iaaya, maca^n'na' na que^nndyo' na calajomndyo' ñ'e^nndyo' na nlanaa^n'ny'a nnom Ty'õõts'om cantyja 'na^n'ny'a.

31 Cata^n'yo' nnoom na nlui'n'maañdyõ luee joo nn'a^n na m'a^n ts'õndaa Judea na tiñe'cala'yu'. Ndo' mati joo nn'a^n cwentaa^n'a^n na m'a^n Jerusalén nncjaawee' n'omna na nnto'ñoomna naya na jõñ'õ^n cwentaana.

32 Cha xe^n na Ty'õõts'om l'ue ts'om nncue'cañaõõ'ny'a 'o ñequio na nei'ny'a, ndo' na nnty'iaya 'o nnts'aana' jndaa'jom na nncwajndyaya.

33 Nquii Ty'õõts'om na mañequiaa na tjaa'na^n ñomtiuu cwic'õõ'ny'a jo nnoom, c'oomñe ñ'e^nndyo' na cha'tsondyo'. Amén.

16

Mañequiaa Pablo na xma^nndye nn'a^n

1 Cal'a'yo' cwii naya'ñee^n na cateijndei'yo' nomn'aa^n'ny'a Febe. Jom mandi'ntjoom quii'ntaa^n tmaa^n' nn'a^n na macwji' Ty'õõts'om cwentaa^n'a^n tsjoom Cencrea.

2 Cato'ñoom'yo' jom ñequio xuee' Nquii na cwiluiiñe na matsa'ntjom jaa cha'xe^n na maca^n'na' na cal'aa jaa nn'a^n na cwilayu'ya n'õõ'ny'a ñ'e^n Ty'õõts'om. Ndo' catei'jndei'yo' jom ñequio mei'nquia nnom na maca^n'na'. Ee jom jndye nn'a^n jnda ñeteijnei^n, ndo' mati ja.

³ Quia'yo' na xmaⁿñe Priscila ñ'eⁿ ti'Aquila. Jooná cwila'jomndyena ts'iaaⁿ 'naaⁿl Cristo Jesús ñ'eⁿndyo.

⁴ Ee seiteincuu'ñena' cantyja na m'aⁿna, cwe' cha calui'n'maaⁿndyo ja. Jo' chii cha'tso ntmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ na nchii judíos cwiñequia na quianl'uaa' Ty'o^ots'om cantyja 'naaⁿna, ndo' mati ja.

⁵ Mati quia'yo' na xmaⁿndye tmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ na cwitjomndye w'aana. Xmaⁿñe Epeneto, tsaⁿ na jeeⁿ jnda ntyjiiya. Jom ts'aⁿ najndyee na seiyu' ñ'eⁿ Cristo ndyuua Acaya.

⁶ Candu'yo' xmaⁿñe María. Jom jeeⁿ jndye ts'iaaⁿ na s'aaⁿ quii'ntaaⁿ'yo'.

⁷ Candu'yo' na xmaⁿndye nn'aⁿ na ñecwii tsjaaⁿ ñ'eⁿndyo juu Andrónico ñ'eⁿ Junias. Maljoyu ñet'o^oya w'aancjo ñ'eⁿndyena. Jnda nquiu apóstoles joona. Jooná tyuaa'ti jla'yu'na ñ'eⁿ Cristo, nchiiti ja.

⁸ Candu'yo' nnom ti'x'iaaya Amplias xmaⁿñê. Ee na jnda ntyjeeⁿ Ta Jesús, mati na jeeⁿ wi' ts'o^oya jom.

⁹ Ndo' xmaⁿñe Urbano. Jom matseijomñê ts'iaaⁿ 'naaⁿl Cristo ñ'eⁿndyo. Ndo' mati xmaⁿñe Estaquis, jom jeeⁿ wi' ts'o^oya.

¹⁰ Candu'yo' na xmaⁿñe Apeles. Cantyja na mach'eeⁿ jnda teitquioo' na matseyu'ya ts'loom ñ'eⁿ Cristo. Ndo' mati xmaⁿndye nn'aaⁿl Aristóbulo.

¹¹ Xmaⁿñe Herodión tsaⁿ na mañe'cwii tsjaaⁿ já ñ'eⁿñe. Ndo' xmaⁿndye nn'aaⁿl Narciso na m'aⁿna cantyja 'naaⁿl Jesucristo.

¹² Xmaⁿñe nomnn'aaⁿya Trifena ñ'eⁿ Trifosa na cwil'ana ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ta Jesucristo. Ndo' xmaⁿñe nomnn'aⁿya Pérsida, jom jeeⁿ jnda ntyjiiya. Jeeⁿ maqueⁿñê na mach'eeⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ta Jesús.

¹³ Xmaⁿñe Rufo. Jom jeeⁿ t'maⁿ matseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿl Ta Jesucristo. Ndo' mati xmaⁿñe tsoñeeⁿ. Juu jnda ntyjiiya cha'cwijom ntyjii na tsondyo nnc^o.

¹⁴ Mati cal'a'yo' cwii naya'ñeeⁿ na candu'yo' na xmaⁿñe Asíncrito, Flegonte, Hermas, Patrobas, Hermes ñequio nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aⁿ ñ'eⁿndyena.

¹⁵ Candu'yo' na xmaⁿñe Filólogo, Julia, Nereo, ñequio nomtyjeeⁿ, ñequio Olimpás, ñequio cha'tso nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ ñ'eⁿndyena.

¹⁶ Quia'yo' na xmaⁿndyo' ntyjee'yo' ñequio na xcwee' n'om'yo' na cwita'nyo' luee'yo'. Ticwii tmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ ñ'eⁿ Cristo ndyuuaameiiⁿ cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'.

¹⁷ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', mats'aa ty'oo ndaa'yo' na queⁿndyo' cwenta cantyja 'naaⁿl joo nn'aⁿ na cwil'a na cwit'oⁿndye nn'aⁿ tmaaⁿl 'o, na cwil'ana na cwila'tjoondye nc'iaa'yo' jo nnom Ty'o^ots'om. Ee ñ'oom na cwit'mooⁿ na ñ'eeⁿ tixcwe m'aⁿna' ñ'eⁿ ñ'oom na jnda t'mooⁿya ndaa'yo'. Catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ na ñ'eeⁿ,

¹⁸ ee ticala'xmaⁿna nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnom nquii Ta Jesucristo. Naⁿñeeⁿ ticatuee'ndyecjena cantyja 'naaⁿaⁿ. Macandá na cwijndoo'na ljo' na macaⁿna' nquieena. Cwila'neiⁿna ñ'oom ca'naaⁿl na jeeⁿ neiⁿncoo' joona', saaⁿ joo ñ'oom'ñeeⁿ cwinquio'nn'aⁿna' joo nn'aⁿ na ticuee' na cwila'nqⁿ.

¹⁹ Saaⁿ jnda t'om ñ'oom cantyja 'naⁿ'yo' na 'o cwitue'ndyo'cje'yo' nnom ñ'oom na xcwe. Jo' na mañequiaana' na jeeⁿ neiⁿya. Ndo' l'ue ts'o^ona na c'om'c'eendyo' na nl'a'yo' ljo' na majo'ndyo', nchii nl'a'yo'yo' yuu na tis'a.

²⁰ Nquii Ty'o^ots'om na mañequiaaⁿ na meiⁿcwii ñomtiuu tic'o^oya jo nnoom, mawaa xjeⁿ na nnts'aaⁿ na nntseicachquiaañena' Satanás nacjee' nc'ee'yo'. Juu naya na tseixmaⁿ Jesucristo, c'omna' ñ'eⁿndyo'.

²¹ Timoteo na ñ'eⁿ cwil'aayâ ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ty'o^ots'om, matseicwanoom na xmaⁿndyo'. Mati Lucio, Jasón, ndo' Sosípater, nn'aⁿ na mañecwii tsjaaⁿ ja ñ'eⁿndye cwilacwanomna na xmaⁿndyo'.

²² Maja Tercio matseicwanom na xmaⁿndyo' ñequio xuee' Ta Jesús. Cartawaañe matseiljeiya na matseicwanom Pablo na m'aⁿyo'.

²³ Matseicwanom Gayo na xmaⁿndyo'. Ja Pablo m'aaⁿya waⁿaⁿ na mateix'eeⁿ ja. Ndo' mañjaaⁿ cwitjomndye nn'aⁿ na cwila'yu'. Ndo' mati Erasto matseicwanom na xmaⁿndyo'. Jom tsaⁿcoñom s'om tsjoomwaa. Mati juu nn'aⁿya Cuarto matseicwanom na xmaⁿndyo'.

²⁴ Ty'o^ots'om quiaaⁿ na c'oom naya na matseixmaⁿ Ta Jesucristo ñ'eⁿ cha'tsondyo' 'o. Amén.

Pablo malcwii'nnaaⁿaⁿ Ty'o^ots'om

²⁵ Ndo' je', cwila't'maaⁿndyo Ty'o^ots'om. Jom waa najneiⁿ na nnts'aaⁿ na nnc'om'jnda'ti'yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom naya na mañequiaya na cwilui'n'maaⁿndye nn'aⁿ ndo' nc'e ñ'oom na ma'mooⁿya cantyja 'naaⁿ Jesucristo. Ndo' na luaa' waa, matseijomna' ñequio juu na cwe' wanty'iuu' tyom'aaⁿna' xjeⁿ cwitjoocheⁿ na ncuaa tsjoomnancue.

²⁶ Saa je' je' cwiwitquioo' xcweyana' ndaaⁿ nn'aⁿ ee ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii na tyola'neiⁿ profetas na tyondye'ntjom nnoom, cantyjati xjeⁿ na tyotsa'ntjom Nqueⁿ na ticantycwii na m'aaⁿ. Juu ñ'oom waanty'iuu'ñeeⁿ jnda seicanooⁿ cha nn'aⁿ meiⁿnquia ndyuaa ndaaⁿ nla'yu'na ndo' nla'candana jo nnoom.

²⁷ Nnom nquii Ty'o^ots'om na ñecwiiñê, na tjacantyja na jndo' ts'oom, ñecwiitco caluiit'maⁿñê nc'e Jesucristo. Amén.

Carta najndyee na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoom Corinto

Xmaⁿndyee nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Corinto

¹ Maja Pablo, cwiluiindyō apóstol cwentaa' Jesucristo na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ nc'e na l'ue ts'om Ty'oōts'om. Nquii nn'aaⁿya Sóstenes matseijomñê ñ'eⁿndyō na matseiljeiya cartawaañe.

² Matseicwanōⁿya juuna' ndaaⁿ 'o nn'aⁿ na cwiluiindyō' tmaaⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ'yo' tsjoom Corinto, 'o na maqueⁿñōōⁿ cwentaaⁿaⁿ nc'e Cristo Jesús, na jndaⁿ tqueeⁿñê na calajomndyō' ñ'eⁿñê, ndo' mati ñ'eⁿ nn'aⁿ meiⁿquiayuucheⁿ na cwilcwii'na xuee' Ta Jesucristo, na cwiluiñê na matsaⁿ'ntjoom joona ndo' mati jaa.

³ Nquii Tsotyaaⁿya Ty'oōts'om ñequio Ta Jesucristo catio'naaⁿndyena 'o. Quiana na meiⁿcwii ñomtiuu tic'om'yo' jo ndaaⁿ.

Matio'naaⁿñe Ty'oōts'om nn'aⁿ nc'e Cristo

⁴ Ñequii'cheⁿ mañequia na quianl'uaa' Ty'oōts'om cantyja 'naⁿ'yo' ee naya na matseix-maaⁿ na mañequiaaⁿ na cwito'ñoom'yo' cantyja 'naaⁿ Jesucristo.

⁵ Ndo' nc'e na matseijoom'na' 'o ñ'eⁿñe, mañequiaa Ty'oōts'om na la'xmaⁿ'yo' cha'tso nnom na mateijndeina' 'o jo nnoom, cha'tso na cwicandaaⁿ na cwila'teinco'yo' ñ'oom'm ndaaⁿ nn'aⁿ ndo' ñequio na cwila'nōⁿ'ya'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ.

⁶ Ndo' na luaa', juu ñ'oom cantyja 'naaⁿ Cristo teitquioo' na mayuu' juuna' cantyja 'naⁿ'yo'.

⁷ Ndo' na ljo', titseitjoona' 'o meiⁿcwii nnom na mañequiaa Ty'oōts'om cha cwicandaaⁿ cwil'a'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ yocheⁿ na cwimein'ndo'yo' na nncuee' xuee quia na nncw-jee'nnda' Ta Jesucristo.

⁸ Nquii Ty'oōts'om wjaañequiaaⁿ najndaⁿ'yo' na cwindye'ntjom'tyeⁿ'yo' nnoom. Ndo' wjaach'eeⁿ na ljo' hasta na nncue'ntyjō xuee na nncwjee'nnda' Jesucristo na nntu'xeⁿndyee nn'aⁿ. Quia jo' nleitquioo' na tatjaa'naⁿ jnaⁿ cwicwila'xmaⁿ'yo'.

⁹ Ty'oōts'om ñequii'cheⁿ matseicañaⁿ ñ'oom na jndaⁿ tjoom'm na cjoom'm, ndo' manquiityeeⁿ jndaⁿ tqueeⁿñê 'o na calajomndyō' ñequio Jnaaⁿ Jesucristo na cwiluiñe na matsaⁿ'ntjom jaa.

Nn'aⁿ tsjoom Corinto na cwila'yu' titjoom' m'aⁿna

¹⁰ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' ñequio Jesucristo na cwiluiñê na matsaⁿ'ntjoom jaa, ñequio najndei na cwiluiñê matseity'oondyō ndaaⁿ'yo' na c'om'yo' na tjoom' m'aⁿ'yo' ñequio nc'iaa'yo' na cwila'yu', tanc'om'yo' na meiⁿtoⁿ ñ'eⁿndyena. C'om'yo' na ñecwiixjeⁿ nquiu'yo' ñ'eⁿndyena.

¹¹ Luaa' matsjōō ndaaⁿ'yo' 'o nn'aⁿya ee joo nn'aⁿ waa' Cloé jndaⁿ jluena nōōⁿya na m'aⁿ'ntiaa'ndyō' ñequio ntyjee'yo' na cwilayu'.

¹² Luaa' waa na ñe'catsjōō cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', ñ'eeⁿndyō' 'o na cwindu'yo': "Ja matseijomndyō cantyja 'naaⁿ Pablo"; nt'omndyō' 'o: "Ja ñ'eⁿ Apolos"; ndo' nt'omndyō': "Ja ñ'eⁿ Pedro"; ndo' nt'omndyō': "Ja ñ'eⁿ Cristo".

¹³ ¿Aa nts'aacheⁿna' na matōñe Cristo? Ndo' ja Pablo, ¿aa ty'ioom nn'aⁿ ja ts'oom'naaⁿ cwent'a'yo'? Oo, ¿aa ñequio xueeya teits'oomndyō'?

¹⁴ Quianl'uaa' Ty'oōts'om na macandā Crispo ñ'eⁿ Gayo na seits'oomndyō, tjaa'naⁿ nt'omndyō' 'o na seits'oomndyō,

¹⁵ cha tjaa' ñeeⁿ nndaⁿ nntso na ñequio xueeya seits'oomndyō jom.

16 Ndo' je' macjaañjoom' ts'ooⁿ na mati seits'oomndyo Estéfanos ñequio nn'aⁿ waⁿaⁿ. Meiⁿ tileicjaañjoom'ti ts'ooⁿ aa m'aⁿ nt'omndyo' 'o na seits'oomndyo.

17 Ee nchii ty'iom Cristo ts'iaaⁿ ja na catseits'oomndyo nn'aⁿ. Jñoom ja na catse-icandiiya nn'aⁿ na macwji'n'maaⁿñê añmaaⁿna, meiⁿ nchii nts'aaya ts'iaaⁿñeeⁿ ñequio ñ'oom na jndō' n'om nn'aⁿ, ee xeⁿ naljo', juu ñ'oom cantyja 'naaⁿ na ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ, tjaa'naⁿ najndeii na matseixmaⁿna'.

Cristo cwiluiñê najndeii Ty'oots'om ñequio na jndō' ts'om

18 Ndaa nn'aⁿ na cwi'ootsuundye añmaaⁿ, juu ñ'oom na ty'ioom nn'aⁿ Cristo ts'oom'naaⁿ, nquiuna ticajndana', saa jo ndaa jaa na matsaacalui'n'maaⁿndyo, tseixmaⁿna' ñ'oom najndeii cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om.

19 Cha'xjeⁿ matseicandii ñ'oom'm na teiljeii:

Nn'aⁿ na jeeⁿ jndye nquiu,

nnts'aa na catyuii' na jndō' n'omna,

ndo' juu na jeeⁿ cwila'noⁿna, nnts'aa na cwe' ts'iaaⁿndyo juu jo'.

20 Nc'e luaa' tso ljeii'ñeeⁿ, çyuu l'ueñe ts'aⁿ na jeeⁿ jndō' ts'om ndo' mati ts'aⁿ na jndye matsei'naaⁿ ndo' ñequio ts'aⁿ na jeeⁿ ya matseitjoom' ñ'oom? Ee jnda tqueⁿ Ty'oots'om cha'tso na jndō' n'om nn'aⁿ, cwe' ts'iaaⁿndyo joona'.

21 Nc'e na jndō' ts'om Ty'oots'om, sei'nooⁿ na nquiee nn'aⁿ tsjoomnancue tixocata'jnaaⁿna jom cantyja 'naaⁿ na jndō' n'omna, jo' chii majaaweew' ts'oom na nncwji'n'maaⁿñê añmaaⁿ nn'aⁿ cwe' cantyja 'naaⁿ ñ'oom'm na cwiñequia nn'aⁿ, meiiⁿ cwitjeii'na cwenta na juuna' ñ'oom na ticajnda tseixmaⁿna'.

22 Nn'aⁿ judíos cwitaⁿna na nnty'iaandaana cwii ts'iaaⁿ t'maⁿ na tixocaluiina' na cwe' najndeii nquii ts'aⁿ cha nla'yu'na. Saa nn'aⁿ na nchii judíos, joona cwil'uee'ndyena ñ'oom na nntseijndō'tina' n'omna cha na nla'yu'na,

23 saa jâ cwiñequiaayâ ñ'oom na ty'ioom nn'aⁿ Cristo ts'oom'naaⁿ. Ñ'oom'ñeeⁿ tia nquiu nn'aⁿ judíos ndo' nn'aⁿ na nchii judíos cwitjeii'na cwenta na jeeⁿ cje tseixmaⁿna'.

24 Ndo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na ma'maⁿ Ty'oots'om, meiiⁿ nn'aⁿ judíos oo meiiⁿ nn'aⁿ nt'omcheⁿ tsjaaⁿ, macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ, ndo' na cwiluiñê na jndō' ts'oom.

25 Ee juu na ndoo' nquiu nn'aⁿ na tseixmaⁿna' na tixcwe mach'ee Ty'oots'om jndō'ti ts'oom na luaa' mach'eeⁿ, nchiiti juu na jndō' n'om nn'aⁿ, ndo' juu na cwitjeii'na cwenta na tijneiⁿ na tquiaaⁿ na luaa' tjom Cristo, juu jo' ma'moⁿna' na jndeiiyteeⁿ, nchiiti cha'tso najnda na la'xmaⁿ nn'aⁿ.

26 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', queⁿyo' cwenta na ma'maⁿ Ty'oots'om 'o meiⁿ ti-jndyendyo' cwitjeii' nn'aⁿ cwenta na la'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na jndō' n'om, tijndyendyo' cwiluiindyō' nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindyē, tijndyendyo' tuiindyō' nda nn'aⁿ na tyandyē.

27 Ee macwjiñê Ty'oots'om nn'aⁿ cwentaaⁿna na tijndō' n'om cha catseijnaaⁿna' nn'aⁿ na ndoo' nquiuna na jndō' n'om nquieena. Ndo' macwjiñê cwentaaⁿna' nn'aⁿ na tit'maⁿ cwiluiindyē cha cantseijnaaⁿna' nn'aⁿ na waa na jnda la'xmaⁿ.

28 Quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue macwjiñê nn'aⁿ cwentaaⁿna na cje la'xmaⁿ, macwjiñê nn'aⁿ na ticuee' n'om nt'omcheⁿ nn'aⁿ, nn'aⁿ na cwitjeii' nt'omcheⁿ cwenta na tjaa yuu l'uendye. Nmeiiⁿ mach'eeⁿ cha' m'moⁿna' na joo nn'aⁿ na nquiu na t'maⁿ la'xmaⁿ ticjaquiee' cantyja 'naaⁿna.

29 Cha'tso nmeiⁿ mach'eeⁿ cha meiⁿcwii ts'aⁿ tincwji's'añe tincwji'scuñe cheⁿnquii jo nnoom.

30 Manquiityeeⁿ jnda s'aaⁿ na tjoom' cwiluiindyō' cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús, ndo' cantyja 'naaⁿ jom cwicanda'yo' na jndō' n'om'yo', ndo' na m'aⁿ'yo' na tjaa jnaⁿ cwila'xmaⁿ'yo', ndo' na maqueñooⁿ 'o na lju' n'om'yo' jo nnoom, ndo' na cwilui'n'maaⁿndyo'.

31 Cha'xjeⁿ na matseicandii ñ'oom'm na teiljeii: “Xeⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na ñe'catseis'aañe cheⁿnquii, cwji's'aaⁿ Ty'oots'om cantyja na mach'ee ñ'eñê.”

2

Cristo jñoom ts'oom'naa'

¹ Saa 'o nn'a^{na} na cwila'yuy^o, quia tuacaño^oya 'o na ñequeiaya ñ'oom na mayuu' na ticaliu nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om, nchii sein^aya ndaa'y^o ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ meiⁿ nchii ñ'oom na jeeⁿ ca'naaⁿ na cwila'neiⁿ nn'aⁿ na jndye ñ'oom nquiu.

² Xjeⁿñeeⁿ tyeⁿ tyom'aaⁿ ts'o^o na ñe'cwii ñ'oom na ñequeiaya ndaa'y^o, ndo' cantyja 'naaⁿ nquii Jesucristo, saa ñequii'cheⁿ cantyja 'naaⁿ na ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ.

³ Ñet'o^oya quii'ntaa'y^o na tijndo, tyoteindy^o na tyocat'uaⁿ na aa nncjaacañjoom' ts'iaaⁿ na nnts'aa.

⁴ Saa quia tyoñequeiaya ñ'oom' Ty'o^ots'om ndaa'y^o, nchii sein^a ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ na jeeⁿ jndo' n'om, tqiuo^o na nquii Espíritu ñequio najndeii na matseixmaaⁿ teil'uee'ñê ñ'oom'ñeeⁿ.

⁵ Luaa' tuu cha juu na cwila'yuy^a n'om'y^o c'oomna' cantyja 'naaⁿ najndeii na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om, nchii cwe' nc'e juu na jndo' n'om nn'aⁿ.

Nc'e Espíritu Santo, cwijaantyjo^o n'om nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om

⁶ Saa jo ndaa nn'aⁿ na queeⁿ n'om na cwila'yuy^a n'om, cwilanaa^{nyâ} ñ'oom na jndo n'o^onyâ, saa juuna' titseijomna' cha'na juu na jndo' n'om nn'aⁿ tsjoomnancue, meiⁿ nchii cha'na ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ na la'xmaⁿ n'iaaⁿ, na juu jo' wjaantycwii cantyja 'naaⁿna.

⁷ Ee já cwilanaa^{nyâ} ñ'oom na jndo' ts'om Ty'o^ots'om. Teiyoticheⁿ wanty'iuu' tyom'aaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ ee tyoowe'ntyjo xjeⁿ na ntyjeeⁿ na caliu nn'aⁿ juuna'. Ee cwitjo^ocheⁿ na nlqueeⁿ tsjoomnancue saa jndaⁿ seijndaa'ñê na nnto'ñoo^{nyâ} na nlui'n'maa^{ndyo}.

⁸ Nquiee nn'aⁿ na cwiluiindy^e n'iaaⁿ tsjoomnancue ticala'noⁿna cantyja 'naaⁿ na luaa' seijndaa'ñê Ty'o^ots'om. Ee xeⁿ jla'noⁿna na Jesús cwiluiñê nquii na matsa'ntjom yuu na tjacantyja na jeeⁿ nei'ncoo', quia jo' tixocaty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ.

⁹ Naⁿñeeⁿ tjoomna cha'xjeⁿ na matseineiⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii. Matsona':

Joo nn'aⁿ na jnda nquiu Ty'o^ots'om,

jndaⁿ seijndaa'ñê jndye nnom cwentaana na tjacantyja na ya na mei'jom tyoonty'iaa nn'aⁿ.

Meiⁿ tyoondyena cantyja 'naaⁿ joo jo',

majndeiticheⁿ na nnc'oom' n'omna chiuu la'xmaⁿna'.

¹⁰ Nquii Espíritu Santo t'mo^o ñ'oommeiiⁿ ndaa^{ya}, ee jom mal'uetcuuñê cha'tso, hasta ñ'oom na t'ma^{nti} na matsei'noⁿ nquii Ty'o^ots'om.

¹¹ Cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ, ¿ñeeⁿ nntsei'noⁿ chiuu m'aaⁿ ts'om cwiicheⁿ ts'aⁿ? Macanda nquii ntyjii. Maluaa' waa cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om, macandaⁿ nquii Espíritu na cwiluiñê ntyjii chiuu m'aaⁿ ts'oom.

¹² Jaa tyooto'ño^oya juu na m'aaⁿ n'om nn'aⁿ na tyoola'xmaⁿna cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om. Jaa cwito'ño^oya Espíritu na mañequiaaⁿ cha ndaaⁿ nla'no^oa cha'tso na cwe'y^u na mañequiaaⁿ na cwicandaaya.

¹³ Quia cwilanaa^{nyâ} cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ, cwiwil'uee'ndyô ñ'oom na ma'moⁿ Espíritu ndaa^{ya}, nqueⁿ na cwiluiñê Ty'o^ots'om, nchii ñequio ñ'oom na cwit'mo^o nn'aⁿ cantyja na jndo' n'om nquiee. Ndo' na luaa', cwiwil'uee'ndyô ñ'oom na matseijndaa'ñê Espíritu na cwit'mo^onyâ ndaaⁿ nn'aⁿ na la'xmaⁿna jom.

¹⁴ Saa ts'aⁿ na ticaluiñê cwentaa' Ty'o^ots'om titseiñ'oom'ñê ñ'oom na matseijndaa'ñê Espíritu na cwiluiñê ee ndoo' ntyjii tsaⁿñeeⁿ na cwe' ñ'oom na til'ue joona'. Ee manda ts'aⁿ na matseixmaⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu, juu ndaaⁿ nntsei'noⁿ.

¹⁵ Saa ts'aⁿ na matseixmaⁿ Espíritu ndaaⁿ nntsei'noⁿ ñ'oommeiⁿ, meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ ts'aⁿ na wanaaⁿ na nntso na tixcwe mach'eeⁿ.

16 Ee ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona': "¿Ñeeñ ts'añ jnda sei'noñ chiuu na m'aañ ts'om Nquii na cwiluiiñe na matsa'ntjom jaa? ¿Ñeeñ ts'añ ndaa nntseijndo' ts'oom?" Saa jaa laxmaa'ya juu na m'aañ ts'om Cristo.

3

Cwiluiindyö nn'añ na cwila'x'iaa'ndye ñ'eñ Ty'oots'om

1 Cantyja 'nañya, 'o nn'añya na cwila'yuyoyo', tîcandañ nntseinañya ñ'oom cantyja 'naañ Cristo ndaa'yoyo' cha'xjeñ na ma'moñ ts'añ juuna' ndaañ nn'añ na la'xmañ Espíritu. Tcañna' na nntseinañya juuna' ndaa'yoyo' na cha'cwijom cwiluiindyö' cantyja 'naañ tsjoomnancue, cha'cwijom ndaañ yonch'uu.

2 Ee yo'ndaa tileicandañ nntquiina sei'. Joonā macandañ ndaatsuu' tsondyeena cwiwena. Maluaa' matseijomna' cantyja 'nañ' 'o. 'O tileicala'noñ'yoyo' ñ'oom' Ty'oots'om na jndei'tina', ee tyooquiee n'om'yoyo' cantyja 'naañ'añ. Ndo' meñ je' tileicala'noñ'yoyo' ñ'oom'm na jndei'tina'.

3 'O ndicwañ la'xmañ'yoyo' cantyja 'naañ tsjoomnancue. Ee na cwila'taañ n'om'yoyo' nc'iaa'yoyo' ndo' cwila'ntja'ndyoyo' ñ'eñdyena, ma'moñna' na tjaa na matseichuii'na' 'o ñequio nn'añ na la'xmañ cantyja 'naañ'na'.

4 Ee quia cwiindyö' 'o nntso: "Ja matseijomndyö cantyja 'naañ Pablo", ndo' cwiicheñ nntso: "Ja matseijomndyö cantyja 'naañ Apolos", ma'moñna' na la'xmañ'yoyo' cha'xjeñ nn'añ tsjoomnancue.

5 Ja Pablo ¿ñeeñ cwiluiindyö? Ndo' ¿ñeeñ cwiluiiñe Apolos? Ñequii'cheñ cwiluiindyö nn'añ na cwindya'ntjooñyâ nnom Jesucristo na cantyja 'naañyâ jla'yuyoyo' ñ'eññê. Cwii cwiindyö ñel'aayâ ts'iaañ na tquiaañ ndaayâ.

6 Ts'iaañ na s'aa matseijomna' cha'cwijom ts'añ na manom'. Ndo' ts'iaañ na s'aa Apolos matseijomna' cha'cwijom ts'añ na matseicandañ ntjom. Saa nquii Ty'oots'om mach'eeñ na tjaanajndei ts'iaaññeeñ.

7 Ndo' na luaa', meñ juu ts'añ na manom' tit'mañ cwiluiiñe, meñ ts'añ na matseicandañ'. Nquii Ty'oots'om t'mañ cwiluiiñe ee jom mach'eeñ na wjaanajndei ts'iaaññeeñ.

8 Juu ts'añ na manom' ñequio ts'añ na matseicandañ', ñe'cwii xjeñ cwiluiindyena. Ndo' nquii Ty'oots'om nntioml'uaañ ts'añ cantyjati na jndañ ñeñdi'ntjom nnoom.

9 Ee já cwe' cwila'xmaañyâ nn'añ na cwilajomndyö ts'iaañ 'naañ Ty'oots'om, ndo' 'o la'xmañ'yoyo' tyuaañ'añ, la'xmañ'yoyo' cha'cwijom w'aa na mach'eeñ.

10 Cantyja 'naañ'na', ja cwiluiindyö cha'cwijom luañetquiee na seijndaaññe Ty'oots'om na maquañ tsiañtsjō' ndo' cwiicheñ ts'añ matseicandaññe w'aa nacjoo' juuna'. Saa cwii cwii ts'añ queññe cwenta cantyja 'naañ ts'iaañ na mach'ee.

11 Ee tjaa ñeeñ ts'añ na ndaañ nlqueñndyö cwiicheñ ts'iaañtsjō' ñequio tsiañtsjō' na waa, na juu jo' tseixmañna' Jesucristo.

12 Saa tiñe'cwii nnom 'nañ na cwileil'uee'ndye nn'añ na cwil'a ts'iaañ nacjoo' tsiañtsjō'ñeeñ. Ee ts'añ na xcwee'ya ts'om na mandi'ntjom nnom Ty'oots'om, matseijomna' ts'iaañ na mach'eeñ cha'cwijom cwii w'aa na cwiluiina' ñ'eñ s'om cajañ, oo ñ'eñ s'om xuee, oo ñ'eñ ljo' na jeeñ jnda. Saa ts'añ na tixcwee' ts'om na mandi'ntjom nnom Ty'oots'om, matseijomna' ts'iaañ na mach'eeñ cha'cwijom cwii w'aa na cwiluiina' ñ'eñ n'oom, oo ñ'eñ neiñ'jnda, oo ñ'eñ n'oomljooto'.

13 Juu xuee quia na nncu'xeñ Ty'oots'om nn'añ, nleitquioo'ya chiuu tseixmañ ts'iaañ na tyoch'ee cwii cwii ts'añ. Juu xueeññeeñ t'mañ chom nncuaa, jo' jo' m'mooñna' chiuu tseixmañ ts'iaañ na tyoch'ee cwii cwii ts'añ.

14 Jo' chii xeñ tilco ts'iaañ na tyoch'ee ts'añ, waa naya na nlo'ñoom cantyja 'naañ ts'iaañ na jndañ ñes'aañ.

15 Saa xeⁿ nlco ts'iaaⁿñeeⁿ, nntsuuñê cantyja 'naaⁿ juuna'. Nqueⁿ nlui'n'maaⁿñê, saa cwe' ñetomti jo'. Ndo' na luua' nntjoom nntseijomna' cantyja 'naaⁿa' cha'cwijom na nc'uaa' chii jluii'ñê naquii' chom.

16 ¿Aa ticaliu'yo' na 'o cwiluiindyoy' waa' Ty'ooots'om ndo' na m'aaⁿ Espíritu Santo naquii' n'om'yo'?

17 Xeⁿ na m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na nntseityuui' waa' Ty'ooots'om, nntseityueeⁿeⁿ tsaⁿñeeⁿ ee lju' cwiluiiñe juuna', ndo' mancjo'yo' cwiluiindyoy' w'aa'ñeeⁿ.

18 Meiⁿcwiindyoy' 'o tinguui'nn'aⁿñe cheⁿnquii cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ ts'aⁿ quii'ntaaⁿyo' na matseitiuu na jndo' ts'om cha'xjeⁿ nquiee nn'aⁿ tsjoomanancue cwitjeii'na cwenta, c'oom juu cha'na ts'aⁿ na meiⁿchjoo tijndo' ts'om, cha mayuu'cheⁿ nntseixmaaⁿ ts'aⁿ na jndo' ts'om.

19 Ee juu na cwitjeii' nn'aⁿ tsjoomnancue cwenta na jndo' n'omna, Ty'ooots'om macwjeeⁿeⁿ cwenta na ntjeiⁿ jo'. Ee waa ñ'oom'm na teiljeiina' na matsona': "Nnt'uui Ty'ooots'om nn'aⁿ ñequio mañejuu na jndo' n'omna".

20 Ndo' waa cwiicheⁿ ñ'oom'm na teiljei na matsona': "Nqueⁿ na cwiluiiñê na catsa'ntjoom jaa mantyjeeⁿ joo ñomtiuu 'naaⁿ nn'aⁿ na jeeⁿ jndo' n'om, cwe' ts'iaaⁿndyo jona'."

21 Nc'e na ljo', tintjei's'andyoy' na majndaa' ts'aⁿ na cwilajomndyo' ñ'eⁿñe. Ee cha'tso na matseijndaa'ñe Ty'ooots'om la'xmaⁿna' cwenta'yo'.

22 Meiiⁿ nncō Pablo, oo nquii Apolos, oo nquii Pedro, cha'tsondyô cwiluiindyô na cwindya'ntjooⁿyâ ndaa'yo'. Ee cha'tso na s'aa Ty'ooots'om m'aaⁿna' cwentaaya. Cantyja na cwitandoo'a tsjoomnancuewaañe matseixmaⁿna' naya 'naaⁿya ee na cwito'ñooⁿya na cwitandoo'a ñ'eⁿñê. Mati cantyja na cwiwjaaya matseixmaⁿna' naya 'naaⁿya, nc'e cantyja 'naaⁿ jo' cwitsaaquiaa'a cañoom'luee. Cha'tso na cwiwinooⁿya je' ñequio na quia wjaawe'cañoomna' cwila'xmaⁿna' na nnteijndeiina' jaa.

23 Ndo' 'o m'aⁿyo' cwentaa' Cristo ndo' jom cwiluiiñê cwentaa' Ty'ooots'om.

4

Ts'iaaⁿ na maty'iom Jesucristo apóstoles

1 Jo' chii catjei'yo' cwenta cantyja 'naaⁿyâ na cwiluiindyô nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnom Cristo, ndo' na cwit'mooⁿyâ ndaa' nn'aⁿ ñ'oom' Ty'ooots'om na wanty'iuu' tyom'aⁿna'.

2 Juu ts'aⁿ na waa cwii ts'iaaⁿ na matseixmaⁿ, macaⁿna' na cwitquioo' cantyja 'naaⁿaⁿ na cwiluiiñê ts'aⁿ na matseicanda.

3 Saa cantyja 'naⁿya, ticwjaa'ndyo cwenta chiuu waa na 'o cwitjei'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na matseixmaⁿya oo chiuu nquiu nt'omcheⁿ. Meiⁿ ticu'xaⁿ cheⁿnncō cantyja 'naⁿya.

4 Juu na m'aaⁿ ts'ooⁿ tica'moⁿna' aa waa na matseitjoondyo, saa meiiⁿ na ljo' tica'moⁿna' na tjaa jnaⁿya. Nquii Ty'ooots'om nncu'xeeⁿ ja.

5 Nc'e na luua', cwitjoocheⁿ na nncwjee'nnda' Ta Jesús, tintjei'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjom ndaa'yo'. Ee xjeⁿñeeⁿ nnts'aaⁿ na nleitquioo'ya 'naⁿ na cwe' wanty'iuu' cwil'a nn'aⁿ ñequio joo 'naⁿ na cwila'jndaa'ndyena naquii' n'omna. Quia jo' ñequiaa Ty'ooots'om nnom cwii cwii ts'aⁿ cha'xjeⁿ na matsona'.

6 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', matseinaⁿya ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' cantyja 'naⁿya ñ'eⁿ Apolos cha nnteijndeiina' 'o, ndo' cha cantyja 'naaⁿyâ nntsaala'noⁿyo' na tincwinom'yo' ñ'oom na teiljeii, ndo' cha meiⁿcwii ts'aⁿ tincwji's'aaⁿ cwii ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'ooots'om cha nnts'aana' na ticwentyjo 'naaⁿ cwiicheⁿ.

7 Ee ¿chiuu waa cantyja 'naⁿ na mach'eena' ntyji' na jndandyu'ti' nchiiti cwiicheⁿ? Ndo' ¿cwaan cwii nnom na matsei'xmaⁿ na nchii nquii Ty'ooots'om mañequiaaⁿ na

matsei'xmaⁿⁱ jo'? Ndo' xeⁿ cwe' jnda' naya'ñeeⁿ, ¿chiiu na matseis'andyu' na cha'cwijom tiyuu' na jnda' juuna'?

⁸ Mach'eena' na nquiu'yo' na la'xmaⁿⁱyo' nn'aⁿ na tyandye. Cha'cwijom tjaa meiⁿcwii na maca^{nt}tina' 'o. Cha'cwijom na cwiluiindyoy' nn'aⁿ na cwitsa^{nt}ntjom, meiiⁿ na ticañ'aa^{ny}â. Toom cwe' na mayuu' cwiluiindyoy' nn'aⁿ na cwitsa^{nt}ntjom cha mati jâ nla'jomndyô jo' ñ'eⁿndyoy'.

⁹ Mach'eena' ntyjii na maqueⁿ Ty'o^ots'om jâ apóstoles na wanty'iaa'ndyotyayâ na cha'tsondye nn'aⁿ. Matseijomna' cantyja 'naa^{ny}â cha'cwijom nn'aⁿ na jnda^{nt}teijndaa' na nncwje na jndoo'cheⁿ nn'aⁿ ndo' nnty'iaa' ángeles.

¹⁰ Cwitjeii' nn'aⁿ cwenta na jâ na cwiñequiaayâ ñ'oom cantyja 'naaⁿ Cristo la'xmaa^{ny}â nn'aⁿ na ntjeiⁿndye saa 'o cwitjei' cheⁿncjo'yo' cwenta na la'xmaⁿⁱyo' na jeeⁿ jndoy' n'om'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ. Cwitjei'yo' cwenta na tileicjaanjoom' cwil'aayâ saa 'o jeeⁿ cwijaanjoom' cwil'a'yo'. Cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ 'o saa jâ ticuee' n'omna.

¹¹ Hasta xjeⁿ je', waa xjeⁿ na matseitjoo^{na} na nntquiaayâ ndo' na nncwaa^yâ ñequio liaa na nlcwaa^lâ. Jndye ndii' cwicachoo^lâ, ndo' meiⁿ tjaa'naⁿ w'aaya.

¹² Cwiwijndyaayâ na cwil'aayâ ts'iaaⁿ. Quia cwitioo nn'aⁿ ñ'oomwi' cjooyâ, cwitaa^{ny}â na catio'naaⁿñe Ty'o^ots'om joo^{na}. Quia cwileintyjona jâ, cwila'quii n'o^onyâ.

¹³ Quia cwila'neiⁿ nn'aⁿ ñ'om taa^l ts'om nacjooyâ, cwila'joom'na jâ cha'cwijom to' na niom nnom tsjoomnancue saa cwit'o^oyâ ñequio ñ'oom ya. Hasta xjeⁿ je' cwil'a nn'aⁿ na cwila'xmaa^{ny}â cwii na jeeⁿ ts'iaaⁿ.

¹⁴ Nchii cwe' matseiljeiya ñ'oommeiⁿ cha catseijnaaⁿna 'o saa cha na nntseijndoy'na' n'om'yo' nc'e na cwiluiindyoy' ntseindaaya na jeeⁿ wi' ts'o^onyâ 'o.

¹⁵ Ee meiiⁿ na aa m'aⁿ qui meiⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿna cantyja 'naaⁿ Cristo ndaa^{yo}!', saa tijndye lotye'yo' m'aⁿ. Cantyja 'naaⁿ na cwila'yuyâ n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, ja cwiluiindyoy' tsotye'yo' nc'e ñ'oom naya na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ.

¹⁶ Jo' chii matseijndoy'a n'om'yo', cal'a'yo' cha'xjeⁿ na quits'aaya.

¹⁷ Jo' chii majñoo^{ny}ya Timoteo na m'aⁿyo', cwiluiñê jndaaya na jeeⁿ matseicañaaⁿ ndo' na jnda ntyjiiya jom, jom nnts'aaⁿ na nncjaañjoom' n'om'yo' chiiu waa na jom'aaⁿ na matseixma^{ny}ya cwentaa' Cristo Jesús cha'xjeⁿ na ma'mooⁿ ndaa^{nt} nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿeⁿ cwentaaⁿaⁿ.

¹⁸ Ñ'eeⁿndyoy' 'o na cwilas'andyoy' cheⁿncjo'yo' na cwindu'yo' na tixocjonty'iannda'a 'o.

¹⁹ Saa tyuaa' nncjocandoo^a 'o xeⁿ l'ue ts'om Ta Jesús, ndo' quia ljo'cheⁿ nljeiya chiiu n'om na ñ'eeⁿ na luaa' cwil'ana, nljeiya chiiu tseixmaⁿ ñ'oom na cwila's'andyena.

²⁰ Ee juu na ma'mooⁿna' na matseixmaⁿ ts'aⁿ na matsa^{nt}ntjom Ty'o^ots'om jom, xocwitquioo' jo' cwe' nc'e ñ'oom na matseineiⁿ ts'aⁿ, nleitquioo' jo' cantyja 'naaⁿ na aa matseixmaaⁿ najndeii na cwiluiñe Ty'o^ots'om.

²¹ ¿Chiiu nl'ue n'om'yo' na cats'aa? ¿Aa nncjocandoo^a 'o na nntseitia'a 'o, oo aa nnc'o^onyâ na wi' ts'o^onyâ 'o, ñequio na jeeⁿ jnda ntyjiiya 'o?

5

Catjei'yo' ts'aⁿ na m'aa^{ny}â ñ'eⁿ cwiiⁿcheⁿ yuscu

¹ Waa ñ'oom na cwiindyoy' 'o mañ'oom tsondyee t'maⁿ ndo' na ljo' meiⁿ nn'aⁿ na tyoola't'maaⁿndye Ty'o^ots'om tiquil'ana na luaa'.

² Ndo' 'o cwitjei' cheⁿncjo'yo' cwenta na jeeⁿ cwila'candaa^{ndyoy}' meiⁿ tatiato nquiu'yo' na luaa' waa. Matsona' na catjei'yo' tsaⁿñeeⁿ quii'ntaa^{nyoy}' na luaa' mach'eeⁿ.

³ Meiiⁿ na tic'o^ondyoy' ñ'eⁿndyoy', saa cantyja 'naaⁿ espíritu 'na^{ny}ya m'aa^{ny}â ñ'eⁿndyoy', ñequio xuee' Ta Jesucristo jnda^{nt} tu'xa^{ny}ya ts'aⁿ na luaa' mach'ee.

⁴ Quia cwitjomndyoy' na nla't'maaⁿndyoy' Ty'o^ots'om ja nnc'o^onyâ ñ'eⁿndyoy' cwe' cantyja 'naaⁿ espíritu 'na^{ny}ya ndo' mati ñequio juu najndeii na matseixmaⁿ Ta Jesús nnc'oomna' ñ'eⁿndyoy'.

⁵ Ndo' na luaa', la'xmaⁿyo' na catio'yo' tsaⁿñeeⁿ l'o Satanás cha cwi'ndaa' seiiⁿeⁿ saa nlu'i'n'maaⁿñe espíritu 'naaⁿaⁿ quia na nncwjee'nnda' Ta Jesús.

⁶ Tixcwe na cwi'tjei'yo' cwenta na jeeⁿ cwila'candaa'ndyo' jo nnom Ty'ooots'om ndo' na cwiljoya n'om'yo' na luaa' waa quii'ntaaⁿyo'. ¿Aa ticaliu'yo' na meiiⁿ ñechjoowi' ndaaljo' matseicandeei'na' cha'waa tsqueeⁿtyoo'?

⁷ Jo' chii catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ cha'tsoñ'eⁿ na la'xmaⁿna' ndaaljo' tquie na matsei'ndaa'na' 'o cha nntseijomna' 'o tyoo' na tuiina' ñ'eⁿ tsqueeⁿtyoo' xco na tjaa ndaaljo' tjaquiee' na cwicwa' nn'aⁿ judíos xuee Pascua, na juu tyoo'ñeeⁿ cwiluiindyoy'. Ee Cristo cwiluiiñê Catsmaⁿ chjoo cwentaaya cantyja 'naaⁿ xuee Pascua 'naaⁿya. Jla'cuee' nn'aⁿ jom ndo' tueeⁿeⁿ cwentaaya.

⁸ Jo' chii matsona' na calajomndyo xuee Pascua ñequio na xcwee' n'ooⁿya ndo' na mayuu'a, na joo jo' la'xmaⁿna' cha'cwijom tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'. Nchii nla'jomndyo xuee Pascua'ñeeⁿ ñequio ndaaljo' tquie na tseixmaⁿna' na quie' n'ooⁿya ndo' natia na cwil'aaya.

⁹ Ñequio cwiicheⁿ carta'ñeeⁿ tsjooya na tilajomndyo' ñequio nn'aⁿ na cwe' m'aⁿya ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

¹⁰ Saa ñ'eⁿ carta'ñeeⁿ nchii ñe'catsjooya na catjei'ndyo'ñ'eⁿyo' ñequio nn'aⁿ tsjoomnancue na cwe' m'aⁿyana ñequio nn'aⁿ oo na m'aⁿna na cwila'queeⁿ n'omna 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, oo na jeeⁿ ya cwinquio'nn'aⁿna nc'iaana cha nndaq̄ ntjeii'na 'naaⁿ nañeeⁿ oo ñ'eⁿ joo nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a. Ee xeⁿ tilajomndyo' ñequio nn'aⁿ na laxmaⁿ nmeiⁿl, nlcaⁿna' na calui'yo' tsjoomnancue.

¹¹ Ñ'oom na l'ue ts'ooⁿ na cala'noⁿyo' cantyja 'naaⁿ carta'ñeeⁿ, ts'aⁿ na matso na matseyiu' ñ'eⁿ Jesucristo, meiⁿchjoo tilajomndyo' ñ'eⁿñê xeⁿ m'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿ ts'aⁿ na cwe' luaa'ndyo', oo queeⁿ ts'oom 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, oo matseit'maaⁿñê 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a, oo cantuñê, oo tsaⁿ candii jom, oo mach'ueeⁿ. Meiⁿ na nlcwa' ñequio ts'aⁿ na matseixmaⁿ nmeiⁿl til'a'yo'.

¹² Titseixmaⁿya na nncu'xaⁿya nn'aⁿ na tyoola'yu'. Ncjo'yo' la'xmaⁿyo' na nntu'xeⁿyo' nn'aⁿ na m'aⁿ quii'ntaaⁿyo'.

¹³ Nquii Ty'ooots'om nncu'xeeⁿ nn'aⁿ na tyoola'yu'. Quia jo' catjei'yo' ts'aⁿ jnaⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿyo'.

6

Ticaty'iomiana' na nlquaq̄ya ñ'oom cjoo nc'iaaya

¹ Quia cwiindyoy' 'o waa ñ'oom na malein'oomna' juu ñequio cwiicheⁿ x'iaa' na matseyiu', ¿chiiuu na cwiqueⁿyo' ñ'oom tsaⁿñeeⁿ jo nnom jwe na nchii ts'aⁿ na matseyiu'? Cwa nchii ncjo'yo' na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'ooots'om nla'jndaa'ndyo' ñ'oom'ñeeⁿ.

² ¿Aa ticaliu'yo' na joo nn'aⁿ na cwiluiindyoye cwenta' Ty'ooots'om nntu'xeⁿna nn'aⁿ tsjoomancue? Ndo' nc'e na nntu'xeⁿyo' nn'aⁿ tsjoomnancue, ¿chiiuu na tileicandaa nntu'xeⁿyo' ñ'oommeiⁿ na cwe' cwantindyoy joona'?

³ ¿Aa ticaliu'yo' na nntu'xaⁿya ángeles? Ndo' nc'e na ljo', majndeiticheⁿ nndaq̄ nla'jndaa'ndyo' ñ'oom na mat'uiina' jaa yuu na ticjaañjoom' na cwil'aaya je'.

⁴ Jo' chii xeⁿ niom ñ'oom na maleichuuna' 'o ñequio nn'aⁿyo' na cwilayu', caty'iom'yo' ts'iaa'ñeeⁿ nn'aⁿ quii'ntaaⁿyo' na tit'maⁿ la'xmaⁿ na catu'xeⁿna ñ'oom 'naⁿyo'.

⁵ Matsjoo na luaa' cha catseijnaaⁿna' o'. ¿Aa nnts'aacheⁿna' na tjaa'naⁿ meiⁿñecwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿyo' na jndo' ts'om na nntseijndaa'ñê ñ'oom na maleichuuna' 'o?

⁶ ¿Aa maxjeⁿ maty'iomiana' na cwiqueⁿyo' ñ'oom cjoo' cwii nn'aⁿyo' na mati matseyiu'? Jo' chii cwi'tjomndyo' jo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwitu'xeⁿ ñ'oom, meiiⁿ na joona nchii nn'aⁿ na cwila'yu'.

⁷ Juu na cwila'ntja'ndyo' ñequio nc'iaa'yo' na cwila'yu' ma'moⁿna' na t'maⁿ waa na cwila'tjo^ondyo'. Yati caljoya n'om'yo' nawi' na cwil'ana 'o, meiiⁿ na cwinty'ueena 'naⁿyo'.

⁸ Saa 'o xuii' na cwil'a'yo', mancjoondyo' cwita'wi'yo' nn'aⁿyo' na cwila'yu' hasta cwinty'uee'yo' 'naaⁿna.

⁹ ¿Aa ticaliu'yo' na joo nn'aⁿ na cwiñequiandy e cantyja 'naaⁿ natia ticalaxmaⁿna cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om? Tiñe'quio'nn'aⁿndyo' cheⁿncjo'yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaañe. Nn'aⁿ na cwe' cwitjomndyeyana ñ'eⁿ nn'aⁿ na tyoo'uncona, tixocala'xmaⁿna cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om, meiⁿ nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a, meiⁿ nn'aⁿ na cwe' m'aⁿya ñ'eⁿ nn'aⁿ, meiⁿ naⁿnom na cwe' ñ'eⁿ ntyjenom m'aⁿ,

¹⁰ meiⁿ nn'aⁿ na cwinty'uee, meiⁿ nn'aⁿ na queeⁿ n'om 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, meiⁿ naⁿcandyee, meiⁿ nn'aⁿ na cwitioñ'oom nn'aⁿ, meiⁿ nn'aⁿ na cwinquio'nn'aⁿ ts'aⁿ cha nnda^a ntjeii'na 'naaⁿaⁿ.

¹¹ Ñ'eeⁿndyo' 'o na ñe'jla'xmaⁿyo' nmeiⁿ cwitjoocheⁿ na nla'yu'yo', saa je' jnda tmaⁿndyo', jnda tqueⁿndyo Ty'o^ots'om 'o, jnda tqueeⁿ 'o na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿyo' ñequio xuee' Ta Jesucristo ndo' cantyja 'naaⁿ nquii Espíritu na cwiluiñe Ty'o^ots'om cwentaaya.

Maqueⁿlju' Ty'o^ots'om seii' ts'aⁿ

¹² Waa ñ'oom na cwilue nn'aⁿ: “Wanaaⁿ na nnts'aa meiⁿljo'cheⁿ na l'ue ts'o^o”. Mayuu' na ljo', saa ticha'tso mateijndeina' ts'aⁿ. Ñ'oom na mayuu' wanaaⁿ na nnts'aa yuu na l'ue ts'o^o saa ticatsona' na cwii na mats'aa nlqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' ja.

¹³ Mati cwilue nn'aⁿ: “Juu nantquie tseixmaⁿna' cwentaa' tsiaa' ts'aⁿ, ndo' tsiaa' ts'aⁿ tseixmaⁿna' cwentaa nantquie.” Ñ'oom na mayuu' jo', saa we nnom nmeiⁿ nnts'aa Ty'o^ots'om na nndyuena'. Saa nchii tqueeⁿ seii' ts'aⁿ na cwe' luaa' nnc'oom ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, tqueeⁿ seii'a na laxmaⁿna' cwentaa' nqueⁿ na matsa'ntjoom, ndo' jom m'aaⁿ cwentaa' seii'a.

¹⁴ Ndo' cha'xjeⁿ na tquiaaⁿ na wando'xco Jesús mati ñe'quiaaⁿ na nntando^oxcooya nc'e najndeii na cwiluiñe.

¹⁵ ¿Aa ticaliu'yo' na juu seii'yo' laxmaⁿna' cwii taⁿ seii' Cristo? ¿Aa maty'iomna' na nntseitjooⁿa juuna' ñ'eⁿ cwii yuscu na cwe' luaa' m'aaⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ? Meiⁿchjoo ticaty'iomna'

¹⁶ ¿Aa ticala'noⁿyo' quia na matseitjoom'ñe ts'aⁿ ñequio sculjaa', ñe'cwii sei' laxmaⁿna? Ee ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii matsona': “Wendye joona, ñe'cwii sei' la'xmaⁿna.”

¹⁷ Ndo' na luaa' waa, quia na matseijomñe ts'aⁿ ñequio Ta Jesús, ñe'cwii cwiluiñe tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿñe.

¹⁸ Cha'cwijom na jndeii maleinom ts'aⁿ cha na ticat'uii cwii na teincuu' jom, maluaa' cal'a'yo' na tic'om'ya'yo' ñ'eⁿ ts'aⁿ na cwe' luaa'. Ee nt'omcheⁿ jnaⁿ na mach'ee ts'aⁿ ticat'uiina' seiiⁿeⁿ, saa ts'aⁿ na matseitjoom'ñe ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ na cwe' luaa', matseicw'aa'ñe jnaⁿ seiiⁿeⁿ.

¹⁹ ¿Aa ticaliu'yo' na cwiluiñe seii'yo' wats'om cwentaa' Espíritu Santo na m'aaⁿ quii' n'om'yo' na jnda tquiaa Ty'o^ots'om na c'oom ñ'eⁿndyo'? Jo' chii ticalaxmaⁿyo' na ñe'quiandyo' na nl'a seii'yo' yuu na queeⁿ n'omna'.

²⁰ Ee jnda seijnda Ty'o^ots'om 'o ñequio cwii na jeeⁿcheⁿ ndya' jnda. Jo' chii laxmaⁿyo' na cala't'maaⁿndyo' jom ñequio seii'yo' ñequio espíritu 'naⁿyo' ee na we ndii' joona' la'xmaⁿna' cwentaaⁿaⁿ.

7

Ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na jnda t'unco

¹ Ndo' je' maw'o ñ'oom na cwita'x'e'yo' no^o nacjoo' carta na jla'cwanom'yo'. Ñecuaa meiiⁿ ticoco tsaⁿs'a,

² saa jnaaⁿ na jeeⁿ cwe' luaa' cwic'eeⁿ nn'aⁿ ñ'eⁿ nc'iaana, jo' chii yati cwii cwii tsaⁿs'a cocoom ndo' mati cwii cwii tsaⁿscu c'oom saaⁿaⁿ.

³ Nquii tsaⁿs'a waa cwii nnom na matseixmaaⁿ na nnts'aaⁿ ñ'eⁿ scoom'm ndo' mati tsaⁿscu waa cwii nnom na matseixmaaⁿ na nnts'aaⁿ ñ'eⁿ saaⁿaⁿ. Wendyena quiandyen ntyjeena ndaana na cala'candaⁿ ndyena ñ'oomwaa'.

⁴ Tsaⁿscu titseixmaaⁿ na nntseintycwii'ñê nnom saaⁿaⁿ ee saaⁿaⁿ tseixmaⁿ cwenta jom, meiⁿ tsaⁿs'a titseixmaaⁿ na nntseintycwii'ñê nnom scoom'm ee scoom'm tseixmaⁿ cwenta jom.

⁵ Cwe' jo' tintseintycwii'ñe ts'aⁿ nnom saaⁿaⁿ, nnom scoom'm saa ñequii'cheⁿ wanaaⁿ na nla'ljondyo' xeⁿ waa ñ'oom na jnda t'maⁿ'yo' na ñe'calaneiⁿ'yo' nnom Ty'oⁿots'om. Saa nchii na jndye xuee, tints'aana' na tileicala'quii n'om'yo' ndo' na ljo' nnts'aa Satanás na nla'tjoondyo'.

⁶ Luaa' waa na matsjoo cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', saa tintjei'yo' cwenta na tseixmaⁿna' ñ'oom na matsa'ntjomna'.

⁷ Cantyja 'naⁿya toom cwe' cha'tso naⁿnom laxmaⁿna cha'na ja, saa tiñe'cwii xjeⁿ na mañequiaa Ty'oⁿots'om na laxmaaⁿya. Ee ñ'eeⁿ nn'aⁿ waa cwii nnom na la'xmaⁿ, ndo' nt'omcheⁿ cwiicheⁿ ljo la'xmaⁿ.

⁸ Ndaa joo naⁿnom na tyoo'unco ndo' mati joo yolcu na jnda ljondye, matsjoo na yati caljoo'ndyena na ñenquieena cha'na m'aaⁿ ja luaañe.

⁹ Saa xeⁿ tileicwiqiii n'omna na m'aⁿ ñenquieena, ñecuaa, c'uncona, ee yati na m'aaⁿ ts'aⁿ na we caⁿ, nchiiti na cwe' matseiqueeⁿ ts'oom na ñe'c'oom ñ'eⁿ ts'aⁿ.

¹⁰ Saa ndaa 'o na jnda tma'co'yo', luaa waa ñ'oom na matsa'ntjomna', nchii cwe' ñ'oom 'ndyo ja, ñ'oom 'ndyoo nquii Ta Jesús jo': juu scuu' ts'aⁿ ticatoⁿ'ñê ñequio saaⁿaⁿ.

¹¹ Saa xeⁿ ma'ñeeⁿ saaⁿaⁿ, ticwanaaⁿ na ncoconnaaⁿaⁿ, matsona' na caljoyaandyennda'na. Ndo' mati juu saaⁿaⁿ, tintseityuui' ljeii 'naaⁿna.

¹² Ndaa nt'omndyo' 'o na jnda t'unco'yo', luaa matsjoo nncō, nchii matsa'ntjom Ta Jesús na caluii na ljo', xeⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na matseyu' saa scoom'm tyootseyu' ndo' tsaⁿ'ñeeⁿ cwiljoya ts'om na m'aaⁿ ñ'eⁿñê, tintoⁿ'ñê ñequio scoom'm.

¹³ Ndo' cwii yuscu na matseyu', xeⁿ saaⁿaⁿ tyootseyu', saa cwiljoya ts'om na cwiljoo'ñe ñ'eⁿñê, tintseityueeⁿ ljeii na tocoom ñ'eⁿñe.

¹⁴ Ee maqueⁿndyoo Ty'oⁿots'om saa' yuscu na tyootseyu' nc'e na cwiluiiñê saa' yuscu na matseyu'. Ndo' mati maqueⁿñooⁿ scuu' ts'aⁿ na tyootseyu' nc'e saaⁿaⁿ tseixmaⁿ ts'aⁿ na matseyu'. Ee xeⁿ nchii na luaa' waa, quia jo' nda joona nla'xmaⁿ cha'na nda nn'aⁿ na tyoola'yu', saa na mayuu' maqueⁿna' nda joona cantyja 'naaⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'oⁿots'om.

¹⁵ Saa xeⁿ juu ts'aⁿ na tyootseyu' ñe'catseityueeⁿ ljeii na tocoom ñ'eⁿ saaⁿaⁿ oo scoom'm, quia jo' ñecuaato na ca'ñeeⁿ. Quia na luaa' waa maxjeⁿ til'aaya na jndei'na' na caljoo'ñe ts'aⁿ. Ee Ty'oⁿots'om l'ue ts'oom na ticachooya tia' ñequio nn'aⁿ w'aaya.

¹⁶ Ee ¿chiiu ntyji'yu' 'u tsaⁿscu na matseyu' na jnda tma'co' na xocatseyu' sa' ñ'eⁿ Ty'oⁿots'om cantyja 'naⁿ? Ndo' mati 'u tsaⁿs'a na matseyu' na jnda tma'co', ¿chiiu ntyji'yu' na xocatseyu' scu' cantyja 'naⁿ?

Tilajndaqaya na nlachui'a na tyolaxmaa'ya

¹⁷ Ticwii cwiindyo' 'o, caljoya ts'om chiiu waa na jnda tquiaa Ty'oⁿots'om na matseixmaⁿ quia na t'maaⁿ juu. Luaa' waa ñ'oom na mañequiaaya ndaa nn'aⁿ cha'tso ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿ cwentaaⁿaⁿ.

¹⁸ Quia na t'maaⁿ 'u, ¿aa jnda tuii 'naaⁿ sei' cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ judíos yonom ndana? Tintseichui' na luaa' waa. Ndo' xeⁿ aa tyooluii 'naaⁿ sei' quia na t'maaⁿ 'u, tacaⁿna' na caluii na ljo'.

¹⁹ Ee ticateijndeina' ts'aⁿ xeⁿ na tuii 'naaⁿ'ñeeⁿ tjaaⁿaⁿ meiiⁿ xeⁿ ticaluiina'. Ñ'oom na jndati na catseicanda ts'aⁿ ñ'oom na matsa'ntjom Ty'oⁿots'om.

20 Jo' chii meiⁿ quia cwii nnom na matseixmaⁿ ts'aⁿ quia na t'maⁿ Ty'o^oots'om jom, jo' jo' caljoya ts'oom.

21 ¿Aa cwiluiindy^u ts'aⁿ na mandí'ntjomtyeⁿ quia na t'maaⁿ 'u? Tinc'oom' ts'om' na ljo', saa xeⁿ nncju'naaⁿñena' na ndyaandy^u, cwa catsa' na ljo'.

22 Ee ts'aⁿ na m'aaⁿ na mandí'ntjomtyeⁿ quia na t'maⁿ Ty'o^oots'om jom na catseyoom'm ñ'eⁿ Ta Jesús, je' cwiluiñe ts'aⁿ na jnda seicandyaa'ñê. Ndo' maljoyu cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ quia na t'maⁿ Cristo jom, je' cwiluiñê ts'aⁿ na mandí'ntjomtyeⁿ nnoom.

23 Juu ñequio na seijnda Ty'o^oots'om 'o, jeeⁿ ndya' jnda jo'. Jo' chii tiñequiandyo' na laxmaⁿ'yo' nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ ndaa nn'aⁿ.

24 Quia jo' 'o nn'aⁿya, cwii cwiindy^o caljoya ts'om chiuu waa na tyotseixmaⁿ xjeⁿ na t'maⁿ Ty'o^oots'om juu.

Nn'aⁿ na tyoonc'unco ndo' yolcu na jnda ljon dye

25 Ñ'oom na cwita'x'ee'yo' no^o cantyja 'naaⁿ yolcu na tyoo'unco, tjaa'naⁿ ñ'oom na matsa'ntjom Ta Jesús ja cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Saa nc'e na matseixmaⁿya ts'aⁿ na wi' ts'oom, ntyjii na ndaa nla'ñ'oom'ndyo' ñ'oom na matsjo^o cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'.

26 Cwe' nc'e jndye nnom quich'eeⁿ tiempomeiiⁿ, jo' chii macwjii'a cwenta na yaticheⁿ caljoo'ñe ts'aⁿ cha'xjeⁿ na jnda teijnoom'm.

27 Xeⁿ m'aaⁿ scu', tintseyuui' ljeii na tma'co' jom. Saa xeⁿ tjaa'naⁿ scu', tical'ue' ts'aⁿ na nluiñe scu'.

28 Saa xeⁿ aa mma'co', tjaa'naⁿ jnaⁿ naljo'. Ndo' mati cwii yuscundyua, tjaa jnaaⁿ xeⁿ ncoco. Ee jndye nnom nawi' quich'eeⁿ na nntjoom nn'aⁿ na nnc'unco ndo' ñe'cateijndeiya 'o na tincwinom'yo' joona'.

29 'O nn'aⁿya na cwila'y^u'yo', luaa waa na ñe'catsjooya: Jnda teitsio^o xuee na nncwjee'nnda' Cristo. Nc'e na ljo' joo nn'aⁿ na jnda t'unco, c'omna cha'cwijom tjaa'naⁿ lcuuna, tjaa'naⁿ s'aana.

30 Joo nn'aⁿ na m'aⁿ na chjoo' n'om, c'omna cha'xjeⁿ quia waa xuee. Ndo' joo nn'aⁿ na m'aⁿ ncuee, c'omna cha'cwijom m'aⁿna na chjoo' n'omna. Ndo' nn'aⁿ na cwilajnda 'naⁿ c'omna cha'cwijom nchii 'naaⁿna jo'.

31 Ndo' joo nn'aⁿ na cwiwil'uee'ndye 'naⁿ na cwila'xmaⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancuewaañe, matsona' na c'omna cha'cwijom na ticajnda nquiuna ljo' la'xmaⁿ'na', ee juu na matseixmaⁿ tsjoomnancuewaañe mawjaantycwiina'.

32 Til'ue ts'o^o na jndye ñomtiuu nc'om'yo', ee ts'aⁿ na tjaa'naⁿ scuu', m'aaⁿ ts'oom chiuu nnc'oom jo nnom Ta Jesús, na nncjaawee' ts'oom ñ'eⁿñe,

33 saa ts'aⁿ na m'aaⁿ scuu', m'aaⁿ ts'oom cantyja 'naaⁿ 'naⁿ na macaⁿ'na' cha neiiⁿ scoom'm ñ'eⁿñe.

34 Ndo' na luaa' waa, tiñecwii m'aaⁿ ts'oom. Ñecwii xjeⁿ mat'uiina' cantyja 'naaⁿ yuscu na tjaa'naⁿ saa' ñequio yuscu ndyua na tyoococo. Joona m'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Jesús, na ñequiandyen'eⁿna na la't'maaⁿndyena jom cantyja 'naaⁿ seiina ñequio espíritu 'naaⁿna. Saa yuscu na jnda mam'aaⁿ saa', m'aaⁿ ts'oom cantyja 'naaⁿ 'naⁿ na macaⁿ'na' ndo' ñequio chiuu na nnc'oom cha nncjaawee' ntyjii saaⁿ'na ñ'eⁿñe.

35 Nchii matsjo^o ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' ee tical'ue ts'o^o na nnc'unco'yo' saa cha na nnteijndeiina' 'o ndo' cha na xcwee' n'om'yo' na ndye'ntjom'yo' nnom Ta Jesús.

36 Ñ'oom na jndu'yo' na m'aaⁿ cwiindy^o 'o na m'aaⁿ nomjnda na jnda jaawinom'na' na ndyuañe ndo' 'u na tsotyeeⁿ jnda mamatseitiuu' na ya xeⁿ nncocotoom, maxjeⁿ ya na nlui na ljo'. Ee nchii jnaⁿ na nntsa' na ljo'.

37 Saa xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jnda seijndaa'ñe naquii' ts'om na xonquiaa na nncoco nomjnda, ee na manty'iaa' na ticaⁿ'na', ya cats'aa na ljo'.

38 Quia jo' ya mach'ee ts'aⁿ na maw'o ñomcaa' jnda, saa yati mach'ee juu ts'aⁿ na matseiljo nomjnda.

³⁹ Yuscu na m'aaⁿ saa', mat'uiityeⁿna' juu ñ'eⁿñê yocheⁿ na wando' tsaⁿñeeⁿ. Saaⁿ xeⁿ nncue' tsaⁿñeeⁿ, wanaaⁿ na ncoonnaaⁿaⁿ ñ'eⁿ meiⁿquia ts'aⁿ na l'ue ts'oom, macanda ñequii'cheⁿ ñ'eⁿ ts'aⁿ na matseyiu'.

⁴⁰ Saaⁿ matseitiuu yati mach'eeⁿ xeⁿ na nljoo'ñê na ñenqueⁿ. Luaa' m'aaⁿ ts'ooⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa' ndo' mantyjii na matseixmaⁿya Espíritu na cwiluiñe Ty'oots'om.

8

Nantquie na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a

¹ Je' nnc'oya ñ'oom na cwita'xe'yo' cantyja 'naaⁿ seii quioo' na cwila'cwjee nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a. Ñ'oom na mayuu' na cha'tsondyo cwiluiindyō nn'aⁿ na jndo' n'ooⁿya cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', ndo' juu jo' wjan'oomna' jaa na c'ooⁿya na s'andyō, lcundyō. Saaⁿ juu na m'aaⁿya na jnda nquiuuya nn'aⁿ, mateijndeiiⁿ na tsaanajndaaya na cwila'yuu'a.

² Ts'aⁿ na matseitiuu na jndye waa na jndo' ts'om, tyootsei'noⁿ cha'xjeⁿ na macaⁿna' na caljeii.

³ Saaⁿ nquii ts'aⁿ na jnda ntyjii ñequio Ty'oots'om, mawajnaⁿaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

⁴ Cantyja 'naaⁿ aa wanaaⁿ na nntquie'yo' seii quioo' na cwiwil'uee'ndye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a, cwila'nōoⁿa na meiⁿcwii tjaa ljo' la'xmaⁿ joona' ee maxjeⁿ macanda nqueⁿ m'aaⁿ.

⁵ Ee cañoom'luee ñequio tsjoomnancue jndye nnom na maniom na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ na cwiluena na t'maⁿ ñ'oom la'xmaⁿ, saaⁿ joona' nchii nquii Ty'oots'om cwilui-indyena'. Ndo' na mayuu' na jndye 'naⁿ maniom na cwilue nn'aⁿ "Ta" ndaana', ndo' cwituee'ndyecjena cantyja 'naaⁿ joona'.

⁶ Saaⁿ cantyja 'naaⁿ jaa nmeiiⁿ ñecwii Ty'oots'om m'aaⁿ, ndo' jom cwiluiñê Tsotyaaya. Cantyja 'naaⁿ jom cha'tso na maniom, jom tqeeⁿ jo', ndo' nc'e jom, jo' na m'aaⁿya. Ndo' mati ñecwii m'aaⁿ na cwiluiñe na matsa'ntjom jaa, nquii Jesucristo. Cha'tsoti na maniom, cwim'aⁿna' nc'e nqueⁿ, mandii ñ'aaⁿ jaa.

⁷ Saaⁿ ticha'tsondye nn'aⁿ cwila'nōⁿna na ljo' ee jnda ljeii'na' na cwila't'maaⁿndyena cwii na cwe' nn'aⁿ l'a, ndo' quia cwicwa'na nantquie'ñeeⁿ, cwitjeii'na cwenta na cwila't'maaⁿndyena juuna'. Ndo' nc'e na tyoowijndo' n'omna cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ, jo' chii juu na m'aaⁿ n'omna tseixmaⁿna' cwii na jnda t'aa'na' na cwajndii.

⁸ Ee nchii cwe' aa macwa' ts'aⁿ nantquie'ñeeⁿ, oo, aa ticwaaⁿaⁿ joona', jo' na macjaawee' ntyjii Ty'oots'om jom. Meiⁿ nchii na jeeⁿ ya nn'aⁿndyotyaaⁿ xeⁿ cwicwaa'a joona', oo nchii nn'aⁿ na tiann'aⁿndyotyaaⁿ xeⁿ ticwaa'a joona'.

⁹ Saaⁿ cal'andyo' cwenta na juu luaa' na wanaaⁿ na c'om'yo', titseixmaⁿna' cwii na nnts'aana' na nntseitjooñe cwii nn'aⁿyo' na cachjoo matseyiu'.

¹⁰ Ee xeⁿ 'u na ntyji' chiuu wanaaⁿ na nntsa', mawacatyen' cwii joo yuu na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ cwii na cwe' nn'aⁿ l'a, ndo' cwii ts'aⁿ na tityeⁿ na matseyiu' nty'iaaⁿaⁿ 'u jo', nndaⁿ nnts'aana' na mache' na luaa', nnc'omt'maaⁿñe ts'oom na mati lcwaaⁿaⁿ 'naⁿ na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ ty'oo'ñeeⁿ.

¹¹ Ndo' na luaa', juu na matsei'noⁿ na wanaaⁿ na ljo' mache', nntsei'ndaa'na' juu nn'aⁿ na tityeⁿ matseyiu', na mati tue' Cristo cwentaaⁿaⁿ.

¹² Quia laa'ti' cwil'a'yo' ñequio joo nn'aⁿyo' na tit'maⁿ cwilayu'ya n'om, cwila'tjoondyo' ndaana na cwila'ñ'eeⁿndyo' n'omna. Ndo' mati cwilaxmaⁿyo' jnaⁿ jo nnom Cristo.

¹³ Jo' chii xeⁿ cantyja 'naaⁿ na macwa'a cwii nnom nantquie na cwiwil'uee'ndye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye cwii na cwe' nn'aⁿ l'a, xeⁿ jnaaⁿ jo' matseitjooñe cwii nn'aⁿya na matseyiu', quia jo' tajom cwincwaa'nnda'a juuna' cha tintseilcwe'tya'na juu nn'aⁿya.

9

Ts'aⁿ na cwiluiñe apóstol, waa najndeii na matseixmaaⁿ

¹ Joo na wanaaⁿ na l'a apóstoles, mati ja tseixmaⁿ jo' ndo' chiuu waa na laxmaⁿna, mati jo' matseixmaⁿya. Jnda nty'ianooⁿya Jesús na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa, ndo' 'o cwiluiindyoy' cwentaaⁿaⁿ nc'e ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ na tyots'aaya quii'ntaaⁿyo'.

² Nndaq nnts'aana' na nt'omcheⁿ nn'aⁿ cwitjeii'na cwentaa' ticaluiindyoy' apóstol, saa jo ndaa 'o matsona' na cwiluiindyoy' na ljo' ee juu na cwila'yu'yo' ma'moⁿna' na ljo'.

³ Ndaa joo nn'aⁿ na cwilue na nchii cwiluiindyoy' apóstol, luua waa ñ'oom na matseil-cwa'a ndaana.

⁴ Waa na matseixmaⁿya na wanaaⁿ na nnco'ñioⁿ na macaⁿna' na nlcwaa'a ndo' na nlcwaa'a,

⁵ ndo' mati wanaaⁿ na nncjaañ'eⁿ cwii yuscu na matseyu' quia jonquiaya ñ'oom naya cha'xjeⁿ cwil'a nt'omcheⁿ apóstoles, ñequio ntyjee nquii Ta Jesús ndo' mati Pedro.

⁶ Ndo' ¿aa m'aaⁿ n'om'yo' na cwe' macanda nquii Bernabé ñ'eⁿndyoy' ja na ticatsona' na nteixe'yo' já?

⁷ Ee ¿'ñeeⁿ sondaro na cwe' nquii matseicatsuu 'naⁿ na macaⁿna' juu na macaa ndia'? Ndo' ¿'ñeeⁿ ts'aⁿ na manom' cwii ntjom l'oo uva na tiquii ta'a'na'? Ndo' ¿'ñeeⁿ ts'aⁿ na mateix'e canmaⁿ na tic'uu ndaatsuuyo'?

⁸ Meiⁿ ticala'tiuu'yo' na cwe' tomti ñ'oom na m'aaⁿ n'om nn'aⁿ na macwji'a. Ee ljeii na tqiiaa Ty'oots'om nnom Moisés, majo'ti matsa'ntjomna'.

⁹ Ee naquii' libro'ñeeⁿ teiljeii: “Tintjaa'ndyoy' bosa ndyuee quioo'ndyoy' yocheⁿ na cwil'a'yo' ts'iaaⁿ.” Saa meiiⁿ na ljo' teiljeii, nchii macanda ma'moⁿna' na cwe' cantyja 'naaⁿ quioo'ndyoy' ñjom ts'om Ty'oots'om.

¹⁰ Nc'e na m'aaⁿ ts'oom cantyja 'naaⁿya, jo' chii teiljeii ñ'oomwaa'. Naya 'naaⁿya na teiljeiina', ee juu ts'aⁿ na matseindyaa tyuaa ñequio juu ts'aⁿ na macwja'lqueeⁿ, cwil'ana ts'iaaⁿmeiⁿ na ntyjaa' n'omna na nleil'uee'ndyena na cwiwe'.

¹¹ Jo' chii nc'e na jnda jnooⁿâ tsjaaⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu naquii' ntaaⁿyo', ticwinom'na' na ñequia'yo' na cwitaaⁿyâ ndaayo' chjoowi' 'naⁿyo' cha'cwijom cwii na jnda tue'.

¹² Nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ndaa'yo' cwil'ana na cateijndei'yo' joona. Ndo' majndeiticheⁿ já wanaaⁿ na cateijndei'yo'.

Meiiⁿ na wanaaⁿ na ntaaⁿyâ na cal'a'yo' na ljo', saa meiⁿjom ndii' tyool'uuyâ. Ee cwila'quii n'ooⁿyâ naquii' na cwitjooⁿyâ cha ticatseitsaaⁿñena' na ya tsandye'yo' ñ'oom' Ty'oots'om.

¹³ 'O manquiu'yo' nquiee ntyee cwentaa nn'aⁿ judíos na cwindye'ntjom naquii' wats'om t'maⁿ cwitquiina seii quioo' na cwila'cwjeena na cwiñequia nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om. Wanaaⁿ na cwitquiina sei'ñeeⁿ ee jo' jo' waa tio t'maⁿ yuu cwindye'ntjomna nnoom.

¹⁴ Ndo' cha'xjeⁿ cwicandaa na'ñeeⁿ 'naⁿ na cwiwil'uee'ndyena, maluaa' sa'ntjom Ta Jesús na joo nn'aⁿ na cwiñe'quia ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ nnto'ñoomna ljo' na macaⁿna' joona nc'e ñ'oom'm na cwiñe'quiiana.

¹⁵ Saa meiⁿjom ndii' tyooaⁿa na ñequia'yo' ljo' na macaⁿna' ja, meiⁿ nchii matseil-jeiya ñ'oomwaañe cha nteijndei'yo' ja. Ee yati ntyjii meiiⁿ na aa nc'ioⁿ na tintsuu nayawaañe na cantyja 'naaⁿ jo' matseis'andyoy'.

¹⁶ Saa tyoocwji's'andyoy' na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om ndaa'yo' ee ts'iaaⁿñeeⁿ matseixmaⁿya. Ndo' jeeⁿ nty'iaa'ndyoy' xeeⁿ ticatseicandaya juuna'.

¹⁷ Jo' chii xeⁿ mañequiaya ñ'oom nc'e na l'ue ts'ooⁿ nncō, matsona' na nncwantjoⁿ, saa xeⁿ mats'aa na ljo' nc'e na maty'ioom ts'iaaⁿñeeⁿ ja, quia jo' cwe' matseicandaaⁿndyoy' ts'iaaⁿ na ty'ioom ja.

¹⁸ Quia jo' juu na mawantyjoⁿ, na m'aaⁿya na neiⁿya na mañequia ñ'oom na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ na meiⁿcwii na chojna'yo' nooⁿ, na nchii nncwantjoⁿya 'naⁿ na macaⁿna' ja na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om.

19 Ja meiiⁿ nchii cwiluiindyō moso na mandi'ntjomtyeⁿ nnom patrom 'naaⁿl, saa jnda tqueⁿndyō cheⁿnncō na matseixmaⁿya na ljo' ndaa cha'tso nn'aⁿ. Mats'aa na ljo' cha majndyetei nn'aⁿ nncwantjōⁿ cwentaa' Cristo.

20 Quia na m'aaⁿya quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos, mats'aa cha'na cwii joona na m'aⁿna nacje 'naaⁿl ljeii na tquiaa Moisés cha nncwantjōⁿya joona cwentaa' Cristo, meiiⁿ tic'ooⁿya nacje 'naaⁿna'.

21 Ndo' jo ndaa nn'aⁿ na tic'omna nacje 'naaⁿl ljeii na tqueⁿ Moisés, mats'aa cha'na cwii nquieena cha nncwantjōⁿya joona, meiiⁿ na mayuu' m'aaⁿya nacje 'naaⁿl ljeii 'naaⁿl nquii Ty'oots'om nc'e na m'aaⁿya nacje 'naaⁿl Cristo.

22 Quia na m'aaⁿya ñ'eⁿ nn'aⁿ na cachjoo na cwila'yu'ya n'om, mati mats'aa na cachjoo matseyu'ya ts'ooⁿ cha mati nncwantjōⁿya joona. Ndaa cha'tso nn'aⁿ mats'aa na matseixmaⁿya cha'xjeⁿ joona cha nt'omndye joona nlui'n'maaⁿndyena.

23 Mats'aa cha'tso nmeiⁿl nc'e ñ'oom naya na cantyja 'naaⁿl jo' cwilui'n'maaⁿndye nn'aⁿ cha mati nntseijomndyō ñequio naya na cwito'ñoom nn'aⁿ cantyja 'naaⁿna'.

24 'O manquiu'jndaa'ndyō' quia cwtjomndye nn'aⁿ na nleinom, cha'tsondyena cwileinomna, saa macanda juu ts'aⁿ na nncuee'jndyee nla't'maaⁿndye nn'aⁿ juu. Quia jo' cala'jnda'yo' cha'xjeⁿ matseijndei tsaⁿñeeⁿ. Cjoo'yaya n'om'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnom Ty'oots'om cha mati nntseit'maaⁿñê 'o.

25 Saa cjaañjoom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ joo nn'aⁿ na cwileinom, jndye nnom na cwila'ljondyena, ee cwicantyyaa' n'omna na nnta'ntjomna, meiiⁿ juu 'naⁿ na cwita'ntjomna tyuaa' cwiwi'ndaa'na'. Jo' chii mati jaa cjoo'yaya n'ooⁿya na cwindya'ntjooⁿtyaaⁿya nnom Ty'oots'om nc'e juu na nnto'ñooⁿya na ñequiaaⁿ ndaaya tijoom cwi'ndaa'na'.

26 Cantyja 'naⁿ ja luaa tyoots'aa cha'na mach'ee ts'aⁿ na cwe' maleinomto na tijndaa' yuu wjaayuu. Cantyja na mandi'ntjōⁿya nnoom, meiⁿ tyoots'aa cha' cwil'a nn'aⁿ na cwe' cwituee'to nnda' naquii' jndye.

27 Nchii nmeiiⁿl mats'aa. Ja ñequio na jndei'na' maju'cja seii'a na catseicandana' na matsa'ntjōⁿya juuna', cha cwii na jnda t'mooⁿya ndaa nt'omcheⁿ ticwji'ndyona' ja na ticwil'uendyō naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿl Cristo.

10

Ticala't'maaⁿndyō meiiⁿquia na cwe' nn'aⁿ l'a

1 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', l'ue ts'ooⁿ na cala'noⁿ'yo' quia jlui' welooya nn'aⁿ judíos Egipto, cha'tsondyena tyotseintyō Ty'oots'om ncwaaⁿl nchquiu nacjoona ndo' cha'tsondyena teinomna Ndaaluae Wee.

2 Ndo' na luaa', cha'tsondyena teits'oomndyena na seitjoom'na' joona ñ'eⁿ Moisés quia na tyotseintyōna' nchquiu'ñeeⁿ cjoona ndo' na teinomna ndaaluae'ñeeⁿ.

3 Ndo' mati cha'tsondyena tyocwa'na maná na tquiaa Ty'oots'om na jnaⁿna' cañoom'luee,

4 ndo' cha'tsondyena tyowena ndaatioo na tyocalui'na' quii' tsjō' na ñ'eⁿ ñ'eⁿna' ñ'eⁿndyena. Nquii Cristo cwiluiñee tsjō'ñeeⁿ.

5 Saa meiiⁿ na luaa' tyom'aⁿna, maxjeⁿ majndyendyeta ticiaawee' ntyjii Ty'oots'om ñ'eⁿndyena ee tical'ana yuu na l'ue ts'oom. Macwe' jo' jndyendyena tjana ndyuaa yuu tja nn'aⁿ c'oom.

6 Cha'tso nmeiⁿl na tyotjoomna laxmaⁿna' cwii na ma'mōⁿna' ndaaya na tila'queeⁿ n'ooⁿya cwii cwii nnom natia cha'xjeⁿ tyola'queeⁿ n'omna.

7 Jo' chii tila't'maaⁿndyō' cwii na cwe' nn'aⁿ l'a cha'xjeⁿ ñel'a nt'omndye joona ee tso ñ'oom na teiljeii: "Ty'ewindyuaandyē nn'aⁿ na nlcwa' ndo' na nncwe, jnda jo' teicantyyana na l'ana cha'xjeⁿ nn'aⁿ na tic'om nacje 'naaⁿl Ty'oots'om."

8 Meiⁿ tanc'o^onya na cwe' luaa'ndyo ñ'eⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ na tyol'a jona ee jnaaⁿ jo' na s'aa Ty'o^ots'om na ñecwii xuee tja ntquiuu nchoo' ndyee meiⁿndyena.

9 Meiⁿ tacal'aaya xjeⁿ Cristo cha'xjeⁿ ñel'a nt'omndye jona, ee jo' na tquii canduu jona ndo' tjana.

10 Meiⁿ tilancjoo'ndyo' nnom Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ ñel'a nt'omndye jona, ndo' jnaaⁿ jo' na jñoom ángel na jndyotseicwjee jona.

11 Cha'tso nmeiⁿ na tyotjoom weloo welooya, laxmaⁿna' cwii na ma'moⁿndyeyuna' ndaaya, ndo' teiljeii jona' quii' ñ'oom' Ty'o^ots'om cwii na matseijndo'na' n'o^onya chiuu macaⁿna' na c'o^onya ncuemeiiⁿ na macanda.

12 Jo' chii ts'aⁿ na matseitiuu na meintyjee'tyeⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om, cats'aañe cwenta na ticju'cjena' juu.

13 Ee joo na cwiwinom'yo' na maqueⁿna' xjeⁿ 'o cha cala'tjoondyo' nnom Ty'o^ots'om, ticachuii'na' ñequio na cwitjoom nt'omcheⁿ nn'aⁿ. Saa jom cwiluiiñê na mayoom'm, meiⁿ tijoom quiaaⁿ na juu na maqueⁿna' xjeⁿ 'o nncwinom'na' juuna' na xocandaa nnaⁿndyo' ndo' mati ñnequiaaⁿ na ya nluui'ndyo' naquii' juuna'.

14 Jo' chii 'o nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'o^onya, cantyja 'naaⁿ na nla't'maaⁿndyo' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ cwil'a, c'om'yo' cha'na ts'aⁿ na jndei maleinom na nquiaⁿaⁿ na nnt'uii nawi' jom.

15 Matsjoo na ljo' ndaa'yo' ee ntyjiia na 'o cwila'noⁿyo'. Jo' chii queⁿya'yo' cwenta ñ'oom na matsjoo.

16 Ee cwiñequiaaya na quianl'uaa' Ty'o^ots'om xjeⁿ na cwito'ñ'o^onya waso, juu jo' ma'moⁿna' na cwilajomndyo cantyja 'naaⁿ niroom' Cristo. Ndo' quia cwityjaaya tyoo' ma'moⁿna' na cwilajomndyo cantyja 'naaⁿ seiiⁿeⁿ.

17 Ee meiiⁿ na jndyendyo saa ñe'cwii tyoo' cwicwaa'a ndo' nc'e na ljo' ñe'cwii sei' cwiluiindyoo.

18 Cala'noⁿyo' cantyja 'naaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ Israel. Nn'aⁿ na cwitquiina seii quioo' na cwitioona nacjoo' tio wats'om t'maⁿ, xjeⁿñeeⁿ cwilajomndyena cantyja 'naaⁿ quioo' na cwila'cwjeena.

19 Ndo' na matsjoo na luaa', tila'tiuu'yo' na ñe'catsjoo na juu 'naⁿñeeⁿ na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ waa najndei na matseixmaⁿna' meiⁿ nchii na ñe'catsjoo na juu sei' na cwiñequia naⁿñeeⁿ nnom juuna' jndati matseixmaⁿna' ñequio meiⁿquia sei'.

20 Ñ'oom na matsjoo cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', joo nn'aⁿ na tic'omna cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om, quia cwila'cjweena quioo', nchii nnom jom cwiñequiana sei'ñeeⁿ, ndaa naⁿjndii cwiñequiana jona'.

21 Ee ticatsona' na nncwe'yo' na njom waso na cwiwe nn'aⁿ na cwila'jomndye ñequio Cristo, ndo' mati nncwe'yo' cwii na matseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿ naⁿjndii. Meiⁿ ticatsona' na nlcwa'yo' na cwila'jomndyo' ñequio Cristo, ndo' mati nlcwa'yo' cwii na matseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿ naⁿjndii.

22 ¿Aa ñe'cal'aaya na jaa jndaatyaaya nchiiti jom ndo' jom jeeⁿ xueeⁿ jaa?

Ts'aⁿ na matseyu' cats'aaⁿ cha'tso ñequio na wi' ts'oom tyjenn'aⁿñê

23 Waa ñ'oom na cwilue nn'aⁿ: “Wanaaⁿ na nnts'aa ts'aⁿ meiⁿquia na ñe'cats'aa.” Ñ'oom na mayuu' jo', saa ticha'tso mateijndeina' jom. Mayuu' wanaaⁿ na nnts'aa ts'aⁿ ljo' na l'ue ts'oom, saa ticha'tso mateijndeina' na nncjaanajneiⁿ jo nnom Ty'o^ots'om.

24 Ee nchii ñequii'cheⁿ nc'oom' ts'om ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ nqueⁿ. C'oom' ts'oom cantyja 'naaⁿ nt'omcheⁿ nc'iaaⁿaⁿ na cwila'yu', cwaaⁿ cwii na nnts'aaⁿ na nnteijndeina' jona na nnc'oonajndana cantyja na cwila'yu'na.

25 Wanaaⁿ na nntquie'yo' cha'tso nnom sei' na cwileil'ua. Meiⁿ tinta'xe'yo' ¿aa cwilil'uee'ndye nn'aⁿ sei'ñeeⁿ xjeⁿ na cwila't'maaⁿndyena cwii na cwe' nn'aⁿ cwil'a? Ee na nliu'yo' na ljo' ndaaⁿ nnts'aana' na nntsei'ndaa'na' nqui'yo'.

²⁶ Ee naquii' Salmos matsona': "Tsjoomnancue ñequio 'naⁿ na matseixmaⁿna', cha'tso jo' 'naaⁿl' nquii Ta Ty'ooots'om."

²⁷ Cwii ts'aⁿ na nchii ts'aⁿ na matseyu', xeⁿ maqueeⁿñê cwii 'o waⁿaⁿ na nlcwa' ñ'eⁿñê, wanaaⁿ na nncja' xeⁿ aa l'ue ts'om'. Cwa' meiⁿquia na mañequiaa tsaⁿñeeⁿ. Saa cha tintsei'ndaa'na' ntyji' tincwaxe' aa ts'iaaⁿ sei'ñeeⁿ na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ cwii na cwe' nn'aⁿ l'a.

²⁸ Saa xeⁿ nntso cwii ts'aⁿ njom': "Sei'waañe jnda tacatyeeⁿna' cwentaa' cwii na cwe' nn'aⁿ l'a", jo' chii 'u je' tinlqui' juuna'. Ee meiiⁿ na xocatsei'ndaa'na' 'u xeⁿ na nlqui' juuna' saa nntsei'ndaa'na' ts'om ts'aⁿ na t'moⁿ njom' ee m'aaⁿ ts'oom na ticatsona' na nlqui' juuna'.

²⁹ Matseinaⁿ cantyja 'naaⁿl' juu na m'aaⁿl' ts'om tsaⁿñeeⁿ na seicandii 'u, nchii cantyja 'naaⁿl' na m'aaⁿl' ts'om' nncu'.

Saa nndaⁿ nnts'aana' na nncwax'ee cwiindyoy' 'o: "¿Chiuu na matsona' na ja catseiljondyoy' cwe' chiuu na m'aaⁿl' ts'om cwiichen'?"

³⁰ Ee xeⁿ mañequiaya na quianl'uaa' Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿl' juu na macwa'a, quia jo' çyuu waa na nncju'naaⁿñena' na nntso ts'aⁿ na tixcwe mats'aa?"

³¹ Quia jo' na cwicwa'yo' ñequio na cwiwe'yo', ñequio meiⁿquia na cwil'a'yo', na cha'tso na cha'tso ñequii'cheⁿ cats'aana' na caluiit'maⁿñeti Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿl' jo'.

³² Til'a'yo' cwii nnom na cantyja 'naaⁿl' jo' nntseilcwe'na' ts'aⁿ cantyja 'naaⁿl' Ta Jesús, meiiⁿ na ts'aⁿ judío, meiiⁿ nn'aⁿ na nchii judíos, ndo' meiiⁿ joo nn'aⁿ na laxmaⁿ tmaaⁿl' cwentaa' Ty'ooots'om.

³³ Malaa'ti' waa na quits'aaya, ee matseijndo na cha'tso cantyja 'naⁿya nncjaawee' n'om nn'aⁿ. Nchii mal'ueendyo na joo na mats'aa na cwe' ja cateijndeiina', saa cateijndeiina' na majndyeti nn'aⁿ nlui'n'maaⁿndyena.

11

¹ Jo' chii cw'aa'ndyo' ja cantyja na mats'aaya ee ja jom'aaⁿya cha'xjeⁿ na tyoch'ee Cristo.

Luaa c'om yolcu quia cwiitjomndye nn'aⁿ

² Matseit'maaⁿndyo' 'o na ñequii'cheⁿ cwijaañjoom' n'om'yo' ja ndo' cwilawe'yo' ñ'oom na jnda tquaaⁿya ndaa'yo'

³ Saa l'ue ts'oogⁿ na nla'noⁿyo' na tseixmaⁿ Cristo xqueⁿ cwii cwii tsaⁿs'a ndo' juu tsaⁿs'a tseixmaaⁿ xqueⁿ scoom'm cha'xjeⁿ nquii Ty'ooots'om tseixmaaⁿ xqueⁿ Cristo.

⁴ Jo' chii xeⁿ matiom tsaⁿs'a 'naⁿ xqueⁿ quia matseineiⁿ nnoom oo quia mañequiaa ñ'oom'm, matseijnaaⁿl' tsaⁿñeeⁿ Cristo na cwiluiiñe xqueeⁿ.

⁵ Saa xuii' cantyja 'naaⁿl' cwii yuscu, xeⁿ ticatā' xqueⁿ quia na matseineiⁿ nnom Ty'ooots'om oo quia na mañequiaa ñ'oom'm matseijnaaⁿl'aⁿ saaⁿaⁿ. Xeⁿ na ljo' mach'eeⁿ matseijomna' cantyja 'naaⁿl'aⁿ cha'cwijom na jnda teinquii' caseii xqueeⁿ.

⁶ Ndo' xeⁿ tical'ue ts'om yuscu na ñjom 'naⁿ xqueeⁿ, quia jo' cateinqui' xqueeⁿ. Saa nc'e na jeeⁿ t'maⁿ matseijnaaⁿl'aⁿ jom na nnoⁿ soxqueeⁿ oo na nnteinquii' caseii, quia jo' cañjom 'naⁿ xqueeⁿ.

⁷ Saa tsaⁿs'a je', ticaty'iomna' na ñjom 'naⁿ xqueeⁿ ee jluii'ñe Ty'ooots'om ndo' tqueeⁿ na cantyja 'naaⁿl' juu na caluiit'maaⁿñê saa wandyo' cantyja 'naaⁿl' tsaⁿscu ee tsaⁿs'a matseit'maaⁿñena' cantyja 'naaⁿl'aⁿ.

⁸ Ee quia na s'aa Ty'ooots'om tsaⁿs'a, nchii teil'uee'ñê tsaⁿscu na tuii na ljo', teil'uee'ñê tsaⁿs'a na s'aaⁿ tsaⁿscu.

⁹ Meiⁿ nchii na s'aaⁿ tsaⁿs'a cha cateijndeiina' tsaⁿscu, s'aaⁿ tsaⁿscu cha cateijndeiina' tsaⁿs'a.

¹⁰ Manc'e na luaa' waa ndo' nc'e na cwiqueⁿ ángeles cwenta, jo' chii matsona' na cañjom 'naⁿ xqueⁿ yuscu cha m'moⁿna' na maju'ñecjeeⁿ nnom saaⁿaⁿ.

11 Saa cantyja 'naaⁿ jaa nn'aⁿ na cwila'yu', waa naya 'naaⁿ tsaⁿs'a nc'e tsaⁿscu, ndo' mati waa naya 'naaⁿ tsaⁿscu nc'e tsaⁿs'a.

12 Ee meiiⁿ na mayuu' najndyee s'aa Ty'ooots'om tsaⁿscu ee tsaⁿs'a, saa mati na mayuu' na m'aaⁿ tsaⁿs'a ee tsaⁿscu, ndo' cha'tsoñ'eⁿ cwinaⁿ na m'aaⁿ Ty'ooots'om.

13 C'oom'ya n'om'yo', ¿aa ndya' maty'iomyana' na ticañjom 'naⁿ xqueⁿ yuscu na nntseineiⁿ nnom Ty'ooots'om?

14 Mati ma'moⁿyana' ndaaya na matseijnaaⁿna' tsaⁿs'a quia na teincoo sooxqueeⁿ,

15 saa matseit'maaⁿñena' yuscu quia na cwiwiteincoo soxqueeⁿ, ee joona' tseixmaⁿna' cwii na matseicu'na' xqueeⁿ.

16 Saa xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na ticjaawee' ts'om ñ'oomwaa', macaⁿna' na catsei'nooⁿloⁿ na meiⁿ jâ meiⁿ nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ, tjaa'naⁿ cwicheⁿ nnom na cwil'aaya.

Tixcwe cwil'ana quia cwicwa'na Cena na tqueⁿ Jesucristo

17 Ñ'oom na matseiljeitya ndaa'yo' leicandaã nntsjoõ na ya cwil'a'yo' ee mach'eena' quia cwitjomndyo' juu na cwil'a'yo' matseilcwe'na' 'o nchii na mateijndeina' 'o.

18 Ee najndyee jnda mandiiya quia cwitjomndyo' na nla't'maaⁿndyo' Ty'ooots'om, titjoom' m'aⁿyo', ndo' m'aaⁿ ts'ooⁿ na ljo'.

19 Ee maxjeⁿ nleitquioo'yuu na titjoom' m'aⁿyo' cha m'moⁿna' ñ'eeⁿ joo quii'ntaaⁿyo' m'aⁿna na xcwee' n'omna jo nnom Ty'ooots'om.

20 Ndo' nc'e na titjoom' m'aⁿyo', jo' chii juu na cwicwa'yo', tiyuu' na tseixmaⁿna' nquii Cena na seijndaa'ñe Ta Jesús.

21 Ee quia cwicwa'yo' cwii cwiindyo' matseityuaa'ti na nlcwa' na jndyoñ'oom, meiⁿ tinquiaaⁿ na nntseijomñe cwicheⁿ x'iaaⁿaⁿ na matseyu', ndo' na ljo' nt'om joona ma'ndiina' na ñe'jndo' ndo' nt'om jnda jndyee.

22 ¿Chiuu 'o? ¿Aa maxjeⁿ tjaa'naⁿ l'a'yo' yuu na nleiñ'oom' na nlcwa'yo' ndo' na nncwe'yo'? ¿Aa maxjeⁿ ticuee' n'om'yo' nc'iaa'yo' na mati cwiluiindy e tmaaⁿ cwentaa' Ty'ooots'om? Ee na laa'ti' na cwil'a'yo' cwila'jnaⁿyo' joo nc'iaa'yo' na wanty'iaa m'aⁿ. ¿Aa cwila'tiuu'yo' na jeeⁿ xcwe na cwil'a'yo'? Leicandaã nntsjoõ na ljo'.

Cantyja na seijndaa'ñe Jesucristo na cuaa Cena

(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lc. 22:14-20)

23 Ee nnom Ta Jesús to'ñoⁿya ñ'oom na t'mooⁿya ndaa'yo', na mañejuu teijaaⁿ na seiquioo Judas jom luee nn'aⁿ, to'ñoom tyoo'

24 ndo' jnda na tquiaaⁿ na quian'l'uaa' Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿna', tyjeeⁿ juuna'. Tsoom: “Cato'ñoom'yo' tyoo'waa, cwa'yo' juuna'. Seii'a cwiluiñena'. Mañequiaandyõ na nnc'io cha nncwañoom'na' 'o. Ñequii'cheⁿ na luaa' nntsal'a'yo' cha cat'moⁿyo' na cwicañjom n'om'yo' ja.”

25 Ndo' mati jnda na tcwa'na, to'ñoom waso, tsoom: “Juu wasowaañe tseixmaⁿna' ñ'oomxco na maquaⁿya ñequio nioom'a. Cwii cwii ndii' na cwiwe'yo' juuna', cjaañjoom'tyeⁿ n'om'yo' ja.”

26 Jo' chii ticwii cwii ndii' na cwicwa'yo' tyoo'waa ndo' na cwiwe'yo' na ñjom wasowaa, cwitsatjei'yuu'ndyo' ndaa nn'aⁿ cantyja na tue' Ta Jesús, hasta quia na nndyonnaaⁿaⁿ.

Nchii cwe' nntseijomñeto ts'aⁿ quia cwicwa' nn'aⁿ Cena

27 Jo' chii meiⁿquia ts'aⁿ na macwaaⁿaⁿ tyoo'waa oo ma'om na ñjom wasowaa na tic'oom'ya ts'oom na jnda tseixmaⁿna', waa jnaaⁿaⁿ nacjoo' seii' ndo' nioom' Ta Jesús.

28 Nc'e na ljo', matsona' na cwii cwii ts'aⁿ cwitjoocheⁿ na nlcwaaⁿaⁿ tyoo'ñeeⁿ ndo' na nnc'om na ñjom waso'ñeeⁿ, c'oom'ya ts'oom na aa tjaa'naⁿ cwii nnom cantyja 'naaⁿaⁿ na matseicu'na' na nntseijomñe juu jo'.

11 Espíritu Santo ñecwii cwiluiñê. Manquityeeⁿ mañequiaaⁿ cwii cwii nnom ts'iaaⁿmeiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ cautyjati na l'ue ts'oom.

Luaa matseijomna' na tjat'uii'ndyo ñ'eⁿ Cristo

12 Matseijomna' cautyja 'naaⁿ Cristo cha'cwijom ts'aⁿ na majndye tjat'uii' ndo' meiiⁿ jndyena' saa ñecwii ts'aⁿ tseixmaⁿ.

13 Ee cha'tsondyo meiiⁿ nn'aⁿ judíos jaa, meiiⁿ cwiluiindyō nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom griego, oo meiiⁿ nn'aⁿ na cwindya'ntjooⁿtyaaⁿya ndaaⁿ patrom 'naaⁿya, oo meiiⁿ nn'aⁿ na m'aaⁿya xjeⁿ 'naaⁿ ncjoo, cwii na jnda teits'oomndyo cwiluiindyō ñecwii seii' Cristo nc'e ñecwii cwiluiñê Espíritu, ndo' cha'tsondyo jnda to'ñooⁿya jom.

14 Ee seii' ts'aⁿ nchii ñe'cwii nnom tseixmaⁿ, jndye nnom tjacañjoom'ñê.

15 Xeⁿ cwe' nntso x'ee ts'aⁿ: “Nc'e na titseixmaⁿya ts'o ts'aⁿ jo' chii ticatseixmaⁿya cautyja 'naaⁿ seii' ts'aⁿ.”

16 Ndo' mati xeⁿ nntso tsua'qui ts'aⁿ: “Nc'e na nchii cwiluiindyō ts'omnom ts'aⁿ, jo' chii ticat'uiindyō cautyja 'naaⁿ seii' ts'aⁿ.” Meiiⁿ na luaa' nntso tsua'qui ts'aⁿ, saa tiyuu' na ljo'. Maxjeⁿ t'uii'na' ts'aⁿ.

17 Ee xeⁿ cha'waañe ts'aⁿ ñequii'cheⁿ n'omnnoom cwiluiñê, ¿chiiu nnts'aayom na ñeeⁿ? Ndo' mati xeⁿ cha'waañe ts'aⁿ ñequii'cheⁿ lua'queeⁿ, ¿chiiu nnts'aayom na nncwjaaⁿ jndye?

18 Saa Ty'oots'om jnda seinchoom'm ticwii cwii nnom nmeiⁿ naquii' seii' ts'aⁿ cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom.

19 Xeⁿ cha'waañe ts'aⁿ ñe'cwii nnom cwiluiñê, meiⁿchjoo ticandaaⁿñe seii' ts'aⁿ.

20 Saa meiiⁿ na jndye nnom na tqueⁿ Ty'oots'om na tjacat'uiiñe ts'aⁿ, maxjeⁿ ñ'eⁿ joo jo' candaⁿ cwiluiñe seii' ts'aⁿ.

21 Ts'omnom ts'aⁿ tijoom ndaaⁿ nntsona' nnom ts'o ts'aⁿ: “Ja tjaa yuu l'uee'ndyo 'u.” Meiⁿ xqueⁿ ts'aⁿ tijoom ndaaⁿ nntsona' ndaaⁿ nc'ee ts'aⁿ: “Ja tjaa yuu l'uee'ndyo 'o.”

22 Saa jeeⁿ wandyo' waa cautyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Ee mañ'eeⁿ yuu na ñjoom'ñe ts'aⁿ na cwitjeii'a cwenta na ndoo' nquiuyua na meiⁿ ticaⁿna' joona'. Saa jeeⁿ l'uena'.

23 Ndo' cwii cwii nnom seii'a na nquiuyua na tit'maⁿ la'xmaⁿna', cwil'aatyaaⁿ cwenta joona', ndo' cwii cwii nnom seii'a na tia nquiuyua na nleitquioo'na' ndaaⁿ nn'aⁿ, cwita'nty'iuu'ndyotyaaⁿ joona'

24 saa joo na tjacañjoom'ndyo yuu na titia nquiuyua na nnty'iaa nn'aⁿ joona' meiⁿ ticaⁿna' na nla'cuu'ndyo. Jo' chii cwiwitquioo' na Ty'oots'om seicañjoom'm cha'waandyoñ'aaⁿ, ndo' joo na cwila'cuu'ndyo, joona' t'maⁿti mañequiaaⁿ na cwila'xmaⁿna'.

25 Luaa' waa na s'aaⁿ na tjacañjoom'ñe ts'aⁿ cha ticatseitiuu ts'aⁿ na ya nnc'oomñe meiiⁿ ticañ'eⁿ cwii joona'. Ee tqueeⁿ nmeiⁿ cha catei'jndeindyena' cwii cwii nnom seii'a na tjachuii'na'.

26 Manc'e jo' chii quia wi' mach'eena' cwii joo na tjacañjoom'ñe ts'aⁿ, wi' mach'eena' cha'waañê. Ndo' quia ya cwii joona', cha'waañê yaaⁿaⁿ.

27 'O cwiluiindyō seii' Cristo, ee cwii cwiindyō' matseixmaⁿ cwii cwii na tjacañjoom'ñê na matseicandaaⁿñena' seiiⁿeⁿ.

28 Maluaa' matseijomna' na jnda seijndaa'ñe Ty'oots'om quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena seii' Cristo. Najndyee tqueⁿ apóstoles, nda we nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ñ'oom na jnda t'mooⁿ ndaana, jnda ndyee nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ, mati nn'aⁿ na ndaaⁿ nl'a 'naaⁿ t'maⁿ na xocandaaⁿ nluina' cwe' najndei nquii ts'aⁿ, nda jo' nn'aⁿ na ndaaⁿ nla'n'maⁿna nn'aⁿwii, nda jo' nquiee na cwila'jndaa'ndye ñ'oom, nda jo' joo nn'aⁿ na mats'ia jo' ndaaⁿ nla'neiⁿna nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii'.

29 Ticha'tsondye cwiluiindyē apóstoles, meiⁿ nchii cha'tsondye cwiluiindyē profetas. Ticha'tsondye laxmaⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿ chiiu ma'moⁿ ñ'oom'm. Meiⁿ nchii

cha'tsondye cwil'a ts'iaa'n t'ma'n na tixocandaa nluuina' cwe' cantyja 'naa'n' najndeii na matseixma'n nquii ts'a'n.

³⁰ Mei'n ticha'tsondye nndaq nla'n'ma'n nn'a'wii. Mati ticha'tsondye nndaq nla'nei'n ñ'oom na tjachuii' ñequio ñ'oom na macwixje'n cwila'nei'n, mei'n nchii cha'tsondye nndaq nla'teincoo' ljo' cwit'moo'n ñ'oom'ñee'n.

³¹ Jo' chii jo nnom Ty'ooots'om que'ndyo' na nla'xma'yo' nt'om ts'iaa'mei'n' na t'ma'ntiche'n la'xma'na'. Ndo' je' ñeca'moo'ya ndaa'yo' cwii nnom na mañequiaa'n quii' n'oo'ya na cwiluiit'ma'ñeti juuna', nchiiti cha'tso nmei'n'.

13

C'oo'ya na wi' n'oo' nc'iaaya

¹ Xe'n nndaq nntseina'ya nt'omche'n nnom ñ'oom na cwila'nei'n nn'a'n, meii'n ñ'oom na cwila'nei'n ángeles, saa tic'oo'n na wi' ts'oo'ya nn'a'n, matseijomna' cantyja 'na'ya cha'cwijom na c'uaa tsom' na cwitjo' oo cha'cwijom ncjo cañjee'n na cantseii'n jndyeena'.

² Ndo' xe'n nndaq nntseina' ñ'oom na ma'mo'n Ty'ooots'om noo'n ndo' matsei'no'a cha'tso na wanty'iuu' na matseijndaa'ñê na mandiañ'ee'n cha'tso na matsei'no'a, hasta nndaq nguindyoo ntsjo nc'e na matseyu'ya ts'oo'n, saa xe'n tic'oo'ya nawi' ts'oo'ya nn'a'n, mei'nchjoo tjayuu l'uendyo.

³ Ndo' xe'n cha'tso na maleiñ'o'n mañequia ndaa ndyeñee'n' ndo' meii'n mañequiandyo na nla'cuae' nn'a'n ja ñequio chom, saa xe'n tic'oo'n na wi' ts'oo'n nn'a'n, tjaa yuu l'uendyo.

⁴ Juu ts'a'n na jnda ntyjii nn'a'n, tication ts'om ñ'e'n na'ñee'n, mal'uee'n chiuu nteijnei'n nn'a'n, titaa' ts'oom, titseis'añê titseiscuñê cantyja 'naa'n'a'n,

⁵ tintjei'ñe ñ'e'n nc'iaa', nchii ñequii'che'n na m'aa'n' ts'om cantyja 'naa'n' nquii, nchii ntyja ntyja matseiw'ii.

⁶ Juu na cwil'a nn'a'n na cwila'tjoondyena, tineii'n'e'n, saa quia na majo'ndyo cwil'a nn'a'n, m'aa'n na neii'n'e'n.

⁷ Ts'a'n na jnda ntyjii x'iaa' matseiquii ts'oom cha'tso na matjoom, ñequio na macantyjaa' ts'oom ndo' ñequio na tication ts'oom cantyja 'naa'n' joona'.

⁸ Juu na m'aa'n ts'a'n na wi' ts'om x'iaa' tijoom cantycwiina'. Nncue'ntyjo xje'n na tixocala'nei'n nn'a'n ñ'oom cantyja 'naa'n' na'na quia nluui, mei'n xocala'nei'na ñ'oom na tjachuii', mei'n xoca'na' ñ'oom na jndo' n'om nn'a'n.

⁹ Ee ticandaa'ñ'e'n cwila'noo'ñ'â ndo' mati quia nla'noo'ñ'aayâ ñ'oom'm na cwiñequiaayâ,

¹⁰ saa quia nncwjee' juu na candaq'ñ'e'n quia jo' n'ndiina' nmei'n' na ticandaa' la'xma'n.

¹¹ Quia ñet'oo'n na tyochjoo ja, tyotseina'ya, tyotseitiuuya ndo' ñet'oom' ts'oo'n cha'xje'n cwii yucachjoo, saa quia na tue'ntyjo chuu'a' l'ndi na ñet'oo'ya cha'na joona.

¹² Ndo' maluaa' waa na matseijomna' cantyja 'naa'ya, je' juu na cwila'noo'ñ'â cantyja 'naa'n' Ty'ooots'om, matseijomna' juuna' cha'cwijom na manty'iaa' ts'a'n nnon tsjo'l'ñom na jnda teitsa' nnomna'. Saa juu na candaq'ñ'e'n quia na jnda tyjee'cañoom juuna' quia jo' candaq'ñ'e'n nntsei'no'a. Je' cwe' xe'nta'n' xe'nta'n' matsei'no'a saa quia ljo'che'n nntsei'no'ntcuundyo cha'xje'n nquii Ty'ooots'om candaq'ñ'e'n mawajna'n'a' ja.

¹³ Niom ndyee nnom na waa ndo' waana': na matseyu'ya ts'om ts'a'n ñ'e'n Ty'ooots'om, na macantyjaa' ts'om ts'a'n ñ'e'n jom ndo' na m'aa'n na jee'n candya' ts'oom jaa, saa t'ma'nti naquii' ntaa'n ndyee nmeii'n', juu na m'aa'n na candya' ts'oom nn'a'n.

14

Nn'a'n na ndaq nla'nei'n ñ'oom na tjachuii'

¹ Jo' chii cjoo' n'om'yo' na c'om'yo' na jnda nquiu'yo' nn'a'n ndo' mati cantyjaa' n'om'yo' na nquii Espíritu Santo ñequiaa'n na nda'yo' na ndaa' nla'yo' ts'iaa'n 'naa'n' Ty'ooots'om, majndeitiche'n na ndaa' ñequia'yo' ñ'oom'm.

² Ee ts'aⁿ na matseineiⁿ meiⁿnquia nt'omcheⁿ nnom ñ'oom cwe' tomti nnom Ty'oots'om matseineiⁿ, nchii ndaa nn'aⁿ nc'e tjaa ñeeⁿ juu na matsei'noⁿ ñ'oom'ñeeⁿ. Cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo matseineiⁿ ñ'oom na wanty'iuu' m'aaⁿna', saa tjaa ñeeⁿ juu nntsei'noⁿ ñ'oom'ñeeⁿ.

³ Saa ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'oots'om, 'oonajnda nc'iaaⁿaⁿ na cwilayu' nc'e ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ ndo' cantyja 'naaⁿ na ljo' cwiñ'omt'maaⁿndyena n'omna, ñ'oom'ñeeⁿ matseinjoom'na' joona.

⁴ Juu ts'aⁿ na ndaa nntseineiⁿ cwiicheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii', jaawijndei cheⁿnqueⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo saa juu ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'oom na ma'moⁿ nquii Ty'oots'om nnom, ts'iaaⁿ'ñeeⁿ mach'eeⁿ na 'oonajnda nn'aⁿ tmaaⁿ cwentaaⁿaⁿ.

⁵ Ya ntyjii xeⁿ cha'tsondyo' ya nlaneiⁿyo' nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii' saa neiⁿtyaya na ññe'quia'yo' ñ'oom na ma'moⁿ Ty'oots'om ndaa'yo' ee juuna' xcweti, nchiiti juu na matseineiⁿ ts'aⁿ meiⁿnquia nnom ñ'oom na tjachuii'. Macanda xeⁿ na matseiteincoo' ts'aⁿ ñ'oom'ñeeⁿ cha joo nn'aⁿ tmaaⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ nnc'oonajdana nc'e Espíritu Santo.

⁶ Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwilayu'yo', meiⁿchjoo xocateijndeiina' 'o na nncjocandoo'a 'o xeⁿ na matseinaⁿ cwe' ñ'oom na tjachuii', saa xeⁿ na nntseinaⁿya ñ'oom na jnda t'moⁿ Ty'oots'om nooⁿya, oo cwii ñ'oom na matsei'ñoⁿa cantyja 'naaⁿ ñ'oom'm, oo cwii ñ'oom cantyja 'naaⁿ 'naaⁿ na quia nluui, oo cwii ñ'oom na m'mooⁿ ndaa'yo', nmeiⁿ mayuu' nnteijndeiina' 'o.

⁷ Naⁿ na cwitjo' cha'na tsmaaⁿ ñequio arpa, xeⁿ nchii tjachuii' jndyeena', xotsei'ñoⁿ ts'aⁿ cwaaⁿ cwii joona' macjo' ts'aⁿ.

⁸ Ndo' sondaro na matiom jndye ntu, xeⁿ tijndaa' c'uaa jndye mach'eeⁿ, tixocala'c'eendye nc'iaaⁿaⁿ na nl'ana ndia'.

⁹ Maluaa' matseijomna' cantyja 'naⁿyo', xeⁿ ñ'oom na cwilaneiⁿyo' tijndaa' joona' na cwindye nn'aⁿ, ¿chiiuuya na nla'noⁿna ljo' na cwindu'yo'? Nntseijomna' cantyja 'naⁿyo' cha'cwijom ts'aⁿ cwe' matseixuaato quii' jndye.

¹⁰ Nnts'aacheⁿna' jndye nnom na tjachuii' na cwila'neiⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, ndo' cwii cwii joona' majndaa' ljo' ma'moⁿna'.

¹¹ Saa xeⁿ titsei'noⁿa ljo' ma'moⁿ ñ'oom na matseineiⁿ ts'aⁿ cwii ñ'oom'ñeeⁿ, nntseijomna' ja cha'cwijom ts'aⁿ cwiicheⁿ ndyuaa ndo' maljo'yu ntyjeeⁿ ñ'eⁿ ja.

¹² Jo' chii nc'e na cwila'queeⁿ n'om'yo' na ññequiaa Espíritu Santo na nlaxmaⁿyo' ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ, cjoo'ya n'om'yo' na jndye nnom ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ na nla'xmaⁿyo' na ññequiaana' na nnc'oonajdann'aⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om.

¹³ Jo' chii ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'oom na tjachuii', caⁿ nnom Ty'oots'om na ndaa nntseiteincoom'm juuna'.

¹⁴ Ee xeⁿ matseinaⁿ nnom Ty'oots'om ñequio cwii nnom ñ'oom na tjachuii' na nchii ñ'oomya, na mayuu' matseinaⁿya ñequio espíritu 'naⁿya saa tic'oom' ts'ooⁿ cantyja na mats'aa.

¹⁵ Quia jo' ¿chiiu macaⁿna' na cats'aa? Matsona' na catseinaⁿya cantyja 'naaⁿ espíritu 'naⁿya ndo' mati ñequio na nla'noⁿya nn'aⁿ ljo' na matseinaⁿ. Macaⁿna' na cataya ñequio espíritu 'naⁿya ndo' mati ñequio na cwila'noⁿya nn'aⁿ ljo' na mataya.

¹⁶ Xeⁿ quia na matseineiⁿ ñ'oom na tjachuii' matseit'maaⁿndyu' Ty'oots'om, 'u mañequiaa' na quianl'uaaⁿaⁿ ñequio na xcwee'ya ts'om', saa ts'aⁿ na ticatsei'noⁿ ñ'oom na matseineiⁿ, ¿chiiu nnts'aayuu na nntso Amén? ee cha ntyjii ñ'oom na matseineiⁿ.

¹⁷ Nnts'aacheⁿna' na 'u xcwe mañequiaa' na quianl'uaa' Ty'oots'om saa ticateijndeiina' tsaⁿ'ñeeⁿ na nncjaanajneiⁿ na matseiyoom'm.

¹⁸ Mañequia na quianl'uaa' Ty'oots'om na majndyeti ñ'oom na cwichuii' matseinaⁿya, nchiiti 'o,

¹⁹ saa quia na m'aaⁿya quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ na macwji Ty'o^oots'om cwentaaⁿaⁿ, yati ntyjii na cwe' ñe'om ñ'oom nntseinaⁿ na ya nla'n^oqⁿ nn'aⁿ, nchiiti quii meiiⁿ ñ'oom ñequio ñ'oom na tjachuii'.

²⁰ 'O nn'aⁿya na cwilayu'yo', cantyja 'naaⁿ natia, cala'xmaⁿ'yo' cha'na yonch'u saa cantyja 'naaⁿ na m'aaⁿ n'om'yo' ñ'oomwaa', cala'xmaⁿ'yo' cha'na nn'aⁿ na jnda tquiee n'om.

²¹ Ee naquii' ñ'oom' Ty'o^oots'om na teiljeii matsona': “Ñequio ñ'oom na cwichuii' na cwila'neiⁿ nn'aⁿ nt'omcheⁿ ndyuua nntseinaⁿya ndaaⁿ nn'aⁿ tyuaawaa saa meiiⁿ na luaa' tixocala'ñ'oom'ndyena chiuu matsjo^o”, luaa' matso nqueⁿ na tseixmaaⁿ na catsa'ntjoom.

²² Quia na nnda^a nntseineiⁿ ts'aⁿ ñ'oom na tjachuii' ñequio ñ'oom na maxjeⁿ matseineiⁿ, juu jo' tseixmaⁿna' 'naaⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ na tyoola'yu'. Saa juu na nnda^a nntseineiⁿ ts'aⁿ ñ'oom na jnda t'm^on Ty'o^oots'om nnoom tseixmaⁿna' 'naaⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu', nchii cwentaa nn'aⁿ na tyoola'yu'.

²³ Ee quia cwitjomndyo' na laxmaⁿ'yo' tmaaⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿaⁿ, ndo' xeⁿ cha'tsondyo' cwilaneiⁿ'yo' ñ'oom na tjachuii', ndo' jo' jo' nncjaquiee' cwii ts'aⁿ na quia mandiicheⁿ ñ'oom' Ty'o^oots'om oo ts'aⁿ na tyootseyiu' jom, nntseitiuutoom na 'o jnda teintjeiⁿndyo'.

²⁴ Saa xeⁿ cha'tsondyo' cwilaneiⁿ'yo' ñ'oom na ma'm^on Ty'o^oots'om ndaa'yo' ndo' xeⁿ juu xjeⁿñeeⁿ nncjaquiee' cwii ts'aⁿ na tyootseyiu' oo ts'aⁿ na quia mandiicheⁿ ñ'oom' Ty'o^oots'om, nlco'tiana' ntyjeeⁿ na waa jnaaⁿaⁿ ndo' nnc'oom' ts'oom cantyja 'naaⁿaⁿ nc'e ñ'oom na cwilaneiⁿ'yo'.

²⁵ Ndo' na ljo' nleitquioo' cha'tso na wanty'iuu' na m'aaⁿ ts'oom. Quia jo' lloom'm xtyeeⁿ na nntseit'maaⁿñê Ty'o^oots'om ndo' nntsei'n^oqⁿ na mayuu'cheⁿ m'aaⁿ Ty'o^oots'om quii'ntaaⁿ'yo'.

Cha'tso canda^aya caluii xjeⁿ na cwitjomndyena

²⁶ Quia jo' 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo' quia cwitjomndyo' na cwila't'maaⁿndyo' Ty'o^oots'om, nt'omndyo' 'o cata'yo' salmos, nt'omndyo' 'o cat'm^on'yo' ñ'oom na jnda t'm^on Ty'o^oots'om ndaa'yo', nt'omndyo' 'o ndaa nlaneiⁿ'yo' nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii' ñequio ñ'oom na maxjeⁿ cwilaneiⁿ'yo', ndo' nt'omcheⁿ nc'iaa'yo' cala'teincoo'na chiuu cwit'm^oqⁿ n'oom'ñeeⁿ. Saa cha'tso na cwil'a'yo' caluiina' na cateijndeina' na nnc'oonajnda nn'aⁿ na cwila'yu'.

²⁷ Quia na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom na tjachuii', ñequii'cheⁿ ñe'we oo ndyeendyena na nla'neiⁿna. Cwii ndo' cwiindyena nla'neiⁿna ndo' mati ñ'eⁿ ts'aⁿ na nntseiteincoo' ñ'oom'ñeeⁿ.

²⁸ Ndo' xeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'o^oots'om tjaa'naⁿ ts'aⁿ na nnda^a ntseit'incoo' ñ'oom'ñeeⁿ, yati na tintseineiⁿ ñ'oom na tjachuii' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'. Cwe' naquii' ts'om nquii catseineiⁿ ñequio Ty'o^oots'om.

²⁹ Ndo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom na ma'm^on Ty'o^oots'om naquii' n'om, cala'neiⁿ meiiⁿ we oo ndyeendye jona ndo' nt'om nc'iaana queⁿ cwenta aa xcwe n'oom'ñeeⁿ.

³⁰ Saa xeⁿ waa na m'm^on Ty'o^oots'om nnom cwiicheⁿ ts'aⁿ na wacatyeeⁿ jo' jo', quia jo' juu ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom quiaaⁿ na wanaaⁿ na nntseineiⁿ tsaⁿñeeⁿ.

³¹ Ndo' na luaa' cwii ndo' cwii ts'aⁿ nnda^a nntseineiⁿ ñ'oom na ma'm^on Ty'o^oots'om naquii' ts'om cha nnc'ooliu nn'aⁿ na cwila'yu' ndo' nnc'oola'n^otina.

³² Juu ts'iaaⁿ na mañequiaa ts'aⁿ ñ'oom na ma'm^on Ty'o^oots'om naquii' ts'oom, matsona' na joo nn'aⁿ na cwiñequiaa ñ'oom c'omna xjeⁿ 'naaⁿ x'iaana na tjom cwiñequiana ñ'oom.

³³ Ee Ty'o^oots'om nchii cañ'eeⁿ cwiluiiñê, jom cwiluiiñê na tjoom' m'aⁿ nn'aⁿ ñequio nc'iaana.

Cha'xjeⁿ cwiwijndaa' quii'ntaaⁿ cha'tso ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿeⁿ cwentaaⁿaⁿ,

³⁴ quia na cwitjomndye nn'aⁿ na nla't'maaⁿndyena Ty'o^oots'om, matsona' na joo yolcu ñema^lcheeⁿndyo c'omna ee ticwanaaⁿ na nla'neiⁿna xjeⁿñeeⁿ. Macaⁿna' na c'omna nacje 'naaⁿ s'aana cha'xjeⁿ na matsaⁿntjom ljeii 'naaⁿ Ty'o^oots'om.

³⁵ Xeⁿ waa ñ'oom na ñe'caliuna, quiejndyeena w'aana, quia jo' cata'x'ena ñ'oom'ñeeⁿ ndaaⁿ s'aana. Ee tixcwe na mawax'ee yuscu cwii ñ'oom quia cwitjomndye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'o^oots'om.

³⁶ C'oom' n'om'yo' na nchii quii'ntaaⁿ 'o jnaⁿjndyee ñ'oom' Ty'o^oots'om, meiⁿ nchii macandaⁿ ñencjo'yo' na jndaⁿ to'ñoom'yo' juuna'.

³⁷ Xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ cwiindyo' 'o na matseitiuu na cwiluiiñe ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'o^oots'om oo na waa cwii nnom ts'iaaⁿ na mañequiaa Espíritu na matseixmaⁿ, catsei'n^ooⁿ na ñ'oomwaa' na matseiljeiya, ñ'oom na matsaⁿntjom Ta Jesús juuna'.

³⁸ Saaⁿ xeⁿ titseiñ'oom'ñe ñ'oomwaa', tila'ñ'oom'ndyo' jom.

³⁹ Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yu', cala'queeⁿ n'om'yo' na nndaⁿ ñequeia'yo' ñ'oom' Ty'o^oots'om. Meiⁿ ticala'cu'yo' nn'aⁿ na cwila'neiⁿ nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii'.

⁴⁰ Saaⁿ cha'tso cantyja na cwitjomndyo', caluiina' cha'xjeⁿ na matsona' ndo' ñequeo na xcweya m'aaⁿna'.

15

Cristo jnda mawando'xcoom

¹ Ndo' je' je' 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo', matseilcwii'ndyonnda'a joo ñ'oom naya na jndaⁿ ñet'mo^oya ndaa'yo'. Ñ'oom'ñeeⁿ jla'yu'yo' ndo' hasta xjeⁿ je'cheⁿ ndicwaⁿ tyeⁿ m'aⁿyo' cantyja 'naaⁿ juuna'.

² Nc'e juu ñ'oom naya'ñeeⁿ cwilui'n'maaⁿndye añmaaⁿyo' xeⁿ cwiljoo'ndyo'tyeⁿyo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tyoñequiaa ndaa'yo', meiⁿ ticwe' ts'iaaⁿndyo na jla'yu'yo'.

³ Tyo'mo^o ndaa'yo' ñ'oom na to'ñeⁿya na t'maⁿti tseixmaⁿna', na tue' Cristo cwentaa' jnaaⁿya cha'xjeⁿ cwit'mo^o ñ'oom' Ty'o^oots'om na teiljeii,

⁴ ndo' na ty'iuu nn'aⁿ jom, saaⁿ xuee na jndaⁿ ndyee tquiaa Ty'o^oots'om na tando'xcoom cha'xjeⁿ na matso ñ'oom'm na teiljeii,

⁵ ndo' teitquioo'ñe nnom Pedro ndaⁿ jo' ndaaⁿ cha'tso apóstoles.

⁶ Jndaⁿ jo', teinoom' 'om siaⁿto nn'aⁿ na cwila'yu', ñejom teitquioo'ñe ndaⁿna na majndyendyeti naⁿñeeⁿ ndicwaⁿ cwita'ndo'na je' saaⁿ nt'om jndaⁿ tja.

⁷ Jndaⁿ jo' teitquioo'ñe nnom Jacobo ndo' jndaⁿ jo' teitquioo'ñe ndaaⁿ cha'tsondye apóstoles.

⁸ Ndo' na macandaⁿ mati teitquioo'ñe no^o ja. Matseijomna' cantyja 'naⁿya cha'cwijom cwii yu'ndaa na jndaⁿ teinom'na' xjeⁿ na nluiiñe.

⁹ Ee cha'tso nt'omcheⁿ apóstoles, t'maⁿti cwiluiindyena nchiiti ja, meiⁿ ticatseixmaⁿya na nntseicajndyu'na' ja cwii apóstol ee tyoco'wi'a tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿaⁿ.

¹⁰ Saaⁿ na matseixmaⁿya apóstol je', matseixmaⁿya jo' nc'e naya na matseixmaⁿ Ty'o^oots'om, meiⁿ ticwe' ts'iaaⁿndyo juuna', ee seijndotyaya naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ, nchiiti nt'omcheⁿ apóstoles, meiⁿ nchii cwiluii ts'iaaⁿñeeⁿ cwe' cantyja 'naⁿ nnc^o, saaⁿ cwiluii juuna' nc'e naya'ñeeⁿ na matseixmaaⁿ.

¹¹ Quia jo' tints'aa aa ja oo aa joona. Ñ'oomwa' ñ'oom na cwiñequiaayâ, ndo' juuna' ñ'oom na jndaⁿ jla'yu'yo'.

Nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jndaⁿ tja

¹² Cwiñequiaayâ ñ'oom na tando'xcoom jndaⁿ na tueeⁿeⁿ, quia jo' ¿chiiu na ñ'eeⁿndyo' 'o na cwindu'yo' na taxocata'ndo'xco nn'aⁿ na jndaⁿ tja?

¹³ Ee xeⁿ tiyuu' na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jndaⁿ tja, quia jo' meiⁿ nquii Cristo tícwando'xcoom.

14 Ee xeⁿ tîcwando'xcoom quia jo' juu ñ'oom na cwiñequiaayâ cwe' ts'iaaⁿndyo juuna' ndo' mati juu na cwila'yu'ya n'om'yo' cwe' ts'iaaⁿndyo.

15 Ee xeⁿ na mayuu' na ljo', quia jo' matseijndaa'ñena' cantyja 'naaⁿyâ na cwil'aayâ na cantuñe Ty'oots'om ee jndâ macwil'uuyâ na tquiaaⁿ na tando'xco Cristo saa xeⁿ xocata'ndo'xco nn'aⁿ na jndâ tja meiⁿ xocats'aana' na mayuu' na tando'xcoom.

16 Ee joo nn'aⁿ na jndâ tja, xeⁿ xocata'ndo'xcona, quia jo' meiⁿ nquii Cristo tîcwando'xcoom,

17 ndo' xeⁿ tîcwando'xcoom cwe' ts'iaaⁿndyo juu na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê. Ndicwaⁿ cho' nqueⁿyo' jnaⁿyo'.

18 Ee xeⁿ luaa' waa mati nn'aⁿ na ñejla'yu' ñ'eⁿñê na jndâ tja, jndâ tsuundye.

19 Ee juu na cwicantyyaa' n'ooⁿya Cristo xeⁿ macandâ xjeⁿ na cwitandoo'a je' mawañoom'na' jaa, wanty'iaa'ndyotyaaⁿya na cha'tsondye nn'aⁿ.

20 Saa ñ'oom na mayuu'cheⁿ na tquiaa Ty'oots'om na wando'xco Cristo. Matseijomna' cantyja 'naaⁿaⁿ cha'cwijom ntjom na cwiwe' jndyee ee quii'ntaaⁿ l'oo jom ts'aⁿ najndyee na tando'xco.

21 Cantyja 'naaⁿ cwii ts'aⁿ, jnaⁿna' na cwiwje nn'aⁿ tsjoomnancue. Mati cantyja 'naaⁿ cwii ts'aⁿ jnaⁿna' na cwita'ndo'xco nn'aⁿ.

22 Ndo' cha'xjeⁿ cantyja 'naaⁿ Adán cha'tsondye nn'aⁿ cwiwje, mati cantyja 'naaⁿ Cristo, cha'tsondye nn'aⁿ nnta'ndo'xcona.

23 Saa majndaa' na nluui na ljo': najndyee tando'xco Cristo, ndâ jo' quia na nncw- jee'nnaaⁿaⁿ, nnta'ndo'xco nquiee nn'aⁿ na cwiluiindyewentaaⁿaⁿ.

24 Quia jndâ seityuui' Cristo cha'tsoñ'eⁿ na cwila'xmaⁿ na cwiqueⁿ xjeⁿ, ñequio cha'tso na cwitsantjom, quia jo' nntycwii cha'tsoñ'eⁿ. Ndâ jo' nquii na cwiluiiñê na matsa'ntjoom, ññequiaaⁿ cwenta jo' l'o Tsotyeeⁿ Ta Ty'oots'om.

25 Ee tseixmaaⁿ na nntsa'ntjoom hasta xjeⁿ na jndâ tju'cje Tsotyeeⁿ nacjee' nc'eeⁿ cha'tso na cwi'oo nacjoom'm.

26 Juu na macandâ na nntseityueeⁿeⁿ na matseiweñe nacjoom'm, juu na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ.

27 Ee jndâ tju'cje Ty'oots'om cha'tso nacjee' nc'ee Cristo, jo' chii quia na matsona' naljo', cwiwitquioo'ya na tic'oomna' nquii Ty'oots'om. Ee jom cha'tso jndâ tqueeⁿ nacje 'naaⁿ Cristo.

28 Nquii Cristo cwiluiiñê Jnda Ty'oots'om. Quia jndâ s'aaⁿ na cha'tso na niom cwitue'ndyecje jo nnoom, quialjo' manquiiyeeⁿ nncju'ñecjeeⁿ nnom Ty'oots'om cha nntseixmaⁿ na tjacantyya na t'maⁿ cwiluiiñê jo ndââ cha'tsoñ'eⁿ.

29 M'aⁿ nn'aⁿ na cwiwits'oomndye cwentaa nn'aⁿ na jndâ tja. Saa xeⁿ na mayuu' tjaa'naⁿ na cwita'ndo'xco nn'aⁿ na jndâ tja, quia jo' ¿ljo' ts'iaaⁿ na cwiwits'oomndyena cwentaa l'oo?

30 Ndo' xeⁿ ticata'ndo'xco nn'aⁿ na jndâ tja ¿chiiu na jâ cha'tso xjeⁿ m'aaⁿyâ na teincuu' waa na cwitjooⁿyâ?

31 Ee 'io ndi 'io m'aaⁿya na teincuu' na ñe'catseicuee'na' ja. Ndo' na ljo', ñ'oom na mayuu' jo' cha'xjeⁿ mati na mayuu' na mañequiaana' na neiⁿya na cwiluiindyoy' nn'aⁿ na cwila'yu' ñequio Jesucristo na nqueⁿ cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa.

32 Tsjoom Éfeso seijndoya cwii ts'ooⁿ ñequio quioo' wje saa meiiⁿ na ljo' ¿yuu waa na mawantjoⁿ? Ee xeⁿ na mayuu' na ticata'ndo'xco nn'aⁿ na jndâ tja yati cal'aaya cha'xjeⁿ cwilue nn'aⁿ: “Cwa cwaa'a ndo' cwaaya ee 'iocha luua' nncwjaaya.”

33 Tiñe'quiandyoy' na ñe'nquiu'nn'aⁿna' l'o. Waa ñ'oom na matso ts'aⁿ: “Joo nn'aⁿ na tis'a la'xmaⁿ cwila'ndaa'na ts'iaaⁿ na ya na cwiluii.”

34 C'oom'nnda' n'om'yo' cha'xjeⁿ na matsona' na cal'a'yo'. Tsacwi'ntyje'yo' na cwil'a'yo' jnaⁿ ee m'aⁿ nt'omndyoy' l'o na ticalaxmaⁿyo' cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om. Mat- sjoⁿ na ljo' cha calui'jnaaⁿndyoy'.

Nmeiiⁿ nlaxmaⁿ seii nn'aⁿ na nnta'ndo'xco

³⁵ Nnts'aacheⁿna' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na nncwax'eeⁿ: “¿Chiuu nluiiyuu na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja? ¿Chiuu mmaⁿl sei' na nla'xmaⁿna?”

³⁶ Tijndo' ts'om ts'aⁿ na luaa' nncwax'ee, ee tsjaaⁿ na nnom' ts'aⁿ cha'cwijom nncue'na' cha nncwando' ntjom'ndaa.

³⁷ Quia na wjaacanom' ts'aⁿ, nchii ts'oomtsjoo wjaacanoom'm, nnaⁿ wjacanoom'm oo tsjaaⁿ lqueeⁿ trigo oo cwiiicheⁿ nnom tsjaaⁿ.

³⁸ Jnda na jnom' ts'aⁿ tsjaaⁿñeeⁿ, nquii Ty'oots'om mañequiaaⁿ chiuu mmaⁿl'na' cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom. Cwii cwii nnom tsjaaⁿ mañequiaaⁿ na nntseixmaⁿ juuna' cha'xjeⁿ na macaⁿna'.

³⁹ Cha'tso sei' tiñecwii xjeⁿ la'xmaⁿna'. Nn'aⁿ la'xmaⁿna cwii nnom sei', quioo' wandyo' seiiyo' ndo' cantsaa ñequio calcaa cwiiicheⁿ nnom sei' la'xmaⁿyo'.

⁴⁰ Mati m'aⁿ cancjuu tsjo'luee ndo' m'aⁿ nt'om nnom na cwita'ndo' na tqueⁿ Ty'oots'om nnom tsjoomnancue, ndo' joo na m'aⁿ tsjo'luee cwichuii' na neiⁿncoo' joona' ñequio juu na neiⁿncoo' joo na m'aⁿ nnom tsjoomnancue.

⁴¹ Juu na caxueeñe ñe'quioom' cwichuii'na' ñequio na xuee chi' ñequio juu na caxueendye cancjuu, ndo' joo cancjuu cwichuii' na xueena' ñequio nt'omcheⁿ cancjuu.

⁴² Maluaa' waa na matseijomna' na cwichuii' na nla'xmaaⁿya quia na nntando'xcooya. Sei'ts'o na wjaanty'iuu'ñe ts'aⁿ tseixmaⁿna' cwii na nto' saa quia na nncwando'xcona', nntseixmaⁿna' cwii na tijoom cwii cue'.

⁴³ Juu ts'oo na nncjanty'iuu' tseixmaⁿna' cwii na tal'ue saa jeeⁿ neiⁿncoo' tseixmaⁿna' quia na nncwando'xcoom. Quia na wjaanty'iuu'ñe ts'oo, meiⁿcwii tjaa na ndaa nnts'aaⁿ, saa quia na nncwando'xcoom jeeⁿ t'maⁿ najneiⁿ.

⁴⁴ Quia na wjaanty'iuu' sei'ts'o 'naaⁿl ts'aⁿ tseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿl tyuaa, saa quia na nncwando'xcona' tseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿl Espíritu Santo.

⁴⁵ Maluaa' waa na ma'moⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii, matsona': “Adán ts'aⁿ najndyee, tuiiñe ñ'eⁿ ts'o ndo' s'aaⁿ na tando'”, saa nquii Adán na macanda cwiluiiñe Espíritu, jom mañequiaaⁿ na cwita'ndo' nn'aⁿ.

⁴⁶ Nchii juu cantyja 'naaⁿl Espíritu tyowaajndyee, tyowaajndyee cantyja 'naaⁿl tyuaa, jnda jo' chii tuua cantyja 'naaⁿl Espíritu.

⁴⁷ Juu ts'aⁿ na t'oomjndyee s'aa Ty'oots'om juu ñ'eⁿ ts'o, tyotseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿl tyuaa. Saa nquii ts'aⁿ na jnda we cwiluiiñe na matsa'ntjoom, tseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿl cañoom'luee.

⁴⁸ Seii'a nmeiiⁿ la'xmaⁿna' cha'na ts'aⁿ na tuiiñejndyee ñequio ts'o. Saa seii'a na nlaxmaaⁿya quia na nntando'o'xcooya nlaxmaaⁿya cha'na seii' nqueⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee.

⁴⁹ Cha'xjeⁿ tyowaa Adán na s'aa Ty'oots'om maluaa' cwimaaⁿa. Mati xjeⁿ na nntando'o'xcooya mmaaⁿa cha'xjeⁿ waa Cristo na m'aaⁿ cañoom'luee.

⁵⁰ 'O nn'aⁿya, ñe'catsjooya ndaa'yo' sei' ñequio ndei' leicandaa nntseijomna' joona' yuu na matsa'ntjom Ty'oots'om meiⁿ 'naⁿ na cwiwi'ndaa' xocandaa nntseijomna' joona' ñequio joo na ticantycwii na m'aⁿ.

⁵¹ Saa l'ue ts'ooⁿ na nla'noⁿyo' cwii ñ'oom na wanty'iuu' m'aⁿna'. Ticha'tsondyo nncwjaaya saa cha'tsondyo nntseichuiina'.

⁵² Jeeⁿ cjee na nluii na ljo' cha'na cwii ndii' na nntseitsja ts'aⁿ lua'nnom, xjeⁿ na nleic'uaa ndu na macanda. Ee maxjeⁿ nleic'uaa ndu ndo' nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja na tajom cwjennda'na. Ndo' nntseichuii'na' jaa.

⁵³ Ee jaa seii'a nmeiiⁿ na teincoondyo na wjaawi'ndaa'na' nlcwee'na' cwii na tijoom cwi'ndaa'. Jaa seii'a na nncue'na' nlcwaa'a cwii na tijoom ncue', m'aaⁿ ndo' m'aaⁿna'.

⁵⁴ Ee juu na laxmaaⁿya na cwiwi'ndaa'na', quia na jnda tcweena' juu na tijoom cwi'ndaa' ndo' juu seii'a na jaawe'na' quia na jnda tcweena' na tijoom cue', xjeⁿñeeⁿ nntseicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona': “Jnda seityuii' Ty'oots'om najndeii na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ.”

55 'U na mache' na cwiwje nn'aⁿ, ¿je' je' yuu waa na cwii nnda^a ntsa' ñ'eⁿndyo? Meiⁿchjoo tjaa yuu cwii cuaa na ncwantjom'."

56 Juu jnaⁿ na laxmaaⁿya waa najndei na matseixmaⁿna', jo' chii cwiwja^aya. Ndo' juu ljeii na tqueⁿ Moisés waa najndei na matseixmaⁿna' na mañequiaana' na cat'uii jnaⁿ jaa.

57 Sa^a jndye na quianl'uaa' Ty'oots'om na mañequiaaⁿ na cwinaⁿndyo nc'e nquii Ta Jesucristo na matsa'ntjoom jaa.

58 Nc'e na luaa', 'o nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, caljoo'ndyo'tyeⁿyo' ñequio Ty'oots'om, ñecwiitco titsawintye'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnom Ta Jesús ee manquiu'jndaa'ndyo' na jeeⁿ ticwe' ts'iaaⁿndyo juu ts'iaaⁿ nats'aⁿ nnoom.

16

Cwila'tjomna s'om na nl'ana naya nc'iaana na m'aⁿ Jerusalén

1 Cantyja 'naaⁿ ñ'loom na nla'tjom'yo' s'om na nl'a'yo' naya nn'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om na wi' m'aⁿna Jerusalén, luaa matseijndo'a n'om'yo'. Cal'a'yo' cha'xjeⁿ na tsjo^o na cal'a ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿndyuaa Galacia.

2 Ticwii xueeneiⁿnco' cwii cwiindyo' 'o calat'ue'yo' cwanti na ñequia'yo' cantyja na cwantantjom'yo'. Quia jo' quia na nncuaya quii'ntaaⁿyo' nchii s'om quia nlat'ue'cheⁿyo'.

3 Ndo' catjeii'ndyo' cwii oo we x'iaa'yo' na cwila'noⁿyo' na joona ya na nnc'ooñ'omna s'om'ñeeⁿ Jerusalén. Quia jo' quia na nncua^a na m'aⁿyo', nntseiljeiya cwii tsom na nnc'ooñ'omna.

4 Ndo' xeⁿ macaⁿna' na nncjo jo' jo', quia jo' nnc'oona ñ'eⁿndyo.

Ñe'cjaacando' Pablo nn'aⁿ na cwila'yu' Corinto

5 Nncjo na m'aⁿyo' xeⁿ jnda^a tjowino^on ts'o^ondaa Macedonia ee maxjeⁿ matseijn-daa'ndyo na jo' jo^ondyaa. Jnda^a jo' nncuacañ^onya 'o.

6 Nnda^a nnts'aana' na nljoo'ndyo ñ'eⁿndyo' meiiⁿ ñe'cwantindyo xuee oo cha'waa ncueeteiⁿ. Quia jo' 'o nnda^a nntsalacwanom'yo' ja nato quia na nncjo xeⁿ yuu cwijoyo.

7 Ee ticaljaya ts'ooⁿ na cwe' cjee cjee m'aaⁿna' nncwino^on na m'aⁿyo'. Ntyjaa'ya cwii ts'ooⁿ na majndye xuee nnda^a nljoo'ndyo ñ'eⁿndyo', xeⁿ Ty'oots'om l'ue ts'oom.

8 Sa^a jnda^a seijndaa'ndyo na nljoo'ndyoty^a ñjaaⁿ tsjoom Éfeso hasta na jnda^a teinom xuee Pentecostés.

9 Ee jeeⁿ t'maⁿ maju'naaⁿñena' na mats'aa ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Jesús ndo' jeeⁿ ticwe' ts'iaaⁿndyo meiiⁿ jndye nn'aⁿ m'aⁿ na jndoo ja.

10 Nnda^a nnts'aana' na nncuee'cañoom Timoteo 'o. Xeⁿ na ljo', cala'lui'yo' jom cha nljeii'na' na ya nnc'oomñê ñ'eⁿndyo'. Ee mati jom mañejuu ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Jesucristo mach'eeⁿ cha'xjeⁿ ja.

11 Jo' chii meiⁿcwiindyo' 'o tinc'om'yo' na tila'ñ'oom'ndyo' jom. Ñequio na xcwee' n'om'yo' cateijndei'yo' jom cha quia nlueeⁿeⁿ quii'ntaaⁿyo' quia jo' nndyolcweeⁿeⁿ ñequio na neiiⁿeⁿ. Meiⁿndo'a jom ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'.

12 Tyocaⁿa nnom nquii nn'aaⁿya Apolos na catseijomñê ñequio nn'aaⁿya na cwila'yu' na cwi'ooajndoo'na 'o. Sa^a na maje'ndyo ticats'aana' ts'oom na ñe'cjaⁿ. Majo' nncuee'cañoom 'o quia na ñequiaana' na wanaaⁿ.

Xmaⁿndyo' na cha'tsondyo'

13 Queⁿ queⁿyo' cwentaa chiuu cwii tsam'aⁿti'yo'. C'om'tyeⁿyo' na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om. Catsanajnda'yo' cantyja na cwila'yu'yo' ñ'eⁿñê cha'na nn'aⁿ na 'ooquiendye na ñe'cwii waa na cwil'a.

14 Cha'tso na cwil'a'yo', cat'moⁿyo' na wi' n'om' nc'iaa'yo'.

15 'O nn'aⁿya, manquiu'yo' na cha'waa ts'o^ondaa Acaya, juu Estéfanos ñequio nn'aⁿ waⁿaⁿ jla'yu'jndyena ñ'eⁿ Ty'oots'om. Joona cwijoo' n'omna na cwindye'ntjomna ndaa^a nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿñê jo' jo'.

¹⁶ Macwe' jo' macaⁿ'a na catue'ndyo'cje'yo' ndaa nn'aⁿ na la'xmaⁿ cha'na jooa. Ndo' malaa'ti' cal'a'yo' ñequio cha'tso nn'aⁿ na cwilajomndye ñ'eⁿndyena na cwhiteijndei ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om.

¹⁷ Jeeⁿ neiⁿya na jnda tyjee'cañoom Estéfanos ja, ñequio Fortunato ñequio Acaico. Cha'cwijom manty'iaya ncjo'yo' na manty'iaya jooa, ee jnda jla'noomndyena cantyja 'naⁿya cwii na leicandaa nl'a'yo' na tic'oomndyo'.

¹⁸ Na jnda tquiena na m'aaⁿya, ñ'oom na jla'candiina ja tquiaana' na t'maⁿ ts'o^o, majo'ti nnts'aana' ñ'eⁿndyo' 'o quia na nlquiennnda'na na m'aⁿ'yo'. Nn'aⁿ na cwindye'ntjomna cha'na jooa matsona' na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ joo naⁿñeeⁿ.

¹⁹ Ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿ'aⁿ na m'aⁿ ts'o^ondaa Asiawaa cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'. Majuu nn'aaⁿya Aquila ñequio scoom'm Priscila cwilueⁿ na xmaⁿndyo' ndo' majo'ti cwilue nn'aⁿ tmaaⁿ' na cwitjomndye w'aana ñequio xuee' nqueⁿ na cwiluiñê na matsaⁿntjoom jaa.

²⁰ Cha'tsonde nn'aⁿ na cwila'yu' ñjaaⁿñe cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'. Nc'e na cwiluiindyo' ntseinda Ty'o^ots'om, quia cwitjomndyo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo' na tjoom' cwila'yu'yo' ñ'eⁿndyena, cataⁿ'yo' lueena na cwiñe'quia'yo' na xmaⁿndyena.

²¹ Nnc^o Pablo na matseiljei xueya na matsjo^oya na xmaⁿndyo'.

²² Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ticajnda ntyjii nquii Ta Jesucristo, quiaa Ty'o^ots'om na quioo ñ'oomwi' nacjoo' tsaⁿñeeⁿ. Quiaaⁿ na matyuaa' cwjee'nda' nquii Ta Jesucristo.

²³ Nquii Ta Jesucristo quiaaⁿ na c'oom naya na matseixmaaⁿ ñ'eⁿndyo'.

²⁴ Mañequiaana' na jeeⁿ jnda ntyjiiya 'o nc'e jom. Mantyjati luaa'ndyo. Amén.

Carta na jnda we cwentaa nn'aⁿ tsjoom Corinto

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Corinto

¹ Mannco Pablo, cwiluiindyō apóstol, ts'aⁿ na maty'iom Jesucristo ts'iaaⁿ. Matseicwanoⁿya cartawaa ñequio Timoteo na m'aⁿ o' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ'yo' tsjoom Corinto ndo' mati ndaa cha'tsondye nn'aⁿ na cwilayu' ñ'eⁿñê na m'aⁿ ts'ondaa Acaya.

² Nquii Tsotyaaⁿya Ty'ooots'om ñequio Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa, quiana na nnto'ñoom'yo' naya na laxmaⁿna ñequio na tjaañomtiuu c'om'yo' jo ndaana.

Matseiñjoom' Ty'ooots'om jaa na wi' na cwitjooⁿya

³ Cwila't'maaⁿndyô Ty'ooots'om na m'aaⁿ na wi' ts'oom jaa ndo' na matseiñjoom'm jaa. Jom cwiluiñê Tsotye Jesucristo na matsa'ntjom jaa.

⁴ Manquiiyeeⁿ mañequiaaⁿ na cwiñ'omt'maaⁿndyô n'o^onyâ nawi' na cwiwinooⁿnyâ. Luaa' mach'eeⁿ cha' nla'xmaaⁿnyâ na nndaⁿ ñequiaayâ na t'maⁿ n'om nn'aⁿ na cwiwinom nawi'.

⁵ Ee na matcuuti na cwilajomndyô ñequio Cristo nawi' na teinoom, juu nawi'ñeeⁿ matseijndaa'ñena' na t'maⁿti mañequiaaⁿ na cwiñ'omt'maaⁿndyô n'o^onyâ.

⁶ Ndo' nc'e na ljo', quia matseijaa'ñena' nawi' na cwiwinooⁿnyâ, luaa' waa cha nntseiñjoom'na' 'o ndo' na nlui'n'maaⁿndyo' ee quia matseiñjoom' Ty'ooots'om jâ, mach'eeⁿ na ljo' cha mati nntseiñjoom'na' 'o nawi' na cwiwinom'yo' ndo' na nlui'n'maaⁿndyo' ndo' nc'e jo' ñequio na t'maⁿ n'om'yo' nndaⁿ nla'quii n'om'yo' na cwitjom'yo' nawi' cha'xjeⁿ cwiwinooⁿnyâ.

⁷ Ee tyeⁿ waa na cwicantyjaa' n'o^onyâ jo nnom Ty'ooots'om cantyja 'naⁿ'yo', ee manquiuyaayâ quia maleichuuwi'na' 'o cha'xjeⁿ na cwitjooⁿnyâ, mati mañequiaaⁿ na cwiñ'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' cha'xjeⁿ na mañequiaaⁿ na cwiñ'o^ont'maaⁿndyô n'o^onyâ.

⁸ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', l'ue n'o^onyâ na caliu'yo' cantyja 'naaⁿ' nawi' na tyotseijaa'ñena' nacjooyâ xjeⁿ na tyom'aaⁿnyâ ndyuaa Asia. S'aana' na jeeⁿ jaa' juuna' hasta na ntycwii na m'aaⁿ n'o^onyâ na nlui'n'maaⁿndyô naquii' nawi'ñeeⁿ, ndo' na ljo' jla'tiuuyâ maxjeⁿ nntseicwjetona' jâ.

⁹ S'aana' nquiuuyâ na matseijomna' jâ cha'na nn'aⁿ na jnda teijndaa' na mañejom na cwje. Tuii na ljo' cha ca'moⁿyana' ndaayâ na ñequii'cheⁿ c'o^onyâ na quit'maⁿ n'o^onyâ Ty'ooots'om na mañequiaa na cwitando'xco nn'aⁿ na jnda tjâ, meiⁿ tanc'o^onyâ na ntyjaa' n'o^onyâ chiuu cwilaxmaaⁿ nncjooyâ.

¹⁰ Jnda seicandyaañê jâ nawi' t'maⁿñeeⁿ. Ndo' ndicwaⁿ matseicandyaañê jâ. Jo' chii jom ntyjaa'tyeⁿ n'o^onyâ na mati xuee na wjaatina' nntseicandyaañetyeeⁿ jâ,

¹¹ xeⁿ 'o cwiteijndei'yo' jâ na cwilanei'yo' nnoom cantyja 'naaⁿnyâ. Ee quia majndye nn'aⁿ cwitjeii'na ncueeyâ jo nnoom, nnts'aana' na majndyendyetei nn'aⁿ ñequiana na quianl'uaaⁿaⁿ na matio'naaⁿñê jâ.

Waa na seitsaaⁿñena' na tícjaa Pablo Corinto

¹² Waa cwii nnom na mañequiaana' na neiiⁿnyâ cantyja 'naaⁿ' juuna' na juu na m'aaⁿ'ya n'o^onyâ matsona' na cwitsaam'aaⁿnyâ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ macaⁿ'na' na c'oom ts'aⁿ na jnda tqeeⁿ Ty'ooots'om na cwiluiñê cwentaaⁿaⁿ na lju' ts'om ndo' mat'maⁿticheⁿ cwilaxmaaⁿnyâ na ljo' jo ndaa 'yo' nc'e juu naya na matseixmaaⁿ, nchii cwe' na jndo' n'o^oncjooyâ.

¹³ Naquii' joo cartas na cwila'cwanooⁿnyâ na m'aⁿ'yo' tomti cwit'mooⁿ joona' cha'xjeⁿ ñ'oom na cwiwiljeii nacjoona', ndo' cha'xjeⁿ na cwila'na'yo' ndo' na cwila'n'oⁿ'yo' ljo'

cwila'candii joona'. Ntyjaa'ya cwii ts'oo^{ny}ya na nncue'ntyjo na candaa' nla'no^{ny}ya'yo' cantyja 'naa^{ny}â,

¹⁴ cha meiiⁿ na cwe' cwantindyo cwila'no^{ny}yo' cantyja 'naa^{ny}â je', saa juu xuee quia na nncwjee'nnda' Ta Jesús na cwila't'maaⁿndyo, 'o nnda^a nla't'maaⁿndyo' jom cantyja 'naa^{ny}â cha'xjeⁿ jâ nla't'maaⁿndyô jom cantyja 'naⁿyo'.

¹⁵ Nc'e na luaa' waa na ntyjaa'ya cwii ts'oo^{ny}ya cantyja 'naⁿyo', seitiuuya na wendii' nncwinooⁿ na m'aⁿyo' na nty'iaya 'o cha we ndii' nñequiaana' na neiⁿyo' na nty'ia'yo' ja,

¹⁶ ee seitiuuya na nty'iaya 'o na mawinoo^{ny}ya na majo ts'ondaa Macedonia, ndo' na nty'iannya'a 'o quia na ndyolcwa'a na nnaa^{ny}ya jo' jo', ndo' na ljo' 'o nnda^a nnteijndei'yo' ja na jojoty^a na nncua^a ndyuaa Judea.

¹⁷ Ndo' na luaa' seijndaa'ndyo, ¿aa mach'ena' nquiu'yo' na cwe' na s'aato na seijndaa'ndyo na luaa'? ¿Aa cwitjei'yo' cwenta na mats'aa cha'na mach'ee ts'aⁿ na m'aaⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue quia matsjoo "majo'ndyo" cwii ñ'oom saa ndanquia cwiwitquioo' na ma'moⁿna' na "nchii jo'", ndo' xeⁿ matsjoo na nchii jo' cwii ñ'oom, saa ndanquia ma'moⁿna' na majo'ndyo juuna'?

¹⁸ Saa macwji'yuu'ñe Ty'oots'om na nchii la'xmaa^{ny}â nn'aⁿ na mañejuu xjeⁿ cwil'uuyâ ndaa'yo' na waa na l'aayâ saa tical'aayâ.

¹⁹ Juu Silvano ñ'eⁿ Timoteo ñ'eeⁿna ñ'eⁿndyo na tyoñequiaayâ ñ'oom naya ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ Jesucristo Jnda Ty'oots'om. Ñ'oom'ñeeⁿ nchii we ndii' tseixmaⁿna', na waa xjeⁿ na majo'ndyo ndo' waa xjeⁿ na nchii jo'ndyo juuna'. Cantyja 'naaⁿ jom, ñequii'cheⁿ tseixmaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ ñ'oom na mayuu'.

²⁰ Ee cantyja 'naaⁿ jom, cha'tso ñ'oom na tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ, laxmaⁿ joona' na majo'ndyo nc'e Cristo. Ndo' na ljo', quia cwila't'maaⁿndyo Ty'oots'om, cwil'uuya Amén cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús.

²¹ Ee ñequii'cheⁿ mañequiaa Ty'oots'om na 'o ndo' jâ cwiljoo'ndyotyaa^{ny}ya cantyja 'naaⁿ Cristo ndo' jnda tqueeⁿ na cwiluiindyo na lju' n'oo^{ny}ya.

²² Ndo' cha m'moⁿna' na cwiluiindyo cwentaⁿaⁿ, jnda tquiaaⁿ Espíritu Santo quii' n'oo^{ny}ya, cwii na matseicandiina' na nnto'ñoo^{ny}ya cha'tso na matseijndaa'ñê.

²³ Macaⁿa nnom Ty'oots'om na cwji'yuu'ñê cantyja 'na^{ny}ya na matsein^aya ñ'oom na mayuu'. Tícjo tsjom'yo' quia na seijndaa'ndyo na ncjo' jo' ee na wi' ts'oo^{ny}ya 'o ee xeⁿ tjo na m'aⁿyo' jndei'na na nntseitia'a 'o.

²⁴ Ee nchii ñe'quaa^{ny}â xjeⁿ 'o cantyja na cwila'yuy'yo' ee 'o xcweti waa na cwila'yuy'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om. Saa nc'e na ñe'cateijndei^{ny}â 'o na c'om'yo' na neii'ti n'om'yo'.

2

¹ Jo' chii seijndaa'ndyo na maxjeⁿ tícjo na m'aⁿyo', tints'aa na nntseichjoo'na' n'om'yo'.

² Ee xeⁿ cantyja 'naaⁿ na ljo', nnts'aa na nntseichjoo'na' n'om'yo' ndo' na ljo' ntjom'yo', ¿ñeeⁿ nñequiaa na neiⁿya? Macanda 'o ee xeⁿ na maxjeⁿ tjo je' jnda s'aa cwii nnom na seichjoo'na' n'om'yo'.

³ Cwe' jo' na seiljeiya ñ'oom'ñeeⁿ na seicwano^{ny}ya na m'aⁿyo' ee tiñe'cjonty'ia 'o na nl'a'yo' na chjoo' ts'ooⁿ ee matsona' na 'o nñequia'yo' na neiⁿya.

⁴ Ee sei'ndaa'na' ntyjiiya quia seiljeiya carta'ñeeⁿ, s'aana' na jeeⁿ jnda ntyjiiya hasta ty'iooya. Nchii seiljeiya juuna' na catseichjoo'na' n'om'yo' saa cha cala'no^{ny}yo' na juu na jeeⁿ wi' ts'oo^{ny}ya 'o jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿna'.

Cala't'maⁿ n'omna ts'aⁿ na seitjooñe

⁵ Saa xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na s'aa na chjoo' n'om nn'aⁿ, nchii cwe' tomti ja na tquiaaⁿ na chjoo' ts'ooⁿ, s'aaⁿ na ljo' ñ'eⁿ cha'tsondyo' 'o, meiⁿ nchii cwe' na mawinoⁿa na matsjoo na ljo'.

⁶ Saa je' malei'tyeⁿ jnda tuii chiuu na majndyendyo'ti'yo' jla'jndaa'ndyo' na catioom cantyja na seitjooñê.

⁷ Je' macaⁿna' na cala't'maⁿ n'om'yo' jom ndo' quia'yo' na t'maⁿ ts'oom, tints'aana' na juu na m'aaⁿ na chjoo' ts'oom na seitjooñê nncjan'oomna' jom na tacantjyaa' ts'oom Ty'oots'om.

⁸ Jo' chii macaⁿa ndaa'yo' na cat'moⁿ'yo' na jnda nquiu'yo' jom.

⁹ Seiljeiya carta'ñeeⁿ na seicwanõⁿya na m'aⁿ'yo' cha nleitquioo' aa nla'canda'yo' ñ'oom na maquaⁿya ndaa'yo'.

¹⁰ Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na cwila't'maⁿ n'om'yo' mati ja matseit'maⁿ ts'ooⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ, ndo' meiⁿnquia 'ñeeⁿ na jnda seit'maⁿ ts'ooⁿ, jo nnom Cristo mats'aa na ljo' na cateijndeina' 'o,

¹¹ cha tincwantjom Satanás jaa ee manquiuuyaaya chiuu mayaaⁿaⁿ.

Waa na seitsaaⁿ'ñena' Pablo tsjoom Troas

¹² Quia na tjo tsjoom Troas na ñeiquiaya ñ'oom cantyja 'naaⁿ Cristo ndaa nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, t'maⁿ tju'naaⁿ'ñena' na nndi'ntjõⁿya nnoom jo' jo',

¹³ saa meiiⁿ na ljo' tleiquiaana' na ya ntyjii ee tíc'oomñe ti'nn'aaⁿya Tito. Nc'e na ljo', tsjõⁿya ndaa naⁿ'ñeeⁿ majõⁿya, jluii'a na m'aⁿna, jndyõõndyeyuya ñjaaⁿ ts'õnda Macedonia.

Cwicandaa cwitantjõõⁿya nc'e na m'aaⁿya nacje 'naaⁿ Cristo

¹⁴ Matseit'maaⁿndyõ Ty'oots'om na jeeⁿ quianl'uaaⁿaⁿ. Ee nc'e na m'aaⁿyâ nacje 'naaⁿ Cristo, jo' na meiⁿyuucheⁿ na cwitsaayâ, ñequii'cheⁿ nqueⁿ wjaachom jâ na cwicandaa na nnaⁿndyõ mei'ljo'cheⁿ na cwitjõõⁿyâ. Jo' chii ñequii'cheⁿ mawil'uee'ñê jâ na 'oondye nn'aⁿ ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ. Juu ts'iaaⁿmeiiⁿ matseijomna' juuna' cha'cwijom na maju'na' jndye cachi ndaana.

¹⁵ Ee jaa nn'aⁿ na cwilayuu'a ñ'eⁿ Cristo matseijomna' cha'cwijom tsioom suu na mañequiaaⁿ nnom Ty'oots'om na cwit'oom'na' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwicalui'n'maaⁿndye ndo' mati nn'aⁿ na 'ootsuundyena.

¹⁶ Jo ndaa nn'aⁿ na 'ootsuundy laxmaaⁿya cha'cwijom cwii jndye na matseicwjeena' joona saa jo ndaa nn'aⁿ na cwilui'n'maaⁿndye laxmaaⁿya cha'cwijom cwii jndye na mañequiaana' na cwita'ndo' añaⁿna. Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ c'oom na cwe' cantyja 'naaⁿ nquii na nleinaaⁿ na nnts'aa ts'iaaⁿmeiⁿ.

¹⁷ Ee m'aⁿ nn'aⁿ na cwit'mõõⁿ ñ'oom' Ty'oots'om cwe' cha nndaã nnta'ntjomna cantyja 'naaⁿna'. Saa jâ na cwiluiindyõ apóstoles, ñequio na xcwee'ya n'ooⁿyâ cwiñe'quiaayâ ñ'oom'm ndo' cwiluiindyõ nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnom Cristo.

3

Ñ'oom na tijoom cachuii' na matseijndaa'ñe Ty'oots'om

¹ Quia cwil'uuyâ na luaa', ¿aa m'aaⁿ n'om'yo' na cwitõõⁿnda'â na cwila't'maaⁿndyõ cheⁿncjõõyâ cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na cwil'aayâ? Oo ¿aa cwila'tiuu'yo' na macaⁿna' na nntsañ'ooⁿyâ cartas na cwilue nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jeeⁿ candaã ts'iaaⁿ na cwil'aayâ? Oo ¿aa nntaaⁿyâ na quia'yo' carta na nndu'yo' na jeeⁿ candaã ts'iaaⁿ cwil'aayâ? Nt'omcheⁿ nn'aⁿ luaa' cwil'ana.

² Saa mancjo'ti'yo' cwiluiindyõ' cha'cwijom cwii tsom na teiljeiina' naquii' n'ooⁿyâ na ma'mõⁿna' ndaa nn'aⁿ na cwijaacañjoom' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om na cwiluii quii'ntaaⁿ'yo'. Nc'e cantyja 'naaⁿ juuna' nndaã nljeii ts'aⁿ chiuu waa ts'iaaⁿ na tyots'aa quii'ntaaⁿ'yo' ndo' nndaã nndii na jla'ljo'yo' Jesucristo.

³ Cwiwitquioo'ya na 'o laxmaⁿ'yo' cwii carta na nquii Cristo seiljeiⁿ cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na jnda macwil'aayâ quii'ntaaⁿ'yo', na nchii teiljeii juuna' ñequio ndaantom, saa ñequio Espiritu Santo, meiⁿ nchii nacjoo' lcaa'ljo' saa teiljeiina' naquii' n'om'yo'.

⁴ Manquiuuyaayâ na luaa' waa ee cwicantjyaa' n'ooⁿyâ Ty'oots'om nc'e Cristo.

⁵ Meiⁿ nchii ncjoo^yâ waa cwii nnom na laxmaa^{ny}â na ndaa nluuyâ na jeeⁿ cwijaa-cañjoom' ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ na cwil'aayâ, nquii Ty'o^ots'om mañequiaaⁿ na cwijaacañjoom' cwil'aayâ juuna'.

⁶ Nqueⁿ jnda ty'ioom ts'iaaⁿ jâ na cwicanda^a cwindya^{'ntjoo^{ny}}â cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tijoom cachuii' na mañequiaana' na nlui'n'maa^{ndye} nn'aⁿ. Juu ñ'oom'ñeeⁿ waa najndeina' na matseijndaa'ñena' na cwita'ndo'xco añmaaⁿ nn'aⁿ nc'e Espíritu Santo. Nchii maque^{na}' xjeⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ mach'ee ljeii naqui. Ee ljeii'ñeeⁿ matseijndaa'ñena' na cwje nn'aⁿ.

⁷ Juu ljeii na tqueⁿ Moisés, teiljeiina' cjoo' lcaa' ljo'. Ñeseixma^{na}' na caxueena' hasta tyoch'eena' na caxuee nnom Moisés, meiⁿ leicanda^a nty'iaa nn'aⁿ Israel nnoom ndo' juu na caxuee nnoom che^{ndyocheⁿ} tjanduu'na'. Juu ljeii'ñeeⁿ na seijndaa'ñena' na cwiwje nn'aⁿ, tyjee'na' ñequio na caxuee na cwiluiiñe Ty'o^ots'om,

⁸ nc'e na luaa' tyotseixmaⁿ juu na caxuee'ñeeⁿ, cwanti t'ma^{nti} tseixmaⁿ ñ'oom na tijoom cachuii' na cwito'ñoo^{ny}â na matseijndaa'ñe Espíritu Santo.

⁹ Ee xeⁿ juu ñ'oom na seijndaa'ñena' na nnt'uiitye^{na}' nn'aⁿ tyotseixma^{na}' na caxuee na cwiluiiñe Ty'o^ots'om, quia jo' juu ñ'oom na maqueeⁿ jaa na tjaa jnaⁿ jlaxmaa^{ya}, t'ma^{nti} na caxuee na tseixma^{na}', nchiiti ñ'oom na tqueeⁿñeeⁿ.

¹⁰ Meiiⁿ t'maⁿ na caxuee tyotseixmaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, saa juu ñ'oom na maqueⁿ Ty'o^ots'om jaa na tjaa jnaⁿ laxmaa^{ya}, t'ma^{nticheⁿ} nacaxuee na tseixma^{na}'.

¹¹ Jo' chii xeⁿ juu ñ'oom'ñeeⁿ na ticwiyoo' meiiⁿ t'maⁿ tyotseixma^{na}' na caxuee na cwiluiiñe Ty'o^ots'om, saa je' juu ñ'oom na cwiljotypeⁿ t'ma^{nticheⁿ} na caxuee na cwiluiiñe tseixma^{na}'.

¹² Nc'e juu ñ'oomxcowaa' mañequiaana' na cwicantyjaa' n'oo^{ny}â, jo' jo' na cwilana^{ny}â juuna' ndaa nn'aⁿ ñequio na t'ma^{ny}â n'oo^{ny}â.

¹³ Meiⁿ tiquil'aayâ cha'na tyoch'ee Moisés na tyotseicata^a'aⁿ nnoom ñequio liaa cha juu na caxuee nnoom na ñeya tjantycwiina', titquioo' juuna' ndaa nn'aⁿ Israel.

¹⁴ Saa naⁿñeeⁿ tícala'n^o'na na luaa' tyoch'eeⁿ ee xjeⁿ je'cheⁿ quia cwila'naa^{na}' ñ'oom tquiee'ñeeⁿ na tquiaa Moisés ndaana waa cwii na cha'cwijom liaa na matseicu'na' na nla'n^o'na na juu jo' macanda^a maquindyona' quia na matseyu' ts'aⁿ ñequio Cristo.

¹⁵ Ee xjeⁿ je'cheⁿ, quia na cwila'naa^{na}' ñ'oom na tyoñequiaa Moisés, ticala'n^o'na juuna'. Matseijomna' cha'cwijom na ta' na nla'n^o'na juuna'.

¹⁶ Saa quia cwilcwe' ts'om ts'aⁿ jnaaⁿ' na nntioñe l'o nquii na cwiluiiñe na matsa^{'ntjom}, matseicanaa'ñena' na nntsei'n^o' ñ'oom'ñeeⁿ.

¹⁷ Ee manquii na cwiluiiñe na matsa^{'ntjom} jaa, manquiiityeⁿ cwiluiiñe Espíritu, ndo' meiⁿquiayuucheⁿ na m'aaⁿ Espíritu na cwiluiiñe, jo' cwindyaandye nn'aⁿ.

¹⁸ Jo' chii cha'tsondyo jaa nc'e na ticata' ndaaya ñequio cwii liaa, matseijomna' jaa cha'cwijom tsjo'jnom na maju'na' na caxuee na cwiluiiñe Jesús na matsa^{'ntjoom} jaa, ndo' 'io ndi 'io matseijomtina' jaa cha'na nqueⁿ na jaawijndyeti matseit'maaⁿ'ñena' jom na juu jo' cwina^{na}' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na matsa^{'ntjoom} jaa, na cwiluiiñe Espíritu.

4

Macanda Jesucristo cwiluiiñe na matsa^{'ntjoom}

¹ Jo' chii nc'e na m'aaⁿ Ty'o^ots'om na wi' ts'oom jâ na mañequiaaⁿ na cwilaxmaa^{ny}â ts'iaaⁿmeiiⁿ na jeeⁿ cajndana', tica'ndyaanc'uaa'ndyô na cwil'aayâ juuna'.

² Ndo' meiⁿquia na jeeⁿ jnaaⁿ' na cwil'a nn'aⁿ na cwe' nty'iu, jnda tjei'ndyô cantyja 'naa^{na}'. Meiⁿ tjaa'naⁿ cwii nnom na cwil'aayâ cha ñnequiu'nn'a^{na}' nn'aⁿ. Meiⁿ tiquilachuii'â ljo' na ma'moⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om. Ñequii'cheⁿ cwilana^{ny}â ñ'oom na mayuu' ndo' nc'e na ljo' cwiñe'quiandyoñ'aa^{ny}â jo nnoom meiⁿljo'cheⁿ na m'aaⁿ' n'om nn'aⁿ cantyja 'naa^{ny}â.

³ Ee juu ñ'oom naya na cwiñe'quiaayâ, xeⁿ tseixma^{na}' cha'cwijom cwii 'naⁿ na matseicu'na' ndaana, macanda ndaa nn'aⁿ na 'ootsuundye tseixma^{na}' na ljo'.

⁴ Ee nn'aⁿ tsjoomnancue, cwe' nc'e na tyoola'yu'na, jo' chii juu na cwiluiñe Ty'oots'om cwentaana matseicom'm na nla'noⁿ'na, jo' na tileique^{na} cwenta na juu ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Cristo na jeeⁿ cajnda tseixma^{na}' na jom jluii'ñê nquii Ty'oots'om.

⁵ Quia cwiñequiaayâ ñ'oom, nchii cwilanaa^{nyâ} chiuu laxmaaⁿ ncjooyâ, saa cwilanaa^{nyâ} na Jesucristo cwiluiñe na catsa'ntjoom ndo' na luaa', jâ cwiluiindyô na cwindya'ntjooyâ ndaa'yo' nc'e na jnda nquiuuyâ Jesús.

⁶ Ee nquii Ty'oots'om na sa'ntjoom na cwixueeñe yuu na jaañe, manquiiyeeⁿ jnda s'aaⁿ na seixueeñena' naquii' n'oo^{nyâ}, cha cantyja 'naaⁿ juu na caxuee'ñeeⁿ nnda nnta'jnaaⁿâ na t'maⁿ cwiluiñe nc'e mañejuu na xuee'ñeeⁿ matseixueeñena' nnom Jesucristo.

Jaa laxmaa^{nyâ} cha'cwijom ncuua ts'ocachu

⁷ Juu nayawaañe na jeeⁿ jdana', la'xmaa^{nyâ} juuna' naquii' seii'â na joo seii'â matseijomna' cha'cwijom ncuua ts'ocachu. Luaa' waa cha nleitquioo'ya na cwicanda cwil'aayâ ts'iaaⁿmeiiⁿ nc'e Ty'oots'om mañequiaaⁿ na jndaayâ, meiⁿ nchii ncjooyâ waa na cwila'xmaa^{nyâ}.

⁸ Jo' chii meiiⁿ na jndye nnom na ñe'catseic'oo'na' jâ, saa cwina^{ndyô}, meiiⁿ niom na ñe'canchjena' jâ, saa ndicwaⁿ m'aa^{nyâ} na quit'maⁿ n'oo^{nyâ} Ty'oots'om.

⁹ Jndye nn'aⁿ cwintyjo jâ saa tyoo'ndii Ty'oots'om jâ. Cwitmeiiⁿndyena jâ nnom tyuaa, saa ndicwaⁿ m'aa^{nyâ}.

¹⁰ Mei^{nyuuche} na cwitsaayâ, ñequio seii'â nmeiiⁿ cwitjooyâ na ñe'catseicwjeena' jâ cha'xeⁿ seicuee'na' Ta Jesús. Luaa' waa cha mati m'moⁿ'na' na la'xmaa^{nyâ} juu na wando'xcoom.

¹¹ Ee yocheⁿ na cwitandoo'â, 'io ndi 'io ñe'catseicwjeena' jâ nc'e na m'aa^{nyâ} cantyja 'naaⁿ Jesús, cha mati cantyja 'naa^{nyâ} ñequio seii'â nleitquioo' na la'xmaa^{nyâ} juu na wando'xcoom.

¹² Quia jo' meiiⁿ wi' cwitjooyâ na ñe'catseicwjeena' jâ saa cantyja 'naaⁿ jo', 'o la'xma^{nyo}' na cwitando'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om.

¹³ Naquii' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona': "Matseyu'a ñ'eⁿ Ty'oots'om, jo' chii macwji'yuu'ndyô cantyja 'naaⁿ aⁿ." Mati jâ cwilayu'ya n'oo^{nyâ} ñ'eⁿñê ndo' cwilanaa^{nyâ} cantyja 'naaⁿ jo'.

¹⁴ Ee manquiuuyaayâ na nquii Ty'oots'om na tquiaaⁿ na tando'xco Jesús jnda na tue', nnts'aa na nntandoo'xcooyâ ñ'eⁿñê, ndo' ñecwii tmaaⁿ nncjachom 'o ñ'eⁿndyô jâ yuu na m'aaⁿ.

¹⁵ Cha'tso nawi'meiiⁿ na cwiwinoo^{nyâ} ts'iaaⁿ'na' na cateijndeina' 'o, cha na majndye nn'aⁿ nnto'ñoomna naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om, ndo' na ljo' jndye joona ñequiana na quianl'uaaⁿ aⁿ cha catseit'maaⁿñena' jom.

¹⁶ Jo' chii tica'ndyenc'uaa'ndyô ee meiiⁿ na jaaju'cjena' seii'â saa 'io ndi 'io cwiwiteii'xco naquii' n'oo^{nyâ}.

¹⁷ Ee joo nawi' na cwitjooyâ je' ñequio seii'â, cwe' chjootindyo joona', tyocheⁿ cwiwinoo^{nyâ} joona' ndo' cantyja 'naaⁿ jo' cwicandaaya cwii na tintycwii na matseit'maaⁿñena' jaa na juu jo' t'maⁿti ndo' jndati tseixma^{na}', nchiiti cha'tso nmeiⁿ.

¹⁸ Ee tiquitjaa'ndyô cwenta na wi' na tquioo' na cwitjooyâ. Cwiqaa^{nyâ} cwenta joo 'naⁿ na tileicanty'iaaya, ee joo na cwinty'iaayâ, ticaljotyeⁿ'na', saa joo na titquioo' m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ.

1 Seii'a nmeiiⁿ la'xmaⁿna' cha'cwijom cwii w'aa na cwe' cwantindyo chu waana'. Ndo' manquiuuya xeⁿ nntyuii' juuna' jnda seijndaa'ñe Ty'ooots'om w'aa na xcona' jo cañoom'luee na ticantycwii na waana', na nchii nn'aⁿ l'a juuna'.

2 Ee mayuu' yocheⁿ na cwitandoo'a ñequio seii'a nmeiiⁿñe, cwila'ncjoo'ndyo ee queeⁿ n'ooⁿya na nnc'ooⁿya w'aaxco na waana' cañoom'luee,

3 ee na nla'xmaaⁿya juuna', nntseijomna' jaa cha'cwijom ts'aⁿ na cwee liaa', nchii cha'na ts'aⁿ na ñecasei'ñe.

4 Seii'a nmeiiⁿ na laxmaⁿna' cha'cwijom w'aa yuu na cwic'aaⁿya, jaawi'ndaa'na', jo' cwilancjoo'ndyo ndo' matsei'ndaa'na' nquiuuya ee nchii cwe' na ñeca'ndyaaya seii'a na n'ndiina' jaa cha'cwijom ñecantsei'ndyo, saa nc'e na ñe'cwaa'a seii'a na xcona', cha juu na laxmaaⁿya na cwiwi'ndaa' ndo' na 'oowje cwitsuuñ'eⁿna' nc'e na laxmaaⁿya na ticantycwii na cwitandoo'a.

5 Nquii Ty'ooots'om jnda seijndaa'ñe na nluii na luaa', ndo' cha na m'moⁿna' na nntseicandaa'ñe juuna', jnda tquiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'ooⁿya, cwii na ma'moⁿna' na cwiljotyⁿ ñ'oom na jnda tsoom.

6 Jo' chii cwiñ'omt'maaⁿndyo n'ooⁿya na yocheⁿ na ndicwaⁿ tandoo'a ñequio seii'a nmeiiⁿ, tyooto'ñooⁿya w'aaya, ñecatsona' na tic'ooⁿya ñequio nqueⁿ na cwiluiiñe na matsa'ntjoom jaa.

7 Ee cwitsam'aaⁿtyaaya nc'e na cwila'yuy'ya cwii n'ooⁿya ñ'eⁿñe, nchii nc'e na cwinty'iaandaaya jom.

8 Saa m'aaⁿya na quit'maⁿ n'ooⁿya Ta Jesús ndo' nl'ueyaya n'ooⁿya na tacatandoo'tyaaya ñequio seii'a nmeiiⁿ cha nndaⁿ nntandoo'a yuu na m'aaⁿ.

9 Jo' chii cha'tso na cha'tso na cwil'aaya, cwijoo' n'ooⁿya na ñequi'cheⁿ cal'aaya yuu na cwijaawee'ntyjeeⁿ, meiiⁿ na cwitsam'aaⁿtyaaya ñ'eⁿ seii'a nmeiiⁿ, oo meiiⁿ na jnda 'ndyaaya juuna'.

10 Ee cha'tsondyo nncwintyjaa'a jo nnom Cristo na nncu'xeeⁿ jaa, cha cwii cwiindyo nnto'ñooⁿya cantyjati na jnda ñel'aa xjeⁿ na ñet'ooⁿya ñequio seii'a, aa na maty'iomyana' ndo' aa na tia.

Cwiljoya ts'om Ty'ooots'om ñ'eⁿndyo nc'e Cristo

11 Nc'e na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ, jo' chii cwijoo' n'ooⁿyâ na quiandye nn'aⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ. Nquii Ty'ooots'om ntyjii'ndaa'ñe chiuu n'ooⁿyâ ndo' ntyjaa' n'ooⁿyâ na mati 'o.

12 Tinc'oom' n'om'yo' na ñe'calat'maaⁿndyo che'ncjooyâ ndaa'yo'. Já cwe' cwiñequiaayâ na wanaaⁿ na c'om'yo' na jnda nquiu'yo' já, cha nndaⁿ nla'lcwe'yo' ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwilas'andye cantyja chiuu na cwiwitquioo', nchii cantyja chiuu tseixmaⁿ ts'aⁿ naquii' ts'om.

13 Ee meiiⁿ cwilue nn'aⁿ na jnda teintjeiⁿndyô, luaa' laxmaaⁿyâ nc'e Ty'ooots'om, ndo' xeⁿ laxmaaⁿyâ ts'aⁿ na yaa', luaa' waa cha' cateijndeina' 'o.

14 Juu na m'aaⁿ Cristo na candya' ts'oom já cwiluiiñena' cwii na matsa'ntjomna' ee nquiuuyaayâ na tueeⁿeⁿ cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ, jo' chii cha'tsondyo cwiluiindyo l'oo.

15 Tueeⁿeⁿ cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ cha joo nn'aⁿ na cwitando'na tic'omtina cantyja na l'ue n'om nquieena, saa catando'na cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na tueeⁿeⁿ ndo' tando'xcoom cwentaana.

16 Jo' chii je' tacotjeii'â cwenta chiuu tseixmaⁿ ts'aⁿ cha'xjeⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue cwitjeii'na cwenta chiuu tseixmaⁿ cwii x'iaana. Tyowaa cwii tiempo maluaa' tyotjeii'â cwenta chiuu tseixmaⁿ Cristo saa je' tacol'aayâ na ljo'.

17 Jo' chii ts'aⁿ na matseitjoom'na' juu ñequio Cristo, cwiluiiñe ts'aⁿ na jnda tuiiñe xco. Cha'tso na tijo'ndyo na ñeseixmaaⁿ jnda teinom, cha'tso cantyja 'naaⁿaⁿ laxmaⁿ xcona'.

18 Nquii Ty'oots'om mach'eeⁿ ts'iaaⁿmeiⁿl, majom maqueeⁿ jaa na cwiljoya ts'oom ñ'eⁿndy^o nc'e Cristo ndo' maty'oom ts'iaaⁿ jaa na quiandy^e nn'aⁿ na caljoya ts'oom ñ'eⁿndyena.

19 Luaa matsona': Cwiljoya ts'om Ty'oots'om ñ'eⁿ nn'aⁿ nc'e Cristo, meiⁿ ticwjaa'ñê cwenta na la'xmaⁿna jnaⁿ, ndo' ty'oom ts'iaaⁿ ndaayâ na ñeⁿquiaayâ ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwiljoya ts'oom ñ'eⁿndyena.

20 Je' cwiluiindyô nn'aⁿ na cwila'candii 'o ñ'oom na matseicwanom Cristo na m'aⁿyo'. Maty'iomna' na nquii Ty'oots'om matseity'ooñê ndaa'yo' ñequio ñ'omndyuaayâ. Jo' chii ñequio xuee' Cristo cwila'ty'oondyô ndaa'yo' na caljoya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om.

21 Cristo meiⁿcwii jnaⁿ tîcatseixmaaⁿ, saa nc'e na candya' ts'om Ty'oots'om jaa, jo' na s'aa na matseixmaaⁿ jnaⁿ cha jaa na matseitjoom'na' ñ'eⁿñê ndaaⁿ nla'xmaaⁿya cantyja na maty'iomyana' cha'xjeⁿ na macaⁿna'.

6

1 Nc'e na cwiluiindyô nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ ñ'eⁿ Ty'oots'om, cwil'aayâ ty'oo ndaa'yo' na til'a'yo' na ticato'ñoom'yo' naya na matseixmaaⁿ.

2 Ee naquii' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsoom:

Jndiia ñ'oom na tsu' nooⁿ juu xjeⁿ na tjawee' ts'ooⁿ ñ'eⁿndyu'.

Teijndeiya 'u juu xuee na seijndaa'ndy^o na nncwji'n'maaⁿndy^o 'u.

Cala'noⁿyo' ñ'oomwaa' na tso Ty'oots'om. Je' cwiwee' xjeⁿ na ñecateijneiⁿ 'o. Je' xcwe xjeⁿ na jeeⁿ ñe'cwji'n'maaⁿñê 'o.

3 Meiⁿcwii tiquil'aayaayâ cha catseilcwe'na' ts'om ts'aⁿ, tints'aana' na tia ñ'oom cwiwineiⁿ cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na cwil'aayâ.

4 Na cha'tso na cwil'aayâ cwijoo'ya n'ooⁿya na m'moⁿna' na cwiluiindyô nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnom Ty'oots'om, na jndye nnom nawi' na cwiwinooⁿya, m'aaⁿya na t'maⁿya n'ooⁿya, ñequio na matseitjoona' na nleil'uee'ndyô ndo' cantyja 'naaⁿ cwii cwii nnom najndei'na' na mat'uiina' jâ,

5 cwitjooyâ na cwicachoo'â cwil'a nn'aⁿ, ndo' na cwitioomna jâ l'aancjo. Quia waa tacwaxua ndyueena cjooyâ. Ndo' mati m'aaⁿya na jndei'na' na cwil'aayâ ts'iaaⁿ cha'na meiⁿquiandy^o ts'aⁿ na m'aaⁿ moso. Ndo' na macwji'na' tsa'ntsjom ndaayâ ndo' mati cwitjooyâ na matseitjoona' ljo' nntquiaayâ,

6 mati cwit'mooⁿya na cwiluiindyô nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnom Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ na lju' na cwitsaam'aaⁿya ndo' mati na cwila'noⁿâ ñ'oom na mayuu' ndo' na m'aaⁿya na niom' n'ooⁿya ñequio nn'aⁿ, ndo' na ya nn'aⁿndyô quio joona, ma'moⁿna' na ljo' nc'e m'aaⁿ Espiritu Santo ñ'eⁿndyô, ndo' cantyja 'naaⁿ na xcwee'ya n'ooⁿya na wi' n'ooⁿya nn'aⁿ,

7 ma'moⁿna' na ljo' nc'e xcwee' n'ooⁿya na cwiñequiaayâ ñ'oom na mayuu', cwiluii na ljo' ñequio najndei na matseixmaⁿ Ty'oots'om. Ntyjaya ndo' ntyjatymaⁿl cwiwil'uee'ndyô l'ots'iaaⁿ na maty'iomyana'.

8 Quia waa cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ jâ, quia waa ticuee' n'omna jâ. Quia waa cwiluena na ya nn'aⁿndyô, ndo' quia waa cwiluena na tia nn'aⁿndyô. Quia waa cwiluena na cantundyô meiiⁿ ñ'oom na mayuu' cwilanaayâ.

9 Waa xjeⁿ na cwil'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyô cha'cwijom la'xmaaⁿya nn'aⁿ na tjaa 'ñeeⁿ cwajnaaⁿl meiiⁿ jndye nn'aⁿ m'aⁿ na cwita'jnaaⁿna jâ. Waa xjeⁿ teincuu' m'aaⁿya na ñe'cala'cwjeena jâ saa ndicwaⁿ cwitandoo'a, cwicachoo'â saa tyoowjaayâ.

10 Meiiⁿ na maniom na matseichjoo'na' n'ooⁿya saa m'aaⁿya na neiiⁿya. Meiiⁿ na jneeⁿndyô saa cantyja 'naaⁿya maqueⁿna' jndye nn'aⁿ na tyandyena jo nnom Ty'oots'om. Meiiⁿ na meiⁿchjoo tjaa na cwileiñ'ooⁿya, saa cha'tsoñ'eⁿ la'xmaⁿna' cwen-taayâ.

11 'O nn'a^{ny}ya na cwila'y^u'yo' na m'aⁿ'yo' tsjoom Corinto, tyoonquio'nn'aa^{ny}â 'o, ndyeyu cwilanaa^{ny}â ndaa'y^o'. Tyoola'cuu'â ndaa'y^o' chiuu m'aaⁿ' n'oo^{ny}â ñ'eⁿndyo'.

12 Meiⁿ cwii tyooch'een^a' na wandii' n'oo^{ny}â ñ'eⁿndyo'. Saa xeⁿ laxmaⁿ'yo' na wandii' n'om'y^o' ñ'eⁿndyô quia jo' ncjo'y^o' waa chiuu cantyja 'naⁿ'yo'.

13 Cha'xjeⁿ nquii tquie ts'aⁿ matseineiⁿ ndaa ntseinda, mats'aa ty'oo ndaa'y^o', c'om'y^o' na jnda nquiu'y^o' ja cha'xjeⁿ jnda ntyjiia 'o.

Cwiluiindyô wa'ts'om 'naaⁿ' Ty'oots'om na wando'

14 Tilax'iaa'ndyo' ñequio nn'aⁿ na tyoolayu', ee xeⁿ luaa' cwil'a'y^o' tixotseiljoyuna' 'o ñ'eⁿndyena. Ee nn'aⁿ na cwil'a yuu na maty'iomyana' xonda^a nlajomndyena ñequio juu na matseixmaⁿ natia. Meiⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñequio na cwiluiiñe naxuee xonda^a nlla'x'iaa'ndye ñequio na tseixmaⁿ najaaⁿ.

15 Ee xotseitjoom'na Cristo ñequio Satanás. Ndo' mati ts'aⁿ na matseyu', xonda^a nntseitjoom'na' jom ñequio cwii ts'aⁿ na tyootseyu'.

16 Nn'aⁿ na cwiluiindy^e waa' Ty'oots'om, ¿aa nnda^a nleijom ñ'oom joona ñequio nn'aⁿ na cwila't'maaⁿ'ndye 'naⁿ na nchii jom cwiluiindyena'? Ee 'o cwiluiindy^o' wats'om 'naaⁿ' Ty'oots'om na wando', cha'xjeⁿ tsoom:

Ja nnc'ooⁿ naquii' n'omna, ndo' nnconoo^{ny}a quii'ntaaⁿna.

Ja nntseixma^{ny}a Ty'oots'om cwentaana,
ndo' joona nluiindyena tmaaⁿ' cwentaya.

17 Ndo' na luaa' waa, mati waa cwiicheⁿ ñ'oom'm na teiljei na matso nqueⁿ na cwiluiiñe na matsa'ntjoom jaa. Matsoom:

'O je', calui'y^o' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tia nn'aⁿ'ndye.

Catjei'ndyo' cantyja ljo' laxmaⁿ na'ñeeⁿ.

Meiⁿ tant'ue'y^o' 'naⁿ na tilju' tseixmaⁿ.

Xeⁿ nmeiⁿ' nla'nda'y^o' quia jo' nloñoo^{ny}a 'o.

18 Ndo' nntseixma^{ny}a Tsotye'y^o'.

Ndo' mati 'o nla'xmaⁿ'yo' ntseindaaya na naⁿnom ndo' naⁿlcu.

Nmeiⁿ' ñ'oom na tso nqueⁿ na matseixmaaⁿ na catsa'ntjoom jaa na tjacantya na cwiluiiñe najneiⁿ.

7

1 'O nn'a^{ny}ya na jeeⁿ wi' ts'oo^{ny}a, nc'e na la'xmaa^{ny}a ñ'oommeiⁿ' na jnda tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ, jo' chii macaⁿ'na' na cala'lju'ndyô cantyja 'naaⁿ cha'tso na matseicw'aa'ñena' seii'a ñequio n'oo^{ny}a. Ndo' ñequio na nquiaaya na nc'oom na ticjawee' ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyô, canda^a' quiandyoñ'aaⁿ cha'tso na l'ue ts'oom.

Neiiⁿ' Pablo na joo nn'aⁿ Corinto tioo' n'omna ñ'eⁿñê

2 Cwa quiandyo' na nntseitjoom'nnda'na' jâ ñ'eⁿndyo'. Jâ meiⁿjom ndii' tyool'aayâ nawi'ndyô ñ'eⁿndyo'. Meiⁿ tyoola'tjoondyô nnom meiⁿcwiindy^o' 'o, meiⁿ na ñe'nquio'nn'aa^{ny}â 'o.

3 Saa nchii luaa' matsjoo na matseitia'a 'o ee jnda ñetsjoo na m'aⁿ'yo' naquii' ts'oo^{ny}a meiiⁿ na nntandoo'â oo meiiⁿ na nncwjaayâ ñ'eⁿndyo'.

4 T'maⁿ waa na t'maⁿ ts'oo^{ny}a 'o ndo' jeeⁿ neiⁿya 'o. Quii'ntaaⁿ cha'tso nawi' na cwiwinoo^{ny}â tileicantycwii na m'aa^{ny}a na neiⁿya.

5 Ee cantyjati na squiaayâ ts'ooⁿdaa Macedonia, tileiquiaana' na nnta'jndyaayâ ee lo-mañjaaⁿ jndye nnom na tyoco'wi'na' jâ, tyolawendye nn'aⁿ nacjooyâ ndo' macaty'uaya.

6 Saa nquii Ty'oots'om na mañequiaaⁿ na t'maⁿ n'om nn'aⁿ na m'aⁿ na chjoo' n'om, manquiityeeⁿ tquiaaⁿ na t'maⁿ n'oo^{ny}â na tyjee'cañoom Tito jâ,

7 ee nchii macanda^a cwe' na tyje'cañoom jâ, saa mati nc'e na tquia'y^o' na neiiⁿ'eⁿ na tyom'aaⁿ ñ'eⁿndyo'. Ee seicañeeⁿ na jeeⁿ ñe'canty'ia'y^o' ja, ndo' na tia nquiu'y^o' ljo' na

tuii quii' ntaaⁿyo'. Mati tsoom na tyojoo' n'om'yo' na nla'canda'yo' ñ'oom na seijndo'a n'om'yo'. Ndo' quia na jndiia na ljo', t'maⁿti tiao na neiⁿya.

⁸ Ee meiiⁿ na juu carta'ñeeⁿ seichjoo'na' n'om'yo', saa tico'tiana' ntyjii na ljo' s'aa ee jnda ljeiya na cwe' chjootindyo s'aana' na tco'tiana' nquiu'yo',

⁹ saa je' neiⁿya na seicwanoⁿya juuna' meiⁿ nchii na seichjoo'na' n'om'yo' na tquiaana' na neiⁿya, tquiaana' na neiⁿya na 'o tiao' n'om'yo', na jo' jo' tjawee' ntyjii Ty'o^oots'om. Ndo' na luaa' tquioo'ya na nchii s'aaya cwii nnom na seilcwe'tya'na' 'o.

¹⁰ Ee quia na mañequiaa Ty'o^oots'om na matseichjoo'na' ts'om ts'aⁿ cwii na ticatsa'ntjomna' na mach'ee, luaa' mach'eeⁿ cha nlcwe' ts'om ts'aⁿ, cha nnda^a nncwji'n'maaⁿñê juu. Ndo' na luaa' mach'eeⁿ meiⁿ xocatso tsaⁿñeeⁿ na cwe' ts'iaaⁿndyo na lwe' ts'om. Saa nn'aⁿ na tyoola'yu' meiiⁿ jnaⁿ na laxmaⁿna mach'eeⁿ na chjoo' n'omna, maxjeⁿ tiñe'calcwe' n'omna. Ndo' cwe' jnaaⁿ jo' cwitsuundy^e añmaaⁿna.

¹¹ Queⁿyo' cwenta juu na tyom'aⁿyo' na chjoo' n'om'yo' teil'uee'ñe Ty'o^oots'om. Juuna' s'aana' na tqueⁿndyo' na jla'jndaa'ndyo'. S'aana' na jla'liao'ndyo' na luaa' s'aa tsaⁿñeeⁿ ndo' t'om'yo' na nquia'yo' xeⁿ chiuu nnts'aa Ty'o^oots'om ñ'eⁿndyo'. Mati s'aana' na ñe'canty'ia'yo' ja ndo' tqueⁿtyeⁿyo' na cjameintyjeeⁿeⁿ natia na s'aaⁿ.

¹² Quia jo' nchii cwe' tomti cantyja 'naaⁿ juu ts'aⁿ na seitjo^oñe, jo' na seiljeiya carta'ñeeⁿ, meiiⁿ nchii cwe' cantyja 'naaⁿ tsotyeeⁿ na jlui'jnaaⁿñe, saa seiljeiya juuna' cha' jo' nnom Ty'o^oots'om nntseica'moⁿyana' na 'o jnda nquiu'yo' ja.

¹³ Ndo' na maljeiya na ljo', tquiaana' na ty'oⁿt'maaⁿndyo ts'o^o.

Majndeiticheⁿ quia na ljeiya na jla'ñ'oom'ndyo' Tito ts'iaaⁿ na tjaaⁿ na m'aⁿyo'. Ndo' na teijndeiy'o' jom mati tquiaana' na neiⁿya nc'e s'aana' ntyjeeⁿ cha'cwijom na m'aaⁿ waⁿaⁿ.

¹⁴ Meiⁿ ticalui'jnaaⁿndyo quia na tjei's'aya 'o nnoom, na tsjo^oya na ntyjiiyaya na 'o nla'canda^andyo' ñ'oom na nntsoom, ndo' cha'xjeⁿ jlui'yuu' cha'tso ñ'oom na jnda tjei'yuu'ndyo ndaa'yo', mati cha'tso ñ'oom na jnda l'uuyâ nnoom cantyja 'naⁿyo', jnda jlui'yuu'na'.

¹⁵ Ndo' nc'e na luaa', jndati ntyjeeⁿ 'o na majaañjoom' ts'oom na tyola'canda^andyo' ñ'oom na tsoom ndaa'yo', na ñequio na tyotue'ndyo'cje'yo' ndo' na cwicatyue' neiⁿyo'.

¹⁶ Jeeⁿ ndyaa' neiⁿya na canda^a'ya nnda^a nnc'oⁿt'maaⁿndyo ts'o^ony^a ñ'eⁿndyo'.

8

S'om na nnteijndeina' nc'iaana na cwilayu'

¹ Ndo' je' 'o nn'aaⁿyâ na cwila'yu'yo', l'ue n'o^onyâ na caliu'yo' cantyja 'naaⁿ naya na mach'ee Ty'o^oots'om ñequio ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿeⁿ cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿna ts'o^onda^a Macedonia.

² Ee joona meiiⁿ jndye nnom nawi' na jaa'na' na cwiwinomna, m'aⁿna na neiiⁿna, ndo' meiiⁿ na jeeⁿ nty'iaandyena saa ndoo' ntyjii ts'aⁿ na tyandyena na tinc'uaa' tquiana s'om na nnteijndeina nn'aⁿ na matseitjo^ona'.

³ Macwji'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿna ee tquiana ñequio na xcwee' n'omna, ndo' meiⁿ titomndyo tquiana ee maxjeⁿ ljo' l'ue n'omna.

⁴ Jndye ty'oo tyol'ana nda^ayâ na nnta'ncueeyâ na nla'jomndyena na nnteijndeina nn'aaⁿya na cwila'yu' Jerusalén.

⁵ Meiⁿ nchii l'ana cha'xjeⁿ na jla'tiuuyâ, ee tquiandyejndyena naquii' l'o Ta Jesús na caluii ñ'eⁿndyena yuu na macaⁿna', nda jo' jlueⁿnda^ayâ na cal'uuyâ chiuu l'ue ts'om Ty'o^oots'om na cal'ana.

⁶ Nc'e na luaa' waa, l'aayâ ty'oo nnom Tito na catseicanda^añê ts'iaaⁿ nayawaañe na to'jñeeⁿ quii'ntaaⁿyo' na cwila'tjom'yo' s'om'ñeeⁿ.

⁷ Ee 'o jndye nnom cwiwitquioo' na 'o ma'na'ti'yo' nchiiti nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'yu': 'O t'maⁿti waa na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'o^oots'om. 'O jndyendyo' ya

cwit'moⁿ'yo' ñ'oom'm ndaa nt'omcheⁿ. 'O xcweti cwila'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ. 'O queeⁿ'ti n'om'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnoom. 'O jnda nquiu'yo' ñ'eⁿndyô. Nc'e na nmeiⁿ' la'xmaⁿ'yo', jo' chii matsona' na mati nncwinom'yo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilayu' na t'maaⁿ'ti ñequia'yo' na nnteijndeina' nc'iaa'yo' na cwila'yu'.

⁸ Na matsjoo ñ'oomwaa', nchii na matsa'ntjona'yo' 'o chiuu cal'a'yo'. Saa ñequi'cheⁿ l'ue ts'oⁿ na caliu'yo' na nt'omcheⁿ nn'aⁿ queeⁿ n'omna na cwil'ana na ljo'. Ndo' na nla'jomndyo' m'moⁿ'yana' na xcwee' n'om'yo' na jnda nquiu'yo' na ñeeⁿ.

⁹ Ee macwila'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' juu naya na matseixmaⁿ Ta Jesucristo. Ee meiiⁿ ñet'oom na tjacantyja na tyañê cañoom'luee, saa nc'e na jeeⁿ candya' ts'oom 'o s'aañe cheⁿnqueⁿ na nty'iaa'ñeñ'eeⁿ. Ndo' na ljo' s'aaⁿ maqueeⁿ 'o na cwiluiindyoy' na tyandyoy' jo nnom Ty'oⁿots'om.

¹⁰ Matsjoo ndaa'yo' chiuu waa na m'aaⁿ' ts'oⁿ cantyja 'naaⁿ' ñ'oomwaa' cha cateijn-deiina' 'o. Ee 'o machu'cheⁿ jla'tiuu'yo' na ñe'cateijndeiyoy' nn'aⁿ Jerusalén ndo' xjeⁿ'ñeeⁿ jla'cato'yo' na nla'tjom'yo' s'om.

¹¹ Jo' chii cjoo' n'om'yo' na nla'canda'ndyoy' ñ'oomwaa', ee tyom'aⁿ'yo' na queeⁿ n'om'yo' na ñequia'yo' s'om na nnteijndeina' nn'aⁿ na cwila'yu' jo' jo', cha'xjeⁿ na s'aana' naquii' n'om'yo' quia jo', jo' quia'yo' cantyjati na cwileiñ'om'yo'.

¹² Ee xeⁿ na mayuu' na l'ue ts'om ts'aⁿ na ñequiaa cwentaa' Ty'oⁿots'om, jom maco'ñoom na maleiñ'oom ts'aⁿ, nchii macaaⁿ na ticuaa l'o ts'aⁿ.

¹³ Meiⁿ nchii matsjoo na cateijndeiyoy' nt'omcheⁿ nn'aⁿ cha na catseitjoona' na cwileil'uee'ndyoy'.

¹⁴ Maty'iomna' na tjoom' cateijndeii nn'aⁿ nc'iaana na cwila'yu'. Je' 'o na majndaa'ti m'aⁿ'yo' maxjeⁿ nndaa nnteijndeiyoy' nn'aⁿ Jerusalén 'naⁿ na matseitjoona' jooa, cha cwicheⁿ ndii' quia na ndaa nliu jooa mati nndaa nnteijndeina yuu na matseitjoona' 'o, ndo' na luaa' nl'a'yo', ñe'cwii xjeⁿ nnteijndeina' 'o ñ'eⁿndye jooa,

¹⁵ cha'xjeⁿ matso ñ'oom' Ty'oⁿots'om na teiljeii: "Ts'aⁿ na majndye maná tyocañeⁿ', tîtseicwaljoo'na', ndo' mati juu ts'aⁿ na tijndye tyocañeⁿ', tîcatseitjoona' jom."

Tito ñequio nn'aⁿ na cwiteijndeii jom

¹⁶ Mañequiaya na quianl'uaa' Ty'oⁿots'om cantyja 'naaⁿ' nn'aaⁿ'ya Tito. Ee cha'xjeⁿ na m'aaⁿ' ts'oⁿ chiuu nnteijndeitya' 'o, maluaa' m'aaⁿ' ts'oom cantyja 'naⁿ'yo'.

¹⁷ Ee neiiⁿ'eⁿ quia tsjooⁿ nnoom na cjaacanty'iaa'nnaaⁿ'aⁿ 'o. Ndo' nc'e na queeⁿ ts'oom na ñe'cateijneiⁿ 'o, jo' chii mawjaacando'nnaaⁿ'aⁿ 'o ee mati jom l'ue ts'oom na ljo'.

¹⁸ Ñ'eⁿ Tito cwijñooⁿ'yâ cwicheⁿ nn'aaⁿ'ya na matseyu'. Quii'ntaaⁿ ntmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'oⁿots'om cwentaaⁿ'aⁿ waa ñ'oom na jeeⁿ ya mañequiaa tsaⁿ'ñeeⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ' Ty'oⁿots'om.

¹⁹ Ndo' nchii macanda' na luaa' waa. Joo ntmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'oⁿots'om cwentaaⁿ'aⁿ ndyuaameiñe, jnda ty'ioomna ts'iaaⁿ jom, na nncjaañ'eeⁿ ñ'eⁿndyô quia nntsaayâ Jerusalén na nntsaaca'ndyaayâ s'om na cwil'a'yo' naya na ñeeⁿ, na cantyja 'naaⁿ' jo' matseit'maaⁿ'ñena' Ty'oⁿots'om ndo' m'moⁿ'na' na ñe'cateijndeiiya na ñeeⁿ.

²⁰ We ndyeendyô ñecwi nntsaayâ Jerusalén cha tjaa ñeeⁿ nntseitiuu na tis'a cwil'aayâ ñ'eⁿ s'om'ñeeⁿ.

²¹ Ee nchii macanda' jo nnom Ty'oⁿots'om cwiqueⁿndyô na nl'aayâ yuu na maty'iomyana', saa mati jo ndaa nn'aⁿ.

²² Ñequiondye jooa cwila'cwanooⁿ'yâ cwicheⁿ nn'aaⁿ'ya na jndye nnom na mach'eeⁿ ma'moⁿ'na' ndaayâ na jeeⁿ queeⁿ ts'oom ts'iaaⁿ 'naaⁿ' Ty'oⁿots'om ndo' je' majndeiticheⁿ na luaa' ee cantyja 'naⁿ'yo' mañ'oom t'maaⁿ'ñe ts'oom.

²³ Xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na mawax'ee ñeeⁿ cwiluiñe Tito, candu'yo' na cwiluiñe x'iaya. Matseijomñe ñ'eⁿndyoy' na cwindye'ntjooⁿ'yâ ndaa'yo'. Ndo' xeⁿ cwita'x'ee nn'aⁿ cantyja

'naaⁿ nt'omcheⁿ na^m'aⁿ! candu'yo' na ntmaaⁿ! nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿ'aⁿ cwijñoomna na^m'aⁿ! ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ ndo' matseit'maaⁿñena' Cristo cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

²⁴ Jo' chii cat'moⁿndyeyu'yo' na mayuu'cheⁿ jnda nquiuy'yo' na^m'aⁿ! cha caliu ticwii cwii tmaaⁿ! nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿ'aⁿ. Ee na nl'a'yo' na ljo', cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' nliuna na ticantundyô na cwitjeii'â ñ'oom na jeeⁿ ya cwila'canda^a'ndyo'.

9

Nla'tjomna s'om na nl'ana naya nc'iaana na cwila'yu'

¹ Cantyja 'naaⁿ! na nla'tjom'yo' s'om na nl'a'yo' naya nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿ'aⁿ, meiⁿ tacaⁿ'na' na nntseiljeityaya ñ'oommeiⁿ!

² Ntyjiiyaya na queeⁿ n'om'yo' na nntei'jndei'yo'. Jnda ñetjeii's'aya 'o ndaa nn'aⁿ ñjaaⁿ ts'ondaa Macedonia na 'o na m'aⁿ'yo' ts'ondaa Acaya, machu' jla'jndaa'ndyo' na nntei'jndei'yo'. Ndo' majndye nn'aⁿ ts'ondaa Macedonia mati ñe'catei'jndeiina nc'e 'o jeeⁿ queeⁿ n'om'yo' ñ'oom'ñeeⁿ.

³ Sa^a meiiⁿ na luaa', majñooⁿya na^m'aⁿ! na nnc'oona na m'aⁿ'yo' cha ticats'aana' na tiyuu' ñ'oom ya na jnda tsjo^oya cantyja 'naⁿ'yo', cha na c'omc'eendyo' cha'xjeⁿ na jnda tsjo^o ndaaⁿ.

⁴ Ee quia na nntsquiaaya na m'aⁿ'yo' ñequio nn'aⁿ Macedonia na nnc'oo ñ'eⁿndyo, ndo' xeⁿ nleitquoo' na tic'omc'eendyo' ñequio s'om'ñeeⁿ, jeeⁿ t'maⁿ nlui'jnaaⁿ'ndyo, ndo' mati 'o.

⁵ Nc'e na ljo' matsona' na caⁿ'a ndaa nn'aaⁿya nmeiiⁿ na nnc'oojndyeena na m'aⁿ'yo' na nla'canda^a'ndyo' s'ommeiⁿ! na jnda jndu'yo' na ñnequia'yo'. Ndo' na luaa', joo s'ommeiⁿ! cwiñequia'yo' joona' ñequio na xcwee' n'om'yo', nchii cwe' na jndeiⁿ ndyua^ayâ.

⁶ Sa^a cjaañjoom'ya n'om'yo' ñ'oomwaa na cwe' tjañoom': Juu ts'aⁿ na tijndye tsjaaⁿ manom', tit'maⁿ nntseiwe. Sa^a ts'aⁿ na maya tsjaaⁿ manom', majndyeti nntseiwe.

⁷ Quia jo' cwii cwiindyoy' 'o catseitiuu cwanti na ñnequiaa na nntei'jndei'yo' ts'iaaⁿwaa'. Nchii ñnequiaa ñequio najndei'na' oo na tixcwee' ts'om, ee cjaawee' ntyjii Ty'o^ots'om nn'aⁿ na cwiñequia 'naⁿ na waa luee ñequio na jnda nquiuna jom.

⁸ Ee jom canda^a'ya ndaa ñnequiaaⁿ cha'tso na macaⁿ'na' 'o hasta waljoo'cheⁿ na nleil'uee'ndyo', ndo' mati ndaa nntei'jndei'yo' nt'omcheⁿ.

⁹ Cha'xjeⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii na matsona':

Ty'o^ots'om ñequio na xcwee' ts'oom mateix'eeⁿ nn'aⁿ na nty'iaandye,

Cha'tso na maty'iomyana' na matseixmaaⁿ, m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ'na'.

¹⁰ Jo' chii nquii Ty'o^ots'om na mañequiaaⁿ tsjaaⁿ na nnom' ts'aⁿ, ndo' na cwiwe' ntjom cha niom na lcwa' ts'aⁿ, ñnequiaaⁿ na nleil'uee'ndyo' ndo' nlei'jndyena' cha ndaa nntei'jndei'yo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na macaⁿ'na' joona.

¹¹ Ndo' na luaa', nlei'jndye 'naⁿ'yo' cha ñequio na xcwee' n'om'yo' ndaa nntei'jndei'yo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ. Ndo' quia na nntsañ'ooⁿyâ tsjo'ñjeeⁿ na cwiñequia'yo' nnts'aana' na joo nn'aⁿ na matseitjoona' ñnequiaa na quianl'uaa' Ty'o^ots'om.

¹² Ndo' na ljo' nl'a'yo', nchii macanda na matseijndaa'ñena' ljo' na macaⁿ'na' na ñ'neeⁿ, mati nla't'maaⁿ'ndyena Ty'o^ots'om na nluena na quianl'uaaⁿ'aⁿ cantyja 'naⁿ'yo'.

¹³ Joona nla't'maaⁿ'ndyena Ty'o^ots'om ee juu na cwiteijndei'yo' joona m'moⁿ'na' ndaaⁿ na cwilacanda^a'ndyo' chiuu cwit'mooⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ! Cristo. Ndo' mati nla't'maaⁿ'ndyena jom na jeeⁿ xcwee' n'om'yo' na cwiteijndei'yo' joona ndo' mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'.

¹⁴ Ndo' nc'e na ljo', nnts'aana' na nla'neiⁿna nnom Ty'o^ots'om na catio'naaⁿñê 'o. Nnc'omna na jnda nquiuna 'o nc'e cantyja 'naaⁿ! juu naya na matseixmaaⁿ, jo' na cwil'a'yo' naya joona.

15 Quial'uaa' Ty'ooots'om ee jnda tquiaaⁿ cwii na jeeⁿ cajnda na cwicandaaya na tjaa'naⁿ ñ'oom na nndaⁿ nlanaaⁿya na nleixcwe na m'moⁿna' na ljo'.

10

Nc'e cwiluiñe Pablo apóstol, waa najndeii na matseixmaaⁿ

1 Ja Pablo, nc'e Cristo m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa ndo' t'maⁿ ts'oom ñ'eⁿndyo waa na mats'aa ty'oo ndaaⁿyo'. Ee waa ñ'oom quia na m'aaⁿya ñ'eⁿndyo', jeeⁿ nioom' ts'ooⁿ saa quia na tquia m'aaⁿya ñ'eⁿndyo', jeeⁿ s'andyo.

2 Macaⁿa cwii naya'ñeeⁿ ndaaⁿyo' quia na jnda tuannda'a na m'aⁿyo', nt'omndyo' 'o na cwindu'yo' na mats'aa cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ na tyoola'yu', til'a'yo' na nlcaⁿna' na nntseijndeii' 'ndyo nacjo'yo'. Ee quia na jnda mam'aaⁿ quii'ntaaⁿyo' nliu'yo' na ti'maaⁿ ts'ooⁿ na nntseijndeii' 'ndyo nacjoⁿ na ñ'eeⁿ.

3 Ee meiiⁿ na laxmaaⁿyâ cha'xjeⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ saa tiquila'jndaⁿyâ cha'xjeⁿ cwil'a jooⁿna na cwila'jndana na cala'jomndye nn'aⁿ ñequio ñ'oom na cwiñequiana.

4 Ee l'o ts'iaaⁿ na cwiwil'uee'ndyô cha catyuii' ts'iaaⁿtyeⁿ na matseijndaa'ñe tsaⁿjndii tila'xmaⁿna' cha'xjeⁿ joo na cwiwil'uee'ndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ. Juu najndeii na cwiluiñe Ty'ooots'om, tseixmaⁿna' l'o ts'iaaⁿ 'naaⁿyâ na nntseityuii'na' najndeii na matseixmaⁿ tsaⁿjndii.

5 Ñequio najndeii na matseixmaⁿ Ty'ooots'om cwila'tyuii'â cha'tso ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ na cwi'oo nacjoom'm. Ndo' mati meiⁿquia na matseit'maaⁿñe cheⁿnquii ts'aⁿ, na juu jo' matseitsaaⁿñena' na nntsei'noⁿ ts'aⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ. Cha'tso cantyja na matseituu ts'aⁿ, mats'aa na cju'cjena' juu jo' cantyja 'naaⁿ Cristo, cha catseicandaⁿñe ts'aⁿ jo nnoom.

6 Ndo' quia na jnda macwila'candaⁿndyo'ñ'eⁿyo', m'aⁿc'aayâ na nnta'wii'a meiⁿquia nn'aⁿ na cwila'wendye nacjooyâ.

7 'O macanda cwe' ljo' na cwiwitquioo', jo' cwiitjei'yo' cwenta. Meiⁿñeeⁿcheⁿ 'o na macwji' cwenta na m'aaⁿñe cantyja 'naaⁿ Cristo, matsona' na cwji'ya tsaⁿñeeⁿ cwenta na mati jâ majo' la'xmaaⁿyâ.

8 Meiⁿ ticats'aana' na tia ntyjii na matseijndeii' 'ndyo naquii' ts'iaaⁿ na matseixmaⁿya na ty'iom Ty'ooots'om ja. Ee tquiaaⁿ na matseixmaⁿya na ljo' cha nntseijndeii'na' na nntsanajndaⁿyo' cantyja 'naaⁿaⁿ, nchii cha nlco'wi'na' 'o.

9 Meiⁿ ticatsona' na cwiindyoy' 'o nnc'oom' ts'om na matseiljeiya cartameiiⁿ cwe' cha catseicaty'uena' juu.

10 Waa ñ'oom na cwilue nt'om nc'iaa'yo' na matseiteincuu'ndyo ndo' na jeeⁿ jnda ñ'oom cho carta 'naⁿya. Mati cwiluena quia mawa na m'aⁿyo' quia jo' cwiwitquioo' na ja ts'aⁿ na meiⁿ cwe' ti'naaⁿto meiⁿ ti'naⁿya na nntseichu'a ñ'oom.

11 Nquii ts'aⁿ na luaa' m'aaⁿ ts'om, catsei'nooⁿ quia na jnda mam'aⁿtjooⁿa mati mañe'cwii xjeⁿ nnts'aa cha'xjeⁿ ñ'oom na teiljeii' cjoo' cartawaañe.

12 Tquie nn'aⁿ quii'ntaaⁿyo' na jeeⁿ neiⁿncoo' ñ'oom cwila'neiⁿna ndaaⁿyo' cantyja 'naaⁿ chiuu cwila'xmaⁿ nquieena. Jâ xocal'aayâ na ljo'. Laxmaⁿna nn'aⁿ na cwe' cwil'ato quia na cwiitjeii' cheⁿnquieena cwenta cantyja 'naaⁿna ñequio chiuu cwi'oom'aⁿ nt'omcheⁿ nc'iaana.

13 Saa tixocwinooⁿâ na nla't'maaⁿndyo cheⁿncjooyâ cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na laxmaaⁿyâ. Jâ ñequii'cheⁿ nlanaaⁿyâ cantyjati na matseijndaa'ñe Ty'ooots'om ee jom tquiaaⁿ na squia'cañoⁿyâ 'o na m'aⁿyo' tsjoom Corinto.

14 Jo' chii quia cwil'uuyâ na Ty'ooots'om ty'ioom ts'iaaⁿ jâ na cala'candiiyâ 'o cantyja 'naaⁿ Cristo, tyoowinooⁿâ meiiⁿ na wanaaⁿ na nla't'maaⁿndyo cheⁿncjooyâ. Ee majâ squia'cañoⁿjndyaⁿyâ 'o ñequio ñ'oom naya'ñeeⁿ.

15 Meiⁿ tixocal'uuyâ na cwentaa jâ ts'iaaⁿ na jnda mach'ee cwiicheⁿ. Jâ wandyo' cwil'aayâ. Cwicantyyaa' n'ooⁿyâ na juu na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'ooots'om,

nleit'maⁿtina' cha' cantyja 'naaⁿ jo' nncjaawit'maⁿti ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ na cwil'aayâ quii'ntaaⁿ'yo', saã na nluui naljo' cha'xjeⁿ na matseijndaa'ñê.

¹⁶ Quia jo' nndaã nntsañ'oõⁿya' ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na tquiati m'aⁿna ñequio tsjom'yo' yuu na tyoondyena juuna'. Ee naljo' nntseitsaaⁿ'ñena' na l'uuyâ na ts'iaaⁿ na mach'ee cwiicheⁿ ts'aⁿ tseixmaⁿna' ts'iaaⁿ na l'aa jâ.

¹⁷ Jo' chii ts'aⁿ na ñe'catseit'maaⁿ'ñe cheⁿnquii, catseit'maaⁿ'ñe cantyja na mach'ee Ty'oõts'om ñ'eⁿ'ñe.

¹⁸ Ee nchii matseit'maaⁿ'ñena' ts'aⁿ quia na matseijndei cheⁿnquii na jeeⁿ cwijaa-canjoom' cantyja 'naaⁿ. Matseit'maaⁿ'ñena' juu quia na macjaawee' ntyjii Ty'oõts'om ñ'eⁿ'ñe.

11

M'aⁿ nn'aⁿ na tiyuu' na cwiluiindyena apóstoles

¹ Toom cwe' na nnc'omt'maaⁿ'ndyo' n'om'yo' ñ'eⁿ'ndyo na nntseinaⁿ cha'xjeⁿ ts'aⁿ na cwe' matseineiⁿto. Cwa, cal'a'yo' na ljo'.

² Ee m'aaⁿya na xuaya 'o cha'xjeⁿ nquii Ty'oõts'om m'aaⁿ na xueeⁿ 'o. Ee seijndaa'ndyo ñomca 'naⁿ'yo' ñequio nquii Cristo. Ndo' ñe'catioõya 'o l'oõⁿ na nla'xmaⁿ'yo' cha'cwijom cwii yuscundyua na tyoom'aaⁿ ñ'eⁿ tsaⁿ's'a.

³ Eva tquiun'nn'aⁿ catsuu jom cantyja na jndõ' ts'omyo'. Mati macat'ua na joo ñomtiuu 'naⁿ'yo' nnquiu'nn'aⁿna' 'o, nnts'aana' na nla'tquiõõ'ndyo' ñequio na xcwe c'oom ts'aⁿ na candya' ts'om Cristo.

⁴ Ee 'o cwiljoya n'om'yo' ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwe' cwiquieya na m'aⁿ'yo' na cwila'neiⁿna ndaaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ cwiicheⁿ Jesús, tanchii nquii Jesús na tyoñequiaayâ ñ'oom' ndaaⁿ'yo'. Ndo' wandyo' espírtu na cwito'ñoom'yo', tanchii nquii Espírtu Santo na to'ñoom'yo'. Ñ'oom na cwiñequia naⁿ'ñeeⁿ cantyja chiuu na nluin'maaⁿ'ñe añmaaⁿ ts'aⁿ, wandyo' juuna' ñequio ñ'oom na tyoñequiaayâ ndaaⁿ'yo'.

⁵ Naⁿ'ñeeⁿ na cwiquie'cañom 'o na cwiluena na joona cwiluiindyena apóstoles na tjacantya, saã meiⁿchjoo ticats'aana' ntyjii na cjeti matseixmaⁿya ñ'eⁿ'ndye joona.

⁶ Ee meiiⁿ na aa ti'naⁿya na ya nntseinchu'a ñ'oom cha'xjeⁿ joona, saã xcweya ñ'oom mantyjiiya cantyja 'naaⁿ Jesucristo ndo' juu jo' jnda t'mõõ'ndyeyuuyâ ndaaⁿ'yo' cantyjati cha'tso na tyol'aayâ.

⁷ Tícwantjoⁿya na tyoñequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oõts'om ndaaⁿ'yo', ndo' nc'e na ljo' ¿aa mach'eeⁿ ndoo' nquiu'yo' na jeeⁿ seitjoõndyo ndaaⁿ'yo' na tju'ndyocja cha nluuit'maⁿ'ndyo' 'o?

⁸ Nt'omcheⁿ ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oõts'om cwentaaⁿ'aⁿ tquiiana s'om na tcaⁿna' ja. S'om'ñeeⁿ teil'uee'ndyo cha nndaã ndi'ntjoⁿya ndaaⁿ'yo'.

⁹ Xjeⁿ na ñet'oõⁿya quii'ntaaⁿ'yo' ndo' na ñeseitjoõna' ja, tícju'a xuu nacjo'yo'. Ee nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aaⁿ Macedonia tquiecanomna ja, tquiiana s'om na seitjoõna' ja. Na cha'tsoñ'eⁿ seijndõ na tícatioõ xuu nacjo'yo', ndo' ñecwitco na nnts'aa na ljo'.

¹⁰ Cha'xjeⁿ ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿ Cristo m'aaⁿna' ñ'eⁿ'ndyo, jo' chii meiⁿcwii ts'aⁿ ts'õndaa Acaya xonndaã nnts'aa na nntseitsaaⁿ'ñe na macwji's'andyo' na neiⁿya na mats'aa naljo'.

¹¹ Ndo' na luaa' matsjoõ, ¿aa nla'tiuuto'yo' na tiwi' ts'oõⁿya 'o? Mantyjiiicheⁿ Ty'oõts'om na wi' ts'oõⁿya 'o.

¹² Saã xuee na cwiwjaatina' jots'aa cha'xjeⁿ jnda ñes'aa cha nntseitsaaⁿ'ñena' na nntjeii's'andye cheⁿnquiee naⁿ'ñeeⁿ na cwiluena na ljo'yu cwil'ana ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oõts'om cha'xjeⁿ na cwil'aayâ.

¹³ Ee naⁿm'aⁿ nchaal'uuyuu' na apóstoles joona, la'xmaⁿna nn'aⁿ na cwe' cwinquio'nn'aⁿ. Joona cwe' cwil'ayana na cwiluiindyena nn'aⁿ na cwindyentjom nnom Cristo.

14 Meiⁿ ticats'aana' na jeeⁿ m'aaⁿ n'om'yo' na nmeiⁿ cwil'ana ee mati Satanás mach'eeyaaⁿ na cwiluiiñê cwii ángel na caxueeñe.

15 Nc'e na luaa' ts'oom, mati nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnoom, cwe' cwil'ayana na m'aⁿna cantyja na maty'iomyana', sãã na macandã nnt'uiityeⁿna' jooa cantyjati na jndã ñel'ana.

Nc'e na cwiluiiñe Pablo apóstol, jndye nawi' teinoom

16 Matsjooⁿnda'a tila'tiuu'yo' na ja ntjeiⁿndyo, sãã xeⁿ na ljo' cwil'a'yo', quiandyo' na nntseinaⁿ cha'na ts'aⁿ na ntjeiⁿñe cha nncju'naaⁿñena' na nncwji's'andyo cantyja 'naⁿya.

17 Ñ'oom na matsjoo, nchii ñ'oom na sãã'ntjom Ta Jesús na catsjoo^ya. Cwe' na matsjoo nncõ ee mat'uiina' cantyja na macwji's'andyo.

18 Nc'e jndye nn'aⁿ m'aⁿ na cwitjeii's'andye cha'na cwil'a nn'aⁿ tsjoomnancue, mati ja nncwji's'andyo cantyja 'naⁿya.

19 Ndo' nquiu'yo' na jeeⁿ jndo' n'om'yo' ee na cwindye'yo' ñ'oom na cwiñequia naⁿntjeiⁿm'aⁿ.

20 Ee cwiljoya n'om'yo' quia cwil'a naⁿñeeⁿ na cwindye'ntjom'tyeⁿyo' ndaana, quia cwitjeii'na 'naⁿyo', ndo' quia cwitmeiiⁿna nda'watmeiⁿ ndaa'yo'.

21 Meiiⁿ na jeeⁿ jnaaⁿa na nntsjoõ na ljo', sãã tileic'õⁿ t'maaⁿndyô n'ooⁿya na nl'aayâ cha'xjeⁿ cwil'a naⁿñeeⁿ.

Meiiⁿ na matseinaⁿya cha'na ts'aⁿ na jndã teintjeiⁿñe, sãã yuu na wanaaⁿ na cwila't'maaⁿndye naⁿñeeⁿ, mati wanaaⁿ na ljo' nnts'aa ja.

22 Jooa, ¿aa cwiluiindyena nn'aⁿ hebreos? Mati ja majo' cwiluiindyõ. ¿Aa nn'aⁿ na jndyowicantyjoo' tsjaaⁿ Israel jooa? Mati majo' ja. ¿aa tsjaaⁿ Abraham na jndyowicantyjoo' jooa? Majo' ja.

23 Jooa, ¿aa cwiluiindyena nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnom Cristo? Ntyjii na matseinaⁿ cha'na ts'aⁿ na ntjeiⁿñe, sãã ja t'maⁿti ts'iaaⁿñeeⁿ mats'aa, nchiiti jooa. Majndyeti ndii' jla'sei' nn'aⁿ ja jnaaⁿ na mañequiaya ñ'oom' Ty'oõts'om. Jndyeti ndii' tuee' nn'aⁿ ja w'aancjo nc'e na mandi'ntjõⁿya nnom Cristo. Ndo' jndye ndii' waa na teincuu' na nntseicuee'na' ja.

24 'Om ndii' tyola'sei' nn'aⁿ judíos ja na cwii cwii ndii' na l'ana na ljo', ntquiuunchoo'nqui waljoo' ñjeiiⁿ ndii' tioona 'naⁿ ja.

25 Ndyee ndii' tyotjaa' nn'aⁿ romanos ja ñ'eⁿ n'ooml'eii. Cwii ndii' tyotmeiiⁿ nn'aⁿ ljo' ja. Ndo' ndyee ndii' seijomna' na tyuii' w'aandaa xjeⁿ na wa'ñjooⁿya ts'om ndaaluee. Cwii ndii' tyowantyjo nnom ndaaluee meiⁿchaa' xuee ndo' meiⁿchaa' tsjom.

26 Na jndye joo manooⁿya ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oõts'om, jndye ndii' maco'wi'na' ja na cwicwjee' jndaa. Ndo' mati teincuu' quia na matjomndyo naⁿcanty'ue. Quia waa nquiee nn'aⁿya nn'aⁿ judíos cwil'ana na teincuu' m'aaⁿya, ndo' quia waa majo'ti cwil'a nn'aⁿ na nchii judíos. Quiju'na' na waa na teincuu' cjoya naquii' njoom, ndo' mati jo ndo' jndãã. Quia waa teincuu' m'aaⁿna' na mawity'ioya ndaaluee, ndo' mati quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na cwila'yu'.

27 Quia waa na matseicwejndyaa'ndyõñãⁿ naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oõts'om. Quia waa maquiina' ja ndo' macwji'na' tsaⁿtsjom noõⁿ. Majndye ndii' m'aaⁿya na tileicaljeiya ljo' na nlquiaaya ndo' na jaa' m'aaⁿna' na ñec'ua ndaa. Ndo' jndye ndii' mawejndo'a. Quia waa teiⁿ m'aaⁿya na matseitjooⁿa' liaa na nlcwaya.

28 Ndo' wandyo' nmeiⁿ, 'io ndii' 'io jaawa jaacue na m'aaⁿ m'aaⁿ ts'ooⁿ cantyja 'naaⁿ cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oõts'om cwentaaⁿaⁿ.

29 Ee quia na m'aaⁿ ts'aⁿ na tijndeiⁿ ts'oom cantyja na matseyoom'm mati mach'eena' na tijndo cantyja na matseyu'a. Quia na cwinajndeiⁿ jnaⁿ ñ'eⁿ cwii nn'aⁿya na matseyu', matjõⁿ na jnaaⁿa ndo' matseilioo'ndyo.

30 Xeⁿ macaⁿna' na nntseit'maaⁿndyo cheⁿnncõ, nntseinaⁿya cantyja 'naaⁿ joo na cwit'mooⁿna' na ticwi'naⁿya.

³¹ Nquii Ty'oots'om na cwiluiñê Tsotye Ta Jesucristo cwentaaya, mantyjeeⁿ na matseinaⁿya ñ'oom na mayuu'.

³² Quia ñet'ooⁿya tsjoom Damasco, nquii Aretas tyom'aaⁿ gobiernom. Jom ty'ioom ts'iaaⁿ cwii ts'aⁿ Damasco na saⁿntjom na cat'ue sondaro ja xjeⁿ na jocaluii'a 'ndyoots'a nnom tsjoom'ñeeⁿ.

³³ Saa jla'c'ooⁿ nn'aⁿ ja cwii mantana tatsiaⁿ nnom tsjoom na wa'njooⁿya cwii tsquieel'oo. Ndo' laa'ti' jlui'n'maaⁿndyo naquii' l'oo tsaⁿmaⁿts'iaaⁿñeeⁿ.

12

'Naaⁿ na tco'na' nnom Pablo

¹ Tjaa'naⁿ naya 'naaⁿ ts'aⁿ na macwji'sañe cheⁿnquii, saa nntseinaⁿtya cantyja 'naaⁿ joo na tco'na' nooⁿ ñ'eⁿ joo ñ'oom na t'moⁿ Ta Jesucristo nooⁿ.

² Wajnaⁿ'a cwii ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿ Cristo. Jndaⁿ canchoo'ñequiee chu na tjañ'oom Ty'oots'om tsaⁿñeeⁿ cañoom'luee na jnda ndyee. Aa ndiñ'eⁿ seiiⁿeⁿ oo aa ticañ'eⁿ, jo' ticaljeii, Ty'oots'om ntyjii.

³ Ntyjiiya na tja tsaⁿñeeⁿ jo' jo', ¿aa ndiñ'eⁿ seiiⁿeⁿ oo aa ticañ'eⁿ? jo' ticaljeii, Ty'oots'om ntyjii,

⁴ saa tjañ'oomna' tsaⁿñeeⁿ paraíso yuu na m'aaⁿ nquii Ty'oots'om. Jo' jo' jndii tsaⁿñeeⁿ ñ'oom na cwe' wanty'iuu' m'aaⁿna' na ticwanaaⁿ na nntseiteincoo' ts'aⁿ jona'.

⁵ Nndaⁿ nntseit'maaⁿndyo cantyja 'naaⁿ cwii ts'aⁿ cha'na tsaⁿñeeⁿ, saa cantyja 'naⁿya tixotseit'maaⁿndyo, macandaⁿ nntseit'maaⁿndyo cantyja 'naaⁿ joo na cwit'mooⁿna' na ticwi'naⁿya.

⁶ Meiiⁿ xeⁿ na nntseit'maaⁿndyo cantyja 'naⁿya, tixocats'aana' na tseixmaⁿya cha'xjeⁿ ts'aⁿ na meiⁿ cwe' tijndo'to ts'om ee ñ'oom na mayuu' matseinaⁿ, saa tixocats'aa na ljo', cha titseitiuu ts'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindyo, nchiiti cantyja na cwindyena na matseinaⁿ oo na mats'aa.

⁷ Joo nmeiⁿ na tco'na' nooⁿ na jeeⁿ t'maⁿ la'xmaⁿna', cha nntseicu'na' na nntseis'andyo na cwii nnom na nty'ia, nc'e jo' jnaⁿna' na tyoquiina' ja cha'cwijom ndii' tsioom quii' seii' ts'aⁿ, luaa' s'aa Satanás cha co'wi'na' ja.

⁸ Ndyee ndii' tcaaⁿ'a nnom Ta Jesús na cwjeeⁿeⁿ juu nawi'ñeeⁿ.

⁹ Saa nqueⁿ tsoom nooⁿ: “Juu naya na matseixmaⁿya, macwiwijndeina' cantyjati na macaⁿna' 'u, ee t'maⁿti cwiwitquioo' juu najndo quia na mateijndeiya ts'aⁿ yuu na tileicandaⁿ nnts'aaⁿ.” Luaa' tsoom. Jo' chii m'aaⁿya na neiⁿya ndo' matseit'maaⁿndyo meiiⁿ na nquiu nn'aⁿ na cje mats'aa, cha juu najndei na cwiluiñe Cristo nleitquioo' na m'aaⁿna' ñ'eⁿndyo.

¹⁰ Jo' chii m'aaⁿya na neiⁿya meiiⁿ na cje mats'aa, meiiⁿ cwila'jnaaⁿ nn'aⁿ ja, meiiⁿ na matseitjona' na nleil'uee'ndyo, meiiⁿ cwintyjo nn'aⁿ ja, ñequio joo na wi' na mawinooⁿya nc'e na cwiluiindyo cwentaa' Cristo. Ee quia na majucjena' ja, saa cantyja 'naaⁿ'a m'aaⁿya najndo.

M'aaⁿ ts'om Pablo cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ Corinto na cwila'yu'

¹¹ Na nmeiiⁿ matseinaⁿya, maty'iomna' cantyja 'naⁿya na tseixmaⁿya ts'aⁿ na tijndo'to ts'om saa 'o cwil'a'yo' najndei'na' na catsjooⁿya na ljo'. Ee matsona' na 'o ya ñ'oom nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'naⁿya. Ee meiiⁿ ja tit'maⁿ cwiluiindyo saa tjaa'naⁿ cwii nnom na tit'maⁿ tseixmaⁿya ñequio joo apóstoles na cwindu'yo' na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiindye.

¹² Quia na tyom'aaⁿya quii'ntaa'yo', tyom'aaⁿ niomchaⁿya xjeⁿ na teil'uee'ñe Ty'oots'om ja na tyoch'eeⁿ 'naaⁿ ñequio ts'iaaⁿ t'maⁿ na tixocaluiina' cantyja najndei nquii ts'aⁿ, niom ts'iaaⁿ na tuii na tquiaana' na tyojaawee' n'om'yo' ndo' cha'tso nmeiⁿ tyot'mooⁿndyeyuna' na cwiluiindyo apóstol quii'ntaa'yo'.

13 Cantyja 'naⁿ'yo' ñequio nt'omche ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿ'aⁿ, ñecwii xjeⁿ mats'aaya ñ'eⁿndyo' cha'xjeⁿ ñequio joona. Macandā tīcaⁿ'aⁿ na catei'xe'yo' ja. Calat'maⁿ n'om'yo' ja na mach'eena' nquiu'yo' na cantyja 'naaⁿ' jo' seitjo^ondyo ndaa'yo'.

14 Je' matseijndaa'ndyo na nnda ndyee ndii' na majocandoo'nnda'a 'o. Meiⁿ xocaⁿ'a na nntei'xe'yo' ja ee nchii mal'uaya 'naⁿ'yo', mal'uaya na 'o ncwantjoⁿ'ya ee matsona' na nquiee tquie nn'aⁿ nla'catsuundyena cwentaa ndana, nchii ndana nnteix'ee joona.

15 Ndo' ñequio na xcwee'ya ts'o^on hasta meiiⁿ na nntseicatsuuya cha'tso na matseixmaⁿ'ya, mati meiiⁿ cha'waa cantyja 'naⁿ'ya cha na nnteiindeiina' añmaaⁿ'yo'. Ndo' nnts'aa naljo' meiiⁿ 'o ticajnda nquiu'yo' ja saa ja t'maⁿ wi'ts'o^o'ya 'o.

16 Tīcatio^o xuu 'o na catei'xe'yo' ja, saa nt'omndyo' 'o cwitjei'yo' cwenta na ta'ntjoⁿ'ya 'o ñequio cwii na tquiu'nn'aⁿ'na' 'o cha'cwijom tyuu'ndyo' ñ'eⁿ cwii tei'co'.

17 ¿Aa nnts'aacheⁿ'na' cwitjei'yo' cwenta na tquiu'nn'aⁿ'ya 'o ñequio cwii nn'aⁿ'ya na jñooⁿ'ya na m'aⁿ'yo'?

18 Tcaaⁿ'a nnom Tito na cjacanty'iaaⁿ'aⁿ 'o ndo' jñooⁿ'ya cwiicheⁿ nn'aaⁿ'ya na matseyu' ñ'eⁿñê. ¿Aa nnts'aacheⁿ'na' na tquiu'nn'aⁿ' Tito 'o? ¿Aa tiyuu' na wendyô ñecwii xjeⁿ m'aaⁿ' n'o^o'nyâ?

19 Nndaā nnts'aana' na cwila'tiuu'yo' cwe' na jeeⁿ cwila'cajñoom'ndyô ndaa'yo' saa tiyuu' naljo'. Cantyja 'naaⁿ' ñ'oomwaa', wandyo' waana', ee ntyjii Ty'o^ots'om ñ'oom na cwilanaāⁿ'yâ ndaa'yo' ndo' na cwila'xmaaⁿ'yâ cwentaa' Cristo. Jo' chii 'o nn'aⁿ'ya na jeeⁿ wi' ts'o^o'ya, cwil'aayâ na ljo' cha nnteiindeiina' 'o na nntsanaajnda'yo'.

20 Ee macaty'uaⁿ xeⁿ na nncuacañooⁿ'nnda'a 'o nndaā nnts'aana' na xocaljeiya 'o cha'xjeⁿ na ntyjaa' ts'o^o'n, meiⁿ 'o xocaliu'yo' ja cha'xjeⁿ na ntyjaa' n'om'yo'. Nquiaya na nljeiya na cwila'ntja'ndyo', na cwila'taa' n'om'yo' nc'iaa'yo', cwilawjee'yo' joona, cwitjei'ya'ndyo' cheⁿncjo'yo', ndo' cwilaneiⁿ'yo' cantu nacjoona, na cwitio'ñ'oom'yo' joona, na cwitjei's'andyo', cwitjei'lcundyo' cheⁿncjo'yo' ndo' na tixcwe m'aⁿ'yo' cha'xjeⁿ matsona' na c'om'yo'.

21 Matseicaty'uena' ja quia na ncuacañooⁿ'nnda'a 'o, nquii Ty'o^ots'omya nnts'aaⁿ na nlui'jnaaⁿ'ndyo' quii'ntaaⁿ'yo' ndo' na nntseity'ioona' ja cantyja 'naaⁿ' jndyendyo' 'o na jaach'ee xuee cwila'tjo^ondyo' nnoom meiⁿ tyoolcwe' n'om'yo' jnaⁿ'yo', na tilju' tsaam'aⁿ'yo' jo nnoom, na ndicwaⁿ cwim'aⁿ'ya'yo' ñequio nn'aⁿ ndo' na cwila'queeⁿ n'om'yo' chiuu tseixmaⁿ tsjoomnancue.

13

Ñ'oom na macandā na matseijndo' Pablo n'omna

1 Je' jnda ndyee ndii' na majocandoo'a 'o. Ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii matsona' quia na m'aⁿ we ndyee nn'aⁿ na manquiuujndaa'ndye cwii nnom na matsei'tjo^oñe ts'aⁿ, maxjeⁿ nnt'uiityeⁿ'na' tsaⁿ'ñeeⁿ.

2 Quia na ñet'o^o'ya ñ'eⁿndyo' na jnda we tsjo^o'ya na xoc'o^o'ya na t'maⁿ ts'o^o'ya ñequio nn'aⁿ na ndicwaⁿ cwila'tjo^ondye. Je' cwitjoocheⁿ na nncuaⁿ'nnda'a na m'aⁿ'yo', mañejuu ñ'oom'ñeeⁿ matsjo^o tixoc'o^o'n na t'maⁿ ts'o^o'n ñequio naⁿ'ñeeⁿ,

3 ee 'o cwil'ue'yo' cwii na ma'moⁿ'na' quia matseinaⁿ'ya ndaa'yo', matseineiⁿ nquii Cristo. Ee quii'ntaaⁿ'yo' nchii cwiluiiñê na tijneiⁿ na nnt'ueiiⁿ 'o. Nqueⁿ waa najneiⁿ quii'ntaaⁿ'yo'.

4 Ñ'oom na mayuu' na ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na tijndei matseixmaⁿ, saa wanoom'm nc'e najndei na cwiluiiñe Ty'o^ots'om, ndo' mati jâ na cwilajomndyô cantyja na tijndei ñeseixmaaⁿ, cha nc'e jo', mati nntandoo'â ñ'eⁿñê nc'e najndei na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om cha nnteiindeiina' 'o.

5 Catjei' cheⁿncjo'yo' cwenta aa xcwee' n'om'yo' jo nnom Ty'o^ots'om, cha nleitquoo' ¿aa cwila'yuya n'om'yo' ñ'eⁿñê? Queⁿ'ya'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ'yo'. Xeⁿ leiqueⁿ'yo'

cwenta na m'aaⁿ Jesucristo quii' n'om'yo' quia jo' ¿aa chii ma'moⁿna' na cwiluiindyo' nn'aⁿ na cwe' cwila'yu'to?

⁶ Saa ntyjaa'ya cwii ts'o^oya na nla'noⁿ'yo' na já nchii cwila'xmaaⁿyâ nn'aⁿ na cwe' cwila'yu'to.

⁷ Cwitaⁿyâ nnom Ty'o^ots'om na til'a'yo' 'naⁿ natia, nchii cwil'uuyâ naljo' cha nleitquioo' na já jlui'yaayâ jo', cwil'uuyâ cha nl'a'yo' 'naⁿ na maty'iomiana'. Tints'aa meiiⁿ 'o cwitjei'yo' cwenta na tixcwe cwil'aayâ.

⁸ Ee xocandaa nntsaayâ nacjoo' ñ'oom na cwiluiñena' na mayuu'. Ñequii'cheⁿ cwila-jomndyô cantyja 'naaⁿ juuna'.

⁹ M'aaⁿyâ na neiiⁿyâ quia na laxmaaⁿyâ na tijndaayâ cha na m'moⁿna' na 'o laxmaⁿ'yo' na jnda'yo' cantyja 'naaⁿ Cristo. Ñecwitco cwitaⁿyâ na nlaxmaⁿ'yo' na candaa'ndyo' jo nnom Ty'o^ots'om.

¹⁰ Waa najndei na matseixmaⁿ Cristo na juu jo' mañequiaaⁿ na matseixmaⁿya cha cateijndeiina' 'o na nntsanajnda'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ, nchii cha na catseyuii'na' na cwiluiindyo' cwentaaⁿaⁿ. Matseiljeiya cartawaañe na nnto'ñoom'yo' cha quia na jnda tuaya quii'ntaaⁿ'yo', meiⁿ ticaⁿna' na nleil'uee'ndyo najndei na matseixmaⁿya na cat'uiina' 'o.

Matseit'maaⁿñe Pablo Ty'o^ots'om

¹¹ Ñ'oom na macandâ, 'o nn'aⁿya, c'om'yo' na neiⁿ'yo'. Calajnda'yo' na nla'xmaⁿ'yo' na candaa'ndyo' jo nnom Ty'o^ots'om. Quia'yo' na t'maⁿ n'om nc'iaa'yo'. C'om'yo' na ya nn'aⁿndyo' ñequio joona na tjaa'naⁿ tia' cacho'yo' ñ'eⁿndyena. Quia jo' nquii Ty'o^ots'om na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa ndo' na mañequiaaⁿ na tjaa ñomtiuu c'o^oya jo nnoom, nnc'oomñê ñ'eⁿndyo'.

¹² Cwii cwii x'iaa'yo' na matseyu' cataⁿ'yo' ts'o^o na cwiñequia'yo' na xmaⁿñê nc'e na jnda nquiu'yo' jom.

¹³ Cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ na la'xmaⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om cwila'cwanomna na xmaⁿndyo' 'o.

¹⁴ Juu naya na matseixmaⁿ Ta Jesucristo, ñequio juu na m'aaⁿ Ty'o^ots'om na candya' ts'oom jaa, ñequio nquii Espíritu Santo na m'aaⁿ naquii' n'o^oya, ñequii'cheⁿ cala'xmaⁿ'yo' cha'tso nmeiⁿ. Amén.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ ndyuuaa Galacia

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' ndyuua Galacia

¹ Ja Pablo cwiluiindyō apóstol na cjonquia ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Nchii nn'aⁿ ty'ioom ts'iaaⁿmeiiⁿñe ja. Nquii Jesucristo ñequio tsotyeeⁿ Ta Ty'oots'om tquiiana na matseixmaⁿya juuna'. Jom tquiaaⁿ na tando'xco juu jndaⁿ na tue'.

² Ja ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ ñ'eⁿndyō cwilaljeiia tsonwaañe na cwila'cwanooⁿya juuna' na m'aⁿ 'o ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿyo' ndyuua Galacia.

³ Nquii Tsotyaaⁿya Ty'oots'om ñequio Ta Jesucristo quiana na nnto'ñoom'yo' naya na la'xmaⁿna ñequio na meiⁿcwii ñomtiuu tic'om'yo' joo ndaana.

⁴ Nqueⁿ tquiaañe cheⁿnqueⁿ na cueeⁿeⁿ cwentaa jnaaⁿya cha'xjeⁿ na seijndaa'ñe nquii Tsotyaaⁿya Ty'oots'om cha ndyaandyō natia na tseixmaⁿ tsjoomnancuewaañe.

⁵ Ñequii'cheⁿ catseit'maaⁿñena' Ty'oots'om. Amén.

Tjaa'naⁿ cwiicheⁿ ñ'oom na cantyja 'naaⁿ jo' ndaaⁿ nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ

⁶ Matsei'ndaa'na' ntyjiiya na cwitjei'ndyō' cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om na jom tqueeⁿñe 'o ee Cristo m'aaⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom 'o ndo' je' yacheⁿ cwila'jomndyō' cwiicheⁿ ñ'oom na cantyja 'naaⁿ juuna' ntyjaa' n'om'yo' na nlui'n'maaⁿndyō'.

⁷ Saaⁿ nchii na mayuu' na waa cwiicheⁿ ñ'oom na cantyja 'naaⁿ jo' nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ. Cwe' na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'ñ'eeⁿndyena 'o ndo' ñe'cala'chuii'na ñ'oom na nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ Cristo.

⁸ Ee meiiⁿ xeⁿ cwii jâ nmeiiⁿ ñnequiaayâ ñ'oom na tjachuii'na' cantyja na nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ, oo meiiⁿ cwii ángel na nnaaⁿ cañoom'luee, cju'wi' Ty'oots'om tsaⁿñeeⁿ.

⁹ Jndaⁿ ñetsjooⁿ ndo' je' matsjooⁿ ndda'a: Xeⁿ ñnequiaa ts'aⁿ ñ'oom ndaa'yo' cantyja na nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ na tjachuii'na' ñequio ñ'oom na jndaⁿ to'ñoom'yo', cju'wi' Ty'oots'om tsaⁿñeeⁿ.

¹⁰ Quia matsjooⁿ ñ'oomwaa' ¿aa matsjooⁿ naljo' ee l'ue ts'ooⁿ na calue nn'aⁿ na jeeⁿ cwijaacanjoom' na mats'aa oo na nquii Ty'oots'om nntsoom na ljo' cantyja 'naⁿya? Ee xeⁿ ndicwaⁿ matseijndoⁿ na cjawee' n'om nn'aⁿ ñ'eⁿndyō, tixotseixmaⁿya ts'aⁿ na mandi'ntjom nnom Cristo.

Ty'iom Ty'oots'om ts'iaaⁿ Pablo

¹¹ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Cristo, cala'noⁿyo' na juu ñ'oom na mañequia cantyja na nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ, nchii nn'aⁿ jla'jndaa'ndye juuna'.

¹² Ee nchii nnom cwii ts'aⁿ to'ñōⁿya juuna' meiiⁿ nchii cwe' cwii ts'aⁿ t'mōⁿ juuna' nooⁿ, manquiiti Jesucristo t'mōoⁿ juuna' nooⁿya.

¹³ Ee jndaⁿ ñejndye'yo' chiuu ts'ooⁿya xjeⁿ na tyotseijomndyō ñequio ñ'oom na laxmaaⁿ jâ nn'aⁿ judíos, na tyoco'wi'a nn'aⁿ na laxmaⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om. Tyoqueⁿya ts'ooⁿ na nntseityuii'a tmaaⁿñeeⁿ.

¹⁴ Naquii' ñ'oom'ñeeⁿ, tyowinoⁿa jndye ntyjanoⁿ na ljoyu tquiendyō, ee tyojoo'ti ts'ooⁿ na nntseicandaa'ndyō ñ'oom tquie na jla'jndaa'ndye weloo welooya.

¹⁵ Saaⁿ cwitjoocheⁿ na nluuindyō, nc'e naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om tjeiiⁿñe ja. Ndo' quia na tuee' na ntyjeeⁿ na jndaⁿ tue'ntyjō xjeⁿ,

¹⁶ seijndaa'ñe na ljeiya chiuu cwiluiiñe Jnaaⁿ cha nntseinaⁿya ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos chiuu ya na nlui'n'maaⁿndyena. Ndo' quia tuii na ljo', tîcwax'a nnom meiⁿcwii ts'aⁿ cha na caljeiya cwaaⁿ ñ'oom na ñnequiaa.

17 Meiⁿ tícjō Jerusalén na nty'ia apóstoles na teijndye xuee jñom Cristo joona ñequio ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ cwitjōōcheⁿ na tjaa'ñê ja ts'iaaⁿ'ñeeⁿ. Tjōjndyāā ndyuaa Arabia, ndo' jndā jo' tuānnda'a Damasco.

18 Tjaaa cwii ndyee chu ndo' tjō Jerusalén. Quia jo' tajnaⁿ'aⁿ Pedro. Tyom'aaⁿya ñ'eⁿ'ñê cwii quin'oom xuee.

19 Sāā tícanty'iaya nt'omcheⁿ naⁿ'ñeeⁿ na jñom Cristo ñequioñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ, ñenquii Jacobo, tyjee nquii Ta Jesús, nty'iaya.

20 Jo nnom Ty'ōōts'om, juu ñ'oom na matseiljeiya luaa', ñ'oom na mayuu' juuna'.

21 Jndanquia tjō ts'ōndaa Siria ñequio ndyuaa Cilicia.

22 Sāā ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Cristo cwentaaⁿ'a na m'aⁿ'na ts'ōndaa Judea, tícata'jnaaⁿ'na ja.

23 Ñenquii'cheⁿ tyowic'uaa ñ'oom na tyondyena: “Juu tsaⁿ'ñeeⁿ na tyotseijneiⁿ na tyoleintyjōōⁿ jâ, je' nqueⁿ mañequiaaⁿ ñ'oom na jaach'ee xuee na ñe'catseityueeⁿ'eⁿ.”

24 Ndo' tyola't'maaⁿ'ndyena Ty'ōōts'om cantyja 'naⁿya.

2

Tjacanty'iaa' Pablo nt'omcheⁿ apóstoles

1 Jndā na tjaaa cwii canchoo'ñequiee chu, tjōnnda'a Jerusalén ñequio Bernabé. Mati tja Tito ñ'eⁿ'ndyo.

2 Tjō jo' ee jndā t'mōⁿ Ty'ōōts'om nōōⁿ na l'ue ts'oom na cjo. Jo' jlanaāⁿyaⁿ na ñencjōōchāāⁿyaⁿ ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye cantyja 'naaⁿ' ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ. Tcuu tcuu t'mōōⁿyaⁿ ndāāna ñ'oom na mañequiaya ndāā nn'aⁿ na chii judíos cha ndāā nlui'n'maaⁿ'ndyena. S'aa na ljo' ee tical'ue ts'ōōⁿ na juu ts'iaaⁿ na jndā ñes'aa ñequio ts'iaaⁿ na quia nnts'aa, nleitquioo' na cwe' tsiaaⁿ'ndyo joona'.

3 Sāā juu Tito na tyom'aaⁿ ñ'eⁿ'ndyo, meiiⁿ na nchii ts'aⁿ judío jom, tjaa'naⁿ ñ'oom jlue naⁿ'ñeeⁿ na jndei'na' na caluii ñ'eⁿ'ñê cha'na cwil'aa jâ nn'aⁿ judíos ñequio ndaayâ na naⁿ'nom.

4 T'uiina' ñ'oom'ñeeⁿ nc'e yuu na m'aaⁿyaⁿ ty'equeie' nn'aⁿ na cwil'a cheⁿ'nquieena na cwiluiindyena nn'aⁿ na cwila'yū'. Sāā joona cwe' ty'equeⁿ'na cwenta naya na la'xmaaⁿya na m'aⁿ candyaandyō jo nnom ljeii na matsā'ntjomna' nc'e cwila'jomndyo ñequio Cristo Jesús. Ee l'ue n'omna na cwiicheⁿ ndii' candyā'ntjōōⁿtyāāⁿya nnom ljeii'ñeeⁿ.

5 Sāā meiⁿ chjoowi' tícatur'ndyōcjaayâ ndāā naⁿ'ñeeⁿ ee til'ue n'ōōⁿyaⁿ na nnchuii' juu ñ'oom na xcweti ma'mōⁿ'na' cantyja 'naaⁿ' na nlui'n'maaⁿ'ñe ts'aⁿ.

6 Sāā joo naⁿ'ñeeⁿ na cwijndoo'na ts'iaaⁿ 'naaⁿ' Ty'ōōts'om Jerusalén, tjaa'naⁿ ñ'oom na jla'cwaljōō'tina na quiaaya ndāā nn'aⁿ. Meiⁿ tjaa na coch'eeena' ja ljo' cwiluiindyena, ee nchii cantyja na cwiwitquioo' macwji' Ty'ōōts'om cwenta chiuu tseixmaⁿ ts'aⁿ.

7 Ee jla'nōⁿ'na na nquii Ty'ōōts'om jndā ty'ioom ts'iaaⁿ ja na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ ndāā nn'aⁿ na nchii judíos, cha'xjeⁿ jndā ty'ioom ts'iaaⁿ'ñeeⁿ Pedro na mañequiaaⁿ juuna' ndāā nn'aⁿ judíos.

8 Ee manquiiiti Ty'ōōts'om na jñoom Pedro na quiaa ñ'oom naya ndāā nn'aⁿ judíos, mati jñoom ja na quiaaya ñ'oom'ñeeⁿ ndāā nn'aⁿ na nchii judíos.

9 Nc'e na ljo' nquii Jacobo, Pedro ndo' Juan, na cwiluiitquiendye, jla'nōⁿ'na na jndā ty'iom Ty'ōōts'om ts'iaaⁿ'ñeeⁿ ja, ndo' ñequio na neiiⁿ'na cwii cwiindyō tyot'uaā ntyjaāya luaāya, joona ndo' jâ ñequio Bernabé. Na l'ana na ljo' t'mōōⁿ'na na cwila'jomndyena na nl'aayâ ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos yochēⁿ na cwil'a joona ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿ judíos.

10 Ñe'cwii waa na taⁿ'na na cal'aayâ, na cjañjoom' n'ōōⁿyaⁿ nn'aⁿ na cwila'yū' tsjoom Jerusalén na nty'iaandyē, ndo' jo' maqueⁿ ts'ōōⁿ na mats'aa na ljo'.

Tsjoom Antioquía tixcwe s'aa Pedro

11 Saa quia tja Pedro tsjoom Antioquía, nnoom tsjoo na tixcwe mach'eeⁿ, ee 'naⁿ na s'aaⁿ tcaⁿna' na candi'tiaaⁿaⁿ.

12 Ee xjeⁿ na tyooquie nt'om nn'aⁿ judíos na jñom Jacobo, tyocwa' Pedro ñequio nn'aⁿ na cwila'y^u' na nchii judíos. Saa jnda na tquie naⁿñeeⁿ, to^on^o na macwji'ñê ee nquiaⁿaⁿ nn'aⁿ na cwilue jndei'na' na caluii nacjoo' tjaaⁿ ts'aⁿ cha'xjeⁿ cwil'ana ndana na naⁿnom.

13 Ndo' na luaa' s'aaⁿ, mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ judíos na cwila'y^u', jla'jomndyena ñ'eⁿ Pedro na tis'a na we waa na s'aaⁿ, hasta mati Bernabé seijomñe na tuii na luaa'.

14 Ndo' quia na tquiaaⁿ cwenta na juu na cwil'ana tixcwe m'aaⁿna' cha'xjeⁿ ma'moⁿ ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿ na nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ, jo ndaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'y^u' tsjoo nnom Pedro: “U je' na ts'aⁿ judío 'u, saa ljoofne mache' cha'cwijom nchii jo' 'u. Nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindyena, ¿chiuu na ñe'catsa' na c'omna cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ judíos?”

Ñequii'cheⁿ cantyja na cwila'y^u'ya n'om nn'aⁿ nlui'n'maaⁿndyena

15 'U ndo' ja tuiindy^o nn'aⁿ judíos, nchii nn'aⁿ na cwila'tjo^ondye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindy^e.

16 Saa meiiⁿ na luaa', manquiuu jndaa'ndy^o na tjaa'naⁿ ts'aⁿ na nlqueⁿna' jom na tjaa jnaⁿ cotseixmaaⁿ nc'e na matseicañaⁿ ñ'oom na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Moisés, ñequii'cheⁿ nc'e na matseyu' ñ'eⁿ Cristo, jo' na nlui'n'maaⁿñe. Ee cha na nlqueⁿna' ts'aⁿ na m'aaⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om, macaⁿna' na catseyu'ya ts'om, ee tjaa meiiⁿcwii ts'aⁿ na nlqueⁿna' jom na tjaa jnaⁿ cotseixmaaⁿ nc'e na matseicañaⁿ chiuu t'maⁿ ljeii na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Moisés.

17 Jo' chii, xeⁿ yocheⁿ na cwijoo' n'o^o na nlqueⁿna' jaa na cwiluiindy^o nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿ nc'e na cwilayuu'a ñ'eⁿ Cristo, cwiwitquioo' na manncjootyaaⁿ cwiluiindy^o nn'aⁿ na waa jnaaⁿ, ¿aa ñe'ca'moⁿna' na la'xmaaⁿya nn'aⁿ jnaⁿ nc'e jom? Tijoom jnda.

18 Ee xeⁿ waa cwii na matsetyuii'a ndo' ndanquia mats'aa xco juuna', mati matseijn-daa'ñena' na mayuu' waa jnaⁿya.

19 Ja cantyja 'naaⁿ ljeii na matsa'ntjomna', matseijomna' cantyja 'naⁿya cha'cwijom ts'oo, mañejuu ljeii'ñeeⁿ na tqueⁿna' ts'oo ja cha nndaⁿ nncwando'a jo nnom Ty'o^ots'om.

20 Ñe'naaⁿ jnda ty'ioomna' ja ts'oom'naaⁿ ñequio Cristo. Manc'e jo' maty'iomna' cantyja 'naⁿya nchii ja cwiluiindy^o na wando'a, nquii Cristo wanoom'm naquii' ts'o^o. Ndo' na wando'a na ts'aⁿ ja, wando'a ee na matseyu'ya ts'o^o ñequio Jnda Ty'o^ots'om na m'aaⁿ na candya' ts'oom ja ndo' na tquiaañe ncheⁿnqueⁿ na tueeⁿeⁿ cwentaaya.

21 Tiquits'aa na til'ue naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om ee xeⁿ nndaⁿ nlqueⁿna' ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ ee matseicañaⁿ chiuu t'maⁿ ljeii'ñeeⁿ quia jo' cwe' ts'iaaⁿndy^o na tue' Cristo.

3

Ty'o^ots'om maqueeⁿ ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ jo nnoom

1 'O nn'aⁿ na cwila'y^u'yo' na m'aⁿ'yo' ndyuaa Galacia, jeeⁿ ndya' ntjeiⁿ ljo' cwil'a'yo'. ¿Ñeeⁿ tju' tycu calua' cjo'yo' na tilacandaⁿndy^o ñ'oom na tseixmaⁿna' na mayuu'? Ee ñ'oom na tyoñequiaayâ ndaa'yo' s'aana' ndoo' nquiu'yo' na nty'ia'ndaⁿyo' na jñoom Jesucristo ts'oom'naaⁿ.

2 Candu'yo' nndii. ¿Aa to'ñoom'yo' Espíritu Santo nc'e na jla'candaⁿndy^o chiuu matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, oo aa nc'e na jla'y^u'ya n'om'yo' ñ'oom na tyondye'yo'?

3 ¿Aa maxjeⁿ ntjeiⁿ nqueⁿ'yo'? ¿Aa nndaⁿ nts'aana' na cwila'tiuu'yo' na cwe' najnda' ncjo'yo' na nndaⁿ nla'candaⁿndy^o jo nnom Ty'o^ots'om yuu na jla'cato'jndyee'yo' ñ'eⁿ Espíritu?

4 ¿Aa cwe' ts'iaaⁿndy^o cwii cwii nnom nawi' na teinom'yo'? Toom cwe' waa na teijndeina' 'o.

⁵ Quia mañequiaa Ty'oots'om na cwito'ñoom'yo' Espíritu ndo' mach'eeⁿ ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿ'yo' na tixocaluiina' nc'e na jndei nquii ts'aⁿ, nchii mach'eeⁿ na ljo' ee na cwila'candaã'ndyo' chiuu matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, saã nc'e na cwila'yuy'yo' ñ'oom na jnda macwindye'yo'.

⁶ Maluaa' matseijomna' cantyja 'naaⁿ Abraham. Tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om, ndo' nc'e jo' tqueⁿ jom na tjaa jnaⁿ cwicotseixmaaⁿ.

⁷ Jo' chii cala'noⁿ'yo' na cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yuy'ya n'om ñ'eⁿ Ty'oots'om, maqueeⁿ jona na cwiluiindyena tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham na jndyowicantyjoo'.

⁸ Ñ'oom'm na teiyo teiljeii, tyuaa' t'moⁿ'na' na nlqueeⁿ nn'aⁿ na nchii judíos jona na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿ na nc'e na cwila'yuy'ya n'omna ñ'eⁿñê. Luaa ñ'oomya na seicañeeⁿ juu: “Nndio'naaⁿndyoⁿ nn'aⁿ cwii cwii ndyuaa nc'e 'u.”

⁹ Quia jo' ljo'yuy'yo' matio'naaⁿñê nn'aⁿ na cwila'yuy'ya n'om ñ'eⁿñê cha'xjeⁿ seiyyu' Abraham ñ'eⁿñê.

¹⁰ Nn'aⁿ na cwilacantyyaa' n'om na nlui'n'maaⁿndyena nc'e na quit'maⁿ n'omna ljeii na tqueⁿ Moisés m'aⁿ na nacje 'naaⁿ ñ'oom na maco'wi'na' jona. Ee waa ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona': “Cha'tsondye nn'aⁿ na tyoola'candañ'eⁿ ñ'oom na jnda teiljeii naquii' ljeii na tqueⁿ Moisés, m'aⁿ na nacje 'naaⁿ ñ'oom na maco'wi'na' ts'aⁿ.”

¹¹ Cwiwitquioo'ya na tjaa 'ñeeⁿ maqueeⁿna' juu na tjaa jnaⁿ cwicotseixmaⁿ nc'e mach'ee chiuu macaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ee ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona': “Ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicotseixmaⁿ jo nnom Ty'oots'om, macaⁿna' na catseyiyu'ya ts'om ñ'eⁿñê.”

¹² Saã ljeii na tqueⁿ Moisés tica'moⁿ'na' na macaⁿna' na catseyiyu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'oots'om, ee matsona': “Ts'aⁿ na matseicanda ljeii 'naaⁿ Moisés, c'oom na cje'naaⁿna'.”

¹³ Seicandyaañe Cristo jaa juu ñ'oomwi' na seijndaa'ñe ljeii na tqueⁿ Moisés na nnt'uiwi'na' nn'aⁿ, ee t'uiwi'na' jom cwentaaya nc'e ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona': “Meiⁿquia ts'aⁿ na cwila'ntyja nn'aⁿ cwii ts'oom, m'aaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ nacje 'naaⁿ ñ'oomwi'.”

¹⁴ Luaa' matsona' cha joo nn'aⁿ na ticaluiindyey nn'aⁿ judíos, cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús nndaã nla'xmaⁿna juu ñ'oom na tio'naaⁿñe Ty'oots'om Abraham, ndo' naljo', nc'e na cwila'yuy'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'oots'om nndaã nnto'ñoomna Espíritu Santo na tsoom na ñequeiaaⁿ.

Ljeii na matsa'ntjomna' ndo' ñ'oom na tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ

¹⁵ O nn'aⁿya na cwila'yuy'yo', mantseinaⁿya ñ'oom ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ na matseijndaa'ñe cwii ts'aⁿ ñ'oomtyeⁿ ñ'eⁿ x'iaaⁿ'aⁿ. Quia na jnda s'aaⁿ xueⁿ'eⁿ cjoo' tsom'ñeeⁿ, ticwanaaⁿ na nntso cwiicheⁿ ts'aⁿ na ticaluii chiuu tso tsom'ñeeⁿ oo na nntseicwaljo'ti ts'aⁿ ñ'oom na tso juuna'.

¹⁶ Ndo' nnom Abraham tso Ty'oots'om chiuu nts'aaⁿ cantyja 'naaⁿ jnda tsaⁿ'ñeeⁿ. Ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii tic'oomna' ntseinaaⁿ, na cha'cwijom jndye nn'aⁿ ee matsona': “Cantyya 'naaⁿ jnda' nncu'”, ndo' naljo', ma'moⁿ'na' ñecwii ts'aⁿ, manquii Cristo.

¹⁷ Luaa waa na ñe'catsjoo ndaa'yo'. Ty'oots'om seijndaa'ñe cwii ñ'oom na xocachuii'na' ñequio Abraham. Tjacaã ñequiee sianto waljoo' ntquiuu nchoo' nqui ndyu ndo' tyjee'cañoom ljeii na matsa'ntjomna' na tquiaa Moisés. Saã juuna' tixocandaã nntseyiyuii'na' najndei na matseixmaⁿ ñ'oom na tso Ty'oots'om nnom Abraham na nnts'aaⁿ.

¹⁸ Saã xeⁿ ñequii'cheⁿ nc'e na matseicandaã'ñe ts'aⁿ chiuu matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés cha nloñom na jnda tso Ty'oots'om na ñequeiaaⁿ quia jo' tixocatsona' na to'ñom ts'aⁿ juuna' nc'e ñ'oom na tsoom na ñequeiaaⁿ saã ñ'oom na mayuu' cwe' yu tquiaaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ nnom Abraham.

¹⁹ Quia jo' juu ljeii na tqueⁿ Moisés ¿yuu l'uena'? Ts'iaaⁿ'na' nc'e jndye nnom na cwila'tjoondye nn'aⁿ, jo' chii jndañquia chii tquiaa Ty'oots'om juuna'. Teijndaa' na

nncuaana' hasta xjeⁿ na tyjee' Nquii na cwiluiñe tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham, nqueⁿ na tso Ty'oots'om nnoom chiuu nnts'aa. Ljeii'ñeeⁿ tyoñequia ángeles juuna', ndo' nquii Moisés ts'iaⁿ'aⁿ na tyotseixmaaⁿ ts'aⁿ na tyom'aaⁿ xcwe quii'ntaaⁿ nn'aⁿ ñequio jo nnom Ty'oots'om.

²⁰ Quia na ñecwii ts'aⁿ, ticaⁿ'na' ts'aⁿ na nnc'oom xcwe ee nquii Ty'oots'om ñequii cwiiñê.

Luaa ts'iaaⁿ ljeii na matsa'ntjomna'

²¹ Ndo' na luaa', ¿aa ñe'catsona' na juu ljeii na matsa'ntjomna' m'aaⁿ'na' nacjoo' ñ'oom na jnda tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ? Jeeⁿ tic'oom'na' ee xeⁿ waa cwii ljeii na nndaⁿ nlqueⁿ'na' ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaⁿ nc'e na matseicandaⁿ'ñe juuna', quia jo' juu na tjaa jnaⁿ catseixmaⁿ ts'aⁿ, nntseixmaaⁿ juuna' ee na matseicañaⁿ ljo' matsa'ntjomna'.

²² Saa juu ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matseijndaa'ñena' na cha'tsondye nn'aⁿ m'aⁿ'tyeⁿna nacje 'naaⁿ jnaⁿ. Luaa' waa cha cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿñê nndaⁿ nnto'ñoomna ñ'oom na jnda tsoom na nnts'aaⁿ nc'e na cwila'yu'ya n'omna ñ'eⁿ Jesucristo.

²³ Cwii tjoⁿcheⁿ na teitquioo' na cala'yu'ya n'ooⁿ'ya, tyeⁿ tyom'aaⁿ'ya nacje 'naaⁿ ljeii na matsa'ntjomna'. Majuu xjeⁿ'ñeeⁿ tyom'aaⁿ'ya na cwicantyyaa' n'ooⁿ'ya na nleitquioo' na nlui'n'maaⁿndyo nc'e na cwila'yu'ya n'ooⁿ'ya ñ'eⁿ Jesucristo.

²⁴ Jo' chii juu ljeii'ñeeⁿ ts'iaaⁿ'na' na nnts'aana' cwenta jaa cha'cwijom na laxmaaⁿ'ya yonch'u na m'moⁿ'na' ndaⁿ'ya hasta xjeⁿ na nndyo Cristo, cha nc'e na cwila'yu'ya n'ooⁿ'ya ñ'eⁿñê nnts'aana' na tjaa jnaⁿ la'xmaaⁿ'ya jo nnom Ty'oots'om.

²⁵ Saa je' na tyjee' na cwila'yu'ya n'ooⁿ'ya ñ'eⁿ Ty'oots'om, tic'oⁿ'tyaaⁿ nacje 'naaⁿ ljeii'ñeeⁿ na tyoch'eena' cwenta jaa.

²⁶ Je' cha'tsondyo' cwiluiindyoy' ntseinda Ty'oots'om nc'e na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Cristo Jesús.

²⁷ Ee cha'tsondyo' 'o na jnda teits'oomndyo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ, cwiw'aa'ndyo' cantyja na matseixmaaⁿ cha'xjeⁿ na cwee ts'aⁿ liaa.

²⁸ Nc'e na ljo', je' nchii cwe' judío matseixmaⁿ', meiⁿ nchii cwe' ts'aⁿ na tuiñe cwiicheⁿ nnom tsjaaⁿ. Je' meiⁿ nchii tseixmaⁿ' ts'aⁿ na seijnda cwii patrom, meiⁿ'nchii tseixmaⁿ' ts'aⁿ na m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ nquii, meiⁿ nchii tseixmaⁿ' tsaⁿ's'a oo tsaⁿ'scu 'u. 'O ñe'cwii cwilaxmaⁿ'yo' nc'e na cwila'jomndyo' ñequio Cristo Jesús.

²⁹ Ndo' nc'e na cwiluiindyoy' cwentaa' Cristo, quia jo' mati cwiluiindyoy' tsjaaⁿ Abraham na jndyowicantyyoo' ndo' maxjeⁿ nnda'yo' naya na jnda tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ.

4

¹ Luaa waa na ñe'catsjoⁿ'ya cantyja 'naaⁿ' ñ'oomwaa': Cwii tyochjoo meiiⁿ na matsona' na nlo'ñom 'naaⁿ' tsotye na jnda tue', ndo' na luaa' tseixmaⁿ, tjaa'naⁿ na cwichuii' juu ñequio cwii moso na seijnda tsotye, meiiⁿ cha'tso 'naaⁿ' tsotyeⁿ la'xmaⁿ'na' 'naaⁿ'aⁿ.

² M'aⁿ nn'aⁿ na cwiteix'ee juu, ndo' na cwijndoo'na ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ hasta nncue'ntyjo chu na jnda seijndaa'ñe tsotyeⁿ.

³ Mati maluaa' matseijomna' jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a. Ee cwii tjoⁿcheⁿ na jndyaⁿ'ya ñ'oom na catseyu' ts'aⁿ ñequio Cristo, tyom'aaⁿ'ya nacje 'naaⁿ cha'tso nnom na quit'maⁿ n'om nn'aⁿ na cantyja 'naaⁿ joona' ntyjaa'ya n'omna na nlui'n'maaⁿndyena.

⁴ Saa quia na tue'tyjo xjeⁿ na ntyjii Ty'oots'om, jñoom Jnaaⁿ. Tuiñe jnda cwii yuscu. Tyom'aaⁿ nacjee 'naaⁿ ljeii na matsa'ntjomna'.

⁵ Jñoom na nntseicandyaañê jaa na tyom'aaⁿ'ya nacje 'naaⁿ ljeii'ñeeⁿ, cha ndaa nnc'o'ñom Ty'oots'om jaa na nncwjaa'ñê na cwiluiindyoy' ntseinaaⁿ.

⁶ Ndo' cha na m'moⁿ'ndyeyuna' na cwiluiindyoy' ntseinaaⁿ jñoom Espíritu na tseixmaⁿ Jnaaⁿ naquii' n'om'yo' ndo' nqueⁿ mañequiaaⁿ na cwindu'yo': "Tsotyaya Ty'oots'om."

⁷ Jo' na cwiluiindyoy' jnaaⁿ, nchii cwe' ts'aⁿ na mandi'ntjomtyeⁿ nnom patrom. Ndo' nc'e na cwiluiindyoy' jnaaⁿ, juu na ñnequiaaⁿ na ndaa' Cristo, mati 'u nda'.

M'aa' ts'om Pablo cantyja 'naa' nn'a' na cwila'yu'

⁸ Jach'ee xuee quia na tyoota'jna'yo' Ty'oots'om, tyondye'ntjom'tye'nyo' ndaa nty'oon'om na tyolue nn'a' na jee' t'ma' ñ'oom la'xma', meii' tiyuu' na la'xma'na' nque'.

⁹ Saa je' na cwita'jna'yo' Ty'oots'om, oo yati na nl'uuya na mawajna'a' 'o, ¿chiiu waayu na cwilcwe'nnda'yo' na ntyjaa' n'om'yo' na nlui'n'maa'ndyo' cantyja 'naa' 'na' na tijndana' ndo' til'uena', na ndye'ntjom'tye'nnda'yo' ndaana'?

¹⁰ 'O ndicwa' na cwitjei'yo' cwenta na niom ncuee na t'mati laxma'na', ndo' mati cantyja 'naa' chi'ndaa ñequio nt'om ncuee na cwitjeii' nn'a' cwenta na jee' t'ma' la'xma'na', ndo' mati na cwtjom ndyu.

¹¹ Ndo' na nmeii' cwil'a'yo', jee' matseicaty'uena' ja na cwe' ts'iaa'ndyo ts'iaa' na tyots'aaya quii'ntaa'yo'.

¹² 'O nn'a'ya na cwila'yu'yo' ñ'e' Cristo, maca'a ndaa'yo' na calcwe'yo' na ntyjaa' n'om'yo' ñ'oommei' cha'xje' m'aa' candyaandyo cantyja 'naa' joona'. Meii' na mayuu' tyoota'wi'yo' ja saa matseijomna' na ljo' cwil'a'yo'.

¹³ Manquiujndaa'ndyo' quia tjonquiajndyaa ñ'oom' Ty'oots'om ndaa'yo', t'oo'ya na wii'a.

¹⁴ Ndo' juu tycu'ñee' na tjo'ya, cwajndii tyoch'eena' ja, saa meii' na ljo', t'ical'a'yo' na ty'aa'yo' ja. 'O to'ñoom'yo' ja na cha'cwijom cwiluiindyō cwii ángel, cha'cwijom nquii Cristo Jesús ja.

¹⁵ Quia jo' ¿chiiu tuii na je' tanei'yo' ja cha'xje' quialjo'? Ee macwji'yuu'ndyo cantyja 'na'yo' chiiu tyom'aa' n'om'yo', hasta meii' na n'omnda'yo' nntjei'yo' na nntiom'yo' n'om noo'.

¹⁶ ¿Aa mach'eeyuuna' nquiu'yo' na jndoya 'o nc'e matseina'ya ñ'oom na mayuu' ndaa'yo'?

¹⁷ Joo na'm'a' na cwiñequiana ñ'oom ndaa'yo', jee' quee' n'omna na nla'jomndyo' ñ'e'ndyena, saa tixcwe ee l'ue n'omna na nto'ndyo' ñ'e'ndyō cha ñenquieena nla'ñ'oom'ndyo' joona.

¹⁸ Ee ya na cwila'nei'ndye na'ñee' 'o, xe' xcwee' n'omna ñ'e'ndyo'. Ndo' majndei- itiche' quia na ticañ'a'ya ñ'e'ndyo'.

¹⁹ 'O ntseindaaya cwiiche' cwiindii' na maquiina' ja cantyja 'na'yo' cha'xje' na maquiina' cwii yuscu na matseincuii, maljo' na nntjo' hasta xje' na nntseilui'na' Cristo naquii' n'om'yo'.

²⁰ Toom cwe' na ñ'a'ya ñ'e'ndyo' je' cha' nncju'naa'ñena' na ñomquia'ti nntseina' ndaa'yo', ee ñ'oom na mayuu'che' matseii'ee'ñena' ja cantyja 'na'yo'.

Ñ'oom cantyja 'naa' Agar ñequio Sara

²¹ 'O na l'ue n'om'yo' na ñ'e'c'om'yo' na cje 'naa' ljeii na tque' Moisés, candu'yo' noo': ¿Aa tyoondye'yo' chiiu matso juuna'?

²² Matso ljeii'ñee' na t'om we ntseinda Abraham. Cwii tsa'ñee' tuiiñe' jnda tsa'scu na tyondi'ntjomtye' ndaana, ndo' cwiiche' tuiiñe' jnda scuu' nque', Sara'ñee' titseixmaa' ts'a' na m'aa' candyaañe.

²³ Jnaa' na seincuii yuscu na tyondi'ntjomtye' ndaana, tuiiñe' cha'xje' cwiluiindyē me'ñquia yo'ndaa, saa jnaa' na tuiiñe' jnda scuu' nque', tuiiñe' nc'e ñ'oom na jnda tso Ty'oots'om na nnts'aa'.

²⁴ Ñ'oomwaa' tseixma'na' ñ'oom tjañoom'. Ee we yolcu'ñee' la'xma'na we ñ'oom na maxje' ntseicanda'ñena'. Cwii ñ'oom'ñee' ma'mo'na' Sjo Sinaí, ndo' nn'a' na m'a' nacje'naa' ñ'oom'ñee' cwiluiindyena nn'a' na cwindye'ntjomtye'.

²⁵ Juu ñ'oom Agar ma'mo'na' sjo Sinaí na m'aa'na' ndyuaa Arabia, na juu sjo'ñee' matseijomna' cha'na Jerusalén na waa je', ee nn'a' tsjoom'ñee' cwindye'ntjomtye'na nnom ljeii na tque' Moisés.

26 Saa juu tmaaⁿ nn'aⁿ Jerusalén na waa jo nandye na la'xmaaⁿya, m'aaⁿ candyaañaena', ticandi'ntjomna' nnom ljeii na tqueⁿ Moisés.

27 Ee mawaa ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeiina' na tyoñequiaa Isaías teiyo. Matsona':

'U yuscu na titsjaaⁿndyu' na tjaa'naⁿ ntseinda',
jndei catseixua' na neiⁿ,
'u na ticaljei' chiuu nlquiina' ts'aⁿ na nntseincuii,
jndei catseixua' na manco' na neiⁿ,
ee jndyendyeti ntseinda yuscu na tyootseincuii
nchiiti cha'tsondye tyjelcoom.

28 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', la'xmaaⁿya cha'na Isaac, ee mati jaa cwiluiindyō ntseinda Ty'oots'om na tsoom nnom Abraham na nc'om.

29 Saa cha'xjeⁿ juu jnda Abraham na tuiñe cha'xjeⁿ meiⁿquia ts'aⁿ, tyoco'weeⁿeⁿ Isaac na tuiñe nc'e Espíritu Santo, maluaa' waa je'.

30 Saa ñ'oom na tso Ty'oots'om nnom Abraham na teiljei, luaa matsona': "Caleintyo' tsaⁿscu na mandi'ntjomtyeⁿ njom' ñequio jnaaⁿ, ee ticwanaaⁿ na nnc'o'ñoom 'naⁿ na waa, jnda scu' nncu' nnc'o'ñom."

31 Jo' chii 'o nn'aⁿya, tila'xmaaⁿya ntseinda yuscu na ñejndi'ntjomtyeⁿ. Laxmaaⁿya ntseinda yuscu na m'aaⁿ candyaaña.

5

Cwintye'tyeⁿyo' naquii' na jnda seicandyaaña Cristo 'o

1 Jnda tquiaa Cristo na cwiluiindyō nn'aⁿ na m'aⁿ candyaandye jo nnom ljeii na matsa'ntjomna'. Caljoo'ndyo'tyeⁿyo' cantyja 'naaⁿ na laxmaⁿ'yo' naljo', tantue'ndyo'cje'nnda'yo' nacje 'naaⁿ ñ'oom na nleichuuna' 'o na cwindye'ntjom'tyeⁿyo' nnomna'.

2 Candye'yo' ñ'oom na matsjooya, xeⁿ cwiñequiandyo' na nluii 'naaⁿ ntjaaⁿ'yo' cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ judíos yo'ndaa ndana na naⁿnom, mach'eena' cantyja 'naⁿ'yo' na meiⁿchjoo ticajndaña Cristo.

3 Cwiicheⁿ cwii ndii' matsjoonnda'a meiⁿquiaa tsaⁿs'a na ñequiaa na nluii 'naaⁿñeeⁿ tjaaⁿ jndei'na' na catseindaⁿñ'eeⁿ ljo' na matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés.

4 'O na cwila'tiuu'yo' na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaⁿ'yo' jo nnom Ty'oots'om nc'e na cwila'candaⁿ'ndyo' chiuu t'maⁿ ljeiiñeeⁿ jnda seitquiōo'na' 'o cantyja 'naaⁿ Cristo. Ndo' jnda tōⁿ'na' 'o ñequio na m'aaⁿ Ty'oots'om na candya' ts'oom 'o.

5 Ee m'aaⁿya na cwicantyyaa' n'ōōⁿya na maqueⁿ'na' jaa na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaaⁿya nc'e nquii Espíritu ndo' cantyja 'naaⁿ na cwila'yu'ya n'ōōⁿya.

6 Ndo' quia na m'aaⁿya cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús, meiⁿ cwii ticajnda tseixmaⁿ'na' na aa tuii 'naaⁿ ntjaaⁿya oo aa tyooluii. Ñe'cwii waa na jnda tseixmaⁿ'na', na cwila'yu'ya n'ōōⁿya ñ'eñê ndo' cantyja 'naaⁿ juu jo' m'aaⁿya na wi' n'ōōⁿya nn'aⁿ.

7 'O ya ñejla'jomndyo' cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om. ¿Ñeeⁿ seitsaaⁿñe 'o na ticala'canda'yo' jo nnom ñ'oom na mayuu'?

8 Nchii Ty'oots'om s'aaⁿ naljo' ee jom maqueeⁿñê 'o.

9 Tintsuu' n'om'yo' ñ'oom na matsona': "Chjoowi' ndaaljo' matseicandeiñ'eⁿ'na' cha'waa tsqueeⁿtyoo'."

10 Cantyja 'naⁿ 'o, jo nnom nquii na cwiluiñe na matsa'ntjom, quit'maⁿ ts'ōōⁿ na tixocala'tiuu'yo' na waa cwiicheⁿ chiuu ya cha nla'xmaⁿ'yo' na tjaa jnaⁿ'yo' jo nnom Ty'oots'om. Ee nqueⁿ nncu'xeeⁿ ts'aⁿ na matseiñ'eeⁿñe 'o cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', tjacwenta 'ñeeⁿ cwiluiñe tsaⁿñeeⁿ.

11 'O nn'aⁿya, cantyja 'naⁿ ja luaañe, xeⁿ ndicwaⁿ mañequiaya ñ'oom na macaⁿ'na' na caluii 'naaⁿ tjaaⁿ ts'aⁿ, xocantyo' nn'aⁿ judíos ja. Ee xeⁿ mañequiaya ñ'oom'ñeeⁿ, quia jo' tixocala'líoo'ndyena ñequio ñ'oom na ty'ioom nn'aⁿ Jesús ts'oom'naaⁿ.

12 Toom cwe' joo nn'aⁿ na cwila'ñ'eeⁿndyena 'o ñequio ñ'oomwaa' nntyjeñ'eⁿna yuu na naⁿnom joona.

13 Ee 'o nn'aⁿya tqueeⁿñe Ty'o^oots'om na cala'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na jnda jndyaandyo'. Saa nchii na nleil'ueeⁿndyo' naya'ñeeⁿ na nla'jomndyo' ñequio na neiⁿncoo' na ntyjii seii' ts'aⁿ. 'O c'om'yo' na nnteijndeiindyoy' ntyjee'yo' nc'e na m'aⁿ'yo' na wi' n'om'yo' joona.

14 Ee ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio ñ'oomwaa matseicandaⁿñena': "C'oom' na wi' ts'om' tyje ts'aⁿndyu' cha'xjeⁿ na jnda ntyji' nncu'."

15 Ee xeⁿ cwityeⁿnquiendyo' cheⁿncjo'yo', cal'andyoy' cwenta na nchii nla'tyui'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^oots'om quii'ntaaⁿ'yo'.

Natia na matseiqueeⁿna' ts'om ts'aⁿ

16 Luaa matsjoo ndaaⁿ'yo': C'om'yo' nacje 'naaⁿ Espíritu quia jo' tixola'candaⁿ'yo' chiuu queeⁿ ts'om seii'yo'.

17 Ee ljo' na queeⁿ ts'om seii' ts'aⁿ m'aaⁿna' nacjoo' Espíritu, ndo' Espíritu wjaam'aaⁿ nacjoo' na queeⁿ ts'om seii' ts'aⁿ. Ndo' we ndii' nmeiⁿ m'aⁿ ndiaaⁿndye. Nc'e na luaa' waa, tixocandaⁿ nl'a'yo' ljo' na l'ue n'om'yo'.

18 Saa quia cwiñe'quiandyoy' na wjaa'moⁿ Espíritu ndaaⁿ'yo' chiuu waa na cal'a'yo', quia jo' cwindyaandyoy' cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

19 Cwiwitquioo'ya ljo' na cwil'a nn'aⁿ na teincoondye: m'aⁿna na cwe' luaaⁿndyo ñequio nn'aⁿ, tilju' ljo' m'aaⁿ n'omna, wi'ndyena ñequio nn'aⁿ,

20 cwila't'maaⁿndyena 'naⁿ na jnda l'a nn'aⁿ, ndo' cwil'ana ts'iaaⁿ calua', m'aⁿna na jndoono nc'iaana, xueena nn'aⁿ. Cwii ñ'oom tit'maⁿna', saa cwilawjeyayana, cwil'ana na cha'tso nn'aⁿ tixcwe m'aⁿ, mandaⁿ nquieena xcwe cwil'ana. Ñequii'cheⁿ na m'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ nquieena,

21 cwila'taaⁿ n'omna nc'iaana, cwila'cwjeena nn'aⁿ, cwicandyeeena, cwicwa'caxii'ndyena, ndo' niom nt'omcheⁿ na matseijomna' nmeiⁿ na cwil'ana. Matseijndoy'a n'om'yo' cha'xjeⁿ jnda ñetsjoo ndaaⁿ'yo', nn'aⁿ na cwila'jomndye naquii' natameiⁿ, tixocala'jomndyena cantyja na matsaⁿ'ntjom Ty'o^oots'om.

Nmeiⁿ cwiwitquioo' mach'ee Espíritu Santo

22 Saa luaa waa ts'iaaⁿ Espíritu: mach'eeⁿ na m'aaⁿya na wi' n'ooⁿya nn'aⁿ, m'aaⁿya na neii'ya, m'aaⁿya na tjaa ñomtiuu c'ooⁿya jo nnom Ty'o^oots'om, m'aaⁿya na nioom'cheⁿ n'ooⁿya quia tixcwe ljo' cwil'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyo, m'aaⁿya na ya nn'aⁿndyo ñequio nn'aⁿ, mach'eeⁿ na cwiteijndeiia nn'aⁿ, cwila'candaⁿndyo ñ'oom ntyuaⁿya,

23 mach'eeⁿ na cje cwil'aaya jo ndaaⁿ nn'aⁿ, ndo' na cwiqueⁿndyo cheⁿncjooya xjeⁿ joo na l'ue ts'om seii'a na cal'aaya. Quia cwil'aaya nmeiⁿ juu ljeii na matsaⁿ'ntjomna' xocat'uiina' jaa.

24 Joo nn'aⁿ na cwiluiindyena cwentaa' Cristo, nnom ts'oom'naaⁿ jnda ty'ioomna cha'tso na queeⁿ ts'om seiina ñequio na tijo'ndyo na l'ue ts'omna'.

25 Quia jo' cha'xjeⁿ na cwitandoo'a cantyja 'naaⁿ Espíritu, mati matsona' na ññequiaaya na ca'mooⁿ ndaaⁿ chiuu waa na tsam'aaⁿtyaaya.

26 Ticatsona' na nla's'andyo nla'scundyoy' na nl'aaya na nla'lioo'a nn'aⁿ, meiⁿ na nnc'ooⁿya na taaⁿ n'ooⁿya nt'omcheⁿ nc'iaaya.

6

Cateijndeiindyoy' ntyjaⁿ na cwila'yu'

1 'O nn'aⁿ na cwila'yu'yo', xeⁿ m'aaⁿ cwii nn'aⁿ'yo' na jnda tju'cje jnaⁿ juu, 'o na cwitsam'aⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ Espíritu, laxmaⁿ'yo' na cateijndei'yo' jom na c'oomnaaⁿ'aⁿ nacje 'naaⁿ Cristo, saa cal'a'yo' naljo' ñequio na cwitue'ndyo'cje'yo'. Ndo' ticwiindyoy' 'o cal'andyoy' cwenta cantyja 'na'yo', tints'aana' na mati nncju'cje jnaⁿ 'o.

² Cwii ndo' cwiindyoy' catei'jndei'yo' nn'a'yo' na cwila'yu' mei'quia na cwiitjoomna, ee na nl'a'yo' naljo' nla'canda'yo' ljeii na matsa'ntjomna'.

³ Ee xe' na m'aa' ts'om ts'a' na t'ma' cwiluiiñê meii' ticatseixmaa' na ljo', manquiu'nn'a'ñe che'nque'.

⁴ Cwii cwiindyoy' 'o que'ñe che'nquii cwenta aa mach'ee cha'xje' na matsona', ee xe' matseicanda'ñe quia jo' nnda' nnc'oom na neii' cantyja 'naa', nchii ee macwji' cwenta na xcweti mach'ee, nchiiti cwiche',

⁵ ee cwii cwiindyoy' chooya xuu 'naa'ya.

⁶ Joo nn'a' na cwindye ñ'oom' Ty'o'ots'om na cwiit'moo' nn'a' nda'ana, matsona' ñe'quiana 'na' na maca'na' na'ñee'.

⁷ Tiñe'quiandyoy' na nnquiu'nn'a'na' 'o, tjaa 'ñee' juu na nda' ntio'ñ'oom Ty'o'ots'om, ee mei'ljo'che' na nnom' ts'a', majo' jo' nncue'.

⁸ Ee ts'a' na ñe'quiaañe'ñ'e' cantyja na l'ue ts'om seii', majuu jo' nnts'aana' cha'cwijom cwiwe' ntjom, nntsei'ndaa'na jom ndo' nncuee'ne'. Saa xe' mach'ee' yuu na cjawee' ts'om Espiritu, ñe'quiaa' na nnlo'ñom tsa'ñee' na ticantycwii na wando' añmaa'.

⁹ Jo' chii tilanchquee'ndyoy' na nl'aaya yuu naya ee xe' ti'ndyaanc'uaa'ndyoy', nncue'ntyjyoy' na nnto'ñoo'ya na ticantycwii na cwiitandoo'a.

¹⁰ Ndo' nc'e na ljo', cwii cwii ndii' na mañequiaana' na nnda' nntei'jndei'ya nn'a', cal'aaya na ljo', majndeiitiche' joo nn'a' na cwila'yu'ya n'om.

Ñ'oom na cwimacanda' na ma'mo' tsomwaa

¹¹ Que'nyoy' cwenta na t'ma' ljeii matsa'a.

¹² Joo na'ñee' na cwila'jnda'na na quiandyoy' na caluii 'naa' ntjaa'yo' cwil'ana na luaa' ee l'ue n'omna na ljoyaandye nn'a' judíos ñ'e'ndyena saa xe' nla'jomndyena cantyja 'naa' ts'oom'naa' na tue' Cristo, nntyjyoy' na'ñee' jooa.

¹³ Ee meii' joo nn'a' na cwila'jnda'na na caluii 'naa' seii'yo' ticalacanda'na chiuu t'ma' ljeii'ñee'. Saa cwijoo' n'omna na quiandyoy' na caluii naljo' cha nnda' nla's'andye na jnda' tantjomna 'o.

¹⁴ Saa cantyja 'na'ya, tijoom cwji's'andyoy'. Manda' macwji's'aya cantyja 'naa' juu na tue' nquii Ta Jesucristo nacjoo' ts'oom'naa', ee cantyja 'naa' ts'oom'naa', juu na matseixma' tsjoomnancue, maque'na' ts'oo cantyja 'na'ya ndo' mati cwiluiindyoy' ts'oo cantyja 'naa' juuna'.

¹⁵ Ee quia na macwjaa'ñena' ts'a' cantyja 'naa' Cristo Jesús, ticajnda meii' na aa jnda' tuii 'naa' seii'ne' oo aa tjaa'na'. Juu na tuiiñexco ts'a', juu jo' cajnda.

¹⁶ Cha'tsondyoy' nn'a' na cwilajomndyena ñ'oomwaa', quiaa Ty'o'ots'om na mei'cwii ñomtiuu tic'omna jo nnoom ñequio juu na m'aa' na candya' ts'oom jooa.

¹⁷ Na xuee je' na wjaa wjaatina', mei'cwii ts'a' tintseintjaa' ja cantyja 'naa' ñ'oommei'. Ee cantsaa' na choya cwiit'moo'na' na cwiluiindyoy' ts'a' na mand'i'ntjomtye' nnom Ta Jesús.

¹⁸ 'O nn'a'ya na cwila'yu'yo' ñequio Jesucristo na cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa, maca'na' na catio'naa'ñê cha'tsondyoy' 'o. Amén.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoom Éfeso

¹ Ja Pablo, ee na l'ue ts'om Ty'o^ots'om, cwiluiindy^o apóstol, ñ'oomwaa' ma'moⁿna' ts'aⁿ na majñom Cristo Jesús ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ. Matseicwan^oya cartawaa na m'aⁿ'yo' tsjoom Éfeso na la'xmaⁿ'yo' cwentaa' Ty'o^ots'om ndo' na cwila'y^u'yo' ñ'eⁿ Cristo Jesús.

² Nquii Tsotyaa^ya Ty'o^ots'om na cwila't'maaⁿndy^o ñequio Jesucristo na cwiluiiñê na matsaⁿ'ntjoom jaa, quiana na nnto'ñoom'yo' juu naya na laxmaⁿna ñequio juu na tjañomtiuu c'oom ts'aⁿ jo nda^ana.

Matio'naaⁿñe Cristo jaa

³ Cwila't'maaⁿndy^o nquii Ty'o^ots'om na cwiluiiñê tsotye Jesucristo na matseixmaaⁿ na matsaⁿ'ntjoom jaa. Nc'e na matseitjoom'na' jaa ñequio Cristo, jo' xjeⁿ cañoom'lueecheⁿ nc'e Espíritu Santo matio'naaⁿñê jaa ñequio cwii cwii nnom na matseixmaaⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee.

⁴ Cwitjoocheⁿ na tqueⁿ Ty'o^ots'om tsjoomnancue, jndaⁿ tjeii'ñê jaa na nntseitjoom'na' jaa ñequio Cristo. Luaa' s'aaⁿ cha nlqueⁿna' jaa na lju'ndy^o jo nnoom, ndo' na tjaa jnaⁿ cwicolaxmaaⁿya jo nnoom.

⁵ Ee na wi' ts'oom jaa jo' chii xjeⁿ na jndyeecheⁿ tjeii'ñê jaa na nluiindy^o ntseinaaⁿ nc'e Jesucristo, ee luaa' tqueeⁿ ee na ljo' l'ue ts'oom na nluii.

⁶ Tuii na ljo' cha' cantyja 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿñena' juu naya na matseixmaaⁿ, na cwe' yu tquiaaⁿ na la'xmaaⁿya nc'e nquii Jnaaⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom.

⁷ Cantyja 'naaⁿ juu na jeeⁿ wi' ts'oom jaa, jo' na macwji'n'maaⁿñê jaa ee na tue' Jnaaⁿ, na matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿya.

⁸ Canda^aya ma'moⁿ Ty'o^ots'om na wi' ts'oom jaa na matseijn^ooⁿ n'ooⁿya ndo' mañequiaaⁿ na cwila'n^ooⁿa.

⁹ Ndo' jndaⁿ t'mo^onda^aya juu na l'ue ts'oom na wanty'iuu' tyom'aaⁿna', majuu cantyjaⁿ na jnaⁿ cha'tso na seijndaa'ñê na nncjaacanda^ana'.

¹⁰ Juu ñ'oom wanty'iuu'ñeeⁿ ma'moⁿna' na quia nncue'ntyjo xjeⁿ nntse-icanda^añeñ'eⁿna', matseijndaa'ñê na cha'tso na m'aⁿ cañoom'luee ñequio nnom tsjoomnancue nc'om joo jo' nacje 'naaⁿ Cristo.

¹¹ Nc'e na jndaⁿ seitjoom'na' jaa ñ'eⁿ Cristo, teiyo tjeii'ñe Ty'o^ots'om jaa cha na nc'oomna' jaa na nndaaya cha'na na nndaa' jom, ndo' na nncuaa na ljo' matseiljo'yuna' ñequio na jndaⁿ seijndaa'ñê na nnts'aaⁿ ndo' cwiluiina' cha'xjeⁿ na cjaawee' ts'oom.

¹² Luaa' waa na mach'eeⁿ cha jâ nn'aⁿ judíos na ñentyjaa'jndyee n'ooⁿya Cristo, catseit'maaⁿñena' Ty'o^ots'om cantyja 'naaⁿya.

¹³ Ndo' mati 'o nn'aⁿ na nchii judíos quia na jndye'yo' ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿ Cristo, majuu ñ'oomxco naya na macwji'n'maaⁿñena' 'o, jla'y^u'yo' ñ'eⁿñê, jo' na jñoom sayo 'o ñequio Espíritu Santo na tsoom na nnto'ñoom'yo'.

¹⁴ Manquii Espíritu Santo na tjamei'ntyjee' nnom ñ'oom na cwiljotyeⁿ na maxjeⁿ nnto'ñooⁿya ljo' na ñequiaa Ty'o^ots'om nda^aya quia na jndaⁿ seicandyaañeñ'eeⁿ nn'aⁿ na nla'xmaⁿ cwentaaⁿaⁿ, cha na catseit'maaⁿñena' jom na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiiñê.

Quiaa Ty'o^ots'om na jndo' n'om nn'aⁿ na cwila'y^u'

¹⁵ Cantyja 'naaⁿ nmeiⁿ mati ja quia na mandiiya na cwila'y^u'ya n'om'yo' ñequio Ta Jesús ndo' na m'aⁿ'yo' na wi' n'om'yo' cha'tso nn'aⁿ na lju' n'om,

¹⁶ tyoocjomei'ntyjaa'a na mañequiaya na quianl'uaaⁿaⁿ cantyja 'na'yo' quia na matseinaⁿya nnoom.

17 Ty'oots'om caxuee cwiluiñê, nqueⁿ na cwiluiñê Tsotye Jesucristo na matsa'ntjoom jaa, macaⁿ a nnoom na cantyja 'naaⁿ Espíritu quiaaⁿ na nla'nqⁿyo' ñ'oom na ma'mooⁿ ndaaya ndo' yati ntsata'jnaⁿyo' jom.

18 Mati catseicanaaⁿñê naquii' nqueⁿyo' cha na nndaq nla'nqⁿyo' ljo' tseixmaⁿ ñ'oom na cwicantyyaa' n'om'yo' na cantyja 'naaⁿ juuna' maqueeⁿñê 'o, ndo' juu na mañequiaaⁿ na cwicandaa nn'aⁿ na laxmaⁿ cwentaaⁿaⁿ, jeeⁿ cajndana' ndo' jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿna',

19 ndo' mati quiaaⁿ na caliuuya na jeeⁿcheⁿ ndya' t'maⁿ waa na jneiⁿ. Ñequio juu najndeii na matseixmaaⁿ nndaq nnteijneiⁿ jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a ñ'eⁿñê. Ndo' cantyja 'naaⁿ juu najneiⁿ luaa',

20 s'aaⁿ na tando'xco Cristo na tue', ndo' s'aaⁿ na tjacjoo ntyjaa' ts'ooⁿ ntyjaya la'ñeⁿ cañoom'luee,

21 tqueeⁿ juu na t'maⁿti cwiluiñê nchiiti cha'tso na cwiluiitquiendye ndo' mati jo ndaq cha'tso na cwitsa'ntjom na m'aⁿ cañoom'luee ñequio cha'tso na waa najnda. Juu cwiluiit'maⁿñeti jo ndaq cha'tso na m'aⁿ je' ndo' mati 'io cha.

22 Mati s'aaⁿ na cha'tso nnom c'om nacje 'naaⁿ juu ndo' s'aaⁿ na juu cwiluiñê xqueⁿ ñ'oom jo nnom tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ,

23 ee tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ cwiluiñena' seii' Cristo ndo' matseicandaa'ñeñ'eⁿna' jom nc'e juu tmaaⁿñeeⁿ ndo' cha'tso na niom, candaq' laxmaⁿna' nc'e Cristo.

2

Cwilui'n'maaⁿndyo nc'e na jeeⁿ wi' ts'om Ty'oots'om jaa

1 Mañejuu xjeⁿ na tquiaa Ty'oots'om na ta'ndo' xco Cristo tquiaaⁿ na 'o tando'yo' meiiⁿ na jo nnoom tyola'xmaⁿyo' l'oo nc'e natia ñequio jnaⁿ na ñejla'xmaⁿyo',

2 mati 'o ñet'om'yo' naquii' natiameiⁿ, ñesantyjo'yo' ndo' ñel'a'yo' ljo' na cwil'a nn'aⁿ tsjoomnancuewaa, cha'xjeⁿ na l'ue ts'om juu espíritu na waa najndeii na m'aaⁿ naquii' jndye na maleichuu xjeⁿ 'naaⁿna' nn'aⁿ na tiñ'cal'a chiuu na l'ue ts'om Ty'oots'om.

3 Mati tiempo na jnda teinom ñejla'jomndyo naquii' cha'tso natiameiⁿ, ñel'aaya ljo' na queeⁿ n'om seii'a ndo' ñejla'candaq'ndyo ñ'omtiuu 'naaⁿya. Ndo' na ljo' ñel'aaya, juu na matseiw'iityeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ laxmaaⁿya na cat'uiina' jaa cha'xjeⁿ na nnt'uiina' nt'omcheⁿ.

4 Saq jeeⁿcheⁿ ndya' wi' ts'om Ty'oots'om jaa. T'maⁿ waa na candya' ts'oom ñ'eⁿndyo,

5 ee xjeⁿ na ñet'ooⁿya na l'oo nc'e jnaaⁿya, xjeⁿñeeⁿ tquiaaⁿ na tandoq'xcooya quia na tquiaaⁿ na tando'xco Cristo. Ndo' na ljo', nc'e naya na matseixmaaⁿ, jo' na cwiluii'n'maaⁿndyo'.

6 Ndo' na tyolaxmaaⁿya l'oo tquiaaⁿ na tandoq'xcooya ñequio Cristo Jesús, ndo' s'aaⁿ na cwimeiⁿndyuaandyo ñ'eⁿñe cañoom'luee.

7 Luaa' s'aaⁿ cha xuee na cwiwjaana' m'moⁿna' na juu na m'aaⁿ na jnda ntyjeeⁿ jaa, jeeⁿ cajnda tseixmaⁿna' ñequio juu naya na matseixmaaⁿ nc'e Cristo Jesús.

8 Nc'e naya 'naaⁿ Ty'oots'om na cwe' yu, jo' chii cwicaluii'n'maaⁿndyo' ee na cwila'yuya' n'om'yo' ñ'eⁿñê. Meiⁿ nchii laxmaⁿyo' na ljo' nc'e cwii na jnda l'a' ncjo'yo', laxmaⁿyo' naljo' nc'e mach'eeⁿ na cwicanda'yo' juuna'.

9 Nchii cwe' waa na jnda s'aa ts'aⁿ jo' na cwilui'n'maaⁿñê, cha nntseicu'na' na nntseis'añe cheⁿnqueⁿ.

10 Ee cwiluiindyo ts'iaaⁿ na mach'ee Ty'oots'om. Jnda tqueeⁿxcoom jaa cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús cha na cal'aaya cha'tso nnom na maty'iomyana' na ndyu'ñeeⁿcheⁿ seijndaa'ñê na cal'aaya.

Cwiljoyaandyo ñ'eⁿ Ty'oots'om nc'e na tue' Cristo

11 Jo' chii cjañjoom' n'om'yo' chiuu ñejla'xma'yo' cwitjoocheⁿ na cwila'yu'yo'. 'O nchii tsjaaⁿ judío 'o ndo' nc'e naljo' joona na cwil'ana 'naaⁿ ntjaaⁿ yo'ndaa ndana na naⁿnom, cwiluena na 'o tila'xma'yo' cwentaa' Ty'oots'om nc'e na tiquil'a'yo' naljo'.

12 Tiempo'ñeeⁿ nchii cantyja 'naaⁿ Cristo ñet'om'yo', ñet'om'ndyo'yo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ Israel, ee watqⁿ tyom'a'yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oomtyeⁿ na seijndaa'ñe Ty'oots'om ñequiondye joona, ndo' mati ñ'oom na tsoom ndaana na nnts'aaⁿ. Xjeⁿñeeⁿcheⁿ meiⁿ ticantyjaa' n'om'yo' jom, meiⁿ na nnc'om'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ.

13 Saã je' je' tjoom' m'a'yo' ñ'eⁿ Cristo Jesús. Jo' chii 'o na ñet'om'ndyo'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om jnda seicandyoo'ñena' 'o cantyja 'naaⁿaⁿ nc'e na tquiaañe Cristo na tueeⁿeⁿ cwenta'yo'.

14 Ee Cristo cwiluiñê na cwiljoya n'oqⁿ já nn'aⁿ judíos ñequio 'o na nchii jo' cwilui-indyo'. Jom s'aaⁿ na ñecwii tmaaⁿ laxmaaⁿya na ñet'oqⁿya na we tmaaⁿ jaa, ee seityueeⁿeⁿ juu na ñet'oqⁿ na wjeendyo ntyjã cwii na cha'cwijom tatiom na ñetoⁿna' jaa.

15 Ñ'oom na tqueⁿ Moisés jndye nnom tyoqueⁿna' xjeⁿ nn'aⁿ. Saã cantyja na tue' Cristo seintycwiina' najndei na tyotseixmaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ. S'aaⁿ na ntycwii jo' cha we ntmaaⁿndyo nncwil'uee'ñê na nnts'aaⁿ cwii tmaaⁿ xco na tjoom' m'aaⁿya cantyja 'naaⁿaⁿ. Laa'ti' waa na seintycweeⁿ na ticuee' n'om nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ nc'iaana.

16 Nc'e na tue' Cristo nacjoo' ts'oom'naaⁿ jo' na seintycwiiñ'eeⁿ na m'aⁿntiaa'ndye we ntmaaⁿ nn'aⁿ, s'aaⁿ na ñecwii tmaaⁿ joona, ljoyaandyena ñ'eⁿ Ty'oots'om.

17 Jndyo Cristo na jndyonquiaaⁿ ñ'oom xco na mach'eena' na cwintycwii tia' quii'ntaaⁿ 'o nn'aⁿ na tquia ñet'om'yo' cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, ndo' mati quii'ntaaⁿ já nn'aⁿ judíos na candyoo'ti ñet'oqⁿyâ cantyja 'naaⁿaⁿ.

18 Nc'e cantyja 'naaⁿ Cristo jo' na meiⁿ we ntmaaⁿ jaa, wanaaⁿ na nntsaquiaa' na m'aaⁿ Ty'oots'om, cwiluii na ljo' nc'e Espíritu Santo.

19 Jo' chii 'o nn'aⁿ gentiles tacola'xma'yo' nn'aⁿ na cwe' cwiquieya cwii tyuaa na nchii jo' tuiindyo'. Xeⁿ nchii je' je' mañecwii xjeⁿ cwiluiindyo' ñequio tmaaⁿ na cwiluiiñe cwentaa' Ty'oots'om, cwiluiindyo' nn'aⁿ na ñecwii w'aa 'o, ndo' ñequii 'ñeeⁿ ntseinda 'o.

20 'O cwiluiindyo' cha'cwijom w'aa na jnaⁿna' nacjoo' ts'iaⁿtsjo', na tacatyeeⁿ nacjoo' ñ'oom na tyoñequia apóstoles ñequio profetas. Manquiti Jesucristo cwiluiiñê tsjo' nqui w'aa'ñeeⁿ.

21 Cristo cwiluiiñê tsiaⁿtsjo'ñeeⁿ. Nacjoo' juuna' cha'waa w'aa'ñeeⁿ cwijom wjaacanda'na' hasta na ncue'ntyjo na nluuiñena' cwii wats'om na lju' cwentaa' Ta Ty'oots'om.

22 Jo' chii cha'tsondyo' 'o na seitjoom'na' ñ'eⁿ Cristo matseitjomna' 'o ñ'eⁿ nc'iaa'yo' na cwiluiindyo' cwii w'aa yuu na nnc'oomñe Ty'oots'om nc'e Espíritu Santo.

3

Toñom Pablo ts'iaaⁿ na nnts'aaⁿ

1 Jnaaⁿ ñ'oommeiⁿ, jo' na ja Pablo m'aaⁿya praso cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús cha cateijndeiina' 'o nn'aⁿ gentiles,

2 Nc'e na jeeⁿ yañe Ty'oots'om, matsona' na manquiu'yo' na tquiaaⁿ ts'iaaⁿwaa na cats'aaya juuna' naquii'ntaaⁿyo' cha na cateijndeiina' 'o.

3 Ee t'mooⁿ noqⁿya ñ'oom na jeeⁿ wanty'iuu' ñetuaa chiuu jnda seijndaa'ñê, ndo' tquiaaⁿ na catsei'noⁿa juuna'. Chjoowi' ñ'oom'ñeeⁿ jnda seiljeiya na matseicwanqⁿya na m'aⁿyo'.

4 Quia nla'na'yo' juuna' quia jo' nla'noⁿyo' na matsei'noⁿa ñ'oom na wanty'iuu' ñetuaa cantyja 'naaⁿ Cristo.

5 Juu na jeeⁿ wanty'iuu' ñetuaa tñquiaa Ty'oots'om na nliu nn'aⁿ na ñet'om teiyo juuna', cha'xjeⁿ je' ñequio Espíritu Santo jnda t'mooⁿ ndaa apóstoles na lju' n'om ñequio profetas.

⁶ Luaa waa ñ'oom na wanty'iuu' ñetuaana': Nn'aⁿ na nchii judíos joona, juu na nnts'aa Ty'oots'om na nndaa nn'aⁿ judíos, mati nnto'ñoomna. Matseitjoom'na' joona ñequio seii' Cristo, mati mañ'oomna' joona naquii' ñ'oom na tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús.

⁷ Macantya 'naaⁿ ñ'oomwaa' jo' na s'aa Ty'oots'om na jndaya na mañequiaya juuna' ndaa nn'aⁿ, ndo' tquiaaⁿ najndeii na matseixmaaⁿ na ñ'eⁿ mats'aaya tsiaaⁿwaa'.

⁸ Quii'ntaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om na tit'maⁿ cwiluiindy, cantyja 'naⁿya, ja tit'maⁿndyotyā, nchiiti joona. Saaⁿ meiiⁿ na ljo', nooⁿ ja tquiaaⁿ ts'iaaⁿ na catseicandiiya nn'aⁿ na nchii judíos na cha'tso na matseixmaⁿ Cristo jeeⁿ cajdana' meiiⁿ xocandaa nntsei'noⁿ ts'aⁿ.

⁹ Ndo' ty'ioom ts'iaaⁿ ja na cats'aaya na c'ooliu nn'aⁿ chiuu nncwji'n'maaⁿñê 'o nn'aⁿ na nchii tuiindy' judíos. Quia na jnaⁿjndyeecheⁿna' na s'aa Ty'oots'om cha'tsoti na maniom seijndaa'ñê na luaa' nncuaa, saaⁿ hasta quia je'cheⁿ matseicanooⁿ na ljo',

¹⁰ cha cantyja 'naaⁿ juu tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ cha'tsondye na cwiluiitquiendye na m'aⁿ cañoom'luee ñequio cha'tso na cwitsaⁿntjom jo' jo', caliuna na jndye nnom na jndo' ts'om Ty'oots'om.

¹¹ Ty'oots'om s'aaⁿ cha'tso nmeiⁿ cha'xjeⁿ nqueⁿ jnda seijndaa'ñê na ticantycwii na l'ue ts'oom na nncuaa, ndo' seicandaa'ñena' naljo' ee Taya Jesucristo.

¹² Ndo' nc'e na cwila'yu'ya n'ooⁿ ñ'eⁿ Jesucristo ndo' cwicantyyaa' n'ooⁿya jom, jo' na matseicanaaⁿñena' na cwila'candyoo'ndyo na m'aaⁿ Ty'oots'om.

¹³ Jo' chii macaⁿa ndaa'yo' na tintsei'ndaa'na' nquiu'yo' nawi' na matjoⁿya cantyja 'naⁿyo' ee na ljo', matseit'maaⁿñena' 'o.

Cristo candya' ts'oom jaa

¹⁴ Macwe' jo' na maco'a xtyaya jo nnom Tsotye Taya Jesucristo,

¹⁵ na cantyja 'naaⁿ jom cha'tso yo na m'aⁿ cañoom'luee ñequio yo na m'aⁿ tsjoomnan-cue, cwilcwii'na xueⁿeⁿ na cwiluiiñê Tsotyena.

¹⁶ Nquii Tsotyaaaya waa na jeeⁿ cajnda na tjaa ljo' cwii macaⁿna' na matseix-maaⁿ. Macaⁿa na cantyja 'naaⁿ joona', naquii' n'om'yo' ñequiaaⁿ na nnaⁿndyo' ndo' nla'xmaⁿyo' najndeii na cwiluiiñê nc'e Espíritu,

¹⁷ cha ndaaⁿ nnc'oomñe Cristo naquii' n'om'yo' nc'e na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê cha caljotyeⁿ na m'aⁿyo' naquii' na m'aaⁿ Ty'oots'om na wi' ts'om 'o, cha'xjeⁿ njoom ty'e nch'ioo' ts'oom.

¹⁸ Mati macaⁿa nnom Ty'oots'om na cala'noⁿya'yo' ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' cwanti na t'maⁿ na m'aaⁿ Cristo na wi' ts'oom nn'aⁿ, ndo' na tco, ndo' na njoom, ndo' na ndye.

¹⁹ Juu na m'aaⁿ Cristo na wi' ts'oom 'o luaa, macaⁿa na cala'noⁿyo' na waljoo'cheⁿ na t'maⁿna', ndo' na luaa' nla'noⁿyo' jo' na nnc'om'yo' na chwaañ'eⁿ naquii' n'om'yo' m'aaⁿñe Ty'oots'om.

²⁰ Catseit'maaⁿñena' Ty'oots'om na jom jndyeti nndaaⁿ nnts'aaⁿ nchii cwe' cha'xjeⁿ cwitaaⁿ jaa meiiⁿ nchii cwe' cha na cwila'tiuutyaaya ndo' na mateijneiⁿ jaa nc'e najndeii na matseixmaaⁿ m'aaⁿna' naquii' n'ooⁿya.

²¹ Jom catseit'maaⁿñena' naquii' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ nc'e Cristo Jesús cha'tso ndyu ndo' cha'waati xuee na cwii wjaatina'. Amén.

4

Tjoom' m'aⁿyo' nc'e Espíritu Santo

¹ Ja m'aaⁿya w'aancjo jnaaⁿ na cwiluiindy' ts'aⁿ na m'aaⁿñe cantyja 'naaⁿ Jesucristo, mats'aaya ty'oo ndaa'yo' na c'om'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ na macaⁿna' na c'om nn'aⁿ na maqueeⁿñe Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ ee mancjo'yo' jo'.

² C'om'yo' na nioom' n'om'yo' ndo' yann'a'ndyo', c'om'yo' na t'ma' n'om'yo', cana'ndyo' ñ'e'n nc'iaa'yo' ñequio na wi' n'om'ntyjee'yo'.

³ Ñequio na mateijndei Espíritu Santo 'o, calajnda'yo' na ñecwii n'om'yo' ñequio nn'a'n na cwila'yu' nc'e na matseitjoom'na' 'o na ya m'a'nyo' ñequiondye jooa.

⁴ 'O nc'e Cristo ñecwii sei' cwiluiindyó' ndo' ñecwii Espíritu Santo na m'aa'ñê naquii' n'om'yo', cha'xje'n jnda tquee'ñe Ty'oots'om 'o na ñecwii waa na cwicantyjaa' n'om'yo',

⁵ m'aa' ñecwiiñe Jesucristo na cwiluiiñe na matsa'ntjoom, ndo' ñecwii na cwila'yu'ya n'oo'nyá ñ'e'ñê, ndo' ñe'cwii na cwileits'oomndye nn'a'n cantyja 'naa'a'n,

⁶ ndo' m'aa' ñecwii Ty'oots'om na nque' cwiluiiñe Tsotyaa'ya na cha'tsondyo, jom cha'tso matsa'ntjoom ndo' mach'ee'n ts'iaa'n 'naa'a'n naquii' n'oo'nyá ndo' m'aa'ñê jo' jo'.

⁷ Cwii cwiindyó cantyjati na jnda jndaa' nnom Cristo na 'naa' ts'iaa' na matseixma'n, cantyjati jo' naya na maco'ñom.

⁸ Nc'e na luaa' jo' matso ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii:

Quia na tjawaa' cañoom'luee jnda na tando'xcoom na tuee'n'e'n,

tjachom cha'tso joo na ñet'om nacjoom'm,

ndo' ndaa' nn'a'n tquiaa' cwii cwii nnom na 'naa'na.

⁹ ¿Ljo' ñe'ca'mo'na' na matsona' na tjawaa'? Matsona' naljo' ee najndyee jndyocuee'n nnom tsjoomnancuewaa'ñe.

¹⁰ Jom na jndyocuee'n majuutyee'n tjawanna'a'n cañoom'luee cha na cha'tsoti na niom, candaa' ma'mo'na' na m'aa'ñê.

¹¹ Ndo' manquii'tyee'n tquiaa' na nt'om nn'a'n cwiluiindyé apóstoles. Nt'om cwiluiindyé nn'a'n na cwit'moo' ñ'oom cantyja 'naa'a'n cha cala'yu' nn'a'n. Nt'om cwiluiindyé na cwiñe'quia ñ'oom xco na ya cantyja na nlui'n'maa'ñe ts'a'n, ndo' nt'om cwiluiindyé na cwitei'x'ee n'tmaa' nn'a'n na macwji' Ty'oots'om cwentaa'a'n ndo' nt'omche' cwito'ñoom na 'naa' na cwit'moo' ndaa' nc'iaa'.

¹² Luaa' s'aa Cristo, jo' na ya tei'naa' nn'a'n na cwila'xma' cwentaa'a'n na nl'ana ts'iaa' na maca'na' cha na nncjaawijndyee'ndye nn'a'n na nnc'om cantyja 'naa'a'n,

¹³ hasta xje'n na nncue'ntyjo na cha'tsondyo tjoom' nnc'oo'nyá na cwila'yu'ya n'oo'nyá ñ'e'ñê ndo' na candaa'ya na cwita'jnaa'a' nquii Jnda Ty'oots'om. Ndo' na ljo' n'lax-maa'nyá nn'a'n na jnda tquiee' n'om na candaa' nntseijomna' jaa cantyja 'naa' Cristo.

¹⁴ Quia jo' taxocatseijomnda'na' jaa cha'na yocanch'u na tiyo yo cwila'chuii' chiuu waa na m'aa' n'om. Mei'n taxonquiandyó na nleichuuna' jaa cantyja 'naa' ñ'oom xco na cwe' cantu na cwiñe'quia nn'a'n na jee'n jndo' n'om na joo ñ'oom'ñee'n cwi'oochoondyena' nn'a'n nato na tixcwe.

¹⁵ Quia jo' nc'e na wi' n'oo'nyá nn'a'n, calanaa'nyá ñ'oom na mayuu', matsona' na cat-sanajnda'ya cantyja 'naa' cha'tso nnom chiuu waa na m'aa'nyá nc'e na matseitjoom'na' jaa ñ'e'n Cristo na cwiluiiñe xque' tmaa' jaa na laxmaa'nyá seii'n'e'n.

¹⁶ Ndo' cantyja 'naa' Cristo, jaa na cwiluiindyó seii'n'e'n, matseijomna' cha'na tja-cañjoom'ñe seii' ts'a'n, ndo' juu jo' quia ya t'uii'na' ñequio cwii cwii nnom na tjacañjoom'ñe ts'a'n, quia jo' tjoom' m'aa'na', ndo' nc'e jo' ya wjanajndei juuna'. Ndo' jaa na cwilui-indyó seii'n'e'n, nntsawijnda'ya na wi' n'oo'nyá nn'a'n.

Cwiluiindyoxcoo na cwila'yuu'a ñ'e'n Cristo

¹⁷ Jo' chii nc'e nquii Ta Jesús matsa'ntjoom jaa, luaa ñ'oom na matsjoo ndaa'yo'. Tsacwi'ntyje'yo' na matseijomna' 'o cha'na nn'a'n na tyootioondye l'ó Ty'oots'om. Ee jooa m'a'na ñomtiuu 'naa'na na cwe' ts'iaa'ndyo jooa'.

¹⁸ Ee juu na cwila'no'na matseijomna' cha'cwijom na jaa'ñe. Ee juu na wando' Ty'oots'om ticuaana' ñ'e'ndyena ee ticala'no'na cantyja 'naa'a'n nc'e na quie' n'omna.

¹⁹ Jnda s'aana' na tajnaa'tona natia na cwil'ana, cwiñequiandyena nnom ljo' na quee'n ts'om seina cha ñequio na neii'na ndaa' nl'añ'e'na cha'tso nnom ljo' na ticaty'iomyana'.

²⁰ Saa 'o nchii luaa' waa ñ'oom na tyot'moo' nn'a'n cantyja 'naa' Cristo ndaa'yo',

21 xeⁿ na mayuu' jndye'ya'yo' ñ'oom'm ndo' jla'noⁿ'yo' na ñ'oom na mayu'cheⁿ juuna',
 22 quia jo' cantyja 'naaⁿ' chiuu waa na ñet'om'jndyee'yo', catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ'
 natia na ñeseiqueeⁿ ts'om seii'yo' ee juu jo' tseixmaⁿ'na' cwii na jnda tei'ndaa'ñ'eⁿ na joo
 natia'ñeeⁿ cwinquio'nn'aⁿ'na' ts'aⁿ.

23 Macaⁿ'na' na cala'xco'yo' cantyja 'naaⁿ' espíritu 'naⁿ'yo' ñequio na m'aaⁿ' n'om'yo',

24 ndo' na c'omxcondyo' cha'cwijom ts'aⁿ na macwee liaa xco na juu jo' cwiluiñena'
 cantyja na l'ue ts'om Ty'o^ots'om na cwiwitquoo' jo' quia na mach'ee ts'aⁿ na
 maty'iomyana' ndo' lju' wjaam'aaⁿ.

25 Jo' chii tacalaneiⁿ'yo' cantu, cwii ndo' cwiindyo' catseineiⁿ ñ'oom na mayuu' ñ'eⁿ
 nc'iaa' ee cha'tsondyo cwiluiindyo cwii cwii nnom ljo' na tjacañjoom'ñe seii' Cristo.

26 Quia matsei'w'ii' x'ia', tintseitjo^ondyu'ti' nnoom na jndaa'jom nntseicamaaⁿ'ndyu'
 na tincja'cwaaⁿ'ya' jom.

27 Tiñenquia'yo' meiⁿ'cwii nnom na tsaⁿ'jndii ndaaⁿ nnts'aaⁿ xjeⁿ 'o.

28 'Ñeeⁿ 'o na ñex'uee, je' tanch'ueeti, je' cats'aayaaⁿ ts'iaaⁿ na yati cha nncuaa ljo' na
 ndaaⁿ nnteijneiⁿ nt'omcheⁿ na matseitjo^ona' joona.

29 Meiⁿ'cwii ñ'oomntjeiⁿ talaneiⁿ'yo', macanda calaneiⁿ'yo' ñ'oom naya na nnteijndei-
 ina' ts'aⁿ na nncjaawijndeiityeeⁿ, ndo' nn'aⁿ na ndye ñ'oom'ñeeⁿ nntio'naaⁿ'ñena' joona.

30 Ndo' til'a'yo' cwii nnom na nntseichjoo'na' ts'om Espíritu Santo na cwiluiñe
 Ty'o^ots'om, nquii na ñequio juu ty'ioom sayo 'o, cha jndaa' 'ñeeⁿ 'o xuee quia na
 nnlui'n'maaⁿ'ndyeñ'eⁿ nn'aⁿ.

31 Ca'ndye'yo' cha'tso nnom na cwil'a na matsei'ndaa'na' n'om'yo', cha'na nntseiw'ii
 ts'aⁿ x'iaaⁿ'aⁿ, nntseilioo'ñe ts'aⁿ ñ'eⁿ x'iaaⁿ'aⁿ, c'uaa c'uaati ñ'om na matseijmeiⁿ'ñe
 nnom x'iaaⁿ'aⁿ, maju' ts'aⁿ ñ'oom wi' nacjoo' x'iaaⁿ'aⁿ, ñequio chatso nnom ljo' na tis'a.

32 Cal'a'yo' na ya nn'aⁿ'ndyo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo', c'oom na wi' n'om'yo' joona, cala't'maⁿ
 n'om'yo' nc'iaa'yo' cha'xjeⁿ mati matsei'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om 'o nc'e Cristo.

5

Luaa macaⁿ'na' na c'om ntseinda Ty'o^ots'om

1 Nc'e na cwiluiindyo' ntseinda Ty'o^ots'om na m'aaⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom 'o, jo' na
 macaⁿ'a na calui'ndyo' cha'xjeⁿ nqueⁿ.

2 C'om'yo' na jnda nquiu'yo' meiⁿ'quia nn'aⁿ cha'xjeⁿ Cristo ty'oom na candya' ts'oom
 jaa, ndo' tquiaañê na tueeⁿ'eⁿ cwentaaya. Ndo' na ljo' s'aaⁿ s'aana' ntyjii Ty'o^ots'om
 ñ'eⁿ'ñê cha'cwijom catsmaⁿ na cwila'cuee' nn'aⁿ judíos cha nntseit'maⁿ ts'oom joona
 jnaaⁿ'na. Manc'e jo' chii tiao na jeeⁿ tjawee' ntyjii Ty'o^ots'om ñ'eⁿ'ñê cha'cwijom cwii
 jndye cachi.

3 Saⁿ qui'ntaaⁿ 'o na cwiluiindyo' nn'aⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om ticatsona' meiⁿ cwe' na
 nlaneiⁿ'yo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ' na cwe' nnc'oomya ts'aⁿ ñ'eⁿ x'iaa' ndo' cha'tso nnom
 ñ'oomtia, oo aa queeⁿ ts'om ts'aⁿ na ñe'cwityañê.

4 Ticaty'iomna' na nlaneiⁿ'yo' meiⁿ'quia nnom ñ'oom ntjeiⁿ oo ñ'oom wi', oo ñ'omjnaaⁿ
 na cwila'neiⁿ nn'aⁿ. Nchii jo' na nl'a'yo'. 'O cjaañjoom' n'om'yo' cwii cwii nnom na
 cantyja 'naaⁿ joo jo' ñe'quia'yo' na quian'l'uaa' Ty'o^ots'om.

5 Ee manquiu'yo' na juu ts'aⁿ na cwe' nnc'oomya ñequio x'iaa' oo na nntseiqueeⁿ ts'om
 na ñe'cwityañe, jo' jo' matseijomna' cha'na quia na matseit'maaⁿ'ñe ts'aⁿ cwii na cwe'
 nn'aⁿ nl'a, ndo' na ljo' nntseicu'na' na nncjaaqueie' tsaⁿ'ñeeⁿ cantyja na matsaⁿ'ntjom
 Cristo ñ'eⁿ Ty'o^ots'om.

6 Meiⁿ'cwii ts'aⁿ tinguio'nn'aⁿ'yo' na ndu'yo' ñ'oom ntjeiⁿ nnom, ee macwe' jnaaⁿ
 jo' juu na t'maⁿ nntseiw'ii Ty'o^ots'om nnt'uiina' nn'aⁿ na tilañ'oom'ndyena chiuu na
 matseicañeeⁿ joona.

7 'O til'a'yo' cha'xjeⁿ na cwil'ana.

8 Ee 'o jnda ñet'om'yo' cantyja 'naaⁿ na jaaⁿñe saa je' na jnda seitjoom'na' 'o ñequio Ta Jesucristo, c'om'yo' cantyja 'naaⁿ naxueeñe,

9 ee juu naxueeñe quia na matseixueeñena' naquii' ts'om ts'aⁿ, mach'eena' na yats'aⁿñê, xcwe mach'eeⁿ ndo' mayom'm ñ'oom na nntseineiⁿ.

10 Cala'jnda'yo' na nntsawi'naⁿyo' na nl'a'yo' cha'tso yuu na macjaawee' ntyjii Ta Jesús ñ'eⁿndyo'.

11 Ticala'jomndyo' ñequio ljo' na tjaa yuu l'ue na cwil'a nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ na jaaⁿñe. 'O cala'canooⁿyo' na tixcwe ljo' cwil'ana.

12 Ee mach'eena' na jnaaⁿ ts'aⁿ na nntseineiⁿ ljo' na cwe' nty'iu cwil'a naⁿñeeⁿ,

13 saa quia na jnda seicanooⁿ naxueeñe cha'tso ljo' na cwe' nty'iu cwiluii, quia jo' cwiwitquioo'ya. Ee juu naxuee matseicanooⁿna' cha'tsoñ'eⁿ ljo' na wanty'iuu' niom.

14 Cantyja 'naaⁿ luaa', luaa matsona':

Calcwi' 'u na watsu',

quicantya' na wa' qui'ntaaⁿ l'oo

cha na ñequiaa Cristo na xuee nnc'oom'.

15 Cantyja 'naaⁿ nmeiⁿ cal'andyo' cwenta cantyja chiuu waa na tsam'aⁿyo'. Tinc'om'yo' na cwe' tijndo'to n'om'yo', 'o c'om'yo' na jndo'ya n'om'yo'.

16 Jo' chii queⁿndyo' na nl'a'yo' yuu na maty'iomyana'. Meiⁿ tila'catsuu'yo' xuee 'naⁿyo' na cwe' chutindyo, ee cwii cwii xuee jaawiwi'ti.

17 Til'a'yo' cwii nnom na cwe' nl'a'to'yo', cala'nqⁿya'yo' ljo' l'ue ts'om Ta Ty'o^ots'om na nl'a'yo'.

18 Tinc'om'yo' na candye'yo', ee na luaa' nl'a'yo' wjaachuna' 'o na nntsuundyo', 'o c'om'yo' na too'ndyo' ñ'eⁿ Espíritu Santo.

19 Cala'naⁿyo' ñ'oom na cho salmos na ndye'yo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo' ndo' cata'yo' cha'tso nnom na ya nnta ts'aⁿ na cwila't'maaⁿndyo' Ta Ty'o^ots'om ñequio na xcwee'ya n'om'yo'.

20 Ñequii'cheⁿ quia'yo' na quian'l'uaa' Tsotyaaⁿ Ty'o^ots'om cantyja cha'tsoti na matio'ñaⁿñê 'o ñequio xuee' Taya Jesucristo.

Ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na t'unco.

21 Catue'ndyo' cje'yo' ndaa nc'iaa'yo' na cwila'yu' nc'e na t'maⁿñe Ty'o^ots'om nqui'yo'.

22 'O yolcu na m'aⁿ s'aa'yo' cal'a'yo' ljo' na l'ue n'omna cha'cwijom cwindye'ntjom'yo' nnom nquii Ta Jesucristo.

23 Ee tsaⁿs'a cwiluiiñê xqueⁿ scoom'm, cha'xjeⁿ Cristo cwiluiiñê xqueⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ ndo' na macwji'n'maaⁿñê tmaaⁿñeeⁿ, ee cwiluiiñena' seiiⁿeⁿ,

24 ndo' cha'xjeⁿ t'maaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' maju'ñecje nnom Cristo, maluaa' macaⁿna' na joo yolcu na jnda t'unco catuee'ndyecjena ndaa s'aana.

25 Naⁿnom na m'aⁿ lcuu c'omna na jnda nquiuna joo cha'xjeⁿ Cristo ty'oom na candya' ts'oom tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ ndo' na tquiaañê na tueeⁿeⁿ cwentaana.

26 Luaa' s'aaⁿ cha na nntseixmaⁿ tmaaⁿñeeⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om ndo' tqueⁿ ljoom'm juuna' quia na teits'oomndyena ndo' ñequio na tyondyena ñ'oom'm,

27 cha ñequiaa cheⁿngueⁿ tmaaⁿñeeⁿ nnoom na neiⁿncoo' caxuee tseixmaⁿna', na tjaa yuu na cwajndii cantyja 'naaⁿna' meiⁿ tjaa'na' na cantseiiⁿna' meiⁿ tjaa cwiicheⁿ na nljei' na ticuaaya cantyja 'naaⁿna', na ñequii'cheⁿ tseixmaⁿna' cwentaa' Ty'o^ots'om ndo' candaⁿñ'eⁿ matseixmaⁿna' cwentaaⁿaⁿ.

28 Maluaa' waa na matsona' na c'oom tsaⁿs'a na wi' ts'oom scoom'm cha'xjeⁿ jnda ntyjeeⁿ seiiⁿeⁿ. Ee ts'aⁿ na wi' ts'om scuu' ma'moⁿ na jnda ntyjiñe cheⁿnquii.

²⁹ Ee tjaa 'ñeeⁿ quich'ee na jndoo'ñe cheⁿnquii. Macwaaⁿ'aⁿ nantquie cha nnc'oom na yaaⁿ'aⁿ. Ndo' cha'xjeⁿ Cristo mach'eeⁿ cwenta jaa tmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿ'aⁿ, maluaa' matseijomna' na cateix'ee ts'aⁿ scoom'm.

³⁰ Ee jaa tmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿ'aⁿ, cwiluiindy^o seii' Cristo na cha'waañê. Ndo' cwii cwiindy^o matseijomna' cwii cwii nnom na matseicañjoom'na' jom.

³¹ “Jo' chii tsaⁿs'a n'ñeeⁿ tsotyeeⁿ tsoñeeⁿ cha na nntseitjoom'na' jom ñ'eⁿ scoom'm ndo' wendyena nla'xmaⁿna ñecwii ts'aⁿ.”

³² Jeeⁿ t'maⁿ matseixmaⁿ ñ'oomwaa' na jeeⁿ wanty'iuu' waana'. Saa ja matseijoom'ndyo ñ'oommeiⁿ' cantyja 'naaⁿ' Cristo ñequio tmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿ'aⁿ.

³³ Saa ñ'oom na macanda, cwii ndo' cwiindy^o 'o c'oom na jnda ntyjii scuu' cha'xjeⁿ na jnda ntyjiiñe cheⁿnquii ndo' mati 'o naⁿlcu cala'l'uee'ndyo' s'aa'yo'.

6

Luaa macaⁿna' na c'om nda nn'aⁿ na cwila'yu'

¹ 'O yonch'u, nc'e na cwila'yu'yo' ñequio Jesucristo, laxmaⁿ'yo' na c'om'yo' na ndyaandy^o jo ndaaⁿ nn'aⁿ na nda o' ee maty'iomyana' na nl'a'yo' naljo'.

² Ee ljeii najndyee na matsaⁿ'ntjomna' chuuna' ñ'oom na tso Ty'o^oots'om na nnts'aaⁿ. Matsona': “Catseit'maaⁿ'ndyu' tsotyee' ñ'eⁿ tso'ndyo'

³ cha na nnc'oom' na neiⁿ' ndo' tco xueechu' nnom tsjoomnancuewaa.”

⁴ Ndo' 'o je', na m'aⁿ nda'yo' til'a'yo' cwii nnom na nla'l'ioo'ndyena, 'o cala'quie'yo' jooa ñequio ñ'oom na matseijndo'na' n'omna chiuu nnc'omna ndo' cat'moⁿ'yo' ndaana na candya' ts'om Ta Jesucristo jooa.

Ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na teil'uandye na cwindye'ntjomtyeⁿ

⁵ 'O nn'aⁿ na teijndandy^o, c'om'yo' na ndyaandy^o ndaa patrom 'na'yo', catue'ndyo'c'je'yo' ndaana ndo' ñequio na nquia'yo cala't'maaⁿ'ndyo' jooa ñequio na xcwee' n'om'yo' cha'xjeⁿ nquiu'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnom nquii Cristo.

⁶ Nchii cwe' quia na jndoo'na jo' na cwiqueⁿ'ndyo' ts'iaaⁿ na cwil'a'yo'. 'O cal'a'yo' na ljo' ee na manquiu'yo' na nnom nquii Cristo m'aⁿ'tyeⁿ'yo' moso, ndo' ñequio na xcwee' n'om'yo' cwil'a'yo' yuu na l'ue ts'om Ty'o^oots'om.

⁷ Ts'iaaⁿ na nl'a'yo', cal'a'yo' juuna' ñequio na tinc'uaa' n'om'yo', cha'xjeⁿ nnom nquii Ta Jesucristo na cwindye'ntjom'yo', nchii cwe' ndaaⁿ nn'aⁿ.

⁸ Ee manquiu'yo' na cwii cwii ts'aⁿ, aa m'aaⁿ'tyeeⁿ moso oo aa m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ' nqueⁿ, saa Ta Jesús ñequiaaⁿ na nnc'o'ñom cantyjati na ya na ñes'aa.

⁹ Ndo' 'o je' patrom, majo'ti cal'a'yo' ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ'tyeⁿ moso 'na'yo' meiⁿ nchii na nndu'yo' cwii ñ'oom na ntseicyat'uena' jooa. Ee cjañjoom' n'om'yo' na 'o ñ'eⁿ'ndye jooa cañoom'luee m'aaⁿ Ta Jesús na matsaⁿ'ntjoom jaa. Ndo' jo nnom jom ñecwii xjeⁿ cwila'xmaaⁿya.

L'o ts'iaaⁿ'meiiⁿ cwil'uee'ndyo

¹⁰ 'O nn'aⁿya, Ta Jesús tjacantyja najndei na matseixmaaⁿ. Cantyja 'naaⁿ' jo' c'oom' jndeiⁿ' n'om'yo' nc'e matseitjoom'na' 'o ñ'eⁿ'ñê.

¹¹ Cwil'uee'ndyo' cha'tso nnom l'o ts'iaaⁿ ndia' na jnda tquiaa Ty'o^oots'om ndaa'yo', cha na ndaaⁿ nnaⁿ'ndyo' nacjoo' cha'tso nnom na manquiu'nn'aⁿ tsaⁿ'jndii 'o.

¹² Ee nchii cwe' ñequio nn'aⁿ na la'xmaⁿ seii ñequio ndei cwil'aaya tia'. Jaa m'aaⁿya nacjoo najnda na wi'ndye na titquioo' na m'aⁿ jo ndo' ljo'luee, joo na waa najnda na cwiqueⁿ xjeⁿ, na cwitsaⁿ'ntjom, ndo' nt'omcheⁿ na cwitsaⁿ'ntjom tsjoomnancue jaaⁿwaañê.

13 Jo' chii cwil'uee'ndyo' cha'tsoñ'e'n l'ō ts'iaa'n cwentaa ndia' na mañequiaa Ty'oōts'om cha quia na nncue'ntyjō xuee na wi' nntjom'yo' nndaā nna'ndyo' ndo' na jnda jnda jna'ndyo' tia', ndicwa'n mei'ntyje'tye'nyo'.

14 Cwintyje'tye'nyo' cwentaa'n'a'n na cwil'uee'ndyo' ñ'oom'm cha'xje'n sondaro matsetyee'n xcwee'n'e'n ñequio tja'n, cal'a'yo' na maty'iomyana' ee juuna' nncwañoom'na' 'o cha'xje'n cotom xjo wañoom'na' sondaro.

15 Cha'xje'n m'aa'n'c'eeñe sondaro na mañjoom l'oom'm na wja'n tia', mati 'o ñequii'che'n c'om'c'eendyo' na nntsanquia'yo' ñ'oom na ya na mañequiaana' na cwiljoya ntyjii Ty'oōts'om ñ'e'n nn'a'n.

16 Tsa'ndii majoom'm ndo nacjo'yo' na too' chom. Cha'xje'n tja'n tmei'n mawañoom'na' sondaro na tinc'oom ndo jom, maluaa' cwil'uee'ndyo' juu na cwilayu'ya n'om'yo' cha nlandu'yo' ndo na maju' tsa'ndii nacjo'yo'.

17 Juu na macwji'n'maa'ñe Ty'oōts'om nn'a'n cwil'uee'ndyo' juuna' na nncwañoom'na' 'o cha'xje'n tja'n'xque'n xjo' mawañoom'na' xque'n sondaro ndo' mati cwil'uee'ndyo' ñ'oom'm cha'xje'n xjo espada na mañequiaa Espíritu Santo ndaa'yo'.

18 Tintsacwintyje'yo' na cwilanei'nyo' nnom Ty'oōts'om cha'xje'n na mañequiaa Espíritu Santo naquii' n'om'yo', ñequii'che'n cala'ty'oondyo' ndo' cata'nyo' nnoom, tincwintque'nyo', ñequii'che'n na c'om'c'eendyo' na calanei'nyo' nnoom cantyja 'naa'n nn'a'n na m'a'n cwentaa'n'a'n.

19 Mati calanei'nyo' nnom Ty'oōts'om cantyja 'na'ya na cateijnei'n ja ñ'oom na nntseina'ya nndaā nn'a'n mei' tintseicaty'uena' ja na ñnequiaya na caliu nn'a'n chiuu waa ñ'oom na jee'n wanty'iuu' waa na nlui'n'maa'ñe ts'a'n.

20 Jnda ty'ioom ts'iaa'n ja na mañequiaya ñ'oom naya 'naa'n'a'n, ndo' cwe' jnaa'n' jo' na m'aa'ya w'aancjo, calanei'nyo' nnoom na c'ō't'maa'ndyo ts'oō'ya na nntseina'ya juuna' ndaa' nn'a'n cha'xje'n matsona' na cats'aa.

Ñ'oom na jaantycwii na matseiljeii Pablo cartawaañe

21 Ti'nn'a'ya Tíquico, tsa'n na jee'n jnda ntyjiiya, jom jee'n xcwee' ts'oom ts'iaa'n 'naa'n' Ta Jesús, jom ntseicañee'n 'o chiuu waa na m'aa'ya cha caliu'yo' ljo' mats'aaya.

22 Cwe' jo' na majñoo'ya jom na m'a'nyo' na catseicañee'n 'o chiuu waa na m'aa'ya ñjaa'n cha na ñnequiaana' na t'ma'n n'om'yo'.

23 'O nn'a'ya na cwila'yuy'yo', nquii Ty'oōts'om na cwiluiñê Tsotyaa'ya ñequio Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa, quiana na nda'yo' na mei'ncwii ñomtiuu tic'om'yo' jo ndaāna ndo' na cato'ñoom'yo' na m'a'na na wi' n'omna 'o ee cwila'yuy'ya n'om'yo' ñ'e'ndyena,

24 juu naya na matseixma'n Ty'oōts'om, quiaa'n juuna' ndaa' cha'tsondye nn'a'n na ticala'chuii' na m'a'n na jnda nquiu Taya Jesucristo.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ Filipos

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Filipos

¹ Maja Pablo ñequio Timoteo cwiluiindyô nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnom Jesu-cristo, cwilaljeiiyâ cartawaañe, cwilacwanooⁿyâ juuna' na m'aⁿ 'o na cwila'yu'yo' tsjoom Filipos na cwila'jomndyo' ñ'eⁿ Cristo Jesús, ñequiondyo' 'o na cwijndo'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om ñequio 'o na cwindye'ntjom'yo' ndaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ.

² Nquii Tsotyaaⁿya Ty'o^ots'om ñequio Ta Jesucristo quiana na candaⁿya nnto'ñoom'yo' naya na la'xmaⁿna ñequio juu na tjaa ñomtiuu c'oom ts'aⁿ jo ndaaⁿna.

Macaⁿ Pablo cwentaa nn'aⁿ na cwila'yu'

³ Cwii cwii ndii' na macjaañjoom' ts'o^ony^a 'o, nnom Ty'o^ots'omya, mañequiaya na quianl'uaaⁿaⁿ cantyja 'naⁿyo'.

⁴ Quia na matseinaⁿya nnoom, ñequio na neiⁿya macaⁿa na cateijneiⁿ 'o na cha'tsondyo'.

⁵ Ee cantyjati xuee najndyee hasta xjeⁿ je'cheⁿ, ñecwii cwila'jomndyô naquii' ts'iaaⁿ na cwiñequiaayâ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'o^ots'om.

⁶ Ee ntyjiiyaya na juu ts'iaaⁿ nayawaañe na to' Ty'o^ots'om naquii' n'om'yo', ñe'cwii tco nnts'aaⁿ na nncjaacandaⁿñ'eⁿna' hasta xjeⁿ na nncwjee'nnda' Jesucristo.

⁷ Maxjeⁿ maty'iomyana' na luaa' m'aaⁿ ts'o^ony^a cantyja 'naaⁿ cha'tsondyo' ee na jeeⁿ jnda ntyjiiya 'o na cwila'jomndyo' ñ'eⁿndyoⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om, meiiⁿ na m'aaⁿya w'aancjo oo meiiⁿ na meiⁿntyjaa'a jo ndaaⁿ naⁿmaⁿ'iaaⁿ na mawañ^o'a ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ oo na mañequiaya ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ cantyja na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ.

⁸ Ee mantyjiiindaⁿñe Ty'o^ots'om na jeeⁿ jnda ntyjiiya 'o nc'e juu na m'aaⁿ Jesucristo na jeeⁿ candya' ts'oom 'o cha'xjeⁿ na jeeⁿ wi' ts'om yuscu jnaaⁿ na 'ndaañe.

⁹ Macaⁿa nnom Ty'o^ots'om na nnc'om'ti'yo' na jnda nquiu'yo' nc'iaa'yo', ñequio na jndo'ti n'om'yo' ndo' na nla'noⁿ'ti'yo' cha'tso,

¹⁰ cha ndaaⁿ nntjei'yo' cwentaa cwaaⁿ cwii nnom na xcweti tseixmaⁿna'. Ee na ljo' nndaⁿ nnc'om lju'ndyo' na cwitsam'aⁿ'ti'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, meiⁿ ticalaxmaⁿ'yo' nn'aⁿ na cwila'tjoondye jo nnom Cristo xuee quia na nncwjee'nnaaⁿaⁿ,

¹¹ ndo' na luaa', nleil'uee'ñe Jesucristo joo na jnda jla'jomndyo' ñ'eⁿñê na nntseijomna' jooⁿa' cha'cwijom cwii ntjom na cwiwe' na cantyja 'naaⁿ jooⁿa' nntseit'maaⁿñena' Ty'o^ots'om.

Yocheⁿ na wa'ndo'a nndi'tjoⁿya nnom Cristo

¹² 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', l'ue ts'o^on na cala'noⁿ'yo' na joo nawi'meiⁿ na matjoⁿya, mayuu'cheⁿ cwiteijndeina' na 'oonndye nn'aⁿ ñ'oom naya na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^ots'om nn'aⁿ.

¹³ Ee cha'tso nn'aⁿ na m'aⁿ wats'iaaⁿ ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ, manquiuyana na m'aaⁿya w'aancjo nc'e na majontyjoya cantyja 'naaⁿ Cristo.

¹⁴ Ndo' majndyeti nn'aⁿ na cwila'yu' na cwinty'iaana na m'aaⁿya praso, cwin'omt'maaⁿ'ndyena n'omna na ti'maaⁿ n'omna cwilaneiⁿna ñ'oom' Ty'o^ots'om ñequio na cwicantyyaa' n'omna Ta Jesús.

¹⁵ Ñ'oom na mayuu' na cwantindye jooⁿa cwilaneiⁿna ñ'oom'ñeeⁿ na taⁿ n'omna ja ndo' ñequio na ñe'cwinom'na ja, saaⁿ nt'omcheⁿ ñequio na xcwee' n'om cwil'ana ts'iaaⁿñeeⁿ.

16 Saa nt'omndyena cwiñequiana ñ'oom'ñeeⁿ na ñequii'cheⁿ m'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ nquieena, tixcwee' n'omna ee cwila'tiuuna na cwil'ana na ljo', cha nnchjeetina' ja na m'aaⁿya praso,

17 saa nt'omndyena cwiñe'quiiana ñ'oom'm ee na jnda nquiuna ja. Ee cwila'noⁿyana na ty'iom Ty'oots'om tis'aaⁿ ja na nncwintyjaa'a jo ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ tsjoomwaañe. S'aaⁿ na ljo' ee l'ue ts'oom na nncwji'yuu'ndyo ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaana.

18 Saa meiiⁿ na luaa' waa tjaa na coch'eena' ja, ee meiiⁿ na xcwee' n'omna oo na aa tixcwee' n'omna na cwiñequiana ñ'oom cantyja 'naaⁿ Cristo, m'aaⁿya na neiⁿya na ljo'.

Ndo' nnc'ooⁿtyaya na neiⁿya,

19 ee ntyjiya na cha'tso nmeiiⁿ nntseijndaa'ñena' na nndyaandyo w'aancjo nc'e na cwilaneiⁿ'yo' nnom Ty'oots'om cantyja 'naⁿya ndo' na mateijndei nquii Espíritu na cwiluiñe Jesucristo ja.

20 Ee ntyjaa'ya cwii ts'ooⁿ na tixonquiaa Ty'oots'om na nnts'aa cwii na cantyja 'naaⁿ jo' nlui'jnaaⁿndyo, xeⁿ nchii ñequio na t'maⁿya ts'ooⁿ ndaa nntseinaⁿ ndaa cha'tsondye nn'aⁿ ndo' na maje' ndo' 'iocha luaa' nleitquoo' cantyja 'naⁿya na tjacantyja na t'maⁿ cwiluiñe Cristo, meiiⁿ na nncwando'tya oo meiiⁿ na nntseicuee'tona' ja.

21 Ee cantyja 'naⁿya, meiiⁿ xeⁿ nncwando'a, maxjeⁿ nnom Cristo nndi'ntjoⁿya, ndo' xeⁿ nla'cuee'na ja, majo' t'maⁿti naya 'naⁿya.

22 Saa xeⁿ na aa nncwando'tya ndaa nnts'aatyā ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Jesús, jo' chii ticaljeii cwaaⁿ cwii na we joo nmeiiⁿ na nncwji'ndyo.

23 Ee quii'ntaaⁿ we nmeiiⁿ, jeeⁿ jndei'na' cwaaⁿ cwii na nncwji'ndyo nayati, ee xeⁿ nnc'io nncjo na m'aaⁿ Cristo, na juu jo' jndati tseixmaⁿ'na' cantyja 'naⁿya,

24 saa cantyja 'naaⁿ cwiicheⁿ luaa' macaⁿ'na' na nncwando'tya cha cateijndeiina' 'o.

25 Ndo' na mantyjiiyaya na ljo', matsei'noⁿ'a na nnc'oⁿtya cantyja 'naⁿ'yo' cha nteijn-deiina' 'o na nntsatsati'yo' cantyja 'naaⁿ Cristo ndo' na t'maⁿti ñnequiaana' na neiⁿ'yo' na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ jom.

26 Jo' chii na nnc'ooⁿnda'a quii'ntaaⁿ'yo' cha juu na neiⁿ'yo' na cwiluiindyo' cwentaa' Jesucristo, nleit'maⁿtina'.

27 Luaa queⁿ'yo' cwenta: juu cantyja na cwitsam'aⁿ'yo', cjoo' n'om'yo' na matseijomna' juuna' ñequio ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Cristo, quia jo' meiiⁿ na nncjo nnty'ia 'o oo meiiⁿ na aa ti'cjo, ndaa nndiia ñ'oom na cwiljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' na ñe'cwii n'om'yo' na cwila'jnda'yo' na cha'tsondyo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwila'yuu'a na la'xmaaⁿya nc'e juu ñ'oom na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ,

28 na meiⁿ'cwii tintseicaty'uena' 'o ljo' na nl'a nn'aⁿ na jndoono 'o. Na nl'a'yo' na ljo', nntseixmaⁿ'na' cwii 'naaⁿ ndaa joona na nntsuundyena, saa cantyja 'naⁿ'yo' tseixmaⁿ'na' cwii 'naaⁿ na ñequiaa Ty'oots'om na nlui'n'maaⁿndyo'.

29 Ee nchii ñequii'cheⁿ cwicanda'yo' na cwila'yuu'yo' ñ'eⁿ Cristo, saa mati na lco'wi'na' 'o cantyja 'naaⁿaⁿ.

30 'O ndo' mati ja mañe'cwii waa na cwila'jnda'ya. 'O jnda nty'ia'nda'yo' chiuu waa na seijndoya ndo' je' macwindye'yo' na ndicwaⁿ matseijndo.

2

T'maⁿ tjuñeje Cristo mati t'maⁿ matseit'maaⁿñe Ty'oots'om jom

1 Jo' chii xeⁿ mañequiaana' na t'maⁿ n'om'yo' na la'xmaⁿ'yo' cwentaa' Cristo, xeⁿ mañequiaana' na t'maⁿ n'om'yo' na m'aaⁿ na candya' ts'oom 'o, xeⁿ m'aaⁿ Espíritu quii' n'om'yo', ndo' xeⁿ m'aⁿ'yo' na wi' n'om'yo' nt'omcheⁿ,

2 quia jo' quia'yo' na canda'ya na neiⁿya na cha'tsondyo' c'om'yo' na ñe'cwii ñ'oom 'o, na ñe'cwii c'om'yo' na jnda nquiyo' ntyjee'yo', na ñe'cwii na m'aaⁿ n'om'yo' ndo' ñe'cwii ts'iaaⁿ cwil'a'yo'.

³ Meincwii til'a'yo' na watoⁿ m'aⁿyo' meiⁿ nchii na cwilas'andyo' cwilalcundyo'. Ñequii'cheⁿ cal'a'yo' na cwitue'ndyo'cje'yo'. Cwii cwiindyo' cwji' cwenta na t'maⁿti cwiluiiñe x'iaa' nchiiti nquii.

⁴ Meincwiindyo' 'o tinc'oom' ts'om na ñe'tomti chiuu waa na wjaawinom nquii. Mati c'oom' n'om'yo' chiuu nnteijndeiina' nc'iaa'yo'.

⁵ Cwii cwiindyo' ñe'cwii c'oom' n'om'yo' cha'xjeⁿ tyom'aaⁿ ts'om Cristo Jesús,

⁶ ee jom:

Meiiⁿ na ñe'cwii ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^oots'om,
saa ticatseijneiⁿ na ñecwii xjeⁿ cwiluiiñe ñ'eⁿñe Jom.

⁷ Tjei'ndyo^oñe cheⁿnqueⁿ cantyja na matseixmaaⁿ,
ndo' t'oom cha'na cwii moso, tuiiñe cha'xjeⁿ jaa nn'aⁿ.

⁸ Ndo' na t'oomñe cha'na jaa nmeiiⁿ,
tjucjeñe cheⁿnqueⁿ,

ndo' na seicanda^añe, jo' na tueeⁿeⁿ,
cwii na seijnaaⁿna' na tueeⁿeⁿ cjoo' ts'oom'naaⁿ.

⁹ Ndo' nc'e na ljo', jo' chii t'maⁿ matseit'maaⁿñe Ty'o^oots'om jom.

Ndo' mati tqeⁿ na jndati tseixmaⁿ xueⁿeⁿ, nchiiti xuee' meiⁿquia ts'aⁿ,

¹⁰ cha cantyja 'naaⁿ xuee' Jesús

cha'tso joo na m'aⁿ cañoom'luee cata'na cantyena,

ndo' mati joo na m'aⁿ tsjoomnancue ñequio cha'tso joo na m'aⁿ tsjoom l'oo,

¹¹ ndo' cha'tsondyena catjei'yuu'ndyena na cwiluiiñe Jesucristo na catsaⁿntjoom
na cantyja 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿñena' Tsotyaa^a Ty'o^oots'om.

Laxmaa'ya cha'cwijom chom na cwiwixuee ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue

¹² Jo' chii 'o nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya, quia ñet'o^ony^a ñ'eⁿndyo', jla'canda^andyo'
chuu ñetsjooya ndaa'yo', majndeiiticheⁿ je' na tic'o^ondyo ñ'eⁿndyo' cala'canda'yo'.
Cantyja na cwitsam'aⁿyo' ñequio na xcwee' n'om'yo' cat'moⁿyo' na cwiluiindyo' nn'aⁿ
na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^oots'om,

¹³ ee manquiiyeeⁿ mach'eeⁿ na l'ue n'om'yo' na nl'a'yo' yuu na ya ndo' mateijneiⁿ 'o
na nla'canda'yo' yuu na l'ue ts'oom.

¹⁴ Cha'tso na cwil'a'yo', tila'ncjoo'ndyo' meiⁿ ticalañ'eeⁿ ndyue'yo' ñequio nc'iaa'yo' na
cwila'yu'

¹⁵ cha tjaa 'ñeeⁿ juu nljeii na nntso waa na cwila'tjo^ondyo'. Cala'xmaⁿyo' ntseinda
Ty'o^oots'om na lju' m'aⁿyo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ natia laxmaⁿ na quie' n'om. Jo ndaa na'ñeeⁿ
cala'xmaⁿyo' cha'cwijom cancjuu na cwiwixuee jo nnom tsjomnancuee na jaaⁿñe,

¹⁶ yocheⁿ na cwitsañ'om'yo' ñ'oom naya jo ndaa nn'aⁿ na mañequiaana' na cwita'ndo'
añmaaⁿna. Ndo' na ljo' quia na nncwjee'nnda' Cristo, ndaa nnc'o^o na neiⁿya cantyja
'naⁿyo', na matseinooⁿyana' na ticwe' ts'iaaⁿndyo ñes'aaya ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿyo'.

¹⁷ Ndo' meiiⁿ xeⁿ na aa nntseicuee'na' ja cha'cwijom quioo' na cwila'cuee' nn'aⁿ na
cwila't'maaⁿndyena Ty'o^oots'om cha na nntseicanda^añena' na cwiñequia'yo' nnoom nc'e
na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿñe maxjeⁿ m'aaⁿya na neiⁿya ndo' matseineiⁿndyo ñequio
cha'tsondyo'.

¹⁸ Mati c'om'yo' na neiⁿyo' ndo' calajomndyo' ñ'eⁿndyo na m'aaⁿya na neiⁿya.

Cantyja 'naaⁿ Timoteo ñequio Epafrodito

¹⁹ Macantyyaa' ts'o^ony^a jo nnom Ta Jesús na tyuaa' njñooⁿya Timoteo na m'aⁿyo' cha
quia na nndyolcweeⁿeⁿ nndiia chiuu waa na m'aⁿyo'.

²⁰ Ee ñenqueⁿ m'aaⁿ ts'oom cantyja 'naⁿyo' cha'xjeⁿ ja luaa na jaawa jaacue na m'aaⁿ
ts'o^o chiuu ya nnteijndeiina' 'o,

²¹ ee cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ macanda m'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ na
cwila'jndaa'ndye nquieena nchii chiuu waa na l'ue ts'om Jesucristo.

22 Saa 'o nquiu'ya'yo' chiuu wjaam'aaⁿ Timoteo ndo' chiuu waa na tyondi'ntjoom n'eⁿndyo, teijneiⁿ ja cha'cwijom mach'ee jnda ts'aⁿ ñequio tsotye.

23 Jo' chii tyuaa'ti na nljeiya chiuu nntseijndaa'ñena' ñ'oom na maleiñ'oom ja, quia jo' njñooⁿya jom na m'aⁿ'yo',

24 saa mati quit'maⁿ ts'ooⁿ Nquii na matsa'ntjom ja na tyuaa' nncjo candoo'a 'o.

25 Saa maquaⁿ cwenta na macaⁿna' na catseicwanoⁿlcwa'a ti'nn'aaⁿya Epafrodito, jom na matseijomñê ts'iaaⁿ na mats'aa ndo' tseimaaⁿ sondaro cwentaa' Ta Jesús, jom na jñom'yo' na m'aaⁿya na cwiteijndei'yo' ja 'naⁿ na macaⁿna' ja.

26 Jeeⁿ l'ue ts'oom na nnty'iaa'nnaaⁿ'aⁿ cha'tsondyo' 'o ee matsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ na jnda jndye'yo' na ñeteiweeⁿeⁿ.

27 Ee ñ'oom na mayuu' naljo' tjoom hasta mawaa xjeⁿ na ntseicuee'na' jom saa ty'oom Ty'oots'om na wi' ts'om jom, ndo' nchii macandā jom, mati ja, titseicwaljoo'tina' na chjoo' ts'ooⁿ.

28 Jo' chii matyuuaa'ti majñooⁿya jom na m'aⁿ'yo' cha na ññequiaana' na neiⁿ'yo' na nnty'ia'nda'yo' jom ndo' cha tic'ooⁿya na chjoo' ts'ooⁿ.

29 Ñequio na neiⁿ'yo' cato'ñoom'nnda'yo' jom cha'na cwii ts'aⁿ na matseijomñê ñ'eⁿ Ta Jesús ndo' ñequii'cheⁿ cala't'maaⁿndyo' nn'aⁿ na laxmaⁿ cha'na jom.

30 Ee mawaa mawaaxjeⁿ na nntseicuee'na' jom na mandi'ntjoom nnom Cristo. Tju'teincuu'ñena' jom na mateijneiⁿ ja ts'iaaⁿ na leicandaaⁿ nl'a' ncjo'yo'.

3

Cwii na mayuu'cheⁿ na jndana'

1 Ndo' je' je' 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo', quiaana' na neiⁿ'yo' na cwiluiindyoy' cwentaa' Ta Jesús. Ticjomeintyjaa'a na nntsjoonnda'a ñ'oom na jnda seiljeiya ndaa'yo' ndo' mateijndeiina' 'o.

2 Cal'andyo' cwenta cantyja 'naaⁿ naⁿm'aⁿ na cha'cwijom calue' jona natia na cwil'ana na cwityjena seii' ts'aⁿ,

3 ee jaa laxmaaⁿya nn'aⁿ na mayuu'cheⁿ tuii 'naaⁿ, jaa na cwila't'maaⁿndyo Ty'oots'om nc'e Espíritu Santo, na m'aaⁿya na neiiⁿya na laxmaaⁿya cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús meiⁿ ticantyyaa' n'ooⁿya 'naaⁿ na tuii seii' ts'aⁿ.

4 Cantyja 'naⁿ ja luaa, wanaaⁿ na nntseicantyyaa' ts'ooⁿ cha'na ts'iaaⁿwaa'. Xeⁿ aa m'aaⁿ ts'aⁿ na matseituu wanaaⁿ na matseicantyyaa' ts'om ts'iaaⁿmeiⁿ, majndeiticheⁿ ja,

5 jnda ñeeⁿ xuee na tuiindyoy' tuii 'naaⁿ tjaaⁿya. Ts'aⁿ tsjaaⁿ nn'aⁿ Israel ja, tmaaⁿ cwentaa' Benjamín, ts'aⁿ hebreo ja ndo' tsotyā tsondyoy' mann'aⁿ hebreos jona. Cantyja 'naaⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, ts'aⁿ tmaaⁿ fariseo ja.

6 Cantyja na tyojoo' ts'ooⁿ naquii' ñ'oom cwilein'om nn'aⁿ judíos, tyontyjoya tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ. Cantyja 'naaⁿ na matseicandaa'ñe ts'aⁿ jo nnom ljeii na tqeⁿ Moisés, tjaa 'ñeeⁿ juu na nndaā m'moⁿ na tyootseicandaa'ndyo jo nnom juuna'.

7 Saa cha'tso nmeiⁿ na tandyo xuee tjeii'a cwenta na tjacantyya na jnda laxmaⁿna', je' nc'e na m'aaⁿya cantyja 'naaⁿ Cristo macwjii'a cwenta na cwe' ts'iaaⁿndyo laxmaⁿna',

8 ndo' nchii macandā luaa', tjaa'naⁿ cwiicheⁿ na jnda ntyjiiya quia na macwjii'a cwenta na tjacantyya naya tseixmaⁿna' na cwiluiindyoy' cwentaa' Cristo Jesús na cwiluiiñê na matsa'ntjoom ja. Nc'e jom, cha'tso na ñetjii'a cwenta na jnda laxmaⁿna', je' macwjaa'ndyo cwenta na laxmaⁿna' cha'cwijom to' cha nndaā nntseixmaⁿya cwentaaⁿ'aⁿ,

9 ndo' na nleitquioo' na matseitjoom'na' ja cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Nchii mal'uaya na matseixmaⁿya ts'aⁿ na tjaa jnaaⁿ nc'e matseicandaa'ndyo ljeii na tqeⁿ Moisés saa nc'e na matseyu'ya ts'ooⁿ ñ'eⁿ Cristo.

10 Ñe'catseiljeii'ndyo cantyja 'naa' Cristo ndo' na nntseixma^{ny}a juu najndeii na matseixmaⁿ Ty'oo^{ts'}om na s'aa na tando'xcoom, ndo' na nntseijomndyo ñequio joo nawi na teinoom ndo' na nntseixma^{ny}a cha'xjeⁿ na seixmaaⁿ xjeⁿ na tuee^{ne},
 11 ee na ntyjaa' ts'ooⁿ na ñ'aⁿ quia na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja.

Cala'jndaqaya cha nntantjoo^{ny}a

12 Nchii ñe'catsjoo na jnda mamatseixma^{ny}a cha'tso nmeiⁿ meiⁿ nchii na canda^a' matseixma^{ny}a saa matseijndoya ts'ooⁿ na macantjaaa' ts'ooⁿ na ntseixma^{ny}a joona' nc'e nquii Cristo tjei'jñeeⁿ ja.

13 'O nn'a^{ny}a na cwila'yuyoyo', nchii matsjoo^{ny}a na mamatseixma^{ny}a juuna', saa luaa mats'aa, cwitsuuyaya ts'ooⁿ ljo' ñeseixma^{ny}a jaach'ee xuee ndo' matseijndoyaya na nncua'ntyjyaya juu na waa jo nnooⁿ,

14 cha nncua^acaño^{ny}a yuu na jnda t'moⁿ Ty'oo^{ts'}om nooⁿ ndo' na nnto'ño^{ny}a naya na ñequiaa nqueⁿ na ma'maaⁿ jaa cantyja 'naa' Cristo Jesús.

15 Cha'tsondyo jaa na laxmaa^{ny}a na canda^a' cwila'yuyoyo' n'oo^{ny}a matsona' na laa'ti' c'oom' n'oo^{ny}a. Ndo' xeⁿ waa cwiicheⁿ nnom na m'aaⁿ n'om'yo' cantyja 'naa' ñ'oomwaa', nntseijndo' Ty'oo^{ts'}om n'om'yo' cantyja 'naa'na'.

16 Saa ñ'oom na mayuu'cheⁿ, maca'na' na tjoom' c'oo^{ny}a cantyja 'naa' ñ'oom na jnda to'ño^{ny}a.

17 'O nn'a^{ny}a na cwila'yuyoyo', cala'ljeii'ndyo' cha'xjeⁿ na mats'aa. Ndo' mati que^{ny}yo' cwenta cwaaⁿ nc'iaa'yo' na cwila'ljeii'ndye cha'xjeⁿ na cwil'aayâ, caluii'ndyo' joona.

18 Jndye ndii' jnda ñetsjoo^{ny}a ndaa'yo', ndo' ñequio na mat'ioo^{ny}a matsjooⁿnda'a, jndye nn'aⁿ m'aⁿ na jndoo ñ'oom cantyja 'naa' na tue' Cristo nacjoo' ts'oom'naaⁿ,

19 saa na macanda maxjeⁿ nntsuundyena. Ñequii'cheⁿ cwila't'maaⁿndyena juu na l'ue n'om seiina. Matsona' na c'omna na jnaaⁿna cantyja 'naa'na' saa juu na matsona' na c'omna na jnaaⁿna, cwitjeii's'andyena cantyja 'naa'na'.

20 Saa jaa nmeiiⁿ la'xmaa^{ny}a cantyja 'naa' caño^{ny}luee, juu jo' tseixmaⁿna' tsjoomya, ndo' cwimein'ndo'nty'iaandyo na jo' jo' nnaⁿ nquii na macwji'n'maaⁿñe jaa, juu Jesu-cristo.

21 Jom nntseichuee^{ne} seii'a na jeeⁿ cje tseixmaⁿna' na nntseijomna' joona' cha'na seii^{ne} na xocwi'ndaa' na matseixmaaⁿ jnda na wando'xcoom. Nnts'aaⁿ na ljo' nc'e najndeii na tseixmaaⁿ na nlqueeⁿ xjeⁿ cha'tso na niom.

4

C'ooⁿ na neii^{ny}a na m'aa^{ny}a ñ'eⁿ Ta Jesús

1 Jo' chii 'o nn'a^{ny}a na cwila'yuyoyo' na jeeⁿ wi' ts'oo^{ny}a, ndo' na jeeⁿ ñe'canty'iaaya, 'o na jeeⁿ jnda ntyjiiya, jeeⁿ nei^{ny}a cantyja 'na'yo', na cwiluiindyoyo' cwii na tantjoo^{ny}a, tyeⁿ caljoo'ndyo' cantyja 'naa' Ta Jesús.

2 Macaⁿa nnom Evodia ndo' mati nnom Síntique, nc'e na cwiluiindyena ntyjelcuna na cwila'yuyoyo' ñ'eⁿ Ta Jesús, caljoyaandyena ñ'eⁿ ntyjeena.

3 Ndo' 'u ti'x'iaaya na tjoom' ñel'aaya ts'iaaⁿ 'naa' Ty'oo^{ts'}om, macaⁿa na catei-jndei' yolcum'aⁿ, ee tyolajomndyena ñ'eⁿndyo na tjoom' tyoñequiaaya ñ'oom na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ, mandiñ'eⁿ Clemente ñequio nt'omndye joona na ñel'ana ts'iaaⁿ ñ'eⁿndyo na jnda teiljeii ncueena naquii' libro na chuuna' ncuee nn'aⁿ na laxmaⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'.

4 Ñequii'cheⁿ c'om'yo' na nei^{ny}yo' na laxmaⁿyo' cwentaa' Ta Jesús. Matsjooⁿnda'a: C'om'yo' na nei^{ny}yo'.

5 Cal'a'yo' na cha'tsondye nn'aⁿ nnta'jnaaⁿna na 'o la'xmaⁿyo' nn'aⁿ na yann'aⁿndyo'. Jnda teindyoyo' na nncwjee'nnda' Ta Jesús.

6 Mei'ljo'cheⁿ na cwiwinom'yo', tiñequiandyo' na nntseiñ'eeñ'ena' 'o. Quia na cwilanei'yo' nnom Ty'oōts'om, cha'tso jo' cata'yo' nnoom ndo' ñequio na quianl'uaa'na'.

7 Na nl'a'yo' na ljo' ññequiaaⁿ na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo nnoom na juu jo' t'mati tseixma'na' nchiiti na ndaa nntsei'ñ'o' ts'aⁿ, ndo' juuna' nnts'aana' cwenta n'om'yo' ñequio joo ñomtiuu na m'a'yo' ee na matseitjoom'na' 'o ñ'eⁿ Cristo Jesús.

C'oom' n'om'yo' cha'tso na ya la'xma'na'

8 Ñ'oom na macanda' 'o nn'a'ya na cwila'yu'yo', c'oom'ya n'om'yo' cha'tso na cwiluiñ'ena' na mayuu', cha'tso na matseit'maa'ñ'ena' cwiicheⁿ ts'aⁿ, cha'tso na maty'iomyana', cha'tso na lju' tseixma'na', cha'tso na cjaawee' nquiu nn'aⁿ, cha'tso na waa ñ'oom ya cantyja 'naa'na'. Mei'nquia na ya laxma'na' ndo' na matseixma'na' na nntseiwendyena' ts'aⁿ, cha'tso nmei' c'oom'ya n'om'yo' cantyja 'naa'na'.

9 Cha'tso na jnda ñet'moō'ya ndaa'yo' ñequio joo na jnda ñenty'ia'yo' na ñes'aa, na jnda ñejndye'yo' na ñeseinaⁿ, ñequi'cheⁿ jo' cal'a'yo', quia jo' nquii Ty'oōts'om na mach'eeⁿ na cwiljoya ts'oom ñ'e'ndyo' jaa, nc'oomñê ñ'e'ndyo'.

Nn'a' na tyolayu' tsjoom Filipos tyoteijndeiina Pablo

10 Mañequiaa Ta Jesús na nei'ya na cwijaañ'joom'nnda' n'om'yo' ja. Nchii na matsjoo na jnda tsuu' n'om'yo' ja, cwe' na t'icju'naa'ñ'ena' na nnteijndei'ti'yo' ja.

11 Nchii matsjoo na luua' ee na matseitjoo'na' ja nc'e jnda ljeii'na' na cwiljoya ts'oō' aa maleiñ'o'ya oo aa tjaa'na'.

12 Ee jnda ljeii'na' chiuu waa na m'aa'ya ee quitjo'ya na matseitjoo'na' ja, ndo' quia waa maya na maleiñ'o'. Jnda sei'no'yaya na c'oō'ya na nei'ya mei'quia na matjoⁿ, meiiⁿ na aa tcwaa'a, meiiⁿ ticwa'a, meiiⁿ na ma'ndiina' l'oō, oo meiiⁿ na matseitjoo'na'.

13 Cha'tso cwicanda'aa mats'aa nc'e najndei nquii Cristo.

14 Saa jeeⁿ xcwe l'a'yo' na teijndei'yo' cantyja na matseitjoo'na' ja.

15 Quia na jlui'a ts'ondaa Macedonia na to'a na mañequia ñ'oom naya na macwji'n'maa'ñe Ty'oōts'om nn'aⁿ, macanda' 'o tmaa' nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaa'na' na m'a'yo' Filipos jla'cwanom'yo' tsjo'ñjeeⁿ na teijndei'yo' ja na jndu'yo' na quianl'uaa' Ty'oōts'om na teijndei ñ'oom'ñeeⁿ 'o.

16 Ndo' mati quia tyom'aa'ya Tesalónica nchii cwe' ñejom ndii' jla'cwanom'yo' tsjo'ñjeeⁿ na teijndei'yo' ja 'na' na matseitjoo'na' ja.

17 Saa nchii cwe' ñequi'cheⁿ na m'aa' ts'oō' cantyja 'naa' s'om na maco'ñ'o'. Ja l'ue ts'oō' nlejndyeti naya 'na'yo' na cwileiwe jo nnom Ty'oōts'om.

18 Jnda to'ñ'o'ya cha'tso na jla'cwanom'yo' hasta waljoo'cheⁿ jndye to'ñ'o'ya. Cantyja 'naa' joo s'om na jla'cwanom'yo' ñequio l'o Epafrodito, jeeⁿ tinc'uaa' l'a'yo'. Juu jo' matseijomna' cha'cwijom jndyee' tsioom suu na jeeⁿ cachi ntyjii Ty'oōts'om,

19 Ndo' nquii Ty'oōts'omya nc'e Cristo Jesús ññequiaaⁿ cha'tsoti na maca'na' 'o cantyjati na matseixmaaⁿ na tjacantya na tyañê.

20 Ñequi'cheⁿ caluiit'ma'ñe Ty'oōts'om na nqueⁿ Tsotyaa'ya. Calui na ljo'.

Xma'ndyo' na cha'tsondyo'

21 Cantyja 'na'ya candu'yo' na xma'ndye cha'tso nn'aⁿ na cwila'xma'na' tmaa' cwenta' Ty'oōts'om nc'e m'a'na cantyja 'naa' Jesucristo. Joo nn'aⁿ na cwila'yu' na m'a' njooñe ñ'e'ndyo' cwila'cwanomna na xma'ndyo'.

22 Mati cha'tsondye nn'aⁿ na la'xma'na' tmaa' cwentaa' Ty'oōts'om cwila'cwanomna na xma'ndyo', majndeiiticheⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjomna nnom tsa'mats'iaa'nt'ma' tsjoom Roma.

23 Juu naya na matseixma' Ta Jesucristo cwenta'ya, c'oomna' ñ'eⁿ cha'tsondyo' 'o.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoom Colosas

Nn'aⁿ na cwila'yu' Colosas to'ñoom carta

1-2 Ja Pablo cwiluiindyō apóstol na majñom Jesucristo na jonquia ñ'oom naya 'naaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ, matseixmaⁿya ts'iaaⁿmeiiⁿ ee na l'ue ts'om Ty'oōts'om. Wendyô ñequio ti'nn'aⁿya Timoteo cwilaljeiiyâ cartawaa na m'aⁿyo' tsjoom Colosas na cwila'yu'yo' ñequio Cristo ndo' na cwiluiindyō' cwenta' Ty'oōts'om. Cwitaⁿya na quiaa Tsotyaaⁿya Ty'oōts'om naya na matseixmaaⁿ ndaaⁿyo' ñequio na meiⁿcwii ñomtiuu tic'om'yo' jo nnoom.

Macaⁿ Pablo na catio'naaⁿñe Ty'oōts'om nn'aⁿ na cwila'yu'

3 Quia cwilanaaⁿya nnom Ta Ty'oōts'om, ñequii'cheⁿ cwiñe'quiaayâ na quianl'uaaⁿ cantyja 'naⁿyo'. Jom cwiluiiñê Tsotyē nquii Ta Jesucristo cwentaaya.

4 Ee jnda macwindyaayâ na mati 'o cwiluiindyō' nn'aⁿ na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Jesucristo, ndo' na jnda nquii'yo' cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindyē cwenta' Ty'oōts'om.

5 Juu na m'aⁿyo' na wi' n'om' ntyjee'yo' mat'uiina' juu na cwicantyyaa' n'om'yo' na cwileiwena' cañoom'luee. Quia tyondye'yo' ñ'oom na mayuu' na macwji'n'maaⁿñe Ty'oōts'om nn'aⁿ, jo' tquiaana' na cwicantyyaa' n'om'yo'.

6 Ñ'oomwaa' na tquia nn'aⁿ ndaaⁿyo' wjaanty'eena' cha'waa tsjoomnancue ndo' mateijndeina' nn'aⁿ. Ljo'yu mach'eena' cha'na s'aana' quii' n'om'yo' xjeⁿ na jndye'yo' na tyola'neiⁿ nn'aⁿ cantyja na candya' ts'om Ty'oōts'om nn'aⁿ ndo' jla'nōⁿyo' na mayuu'cheⁿ na ljo' tseixmaaⁿ.

7 Juu Epafras tyo'mōōⁿ ñ'oom nayawaañe ndaaⁿyo'. Tjom cwindya'ntjōōⁿya nnom Cristo ñ'eⁿñê, ndo' jeeⁿ jnda nquiiuuyâ jom. Mati jeeⁿ xcwee' ts'oom na mandi'ntjoom ndaaⁿyo'.

8 Nqueⁿ seicañeeⁿ jâ cantyja 'naⁿyo' ndo' cantyja na mañequiaa Espíritu Santo na wi' n'om'yo' nn'aⁿ na cwila'yu'.

9 Manc'e jo', xjeⁿ na jndyaayâ cantyja 'naⁿyo', ñecwii tco cwilanaaⁿya nnom Ty'oōts'om cwenta'yo'. Cwitaⁿya nnoom na m'mōōⁿ ndaaⁿyo' chiuu l'ue ts'oom ñ'eⁿndyo' ndo' na ñequiaaⁿ na jndō' n'om'yo' ndo' na nla'nōⁿyo' ljo' l'ue ts'om Espíritu Santo.

10 Ndo' naljo' ndaaⁿ nnc'om'yo' cha'xjeⁿ matsona' na c'om nn'aⁿ na laxmaⁿna' cwenta' Ta Jesús, na ñequii'cheⁿ cwil'a'yo' yuu na cjaawee' ntyjeeⁿ, na cha'tso nnom ts'iaaⁿ na ya nleitquioo' cantyja 'naⁿyo' na cha'cwijom cwiwe' ntjom, na nncjaachuuñetina' 'o na yati nnta'jnaⁿyo' Ty'oōts'om.

11 Jom tjacantyya cwiluiiñê najneiⁿ. Cwitaⁿya na cantyja 'naaⁿ jo' ñequiaaⁿ na jnda'yo' cha ñequio na t'maⁿ n'om'yo' ndo' na neiⁿ n'om'yo' ndaaⁿ nnaⁿndyo' cha'tso nnom nawi' na cwiwinom'yo'.

12 Ndo' mati na ñe'quia'yo' na quianl'uaa' Tsotyaaⁿya Ty'oōts'om. Ee na jnda tqueeⁿ na la'xmaaⁿya na nnto'ñōōⁿya cha'tso nnom na cwito'ñoom nn'aⁿ na macwjeeⁿleⁿ cwentaⁿna' na cwila'jomndyena cantyja na cwiluiiñê na matsa'ntjoom yuu na jeeⁿ caxuee.

13 Ndo' seicandyaañê jaa na ñet'ōōⁿya nacje 'naaⁿ najaaⁿñe. Ndo' jnda tjaa'ñê jaa nacje 'naaⁿ na matsa'ntjom Jnaaⁿ, nquii na jeeⁿ candya' ts'oom,

14 cantyja na tue' juu, jo' cwilui'n'maaⁿndyo, na matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿya.

Ljyaandyē nn'aⁿ ñequio Ty'oōts'om nc'e na tue' Cristo

15 Tixocandaaⁿ nnty'iaa' ts'aⁿ Ty'oōts'om saaⁿ na nty'iaa nn'aⁿ Jnaaⁿ jla'nōⁿna chiuu cwiluiiñê. Juu m'aaⁿ najndyee cwitjōōcheⁿ na jl'ana cha'tso na niom.

16 Ñequio Cristo s'aa Ty'oots'om cha'tsoti na m'aⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue. Nt'om ya cwinty'iaandaaya ndo' ñ'eeⁿ nt'om na tileicanty'iaaya, cha'na cantyja na cwitsa'ntjom ángeles, ndo' cha'na joo na cwiluiitquiendye na nchii nn'aⁿ joo. Ñ'eⁿ Cristo s'aaⁿ cha'tsoñ'eⁿ, cha catseit'maaⁿñena' juu cantyja 'naaⁿ cha'tso nmeiⁿ'.

17 M'aaⁿ Cristo cwitjoocheⁿ na ncuua cha'tso nmeiⁿ' ndo' cantyja 'naaⁿ' jom teinchu' cha'tso na seijndaa'ñê.

18 Nqueⁿ cwiluiiñê xqueⁿ tmaaⁿ' jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a ndo' cwiluiindyō seiiⁿ'eⁿ. Cwitandoo'a nc'e jom, nqueⁿ na tquiaa jndyee Ty'oots'om na tando'xcoom quii'ntaaⁿ l'oo. Cantyja 'naaⁿ cha'tso nmeiⁿ' maqueⁿna' jom na tjacantyja na cwiluiit'maⁿñê na cha'tso na cha'tso.

19 Ty'oots'om l'ueya ts'oom na catseixmaⁿ Cristo cha'tsoti na matseixmaaⁿ.

20 Ndo' mati nc'e Cristo l'ue ts'oom na nnc'omyaandye ñ'eⁿñê cha'tsoti na m'aⁿ, meiiⁿ jaa nn'aⁿ tsjoomnancue, ndo' mati joo na m'aⁿ cañoom'luee nc'e na tue' Cristo nnom ts'oom'naaⁿ.

21 Na ñejndyowana', meiⁿtoⁿ' ñet'om'yo' cantyja 'naaⁿ' Ty'oots'om, ndo' wjee'yo' jom xjeⁿ naquii' n'om'yo'cheⁿ nc'e natia na ñel'a'yo', saa je' jnda tqueeⁿ 'o na cwiljoya ts'oom ñ'eⁿndyo',

22 nc'e na wi' na teinom Cristo na tueeⁿ'eⁿ cantyja na ts'aⁿ jom. S'aaⁿ naljo' cha nndaⁿ m'mooⁿ 'o nnom Tsotyeeⁿ na cwiluiindyō cwentaaⁿ'aⁿ na meiⁿcwii tacwajndiindyō' ndo' tatjaa'naⁿ jnaⁿ'yo'.

23 Saa cantyja 'naⁿ'yo' macaⁿna' na caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' na cwila'yuy'a n'om'yo' ñ'eⁿñê cha'cwijom na njoom na wjaa nch'ioo' ts'oom. Tintjei'ndyo' na ntyjaa' n'om'yo' ñ'oom naya na jnda jndye'yo' na mañequiaana' na cwilui'n'maaⁿndyo'. Juu ñ'oom'ñeeⁿ cwit'omna' cha'waa tsjoomnancue ndo' ja Pablo majuuna' mañequiaya ndaaⁿ nn'aⁿ.

Mandi'ntjom Pablo ndaaⁿ nn'aⁿ na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om

24 Waa nawi' na mawinooⁿya cwenta'yo', saa neiⁿya na ljo' matjoⁿ ee cantyja 'naaⁿ' jo', ñequio seii'a matseicandaⁿñena' juu nawi' na teinom Cristo cwentaa nn'aⁿ tmaaⁿ' 'naaⁿ'aⁿ, na juu jo' seiiⁿ'eⁿ tseixmaⁿ'na'.

25 Ee nc'e ts'iaaⁿ na jnda ty'iom Ty'oots'om ja, jo' na cwiluiindyō ts'aⁿ na mandi'ntjom ndaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿ'eⁿ cwentaaⁿ'aⁿ. Cantyja 'naaⁿ' ts'iaaⁿ'ñeeⁿ seijndaa'ñê na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ meiⁿquiayuucheⁿ, ndo' mati mateijndeina' l'o.

26 Jndye ndyu na jnda teinom, ñet'oomnty'iu juu ñ'oom naya'ñeeⁿ saa je' ma'moⁿ Ty'oots'om juuna' ndaaⁿ nn'aⁿ cwentaaⁿ'aⁿ.

27 Ee tjaawee' ts'oom na matseicañeeⁿ nn'aⁿ cwentaaⁿ'aⁿ na juu na jeeⁿ cajnda na tseixmaⁿ Cristo na matseit'maaⁿñena' jom, mati m'aaⁿ jo' cwenta' l'o. Juu ñ'oom wanty'iuu'ñeeⁿ, luaa ma'moⁿna': Cristo m'aaⁿñê naquii' n'om'yo', na juu jo' mañequiaana' na cwicantyjaa' n'om'yo' na nla'jomndyo' na nluiit'maⁿñê.

28 Já cwilacandiiyâ cantyja 'naaⁿ' Cristo. Cwilajndoⁿ'â n'om nn'aⁿ ndo' mati ñequio ñ'oom na xcweti cwit'mooⁿ'yâ ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ cha cantyja 'naaⁿ' Cristo nnc'omna na candaⁿ'ndyena jo nnom Ty'oots'om.

29 Ee na luaa' waa ts'iaaⁿ na to'ñooⁿ, matseijndoya na mats'aa juuna' ñequio najndeii na mañequiaa Cristo na matseixmaⁿ'ya.

2

1 L'ue ts'ooⁿ na caliu'yo' na jeeⁿ t'maⁿ waa na matseijndoya cantyja 'naⁿ'yo', l'o ndo' mati nn'aⁿ na cwila'yuy' na m'aⁿna tsjoom Laodicea, ndo' mati cha'tsondye nn'aⁿ na ticata'jnaaⁿ' ja,

² matseijndo cha nnc'om t'maaⁿndye n'om, ndo' cha tjoom' nc'om na wi' n'om nc'iaa na cwila'yu', ndo' na jndyeti na cwi'oola'noⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom wanty'iuu' na matseicandii Ty'o^oots'om na juuna' maquiiti Cristo cwiluiiñena'.

³ Ee cantyja 'naaⁿ jom m'aⁿ nty'iu cha'tso na jndo' ts'om Ty'o^oots'om na jeeⁿ jnda laxmaⁿna' ñequio joo na mantyjiicheⁿ.

⁴ Matsjoo ñ'oomwaa' ndaa'yo' cha tiñe'quiandyo' na ññe'quiunn'aⁿna' 'o cwii ñ'oom na nla'neiⁿ nn'aⁿ ndaa'yo' na nncjaachuuñena' 'o.

⁵ Ee meiiⁿ na tic'o^oya quii'ntaaⁿyo', saaⁿ naquii' ts'o^oya cha'cwijom na ñ'aⁿya ñ'eⁿndyo' na jeeⁿ neiⁿya na maquaⁿ cwenta na jeeⁿ xcwe cwil'a'yo' ndo' na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'o^oots'om.

⁶ 'O jnda jla'ljo'yo' Cristo Jesús naquii' n'om'yo' na cwiluiiñê na matsaⁿntjoom 'o. Jo' chii ñequii'cheⁿ c'om'yo' na cwila'jomndyo' ñ'eⁿñê.

⁷ C'om'tyeⁿyo' cantyja 'naaⁿaⁿ cha'xjeⁿ tyeⁿ m'aⁿ nch'ioo' ts'oom quii' tyuaa. Ndo' catsana'jnda'yo' cantyja na cwila'yu'yo' ñ'eⁿñê. Cal'a'yo' cha'xjeⁿ ñ'oom na t'moⁿ ts'aⁿ ndaa'yo'. Ndo' ñequii'cheⁿ quia'yo' na jeeⁿ quianl'uaa' Ty'o^oots'om cha'tso nnom na matio'naaⁿñê 'o.

Nmeiiⁿ la'xmaaⁿya nc'e na cwitando'xcooya ñ'eⁿ Cristo

⁸ Cal'andyo' cwenta na tiñequiandyo' na nla'jomndyo' ñequio nn'aⁿ na cwinquo'nn'aⁿ nt'omcheⁿ ñequio ñ'oom na m'aaⁿ n'omna, ñ'oom na matseiñ'eeⁿñena' nn'aⁿ ee nchii cantyja 'naaⁿ Cristo cwila'jomndyena, macanda cwi'oola'jomndye chiuu na nquii nquiee ndo' ñequio natia najnda na cwitsaⁿntjom tsjoomnancuewaañe.

⁹ Ee cha'tso na cwiluiiñe Ty'o^oots'om candaⁿñ'eⁿ tseixmaⁿ Cristo na tuiiñê na ts'aⁿ jom.

¹⁰ Cantyja 'naaⁿ jom maqueⁿna' 'o na candaⁿndyo' jo nnom Ty'o^oots'om ee cwila'jomndyo' ñ'eⁿ Cristo na cwiluiiñê na catsaⁿntjoom cha'tsondyeñ'eⁿ na nchii nn'aⁿ cwiluiindy na waa najnda na cwitsaⁿntjom.

¹¹ Ndo' mati 'o jnda tuii ñ'eⁿndyo' cwii na matseijomna' cha'cwijom na cwil'a nn'aⁿ judíos ñ'eⁿ yonom'ndaa ndana. Saaⁿ juu na s'aa Cristo ñ'eⁿndyo', nchii cwe' cjoo' seii' ts'aⁿ tuiina', jom macwji'n'maaⁿñê 'o cantyja 'naaⁿ jnaⁿ na laxmaⁿyo' na teincoondyo' na nn'aⁿjnaⁿ 'o. Luaa' ts'iaaⁿ na mach'ee Cristo.

¹² Quia na teits'oomndyo', tjacant'iuu'ndyo' ñequio Cristo. Ndo' mati cwitando'xco'yo' ñ'eⁿñê nc'e cwila'yu'yo' na waa najndeii na matseixmaⁿ Ty'o^oots'om na tquiaaⁿ na tando'xco juu.

¹³ Ncuae na jnda teinom, ñejla'xmaⁿyo' l'oo nc'e jnaⁿyo' ndo' nc'e na tyooluii ñ'eⁿndyo' cha'na cwil'a nn'aⁿ judíos yonom'ndaa ndana. Saaⁿ je' je' mañequiaa Ty'o^oots'om na tjoom' cwitando'yo' ñequio Cristo na jnda seit'maⁿ ts'oom jnaⁿyo'.

¹⁴ Juu na tyowaa na cho'jnaaⁿya nnom ljeii na matsaⁿntjomna', na tyoqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' jaa, seicanduu' Ty'o^oots'om. S'aaⁿ na mawinom ts'oom ee na ty'ioom juuna' ts'oom'naaⁿ.

¹⁵ Cwe' nc'e na tue' Cristo cjoo' ts'oom'naaⁿ, jo' tju'cje Ty'o^oots'om cha'tsondye joo na waa najnda na m'aⁿ jo nandy ndo' jlui'jnaaⁿndye joo jo ndaaⁿ cha'tso na s'aaⁿ. Tjachuu Cristo jona nawil' ee na jnda tantjoom.

Cal'uaqya naya na niom cañoom'luee

¹⁶ Nc'e na luaa' s'aa Cristo, tiñequiandyo' na nntso cwii ts'aⁿ na tixcwe cwil'a'yo' cantyja 'naaⁿ na cwicwa'yo' oo na cwiwe'yo' oo ñ'oom cantyja 'naaⁿ cwii xuee na cwilue nn'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿ oo quia na m'aaⁿ chi'ndaa oo xuee na cwita'jndyena.

¹⁷ Ee ñ'oommeiⁿ cwe' ncwaaⁿ juu na quia nndyo na manquii Cristo cwiluiiñê na candaⁿ.

¹⁸ Tiñe'quiandyo' na nntjeii' naⁿm'aⁿ naya 'naⁿyo' na jeeⁿ jndana' na cwe' cwil'ayana na jeeⁿ niom' n'omna ndo' na cwila't'maaⁿndyena ángeles. Jona cwitii'ndyena cantyja

'naaⁿ ñ'oom na tyoonty'iaana na cautyja 'naaⁿ jo' cwila's'andyena nc'e ñ'oom na m'aaⁿ n'om nquieena.

¹⁹ Joo na^m'aⁿ cwitzeei'ndyena cautyja 'naaⁿ Cristo na cwiluiiñê xqueⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyee seiiⁿeⁿ. Nc'e na mateix'eeⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ cwentaa'aⁿ, 'oonajndana ndo' macwjaa'ñena' joona cautyja 'naaⁿ'aⁿ cha'xjeⁿ tjat'uii cwii cwii nnom na tjacañjoom'ñe sei'ts'o 'naaⁿya cha'xjeⁿ na seijndaa'ñe Ty'ooots'om.

²⁰ O jnda tja'yo' ñequio Cristo, jo' chii je' tic'om'yo' nacje 'naaⁿ ñ'oom na maqueⁿ'a' xjeⁿ nn'aⁿ na la'xmaⁿ na cautyja 'naaⁿ tsjoomnancue. Quia jo' ¿chiiu na ndicwaⁿ cwil'a'yo' cha'na nn'aⁿ tsjoomnancue, na cwilañ'oom'ndyo' ñ'oom na maqueⁿ'a' xjeⁿ nn'aⁿ?

²¹ Cha'na ñ'oom na cwiluena: “Tiñe'quiu' luaa'. 'Naⁿwaa' ticwanaaⁿ na nlqui' meiⁿ tileiñ'oom'”.

²² Cha'tso ñ'oommeiⁿ na cwiqueⁿ joona xjeⁿ nn'aⁿ, mat'uiina' 'naⁿ na cwintycwii na mawil'uee'ñe ts'aⁿ, ñequii'cheⁿ la'xmaⁿ'a' ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ na matsa'ntjomna' ñequio ñ'oom na cwit'mooⁿ naⁿñeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.

²³ Na mayuu' mach'eena' ndoo' ntyjii ts'aⁿ na jndo' ts'om ts'aⁿ na luaa' ñ'oom tseineiⁿ ee cwit'mooⁿ'a' na jeeⁿ matseit'maaⁿ'ñe ndo' jeeⁿ maqueⁿ xjeⁿ seii', saaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ meiⁿchjoo ticateijndeina' juu na wjaa nacjoo joo na cwiqueⁿ'a' xjeⁿ juu na mat-sei'tjooñe nnom Ty'ooots'om.

3

¹ Quia jo' nc'e na jnda macwitando'xco'yo' ñ'eⁿ Cristo, cal'ue'ya'yo' na nnto'ñoom'yo' 'naⁿ na niom cañoom'luee yuu na wacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'ooots'om ntyjaya.

² C'oom' n'om'yo' cautyja 'naaⁿ cwii cwii nnom na matseixmaⁿ cañoom'luee, nchii 'naⁿ na matseixmaⁿ tsjoomnancue.

³ Ee laxmaⁿ'yo' l'oo ndo' juu na cwita'ndo'yo' je', wanty'iuu' m'aaⁿ'a' ñ'eⁿ Cristo nc'e m'aaⁿ ñ'eⁿ Ty'ooots'om.

⁴ Je' cwitando'yo' jo' nnom Ty'ooots'om nc'e wando' Cristo. Quia nleitquioo'nê, mati 'o nleitquioo'ndyo' ñ'eⁿñê ndo' nlajomndyo' na nluiit'maⁿñê.

Catjei'ndyo' ñequio cha'tso natia na ñejla'jomndyo'

⁵ Jo' chii cha'tso nmeiⁿ na cwiqueⁿ n'om'yo' cha'xjeⁿ cwiqueⁿ n'om nn'aⁿ na tyoolayu', queⁿ'yo' cwentaa' na l'oo laxmaⁿ'a', cha'na na nc'oomya ts'aⁿ ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ na nchii saaⁿ'aⁿ, nchii scoom'm, meiⁿ talajomndyo' ts'iaaⁿ na tilju' laxmaⁿ, meiⁿ tañequiandyo' ñequio joo na queeⁿ n'om seii'yo', meiⁿ tala'jomndyo' ñequio joo natia na l'ue n'om'yo', meiⁿ tila'queeⁿ n'om'yo' 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, na juu jo' ljo'yu jnaaⁿ ts'aⁿ cha'xjeⁿ na matseit'maaⁿ'ñe cwii na nl'a nn'aⁿ.

⁶ Ee cwe' jnaaⁿ nmeiⁿ, juu na jeeⁿ cwajndii matseiwi'ii Ty'ooots'om nnt'uiina' nn'aⁿ na cwilaquie' n'omna.

⁷ O ndyu na teinom tyolaxmaⁿ'yo' natiameiⁿ,

⁸ saaⁿ je' je' tsacwintyje'yo' na cwil'a'yo' nmeiⁿ. Talawjee'yo' nn'aⁿ, talaqueeⁿ n'om'yo' nt'omcheⁿ, talataaⁿ n'om'yo' nn'aⁿ, tala'jna'yo' joona, talaneiⁿ'yo' ñ'oomwi'.

⁹ Talaneiⁿ'yo' cantu ndaaⁿ nc'iaa'yo' ee jnda tyuii' juu na tyolaxmaⁿ'yo' na cjee' xuee na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Jesucristo ñequio cwii cwii nnom na ñel'ajndyee'yo'.

¹⁰ Jnda seichuii'xco'na' o' cautyja na tsam'aⁿ'yo', cwii na laxmaⁿ'yo' nc'e na tui-indyo'xco'yo', cha' nluii'ndyo' Ty'ooots'om, nqueⁿ na s'aaⁿ jaa, cha' na ya ndo' candaaⁿ nla'nooⁿ'a cautyja 'naaⁿ'aⁿ.

¹¹ Je' ticwjaa'ñê cwentaa' ljo' cwiluiindyee nn'aⁿ, aa griego oo aa judío, aa jnda tuii oo aa tyooluii ñ'eⁿñe cha'xjeⁿ cwil'a' nn'aⁿ judíos ñ'eⁿ yonom'ndaa ndana, aa ts'aⁿ na cwe' ñetyjee'ya oo ts'aⁿjndaⁿ juu, aa moso na m'aaⁿtyeⁿ oo aa ts'aⁿ m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ. Ñ'oom na macwjaa'ñê cwentaa' na nquii Cristo tjacautyja na t'maⁿ cwiluiiñê ndo' na m'aaⁿ naquii' n'ooⁿya.

12 Jeeⁿ candya' ts'om Ty'oots'om 'o ndo' jnda tjeiiⁿeⁿ 'o na cwiluiindyoy' nn'aaⁿaⁿ. Jo' chii c'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ ndo' na ya nn'aⁿndyo' ñequio cha'tsondyena. C'om'cye'yo' ndaaⁿ nn'aⁿ, c'om'yo' na cwentandyo' ñequio cha'tso nn'aⁿ, c'om'yo' na m'aaⁿ nioomcheⁿ n'om'yo'.

13 C'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' ñequio nc'iaa'yo'. Ndo' cala't'maⁿ n'om'yo' joona quia cwila'tjoondyena ndaaⁿ'yo'. Cal'a'yo' ñ'eⁿndyena cha'xjeⁿ s'aa Cristo na seit'maⁿ ts'oom 'o.

14 Ndo' cha'tso na cha'tso, c'om'yo' na candaⁿ'ya m'aⁿ'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo', ee juu jo' matseitjoom'na' cha'tso ndo' candaⁿ' tseixmaⁿ'na'.

15 Nc'e Cristo cwiljoya ts'om Ty'oots'om ñ'eⁿndyo'. Quiandyoy' na juu jo' nntsá'ntjomna' 'o ee cantyja 'naaⁿ'na' t'maaⁿ 'o na nlaxmaⁿ'yo' ñecwii ts'aⁿ cwiluiindyoy'. Ndo' quia'yo' na quianl'uaaⁿ'aⁿ.

16 Cats'aana' na candaⁿ'ya c'oom ñ'oom' Cristo naquii' n'om'yo', na cwit'moⁿ'yo' ndo' cwilajndo'yo' n'om nc'iaa'yo' na cwila'yu', na cwita'yo' salmos, luantsa ñequio nt'omcheⁿ na cwila't'maaⁿndyo' jom, ndo' naquii' n'om'yo' na quianl'uaa' Ty'oots'om.

17 Ndo' meiⁿnquia na cwil'a'yo' oo na cwilaneiⁿ'yo', cal'a'yo' cha'tso jo' ñequio xuee' Ta Jesús na cwíñequia'yo' na quianl'uaa' Tsotyaaⁿ Ty'oots'om nc'e jom.

Nmeiiⁿ matsona' na cal'aaya

18 'O yolcu na m'aⁿ s'aa'yo', cala'candaⁿ'ndyo' ndaaⁿ, ee maxjeⁿ luaa' matsona' na cal'a yolcu na cwila'yu' ñequio Ta Jesús.

19 'O naⁿnom na m'aⁿ lcuu'yo', c'om'yo' na wi' n'om'yo' joona. Tal'a'yo' na cwe' cwila'tia'to'yo' joona.

20 'O nda nn'aⁿ, cala'candaⁿ'ndyo' ñ'oom na cwitsá'ntjom tyendyee'yo' 'o. Ee jeeⁿ ya ntyjii Ta Jesús na cwil'a'yo' na ljo'.

21 'O naⁿnom na m'aⁿ nda'yo', tal'a'yo' ljo' na nlawjeena ñ'eⁿndyo' ee xeⁿ naljo' n'ndyena na ñe'cal'ana yuu na ncjaawee' nquiu'yo' ñ'eⁿndyena.

22 'O na m'aⁿ'tyeⁿ'yo' moso ndaaⁿ patrom 'na'yo', cala'candaⁿ'ndyo'ñ'eⁿ'yo' ndaaⁿ. Nchii cwe' quia na cwiqueⁿna cwenta ljo' na cwil'a'yo' cha nnjaawee' n'omna ñ'eⁿndyo', ñequii'cheⁿ candye'ntjom'yo' ndaaⁿ na xcwee' n'om'yo' nc'e na nquia'yo' Nqueⁿ na matsá'ntjoom 'o.

23 Cha'tsoti na cwil'a'yo', caluiina' ñequio na xcwee'ya n'om'yo', cha'cwijom nnom nquii Ta Jesús cwindye'ntjom'yo', nchii cwe' ndaaⁿ nn'aⁿ.

24 Ee manquiu'ya'yo' na ññequiaa Ta Jesús na nnto'ñoom'yo' cwii na jeeⁿ jnda na nnda'yo'. Ee 'o nnom Cristo cwindye'ntjom'yo', jom cwiluiiñê patrom na tjacantyja na matsá'ntjoom 'o.

25 Saa ts'aⁿ na matsei'tjoñe, nntioml'uaaⁿ juu ñequio mañejuuti natia na mach'ee tsaⁿñeeⁿ. Ee jom xocjaañ'oomñê ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ saa cwiicheⁿ ticuee' ts'oom.

4

1 'O patrom na m'aⁿ moso 'na'yo' na cwindye'ntjomtyeⁿna ndaaⁿ'yo', cal'a'yo' ñ'eⁿndyena ljo' na maty'iomyana' ee manquiu'ya'yo' cañoom'luee m'aaⁿ cwii na cwiluiiñe na matsá'ntjom 'o na ññequia'yo' cwenta nnoom.

Nmeiiⁿ ñ'oom na matseijndo' Pablo n'oqⁿya

2 Ticwintqueⁿ'yo' na ñequii'cheⁿ cwilaneiⁿ'yo' nnom Ty'oots'om. C'oom'ya n'om'yo' na cwil'a'yo' na ljo'. Ndo' ñequii'cheⁿ quia'yo' na quianl'uaaⁿ'aⁿ.

3 Mati calaneiⁿ'yo' nnoom cantyja 'naaⁿyâ cha' nncju'naaⁿñena' na ññequiaayâ ñ'oom'm na cwe' wanty'iu m'aaⁿ'na' na cantyja 'naaⁿ' juuna' m'aaⁿya w'aancjo.

4 Cataⁿ'yo' nnoom na xcwe ññequiaya ñ'oom'ñeeⁿ cha'xjeⁿ na matsona'.

5 Quia na m'aⁿ'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tyoola'yu', c'om'yo' na jndo'ya n'om'yo'. Ticwii cwii ndii' na maju'naaⁿñena' na nlaneiⁿ'yo' ndaaⁿ cantyja 'naaⁿ' Cristo, cal'a'yo' na ljo'.

⁶ Ñ'oom na cwilaneiⁿ'yo', ñequiiⁿ'cheⁿ cats'aana' na cjawee' nquiu nn'aⁿ, cha ya nla'nqⁿ'yo' cwaaⁿ ñ'oom nnt'oⁿ'yo' ndaana.

Matseicwanom Pablo na xmaⁿndye nn'aⁿ

⁷ Nquii ti'nn'aaⁿya Tíquico na jeeⁿ wi' ts'oⁿ'ya, nntseicañeeⁿ 'o cantyja 'naⁿya. Jeeⁿ xcwee' ts'oom na mateijneiⁿ ja na mandi'ntjoom nnom Ta Jesús.

⁸ Macwe' jo' majñⁿ'ya jom na m'aⁿ'yo' na nntsoom ndaaⁿ'yo' chiuu waa na jom'aaⁿya ndo' na ñequiaaⁿ na jndaⁿ'yo' naquii' na cwilayu'yo'.

⁹ Mati ñequio jom mawjaa Onésimo, cwii ncjoⁿ'yo' na jeeⁿ wi' ts'oⁿ'ya jom na jeeⁿ xcwee' ts'oom ñ'eⁿ Ty'oⁿ'ots'om. Wendye joona nluena ndaaⁿ'yo' cha'tso na cwiluii ljoofne.

¹⁰ Matseicwanom Aristarco na xmaⁿndyo'. M'aaⁿñê w'aancjo ñ'eⁿndyo. Mati Marcos tyjee Bernabé matseicwanoom na xmaⁿndyo'. Jndaⁿ jndye'yo' ñ'oom xeⁿ na aanncue'cañoom 'o cato'ñoom'yo' jom na xcwee' n'om'yo'.

¹¹ Juu Jesús tsaⁿ na jndaⁿ we xuee' Justo, matsoom na xmaⁿndyo'. Quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos na cwila'yu' mandā ndyeendye joona cwiñequiana na t'maⁿ ts'oⁿ' na cwiñequiaayâ ñ'oom na quiandye nn'aⁿ na nntsaⁿ'ntjom Ty'oⁿ'ots'om joona.

¹² Juu Epafras, cwii ncjoⁿ'yo', matseicwanoom na xmaⁿndyo'. Cwiluiiñê ts'aⁿ na mandi'ntjom nnom Cristo Jesús. Ñequiiⁿ'cheⁿ matseineiⁿ nnom Ty'oⁿ'ots'om cantyja 'naⁿ'yo' na nncwintyje'tyeⁿ'yo' jo nnom ndo' ñequio na xcwee' n'om'yo' na nl'a'yo' yuu na l'ue ts'om.

¹³ Macwji'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿ'aⁿ na jeeⁿ majoo' ts'oom, ñequiiⁿ'cheⁿ matseineiⁿ nnom Ty'oⁿ'ots'om cantyja 'naⁿ'yo', 'o ndo' mati nn'aⁿ tsjoom Laodicea ñequio tsjoom Hierápolis.

¹⁴ Nquii Lucas, tyonasei, matseicwanoom na xmaⁿndyo'. Jeeⁿ jnda ntyjiiya ñ'eⁿñê. Ndo' mati tso Demas xmaⁿndyo'.

¹⁵ Candu'yo' na xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aⁿ Laodicea. Mati xmaⁿñe Ninfas ñequio tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oⁿ'ots'om cwentaaⁿ'aⁿ na cwitjomndye waⁿ'aⁿ.

¹⁶ Quia na jndaⁿ jla'naⁿ'yo' cartawaañe, cala'cwanom'yo' juuna' na m'aⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oⁿ'ots'om cwentaaⁿ'aⁿ na m'aⁿ Laodicea cha na nla'naaⁿna juuna', ndo' mati 'o cala'naⁿ'yo' carta na matseicwanⁿ'ya na m'aⁿ joona.

¹⁷ Ndo' candu'yo' nnom Arquipo na matsjoⁿ queⁿñê na nntseicandaaⁿ'ñê ts'iaaⁿ na jnda ty'iom Ta Jesús jom.

¹⁸ Mannco Pablo ñequio ts'oⁿ'ya matseiljeiya na xmaⁿndyo'. Cjaañjoom' n'om'yo' na m'aaⁿya praso. Quiaa Ty'oⁿ'ots'om na nto'noom'yo' naya na matseixmaaⁿ. Amén.

Carta najndyee na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ Tesalónica

Matseiljeii Pablo cwii carta ñequio nc'iaaⁿaⁿ

¹ Ja Pablo matseiljeiya cartawaañe, ñequio Silvano ñ'eⁿ Timoteo, matseicwanon^{ya} juuna' ndaa' 'o tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿyo' tsjoom Tesalónica, 'o na cwila'xmaⁿyo' cwentaa' Tsotyaa^{ya} Ty'ooots'om ndo' mati Ta Jesucristo. Quiana na nnto'ñoom'yo' naya na cwila'xmaⁿna ndo' na nnda'yo' na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo ndaana.

Nn'aⁿ Tesalónica la'xmaⁿna na cwila'yuy^a n'omna

² Ñenquii'cheⁿ na cwiñe'quiaayâ na quianl'uaa' Ty'ooots'om cantyja 'naⁿyo' na cha'tsondyo'. Cwijaañjoom' n'ooⁿyâ 'o quia na cwilanaaⁿyâ nnoom.

³ Tyootsuu' n'ooⁿyâ 'o jo nnom nquii Tsotyaa^{ya} na jeeⁿ xcwee' n'om'yo' na cwila'yuy^a n'om'yo'. Jo' chii jndye ts'iaaⁿ na ya cwileitquioo' na cwil'a'yo'. Ndo' jeeⁿ cwiqueⁿya n'om'yo' na cwitei'jndei'yo' nc'iaa'yo' nc'e na wi' n'om'yo' joona. Ndo' tîca'ndye'nc'uaa'ndyo' na wi' na cwitjom'yo' nc'e na ntyjaa' n'om'yo' Ta Jesucristo.

⁴ 'O nn'aaⁿya, Ty'ooots'om m'aaⁿ na candya' ts'oom 'o, ndo' manquiuuyaayâ na jnda tjeii'ñê 'o cwentaaⁿaⁿ.

⁵ Ee quia tyoñequiaayâ ñ'oom ndaa'yo' na macwji'n'maaⁿñe Ty'ooots'om nn'aⁿ, nchii cwe' tomti teill'uen^a nc'e ñ'oom na tyolanaaⁿyâ saa nc'e najndei na matseixmaⁿ Espíritu Santo ndo' na tquiaana' na jla'noⁿyo' na juu ñ'oom'ñeeⁿ ñ'oom na mayuu' jo'. Ndo' ñequio na tyol'uaayâ chiuu na nnteijndeiina' 'o.

⁶ Jo' chii mati 'o macwitsantyjo'yo' cha'xjeⁿ na cwil'aayâ. Ndo' maluaa', macwitsantyjo'yo' naxeⁿ nquii Ta Jesucristo. Nc'e jo' na tquiaa Espíritu Santo na jeeⁿ neiⁿyo' meiiⁿ wi' ñel'a nn'aⁿ tsjom'yo' jnda na to'ñoom'yo' ñ'oom naya na tyoñequiaayâ ndaa'yo'.

⁷ Ndo' na luaa', tyolaxmaⁿyo' cwii na ma'moⁿna' ndaaⁿ nn'aⁿ ts'ondaa Macedonia ñequio Acaya chiuu na nnc'oom'aⁿna.

⁸ Ee na m'aⁿ 'o jnaⁿna' na tjanty'ee ñ'oom naya 'naaⁿ Ta Jesucristo. Ndo' je' tachii macandâ ndyuaa'yo' Macedonia ñequio Acaya saaⁿ mati jndye joo jnda manquiu nn'aⁿ na cwila'yuy^a n'om'yo' ñequio Ty'ooots'om. Jo' chii meiⁿ tacaⁿtina' na nl'uuyâ ñ'oom cantyja 'naⁿyo' ndaaⁿ naⁿñeeⁿ.

⁹ Ee manquieeti naⁿñeeⁿ cwila'neiⁿna chiuu waa na sacajndoo'â 'o ndo' na ya to'ñoom'yo' jâ. Mati cwila'neiⁿna chiuu waa na jnda 'ndye'yo' na tyola't'maaⁿndyo' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a, ndo' je' naxeⁿ Ty'ooots'om macwitsantyjo'yo'. Je' jnda macwindye'ntjom'yo' nnom nqueⁿ na wanoom'm, na macandâ jom cwiluiiñê Ty'ooots'om.

¹⁰ Mati cwila'neiⁿ naⁿñeeⁿ na cwimeinⁿdo'yo' na nncwjee'nnda' Jesús, Jnda Ty'ooots'om na nnaaⁿ cañoom'luee, nquii na tquiaaⁿ na wando'xco jnda na tue', nquii na macwji'n'maaⁿñe jaa na wi' na jeeⁿ cwajndii na quia nncwjee'cañoom.

2

Ts'iaaⁿ na s'aa Pablo Tesalónica

¹ 'O nn'aaⁿya na cwila'yuy^ayo', mancjo'ti'yo' nquiu'yo' na ticwe' ts'iaaⁿndyo na sacajndoo'â 'o.

² 'O manquiu'ya'yo' na jeeⁿ t'maⁿ jla'jnaaⁿ nn'aⁿ tsjoom Filipos jâ ndo' jla'sei'na jâ, saa meiiⁿ na luaa', xcwe xjeⁿ na tjooⁿyâ nawi'waa', tquiaa Ty'ooots'om na t'maⁿ n'ooⁿyâ na tquiaayâ ñ'oom ndaa'yo' cantyja na macwji'n'maaⁿñê añmaaⁿ nn'aⁿ.

³ Ee ñ'oom na cwiñequiaayâ cwiluiñena' ñ'oom na mayuu', nchii ñ'oom na tijndaa'ya nquiuyâ, ndo' nchii cwe' na ñ'cala'ntjäänyâ nn'a^n, mei^n nchii na cwinquiõ'nn'aa'nyâ nn'a^n.

⁴ Wandyo' waa cantyja 'naa'nyâ, ee tjawee' ntyjii Ty'oõts'om ñ'e'ndyô ndo' ty'oom ts'iaa^n jâ na ñequiaayâ ñ'oom na macwji'n'maa'ñê añmaa^n nn'a^n. Nchii cwil'aayâ ts'iaa'ñee^n cha na nncjaawee' n'om nn'a^n ñ'e'ndyô, saa cha nque^n nncjaawee' ts'oom, ee jom nquee^n cwenta chiuu n'oõnyâ.

⁵ 'O manquiuy'yo' na tijoom ñejla'ca'naa'ndyô ndaa'yo', mei^n nchii tquiõ'nn'aa'nyâ 'o na nntjeii'â tsjõ'ñjee^n luee'yo'. Ty'oõts'om noom'm na ljo'.

⁶ Meii'jom ndii' tyool'uaayâ na nla't'maa'ndye nn'a^n jâ, mei^n ndaa' 'o mei^n ndaa nt'omche^n.

⁷ Jâ tyojndõ'â 'o ñequio na jnda nquiuyâ ñ'e'ndyo' cha'xje^n cwii yuscu na jee^n wi' ts'om ntseinda, ya cwenta mach'ee joona.

⁸ T'ma^n waa na jee^n wi' n'oõnyâ 'o, nchii tomti neii'nyâ na tyoñequiaayâ ñ'oom naya 'naa' Ty'oõts'om ndaa'yo' saa mati chiuu waa na tyom'aa'nyâ quii'ntaa'yo'. Luaa' waa nc'e na jee^n jnda nquiuyâ 'o.

⁹ 'O nn'a'nyâ na cwila'yuy'yo' tyootsuu' n'om'yo' chiuu na tyola'jndaayayâ na nnta'ntjõnyâ na tca'na' jâ. Naxuee natsjom tyol'aayâ ts'iaa^n cha tîcatiooyâ xuu nacjo'yo' na nntei'xe'yo' jâ yoche^n na tyoñequiaayâ ñ'oom naya 'naa' Ty'oõts'om ndaa'yo'.

¹⁰ 'O nn'aa'nyâ na cwila'yuy'yo', manquiuy'yo' ndo' mati mantyjii Ty'oõts'om chiuu ñet'oõnyâ quii'ntaa'yo'. Tyola'candaa'ndyô jo nnoom na tyol'aayâ yuu na maty'omyana' ndo' mei'cwii ts'a^n xondaã ntso na jla'tjõndyô ndaa'yo'.

¹¹ 'O manquiuy'yo' chiuu waa na ñet'oõnyâ quii'ntaa'yo' na tyom'aa'nyâ cha'cwijom mach'ee ts'a^n ñequio ntseinda,

¹² tyolanaãnyâ ñ'oom ndaa'yo' na tyoñequiaana' na t'ma^n n'om'yo', tyola'jndõ'â n'om'yo' na c'om'yo' cha'xje^n na matsona' na c'om nn'a^n na maquee'ñe Ty'oõts'om na calajomndyena cantyja na matsã'ntjoom ndo' ñequio na matseit'maa'ñena' jom.

¹³ Quia tyondye'yo' ñ'oom naya 'naa' Ty'oõts'om na tyoñequiaayâ ndaa'yo' mana to'ñoom'yo' juuna'. Jo' na cwiñequiaayâ na quian'l'uaa'na' cantyja 'na'yo'. Ee jla'no'yo' na ñ'oom' Ty'oõts'om juuna' nchii ñ'oom na cwe' cwila'tiuu nn'a^n. Ndo' mayuu' na jo' juuna'. Jo' chii cwiwitquioo' ts'iaa^n na mach'ee^n naquii' n'om' 'o na cwila'yuy'yo' ñ'e'ñê.

¹⁴ 'O nn'aa'nyâ, ljo'waayu ñetjom'yo' cha'xje^n ñetjoom ntmaa' nn'a^n na macwji' Ty'oõts'om cwentaa'na' ndyuaa Judea. Ee nquiee nn'a^n tsjom'yo' ñeta'wi'na 'o cha'xje^n tui ndyuaa Judea, tyota'wi' nn'a^n judíos nc'iaana na cwilayu' ñequio Cristo Jesús.

¹⁵ Nn'a^n judíos'ñee^n jla'cuee'na Ta Jesús, cha'xje^n weloona tyola'cwjeena profetas ndo' mati jleintyjo nn'a^n judíos jâ. Tiquil'ana yuu na cjaawee' ntyjee^n ñ'e'ndyena, ndo' m'a'na nacjoo cha'tsondye nn'a^n,

¹⁶ ee quia na ñe'calanaãnyâ ñequio nn'a^n na tachii judíos cha mati nndaã nncwji'n'maa'ñe Ty'oõts'om joona, tiñe'quiandyena na nl'aayâ na ljo', ndo' na cwil'ana na luaa', cwila'cwaljoo'tina jnaa'na jo nnoom. Saa je' juu na jee^n cwajndii na matseiw'ee^n nn'a^n mama t'uiina' joona.

Ñe'cjaacando'nda' Pablo nn'a^n Tesalónica

¹⁷ 'O nn'aa'nyâ, cantyjati xuee na tjei'na' jâ quii'ntaa'yo', mei^n taconty'iaayâ 'o saa ñequi'che^n cwijaañjoom' n'oõnyâ 'o chiuu cwitsam'a'ti'yo'. Jo' chii jee^n cwicantyjaa' n'oõnyâ na nntsaacajndõõnda'â 'o.

¹⁸ Jee^n ñe'catsaayâ na m'a'nyo', majndeitiche^n ja Pablo jndye ndii' s'aana' na ñe'cjo saa seitsaa'ñe Satanás na nl'aayâ na ljo'.

¹⁹ ¿Ljo' jo' na ñequiaana' na cwicantyjaa' n'oõnyâ jo nnom Ty'oõts'om, ndo' na ñequiaana' na neii'nyâ oo na nntantjõnyâ jo nnoom? ¿Aa nchii ma'o jo'? Ee ma'o

cwiluiindyo' cha'tso nmei' na nntseit'maa'nñena' ja jo nnom Ta Jesucristo quia na ndyonnaa'n'a'n.

²⁰ Nc'e 'o, jo' matseit'maa'nñena' jâ ndo' mañequiaana' na neii'nyâ.

3

¹ Quia tileicatseiquiiti ts'oo'n na tjaa ñ'oom cantyja 'na'nyo' seijndaa'ndyo na nljoo'ndyo na ñe'nncō tsjoom Atenas.

² Jo' chii jñoo'nyâ juu nn'aa'nyya Timoteo na m'a'nyo', jom cwiluiñê mosoo' Ty'oots'om. Matseijomñê ñ'e'ndyô na cwiñe'quiaayâ ñ'oom naya 'naa' Cristo. Tjacanoom'm 'o na ñequiaa' na t'ma' n'om'yo' ndo' na nnc'oom'jndei' n'om'yo' cantyja na jnda jla'yu'yo'.

³ Ee na l'ue n'oo'nyâ na mei'cwiindyo' 'o tintseilcwe'na' ts'om cwe' nc'e na wi' na cwitjom'yo'. Ee manquiu'yo' na maxje' mañequiaa Ty'oots'om na catjoo'nyya nawi'mei'.

⁴ Ee quia tyom'aa'nyâ ñ'e'ndyo' t'moo'nyâ ndaa'yo' na maxje' nncwinoo'nyya nawi' ndo' jnda macwilui naljo' cha'xje' na manquiu'yo'.

⁵ Nc'e na tileicwiquiiti ts'oo'n, jo' chii jñoo'nyya Timoteo na ncjacwax'ee' aa ndicwa' cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'e' Ty'oots'om ee nquiaya xe' na aa jnda s'aa tsa'jndii na jla'tjoo'ndyo' ndo' jo' nnts'aana' na cwe' ts'iaa'ndyo ts'iaa' na ñel'aayâ quii'ntaa'nyo'.

⁶ Saã je' jnda jndyolcwee'ne' na ñet'oom Tesalónica ndo' jee' ya ñ'oom jndyoñ'oom na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'e' Ty'oots'om ndo' na jnda nqui'yo' jâ. Tsoom na ñequi'che' cwijaañjoom' n'om'yo' jâ ñequio na jnda nqui'yo' ndo' jee' quee' n'om'yo' na nnty'ia'yo' jâ cha'xje' ñe'canty'iaayâ 'o.

⁷ Jo' chii 'o nn'a'nyya, quii'ntaa' cha'tso na matseijaa'ñena' nacjooyâ ñequio nawi' na cwiwinoo'nyâ t'ma' waa na mañequiaana' na t'ma' n'oo'nyâ na cwiljoo'ndyo'tye'nyo' na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'e' Ty'oots'om.

⁸ Ndo' na cwindyaayâ na cwiljoo'ndyo'tye'nyo' cantyja 'naa' Ta Jesús, mach'eena' cantyja 'naa'nyâ cha'cwijom na cwiluiindyoxcooyâ.

⁹ Meii' ncjooyâ tileicwijndaayâ na cwiñe'quiaayâ na quianl'uaa' Ty'oots'om cantyja 'na'nyo'. Quianl'uaa'a' na waljoo'che' na neii'nyâ jo nnoom cantyja 'na'nyo'.

¹⁰ Naxuee natsjom cwitaa'nyâ nnom Ty'oots'om na ñequiaa' na nnty'iaandaayâ 'o na nla'candaã'ndyotyayâ yuu na cwimatseitjoo'na' na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'e'ñê.

¹¹ Cwitaa'nyâ na nqui' Tsotyayya Ty'oots'om ñequio Ta Jesucristo cateijndeiina jâ cha ndaa nntsaacajndoo'nndaa'â 'o.

¹² Mati cwitaa'nyâ na cateijndei' Ta Ty'oots'om na nncjaaquiendyo' na m'a'nyo' na wi' n'om'yo' cwii cwii ntyjee'yo'. Ndo' catseicwaljoo'tina' na wi' n'om'yo' cha'tso nt'omche' nn'a' cha'xje' m'aa' jâ na wi' n'oo'nyâ 'o.

¹³ Quiaa' na nleijndei' n'om'yo' cha nla'xma'nyo' na lju' n'om'yo' na candaã'ndyo' jo nnom Tsotyayya Ty'oots'om quia na nncwjee'nnda' Ta Jesús ñequio cha'tsondye nn'a' cwentaa'n'a'n.

4

Nmeii' cal'aaya cha nncjaawee' ts'om Ty'oots'om

¹ Ndo' je' 'o nn'aa'nyya ñequio xuee' Ta Jesús cwitaa'nyâ ndaa'yo' ndo' cwitsa'ntjoo'nyâ 'o na c'om'yo' cha'xje' na jnda t'moo'nyâ na cal'a'yo' cha nncjaawee' ts'om Ty'oots'om ñ'e'ndyo'.

² Ndo' manquiu'ya'yo' ñ'oom'ñee' na tquaa'ntyaa'nyâ ndaa'yo' ñequio najndei' na matseixma' Ta Jesús.

³ Ee luaa waa na l'ue ts'om Ty'oots'om ñ'e'ndyo' na calaxma'nyo' na lju' n'om'yo' cantyja 'naa'a' mei' tanc'om'ya'yo' ñequio nn'a' na cwe' luaa',

⁴ ticwiindyo' 'o nn'aa'nyya, cala'nq'nyo' na l'ue ts'om Ty'oots'om na c'om'yo' na yandyo' ñequio lcuu'yo', ndo' na cala't'maa'ndyo' joona,

5 nchii nnc'oom tsa^{ns}'a ñequio scoom'm na ncwinom'na' ljo' mach'eeⁿ na tia na matseitoom ñ'eⁿñe cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ na tic'om nacje 'naaⁿ Ty'oots'om.

6 Meiⁿcwii tsa^{ns}'a tintseitjooñe nnom x'iaa' na nnc'oomya ñ'eⁿ scuu' tsaⁿñeeⁿ meiⁿ tinguuu'nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ ee jeeⁿ t'maⁿ na wi' nntseiquioo Ta Jesús nacjoo' ts'aⁿ na mach'ee cha'tso nmeiⁿ cha'xjeⁿ na jnda ñeja'candiyâ 'o.

7 Ee nchii na tqueeⁿñe Ty'oots'om jaa na nlajomndyo cantyja 'naaⁿ natia, saa jom l'ue ts'oom na c'ooⁿya na lju' n'ooⁿya jo nnoom.

8 Cwe' jo' xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na ticuee' ts'om ñ'oommeiⁿ na cwit'mooⁿyâ ndaa'yo', catsei'noⁿ tsaⁿñeeⁿ na nchii cwe' ñ'oom na tqueⁿ nn'aⁿ mach'ee na til'ue. Juu mach'ee na til'ue ñ'oom na tqueⁿ nquii Ty'oots'om, na jom tquiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'ooⁿyâ.

9 Cantyja 'naaⁿ na c'om'yo' na wi' n'om ntyjee'yo' na cwila'yu', tacaⁿ'na' na cwinntseiljeiya ñ'oom'ñeeⁿ ee manquiiiti Ty'oots'om ma'mooⁿ ndaa'yo' na c'om'yo' na wi' n'om'yo' joona.

10 Ee 'o wi' n'om'yo' nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aⁿ ts'ondaa Macedonia. Saa cwitaaⁿyâ ndaa'yo' na c'om'yo' na mat'maⁿti na wi' n'om'yo' joona.

11 Cala'jnda'yo' na tjoom' ñ'oom nnc'om'yo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo'. Tacatii'ndyo' ñ'oom 'naaⁿna na ticatseixmaⁿ'na' na nla'jomndyo'. Cjoo' n'om'yo' na cal'a'yo' ts'iaaⁿ 'na'yo' cha'xjeⁿ ñ'oom na jnda tquaaⁿtyaaⁿyâ ndaa'yo',

12 ee na nl'a'yo' na ljo', nn'aⁿ na tyoola'yu' nla't'maaⁿndyena 'o meiⁿ xotseitjooⁿ'naⁿ na nleil'uee'ndyo'.

Cantyja na nndyonnda' Ta Jesucristo

13 Ndo' je' 'o nn'aⁿya, tacal'ue n'ooⁿyâ na mati ticala'noⁿ'yo' chiuu nnts'aana' ñequio nn'aⁿ na jnda tja meiⁿ tanc'om'yo' na chjoo' n'om'yo' cha'xjeⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tintyjaa' n'om Ty'oots'om.

14 Ndo' cha'xjeⁿ cwila'yuu'a na tue' Jesús ndo' na tando'xcoom, maluaa' cwila'yuu'a na cantyja 'naaⁿ jom ñnequiaa Ty'oots'om na joo nn'aⁿ na jnda tja na ñeja'yu' ñ'eⁿñe nnta'ndo'xcona.

15 Jo' chii cwil'uuyâ ndaa'yo' ñ'oom na t'moⁿ nquii na cwiluiiñe na catsaⁿntjom jaa na ndicwaⁿ cwitandoo'a hasta xjeⁿ na nndyonnaaⁿ'aⁿ, xocwinooⁿ'a nn'aⁿ na jnda tja.

16 Ee manquiiiti Jesús nnaaⁿ cañoom'luee, jndei' ñ'oom na nnts'aⁿntjoom, ndo' nndyocueeⁿ, xjeⁿñeeⁿ nleic'uaa jndyee' ángel na cwiluiitquieñe ndo' mati ndu 'naaⁿ Ty'oots'om. Quia jo' joo nn'aⁿ na jnda tja na ñeja'yu' ñ'eⁿ Jesús, joona najndyee nnta'ndo'xcona.

17 Jnda jo' jaa na ndicwaⁿ cwitandoo'a xjeⁿñeeⁿ ñe'naaⁿ nncjaachuuna' jaa ñ'eⁿndyena quii' nchquiu na nntjomndyo ñequio Ta Jesús quii' jndye ndo' nnc'ooⁿtyaaⁿya ñ'eⁿñe.

18 Jo' chii ñequio ñ'oommeiⁿ quia'yo' na t'maⁿ n'om nn'aⁿ'yo' na cwila'yu'.

5

1 'O nn'aⁿya, cantyja 'naaⁿ cwaaⁿ xuee oo cwaaⁿ xjeⁿ na nndyonnda' Ta Jesús, meiⁿ ticaⁿ'na' na nntseiljeiya.

2 Ee manquiu'ya'yo' nncue'ntyjo xuee na nndyonnda' Ta Jesús xjeⁿ na tic'om c'ee nn'aⁿ na nluii na ljo'. Matseijomna' cha'na quia na macwjee' tsaⁿnch'ue.

3 Xcwe xjeⁿ quia cwilue nn'aⁿ: “Je' tjaa'naⁿ tia', tjaa'naⁿ na teincuu'”, majuu xjeⁿñeeⁿ ñejomto nguioo nawi' t'maⁿ nacjoona cha'xjeⁿ quia na manaⁿ'na' na maquiina' yuscu na manntseincuii, meiⁿ tjaa'naⁿ na cwii nndaⁿ ndyaandye nn'aⁿ juu nawi'ñeeⁿ.

4 Saa 'o nn'aⁿya, ticalaxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ na jaaⁿñe, jo' chii juu xuee na nncwjee'nnda' Ta Jesús xocatseijomna' juuna' cantyja 'na'yo' cha'na quia na nncwjee' tsaⁿnch'ue waa' ts'aⁿ.

5 Jaa la'xmaaⁿya cantyja 'naaⁿ naxuee. Tila'xmaaⁿya cantyja 'naaⁿ natsjom oo cantyja 'naaⁿ najaaⁿñe.

⁶ Jo' chii maty'iomna' na c'ooⁿya na wando' n'ooⁿya ndo' queⁿndyocheⁿncjooya xjeⁿ cantyja 'naaⁿya jo nnom Ty'o^ots'om. Ee ticatsona' na c'ooⁿya cha'cwijom na cwindaaya cha'na nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tyoola'yu'.

⁷ Ee nn'aⁿ na cwinda, natsjom cwindana, ndo' nn'aⁿ na cwicandyee, natsjom cwindy-eena,

⁸ saaⁿ nc'e na cwilaxmaaⁿya cantyja 'naaⁿ naxuee, cwa queⁿndyocheⁿncjooya xjeⁿ, cha'waati xuee c'ooⁿya cha'na ts'aⁿ na canda^a xqueⁿ. Matsona' na cata'ñoom'ndyo cheⁿncjooya ñequio na cwilayu'ya n'ooⁿya ñ'eⁿ Ty'o^ots'om ndo' ñequio juu na m'aaⁿya na wi' n'ooⁿya nn'aⁿ ñequio juu na ntyjaa' n'ooⁿ na nncwji'n'maaⁿñe Ty'o^ots'om añmaaⁿya cha'xjeⁿ mawañoom' tjaⁿxqueⁿxjo xqueⁿ sondaro.

⁹ Ee nchii seijndaa'ñe Ty'o^ots'om na nnt'uiityeeⁿ jaa naquii' nawi' t'maⁿ. Saaⁿ tqueeⁿ jaa na nndaaya na nlui'n'maaⁿndyoⁿ nc'e nquii Ta Jesucristo.

¹⁰ Jom tueeⁿen cwentaaya cha tjoom' na nntandoo'a ñ'eⁿñê quia na ndyonnaaⁿaⁿ, meiiⁿ na ndicwaⁿ tandoo'a ndo' meiiⁿ na aa jnda tjaaya.

¹¹ Jo' chii cwii ndo' cwiindyoy' quia'yo' na t'maⁿ n'om ntyjee'yo' na nc'oonajndana cha'xjeⁿ na cwil'a'yo'.

Ñ'oom na matseijndo' Pablo n'omna

¹² 'O nn'aⁿya, cwitaaⁿyâ na cala'tmaaⁿndyo' nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om quii'ntaaⁿyo' na cwijndoo'na ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ ndo' na cwila'jndo'na n'om'yo'.

¹³ Maty'iomna' na cala't'maaⁿndyo' naⁿñeeⁿ ñequio na jnda nquiu'yo' joona, ee joona jeeⁿ cwila'jndana naquii' ts'iaaⁿwaa'. C'om'yo' na tjoom' ñ'oom ñequio nc'iaa'yo' na tjaa ndia' cachoyo' ñ'eⁿndyena.

¹⁴ Ndo' cwila'jndeiⁿ ndyuaayâ ndaa'yo' 'o nn'aⁿya, na cala'tia'yo' nn'aⁿyo' na tiñe'cal'a ts'iaaⁿ. Quia'yo' na t'maⁿ n'om nn'aⁿ na leic'om t'maaⁿndye n'om. Cateijndei'yo' nn'aⁿ na tijndana na tila'yu'ya n'omna. C'om' nioomcheⁿ n'om'yo' ñequio cha'tsondye nn'aⁿ.

¹⁵ Xeⁿ tis'a cwil'a nn'aⁿ 'o, cal'andyo' cwenta na tinl'a'yo' wi' joona. 'O xuii' cal'a'yo', 'o ñequii'cheⁿ cal'a'yo' yuu na ya ñ'eⁿ nn'aⁿ, meiiⁿ mancjo'ti'yo' oo meiiⁿ ñ'eⁿ meiiⁿquia ts'aⁿ.

¹⁶ Ñequii'cheⁿ c'om'yo' na neiⁿnco n'om'yo'.

¹⁷ Tintsawi'ntyje'yo' na cwilanei'yo' nnom Ty'o^ots'om.

¹⁸ Cha'tso na mach'eena' ñequiondyo' quia'yo' na quianl'uaa' Ty'o^ots'om ee luaa' l'ue ts'oom ñ'eⁿndyo' 'o na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Cristo Jesús.

¹⁹ Tila'tsaaⁿndyo' ts'iaaⁿ na mach'ee Espíritu Santo quii'ntaaⁿyo'.

²⁰ Joo ñ'oom na cwiñequia nn'aⁿ na ma'moⁿ Ty'o^ots'om ndaana, til'a'yo' na ticuee' n'om'yo' ñ'oom'ñeeⁿ.

²¹ Cha'tso ñ'oommeiⁿ catjei'yo' cwenta aa xcwe joona', ndo' ñ'oom na cwiwitquioo' na xcwe, caljoo'ndyo'tyeⁿyo' ñequio joona'.

²² Cala'tquiio'ndyo' ñequio cha'tso nnom natia.

²³ Manquiti Ty'o^ots'om, nqueⁿ na mañequiaaⁿ na tjaa ñomtiuu m'aaⁿ ts'aⁿ jo nnoom, jom queⁿñooⁿ 'o na canda^andyo'. Cwañom'm cha'waa espíritu 'naⁿyo', ñequio añmaaⁿyo' ndo' sei'yo' cha caljoo' joona' na meiⁿcwii jnaⁿ tilaxmaⁿna' hasta xjeⁿ na nncwjee'nnda' Jesucristo na cwiluiñê na matsaⁿntjoom jaa.

²⁴ Nquii Ty'o^ots'om na macwaaⁿ 'o cwiluiñê na mayom'm, maxjeⁿ nntseicanaaⁿ cha'tso nmeiⁿ cantyja 'naⁿyo'.

Cwiñequiana na xmaⁿndye nn'aⁿ

²⁵ 'O nn'aaⁿya ñequii'cheⁿ calanei'yo' cantyja 'naaⁿyâ nnom Ty'o^ots'om.

²⁶ Quia'yo' na xmaⁿndye cha'tso nn'aaⁿya na m'aⁿ ñ'eⁿndyo' na cwitaⁿyo' lueena.

²⁷ Ñequio na jndeiⁿ ts'iaaⁿ na matseixmaⁿya na tquiaa Ta Jesucristo matiiooya xu-waañe nacjo'yo' na cala'naⁿyo' cartawaa na ndye cha'tsondye nn'aaⁿya na cwila'yu'.

²⁸ Nquii Ta Jesucristo cwentaaya quiaaⁿ na nla'xmaⁿyo' naya na matseixmaaⁿ.

Carta na jnda we na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ Tesalónica

Mañequiaa Pablo na xmaⁿndyena

¹ Ñ'eⁿ Silvano ndo' ñ'eⁿ Timoteo, ja Pablo matseiljeiya cartawaañe na matseicwanon^{ya} juuna' na m'aⁿ 'o tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Tesalónica, na cwila'xmaⁿ'yo' cwentaa' Tsotyaaya Ty'o^ots'om ndo' Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa.

² Nquii Tsotyaaya Ty'o^ots'om ñequio Jesucristo, quiana na candaaya nto'ñoom'yo' naya na la'xmaⁿ ñequio na meiⁿcwii ñomtiuu tinc'om'yo' jo ndaana.

Quia na ndyonnda' Cristo nntu'xeⁿndye nn'aⁿ

³ 'O nn'aⁿya, ñequii'cheⁿ macaⁿna' na ñequiaayâ na quianl'uaa' Ty'o^ots'om cantyja 'naⁿ'yo', ndo' maty'iomyana' na cwil'aayâ na ljo' ee wjaawixcweti na cwila'yuya n'om'yo' ñ'eⁿñê ndo' nc'e cwii ndo' cwiindyoy' wi'ti n'om'yo' ntyjee'yo'.

⁴ Hasta quii'ntaaⁿ ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ cwilanaayâ cantyja 'naⁿ'yo'. Cwitjei'saayâ 'o na m'aⁿ nioom'cheⁿ n'om'yo' meiiⁿ na jndye nnom nawi' na cwiwinom'yo' ndo' na cwintyjo nn'aⁿ 'o saa cwit'moⁿ'yo' na cwila'yuya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'o^ots'om.

⁵ Nc'e na luaa' cwil'a'yo', ma'moⁿna' na jeeⁿ xcwe macwji' Ty'o^ots'om cwentaa cantyja 'naⁿ'yo'. Ee matsaaⁿ'aⁿ 'o na la'xmaⁿ'yo' na nntsaquiee'ndyo' yuu na matsa'ntjoom. Nc'e na ljo', je' cwiwinom'yo' nawi'.

⁶ Ty'o^ots'om mach'eeⁿ na maty'iomyana' na joo nn'aⁿ na cwita'wi' 'o je', nlco'weeⁿ joona.

⁷ Ndo' mati 'o na wi' na cwitjom'yo' ñequiaaⁿ na nnta'jndyaayâ ñ'eⁿndyo' majuu xuee quia na nleitquioo'ñennda' Ta Jesús. Ee mats'ia jo' na nnaaⁿ cañoom'luee ndyocueeⁿ. Nleitquioo'ñê naquii' ntsaachom ñequio ángeles cwentaaⁿaⁿ na jeeⁿ jnda.

⁸ Nñoom na nnt'ueeⁿ nn'aⁿ na ticala'xmaⁿna cwentaa' Ty'o^ots'om meiⁿ tical'añ'oomndyena ñ'oom na tseixmaⁿ Ta Jesús na macwji'n'maaⁿñê añmaaⁿ nn'aⁿ.

⁹ Naⁿñeeⁿ tixocantycwii na nnt'uiityeⁿna' joona. Ndo' tquia nncwji'ndyona' joona ñequio yuu na nnc'oom Jesucristo na nluiit'maⁿñê ndo' ñequio najndeii na matseixmaaⁿ.

¹⁰ Nluii na ljo' juu xuee quia na nñoom na nla't'maa'ndye nn'aⁿ 'naaⁿ'aⁿ jom, na cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yuna ñ'eⁿñê nncjaawee' n'omna, mati ñ'eⁿ 'o na jnda macwila'yuyoy' ñ'oom na tyoñequiaayâ cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

¹¹ Jo' chii ñequii'cheⁿ cwilanaayâ nnom Ty'o^ots'om cantyja 'naⁿ'yo'. Cwitaayâ nnom nqueⁿ na jnda tqueeⁿ 'o na cala'xmaⁿ'yo' cwentaaⁿaⁿ na ñequii'cheⁿ nncjaawee' ts'oom ñ'eⁿndyo'. Mati cwitaayâ na ñequiaaⁿ cantyja najneiⁿ naquii' n'om'yo' cha nnda nla'canda'ndyo' cha'tso ñ'oom na ya na cwiqueⁿ n'om'yo', ndo' na nntseicandañêna' cha'tso ts'iaaⁿ na ya na cwil'a'yo' nc'e na cwila'yuya n'om'yo' ñ'eⁿñê.

¹² Nc'e na luaa', nntseit'maaⁿñena' xuee' Ta Jesús cantyja 'naⁿ'yo', ndo' mati nntseit'maaⁿñê 'o nc'e naya na matseixmaⁿ nquii Ty'o^ots'om na cwila't'maaⁿndyo' ndo' cantyja 'naaⁿ' Ta Jesucristo.

2

Nleitquioo'ñe ts'aⁿ na wi'ñeti

¹ 'O nn'aaⁿya, cantyja 'naaⁿ' na nncwjee'nnda' Ta Jesucristo cwentaaⁿya ndo' na nntjomndyo' yuu na m'aaⁿ, cwitaayâ ndaa'yo'

² na tilachui'yo' chiuu m'aa' n'om'yo' ñ'oomwaa' mei' tiñequiandyo' cantyja cwii nnom na quia nluui nntseicaty'uena' 'o oo cwii ñ'oom na mañequiaa ts'a' cantyja 'naa' jo' oo cwii carta na waa ñ'oom na jâ jla'cwanoo'yâ juuna' na matsona' na jnda tue'ntyjo xje' na nncwjee'e'.

³ Mei'cwii tiñequiandyo' na nnquiu'nn'a' ñ'oomwaa' 'o ee cwitjooche' na nncue'ntyjo xuee'ñee' maxje' nla'wendye nn'a' nacjoo' Ty'oots'om ndo' nleitquoo'ñe juu tsa'ns'a na jee' tiaa', majndaa' na nntsuuñê nnts'aa Ty'oots'om.

⁴ Jom nncja' nacjoo cha'tso na la'xma' cwentaa' Ty'oots'om ñequio cha'tso nnom na cwila't'maa'ndye nn'a'. Jo' chii ncjaaque'e' naquii' wats'om t'ma' 'naa' Ty'oots'om. Nncwjee'e' ñ'oom na jom cwiluiiñê nquii Ty'oots'om ndo' cala't'maa'ndye nn'a' jom.

⁵ ¿Aa ticjaañjoom' n'om'yo' na jnda tsjooya ñ'oommei' ndaa'yo' quia na ñet'oo'ya ñ'e'ndyo'?

⁶ Ndo' macwila'no'ya'yo' 'ñee' na matseitsaa'ñeya tsa'ñee' cha na ticwitquoo'ñe cwitjooche' na nncue'ntyjo xje' na ntyjii Ty'oots'om.

⁷ Ee juu ts'iaa' natia na wanty'iuu' m'a'na' je' mach'eena' quii'ntaa' nn'a', na maje'ndyo macanda maca'na' na nleindyoo nque' na matseitsaa'ñê na nnc'oom tsa'ñee'.

⁸ Quia ljo'che' nleitquoo'ñe juu tsa'ñee' na waljoo'che' na tia ts'a'ñe. Ndo' nquii Ta Jesús quia na nncwjee'e' ñequio najndei na nei'ncoo' nacaxuee na cwiluiiñê, nntseicuee'e' tsa'ñee' ñequio jndye 'ñom.

⁹ Juu tsa'ñee' na wi'ñeti ñoom ñequio najndei na matseixma' Satanás. Nnquiu'nn'aa' nn'a' ñequio ts'iaa' na nnts'aa' ndo' ñequio jndye nnom 'naa' na mei'jom tiquinty'iaa nn'a'.

¹⁰ Nntseinei' cha'tso nnom ñ'oom na wi' na ñequiu'nn'aa' nn'a' na jnda teijndaa' na nntsuundy'e. Ee joona tñquiandyena na nnquioo na jnda nquiuna ñ'oom na mayuu' na nncwji'n'maa'ñena' joona.

¹¹ Nc'e na luua', 'ndii Ty'oots'om na cwe' ñ'oom cantu ñe'quiu'nn'a'na' joona ndo' nla'yu'na ñ'oom na tiyuu'.

¹² s'aa' na luua' cha nnt'uiitye'na' cha'tsondye nn'a' jnaa' na ti'cato'ñoomna ñ'oom na mayuu' ee nei'tina na nl'ana natia.

Tjeii'ñe Ty'oots'om 'o na nluin'maa'ndyo'

¹³ 'O nn'aa'ya na jee' candya' ts'om Ta Jesús, jee' maty'iomya' na ñequii'che' ñequiaayâ na quial'uaa' Ty'oots'om cantyja 'na'yo' ee cwitjooche' na nncuaa tsjoom-nancue tjeii'ñê 'o na nluin'maa'ndyo'. Ndo' tque'ñoo' 'o cantyja 'naa'a' nc'e Espíritu, ndo' teil'uee'ñê ñ'oom na mayuu' na jnda macwila'yu'yo'.

¹⁴ Ee ñequio juu ñ'oom naya na tyoñequiaayâ ndaa'yo', jo' na tcwaa' 'o cha ndaa' nla'jomndyo' cantyja na cwiluii't'ma'ñe Jesucristo na cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa.

¹⁵ Jo' chii 'o nn'a'ya, caljoo'ndyo'tye'yo' ñequio ñ'oom na ñet'moo'yâ ndaa'yo' ñequio carta na jla'cwanoo'yâ na m'a'yo', tintsuu' n'om'yo' joona'.

¹⁶ Nquii Jesucristo na cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa ndo' nquii Tsotyaaya Ty'oots'om na jom nc'e naya na matseixmaa' m'aa' na jee' wi' ts'oom jaa mañequiaa' na ticantycwii na m'aa'ya na t'ma' n'oo'ya ñequio na cwicantyyaa'ya n'oo'ya jom,

¹⁷ quiaa' na nla'xma'yo' na t'ma' n'om'yo' ndo' na nnc'om' jnda'yo' cantyja 'naa'a' cha cha'tso na cwilanei'yo' ñequio na cwil'a'yo' nla'xma' joona' na ya.

3

Cjaañjoom' n'om'yo' jâ jo nnom Ty'oots'om

¹ 'O nn'a'ya, ñ'oom na macanda, calanei'yo' nnom Ty'oots'om cantyja 'naa'ya na tyuaa' nt'om ñ'oom cantyja 'naa' Ta Jesús cha'tso joo, ndo' nnts'aana' na jnda nquii nn'a' juuna' cha'xje' na tuui ñ'e'ndyo' 'o.

² Ndo' mati cataⁿ'yo' na nndyaandyô ljo' na ñe'cal'a nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye ñ'eⁿndyô na quie' n'omna ee ticha'tso nn'aⁿ cwilayu'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'oots'om.

³ Saa cwiluiñê na mayom'm ndo' ñequiaaⁿ na nntsaanajnda'yo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ ndo' na nncwañoom'm 'o ljo' ñe'cats'aa nquii tsaⁿjndii 'o.

⁴ Já cwicantyyaa' n'ooⁿyâ Ty'oots'om cantyja 'naⁿ'yo' ee 'o cwila'canda'yo' ñ'oom na ñet'mooⁿyâ ndaa'yo'. Ndo' nquiuuyâ na ntsal'a'ti'yo' cha'xjeⁿ na cwitsa'ntjooⁿyâ 'o.

⁵ Nqueⁿ na cwiluiñê na matsa'ntjoom, cateijneiⁿ 'o na nnc'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ cha'xjeⁿ m'aaⁿ na candya' tsoom jooⁿa, ndo' na nnc'om nioomcheⁿ n'om'yo' nawi' na cwiwinom'yo' cha'xjeⁿ tyom'aaⁿ jom quia na teinoom nawi' t'maⁿ.

Queⁿndyo na cal'aaya ts'iaaⁿ 'naaⁿya

⁶ 'O nn'aaⁿya, ñequio xuee' Ta Jesucristo cwitsa'ntjooⁿyâ na catjei'ndyo' ñequio ts'aⁿ na matseyu' na tiñe'cats'aa ts'iaaⁿ meiⁿ tiñe'tseijomñe ñequio ñ'oom na ñet'mooⁿya ndaa'yo'.

⁷ Saa 'o manquiuy'yo' na matsona' na cal'a'yo' cha'na ñel'aayâ. Ee quia na ñet'ooⁿyâ quii'ntaaⁿ'yo', meiⁿjom ndii' tîcany'ia'yo' na tîcal'aayâ ts'iaaⁿ.

⁸ Ee já tîcato'ñooⁿyâ naya luee'yo' na cwe'yu. Ñetqueⁿndyô na ñel'aayâ ts'iaaⁿ, ñetantjooⁿyâ 'naⁿ na ñetca'na' já. Naxuee natsjom ñejla'jndaayâ cha ticatuaa'â xuu nacjoo' meiⁿcwiindyoy' 'o na nnteix'ee já.

⁹ Meiiⁿ na maty'iomna' na cataaⁿyâ ndaa'yo' ljo' na ñetca'na' já saa tîcal'aayâ na ljo'. Ee ntyjaa' n'ooⁿyâ na cal'ooⁿndyo' cha'xjeⁿ na cwil'aayâ.

¹⁰ Ee quia ñet'ooⁿyâ quii'ntaaⁿ'yo' tquiaⁿtyaaⁿyâ ñ'oom ndaa'yo' juu ts'aⁿ na tiñe'cats'aa ts'iaaⁿ, meiⁿ ticatsona' na nlcwaaⁿ'aⁿ.

¹¹ Saa cwindyaayâ na ñ'eeⁿ nt'omndyo' 'o na tiquil'a'yo' ts'iaaⁿ, cwe' cwiqueⁿndyo' na cwitii'ndyo' ljo' mach'eena' nt'omcheⁿ ntyjee'yo'.

¹² Ndaaⁿ nn'aⁿ na nmeiiⁿ m'aⁿ, nc'e najndei na matseixmaⁿ Ta Jesucristo, cwitsa'ntjooⁿyâ ndo' cwijñoom' ntyuaayâ 'o na cal'a'yo' ts'iaaⁿ na nntantjom'yo' 'naⁿ na macaⁿ'na' 'o.

¹³ Ndo' 'o, nn'aaⁿya, ticwintqueⁿ'yo' na cwil'a'yo' yuu na maty'iomyana'.

¹⁴ Queⁿ'yo' cwenta 'ñeeⁿ juu ts'aⁿ na tiñe'catseicandaⁿ ñ'oom na cwil'uuyâ ndaa'yo' nacjoo' cartawaañe. Ticala'quii'ndyo' ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ cha nlco'tiana' ntyjeeⁿ.

¹⁵ Saa tinc'om ndiaa'ndyo' ñ'eⁿñê, 'o cala'jndo'yo' tsoom cha'xjeⁿ cwii ts'aⁿ na matseyu'.

Ñ'oom na macanda

¹⁶ Nqueⁿ na matsa'ntjoom na tseixmaaⁿ na tjaa ñomtiuu c'oom ts'aⁿ jo nnoom quiaaⁿ na 'o tjaa ñomtiuu c'om'yo' na cha'waa xjeⁿ ñequio cha'tso na cwiwinom'yo'.

¹⁷ Ja Pablo, nncō matseiljeiya xueya nacjoo' cartawaañe cha'xjeⁿ quits'aa cha'tso carta 'naⁿya.

¹⁸ Juu naya na matseixmaⁿ Jesucristo, c'oomna' ñequio cha'tsondyo'. Amén.

Carta najndyee na seicwanom Pablo na m'aaⁿ Timoteo

Matseiljeii Pablo carta cwentaa' Timoteo

¹ Nncō Pablo cwiluiindyō apóstol cwentaa' Jesucristo. Nquii Ty'ōots'om na cwiluiñê na macwji'n'maaⁿñê jaa sa'ntjoom na matseixma^{ny}a na ljo' ñequio Ta Jesucristo na cantyja 'naaⁿ jom m'aa^{ny}a na cwicantyjaa' n'ōō^{ny}a.

² Matseiljeiya cartawaañe na matseicwano^{ny}a na m'aaⁿ 'u Timoteo, na cwiluiindyū jndaaya nc'e na matseyu'ya ts'om' ñ'eⁿ Ty'ōots'om. Ntyjaa' ts'ōōⁿ nquii Tsotyaa^ya Ty'ōots'om ñequio Cristo Jesús na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa na ñequiana na nncō'ñom' naya na la'xmaⁿna ñequio na m'aⁿna nawi' n'omna nn'aⁿ ndo' na meiⁿcwii ñomtiuu tinc'oom' jo ndaana.

Cats'aañe Timoteo cwenta ñ'oom na tiyuu'

³ Cha'xjeⁿ na tsjoo^ya njom' quia na jlui'a Macedonia na caljoo'ndyū' Éfeso na catsa'ntjom' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na ticat'mōōⁿna ñ'oom na tiyuu',

⁴ tilqueⁿ cwenta ñ'oom na cwe' cuento laxmaⁿna' ñequio ñ'oom cantyja 'naaⁿ weloo nn'aⁿ na ñet'om teiyo ee ñ'oommeiⁿ cwil'ana' na cwe' cwila'ñ'eeⁿ ndyuee nn'aⁿ meiⁿ ticateijndeina' ts'aⁿ na nntseyu'ya ts'om' ñ'eⁿ Ty'ōots'om.

⁵ Ts'iaaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ na sa'ntjō^{ny}a na c'ōō^{ny}a na wi' n'ōō^{ny}a cwii ndo' cwii nn'aⁿ ñequio na lju' n'ōō^{ny}a na m'aaⁿ'ya n'ōō^{ny}a ñequio na xcwee' n'ōō^{ny}a na cwila'yū'ya n'ōō^{ny}a ñ'eⁿ Ty'ōots'om.

⁶ Ñ'eeⁿ nn'aⁿ jnaaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ na jnda tju'tya'na' jona cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mayuu', ñ'oom na cwe' ts'iaaⁿndyō cwila'jomndyena.

⁷ Ñe'calaxmaⁿna nn'aⁿ na cwit'mōōⁿ ljeii 'naaⁿ Ty'ōots'om na matsa'ntjomna' meiiⁿ ticala'noⁿna ljo' tseicandii ñ'oom na cwila'neiⁿna cantyja 'naaⁿna', meiⁿ ljo' na ma'mōⁿ ñ'oom na cwiiñequiana ñequio na t'ma^{ny}a n'omna.

⁸ Manquiūyū na jeeⁿ l'ue ljeii na tqueⁿ Moisés xeⁿ mawil'uee'ñe ts'aⁿ juuna' cha'xjeⁿ na seijndaa'ñe Ty'ōots'om.

⁹ Macaⁿna' na cjaanjoom' n'ōō^{ny}a na nchii teijndaa' ljeii na qui cwentaa nn'aⁿ na cwil'a na maty'iomyana'. Teijndaa' juuna' cwentaa nn'aⁿ na quie' n'om, cwentaa nn'aⁿ na ticatuee'ndyecje, cwentaa nn'aⁿ na tia cwil'a, nn'aⁿ na laxmaⁿ jnaⁿ, cwentaa nn'aⁿ na ticala't'maaⁿndye Ty'ōots'om oo cwicheⁿ nnom na matseit'maaⁿñe ts'aⁿ, teijndaa' juuna' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'cwjee tye ndyeena ndo' mati cwentaa cha'tsondye nn'a na cwila'cwjee nn'aⁿ,

¹⁰ cwentaa nn'aⁿ na cwe' m'a^{ny}a ñequio nn'aⁿ, cwentaa naⁿnom na m'aⁿ ñequio tyjenom, cwentaa nn'aⁿ na cwila'jnda ntyje nn'aⁿndyena, cwentaa nn'aⁿ na cwilaneiⁿ cantu, cwentaa nn'aⁿ na tyeⁿ cwiqueⁿ ñ'oom na nlacandā saā tiquil'a, ljeii'ñeeⁿ m'aⁿna' na mat'uiina' meiⁿquia na wjaana' nacjoo' ñ'oom na xcwe na cwit'mōōⁿ nn'aⁿ.

¹¹ Juu ñ'oom xcwewaa' ñecwii xjeⁿ matseicandiina' ñequio ñ'oom na jeeⁿ jnda'na' cantyja na cwilui'n'maaⁿndye nn'aⁿ. Nquii Ty'ōots'om na tjacantyya na t'maⁿ cwiluiñê maty'ioom ts'iaaⁿ ja na mañequiaya ñ'oom'ñeeⁿ ndaā nn'aⁿ.

Quian'l'uaa' Ty'ōots'om t'maⁿ wi' ts'oom Pablo

¹² Mañequiaya na quian'l'uaa' Ta Jesucristo cwentaaya na mañequiiaaⁿ najndeiⁿ ts'ōōⁿ na maqueeⁿ cwenta na cwiluiindyō ts'aⁿ na matseicandā na macwjaa'ñê ja naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ.

¹³ Jaach'ee xuee tyotseina^{ya} ñ'oom ntjeiⁿ nacjoom'm, ñetco'wi'a nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿñê, ndo' tyotseijnaaⁿa jom. Sa^a ty'oom Ty'oots'om na wi' ts'oom ñ'eⁿndyo, ee xjeⁿñeeⁿ meiⁿ tyootseyu'a meiⁿ ticaljeii na tixcwe tyots'aa.

¹⁴ Juu naya na matseixmaⁿ Jesucristo, tquiaaⁿ na candaa^{ya} matseixma^{ya} juuna' ndo' t'mooⁿ na jeeⁿ wi' ts'oom ja ndo' jndaya na matseyu'ya ts'ooⁿ ñ'eⁿñê, joona' na cwila'xmaa^{ya} nc'e na cwila'jomndyo ñ'eⁿñê.

¹⁵ Ñ'oomwaa ñ'oom na mayuu' juuna', ndo' matsona' na cha'tsondye nn'aⁿ cala'yu'na juuna': jndyo Cristo Jesús tsjoomnancue cha nncwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ jnaⁿ, quii'ntaaⁿ joona ja cwiluiindyö ts'aⁿ na t'maⁿti ñeseitjoondyo nnoom.

¹⁶ Luaa waa na ty'oom Ty'oots'om na wi' ts'oom ñ'eⁿndyo cha cantyja 'na^{ya} m'moⁿ Jesucristo na m'aaⁿ na niom'cheⁿ ts'oom. Ndo' cantyja 'naa^{ya} waa na ma'moⁿna' chiuu nc'om nn'aⁿ na nla'yu' ñ'eⁿñê cha nnto'ñoomna na ticantycwii na cwita'ndo' añmaaⁿna.

¹⁷ Nc'e na luaa', cha'waati xuee cala't'maaⁿndyo nqueⁿ na ticantycwii na cwiluiiñê na matsa'ntjoom, nqueⁿ na wanoom'm ndo' na wanoom'm, nqueⁿ na leicandaa nty'iaa ts'aⁿ jom, na macandā nqueⁿ cwiluiiñê Ty'oots'om ndo' na jndō' ts'oom.

¹⁸ 'U jndaaya Timoteo, luaa ñ'oom na matsa'ntjo^{ya} 'u. Ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om matseijomna' cha'cwijom tia'. C'oom' na ti'maaⁿ ts'om' na matseijndu' naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ. Catsa' na ljo' na matseyu'ya' ts'om' ñ'eⁿñê ndo' ñequio na tico'tiana' ntyji' nc'e na matseicandā' cha'xjeⁿ ñ'oom na ñejlue nn'aⁿ na cwila'yu' cantyja 'naⁿ quia na jla'neiⁿna ñ'oom na t'moⁿ Ty'oots'om naquii' n'omna.

¹⁹ Ñ'eeⁿ nn'aⁿ na tila'ñ'oomndye na maco'tiana' nquiuna, ndo' nc'e na ljo', juu na cwila'yu'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'oots'om, jndā tyuii'na'.

²⁰ Luaa' tseixmaⁿ Himeneo ñequio Alejandro. Jo' chii jndā tiogya joona l'ō Satanás, cha cala'noⁿna na tantjeii'na ñ'oom ntjeiⁿ nacjoo' Ty'oots'om.

2

Ma'moⁿna' chiuu calanaa^{ya} nnom Ty'oots'om

¹ Najndyee matseijndō'a ts'om' na maty'iomna' na cataa^{ya} nnom Ty'oots'om 'naⁿ na macaⁿna' jaa, ndo' calanaa^{ya} nnoom cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ. Quiaaya na quianl'uaaⁿaⁿ cantyja 'naaⁿna.

² Laxmaa^{ya} na cataa^{ya} nnoom cantyja 'naaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindyö go-biernom, ñequio joo nn'aⁿ na laxmaⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿ cha nnda^a nnc'oo^{ya} na ya m'aa^{ya}, tjaa'naⁿ ndia', na xcwee' n'oo^{ya} ñ'eⁿ Ty'oots'om ndo' tjaa'naⁿ ñ'oom tia cwila'neiⁿ nn'aⁿ cantyja 'naa^{ya}.

³ Maty'iomyana' na luaa' cal'aaya. Ndo' nquii Ty'oots'om na macwji'n'maaⁿñê jaa cjaawee' ts'oom na ljo',

⁴ ee l'ue ts'oom na cha'tsondye nn'aⁿ nlui'n'maaⁿndye ndo' na nnta'jnaaⁿna ñ'oom na mayuu'.

⁵ Ñecwii Ty'oots'om m'aaⁿ ndo' ñe'cwii m'aaⁿ na matseiljoyaañe jom ñ'eⁿ nn'aⁿ, manquii Jesucristo na ts'aⁿ jom.

⁶ Ee tquiaañê na tueeⁿeⁿ cha ntioom na cho'jnaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ cha nnda^a nlui'n'maaⁿndyena, teitquioo' na jo' quia na tue'ntyjo xjeⁿ.

⁷ Nc'e na luaa', ty'ioom ts'iaaⁿ ja na cwiluiindyö ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ ndo' ts'aⁿ na majñoom ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ, na ca'moo^{ya} ndaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos ñ'oom na xcweti na cala'yu'ya n'omna, ñ'oom na mayuu' matseinaⁿ, nchii cwe' cantu.

⁸ Mei^{ya}yuucheⁿ joo na cwitjomndye nn'aⁿ l'ue ts'ooⁿ cala'neiⁿ naⁿnom nnom Ty'oots'om na nlawena lueena ñequio na xcwee' n'omna. Tic'omna na wjeena nc'iaana, meiⁿ ticañjom n'omna ñ'oom na nquiuna ñequio nc'iaana.

⁹ Ndo' mati yolcu l'ue ts'ooⁿ na cwee'na liaa na cwe' na ya xjeⁿ na nchii jeeⁿcheⁿ tycwi' nchii liaa jnda. Cal'ana xjeⁿ cha'tso cantyja 'naaⁿna. Ticwinom'na' na

nla'chjoomndyena soonque^{na}, meiⁿ ticwinom'na' na nla'chjoomndyena ñ'eⁿ 'naⁿ na cwiluiina' ñequio s'om cajaⁿ oo ñequio ta' perla na jeeⁿ jnda.

¹⁰ Saꞗ yolcu na cwiñequiaandye na nntsa'ntjom Ty'oꞗts'om joona, cal'ana cha'tso nnom ts'iaaⁿ na ya, ee macanda cantyja 'naaⁿ joo jo' ntyjii Ty'oꞗts'om cha'cwijom matseichjoomñena' joona.

¹¹ Matsona' na candyecheⁿ yolcu ñ'oom na cwi't'moꞗⁿ nn'aⁿ ndo' na catuee'ndyecjena:

¹² ee tyooñequiaya na nnt'moꞗⁿ yolcu quia na cwi'tjomndye nn'aⁿ meiⁿ na nlque^{na} na xjeⁿ tsaⁿs'a. L'ue ts'oꞗⁿ na cwe' candyeche^{na}.

¹³ Ee najndyee s'aa Ty'oꞗts'om Adán, jnda chii s'aaⁿ Eva,

¹⁴ ndo' nchii Adán tquiu'nn'aⁿna', tquiu'nn'aⁿna' yuscu'ñeeⁿ, ndo' jnda na tquiu'nn'aⁿna' juu, jo' seijndaa'ñena' na waa jnaaⁿaⁿ.

¹⁵ Saꞗ nlui'n'maaⁿndye yolcu xeⁿ cwila'candaꞗⁿndye na mañequiaa Ty'oꞗts'om na c'om ndana ndo' m'aⁿna na cwila'yuya n'omna ñ'eⁿñê, ñequio na m'aⁿna na jnda nquiuna nt'omcheⁿ ndo' na 'oom'aⁿna na lju' n'omna.

3

Nmeiiⁿ cal'a nn'aⁿ na cwijndoo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oꞗts'om

¹ Luaa ñ'oom na mayuu': xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na macantyyaa' ts'oom na nluiitquieñê jo nnom tmaaⁿ na macwji' Ty'oꞗts'om cwentaaⁿaⁿ, jeeⁿ xcwe na macantyyaa' ts'oom.

² Jo' chii ts'aⁿ na jnda ty'oomna' na cwiluiitquieñê quii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oꞗts'om, matsa'ntjomna' na tjaa'naⁿ ñ'oom cjoom'm. Ñecwii scoom'm m'aaⁿ. Ts'aⁿ na xcwe matseitiuu jom. Ts'aⁿ na maqueⁿñe cwenta ndo' na cwiluiiñê ts'aⁿ na jnda nquiui nn'aⁿ. Matsona' na ñequii'cheⁿ m'aaⁿc'eeñê na nnteix'eeⁿ nn'aⁿ na cwe' cwiquieya waⁿaⁿ, ndo' 'naⁿaⁿ na m'moꞗⁿ ndaa nn'aⁿ,

³ ticatsona' na tsaⁿcandii jom, meiⁿ na nl'ueeⁿ ndia'. Macaⁿna' ts'aⁿ na yats'aⁿñe jom, ts'aⁿ na xiom'ñe ñequio nn'aⁿ, na tintseiqueeⁿ ts'oom s'om.

⁴ Maty'iomna' na ya maqueeⁿ xjeⁿ nn'aⁿ waⁿaⁿ, mati cwila'candaꞗⁿndye ntseinaaⁿ nnoom, ndo' cwila't'maaⁿndyena jom,

⁵ ee xeⁿ ti'naⁿaⁿ na nlqueeⁿxjeⁿ nn'aⁿ waⁿaⁿ, tixocandaꞗ nnteix'eeⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oꞗts'om cwentaaⁿaⁿ.

⁶ Nc'e na ljo', ts'aⁿ na nluiitquieñê jo ndaa nn'aⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'oꞗts'om ticatsona' na jom ts'aⁿ na nmeiiⁿndyo tioñe l'o Ty'oꞗts'om, tints'aana' na nnc'oom' ts'oom na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiiñê, ndo' na ljo' ntseijndaa'ñena' cantyja 'naaⁿaⁿ na waa jnaaⁿaⁿ cha'xjeⁿ jnaⁿ na t'uiina' tsaⁿjndii.

⁷ Mati macaⁿna' na waa ñ'oom ya cantyja 'naaⁿaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tyoola'yua', cha ticalui'jnaaⁿñê ndo' na ncjaañ'oom tsaⁿjndii jom xjeⁿ 'naaⁿ.

Nn'aⁿ na cwindye'ntjom, nmeiiⁿ matsona' calaxmaⁿna

⁸ Mati cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjom quii' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oꞗts'om cwentaaⁿaⁿ, matsona' na macanda ñ'oom ya nquiui nn'aⁿ cantyja 'naaⁿna, ndo' cwila'candaꞗⁿndyena ñ'om ndyueena. Tinc'omna na nn'aⁿ candyee joona, meiⁿ tinc'omna na queeⁿ n'omna s'om na nchii jndyaa' 'naaⁿna.

⁹ Maty'iomna' cantyja 'naaⁿna na cwiljoo'ndyetyeⁿna ñequio ñ'oom na xcwe na cwila'yua' cantyja 'naaⁿ Cristo na meiⁿcwii ñomtiuu cantyja 'naaⁿna'.

¹⁰ Najndyee macaⁿna' na nlqueⁿ nn'aⁿ cwenta aa cwila'candaꞗⁿndye naⁿñeeⁿ ndo' xeⁿ teitquioo' na ya cwil'ana, quia jo' ya nndye'ntjomna nnom tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oꞗts'om cwentaaⁿaⁿ.

¹¹ Mati matsona' lcuu naⁿñeeⁿ cuaa ñ'oom ya cantyja 'naaⁿna, nchii la'xmaⁿna nn'aⁿ na cwila'tjom cantu, xcwe cantyja 'naaⁿna ndo' cwila'candaꞗⁿndyena cantyja 'naaⁿ cha'tso.

12 Matsona' na cwii tsa^{ns}'a na mandi'ntjom, ñecwii scoom'm ndo' ya maqueeⁿ xjeⁿ ntseinaaⁿ ñequio cha'tsondye nn'aⁿ waⁿ'aⁿ.

13 Nn'aⁿ na cwindye'ntjom naquii' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿ'aⁿ, xeⁿ na ya cwil'ana ts'iaaⁿ'ñeeⁿ quia jo' nnquioo na jnda nquiu naⁿ'ñeeⁿ joona. Ndo' mati ñnequiaana' na ti'maaⁿ n'omna na nntjei'yuu'ndyena na cwila'yuu'ya n'omna ñequio Cristo Jesús.

Ñ'oom na mayuu' na ticala'noⁿ nn'aⁿ na cwilayuu'a

14 Ntyjaa' ts'o^o na tyuaa' nncjocando^o'a 'u, jo' chii matseiljeiya ñ'oommeiiⁿ

15 cha xeⁿ na nntseitsaaⁿ'ñena' na nncjo, quia jo' mantyi'jndaa'ndyu' chiuu matsa'ntjomna' na nnc'oom' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yuu' na la'xmaⁿ'na tmaaⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om na wando', na juu jo' cwiluiiñena' tax'ee w'aa ñ'oom na mayuu'.

16 Ñ'oom na mayuu', juu ñ'oom wanty'iuu' m'aaⁿ'na' cantyja 'naaⁿ' na cwila't'maaⁿ'ndyo, jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿ'na', matsona': Teitquioo'ñe Cristo tsjoomnancue na ts'aⁿ jom, cantyja 'naaⁿ' Espíritu teijndaa' na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ, nty'iaa ángeles jom.

Ndaaⁿ nn'aⁿ jndye njoomnancue tyoñequia nn'aⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ'aⁿ, nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue tyola'yuu'na ñ'eⁿñê, cañoom'luee to'ñom Ty'o^ots'om jom.

4

Nn'aⁿ na cwitjeii'ndye cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwila'yuu'a

1 Ma'moⁿ'jndaa'ñe Espíritu Santo na ncuee na macandaⁿ nt'om nn'aⁿ nntjeii'ndye cantyja na matseyuu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Cristo, na nla'jomndyena ñequio jndye espíritu na cwinquio'nn'aⁿ, ndo' ñ'eⁿ ñ'oom na cwila'cwanom naⁿ'jndii.

2 Nn'aⁿ na tixcwe 'oom'aⁿ na cantundyena nl'ana na luaa'. Nc'e natia na cwil'ana, juu na m'aaⁿ' n'omna leica'moⁿ'na' ndaana na tixcwe 'oom'aⁿ'na.

3 Cwilue naⁿ'ñeeⁿ na ticwanaaⁿ na ncoco ts'aⁿ, ndo' na niom nantquie na cwitsa'ntjomna na ticwanaaⁿ na nlcwa' ts'aⁿ, meiiⁿ na mañequiaa Ty'o^ots'om joona' na jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a cwiwil'uee'ndyo joona' ndo' cwiñe'quiaaya na quianl'uaaⁿ'aⁿ, ndo' mati nn'aⁿ na cwita'jnaaⁿ' ñ'oom na mayuu'.

4 Ee cha'tso na tqueeⁿ, ya laxmaⁿ joona', meiiⁿ ticatsona' na c'o^oya na ticuee' n'o^oya joona' na ñnequiaaya na quianl'uaaⁿ'aⁿ cantyja 'naaⁿ'na',

5 ee cantyja 'naaⁿ' ñ'oom'm ñequio na cwilanaaⁿ'ya nnoom, jo' na maqueⁿ'lju'na' joona'.

Ts'aⁿ na xcwe mandi'ntjom nnom Jesucristo

6 Xeⁿ na m'moⁿ' ñ'oommeiⁿ' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yuu', nntseixmaⁿ' cwii mosoo' Jesucristo na candaaⁿ' wjaawijndu' cantyja 'naaⁿ' ñ'oom na cwila'yuu'a ñequio ñ'oom na xcweti m'aaⁿ na matseijomndyu'.

7 Tintseii'oom'ndyu' ñ'oom na tiyuu'na' na cwe' ts'iaaⁿ'ndyo na ticjaawee' ts'om Ty'o^ots'om. Queⁿya ts'om' na matseit'maaⁿ'ndyu' jom.

8 Waa na mateijndeiiina' ts'aⁿ quia na matseits'eiiñê na maleinoom. Saaⁿ t'maⁿ'ti mateijndeiiina' jom quia na matseijneiⁿ na matseit'maaⁿ'ñê Ty'o^ots'om. Ee quia na cwila't'maaⁿ'ndyo jom jndye mateijndeiiina' jaa cha'waa xuee na m'aaⁿ'ya tsjoomnancue ndo' mati na nnc'o^o'ya na ticantycwii na cwitandoo'a.

9 Ñ'oommeiⁿ' jeeⁿ xcwe cwit'mo^o'na', jo' chii cha'tsondye nn'aⁿ macaⁿ'na' na cato'ñoomna joona'.

10 Ee jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a cwila'jndaaya ts'iaaⁿ 'naaⁿ' Ty'o^ots'om ndo' cwiñe'quiandyo na wi' cwitjo^o'ya ee na m'aaⁿ'ya na ntyjaa'tyeⁿ n'o^o'ya ñ'eⁿ nqueⁿ

na wanoom'm. Cha'tsondye nn'aⁿ ndaaⁿ nlui'n'maaⁿndye cantyja 'naaⁿaⁿ ndo' majndeiticheⁿ cwilui'n'maaⁿndye joo nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿñê.

¹¹ Ca'moⁿ ñ'oommeiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Catsa'ntjom' na cala'candaaⁿndyena jooⁿa'.

¹² Tiñequiaandyu' na ticuee' n'om nn'aⁿ 'u cwe' ee na titquiendyu'. Cantyja na matseineiⁿ, catseixmaⁿ cwii na m'moⁿna' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' chiuu na nnc'oom'aⁿna, ndo' mati cantyja chiuu na wjaam'aaⁿndyu' ndaaⁿ nn'aⁿ, ndo' cantyja na m'aaⁿ na wi' ts'om' jooⁿa, ndo' cantyja na matsei'yu'ya' ts'om' ñ'eⁿ Ty'o^oots'om, ndo' cantyja na lju' nquiu nn'aⁿ cantyja 'naⁿ.

¹³ Cwitjoocheⁿ na nncuacanooⁿya na m'aaⁿ, queⁿndyu' na catsei'naⁿ ñ'oom' Ty'o^oots'om na jndaⁿ teiljeii ndaaⁿ nn'aⁿ. Cwil'uee'ndyu' juuna' cha ññequiaana' na t'maⁿ n'omna ndo' ca'moⁿ juuna' ndaaⁿna.

¹⁴ Joo najndei na tseixmaⁿ Ty'o^oots'om na tquiaaⁿ na matseixmaⁿ cha ndaaⁿ nndi'ntjom' nnoom ya ya cwil'uee'ndyu' jooⁿa'. Ee jnda' jooⁿa' quia tíoⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye lueena nacjo' ndo' jla'neiⁿna ñ'oom cantyja 'naⁿ na t'moⁿ Ty'o^oots'om naquii' n'omna.

¹⁵ Ñequio na xcwee' ts'om' queⁿndyu' naquii' ñ'oommeiⁿ, cha jo ndaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ nleitquioo' na xcweti wjaam'aaⁿ.

¹⁶ Cats'aandyu' cwenta cantyja 'naⁿ ndo' cantyja ñ'oom na ma'mooⁿ. Ticwinchqueⁿ na mache' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^oots'om. Ee xeⁿ luaa' nlqueⁿndyu' nchii macandaⁿ nncu' nlui'n'maaⁿndyu' mati nn'aⁿ na cwindye ñ'oom na mañequiaa'.

5

Nmeiiⁿ cats'aa ts'aⁿ na mandi'ntjom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'

¹ Cwii ts'aⁿ na jndaⁿ tquieñe, tintseitia' jom. Catseijndo' ts'oom cha'cwijom na cwiluiñe tsoty'e'. Ndo' nn'aⁿ na cje m'aⁿ, catsa' ñ'eⁿndyena cha'cwijom na cwiluiindyena nt'iu' nncu'.

² Ndaaⁿ yolcu na jndaⁿ tquiendye, catseineiⁿ ñ'eⁿndyena na cha'na tso'ndyo'. Ndo' ñ'eⁿ yolcu na cje m'aⁿ, catsa' na cha'na nt'iu' nncu' saaⁿ ñequio na meiⁿcwii tjaa'naⁿ na matseitiuu' ñ'eⁿndyena.

³ Cal'uee'ndyu' chiuu nntei'jndei'yo' yolcu na jndaⁿ ljondye na mayuu'cheⁿ tjaaⁿ 'ñeeⁿ na ndaaⁿ nntei'x'ee jooⁿa.

⁴ Ee cwii yuscu na jndaⁿ ljoñe xeⁿ m'aⁿ ntseinaaⁿ oo ntseindacantyjoom macaⁿna' na jndyee cala'noⁿ na ñ'eeⁿ na jndei'na' na jooⁿa catei'x'leena jom ee cha'cwijom chojnaⁿ na nnoom na seiqueeⁿ jooⁿa. Jeeⁿ xcwe na nl'ana na ljo' ndo' cjaawee' ntyjii Ty'o^oots'om.

⁵ Juu yuscu na jndaⁿ ljoñe na tue' saa' ndo' na mayuu' tjaa'naⁿ nn'aaⁿaⁿ na nntei'x'ee jom, m'aaⁿ tsaⁿñ'eeⁿ na macandaⁿ nquii Ty'o^oots'om na macantyjaa' ts'oom. Jo' chii naxuee ndo' natsjom macaaⁿ nnom.

⁶ Saaⁿ yuscu na jndaⁿ ljoñe na mach'ee cantyja na neiⁿnco tsjoomnancuee, meiiⁿ na ndi wanoom'm, saaⁿ jo nnom Ty'o^oots'om matseijomna' jom cha'cwijom ts'oo.

⁷ Ñ'oommeiⁿ catsa'ntjom' nn'aⁿ na cwila'yu' na cala'candaaⁿndyena jooⁿa' cha xocuaa ñ'oom na tis'a cwil'ana.

⁸ Ee ts'aⁿ na tic'oom' ts'om cantyja 'naaⁿ nn'aaⁿ na tjawitquioo', majndeiticheⁿ nn'aaⁿ nquii, tsaⁿñ'eeⁿ macwjiñê na matseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^oots'om ndo' na ljo' mach'eeⁿ wi'ñetyeeⁿ nchiiti ts'aⁿ na tyootseyu'.

⁹ Quia cwiwiljeii ncuee yolcu na jndaⁿ ljondye, macandaⁿ cala'ljei'yo' xuee' yuscu na jndaⁿ jndaⁿ ndyeeⁿaaⁿ chuu' ndo' na macandaⁿ ñ'eⁿ saa' ñet'oom.

¹⁰ Macaⁿna' na waa ñ'oomya cantyja 'naaⁿaⁿ, na ya seiqueeⁿ ntseinaaⁿ, tyotseiljoom nn'aⁿ na cwe' tyoquieya waⁿaⁿ, mati tyoju'ñe cjeeⁿ na tyondi'ntjoom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'ya n'om, ndo' tyoteijneiⁿ nn'aⁿ na wi' cwiwinom, ñequi'cheⁿ tyojooy'a ts'oom na ñes'aaⁿ cha'tso nnom naya.

11 Saa yolcu na jnda ljonnye na titquiendye, tintseiljei' ncueena, ee quia na wjaachuuna' joona na neiⁿnco nquiuna na ñec'omnnda'na na we ca'na quia jo' ñe'c'unconnda'na. Ndo' jo' nntjeii'ndyena na macanda Cristo cwicantyyaa' n'omna.

12 Ndo' na luaa', matseijndaa'ñena' na cwila'tjoondyena na tyoola'candana na macanda Cristo m'aⁿna na quit'maⁿ n'omna.

13 Ndo' mati cwe' w'aa ndo' w'aa nciaana cwi'oona, ndo' na ljo', cwila'nchqueeⁿndyena. Ndo' nchii macanda jo', mati cantundyena, cwitii'ndyena ljo' cwitjoom nt'omcheⁿ nn'aⁿ, cwila'neiⁿna ñ'oom na ticatsona' na nluena.

14 Nc'e na luaa' waa, jo' na l'ue ts'o^o na yolcu na jnda ljonnye na cje m'aⁿna, c'unconnda'na, c'om ndana, cateix'eena w'aana meiⁿ tinquiana na wanaaⁿ na nla'neiⁿ nn'aⁿ ñ'oom wi' nacjoo nn'aⁿ na cwila'yu'.

15 Ee ñ'eeⁿ yolcu na jnda ljonnye na jnda tjeii'ndyena cantyya 'naaⁿ Cristo na cwilajomndyena cantyya ñaaⁿ Satanás.

16 Cwii tsaⁿscu na matseyu', xeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aaⁿaⁿ na jnda teitquio^o m'aⁿ yolcu na jnda ljonnye, macaⁿna' na cateix'eeⁿ yolcu'ñeeⁿ cha ticaⁿna' na joo nn'aⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om cateix'eena yolcu'ñeeⁿ.

17 Nn'aⁿ na cwiluitquiendye na ya cwilei'choondyena tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ, matsona' na canda^a cala't'maaⁿndye nn'aⁿ joona. Majndei- iticheⁿ nquieena na laxmaⁿna na cwiñequiana ñ'oom' Ty'o^ots'om ndo' na cwit'mo^ona juuna'.

18 Ee waa ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii na matsona': "Tincwjaa'ndyu' bosa 'ndyoo quioo'jndyo na mach'ee ts'iaaⁿ." Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom na matsona': "Na'ntjom laxmaⁿna na nnto'ñoomna na cwitantjomna."

19 Quia na waa ñ'oom nacjoo' cwii ts'aⁿ na cwiluitquieñe ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu', tintseñ'oom'ndyu' ñ'oom'ñeeⁿ xeⁿ tjaa'naⁿ we oo ndyee ts'aⁿ na nncwji'yuu'ñe juuna'.

20 Saa nn'aⁿ na cwiluitquiendye quii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om, xeⁿ cwila'tjoondyena meiⁿ tiñe'ca'ndyena na ljo' cwil'ana, catseitia' joona jo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' cha' catseicaty'uenal joona.

21 Jo nnom Ty'o^ots'om ñequio Ta Jesucristo, ndo' jo ndaaⁿ ángeles na cwiluiindyee cwentaa' Ty'o^ots'om, catseicanda^andyu' ñ'oommeiⁿ, meiⁿ tintsa' na wja'ñ'oomndyu' ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ saa cwiicheⁿ tineiⁿ.

22 Tintseicjeendyu' na nndio' l'o' cjoo' cwii ts'aⁿ na nluitquieñe ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om, cha xeⁿ waa na matseitjo^oñê tixocats'aana' na nnt'uii jnaaⁿaⁿ 'u. 'U cwji'ndyu' cantyya 'naaⁿ cha'tso nnom natia.

23 Quia na wi' tsia', nchii ñequii'cheⁿ ndaatoo ma'ua'. Mati c'ua' chjoowi' winom.

24 Nt'om nn'aⁿ mañoom' cwiwitquioo' na cwila'tjoondyee cwii tjo^ocheⁿ na nnt'uiina' joona saa nt'omcheⁿ nn'aⁿ ndanquia cwiwitquioo' naljo' laxmaⁿna.

25 Ndo' maljo'yu waa cantyya 'naaⁿ ts'aⁿ na mach'ee yuu naya, mañoom' cwiwitquioo' na ya mach'eeⁿ, ndo' ts'iaaⁿ ya na cwil'a nn'aⁿ meiⁿ titquioo'na', saa ndanquia nleitquioo'na'.

6

1 Cha'tsondyee nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ ndaaⁿ patrom, matsona' na cala't'maaⁿndyena patrom 'naaⁿna ñequio na xcwee' n'omna cha tincju'naa'ñena' na ñoomñoom ñ'oom nlaneiⁿ nn'aⁿ nacjoo' Ty'o^ots'om ndo' mati nacjoo' ñ'oom na cwit'mo^oya.

2 Ndo' quia la'xmaⁿ patrom 'naaⁿna nn'aⁿ na cwila'yu', jeeⁿ matsona' na cala't'maaⁿndyena nañ'eeⁿ ee na nn'aaⁿndyena nc'e na cwila'yu'na. Maty'iomna' na yati candye'ntjomna ndaaⁿ nañ'eeⁿ. Ee ts'iaaⁿ 'naaⁿ nañ'eeⁿ cwil'ana ndo' cwiluiindyena

na nn'aaⁿndyena na wi' n'om ntyjeendyena nc'e tjom na cwila'yu'na. Ca'moⁿl ndo' quiaa' ñ'oommeiⁿl ndaaⁿ nn'aⁿ.

Caljoya n'ooⁿya cantyjati na mañequiaa Ty'ooots'om

³ Xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na ñomquiati ñ'oom na ma'mooⁿ na juu ñ'oom'ñeeⁿ titseijomna' ñequio ñ'oom na xcweti cantyja 'naaⁿl Ta Jesucristo na ticateijndeina' na wjaaquieñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿl aⁿ,

⁴ jom matseis'aañê saaⁿ meiⁿchjoo ticatei'nooⁿoⁿ, cwe' jndyeto matseineiⁿ cantyja 'naaⁿl ñ'oom na nquiu nn'aⁿ judíos ndo' matseintja'ñê ñ'eⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿl n'oom'ñeeⁿ. Jo' na cwinaⁿna' na cwila'taa' n'om nn'aⁿ nc'iaana, ndo' m'aⁿna na jndooⁿndye ntyjeena, cwila'jnaaⁿndyena, ndo' tiya m'aaⁿl n'omna cantyja 'naaⁿl nc'iaana,

⁵ jo' chii tileicantycwii na cwila'ntja'ndye nn'aⁿ na tajo'ndyo cwicwila'tiuuna, na tatícata'jnaaⁿna ñ'oom na mayuu'. Cwila'tiuuuyoona na ñ'oom 'naaⁿl Ty'ooots'om na matseyiu' ts'aⁿ cwiluiñena' cwii nnom na nleityañe ts'aⁿ.

⁶ Ñ'oom na mayuu' na ts'aⁿ na matseyiu' ñequio Ty'ooots'om, cantyja 'naaⁿl jo' matseixmaⁿ cwii na jndati nchiiti na nleityañe ts'aⁿ tsjoomnancue. Saaⁿ macaⁿna' na caljoya ts'oom ñequio cha'tso na jndaⁿ jnaaⁿl aⁿ nnom Ty'ooots'om.

⁷ Ee tjaa'naⁿ ljo' tquiochooya tuiindyó tsjoomnancue ndo' tjaa'naⁿ ljo' ya nntsaachoo,

⁸ xeⁿ niom na cwicwaa'a ndo' niom liaaya, maty'iomna' ñequio nmeiⁿl caljoya n'ooⁿya.

⁹ Ee nn'aⁿ na ñe'cwityandye, mat'uiina' joona cha'cwijom cwii teinco', na jndye nnom na ntjeiⁿ na matsei'ndaa'na' joona na matiomna' joona na nnt'uiwi'na' na nntsuundyena.

¹⁰ Ee juu na matseicandya' ts'om ts'aⁿ s'om, tseixmaⁿna' x'ee cha'tso nnom natia. Ndo' m'aⁿ nn'aⁿ nc'e na queeⁿ n'omna s'om jndaⁿ maju'taaⁿñena' joona cantyja na cwila'yu'ya cwii n'omna ñ'eⁿ Ty'ooots'om ndo' jndye nnom nawi' jndaⁿ mamanchjena' joona.

Ts'aⁿ na matseyiu' luaa macaⁿna' na queⁿya ts'om

¹¹ Saaⁿ 'u je' na cwiluiindyuu' cwentaa' Ty'ooots'om, cwji'ndyu' cantyja 'naaⁿl nmeiiⁿl. Cja'ntyjo' cantyja 'naaⁿl cha'tso na maty'iomyana'. Quiaandyu'ñ'eⁿl cantyja 'naaⁿl Ty'ooots'om, na nntseyiu'ya' ts'om' ñ'eⁿñê, na c'oom' na wi' ts'om' nn'aⁿ, meiiⁿl wi' matjom' saaⁿ ti'ndiinc'uaa'ndyu', c'oom niom'cheⁿ ts'om' ñequio nn'aⁿ.

¹² Catseijndu' cha nla'yu' nn'aⁿ. Tyeⁿcaljoo'ndyu' cantyja na mañequiaa Ty'ooots'om na matseixmaⁿl na ticantycwii na wando' añmaⁿ 'naⁿl ee macwe' jo' tqueeⁿñê 'u, ndo' na tjei'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿl na matseyiu'ya' ts'om' ndaaⁿ jndyendye nn'aⁿ.

¹³ Jesucristo ya ñ'oom tjei'yuu'ñê jo nnom Poncio Pilato. Jo' chii jo nnoom ñequio jo nnom Ty'ooots'om na mañequiaa na cwita'ndo' cha'tso, luaa ñ'oom na matsaⁿntjoⁿya 'u Timoteo,

¹⁴ na catseicanda' ñ'oom na maquaⁿya njom', tintseichui' joona' cha ticaⁿna' na ndi'tia'. Catseicanda' joona' hasta xjeⁿ na nncwjee'nnda' Jesucristo.

¹⁵ Quia na ntyjii Ty'ooots'om na jndaⁿ tue'ntyjo xjeⁿ, nnts'aaⁿ na nntseicandaa'ñena' na luaa' ee macandaⁿ nqueⁿ cwiluiñê na tjacantya na matsaⁿntjoom. Jom tseixmaaⁿ Rey ndaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ na tjacantya na cwitsaⁿntjom, jom cwiluiñê na matsaⁿntjoom cha'tsondye nn'aⁿ na cwitsaⁿntjom.

¹⁶ Mandaⁿ nqueⁿ m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ na tijoom cueeⁿl eⁿ. M'aaⁿ yuu caxuee yuu na leicandaaⁿ nntseindyoo'ñe ts'aⁿ. Tjaaⁿ 'ñeeⁿ juu na jndaⁿ nty'iaa' jom meiⁿ xondaⁿ nty'iaa' ts'aⁿ jom. Tseixmaaⁿ na ñequii'cheⁿ catseit'maaⁿñena' jom ndo' najndeii na matsaⁿntjoom. Amén.

¹⁷ Nn'aⁿ na tyandyé, catsaⁿntjom' na ticatejii's'andyena meiⁿ tilacantya' n'omna juu na tyandyena, ee tijndaa' aa nlyotyena' lueena. Cantyja' n'omna nquii Ty'ooots'om na jeeⁿ candaⁿl mañequiaaⁿ cha'tso 'naⁿ na nnteijndeina' jaa.

¹⁸ Catsa'ntjom' jooona na cal'ana naya nn'aⁿ, jo' na nncuaa na tyandyena na majndye nnom na ya cwil'ana, na tic'omna na ntycwiina, 'naⁿ na niom lueena, catei'jndeiina nn'aⁿ.

¹⁹ Ee na nl'ana na ljo', nla'wena cwii nnom na tyandyena, na juuna' matseijomna' x'ee ñ'oom na nnc'ona' ñ'eⁿndyena 'io cha, ndo' na nla'xmaⁿna na ticantycwii na cwita'ndo'na.

Ñ'oom na macandá na maco'ñom Timoteo

²⁰ 'U Timoteo, cateixe' ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'o^oots'om na jnda to'ñom'. Tintseiñ'oom'ndyu' ñ'oom na cwilue nn'aⁿ na cwe' cwila'ñ'eeⁿto ndyuee, na tileicwijndaa'. Meiⁿ tintseiñ'oom'ndyu' ñ'oom na wjaana' nacjoo' ñ'oom na mayuu' na cwilue nn'aⁿ na tjacantyja na yana' meiiⁿ na tiyuu' juuna'

²¹ ee ñ'eeⁿ nn'aⁿ na nmeiiⁿ laxmaⁿ ndo' na ljo', jnda tju'taaⁿñena' jooona na cwilayu'ya n'omna.

Quiaa Ty'o^oots'om na nncoñom' naya na matseixmaaⁿ.

Carta na jnda we na seicwanom Pablo na m'aaⁿ Timoteo

Pablo matseicwanoom ñ'oom na m'aaⁿ Timoteo

¹ Ja Pablo cwiluiindyō apóstol 'naaⁿ Jesucristo, Ty'oots'om ty'ioom tsiaaⁿwaañe ja nc'e na l'ue ts'oom, cha'xjeⁿ ñ'oom na jnda tsoom na mañequiaaⁿ na cwita'ndo' añmaaⁿ nn'aⁿ na cwilajomndyena ñ'eⁿ Cristo Jesús.

² Matseiljeiya cartawaañe na matseicwanoⁿya juuna' na m'aaⁿ 'u jndaaya Timoteo na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya. L'ue ts'ooⁿ na nquii Tsotyaaⁿya Ty'oots'om ndo' Ta Jesucristo cwentaaya nntio'naaⁿndyena 'u ñequio naya na la'xmaⁿna, ñequio na wi' n'omna 'u tjaañomtiuu c'oom' jo ndaana.

Cwji'yuuñe Timoteo cantyja 'naaⁿ Cristo

³ Naxuee ndo' natsjom quia na matseinaⁿya nnom Ty'oots'om, ñequii'cheⁿ qui-jaañjoom' ts'ooⁿya 'u. Mandi'ntjōⁿya nnoom ñequio na meiⁿcwii titia ntyjii cha'xjeⁿ tyol'a nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiindyō.

⁴ Ñequii'cheⁿ macjaañjoom' ts'ooⁿya na tiomna' ndaa n'om njom' quia na toⁿndyō ndo' jeeⁿ ñe'canty'iannda'a 'u cha ñnequiaana' na neiⁿya.

⁵ Macjaañjoom' ts'ooⁿ na jeeⁿ xcwe matsei'yuya' ts'om' ñ'eⁿ Ty'oots'om. Najndyee tyotseyu' tso'ndyō' tsaⁿtquiee Loida mati nquii tso'ndyō' Eunice ndo' mantyjiiindaⁿndyō na mati 'u.

⁶ Quia na tiōō l'ooⁿya nacjo', jnda' juu najndeiⁿ na matseixmaⁿ Ty'oots'om cha ndaa nndi'ntjom' nnoom. Cwil'uee'ndyū' juu naya'ñeeⁿ.

⁷ Nchii Ty'oots'om mañequiaaⁿ na m'aaⁿya na nquiaaya. Jom mañequiaaⁿ na laxmaaⁿya najndeiⁿ na matseixmaaⁿ ñequio na c'ooⁿya na wi' n'ooⁿya nn'aⁿ ndo' mati na queⁿndyō cheⁿncjōō xjeⁿ cantyja 'naaⁿya.

⁸ Ja wa'njōōⁿ w'aancjo, saā tinc'oom' na jnaⁿ na nncwji'yuu'ndyū' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na cwiluiñê na matsā'ntjoom jaa, meiⁿ tinc'oom' na jnaⁿ cantyja 'naⁿya. Ñequio najndeiⁿ na mañequiaa Ty'oots'om, catseijomndyū' nawi' na cwiwinōōⁿya nc'e juu ñ'oom na cwiñequiaaya na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ.

⁹ Jnda tjei'n'maaⁿñê jaa ndo' maqueeⁿñê jaa na calaxmaaⁿya nn'aⁿ na maqueⁿñōōⁿ cwentaⁿaⁿ nchii cwe' nc'e cwii nnom na jnda ñel'aaya, saā nc'e na luaa' jnda sei-jndaⁿñê ndo' na m'aaⁿ na wi' ts'oom jaa nc'e cwilajomndyō ñ'eⁿ Cristo Jesús ee cwii tjōōcheⁿ na ncuua tsjoomnancue, m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa.

¹⁰ Je' ma'mōōⁿ na candya' ts'oom jaa na jnda jndyō nquii na macwji'n'maaⁿñê jaa, Jesucristo. Jom seityueeⁿeⁿ na jndeiⁿ na matseixmaⁿ juu na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ. Cantyja 'naaⁿ juu ñ'oom naya na cwiñequiaaya cwito'ñoom nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'na.

¹¹ Ty'oots'om ty'ioom ts'iaaⁿ ja na ñnequiaaya ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndo' na cwiluiindyō ts'aⁿ na majñoom ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ na ca'mōōⁿya juuna' ndaa nn'aⁿ na nchii judíos.

¹² Nc'e na luaa' jo' chii mawinōōⁿya nawi'meiⁿ, saā tic'ooⁿ na jnaaⁿa na ljo' ee mawa-jnaⁿa nqueⁿ na ntyjaa' ts'ooⁿ ndo' ntyjiiindaⁿndyō na waa najndeiⁿ na matseixmaaⁿ na mach'eeⁿ cwenta juu na m'aaⁿya na quit'maⁿ ts'ooⁿya jom hasta xuee quia na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ.

¹³ Ñ'oom na xcweti na jnda jndi' na tyoñequiaaya njom', queⁿ juuna' jo njom' cwii na ma'mōⁿna' chiuu na ncjaam'aaⁿ na matsei'yuya' ts'om' ndo' na c'oom' na wi' ts'om' nn'aⁿ nc'e na cwilajomndyō ñ'eⁿ Cristo Jesús.

¹⁴ M'aaⁿ Espíritu Santo quii' n'ooⁿya, ñequio na mateijñeiⁿ jaa catsa' cwenta ñ'oom na jeeⁿ xcwe na mañequiaa Ty'oots'om luaaya.

15 Cha'xjeⁿ na jnda jndi' cha'tsondye nn'aⁿ ndyuaa Asia jnda 'ndyena ja. Quii'ntaaⁿ joona ñ'eⁿ Figelo ñequio Hermógenes.

16 C'oom Ty'o^ots'om nawi' ts'oom nn'aaⁿ! Onesíforo ee jndye ndii' teijneiⁿ ja ndo' meiⁿ tíc'oom na jnaaⁿaⁿ na m'aaⁿya práso.

17 Ee quia na tyjeeⁿeⁿ ñjaaⁿ Roma tyoqueⁿñê na tyol'ueeⁿ ja hasta xjeⁿ na nljeiiⁿcheⁿ ja.

18 Xuee quia na nncu'xeⁿ Ty'o^ots'om nn'aⁿ quiaaⁿ na nnc'oom na wi' ts'oom juu. 'U ntyji' na jeeⁿ t'maⁿ teijneiⁿ já tsjoom Éfeso.

2

Sondaro 'naaⁿ Jesucristo na ya mandi'ntjom nnoom

1 Quia jo' 'u jndaaya, c'oom'jndeiⁱ ts'om' cantyja 'naaⁿ naya na laxmaaⁿya nc'e na cwilajomndyo ñ'eⁿ Cristo Jesús.

2 'U jnda ñejndi' ñ'oom na tyoñequiaya ndaa jndyendye nn'aⁿ, ñ'oom'ñeeⁿ caty'iom' ts'iaaⁿ nn'aⁿ na cwicantyyaa' n'om Ty'o^ots'om na nnt'mo^ona joona' ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

3 'U cwiluiindy^u sondaro 'naaⁿ Jesucristo. Jo' chii catseiquii ts'om' nawi' na mawi'noom' ee na mandi'ntjom nnoom.

4 Tixocatii'ñe cwii sondaro ts'iaaⁿ na tseixmaⁿ tsjoomnancue, ee l'ue ts'oom na nquii ts'aⁿ na matsa'ntjom jom c'oom na ya ntyjii ñ'eñê.

5 Ndo' maljoyu cantyja 'naaⁿ cwii ts'aⁿ na maleinom na ñecwantjom, tixocwantjoom xeⁿ ticatseicaña^a ñ'oom na cwiqueⁿna nnoom.

6 Ndo' mati ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ jnda^a tseixmaaⁿ na jom nleil'uee'ñe jñeeⁿ na cwiwe' ntjoom'm.

7 Yaya c'oom' ts'om' cantyja 'naaⁿ ndyee nnom ñ'oommeiⁿ na matsjo^o quia jo' nquii Ty'o^ots'om ñequiaaⁿ na nntsei'n^o joona'.

8 Cjaañjoom' ts'om' cantyja 'naaⁿ Jesucristo. Tuiiñê tsjaaⁿ rey David na jndyow-icantyyoo', tando'xcoom jnda na tueeⁿeⁿ. Luaa' ñ'oom na mañequia ndaa nn'aⁿ na cantyja 'naaⁿ juuna' macwji'n'maaⁿñe Ty'o^ots'om nn'aⁿ.

9 Nc'e na mañequiaya ñ'oom nayawaañe jo' na wi' matjoⁿ, ndo' jnaaⁿ jo' na chu'tyeⁿndyo ñ'eⁿ l'uaancjo cha'xjeⁿ cwii ts'aⁿ na t'maⁿ jnaaⁿ, saa ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'o^ots'om xocanda^a nla'tyeⁿ nn'aⁿ juuna'.

10 Jo' chii matseiquii ts'o^o cha'tso na matjoⁿ cha nnteiⁿndeina' nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ cha mati nnto'ñoomna na macwji'n'maaⁿñê joona nc'e Cristo Jesús, juu jo' na jeeⁿ jndana' ndo' na ticantycwii na matseixmaⁿ ts'aⁿ juuna'.

11 Ñ'oomwaa jeeⁿ mayuu' juuna':

Xeⁿ la'xmaaⁿya l'oo cantyja 'naaⁿ Jesucristo mati nntando^o'a ñequioñê,

12 xeⁿ cwila'jomndyo nawi' na tjoom, mati nla'jomndyo cantyja na matsa'ntjoom, saa xeⁿ cwitjei'ndyo cantyja 'naaⁿaⁿ, mati nncwji'ñê cantyja 'naaⁿya.

13 Meiⁿ xeⁿ jaa tila'canda^aya saa jom ñequii'cheⁿ na matseicaña^a, ee tixocanda^a nncwji'ñe cheⁿnqueⁿ cantyja na matseixmaaⁿ.

Ts'aⁿ na cjaawee' ts'om Ty'o^ots'om juu

14 Catseilcwii'ndy^u ñ'oommeiiⁿ ndaa nn'aⁿ. Ñequio na ndo' Ty'o^ots'om catsa'ntjom' na tacala'ntja'ndyena na cwe' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na niom naquii' ntaaⁿ'yo' ee tjaa 'ñeeⁿ mateijndeina', ndo' yacheⁿ matseñ'eeⁿñena' nn'aⁿ na cwindye.

15 Catseijndu' naquii' ts'iaaⁿ na mache' cha nncjaawee' ntyjii Ty'o^ots'om ñ'eⁿndy^u, quia jo' xocats'aana' na tia ntyji' ee cwiluiindy^u mosoom'm na xcwe mandi'ntjom nnoom. Catsei'n^o chiuu ma'moⁿ ñ'oom na mayuu' ndo' xcwe ca'moⁿ juuna'.

16 Tintseijomndy^u ñ'oom na cwe' ts'iaaⁿndyo na cwila'neiⁿ nn'aⁿ na cwe' cwila'ñ'eeⁿto ndyuee. Ee naⁿñeeⁿ yacheⁿ wjaachuuna' joona na 'ool'atina natia.

17 Ndo' mati ñ'oom na cwit'moq̄na wjaanty'eena' quii'ntaa' nn'a' cha'cwijom cwii tycu. Maluaa' mach'eena' ñequio ñ'oom na ma'moq̄ Himeneo ñequio Fileto,

18 joona jndā to'ndyena ñequio ñ'oom na mayuu', ee cwiluena na jndā teinom na nlcwinnda' nn'a' na jndā tjā, ndo' na laa'ti' ñ'oom na cwiñequiana, matseyuui'na' na cwila'yu'ya n'om nt'omche' nn'a'.

19 Saā jndā tqe'ntye' Ty'oq̄ts'om ñ'oom na matseijomna' cha'na tsia'ntsjo', na teiljei'ina': "Mawajnaa'ya Ty'oq̄ts'om cha'tsondye nn'a' na cwiluiindy'e cwentaa'na'", ndo' mati waa cwiiche' ñ'oom'm na matsona': "Cha'tsondye nn'a' na cwilcwii'na xuee' Ty'oq̄ts'om, catjeii'ndyena cantyja 'naa' natia."

20 Waa' cwii tsa'ntya, jndye nnom 'na' niom na cwiwil'ue. Nt'om joona' tuii ñequio s'om cajan' ndo' s'om xuee, saā nt'om tuiina' ñ'e' n'oom oo ts'ocachu. Nt'om joona' cwiwil'uena' ts'iaa' na ya saā nt'om joona' cwiwil'uena' ts'iaa' na cwe' cwantindyo.

21 Cha na nndā nleil'uee'ñe Ty'oq̄ts'om jaa cwii ts'iaa' na jnda, maca'na' na cala'xmaa'ya na lju' n'oq̄ya, na cwitjei'ndyo cantyja 'naa' natia, quia jo' nndā nleil'uee'ñe jaa cwii ts'iaa' na ya juuna'.

22 Tica'ndiindyu' na wjaañ'oomna' 'u ñ'e' natia na cwila'quee' n'om nn'a' na cje m'a'. Catseijomndyu' ñequio nn'a' na 'oom'a' cantyja na maty'iomyana', ñequio nn'a' na cwila'yu'ya n'om ñ'e' Ty'oq̄ts'om, ñequio nn'a' na m'a' na wi' n'om ntyjee, ñequio nn'a' na ya m'a' ñ'e' nt'omche' tjaa'na' ndia' cachona.

23 Tintseijomndyu' ñequio ñ'oom na cwe' cwila'ñ'ee'to ndyuee nn'a' na tjaa ljo' mateijndeina' ee ntyji'ya' na cwe' jnaa' jo' na cwila'ntja'ndye nn'a'.

24 Ee ts'a' na mandi'ntjom nnom Ty'oq̄ts'om, ticatsona' na nntii'ñe ndia'. Jom matsona' na c'oom na ya ts'a'ñe ñequio cha'tsondye nn'a', ndo' tseixmaa' ts'a' na 'naa' m'moq̄ ndaa' nn'a', tintseitoom na ndioomndye nn'a' na cwila'tjoondye nnoom.

25 Nn'a' na cwila'wendye nacjoom'm maca'na' na m'moq̄ ndaana ñequio na nioom' ts'oom na ntyjaa' ts'oom na nnts'aa Ty'oq̄ts'om na nlcwe' n'omna ndo' na nla'nq̄'na ñ'oom na mayuu',

26 cha nntseijndq̄'na' n'omna ndo' na ndyaandyena cantyja 'naa' juu teinco' na seijndaa'ñe tsa'jndii na maleichom joona praso na cwil'ana yuu na l'ue ts'oom.

3

Luaa nnc'om nn'a' ncuee na macandā

1 Catsei'nq̄' na ncuee na macandā wi'ti nntjoom nn'a'.

2 Ee quia ljo'che' nnc'om nn'a' na cwila'neii'ndye che'nquieena. Neii'na s'om. Cwila't'maa'ndye che'nquieena. Cwila's'andyena, cwila'lcundyena. Cwit'moq̄na na ticuee' n'omna nquii Ty'oq̄ts'om. Xola'candana ñ'oom na cwilue lotyena, londyena. L'ona cwe' na wi' n'om na'ñee' joona. Xocala't'maa'ndyena ñ'oom na cwila'yu' nn'a' ñequio Ty'oq̄ts'om.

3 Tixoc'omna na wi' n'omna nc'iaana, l'ona meii' wi' cwitjoom na'ñee'. Cwila'tjomna cantu, tixoque'ndye che'nquieena xje' cantyja 'naa'na. Jee' wi'ndyena ñequio nn'a', macwi'oona nacjoo' cha'tso na la'xma' na ya.

4 Cwil'ueena yuu na nlco'wi'na' nc'iaana nc'e cwe' ljoljo na ya m'a'na ñ'e' na'ñee'. M'a'na na ti'maa' n'omna. Cwitjeii'yandy'e che'nquieena. Cwil'ueena yuu na tomti na nñequiaana' na neii' nquieena nchii yuu na l'ue ts'om Ty'oq̄ts'om.

5 Cwil'ana na ndoo' jee' cwila't'maa'ndyena saā cantyja na cwil'ana macwji'na' na waa najndei ñ'oom na cwila'jomndyena.

Tintseiquii'ndyu' ñequio nn'a' na nmeii' cwil'a.

6 Na'ñee' laxma'na nn'a' na cwiquie l'aa nn'a', ndo' cwinquioo'nn'a'na yolcu na jee' cwila'tjoondye, na joona m'a'na xje' 'naa' na quee' n'omna,

⁷ ñe'quii'cheⁿ ñe'candye yolcu'ñeeⁿ meiⁿnquia ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ saa tile-icala'nqⁿna cwaaⁿ ñ'oom na mayuu'.

⁸ Ndo' cha'xjeⁿ na'calua' Janes ñequio Jambres jla'wendyena nacjoo' Moisés, mati na^m'aⁿ cwilawendyena nacjoo' ñ'oom na mayuu', la'xmaⁿna nn'aⁿ na ntjeiⁿ nqueⁿ, ndo' joona cantyja na matseyiyu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'o^oots'om, macwji'ndyona' joona.

⁹ Saa nn'aⁿ na nmeiiⁿ cwinquoio'nn'aⁿ xocwiyo na luaa' cwil'ana ee cha'xjeⁿ jla'noⁿ nn'aⁿ na joo we naⁿ'ñeeⁿ na tyola'wendyena nacjoo' Moisés tyom'aⁿna na ntjeiⁿ nqueⁿna, mati cha'tso nn'aⁿ nnc'ooliu na majo'ti laxmaⁿ na^m'aⁿ.

Ñ'oom na macandá na maqueⁿtyeⁿ Pablo nnom Timoteo

¹⁰ Saa mawajnaⁿ'ya' chiuu tseixmaⁿ ñ'oom na ma'mooⁿ, ntyji' chiuu waa ts'iaaⁿ na teijnoomya, ñequio na matseyiyu'ya cwii ts'o^onya, ndo' na m'aaⁿ niroomcheⁿ ts'o^o, ntyji' chiuu waa na jnda ntyjiiya Ty'o^ots'om, ndo' na wi'ts'o^onya nn'aⁿ, ndo' mati na tica'ndiinc'uaa'ndyo,

¹¹ mantyji' na tyontyjo nn'aⁿ ja ndo' nawi' na tyowinooⁿ. Mantyji' chiuu tjoⁿ tsjoom Antioquía, Iconio ndo' Listra, ta'wi' nn'aⁿ ja jo' jo'. Saa seicandyaañe Ty'o^ots'om ja cantyja 'naaⁿ cha'tso nmeiⁿ'.

¹² Ee ñ'oom na mayuu' na cha'tsondye nn'aⁿ na ñe'c'omna na xcwee' n'omna cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús, maxjeⁿ wi' ncwinomna.

¹³ Ee nn'aⁿ na wi'ndye ndo' nn'aⁿ na cwinquoio'nn'aⁿ, yacheⁿ cwajndiiti ñequio'nn'aⁿndye ntyjeena.

¹⁴ Saa 'u je' c'om'tyeⁿ cantyja 'naaⁿ cha'tso na jnda sei'naⁿ ndo' na matsei'noⁿ na mayuu'na', ee mawajnaⁿ'ya' 'ñeeⁿ joona na t'mooⁿna juuna' njom'.

¹⁵ Ee xjeⁿ na cachjoondyu'cheⁿ tajnaⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeiina' tandyo xuee. Juuna' matseijndo'na' ts'om' ndo' mañequiaana' na nlui'n'maaⁿndyu' nc'e na matseyiyu'ya ts'om' ñequio Cristo Jesús.

¹⁶ Cha'tso ljeii 'naaⁿ Ty'o^ots'om teiljeiina' jndye ñ'oom' nqueⁿ ndo' ts'iaaⁿ'na' na ma'moⁿ'na' nnom ts'aⁿ, ndo' na nntseitia'na' ts'aⁿ quia tixcwe wjaam'aaⁿ, ndo' na nlco'xcwena' ts'aⁿ, mati na m'moⁿ'na' nnom ts'aⁿ na c'oom cantyja na maty'iomyana',

¹⁷ cha ts'aⁿ na cwiluiiñe cwentaa' Ty'o^ots'om candaⁿ'ya m'aaⁿ c'eeñê na nnts'aaⁿ cwii cwii nnom ts'iaaⁿ na ya.

4

¹ Jo nnom nquii Ty'o^ots'om ñequio nnom Jesucristo na nncwjee'cañoom na cwiluiiñê rey na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ na nndita'ndo' ndo' nn'aⁿ na jnda tja, mat'ioⁿ'ya ts'iaaⁿmeiiⁿ 'u,

² na catseineiⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'o^ots'om ndaaⁿ nn'aⁿ. C'omc'eendyu' na nntsa' ts'iaaⁿwaa' meiiⁿ naaⁿ ticanaaⁿndyu', cwil'uee'ndyu' juuna' cha ñe'quiandye nn'aⁿ, cha nntseitia'na' ts'aⁿ na tixcwe m'aaⁿ, ndo' na ñequiaana' na t'maⁿ ts'om ts'aⁿ ndo' na m'moⁿ' ndaaⁿ nn'aⁿ ñequio na niroom'cheⁿ ts'om'.

³ Ee nncue'ntyjo xjeⁿ na taxola'ñ'oom'ndye nn'aⁿ ñ'oom na xcweti ma'moⁿ'na' saa ñ'oom na ñe'candye nquieena nl'uee nquiiana nn'aⁿ na nt'mooⁿ ñ'oom'ñeeⁿ ndaana.

⁴ Tañe'candyena ñ'oom na mayuu', cwe' ñ'oom na cwila'jndaa'ndye che'nquieena jo' ñe'candyena.

⁵ Saa 'u je', tintseiñ'eeⁿñena' 'u, caljaya ts'om' meiiⁿ wi' na matjom', cjoo' ts'om na mañequiaa' ñ'oom naya na cantyja 'naaⁿ jo' cwilui'n'maaⁿndye nn'aⁿ. Catseicandaⁿ'ndyu' ts'iaaⁿ na matseixmaⁿ'.

⁶ Mawjaawindyoo' xjeⁿ na nla'cuee' nn'aⁿ ja, cha'cwijom cwila'cuee'na quioo' na cwila't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om, mawaa mawaa xjeⁿ na nnc'io.

⁷ Ja jnda ñeseijndoyaya naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om. Jnda seicandaⁿ'ndyo cantyja na macaⁿ'na' na cats'aaya. Tîcatseitjooya na matseyiyu'ya cwii ts'o^onya ñ'eⁿñê.

⁸ Je' macanda cwimein^{ndo}'a na nco'ñ^o'ya juu na nntseit'maa'ñena' ja nc'e na matseijomndyo cantyja 'naa' na maty'iomyaana' na nquii Ta Jesús ñequiaa' juuna' no^o'ya, jom cwiluiñê jwe na xcwe macu'xeeⁿ, meiⁿ nchii macanda nennco ñequiaa' na nndaya juu naya'ñeeⁿ saa mati ñequiaa' jo' ndaa cha'tso nn'aⁿ na cwimein^{ndoo}'na na nncwjee' nnaa'aⁿ.

Matseicandii Pablo Timoteo cantyja 'naa' nn'a' na cwita'jnaa'na

⁹ Catseijndu' na cjee nncwje'cañoom' ja,

¹⁰ ee Demas jnda 'ñeeⁿ ja, tjaaⁿ Tesalónica, neii'tyeⁿ 'naⁿ na tseixmaⁿ tsjoomnancue. Crescente tjaaⁿ ndaandyuaa Galacia ndo' Tito tjaaⁿ ndaandyuaa Dalmacia.

¹¹ Macanda Lucas ndicwaⁿ m'aaⁿ ñ'eⁿndyo. Quia nndyo' candyo'ñ'oom' Marcos ee t'maⁿ ndaa nnteijneiⁿ ja ts'iaaⁿ na waa.

¹² Ndo' Tíquico jñ^o'ya jom tsjoom Efeso.

¹³ Quia na nndyo' candyo'ñ'oom' liaatco 'naⁿya na 'ndiya waa' Carpo tsjoom Troas. Mati candyo'chu' libro 'naⁿya majndeiticheⁿ nom 'naⁿya na chu'lcwiina'.

¹⁴ Alejandro, tsaⁿ na macwja' ncjo jeeⁿ t'maⁿ nawi' s'aaⁿ ja. Saa nquii Ta Ty'o^o'ts'om nnts'aaⁿ na nnjoom na ljo' s'aaⁿ.

¹⁵ Mati 'u re, cats'aandyu' cwenta ñ'eⁿñê ee matseijneiⁿ na wjaⁿ nacjoo' ñ'oom naya na cwit'mo^o'ya.

¹⁶ Najndyee na tjomeintyjaa'a jo ndaa naⁿman'iaaⁿ ñjaaⁿ na ntseinchu'a ñ'oom na waa nacjoya, tjaa 'ñeeⁿ na seijomñe ñ'eⁿndyo. Cha'tsondyena 'ndyena ja. Ntyjaa' ts'o^o' na ticwjaa'ñe Ty'o^o'ts'om jnaa'na na luaa' l'ana.

¹⁷ Saa teijndei Ta Jesús ja, tquiaaⁿ najndo cha na jo ndaa cha'tsondye nn'aⁿ na tyoola'yu' jnda tquiaya ñ'oom cantyja 'naa' na macwji'n'maa'ñe Ty'o^o'ts'om añaⁿ nn'aⁿ. Laa'ti' waa na seicandyaañe Ta Jesús ja nawi' na mawaa xjeⁿna nnt'uiityeⁿna' ja,

¹⁸ ndo' nntseicandyaañetyeeⁿ ja cha'tso nnom nawi' ndo' nnts'aaⁿ cwenta ja na nntseijomndyo cantyja 'naa' na matsa'ntjoom cañoom'luee. Ñecwii tco caluiit'maⁿñê. Amén.

Mañequiaa' na xma'ndye nn'a'

¹⁹ Xma'ñe nomn'aaⁿya Prisca ñequio saa'aⁿ Aquila, mati nn'aⁿ waa' Onesíforo.

²⁰ Ljoo'ñe Erasto Corinto, ndo' 'ndiya Trófimo tsjoom Mileto na wee'eⁿ.

²¹ Xeeⁿ ndaa nntsa' candyo cwii tjoocheⁿ na nntsaquiaa'a ncueeteiⁿ. Juu Eubulo, Pudente, Lino, ñequio Claudia ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na cwilayu' ñjaaⁿ cwila'cwanomna na xma'ndyu'.

²² Ta Jesucristo c'oomñê ñ'eⁿndyu'. Ndo' Ty'o^o'ts'om catio'naa'ñê cha'tsondyo' 'o. Mantyjati luaa'.

Carta na seicwanom Pablo na m'aaⁿ Tito

Xmaⁿñe Tito

¹ Ja Pablo cwiluiindyō mosoo' Ty'oo^ts'om, ndo' mati apóstol 'naaⁿ Jesucristo cha joo nn'aⁿ na jnda tjeii'ñê na cwila'y^u'ya n'om nnta'jnaaⁿna ñ'oom na mayuu' na wjaañ'oomna' ts'aⁿ na nntseijomñe ñ'eⁿ Ty'oo^ts'om,

² na cantyja 'naaⁿ jo' cwicantyyaa' n'ooⁿya na nndaaya na ticantycwii na cwitandoo'a. Nquii Ty'oo^ts'om na tijoom ññequiu'nn'aaⁿ tqueⁿtyeeⁿ ñ'oom'm na nlaxmaaⁿya na ljo' cwitjoocheⁿ na nluii tsjoomnancue.

³ Ndo' quia tue'ntyjō xjeⁿ, t'mooⁿ ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ, cwiluii naljo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mañequia nc'e nquii Ty'oo^ts'om na macwji'n'maaⁿñê jaa saⁿtjoom na cats'aa ts'iaaⁿwaa'.

⁴ Matseiljeiya cartawaañe na matseicwanoⁿya na m'aaⁿ 'u Tito, cwiluiindyu' jndaaya na mayuu'cheⁿ nc'e mañejuu na cwila'y^u'ya n'ooⁿya, na ntyjaa' ts'ooⁿya nquii Tsotyaaⁿya Ty'oo^ts'om ññequio Jesucristo na macwji'n'maaⁿñê jaa, candaⁿya ññequiana na nnc'o'ñom' naya na la'xmaⁿna.

Ts'iaaⁿ na nnts'aa Tito ndyuaaxeⁿncwe Creta

⁵ Quia na 'ndiya 'u ndyuaaxencwe Creta, s'aa naljo' na nntseijndaa'ndyu' ts'iaaⁿ na ticwityuaa'a na nntseijndaa'ndyō na quia nncjacandaⁿ jo', ndo' na nleijndaa' nn'aⁿ na nluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oo^ts'om cwentaaⁿaⁿ.

⁶ Macaⁿna' na cwii ts'aⁿ na nluiitquieñe quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'y^u' c'oom na tjaa'naⁿ ñ'oom cjoom'm, na ñe'cwii scoom'm, ndo' cwila'y^u' ntseinaaⁿ na tjaa'naⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿna na ti'ya 'oom'aⁿna oo na tiñe'la'ndana nnom tsotyena.

⁷ Ee ts'aⁿ na matseixmaⁿ na cando' ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ na macwji' Ty'oo^ts'om cwentaaⁿaⁿ, ts'iaaⁿmeiⁿ chuu xqueeⁿ. Jo' chii matsona' na jeeⁿ xcwe c'oom jo ndaaⁿ nn'aⁿ. Ticatsona' na ts'aⁿ na jeeⁿ s'añe, jmeiⁿñe, nchii tsaⁿ'uu, nchii tsaⁿmal'ue tia', nchii queeⁿ ts'om s'om na nchii jndyaa' 'naaⁿ.

⁸ Matsona' na catseixmaⁿ ts'aⁿ na matseiñ'oom'ñe nn'aⁿ na cwiñequia ñ'oom' Ty'oo^ts'om na cwe' cwiquieya waa', ts'aⁿ na neiiⁿ cha'tso na ya laxmaⁿ, na tseixmaⁿ na jndō' ts'om, na wjaam'aaⁿ cantyja 'naaⁿ na maty'iomyana', na xcwee' ts'om jo nnom Ty'oo^ts'om ndo' na maqueⁿñe cheⁿnquii xjeⁿ.

⁹ Macaⁿna na caljoo'ñetyeeⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mayuu' na jnda t'mooⁿ nn'aⁿ nnoom, cha mati nndaⁿ nntseijnōⁿ n'om nt'omcheⁿ nn'aⁿ ññequio ñ'oom na jeeⁿ xcwe ndo' na ññequiandye nn'aⁿ na cwi'oo nacjoo' ñ'oom' Ty'oo^ts'om.

¹⁰ Ee jndye nn'aⁿ m'aⁿ na tiñe'catuee'ndyecje, majndeiticheⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwilue najndeina' na caluii 'naaⁿ ntjaaⁿ naⁿnom, jndye ñ'oom na cwe' cwila'nei'tona' na cwinquio'nn'aⁿna' nn'aⁿ.

¹¹ Macaⁿna' na catseicheⁿ jooⁿna ee cwila'ndaa'na n'om nn'aⁿ hasta cha'waañ'eⁿ na cwii w'aa nn'aⁿ. Ee cwit'mooⁿna ñ'oom na mei'chjoo ticaty'iomyana' cwe' ee na ñe'cata'ntjomna.

¹² Cwii nquiee nn'aⁿ ndyuaa xeⁿncwe Creta na tyoñequiaa ñ'oom tioñ'oom nn'aⁿ ndyuaaⁿaⁿ, tsoom: “Nn'aⁿ ndyuaa Creta, cwe' nn'aⁿ cantundye, tia nn'aⁿndye, cwe' ñecwa'to, ntqueeⁿna.”

¹³ Ndo' ñ'oom na tsoom cantyja 'naaⁿ naⁿñeeⁿ, mayuu' jo'. Jo' chii jndeiⁿ ñ'oom catsu' ndaⁿna, cha xcwe nnc'omna cantyja na cwila'y^u'ya n'omna.

¹⁴ Ndo' mati cha tila'ñ'oom'ndye naⁿñeeⁿ cuento na cwe' cwila'jndaa'ndye cheⁿnquiee nn'aⁿ judíos, meiⁿ ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ na ticuee' n'om ñ'oom na mayuu'.

¹⁵ Nn'aⁿ na laxmaⁿ na lju' n'om, cha'tso na m'aaⁿl n'omna laxmaⁿna' na lju'. Saa joo na m'aaⁿl quii' nqueⁿ nn'aⁿ na tyoolayu' ñequio joo na m'aaⁿl n'omna, tilju' laxmaⁿ jo'.

¹⁶ Ee meiiⁿ na cwiluena na cwita'jnaaⁿna Ty'o^ots'om, saa joo na cwil'ana cwit'mooⁿna' na tiyuu'. Laxmaⁿna nn'aⁿ na tiann'aⁿndye, nn'aⁿ na cwilawendye nacjoo' Ty'o^ots'om, meiⁿcwii leicanda^a nl'ana yuu na ya.

2

Ñ'oom na xcweya m'aaⁿna'

¹ Saa 'u je', ñ'oom na mañequiaa', ñequii'cheⁿ catseijomna' ñequio ñ'oom na jeeⁿ xcwe na cwit'mooⁿyâ cantyja 'naaⁿl Ty'o^ots'om.

² Naⁿnom na tquiendye, ca'moⁿl nda^aana na c'omna na xcwe cwil'ana, c'omna na macanda ñ'oom ya nquiu nn'aⁿ cantyja 'naaⁿna, nn'aⁿ na xcwe m'aⁿ na cwila'yuya n'om, m'aⁿna na jnda nquiuna nc'iaana na cwila'yua', ndo' na cwila'quii n'omna nawi' na cwiwinomna.

³ Nda^a yolcu na tquiendye, catsu' na cal'ana yuu na matseit'maaⁿñena' Ty'o^ots'om. Tala'neiⁿna cantu nacjoo ntyjelcuna, meiⁿ nchii na cwicandyeena. Calaxmaⁿna cwii na ma'moⁿna' nda^a nt'omcheⁿ,

⁴ cat'mooⁿna nda^a ntyjelcuna na titquiendye na c'om na wi' n'om s'aa ñ'eⁿ nda,

⁵ ndo' cal'a cheⁿnquieena xjeⁿ cantyja 'naaⁿna, na lju' m'aⁿna jo nnom Ty'o^ots'om, ya cwitei'x'eena l'aana, ya nn'aⁿndyena ñequio cha'tso, na cwila'canda^andyena jo nda^a s'aana, cha cantyja 'naaⁿna tala'neiⁿ nn'aⁿ ñ'oomwi' nacjoo' ñ'oom' Ty'o^ots'om.

⁶ Nda^a naⁿnom na titquiendye catsu' na cal'a cheⁿnquieena xjeⁿ cantyja 'naaⁿna,

⁷ ndo' 'u cha'tso cantyja 'naⁿl, catseixmaⁿl cwii na ma'moⁿna' nda^aana chiuu na c'omna ee na xcwe na wja'm'aaⁿl. Catsa' naljo' ñequio na xcwee' ts'om',

⁸ xcwe catseineiⁿl cha xonquiaana' na nlue nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom na matsei'neiⁿl. Ee naljo' nn'aⁿ na ñe'c'oo nacjooya nntseijnaaⁿna' joona, xocanda^a nliuna ñ'oomwi' na nluena nacjooya.

⁹ Nda^a nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ, catsu' na catuee'ndyecjena nda^a patrom 'naaⁿna. Cala'canda^ana na nncjaawee' nquiu patrom 'naaⁿna joona meiⁿ nchii nnc'oot'o^ona ljo' cwilue naⁿñeeⁿ.

¹⁰ Meiⁿ tinty'ueena, cat'mooⁿna na cwila'canda^aana nda^a naⁿñeeⁿ, cha cantyja 'naaⁿna nleitquioo' na jeeⁿ neiⁿncoo' tseixmaⁿ ñ'oom naya 'naaⁿl nquii Ty'o^ots'om na macwji'n'maaⁿñê jaa.

¹¹ Ee juu naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om na cantyja 'naaⁿl jo' cwicalui'n'maaⁿndye nn'aⁿ cwiwitquioo'na' nda^a cha'tso nn'aⁿ,

¹² juu naya'ñeeⁿ ma'moⁿna' nda^aaya na catjei'ndyo cantyja 'naaⁿ cha'tso natia laxmaⁿ, ñequio cha'tso na queeⁿ n'om seii'a, na quaⁿ cheⁿncjo^o xjeⁿ cha nnc'o^oya quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cwii na nncjaawee' ntyjii Ty'o^ots'om,

¹³ yocheⁿ na cwimeinⁿdo^o'a na nntseicanda^añena' ñ'oom na jnda tsoom na nnts'aaⁿ na nncwjee'nnda' Ty'o^ots'om Jesucristo nquii na tjacantyja t'maⁿ cwiluiiñe na macwji'n'maaⁿñê jaa.

¹⁴ Nqueⁿ tquiaañe cheⁿnqueⁿ na tueeⁿl'eⁿ cwentaaya cha na nncwji'n'maaⁿñê jaa quii' cha'tso nnom natia, ndo' cha na canda^añ'eⁿ nntseiljoom'm naquii' n'o^oya, na nlqueeⁿ jaa na cwilaxmaaⁿya cwentaⁿaⁿ, na queeⁿ n'o^oya na nl'aaya yuu na ya.

¹⁵ Ñ'oommeiⁿl ca'moⁿl nda^a nn'aⁿ. Ñequio joona' catseijndo' n'omna, ndo' quia na macaⁿna' na catseitia' joona, catsa' na ljo' ñequio najndeii na matseixmaⁿl. Tiñequiaa' na nnts'aa ts'aⁿ na ticuee' ts'oom 'u.

3

Nmeii' cal'aaya

¹ Catseilcwii'ndyu' ndaana na catuee'ndyecjena nnom gobiernom ñequio nt'omcheⁿ naⁿman'iaaⁿ, calacandaⁿndyena ndo' c'omc'eendyena na nl'ana yuu naya.

² Meiⁿcwiindyena tala'neiⁿna ñ'oomwi' nacjoo' x'iaana. Calaxmaⁿna nn'aⁿ na tjatia' cachona ñequio nt'omcheⁿ, ya nn'aⁿndyena ñequio cha'tso. Cat'mooⁿna na nioom' n'omna ñequio cha'tsondye nn'aⁿ.

³ Ee xuee na ñejndyowana' mati jaa ñet'ooⁿya na ntjeiⁿ ljo' ñel'aaya, na quie' n'ooⁿya jo nnom Ty'oots'om. Tyolaxmaaⁿya nn'aⁿ na jnda tsuundy. Tyondya'ntjoⁿtyaaⁿ ndaa cha'tso nnom na queeⁿ n'om seii'a ñequio na jeeⁿ neinco nquiuyua. Tyolajomndyo ñequio natia. Tyolataⁿ n'ooⁿya, jndoo nn'aⁿ jaa ndo' jndooⁿya joona.

⁴ Saa nguii Ty'oots'om na macwji'n'maaⁿñê jaa, t'mooⁿ na jeeⁿ ya mach'eeⁿ ndo' na candya' ts'oom nn'aⁿ,

⁵ tjei'n'maaⁿñê jaa, nchii nc'e na ñel'aaya yuu na maty'iomyaana', saa nc'e na wi' ts'oom jaa. Tjei'n'maaⁿñê jaa na seiljoom'm jaa na tuiindyoxcoo cha cantyja 'naaⁿ Espíritu nlaxmaaⁿya nn'aⁿ na cwita'ndo' xco.

⁶ Cantyja 'naaⁿ Jesucristo na macwji'n'maaⁿñê jaa, candaⁿya jnda tquiaa Ty'oots'om Espíritu Santo quii' n'ooⁿya,

⁷ cha na ndaa nnto'ñooⁿya juu na ntyjaa'ya n'ooⁿya na ticantycwii na cwitandoo'a nc'e na jnda jndyaandyo jnaaⁿya nc'e naya na matseixmaaⁿ.

⁸ Ñ'oomwaa' ñ'oom na mayuu' juuna', tintseitsaaⁿndyu' na matseineiⁿ joona' ndaa nn'aⁿ na cwila'yu'. Cjoo' n'omna na nl'ana cha'xjeⁿ na maty'iomyaana' ee jeeⁿ ya na nluii naljo' ndo' cwitei'jndeina' cha'tsondye nn'aⁿ.

⁹ Saa cwji'ndyu' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwila'ñ'eeⁿ ndyuee nn'aⁿ, ñ'oom na cwilaneiⁿna cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na ñet'om teiyo, ñ'oom na cañ'eeⁿ cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na cantyja 'naaⁿ jo' cwila'ntja'ndyena, ee nmeiⁿ jeeⁿ cwe' ts'iaaⁿndyo, ticateijndeina' nn'aⁿ.

¹⁰ Xeⁿ na m'aaⁿ ñeeⁿ juu quii' ntaaⁿ'yo' na mach'ee na cwitooⁿndye nn'aⁿ tmaaⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'an, cwaⁿ tsaⁿñeeⁿ cwii oo we ndii', saa xeⁿ titseñ'oom'ñê 'u, tañequiaa' na nntseijomñê quia cwitjomndyo',

¹¹ ee macaⁿna' na catsei'noⁿ na tixcwe m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ jo nnom Ty'oots'om ndo' tseixmaaⁿ jnaⁿ, ndo' juuna' matseijndaa'ñena' na nnt'uiina' jom.

Nmeiⁿ cats'aa Tito

¹² Quia na njñoⁿya Artemas oo Tíquico na m'aaⁿ, queⁿndyu' na nncja'ndo' ja tsjoom Nicópolis, ee jnda seijndaa'ndyo na nnc'ooⁿya jo' jo' ncuee na teiⁿ.

¹³ Ndo' cateijndeí' Apolos ñ'eⁿ ti'Zenas, tsaⁿ na matsei'noⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Catsa' cwanti na ndaa nntsa' na nnteijndeí' joona na nnc'oonquiiana ñ'oom' Ty'oots'om, cha meiⁿcwii ticatseitjoona' joona.

¹⁴ Mati catsu' ndaa nn'aaⁿya na cwila'yu' na queⁿndyena na cal'ana cha'tso nnom na maty'iomyaana' cha ndaa nnteijndeina' nn'aⁿ na matseitjoona' joo. Cal'ana na ljo' cha nlaxmaⁿna nn'aⁿ na ya nn'aⁿndye.

Xmaⁿndyo' Ty'oots'om catio'naaⁿñe 'o

¹⁵ Cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ ñ'eⁿndyo cwiluena na xmaⁿndyu'. Mati 'u catsu' na xmaⁿndye nn'aⁿ na wi' n'om jaa na tjoom' cwila'yu'ya n'ooⁿya. Ty'oots'om catio'naaⁿñê cha'tsondyo'. Amén.

Carta na seicwanom Pablo na m'aaⁿ Filemón

Pablo matseiljeiⁿ carta cwentaa' Filemón

¹ Ja Pablo na m'aaⁿya w'aancjo nc'e Cristo Jesús, ñequio ti'nn'aⁿya Timoteo matseiljeiya cartawaa na matseicwanom na m'aaⁿ Filemón, 'u na matseiljomndyu' ts'iaaⁿ 'naaⁿ nqueⁿ.

² Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwi^tjomndye wa', mati xmaⁿñe nomnn'aaⁿya Apia ñequio Arquipo na mati matseijomñê na cwilajndaayâ naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om.

³ Nquii Tsotyaaⁿya Ty'o^ots'om ñequio Ta Jesucristo quiana na candaⁿya nnto'ñoom'yo' naya na la'xmaⁿna ndo' mati na meiⁿ cwii ñomtiuu tic'om'yo' jo ndaⁿna.

Matseyiyu'ya ts'om Filemón ndo' wi' ts'oom nc'iaaⁿaⁿ

⁴ Ñequii'cheⁿ mañequiaya na quial'uaa' Ty'o^ots'omya na mañjom ts'o^oya 'u na matseinaⁿya nnoom.

⁵ Ee jnda jndiyya na jeeⁿ jnda ntyji' Ta Jesús ndo' matseyiyu'ya ts'om' ñ'eⁿñê ndo' na wi' ts'om' cha'tsondye nn'aⁿ na jnda tqueⁿlju' Ty'o^ots'om n'om.

⁶ Macaⁿ'a nnom Ty'o^ots'om na cha'xjeⁿ matseijomndyu' na cwila'yuyⁿya cwii n'o^oya, na nncue'ntyjo xjeⁿ na candaⁿ nntseinoⁿ cha'tso na matio'naaⁿñe Ty'o^ots'om jaa nc'e Cristo Jesús.

⁷ 'U nn'aⁿya, juu na m'aaⁿ na jnda ntyji' nn'aⁿ mañequiaana' na neiⁿya ndo' quian'ua' na cantyja 'naaⁿ juuna', nn'aⁿ na cwilayu', cwiiñ'omt'maaⁿndye n'om.

Pablo macaaⁿ naya cantyja 'naaⁿ Onésimo

⁸ Nc'e na cwiluiindy^o apóstol 'naaⁿ Cristo ja, jo' chii wanaaⁿ na nntsjo^o yuu na ntyjii na maty'iomyana' na catsa',

⁹ saⁿ xcweti ntyjii na nlcaaⁿ'a cwii ñ'omwi' ts'om nc'e na wi' n'o^o ntyjaa. Ee manncotquia Pablo je' m'aaⁿya praso nc'e na tseixmaⁿya cwentaa' Cristo Jesús,

¹⁰ macaⁿ'a cwii naya ñeeⁿ cantyja 'naaⁿ juu ti'jndaaya Onésimo, na tuiñexcoom ñjaaⁿñe yuu na m'aaⁿya w'aancjo.

¹¹ Ñet'oomna' ndoo' ntyji' na til'ueñê, saⁿ je' jnda cwiluiñê cantyja 'naⁿ ndo' mati ja.

¹² Matseilcwa'a jom na m'aaⁿ. Je' coñom'nnda' jom cha'cwijom ntyji' na nnc'o'ñom' nnc'o.

¹³ Ja ya ntyjii xeⁿ na ljoo'ñê ñjaaⁿñe ñ'eⁿndyo cha nndi'ntjoom no^o yocheⁿ na m'aaⁿya praso nc'e na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'o^ots'om.

¹⁴ Saⁿ tiñe'cats'aa na ljo' na nchii ñ'om'ndyo', ee juu naya na nntsa' ja nntsa' juuna' nc'e na l'ue ts'om', nchii cwe' na jndei' 'ndyo.

¹⁵ Nndaⁿ nnts'aana' na tquiaa Ty'o^ots'om na jleinoom 'u cwantindy^o xuee cha quia na nlo'ñom'nnda' jom, tajom cwii catom'ndyo' ñ'eⁿñê.

¹⁶ Ee je' tachii maco'ñom' cwe' cwii moso na ndi'ntjomtyeⁿ njom'. Jom cwiluiñê cwii nn'aaⁿya na wi' n'o^oya. Mayuu' ja jnda ntyjiyya ñ'eⁿñê ndo' majndeiticheⁿ 'u je' nnc'oom' na wi' ts'om' jom, cwii ndii' nc'e na ts'aⁿ jom cha'na jaa ndo' jnda we nc'e na cwiluiñê cwii nn'aaⁿya na m'aaⁿñê cwentaa' Ta Jesucristo.

¹⁷ Jo' chii xeⁿ ntyji' na tjoom' cwilayuu'a, co'ñom' jom cha'xjeⁿ ntyji' maco'ñom' ja.

¹⁸ Ndo' xeⁿ waa cwii nata' na s'aaⁿ, oo xeⁿ chujnaaⁿ njom', cwjaa'ndyu' na nnc'o chojnaⁿ.

¹⁹ Maja Pablo, matseiljeiya xueeya, ja nndio^o, meiⁿ na ticatsjooya njom' na chujnaⁿ no^o na cwiluiindy^o cwentaa' Ty'o^ots'om.

²⁰ Jo' chii 'u re nn'aⁿya na matseyiyu', tints'a' na tiñe'quiaa' naya na macaⁿ'a. Nc'e na cwiluiindy^o tjom na cwilayu'a ñequio Cristo, quiaa' na t'maⁿ ts'o^o.

²¹ Matseiljeiya cartawaa na matseicwano^{ny} na m'aaⁿⁱ ee ntyjiyaya na nntseicanda' ñ'oom na macaⁿⁱa, ndo' na t'ma^{ntiche}n nntsa' nchii cwe' tomti na macaⁿⁱa.

²² Ndo' cwiicheⁿ na macaⁿⁱa njom', catseijndaa'ndyu' cwii cuarto wa' yuu na nnc'oo^{ny}a, ee ntyjaa' ts'oo^{ny}a na nncuacañooⁿnda'a 'o nc'e na cwilanei^{nyo}' nnom Ty'oots'om cantyja 'na^{ny}a.

Xmaⁿñe Filemón

²³ Matseicwanom Epafra na xma^{ndyu}'. M'aaⁿ p^{ra}so ñjaaⁿñe ñ'e^{ndyo} nc'e na laxmaa^{ny}a cwentaa' Cristo Jesús.

²⁴ Mati Marcos, Aristarco, Demas ñequio Lucas, nn'aa^{ny}a na cwila'jomndye ñ'e^{ndyo} ts'iaaⁿ 'naaⁿⁱ Ty'oots'om.

²⁵ Quiaa Ta Jesucristo na canda^{ga}' nnto'ñoom'yo' naya na matseixmaaⁿ.

Carta na toñoom nn'aⁿ hebreos

Tquiaa Ty'oots'om ñ'oom'm nnom Jnaaⁿ na quiaa juuna' ndaaya

¹ Ncuee na ñejndyowa jndye ndii' ndo' jndye nnom ñ'oom teil'uee'ñe Ty'oots'om na tyotseineiⁿ ndaa weloo welooya ñequio ñ'oom ndyuee profetas na tyola'neiⁿna chiuu na quia nluui.

² Saa je' ncuee na macanda, jnda mamatseineiⁿ ndaaya ñequio ñ'oom 'ndyoo Jnaaⁿ. Cha'tsoti na niom, ñ'eⁿ juu quia tqueeⁿ joona', ndo' seijndaa'ñê na cha'tso joo jo' calaxmaⁿna' cwentaa' juu.

³ Ty'oots'om t'maⁿ cwiluiñê, ndo' juu na neiⁿncoo' na caxuee na cwiluiñê, maljo' cwiluiñê Jnaaⁿ. Cha'xjeⁿ na matseixmaⁿ Ty'oots'om, maluaa' t'maⁿ matseixmaⁿ Jnaaⁿ. Manquiiyeeⁿ t'maⁿ ñ'oom matseixmaaⁿ, jo' na waa waati tsjoomnancue ñequio cha'tso na niom cañoom'luee. Cantyja na tueeⁿeⁿ teijndaa' na matseilju' Ty'oots'om cha'tso jnaaⁿya. Jnda na teinom na tueeⁿeⁿ quia jo' tjawacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'oots'om ntyjaya cañoom'luee.

T'maⁿti cwiluiñê Jnda Ty'oots'om nchiiti ángeles

⁴ Nquii Jnda Ty'oots'om t'maⁿti ñ'oom tseixmaaⁿ nchiiti ángeles, ee jnda tqueⁿna' jom na t'maⁿti ts'iaaⁿ tseixmaaⁿ, nchiiti joona.

⁵ Ee tijoom ñetso Ty'oots'om nnom cwii ángel:

'U cwiluiindyu' Jndaaya;

je' majndaa' na cwiluiindyo tsotyey'.

Meiⁿ cwii ndii' tíquitso Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ cwii ángel:

Ja nntseixmaⁿya tsotyeeⁿ

ndo' juu nntseixmaⁿ jndaaya.

⁶ Ndo' quia na t'moⁿ Ty'oots'om Jnaaⁿ na ñequiicheⁿ tuiñê ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue, tsoom:

Cha'tsondye ángeles 'naaⁿ Ty'oots'om cala't'maaⁿndyena juu.

⁷ Saa luua ñ'oom tso Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ ángeles:

Mats'aa na cjeendyena cha'na jndye.

Jooa cwindye'ntjomna nooⁿ ndo' matseijomna' joona cha'na ntsaachom.

⁸ Nmeiⁿ tsoom cantyja 'naaⁿ ángeles, saa nnom Jnaaⁿ tsoom:

'U Ty'oots'om, juu cantyja na matsa'ntjom',

m'aaⁿ ndo' m'aaⁿna'

juu jo' m'aaⁿna' cantyja na maty'iomyana'.

⁹ 'U neiⁿ na cwil'a nn'aⁿ yuu na ya, ndo' jeeⁿ jndo' natia na cwil'ana, Nc'e na ljo', nquii Ty'oots'om na matseit'maaⁿndyu', jnda tjeiⁿeⁿ 'U, ndo' mañequiaaⁿ na neiⁿti'cheⁿ 'u, nchiiti nc'ia'.

¹⁰ Mati matso Ty'oots'om:

'U Ta, quia na jnaⁿjndyeecheⁿ cha'tso, 'U tqueⁿ tsjoomanancue; manncu'ti' tqueⁿ ljo'luee.

¹¹ Cha'tso nmeiⁿ nntsuuna',
saa 'u m'aaⁿ ndo' m'aaⁿndyu'.

Nleindyjoona' cha'na liaa.

¹² Nntseilwiindyu' joona' cha'xjeⁿ mach'ee ts'aⁿ ñ'eⁿ cwii liaa,
nntseijndyoondyu' joona' cha'xjeⁿ ts'aⁿ nntseijndyooñê liaⁿaⁿ.

Saa 'u ñecwiixjeⁿ:

ticantycwii xuee chu'.

¹³ Saa meiⁿjom ndii' tyootso Ty'oots'om nnom cwii ángel:

Cajmaⁿ ñjaaⁿñe jo ntyjaa' ts'oo ntyjaya

hasta xjeⁿ na nntsá'a nn'aⁿ na jndoo 'u na la'xmaⁿna ts'oom na ntyjo nc'e'.

¹⁴ Ee cha'tso ángeles cwiluiindyena na cwindye'ntjomna nnom Ty'oots'om na majñoom joona na cateijndeina nn'aⁿ na cwicandaa na nlui'n'maaⁿndye añmaaⁿna.

2

Na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ, jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿna'

¹ Nc'e na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiñe Cristo, jo' chii macaⁿna' na jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a ñ'eⁿ Ty'oots'om quaⁿtyaⁿacheⁿ cwenta ñ'oom na cwindyaaya, tints'aana' na n'ndyaaya joona'.

² Ljeii na matsa'ntjomna' na tquiaa Ty'oots'om tandyo xuee ñequio luee ángeles, tyeⁿ tyoqueⁿna' xjeⁿ nn'aⁿ, ndo' cha'xjeⁿ na maty'iomyana' tyot'uiina' nn'aⁿ na waa jnaⁿ tyolaxmaⁿ ndo' tyola'tjoondyena nnom juuna'.

³ Nc'e na luaa' waa, ¿chiiuu nl'aa na ndyaandyo xeⁿ tila'ñ'ooⁿndyo juu na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ na jeeⁿ jnda tseixmaⁿ juuna'? Juu jo' tyotseicandii jndyee nquii Ta Jesús cantyja 'naaⁿna', ndo' nn'aⁿ na tyondye na seineiiⁿ, tyot'mooⁿna juuna' ndaayâ.

⁴ Ndo' mati tjei'yuu'ñe Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ na s'aaⁿ 'naaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, ñequio nt'omcheⁿ nnom na jeeⁿ tyojaawee' n'omna, ñequio ts'iaaⁿ na tixocaluiina' cantyja 'naaⁿ najndeii nquii ts'aⁿ, ñequio cwii nnom ts'iaaⁿ na cwicandaana na mach'ee Espíritu Santo cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom.

Tuiñe Jesucristo na matseixmaaⁿ cha'na jaa nmeiiⁿ

⁵ Juu tsjoomnancue na quia ncuua na cwilanaaⁿya cantyja 'naaⁿna', nchii tju'cje Ty'oots'om juuna' nacje 'naaⁿ ángeles.

⁶ Ee waa ñ'oom naquii' libro Salmos na seineiⁿ David nnom Ty'oots'om. Tsoom: ¿Ljo'to cwiluiindyena nn'aⁿ tsjoomnancue na jeeⁿ m'aaⁿ ts'om' joona?

Ndo' ¿ljo' cwiluiindyena na mache' cwenta joona?

⁷ Cwe' cwantindyo xuee tqueⁿ joona na ticue'ntyjo na t'maⁿ cwiluiindyena ñequio ángeles.

Saa matseiwe'ndye' joona na matsei't'maaⁿndyu' joona,

⁸ cha'tsoti na tqueⁿ, tju'cje' joona' nacje 'naaⁿ ts'aⁿ.

Ndo' na tju'cjeeⁿ cha'tsoti tjaa'naⁿ na 'ñeeⁿ na quia nnc'omna' nacje 'naaⁿ ts'aⁿ. Saa meiiⁿ na luaa' tsoom, tyoonty'iaaya cha'tsoti na m'aⁿna' nacjee 'naaⁿ ts'aⁿ.

⁹ Saa cwinty'iaaya Jesús, na cwe' cwantindyo xuee na tqueⁿ Ty'oots'om na ticuee'ntyjo na t'maⁿ cwiluiñe cha'na ángeles, je' candaⁿya matseit'maaⁿñena' jom nc'e na teinoom nawi' na tueeⁿeⁿ, cha cantyja 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om, tueeⁿeⁿ cwentaa cha'tsondyena nn'aⁿ.

¹⁰ Cha'tsoti na m'aⁿ, m'aⁿ nc'e na tqueⁿ Ty'oots'om ndo' laxmaⁿ cwentaaⁿaⁿ. Jom l'ue ts'oom na cha'tsondyena nn'aⁿ na cwiluiindyena ntseinaaⁿ, cala'jomndyena na matseit'maaⁿñena' jom. Nc'e na ljo', seijndaa'ñe na tquiina' Jesús cha nntseixmaⁿ na candaⁿñe, nquii na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ.

¹¹ Ee jaa nn'aⁿ na la'xmaaⁿya na lju' n'ooⁿya ñecwii Tsotyaaⁿya ñequio nquii na maqueⁿ jaa na lju' n'ooⁿya. Nc'e na ljo' tijnaaⁿ Jnda Ty'oots'om na nntseicajñoom jaa ntyjee nqueⁿ.

¹² Ee naquii' libro Salmos teiljeii ñ'oom na tsoom:

'U Tsotyaaⁿ, nntseinaⁿya cantyja 'naⁿ ndaaⁿ cha'tso ndyentyjo na cwila'yu' ñ'eⁿndyo.

Ñequio luantsa nntseit'maaⁿndyo 'u ñ'eⁿndye joona yuu na cwitjomndyena.

¹³ Ndo' waa cwiicheⁿ ñ'oom na teiljeii na tsoom:

Ñequii'cheⁿ nntseicantyyaa'tyeⁿ ts'ooⁿya Ty'oots'om.

Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom na tsoom:

Luaa ja ñequio ntseindaaya na jnda tquiaa Ty'o^ots'om l'o^o.

¹⁴ Ndo' cha'xjeⁿ ntseinda we ts'aⁿ laxmaⁿ na mañecwii sei' ñequio niom' mati tyotseixmaⁿ Jesús sei' ñequio niom' cha'xjeⁿ laxmaⁿ nn'aⁿ cha cantyja na nncueeⁿeⁿ nnda^a nntse-ityueeⁿeⁿ najndeii na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ, manquii tsaⁿjndii jo'.

¹⁵ Ndo' na luaa', jnda seicandyaañê cha'tsondye nn'aⁿ na cha'waa xuee chuuna na la'xmaⁿ na cha'cwijom moso na mandiantjomtyeⁿ na m'aⁿ na nquiaana na nncwjena.

¹⁶ Ee ñ'oom na mayuu' tachii cwe' ángeles na jndyoteijneiⁿ, sa^a jndyoteijneiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Abraham na jndyoteincoo'.

¹⁷ Ndo' cha na nluii na ljo', tcaⁿ na ñecwii xjeⁿ tseixmaaⁿ ñequio ntyjeeⁿ, cha jo nnom Ty'o^ots'om nntseixmaaⁿ cwii tyee na tjacantya na t'maⁿ cwiluiiñê, na matseicana^a ndo' na m'aaⁿ na wi' ts'oom nc'iaaⁿaⁿ cha nnda^a nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om nn'aⁿ jnaⁿ na laxmaⁿ na nc'e na tueeⁿeⁿ cwentaana.

¹⁸ Ee cha'xjeⁿ na tjoom nawi' ndo' tyocantyaañê na catseitjo^oñê, jo' chii je' nnda^a nnteijneiⁿ nn'aⁿ na maqueⁿ na' xjeⁿ joona na nla'tjo^ondyena.

3

Jesús t'maⁿti cwiluiiñê, nchiiti Moisés

¹ Jo' chii, 'o nn'aⁿya na jnda tjei'ndyo Ty'o^ots'om 'o, na jnda tqueeⁿñê 'o na la'xmaⁿyo' nn'aaⁿaⁿ, c'oom'ya n'om'yo' cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús, na cwiluiiñê apóstol ndo' mati tyee na tjacantya cantyja 'naaⁿyo' na cwila'yuyoyo' ñ'eñê.

² Tyotseicana^a nnom Ty'o^ots'om na ty'iom ts'iaaⁿ jom cha'xjeⁿ tyotseicanda Moisés quii' waa' Ty'o^ots'om.

³ Sa^a Jesús t'maⁿti tseixmaaⁿ na nluiit'maⁿñê nchiiti Moisés cha'xjeⁿ ts'aⁿ na mach'ee w'aa cwiluiit'maⁿñetyeⁿ nchiiti w'aa na s'aaⁿ.

⁴ Cwii cwii w'aa majndaa' ts'aⁿ na s'aa juuna', sa^a cha'tso na niom, Ty'o^ots'om s'aa joo jo'.

⁵ Tyotseixmaⁿ Moisés moso quii' waa' Ty'o^ots'om. Tyotseicana^a ts'iaaⁿ na ty'iom jom. Ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ tyocwji'yuu'ñê ndaa^a naⁿñeeⁿ ñ'oom na secandii jom.

⁶ Sa^a Cristo na cwiluiiñê jnda Ty'o^ots'om, matseicana^a quii' waa' Ty'o^ots'om. Jaa laxmaaⁿya w'aañeeⁿ xeⁿ tica'ndya^a nc'uuaⁿndyo^o na m'aaⁿya na jom quit'maⁿ n'o^o ndo' na cwicantya^atyeⁿ n'o^oya jom.

Waa na nnta'jndyee nn'aⁿ cwenta^a Ty'o^ots'om

⁷ Jo' chii cha'xjeⁿ matso Espíritu Santo naquii' ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii: Xuee je', xeⁿ cwindye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Ty'o^ots'om,

⁸ tala'quie' n'om'yo' cha'xjeⁿ ñel'a nn'aⁿyo' nn'aⁿ Israel, na tyola'wendyena nacjoo' Ty'o^ots'om ndo' tyoqueⁿ na xjeⁿ jom quia na tyom'aⁿ na ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

⁹ Jo' jo' weloo welo'yo' tyoqueⁿ na xjeⁿ 'naaⁿ na ja meiiⁿ wenn'aaⁿ ndyu tyonty'iaana ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyots'aaya quii'ntaaⁿ na,

¹⁰ macwe' jo' seiw'iiya naⁿñeeⁿ.

Ndo' tsjo^oya:

“Naⁿm'aⁿ ñenquii'cheⁿ cwila'tjo^ondyena no^o.”

Tícantyja^a n'omna ja.

Meiⁿ tiñe'cala'noⁿ na' chiuu waa na l'ue ts'o^o na c'omna.”

¹¹ Ndo' ti^o ñ'oom wi' cjoona nc'e na jeeⁿ seiw'iiya joona na tijoom nnc'ooquiee'ndyena yuu na seijndaa'ndyo na nnta'jndyena.

¹² Jo' chii 'o nn'aⁿya, cal'andyo' cwenta na tjaa meiⁿ cwiindyo' 'o na nntseixmaⁿ jnaⁿ na ticatseyu' ñ'eⁿ nquii Ty'o^ots'om na wando'.

13 'O je' 'io ndi 'io quia'yo' na t'maⁿ n'om nc'iaa'yo' yocheⁿ na ndicwaⁿ wanaaⁿ na matseineiⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii cantyja 'naaⁿ'na', cha tjaa 'ñeeⁿ juu quii'ntaaⁿ'yo' na ñeiquiu'nn'aⁿ jnaⁿ juu na mati nntseiquie' ts'om.

14 Ee cha ndaaⁿ nlaxmaaⁿya cwentaa' Cristo, macaⁿ'na' na caljoo'ndyotyaaⁿya cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha'xjeⁿ quia na too'a na cwicantyyaa' n'o^oya jom hasta na macanda.

15 Cha'xjeⁿ ñ'oom na matsona':

Xeⁿ xuee je' cwindye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Ty'o^ots'om, talaquie' n'om'yo' cha'xjeⁿ l'a nn'aⁿ Israel quia tyola'wendyena nacjoom'm.

16 ¿Cwaaⁿ nn'aⁿ na tyola'wendye jnda na jndyena jndyee' Ty'o^ots'om? Manquieeti nn'aⁿ na tjei' Moisés ndyuaa Egipto.

17 Mawax'atya, ¿ñee naⁿñeeⁿ na tyotseiw'eeⁿ joona wenn'aaⁿ ndyu? Ñequio joo na tyolaxmaⁿ jnaⁿ na tja ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

18 Ndo' ¿ñeeⁿ naⁿñeeⁿ na tso Ty'o^ots'om ñ'oomtyeⁿ na w'iina' na tijoom xuee nnc'ooquiee'ndye yuu na ñeiquiaaⁿ na nnta'jndyeena? Tsoom na ljo' ndaa joo nn'aⁿ na tîcalacandaⁿ'ndye.

19 Ndo' na luaa' waa, ma'moⁿtyeⁿnquiona' ndaⁿya nc'e na tîcala'yu' naⁿñeeⁿ, jo' na seicu'na' na nnc'ooquie'na ndyuaa'ñeeⁿ.

4

Waa na nta'jndyee nn'aⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om

1 Jo' chii ndicwaⁿ waa ñ'oom na tso Ty'o^ots'om na wanaaⁿ na nntsaquiaa'a na nnta'jndyaaya na m'aaⁿ. Jo' chii cal'aaya cwenta na tintseicu'na' na nt'omndyo' 'o taxocandaⁿ nlajomndyo' cantyja 'naaⁿ'jo'.

2 Ee je' macwindyaaya ñ'oom naya 'naaⁿ' Ty'o^ots'om cha'na joo nn'aⁿ Israel. Saa tjaa'naⁿ na teijndeii ñ'oom'ñeeⁿ joona, ee tîcala'yu'ya n'omna quia tyondyena juuna'.

3 Saa jaa na cwila'yu'u'a nntsaquiaa'a yuu na nnta'jndyaaya cha'xjeⁿ jnda tso Ty'o^ots'om:

Xjeⁿ na w'iiaa joona tsjoo

na tijoom ñequia na nnc'ooquiee'ndyena yuu na tsjoo na nnta'jndyeena.

Waa cwii taⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii na matseineiⁿ'na' cantyja 'naaⁿ' xuee na jnda ntquiee':

Xjeⁿ na tqueeⁿ tsjoomnancue tjacandaⁿ' ts'iaaⁿ na s'aaⁿ.

4 Saa waa cwicheⁿ taⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii cantyja 'naaⁿ' xuee na jnda ntquiee'. Matsona':

Xuee jnda yom tjacandaⁿ' cha'tso ts'iaaⁿ na s'aa Ty'o^ots'om.

Xuee jnda ntquiee' tacaⁿ'na' na nnts'aatyeeⁿ ts'iaaⁿ, tajñeeⁿ.

5 Ndo' mati waa cwicheⁿ ñ'oom'm na teiljeii na ma'moⁿ'na' cantyja 'naaⁿ' juu ñ'oom'ñeeⁿ. Matsona':

Tijoom xuee ñequia na nnc'ooquie'na ndyuaa yuu na mats'aa naya na nnta'jndyeena cantyja 'naⁿ'ya.

6 Ndicwaⁿ wanaaⁿ na nt'om nn'aⁿ nnc'ooquiee'ndyena yuu na nnta'jndyeena ee nn'aⁿ na tyondye jndyee ñ'oom na macwji'n'maa'ñe Ty'o^ots'om nn'aⁿ tîc'ooquiee'ndyena jo' jo' nc'e na tyola'tjoondyena.

7 Nc'e naljo' ma'moⁿ'xco Ty'o^ots'om cwicheⁿ xuee na matseicajndyuna' xuee je'. Tjaca jndye ndyu quia jo' ñequio 'ndyoo David seineiiⁿ ñ'oom'm na jnda teiljeii:

Xuee je' xeⁿ ndyeyo' jñeeⁿ'eⁿ, tilaquie' n'om'yo'.

8 Ee xeⁿ jndaⁿ tquiaa Josué yuu na nnta'jndyee nn'aⁿ Israel, tixocatseineiⁿ Ty'o^ots'om cantyja 'naaⁿ' cwicheⁿ xuee.

9 Jo' chii nn'aⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om ndicwaⁿ waa na nnta'jndyeena cantyja 'naaⁿ'aⁿ,

10 ee ts'aⁿ na nncjaquiee' yuu na mawajndye Ty'o_ots'om, nncwajndye cantyja na mach'ee cha'xjeⁿ nqueⁿ tajñeeⁿ ts'iaaⁿ na s'aaⁿ.

11 Jo' chii matsona' na calajndaaya na nntsaquiaa'a yuu na nnta'jndyaaya cha tjameiⁿcwii ts'aⁿ na nntseijomna' na tintseyoom'm cha'na nn'aⁿ Israel.

12 Ee juu ñ'oom' Ty'o_ots'om wando'na' ndo' waa najndeii na matseixmaⁿna'. Taaticheⁿ juuna' nchiiti cwii xjo na we ntyja taa. Mawindi' juuna' na matooⁿñena' añmaaⁿ ts'aⁿ ñequio espíritu 'naaⁿ ts'aⁿ. Matseicanooⁿna' ñ'oom na ñjoomticheⁿ na m'aaⁿ ts'om ts'aⁿ ndo' macu'xeⁿna' ñomtiuu na m'aaⁿ ts'om ts'aⁿ.

13 Na cha'tso na jnda tqueⁿ Ty'o_ots'om, tjaa meiⁿcwii na nndaⁿ nncwanty'iu jo nnoom, ee cha'tsoñ'eⁿ m'aⁿ xueena' jo nnom nqueⁿ na ñnequiandyo cwenta.

Jesús cwiluiñê tyee na tjacantyja na cwiluiit'mañe

14 Nquii Jesús Jnda Ty'o_ots'om cwiluiñê tyee na tjacantyja cwentaaya. Jnda tjaqueⁿeⁿ cañoom'luee, jo' chii macaⁿna' na caljooⁿndyotyaaⁿya cantyja 'naaⁿ na cwila'yu'ya n'ooⁿya ñ'eⁿñê.

15 Ee m'aaⁿ na wi' ts'oom jaa cha'tso na tijoⁿndyo na la'xmaaⁿya. Ee teinoom cha'tso na mach'eena' xjeⁿ jaa na cwila'tjo_ondyo nnom Ty'o_ots'om, saa meiⁿcwii tîcatseitjooñê.

16 Jo' chii ñequio na t'maⁿya n'ooⁿya calacandyooⁿndyo tio 'naaⁿ Tsotyaaⁿ Ty'o_ots'om cha nnto'ñooⁿya na wi' ts'oom jaa ñequio naya na matseixmaaⁿ na nnteijndeiiina' jaa quia na macaⁿna'.

5

1 Cwitjeiiⁿndye nn'aⁿ cwii ts'aⁿ na nluiiñe tyee na tjacantyja cwiluiit'mañe quiiⁿntaaⁿna. Cwity'iomna ts'iaaⁿ jom na meiⁿntyjeeⁿeⁿ jo nnom Ty'o_ots'om cwentaana, na ñnequiaa tsaⁿñeeⁿ 'naⁿ na cwiñequiana nnoom ñequio quioo' na cwila'cwjeena na cwila't'maaⁿndyena jom.

2 Ndo' nc'e juu tyeeⁿñeeⁿ ñecwiixjeⁿ matseitjooñe cha'xjeⁿ jona, jo' chii nndaⁿ nc'oom na wi' ts'oom nc'iaaⁿaⁿ na leicalaⁿnoⁿna chiuu waa na matsaⁿntjom Ty'o_ots'om nc'e mati jom cwiluiñe ts'aⁿ na matseitjooñe,

3 ndo' nc'e na matseixmaaⁿ na ljo', jo' chii matseicueⁿeⁿ quioo' na mañequiaaⁿ nnom Ty'o_ots'om cwentaa jnaaⁿaⁿ cha'xjeⁿ mati cwentaa nn'aⁿ tmaaⁿ na matseixmaaⁿ.

4 Meiⁿ tjaa ñeeⁿ juu na cwe' l'ue cheⁿnquii ts'om na caluiit'mañe na nnc'oom ts'iaaⁿ tyeeⁿñeeⁿ. Maxjeⁿ nquii Ty'o_ots'om nnty'ioom ts'iaaⁿñeeⁿ juu cha'xjeⁿ na ty'ioom juuna' Aarón.

5 Maluaa' waa cantyja 'naaⁿ Cristo, nchii ty'iomñe cheⁿnqueⁿ ts'iaaⁿ na cwiluiñê tyee na tjacantyja, nquii Ty'o_ots'om seit'maaⁿñe jom na catseixmaaⁿ ts'iaaⁿñeeⁿ, ee manquiiⁿtyeeⁿ tsoom:

'U cwiluiindyⁿ jndaaya.

Xuee je' majndaa' na cwiluiindy_o tsotye'.

6 Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom'm na teiljeii na matsoom:

'U ñequiiⁿcheⁿ na cwiluiindyⁿ tyee

cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na tyotseixmaⁿ Melquisedec.

7 Xjeⁿ na tando' Cristo nnom tsjomnancue jndeiⁿ tyotseineiⁿ nnom Ty'o_ots'om, hasta tyoquiaa ndaannoom na tyoch'eeⁿ ty'oo nnom nquii na waa najndeii na matseixmaⁿ na tintseicueeⁿna' jom na tyuaa', ndo' nc'e na tyotseicañaⁿ, jo' chii jndii Ty'o_ots'om ñ'oom ñom.

8 Ndo' nc'e na luaa', meiiⁿ na cwiluiñe Cristo Jnda Ty'o_ots'om saa ljeiiⁿ na tcaⁿna' na catseicandaⁿñê jo nnom,

9 ndo' cwii na jnda tqueⁿna' na cwiluiñê na candaⁿñê, seijndaaⁿñena' na cha'tso nn'aⁿ na cwila'candaⁿndye joo nnoom, mañequiaaⁿ na la'xmaⁿna na ticantycwii na cwicaluiⁿ'maaⁿndyena

¹⁰ ee tqueⁿ Ty'oots'om jom tyee na tjacantyja na cwiluiit'maⁿñe, cha'na ts'iaaⁿ na tyotseixmaⁿ juu tyee Melquisedec.

Waa na teincuu' xeⁿ macwji'ñe ts'aⁿ na matseyoom'm

¹¹ Jndye ñ'oom niom na matsona' na catsjooya ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na matseixmaⁿ tyee'ñeeⁿ saa mach'een^a na jndei'na' na nntseiteincoo'a juuna' ndaa'yo' ee 'o jeeⁿ nc'uaa' cwila'noⁿyo'.

¹² Jaach'ee xuee cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om, jo' chii matsona' na je' cwiluiindyoy' nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ñ'oom' Ty'oots'om ndaa' nt'omcheⁿ, saa 'o ndicwaⁿ macaⁿna' na catseineiⁿxco ts'aⁿ ndaa'yo' ñ'oom'm na tijndei'tina' na nntsei'noⁿ ts'aⁿ, 'o ndaatsuu macaⁿna' nchii nantquie na candaa'.

¹³ Ndo' nn'aⁿ na cwe' ndaatsuu macaⁿna' joo, matseijomna' jooa cha'cwijom yo'ndaa na ndicwaⁿ cwintei', ti'naaⁿ na'ñeeⁿ na ntjeii'na cwenta cantyja 'naaⁿ ñ'oom na jndei'tina'.

¹⁴ Saa nantquie na candaa', tseixmaⁿ juuna' cwentaa nn'aⁿ na candaa' cwila'noⁿ ñ'oom' Ty'oots'om. M'aa'na' cwentaa nn'aⁿ na ya cwitjeii' cwenta yuu na maty'iomyana' ndo' yuu na ticat'iomyana'.

6

¹ Jo' chii tsatsatyaaya naquii' ñ'oom' Ty'oots'om cha nla'xmaaⁿya nn'aⁿ na jnda tquiee n'om. Ca'ndyaaya cwii ntyja ñ'oom na cwe' we'yandyo na cwit'mooⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Cristo, nchii macandā tomti nlanāaⁿya ñ'oom na calcwe' ts'om ts'aⁿ jnaaⁿaⁿ, ndo' mati ñ'oom na cwji'ñe ts'aⁿ cantyja na mach'eeⁿ na titseicantyjaa' ts'oom na cantyja 'naaⁿ jo' nlui'n'maaⁿñê, ndo' ñ'oom na macaⁿna' na catseyu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'oots'om,

² ndo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ na cwiwits'oomndye nn'aⁿ, ndo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ na cwitioo nn'aⁿ lueena nacjoo' x'iaana quia cwitaⁿ nn'aⁿ na cwil'uee'ñe Ty'oots'om juu, ndo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ na cwitando'xco nn'aⁿ na jnda tja' ndo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ na ticantycwii na nnt'uiwi'na' nn'aⁿ na nncu'xeⁿ Ty'oots'om.

³ Ndo' xeⁿ ññequiaa Ty'oots'om na nnt'mooⁿyâ ndaa'yo' ñ'oom na nnteijndeiina' na nntseiquieeñena' n'om'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ, maxjeⁿ nl'aayâ.

⁴ Ee nn'aⁿ na cwila'jomndye cantyja 'naaⁿ nquii na cwiluiñe naxuee ndo' jnda jliuna na juu na mañequiaa Ty'oots'om na cwicandaana, jeeⁿ ya juu jo' ndo' cwito'ñoomna Espíritu Santo,

⁵ ndo' jnda jliuna na jeeⁿ ya ñ'oom' Ty'oots'om ndo' najndei na cwiluiñê cha'waa ndyu ndo' ndyu na cwindyona',

⁶ ndo' jnda na tajnaaⁿ na cha'tso nmeiⁿ, xeⁿ cwitjeii'ndyena cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, xondaā nlcwe'nnda' n'omna, ee na luaa' l'ana cwity'ioomxcona Jnda Ty'oots'om ts'oom'naaⁿ na cwilui'jnaaⁿñê ndaa' cha'tso nn'aⁿ.

⁷ Nn'aⁿ na luaa' la'xmaⁿ, matseijomna' jooa cha'na tyuaa na ya cwiwicandi' ndaaluaa' na cwiquioo cjoo'na', xeⁿ ya cwiwe' ntjom na nleil'uee'ñe ts'aⁿ na tyoch'ee ts'iaaⁿ, ma'moⁿna' na matio'ñaaⁿñe Ty'oots'om tyuaa'ñeeⁿ,

⁸ saa xeⁿ cwe' n'oomnioom ñequio l'oognioom cwi'oom tyuaa'ñeeⁿ, cwiwitquioo' na maju'wi' Ty'oots'om tyuaa'ñeeⁿ ndo' na macandā njñom ts'aⁿ chom juuna'.

Mateijndei ñ'oom' Ty'oots'om na cwiljoo'ndyotyaaⁿya

⁹ Saa 'o nn'aⁿya na jeeⁿ wi' n'ooⁿyâ, meiiⁿ na luaa' waa ñ'oom na cwil'uuyâ ndaa'yo', jndaa'ya nquiuyâ na titseijomna' 'o cha'na tyuaa na til'uena'. Niom na cwit'mooⁿna' na m'aⁿyo' nato na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ.

¹⁰ Ee Ty'oots'om cwiluiñê na maty'iomyana', meiⁿ xocatsuu' ts'oom na jnda nquiu'yo' jom na ñeteijndei'yo' nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿñê ndo' ndicwaⁿ cwil'a'yo' na ljo'.

¹¹ L'ue n'oo^{nyâ} na cwii cwiindyoyo' 'o hasta xuee na macandã ñequii'cheⁿ nnt'mo^{nyo}' na m'a^{nyo}' na wi' n'om' ntyjee'yo' na cwila'yu' cha nda'yo' juu na cwicantyjaa' n'om'yo' nnom Ty'o^{ots}'om.

¹² Til'ue n'oo^{nyâ} na nnc'om'yo' na ntque^{nyo}' saa calajnda'yo' na nluii'ndyoye^{nyo}' cha'xjeⁿ tyol'a nn'aⁿ na tyoñ'omt'maaⁿndyena n'omna na nnto'ñoomna cha'tso na jnda tso Ty'o^{ots}'om na ñequiaaⁿ ndaana.

¹³ Quia na tso Ty'o^{ots}'om ñ'oom nnom Abraham waa na nnts'aaⁿ, tjaa ñeeⁿ cwiicheⁿ na t'ma^{nti} cwiluiiñe cha'na jom na cantyja 'naaⁿ xuee' juu ndaã nntseye^{nyee}' ñ'oom'm. Jo' chii tque^{nyee}'ñe cheⁿnqueⁿ ñ'oom'm nnom tsaⁿñeeⁿ.

¹⁴ Tsoom nnom: “Na mayuu'cheⁿ t'maⁿ nntio'naaⁿndyoyo' 'u ndo' nnts'aa na nlei-jndyendye nn'aⁿ tsjaaⁿ 'naⁿ na nncjawintyoo'.”

¹⁵ Tyom'aaⁿ Abraham na jeeⁿ t'maⁿ ts'oom na ñeteinom'm na nluii na ljo', ndo' jnaaⁿ'aⁿ cha'xjeⁿ na tso Ty'o^{ots}'om nnoom.

¹⁶ Quia na ntyjaa' ts'om ts'aⁿ na cala'yu' nn'aⁿ na nntseicandaa'ñê ñ'oom na jnda tsoom nnom cwii x'iaaⁿ'aⁿ na nnts'aaⁿ, malcweeⁿ'eⁿ nquii Ty'o^{ots}'om na que^{ny}a cwenta na nchii cantu matseineiⁿ. Ndo' na ljo' mach'eeⁿ, meiⁿchjoo xonquiaana' na nntseineiⁿti ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ.

¹⁷ Jo' chii l'ue ts'om Ty'o^{ots}'om na nleitquioo'ya ndaa nn'aⁿ na manto'ñoomna juu na ndaana na jnda tsoom na nnto'ñoomna, ee na nntseicandaa'ñê ñ'oom na jnda tque^{nyee}'n, meiⁿ xocatseichueeⁿ'eⁿ ñ'oom na jnda tsoom. Jo' chii cha na m'mo^{na}' na mayuu' juu ñ'oom'ñeeⁿ, seityeⁿ'ñê cheⁿnqueⁿ ñ'oomtyeⁿ nacjoom'm.

¹⁸ Cantyja 'naaⁿ we nnom ñ'oommeiⁿ'ñe na xocwijndyooona' meiⁿ xonquiu'nn'aⁿ Ty'o^{ots}'om cantyja 'naaⁿ joona', jaa cwito'ñoo^{ny}a cwii na mañequiaana' na t'maⁿ n'oo^{ny}a na xotseichuii'na' nc'e cwila'quit'maⁿ n'oo^{ny}a juu na cwicantyjaa' n'oo^{ny}a jom.

¹⁹ Ndo' juu na m'aa^{ny}a na cwicantyjaa' n'oo^{ny}a jom, matseixmaⁿ'na' cwii na tyeⁿ matseiljona' aña^{ny}a cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Juu jo' meiⁿ tixocatyuii'na', m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ'aⁿ. Macjaquiee'na' naxeⁿ liaa na ntyja quii' wats'om cañoom'luee,

²⁰ yuu na jnda tjaquiee' Jesús cantyja 'naa^{ny}a. Ndo' na luaa', maqueⁿ'na' jom na cwiluiiñê tyeⁿ na tjacantyja cantyja 'naa^{ny}a, na mañecwii ts'iaaⁿ matseixmaaⁿ cha'xjeⁿ ñeseixmaⁿ Melquisedec.

7

Jesús matseixmaaⁿ ts'iaaⁿ tyeⁿ cha'xjeⁿ Melquisedec

¹ Nquii Melquisedec tyom'aaⁿ rey ndaa nn'aⁿ tsjoom Salem ndo' mati tyotseixmaaⁿ tyeⁿ cwentaa' Ty'o^{ots}'om na m'aaⁿ na ndyeticheⁿ. Quia na jndyolcwe' Abraham jnda na tantjoom tia' ñ'eⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwitsaⁿntjom, tjacatjomñe Melquisedec jom, tcaⁿ tsaⁿñeeⁿ na catio'naaⁿ'ñe Ty'o^{ots}'om jom.

² Ndo' cha'tso 'naⁿ na tjei' Abraham luee nn'aⁿ ñ'eⁿ na s'aaⁿ tia', tquiaaⁿ diezmo cantyja 'naaⁿ joo jo' nnom Melquisedec. Xuee' Melquisedec ma'mo^{na}' na cwiluiiñê ts'aⁿ na matsaⁿntjom cha'xjeⁿ na maty'iomyana' ndo' xuee' tsjoom Salem ma'mo^{na}' na tjaa tia' nn'aⁿ tsjoom'ñee, jo' ma'mo^{na}' na tyoluiiñê ts'aⁿ na ya matsaⁿntjoom naⁿ'ñeeⁿ na tjaa tia' cachona.

³ Tijndaa' meiⁿ tsotyeeⁿ, meiⁿ tsoñeeⁿ, meiⁿ cwaaⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiiñê. Tijndaa' cwaaⁿ na tuiiñê, meiⁿ cwaaⁿ na tueeⁿ'eⁿ. Ndo' na ljo' ñequii'cheⁿ matseijomna' jom cha'na nquii Jnda Ty'o^{ots}'om, ñequii'cheⁿ matseixmaaⁿ tyeⁿ.

⁴ C'oom' n'om'yo' na jeeⁿ t'maⁿ tyoluiiñe Melquisedec na nquii weloo welooya Abraham, cha'tso na tjeiⁿ'eⁿ luee nn'aⁿ na ñequio s'aaⁿ tia', tquiaaⁿ diezmo nnom.

⁵ Cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, nquiee ntyee na cwiluiindyeyo' tsjaaⁿ Leví na jndyowicantyjo', matsaⁿntjom ljeii'ñeeⁿ na quia nn'aⁿ judíos diezmo ndaana, meiiⁿ na nn'aaⁿndyena ndo' mati cwiluiindyeyo' tyeⁿ'ñeeⁿ tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham.

⁶ Saa juu Melquisedec, meiⁿ nchii cwiluiiñê tsjaaⁿ Leví jom, to'ñoom cwenta diezmo l'õ Abraham, tsaⁿ na jnda tso Ty'õots'om nnom chiuu nnts'aaⁿ. Ndo' tcaⁿ Melquisedec na catio'naaⁿñe Ty'õots'om Abraham.

⁷ Ee ñ'oom na mayuu' ts'aⁿ na t'maⁿti cwiluiiñe matio'naaⁿñê ts'aⁿ na cjeti tseixmaⁿ.

⁸ Cantyja 'naaⁿ na waa quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos, nn'aⁿ na cwito'ñoom diezmo, joona nn'aⁿ na cwiwje, saa ñ'oom' Ty'õots'om na jnda teiljeii matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿ Melquisedec na cha'cwijom na ndicwaⁿ wanoom'm.

⁹ Jo' chii nndaã nntso ts'aⁿ na joo ntyee na la'xmaⁿna tsjaaⁿ Leví na je' cwito'ñoomna diezmo, mati tquiana diezmo cantyja 'naaⁿna nnom Melquisedec nc'e nquii Abraham.

¹⁰ Ee quia na tquiaa Abraham diezmo nnom Melquisedec xjeⁿ na tjacatjomñe tsaⁿñeⁿ jom, meiiⁿ na tyooluiiñe Leví saa cantyja na macwji' Ty'õots'om cwenta, nc'e nquii Abraham, jo' maty'iomna' na tquiaa Leví diezmo.

¹¹ To'ñoom nn'aⁿ Israel ljeii na matsaⁿ'ntjomna' cantyja 'naaⁿ ntyee tsjaaⁿ Leví na joona tsjaaⁿ Aarón na jndyowicantyjoo'. Quia jo' ts'iaaⁿ na ñel'a ntyee'ñeeⁿ, xeⁿ nndaã nlqueⁿna' ts'aⁿ na candaã'ñe jo nnom Ty'õots'om, maxjeⁿ taxocaⁿna' na nnc'oom cwiicheⁿ tyee na nchii cha'na ts'iaaⁿ na ñeseixmaⁿ Aarón saa nlcaⁿna' cwii tyee na nntseixmaⁿ ts'iaaⁿ cha'na juu na ñeseixmaⁿ Melquisedec.

¹² Ee quia na cwileijndyoo ts'iaaⁿ na la'xmaⁿ ntyee, mati macaⁿna' na nleijndyoo ljeii na matseijndaa'ñena' ts'iaaⁿ na cwil'ana.

¹³ Ndo' nquii na cwiluiiñe na matsaⁿ'ntjom jaa na cantyja 'naaⁿ matseineiⁿ ñ'oom' Ty'õots'om na teiljeii, jom tuiiñê tsjaaⁿ cwiicheⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ Israel, ndo' cantyja 'naaⁿ tmaaⁿñeeⁿ, tjaa meiⁿ ncwii ts'aⁿ na jnda ñet'oom tyee.

¹⁴ Ee maxjeⁿ majndaa'ya na nquii na cwiluiiñe na matsaⁿ'ntjom jaa, tuiiñe tsjaaⁿ tmaaⁿ Judá, ndo' quia seineiⁿ Moisés cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ ntyee, ticwjaa'ñê ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿñeeⁿ.

¹⁵ Ndo' majndaa'ya na ljo' quia cwiwitquioo' na juu tyee cantyja 'naaⁿya matseijomna' jom cha'na Melquisedec,

¹⁶ na nchii ñeseixmaaⁿ tyee nc'e na mawaa ljeii na matseijndaa'ñena' cwaaⁿ tsjaaⁿ nn'aⁿ nla'xmaⁿna ntyee, saa nc'e na waa najndeii na wando' na tijoom catyuii'.

¹⁷ Ee matso Ty'õots'om na ljo' cantyja 'naaⁿ Cristo:

'U ñequii'cheⁿ matseixmaⁿ tyee cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na tyotseixmaⁿ Melquisedec.

¹⁸ Jo' chii ñ'oom na teijndaa'jndyee na tyotsaⁿ'ntjomna', 'ndiina', nc'e na tijndeina' na nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿna', ticwil'uena'.

¹⁹ Ee ljeii na tqueⁿ Moisés meiⁿcwii ts'aⁿ tiqueⁿna' na candaã'ñe jo nnom Ty'õots'om. Saa waa cwiicheⁿ na matseinoomñe juuna' na la'xmaaⁿya cwii na candaã'ti na mañequiaana' na cwicantyjaa' n'õõⁿya na cantyja 'naaⁿ juu jo' matseicandyoo'ñena' jaa na m'aaⁿ Ty'õots'om.

²⁰ Ndo' t'mõõⁿ na mayuu' na ljo' nc'e ñ'oomtyeⁿ na seineiⁿ. Nt'omcheⁿ ntyee na ñet'om, quia na t'omna ts'iaaⁿ, tjaa'naⁿ ñ'oomtyeⁿ tuua cantyja 'naaⁿna.

²¹ Saa cantyja 'naaⁿ Ta Jesús ty'iomna' ts'iaaⁿ tyee jom ñequio ñ'oomtyeⁿ ee matso ñ'oom' Ty'õots'om na teiljeii:

Nquii na matsaⁿ'ntjom seineiⁿ ñ'oomtyeⁿ

meiⁿ xotseichueiiⁿeⁿ na seitoom:

“U ñequii'cheⁿ nntseixmaⁿ ts'iaaⁿ tyee cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na tyotseixmaⁿ Melquisedec.”

²² Nc'e juu ñ'oomtyeⁿwaa', ma'mõⁿndyeyuna' na Jesús waa ñ'oom na candaã'ti cantyja 'naaⁿaⁿ, nchiiti juu na tyowaajndyee.

²³ Jeeⁿ jndyendye ntyee na tyom'aⁿ najndyee, ee leicaljoo'ndye ts'iaaⁿñeeⁿ nc'e na tyowjena,

²⁴ saa nc'e na ticue' Jesús, jo' chii tjaa'naⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ tjaquiee' ts'iaaⁿ tyee na matseixmaaⁿ.

25 Jo' chii candaa'ya nndaã nncwji'n'maaññê cha'tsondye nn'a' na cwila'candyoo'ndyena na m'aa' Ty'oòts'om cantyja 'naa'a', ee ticantycwii na wanoom'm ndo' na macaa' nnom cantyja 'naa'na.

26 Jo' chii candaa'ya cwiluiññe Jesús tyee na tjacantyja na maca'na' jaa. Jom lju' ts'oom, tyootseitjooñê, juu na cwajndii tjaa'na' na t'aa'na' jom, tiquich'ee' cha'na cwil'a nn'a' jna', je' matseit'maa'ñña' jom nandyeti cañoom'luee.

27 Mei' tica'na' na cats'aa' cha'na tyol'a nt'omche' ntyee na tjacantyja tyoluiit'ma'ndye, na 'io ndii 'io tyola'cwjeena quioo' na tyoñequiana jooyo' nnom Ty'oòts'om, najndyee cwentaa' jnaa' nquieena ndo' nda' jo' mati cwentaa' jnaa' nn'a'. Saa' xuii' na s'aa' Jesús, ñejomndii' tquiaaññe che'nque' na tuee'e', cwii na macanda'.

28 Ljeii na tque' Moisés tque'na' nn'a' ts'iaa' ntyee na ticanda' la'xma'na. Saa' ñ'oom na ndanquia tque'tye' Ty'oòts'om maty'iomna' ts'iaa' nquii' Jnaa' na tjaa' yuu ntycwii na tseixmaa' na candaa'ñê.

8

Jesús cwiluiññe na matoom'ñê ñ'oom cwentaaya

1 Cantyja 'naa' ñ'oomwaa' na matseina' cantyja 'naa' ntyee, luaa' ñ'oom na t'ma'ti tseixma'na' na cha'tso. Cristo matseixmaa' tyee na tjacantyja na cwiluiit'ma'ññê cwentaaya. Jnda' tjaa' cañoom'lueeche'. Je' mawacatyee' ntyjaa' ts'o' Ty'oòts'om ntyjaya na macwiluiit'ma'ññê,

2 na mamandi'ntjoom naquii' yuu na tjacantyja na lju' tseixma'na', juu na s'aa' nquii' Ty'oòts'om, nchii nn'a' l'a' jo'.

3 Cwii cwii tyee na tjacantyja na t'ma' cwiluiññe cwity'iomna' ts'iaa' jom na nntse-icue'e' quioo' ndo' na ñequiaa' jooyo' nnom Ty'oòts'om cwentaa' nn'a'. Nc'e na luaa', mati tca'na' na waa' na ñequiaa' Jesucristo.

4 Xe' na ndi m'aa' tsjoomnancue, mei' xoc'oomna' jom na nntseixmaa' tyee, ee m'a' ntyee ljoone' na cwinequia quioo' nnom Ty'oòts'om cha'xje' matseijndaa'ñe ljeii na tque' Moisés.

5 Wats'om yuu na cwindye'ntjom ntyee'ñee', cwe' tseixma'na' ncwaa' na jlui'tsjaa' juu na waa' cañoom'luee. Nquiuuyaaya na cwe' ncwaa' jo' ee quia to' Moisés na nnts'aa' wats'omliaa, matso Ty'oòts'om nnoom: “Que' que' cwenta na catsa' juuna' cha'xje' na t'moo'ya njom' quia t'oom' sjo' Sinai.”

6 Saa' nquii' tyee na tjacantyja cwentaaya, mach'ee' ts'iaa' yuu na xcweti cwiwit'maa', matseitjoom nn'a' ñequio Ty'oòts'om nc'e cwii ñ'oomtye' na xcwetina', na cajndati ñ'oom chuuna' na tso Ty'oòts'om na nntseicanaa'.

7 Juu ñ'oomtye' na seijndaa'ñe jndyee Ty'oòts'om, xe' tque'na' na candaa'ndye nn'a', quia jo' t'ica'na' cwiiche' ñ'oom.

8 Saa' ljeii Ty'oòts'om na juu ñ'oom'ñee' t'ique'na' nn'a' na candaa'ndye jo' nnoom, jo' chii tsoom:

Matso nquii' Ta: Mancue'ntyjo' xje'

na nlqua'xc'o' ñ'oomtye' ñequio nn'a' Israel ndo' ñequio nn'a' Judá.

9 Juu ñ'oom'ñee' tixotseijomna' ñequio ñ'oomtye' na seijndaa'ndyo' ñequio weloona, quia na t'uiya lueena

na tjeii'a' joona ndyuaa' Egipto;

saa' nc'e na t'icala'canda'ndyena ñ'oom'ñee',

jo' chii 'ndiya' joona, luaa' matso nque' na matsa'ntjoom.

10 Juu ñ'oomtye' na nntseijndaa'ndyo' ñequio nn'a' Israel

quia na nncue'ntyjo' xje',

luaa' nntseixma'na' matso nquii' na matsa'ntjom:

Ñ'oom'na'ya na matsa'ntjomna', nncwjaa'ndyo' joona' naquii' nque'na,

ndo' nntseiljeiya jooa' naquii' n'omna.

Ja nntseixma^{nya} Ty'o^ots'om cwentaana

ndo' jooa nla'xma^{na} nn'a^{nya}.

11 Quia ljo'cheⁿ tixoca^{na} na ca'moⁿ cwii cwii ts'aⁿ ndaa nc'iaa',

oo ndaa nn'aa^{na} oo ndaa nt'omcheⁿ,

cha nnta'jnaa^{na} nqueⁿ na cwiluiiñeⁿ na matsa'ntjoom,

ee xjeⁿñeeⁿ cha'tsonde nn'aⁿ nnta'jnaa^{na} na ja,

meiiⁿ ts'aⁿ na tit'maⁿ cwiluiiñe, meiiⁿ ts'aⁿ na tjacantyja na matsa'ntjom.

12 Ndo' natia na cwil'ana nntseit'maⁿ ts'o^on

ndo' xocañjomti ts'o^onya jnaa^{na}.

13 Quia na matseineiⁿ Ty'o^ots'om cantyja 'naaⁿ cwii ñ'oomtyeⁿ xco, ma'moⁿna' na jnda tquieeñe ñ'oom na tyowaa jndyee ndo' juu na jnda tquiee tseixma^{na}, mawaa xjeⁿ na nntsuuna'.

9

Wats'om tsjoomnancue ndo' wats'om cañoom'luee

1 Juu ñ'oomtyeⁿ na tqueⁿjndyee Ty'o^ots'om ñequio nn'aⁿ Israel, jndaa' seijndaa'ñena' chiuu nla't'maa^{na}ndyena jom ndo' na nl'ana cwii w'aaliaa.

2 Juu cuarto na cwe' we'yandyo cantyja 'naaⁿ w'aaliaa'ñeeⁿ tyomeintyjee' xjo na tyocantyyoo chom ndo' ñ'eⁿ cwii meiⁿsa yuu na tyocantyyo ntyoo'. Cuarto'ñeeⁿ jndyuna' Cuarto Lju'.

3 Naxeⁿ liaa na ntyja na jnda we, tyowaa cwiicheⁿ cuarto na jndyuna' na Lju'ticheⁿ Tseixmaⁿ.

4 Naquii' cuarto'ñeeⁿ tyowaa tio s'om cajaⁿ yuu tyola'co ntyee suu ndo' cwii castom na tcweeñ'e^{na} s'om cajaⁿ. Ts'om castom'ñeeⁿ tyowaa cwii xuaa na tuiina' ñ'eⁿ s'om cajaⁿ na too'cheⁿ ñjom maná ndo' mati ñ'eⁿ ts'oom l'eii 'naaⁿ Aarón na jndei'na' ndo' ñjom lcaa' ljo' na chona' ljeii ñ'oomtyeⁿ na seijndaa'ñe Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyena.

5 Nacjoo' castom'ñeeⁿ tyocantyyo we querubines na tuii ñequio s'om cajaⁿ. Jooa' cwit'mo^ona' na m'aaⁿ Ty'o^ots'om ñequio nn'aⁿ. Ndyeyu nacjoo' tscaa' na ta' 'ndyoo castom'ñeeⁿ, tjom lquii querubines'ñeeⁿ yuu cwiñequia ntyee niom quioo' na jnda jla'cwjeena cha catseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om jaa nn'aⁿ Israel. Jndye ñ'oom maniom na cwit'mo^ona' cwii cwii nmeiⁿ, sa^a tica^{na} na nlanaa^{ya} cantyja 'naaⁿ jooa' na maje'ndyo.

6 Quia na jnda teijndaa' cha'tso nmeiⁿ, nquiee ntyee 'io ndi 'io tyo'ooquie'na cuarto na we'yandyo na tyol'ana ts'iaaⁿ na la'xma^{na}.

7 Sa^a cuarto na jnda we, macanda tyojaaqueie' nquii tyee na tjacantyja cwiluiit'maⁿñe, ndo' ñejom ndii' na cwii cwii chu. Tyojaachom niom quioo' na cwila'cwjee nn'aⁿ na cwila't'maa^{na}ndyena Ty'o^ots'om. Niom'ñeeⁿ tyoñequiaaⁿ cwentaa' jnaaⁿ nqueⁿ ndo' mati cwentaa' jnaaⁿ nn'aⁿ.

8 Ndo' na luaa' tuua, ma'moⁿ Espíritu Santo na yocheⁿ na tyowaa wats'om liaa'ñeeⁿ, ticwanaaⁿ na nncjaquiee' meiⁿquia ts'aⁿ cuarto na lju'ticheⁿ tseixma^{na}.

9 Cha'tso nmeiⁿ la'xma^{na} cwii na ma'moⁿna' ndaaya ncuee meiiⁿñe, ee 'naⁿ na tyoñequia nn'aⁿ ñequio quioo' na tyola'cwjeena na cwila't'maa^{na}ndyena Ty'o^ots'om, ts'iaaⁿñeeⁿ tícanda^a nlque^{na} jooa na la'xma^{na} na canda^andyena jo nnom Ty'o^ots'om.

10 Ñ'oom'ñeeⁿ cwe' t'uiina' cantyja 'naⁿ na cwicwa'na ndo' na cwiwena ñequio nt'omcheⁿ nnom na maqueⁿlju'na' jooa. Sa^a cwe' tomti la'xma^{na} cwii na matsa'ntjomna' chiuu na nc'omna, ndo' joo ñ'oommeiⁿ ñequii'cheⁿ tyowaa najndana' hasta xjeⁿ na seichuii' Ty'o^ots'om chiuu nla't'maa^{na}ndye nn'aⁿ jom.

Nioom' Cristo

11 Saa jnda jndyo Cristo na cwiluiiñe tye na tjacantyja cantyja 'naa' cha'tso naya na maniom. Juu wats'om yuu na mand'i'ntjoom, yati ndo' candaã'ti tseixma'na', mei' nchii nn'a' l'a juuna' ee nchii tseixma'na' cantyja 'naa' tsjoomnancue.

12 Jnda tjaque'e' yuu na lju'tiche' wats'om cañoom'luee, saa nchii cha na ñequiaa' nioom canch'ioo ñequio nioom quioo'ndyo nch'u, jom tquiaa' nioom' nque', mei' tica'na' na nnts'aannaa'a' na ljo' ndo' nc'e jo', seijndaa'ñe na la'xmaa'ya na ticatycwii na cwicalui'n'maa'ndyo.

13 Ñ'oom na mayuu' quia tyolacandaãndye ntyee nioom quioo'ndyo ñequio nioom canch'ioo nacjoo nn'a' ñequio tsjaa' na tcoñe casondyecu, tyowaa najndeii na tyola'xma' ts'iaa'mei' na tque' lju'na' nn'a' cha nndaã nla't'maa'ndyena Ty'oots'om.

14 Ndo' nc'e na luaa' waa, juu nioom' Cristo mat'ma'ti waa najndeii na matseixma'na', ee cantyja 'naa' najndeii na matseixma' Espíritu Santo na ticatycwii na m'aa', Cristo tquiaañe che'nque' nnom Ty'oots'om na seijomna' jom cha'na quioo' na candaã'ñe ndo' nioom' jom matseilju'na' na m'aa'tye' n'oo'ya cantyja 'naa' joo ts'iaa' na wjaachuuna' jaa na nncwjaaya cha nndaã nndya'ntjoo'ya nnom Ty'oots'om na wando'.

15 Nc'e na luaa', tquiaañe Cristo na tuee'e' cha cantyja 'naa' cwii ñ'oom xco na matseijndaa'ñe nndaã nntseitjoom nn'a' ñequio Ty'oots'om, ndo' na ljo' nndaã nntseit'ma' ts'oom nn'a' jnaa'na na ñel'ana quia tyom'a'na nacje 'naa' ñ'oomtye' na tyowaa'ndyee ndo' cha joo nn'a' na ma'ma' Ty'oots'om nndaã nnto'ñoomna juu naya na tijoom ntycwii na jnda tsoom na ñequiaa' ndaa na'ñee'.

16 Quia matseiljeii ts'a' tsom na matseijndaa'ñena' cwii na l'ue ts'om, ñ'oom na chuu tsom'ñee', tjaa'na' najndeii'na' yoche' na ndicwa' wando' tsa'ñee'.

17 Ee tsom na seiljeii ts'a' na ma'mo'na' chiuu waa na matseijndaa'ñe, tjaa'na' najndeii tsom'ñee' yoche' na wando' tsa'ñee', xe' jnda tuee'e' quia jo' waa najndeii na matseixma'na'.

18 Nc'e na ljo', ñ'oom na teijndaa' najndyee mati tque'tye'na' cwe' ñ'e' nioom quioo'.

19 Ee quia na jnda sei'naa' Moisés cha'tso ljeii na matsa'ntjomna' ndaa nn'a' Israel, quia jo' seityee' soo wee cwii ts'oom hisopo, seicana'a' soo'ñee' quii' nioom catsondyench'u ñequio nioom canch'ioo na tjoom'na' ñ'e' ndaatoo, jnda jo' seicandaãñe niom'ñee' tsom na chuu ljeii'ñee' ndo' mati nn'a' Israel.

20 Ndo' tsoom ndaana: "Cantyja 'naa' niom'waa ma'mo'na' na cwiljotype' ñ'oom na matsa'ntjomna' na matseijndaa'ñe Ty'oots'om ñ'e'ndyo'."

21 Ndo' mati seicandaãñe niom'ñee' wats'omliaa ñequio cha'tso 'na' na cwiwil'ue jo' jo' na cwila't'maa'ndyena Ty'oots'om.

22 Cantyja 'naa' ljeii na matsa'ntjomna', mandyo na cha'tsoti 'na' maque'lju'na' ñequio niom', ndo' xe' ticwe' niom', ticatseit'ma' ts'om Ty'oots'om jnaa' nn'a'.

Tquiaañe Cristo na tuee'e', jo' na matseiljoom'm jnaa'ya

23 Ndo' na luaa', jo' chii tca'na' na cwe' nioom quioo' cha que'lju'na' joo 'na' na teil'ue quii' wats'omliaa na joona' jlui'tsjaa'na' joo 'na' na niom cañoom'luee, saa joo 'na'ñee' tca'na' na cue' cwii na candaã'ti.

24 Ee Cristo, nchii tjaque'e' wats'om na ñel'a nn'a', cwii na cwe' jlui'tsjaa'na' wats'om na mayuu'che' na waa cañoom'luee. Jom tjaque'e' cañoom'luee yuu na matioom'ñe ñ'oom 'naa'ya jo nnom Ty'oots'om.

25 Nchii tjaque'e' cañoom'luee na jndye ndii' na nncuee'e' cwentaa nn'a', cha'xje' quich'ee tye na cwiluiitquieñe jo ndaa nn'a' judíos na chu ndo' chu mawjaaque'e' cuarto na macanda na lju' tseixma'na' na ñequiaa' nioom quioo'.

26 Ee xe' na ljo' tca'na', quia jo' jndye ndii' xje' na tque' Ty'oots'om tsjoomnancue, nlca'na' na cue' Cristo. Saa ncueemeii' na mawjaantycwii cantyja 'naa' tsjoomnancue, ñejomndii' teitquoo'ñe Cristo, na tquiaañe na tuee'e' na nntseicanoom'm jnaa' nn'a'.

²⁷ Ndo' cha'xjeⁿ na majndaa' na ñejom ndii' nncwjaaya na cha'tsondyo, ndo' jnda jo' nncu'xeⁿ Ty'o^ots'om jaa,

²⁸ maluaa' ñejomndii' na tquaañe Cristo na tueeⁿeⁿ cha nntseinoom'm jnaaⁿ jndyendye nn'aⁿ. Nda jo' nleitquoo'ñê na nda we, nchii cwe' na nntseijndaa'ñê cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ nn'aⁿ, saa na nncwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ na cwicantyyaa' n'om jom.

10

Ñejom tue' Cristo cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ

¹ Juu ljeii na tqueⁿ Moisés matseijomna' juuna' cwe' cwii ncwaaⁿ joo naya na tseixmaⁿ Cristo na quia nnto'ñooⁿya, nchii tseixmaⁿna' cwii na nlqueⁿna' ts'aⁿ na canda^añe jo nnom Ty'o^ots'om. Nc'e na luaa', juu ljeii'ñeeⁿ tijoom canda^a nlqueⁿna' na canda^a la'xmaⁿ nn'aⁿ na chu ndo' chu cwilacandyoo'ndyena na m'aaⁿ Ty'o^ots'om.

² Ee cantyja 'naaⁿ ljeii'ñeeⁿ, xeⁿ waa na ndaa^a nlqueⁿna' ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ, quia jo' jnda 'ndye nn'aⁿ Israel na cwila'cwjeena quioo' cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om joona.

³ Saa nc'e na chu ndo' chu ñeja'cwjeena quioo' cha catseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om jnaⁿ na laxmaⁿna, na luaa' ñel'ana yacheⁿ s'aana' na tjañjoom' n'omna na ndicwaⁿ laxmaⁿna jnaⁿ,

⁴ ee tijoom jndaa nlju'ñe ts'aⁿ jnaaⁿaⁿ cwe' ee na cwiquioo nioom quioondyo ñequio canch'ioo.

⁵ Macwe' jo' quia jndyo Cristo tsjoomnancue, tsoom nnom Ty'o^ots'om: Tileiquiaana' na nljoya ntyji' na cwe' quioo' cwila'cwjee nn'aⁿ, ñequio 'naⁿ na cwiñe'quiana na cwila't'maaⁿndyena 'u.

Jo' chii tquaa' na ts'aⁿ ja cha nnc'io^o cwentaa nn'aⁿ cha nntseit'maⁿ ts'om' jnaⁿ na la'xmaⁿna.

⁶ Tineiⁿ na cwila'cona quioo' ñequio nt'omcheⁿ na cwil'ana naya 'U cha ndaa^a nntseit'maⁿ ts'om' jnaaⁿna.

⁷ Jo' chii tsjo^o:

“Luaa ja Ta, waa ñ'oom na teiljeii cantyja 'naⁿya na matsona':

'U Ty'o^ots'om, jnda jndyoo na nnts'aaya yuu na l'ue' ts'om', cha'xjeⁿ ñ'oom na teiljeii cantyja 'naⁿya nacjoo' libro.”

⁸ Najndyee tso Cristo na tineiiⁿ Ty'o^ots'om quioo' na cwila'cwjeena na cwila'cona nnom tio, ñequio nt'omcheⁿ nnom na cwil'ana naya jom meiiⁿ juu ljeii na matsa'ntjomna' ñequio najndeina' matsona' na cal'ana naljo'.

⁹ Jnda jo' tsoom: “Jnda jndyoo na nnts'aa yuu na l'ue ts'om'.” Ñ'oomwaa' ma'moⁿna' na matseyueeⁿeⁿ ñ'oom na cwila'cwjee nn'aⁿ quioo' cha nntseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿna ndo' macwjaa'ñê ñ'oom xco na jnda we na ñejom ndii' nncue' Cristo cwentaa jnaaⁿ nn'aⁿ.

¹⁰ Jnda tqueⁿ Ty'o^ots'om jaa na lju' n'ooⁿya nc'e s'aa Jesucristo cantyja na l'ue ts'oom, na tquaañe cheⁿnqueⁿ na tueeⁿeⁿ cwentaaya, ñejom tuii na ljo' cwentaa cha'tsondyoñ'aaⁿ.

¹¹ Ntyee cwentaa nn'aⁿ judíos na ñet'om nacje 'naaⁿ ñ'oom najndyee na tacatyeeⁿtyeⁿ, 'io ndi 'io mañe'joo mañe'joo ts'iaaⁿ tyol'ana na tyola'cwjeena quioo' cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om joona. Saa tijoom canda^a na nntseicanduu' Ty'o^ots'om jnaaⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ jo'.

¹² Saa Cristo ñejom ndii' tquaañe nnom Ty'o^ots'om na cueeⁿeⁿ cha ndaa^a nlju'ndyo cantyja 'naaⁿ jnaaⁿya. Jnda jo' tjawacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'o^ots'om ntyjaya yuu na matseit'maaⁿñena' jom.

¹³ Je' meinom'm hasta xjeⁿ na nnts'a' Ty'o^ots'om nn'aⁿ na jndoo jom na nntseijomna' naⁿñeeⁿ cha'cwijom ts'oom na ntyjo nc'eeⁿ,

¹⁴ ee ñejom ndii' na tquaañe na tueeⁿeⁿ, ndo' nc'e na ljo', juu na canda^a na maqueⁿna' na lju' n'om nn'aⁿ na cwicantyyaa' n'omna jom, ticantycwiina'.

15 Ndo' mati nquii Espíritu Santo macwji'yuu'ñê na ljo' ndaaya, na tsoom:

16 Nqueⁿ na matsa'ntjoom tsoom:

“Luua ñ'oom na nlquaaⁿxco ñ'eⁿ nn'aⁿ Israel jnda na tjacaa jndye ntyu.

Nlquaaⁿya ñ'oom na matsa'ntjomna' quii' n'omna,
ndo' nntseiljeiya jooa' naquii' nqueⁿna.”

17 Jnda jo' tsotyeeⁿcheⁿ:

Meiⁿ xocjaañjoom'ti ts'ooⁿya jnaaⁿna ñequio natia na cwil'ana.

18 Jo' chii quia jnda seit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jnaaⁿ nn'aⁿ, tacaⁿtina' na cwiicheⁿ nncue'nnda'.

Calacandyoo'ndyo na m'aaⁿ Ty'oots'om

19 Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om, cwiñ'ooⁿt'maaⁿndyo n'ooⁿya na ndeyu macwitsaaquiaa'a yuu na tseixmaⁿ na lju'ticheⁿ na m'aaⁿ. Ee nioom' Jesucristo mañequiaana' na wanaaⁿ na cal'aaya na ljo'.

20 Cwitsquiaaya jo' jo' cantyja 'naaⁿ nato xco. Juuna' mañequiaana' na ticantycwii na wando' ts'aⁿ. Cristo seijndaa'ñê natowaa' quia na tjaa'ñe ts'aⁿ lantsa tsei'ntsqueeⁿeⁿ. Na luua' tjoom matseijomna' cha'cwijom quia na t'ioo' liaa tco na ñentyja yuu na tyowjaaquiee' tyee cuarto na macandá na lju'ticheⁿ.

21 Jesús cwiluiiñê tyee cwentaaya na tjacantya na cwiluiit'maⁿñê na matsa'ntjoom nn'aⁿ na cwiluiindyee cwentaa' Ty'oots'om.

22 Jo' chii jndei'na' na calacandyoo'ndyo na m'aaⁿ Ty'oots'om ñequio na xcwee'ya n'ooⁿya, ñequio na candaaya na cwila'yu'ya n'ooⁿya ñ'eⁿñê, ee jnda seiljoom'm jaa naquii' n'ooⁿya cha tinc'ooⁿya na maco'tiana' nquiuuya na nntsaantyaaja'a jom, na jnda tmaaⁿ jaa na cha'waandyo ñequio cwii na matseijomna' ndaatoo lju'.

23 Caljoo'ndyotyaaⁿya ñequio ñ'oom na cwicantyaaja' n'ooⁿya. Til'aaya na we waa cantyja 'naaⁿna'. Ee ñ'oom na jnda tso Ty'oots'om ndaaya na nnts'aaⁿ, maxjeⁿ nntseicandañê.

24 Mati la'xmaaⁿya na cateijndeiya nn'aⁿya na cwila'yu' cha na cantyja 'naaⁿ jo' nntseiqueeⁿna' n'omna na mati nnc'omna na wi' n'omna nc'iaana, ndo' na cal'ana yuu na ya.

25 Tacal'aaya na ticala'jomndyo quia cwitjomndye nn'aⁿ na cwila'yu'. M'aⁿ nn'aⁿ na cwil'a na ljo' saá jaa quiaaya na t'maⁿ n'om cha'tsondyee nn'aⁿ na cwila'yu'. Majndei'ticheⁿ je' na cwinty'iaaya na wjaawindyoo' na nncwjee'nnda' nquii Ta Jesús.

26 Ee xeⁿ cwil'aayaaya na nla'tjoondyo nnom Ty'oots'om ndo' macwita'jnaaⁿa ñ'oom na mayuu', tjaa'naⁿ cwiicheⁿ nnom na nnc'o juuna' ñequiondyo cantyja 'naaⁿ jnaⁿ na cwil'aatyaaya.

27 Xeⁿ cwil'aaya na ljo', macandá mei'ndoo'na' na nncu'xeⁿ Ty'oots'om jaa, ee waa cwii na matseicaty'uenaa' ee ncuua chom na jeeⁿ w'ii na nnt'uiina' nn'aⁿ na cwi'oo nacjoom'm.

28 Tyowaa na teiyo na meiⁿquia ts'aⁿ na tiñe'catseicandá ñ'oom na tqueⁿ Moisés, cwe' ñequio ñ'oom 'ndyoo meiiⁿ ñe'we ndyee ts'aⁿ na ntyjii na ljo' mach'ee tsaⁿñeeⁿ, seijndaa'ñena' na cueeⁿeⁿ. Maxjeⁿ tjaa 'ñeeⁿ nnc'oom na wi' ts'om tsaⁿñeeⁿ.

29 Nc'e na luua' waa, c'oom'ya n'om'yo' cwanti na wi'ti nntjom cwii ts'aⁿ na matseyu' na mach'eeya jnaaⁿ. Cha'cwijom macandyueeⁿ Jnda Ty'oots'om. Mach'eeⁿ na ticuee' ts'oom na juu nioom' Jesús na maqueⁿtyeⁿna' ñ'oom xco na matseijndaa'ñê, s'aaⁿ na cwe' cwantindyo niom'ñeeⁿ ndo' juuna' maqueⁿna' jom na tseixmaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om. Matseijnaaⁿ tsaⁿñeeⁿ nquii Espíritu na cwiluiiñe Ty'oots'om na jom jeeⁿ wi' ts'oom juu.

30 Ee manquiuyuaya na tso Ty'oots'om: “Ja tseixmaaⁿya na nntioom nn'aⁿ n'ooⁿya cantyja na cwila'tjoondyena. Cha'tso na nnjoom, nncō nnts'aa na nntioomna.” Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom na tsoom: “Nquii Ta Ty'oots'om nncu'xeeⁿ nn'aⁿaⁿ cantyja na jnda jla'tjoondyena nnoom.”

31 Jeeⁿ cwajndii nlco'wi'na' ts'aⁿ na nncju'na' juu l'o Ty'oots'om na wando'.

³² Cjaañjoom'ya n'om'yo' ncuee na ñejndyocaana', quia na to'yo' na cwila'yuy'yo' ñ'e'n Ty'oqots'om, tyola'quiyaya n'om'yo' na jee'n wi' tyotjom'yo' na la'xma'nyo' cwentaa'n'a'.

³³ Ñ'ee'ndyo 'o na tyocalui'jnaa'ndyo' l'a nn'a'n ndo' na tyota'wi'na 'o jo ndaa nt'omche'n, ndo' nt'omndyo' 'o tyoteijndei'yo' nn'a'nyo' na cwila'yuy' na teinomna nawi'ñee'n.

³⁴ Mati t'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'a'nyo' na cwila'yuy' na too'ndyena w'aancjo, teijndei'yo' joona 'na'n na ñetca'na'. Ndo' quia tjeii' nn'a'n 'na'nyo' nc'e na cwila'yuy'yo', tyom'a'nyo' na nei'nyo' meii'n na tjom'yo' na ljo'. Ee cwila'n'o'nyo' na cañoom'luee waa cwii nnom na jndati tseixma'na', na tixontycwiina'.

³⁵ Jo' chii nc'e na nmei' jnda teinom'yo', tica'ndyenc'uaa'ndyo' na cwicantyyaa' n'om'yo' Ty'oqots'om, ee juuna' matseijndaa'ñena' na nnto'ñoom'yo' cwii na jee'n jnda tseixma'n.

³⁶ Maca'na' na cala'quii n'om'yo' nawi' na cwiwinom'yo'. Ee na nl'a'yo' na ljo', nla'jomndyo' ñequio na l'ue ts'om Ty'oqots'om ndo' na ndaa ñnequiaa' na nnto'ñoom'yo' cha'tso na jnda tsoom na nnts'aa'n.

³⁷ Ee waa ñ'oom'm na teiljeii cantyya 'naa'n' Cristo na matsona':

Nque'n na waa ñ'oom na nncwjee'n'e'n,
mawaa mawaa xje'n na nncwjee'cañoom.

Tayo mancwjee'n'e'n.

³⁸ Ts'a'n na maqua'n na tjaa jna'n tseixma'n,
nnc'oom cantyya 'na'ya nc'e na matseyu'ya ts'oom ñ'e'ndyo;

saa xe'n lwe'ntyaa'n'a'n cantyya 'na'ya,

xoc'o'o'nyo' na nei'nyo' jom.

³⁹ Saa jaa ticala'xmaa'ya cha'na nn'a'n na cwitjeii'lcwee'ndye na cantyya 'naa'n' jo' cwitsuundye. Jaa la'xmaa'ya nn'a'n na cwila'yuy'ya n'o'o'nyo' ñ'e'n Ty'oqots'om, ndo' na ljo' maquee'n jaa na cwicalui'n'maa'ndyo.

11

Matsona' na catseyu'ya ts'om ts'a'n ñ'e'n Ty'oqots'om

¹ Ts'a'n na matseyu'ya ts'om ñ'e'n Ty'oqots'om, majndaa'ya ntyjii na nlo'ñom ljo' na macantyyaa' ts'om jo nnoom. Ndo' mati maniom 'na'n meii'n na tyoonty'iaa nda'ya.

² Nc'e na tyola'yuy'ya n'om weloo nn'a'n Israel, jo' chii tjawee' ntyjii Ty'oqots'om ñ'e'ndyena.

³ Cantyya na cwila'yuy'ya n'o'o'nyo' ñ'e'n Ty'oqots'om, cwila'n'o'o'nyo' na tquee'n tsjoomnancue ñequio tsjo'luee. Ndo' teil'uee'ñê 'na'n na xocandaa nty'iaa' ts'a'n joona' na tquee'n 'na'n na niom na cwinty'iaaya je'.

⁴ Abel tyotseyu'ya ts'oom. Nc'e na ljo' xcweti seit'maa'ñê juu, nchiiti Caín. Ndo' nc'e na ljo' tyotseixmaa'n, tso Ty'oqots'om na tjaa jnaa'n'a'n ndo' 'na'n na tyoñequiaa' tjawee' ts'om. Ndo' na tyotseyu'ya ts'oom, meii'n na jnda tuee'n'e'n ndicwa'n matseijn'o'o'nyo' n'o'o'nyo'.

⁵ Mati Enoc tyotseyu'ya ts'oom ñ'e'n Ty'oqots'om. Wanoom'm quia na tjañ'oom jom cañoom'luee, ticuee'n'e'n. Taticaliu nn'a'n jom, ndo' cwitjo'che'n na nncjaañ'oom jom, ñ'oom' Ty'oqots'om na teiljeii matsona' na tjaawee' ntyjii ñ'e'n'ñê.

⁶ Xocjaawee' ntyjii Ty'oqots'om ñ'e'n ts'a'n xe'n ticatseyu'ya ts'om ñ'e'n'ñê, ee cha na nntseicandyo'ñena' ts'a'n ñ'e'n'ñê, maca'na' na catseyu' na m'aa'n ndo' na t'ma'n naya nnts'aa'n juu na xcweti mal'ue jom.

⁷ Nquii Noé, nc'e na tyotseyu'ya ts'oom ñ'e'n Ty'oqots'om, quia na seicandii jom na nluii cwii na tijoom ñenty'iaa nn'a'n na tuii, seicandaa'ñê ndo' s'aa'n w'aandaa cha nlui'n'maa'ndye nn'a'n wa'n'a'n. Ndo' nc'e na tyotseyoom'm, t'moo'nyo' na nn'a'n tsjoomnancue la'xma'n jna'n saa nque'n jlui'n'maa'ñê nc'e na tyotseyu'ya ts'oom ñ'e'n'ñê.

8 Mati Abraham tyotseyu'ya ts'oom ñ'e'n Ty'oots'om. Jo' chii quia na t'ma'n jom, seicañaan. Jluene'n tsjom'm na wja'n ndyuaa na macanaa'n'a'n. Tjaa'n mei'n ticaljeii'n yuu wjaayom.

9 Ndo' nc'e na tyotseyu'ya ts'oom, ñeseijomna' jom na tyom'aa'n tyuaa'ñee'n cha'na ts'a'n na cwe' tyjee'ya, ndo' juuna' tyuaa na macanaa'n'a'n na tquiaa Ty'oots'om. Cwe' l'aaliaa tyom'aa'n jo' jo' ndo' majo'ti Isaac ñ'e'n Jacob na mañejuu ñ'oom tsoom na nndaana na nnts'aa'n.

10 Ee tyomeindoo'nty'iaañe Abraham na nncja'n yuu waa tsjoom na jee'n tye'n tsia'ntsjo' ñ'e'n tuiina' na seijndaa'ñe nquii Ty'oots'om ndo' ñenque'n s'aa'n juuna'.

11 Mati nc'e na tyotseyu'ya ts'om Sara, meii'n na jnda teinoom' xje'n na nc'oom jnaa'n, ndo' mati nquii Abraham jnda tqwieñeñ'ee'n, ty'oom Sara najnei'n na nnc'oom jnaa'n nc'e na tyotseyoom'm na tixotseitjooñe Ty'oots'om na nntseicandaa'ñe ñ'oom na tso nnoom na nnts'aa.

12 Nc'e na jee'n ndya' tqwieñe Abraham matseijomna' jom cha'cwijom cwii ts'oo. Saa meii'n na ljo', tue'ntyjo na jndyendye nda ntseindacantyoom cha'na jndyendye cancjuu na m'a'n tsjo'luee, oo cha'na tei' 'ndyoo ndaaluee, cwii na xocandaa nncuncho ts'a'n.

13 Cha'tsondye na'm'a'n' tjana mei'n tícato'ñoomna na jnda tso Ty'oots'om ndaana na nndaana, saa nc'e na tyola'yu'ya n'omna, nty'iaatquiana joona' na jnda tso Ty'oots'om na nndaana ndo' tyom'a'na na neii'na ee jla'no'nyana na la'xma'na nn'a'n na cwe' m'a'nyana ljooñe, cwe' cwiwinomyana tsjoomnancue.

14 Ndo' nn'a'n na cwilue na ljo', cwit'moo'ndyeyuna na cwil'ueena cwii joo na tseixma'na' tsjoomna.

15 Ee xe'n cwe' na tye'n ñjom n'omna ndyuaa yuu na jna'na, tijndei'na' na nnc'oolcwee'na jo' jo'.

16 Saa tyola'quee'n n'omna na lquiena cwii joo na yati yuu na m'aa'n Ty'oots'om. Jo' chii tijnaa'n'a'n na cwiluena na cwiluiñe Ty'oots'om cwentaana, ee jnda seijndaa'ñe cwii tsjoom yuu na nnc'omna.

17 Tue'ntyjo na ñe'caljeii Ty'oots'om chiuu ts'om Abraham ñ'e'nñe. Jo' chii nc'e na matseyu'ya ts'oom ñ'e'nñe, tjañ'oom jnaa'n na ñecwiiñe na nnts'aa'n ñ'e'nñe cha'xje'n cwila'cwjee nn'a'n quioo' na cwila't'maa'ndyena Ty'oots'om. Ljoya ts'oom na s'aa'n naljo' ee ntyjii jndaa'ñe na jnda tso Ty'oots'om nnoom chiuu nnts'aa.

18 Ñ'oom na jnda tso nnoom: "Cantyja 'naa'n' Isaac jee'n ndya' jndyendye nda ntseindacantyjo' nnc'om."

19 Ee sei'no' Abraham meii'n na cue' Isaac, saa waa najndei'na matseixma'n Ty'oots'om na nncwando'xco juu. Ndo' cantyja na seicandaa'ñe, maty'iomna' na to'ñomnaa'n'a'n jnaa'n, cha'cwijom na tue' tsa'ñee'n, jnda chii tando'nnda'.

20 Mati tyotseyu'ya ts'om Isaac ñ'e'n Ty'oots'om. Ndo' tio'naa'ñe ntseinaa'n Jacob ñ'e'n Esau cantyja 'naa'n' ndyu na wjaa wjaatina'.

21 Mati Jacob tyotseyu'ya ts'oom ñ'e'n Ty'oots'om ee quia na mawaa xje'n na nncuee'n'e'n, seit'maa'ñe Ty'oots'om xje'n na tio'naa'ñe we ntseinda José cwe' ts'oomleii cwintyjee'ñe.

22 Mati José tyotseyu'ya cwii ts'oom ñ'e'n Ty'oots'om. Quia na mancuee'n'e'n seineii'n ndaa nn'aa'n'a'n nn'a'n Israel na nncwji'lcwe' Ty'oots'om joona ndyuaa Egipto. Ndo' sa'ntjoom quia na nluii na ljo', c'oochona ndei' sei'ts'o 'naa'n'a'n.

23 Ndo' mati nn'a'n na ndana Moisés tyola'yu'ya n'omna ñ'e'n Ty'oots'om. Jo' chii jnda na tuiiñe, tany'iuuna jom ndyee chi', ee tque'na cwenta nchii cwe' mei'quia ts'a'n ndana, mei'n tícatyuena na sa'ntjom rey na cwje cha'tsondye yo'ndaa na na'nom.

24 Ndo' mati nquii Moisés tyotseyu'ya ts'oom ñ'e'n Ty'oots'om. Ee quia na jnda tue'ntyjo choom'm tatinquiaañe na nlue nn'a'n na jom tsoñee'n yuscu jnda Faraón'ñee'n.

25 Ee tjawee'ti ts'oom na matseijomñê ñequio nn'aⁿ na cwiluiindyew cwentaa' Ty'oots'om meiiⁿ wi' tyotjoomna, nchiiti na nntseijomñê cantyja 'naaⁿ jnaⁿ na cwila'neiiⁿndye nn'aⁿ.

26 Ee sei'nooⁿoⁿ na jndati tseixmaⁿna' quia cwicalui'jnaaⁿñe ts'aⁿ nc'e na matseixmaⁿ cwentaa' Cristo, nchiiti na jnda la'xmaⁿ s'om cajaan ñequio nt'omcheⁿ na jeeⁿ cajnda na tyoniom Egipto quia jo'. Jom tyoqueⁿtyeeⁿ cwenta juu na jndati na nnc'o'ñoom na ñequiaa Ty'oots'om nnoom.

27 Ndo' nc'e na tyotseyu'ya ts'om Moisés, jlueeⁿeⁿ ndyuaa Egipto, meiⁿ tinquiaⁿaⁿ na matseiw'ii tyo na matsaⁿntjom ndyuaa'ñeeⁿ jom, t'ñdiinc'uaa'ñe ee nty'iaaⁿaⁿ nquii na ñequiaa naya na nnaaⁿaⁿ.

28 Nc'e na tyotseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om, tqueeⁿ xuee Pascua ndo' santjoom na cala'candaandyew nn'aⁿ Israel niom' we ntyja ndyueel'a l'aana cha tintseicuee' ángel meiⁿcwii tsaⁿs'a na tuiñejndyee w'aa'ñeeⁿ nda nn'aⁿ Israel.

29 Nc'e na tyola'yu'ya n'om nn'aⁿ Israel ñ'eⁿ Ty'oots'om, jo' chii teinomna Ndaalwee Wee na s'aana' cha'cwijom tyuaatcwii. Saaⁿ nn'aⁿ Egipto quia na l'ana na ljo', seitjomnnda'na' ndaa, mana tjana.

30 Macantya 'naaⁿ na tyola'yu'ya n'om nn'aⁿ Israel, jo' chii taniaⁿljo' tsjoom Jericó tquaana' jo ndaana jnda na tyowintcoomndyena ndiocheⁿ tsjoom'ñeeⁿ ntquiee' xuee.

31 Mati sculjaa' Rahab tyotseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om. Nc'e na teijneiⁿ nn'aⁿ Israel na ty'equeⁿ cwenta chiuu waa tsjoom'ñeeⁿ, jo' chii ticueeⁿeⁿ quia tjaⁿ nn'aⁿ tsjoom'm na tyoola'yu'.

32 Ndo' cwaaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jotseinaⁿtya cantyja 'naaⁿ na cwila'yu'ya n'om ñ'eⁿ Ty'oots'om. Ee tileicju'naaⁿñena' na nntseinaⁿya cantyja 'naaⁿ Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, David, Samuel, ndo' ñequio joo profetas.

33 Ee na tyola'yu'ya n'om naⁿñeeⁿ ñ'eⁿ Ty'oots'om, jo' chii tyola'tyuii'na n'iaaⁿ nt'omcheⁿ ndyuaa, tju'cjena' naⁿñeeⁿ nacje 'naaⁿ nn'aⁿ Israel. Nt'omndyew joona tyotsaⁿntjomna nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ cantyja na maty'iomyana'. Nt'omndyew joona na tyola'yu'na ñ'eⁿ Ty'oots'om jndaana na seicandaa'ñê ñ'oom'm na jnda tsoom na nnts'aaⁿ. Ndo' juu Daniel na tyotseyu'ya ts'om ñ'eⁿ Ty'oots'om, jndyaañê na t'icatquii liom jom quia tuee' nn'aⁿ jom ts'om tsue'w'aa quioo'ñeeⁿ,

34 ndo' nt'omndyew joona nc'e na tyola'yu'ya n'omna, jo' chii t'icwjena quia tiom nn'aⁿ joona ntom' na waljoo'cheⁿ na jmeiⁿ chom, jlui'n'maaⁿndyena. Nt'omndyew joona jndyaandyena quia teijndaa' na nla'cwjee nn'aⁿ joona ñequio xjo. Ndo' nt'omndyew naⁿñeeⁿ na ñeteiwiina s'aana' na tco'yana' joona nc'e na tyola'yu'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'oots'om. Ndo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ jndaana na jeeⁿ jndana quia tyowaa ndia', hasta jleintyjona meiⁿcheⁿ sondaro nc'e na tyola'yu'ya n'omna ñ'eⁿñê.

35 Nt'om yolcu nc'e na tyola'yu'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'oots'om, tando'nnda' nn'aaⁿna na jnda tja.

Saaⁿ nt'om nn'aⁿ na tyola'yu'ya n'omna ñ'eⁿñê, l'a nn'aⁿ na tjanioomndyena ñequio na cwajndii tyoquiina' joona. L'ona meiiⁿ tyolue naⁿñeeⁿ ndaana na nndyaandyena xeⁿ nntjeiiⁿndyena cantyja 'naaⁿaⁿ. Ee jla'noⁿna meiiⁿ na nncwjena, saaⁿ ntyjaa' n'omna na nlcwinnda'na na xcweti na nnta'ndo'na ñ'eⁿñê.

36 Ndo' nt'om nn'aⁿ jeeⁿ tyolajnaaⁿ nn'aⁿ joona na quit'maⁿ n'omna Ty'oots'om, nt'om tyola'sei'yaya nn'aⁿ jnaaⁿ na tyolayu'ya n'omna ñ'eⁿ jom, ñ'eeⁿndyena na tyochu'tyeⁿndyew l'uaancjo ndo' ñ'eeⁿndyena na tyotioom nn'aⁿ joona l'aancjo.

37 Ndo' nt'om nn'aⁿ na tyola'yu'ya n'omna, tyola'cwjee nn'aⁿ joona ñ'eⁿ ljo'. Nt'om joona tqⁿndyexcwena l'a nn'aⁿ ñ'eⁿ xjo sierra, oo ñ'eⁿ xjo espada. Nt'omndyew joona cwe' ntjaⁿ canmaⁿ ñequio ntjaⁿ canch'ioo tyocwee'na. Tyom'aⁿna na nty'iaandyen'na, wi' tyotjoomna ndo' cwajndii tyol'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyena.

³⁸ Nn'aⁿ tsjoomnancue meiⁿchjoo ticala'xmaⁿna na nnc'om naⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna, cwe' jnaaⁿ jo' jona meiⁿ cwe' tijndaa' yuu nnc'omna, aa quii' ntsjo, aa ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'om, aa quii' lue'ljo' ñequio lue'ndyuaa.

³⁹ Cha'tsonde na^maⁿ na tyola'yuya n'omna ñ'eⁿ Ty'oots'om jndaa' na tjawee' ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyena. Saa tîcandaana ñ'oom na jndā tsoom ndaana na nnts'aaⁿ,

⁴⁰ ee waa cwii na yati na jndā seijndaa'ñe Ty'oots'om na nla'xmaaⁿya cha ñequii'cheⁿ nla'xmaⁿna na candaā'ndyena ñ'eⁿndyo.

12

Canty'iaatyaaⁿ nnom Jesús

¹ Jeeⁿ t'maⁿ tmaaⁿ naⁿñeeⁿ na jndā t'mooⁿndyena na cwila'yuya n'omna ñ'eⁿ Ty'oots'om. Jo' chii catjei'ndyo cantyja 'naaⁿ cwii cwii nnom na matseitsaaⁿñena' na tsantyjooya cantyja 'naaⁿaⁿ ndo' mati cantyja 'naaⁿ jnaⁿ na maju'tya'na' jaa. Ñequio na t'maⁿya n'ooⁿya cjoo' n'ooⁿya na nntsantyjooya naxeⁿ Jesucristo.

² Ñequii'cheⁿ canty'iaatyaaⁿya nnom Jesús ee cantyja 'naaⁿ jom cwinaⁿ na cwila'yuya n'ooⁿya ñ'eⁿ Ty'oots'om ndo' juu jo' nntseicandaā'ñena' cantyja 'naaⁿ jom. Cwajndii tjoom na ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ, saa ticwjaa'ñê cwenta na seijnaaⁿna' jom na tueeⁿeⁿ jo' ee ntyjiicheeⁿ xeⁿ jndā teinom nawi'ñeeⁿ, nnc'oom na neiiⁿeⁿ. Jndā jo' tjawacatyeeⁿ ntyjaa' tio 'naaⁿ Ty'oots'om ntyjaya.

³ Jo' chii c'oom'ya n'om'yo' cantyja 'naaⁿ na s'aa Jesús na tyotsei quii' ts'oom ñequio nn'aⁿ jnaⁿ na tyo'oo nacjoom'm cha tila'nchqueeⁿndyo' meiⁿ ticantycwii na t'maⁿ n'om'yo' na wi' na cwiwinom'yo'.

⁴ Ee meiiⁿ na cwila'jndā'yo' nacjoo jnaⁿ, saa tyootjom'yo' na nla'cwjee nn'aⁿ 'o.

⁵ ¿Aa jndā tsuu' n'om'yo' ñ'oom na matseijndo' Ty'oots'om n'om'yo' na cwiluiindyoy' ntseinaaⁿ? Ee naquii' n'oom'm na teiljeii matsona':

'U jndaaya, tintiom ts'om' quia macwja' Ty'oots'om 'u, tintycwii na t'maⁿ ts'om' quia matseitaaⁿaⁿ 'u.

⁶ Ee matseijnooⁿoⁿ n'om nn'aⁿ na wi' ts'oom, ndo' ts'aⁿ na macwjaa'ñê cwentaaⁿaⁿ na cwiluiñe jnaaⁿ, matseiseiiⁿeⁿ tsaⁿñeeⁿ. Luaa' ñ'oom tso Ty'oots'om.

⁷ Jo' chii cala'quii' n'om'yo' quia matseiseiiⁿeⁿ 'o ee na nl'a'yo' naljo' m'moⁿna' na macwjaa'ñê na 'o cwiluiindyoy' ntseinaaⁿ, ¿aa m'aaⁿ ñeeⁿ tiqui'maⁿ jnda?

⁸ Ee xeⁿ tiqui'maⁿ Ty'oots'om 'o cha'xjeⁿ quich'eeⁿ ñequio nt'omcheⁿ ntseinaaⁿ, ma'moⁿna' na nchii ntseinaaⁿ 'o, la'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na tijndaa' tsotyena.

⁹ Ee quia ñet'ooⁿya na nch'uundyoy, tyo'maⁿ lotyaaya jaa saa tyotue'ndyocjaa ndaana. Ndo' na luaa', chiuuti nntue'ndyocjaa jo nnom Tsotyaaaya na m'aaⁿ cañoom'luee cha nntandoo'a cantyja 'naaⁿaⁿ.

¹⁰ Nquiee lotyaaya cantyjati na jla'noⁿna tyo'maⁿna jaa quia na tcaⁿna', ndo' mati nquii Ty'oots'om ma'maaⁿ jaa cha nlco'yana' jaa ndo' na nlqueⁿna' na lju' n'ooⁿ cha'xjeⁿ nqueⁿ.

¹¹ Ñ'oom na mayuu' ticjaawee' n'ooⁿya quia matseiseiiⁿeⁿ jaa, wi' nquiuuya, saa xeⁿ cwila'nooⁿa chiuu waa na ñeca'mooⁿ ndaaya, nntantyjooy'na ya m'aaⁿya jo nnoom.

Teincuu' na nts'oo ts'aⁿ na macwaⁿ Ty'oots'om jom

¹² Jo' chii yuu na teijndyaa luee'yo' ñequio ndei'cantye'yo', c'om'yo' na jndā'yo'.

¹³ Cala'jndā'yo' na nnc'om'yo' nato yuu cha juu ts'aⁿ na jndā t'uoo x'ee ndaa nlco'xcwena' jom, meiⁿ ticwinioom'm.

¹⁴ Cjoo' n'om'yo' na tinc'om'ndiaa'ndyo' ñequio meiⁿcwii ts'aⁿ. Mati c'om'yo' na lju' n'om'yo' jo nnom Ty'oots'om, ee ts'aⁿ na ticatseixmaⁿ na lju' ts'om, tixocuee' na m'aaⁿ.

15 Queⁿndyo'ya'yo' cwenta na tjaa 'ñeeⁿ 'o na titseijomñe cantyja 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om, tints'aana' na nntseijomna' tsaⁿ'ñeeⁿ cwii ts'o^o na jana' na matsei'ndaa'na' nn'aⁿ xeⁿ nleil'uee'ndyena juuna', hasta nnda^q nncwjena.

16 Meiⁿcwiindyoy' 'o tinc'oom'ñe ñequio cwiicheⁿ ts'aⁿ na cwe' luaa' meiⁿ ticats'aa ts'aⁿ na ticajnda ntyjeeⁿ joo naya na seijndaa'ñe Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ s'aa Esaú, ee na jom tuiñejñeeⁿ, jo' chii we ndii' 'naaⁿ tsotyeeⁿ nnaaⁿ'aⁿ saa cwe' cwii nantquie ñ'eⁿ seijndyooñê juu naya'ñeeⁿ.

17 Ndo' manquiuyoy' na ndanquia quia na tcaaⁿ na catio'naa'ñe tsotyeeⁿ jom, tîcatseyuy' tsotyeeⁿ. Taticatseichuii' tsotyeeⁿ ñ'oom na tso meiiⁿ na jeeⁿ tyot'ioom.

18 'O tyootjom'yo' cha'na tjoom nn'aⁿ Israel. Jona ty'entyjaa'na sjo Sinaí quia tquiaa Ty'o^ots'om ljeii naqui nda^qana. Juu sjo'ñeeⁿ tyowaa chom na tyo'oowandii'ndye. Quia waa cwe' na jooⁿñe, quia waa jaaⁿ ntom ndo' jndei tyom'aaⁿ jndye,

19 meiⁿ tyoondye'yo' jndyee' ntu na tyondye naⁿ'ñeeⁿ meiⁿ jndyee' nquii Ty'o^ots'om. Quia na jndye naⁿ'ñeeⁿ jñeeⁿ'eⁿ, l'ana ty'oo na tintseineiⁿtyeeⁿ nda^qana.

20 Ee tileicala'ñ'oom'ndyena ñ'oom na saⁿntjom Ty'o^ots'om, na tsoom: “Meiiⁿ ts'aⁿ ndo' meiiⁿ quioo', xeⁿ nnto' na nncjaawa sjowaañe, cala'cwje'yo' joo ñ'eⁿ ljo' oo ñ'eⁿ lantsa.”

21 Juu na teitquioo' nda^qana, jeeⁿ cwajndii seicaty'uena' hasta tso nquii Moisés: “Cwiteindyoy na jeeⁿ macaty'ua.”

22 Saa 'o cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ Sjo Sión, tsjoom' nquii Ty'o^ots'om na wando', juu Jerusalén na m'aaⁿ'na' cañoom'luee, ndo' m'aⁿ meiⁿ meiⁿcheⁿ ángeles na cwila'jomndyena na cwila't'maaⁿ'ndyena jom,

23 Cwila'candyoo'ndyo' na m'aⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena cwentaa' Ty'o^ots'om na jnda teiljeii ncueena libro cañoom'luee. 'O cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ nqueⁿ na cwiluiñê na macu'xeeⁿ cha'tsondye nn'aⁿ, cwila'candyoo'ndyo' na m'aⁿ espíritu na laxmaⁿ nn'aⁿ na jnda tqueeⁿ na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna.

24 'O cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ Jesús na seijndaa'ñê ñ'oomtyeⁿ xco, 'o cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ niom' na maqueⁿlju'na' jaa, na juuna' yati waa ñ'oom cantyja 'naaⁿ'na', nchiiti niom' Abel na tcwe'.

25 Jo' chii cal'andyo' cwenta na nchii na ticala'ñ'oom'ndyo' nqueⁿ na matseineiⁿ nda^qaya. Ee xeⁿ tîcandyaandye naⁿ'ñeeⁿ na jndyena na seineiⁿ Ty'o^ots'om nda^qana xjeⁿ ljoocheⁿ tsjoomnancue, majndeiticheⁿ jaa na cwindya^q na matseineiⁿ nqueⁿ na m'aaⁿ cañoom'lueecheⁿ, tixocandyaandyoy.

26 Xjeⁿ'ñeeⁿcheⁿ jndyee' Ty'o^ots'om s'aana' na teincwii' tyuaa saa je' matsoom: “Cwiicheⁿ cwii ndii' nchii cwe' nntseiteincwii'a tyuaa, mati tsjo'luee.”

27 Ñ'oom'ñeeⁿ “cwiicheⁿ cwii ndii'” ma'moⁿ'na' na nquiñooⁿ tsjoomnancue ñequio tsjo'luee na tqueeⁿ cha nljoo'ndyetyeⁿ cha'tso na maqueeⁿ na tixocateincwii'na'.

28 Juu na matsaⁿntjom Ty'o^ots'om na cwila'jomndyoy, tjaa'naⁿ cwii nnom na nntseiteincwii'na' juuna'. Cwa quiaaya na quianl'uaaⁿ'aⁿ cantyja 'naaⁿ jo' ndo' cala't'maaⁿ'ndyoy jom ñequio na xcwee' n'ooⁿ'ya ndo' mati ñequio na jnda nquiuuya.

29 Ee nquii Ty'o^ots'om na cwila't'maaⁿ'ndyoy, cwiluiñê chom na matseindyueñena' cha'tso.

13

Nmeiiⁿ nncjaawee' ntyjii Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyoy

1 Ñequii'cheⁿ c'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' na cwila'yu' nc'e cwiluiindyoy na nn'aaⁿ'ndyoy'.

2 Tintsuu' n'om'yo' na nntei'xe'yo' nn'aⁿ na cwila'yu' na cwe' cwiquieya na m'aⁿ'yo'. Ee nt'om nn'aⁿ na jnda ñel'a na ljo', maángeles jnda ñetei'x'eena, meiiⁿ ticaliuna na ljo'.

³ Cjaañjoom' n'om'yo' nn'a'nyo' na cwila'yu' na m'a'na w'aancjo. C'oom' n'om'yo' cantyja 'naa'na na cha'cwijom ncjo'yo' m'a'nyo' jo' jo' ñ'e'ndyena, mati cantyja 'naa' nn'a' na wi' cwiwinomna na cha'cwijom nncjo'yo' wi' cwiwinom'yo'.

⁴ Cala'canda'yo' cantyja na tma'co'yo'. Nquii tsa'ns'a c'oom na macanda ñequio scoom'm. Nquii yuscu macanda c'oom ñequio saa'a'n. Quia jo' m'a'na lju'na jo nnom Ty'o'ots'om cantyja na m'a'na na we ca'na. Ee nncu'xee'n joo nn'a'na na cwe' cwim'a'nyya ñequio nc'iaa.

⁵ Tila'quee'n n'om'yo' s'om. Caljoya n'om'yo' cwanti na cwileiñ'om'ti'yo'. Ee manquiti Ty'o'ots'om jnda' tsoom: "Tijoom nntseitjoo na ñnequiaya na maca'na' 'u. Tijoom 'ndiya 'u."

⁶ Manc'e na luaa' cwiñ'oo't'maa'ndyoo n'oo'nyya na cwila'jomndyoo na cwil'uuya ñ'oom na tso juu ts'a'na na seiljeii Salmos. Tsoom:

Nquii Ta Ty'o'ots'om mateijnei' ja.

Jo' chii tixocaty'ua' ljo' cwii nnom na ndaa' nnts'aa ts'a'na ñ'e'ndyoo.

⁷ Cjaañjoom' n'om'yo' nquiee nn'a'na na ñetuiitquiendye na tyot'moo'na ñ'oom' Ty'o'ots'om ndaa'yo'. C'oom' n'om'yo' cantyja 'naa'na na tyola'canda'ndyena ndo' cala'yu'ya n'om'yo' ñ'e'ñê cha'xje'n tyol'a' joona.

⁸ Jesucristo ñecwii xje'n cwiluiñê xuee wja, je' ndo' cha'tsoti ndyu.

⁹ Tiñequiandyo' na nt'omche'n nnom ñ'oom na ñomquiiana' na cwiñequia nn'a'na na nnc'oochoondyena' 'o xje'n 'naa'na'. Ee xcweti na nntsanajnda'ya cantyja 'naa'na naya na matseixma'n Ty'o'ots'om, nchii cwe' aa cwicwaa'a oo aa ticwaa'a cwii nnom nantquie, ee joo jo' mei'n ticateijndeina' nn'a'na jo nnoom.

¹⁰ 'O manquiu'yo' naquii' wats'om 'naa'na nn'a'na judíos waa tio yuu na cwindye'ntjom ntyee. Cwicwa'na cantyja 'naa'na jo', saa' jaa xuii', cwila't'maa'ndyoo cantyja na jñoom Cristo ts'oom'naa', juuna' tseixma'na' tio cwentaaya, ndo' nquiee ntyee'ñee'n, tila'xma'na na nlcwa'na cantyja 'naa'na'.

¹¹ Juu tyee na tyoluiitquieñe na tyoch'ee ts'iaa'na wats'om 'naa'na nn'a'na judíos, tyojaachom nioom quioo' na jnda' seicwje'n. Tyojaaque'ne' ñ'e'n juuna' naquii' cuarto na tjacantyja na lju' tseixma'n, cha ndaa' nntseit'ma'na ts'om Ty'o'ots'om jnaa'na cha'tsondye nn'a'na judíos. Saa' jo ndo' nnom tsjoom tyola'coñ'e'na joo quioo'ñee'n.

¹² Jo' chii mati Jesús tquiaañê na jla'cuee' nn'a'na jom jo ndo' nnom tsjoom Jerusalén. Tioo nioom'm jo' jo' cha que'n'ju'na' jaa jo nnom Ty'o'ots'om.

¹³ Manc'e jo' catsaaya na m'aa'na Jesús nnom tsjoom na cwila'jomndyoo juu na jlui'jnaa'ñê.

¹⁴ Saa' jaa na m'aa'nyya tsjoomnancuewaañe, tjaa'na'na cwii tsjoom na m'aa'tye'na' yuu ya nnc'oo'nyaa'nyya. Jaa cwil'uaatcuundyoo juu tsjoom na quia nncwjee'.

¹⁵ Jo' chii ñequii'che'n la'xmaa'nyya na cala't'maa'ndyoo Ty'o'ots'om cantyja 'naa'na Jesu-cristo, cwii na jee'n cjaawee' ntyjee'n na nl'uuya: Caluiit'ma'ndyu'.

¹⁶ Tintsuu' n'om'yo' na nl'a'yo' naya nt'omche'n nn'a'na. Cateijndeiyoo' nt'om nc'iaa'yo' 'na'na na matsei'tjoo'na' joona. Ee na mach'ee ts'a'na nmei'na' jndati ntyjii Ty'o'ots'om, nchiiti quia matseicuee' ts'a'na quioo' na matseit'maa'ñe jom.

¹⁷ Cala'canda'ndyoo' ndaa' nn'a'na na cwiluiitquiendye jo ndaa'yo'. Cala'ñ'oom'ndyoo' na cwitsa'ntjomna ee cwique'na cwenta cantyja 'naa'nyo' ndo' ñnequiiana cwenta nnom Ty'o'ots'om cantyja 'naa'na ts'iaa'na na cwil'ana. Na nla'canda'ndyoo' jo nda'ana nquioo na nei'na'na ts'iaa'na na cwil'ana, nchii na nnc'omna na chjoo' n'omna.

¹⁸ Calanei'nyo' nnom Ty'o'ots'om cantyja 'naa'nyâ. M'aa'nyâ na titia nquiuuyâ jo nnoom ndo' l'ue n'oo'nyâ na ñequii'che'n cal'aayâ cha'tso cha'xje'n na maty'iomyana'.

¹⁹ Cata'nyo' nnom Ty'o'ots'om na ñnequiaa'na tyuaa' ndaa' nncjocandoo'nda'a 'o.

Naya na maca'na ts'a'na na seiljeii cartawaañe

²⁰ Nquii Ty'o_ots'om na mañequiaaⁿ na meiⁿcwii ñomtiuu tic'o_onya jo nnoom, na tq_uiaaⁿ na tando'xco Ta Jesucristo, nqueⁿ na cwiluiinê na mateix'eeⁿ canmaⁿ ntsmeiiⁿeⁿ na tqueⁿtyeeⁿ ñ'oomxco ñ'eⁿ nioom'm,

²¹ quiaaⁿ cha'tso na macaⁿna' 'o cha nla'xmaⁿ'yo' na canda_q'ndyo' jo nnoom na nl'a'yo' yuu na l'ue ts'oom. Cats'aaⁿ ñequiondyô yuu na l'ue ts'oom nc'e Jesucristo. Ñequii'cheⁿ catseit'maaⁿñena' jom. Caluii na ljo'.

²² 'O nn'aⁿya na cwilayu'yo', macaⁿ'a na candye'yo' ñ'oommeiⁿ na mañequiaana' na t'maⁿ n'om'yo'. Ee chjoowi' ñ'oomwaañe na matseicwan_o'ya na m'aⁿ'yo', titco juuna'.

²³ Caliu'yo' na m'aaⁿcandyaañe juu nn'aaⁿya Timoteo. Xeⁿ nleityuaaⁿ'aⁿ na nncw-jee'cañoom ja, nntsaaya ñ'e'cwi ñ'eⁿñê quia na j_ocand_o'a 'o.

²⁴ Candu'yo' na xmaⁿndye cha'tso nn'aⁿ na cwiluiitquiendye tmaaⁿ na cwitjomndyo'. Mati xmaⁿndye cha'tso nn'aⁿ na cwiluiindye cwentaa' Ty'o_ots'om jo' jo'. Joo nn'aⁿ ndyuua Italia na cwila'yu' cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'.

²⁵ Quiaa Ty'o_ots'om na canda_q' na nto'ñoom'yo' naya na matseixmaaⁿ.

Carta na seiljeii Santiago

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' na jleinom

¹ Ja Santiago na cwiluiindyō mosoo' Ty'oots'om ndo' Ta Jesucristo. Matseicwanō^{ny}a na xmaⁿndyo' 'o nn'aⁿ na canchoo'we ntmaaⁿ! jaa nn'aⁿ Israel na jnda' t'oom'ndyo' cha'waa tsjoomnancue.

M'aaⁿc'eeñe Ty'oots'om na nntseijnōōⁿoⁿ ts'om ts'aⁿ

² 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', matsona' na c'om'yo' na neiⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ! cwii cwii nnom nawi' na cwiwinom'yo'.

³ Ee manquiu'yo' quia maqueⁿna' xjeⁿ juu na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om, matseijndaa'ñena' na nnc'om' niom'cheⁿ n'om'yo'.

⁴ Ndo' quiandyo' na juu na m'aaⁿ niom'cheⁿ n'om'yo', cats'aana' na candaā'ndyo' jo nnom Ty'oots'om cha nla'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na wjaaqueiendye cantyja na cwila'yu' na meiⁿncwii titseitjōōna' 'o.

⁵ Xeⁿ m'aaⁿ cwiindyō' 'o na matseitjōōna' na jndo' ts'om, caⁿ juuna' nnom Ty'oots'om, ee jom nchii cwe' xjeⁿ ñequiaaⁿ ndaa'yo' meiⁿ tiquitseitaaⁿ'aⁿ ts'aⁿ na macaⁿ.

⁶ Ndo' quia cwitaⁿ'yo' nnoom, cal'a'yo' naljo' na cwila'yu'ya cwii n'om'yo' ñ'eⁿñê tinc'om'yo' na we waa m'aaⁿ! n'om'yo', ee ts'aⁿ na luaa' m'aaⁿ! ts'om, matseijomna' juu cha'cwijom nmoⁿ ndaaluee, na lomañjaaⁿ maleiñ'oomñe jndye juuna'.

⁷ Ts'aⁿ na laa'ti' m'aaⁿ! ts'om tintseitiuu na ñequiaa Ty'oots'om ñ'oom na macaⁿ.

⁸ Ee jom xuee je' matseitoom cwii nnom, saa' 'io jnda' xuii' na m'aaⁿ! ts'oom, jo' chii tiñe'cwii nnom na wjaam'aaⁿ.

Cantyja 'naaⁿ! ts'aⁿ na nty'iaa'ñe ndo' ts'aⁿ na tyañe

⁹ Nn'aaⁿya na nty'iaa'ñe macaⁿna' na c'oom na neiiⁿ'eⁿ na matseiwendye Ty'oots'om jom.

¹⁰ Ndo' tsaⁿtya na matseyu' macaⁿna' na c'oom na neiiⁿ'eⁿ xeⁿ na maju'cje Ty'oots'om jom. Ee tsaⁿtya matseijomna' jom cha'na ljaa' 'naaⁿ! tscojndaā na tiyo ntyjana'.

¹¹ Ee quia na nlui' ñe'quiom' ndo' xeⁿ jnda' teijmeiⁿ'ya, nlcaaⁿ tscojndaā ndo' mati ljaa' 'naaⁿna' cwiquiaa, mana cwintycwii na jeeⁿ neiⁿncōo'na'. Maluaa' matseijomna' cwii tsaⁿtya, cwintycwiiñê naquii' cha'tso ts'iaaⁿ 'naaⁿ!aⁿ.

Canaⁿñe ts'aⁿ quia na ñe'cats'aana' xjeⁿ jom

¹² Mañequiaana' na neiiⁿ' ts'aⁿ quia na cwinaⁿñe na maqueⁿna' xjeⁿ juu ndo' ticats'aa jnaⁿ. Ee quia na jnda' jnaⁿñe nncō'ñom na ticantycwii na nncwando' ee jnda' tso Ty'oots'om na ñequiaaⁿ jo'. Matseijomna' juuna' cha'cwijom corona na nnto'ñoom nn'aⁿ na wi' n'om jom.

¹³ Quia na mach'eena' ts'om ts'aⁿ na ñe'cats'aaⁿ cwii nnom natia, tintseitoom na Ty'oots'om mach'ee na ljo' ee jom tyooch'eena' ntyjeeⁿ na ñe'cats'aaⁿ natia, meiⁿ titseijndaa'ñê na cats'aa ts'aⁿ naljo'.

¹⁴ Saa' mach'eena' xjeⁿ ts'aⁿ quia na mañequiaañê nnom juu natia na matseiqueeⁿ ts'oom, ndo' juu na matseiqueeⁿ ts'oom mawjaañ'oomna' jom xjeⁿ 'naaⁿ!na'.

¹⁵ Ndo' quia na jnda' jndaā' s'aa ñ'omtiuu 'ñaaⁿ! ts'aⁿ na cats'aaⁿ yuu na l'ue ts'omna', quia jo' mana wjaañ'oomna' ts'aⁿ na nntsuiñê.

¹⁶ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' na jeeⁿ wi' ts'ōōⁿya 'o, tañequiandyo' na ñequiu'nn'aⁿna' 'o na nla'tiuu'yo' na nquii Ty'oots'om mach'eeⁿ na cwila'tjōōndyo' nnoom.

¹⁷ Nquii Tsotyāya Ty'oots'om na m'aaⁿ nandyē mañequiaaⁿ cha'tso nnom na cwito'ñōōⁿya na jeeⁿ ya laxmaⁿna' ndo' candaā'na'. Jom ñecwii xjeⁿ cwiluiñê, meiⁿ tyootseichuiiñê cha'xjeⁿ cwichuii' ncwaⁿ!.

18 Nqueⁿ nc'e na l'ue ts'oom, tqueeⁿ jaa na tuiindyoxcoo quia jla'yuu'a ñ'oom'm na cwiluiñena' na mayuu'. S'aaⁿ na ljo' cha nlqueⁿna' jaa cha'cwijom ntjom na cwiwe'jndyee quii'ntaaⁿ cha'tso na jnda tqueeⁿ.

Calacandaa'ndyo cha'tso na matsa'ntjom ñ'oom' Ty'oots'om

19 'O nn'aⁿya na cwila'yuyoyo' na wi' ts'oqⁿya, ticwiindyoyo' 'o catseiqueeⁿna' ts'om na candiia ñ'oom' Ty'oots'om. Tinc'oom na jeeⁿ cjee 'ndyoo na ndoo' mantyjii ljo' ma'moⁿna'. Meiⁿ nchii na nntseiteincuu'ñe na nntseiw'ii x'iaa'.

20 Ee quia na matseiw'ii ts'aⁿ x'iaaⁿaⁿ, tyooch'eeⁿ yuu na maty'iomyana' na l'ue ts'om Ty'oots'om na cal'aaya.

21 Cwe' nc'e jo', cha'tso na cwajndii na la'xmaⁿ nn'aⁿ ñequio cha'tso na waljoo'cheⁿ na tia na cwil'ana, catjei'ndyoyo' cantyja 'naaⁿ nmeiⁿ!. Ndo' ñequio na cwitue'ndyoyo' cje'yoyo' jo nnom Ty'oots'om, cala'ljo'yoyo' ñ'oom'm na jnda jnoom'm naquii' n'om'yoyo', na cantyja 'naaⁿ juuna' nnda nluin'maaⁿndyoyo'.

22 Saa tjaa yuu mateijndeina' na cwe' mandii ts'aⁿ ñ'oom naya, xeⁿ nchii macaⁿna' na nnts'aaⁿ ljo' na matsona', ee xeⁿ tical'a'yoyo' naljo' cwinquio'nn'aⁿndyoyo' cheⁿncjyoyo'.

23 Ee ts'aⁿ na cwe' tomti mandii ñ'oom'ñeeⁿ ndo' ticats'aa ljo' na matsona' matseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'na ts'aⁿ na manty'iaa' nnom ñ'eⁿ tsjy'jnom.

24 Tsaⁿñeeⁿ ntyjeeⁿ chiuu waaⁿ xjeⁿ na manty'iaaⁿaⁿ tsjy'jnom, saa quia na n'ñeeⁿ na manty'iaaⁿaⁿ juuna' mana cwitsuu' ts'oom chiuu waaⁿ.

25 Saa tsaⁿ na tyeⁿ ñjom ts'om ñ'oom na mandii, ndo' maqueⁿya cwenta chiuu xcwe matsa'ntjom ljeii na matseicandyaañena' jaa ndo' tyeⁿ meiⁿntyjee' na matseicanda chiuu matsa'ntjomna', tsaⁿñeeⁿ nnc'oom na neiiⁿeⁿ cantyja 'naaⁿ cha'tso na mach'eeⁿ.

26 Xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿyoyo' na matseituu na macanda juu jeeⁿ xcwe mach'ee saa ticats'aa xjeⁿ tsaⁿ, quia jo' manquiu'nn'aⁿñe cheⁿnquii, ndo' ñ'oom na matseituu jo' tjaa yuu l'uenal'.

27 Jo nnom Ty'oots'om, ñ'oom na xcweti ndo' lju' tseixmaⁿ na cwila'yuyoyo', luaa matsona': Cateijndei ts'aⁿ ndyeñeeⁿ na jnda tja tyendyee, ndo' yolcu na jnda ljondye na tja s'aa, cateijndei ts'aⁿ joona nawi' na cwitjoomna ndo' tintseiquii'ñe ñequio natia na matseixmaⁿ tsjoomnancue.

2

Tical'a'yoyo' na cwe' jndaa' nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyoyo'

1 'O nn'aⁿya na cwila'yuyoyo' ñequio Ta Jesucristo, jom tjacantya na cwiluiit'mañê. L'ue ts'oom na til'a'yoyo' na cwe' jndaa' nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyoyo'.

2 Nnts'aana' na wjaaqueie' cwii ts'aⁿ yuu na cwitjomndyoyo' na ndii' tseix'ii s'om cajaan' ts'o ndo' cwee liaa na ya. Ndo' mati wjaaqueie' cwii ts'aⁿ na cwee liaa na cwantindyoyo,

3 saa 'o nla'ñ'oom'ndyoyoyoyo' ts'aⁿ na cwee liaa na ya, ndo' nndu'yoyo' nnoom: "Cajmaⁿ ljo yuu na yati", saa nnom ts'aⁿ na jñeeⁿñe nndu'yoyo': "Luua' cwintyje'", oo "Luua' cajmaⁿ nomtyuaa",

4 ndo' na luaa' cwil'a'yoyo' cwit'moⁿ cheⁿncjyoyoyo' na cwe' jndaa' 'ñeeⁿ na cwiluiit'mañeti quii'ntaaⁿyoyo', ndo' naljo' ma'moⁿna' na tis'a cwila'tiuyoyoyo', tixcwe cwitjei'yoyoyo' cwenta.

5 'O nn'aⁿya na cwila'yuyoyo' na jeeⁿ wi' ts'oqⁿya, candye'yoyoyo' ñ'oomwaa: Nn'aⁿ tsjoomnancue na nty'iaandye, jnda tjei' Ty'oots'om joona na laxmaⁿna na tyandyena nc'e na cwila'yuyoyo' n'omna ñ'eⁿñê, nc'e na candya' n'omna jom, nnto'ñoomna cantyja na matsa'ntjoom cha'xjeⁿ na jnda tqueeⁿ na nnts'aaⁿ.

6 Saa 'o je', yacheⁿ cwil'a'yoyo' na catseijnaaⁿna' ndyeñeeⁿ ndo' ¿aa nchii manaⁿtya cwinchjeena 'o? Ndo' joona cwilei'cho xjeⁿnaaⁿna 'o jo ndaa' naⁿmaⁿ'iaaⁿ.

7 Ndo' aa chii majoo naⁿtya cwila'neiⁿna ñ'oomntjeiⁿ nacjoo' xuee nqueⁿ na jeeⁿ jnda tseixmaⁿna' na cantyja 'naaⁿ juu jo' matseicajndyuna' 'o.

⁸ Waa ljeii na tjacantyja na matsa'ntjomna'. Luaa matsona': "C'oom' na wi' ts'om' x'ia' cha'xje' na jnda ntyji' ñequio nncu'." Xe' na mayuu'che' cwila'canda'yo' ljeii'ñee', quia jo' ya cwil'a'yo'.

⁹ Saa xe' cwe' jndaa' 'ñee' na cwila't'maa'ndyo'ti'yo', mach'leena' na waa jna'yo' ee cwila'tjoondyo' jo nnom ljeii 'naa' Ty'oots'om na matsa'ntjomna'.

¹⁰ Ee xe' matseicandaa'ñe ts'a' cha'tso ljeii'ñee', saa matseitjoone cantyja 'naa' cwii joona', matseijndaa'ñena' na waa jnaa'a' jo ndaa' cha'tso ljeii'ñee'.

¹¹ Ee nquii Ty'oots'om na tso: "Tinc'oom'ya' ñequio cwiiche' ts'a'", majom matsoom: "Tintseicue' ts'a'." Jo' chii xe' na tyooche' na cwe' m'aa'ya' ñ'e' cwiiche' ts'a', saa nntseicue' ts'a', maxje' jnda seitjoondyo' nnom cha'waa ljeii'ñee'.

¹² Jo' chii maca'na' na cal'andyo' cwenta ñ'oom na cwila'nei'yo', ndo' ljo' na cwil'a'yo', cha'xje' cwil'a' nn'a' na maxje' nquiu na mei'chiuuche' nleijndaa' ñ'oom 'naa' nnts'aa ljeii na matseicandyaañena' jaa.

¹³ Ndo' nn'a' na t'ic'om na jnda nquiu nc'iaa, quia na nntu'xe'ndye nn'a', tjaa'na' ñee' nnc'oom na wi' ts'om joona. Saa nn'a' na t'om na wi' n'om nc'iaa, na'ñee' nlu'iyana quia na nntu'xe'ndye nn'a'.

Cal'aaya yuu na maty'iommyana' nc'e na cwilayuu'a

¹⁴ O nn'a'ya na cwila'yu'yo' na jee' wi' ts'oonya, ¿yuu l'ue na nntso ts'a' na matseyu'ya ts'oom ñ'e' Ty'oots'om, saa tjaa na mach'ee' na ma'mo'na' na ljo'? Na luaa' ts'oom, ¿aa ndaa' nlu'iyana'?

¹⁵ Cal'uu, xe' m'aa' cwii nn'a'ya na tsa's'a oo tsa'scu na matseitjoona' liaana ndo' nantquie na nlcwa'na na ticwii xuee,

¹⁶ ndo' cwiindyo' 'o nntso ndaana: "Catsa'to'yo'." Ty'oots'om catio'naañê 'o na nlcwee'yo' liaa ndo' na nlcwa'cjaacjo'yo', saa xe' tinquiaa' ljo' na maca'na' joona, ¿yuu nnteijndei' ñ'oom na luaa' tsu' ndaana?

¹⁷ Maluaa' cantyja 'naa' ñ'oom na matseyu'ya ts'om' ñ'e'ñê xe' tjaa'na' ts'iaa' coch'eena' ñ'e'ndyu' quia jo' ma'mo'na' na ticwando'na' naquii' ts'om'.

¹⁸ Nnts'aache'na' na cwiindyo' 'o nntso: "U matseyu'ya ts'om' ñ'e' Ty'oots'om ndo' ja mats'aa yuu na maty'iommyana'." Xe' na ljo', ca'mo' na matseyu'ya ts'om' ñ'e'ñê mei' tyoowitquioo' ñequio na mache', ndo' ja ñequio ljo' na mats'aaya m'mo'ya na matseyu'ya ts'oonya ñ'e'ñê.

¹⁹ U matseyu' na ñecwii Ty'oots'om m'aa', ya na ljo' mache', mati na'jndii maluaa' cwila'yu'na ndo' cwiteindyena na nquiaana.

²⁰ Tintsa' na cwe' ntjei'ndyu'to', que'ya' cwenta. Na cwe' na nntso ts'a' na matseyu'ya ts'oom ñ'e' Ty'oots'om, saa cantyja na mach'ee' tyoowitquioo' na mayuu' na ljo', quia jo' juu na matseyu'ya ts'om', matseixma'na' ts'oo.

²¹ Cjaañjoom' n'om'yo' ljo' na s'aa welooya Abraham, jo' na tque' Ty'oots'om jom na tacatseixmaa' jna' ee na tquiaa' ti'jnaa' Isaac na cue' cwentaa' Ty'oots'om.

²² Que' cwenta ñ'oomwaa' cantyja 'naa' Abraham, cantyja na s'aa' ma'mo'na' na tyotseyu'ya ts'oom ndo' juu jo' matseicandaa'ñena' cantyja na luaa' s'aa'.

²³ Ndo' na luaa' s'aa' seicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona': "Tyotseyu'ya ts'om Abraham ñequio Ty'oots'om, jo' na tque'na' jom na tjaa' jna' cwicotseixmaa', ndo' seicajndyuna' jom ts'a' na jee' ya ñ'oom juu ñequio Ty'oots'om."

²⁴ Ndo' na ljo', ¿aa cwique'yo' cwenta? Nchii tomti maco'ñom Ty'oots'om ts'a' cwe' cantyja na matseyu'ya ts'om ñ'e'ñê saa mati cantyja na mach'ee'.

²⁵ Majo'ti tuii ñequio sculjaa' na jndyu Rahab, tque' Ty'oots'om jom na tacatseixmaa' jna' nc'e' ljo' na s'aa', na tquiaa' wa'a' na ljoo'ndye nn'a' na ty'equen' cwenta chiuu m'a' nn'a' tsjom'm, ndo' jñoom joona cwiiche' nato.

²⁶ Ee cha'xjeⁿ cha'waa seii' ts'aⁿ xeⁿ ticuaa espíritu 'naaⁿna', maxjeⁿ ts'oo juuna', majo'ti matseijomna' na matseyiyu'ya ts'om ts'aⁿ, ts'oo juuna' xeⁿ ticañ'eⁿ na mach'ee ts'aⁿ.

3

Cantyja 'naaⁿ tsaa ts'aⁿ

¹ Tinc'om'yo' na jeeⁿ jndyendyo' na ñe'cat'moⁿ'yo' ndaaⁿ nn'aⁿ, ee manquiu'yo' na jaa na cwit'mooⁿ'ya majaa'ti m'aaⁿna' nacjooya quia na nleijndaa' jnaaⁿya ñ'eⁿ nn'aⁿ.

² Cha'tsondyo jndye nnom niom na ticjaacanjoom' na cwil'aaya, saaⁿ xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na maqueⁿñe xjeⁿ cha'tso na matseineiⁿ, tsaⁿñeeⁿ matseixmaaⁿ ts'aⁿ na yañe jom, ee maqueⁿñe cheⁿnqueⁿ xjeⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ.

³ Cwittjaa'ndyo xjo frenom naquii' 'ndyoo caso cha ñequeiaañeyo' cantyja na cwitsa'ntjooⁿ'ya. Ndo' na luaa' cwil'aaya ndaaⁿ nlquaaⁿ'ya xjeⁿ cha'waañeyo'.

⁴ Mati queⁿ'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ w'aandaa, meiiⁿ na jeeⁿ t'maⁿna' ndo' jeeⁿ jndei jndye na mantquie juuna', ndo' ts'oom pala' na ñequio wjaañ'oom ts'aⁿ juuna' jeeⁿ cachjoona', saaⁿ ndaaⁿ nncjaañ'oom ts'aⁿ w'aandaaⁿñeeⁿ meiⁿyuucheⁿ na l'ue ts'om ts'aⁿ.

⁵ Maluaa' mach'eena' ñequio tsaa ts'aⁿ na matseixmaⁿna' cwii na tjacañjoom'ñe ts'aⁿ, meiiⁿ na jeeⁿ cachjoona' saaⁿ teinom'na' na jndye ljo' ndaaⁿ nnts'aana'. Cwii chom cachjoo saaⁿ ndaaⁿ nntseicona' cwii jndaaⁿ t'maⁿ.

⁶ Ndo' tsaa ts'aⁿ tseixmaⁿna' ntsaachom. Juuna' too'cheⁿna' ñequio cha'tso nnom natia ndo' waa najndei na matseixmaⁿna' na matsei'ndaa'na' cha'waa cantyja na wjaam'aaⁿ ts'aⁿ. Juuna' ndaaⁿ nncju'na' na nlei'ndaa'ñ'eⁿ chiuu ya na m'aaⁿ ts'aⁿ, ee chom b'io matseic'uaa juuna'.

⁷ Ts'aⁿ ndaaⁿ nntseixioom'm cha'tso quioo', cha'na: quioo' quii'jndaaⁿ na wjee, cantsaa, canduu, ndo' quioo' na m'aⁿ ts'om ndaaluee, ndo' maxjeⁿ macwila'xiom' nn'aⁿ quioo'm'aⁿ!

⁸ Saaⁿ tsaa ts'aⁿ meiⁿcwii ts'aⁿ xocandaaⁿ nntseixiom' juuna', ee juuna' matseixmaⁿna' cwii natia na xondaⁿ nts'aa ts'aⁿ xjeⁿ.

⁹ Ñequio juuna' cwila't'maaⁿndyo Tsotyaaⁿ Ty'ooots'om ndo' mañ'eⁿ juuna' cwituⁿaa'a ñ'oomwi' nacjoo nn'aⁿ na s'aaⁿ na tuiindy e cha'xjeⁿ na waa nqueⁿ.

¹⁰ Ñequio 'ndyoo ts'aⁿ matseit'maaⁿñê Ty'ooots'om ndo' mañequio juuna' majoom'm n'oomwi' nacjoo' ts'aⁿ. 'O nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'oⁿ'ya, meiⁿchjoo ticaty'iomyana' na luaa' cwiluii.

¹¹ ¿Aa ndaaⁿ nnts'aana' cwii xo' na cwinaaⁿ ndaatiooya majo' jo' cwinaaⁿ ndaatioo na ja?

¹² 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' na jeeⁿ wi' ts'oⁿ'ya, cwii ts'oom higuera xocandaaⁿ nnaⁿ taⁿ aceitunas juuna', meiⁿ ts'oⁿ tauva xonnaⁿ taⁿ higos juuna'.

Na m'aaⁿ Ty'ooots'om cwinaⁿ na jndo' ts'om ts'aⁿ

¹³ Xeⁿ na m'aaⁿ cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿ'yo' na jndo' ts'om, ndo' t'maⁿ matsei'noⁿ, ca'mooⁿ na ljo' ñequio na c'oom na yats'aⁿñê, c'oom na niom' ts'oom ee jo' na m'moⁿ'na' na jndo' ts'oom.

¹⁴ Saaⁿ xeⁿ quii' n'om'yo' laxmaⁿ'yo' cwii na matsei'ndaa'na' 'o cha'cwijom cwii na ja jnaaⁿ na jeeⁿ xuee'yo' ndo' jeeⁿ cwila'jndaⁿ'yo' na nluii t'maⁿndyo', quia jo' tintjei'yo' cwenta na jndo' n'om'yo', ee na cwilaxmaⁿ'yo' na ljo' maty'iomna' na cantundyo' ndo' cwitjei'ndyo' ñequio ñ'oom na mayuu'.

¹⁵ Ee ts'aⁿ na luaa' waa na jndo' ts'om nchii na m'aaⁿ Ty'ooots'om cwinaⁿna', m'aaⁿna' cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, tseixmaⁿna' na jndo' n'om nn'aⁿ, laxmaⁿna' cwentaa' tsaⁿjndii.

¹⁶ Ee yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na taa' n'om nc'iaa, ndo' jeeⁿ xueena, jo' jo' cwe' cañ'eeⁿto m'aⁿna, ndo' niom cha'tso nnom natia.

17 Saa juu na jndo' n'om nn'aⁿ na mañequiaa Ty'ooots'om, m'aⁿ nn'aⁿ na lju' n'omna jo nnoom ndo' ndaa nn'aⁿ, m'aⁿna na tjaa'naⁿ tia' cachona, m'aⁿna na yann'aⁿndye ñequio nc'iaana, ndyaandyena, wi' n'omna nt'omcheⁿ nn'aⁿ, cwil'ana yuu na ya, jndaa' m'aaⁿ n'omna chiuu cwi'oom'aⁿna, ndo' xcwee' n'omna ljo' cwil'ana.

18 Ndo' nn'aⁿ na cwita'ya nc'iaa na cho tia', na luaa' cwil'ana cwinomna cwii na nnts'aana' cha'cwijom cwiwe' ntjom ndo' cantyja 'naaⁿ naljo', jndye ncue' nnts'aana' na maty'iomzana'.

4

Tacatseix'iaa'ñe ts'aⁿ na matseyiu' ñequio tsjoomnancue

1 ¿Yuu cwinaⁿ ndia', ndo' yuu cwinaⁿ na cwila'ntja'ndyo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo'? Cwinaⁿ joona' naquii' n'om'yo' nc'e natia na queeⁿ n'om seii'yo'.

2 'O tjoondyo' cwii nnom, saa tileicuaana' luee'yo', jo' na nla'cue'yo' ts'aⁿ, ndo' queeⁿ n'om'yo' na nncuaa cwii nnom 'naⁿ luee'yo', saa tileicuaana', jo' na cwingoⁿ'yo' mana matseiwena' tia'. Tileicuaa ljo' na l'ue n'om'yo' ee na tyootaⁿ'yo' nnom Ty'ooots'om.

3 Ndo' xeⁿ na cwitaⁿ'yo' saa tileicato'ñoom'yo', mach'eena' na ljo' ee tixcwe cwitaⁿ'yo', ee 'o ñe'quiom 'naⁿ luee'yo' cha na nla'catsuu'yo' joona' yuu na queeⁿ n'om seii'yo'.

4 Nty'iaandyo' 'o nn'aⁿ na tixcwe cwil'a'yo'. ¿Aa ticaliu'yo' na ts'aⁿ na m'aaⁿ na ya ñ'oom juu ñequio tsjoomnancue mach'eena' na jnoom'm Ty'ooots'om?

5 Manc'e jo' chii luaa tso ñ'oom' Ty'ooots'om na teiljeii: “Nquii Espíritu na jnda tquiaa Ty'ooots'om na c'oomñê quii' n'ooⁿya na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa, candaa'ya waa na xueeⁿ jaa.”

6 Saa Ty'ooots'om mateijndeiiyeeⁿ jaa ñequio naya na matseixmaaⁿ. Ee cha'na matso ñ'oom'm na teiljeii: “Ty'ooots'om m'aaⁿ nacjoo nn'aⁿ na cwilas'andye, cwila'lcundye, saa mateijneiⁿ nn'aⁿ na cwituee'ndyecje.”

7 Jo' chii catue'ndyo'cje'yo' jo nnom Ty'ooots'om cha nnaⁿndyo' ñequio tsaⁿjndii ndo' nleinoom 'o.

8 Cala'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ Ty'ooots'om quia jo' nntseicandyoo'ñê na m'aⁿ'yo'. 'O na laxmaⁿ'yo' jnaⁿ, calalju'yo' luee'yo' ndo' 'o na ñe'c'om'yo' na wi' n'om'yo' Ty'ooots'om ndo' mañejuu xjeⁿ mati cwila'candya' n'om'yo' tsjoomnancue, na luaa' laxmaⁿ'yo', calalju'yo' n'om'yo'.

9 Co'tiana' nquii'yo', catyuee'yo' ndo' cata'tio'yo' na cwila'tjoondyo'. Na cwinco'yo' na neiⁿnco n'om'yo', catseicwaqueⁿna' jo' na chjoo' n'om'yo' na cwila'tjoondyo'.

10 Catue'ndyo'cje'yo' jo nnom Ta Ty'ooots'om cha na jom nnts'aaⁿ na nntseiwendyena' 'o.

Tantu'xaqⁿya nn'aaⁿya na cwila'yu'

11 'O nn'aⁿya, tintio'ñ'oom'yo' ntyjee'yo'. Ee ts'aⁿ na nntio'ñ'oom oo matseijndaa'ñe jnaaⁿ x'iaa', wjaⁿ nacjoo' ljo' na ma'moⁿ ljeii, ndo' matseijndaa'ñe ljo' tis'a matseixmaⁿ ljeii. Ee xeⁿ na 'u matseijndaa'ndyu' na tijo'ndyo ljo' matso ljeii quia jo' mach'eena' na 'u cwiluiindyuu' ts'aⁿ na matseijndaa'ñe ljo' tijo'ndyo matseineiⁿ ljeii, nchii cwiluiindyuu' ts'aⁿ na matseicandaⁿñe ljo' na matsona'.

12 Ee ñecwii m'aaⁿ na tquiaa ljeii na matsa'ntjomna' ndo' manquiiyeeⁿ tseixmaaⁿ na nncu'xeeⁿ na aa cwila'tjoondye nn'aⁿ cantyja 'naaⁿna' ndo' manquiiyeeⁿ nndaⁿ nncwji'n'maaⁿñê oo nncu'xeeⁿ 'u. Saa 'u je', ¿ljo' cwiluiindyuu' na jeeⁿ ñe'cu'xeⁿ x'ia'?

Ticatseit'maaⁿñe cheⁿnquii ts'aⁿ cantyja chiuu nnts'aaⁿ

13 Candye'yo' ñ'oom na matsjoo luaa, 'o nn'aⁿ na quindu'yo': “'Iocha luaa', nntsaaya tsjoomwaa oo tsjoomwaa', jo' jo' nnc'ooⁿya cwii chu na nla'jndaa ndo' nndaⁿ na nntantjooⁿ s'om.”

14 Ndo' meiⁿ cwe' ticaliu'to'yo' aa cwintando'yo' 'iochati. 'O matseijomna' cha'na nchquiuts'o na chjoowi'taⁿndyo na cwiwitquioo'na' xeⁿ jnda mana cwitsuna'.

15 'O luaa macaⁿna' nndu'yo': "Xeⁿ Ty'oo^ts'om l'ue ts'oom na ndicwaⁿ tando^o'tyaaya, quia jo' nl'aaya nmeiⁿ oo nt'omcheⁿ."

16 Saaⁿ 'o nchaⁿ l'uu ljo' cwindu'yo', 'o ndicwaⁿ cwilaneiⁿ'yo' ñ'ooms'a, ñ'oomscu, ndo' cha'tso ñ'oom na macwji's'añe oo na macwji'scuñe ts'aⁿ tia laxmaⁿna'.

17 Jo' chii meiⁿquia ts'aⁿ na mantyjii na cats'aa yuu na maty'iomyana', ndo' ticats'aa, maxjeⁿ jnaⁿ tseixmaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ.

5

Waa na nnt'uiina' naⁿtya

1 ¡Candy'e'yo' ñ'oommeiⁿ 'o naⁿtya! ¡Catyue'e'yo' ndo' cala'xua'yo' cantyja na cwajndii nntjom'yo' na nlco'wi'na' 'o!

2 Ee 'naⁿ na tyandyo', jndaⁿ tei'ndaa'na', ndo' lia'yo' na jndati jndaⁿ tcwa' canty'ua.

3 S'om cajaⁿ ndo' s'om xuee 'naⁿ'yo' jndaⁿ t'oom ntsaana', ndo' joo tsaaⁿ'ñeeⁿ nnt-jei'yuu'ndyena' na tia na cwil'a'yo', ndo' nla'tyuii'ñ'eⁿna' 'o cha'xjeⁿ mach'ee chom. Ñeja't'ue'yo' 'naⁿ'yo' na ñ'eⁿ cwileityandyo' cwentaa' ndyumeiⁿ'ñe.

4 S'om na t'icatiom'l'ua'yo' nn'aⁿ na ñel'a ts'iaaⁿ 'naⁿ'yo' cwiñequiana' jnaⁿ'yo' na tis'a cwil'a'yo'. Ndo' Ta Ty'oo^ts'om jndaⁿ jñeeⁿ ñ'omndyuee naⁿtjoom'yo' na ñel'a ts'iaaⁿ 'naⁿ'yo'.

5 Nnom tyuaawaa jeeⁿ neiⁿncoo' m'aⁿ'yo' ndo' cwil'a'yo' cha'xjeⁿ na 'o l'ue n'om'yo', cwila'ca'meiⁿ'ndyo' cha'cwijom quioo' na nntseicuee' ts'aⁿ. Ndo' jndaⁿ tue'ntyjoⁿ xuee na nncwje'yo'.

6 Cwil'a'yo' na cat'uiityeⁿ w'aancjo nn'aⁿ na tjaa jnaaⁿ hasta cwil'a'yo' na cwjena, ee na tjaa'naⁿ ljo' ya nndaⁿ nl'ana ñ'eⁿ'ndyo'.

C'om't'maaⁿ'ndyo' n'om'yo' ndo' calaneiⁿ'yo' nnom Ty'oo^ts'om.

7 Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'y'u'yo' c'om't'maaⁿ'ndyo' n'om'yo' hasta na nncwjee'nnda' Ta Jesucristo. Cha'xjeⁿ na t'maⁿ ts'om cwii ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ jndaⁿ, na xjeⁿ na tyjee'cheⁿ ndaalua' hasta xjeⁿ na nnmaⁿcheⁿ na meiⁿnom'm na nlquie ntjoom'm.

8 Mati 'o c'om't'maaⁿ'ndyo' n'om'yo' ndo' cwintyje'tyeⁿ'yo', ee mandyoo' nncw-jee'nnda' Ta Jesucristo.

9 'O nn'aⁿya, tila'ncjoo'ndyo' cheⁿncjo'yo' nacjoo nc'iaa'yo' cha ticaⁿna' na nncu'xeⁿ Ty'oo^ts'om 'o ee nqueⁿ cwiluiiñê na macu'xeeⁿ nn'aⁿ, ndo' mam'aaⁿc'eeñê na nnts'aaⁿ naljo'.

10 'O nn'aⁿya na cwila'y'u'yo', c'om't'maaⁿ'ndyo' n'om'yo' cha'xjeⁿ nquiee profetas na tyoñequia ñ'oom' Ty'oo^ts'om na jeeⁿ wi' tyotjoom.

11 Jaa manquiuyuⁿ na neiⁿnco n'om nn'aⁿ na cwinaⁿndye nawi' na cwitjoom. 'O man-qui'u'yo' chiuu jnaⁿ'ñe Job nawi' na tyotjoom ndo' manqui'u'yo' chiuu s'aa Ty'oo^ts'om ñ'eⁿ'ñê na cwimacandaⁿ, ee Ty'oo^ts'om matsei'nqooⁿ'qⁿ ljo' cwitjooⁿ'ya ndo' m'aaⁿ na wi' ts'oom jaa.

12 Ñ'oom na macaⁿ'tyaya ndaaⁿ'yo' 'o nn'aⁿya, na tilcwi'yo' meiⁿ cañoom'luee, meiⁿ tyuaa ndo' meiⁿcwii nnom 'naⁿ, macandaⁿ candu'yo' na mayuu' ñ'oom na nqui'u'yo' na mayuu' ndo' ñ'oom na nqui'u'yo' na tiyuu', candu'yo' na tiyuu' jo' cha na tint'uii Ty'oo^ts'om 'o cantyja 'naaⁿ' jnaⁿ'yo'.

13 Xeⁿ m'aaⁿ cwiindyoyo' 'o na manchje nawi' juu, catseineiⁿ nnom Ty'oo^ts'om. Ndo' xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na neiⁿnco ts'om cata luantsa.

14 Xeⁿ m'aaⁿ cwiindyoyo' 'o na wii', queeⁿ'ñe nn'aⁿ na cwiluiitquiendye nnom tmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'oo^ts'om cwentaaⁿ'aⁿ cha na cala'neiⁿ naⁿ'ñeeⁿ nnom Ty'oo^ts'om cwentaaⁿ'aⁿ, ndo' caty'oomndyena seitye nacjoom'm ñequio xuee' Ta Ty'oo^ts'om.

15 Quia na cwilaneiⁿ'yo' nnom Ty'oo^ts'om ñequio na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ'ñê, nntsein'maaⁿ ts'aⁿ na wii', ndo' xeⁿ na seitjooñe tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom nntseit'maⁿ ts'oom juu.

¹⁶ Jo' chii ticwiindy'o 'o catjei'yuu'ndyo' jna'yo' ndaa nc'iaa'yo', cha na nn'maa'yo'. Ee ts'a' na cwiluiñe cantyja na maty'iomyaana', quia matseinei' nnom Ty'oqots'om ñequio na jndaya ntyjii, jndye waa na nnts'aana'.

¹⁷ Profeta Elías tyotseixmaa' cha'xje' jaa nmeii', saa quia na seineii' nnom Ty'oqots'om ñequio na seicantyyaa'ya ts'oom na tcaa' na ticua', ndyee chu waljoo' xcwe taticua'.

¹⁸ Jnda jo' tca'nnaa'a' na cua', quia jo' s'aa Ty'oqots'om na jna'nnda'na' na tyowa' ndo' tue' ntjom.

¹⁹ 'O nn'a'ya, xe' ma'ndii cwiindy'o 'o ñ'oom na mayuu', ndo' cwii x'iaa'a' mach'ee na calcwe'nnaa'a',

²⁰ caliu'yo', ts'a' na nnts'aa na calcwe' ts'a'jna' nato na tijo'ndyo', macwji'n'maa'ñê tsa'ñee' na nntsuuñe añmaa', ndo' mach'ee' na jndye jnaa' tsa'ñee' matseit'ma' ts'om Ty'oqots'om.

Carta najndyee na seiljeii Pedro

Pedro seicwanoom carta na m'aⁿ nn'aⁿ na t'oom'ndye

¹ Maja Pedro na cwiluiindyō apóstol, ts'aⁿ na majñom Jesucristo ts'iaaⁿ 'naaⁿl'aⁿ mat-seiljeiya ñ'oomwaa na matseicwanoⁿya juuna' ndaa' 'o na jnda t'oom'ndyo', na m'aⁿyo' l'ondaa Ponto, Galacia, Capadocia, Asia ñ'eⁿ Bitinia,

² ndaa' 'o na jaach'ee xuee tjeii'ñe Tsotyaaⁿya Ty'oōts'om 'o na laxmaⁿyo' cwentaaⁿl'aⁿ cha'xjeⁿ na seijndaa'ñê. Cautyja 'naaⁿl' Espíritu Santo tqueⁿñooⁿ 'o na n'laxmaⁿyo' na calacandā'yo' jo noom ndo' na n'laxmaⁿyo' na lju' n'om'yo' ñequio nioom' Jesucristo. Quiaa Ty'oōts'om na candaa'ya nnto'ñoom'yo' naya na matseixmaaⁿ ñequio na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo nnoom.

Cwicautyjaa' n'ooⁿya na nntandoo'nnda'a

³ Catseit'maaⁿñena' nquii Ty'oōts'om na cwiluiiñê Tsotye Ta Jesucristo cwentaaya. Jom nc'e na jeeⁿ wi' ts'oom jaa jnda s'aaⁿ na cwiluiindyoxcoo nc'e na tando'xco Jesucristo. Cautyja 'naaⁿl' jo' m'aaⁿya na cwicautyjaa' n'ooⁿya na nndaaya na nntandoo'a.

⁴ Cautyja 'naaⁿl' Jesucristo nnts'aa Ty'oōts'om na nnto'ñoom'yo' juu na nnda'yo' na cwileiwe cañoom'luee na lju' tseixmaⁿna' na tijoom cwi'ndaa' meiⁿ xoc'uaana' cha'na ljaa'.

⁵ Nc'e na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oōts'om mawañoom'm 'o ñequio najndeii na matseixmaaⁿ. Nnts'aaⁿ na ljo' hasta ncuee na macandā quia na nleitquioo' na nncwji'n'maaⁿñê 'o.

⁶ Nc'e na manquiu'yo' na macwji'n'maaⁿñê 'o, t'maⁿ cwiquioo na neiⁿyo', meiiⁿ mach'eena' maniom jndye nnom nawi' na cwiwinom'yo' je'. Saā tiyo macaⁿna' na nntjom'yo' nmeiⁿl', ntyja nncwinomna'.

⁷ Juu na cwila'yuy'ya n'om'yo' matseijomna' juuna' cha'cwijom s'om cajaan, juuna' macaⁿna' na nncwinom'yo' nawi' cha nleitquioo' cwanti na jdana'. Juu na matseyuy'ya ts'om ts'aⁿ na ya nncwinomna' nawi', jndati tseixmaⁿ jo' nchiiti s'om cajaan na cwinty-cwiina'. Ndo' naljo', juu na cwila'yuy'ya n'om'yo', jnda teitquioo' na ya jlui'yo', quia na nncwjee'nnda' Jesucristo, nluii't'maⁿndyo' cautyja 'naaⁿl' juu jo'.

⁸ 'O meiiⁿ tyoonty'ia'yo' jom, saā candya' n'om'yo' ñ'eⁿñê. Meiiⁿ na nchii cwinty'ia'ndaa'yo' jom, saā nc'e na jom quit'maⁿ n'om'yo', mañequiaana' na t'maⁿ waa na neiⁿyo'. Meiⁿ tileicaliu'yo' cwaaⁿ ñ'oom na ndu'yo' na neiⁿyo'. Ndo' juu na neiⁿyo' matseit'maaⁿñena' Ty'oōts'om.

⁹ Ee nc'e na cwila'yuy'yo' ñ'eⁿ Jesucristo, cwito'ñoom'yo' na macwji'n'maaⁿñe Ty'oōts'om añmaⁿ 'naⁿyo'.

¹⁰ Ncuee na teinom nquiee profetas na tyoñequia ñ'oom' Ty'oōts'om cautyja 'naaⁿl' na quia nluii, tyola'naaⁿna ñ'oom'm ndo' tcuu tcuu ñe'cala'nōⁿna cautyja 'naaⁿl' na nncwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ, ndo' nc'e naya na matseixmaaⁿ ñejlaneiⁿna cautyja 'naaⁿl'na'.

¹¹ Nquii Espíritu na matseixmaⁿ Cristo na tyom'aaⁿ quii' n'omna, tyuaa' t'mooⁿ ndaaⁿ naⁿñeeⁿ nawi' na ntjom Cristo ndo' na ndaquia nntseit'maaⁿñena' juu. Tcuu tcuu tyol'ueena 'ñeeⁿ ts'aⁿ tsaⁿñeeⁿ na t'mōⁿ Espíritu ndaana ndo' cwaaⁿ xjeⁿ nncwjee'.

¹² Naⁿñeeⁿ t'mōⁿ Ty'oōts'om ndaana na tixocaluiiñe Cristo xjeⁿ na cwita'ndo' nquieena. T'mooⁿ ndaana na nnc'oom juu xjeⁿ na m'aaⁿ jaa. Jo' chii ndyumeiiⁿñe, ñequio na mateijndeii Espíritu Santo na jñom Ty'oōts'om, cwiñe'quia nn'aⁿ ñ'oom naya ndaa'yo' cautyja 'naaⁿl' Jesucristo. Jeeⁿ cajnda ñ'oom nayawaañe hasta matseiqueeⁿna' n'om ángeles na ñe'cala'nōⁿna juuna'.

Ty'oōts'om maqueeⁿñê na c'ooⁿ na lju' n'ooⁿ

13 Queⁿtyeⁿyo' cantyja na cwila'tiuu'yo'. Cal'a' cheⁿncjo'yo' xjeⁿ na ñe'cwii n'om'yo'. C'om'yo' na ñe'cwii waa na quit'maⁿ n'om'yo' cantyja naya na nnts'aa Ty'o^ots'om 'o quia na ndyonnda' Ta Jesucristo.

14 Nc'e na cwiluiindy^o ntseinda Ty'o^ots'om na cwila'canda^andyo', catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ joo ts'iaaⁿ na ñejla'jomndyo' cwitjoocheⁿ na ta'jna'yo' jom.

15 Nquii Ty'o^ots'om na t'maaⁿ 'o cwiluiñê na lju' ts'oom. Jo' chii mati 'o c'om'yo' na lju' n'om'yo' jo nnoom cantyja cha'tsoti na cwitsam'aⁿyo'.

16 Ee teiyo teiljeii ñ'oom' Ty'o^ots'om na matsona': "Nc'e na ja cwiluiindy^o na lju' ts'o^onya, mati 'o c'om'yo' na lju' n'om'yo'."

17 Nc'e na cwilcwi'yo' Tsotye'yo' na nqueⁿ xocats'aaⁿ na neiiⁿeⁿ cwii ts'aⁿ saa cwiicheⁿ tineiiⁿeⁿ, jo' chii c'om'yo' na nquia'yo' jom yocheⁿ na m'aⁿyo' ljooñe cha'cwijom nn'aⁿ na cwe' cwiqueya.

18 Juu na ñet'om'yo' cwitjoocheⁿ na jla'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'o^ots'om na jeeⁿ cwe' ts'iaaⁿndyo' jo', tjei'ñ'maaⁿñê 'o cantyja 'naaⁿna', joo jo' t'mooⁿ welo'yo' ndaa'yo'. Manquiu'jndaa'ndyo' na juu na tjei'n'maaⁿñê 'o, nchii ñjoml'ua juuna' ñequio 'naⁿ na cwindyue, cha'na s'om cajaⁿ oo s'om xuee,

19 'o ñjoml'uandy^o ñequio nioom' Cristo na jeeⁿ ndya' jnda, na tquiaañe cheⁿnqueⁿ na jla'cuee'na jom cha'cwijom cwii catsmaⁿ na cwiñe'quia nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om, na meiⁿcwii ticatseixmaaⁿ na ticanda^añê, cha'cwijom catsmaⁿ na canchii'ñeñ'eⁿ.

20 Cwitjoocheⁿ na nlqueⁿ Ty'o^ots'om tsjoomnancue, saa jnda tqueeⁿ na nntjom Cristo na ljo'. Saa hasta ndyumeiiⁿ tquiaa Ty'o^ots'om na teitquioo'ñê cha nnteijndeiiina' 'o.

21 Je' cantyja 'naaⁿ Jesucristo m'aⁿyo' na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'o^ots'om. Manquiiyteeⁿ tquiaaⁿ na tando'xco juu jnda na tue', ndo' seit'maaⁿñê juu. Ndo' nc'e na ljo' cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê, ndo' cwicantyyaa' n'om'yo' jom.

22 Ndo' je', nc'e na cwito'ñoom'yo' ñ'oom na mayuu', jo' na lju' añmaaⁿyo' cha xcwee' n'om'yo' cwil'a'yo' na cwilawi' n'om'yo' nn'aⁿyo' na cwila'yu'. Ndo' matsona' na c'om'yo' na wi' n'om'yo' cwii ndo' cwiindy^o ñequio na lju' n'om'yo' ndo' ñequio cha'waa na jnda'yo'.

23 Ee jnda tuiixcondyo' cwe' nchii cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwiwje. 'O jnda tuiixcondyo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na wando', cwii na m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ.

24 Ee ñ'oom' Ty'o^ots'om na seiljeii Isaías, matsona':
Cha'tsondye nn'aⁿ matseijomna' joona cha'cwijom tsc^o jnda^a.

Ndo' juu na t'maⁿ na cwiluiindyena matseijomna' juuna' cha'cwijom lja^a tsc^o jnda^a.

Saa quia na cwicaaⁿ tsc^o jnda^a, cwiquiaa lja^ana',

25 saa ñ'oom' Ty'o^ots'om ticantycwii na m'aaⁿna'.

Ndo' juu ñ'oom'ñeeⁿ na tyoñequia nn'aⁿ ndaa'yo' tseixmaⁿna' ñ'oom na nlui'n'maaⁿndye añmaaⁿ nn'aⁿ.

2

1 Nc'e na luaa', catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ cwii cwii nnom natia, cha'tso na maquiu'nn'aⁿna', cha'tso na we waa na mach'ee ts'aⁿ, cha'tso na cwila'taa' n'om nn'aⁿ nc'iaana, cha'tso na cwitio'ñ'oom nn'aⁿ nt'omcheⁿ.

2 Cha'xjeⁿ yo'ndaa na 'ndaandye cwil'ueena ndaatsuu' tsondyeena, cjoo' n'om'yo' na cal'ue'yo' ndaatsuu ñequii' cantyja 'naaⁿ Espíritu, cha cantyja 'naaⁿ jo' nntsana jnda'yo' na laxmaⁿyo' nn'aⁿ na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^ots'om,

3 xeⁿ na aa mayuu'cheⁿ jnda cwiiqueⁿyo' cwenta na jeeⁿ ya cwiluiñe nqueⁿ na matsa'ntjoom 'o.

Cristo cwiluiñê tsjo' na wando'

⁴Jo' chii cala'candyoo'ndyo' jo nnom nqueⁿ na cwiluiiñê tsjo' na wando', nqueⁿ na tjeii' nn'aⁿ cwenta na xocwil'ueñê, saa tjei' Ty'oots'om jom na l'ueñê ndo' jnda ntyjii jom.

⁵Ndo' mati 'o, na cwiluiindyoy' ljo' na cwita'ndo', quiandyoy' na mawil'uee'ñe Ty'oots'om 'o na cwiluiindyoy' wats'om yuu na m'aaⁿ Espíritu, cwiluiindyoy' cwii tmaaⁿ ntyee na lju' n'om, na cantyja 'naaⁿ Jesucristo cwila't'maaⁿndyoy' Ty'oots'om, ts'iaaⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu na jeeⁿ cwijaawee' ts'oom.

⁶Ee naquii' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona':

Quii' tsjoom Sión maqu^aya cwii tsjo' na tseixmaⁿna' tsjo' nquii tsiaⁿtsjo' w'aa.

Matso Ty'oots'om:

Ja tjeii'a jom cwentaya ndo' jeeⁿ ndya' jnda cwiluiiñê;

Meiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿñê,

tijoom xuee nnts'aana' na cwe' ts'iaaⁿndyoy' na ñentyjaa' ts'om jom.

⁷Cantyja 'naaⁿ 'o na cwila'yuyoy' ñ'eⁿ nqueⁿ na cwiluiiñê tsjo'waa, jeeⁿ jnda cwiluiiñê saa cantyja 'naaⁿ joo nn'aⁿ na ticalayu' ñ'eⁿñê, matseicandaa'ñena' na matso ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii:

Juu tsjo' na tquiee' luañê na cwil'a w'aa,

tseixmaⁿna' tsjo' nqui tsiaⁿtsjo'.

⁸Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom na matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿaⁿ:

Jom matseijomna' cha'cwijom cwii tsjo' ty'a, cwii tsjo' na matseiquiaana' nn'aⁿ.

Tquiaandyena ee tilañ'oom'ndyena ñ'oom cantyja naaⁿaⁿ ee luaa' teijoomna.

Nn'aⁿ na cwiluiindyoy' cwentaa' Ty'oots'om

⁹Saa 'o cwiluiindyoy' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, cwii tmaaⁿ ntyee na cwindye'ntjom'yoy' nnom nqueⁿ na tjacantyja cwiluiiñê na matsaⁿntjoom, cwiluiindyoy' nn'aⁿ cwii tsjoomnancue na lju' ts'om, cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿyoy' cwentaaⁿaⁿ, nmeiiⁿ laxmaⁿyoy' cha nntjei'yuyoy'ndyoy' na jeeⁿ t'maⁿ ts'iaaⁿ mach'eeⁿ ñ'eⁿndyoy', nqueⁿ na t'maaⁿ 'o na calui'yoy' naquii' najaaⁿ ndo' na nlajomndyoy' ñequio na neiⁿncoo' naxuee na cwiluiiñê.

¹⁰Ñet'om'yoy' na tîlaxmaⁿyoy' tmaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om, saa je' je' cwila'xmaⁿyoy' juuna'. Jaach'eeti xuee tîcaliuyoy' na candyay' ts'oom 'o, saa je' je' cwiliuyoy' na ljo' jom ñ'eⁿndyoy'.

Xcwe c'om'yoy' cha ndaa ndye'ntjom'yoy' nnom Ty'oots'om.

¹¹'O nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'oonyay, nc'e na cwiluiindyoy' cha'cwijom nn'aⁿ na cwe' cwiquieya, ndo' cwe' cwiwinom'yoy' tsjoomnancue, macaⁿa ndaa'yoy' na tañequiandyoy' na joo na l'ue n'om seii'yoy' na nnc'oochona' 'o xjeⁿ 'naaⁿna'.

¹²Xcwe c'om'yoy' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tic'om nacje 'naaⁿ Ty'oots'om, ee na nl'a'yoy' na ljo' meiiⁿ na tia ñ'oom cwilaneiⁿna nacjo'yoy' na cha'cwijom tiann'aⁿndyoy', nlqueⁿna cwenta naya na cwil'a'yoy' ndo' xuee quia na ñequiana cwenta nnom Ty'oots'om, nla't'maaⁿndyena jom cantyja 'naⁿyoy'.

¹³Ndo' cwe' nc'e na cwiluiindyoy' cwentaa' nquii Ta Jesús, jo' chii catue'ndyoy'cje'yoy' ndaa cha'tso nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ. Najndyee nnom nquii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿt'maⁿ,

¹⁴ndo' mati ndaa nn'aⁿ na matsaaⁿaⁿ nacje 'naaⁿaⁿ na cwic'eeⁿ n'iaaⁿ. Ee joona cwito'ñoomna ñ'oom na catu'xeⁿna nn'aⁿ na cwil'a natia. Ndo' mati cwila't'maaⁿndyena nn'aⁿ na cwil'a yuu na maty'iomyana'.

¹⁵Ee l'ue ts'om Ty'oots'om na cal'a'yoy' yuu na maty'iomyana' cha cantyja 'naaⁿ jo' nntseicheⁿna' nn'aⁿ na tijndo' n'om na ntjeiⁿ ljo' cwil'a.

¹⁶'O cwiluiindyoy' nn'aⁿ na jnda seicandyaañe Ty'oots'om naquii' natia. Saa ticala'tiuyoy' na ljo' s'aaⁿ ñ'eⁿndyoy' cha nncju'naaⁿñena' na nl'a'ti'yoy' na ticaty'iomyana'. Cal'a'yoy' cha'xjeⁿ na macaⁿna' na cal'a nn'aⁿ na cwiluiindyoy' moso jo nnom.

17 C'om'yo' na cwila't'maa'ndyo' cwii cwii ts'a'n cantyjati na matsona'. Mati c'om'yo' na jnda nquiu'yo' nn'a'n na cwila'yu'. Cala't'maa'ndyo' Ty'ooots'om ñequio na jnda nquiu'yo' jom. Mati tsa'ma'nts'iaa'n t'ma'n, cala't'maa'ndyo' jom.

Juu na tjom Cristo na wi' t'ma'n, luaa ma'mo'na'.

18 'O na tye'n m'a'nyo' moso ndaa patrom 'na'nyo', catue'ndyo'cje'yo' ndaa joona meii'n aa ya nn'a'ndyena oo aa tiann'a'ndyena.

19 Ee jee'n ya cantyja 'naa' ts'a'n quia mañequiaañe na ñecuaa na ticaty'iomyana' ljo' matjoom ee ntyjee'n xcwe m'aa'n jo nnom Ty'ooots'om.

20 Ee xe'n cwila'sei'na 'o nc'e cwii nnom na tia na jnda l'a'yo', ¿yuu waa naya 'na'nyo' meii'n na m'a'nyo' na cwiljoya n'om'yo' na cwicacho'yo'? Saa xe'n cwila'quii n'om'yo' quia na cwicacho'yo' jnaa'n na l'a'yo' yuu na ya, luaa' jee'n xcwe jo nnom Ty'ooots'om.

21 T'ma'n Ty'ooots'om 'o na caljoya n'om'yo' meii'n na nntjom'yo' nmei'n, ee teinom Cristo na wi't'ma'n, cwii na nlui'ndyo' jom na ntsantyjo'yo' 'naa'n nc'ee'n.

22 Ee mei'ncwii tîcatseitjooñê mei'n tîquinquiu'nn'aa'n.

23 Quia na jla'jnaa'n nn'a'n jom, tîtseilcwee'n'e'n ñ'oom jnaa'n ndaana. Quia na ta'wi'na jom, saa tîco'wee'n'e'n joona, cwe' 'ndiiñetoom ñequio l'o Ty'ooots'om na xcwe macu'xe'n.

24 Ñequio seii'n'e'n tjachom jnaa'ya nacjoo' ts'oom'naa'n cha nla'xmaa'ya l'oo jo nnom jna'ndo' quii'ntaa'n nn'a'n nc'ooya cha'xe'n na maty'iomyana'.

25 Ee cwitjooche'n na tajna'nyo' Cristo, ñeseijomna' 'o cha'na canma'n na jnda tsu-undyeyoo', saa je' na jnda l'cwe'yo' cantyja 'naa' Cristo, mach'ee'n cwenta añmaa'nyo' cha'xe'n mateix'ee sto quioo'ñee'n ndo' na mawañoom'm 'o.

3

Luaa matsona' na c'om nn'a'n na jnda tuncu

1 'O yolcu na m'a'n s'aa'yo', mala'ti' catue'ndyo'cje'yo' ndaana cha 'ñee'n joona na tyoola'yu' ñ'oom naya 'naa' Ty'ooots'om, nc'oola'n'o'n'na na mayuu' juuna' nc'e na cwique'na' cwenta chiuu m'a'nyo' joo ndaana meii'n tyoonda'yo' ndaana,

2 ee na cwique'na' cwenta na xcwe tsam'a'nyo' jo ndaana ñequio na cwila't'maa'ndyo'.

3 Juu na cwilatycwi'ndyo' cantyja 'na'nyo' til'a'yo' cwe' ñequio 'na'n na cwiwitquioo' cha'na cwila'tycwi'yo' soonque'nyo', 'na'n na tuina' ñequio s'om cajaan oo liaa na jee'n chjoom.

4 'O calaxma'nyo' na tycwi'ndyo' naquii' n'om'yo', na juu na nei'ncoo'ndyo' xocanty-cwiina', na nleitquioo' jo' laxma'nyo' quia na ya nn'a'ndyo' mei'n titsei'ndaa'na' 'o ljo' na cwitjom'yo'.

5 Ee yolcu na tyom'a'n na tandyo xuee na tyoluiindy'e na lju' n'om, maluaa' ty-ola'xma'na, tyocantyyaa' n'omna Ty'ooots'om ndo' tyotuee'ndyecjena ndaa s'aana.

6 Maluaa' tyotseixma'n Sara. Tyotseicandañê nnom Abraham, ndo' tsoom nnom saa'a'n Ta.

7 Ndo' mati 'o na'nom na m'a'n l'cuu'yo', c'oom'ya n'om'yo' cantyja 'naa'na, cala't'maa'ndyo' joona na ticwe'ntyjo na jdana cha'na 'o, saa mati nc'e juu naya na matseixma'n Ty'ooots'om na ñecwii xje'n mañequiaa'n na laxma'na na ticantycwii na cwita'ndo'na cha'xe'n 'o. Luaa' cal'a'yo' cha tintseicu'na' na ñee'n ñ'oom na cwita'nyo' nnoom.

Cwitjoom nn'a'n nawi' na cwil'ana na maty'iomyana'

8 Ndo' cha'tsondyo' c'om'yo' ñequio nn'a'n na cwila'yu' na ñecwii cwila'tiuu'yo' na jnda nquiu'yo' joona. C'om'yo' na wi' n'om'yo' cha'cwijom ñenquii ts'a'n ntseinda 'o. Cal'a'yo' na jndati nquiu'yo' nt'omche'n ñequio na nty'iaandyo' ñ'e'ndyena.

⁹ Ts'aⁿ natia mach'ee 'o, tilalcwe'yo' nawi' nacjoo' tsaⁿñeeⁿ. Xeⁿ na matseijnaaⁿ'aⁿ 'o, 'o tila'jna'yo' jom. 'O cwiicheⁿ ljo cal'a'yo', cataⁿ'yo' na catio'naaⁿñe Ty'o^ots'om ts'aⁿ na nmeiⁿ' mach'ee, ee jndā seijndaa'ñê na 'o nnto'ñoom'yo' na nntio'ñaaⁿñê 'o.

¹⁰ Ee waa ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii na matsona':
Meiⁿquia ts'aⁿ na ñe'c'oom na ya quii'ntaaⁿ nc'iaa',
xeⁿ ntyjaa' ts'om na cha'tso xuee na wando' nnc'oom na neiiⁿ,
quia jo' cats'aañe cheⁿnquii xjeⁿ tsa.
Tantseineiⁿ ñ'oom na tia, meiⁿ tañe'quiaañe na nntseineiⁿ cantu.

¹¹ Cwji'ñê cantyja 'naaⁿ' natia, cats'aaⁿ yuu na ya,
cal'ueeⁿ na caljyaandye nn'aⁿ ñ'eⁿ nc'iaana.
Queⁿñê na cats'aaⁿ naljo'.

¹² Ee maqueⁿ Ty'o^ots'om cwenta nn'aⁿ na cwiluiindyewentaaⁿ'aⁿ,
ndo' mañeeⁿ ñ'oom na cwilaneiⁿna nnoom,
saa nn'aⁿ na cwil'a natia, m'aaⁿ nacjoo naⁿñeeⁿ.

¹³ Ee xeⁿ ñequii'cheⁿ cwil'a'yo' na ya, ¿ñeeⁿ ndaaⁿ nnts'aa nawi'ñe ñ'eⁿndyo'?

¹⁴ Saa meiⁿ xeⁿ cwiwinom'yo' nawi' na jndā l'a'yo' naya, matio'naaⁿñe Ty'o^ots'om 'o.
Meiⁿ ncwii ts'aⁿ tinc'om'yo' na nquia'yo' juu, tila'catyuendyo'.

¹⁵ 'O naquii' n'om'yo' cala't'maaⁿndyo Cristo na cwiluiñê na matsaⁿntjoom 'o.
Ñequii'cheⁿ c'omc'eendyo' na nt'o'yo' nnom ts'aⁿ na mawax'ee chiuu waa na cwicanty-
jaa' n'om'yo' jom,

¹⁶ c'om'yo' cha'xjeⁿ na macaⁿ'na' cha meiⁿcwii ñomtiuu tacandii' nquii'yo' cha joo nn'aⁿ
na tia cwilaneiⁿna cantyja chiuu cwitsaam'aⁿ'yo' na cwilayu'yo' ñ'eⁿ Cristo, nc'omna na
jnaaⁿna cantyja 'naaⁿ' ñ'oom na cwilaneiⁿna.

¹⁷ Ee xeⁿ na l'ue ts'om Ty'o^ots'om, yati na co'wi'na' ts'aⁿ nc'e mach'ee yuu naya, nchiiti
na co'wi'na' juu na mach'ee natia.

¹⁸ Cristo ñejom tjoom nawi' nc'e jnaaⁿ jaa, tacaⁿ'na' na cue'nnaaⁿ'aⁿ. Jom na ticat-
seixmaaⁿ jnaⁿ tueeⁿ'eⁿ cwentaa jaa nn'aⁿ jnaⁿ, cha ndaaⁿ nncwjaa'ñê jaa cwentaa'
Ty'o^ots'om. Cantyja 'naaⁿ' seiiⁿ'eⁿ tueeⁿ'eⁿ, saa nc'e espíritu 'naaⁿ'aⁿ tando'xcoom.

¹⁹ Ndo' cantyja 'naaⁿ' espíritu na tseixmaaⁿ, tjanquiaaⁿ ñ'oom ndaaⁿ espíritu 'naaⁿ' l'oo
na m'aⁿ jnaⁿ,

²⁰ na joona xuee'ñeeⁿcheⁿ ñejla'tjoondyena yocheⁿ na tyom'aaⁿ Noé. Xjeⁿñeeⁿ ty-
omeiⁿndoo'nty'iaañe Ty'o^ots'om na calcwe' n'omna' yocheⁿ na tjaluii w'aandaa, na
cantyja 'naaⁿ' juuna' ñe'ñeeⁿ ts'aⁿ jlui'n'maaⁿñe naquii' ndaatoo'ñeeⁿ.

²¹ Ndaatoo'ñeeⁿ matseijomna' juu ndaa na cwiwits'oomndyo, na cantyja 'naaⁿ' jo'
laxmaaⁿya nn'aⁿ na cwilui'n'maaⁿndyo je'. Na cwiwits'oomñe ts'aⁿ tica'moⁿ'na' cantyja
'naaⁿ' na nlju'ñê, cantyja 'naaⁿ' juuna' ma'moⁿ'na' na macaⁿ ts'aⁿ na tic'oom na m'aaⁿ'
m'aaⁿ' ts'oom jo nnom Ty'o^ots'om ndo' na tseixmaⁿ ts'aⁿ na cwilui'n'maaⁿñe nc'e na
tando'xco Jesucristo.

²² Tjalcweeⁿ'eⁿ cañoom'luee ndo' wacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'o^ots'om ntyjaya yuu
cwituee'ndyecje cha'tso ángeles ñequio nt'omcheⁿ nnom na cwiluiitquiendye ndo' m'aⁿ
nt'omcheⁿ na waa na jndā la'xmaⁿ.

4

Candya'ntjoo'ya cantyjati naya na cwicandaqya nnom Ty'o^ots'om

¹ Jo' chii, cha'xjeⁿ na tco'wi'na' Cristo ñequio seiiⁿ'eⁿ, mati 'o la'xmaⁿ'yo' na ñnequiandyo'
na co'wi'na' 'o, ee ts'aⁿ na maco'wi'na' juu ñequio seii', jndā ty'ioo'ñê na ñe'queⁿ jnaⁿ xjeⁿ
jom,

² cha cantyjati xuee na wañoom'm nnc'oom cha'xjeⁿ na l'ue ts'om Ty'o^ots'om, nchii
cha'xjeⁿ na queeⁿ ts'om seii' ts'aⁿ.

³ Tco xuee na ñel'a'yo' cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ na tic'om nacje 'naaⁿ Ty'o^oots'om, ñel'a'yo' natia na cwil'a naⁿñeeⁿ, tyom'aⁿyo' na queeⁿ n'om'yo' nt'omcheⁿ, ñejla'xmaⁿyo' nn'aⁿ candyee, tyocwa'jndoo'ndyo' ndo' tyowe'yo', ndo' tyola't'maaⁿndyo' joo na cwe' nn'aⁿ l'a.

⁴ Sa^a je' nc'e na ticalajomndyo'ti'yo' ñequio na mawinom'na' natia na cwil'a naⁿñeeⁿ, jo' matseiñ'eeⁿñena' jooⁿ na ndo' tia ñ'oom cwilaneiⁿna cantyja 'naⁿyo'.

⁵ Sa^a ncue'ntyjo xjeⁿ na nlcaⁿna' na ñnequiana cwenta nnom Nqueⁿ na m'aaⁿc'eeñê na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ na cwita'ndo' ndo' nn'aⁿ na jnda tja.

⁶ Jo' chii ndaa l'oo jnda teineiⁿ ñ'oom' Ty'o^oots'om cha cha'xjeⁿ jom wanoom'm, mati ndaa nnta'ndo'na meiiⁿ jnda tu'xeⁿndyena cha'xjeⁿ cwitu'xeⁿndye cha'tso nn'aⁿ.

⁷ Jnda wjaawindyoo' na nntycwii cha'tso. Nc'e na ljo' catjei'ya'yo' cwenta chiuu cwitsam'aⁿyo', ndo' calaneiⁿyo' nnom Ty'o^oots'om ñequio na xcwee' n'om'yo'.

⁸ Ndo' na t'maⁿti c'om'yo' na xcwe na m'aⁿyo' na jnda nquiu'yo' nc'iaa'yo' na cwilayu' ee quia na m'aaⁿ ts'aⁿ na jnda ntyjeeⁿ x'iaaⁿaⁿ, matseit'maⁿya ts'oom ts'aⁿ na matseitjo^oñe nnoom.

⁹ Cateix'ee'yo' nn'aⁿ na cwe' cwiquieya l'a'yo', meiⁿ tila'ncjoo'ndyo' ñ'eⁿndyena.

¹⁰ Cwii cwiindyoo' cwicanda'yo' cwii nnom na ndaaⁿ nl'a'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^oots'om. Cha'xjeⁿ mach'ee cwii ts'aⁿ na mat^o ts'iaaⁿ, jo' cwil'uee'ndyo'ya'yo' jndye nnom naya na matseixmaⁿ Ty'o^oots'om.

¹¹ Xeⁿ macandaa' ts'aⁿ na catseineiⁿ, ñ'oom na mañequiaaⁿ cats'aana' cha'cwijom nquii Ty'o^oots'om matseineiⁿ. Xeⁿ macandaa' ts'aⁿ na mateijneiⁿ nn'aⁿ, cats'aaⁿ naljo' ñequio najndeii na matseixmaaⁿ na mañequiaa Ty'o^oots'om. Cha'tso na cwil'a'yo' cal'a'yo' juuna' cha caluiit'maⁿñe Ty'o^oots'om nc'e Jesucristo, ee jom tseixmaaⁿ na caluiit'maⁿñê, ticantycwii najndeii na matseixmaaⁿ. Amén.

Xeⁿ cwita'wi' nn'aⁿ 'o, nmeiiⁿ cal'a'yo'

¹² 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', tints'aana' na tileicala'noⁿyo' cantyja 'naaⁿ juu na wi' na cwiwinom'yo' na juuna' matseijomna' cha'cwijom mawinom ts'aⁿ quii' chom, tinc'oom' n'om'yo' na juu jo' t'maⁿ waa na cwichuii'na' ñequio na cwitjoom nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

¹³ Nchii jo' na nl'a'yo'. 'O c'om'yo' na neiⁿyo' na cwitjom'yo' na ljo' ee cantyja 'naaⁿ jo' cwilajomndyo' na tco'wi'na' Cristo cha mati candaaⁿ na neiⁿyo' quia na nleitquioo'ñê na nluuⁿit'maⁿñê.

¹⁴ Xeⁿ na cwitio'ñ'oom nn'aⁿ 'o ee na cwiluiindyoo' cwentaa' Cristo matio'naaⁿñe Ty'o^oots'om 'o. Mach'eeⁿ na ljo' ee nquii Espíritu na cwiluiiñê m'aaⁿ naquii' n'om'yo'. Mayuu' na cwilaneiⁿna ñ'oom ntjeiⁿ nacjoo' Cristo sa^a cwiluiit'maⁿñê cantyja 'naⁿyo'.

¹⁵ Xeⁿ na m'aaⁿ cwiindyoo' 'o na wi' matjom, nchii cats'aana' na ljo' nc'e na seicuee' ts'aⁿ, oo na mach'uee, oo cwiicheⁿ nnom natia, meiⁿ nchii nc'e na matii'ñe cwii nnom ñ'oom 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ.

¹⁶ Sa^a xeⁿ maco'wi'na' 'u nc'e na matseijomndyu' ñequio Cristo, ticatsona' na c'oom' na jnaⁿ, 'u catseit'maaⁿndyu' Ty'o^oots'om na matjom' naljo'.

¹⁷ Ee jnda tue'ntyjo xjeⁿ na juu na macu'xeⁿ Ty'o^oots'om nn'aⁿ nnaⁿna quii'ntaaⁿ jaa na laxmaaⁿya nn'aⁿ 'naaⁿaⁿ. Ndo' xeⁿ manaⁿna' ñequiondyo jaa majndeiticheⁿ nn'aⁿ na tilacandaaⁿndye ñ'oom'm.

¹⁸ Ndo' xeⁿ nc'uaa' nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ na maqueⁿna' joo na tjaa jnaⁿ laxmaⁿ, ¿chiuu nluuiyuu na nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye ñequio nn'aⁿ jnaⁿ?

¹⁹ Jo' chii nn'aⁿ na wi' cwitjoomna nc'e na l'ue ts'om Ty'o^oots'om, ñecwitco cal'ana na maty'iomyana', ndo' catioona añaⁿna l'o Ty'o^oots'om na s'aa jooⁿ, ee cwiluiiñê na mayom'm.

5

Ñ'oom na matseijndo'na' n'om nn'aⁿ cwentaa' Ty'o^oots'om

¹ Nncō na cwiluiitquiendyo, waa na ñe'catseijndo'a n'om' 'o na cwiluiitquiendyo' quii' ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, ja na ndoo'nooⁿ na wi't'maⁿ na teinom Cristo, ndo' na mati nntseijomndyo na nluiit'maⁿñê quia na nndyonnaaⁿaⁿ ndo' mati 'o.

² Nn'aⁿ na cwiluiindyē canmaⁿ ntsmeiⁿ Ty'oots'om cal'a'yo' cwenta joona, nchii ñequio najndei'na' na nl'a'yo' ts'iaaⁿñeeⁿ, meiⁿ nchii na queeⁿ n'om'yo' s'om, saa ñequio na xcwee'ya n'om'yo' cha'xjeⁿ nquii Ty'oots'om l'ue ts'oom,

³ Ty'oots'om ty'ioom ts'iaaⁿ 'o, meiⁿ nchii nlqueⁿndyo' na nluiit'maⁿndyo' ndaa joo nn'aⁿ na cwilayu'. 'O xcweya c'om'yo' jo ndaana cha ndaa nlui'ndyena 'o.

⁴ Ndo' na luaa', nqueⁿ na cwiluiitquieñê na mateix'eeⁿ tmaaⁿ cwentaaⁿaⁿ, quia na nndyonnaaⁿaⁿ, nnts'aaⁿ na nnto'ñoom'yo' cwii corona na tijoom nc'uaana' na cantyja 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿñena' 'o.

⁵ Ndo' mati 'o nn'aⁿ na cjeti m'aⁿyo', catue'ndyo'cje'yo' ndaa nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om. Matsona' na cha'tsondyo'ñ'e'yo' catue'ndyo'cje'yo' ndaa nc'iaa'yo' na cwila'yu' ñequio na nioom' n'om'yo', ee waa ljeii na matsona':

M'aaⁿ Ty'oots'om nacjoo nn'aⁿ na cwitjeii's'andye, cwitjeii'lcundyē,

saa ndaa nn'aⁿ na cwituee'ndyecje mañequiaaⁿ naya na matseixmaaⁿ.

⁶ Jo' chii catue'ndyo'cje'yo' nacje 'naaⁿ ts'o Ty'oots'om na tjacantya najndei' cwiluiiñê cha quia nncue'ntyjo xjeⁿ ntyjeeⁿ nntseit'maaⁿñê 'o.

⁷ Catue'yo' nacjoo' nqueⁿ cha'tsoñ'eⁿ na matseiñ'eeⁿñena' 'o ee m'aaⁿ m'aaⁿ ts'oom 'o.

⁸ C'om'yo' na jndo' n'om'yo' ndo' cal'a'yo' cwenta, ee m'aaⁿ tsa'jndii na jnoom'm 'o. Matseijomna' jom cha'cwijom catsiaⁿ liom na manom manomyo' na mal'ueyo' quioo' na nlquiiyo'.

⁹ Calajnda'yo' na cwitsa'yo' nacjoom'm ñequio na cwila'yu'ya ñ'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om ee manquiu'yo' na cha'waa tsjoomnancue nquiee nn'aⁿyo' na cwila'yu', maljoyu na wi' cwiwinomna cha'xjeⁿ na cwitjom'yo'.

¹⁰ Ndo' ndanquia cwantindyo xuee na cwiwinom'yo' nawi'meiiⁿ, manquiti Ty'oots'om nnts'aaⁿ na laxmaⁿyo' na candaa'ndyo', na nncwintyje'tyeⁿyo' cantyja 'naaⁿaⁿ, na nc'om'yo' na jnda'yo' jo nnoom, na tjaa'naⁿ na cwii nntseits'eina' 'o. Nnts'aaⁿ na nmeiiⁿ nc'e naya na matseixmaaⁿ na m'aaⁿ na candya' ts'oom 'o. Jnda maqueeⁿñê 'o na nla'jomndyo' yuu na caxuee na ticantycwii na cwiluiiñê nc'e Jesucristo.

¹¹ Ñenqueⁿ tintycwii na tseixmaaⁿ najneiⁿ na catsa'ntjoom. Amén.

Matseicwanom Pedro na xma'ndye nn'aⁿ na cwila'yu'

¹² Mateijndei' Silvano ja na teiljeii carta chjoowaañe. Macwji'a cwenta na cwiluiiñê ts'aⁿ na matseyu' na xcwee' ts'oom. Cantyja 'naaⁿ juuna' mañequiaya na t'maⁿ n'om'yo' ndo' macwji'yuu'ndyo na juu naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om, cwiluiiñena' na mayuu'.

¹³ Tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿna Babilonia, na ljo'yu macwjeeⁿeⁿ joona cwentaaⁿaⁿ cha'xjeⁿ macwjeeⁿeⁿ 'o, cwila'cwanomna na xma'ndyo'. Ndo' mati maljo' mach'ee jndaaya ti'Marcos.

¹⁴ Cwii cwiindyō ñequio luee'yo' quia'yo' na xma'ndye ntyjee'yo'.

Ndaa cha'tsondyo' na laxmaⁿyo' cwentaa' Cristo, quiaa Ty'oots'om na nnto'ñoom'yo' na mei'cwii ñomtiuu tinc'om'yo' jo ndaana.

Carta na jnda we na seiljeii Pedro

Carta na seicwanom Pedro ndaa nn'a na cwilayu'

¹ Ja Simón Pedro cwiluiindyō moso 'naaⁿ Jesucristo ndo' apóstol na majñoom na mañequiaya ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ. Matseiljeiya ndo' matseicwanōⁿya cartawaañe ndaa 'o na mati laxmaⁿ'yo' juu na cwila'yuya n'om'yo' cha'xjeⁿ jâ, na juu jo' jeeⁿ ndya' jnda tseixmaⁿna'. Laxmaⁿ'yo' juuna' nc'e nquii Ty'oōts'om na cwila't'maaⁿndyō ñequio Jesucristo na macwji'n'maaⁿñê jaa cwiluiñê na maty'iomyana'.

² Nc'e na cwita'jnaⁿ'yo' Ty'oōts'om ñequio Jesús na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa, cwijndye naya na cato'ñoom'yo' na la'xmaⁿna ñequio na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo ndaana.

Jndaa' chiuu l'ue ts'om Ty'oōts'om na calaxmaaⁿ jaa

³ Nquii Ty'oōts'om, cantyja 'naaⁿ najndei na cwiluiñê, mañequiaaⁿ na cwicandaaya cha'tso na macaⁿna' jaa cha ndaa nnc'oōⁿya jo nnoom ndo' cha ndaa nlajomndyō cantyja na cwiluiñê. Mach'eeⁿ na ljo' nc'e nqueⁿ na maqueeⁿñê 'o na jeeⁿ ndya' t'maⁿ cwiluiñê ndo' mati ñequio cha'tso naya na t'maⁿ na mach'eeⁿ.

⁴ Cantyja 'naaⁿ nmeiⁿl, jnda tquiaaⁿ ñ'oom ndaaya chiuu na nnts'aaⁿ, na joo ñ'oom'ñeeⁿ jeeⁿ jnda laxmaⁿna', cha cantyja 'naaⁿ joona' 'o ndaa ntsalajomndyō' na jom Ty'oōts'om teincooñe ndo' cha ndaa ndyaandyō' natia na cwajndii na chuu tsjoomnancue na matseiqueeⁿna' ts'om ts'aⁿ.

⁵ Nc'e na luaa', juu na cwilayu'ya n'om'yo', macaⁿna' na c'om'yo' na xcwe cantyja 'naⁿ'yo' ñequio nn'aⁿ, ndo' ñequio juu jo' c'om'yo' na xcwe cala'noⁿ'yo',

⁶ ndo' quia cwilaxmaⁿ'yo' jo' c'om'yo' na queⁿndyō' cheⁿncjo'yo' xjeⁿ, ndo' ñequio juu jo', c'om'yo' na niom'cheⁿ n'om'yo', ndo' ñequio juu jo', quiandyō' na nleitquioo' na m'aⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ Ty'oōts'om,

⁷ ndo' quia laxmaⁿ'yo' jo', c'om'yo' cha'xjeⁿ ñequii ts'aⁿ ntseinda, ndo' na ljo', c'om'yo' na jnda nquiu'yo' nn'aⁿ.

⁸ Ee xeⁿ cwila'xmaⁿ'yo' cha'tso nmeiⁿl ndo' cwileijndye joona' cantyja 'naⁿ'yo', xocats'aana' na ticwil'uendyō' meiⁿ ticwe' ts'iaaⁿndyō na cwilaxmaⁿ'yo' cwentaa' Ta Jesucristo.

⁹ Saa ts'aⁿ na ticatseixmaⁿ nmeiⁿl, cwiluiñê ts'aⁿ na tsā manty'iaa' oo nchjaaⁿl. Jnda tsuu' ts'oom na seilju' Ty'oōts'om jom jnaaⁿ'aⁿ na ñeseixmaaⁿ.

¹⁰ Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yuya' ñ'eⁿ Ty'oōts'om nc'e na tqueeⁿñê 'o ndo' tjeiiñê 'o cwentaaⁿ'aⁿ, cjoo' n'om'yo' na calaxmaⁿ'yo' nmeiⁿl, ee xeⁿ na nmeiⁿl cwil'a'yo' quia jo' tijoom nntseilcwe'tya'na' 'o cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

¹¹ Ndo' xeⁿ nmeiⁿl n'a'yo', jeeⁿ tinc'uaa' ñequiaaⁿ na nntsaquiee'ndyō' yuu na ticanty-cwii na matsa'ntjom nquii na tjacantya na t'maⁿ cwiluiñê ndo' na macwji'n'maaⁿñê jaa, juu Ta Jesucristo.

¹² Jo' chii ñequii'cheⁿ na matseilcwii'ndyō ñ'oommeiⁿl ndaa'yo' meiⁿ na manquiu'ya'yo' joona' ndo' mantyjiiya na 'o m'aaⁿ'tyeⁿ n'om'yo' ñ'oom na mayuu' na jnda to'ñoom'yo'.

¹³ Ee maxjeⁿ ntyjii na maty'iomyana' na matseilcwii'ndyō ñ'oommeiⁿl ndaa'yo' yocheⁿ na wa'ndo'a.

¹⁴ Ee ntyjiiya na mawaxjeⁿ na nnc'io, cha'xjeⁿ t'moⁿ Ta Jesucristo noōⁿ.

¹⁵ Saa nnts'aa cha'tso na ndaa nnts'aa cha meiⁿ na jnda ty'io nncjaañjoom' n'om'yo' ñ'oommeiⁿl.

Ñ'eⁿ Pedro quia seit'maaⁿñê Ty'oōts'om Jesucristo

16 Quia na t'moo^{nyâ} ndaa^{'yo'} cantyja 'naa^{n'} najndeii na matseixmaⁿ Jesucristo na cwiluiiñê na matsa^{'ntjoom} jaa, ndo' cantyja 'naa^{n'} na nntseixmaaⁿ quia na ndy-onnaa^{n'aⁿ}, nchii cwe' cuento ñ'oom'ñeeⁿ, ee jndoo^{'ndaayâ} na tjacantyja na t'maⁿ seit'maa^{n'}ñe Ty'oots'om jom.

17 Ee nty'iaandaayâ xjeⁿ na nquii Tsotyaa^{ya} Ty'oots'om t'maⁿ seit'maa^{n'}ñe jom, tso: "Luaa nquii ti'Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'o^o'ya jom, ñ'eⁿ jom jeeⁿ nei^{'ya}."

18 Mancjo^{otyaa}yâ jndyaayâ ñ'oom'ñeeⁿ na tso na jnaⁿ'na' nandye cañoom'luee, xjeⁿ na t'o^o'yâ ñ'eⁿñê sjo^{'ñeeⁿ} na lju' tseixmaⁿ'na'.

19 Ndo' mati waa na cwileiñ'o^o'ya na majndaa^{'ya}, juu ñ'oom na tyolaneiⁿ profetas na tyoñequia ñ'oom' Ty'oots'om tandyo xuee, 'o jeeⁿ xcwe nl'a^{'yo'} xeⁿ cwilañ'oom'ndyo' ñ'oom'ñeeⁿ na laxmaⁿ'na' cha'cwijom lámpara na matseixueeñena' yuu na jaa^{n'}ñe, hasta nquii na cwiluiiñe caxjuuncoo matseixueeñe naquii' n'om'yo'.

20 Saa najndyee macaⁿ'na' na catsei'no^{'n'} ts'aⁿ na tjaa^{'naⁿ} cwii ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii nc'e na sei^jndaa'ñe nquii na seiljeii juuna',

21 ee profetas na tyoñequia ñ'oom cantyja 'naa^{n'} 'naaⁿ na quia nluui, tîcalaneiⁿ'na chiuu tyom'aa^{n'} n'om nquieena. Joonaa tyolaxmaⁿ'na nn'aⁿ na tyolaneiⁿ cwentaa' Ty'oots'om chiuu t'moⁿ Espíritu Santo ndaana.

2

M'aⁿ nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom cwit'mooⁿ (Jud. 4-13)

1 Mati tiempo'ñeeⁿ tyom'aⁿ profetas na tiyuu' ñ'oom tyoñequia ndaaⁿ nn'aⁿ Israel, ndo' majo'ti nnts'aana' quii'ntaa^{'yo'}. Joonaa cwe' nty'iu nt'mooⁿ'na ñ'oom na nntsei'ndaa'na' 'o, hasta nluena na tiyuu' ñ'oom cantyja 'naa^{n'} nqueⁿ na macwji'n'maa^{n'}ñê joona, ndo' na luaa' n'omna tyuaa' nnt'uiiwi'na' joona.

2 Jndye nn'aⁿ nla'jomndye natia na jeeⁿ wi' laxmaⁿ'na, ndo' jnaa^{n'} na luaa' laxmaⁿ na^{n'}ñeeⁿ, tis'a ñ'oom ncwineiⁿ cantyja 'naa^{n'} ñ'oom naya 'naa^{n'} Ty'oots'om.

3 Nc'e na jeeⁿ queeⁿ n'omna s'om, jo' na nl'ana nawi' 'o ñequio ñ'oom na cwit'mooⁿ'na ndaa^{'yo'} na tiyuu' saa Ty'oots'om teiyo sei^jndaa'ñê na nnt'uiityeⁿ'na' joona, ndo' maxjeⁿ nluui cha'xjeⁿ na jnda['] sei^jndaa'ñê.

4 Ee ángeles na l'a jnaⁿ tîcatseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om. Tioom joona naquii' b'io yuu na jaa^{n'}ñe, na chu'tyeⁿ'ndyena l'uaancjo na caljoo'ndyetyeⁿ'na jo' jo' na nncwindoo'na hasta quia na nncu'xeeⁿ cha'tso.

5 Meiⁿ nn'aⁿ na tyom'aⁿ tsjoomnancue teiyo, tîcatseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om joona quia sei^quioom ndaalua'nty'a nacjoona na tia nn'aⁿ'ndyena. Mandā tjei'n'maa^{n'}ñê Noé, ndi ñ'eeⁿ ntquiee' nn'aa^{n'} tsa^{n'}ñeeⁿ. Jom tsaⁿ na tyoñequiaa ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ na c'omna cantyja na maty'iomyana'.

6 Ndo' mati sei^jndaa'ñe Ty'oots'om na tyuii' tsjoom Sodoma ñ'eⁿ Gomorra na tco ñ'eⁿ'na' cwe' tsjaa' 'ndiina'. S'aaⁿ na ljo' cha na m'moⁿ'na' ndaaⁿ nn'aⁿ na quia nnc'om na tal'ana cha'xjeⁿ tyol'a na^{n'}ñeeⁿ.

7 Saa seicandyaañê Lot na tyom'aaⁿ tsjoom'ñeeⁿ ee tyotseixmaⁿ cantyja na maty'iomyana'. Tyotsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ na tyonty'iaa^{n'}'na' na cwajndii natia na tyol'a na^{n'}ñeeⁿ.

8 Juu Lot'ñeeⁿ tyoluiiñê cantyja na maty'iomyana'. Jo' chii 'io ndi 'io tyotsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ na tyonty'iaa^{n'}'na' ndo' tyoñeeⁿ cha'tso nnom natia na tyol'a na^{n'}ñeeⁿ.

9 Jo' chii nn'aⁿ na cwiñequiandyen'ñeⁿ cantyja na l'ue ts'om Ty'oots'om, mantyjiijn-daa'ñê chiuu nntseicandyaañê ts'aⁿ quia na maqueⁿ'na' xjeⁿ juu. Ndo' mati nn'aⁿ na cwiñequiandyen'ñeⁿ cantyja 'naa^{n'} natia, nljoo'ndyena nacje 'naa^{n'} nawi' na nt'uiityeⁿ'na' joona xuee na nntu'xeⁿ'ndyene nn'aⁿ.

¹⁰ Maluaa' nnts'aaⁿ ñequio nn'aⁿ na cwe' cwiñe'quiandyeto cantyja na neiⁿnco nquiu nn'aⁿ tsjoomnancue, ndo' na ticuee' n'omna na nnts'aⁿntjom Ta Jesús jooa. Tjaa na matseicy'uaena' jooa na cwiñe'quiandyetona cantyja na l'ue n'om nquieena. Meiⁿ tinguiaana na nluena cwii ñ'oomntjeiⁿ nacjoo joo na jndaⁿti na t'maⁿ cwiluiindy na m'aⁿ yuu na jeeⁿ neiⁿncoo',

¹¹ saa wandyo' waa cantyja 'naaⁿ ángeles ee meiiⁿ na jndaⁿtina ndo' t'maⁿti laxmaⁿna, saa tiquila'jnaaⁿna joo na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiindy jo nnom nquii na matsaⁿntjom.

¹² Saa joo nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom na cwiñequia matseijomna' jooa cha'cwijom quioo' na tijndo' n'om. Ee quioo' cwe' cwil'atoyo'. Tuiindyeyo' na ndaa nnt'ue nn'aⁿ na nla'cwjeena jooyo'. Naⁿñeeⁿ meiiⁿ ñ'oom na ticala'noⁿna saa cwilaneiⁿna ñ'oom ntjeiⁿ cantyja 'naaⁿna', ndo' nncwjena cha'xjeⁿ cwiwje quioo',

¹³ nnt'uiiwi'na' jooa nc'e na jnda ta'wi'na nt'omcheⁿ. Jooa m'aⁿna na neiiⁿna na cwiñequiandyena cantyja 'naaⁿ joo na neiⁿnco nquiu nn'aⁿ tsjoomnancue. Matseij-naaⁿna' 'o na cwilajomndyena ñ'eⁿndyo' quia cwicwa'yo' na cwila't'maaⁿndyo' xjeⁿ na cwila'neiiⁿndyena na cwiñequiandyena ñequio na neiⁿnco n'omna na manquiu'nn'aⁿna' jooa.

¹⁴ Na nty'iaana cwii yuscu, queeⁿ n'omna jom, tyoojaacjooa na cwila'tjoondyena. Nn'aⁿ na tityeⁿ cwila'yuu', cwi'oochoondyena naⁿñeeⁿ na n'ndye ñ'oom' Ty'oⁿots'om. Laxmaⁿna nn'aⁿ na queeⁿ n'om 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ na ñe'cuaana' lueena. Laxmaⁿna nn'aⁿ na nlco'wi' Ty'oⁿots'om.

¹⁵ La'xmaⁿ naⁿm'aⁿ nn'aⁿ na jnda tsuundyee ee jnda 'ndyena nato na yuu. Jooa cwila'jomndyena ñ'oom na tyoñequiaa profeta Balaam jnda Beor na tyoqueⁿ ts'oom na nncwantjoom s'om cantyja 'naaⁿ natia na nnts'aaⁿ.

¹⁶ Saa na tia na s'aaⁿ, jndi'tiaaⁿna ñ'oom 'ndyoo ts'aⁿ na seineiⁿ snom tsmeiiⁿeⁿ, ndo' na ljo' seitsaaⁿñena' na ntjeiⁿ ljo' wjacats'aaⁿ.

¹⁷ Naⁿm'aⁿ na cwit'mooⁿ ndaa'yo', la'xmaⁿna cha'cwijom lui' na jnda tcaaⁿ, cha'cwijom nchquiu na lomañjaaⁿ mantquie jndye. Ndo' jnda teijndaa' cantyja 'naaⁿna na ticantycwii na ljoo'ndyetyeⁿna yuu na jaaⁿ ntom.

¹⁸ Naⁿm'aⁿ s'a ñ'oom cwilaneiⁿna na tixocateijndeina' ts'aⁿ na c'oom cha'xjeⁿ na l'ue ts'om Ty'oⁿots'om, cantyja 'naaⁿ natia na cwiluii ndo' na queeⁿ n'om nn'aⁿ, cwil'a naⁿm'aⁿ na joo nn'aⁿ na quia jna'cheⁿna' na cwindyaandy natia na matseixmaⁿ tsjoomnancue, quiandy naⁿñeeⁿ cantyja na l'ue n'omna.

¹⁹ Cwiluena xeⁿ nntseijomñe ts'aⁿ ñequio ñ'oom na cwiñequiana, nnc'oom candyaañe ts'aⁿ saa nquiee tquiena laxmaⁿna na cwindye'ntjomtyeⁿna ndaa natia, ee meiⁿquia na maqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' ts'aⁿ, tseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ ts'aⁿ na mandi'ntjomtyeⁿ nnom juuna'.

²⁰ Ee quia matseyu' ts'aⁿ ñequio nquii na cwiluiiñe na matsaⁿntjom, nquii Jesu-cristo na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ, ee na matseyu' ts'aⁿ jo' jnda jndyaañe natia na matseixmaⁿ tsjoomnancue ndo' ndaquia xeⁿ nntseijomñennaⁿna ñequio natiameiⁿ, cwajndiiti nntjoom, nchiiti na tjom jñeeⁿ.

²¹ Tit'maⁿti nnt'uiina' naⁿm'aⁿ xeⁿ tyootajnaaⁿna ñ'oom na mayuu', saa nc'e na ta'jnaaⁿna juuna' ndo' ndaquia tjeii'lcwe'ndyena, tyeⁿti nt'uiina' jooa nc'e ta'jnaaⁿna ñ'oom na lju' na matsaⁿntjomna'.

²² Ndo' na luaa' waa ma'moⁿna' na mayuu' ñ'oom na tjañoom'. Matso ñ'oom'ñeeⁿ: "Juu catsue' wjaacwa'nnaaⁿna' na'na' na jnda tooⁿ. Ndo' catscu na jnda seicandaa' ts'aⁿ, wjaalcwe'yo', nntseicantyeenñenna'yo' quii' tsoo'."

3

Ndyonnda' Jesucristo

¹ 'O nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya, cartawaañe carta jnda we matseicwanoⁿya na m'aⁿyo'. Ntyjaa' ts'oⁿ na nnc'oom'ya n'om'yo' ñequio we jooa'.

2 L'ue ts'ooⁿ na cjañjoom' n'om'yo' ñ'oom na tandyo xuee tyoñequia profetas na lju' n'om. Ndo' mati cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na t'moⁿ nqueⁿ na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa ndo' macwji'n'maaⁿñê jaa, ñ'oom na tyoñequia apóstoles 'naaⁿaⁿ ndaa'yo'.

3 Najndyee c'oom' n'om'yo' ncuee na macanda nnc'om nn'aⁿ na nneiⁿncona nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye Ty'oots'om. Macanda nnc'om naⁿñeeⁿ cantyja 'naaⁿ natia na cwila'queeⁿ n'omna.

4 Nluena: “¿Yuu waa na ma'moⁿna' na matseicandañena' ñ'oom na seineiⁿ Ta Jesús na nncwjee'nnaaⁿaⁿ? Ee cantyjati xjeⁿ na tja nn'aaⁿya na tyolayu'jndyee, ñecwiixjeⁿ m'aⁿ cha'tsoñ'eⁿ cha'xjeⁿ quia na tqeⁿ Ty'oots'om joo jo'.”

5 Naⁿm'aⁿ cwil'ayana na cwitsuu' n'omna quia to' Ty'oots'om na maqueeⁿ cha'tso, nc'e ñ'oom ñ'om, teitquioo' cha'tso na niom jo nandyee mati jlui' tsjoomnancue quii' ndaa ndo' cantyja 'naaⁿ ndaa'ñeeⁿ.

6 Ndo' mati cantyja 'naaⁿ ndaa, juu tsjoomnancue na tyowaa, tyuii' juuna' ñ'eⁿ ndaalua'nty'a.

7 Ndo' mati nc'e ñ'oom 'ndyoo Ty'oots'om, joo ljo'luee ñequio tyuaa na waa je', cwileiwena' na lcona' juu xuee quia na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ. Xjeⁿñeeⁿ nn'aⁿ natia nn'aⁿndyee nntsuundyee.

8 Saa 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo' na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya 'o, tintsuu' n'om'yo' na ntyjii Ty'oots'om cwii xuee matseijomna' cha'na cwii meiⁿ ndyu ndo' cwii meiⁿ ndyu laxmaⁿna' ntyjeeⁿ cha'cwijom cwii xuee.

9 Saa nchii cwe' na jeeⁿ niomñe Ty'oots'om na nntseicañaⁿ ñ'oom na jnda toom na nnts'aaⁿ cha'xjeⁿ cwila'tiuu nt'omcheⁿ nn'aⁿ, saa m'aaⁿ niomcheⁿ ts'oom, ee tical'ue ts'oom na nntsuuñe meiⁿcwii ts'aⁿ. Jom l'ue ts'oom na cha'tsondyee nn'aⁿ calcwe' n'omna jnaaⁿna.

10 Saa nncue'cañoom xuee quia na ndyonnda' Nquii na matsa'ntjom quia na tic'omc'ee nn'aⁿ. Nntseijomna' cha'cwijom quia na nncwjee'cañoom tsaⁿnch'ue nat-sjom. Jeeⁿ nntseicaty'uena' nn'aⁿ na jndeiⁿ nleic'uaa ljo'luee na nntsuuna', ndo' cha'tso na teil'uee'ñe Ty'oots'om na tqeeⁿ tsjoomnancue nlcoñ'eⁿna' ñequio chom.

11 Nc'e na luaa' waa na jnda teijndaa' na nntyuii' cha'tso nmeiⁿ, maty'iomna' na c'om'yo' na lju' n'om'yo' jo nnoom ndo' na xcwee' n'om'yo' na cwila't'maaⁿndyo' jom.

12 Cwindo'nty'iaandyo' na nncue'ntyjo xuee quia na nncwjee' Ty'oots'om. Cal'a'yo' cha'tso na ndaaⁿ nl'a'yo' cha nntseityuaa'na' na nncuee' xuee'ñeeⁿ. Quia jo' nntyuii' ljo'luee ñequio chom ndo' 'naⁿ na ñequio tuii tsjoomnancue nndi' joona' ñequio ntsaa-chom.

13 Saa jaa meiⁿndoo'a na nnc'om ljo'luee xco ñequio tsjoomnancue xco na jnda toom na nncuaa na cantyja 'naaⁿ joona' ñequii'cheⁿ nncuaa na maty'iomyana', ndo' cha'tso ya.

14 Nc'e na luaa', 'o nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, yocheⁿ na cwimeⁿndoo'a nmeiⁿ, cal'a'yo' cha'tso na ndaaⁿ nl'a'yo' cha na nljeii Ty'oots'om na ya m'aⁿ'yo' jo nnoom, na tjaa'naⁿ na cwajndiindyoy' meiⁿ tacolatjoondyo' jo nnoom.

15 Tintsuu' n'om'yo' na juu na meiⁿndoo'nty'iaañe Ta Jesús, luaa' tseixmaaⁿ cha wanaaⁿ na nlui'n'maaⁿndyee nn'aⁿ. Mati ti'nn'aaⁿya Pablo na jeeⁿ jnda nquiuyua, luaa' waa ñ'oom na seiljeiⁿ na seicwanoom ndaa'yo' cha'xjeⁿ na matseijndo' Ty'oots'om ts'oom.

16 Ñequio cha'tso carta na matseiljeiⁿ, matseineiⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ. Nacjoo' carta'ñeeⁿ ñ'eeⁿ ñ'oom na jndei'na' na nntsei'noⁿ ts'aⁿ, na joo nn'aⁿ na tyoola'yu'ya n'om ndo' na tijndo' n'om, tixcwe cwila'teincoo'na joona' cha'xjeⁿ mati cwil'ana ñequio nt'omcheⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na jnda teiljeii, ndo' wi' ntjoomna na cwil'ana na ljo'.

17 Jo' chii 'o nn'aⁿya na wi' ts'o^ony^a, nc'e na manquiu'ti'yo' ñ'oommeiⁿ!, cal'andyo' cwenta, tints'aana' na joo ñ'oom na cwinquio'nn'aⁿ naⁿñeeⁿ na tia nn'aⁿdye, nnc'oochona' 'o na nncju'tya'na' 'o na xcwe m'aⁿ'yo' jo nnom Ty'o^ots'om.

18 Jo' chii catsata'jnaⁿ'ti'yo' Ta Jesucristo na cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa ndo' na macwji'n'maaⁿñê jaa. Jom candya' ts'oom 'o, catsana'jnda'yo' cantyja 'naaⁿ' juu jo'. Ticantycwii na cwiluiit'maⁿñê. Amén.

Carta najndyee na seiljeii Juan

Nquii na cwiluiiñe ñ'oom na mañequiaa na wando' ts'aⁿ

¹ Cwilaljeiiyâ ñ'oom na cwilacwanoo^{nyâ} ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na maxjeⁿ m'aaⁿ cwitjoocheⁿ na jnaⁿ cha'tso. Jnda jndyaayâ na seineiiⁿ ndo' jnda nty'iaa ndaayâ jom. Nty'iaayaayâ jom ndo' jnda t'uaa ntyjaayâ luaayâ ñ'eñê, nqueⁿ na cwiluiiñe Ñ'oom na mañequiaa na cwitandoo'a.

² Ndo' jom na mañequiaaⁿ na wando' añaⁿ ts'aⁿ, teitquioo'ñê ndo' jnda nty'iaa ndaayâ jom ndo' cwitjei'yuu'ndyô ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ na matseixmaaⁿ. Cwiñequiaayâ ñ'oom ndaa'yo' na mañequiaaⁿ na ticantycwii na wando' añaⁿ ts'aⁿ. Tyom'aaⁿ ñequio Tsotyaaⁿ Ty'oots'om ndo' tyjee'cañoom jaa.

³ Ndo' cwit'moo^{nyâ} ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ na tyonty'iaa ndaayâ na tyoch'eeⁿ, ñequio ñ'oom na tyoñequiaaⁿ na tyondyaayâ, cha nndaⁿ nla'jomndyo' ñ'eⁿndyô ee juu na cwilajomndyô m'aaⁿna' ñequio Tsotyaaⁿ Ty'oots'om ndo' ñequio Jnaaⁿ Jesucristo.

⁴ Nc'e na luaa', cwila'ljeiiyâ ñ'oommeiiⁿ cha candaⁿ nnc'om'yo' na neiⁿyo'.

Ty'oots'om cwiluiiñe naxuee

⁵ Luaa waa ñ'oom na tyondaayâ na tyoñequiaa Jesucristo na cwit'moo^{nyâ} ndaa'yo', cwiluiiñe Ty'oots'om na xueeñe meiⁿ tjaa'naⁿ na matseixmaaⁿ na jaaⁿ.

⁶ Xeⁿ cwil'uuya na cwilajomndyo ñ'eⁿ Ty'oots'om, ndo' mati cwitsaam'aa^{ny}a cantyja 'naaⁿ na jaañe, cantu cwilanaⁿya meiⁿ tic'o^{ny}a nacje 'naaⁿ ñ'oom na mayuu'.

⁷ Saa xeⁿ cwiljoo'ndyo nacje 'naaⁿ na cwiluiiñe naxuee cha'xeⁿ nqueⁿ cwiluiiñe naxuee, jeeⁿ xcwe cwilajomndyo ñequio nn'aa^{ny}a na cwila'yu', ndo' juu nioom' Jnaaⁿ Jesucristo matseilju'na' jaa cha'tso jnaⁿ na laxmaa^{ny}a.

⁸ Saa xeⁿ cwil'uuya na tjaa jnaⁿ laxmaa^{ny}a, cwinquio'nn'a^{ny}ndyo che'ncjooya, meiⁿ tilaxmaa^{ny}a cantyja 'naaⁿ na mayuu'.

⁹ Xeⁿ cwitjei'yuu'ndyo na laxmaa^{ny}a jnaⁿ, jom cwiluiiñe na mayoom'm. Mach'eeⁿ na maty'iomyana' na matseit'maⁿ ts'oom jnaa^{ny}a ndo' na matseiljoom'm jaa cha'tso na laxmaa^{ny}a na ticaty'iomyana'.

¹⁰ Saa xeⁿ cwil'uuya na tyool'aaya jnaⁿ, cwil'aaya na ndoo' nquiuya cantuñe Ty'oots'om, meiⁿ tyoñequiaaya na nntsa'ntjom ñ'oom'm jaa.

2

Matoom'ñe Cristo ñ'oom 'naaⁿ ts'aⁿ jo nnom Ty'oots'om

¹ 'O na laxma^{ny}yo' ntseindaaya, matseiljeiya ñ'oommeiiⁿ cha' tal'a'yo' jnaⁿ, saa xeⁿ m'aaⁿ 'neeⁿ juu na mach'ee jnaⁿ, m'aaⁿ cwii na matoom'ñe ñ'oom 'naa^{ny}a jo nnom Tsoty, nquii Jesucristo na cwiluiiñe na maty'iomyana'.

² Cantyja na tueeⁿeⁿ jo' chii cwiljoya ts'om Ty'oots'om ñ'eⁿndyo ndo' nchii macanda cwentaa jnaaⁿ jaa, mati cwentaa jnaaⁿ nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue.

³ Cwila'nooⁿa na cwila'xmaa^{ny}a cwentaaⁿaⁿ quia cwila'candaⁿndyo ñ'oom na matsa'ntjoom jaa.

⁴ Saa xeⁿ nntso ts'aⁿ: “Ja mam'aa^{ny}a cwentaaⁿaⁿ”, saa titseinda ñ'oom na matsa'ntjoom, tseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ tsaⁿcantu meiⁿ tic'oomñe cantyja 'naaⁿ na mayuu'.

⁵ Saa xeⁿ matseicanda ts'aⁿ ñ'oom'm ma'moⁿna' na juu na candya' ts'om Ty'oots'om juu, candaⁿ m'aaⁿna' naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ maluaa' waa na cwila'nooⁿa na cwilui-indyo cwentaaⁿaⁿ.

⁶ Juu ts'aⁿ na matso na cwiluiiñe cwentaa' Ty'oots'om, matsona' na c'oom cha'xeⁿ ñet'oom Jesucristo.

Ñ'oom xco na matsa'ntjomna'

⁷ 'O nn'a^{ny}a na cwila'yu'yo', nchii ñ'oom xco na matsa'ntjomna' na matseiljeiya ndaa'yo', ñ'oomwaañe ñ'oom teiyo, juuna' waana' jo ndaa'yo' xjeⁿ na jnaⁿ jndyeecheⁿ na cwila'yu'yo'. Juuna' mañejuutina' na jnda ñejndye'yo'.

⁸ Saa ñ'oom na matseiljeiya cwenta'yo' tseixma^{na}' ñ'oom xco ndo' cantyja 'naaⁿ' Cristo cwiwitquioo' na mayuu' juuna' ndo' mati cantyja 'na^{ny}o' ee jnda wjaawinom na juu najaaⁿ maque^{na}' xjeⁿ ndo' juu naxuee mamatseixueeña'.

⁹ Xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na tso na matseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿ' naxuee, saa jnoom'm cwii nn'aa^{na}' na matseyu', tsaⁿ'ñeeⁿ ndicwaⁿ matseijomñe ñequio najaaⁿ.

¹⁰ Juu ts'aⁿ na wi' ts'om x'iaa' na matseyu', matseijomñe cantyja 'naaⁿ' naxuee ndo' tjaa'naⁿ na matseixmaaⁿ na nncju'cje jnaⁿ jom.

¹¹ Saa ts'aⁿ na jndoo' cwii nn'aaⁿ' na matseyu' ndicwaⁿ m'aaⁿ cantyja 'naaⁿ' najaaⁿ'ñe, matseijomñe ñ'eⁿ juuna', meiⁿ ticaljeiiⁿ yuu wjaⁿ, ee juu najaaⁿ matseinchjaa^{na}' jom.

¹² 'O ntseindaaya, matseiljeiya ñ'oomwaañe ndaa'yo' nc'e jnda seit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jna^{ny}o' cwe' ee Jesucristo.

¹³ Matseiljeiya ñ'oomwaa cwentaa' 'o ta na ncjo'tquie'yo' nc'e jnda macwila'jomndyo' ñequio Cristo na m'aaⁿ xjeⁿ na jnaⁿ jndyeecheⁿ cha'tso. 'O na titquiendyo' matseiljeiya ñ'oomwaa nc'e jnda macwina^{ndyo}' nacjoo' tsaⁿ jndii.

'O ntseindaaya, matseiljeiya ñ'oomwaa nc'e macwita'jna^{ny}o' nqueⁿ na cwiluiñe Tsotyaaya.

¹⁴ Matseiljeiya ñ'oomwaa cwenta' 'o ta na ncjo'tquie'yo' nc'e jnda macwita'jna^{ny}o' nqueⁿ na mam'aaⁿ xjeⁿ na jnaⁿ jndyeeche^{na}' cha'tso. Mati matseiljeiya ñ'oom cwenta' 'o na titquiendyo' nc'e laxma^{ny}o' na jnda'yo' ndo' jnda mam'aaⁿ ñ'oom' Ty'oots'om quii' n'om'yo' ndo' jnda macwina^{ndyo}' nacjoo' tsaⁿ jndii.

¹⁵ Tilacandya' n'om'yo' na matseixmaⁿ tsjoomnancue meiⁿ ts'iaaⁿ na matseixma^{na}'. Cwii ts'aⁿ na candya' ntyjii na matseixmaⁿ tsjoomnancue, titseixmaaⁿ juu na candya' ts'om Ty'oots'om nn'aⁿ.

¹⁶ Ee tjaameiⁿ cwii na matseixmaⁿ tsjoomnancue na jna^{na}' na m'aaⁿ nquii Tsotyaaya Ty'oots'om, ñequii'cheⁿ cwinaⁿ joona' cantyja 'naaⁿ' tsjoomnancue, cha'na natia na queeⁿ ts'om ts'aⁿ na macanda laxmaⁿ joona' na teincooñe na ts'aⁿ jnaⁿ jom, na queeⁿ ts'oom na jndyeti 'naⁿ na nty'iaa^{na}' cuaana' l'ooⁿ, ndo' na macwji's'añe macwji'scuñe nc'e 'naⁿ na maleichom. Cha'tso nmeiiⁿ laxma^{na}' cantyja 'naaⁿ' tsjoomnancue.

¹⁷ Ndo' joo na matseixmaⁿ tsjoomnancue na cwilaqueeⁿ n'om nn'aⁿ, mawjaatseicjena', ñequio cha'tso natia na queeⁿ n'om nn'aⁿ na matseixma^{na}'. Saa ts'aⁿ na mach'ee yuu na l'ue ts'om Ty'oots'om, ticantycwii na wando'.

Ñ'oom na mayuu' ndo' ñ'oom cwe' cantu

¹⁸ 'O ntseindaaya, je' m'aa^{ny}a ncuee na macanda. Jnda jndye'yo' na nleitquioo'ñe cwii na m'aaⁿ nacjoo' Cristo, ndo' nc'e na cwiwitquioo' jndye nn'aⁿ na cwi'oona nacjoom'm jo' chii cwila'noo^{na}' na je' m'aa^{ny}a ncuee na macanda.

¹⁹ Naⁿ'ñeeⁿ tjeiiⁿ ndyena quii' ntmaaⁿ' na cwila'xmaa^{ny}a cwe' ee tiyuu' na ñeja'xma^{na}' na cwentaa' Ty'oots'om. Ee xeⁿ na mayuu' na ñeja'xma^{na}' na cwentaa^{na}', maxjeⁿ xocatjeiiⁿ ndyena. Saa jnda l'ana na ljo' cha nleitquioo'ya na tiyuu' na la'xma^{na}' na cwentaa' Ty'oots'om.

²⁰ Saa jnda tquiaa Cristo Espíritu Santo naquii' n'om'yo'. Jo' chii cwila'no^{ny}o' cha'tso ñ'oom na cwiluiñeña' na mayuu'.

²¹ Jo' chii matseiljeiya ñ'oomwaa nc'e cwila'no^{ny}o' ñ'oom na mayuu', nchii nc'e na ticala'no^{ny}o' juuna', ndo' manquiuy^{ny}o' na cwii ñ'oom cantu tijoom nna^{na}' naquii' ñ'oom na mayuu'.

22 ¿Ñeeⁿ juu cwiluiiñe na cantuñe? Nquii ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom na nquii Jesús nchii cwiluiiñe Cristo. Tsaⁿñeeⁿ cwiluiiñe ts'aⁿ na m'aaⁿ nacjoo' Cristo ee maljo'yu macwjiñe cantyja 'naaⁿ Tsotyaaⁿ Ty'o^oots'om cha'xjeⁿ cantyja 'naaⁿ Jnaaⁿ Jesucristo.

23 Cha'tsondye nn'aⁿ na cwitjeii'ndye cantyja 'naaⁿ Jnda Ty'o^oots'om, tilaxmaⁿ na cwentaa' Tsotyaaⁿ Ty'o^oots'om, saa ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿ Jnaaⁿ, mati matseijomñe cwentaa' Tsotyaaⁿ Ty'o^oots'om.

24 Jo' chii ñ'oom na tyondye'jndyee'yo' caljoo'na' quii' n'om'yo' ee xeⁿ cwiljoo'na' naquii' n'om'yo', mati cwiljoo'ndyo'tye'yo' cantyja 'naaⁿ Jnda Ty'o^oots'om ñequio Tso-tyeeⁿ.

25 Ndo' luaa waa ñ'oom na matseineiⁿ ndaⁿya na nntseicañaⁿ na laxmaaⁿya na ticantycwii na cwitandoo'a.

26 Matseiljeiya ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na ñequio'nn'aⁿ na 'o.

27 Saa 'o laxmaⁿyo' Espíritu Santo na jnda tquiaa Jesucristo naquii' n'om'yo', jo' chii meiⁿ tacaⁿna' ts'aⁿ na m'moⁿ ndaa'yo', ee nquii Espíritu ma'mooⁿ cha'tso ñ'oommeiⁿ ndaa'yo', ndo' joona' laxmaⁿna' ñ'oom na mayuu' nchii cwe' cantu. Jo' chii ñequii'cheⁿ calajomndyo'tye'yo' ñequio Cristo cha'xjeⁿ na ma'moⁿ Espíritu ndaa'yo'.

28 Jo' chii 'o ntseindaaya, ñequii'cheⁿ calajomndyo' ñ'eñê cha quia na nleitquioo'ñê na nndyonnaaⁿaⁿ, ñequii'cheⁿ m'aⁿyo' na cwila'qui t'maⁿ n'om'yo' jom.

29 Nc'e na manquiuyu na Cristo cwiluiiñe na maty'iomyana', jo' chii cwila'nooⁿa na cha'tso nn'aⁿ na cwil'a na maty'iomyana' cwiluiindyena ntseinda Ty'o^oots'om.

3

Cwiluiindyō ntseinda Ty'o^oots'om

1 Queⁿyo' cwenta na jeeⁿ ndya' t'maⁿ waa na candya' ts'om Tsotyaaⁿ Ty'o^oots'om jaa. Manc'e jo' maqueeⁿ jaa na cwiluiindyō ntseinaaⁿ, ndo' je' majo' jaa. Ndo' nc'e na luaa' waa joo nn'aⁿ na tic'om cantyja 'naaⁿaⁿ tileicala'noⁿna cantyja 'naaⁿya, jnaaⁿ na ticata'jnaaⁿna nqueⁿ.

2 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' na jeeⁿ wi' ts'o^ony^a, je' cwiluiindyō ntseinda Ty'o^oots'om. Ndo' meiiⁿ na ticala'nooⁿa je' chiuu mmaaⁿa nndanquia saa cwila'nooⁿa quia na nleitquioo'ñennda' Jesucristo, nlaxmaaⁿya cha'xjeⁿ nqueⁿ, ee nnty'iaa ndaⁿya jom cha'xjeⁿ waaⁿ.

3 Ndo' ticwii cwii ts'aⁿ na luaa' macantyyaa' ts'om jom, maqueⁿlju'ñe cheⁿnquii jo nnoom cha'xjeⁿ nqueⁿ cwiluiiñe na lju'ñê.

4 Ticwii cwii ts'aⁿ na mach'ee jnaⁿ, matseijndaa'ñena' na chujnaⁿ tsaⁿñeeⁿ nnom ljeii na matsa'ntjom Ty'o^oots'om, ee cha'tso jnaⁿ ma'moⁿna' na matseitjooⁿñe ts'aⁿ nacjoo' ljeii na matsa'ntjoom.

5 Saa manquiuya'yo' na tyjee'cañoom Cristo na nntseicanoom'm jnaⁿ na laxmaaⁿya. Ndo' jom meiiⁿcwii nnom jnaⁿ tîcatseixmaaⁿ.

6 Jo' chii cwii cwii ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eñê, tiquich'eeya jnaⁿ, saa ts'aⁿ na mach'eeya jnaⁿ, meiⁿ tyoonty'iaa' jom, meiⁿ ticwajnaaⁿ jom.

7 'O na cwiluiindyō ntseindaaya, meiiⁿcwii ts'aⁿ tiñenquiandyō na ñequii'nn'aⁿ 'o, ts'aⁿ na mach'ee yuu na maty'iomyana', ya ts'aⁿñe cha'xjeⁿ nquii Cristo cwiluiiñe na ya ts'aⁿñê.

8 Saa juu ts'aⁿ na ñequii'cheⁿ matseitjooⁿñe, matseixmaⁿ cantyja 'naaⁿ tsaⁿjndii. Ee cantyjati xjeⁿ na jnaⁿjndyeecheⁿna' cha'tso, tsaⁿjndii jnaⁿ matseixmaaⁿ. Ndo' jnda jndyo Jnda Ty'o^oots'om na nntseityueeⁿeⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿ tsaⁿjndii.

9 Tjaa 'ñeeⁿ c'oom na cwiluiiñe jnda Ty'o^oots'om na mach'eeya jnaⁿ ee jnda tquiaaⁿ na catseixmaⁿ na wando' ndo' nc'e jo' tiñecats'aa jnaⁿ nc'e cwiluiiñe jnaaⁿ.

¹⁰ Luaa waa na cwila'nooⁿa 'ñeeⁿ cwiluiindye ntseinda Ty'ooots'om ndo' 'ñeeⁿ cwiluiindye ntseinda tsaⁿjndii, meiⁿ quia ts'aⁿ na tiquich'ee na maty'iomyana' ticaluiiñe jnda Ty'ooots'om ndo' mati ts'aⁿ na tiwi' ts'om x'iaa' na matseyiu'.

C'ooⁿya na wi' n'ooⁿya nc'iaaya na cwila'yu'

¹¹ Ñ'oom na macwindye'yo' xjeⁿ na jnaⁿjndyeecheⁿna' na cwila'yu'yo' matsona' na c'ooⁿya na wi' n'ooⁿya nn'aaⁿya na cwila'yu'.

¹² Caín tyotseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿ tsaⁿjndii. Ticaty'iomna' na nl'aaya cha'na s'aaⁿ na seicueⁿeⁿ tyjeeⁿ. Ndo' ¿chiiu na s'aaⁿ na luaa'? S'aaⁿ na ljo' ee tyotseijomñê cantyja na ticaty'iomyana', sãã juu tyjeeⁿ tyoch'ee na maty'iomyana'.

¹³ Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo', nc'e na luaa' waa tintseiñ'eeⁿñena' 'o na joo nn'aⁿ na tyoola'yu' m'aⁿna na jndoono 'o.

¹⁴ Jaa na cwilayuu'a ñet'ooⁿya nacje 'naaⁿ na cwitsuundye nn'aⁿ sãã je' laxmaaⁿya na ticantycwii na cwitandoo'a. Cwila'nooⁿa na ljo' nc'e na jnda nquiuuya nn'aaⁿya na cwilayu'. Ts'aⁿ na ticajnda ntyjii x'iaa' na matseyiu', ndicwaⁿ m'aaⁿ nacje 'naaⁿ na cwitsuundye añmaaⁿ nn'aⁿ.

¹⁵ Meiⁿquia ts'aⁿ na jndoo' x'iaa' na matseyiu' cwiluiiñe ts'aⁿ na matseicwjee nn'aⁿ ndo' manquiu'yo' ts'aⁿ na matseicwjee nn'aⁿ ticatseixmaⁿ na tintycwii na wando'.

¹⁶ Luaa waa na ma'moⁿna' ndaaya chiiu tseixmaⁿna' na m'aaⁿ ts'aⁿ na wi' ts'om x'iaa'. Nquii Jesús tquiaañe cheⁿnqueⁿ na tueeⁿeⁿ cwentaaya. Ndo' na ljo', juu na cwitandoo'a laxmaaⁿya na nndya'ntjooⁿya ndaaⁿ nn'aaⁿya na cwilayu'.

¹⁷ Ndo' mati quia m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na matseyiu' ndo' maya 'naⁿ na maljeii, ndo' meiiⁿ na maqueⁿ tsaⁿñeeⁿ cwenta na matseitjooⁿa' cwii x'iaaⁿa' na matseyiu', sãã tiquioo na wi' ts'oom juu, ¿yuu waa na ma'moⁿ na jnda ntyjeeⁿ Ty'ooots'om?

¹⁸ 'O ntseindaaya, juu na m'aaⁿya na jnda nquiuuya nn'aⁿ, xocwitquioo' na ljo' cwe' ñ'oom na cwilanaaⁿya, ma'moⁿna' na ljo' nc'e chiiu na cwil'aaya.

C'ooⁿt'maaⁿndyo n'ooⁿya jo nnom Ty'ooots'om

¹⁹ Quia jo' luaa waa na nndaã nla'nooⁿa na laxmaaⁿya cantyja 'naaⁿ na mayuu' ndo' na tjaa'naⁿ na cañ'eeⁿ jo nnom Ty'ooots'om,

²⁰ ee xeⁿ maco'tiana' nquiuuya naquii' n'ooⁿya, jom cwiluiit'maⁿñetyeeⁿ, nchiiti juu na luaa' mach'eena' naquii' n'ooⁿya ndo' tcuu mantyjeeⁿ cantyja 'naaⁿya.

²¹ Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo' na jeeⁿ jnda ntyjiiya, xeⁿ tjaa'naⁿ na maco'tiana' nquiuuya jo nnoom, quia jo' cwiñ'oⁿt'maaⁿndyo n'ooⁿya,

²² ndo' cha'tso na cwitaaⁿya nnoom, ññequiaaⁿ na nnto'ñooⁿya jo' nc'e na cwila'candaã'ndyo ñ'oom na matsã'ntjoom jaa ndo' na cwil'aaya yuu na cjaawee' ntyjeeⁿ.

²³ Ndo' ñ'oom na matsã'ntjoom jaa matsona' na calayuu'a ñequio Jnaaⁿ Jesucristo ndo' na c'ooⁿya na wi' n'ooⁿya nc'iaaya na cwilayu' cha'xjeⁿ na matsã'ntjoom.

²⁴ Nn'aⁿ na cwila'candaã'ndye ñ'oom na matsã'ntjoom, m'aⁿna quii' ts'oom ndo' jom m'aaⁿ naquii' n'omna.

4

Cal'aaya xjeⁿ ñ'oom na cwindyaa

¹ 'O nn'aⁿya na cwilayu'yo' na jeeⁿ jnda ntyjiiya, m'aⁿ nn'aⁿ na cwiluena na ma'moⁿ Espíritu Santo ñ'oom na cwiñequiana, sãã tilayu'yo' cha'tso ñ'oom'ñeeⁿ. 'O queⁿyaya'yo' cwenta ñ'oommeiⁿ cha nliu'yo' aa laxmaⁿ na'ñeeⁿ Espíritu na cwiluiiñe Ty'ooots'om ndo' aa nchii cwicheⁿ espíritu laxmaⁿna. Ee tsjoomnancue jndyendye nn'aⁿ m'aⁿ na cwe' cwilueya na ñ'oom' Ty'ooots'om cwiñequia sãã cwe' cantu.

² Luaa waa na nndaã nla'noⁿyo' aa ndya' mayuu' na nquii Espíritu Santo ma'moⁿ ñ'oom na mañequiaa ts'aⁿ. Ticwii cwii ts'aⁿ na macwji'yuu'ñe na nquii Jesús na cwiluiiñe

Cristo tuiñê na ts'aⁿ jom, tsaⁿñeeⁿ matseixmaⁿ Espíritu na mañequiaa Ty'o^ots'om na c'oomñe quii' n'o^onya.

³ Ee ts'aⁿ na ticwji'yuu'ñe na ljo', titseixmaⁿ nquii Espíritu na cwiluiñe Ty'o^ots'om, tseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ espíritu na m'aaⁿ nacjoo' Cristo. Ndo' 'o jnda jndye'yo' na nncwje'cañoom espíritu'ñeeⁿ ndo' je' maxjeⁿ mam'aaⁿ tsjoomnancue.

⁴ O ntseindaaya, 'o laxmaⁿyo' cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om ndo' jnda tantjom'yo' naⁿñeeⁿ na cwe' cantu ñ'oom cwiñequia, ee nqueⁿ na m'aaⁿ naquii' n'om'yo' jndeityeeⁿcheⁿ nchiiti juu na m'aaⁿ naquii' n'om nn'aⁿ na laxmaⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue.

⁵ Naⁿñeeⁿ cwilaxmaⁿ na cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, nc'e na ljo' ñ'oom na cwilaneiⁿ na laxmaⁿ na' cantyja 'naaⁿ na'. Ndo' nn'aⁿ na cwilajomndye cantyja 'naaⁿ na' cwindyena ñ'oom na cwiñequia naⁿñeeⁿ.

⁶ Saã já laxmaaⁿyaⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om. Ts'aⁿ na matseixmaⁿ cwentaaⁿ aⁿ matseiwé ñ'oom na cwiñequiaayâ, saã ts'aⁿ na titseixmaⁿ cwentaaⁿ aⁿ ticatseiñ'oom'ñe ñ'oom na cwiñequiaayâ.

Ty'o^ots'om cwiluiñê na candya' ts'oom

⁷ O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' na jnda ntyjiiya, matsona' na c'o^onya na jnda nquiuuya nc'iaaya na cwila'yu'. Juu jo' cwinaⁿ na m'aaⁿ nquii Ty'o^ots'om. Jo' chii cwii cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ na jnda ntyjii nc'iaa' na cwilayu', cwiluiñe jnaaⁿ ndo' mawajnaaⁿ jom.

⁸ Ts'aⁿ na tic'oom na jnda ntyjii x'iaa' na matseyu' tic'oom tsaⁿñeeⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om ee jom cwiluiñê na candya' ts'oom nn'aⁿ.

⁹ T'moⁿ Ty'o^ots'om na candya' ts'oom jaa ee Jnaaⁿ na ñecwiiñe jñoom juu tsjoomnancue cha ndaaⁿ nntandoo'a cantyja 'naaⁿ.

¹⁰ Juu na m'aaⁿ Ty'o^ots'om na candya' ts'oom nn'aⁿ, luaa waa cantyja 'naaⁿ na'. Nchii jaa ty'o^o na jnda nquiuuya jom, jom ty'oom na candya' ts'oom jaa ndo' jñoom Jnaaⁿ cha cantyja 'naaⁿ juu ndaaⁿ nntseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿya.

¹¹ O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' na jeeⁿ jnda ntyjiiya, nc'e na luaa' waa na candya' ts'om Ty'o^ots'om jaa, mati matsona' na c'o^onya na jnda nquiuuya nn'aaⁿya na cwilayu'.

¹² Meiⁿjom ndii' tyoonty'iaa' nnom ts'aⁿ Ty'o^ots'om saã quia cwit'mooⁿya na wi' n'o^onya nn'aaⁿya, jom m'aaⁿ quii' n'o^onya ndo' juu na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa, mamatseicandaa'ñeñ'eⁿ na' cantyja 'naaⁿya.

¹³ Luaa waa na ma'moⁿ na' na m'aaⁿya cantyja 'naaⁿ aⁿ ndo' na m'aaⁿ quii' n'o^onya, na jnda tquiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'o^onya.

¹⁴ Já jnda nty'iandaaⁿyaⁿ jom ndo' cwitjei'yuu'ndyô ndaaⁿyo' na nquii Tsotyaaⁿya Ty'o^ots'om jnda jñoom Jnaaⁿ tsjoomnancue na nncwji'n'maaⁿñe añmaaⁿ nn'aⁿ.

¹⁵ Ee meiⁿquia ts'aⁿ na macwji'yuu'ñe na Jesús cwiluiñê Jnda Ty'o^ots'om, m'aaⁿ Ty'o^ots'om quii' ts'om ndo' tseixmaⁿ cantyja 'naaⁿ aⁿ.

¹⁶ Luaa waa na cwita'jnaaⁿ a Ty'o^ots'om ndo' cwilayuu'a na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa. Cwiluiñê Ty'o^ots'om na candya' ts'om nn'aⁿ. Juu na cwiluiñê na candya' ts'oom, ts'aⁿ na matseixmaⁿ jo', wando' cantyja 'naaⁿ aⁿ ndo' m'aaⁿ quii' ts'om tsaⁿñeeⁿ.

¹⁷ Luaa waa na ma'moⁿ na' na juu na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa matseicandaa'ñena' na tixola'catyuendyô juu xuee quia na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ, nc'e na m'aaⁿya tsjoomnancue cha'na Jesucristo.

¹⁸ Quia na matseixmaⁿ ts'aⁿ juu na m'aaⁿ Ty'o^ots'om na candya' ts'oom nn'aⁿ ticaty'ue na nncu'xeeⁿ juu ee juu macandaa' na matseixmaⁿ na m'aaⁿ na candya' ts'oom, macwji'na' na nquiaa'. Xeⁿ na m'aaⁿya na nquiaaya, luaa' waa nc'e na m'aaⁿ n'o^onya na nncu'xeeⁿ jaa. Ndo' na ljo' ma'moⁿ na' na juu na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa, ticandaa' laxmaaⁿya juu jo'.

¹⁹ Jaa m'aaⁿya na candya' n'o^onya Ty'o^ots'om nc'e jom ty'oomjñeeⁿ na candya' ts'oom jaa.

²⁰ Xeⁿ na nntso ts'aⁿ: “Ja candya' ts'ooⁿya Ty'o^ots'om”, saa m'aaⁿ na jnoom'm cwii x'iaaⁿ'a na matseyu', cwe' tsaⁿcantu jom. Ee xeⁿ tic'oom na jnda ntyjeeⁿ x'iaaⁿ'a na manty'iaaⁿ'a xonda^a nnc'oom na candya' ts'oom Ty'o^ots'om na tyoonty'iaaⁿ'aⁿ.

²¹ Luaa waa ñ'oom na matsaⁿ'ntjomna' na mañequiaaⁿ nda^aya na c'ooⁿya na wi' n'ooⁿya nn'aaⁿya na cwila'yu'.

5

Luaa cal'aaya cha nnaⁿndyo ñequio tsjoomnancue

¹ Ticwii cwii ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om na Jesús cwiluiñe Cristo, macwiluiñe cwii jnda Ty'o^ots'om. Ndo' ticwii cwii ts'aⁿ na candya' ts'om nqueⁿ na cwiluiñe Tsotyaa^aya, mati matsona' na c'oom tsaⁿ'ñeeⁿ na jnda ntyjii nn'aⁿ na cwiluiindy ntseinaaⁿ.

² Quia laxmaaⁿya na candya' n'ooⁿya Ty'o^ots'om ndo' cwila'canda^a'ndyo yuu na matsaⁿ'ntjoom jaa, quia jo' mati cwila'n^{oo}'a na m'aaⁿya na wi' n'ooⁿya ntseinaaⁿ.

³ Luaa waa na ma'moⁿ'na' na candya' n'ooⁿya Ty'o^ots'om na cwila'canda^aya ñ'oom na tqueeⁿ na matsaⁿ'ntjoom, ndo' joona' nchii cwii na xocanda^a nla'canda^a'ndyo,

⁴ ee cwii cwii ts'aⁿ na cwiluiñe jnda Ty'o^ots'om cwii canda^a manaⁿ'ñe ñequio na tixcwe na matseixmaⁿ tsjoomnancue. Cwinaⁿndyo nc'e na cwila'yu'ya n'ooⁿya ñ'eⁿ Cristo.

⁵ Macandaⁿ ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om na nquii Jesús cwiluiñe Jnda Ty'o^ots'om nnda^a nnaⁿ'ñe ñequio na matseixmaⁿ tsjoomnancue.

Ñ'oom na macwji'yuu'ñena' cantyja 'naaⁿ' Jnda Ty'o^ots'om

⁶ Cantyja na jndyo Jesucristo tsjoomnancue, niom we nnom na ma'moⁿ'na' cantyja 'naaⁿ' jo', ndaatoo ndo' niom', nchii ñequi'cheⁿ cantyja 'naaⁿ' ndaatoo saa ñ'eⁿ ndaatoo ndo' niom'. Nquii Espíritu macwji'yuu'ñe cantyja 'naaⁿ' na ljo' ndo' jom cwiluiñe ñ'oom na mayuu'.

⁷ Cañoom'luee m'aⁿ ndyee na cwitjei'yuu'ndye cantyja 'naaⁿ' ñ'oomwaa': Nquii Tsotyaa^aya, ndo' Nquii na cwiluiñe ñ'oom' Ty'o^ots'om ndo' Espíritu Santo. Ndo' ndy-eendye joona ñecwii cwiluiindyena.

⁸ Ndo' nnom tsjoomnancue m'aⁿ ndyee na cwitjei'yuu'ndye cantyja 'naaⁿ' ñ'oomwaa': Nquii Espíritu, ndaa ndo' niom', ndo' ndy-eendye joo ñecwii ñ'oom cwilajomndye.

⁹ Ndo' nc'e na cwito'ñ^{oo}'ya ñ'oom na cwitjei'yuu'ndye nn'aⁿ, majndeiti nnda^a nnto'ñ^{oo}'ya ñ'oom na macwji'yuu'ñe Ty'o^ots'om na juuna' jndati tseixmaⁿ'na', ee tseixmaⁿ'na' ñ'oom na jnda tjei'yuu'ñe cantyja 'naaⁿ' Jnaaⁿ.

¹⁰ Ee ts'aⁿ na matseyu' ñequio Jnaaⁿ, mawaa ñ'oom na macwji'yuu'ñena' quii' ts'om, saa ts'aⁿ na ticatseyu' ñequio Ty'o^ots'om mach'ee na cantuñe ee ticatseyu' ñ'oom na jnda tjei'yuu'ñe cantyja 'naaⁿ' Jnaaⁿ.

¹¹ Ndo' ñ'oom'ñeeⁿ, luaa waa na macwji'yuu'ñena', jnda tquiaa Ty'o^ots'om na lax-maaⁿya na ticantycwii na cwitandoo'a, ndo' na laxmaaⁿya juuna' nc'e Jnaaⁿ.

¹² Jo' chii ts'aⁿ na matseixmaⁿ cwentaa' nquii na cwiluiñe Jnda Ty'o^ots'om matseixmaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿl, saa ts'aⁿ na ticatseixmaⁿ cwentaa' Jnaaⁿ, ticatseixmaⁿ na wando' añmaaⁿl.

Ñ'oom na macand^a na chuu tsomwaañe

¹³ Matseiljeiya cartawaañe cwenta' 'lo na cwilayu'yo' ñ'eⁿ Jnda Ty'o^ots'om cha cala'n^{oo}'yo' na laxmaⁿ'yo' na ticantycwii na cwitando'yo'.

¹⁴ Cwiñ'ooⁿ't'maaⁿ'ndyo n'ooⁿya Ty'o^ots'om ee cwila'n^{oo}'a quia cwitaaⁿya cwii naya nnoom cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom, mañeeⁿ ñ'oom na cwitaaⁿya.

¹⁵ Ndo' cha'xjeⁿ cwila'n^{oo}'a na mañeeⁿ ñ'oom na cwitaaⁿya nnoom, mati nquiuuya na cwito'ñ^{oo}'ya ñ'oom na jnda taaⁿya nnoom.

¹⁶ Cwii ts'aⁿ na matseyu', quia nljeii cwii x'iaa' na matseyu' na matseitjooñe tsaⁿ'ñeeⁿ cwii nnom jnaⁿ na nchii wjaañ'oomna' juu na nntsuuñe, macaⁿ'na' na caⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ cwii

naya nnom Ty'oots'om ndo' jom ñeiquiaaⁿ na nncwando' añmaaⁿ tsaⁿñeeⁿ. Waa jnaⁿ na wjaañ'oomna' ts'aⁿ na nntsuuñe, tjaa'naⁿ nasei meiⁿ cwii caⁿ ts'aⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

¹⁷ Cha'tso nnom natia, laxmaⁿna' jnaⁿ ndo' waa jnaⁿ na ticjaañ'oomna' ts'aⁿ na nntsuuñe.

¹⁸ Manquiuuya na ts'aⁿ na matseixmaⁿ cwentaa' Ty'oots'om tiquich'eeya jnaⁿ ee Jnda Ty'oots'om mach'ee cwenta, meiⁿ ticwanaaⁿ na ntsei'ndaa' tsaⁿjndii juu.

¹⁹ Manquiuuya na cwiluiindyō cwentaa' Ty'oots'om ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na laxmaⁿna cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue m'aⁿna nacje 'naaⁿ tsaⁿjndii.

²⁰ Ndo' mati manquiuuya na jnda jndyo Jnda Ty'oots'om ndo' jnda teijndo' n'ooⁿya na cwila'nooⁿa na cwitajnaaⁿa nquii Ty'oots'om na cwiluiñê na mayom'm. Tjoom' cwitsaam'aaⁿya cantyja 'naaⁿ nquii na cwiluiñê na mayuu', juu Jnaaⁿ Jesucristo. Ñ'oomwaa' ma'moⁿna' cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om na cwiluiñê na mayom'm ndo' mati mañeiquiaa ñ'oom'ñeeⁿ na tseixmaⁿ ts'aⁿ na ticantycwii na wando'.

²¹ 'O ntseindaaya, macanda Ty'oots'om cala't'maaⁿndyo', nchii cwe' cwii na l'a nn'aⁿ na cwiluena na jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom. Mantyjati luaa'ndyo matsjōō.

Carta na jnda we na seiljeii Juan

Cantyja 'naa' ñ'oom na mayuu' ñequio na wi' ts'om ts'a' x'iaa'

¹ Maja na cwiluiitquiendyo, matseiljeiya cartawaañe na matseicwano^{ya} na m'aaⁿ 'u nomnn'a^{ya} na macwji' Ty'o^{ots}'om cwentaaⁿ'aⁿ ñequio ntseinda'. Ñ'oom na mayuu' na jeeⁿ wi' ts'o^o'ya 'o na cwila'jomndyo' ñequio ñ'oom na mayuu'. Ndo' nchii macandā ja wi' ts'o^o'ya 'o mati cha'tsondye nn'aⁿ na cwita'jnaaⁿ'na ñ'oom na mayuu'.

² Wi' ts'o^o'ya 'o nc'e ñ'oom na mayuu' na waana' quii' n'o^o'ya na ñequii'cheⁿ nnc'oomna' ñ'eⁿndyo.

³ Nquii Ty'o^{ots}'om na cwiluiiñe Tsotyaa^{ya} ñequio Jnaaⁿ Jesucristo quiana naya na la'xmaⁿ'na naquii' n'om'yo' ñequio juu na m'aaⁿ na wi' n'omna 'o ñequio juu na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo ndāana nc'e ñ'oom na mayuu' ndo' na candya' n'omna 'o.

⁴ Jeeⁿ nei^{ya} na ljeiya nt'om ntseinda' cwilajomndyena ñequio ñ'oom na mayuu' cha'xjeⁿ nquii Tsotyaa^{ya} Ty'o^{ots}'om jnda sa'ntjoom.

⁵ Ndo' je' 'u nomnn'a^{ya} na matseyu', macaⁿ'a njom' na c'o^o'ya na jnda nquiuuya nn'aa^{ya} na cwilayu'. Ñ'oomwaa' na matseiljeiya nchii ñ'oom xco na matsa'ntjomna', ñecwii xjeⁿ juuna' cha'xjeⁿ ñ'oom na ñejndyaa najndyee.

⁶ Luaa waa na ma'moⁿ'na' na jnda nquiuuya nt'omcheⁿ, na c'o^o'ya na cwila'canda^ā'ndyo ñ'oom'm na cwitsa'ntjomna' cha'xjeⁿ ñ'oom na tyondye'jndyee'yo' na c'o^o'ya na wi'n'o^o'ya nn'aⁿ na cwila'yu'.

M'aⁿ nn'aⁿ na cwinquio'nn'aⁿ

⁷ Jndye nn'aⁿ m'aⁿ tsjoomnancue na cwinquio'nn'aⁿ na cwiluena na tiyuu' na jndyo Jesucristo na ts'aⁿ jom. Ts'aⁿ na luaa' mach'ee cwiluiiñê ts'aⁿ na manquiu'nn'aⁿ, ndo' ts'aⁿ na wjaa nacjoo' Cristo.

⁸ Jo' chii cal'a'yo' cwenta na juu ts'iaaⁿ na jnda ñel'a'yo' titseicwaqueⁿ'na' na cwe' ts'iaaⁿ'ndyo cha canda^ā' nnto'ñoom'yo' na nntantjom'yo'.

⁹ Meiⁿquia ts'aⁿ na nncwinom' ñ'oom na waa cantyja 'naaⁿ' Cristo, ticaljoo'ñe ñequio ñ'oom na t'mo^o'n, tic'oom tsaⁿ'ñeeⁿ ñ'eⁿ Ty'o^{ots}'om. Saa ts'aⁿ na cwiljoo'ñe ñequio ñ'oom na ma'moⁿ'na' cantyja 'naaⁿ' Cristo, tseixmaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ cwentaa' Ty'o^{ots}'om ndo' ñequio Cristo.

¹⁰ Xeⁿ nncwjee'cañoom ts'aⁿ 'o ndo' nchii mañequiaaⁿ ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿ' Cristo, meiⁿ tilaljo'yo' jom l'a'yo' meiⁿ na ññequia'yo' na xmaⁿ'ñê.

¹¹ Ee ts'aⁿ na mañequiaa na xmaⁿ'ñê, matseijomñe ñequio natia na matseixmaaⁿ.

Ñ'oom na macandā na matseineiⁿ Juan nacjoo' cartawaañe

¹² Jndye ñ'oom maniom na mañe'catseinaⁿ'tyaya ñ'eⁿndyo'. Saa ticatseitiuuya na nncwil'uee'ndyo tsom canchii' ñequio ndaantom. Ee ntyjaa'ya cwii ts'o^o'n na nncjocando^o'a 'o na nlanaaⁿ ntyjaaⁿ ndāaya. Ndo' ntyjiiya na t'maⁿ nquioo na neii^{ya} xjeⁿ na nl'aaya na ljo'.

¹³ Joo ntseinda nomnn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ na macwji' Ty'o^{ots}'om cwentaaⁿ'aⁿ cwila'cwanomna na xmaⁿ'ndyu'. Mantyja luaa' ñ'oom na matseiljeiya.

Carta na jnda ndyee na seiljeii Juan

Ñ'oom na seicwanom Juan na m'aaⁿ Gayo

¹ Ja na cwiluiitquiendyo, matseiljeiya cartawaa na wjaana' na m'aaⁿ Gayo na mayuu'cheⁿ jeeⁿ wi' ts'ooⁿya 'u.

² 'U re nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya macaⁿa nnom Ty'o^oots'om na cha'tso cantyja 'naⁿ ya wja'm'aaⁿ, ndo' ya nc'oom' na tiwi' cha'xjeⁿ ya wjaaquiendyu' na m'aaⁿ nacje 'naaⁿ Espíritu.

³ Ee tquiecañom nt'om nn'aⁿya na cwila'yuu' na m'aaⁿya, ndo' tquiaana' na jeeⁿ neiⁿya na jluena nooⁿ na jeeⁿ xcwee' ts'om' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mayuu' ndo' cantyja na wjaam'aaⁿ, mache' na juu ñ'oom naya maqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' 'u.

⁴ Ee tjaa'naⁿ cwiicheⁿ nnom ñ'oom na mañequiaatina' na neiⁿya cha'xjeⁿ quia na mandiiya na joo nn'aⁿ na cwiluiindyee ntseindaaya tyeⁿ cwiljoo'ndyena naquii' ñ'oom na mayuu'.

Juan matseit'maaⁿñê Gayo

⁵ 'U re nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya, jeeⁿ xcwee' mache' na mateixe' nn'aⁿya na cwe' cwiquieya na m'aaⁿ, meiiⁿ joona nn'aⁿ na ticwajnaⁿ.

⁶ Jo ndaa nn'aⁿ na cwila'yuu' ljooñe, jluena na jeeⁿ wi' ts'om' joona. Cwii naya'ñeeⁿ cateijndeii' joona 'naⁿ na macaⁿna' cha nndaⁿ nc'ootina ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^oots'om, ee jeeⁿ cjawee' ntyjeeⁿ na mache' naljo'.

⁷ Ee joona macwi'ooñ'omna ñ'oom naya 'naaⁿ Jesucristo jo ndaa nn'aⁿ, ndo' tícato'ñoomna s'om ndaa nn'aⁿ na tyoolayu'.

⁸ Nc'e na ljo', jaa nn'aⁿ na cwilayuu'a la'xmaaⁿya na cateix'aaya joona na nnteijndeiiya na cwi'oonquiana ñ'oom na mayuu'.

Tixcwe s'aa Diótrefes

⁹ Seiljeiya cwii carta cwentaa' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿaⁿ yuu na m'aⁿyo' saa juu Diótrefes ticwancueⁿeⁿ na ja nntsa'ntjoⁿ ee ñecuaa xjeⁿ 'naaⁿaⁿ.

¹⁰ Nc'e na luaa', quia na nncuacañooⁿya 'o, quia jo' ncwaⁿya jom na mach'eeⁿ na luaa' na matseineiⁿ ñ'oom cantu nacjooyâ. Ndo' nchii macandâ nmeiⁿ mach'eeⁿ, mati nn'aⁿ na cwi'oonquia ñ'oom' Ty'o^oots'om, tiñe'coñoom joona, ndo' nn'aⁿ na ñe'cala'ljo na ñeeⁿ, macwjeeⁿeⁿ joona quii' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿaⁿ.

¹¹ 'U re nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya, tintseijomndyu' ñequio ts'iaaⁿ natia, 'u catseijomndyu' ts'iaaⁿ na ya. Ee ts'aⁿ na matseijomñe ts'iaaⁿ na ya tseixmaaⁿ cwentaa' Ty'o^oots'om, saa ts'aⁿ na wjaantyjo ñequio natia, tic'oomñe cwentaaⁿaⁿ.

Ya mach'ee Demetrio

¹² Cha'tsondye nn'aⁿ ya ñ'oom nquiuna cantyja 'naaⁿ nn'aⁿya Demetrio, ndo' manquii' ñ'oom na mayuu' macwji'yuu'ñena' cantyja 'naaⁿaⁿ. Mati jâ cwitjei'yuu'ndyô na ljo' ndo' 'o manquiu'yo' na cwilanaaⁿya ñ'oom na mayuu'.

Ñ'oom na macandâ na seiljeii Juan

¹³ Jndye ñ'oom niom na ñe'catseiljeiya cwenta' saa tiñe'cats'aa naljo' ñequio tsom ñequio ndaantom,

¹⁴ ee ntyjaa'ya ts'ooⁿ na tyuaa' nnty'iaya 'u quialjo'cheⁿ nlanaaⁿ ntyjaa ndaaya.

¹⁵ Quiaa Ty'o^oots'om na tjaañomtiuu c'oom'. Nn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ na ya ñ'oom ñequiondyu' cwila'cwanomna na xmaⁿndyu', ndo' 'u je', quiaa' na xmaⁿñe cwii cwii ts'aⁿ na matseyuu' yuu na m'aaⁿ.

Carta na seiljeii Judas

Xma'ndye nn'a' na m'a' cwentaa' Ty'oots'om

¹ Ja Judas matseiljeiya cartawaañe. Cwiluiindyō ts'a' na mandiantjomtye' nnom Jesucristo. Ti'xiōōya jndyu Jacobo. Cartawaañe matseicwanō'ya juuna' ndaa' nn'a' na ma'ma' Tsotyāya Ty'oots'om na macwji'ñōō' jooa na macwjaa'ñê cwentaa'na', nc'e na matseitjoom'na' jooa ñequio Jesucristo.

² Quiaa Ty'oots'om na nleijndyeta na nnto'ñoom'yo' na wi' ts'oom 'o, ñequio na mei'cwii ñomtiuu tic'om'yo' ñequio na candya' ts'oom 'o.

M'a' nn'a' na cwinquio'nn'a'

(2 P. 2:1-17)

³ 'O nn'a'ya na wi' ts'ōō'ya, jnda' seiquee'na' ts'ōō' na nntseiljeiya cwii ñ'oom cwenta'yo' cantyja 'naa' juu na tjoom' na macwji'n'maa'ñe Ty'oots'om jaa, saa' je' maqua'ya cwenta na maca'na' na catseijndo'a' n'om'yo' na cjoo' n'om'yo' cantyja 'naa' juu na cwilayu'ya n'ōō'ya na juuna' ñejom tquiaa' na laxma' nn'a' cwentaa'na'.

⁴ Ee m'a' nn'a' quii'ntaa'yo' na cwilajomndyena ñ'e'ndyo' saa' cwinquio'nn'a'na 'o. Ñ'oom' Ty'oots'om na jach'ee xuee teiljeii ma'mo'na' cantyja 'naa'na na nnt'uiiwi'na' jooa cha'xje' laxma'na na nntjoomna. Jooa tic'omna cantyja 'naa'na, ee cwi-wil'uee'ndyena juu naya na matseixmaa' na wanaa' na nnc'omyana ñequio nn'a' ndo' naljo' cwil'ana cwitjeii'ndyena cantyja 'naa' Jesucristo na cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa' ndo' macanda' nque' tjacantyja na t'ma' cwiluiiñê jo' ndaaya.

⁵ Meii' na ntyjii na manqui'u'yo' ñ'oomwaa' saa' l'ue' ts'ōō' na cjaañjoom' n'om'yo' na ya tjei' Ty'oots'om nn'a' Israel ndyuaa' Egipto saa' jndanquiache' s'aa' na tja' nt'omndye jooa na t'cala'yu'na ñ'e'ñê.

⁶ Ndo' mati cjaañjoom' n'om'yo' nquiee' ángeles na ticaljoo'ndyena ts'iaa' na laxma'na, hasta 'ndyena yuu na seijndaa'ñe Ty'oots'om cwentaana, maleichom jooa na p'aso mei' xocantycwii na chu'tye'ndyena l'uaancjo yuu na jaa'ñeñ'e' hasta juu xuee' quia na nncu'xee' cha'tso.

⁷ Mati nn'a' tsjoom Sodoma ñequio Gomorra ñequio nn'a' nt'omche' njoom ndioche', tquiandyen'e'na na l'ana mei'quia nnom na quee' n'om seiina nchii cha'xje' na seijndaa'ñe Ty'oots'om na nnc'om nn'a', ndo' na luaa' tyol'a nn'a' njoom'ñee' tseixma'na' cwii na ma'mo'na' na nnt'uiiwi' chom na tijoom canduu' nn'a' na nmeii' cwil'a.

⁸ Na'ñee' na m'a'na quii'ntaa'yo' meii' na manquiuna na tuii na ljo', saa' laxma'na nn'a' na cwicatsoona ndaa, cwila'ndaa'ndyena seiina, l'ona na nlque' Ta Jesús xje' jooa, cwila'jnaa'na ángeles na t'ma' cwiluiindyē cañoom'luee.

⁹ Saa' ángel na cwiluiitquieñe na jndyu Miguel quia na seijmei'ñê nnom tsa'jndii cantyja 'naa' sei'ts'o' 'naa' Moisés, t'icatseijnaa'na' cwe' tsoom nnom juu: "Nquii Ta Ty'oots'om catseitaa'na' 'u."

¹⁰ Saa' na'm'a' wi' ñ'oom cwila'nei'na nacjoo' mei'nquia na ticala'no'na, ndo' chjoowi' na ndya' cwila'no'tina, cwila'no'na jo' cwe' na c'ee' n'omna, cha'cwijom quioo' na cwe' mach'eetoyo'. Ndo' cantyja 'naa' jo' cwila'ndaa'ndye che'nquieena.

¹¹ Nlco'wi'na' na'm'a' ee cwi'oontyjona cha'xje' na s'aa Caín. Cha na nnta'ntjomna s'om cwila'jomndyena na tis'a' s'aa Balaam ndo' cwilawendyena nacjoo' Ty'oots'om cha'xje' seiweñe Coré ndo' nc'e na ljo' s'aa' seicuee' Ty'oots'om jom.

¹² Matseijnaa'na' 'o na ñ'ee' na'm'a' quia na cwilajomndyo' ñ'e' nc'iaa'yo' na cwilayu' na tjoom' cwicwa'yo' na cwicañjom n'om'yo' Ta Jesús ndo' na'm'a' ñequio na neii'na cwicwa'na ndo' cwiwena ñ'e'ndyo' mei' tico'tiana' nquiuna. Matseijomna' jooa cha'cwijom ts'a' cwe' m'aa' ts'om cantyja 'naa' nquii mei' ticateix'ee canma'.

Joona laxmaⁿna cha'cwijom nchquiu na wjaachuu jndye na tjaa ndaluaa' cachona'. Matseijomna' joona cha'na n'oom na meiiⁿ na jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nl'ana' ta, saa tjaa ta col'ana', na we ndii' tjana' ee na jnda tyena' xeⁿ quii' nch'ioona'.

13 Cantyja na cwil'a na^m'aⁿl' la'xmaⁿna cha'na nmoⁿ t'maⁿ ndaaluee na mandyon-tquiena' chom' na tjoom' na cwajndii nt'a, la'xmaⁿna cha'na cancjuu na tijndaa' cwaaⁿ ntyja cwi'oona'. Majndaa' na ticantycwii na nljoo'ndyetyeⁿ na^m'aⁿl' yuu na ntomñ'eⁿ najaaⁿ.

14 Mati Enoc, tsaⁿ na jnda ntquiee' ndii' na tei'cantyjoo' tsjaaⁿ 'naaⁿl' Adán, tyotseineiⁿ ñ'oom na t'moⁿ Ty'o^ots'om naquii' ts'oom cantyja 'naaⁿ na^m'aⁿl'. Tsoom: “Nt'iaya nquii na cwiluiñe na matsa'ntjom cha'tso na macwjee'cañoom ñequio meiⁿ mei'cheⁿ nn'aⁿ na lju' n'om,

15 na nncu'xeeⁿ cha'tso nn'aⁿ ndo' na nnt'uiiweeⁿ'eⁿ cha'tsondye joona cantyja natia na jnda ñel'ana ndo' na nnts'aaⁿ na nnt'uiityeⁿ'na' nn'aⁿ na jeeⁿ tia ñeja'xmaⁿ cantyja 'naaⁿ cha'tso nnom natia na jnda ñel'a, ndo' cantyja 'naaⁿl' cha'tso ñ'oom wi' na jnda ñeja'neiⁿ'na nacjoom'm.”

16 Na^m'aⁿl' ñequii'cheⁿ cwilancjoo'ndyena ljo' cwiluii na ticjaawee' nquiuna na cwil'a nt'omcheⁿ, ljo' na cwil'a nciaana cwiluena xocwil'ue jo'. Ñequii'cheⁿ l'ue n'omna na caluii natia na queeⁿ n'om seiina. S'a ñ'oom cwilaneiⁿ'na ndo' ca'naaⁿ'ndyena cha nquioo s'om lueena.

Matseijndo' Judas n'om nn'aⁿ na cwilayu'

17 Saa 'o nn'aⁿya na cwila'yu' na jnda ntyjiiya 'o, cjaanjoom' n'om'yo' ñ'oom na jaach'ee xuee tyoñequia apóstoles cwentaa' Ta Jesucristo,

18 na tyoluena ndaa'yo': “Joo ncuee na macanda nnc'om nn'aⁿ na nla'neiⁿ ñ'oom ticuee' ts'om nacjoo' ñ'oom naya 'naaⁿl' Ty'o^ots'om. Ndo' nl'ana cha'tso nnom na tilju' na cwila'queeⁿ n'omna.”

19 Jnaaⁿ joona na cwitoⁿ'ndye nn'aⁿ na cwila'yu'. Cwila'ñ'oom'ndyena cantyja 'naaⁿ joo na queeⁿ n'om seiina, meiⁿ ticalaxmaⁿna Espíritu na cwiluiñe Ty'o^ots'om.

20 Saa 'o je' nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya, caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' naquii' juu na cwila'yu'ya n'om'yo' na lju' tseixmaⁿ'na'. Calaneiⁿ'yo' nnom Ty'o^ots'om ñequio juu najndeii na matseixmaⁿ Espíritu Santo.

21 'O caljoo'ndyo' cantyja na m'aaⁿ Ty'o^ots'om na candya' ts'oom 'o ndo' cwindo'yo' juu xuee quia nquii Jesucristo na cwiluiñe na matsa'ntjoom jaa nncwjee'nnaaⁿ'aⁿ, xjeⁿ'ñeeⁿ nc'e na wi' ts'oom jaa ñnequiaⁿ na nnto'ñooⁿ'ya na ticantycwii na nntando^o'a.

22 Nn'aⁿ na we waa na m'aaⁿl' n'om cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiiⁿ, cat'moⁿ'yo' ndaana cha ñecwii nla'tiuuna.

23 Ndo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jnda tjachuuna' joona cantyja 'naaⁿl' ñ'oom na cwit'mooⁿ na^m'aⁿl', catjei'n'maaⁿ'ndyo' joona' cha'cwijom na macwji' ts'aⁿ x'iaaⁿ'aⁿ quii' chom. Ndo' ñequio nt'omcheⁿ c'om'yo' na wi' n'om'yo' joona saa c'om'yo' na nquia'yo' na juu natia na laxmaⁿna tincw'uaa'ndyo' joona'.

Ñ'oom na macanda na matseit'maaⁿ'ñena' Ty'o^ots'om

24 Nnom Nqueⁿ na waa najndeii na cwiluiñe na nncwañom'm 'o na tincju'cjena' 'o na ñequio na neiⁿ'eⁿ nnts'aaⁿ na nncwintyje'yo' jo nnoom yuu na jeeⁿ caxuee na m'aaⁿ na meiⁿ'cwii tila'tjoondyo' jo nnoom,

25 nnom Nqueⁿ na ñequii'cheⁿ cwiluiñe Ty'o^ots'om na macwji'n'maaⁿ'ñe jaa cantyja 'naaⁿl' Jesucristo na jom cwiluiñe na matsa'ntjoom jaa cala't'maaⁿ'ndyo' jom, jom cwitaa'jndyaaya jo ndaaya, jom cha'tso najndeii matseixmaaⁿ, ndo' na maqueeⁿ xjeⁿ cha'tso, cha'xjeⁿ tyoontycwii na ñejndyowana', na waa na je', ndo' na ticantycwii na cwiwjaatina'. Amén.

Ñ'oom cantyja na tco'na' nty'iaa' Juan

'Naa' na t'mo' Jesucristo na quia nluui

¹ Ñ'oommeiiⁿ tquiaa Ty'oots'om nnom nquii Jesucristo na jom ca'mooⁿ joona' ndaa nquiee nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnoom. Ñequio 'ndyoo ángel cwentaaⁿaⁿ seica'mooⁿ ñ'oom'ñeeⁿ nooⁿ ja Juan na mandi'ntjoⁿya nnoom. Ee joo ñ'oommeiiⁿ cwila'neiⁿna' cantyja na jnda teicandyoo' na nluui.

² Jo' chii mamacwji'yuu'ndyo ñ'oommeiiⁿ na t'mo' Ty'oots'om nooⁿ ñequio Jesucristo. Macwji'yuu'ndyo cha'tsoti na tco'na' na nty'iaya ndo' na jndiia.

³ Matio'naaⁿñe Ty'oots'om juu ts'aⁿ na matsei'naaⁿ ñ'oommeiiⁿ cantyja chiuu cwii ndyona', ndo' mati joo nn'aⁿ na cwindye ndo' cwila'we joona' naquii' n'om. Ee jnda mawaa xjeⁿ na nluui cha'xjeⁿ na cwit'mooⁿ ñ'oommeiiⁿ.

Ñ'oom na to'ñoom ntquiee' ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ

⁴ Ja Juan matseicwanooⁿ ñ'oommeiiⁿ ndaaⁿ 'o na cwiluiindyoo' ntquiee' ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ'yo' ndyuaa Asia. Cato'ñoom'yo' naya na matseixmaaⁿ ñequio juu na tjañomtiuu na mañequiaaⁿ quii' ts'om ts'aⁿ. Nqueⁿ na m'aaⁿ ndo' m'aaⁿñe ndo' tyom'aaⁿ cwitjoocheⁿ na nncuaa tsjoomnancue ndo' nncwjee'nnaaⁿaⁿ ndo' mati cantyja 'naaⁿ ntquiee' Espíritu na m'aⁿna jo nnom tio na wacatyeeⁿ.

⁵ Ndo' mati quiaa Jesucristo na nla'xmaⁿ'yo' joo naya'ñeeⁿ. Jom cwiluiñe na macwji'yuu'ñe ñ'oom na mayuu' ndaaya, ndo' jom ts'aⁿ najndyee na tando'xco na tue'. Cwiluiñe na matsa'ntjoom cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue. Nqueⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom jaa ndo' ñequio nioom'm na tcwe' tmaaⁿ jaa jnaaⁿya na waa.

⁶ Jnda tqueeⁿ jaa na t'maⁿ cwiluiindyoo na m'aaⁿya nacje 'naaⁿ Ty'oots'om. Ndo' tqueeⁿ na cwiluiindyoo ntyee na cwindya'ntjooⁿya nnom Ty'oots'om na juu cwiluiñe Tsotyeeⁿ. Catseit'maaⁿñena' jom ndo' caluiit'maⁿñe cantyjati najndeii na matseixmaaⁿ cha'waati na yo. Amén.

⁷ Queⁿ'yo' cwenta, manncwjee'cañoom Cristo ñequio nchquiu. Ndo' cha'tsoti nn'aⁿ nnty'iaa jom, ndiñ'eeⁿ nn'aⁿ na jla'jomndye na tueeⁿeⁿ. Ndo' cha'tso ntmaaⁿ na cwii cwii nnom nn'aⁿ, jndei nla'xuaana na chjoo' n'omna quia na nnty'iaana jom. Maxjeⁿ nntseicandaⁿñena' na ljo'. Amén.

⁸ “Ja cwiluiindyoo Alfa ñequio Omega. Ja maxjeⁿ m'aaⁿya najndyee ndo' na macanda.” Luaa' matso nqueⁿ na matsa'ntjoom cha'tso. Nqueⁿ na m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ ndo' maxjeⁿ ñet'oom ndo' nncue'ntyjo na nncwjee'cañoom. Nqueⁿ na cwiluiñe na cha'tso najndeii matseixmaaⁿ.

Tco'na' nnom Juan na nty'iaaⁿaⁿ Cristo

⁹ Ja Juan na cwiluiindyoo nn'aⁿ'yo' tjom na cwiwinooⁿya nawi' ñ'e'ndyo', ndo' tjom na cwitue'ndyocjaaya nnom Ty'oots'om. Ee nquii Jesucristo mañequiaaⁿ na tjom m'aaⁿya na ticatiom n'ooⁿya. Ja tyom'aaⁿjnaⁿya ndyuaaxeⁿncwe na jndyuna' Patmos nc'e na tyoñequia ñ'oom' Ty'oots'om ndo' na tyocwji'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿ Jesús.

¹⁰ Juu xuee na cwila't'maaⁿ'ndyo nqueⁿ na cwiluiñe na matsa'ntjoom jaa, m'aaⁿya nacje 'naaⁿ Espíritu Santo ndo' t'mooⁿ cwii na tco'na' nooⁿya. Jndiia na jndei teic'uaa na seineiⁿ ts'aⁿ jo naxaⁿ'a cha'cwijom jndyee' ntu.

¹¹ Tso nooⁿ:

—Ja maxjeⁿ m'aaⁿya najndyee cwii tjoocheⁿ na nncuaa tsjoomnancue ndo' jom'aaⁿtyaya meiiⁿ na tacuaana'. Cwa, catseiljei'tcuundyu' cantyja na manty'ia' njom'. Catsa' libro, ndo' catseicwanom' juuna' ndyuaa Asia ntquiee' tsjoom na m'aⁿ ntmaaⁿ

nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ. Cjaana' tsjoom Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, ñequio Laodicea.

¹² Quia jo' taquaⁿxaⁿa cha ya nnty'iaya 'ñeeⁿ juu matseineiⁿ ñ'eⁿndyo. Ndo' quia na jnda taquaⁿ, nty'iaya ntquiee' xjo s'om cajaan na cwicañjoom' nlca.

¹³ Xcwe quii'ntaaⁿ ncjo'ñeeⁿ nty'iaya meintyjee' nqueⁿ na matseijomna' cha'cwijom ts'aⁿ jom. Cweⁿ cwii liaatco xjeⁿ nomtyuaacheⁿ. Ndo' tsei'jñaⁿ chu'tyeⁿ cwii 'naⁿ na tuii ñ'eⁿ s'om cajaan.

¹⁴ Sooxqueeⁿ canchii'na' cha'cwijom soo' catsmaⁿ canchii', ndo' cha'na canchii' tsaⁿ. N'omnnoom xueena' cha'cwijom chom.

¹⁵ Nc'eeⁿ caxueena' cha'na colo na matseixmaⁿ s'om wee quia na je'ndyo jlui'na' naquii' chom, ndo' seilju'ya ts'aⁿ juuna'. Ndo' c'uaa na matseineiⁿ cha'cwijom c'uaa quia na cwicwjee' jndaa.

¹⁶ Ts'ooⁿ ntyjaya too'ndye ntquiee' cancjuu ndo' quii' 'ñom macalui'nom cwii xjo na we ntyja taⁿ. Ndo' jeeⁿ caxuee nnoom cha'na xueeñe ñe'quioom' na quiajmeiⁿ.

¹⁷ Quia na nty'iaya jom, tioondyo jo nc'eeⁿ cha'cwijom ts'oo ja. Ndo' teicaljoom ts'ooⁿ ntyjaya nacjaya, tsoom nooⁿ:

—Tinty'ue'. Ee maja na m'aaⁿya najndyee cwii tjoocheⁿ na nncuaa tsjoomnancue ndo' jom'aaⁿtyaya meiiⁿ na tacuaana'.

¹⁸ Ja cwiluiindy^o na wando'a. Ndo' meiiⁿ na jnda t'io saa je' m'aaⁿya na ticantycwii na wando'a. Cha'tso nn'aⁿ na cwiwje m'aⁿna nacje 'naⁿya ndo' mati Hades yuu meindoo' l'oo.

¹⁹ Cwa catseiljei' cha'tso na maco'na' njom' na manty'ia', ñequio cha'tso na nlco'na' nnty'ia' na cwiluii je' ndo' na cwii nncjaaluii.

²⁰ Je' nntsjo^o ljo' ma'moⁿ ñ'oom wanty'iuu'waa cantyja 'naaⁿ ntquiee' cancjuu na nty'ia' na too'ndye ts'oo ntyjaya, ndo' ntquiee' xjo s'om cajaan na cwicañjoom' nlca. Joo ntquiee' cancjuu'ñeeⁿ, jo' jo' ntquiee' ángeles na cwil'a cwenta ntquiee' ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ. Ndo' joo ntquiee' xjo s'om cajaan na cwicañjoom' nlca, jo' jo' ntquiee' ntmaaⁿ naⁿñeeⁿ na la'xmaⁿ cwentaa' Ty'oots'om.

2

Ñ'oom cwentaa ntquiee' ntmaaⁿnn'aⁿ: Ñ'oom na tja tsjoom Éfeso

¹ Tsoti Jesús nooⁿ:

—U Juan, catseiljei' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' joona' na m'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ tsjoom Éfeso. Catsu': "Nmeiiⁿ ñ'oom na matseinaⁿ nnc^o na too'ndye ntquiee' cancjuu ts'oo ntyjaya. Ja m'aaⁿya quii'ntaaⁿ ntquiee' xjo s'om cajaan na cwicañjoom' nlca:

² Mantyjiiya chiuu waa ts'iaaⁿ 'naⁿya na cwil'a'yo', ndo' cantyja na cwila'jnda'yo' na tica'ndyenc'uaa'ndyo'. Mantyjiiya na ticuaaya nquiu'yo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye. Ndo' jnda jliu'yo' chiuu laxmaⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na cwiluiindy apóstoles, jnda jliu'yo' na cantundye naⁿñeeⁿ.

³ Ntyjiiya na t'maⁿ n'om'yo' ndo' na cwila'quii n'om'yo' meiiⁿ t'maⁿ nawil' cwiwi'nom'yo'. Meiⁿ t'icwintqueⁿyo' na cwila'jnda'yo' na cwindye'ntjom'yo' nooⁿ.

⁴ Saa waa na ntyjiiya ñ'eⁿndyo': tacantyyaa' n'om'yo' ja cha'xjeⁿ quia to'jndyee'yo' na jeeⁿ jnda nquiu'yo' ñ'eⁿndyo.

⁵ Cjaañjoom' n'om'yo' cha'tso na ñel'ajndyee'yo' ndo' je' tacol'a'yo', calcwe' n'om'yo'. Cal'a'nda'yo' yuu na ya cha'xjeⁿ na ñel'a'jndyee'yo', Ee xeⁿ tical'a'yo' na ljo', quia jo' nncuaaⁿcañooⁿya 'o ndo' nncwji'a xjo na ñjoom' sca quii'ntaaⁿyo'.

⁶ Saa waa cwii na jeeⁿ majo'ndyo cantyja 'naⁿyo'. M'aⁿyo' na jndoo'yo' ts'iaaⁿ na la'xmaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ na jndyu nicolaítas, ndo' mati nnc^o jndoya ljo' na cwil'ana.

7 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candye'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa ntmaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om quia tso: 'Ñeeⁿ juu na jnda^a jnaⁿñe ñequio natia, ñnequiaya na nlquii ta^a' ts'oom na mañequiaana' na wando' ts'aⁿ. Juu ts'oom'ñeeⁿ meintyjee'na' xcweya paraíso cwentaa' Ty'o^ots'om.”

Ñ'oom na tja tsjoom Esmirna

8 Tsoti Jesús no^on:

—Catseiljei' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' joona' na m'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿna tsjoom Esmirna. Catsu': “Ñ'oommeiiⁿ matseinaⁿ ja, na m'aaⁿya najndyee ndo' m'aaⁿya na macanda. Ja meiiⁿ na jnda t'io sa^a je' jnda mawando'xco.

9 Mantyjiiya chiuu waa na m'aⁿ'yo' ndo' nawi' t'maⁿ na cwiwinom'yo'. Ndo' ntyjiiya cantyja na wanty'iaandyo m'aⁿ'yo' sa^a jo nnom Ty'o^ots'om laxmaⁿ'yo' na tyandyo'. Ntyjiiya ñ'oom wi' na cwilue nn'aⁿ nacjo'yo'. Naⁿ'ñeeⁿ tuiindyena na judíos sa^a cantyja na cwil'ana mach'een^a na meiⁿchjoo nchii jo' joona. Joona la'xmaⁿna tmaaⁿ nn'aⁿ na matseitjom Satanás cwentaaⁿaⁿ.

10 Tintyue'yo' cwii nawi' na manntjom'yo'. Ee queⁿ'yo' cwenta, mawaa xjeⁿ na cwantindyo' 'o nntsa'yo' w'aancjo nc'e na ta^a' ts'om tsaⁿjndii. Ee ñe'caljeiiⁿ chiuu n'om'yo'. Nntjom'yo' nawi'ñeeⁿ cwii qui xuee sa^a caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' na ñe'cwii cala'tiuu'yo' meiiⁿ ñequio jo' cwje'yo', quia jo' ja ñnequiaya na nnto'ñoom'yo' na ticanty-cwii na cwitando'yo'.

11 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candye'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ: 'Ñeeⁿ juu na jnda^a jnaⁿñe ñequio natia, juu na jnda we ndii' na nncue' ts'aⁿ, xocat'uiina' jom.”

Ñ'oom na tja tsjoom Pérgamo

12 Tsoticheⁿ Jesús no^on:

—Catseiljei' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' joona' na m'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om na m'aⁿ tsjoom Pérgamo. Catsu': “Luaa ñ'oom na matsjo^o nnc^o na maleiñ'oⁿya xjo na ta^a we ntyja:

13 Mantyjiiya chiuu waa na m'aⁿ'yo' ndo' na majo'to cwic'eⁿ'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na matsaⁿntjom tsaⁿjndii. Ntyjiiya na tyeⁿ cwilei'ñ'om'yo' xueya ndo' tyootjei'ndyo' cantyja na cwila'y'u'yo' ñ'eⁿndyo meiiⁿ na xcwe quii' tsjom'yo' jla'cuee' nn'aⁿ ti'x'iaa'yo' Antipas. Jom ñequio na xcwee' ts'oom tyocwji'yuu'ñe cantyja 'naⁿya ndaa nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnom tsaⁿjndii na maxjeⁿ mac'eⁿ jo' jo'.

14 Sa^a niom nt'om na ntyjiiya ñ'eⁿndyo', ee m'aⁿ cwantindyo' 'o na cwilei'ñ'om'tyeⁿ'yo' ñ'oom na t'moⁿ Balaam. Jom t'moⁿ nnom Balac ñ'oom na s'aana' na jla'tjoondye nn'aⁿ Israel nnom Ty'o^ots'om. Ee tsoom na ya na cala't'maaⁿndyena 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a. Ndo' ya na nnc'ooatsaⁿna seii quioo' jo ndaana', jnda jo' nntquiina sei'ñeeⁿ. Ndo' tsoom na maxjeⁿ ya na cwe' nc'omyana ñequio nc'iaana.

15 Mati waa cwiicheⁿ na ntyjiiya ñ'eⁿndyo' na m'aⁿ nt'omndyo' 'o na cwilei'ñ'om'tyeⁿ'yo' ñ'oom na cwit'moⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyu nicolaítas, ndo' ñ'oom'ñeeⁿ jeeⁿ jndoya.

16 Jo' chii calcwe' n'om'yo'. Ee xeⁿ tical'a'yo' na ljo', tyuaa' nncuaçañooⁿya 'o ndo' ñequio xjo na macalui' quii' 'ndyo nnts'aaya tia' ñ'eⁿ cwantindyo' 'o na cwito'ñoom'yo' ñ'oom'ñeeⁿ.

17 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candye'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ. 'Ñeeⁿ juu na jnda^a jnaⁿñe ñequio natia, ñnequiaya maná na nlcwa' na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ. Ndo' ñnequiaya cwii tsjo' canchii' nnom. Nacjoo' juuna' nntseiljeixco xueya ndo' meiⁿcwii ts'aⁿ ticaljeii' ljo' matso ljeii'ñeeⁿ, macanda quii' ts'aⁿ na nnc'o'ñom juuna' ntyjii.”

Ñ'oom na tja tsjoom Tiatira

¹⁸ Tsoticheⁿ Jesús nooⁿ:

—Catseiljei'ti' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' jooⁿ na m'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om na m'aⁿ tsjoom Tiatira. Catsu': “Luaa ñ'oom na matseinaⁿ nncō na cwiluiindyō Jnda Ty'oots'om. N'omnooⁿ jeeⁿ xueena' cha'cwijom chom, ndo' nc'a caxueena' cha'cwijom s'om wee na jnda seilju'ya ts'aⁿ.”

¹⁹ Tcuu mantyjiiya chiuu waa ts'iaaⁿ 'naⁿya na cwil'a'yo' ndo' na wi' n'om' nc'iaa'yo' na la'xmaⁿ'yo' na cwila'yu'ya n'om'yo'. Ndo' ntyjiiya na ya cwindye'ntjom'yo' nooⁿ ndo' na tica'ndyenc'uaa'ndyo'. Ndo' je' candaa'ti waa na cwil'a'yo' naquii' ts'iaaⁿ 'naⁿya nchiiti quia to'jndyee'yo'.

²⁰ Saa waa na ntyjiiya ñ'eⁿndyo' ee cwiñe'quiandyo' na ma'moⁿ cwii yuscu ñ'oom na tis'a quii'ntaaⁿ'yo'. Jom cwe' matsoyaaⁿ na cwiluiiñê ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'oots'om, saa mach'eeⁿ cha'na tyoch'ee yuscu na jndyū Jezabel. Manquiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjom nooⁿ. Ee ma'mooⁿ na wanaaⁿ na cwe' c'omyana ñ'eⁿ nc'iaana, ndo' na cala't'maaⁿndyena 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a, ndo' ya na catquiina sei' na ty'equeⁿ nn'aⁿ jo ndaa jooⁿ’.

²¹ Ndo' jnda tquiaya na wanaaⁿ na calcwe' ts'oom jnaaⁿ'aⁿ, saa tiñe'calcwe' ts'oom na cwe' m'aaⁿyaaⁿ ñequio nn'aⁿ.

²² Queⁿ'yo' cwenta, ja nntseiquioō cwii tycu w'ii nacjoom'm. Ndo' mati nquiee nn'aⁿ na cwe' m'aⁿya ñ'eⁿñê, nnts'aa na nntjoomna cwii nawi' t'maⁿ xeⁿ na ticalcwe' n'omna na cwila'jomndyena natia na mach'eeⁿ.

²³ Ja nntseicwjaya cha'tso nn'aⁿ na cwi'oontyjo naxeeⁿ'eⁿ na cwiluiindyē cha'cwijom ntseinaaⁿ. Ndo' na ljo' cha'tso ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji'a cwentaya nliuna na ja ntyjiitcuundyō chiuu waa na matseitiuu ts'aⁿ ñequio chiuu waa na m'aaⁿ ts'om ts'aⁿ. Ndo' cantyati na jnda ñel'a'yo', malaa'ti' ñequiaya na nlo'ñom ticwiindyō' 'o.

²⁴ Saa nt'omndyo' 'o na m'aⁿ'yo' Tiatira na tyoolajomndyo' ñ'oom na cwindye naⁿñeeⁿ, meiⁿ tyoowijndo' n'om'yo' ñ'oom'ñeeⁿ na cwiluena la'xmaⁿ'na' ñ'oom wanty'iuu' cantyja 'naaⁿ Satanás. Ndo' na luaa' waa ticatiootyā xuu nacjo'yo'.

²⁵ Saa macanda matsjoō na caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mayuu' na cwilei'ñ'om'yo', hasta xjeⁿ na nncuaya.

²⁶ Ndaa joo nn'aⁿ na cwita'ntjom na ñe'cats'aa Satanás xjeⁿ jooⁿ ndo' cwiljoo'ndyetyeⁿna cantyja 'naⁿya hasta na macanda, ñequia najndeii na matseixmaⁿ na nnts'a'ntjomna nn'aⁿ na cwii cwii ndyuaa.

²⁷ Jnda tquiaa Tsotyaya na nntseixmaⁿya na nnts'a'ntjoⁿya. Cha'xjeⁿ na nntiuujndaa xuaa na mmeiⁿ ts'aⁿ ts'ooml'eii'xjo, maluaa' nncu'xeeⁿ nn'aⁿ.

²⁸ Ndo' ñequiaya caxjuuncoo nnom tsaⁿñeeⁿ.

²⁹ 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candy'e'yo', candy'e'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ.”

3

Ñ'oom na tja tsjoom Sardis

¹ Tsoticheⁿ Jesús nooⁿ:

—Catseiljei'ti' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' jooⁿ na m'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ na m'aⁿ tsjoom Sardis. Catsu': “Luaa matsjoō nncō na matseixmaⁿya ntquiee' Espíritu cwentaa' Ty'oots'om ndo' ntquiee' cancjuu: Tcuu mantyjiiya chiuu waa ts'iaaⁿ 'naⁿya na cwil'a'yo' na m'aⁿ'yo' ndo' na waa ñ'oom cantyja 'naⁿ'yo' na jeeⁿ tando' n'om'yo', saa tiyuu'. 'O cwilaxmaⁿ'yo' cha'cwijom l'oo.

² 'O na m'aⁿ'yo' cha'cwijom na cwinda'yo', calcwiiya n'om'yo'. Juu chjoowi' na ndi cwileiñ'om'yo', calajnda'yo' na nncjaanajndeiiⁿ. Ee mawaa xjeⁿ na ñe'cantycwii

naya'ñeeⁿ naquii' n'om'yo'. Ee maljeiya na tixcwe cwil'a'yo' jo nnom Tsotyaya Ty'oots'om.

³ Quia jo' tyeⁿ cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom naya na jnda to'ñoom'yo'. Calawe'yo' joona' ndo' calcwe' n'om'yo'. Ee xeⁿ ticalajndaa'ndyo' na nnc'om'c'eendyo', mats'ia jo' nncuaçaño^onya 'o cha'cwijom macwjee'caño^o tsaⁿcanch'ue quia tic'omc'eeñe ts'aⁿ. Meiⁿ xocala'noⁿ'yo' ljo' xjeⁿ nncuaçaño^onya 'o.

⁴ Saa m'aⁿ cwantindyo' 'o tsjoom Sardis na tyoolacwajndiindyo' lia'yo' ñequio natia. Jo' chii ñnequiaya liaa canchii' na nlcwee'yo' ndo' nnc'om'yo' ñ'eⁿndyo ee la'xmaⁿ'yo' na nda'yo' joona'.

⁵ Ñeeⁿ joo na jnda^a jnaⁿndye ñequio natia, nntseicwaya liaa canchii' naⁿñeeⁿ. Meiⁿ tijoom catseicanduu'a ncueena nacjoo' libro na chuuna' ncuee nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'. Ndo' nncwji'yuu'ndyo na cwiluiindyena cwentaya jo nnom Tsotyaya ndo' mati jo ndaa ángeles cwentaaⁿaⁿ.

⁶ Ñeeⁿ 'o na ñe'candy'e'yo', candy'e'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ."

Ñ'oom na tja tsjoom Filadelfia

⁷ Tsoticheⁿ Jesús no^o:"

—Catseiljei'ti' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' joona' nam'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ tsjoom Filadelfia. Catsu': "Ja cwiluiindy^o na lju' ts'o^o ndo' cwiluiindy^o ñ'oom na mayuu'. Cha'xjeⁿ David tyowaa najneiⁿ na tyotsaⁿntjoom cha'waa ndyuaaⁿaⁿ, mati ja matseixmaⁿya juu najndeii na matsaⁿntjom Ty'oots'om. Ee ja tseixmaⁿya na ñnequiaya na wanaaⁿ na nncjaaquiee' ts'aⁿ caño^om'luee oo na ticwanaaⁿ. Nnc^o matseicanaaⁿndyo ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu ndaa nntseicu'tyeⁿ. Oo matseicu'tyaⁿya ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu ndaa nntseicanaaⁿñe. Luaa waa na matsjoo nnc^o:

⁸ Mantyjiiya chiuu waa ts'iaaⁿ 'naⁿya na cwil'a'yo'. Canty'ia'yo', jnda seicanaaⁿndyo cwii cha'cwijom 'ndyoots'a jo ndaa'yo' cha ndaa nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'naⁿya, ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu ndaa nntseicu'. Ee meiiⁿ tit'maⁿ waa na jnda'yo', saa cwilacanda'yo' ñ'oomya meiⁿ tyootjei'ndyo' cantyja 'naⁿya.

⁹ Luaa waa na nnts'aaya. M'aⁿ nn'aⁿ tsjom'yo' na cwiluena na joona na mayuu'cheⁿ judíos na wi' ts'om Ty'oots'om. Saa cantyja na cwil'ana mach'eena' na tiyuu' na ljo'. Ñenquii'cheⁿ cantu cwila'neiⁿna, ee la'xmaⁿna tmaaⁿ cwentaa' Satanás. Jo' chii queⁿ'yo' cwenta, nnts'aaya na nnc'oontyjaa'na 'o na nnta'na cantyena jo ndaa'yo'. Ndo' na nnc'oola'noⁿ'na na ja m'aaⁿya na candya' ts'o^onya 'o.

¹⁰ Nc'e na cwiqueⁿ'yo' cwenta ñ'oom na tsjoo na tica'ndyenc'uaa'ndyo' meiⁿchiuucheⁿ na cwitjom'yo', jo' chii mati ja nnts'aa cwenta 'o juu xjeⁿ quia na nlco'wi'na' cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue.

¹¹ Queⁿ'yo' cwenta, matyuaa' nncuaçaño^onya 'o. Cha'tso naya na tseixmaⁿya na jnda to'ñoom'yo', tila'candyaandyo' joona', cha' tints'aana' na ticanda'yo' cwii corona.

¹² Ñeeⁿ juu na cwinaⁿñe ñequio natia, ja nnts'aa na nljoo'ñetyeⁿ nacaño^om' Ty'oots'om. Nntseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'cwijom cwii ta ts'oomx'ee wats'om caño^om'luee. Ndo' tijoom cwinncwji'na' juu jo' ee nquii Ty'oots'om cwentaya cwiluiiñê wats'om'ñeeⁿ. Ndo' nntseiljeiya xueⁿ'eⁿ nacjoo' tsaⁿñeeⁿ ñequio xuee' tsjoom 'naaⁿaⁿ, majuu tsjoom Jerusalén xco. Tsjoom'ñeeⁿ ndyocuena' na nnaⁿna' caño^om'luee yuu na m'aaⁿ nqueⁿ na cwiluiiñê cwentaya. Ndo' mati nntseiljeiya cwiicheⁿ xueya na xcona' nacjoo' tsaⁿñeeⁿ.

¹³ Ñeeⁿ 'o na ñe'candy'e'yo', candy'e'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ."

Ñ'oom na tja tsjoom Laodicea

¹⁴ Tsoticheⁿ Jesús no^o:"

—Catseiljei'ti' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' jooⁿa' nam'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ cwentaa' Ty'o^oots'om na m'aⁿ tsjoom Laodicea. Catsu': "Lu^aa matsjoo^o nnc^o na cwiluiindy^o ñ'oom na mayuu' ndo' ñequii'cheⁿ macwji'yuu'ndy^o ñ'oom na candaa'. Ñ'eⁿndy^o ja s'aa Ty'o^oots'om cha'tso na tuii.

¹⁵ Ja mantyjiiya chiuu waa na la'xmaⁿ'yo'. Ticatseijomna' 'o meiⁿ cha'na ndaatoo teiⁿ, oo meiⁿ cha'na ndaatoo jmeiⁿ. Toom cwe' m'aⁿ'yo' na queeⁿya n'om'yo' cantyja 'naⁿya quia jo' nntseijomna' 'o cha'na ndaatoo jmeiⁿ. Oo toom cwe' candā'ñ'eⁿ na l'o'yo' ja quia jo' nntseijomna' 'o cha'na ndaatoo teiⁿ.

¹⁶ Sa^a nc'e na cwe' cwiljoyato n'om'yo' chiuu waa na m'aⁿ'yo', jo' chii matseijomna' 'o cha'cwijom ndaa na cwe' tue'ncue, meiⁿ tijmeiⁿ ndo' meiⁿ titeiⁿ. Na lu^aa' waa na cwila'xmaⁿ'yo', maxjeⁿ nncwji'a 'o cantyja 'naⁿya cha'xjeⁿ na macwji' ts'aⁿ ndaajnaⁿ quii' 'ndyoo.

¹⁷ Ee cwindu'yo': Jâ tyandyô, jnda teit'aa' 'naaⁿyâ. Meiⁿ cwii tjaa na cwimatseitjooⁿa' jâ. Sa^a ticaliu'yo' na 'o la'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na nty'iaa'ndye. La'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na wl' cwitjoom, ndo' nn'aⁿ na jñeeⁿndye. La'xmaⁿ'yo' na nchjaaⁿ'yo' ndo' na ñecantsei'ndy^o'.

¹⁸ Jo' chii matseijndo'a n'om'yo' na cal'uee'ndy^o' naya na m'aaⁿya na matseijomna' juuna' cha'na s'om cajaan' na cajndati, quia jo' nnc'om'yo' na mayuu'cheⁿ na tyandy^o' jo nnom Ty'o^oots'om. Ndo' cal'uee'ndy^o' liaa canchii' na m'aaⁿya na nlcwee'yo', quia jo' nntseicu'na' na jnaaⁿ'yo' na m'aⁿ'yo' na ñecantsei'ndy^o'. Ndo' cal'uee'ndy^o' ncheⁿ nasei na nnc'oocue n'omnda^a'yo' quia jo' nleitquioo'yo' na nla'noⁿ'yo' chiuu waa cantyja na m'aⁿ'yo'.

¹⁹ Cha'tso nn'aⁿ na candya' ts'o^onya, quia cwila'tjoondyena macwaⁿya jooⁿa, ndo' matseisei'a jooⁿa quia na macaⁿna'. Jo' chii ñequii'cheⁿ c'om'yo' na cjoo' n'om'yo' cantyja 'naⁿya, ndo' calcwe' n'om'yo'.

²⁰ Queⁿ'yo' cwenta, meintyja^a'a 'ndyoots'a ndo' macjoo'a juuna'. Xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na nndii na macwaⁿya, ndo' nntseicanaaⁿñe 'ndyoots'a, nncjoquia^a'a na nntseijomndy^o ñ'eⁿñê. Nlcwaa'a ñ'eⁿñê ndo' mati nlcwaaⁿ'a ñ'eⁿndy^o.

²¹ 'Ñeeⁿ juu na jnda jnaⁿñe ñequio natia, quia mawa'catyaⁿ tio 'naⁿya, nñequiaya na nncwa'catyeeⁿ na cañomya, cha'xjeⁿ ja jnda jnaⁿndy^o ñequio natia ndo' jnda jndyocajmaⁿya nacañoom' Tsotyaya tio 'naaⁿ'aⁿ.

²² 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candye'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿ'aⁿ."

4

Cwiwit'maaⁿñe Ty'o^oots'om cañoom'luee

¹ Jnda jndii ñ'oommeiⁿ, quia jo' tco'nnda'na' no^o na nty'iaya cwii 'ndyoots'a na wanaaⁿ cañoom'luee. Ndo' jndiinnda'a na seineiⁿ juu na jndiijndyaa^a na teic'uaa jndyee' cha'cwijom ntu, tso no^o:

—Candyo'waa' ñjaaⁿ, ndo' m'mooⁿya njom' chiuu waa na quia wjaaluiiti.

² Ndo' juu xjeⁿ'ñeeⁿ m'aaⁿya nacje 'naaⁿ Espíritu Santo. Quia jo' nty'iaya na meintyjee' cwii tio cañoom'luee, wacatyeeⁿ cwii ts'aⁿ nacjoo' juuna'.

³ Jeeⁿ neiⁿncoo' caxueeñê. Juu jo' matseijomna' cha'cwijom tsjo' jaspe ñequio cornalina na jeeⁿ wando' colo 'naaⁿna'. Tio'ñeeⁿ ndii'na' catsuutsoom'naⁿ na tseijomna' cha'na tsjo' esmeralda na jeeⁿ neiⁿncoo'na'.

⁴ Ndo' ndiocheⁿ tio'ñeeⁿ meintyjee' nt'omcheⁿ ntquiuu nchoo' ñequiee ntio. Jo' jo' meindyuaandy^e ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye. Cwee'na liaa canchii' ndo' ñjom corona s'om cajaan' nqueⁿna.

⁵ Juu tio'ñeeⁿ na meintyjee' xcwe cwicalui' chom ntsuee ndo' c'uaa cwila'naⁿ'na'. Ndo' jo nnom tio'ñeeⁿ meintyjee' ntquiee' sca catsuu na cwiwixuee chom. Joo chom'ñeeⁿ cwiluiindy^e ntquiee' Espíritu na cwiluiiñe Ty'o^oots'om.

⁶ Ndo' jo nnom tio'ñeeⁿ waa cwii ndaaluee na jeeⁿ caxuee cha'na tsioo.

Ndo' ndiocheⁿ tio'ñeeⁿ m'aⁿ ñequiee naⁿ na ta'ndo' na niom n'om ndaana jo nanqueⁿ na ndo' jo ndaana.

⁷ Juu tsaⁿ na wando' na nty'iajndyaa, matseijomna' jom cha'cwijom liom. Ndo' tsaⁿ na jnda we, matseijomna' jom cha'cwijom quioo'jndyo. Tsaⁿ na jnda ndyee, matseijomna' nnoom cha'na nnom ts'aⁿ. Ndo' tsaⁿ na jnda ñequiee, matseijomna' jom cha'cwijom cachi na mantya.

⁸ Ndo' cha'tsondye joo naⁿñeeⁿ na ta'ndo', niom yom yom lquiina. Cha'waandyena ñ'eⁿ lquiina chuu' n'om ndaana. Naxuee natsjom tic'oomeintyjee'na na cwiluena:

Nquii Ta Ty'oots'om matseixmaⁿñ'eeⁿ cha'tso nnom najnda.

Lju'. Lju'. Lju' cwiluiñê.

Nqueⁿ m'aaⁿ nacjee' na jnaⁿjndyeena'.

Maxjeⁿ m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ ndo' nncue'ntyjo na nncwjee'cañoom.

⁹ Joo ñequiee naⁿñeeⁿ na ta'ndo', cwilcwii'na nquii Ty'oots'om na wacatyeeⁿ tio, jom na tjaa yuu cantycwii na wanoom'm. Cwila't'maaⁿndyena jom ndo' cwiñe'quiana na quianl'uaaⁿaⁿ.

¹⁰ Quia na cwil'ana na ljo', quia jo' cha'tso ntquiuu nchoo' ñequiee naⁿ na cwilui-itquiendye cwita'na cantyena jo nnom nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio. Cwila't'maaⁿndyena jom na tjaa yuu cantycwii na wanoom'm. Cwitsa'na corona 'naaⁿna jo nnom tio. Cwiluena:

¹¹ 'U Ta Ty'oots'oomyâ na t'maⁿ cwiluiindy',

jeeⁿ matsona' na cwit'maaⁿndyu'.

'U tijoom cantycwii cantyja najndu'.

'U sa' cha'tso na niom.

Tuina' nc'e na l'ue ts'om' ndo' ndim'aⁿna' nc'e 'u.

5

Tsom na to'ñom Catsmaⁿ

¹ Ndo' nty'iaaya cwii tsom na chu'lcwiina' na maleiñ'oom nqueⁿ na wacatyeeⁿ nacjoo' tio. Ndiina' ts'oqⁿ ntyjaya ndo' we ntyja teiljeiina'. Ndo' ntquiee' joo na tjata'tye'na'.

² Ndo' nty'iaaya cwii ángel na jeeⁿ jndei ndo' jeeⁿ c'uaa 'ndyoo na matseineiⁿ. Mawax'ee:

—¿Ñeeⁿ juu tseixmaⁿ na nntseicanaaⁿñe yuu na ta'tyeⁿ tsomwaa ndo' na nntseicanqⁿ juuna'?

³ Saa meincwii tjaa 'ñeeⁿ c'oom na matseixmaⁿ na nntseicanaaⁿñe tsom'ñeeⁿ, meinaⁿ ángeles cañoom'luee, meinaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, meinaⁿ añmaaⁿ nn'aⁿ na jnda tja na m'aⁿ tsjoom l'oo. Meinaⁿ cwii na ndyee ndii'ndye joona tícandaⁿ nty'iaa' naquii' tsom'ñeeⁿ.

⁴ Jo' chii jeeⁿ tyot'ioq cwe' nc'e na meincwii tjaa 'ñeeⁿ tseixmaⁿ na nntseicanaaⁿñe tsom'ñeeⁿ, meinaⁿ na nnty'iaa' naquii'na'.

⁵ Ndo' cwii nquiee naⁿñeeⁿ na cwiluiitquiendye tso noqⁿ:

—Tant'ioo' ee m'aaⁿ nqueⁿ na jnda seityueeⁿeⁿ juu natia. Jom tseixmaaⁿ na nntseicanaaⁿñe cwii ndo' cwii ntquiee' joo na tjata'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ ndo' nntseicanqⁿoⁿ juuna'. Jom matseicajndyuna' Liom cwentaa' tmaaⁿ nn'aⁿ Judá na cwiluiñê tsjaaⁿ David na jndyowicantyyoo'.

⁶ Quia jo' nty'iaaya cwii ts'aⁿ cha'cwijom catsmaⁿ na jnda jla'cuee' nn'aⁿ. Meintyjeeⁿeⁿ nacañoom' tio quii'ntaaⁿ ñequiee na'ta'ndo' ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye. Jom niom ntquiee' ndei'jñeeⁿeⁿ ndo' niom ntquiee' n'omnnoom. Joo n'omnnoom cwiluiindyena' ntquiee' Espiritu na cwiluiñe Ty'oots'om na jñoom cha'waa tsjoomnancue.

⁷ Ndo' tjantyyaaⁿaⁿ nquii na wacatyeeⁿ tio. To'ñoom tsom na ndii' ts'o ntyjaya.

⁸ Ndo' jom na matseicajndyuna' Catsmaⁿ quia jnda to'ñoom tsom'ñeeⁿ, quia jo' ñequiee naⁿ na ta'ndo' ta'na cantyena jo nnoom ndo' majoti l'a ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ

na cwiluiitquiendye. Ticwiindye na^{nt}quie'ñeeⁿ maleiñ'oom arpa ñequio waso s'om cajaⁿ na too'cheⁿna' ñjom suu. Suu'ñeeⁿ tseixmaⁿna' ñ'oom ndyuee nn'aⁿ na cwiluiindye cwentaa' Ty'oots'om quia na cwila'neiⁿna nnoom.

⁹ Ndo' cwitana cwii luantsa xco. Cwiluena:

'U tseixmaⁿ na nnc'o'ñom' tsomwaa' ndo' nntseicanaaⁿndyu' yuu na tjata'tyeⁿ juuna'. Ee jla'cuee' nn'aⁿ 'u ndo' ñequio niom' tioml'ua' jnaaⁿ nn'aⁿ cha nla'xmaⁿna cwentaa' Ty'oots'om.

Joonā cwiluiindyena nn'aⁿ na ticwii cwii ntmaaⁿl, ñequio nn'aⁿ na ticwii cwii nnom ñ'oom na cwila'neiⁿ,

ñequio nn'aⁿ na ticwii cwii nnom na tjachuii'ndye, ñequio nn'aⁿ cwii cwii ndyuaa.

¹⁰ Jnda tqueⁿl na cwiluiindyena tmaaⁿl nn'aⁿ na matsa'ntjom Ty'oots'oomya.

Ndo' jnda tqueⁿl joonā na cwiluiindyena ntyee na cwindye'ntjomna nnoom.

Ndo' nntsa'ntjomna nn'aⁿ tsjoomnancue.

¹¹ Quia jo' cwiicheⁿ cwii ndii' nty'iaya ndo' jndiia na c'uaa ndyuee jndye ángeles na m'aⁿ ndiocheⁿ yuu na wacatyeeⁿ tio ñequio ñequiee naⁿ na ta'ndo', ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye. Ndo' tue'ntyjō na jndyendye ángeles'ñeeⁿ cha'na nqui meiⁿ ndii' na nqui nqui meiⁿ.

¹² C'uaa cwiluena:

Juu Catsmaⁿ na jla'cuee' nn'aⁿ,
t'maⁿ cwiluiiñê cantyja najneiⁿ,
ndo' tseixmaaⁿ na tyañê.

Macandā jom cwiluiiñê na jndo' ts'oom ndo' cha'tso nndaā nnts'aaⁿ.

Jeeⁿ maty'iomna' na cal'uuya ñ'oom ya cantyja 'naaⁿaⁿ, ndo' calawaandyāya jom ndo' cala't'maaⁿndyō jom.

¹³ Ndo' mati jndiia na teic'uaa ndyuee ticwii cwii nnom na s'aa Ty'oots'om jo cañoom'luee, ñequio nnom tsjoomnancue, ñequio tsjoom l'oo, ñequio naquii' ndaaluee. Cha'tso na m'aⁿ jo' jo' luaa tyolue:

Cantyjati na tjaa yuu cwintycwii xuee,

cala't'maaⁿndyō nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio ñequio juu Catsmaⁿ.

Maty'iomyaana' na cal'uuya ñ'oom ya cantyja 'naaⁿna, ndo' calawaandyāya joonā, ee t'maⁿ waa najndei na la'xmaⁿna.

¹⁴ Ndo' ñequieendye naⁿ na ta'ndo', tyolue:

—Amén.

Ndo' joo ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ta'na cantyena, tyola't'maaⁿndyena nqueⁿ na tjaa yuu nntycwii na wanoom'm.

6

Ntquiee' joo na tjata'tyeⁿ tsom

¹ Quia jo' nty'iaya nquii Catsmaⁿ seicanaaⁿñê yuu najndyee na ntquiee' joo na ta' tsom'ñeeⁿ. Ndo' jndiia na matseineiⁿ cwii tsaⁿ najndyee na ñequieendye naⁿñeeⁿ na ta'ndo'. C'uaa seineiⁿ cha'cwijom c'uaa 'ndyoo tsuee. Tso:

—Candyo' ndo' canty'ia'.

² Quia jo' jleity'iom nqōⁿ ndo' queⁿl cwenta, nty'iaya cwii caso canchii'. Ndo' wa'ljoo ts'aⁿ naxeⁿyo'. Maleiñ'oom casa' ndo' jnda to'ñoom corona na ñjom xqueeⁿ. Tyomanoom na jnda jnaⁿñê ñ'eⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacjoom'm ndo' mal'uee'ñê yuu na nnaⁿjndeiityeeⁿ.

³ Jnda na seicanaaⁿñê yuu na jnda we na ta'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ quia jo' jndiia na matseineiⁿ tsaⁿ na jnda we na ñequieendye naⁿñeeⁿ na ta'ndo'. Tso:

—Candyo' ndo' canty'ia'.

⁴ Ndo' jlui'nom cwiicheⁿ caso wee. Ndo' juu ts'aⁿ na wa'ljoo, to'ñoom najneiⁿ na nncwjaa'ñê tia' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha cantycwii na ya m'aⁿna ñ'eⁿ nc'iaana tsjoomnancue, cha yacheⁿ cala'cwjeendyena. Ndo' to'ñoom cwii xjo espada na jeeⁿ t'maⁿ.

⁵ Jnda na seicanaaⁿñê yuu na jnda ndyee na ta'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ quia jo' jndiia na matseineiⁿ tsaⁿ na jnda ndyee na ñequieendye naⁿñeeⁿ na ta'ndo'. Tso:

—Candyo' ndo' canty'ia'.

Ndo' nty'iaya cwii caso ntoom ndo' ts'aⁿ na wa'ljoo maleichom lua'ncjeⁿ.

⁶ Ndo' jndiia teic'uaa quii'ntaaⁿ ñequiee naⁿ na ta'ndo' na catseineiⁿ ts'aⁿ, tso:

—We tsua'xjo lqueeⁿ trigo, na jdana' cwii denario, cha'xjeⁿ na mawantjom ts'aⁿ na cwii xuee. Ndo' yom tsua'xjo lqueeⁿ cebada na jdana' cwii denario, saa tintsa' na nntseitjoona' seitye ñequio winom.

⁷ Quia na seicanaaⁿñê yuu na jnda ñequiee na ta'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ, jndiia na matseineiⁿ tsaⁿ na jnda ñequiee na ñequieendye naⁿñeeⁿ na ta'ndo'. Tso:

—Candyo' ndo' canty'ia'.

⁸ Quia jo' jleity'iomnnda' nooⁿ ndo' queⁿl cwenta nty'iaya cwii caso tsjaa'. Ndo' ts'aⁿ na wa'ljoo, matseicajndyuna' jom nquii na waa najndei na cwiwje nn'aⁿ. Ndo' jo naxeeⁿeⁿ jndyontyjo tsaⁿ na cwentaa' yuu na meindoo' l'oo. To'ñoomna najndana na nla'cwjeena xcwee' na xcwe nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue. Nl'ana na nla'cwjeendye nn'aⁿ ñ'eⁿ ncjo, ndo' ñequio jndo' t'maⁿ, ndo' ñequio ntycu, ndo' ñequio quioo' wjee.

⁹ Quia na seicanaaⁿñê yuu na jnda 'om na ta'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ quia jo' teitquioo' nty'iaya tio t'maⁿ. Ndo' jo ndo' x'eeⁿa' m'aⁿ añmaaⁿ nn'aⁿ na jnda tja na jla'cwjee nn'aⁿ joona nc'e na tíca'ndyena ñ'oom' Ty'oqots'om, meiⁿ tíca'ndyena na tyotjeii'yuu'ndyena ñ'oom'ñeeⁿ.

¹⁰ Joo naⁿñeeⁿ jndei jla'xuaana, jluena:

—U Ta na macanda nncu' matsa'ntjom' cha'tso, 'U tseixmaⁿ na lju' ts'om' ndo' na matsei'canda' ñ'oom' ndyo'. ¿Cwanti cwiyo m'aaⁿna' ndo' nncue'ntyjo na nncu'xeⁿ naⁿñeeⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue na waa jnaaⁿna jnaaⁿ na tjaá já? ¿Cwaaⁿ nntsa' na nntioomndyena nioomyâ na tcwe'?

¹¹ Ndo' cwii cwiindye joona to'ñoomna liaa canchii' na tei'ncoona'. Ndo' matsoom ndaana na cwindo'yana chjootindyo hasta quia nntseicandaa'ñena' na nncwje nt'om nn'aaⁿna na cwindye'ntjom nnoom, ee majndaa' na nla'cwjee nn'aⁿ naⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ na tja joona.

¹² Seicanaaⁿñê yuu na jnda yom na ta'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ. Ndo' queⁿyo' cwenta jeeⁿ jndei s'eii. S'aana' na teintomñe ñe'quioom' cha'na cwii liaa na ntom ndo' s'aana' na teiweeñe chi' cha'cwijom niom'.

¹³ Ndo' cancjuu jnaaⁿndyena tsjo'luee, tquiaandyena tsjoomnancue. Cha'xjeⁿ na cwiquiaa ta'ndaa xqueⁿ ts'oom higuera quia na jndei m'aaⁿ jndye, maluaa' matseijomna' tquiaandye cancjuu.

¹⁴ Ndo' tjatseilcwiiñena' tsjo'luee cha'na matseilcwiiñe cheⁿnquii tsuee mana teindyooⁿa'. Ndo' cha'tso ntsjo ñequio ndyuaaxeⁿncwe, tei'ndyooⁿa'.

¹⁵ Quia jo' nty'iaya nquiee nn'aⁿ na cwitsa'ntjom ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue, ty'elei'nomna ñequio nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindye tsjoomnancue, ñequio nn'aⁿ na cwitsa'ntjom sondaro. Ndo' ñequio nn'aⁿ na tyandy, ñequio nn'aⁿ na waa najndei na cwila'xmaⁿ, ñequio nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ, ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ xjeⁿ 'naaⁿ. Cha'tso naⁿñeeⁿ ty'eta'nty'iuuna naquii' ntsjo, quii'ntaaⁿ ljo'nty'a ndo' naquii' lue'ljo'.

¹⁶ Tyola'xuaana ndaa ntsjo ñequio ljo'nty'a, jluena:

—Cwa, quiaandyo' nacjooyâ cha nndaá nnta'nty'iuuyâ nnom nqueⁿ na mawacatyeeⁿ tio ñequio nnom nquii Catsmaⁿ na t'maⁿ nlco'weeⁿeⁿ já. Ee nnts'aaⁿ na catiooⁿndyô.

¹⁷ Ee jnda tue'ntyjo juu xuee na t'maⁿti na matseiw'iityeeⁿ já cantyja 'naaⁿ jnaaⁿyâ. Ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu na nndaá nluii'ñe na ticat'uiina' juu jo'.

7

Tioo ángeles sayo cantaa nn'aⁿ Israel

¹ Nquii Catsmaⁿ, jnda teinom na seicanaaⁿñê yom joo na tjata'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ quia jo' nty'iaya ñequiee ángeles na meiⁿ'ntyjee' ñequiee nqui tsjoomnancue. Cwila'cu'na jndye cha tancjaana' nnom tsjoomnancue, meiⁿ nnom ndaaluee, meiⁿ nacjoo n'oom.

² Joona jnda tquiaa Ty'oots'om na waa najndana na nl'ana nata' tsjoomnancue ñequio ndaaluee. Mati nty'iaya cwiiⁿcheⁿ ángel na jnaⁿ jo yuu na macalui' ñe'quiom', juu maleiñ'oom sayo 'naaⁿ' Ty'oots'om na wando'. Jndei seixuaa ndaa ñequiee ángeles'ñeeⁿ.

³ Tso ndaana:

—Nntioojndyaa sayo cantaa nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnom Ty'oots'oomya, nda jo' wanaaⁿ na nla'nda'yo' tsjoomnancue ñequio ndaaluee ndo' n'oom.

⁴ Ndo' jndiia cwanti nn'aⁿ na tiao ángeles'ñeeⁿ sayo cantaa. Naⁿ'ñeeⁿ tue'ntyjo cwii siaⁿnto meiⁿ waljoo' wen'aaⁿ nchoo' ñequiee meiⁿndyena na cwiluiindyena canchoo'we ntmaaⁿ' nn'aⁿ Israel.

⁵ Na cwii cwii tmaaⁿ'ñeeⁿ jndaa'ti canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ na tiao ángeles saayo cantaa. Tioona saayo canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Judá, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Rubén, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Gad,

⁶ canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Aser, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Neftalí, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Manasés,

⁷ canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Simeón, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Leví, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Isacar,

⁸ canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Zabulón, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ José, ndo' canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Benjamín.

Tmaaⁿ' nn'aⁿ na cwee' liaa canchii'

⁹ Ndo' quia na jnda teinom cha'tso nmeiⁿ', nty'iaya cwii tmaaⁿ' nn'aⁿ na jndyendye na meiⁿ'cwii ts'aⁿ xocandaⁿ nncuncho. Jnaⁿ naⁿ'ñeeⁿ ticwii cwii ndyuaa, ndo' la'xmaⁿ na ticwii cwii tmaaⁿ' nn'aⁿ, ñequio ticwii cwii nnom na tjachuii'ndye, ñequio ticwii cwii nnom ñ'oom na cwila'neiⁿna. Meiⁿ'ntyjee'na jo nnom tio yuu na m'aaⁿ Ty'oots'om ndo' na m'aaⁿ Catsmaⁿ. Cwee'na liaa canchii' teincoo ndo' too' njom n'oom tanc'a lueena.

¹⁰ C'uaa cwila'neiⁿna, cwiluena:

Nquii Ty'oots'om cwentaaya na wacatyeeⁿ tio,

ñ'eⁿ nquii Catsmaⁿ,

macanda joona nquiuna cantyja na cwicalui'n'maaⁿndyo.

¹¹ Ndo' meiⁿ'ntyjee' cha'tso ángeles ndiocheⁿ nacañoom' tio yuu na meindyuaandye nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ñequio ñequiee naⁿ'ñeeⁿ na ta'ndo'. Ty'etanquio ángeles nnomtyuaa jo nnom tio na wacatyeeⁿ nquii Ty'oots'om na tyola't'maaⁿndyena jom.

¹² Tyoluena:

Amén. Maty'iomna' na ticantycwii na cwila't'maaⁿndyo Ty'oots'oomya ndo' na cwilawaandyaaya jom.

Macanda jom tseixmaaⁿ cha'tso na jndo' ts'oom.

Cwil'uuya na quianl'uaaⁿ'aⁿ ndo' cwil'uuya ñ'oom ya cantyja 'naaⁿ'aⁿ,

ee jom t'maⁿ cwiluiiñê cantyja najneiⁿ ndo' cha'tso ndaa nnts'aaⁿ.

Tijoom cwintycwii cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Amén.

¹³ Quia jo' cwii naⁿ'ñeeⁿ na cwiluiitquiendye, tso nooⁿ:

—Joo naⁿ'm'aⁿ' na cwee' liaa canchii' teincoo, ¿aa matsei'noⁿ' ljo' cwiluiindyena, ndo' yuu jnaⁿna?

¹⁴ Ndo' tsjooya nnom tsaⁿ'ñeeⁿ:

—'U ta, mantyji'.

Ndo' jom tsoom nooⁿ:

—Nmeiiⁿ joo nn'aⁿ na jnda jnaⁿndye nawi' t'maⁿ na tei'nom. Jnda jla'yu'tyeⁿna ñ'eⁿ nqueⁿ na jñoom Catsmaⁿ na seiljoom'm n'omna ñequio niom'm. Jo' na cwee'na liaa canchii'.

15 Manc'e jo' m'a^{na} jo nnom tio yuu na wacatyeeⁿ Ty'oots'om. Naxuee natsjom cwindye'ntjomna wats'om cañoom'luee. Ndo' nqueⁿ mach'eeⁿ cwenta joona.

16 Taxoc'omna na ñe'jndo'tina, meiⁿ na ñe'cwetina ndaa. Taxocanty'iaa'ti ñe'quioom' nacjoona, meiⁿ na nntseicooñetina' joona.

17 Ee nquii Catsmaⁿ na meintyjee' ndyeyu jo nnom tio, jom nnteix'eeⁿ joona. Cha'na ts'aⁿ na maleichuu canmaⁿ, nncjaachom joona yuu waa xo'tyeⁿ na xocantquiee' ndaa-tioo na mañequiaana' na ticantycwii na wando' ts'aⁿ. Ndo' nquii Ty'oots'om nncuee'ñê ndaandaana.

8

Sayo na jnda ntquiee'

1 Nquii Catsmaⁿ, quia na seicanaa'ñê cwiicheⁿ joo na jnda ntquiee' na ta'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ, quia jo' teicheⁿ cañoom'luee cha'na xcwe hora.

2 Jnda jo' nty'ia ntquiee' ángeles na meiⁿntyjee' jo nnom Ty'oots'om. To'ñoomna ntquiee' ntu.

3 Ndo' tue'cañoom cwiicheⁿ ángel. Tjameintyjeeⁿeⁿ ndyeyu nomts'om na tuiina' ñ'eⁿ s'om cajaan. Maleiñ'oom xo' cwentaa' tsioomsuu na tuiina' ñ'eⁿ s'om cajaan. Ndo' to'ñoom cwenta jndye suu na nntseicoom nacjoo' nomts'om na meintyjee' jo nnom tio yuu na wacatyeeⁿ Ty'oots'om. Seitjoom suu'ñeeⁿ ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ cha'tso nn'aⁿ nnom Ty'oots'om, majoo nn'aⁿ na cwiluiindyena cwentaaⁿaⁿ.

4 Jnda jo' seicoom joona'. Tjawa tsioomsuu'ñeeⁿ jo nnom Ty'oots'om na tjoom'na' ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ nnoom na la'xmaⁿ cwentaaⁿaⁿ.

5 Ndo' juu ángel'ñeeⁿ seicatom'm xo' 'naaⁿaⁿ ñequio ñoom na ntyjo nomts'om. Jnda chii tjoom'm juuna' xjeⁿ tsjoomnancuecheⁿ. Mañoom' teic'uaa na jndei cwila'xuaa ntsuee. Jndye nnom na tyowic'uaa. Tco'na' chom tsuee, ndo' s'eii.

Ntquiee' ntu na cwilei'cho ntquiee' ángeles

6 Quia jo' joo ntquiee' ángeles na cwilei'cho ntquiee' ntu, jla'jndaa'ndyena na nntjoo'na.

7 Juu ángel najndyee tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ. Ndo' jnaⁿna' na tua' tsaaⁿ, tua' chom, na tjoom'na' niom'. Tquiaana' tsjoomnancue. Ndo' tco manndyoo' xcwe tsjoomnancue mati tco manndyoo' xcwe n'oom na meiⁿntyjee', ndo' tco cha'tso jnda ndeii.

8 Ángel na jnda we tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ, quia jo' ty'oom chom cwii cha'cwijom sjo t'maⁿ, jnda chii tju'na' jo' ts'om ndaaluee. Ndo' manndyoo' xcwe na cha'tso ndaaluee seicwaqueⁿna' niom'.

9 Jo' chii s'aana' na manndyoo' xcwe na cha'tso quioo' na m'aⁿ ndaaluee, tjayo'. Ndo' manndyoo' xcwe l'aandaa seityuii'na'.

10 Ángel na jnda ndyee tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ, quia jo' jnaⁿ cwii caxjuu t'maaⁿ tsjo'luee. Cwicoñê cha'cwijom chom scacatsuu ndo' tiooñê nacjoo manndyoo' xcwe candaa ñ'eⁿ lui'xo'.

11 Ndo' s'aana' jeeⁿ ja ndaatioo'ñeeⁿ cha'cwijom tso tjacanoom. Jo' chii caxjuu'ñeeⁿ seicajndyuna' tso tjacanoom. Ndo' jndye nn'aⁿ na teil'uee'ndye ndaa'ñeeⁿ, tjana ee jeeⁿ jana'.

12 Ángel na jnda ñequiee tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ, quia jo' manndyoo' cha'na xcwe ñe'quioom' ñ'eⁿ chi' sei'ndaa'na'. Teintomna'. Ndo' majo'ti cancjuu tei'ndaa'. Taticwixueena'. Mati ñe'quioom' seitjooⁿa' cha'na ñequiee hora na taticwixueeñê. Ndo' mati natsjom, seitjooⁿa' cha'na ñequiee hora na taticwixueeñê chi' ñequio cancjuu.

13 Quia jo' nty'iaya, mantya cwiicheⁿ ángel nandyee. Ndo' jndiia na jndei matseixuaa, tso:

—Jeeⁿ wi' nntjoom nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue, quia na nleic'uaa ntu na cwinntjoo' ndyee ángeles'ñeeⁿ.

9

¹ Ángel na jnda 'om tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ. Quia jo' nty'iaya cwii caxjuu na jnaⁿ tsjo'luee, tioonê tsjoomnancue. Ndo' caxjuu'ñeeⁿ tquiaa Ty'o^ots'om ts'ow'aa nnoom cwentaa' cwii tsue' na tjaa yuu ntycwii na njoom.

² Seicanaaⁿñê 'ndyoo tsue'ñeeⁿ. Quia jo' jlui' ndioom jo' jo' cha'cwijom ndioom na cwicalui' ntom' t'maⁿ. Ndo' nc'e na jeeⁿ 'aa ndioom'ñeeⁿ, seijaaⁿñena' tsjoomnancue hasta tatquioo' na manty'iaa' ñe'quioom'.

³ Naquii' ndioom'ñeeⁿ jnaⁿndye jndye calcaa. Ty'entyjajo' nnom tsjoomnancue. To'ñoomyo' na wjeeyo' cha'na w'ii catsjo.

⁴ Ndo' Ty'o^ots'om tñquiaaⁿ na wanaaⁿ na nlcwa'yo' jnda na niom nnom tsjoomnancue, meiⁿ tscō jndaā, meiⁿ tscō n'oom. Macanda wanaaⁿ na nnta'wi'yo' joo nn'aⁿ na tîcañoom sayo 'naaⁿaⁿ cantaana.

⁵ To'ñoomyo' ñ'oom na cha'waa 'om chi' wanaaⁿ na nl'ayo' na nlquiina' naⁿñeeⁿ cha'na maquiina' ts'aⁿ quia na tco' catsjo. Saa ticwanaaⁿ na nla'cwjeeyo' naⁿñeeⁿ.

⁶ Ncuee'ñeeⁿ yocheⁿ na wi' cwitjoomna nl'uee'ndye cheⁿnquieena na cwjetona, saa xocaliuna chiuu ya nl'ana. Nnc'omna na queeⁿ n'omna na ñe'cwjena, saa xocaliuna chiuu ya na nncwjena.

⁷ Calcaa'ñeeⁿ matseijomna' jooyo' cha'cwijom catso na m'aⁿc'eeyo' na nnc'ooyo' ntia'. Nqueⁿyo' ñjom cha'cwijom corona na tuiina' s'om cajaan do' ndaayo' matseijomna' cha'cwijom nnom ts'aⁿ.

⁸ Ndo' soonqueⁿyo' cha'cwijom soonqueⁿ yolcu, ndo' ndei'n'omyo' cha'cwijom ndei'n'om liom.

⁹ Tsuaayo' cha'cwijom ñ'eⁿ xjo tuiina'. Jeeⁿ c'uaa lquiiyo' cha'cwijom c'uaa ndyuee tornom quia na jndei' 'oontyjaandye catso na cwi'ooyo' tia'.

¹⁰ Ndo' n'aaⁿ calcaa'ñeeⁿ matseijomna' cha'na n'aaⁿ caljo, ee mati jeeⁿ wjee ndaa xioomyo'. Ndo' cha'waa na 'om chi' wanaaⁿ na nnta'yo' xioomyo' nn'aⁿ.

¹¹ M'aaⁿ cwii ángel na matsaⁿntjoom calcaa'ñeeⁿ. Jom tseixmaaⁿ na mach'eeⁿ cwenta tsue' na tjaa yuu ntycwii na njoom. Jom jñoom Abadón ñequio ñ'oom hebreo ndo' ñ'oom griego Apolión. Ma'moⁿ xueⁿeⁿ tsaⁿ na matseicwjee nn'aⁿ.

¹² Jnda teinom na tco'na' nty'iaya cwii nawi' na quia nntjoom nn'aⁿ. Saa canty'ia', ndicwaⁿ waa we nawi' na quia nncue'ntyjo.

¹³ Ángel na jnda yom tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ, quia jo' quii'ntaaⁿ ñequiee nqui nomts'om na tuiina' ñ'eⁿ s'om cajaan na meiⁿntyjee'na' jo nnom Ty'o^ots'om, jndiia na teic'uaa seineiⁿ.

¹⁴ Tso nnom ángel na jnda yom na maleiñ'oom ntu:

—Cja'tseicanaⁿ joo ñequiee ángeles na chu'tyeⁿndye na m'aⁿ joo jndaa t'maⁿ Eufrates.

¹⁵ Quia jo' tjatseicanaaⁿaⁿ ángeles'ñeeⁿ na c'oola'cwjeena nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue. Manndyoo' cha'na xcwe nn'aⁿ tsjoomnancue nla'cwjeena. Ee ángeles'ñeeⁿ majndaa' na m'aⁿc'eendyena na nl'ana ts'iaaⁿñeeⁿ chuwa, ndo' chi'waa, ndo' xueewaa, ndo' horawaa.

¹⁶ Ndo' jndiia cantyja 'naaⁿ sondaro 'naaⁿna, na ntyjondye catso, tue'ntyjo cha'na ntquiuu meiⁿ ndii' na nqui nqui meiⁿndyena.

¹⁷ Luaa' waa na tco'na' nooⁿ na nty'iaya catso'ñeeⁿ ñequio sondaro na ntyjondye jooyo'. Naⁿñeeⁿ cwee'na ncjo candyana na mawañoom'na' joona na tilquiee'ndyena. Ndo' ncjo'ñeeⁿ chona' colo wee ñequio colo tsa, ñequio colo cajaan. Ndo' matseijomna' nqueⁿ catso'ñeeⁿ cha'na nqueⁿ liom. Ndo' naquii' ndyueeyo' cwicalui' chom ñequio ndioom ñequio sufra.

¹⁸ Ñequio ndyee nnom nawi'ñeeⁿ na jlui' quii' ndyueeyo', chom ñequio ndioom ñequio sufra, jo' na tja manndyoo' xcwe nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue.

19 Catso'ñeeⁿ we ndii' waa na jndayo' na cwita'wi'yo' nn'aⁿ, naquii' ndyueeyo' ndo' n'aaⁿyo'. Ee yuu na tjacantycwii n'aaⁿyo' jo' ntyjoo nqueⁿ canduu. Ndo' canduu'ñeeⁿ nioom tyotquiiyo' nn'aⁿ.

20 Saa nn'aⁿ na 'ndiina' na tîcwje ñequio nawi'meiⁿ!, tîcalcwe' n'omna. Tîca'ndyena natia na cwil'ana, meiⁿ tîc'oomeintyjee'na na cwila't'maaⁿndyena naⁿjndii ñequio 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a na tuii ñ'eⁿ s'om cajaan, ñ'eⁿ s'om xuee, ñ'eⁿ s'om wee, ñ'eⁿ ljo', ndo' ñ'eⁿ n'oom. 'Naⁿmeiⁿ! tilei'canty'iaana', meiⁿ na nndyena', nmeiⁿ na nnc'ooca'na'.

21 Ndo' tîcalcwe' n'omna na cwila'cwjeena nc'iaana. Meiⁿ tîca'ndyena cantyja na cwila'calua'ndyena, meiⁿ cantyja na cwe' cwim'aⁿyana ñ'eⁿ nc'iaana, meiⁿ cantyja na cwinty'ueena 'naⁿ.

10

Ángel na maleiñ'oom cwii libro chjoo

1 Quia jo' nty'iaya cwiicheⁿ ángel na waa najndei na tseixmaⁿ. Jndyocueeⁿ na jnaaⁿ cañoom'luee. Cha'waañê wandi' nchquiu ndo' ntyjaty'io catsuu tsoom'naⁿ jo' ts'om xqueeⁿ. Caxuee nnoom cha'cwijom ñe'quioom', ndo' nc'eeⁿ cha'cwijom ntsaachom na teincoo.

2 Cwii ts'ooⁿ ndii' libro chjoo na jnda n'meiⁿ!. Tcoom'm x'eeⁿ ntyjaya nnom ndaaluee, ndo' x'eeⁿ ntyjatymaaⁿ nnom tyuaatcwii.

3 Jndei seixuaⁿ cha'na matseixuaa liom. Quia na jnda seixuaⁿ, quia jo' teic'uaa ndyuee ntquiee' ntsuee.

4 Quia na jnda teicheⁿ ndyuee ntquiee' ntsuee'ñeeⁿ, quia jo' seijndaa'ndyoo na nntseiljeiya ñ'oom na jlue na, saa jndiia cwii jndyee na teic'uaa cañoom'luee. Matso:

—Ñ'oom na jndi' na jlue ntquiee' ntsuee'ñeeⁿ cwanty'iuu'ndyu' joona', tintseiljei'.

5 Ndo' juu ángel na nty'iaya na meintyjee' nnom ndaaluee ndo' nnom tyuaatcwii, seiweeⁿ ts'ooⁿ ntyjaya jo cañoom'luee.

6 Tyeⁿ ñ'oom tjoom'm na cjoom'm na malcweeⁿeⁿ xuee' Ty'oots'om na tjaa yuu ntycwii na wando', nqueⁿ na s'aaⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue ñequio ndaaluee ñequio cha'tso nnom na niom jo' jo'. Luaa ñ'oomtyeⁿ na seineiⁿ, tsoom:

—Taxocwindoo'ti Ty'oots'om.

7 Ee jnda tue'ntyjo xjeⁿ na juu ángel na jnda ntquiee' nncjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ. Xjeⁿñeeⁿ matseicandaa'ñena' ñ'oom na ntyjii nquii Ty'oots'om. Majuu ñ'oom'ñeeⁿ na jnda tqueⁿtyeeⁿ ndaa nquiee profetas na cwindye'ntjomtyeⁿ nnoom.

8 Quia jo' juu na jndiia na seineiⁿ cañoom'luee, seineiⁿnda' nooⁿ. Matso:

—Cja'co'ñom' libro chjoo na mein'meiⁿ! na ndii'na' ts'o ángel na meintyjee' nnom ndaaluee ñequio nnom tyuaa.

9 Jo' chii tjontyjaa'a ángel'ñeeⁿ, tsjoo nnoom na ñnequiaaⁿ libro chjoo'ñeeⁿ nooⁿ. Tsoom nooⁿ:

—Luaa libro. Qui'ñom', cwa' juuna'. Nnts'aana' na jeeⁿ chi quii' 'ndyo' cha'cwijom tsiom' canty'i saa ts'om tsia' nnts'aana' na jeeⁿ ja.

10 Quia jo' to'ñoⁿ libro chjoo'ñeeⁿ na ndii' ts'o ángel, ndo' tcwaa'a juuna'. Ndo' quii' 'ndyo' s'aana' na chi ntyjii cha'cwijom tsiom' canty'i saa ts'om tsia' jeeⁿ ja s'aana'.

11 Quia jo' tso ángel'ñeeⁿ nooⁿ:

—Maxjeⁿ maca'na' na cwiicheⁿ cwii ndii' nntseineiⁿ! ñ'oom na ma'moⁿ Ty'oots'om njom'. Ñnequiaa' ñ'oom chiuu nntjoom nn'aⁿ jndye ndyuaa, ndo' ñequio jndye nnom ñ'oom na cwila'neiⁿna ndo' ndaa nn'aⁿ na cwiluitquiendye ndaana.

11

We nn'aⁿ na cwitjei'yuu'ndye

1 Quia jo' to'ñoⁿ cwii tsmaaⁿ, cha'cwijom ts'oomxjeⁿ juuna'. Ndo' tso ángel nooⁿ:

—Quicantyja', cwji' xjeⁿ wats'om cwentaa' Ty'ooots'om ñequio nomts'om. Ndo' quincho' cha'tsondye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye jom jo' jo'.

² Quia macwji' xjeⁿ wats'om, tincwji' xjeⁿ tach'eeⁿna'. Ee jnda tquiaya na cha'waa wen'aaⁿ nchoo' we chi' na joo nn'aⁿ na nchii judíos wanaaⁿ na ñequioque'na jo' jo'. Ndo' nlqueⁿna xjeⁿ 'naaⁿna tsjoom cwentaya na lju' cwiluiñena' yuu na meintyjee' wats'om^{ñeeⁿ}.

³ M'aⁿ we nn'aⁿ 'naⁿya na cwtjei'yuu'ndye cantyja 'naⁿya. Joonā nlquaaⁿya na nñe'quiāna ñ'oom ndaa nn'aⁿ cwii meiⁿ xuee waljoo' we siaⁿnto waljoo' ndyeen'aaⁿ xuee. Ndo' nlcwee'na liaa ntom na cwantindyo.

⁴ Wendye joona meintyjee'tyeⁿna jo nnom nquii Ta Ty'ooots'om na matsa'ntjom cha'waa tsjoomnancue. Cwiluiindyena we n'oom olivos ñequio we 'naⁿ na cwicañjoom' nlca.

⁵ Ndo' xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na ñecats'aa nata' wendye na^{ñeeⁿ}, quia jo' nlui' chom ndyueena na nlcoñe tsa^{ñeeⁿ}. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'cats'aa nata' joona, majndaa' na laa'ti' nncue'.

⁶ Wendye joona ñnequiaa Ty'ooots'om na nla'xmaⁿna najndana na nla'cata'na tsjo'luee cha tincua' cha'tsoti xuee na cwiñequiana ñ'oom 'naaⁿaⁿ. Ndo' mati ñnequiaaⁿ najndei na nla'xmaⁿna na nla'cwaqueⁿna ndaatoo na nnts'aana' niom'. Ndo' cwanti ndii' na l'ue n'omna ndaa nla'quioona meiⁿnquia nnom nawi' nacjoo nn'aⁿ tsjoomnancue.

⁷ Quia na jnda jnda' na cwtjei'yuu'ndyena, quia jo' juu quioo' jndii na m'aa'yo' ts'om tsue' na tjaa yuu ntycwii na njoom, nlui'yo' nnts'aayo' tia' nacjoo wendye na^{ñeeⁿ}. Nnaⁿñeyo' ñ'eⁿndyena ndo' nntseicwjeeyo' joona.

⁸ Ndo' sei'ts'o 'naaⁿna nncwindyuaana' ts'om nataa naquii' tsjoom t'maⁿ yuu na ty'ioom nn'aⁿ nquii Ta Jesucristo cwentaaya nacjoo' ts'oom'naaⁿ. Ndo' ñequio ñ'oom na cwe' tjañoom' matseicajndyuyana' tsjoom t'maⁿñeeⁿ Sodoma ñequio Egipto.

⁹ Ndyee xuee waljoo' xcwe nncwindyuaa sei'ts'o 'naaⁿna jo' jo'. Ndo' nn'aⁿ na ticwii cwii nnom na tjachuii'ndye, ñequio nn'aⁿ na la'xmaⁿ cwii cwii tmaaⁿndye, ñequio nn'aⁿ na cwichui' ñ'oom na cwila'neiⁿ, ñequio nn'aⁿ na nnaⁿ ticwii cwii tsjoomnancue, nnty'iaana sei'ts'o 'naaⁿ na^{ñeeⁿ}, saa tixonquiāna na nncjaacant'iuu'ndye na^{ñeeⁿ}.

¹⁰ Nn'aⁿ tsjoomnancue nla'neiⁿndyena quia na jnda tja wendye na^{ñeeⁿ}. Nnts'aana' na jeeⁿ ya nquiuna hasta nl'ana naya nc'iaana. Ee jeeⁿ tyoco'wi'na' joona nquiuna cantyja 'naaⁿ ñ'oom na ñetjei'yuu'ndye wendye na^{ñeeⁿ} na jnda tja.

¹¹ Saa quia jnda jnda' ndyee xuee waljoo' xcwe na nncwindyuaa sei'ts'o 'naaⁿ na^{ñeeⁿ}, quia jo' ñnequiaa Ty'ooots'om na nnquioonnda' jndyena, nnta'ndo'nnda'na. Mantyja nncwintyjee'yuna ndo' jeeⁿ ndya' nntyue nn'aⁿ na nnty'iaa na ljo' nluii.

¹² Quia jo' wendyena ndyena na nleic'uaa jndei cañoom'luee. Nntsoom:

—Quio'wa'yo' ñjaaⁿ.

Quia jo' nnc'oowana cañoom'luee ñ'eⁿ cwii nchquiu ñequio na jndoo' joo nn'aⁿ na ñel'awi' ñ'eⁿndye joona.

¹³ Ndo' majo'to xjeⁿñeeⁿ jndei nnts'eii. Quii'ntaaⁿ qui wario na tseixmaⁿ tsjoom t'maⁿñeeⁿ, nntseityuii'na' cwiina'. Ndo' ntquiee' meiⁿ nn'aⁿ nncwje cantyja na nnts'eii. Ndo' nn'aⁿ na cwin'ndiina', nla'catyudyena, nnto'na na nlcwii'na Ty'ooots'om na m'aaⁿ cañoom'luee.

¹⁴ Juu nawi' na jnda we, jnda teinomna'. Canty'ia', manncue'ntyjo nawi' na jnda ndyee.

Ntu na jnda ntquiee'

¹⁵ Quia jo' ángel na jnda ntquiee' tjoⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ. Ndo' teic'uaa na jndei cwila'neiⁿ nn'aⁿ cañoom'luee. Cwilue:

Ticwii cwii ndyuaa na ñesa'ntjomndye cheⁿnquieena',
je' m'aⁿna' nacje 'naaⁿ Ta Ty'ooots'om cwentaaya ñequio Jnaaⁿ Cristo.
Jom ticantycwii cantyja na matsa'ntjoom.

16 Ndo' joo ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye na meindyuaandye ntio ndiocheⁿ nacañoom' Ty'o^ots'om, ty'eta'nquiona, tyeⁿnquiuuna nomtyuaa na tyola't'maaⁿndyena jom.

17 Tyoluena:

Cwiñe'quiaayâ na quianl'ua' 'u Ta Ty'o^ots'om na matsei'xmaⁿñ'eⁿ cha'tso nnom na-jnda.

'U m'aaⁿ ndo' m'aaⁿndyu',
nacjee' na jnaⁿjndyeena' mam'aaⁿndyu' ndo' ticantycwii cantyja 'naⁿ.

Mama'mo^oñ' chiuu waa najndu' na matsei'xmaⁿ,
ndo' je' jnda t'moⁿna' na matsa'ntjom'.

18 Nn'aⁿ tsjoomnancue cwila'jndoona 'u,

saa je' jnda tue'ntyjo xjeⁿ na matsei'w'ii' jooa.

Jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nncu'xeⁿ nn'aⁿ na jnda tja,

ndo' na ñequiaa' juu na cwita'ntjom nn'aⁿ na tyondye'ntjom njom' na tyoñequia ñ'om'.

Ndo' mati ñequiaa' na cwita'ntjom cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ na la'xmaⁿ cwenta' na cwila't'maaⁿndye xue',

meiiⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ la'xmaⁿ, ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na tit'maⁿ la'xmaⁿ.

Ndo' na nntseicandu' nquiee nn'aⁿ na cwila'ndaa' n'om nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue.

19 Jnda jo' juu wats'om cwentaa' Ty'o^ots'om na waana' cañoom'luee, jnaa'na'. Ndo' jo' jo' nty'iaya juu castom na ñjom ñ'oom na seityeⁿtyeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ Israel. Quia jo' jnaaⁿ chomntsuee ndo' teic'uaa na tyola'xuaana', tyots'eii, ndo' jndei tuat'saaⁿ.

12

Yuscu ñequio catsoomjndii wee

1 Quia jo' teitquioo' cwii 'naaⁿ t'maⁿ tsjo'luee na ma'moⁿna' chiuu cwinluii. Nty'iaya cwii yuscu cweⁿ ñe'quioom' cha'cwijom liaⁿaⁿ. Meintyjeeⁿeⁿ nacjoo' chi' ndo' ñjom cwii corona xqueeⁿ na chuu' canchoo'we cancjuu.

2 Ndo' jndeiñê. Tyotseixuaⁿ na maquiina' jom, ee manntseincueⁿ.

3 Jnda chii teitquioo'ti cwiicheⁿ 'naaⁿ tsjo'luee. Nty'iaya cwii catsoomjndii na t'maaⁿñe ndo' weñe cha'na chom. Juuyo' niom ntquiee' xqueⁿyo', ndo' nqui ndei'jndyee'yo'. Ndo' cha'tso na ntquiee' xqueⁿyo', jo' ñjom cwii cwii corona.

4 Quia tmeiiⁿñeyo' ts'aaⁿyo' manndyoo' cha'na xcwe cancjuu na ntyja tsjo'luee tei'caljoona', tquiaandye cancjuu'ñeeⁿ nomtyuaa. Ndo' juu catsoomjndii'ñeeⁿ tjameintyjee'yo' jo nnom yuscu'ñeeⁿ na mawaa xjeⁿ na nntseincuii cha mantyjacheⁿ nlquiiyo' jnda xeⁿ jnda tuiñe.

5 Quia jo' seincuii yuscu'ñeeⁿ yu'ndaa na tsaⁿs'a. Jnda tqueⁿ Ty'o^ots'om yu'ndaa'ñeeⁿ na nluiit'maⁿñe, ndo' jndei ñ'oom na nntsa'ntjom cha'tso nn'aⁿ njoomnancue. Ndo' tjei'na' juu quii'l'o yuscu'ñeeⁿ. Tjañ'oom Ty'o^ots'om juu yuu waa tio 'naaⁿaⁿ.

6 Ndo' juu yuscu'ñeeⁿ tjaleinoom cwii joo yuu na nncwañoom'na' juu yuu na jnda seijndaa'ñe Ty'o^ots'om na nljoo'ñê. Jo' jo' m'aⁿ nn'aⁿ na nnteix'eena jom cwii meiⁿ waljoo' we siaⁿnto waljoo' ndyeeⁿaaⁿ xuee.

7 Quia jo' jnaⁿ tia' cañoom'luee. Juu Miguel ñequio ángeles 'naaⁿaⁿ tyol'ana tia' nacjoo' catsoomjndii. Ndo' catsoomjndii'ñeeⁿ ñequio na'jndii 'naaⁿaⁿ tyola'jndana, tyol'ana tia' ñ'eⁿ joo ángeles'ñeeⁿ.

8 Saa ticanajndana ndo' tacwanaaⁿ na nljoo'ndyena cañoom'luee.

9 Jo' chii tjeii'na jom. Jla'cwatyu'na jom cañoom'luee, tioenê tsjoomnancuecheⁿ. Mati jla'quiaana ángeles tia ñ'eⁿñê. Ee cantyjati na jnaⁿjndyeena' matseicajndyuna' jom catsuu tquiee, tsaⁿjndii ndo' Satanás. Majom na manquiun'aaⁿ cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue.

10 Quia jo' jndiia na teic'uaa cwii jndyee jndei cañoom'luee. Matsona':

—Je' je' yuu', juu na macwji'n'maaññe Ty'oots'om nn'aⁿ, jnda mamatseicandañña', ndo' ma'mooⁿ juu najndei na matseixmaaⁿ. Jnda tue'ntyjo na macanda jom matsa'ntjoom ndo' mati cwiluiitquieñe Jnaaⁿ Cristo. Ee juu naxuee ndo' natsjom mañequiaa jnaaⁿ nn'aaⁿya jo nnom Ty'oo'ts'oomya, jnda jla'cwatyuna juu. Manquiti na tyoñequiaa jnaaⁿ nn'aaⁿya.

¹¹ Saa joona jnda jnaⁿndyena ñ'eⁿ tsaⁿjndii'ñeeⁿ nc'e nioom' Catsmaⁿ ndo' nc'e ñ'oom na tjei'yuu'ndyena cantyja 'naaⁿ'aⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Ee joona tyom'aⁿna na ticajnda nquiuna meiiⁿ cwjena cantyja na cwitjei'yuu'ndyena.

¹² Nc'e na luaa' waa, c'om'yo' na neiⁿ'yo' cha'tsondyo' na m'aⁿ'yo' cañoom'luee. Saa jeeⁿ nty'iaa'ndyo' 'o nn'aⁿ na m'aⁿ'yo' tsjoomnancue ñequio 'o na m'aⁿ'yo' ndaaluee, ee juu tsaⁿjndii jnda tiooñe na m'aⁿ'yo' na jeeⁿcheⁿ ndya' w'eeⁿ. Ee ntyjeeⁿ na jnda teitsioo' m'aaⁿna' cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

¹³ Ndo' quia na ljeii catsoomjndii'ñeeⁿ na jnda tuee'na jom nnom tsjoomnancue quia jo' tyontyjoⁿ yuscu na seincui tyochjoo na tsaⁿs'a.

¹⁴ Saa tquiaa Ty'oots'om we ntsquii cachi t'maaⁿ nnom yuscu'ñeeⁿ cha nndaⁿ nncuaaⁿ na nleinoom catsuujndii'ñeeⁿ. Jo' chii tjaaⁿ yuu na nncwañoom'na' jom yuu na taxondaⁿ nnts'aa catsuu tquiee'ñeeⁿ nata' jom. Jo' jo' nntei'x'ee Ty'oots'om jom ndyee chu waljoo' xcwe.

¹⁵ Ndo' juu catsuu tquiee'ñeeⁿ ñequio ñ'om tyojoom'm ndaa jo naxeⁿ yuscu'ñeeⁿ. S'aana' cha'jom cwii jnda, cha nncjaawjaañe yuscu'ñeeⁿ.

¹⁶ Saa teijndei tyuaa yuscu'ñeeⁿ ee seintquioñena' ndyoono' ndo' t'uuna' jnda'ñeeⁿ na tju' catsoomjndii ñequio ñ'om.

¹⁷ Jo' chii jeeⁿ t'maⁿ seiw'ii catsoomjndii yuscu'ñeeⁿ. Tjaaⁿ, tjacats'aaⁿ tia' nacjoo cha'tso nn'aⁿ tsjaaⁿ yuscu'ñeeⁿ na cwila'canda ñ'oom na matsa'ntjom Ty'oots'om ndo' na tica'ndye na cwitjei'yuu'ndye cantyja 'naaⁿ Jesucristo.

13

¹ Quia jo' tjomeintyjaⁿa nacjoo' tei' ndaaluee ndo' nty'iaya cwii quioo' na cwajndii waa na macalui' quii' ndaaluee. Niom nqui ndei'jndyee'yo' ñequio ntquiee' xqueⁿyo'. Ndo' ticwii cwii tsei'jndyee'yo' ñjom cwii cwii corona. Ndo' cjoo' cwii cwii xqueⁿyo' teiljeii ñ'oom ntjeiⁿ na matseijnaaⁿ'na' Ty'oots'om.

² Ndo' juu quioo'jndii'ñeeⁿ na nty'iaya, matseijomna' juuyo' cha'cwijom cwii catsiaⁿ ljeiia, ndo' nc'eeyo' cha'cwijom nc'ee oso ndo' 'ndyooyo' cha'cwijom 'ndyoo liom. Ndo' juu catsoomjndii tquiaaⁿ cantyja najneiⁿ nnom quioo'jndii'ñeeⁿ. Ndo' tquiaaⁿ na nncwacatyeeⁿyo' ndio 'naaⁿ'aⁿ ndo' nnts'a'ntjomyo' cha'xjeⁿ na matsa'ntjoom.

³ Mati nty'iaya na cwii xqueⁿyo' jeeⁿ nioom jnda tquiee', mach'leena' tjaa chiuu cwii ya saa jnda chii n'maⁿyo'. Ndo' cha'tsoti nn'aⁿ tsjoomnancue ty'entyjona naxeⁿ quioo'jndii'ñeeⁿ. Jeeⁿ tjawee' n'omna na n'maⁿyo'.

⁴ Tyola't'maaⁿndye nn'aⁿ juu catsoomjndii nc'e na jnda tquiaaⁿ cantyja najneiⁿ nnom quioo'jndii. Mati quioo'jndii'ñeeⁿ tyola't'maaⁿndyena juuyo'. Tyoluena:

—¿Ñeeⁿ juu cwiluiit'maññe cha'na quioo'jndiim'aaⁿ? Ndo' ¿ñeeⁿ juu nndaⁿ nnaññe na nnts'aa tia' ñ'eⁿñeyo'?

⁵ Ndo' tquiaa Ty'oots'om na wanaaⁿ na catseineiⁿyo' ñ'oom ntjeiⁿ nacjoom'm ñequio ñ'oom na matseit'maaⁿñe cheⁿnquiiyo'. Mati tquiaaⁿ na wanaaⁿ na caluiit'maññeyo' wen'aaⁿ nchoo' we chi'.

⁶ Quia jo' jnaⁿ'na' na matseineiⁿyo' ñ'oom cwajndii na ntjeiⁿ'na' nacjoo' Ty'oots'om, ndo' seijnaaⁿyo' xueⁿ'eⁿ, ñequio cañoom'luee yuu na mac'eeⁿ, ndo' ñequio cha'tsondye joo na m'aⁿ jo' jo'.

⁷ Mati tquiaaⁿ na wanaaⁿ na cats'aayo' tia' nacjoo nn'aⁿ na la'xmaⁿ cwentaaⁿ'aⁿ, ndo' nnaññeyo' ñ'eⁿndyena. Ndo' tquiaaⁿ na wanaaⁿ na catsa'ntjomyo' cwii cwii ndyuaa,

ñequio cwii cwii nnom nn'aⁿ na tjachuii'ndye, ñequio cwii cwii nnom nn'aⁿ na tjachuii' ñ'oom na cwila'neiⁿ, ñequio nn'aⁿ ticwii cwii tsjoomnancue.

⁸ Cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue na ticala'xmaⁿ cwentaa' Ty'ooots'om jla't'maaⁿndyena juuyo'. Naⁿñeeⁿ tîcwiljeii ncueena naquii' libro cwentaa' Catsmaⁿ na jla'cuee' nn'aⁿ. Ee cantyjati na tqueⁿ Ty'ooots'om tsjoomnancue, waa libro 'naaⁿaⁿ na chuu ncuee nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'.

⁹ Ñeeⁿ juu na ñe'candii, cwa candii.

¹⁰ Ts'aⁿ na matseijndaa'ñê na nt'ueeⁿ nn'aⁿ na ncjaachom joona ndyuaaⁿaⁿ, majo'ti nntjoom. Ndo' xeⁿ m'aaⁿ ñeeⁿ juu na nntseicuee' x'iaa' ñ'eⁿ xjo, mañ'eⁿ xjo nncue'. Nc'e na luaa' waa macaⁿna' na nquiee nn'aⁿ na maqueⁿ Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ, cwintyjee'tyeⁿna cantyja na cwila'yuy'a n'omna meiⁿ tica'ndyenc'uaa'ndyena meiiⁿ wi' cwitjoomna.

¹¹ Jnda jo' nty'iaaya cwiicheⁿ quioo'jndii na jlui'yo' quii' tyuaa. Ntyjoo we ndei'jndyee'yo' cha'na ndei'jndyee' cwii catsmaⁿ chjoo, saã seinei'yo' cha'na matseineiⁿ catsoomjndii.

¹² Ndo' cha'tsoti najndeii na tyotseixmaⁿ juu quioo'jndii najndyee, majo'ti matseixmaⁿ quioo'jndii na jnda we nc'e ñ'oom 'ndyoo quioo'jndii tquiee'ñeeⁿ. Ndo' ñequio na jndei'na' mach'eeyo' na cala't'maaⁿndye cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue juu quioo'jndii tquiee, tsaⁿ na jnda n'maⁿ na jeeⁿ nioom tquiee' xqueⁿ.

¹³ Ndo' jndye ts'iaaⁿ tyoch'eeyo' na xocandaã nnts'aa na cwe' najndeii nquii ts'aⁿ. Ñequio na jndoo' nn'aⁿ tyoch'eeyo' na cwiquiaa chom nomtyuaa na cwinaⁿna' tsjo'luee.

¹⁴ Wanaaⁿ na cats'aayo' na nmeiiⁿ nc'e ñ'oom 'ndyoo quioo'jndii tquiee. Jo' chii tquii'nn'aⁿna' nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue. Sa'ntjomyo' na cal'ana cwii na nlui'tsjaaⁿñe quioo'jndii tquiee, juu tsaⁿ na jeeⁿ nioom tquiee' xqueⁿ ñ'eⁿ xjo, saã ndicwaⁿ wando'.

¹⁵ Ndo' to'ñomyo' na nndaã nnts'aayo' na juuna' na jlui'tsjaaⁿñe quioo'jndii tquiee nndaã nncwja jndye ndo' nndaã nntseineiⁿ. Ndo' hasta na nndaã nntsa'ntjomna' na cwje nn'aⁿ na ticala't'maaⁿndye juuna'.

¹⁶ Ndo' juu quioo'jndii na nda we s'aayo' na jndei'na' na cha'tso nn'aⁿ nñom ljeii lueena ntyjaya oo cantaana. Luaa' s'aayo' ñequio meiⁿnquia nn'aⁿ, meiiⁿ nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndye ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na cwe' cwi'oontyjo, oo meiiⁿ nn'aⁿ na tyandy ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na nty'iaandy, oo meiiⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ xjeⁿ 'naaⁿ.

¹⁷ Quia jo' s'aayo' na meiⁿcwii ts'aⁿ xocandaã na nntseijnda 'naⁿ oo na njndaã 'naⁿ xeⁿ ticañoom ljeii'ñeeⁿ nacjoo'. Ee ljeii'ñeeⁿ ma'moⁿna' xuee' quioo'jndii tquiee oo juu número na tseixmaⁿ xuee'yo'.

¹⁸ Luaa macaⁿna' na c'oom ts'aⁿ na jndo' ts'om. Cwii cwii ts'aⁿ na matsei'noⁿl cwji' cwentaa cantyja 'naaⁿl número' na tseixmaⁿ quioo'jndii'ñeeⁿ ee ma'moⁿna' xuee' ts'aⁿ. Ndo' juu número'ñeeⁿ yom siaⁿnto waljoo' ndyeeen'aaⁿ nchoo' yom.

14

Na cwita nn'aⁿ na jnda jlui'n'maaⁿndye

¹ Jnda jo' nty'iaaya na meintyjee' Catsmaⁿ xqueⁿ ta Sión. Ndo' ñeeⁿ'naaⁿl nacañom'm m'aⁿ cwii tmaaⁿl nn'aⁿ na jndyendye. Tuee' cwii siaⁿnto meiⁿ waljoo' wen'aaⁿ nchoo' ñequiee meiⁿ joona. Ndo' cantaana jnda teiljeii xuee' nquii Catsmaⁿ ñequio xuee' Tsotyeeⁿ.

² Ndo' jndiia na c'uaa nandy cañoom'luee cha'cwijom c'uaa na maco'na' ndaa, oo cha'cwijom najndeii matseixuaa tsuee. Jo' jo' jndiia na jndye arpa cwitjoo' nn'aⁿ.

³ Cwitana cwii luantsa xco jo nnom tio na wacatyeeⁿ Ty'ooots'om, ndo' jo ndaa ñequiee naⁿ na tando', ndo' jo ndaa ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye. Ndo' tjaa ñeeⁿ juu na nndaã nntsei'naaⁿl luantsa'ñeeⁿ, macanda nquiee nn'aⁿ na cwii siaⁿnto

waljoo' wen'aaⁿ nchoo' ñequiee meiⁿndye. Ee quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, macanda joona na jnda tjei'n'maaⁿñe Ty'o^oots'om.

⁴ Joo na^m'aⁿ tyoo'ndyena Ty'o^oots'om. Macanda jom cwila't'maaⁿndyena. Cwi'oontyjona naxeⁿ! Catsmaⁿ meiⁿyuucheⁿ na wjaⁿ. Tioml'ua Ty'o^oots'om jnaaⁿna na tjeii'ñê joona quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha macanda nla'xmaⁿna cwentaaⁿ'aⁿ ndo' cwentaa' juu na matseicajndyuna' Catsmaⁿ.

⁵ Meiⁿcwii ñ'oom na cwe' cantu ticaljeii' ndyueena. Ndo' meiⁿcwii tyoola'tjo^ondyena nnom Ty'o^oots'om.

Ñ'oom na cwilue ndyee ángeles

⁶ Quia jo' nty'iaya cwiicheⁿ ángel na mantya nandy cañoom'luee. Mañequiaaⁿ ñ'oom naya na m'aaⁿ ndo' m'aaⁿna' ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue. Matseicañeeⁿ nn'aⁿ ticwii cwii tsjoomnancue, ñequio ticwii cwii ndyuuaⁿ nn'aⁿ, ñequio nn'aⁿ na ticwii cwii ñ'oom na cwichuii' na cwila'neiⁿ, ñequio nn'aⁿ na ticwii cwii nnom na tjachuii'ndye.

⁷ C'uaa ñ'om matseineiⁿ, tsoom:

—Calcwi'yo' Ty'o^oots'om ñequio na nquia'yo' jom ee na jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ. Cala't'maaⁿndyo' nqueⁿ na s'aaⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue, ñequio ndaaluee, ndo' ñequio cha'tso nqueⁿljo' yuu na cwinaaⁿ ndaa.

⁸ Ndo' tjantyjo cwiicheⁿ ángel na jnda we naxeⁿ! ángel'ñeeⁿ. Matso:

—Jnda tyuii' tsjoom Babilonia. Jnda tyuii' tsjoom t'maⁿñeeⁿ. Ee nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ jnda jla'ndaa'na n'om nn'aⁿ ticwii cwii ndyuua ñequio natia na cwil'ana na juu jo' matseijomna' cha'cwijom cwila'cwena nn'aⁿ winom cha candyee naⁿñeeⁿ.

⁹ Ndo' tjantyjo cwiicheⁿ ángel na jnda ndyee. Jndei matseineiⁿ, matso:

—Nty'iaa'ndye joo nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye quioo'jndii tquiee ñequio juu na jlui'tsjaaⁿñeyo'. Ndo' nty'iaa'ndye joo nn'aⁿ na tquiandye na tjacañoom ljeii cwentaa' quioo'jndii'ñeeⁿ cantaa oo luee.

¹⁰ Naⁿñeeⁿ maxjeⁿ jndei'na' na nncwena winom 'naaⁿ Ty'o^oots'om na juu jo' ma'moⁿna' na matseiw'iyyayaaⁿ joona. Nntseicatom'm waso ñ'eⁿ winom'ñeeⁿ na meiⁿchjoo tjaa ljo' tjoom' nc'e na tyeⁿ waa na matseiw'eeⁿ. Ndo' t'maⁿ nlco'wi'na' joona naquii' chom ñequio sufrá na cwico. Joo ángeles na lju' n'om ñequio Catsmaⁿ nnty'iaana na wi' nntjoom naⁿñeeⁿ.

¹¹ Tixocjaameintyjee' na cwi'oowa ndioom na maco'wi'na' naⁿñeeⁿ. Meiⁿchjoo tixocata'jndyena naxuee natsjom ee joona tyola't'maaⁿndyena quioo'jndii tquiee ñequio juu na jlui'tsjaaⁿñeyo' ndo' joona jñoom 'naaⁿ cantaana na ma'moⁿna' xuee'yo'.

¹² Jo' chii joo nn'aⁿ na maqueⁿ Ty'o^oots'om na lju' n'om macaⁿna' na tyeⁿ cwintyjee'na cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Cala'candana ñ'oom na matsaⁿntjoom, ndo' tyeⁿ cala'yuya n'omna ñ'eⁿ Jesús.

¹³ Quia jo' jndiia na teic'uaa jndye na jnaⁿna' cañoom'luee. Tso no^on:

—Luaa catseiljei': "Juu xuee na cwiwjaana', matio'naaⁿñena' joo nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ! Ta Jesucristo na quia nncwje." Majo'ti matso Espírtu Santo, ee cañoom'luee nta'jndyena cantyja na ñejla'jndana naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^oots'om. Ndo' wjaañ'eⁿ ñ'oom ñ'eⁿndyena na ma'moⁿna' cantyjati na ya na jnda ñel'ana.

Na maco'wi'na' nn'aⁿ tsjoomnancue

¹⁴ Quia jo' nty'iannda'a ndo' ljei cwii nchquiu canchii'. Nacjoo' nchquiu'ñeeⁿ wacatyeeⁿ cwii na matseijomna' ts'aⁿ. Xqueeⁿ ñjom cwii corona na tuina' ñ'eⁿ s'om cajaⁿ, ndo' t'ueeⁿ xjo carwato na taⁿ ndyoo.

¹⁵ Jnda jo' jnaⁿ cwiicheⁿ ángel wats'om cañoom'luee. Jndei seineiⁿ nnom nqueⁿ na wacatyeeⁿ nacjoo' nchquiu'ñeeⁿ. Tso:

—Cwa, c'oom' xjo carwato 'naⁿ!, catyjee' ntjommeiⁿ ee jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue. Ndo' joona matseijomna' cha'cwijom ntjom na jnda tmaⁿ.

¹⁶ Quia jo' jom na wacatyeeⁿ nacjoo' nchquiu'ñeeⁿ, tjoom'm xjo 'naa'ⁿaⁿ nnom tsjoomnancue chii tyjeeⁿ ntjom na niom nnom tsjoomnancue, jo' jo' nn'aⁿ jo'.

¹⁷ Ndo' jnaⁿ cwiicheⁿ ángel wats'om cañoom'luee. Mati juu ñ'oom xjo carwato na taa 'ndyoo.

¹⁸ Ndo' cwiicheⁿ ángel na tseixmaⁿ na mando' chom na ntyjo nomts'om jo' jo', juu jlui'nom ndo' jndei seineiⁿ nnom juu ángel na maleiñ'oom xjo carwato. Tso nnom ángel'ñeeⁿ:

—Cwa, c'oom' xjo taa 'naⁿ', catyjee' n'eiiⁿ uva l'oo na meintyjee' tsjoomnancue, ee jnda jndaa ta.

¹⁹ Quia jo' to' ángel'ñeeⁿ tjoom'm xjo carwato 'naa'ⁿaⁿ nnom tsjoomnancue. Seitjoom n'eiiⁿ uva l'oo na meintyjee' jo' jo'. Tiom tã'ñeeⁿ ts'om cwii catsiuu' tsjo' yuu na nluii' ndaa'na'. Ts'iaaⁿñeeⁿ ma'moⁿna' cantyja na cwajndii nntjoom nn'aⁿ na matseiw'ii Ty'oots'om joona.

²⁰ Jo nnom tsjoom tuii ts'iaaⁿñeeⁿ na tyonchjeena uva'ñeeⁿ. Jo' jo' jluii' niom nn'aⁿ hasta seijomna' cha'cwijom cwii jndaa niom'. Njoom m'aaⁿ niom' hasta tue'cañoomna' frenom ndyuee catso. Ndo' tquia tjanoomna', tuee'na' cha'na ndyee siaⁿto kilómetros.

15

Ntquiee' ntycy na cwila'quiaa ángeles

¹ Quia jo' nty'iaya cwiicheⁿ 'naaⁿ t'maⁿ cañoom'luee na seicaty'uena' ja. Nty'iaya ntquiee' ángeles na cwilei'cho ntquiee' nnom nawi' na nntjoom nn'aⁿ. Joona' la'xmaⁿna' nawi' na macandã ee quia na jnda teinom cantyja 'naaⁿ joona', mana cwintycwii na matseiw'ii Ty'oots'om nn'aⁿ.

² Ndo' mati nty'iaya cwii na matseijomna' ndaaluee na jeeⁿ caxuee cha'na tsioo jnda'jom cha'cwijom too' chom. Jndye nn'aⁿ meintyjee' 'ndyoo ndaaluee'ñeeⁿ, jo' jo' nquiee nn'aⁿ na jnda jnaⁿndye ñequio quioo'jndii, ñequio juu na jlui'tsjaaⁿñeyo', ñequio número' na ma'moⁿna' xuee'yo'. Too' arpa lueena na jnda tquiaa Ty'oots'om.

³ Cwitana luantsa cantyja na tjei'n'maaⁿñe Ty'oots'om joona ñequio l'o Moisés, tsaⁿ na ñejndi'ntjom nnoom, ndo' mati tana luantsa na cwila't'maaⁿndyena Catsmaⁿ na tjei'n'maaⁿñe joona. Matsona':

'U Ta Ty'oots'om matsei'xmaⁿñ'eⁿ cha'tso nnom najnda.

Jeeⁿ t'maⁿ ts'iaaⁿ mache', tjacantyja na ya joona'.

'U cwiluiindyu' na matsã'ntjom' cha'waa tsjoomnancue.

Cha'tso cantyja 'naⁿ matsei'xmaⁿ na maty'iomyana' ñequio na mayuu'.

⁴ 'U Ta, tjaa'naⁿ ts'aⁿ c'oom na tinquiaa' 'u,

ndo' tjaa'naⁿ ts'aⁿ c'oom na xocatseit'maaⁿñe xue'.

Ee mañenncu'cheⁿ tseixmaⁿ na lju' ts'om'.

Cha'tso nn'aⁿ cwii cwii ndyuaa ñequiona na nla't'maaⁿndyena 'u,

nc'e na jnda tjanty'ee ñ'oom cantyja 'naⁿ na cha'tso na mache' maxjeⁿ maty'iomyana'.

⁵ Jnda teinom na nmeiiⁿ, quia jo' nty'iaya wats'om cañoom'luee, na jnda jnaⁿ nacañoomticheⁿ yuu na m'aaⁿ nquii Ty'oots'om. Juu jo' yuu na tyola'we nn'aⁿ Israel ljo' na teiljei ljei naqui quia na tyolei'ñ'omna wats'omliaa.

⁶ Ndo' jo' jo' jlui' ntquiee' ángeles. Cwilei'chona ntquiee' nnom nawi' na nntjoom nn'aⁿ. Cwee'na liaa lino na canchii', na jeeⁿ caxueena'. Ndo' cwii cwiindyena chu'tyeⁿ tsei'jndya cwii 'naⁿ na tuii ñ'eⁿ s'omcajaⁿ.

⁷ Quia jo' cwii tsaⁿñeeⁿ na ñequiee na cwita'ndo' tquiaa ntquiee' watso na tuiina' s'omcajaⁿ ndaa ángeles'ñeeⁿ. Joona' too'cheⁿ ñjom nawi' na jeeⁿ cwajndii na nntjoom nn'aⁿ ee juu Ty'oots'om na ñequii'cheⁿ na wando', matseiw'eeⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue.

⁸ Ndo' ndiocheⁿ yuu na m'aaⁿ Ty'o^ots'om seintyjana' ndioom nc'e na jeeⁿ neiⁿncoo' caxueeñê ndo' tjacantya najneiⁿ. Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ juu nnda^a nncjaaquiee' jo' jo' hasta na jnda teinom ntquiee' nawi' na nntjoom nn'aⁿ na cwilei'cho ntquiee' ángeles'ñeeⁿ.

16

Ntquiee' watso na ñjom nawi' na nntjoom nn'aⁿ

¹ Quia jo' jndiia najndeii teic'uaa naquii'cheⁿ cañoom'luee, tso juu nda^a ntquiee' ángeles'ñeeⁿ:

—Nmeiiⁿ ntquiee' watso na ñjom na cwajndii na matseiw'ii Ty'o^ots'om nn'aⁿ. Catsa'yo', catsatu'nquio'yo' joona' nnom tsjoomnancue.

² Quia jo' juu ángel najndyee tjaaⁿ, tjacu'nquioom nawi' na ñjom waso 'naaⁿaⁿ nnom tsjoomnancue. Ndo' jnaⁿ ntyje' nn'aⁿ na cho ljeii cwentaa' quioo'jndii tquiee, ñequio nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye na jlui'tsjaaⁿñeyo'. Cwajndii ntyje'ñeeⁿ ndo' tileicatsuuna'.

³ Quia jo' juu ángel najnda we tjacu'nquioom nawi' na ñjom waso 'naaⁿaⁿ nnom ndaaluee. Ndo' seicwaqueⁿna' ndaaluee cha'cwijom ntycwe niom'. Ndo' tja cha'tsoti na tando' naquii' ndaaluee'ñeeⁿ.

⁴ Jnda jo' juu ángel na jnda ndyee tjacu'nquioom nawi' na ñjom waso 'naaⁿaⁿ n'om candaa ñequio cha'tso joo yuu na cwinaaⁿ ndaa. Ndo' seicwaqueⁿna' joona' niom'.

⁵ Quia jo' jndiia na matseineiⁿ ángel'ñeeⁿ na mach'ee cwenta ndaa. Matsoom nnom Ty'o^ots'om:

—'U Ta cwiluiindyu' na lju' ts'om', m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ, ndo' nacjee' na jnaⁿndyeeena' maxjeⁿ m'aaⁿ. Mache' cantyja na maty'iomyana' na laa'ti' macu'xeⁿ nn'aⁿ na tícatuee'ndyecje njom'.

⁶ Ee naⁿñeeⁿ jnda jla'cwjeena nn'aⁿ na tqeⁿlju' n'om, mati profetas. Ndo' je' je' mache' na joona cwiwena niom', ee maty'iomyana' na catjoomna na ljo'.

⁷ Ndo' jndiia na matseineiⁿ ángel na mach'ee cwenta chom na ntyjo nomts'om, matso: —Mayuu' na ljo', 'U Ta Ty'o^ots'om na matsei'xmaⁿñ'eⁿ cha'tso nnom najnda, mache' cantyja na maty'iomyana' ndo' majo'ndyo' na macu'xeⁿ nn'aⁿ.

⁸ Jnda jo' juu ángel na jnda ñequiee tjacu'nquioom nawi' na ñjom waso 'naaⁿaⁿ nacjoo' ñe'quioom'. Ndo' tquiaana' najndeii ñe'quioom' na nntseicona' nn'aⁿ.

⁹ Niroom tcondye nn'aⁿ nc'e na jeeⁿ jmeiⁿ ñe'quioom'. Saa tícalcwe' n'omna, meiⁿ tícala't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om. Yacheⁿ tyotjeii'na ñ'oom ntjeiⁿ na wi'na' nacjoo' xuee' nqueⁿ na waa najneiⁿ na tjoom'm cha'tso nawi'ñeeⁿ nacjoona.

¹⁰ Jnda jo' juu ángel na jnda 'om tjacu'nquioom nawi' na ñjom waso 'naaⁿaⁿ nacjoo' tio yuu na wacatyeeⁿ quioo'jndii tquiee. Ndo' seijaaⁿñena' cha'tso ndyuaa na m'aⁿ nn'aⁿ na matsa'ntjoom. Ndo' joo nn'aⁿñeeⁿ tyonda'na tsaana na jeeⁿ cwajndii tyoquiina' joona.

¹¹ Saa meiⁿ na luaa', tícalcwe' n'omna natia na cwil'ana. Yacheⁿ tyoluena ñ'oom ntjeiⁿ na wi'na' nacjoo' Ty'o^ots'om na m'aaⁿ cañoom'luee nc'e na chona ntyje'ñeeⁿ ndo' jeeⁿ maquiina' joona.

¹² Jnda jo' juu ángel na jnda yom tjacu'nquioom nawi' na ñjom waso 'naaⁿaⁿ ts'om jndaa t'maⁿ Eufrates. Mana seicaaⁿna' jndaa'ñeeⁿ, cha nntseicanaaⁿñena' cwii nato ndyuaa'ñeeⁿ na nncwinom nt'om nn'aⁿ. Naⁿñeeⁿ cwiluiindyene nn'aⁿ na cwitsa'ntjom ndyuaa jo ndo' na mandyowa ñe'quioom'.

¹³ Quia jo' nty'iaya ndyee espíritu na cwajndiindyene. Cwii jlui'nom naquii' 'ndyoo juu catsoomjndii, cwicheⁿ jlui'nom 'ndyoo quioo'jndii tquiee, ndo' cwicheⁿ jlui'nom 'ndyoo tsaⁿ na mañequiaa ñ'oom cantu. Matseijomna' espíritu'ñeeⁿ cha'cwijom quioo' candaa.

¹⁴ Joo espíritu'ñeeⁿ cwiluiindyena naⁿjndii. Jndyene nnom 'naaⁿ cwil'ana na xocanda^a nnts'aa na cwe' ts'aⁿ. Cwi'oontyjaa'na nn'aⁿ na cwitsa'ntjom cha'waati tsjoomnancue,

na nla'tjomna naⁿñeeⁿ na nl'ana tia' nacjoo' Ty'ooots'om, nqueⁿ na matseixmaⁿñ'eeⁿ cha'tso nnom najnda, jnda tq^e xuee na nncuaa tia'.

¹⁵ Matso nquii Jesucristo: “Queⁿyo' cwenta, majndeiito manncuacaño^oya 'o cha'na quich'ee tsaⁿcanch'ue. Jeeⁿ neiiⁿ juu ts'aⁿ na m'aaⁿc'eeñe xjeⁿñeeⁿ na cwee liaa', ee xocalui'jnaaⁿñê na ñecasei'ñê.”

¹⁶ Quia jo' ndyee naⁿjndii'ñeeⁿ jla'tjomna cha'tso nn'aⁿ na cwitsaⁿntjom cwii joo yuu na jndyu Armagedón ñequio ñ'oom hebreo. Jo' jo' nl'ana tia' nacjoo' Ty'ooots'om.

¹⁷ Jnda jo' juu ángel na jnda ntquiee' tjacu'nquoom nawi' na ñjom waso 'naaⁿaⁿ nacjoo' jndye. Ndo' naquii'cheⁿ wats'om cañoom'luee teic'uaa jndyee' nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio 'naaⁿaⁿ. Tsoom:

—Cha'tso jnda tuii.

¹⁸ Quia jo' teitquioo' chom ntsuee, jndei teic'uaa, ndo' jeeⁿ tyola'xuaa ntsuee. Jndei tyots'eii. Cantyati na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, tijoom ñes'eii cha'na s'eii luaa'.

¹⁹ Seityuui'ñ'eⁿna' tsjoom t'maⁿ Babilonia, ndo' sei'ndaa'na' jndye njoom cha'waa tsjoomnancue. Ee Ty'ooots'om ticatsuu' ts'oom nn'aⁿ na la'xmaⁿ cwentaa' tsjoom t'maⁿ Babilonia na njoom cantyja na ñel'ana. S'aaⁿ na jndei'na' cweñ'eⁿna na ñjom waso 'naaⁿaⁿ na jeeⁿ matseiw'eeⁿ joona.

²⁰ Quia jo' macanda tsuu cha'tso ndyuaaxeⁿcwe, ndo' meiⁿ cwii sjo tatquioo'.

²¹ Tquiaa tsaaⁿ t'maⁿ cjoo nn'aⁿ na jnaⁿna' tsjo'luee. Jaa'na' cha'na wen'aaⁿ kilos na cwiina'. Ndo' jnaaⁿ jo' tyolue nn'aⁿ ñ'oom wi' na ntjeiⁿ nacjoo' Ty'ooots'om.

17

Na maco'wi'na' sculjaa'

¹ Quia jo' cwii na ntquiee' ángeles'ñeeⁿ na tyolei'cho ntquiee' watso, tyje'cañoom ja. Tsoom nooⁿ:

—Candyo' luaa ndo' m'mooⁿya njom' na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ tsjoom t'maⁿñeeⁿ na wacatyeeⁿna' cjoo' jndye ndaa. Juu tsjoom'ñeeⁿ matseijomna' cha'cwijom cwii sculjaa'.

² Cha'na cwila'ntjeiⁿndye nn'aⁿ na cwe' luaa' m'aⁿ ñ'eⁿ sculjaa', maluaa' cwil'a nn'aⁿ na cwitsaⁿntjom tsjoomnancue, na cwilajomndye cantyja 'naaⁿ tsjoom t'maⁿñeeⁿ. Ee cwiloontyjon^a cha'tso nnom jnaⁿ na cwinty'iaana na cwiluii tsjoom'ñeeⁿ. Ndo' jndye nn'aⁿ na cwinaⁿ cha'waa tsjoomnancue, cha'cwijom cwindyeena cantyja 'naaⁿ winom na matseixmaⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Juu na cwila'jomndyeñ'eⁿna na matseixmaⁿna', matseijomna' cha'cwijom na matseitjomñe ts'aⁿ ñequio sculjaa'.

³ Quia jo' tco'na' nooⁿ cwii na t'moⁿ Espíritu Santo. Tjañ'oom ángel'ñeeⁿ ja cwii joo yuu na tjaa'naⁿ nn'aⁿ c'oom. Jo' jo' nty'iaya cwii yuscu na wa'ljoo nacjoo' quioo'jndii na weeñe. Cha'waañeyo' teiljeii ñ'oom ntjeiⁿ na matseijnaaⁿna' Ty'ooots'om. Ndo' niom ntquiee' xqueⁿyo' ndo' nqui ndei'jndyee'yo'.

⁴ Cwee yuscu'ñeeⁿ liaa colo catsioo' ñ'eⁿ colo wee, ndo' tycwi'ñê ñequio s'omcajaⁿ, ñequio jndye nnom ljo' ñ'eⁿ ta' na jeeⁿ jnda. Ndiⁱ waso na tuii ñ'eⁿ s'omcajaⁿ ts'o^on. Waso'ñeeⁿ too'cheⁿ ñjom na cwajndii na matseijomna' natia na mach'eeⁿ na matseintjeiiⁿ nn'aⁿ.

⁵ Ndo' staaⁿ teiljeii ñ'oom na cwe' tjañoom' na matseicajndyuna' jom. Matsona': “Luaañe tseixmaⁿ tsjoom t'maⁿ Babilonia. Cwiluiiñê tsondyee lculjaa', ndo' x'ee cha'tso na cwajndii na cwiluii tsjoomnancue.”

⁶ Ndo' nty'iaya yuscu'ñeeⁿ, cha'cwijom na cañeⁿ na jeeⁿ neiiⁿeⁿ matseicwjeⁿ nn'aⁿ na cwiluiindy^e cwentaa' Ty'ooots'om, na tyotjei'yuu'ndye cantyja 'naaⁿ Jesús. Quia na nty'iaya jom jeeⁿ seitsaⁿna' ja.

⁷ Saã matso ángel'ñeeⁿ nooⁿ:

—¿Chiuu na jeeⁿ m'aaⁿ ts'om'? Ja m'mooⁿya njom' ñ'oom wanty'iuu' cantyja 'naaⁿ yuscum'aaⁿ, ndo' cantyja 'naaⁿ quioo'jndii tquiee na chuu jom luaa', na niom ntquiee' xqueⁿ ndo' nqui ndei'jndyee'.

⁸ Juu quioo'jndii'ñeeⁿ na jnda tco'na' na nty'ia' ñetando'yo' ndo' je' tacwando'yo' saa quia nlui'nnda'yo' yuu na ticantycwii na njoom. Jnda chii nncju' Ty'oots'om juuyo' yuu na nntsuuñeyo'. Cantyjati na tuii tsjoomnancue maxjeⁿ waa cwii libro na chuuna' ncuee nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'. Saa nquiee nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue na tyoowiljeii ncueena nacjoo' libro'ñeeⁿ, jeeⁿ nntseitsaⁿ'na' joona quia na nnty'iaannda'na quioo'jndii'ñeeⁿ. Ee teiyo ñet'oomyo' ndo' je' tac'oomñeyo' saa quia nncwje'nnda'yo'.

⁹ 'Ts'aⁿ na jndo' ts'om maca'na' na catsei'nooⁿ'oⁿ ñ'oomwaa: Ntquiee' xqueⁿ quioo'jndii'ñeeⁿ cwit'mooⁿ'na' ntquiee' ta yuu na wacatyeeⁿ yuscu'ñeeⁿ.

¹⁰ Ndo' mati joo ntquiee' xqueⁿyo' cwit'mooⁿ'na' ntquiee' nn'aⁿ na cwitsa'ntjom. 'Omndye joona jnda tja, ndo' cwii joona mam'aa' ts'iaa' je', ndo' cwii quia nnc'oom. Saa quia na nncwjeeⁿ'eⁿ matsona' na tijndye xuee nnc'oom.

¹¹ Ndo' quioo'jndii'ñeeⁿ na ñetando' ndo' je' tacwando', juuyo' cwiluiiñeyo' cwiicheⁿ ts'aⁿ na matsa'ntjom na jnda ñeeⁿ ndo' matseix'iaa'ñe ñequio ntquiee' na'ñeeⁿ. Saa xeⁿ jnda nncju' Ty'oots'om jom yuu na cwitsuundye nn'aⁿ.

¹² 'Ndo' nqui ndei'jndye na tco'na' na nty'ia' na ntyjoo xqueⁿyo' cwit'mooⁿ'na' nqui nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndye saa tyoona'na' na nntsa'ntjomna. Quia nnto'ñoomna na nntsa'ntjomna cwe' cwii taⁿndyo ñequio juu quioo'jndii.

¹³ Naⁿm'aⁿ ñe'cwii ñ'oom joona, ndo' cantyjati najnda na la'xmaⁿna ñequio na cwitsa'ntjomna ñe'quiiana jo' nnom quioo'jndii'ñeeⁿ.

¹⁴ Nqui na'ñeeⁿ nl'ana tia' nacjoo' Catsmaⁿ, saa jom nnaⁿñe ñ'eⁿndye joona ee cwiluiiñe Ta jo ndaa cha'tso nn'a na cwiluiitquiendye ndo' na cwiluiiñe na matsa'ntjoom cha'tsondye nn'aⁿ na cwitsa'ntjom. Ndo' mati nquiee nn'aⁿ na t'maⁿ Ty'oots'om, joona nla'jomndyena ñ'eⁿ nquii Catsmaⁿ, ee cwiluiindyena nn'aⁿ na jnda tjeii'ñe cwentaaⁿ'aⁿ ndo' cwila'candaⁿ'ndyena jo nnoom.

¹⁵ Quia jo' tsoti ángel'ñeeⁿ nooⁿ:

—Ndaa na tco'na' na nty'ia' na cwitjom yuu na wacatyeeⁿ sculjaa'ñeeⁿ, jo' jo' ma'moⁿ'na' nn'aⁿ na jndyendye na jnaⁿ ticwii cwii ndyuua, ndo' ticwii cwii nnom nn'aⁿ na tjachuii'ndye, ñequio ticwii cwii nnom na tjachuii' ñ'oom na cwila'neiⁿna.

¹⁶ Ndo' joo nqui ndei'jndye na nty'ia' na ntyjoo xqueⁿ quioo'jndii na cwit'mooⁿ'na' nqui nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndye, nncue'ntyjo na joona nnc'omna na jndoon sculjaa'ñeeⁿ. Nla'tyuii'na jom ndo' cha'cwijom nl'ana na nljoo'ñe na ñecasei'ñe. Nntquiina seiiⁿ'eⁿ ndo' nla'cona jom ñ'eⁿ chom.

¹⁷ Ee s'aa Ty'oots'om naquii' n'omna na cal'ana cantyja na seijndaa'ñe hasta nntse-icandaⁿ'ñeñ'eⁿna' ñ'oom na tqueⁿtyeeⁿ. Jo' chii nnc'omna na ñecwii ñ'oom joona ndo' ñe'quiiana najndei na la'xmaⁿna nnom quioo'jndii.

¹⁸ Ndo' juu sculjaa'ñeeⁿ na tco'na' na nty'ia' ma'moⁿ'na' tsjoom t'maⁿ'ñeeⁿ na maqueⁿ'na' xjeⁿ cha'tso nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindy tsjoomnancue.

18

Na tyuii' tsjoom Babilonia

¹ Quia jnda teinom na tuii na luaa', nty'iaya cwiicheⁿ ángel na jnaⁿ cañoom'luee na jndyocue. Jeeⁿ t'maⁿ najndei tseixmaaⁿ ndo' juu na caxueeñe seixueeñena' cha'waa tsjoomnancue.

² Ndo' teic'uaa jndei seixuaⁿ, tsoom:

—Jnda tyuii', jnda tyuii' tsjoom t'maⁿ Babilonia. Tsjoom'ñeeⁿ tseixmaⁿ'na' w'aa na'jndii ñequio yuu cwic'eeⁿ cha'tso espíritu na cwajndiindy. Ndo' tseixmaⁿ'na' yuu cwentaa' ticwii cwii nnom cantsaa na cwajndiindy ndo' ts'iaaⁿndye.

³ Ee cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue jnda jla'ntjeiⁿndyena cautyja 'naaⁿ tsjoom'ñeeⁿ, cha'cwijom cwicandyeena mach'ee sculjaa' na matseijnooⁿoⁿ n'omna. Ndo' nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndye na cwitsaⁿntjom tsjoomnancue jnda jla'ndaa'ndye cheⁿnquiee cautyja 'naaⁿ tsjoom'ñeeⁿ, cha'cwijom cwe' m'aⁿnyana ñ'eⁿ sculjaa'. Ndo' nn'aⁿ nt'omcheⁿ njoomnancue na cwila'jnda ndo' cwindaaⁿ teityandyena nc'e nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ cha'tso na queeⁿ n'omna, tîcal'ana xjeⁿ na jla'catsuuna s'om 'naaⁿna.

⁴ Jnda jo' jndiia cwiicheⁿ jndyee na teic'uaa cañoom'luee. Matso:

—O nn'aⁿya na la'xmaⁿyo' cwentaya, calui'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ cha tints'aana' na mati 'o nla'jomndyo' jnaaⁿna, ndo' jo' jo' nntjom'yo' nawi' t'maⁿ na nntjoomna.

⁵ Ee jnda teicanto' jnaaⁿna hasta cañoom'lueecheⁿ ndo' Ty'ooots'om ñjom ts'oom natia na la'xmaⁿna.

⁶ Jo' chii cal'a'yo' nawi' ñ'eⁿ nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ cha'xjeⁿ ñel'a joona ñequio nt'omcheⁿ. We ndii' nnjoom nl'a'yo' cha'cwijom cwila'c'u'yo' joona 'naⁿ na ñjom waso, jo' jo' nawi' na nntjoomna, cha'xjeⁿ na l'a joona ñ'eⁿ nt'omcheⁿ. We ndii' najnda nawi'ñeeⁿ ññe'quia'yo' ndaana.

⁷ Cautyjati na tyola't'maaⁿndye cheⁿnquiee nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ ndo' tical'ana xjeⁿ cautyja na ya tyom'aⁿna, malaa'ti' cal'a'yo' na nlquiina' joona ndo' na cwajndii nntjoomna. Ee na jla'tiuuna naquii' n'omna: “Jaa m'aaⁿtyaaⁿya na cwitsaⁿntjooⁿya. Tyoo'ndiina' jaa na nnc'oogⁿya cha'na cwii yuscu na jnda ljoñe. Jaa xocatjooⁿya na nnc'oogⁿya na cwityuaaya.”

⁸ Manc'e na luaa' waa, jo' chii majndeiito t'maⁿ nlco'wi'na' nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Nncwje nn'aⁿ ndo' nñquioo jndo' t'maⁿ ndo' t'maⁿ nntseichjoo'na' n'om nn'aⁿ. Ndo' nlco tsjoom'ñeeⁿ ñ'eⁿ chom. Ee nquii Ty'ooots'om na macu'xeeⁿ nn'aⁿ, t'maⁿ waa najndei na cwiluiiñê.

⁹ Ndo' nquiee nn'aⁿ na cwiluiindyena na cwitsaⁿntjom njoomnancue, t'aa'ndyena ñequio natia na tseixmaⁿ tsjoom'ñeeⁿ, na tîcal'ana xjeⁿ, jla'cõna 'naaⁿna ñ'eⁿ natia na tyol'ana. Naⁿñeeⁿ nntyueena ndo' nla'xuaana quia na nnty'iaana na cwi'oowa ndioom na cwico tsjoom'ñeeⁿ.

¹⁰ Tquia nncwintyjee'na na nquiaana nawi' t'maⁿ na cwitjoom nn'aⁿ. Nluena:

—Wi', wi' matjom tsjoom t'maⁿ, juu tsjoom Babilonia na t'maⁿ cwiluiiñena'. Ee ñejomto tyjee'cañoom na macowi'na' juuna'.

¹¹ Mati nn'aⁿ nt'omcheⁿ ndyuaa na cwila'jnda ndo' cwindaaⁿ nntyueena ndo' nntseichjoo'na' n'omna cautyja 'naaⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Ee tjaa ñeeⁿ cwii 'ndiina' na ñe'catseijndati 'naⁿ na cwindaaⁿna.

¹² Joona cwilei'chona canchuu s'omcajaan, s'omxuee, ljo' na jeeⁿ jnda, ta' perlas, liaa lino na jeeⁿ ya, liaa seda, liaa colo catsioo' ñequio colo wee. Ndo' cwindaaⁿna cha'tso nnom n'oom na jeeⁿ cachina', ñ'eⁿ cha'tso 'naⁿ na tuiina' ñ'eⁿ tsei'jndyee' elefante, ñ'eⁿ jndye 'naⁿ na tuiina' ñ'eⁿ n'oom na jndati, ñ'eⁿ 'naⁿ na tuiina' s'omwee, ñ'eⁿ xjo hierro, ndo' ñ'eⁿ tsjo' mármol.

¹³ Mati cwilei'chona canchuu tscwaa canela, ñ'eⁿ jndye nnom 'naⁿ na cachi, ñ'eⁿ suu, ñ'eⁿ ntsuee' ts'oom mirra na cwiluii ndaaljaa', ñ'eⁿ cwiicheⁿ ntsuee' ts'oom na cwiluii nasei. Ndo' ñ'eⁿ canchuu winom, seitye, jndaⁿ tyoo' ya, ñ'eⁿ lqueeⁿ jndaⁿ tyoo'. Mati ntmaaⁿ catsondye, ñ'eⁿ canmaⁿ, ntmaaⁿ catso, ñ'eⁿ tornom na cwicantyjandyeyo', ndo' ñ'eⁿ jndye nn'aⁿ na cwiwil'uandye na candye'ntjomtyeⁿ, na juu ts'iaaⁿñeeⁿ matseijomna' cha'cwijom cwiwil'ua añmaaⁿ nn'aⁿ.

¹⁴ Ndo' nlue nn'aⁿ cautyja 'naaⁿ nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ:

—Cha'tso 'naⁿ na tyolaqueeⁿ n'om'yo', jnda ntycwii cautyja 'naaⁿna'. Ndo' cha'tsoti 'naⁿ na yati na quit'maⁿ n'om'yo' ñequio cha'tso na neiⁿnco nquiu'yo', jnda tsuundyoyo' cautyja 'naaⁿna'. Tajom nnts'aannda'na' cha'xjeⁿ na ñet'om'yo'.

15 Ndo' joo nn'aⁿ na cwila'jnda ndo' cwindaa, cantyja 'naaⁿ nmeiⁿ jnda teityandyena. Tquia nncwi'ntyjee'na na mati joona nquiaana nawi' t'maⁿ na nntjoom nn'aⁿ. Nntyueena ndo' nla'xuaana na matseichjoo'na' n'omna.

16 Nluena:

—Wi', wi' matjom tsjoom t'maⁿ. Ee tsjoom'ñeeⁿ tyocwee' nn'aⁿ liaa lino na yati, ñequio liaa colo catsioo', liaa colo wee. Tyola'tycwi'ndyena s'om cajaⁿ, tã' ljo' na jeeⁿ jnda, ndo' tã' perlas.

17 Saa ñejomto mana ntycwii cantyja na tyandy naⁿñeeⁿ.

Ndo' cha'tso nn'aⁿ na cwilei'cho l'aandaa, ñequio nn'aⁿ na cwi'ooñjomndye joona', ñequio naⁿntjom na cwil'a ts'iaaⁿ naquii' l'aandaa, ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na cwita'ntjom cantyja 'naaⁿ joona', tquia tyomei'ntyjee' naⁿñeeⁿ.

18 Yocheⁿ na nty'iaana ndioom na cwico tsjoom'ñeeⁿ, tyola'xuaana, tyoluena:

—Tijoom ñetuaa cwii tsjoom na jeeⁿ tyañe cha'na tsjoomwaa'.

19 Tyotioona ts'ojndaa nqueⁿna, tyotyueena na chjoo' n'omna. Tyola'xuaana, tyoluena:

—Wi', wi' matjom juu tsjoom t'maⁿ. Cha'tsondyo jaa na cwita'ntjooⁿya ñequio l'aandaa, juu na tyañe tsjoom'ñeeⁿ seityana' jaa. Saa ñejomto tyuui'ñ'eⁿna'.

20 'O na m'aⁿyo' cañoom'luee, c'om'yo' na neiⁿyo' cantyja 'naaⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Ndo' mati 'o nn'aⁿ na tqueⁿlju' Ty'ooots'om n'om'yo', ñequio 'o apóstoles ñequio 'o profetas, je' je' c'om'yo' na neiⁿyo'. Ee na jnda tiomndyena s'aa Ty'ooots'om na tyota'wi'na 'o.

21 Jnda jo' nty'iaaya cwii ángel na jeeⁿ jndei, seiweeⁿ cwii tsjo' t'maⁿ cha'cwijom tsjo'suu na cwitua. Tjoom'm juuna' ts'om ndaaluee. Tsoom:

—Maluaa' matseijomna' na cwityuui' tsjoom t'maⁿ Babilonia. Tajom nleitquioo'nnda'na'.

22 Ndo' naquii' tsjoom'ñeeⁿ tajom nndiinnda' ts'aⁿ na c'uaa cwitjoo' música, cha'na arpa, tsmaaⁿ, ntu. Mati tajom nleitquioo'ñennda' cwii ts'aⁿ na sei'naaⁿya cwii nnom ts'iaaⁿ, meiⁿ tajom nleic'uaannda' na nntua ñ'eⁿ tsjo'molinom.

23 Naquii' tsjoom'ñeeⁿ tajom nleixueennda' chom lámpara. Ndo' tajom nleic'uaannda' na cwiwit'maaⁿ na macoco ts'aⁿ. Nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na tyola'jnda ndo' tyondaa ñet'oomna' na tyoluiit'maⁿndyetina quii'ntaaⁿ cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue. Ndo' ts'iaaⁿ calua' na l'a nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, tquiun'na'na' nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue.

24 Ndo' seicanooⁿna' na nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ jla'cwjeena profetas ñequio nn'aⁿ na jnda tqueⁿljoom'm n'om. Mati waa jnaaⁿna na tcwe' niom cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue na jnda tã' nc'e na cwila'yu'.

19

1 Jnda teinom na nmeiⁿ!, jndiia na teic'uaa jndyee cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye na m'aⁿ cañoom'luee. Cwiluena:

Aleluya. Nquii Ty'ooots'om cwentaaya tseixmaaⁿ na cwilui'n'maaⁿndyo.

Maty'iomna' na calawaandyaya jom, ee nqueⁿ tseixmaaⁿ najneiⁿ.

2 Macu'xeeⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ na maty'iomyana' ndo' ñequio ñ'oom na mayuu'.

Ee jnda tu'xeeⁿ juu sculjaa' na jndye ñ'oom niom cantyja 'naaⁿ, tsaⁿ na sei'ndaa' nn'aⁿ tsjoomnancue na cwe' tyom'aⁿyana ñ'eⁿñe.

Ee jnaaⁿ juu na tã' nn'aⁿ cwentaa' Ty'ooots'om na tyondye'ntjom nnoom, jo' chii s'aaⁿ na tiomñe tsaⁿñeeⁿ.

3 Ndo' cwiicheⁿ cwii ndii' jluena:

—Aleluya. Ticantycwii na cwi'oowa ndioom na cwico tsjoom'ñeeⁿ.

4 Ndo' joo ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ñequio joo ñequiee naⁿ na ta'ndo', ty'eta'nquiona nnom nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio. Tyola't'maaⁿndyena jom, tyoluena:

—Aleluya. Amén.

⁵ Quia jo' teic'uaa cwii jndye nacañoom' tio, tso:
 Cha'tsondyo' 'o na cwindye'ntjom'yo' nnom Ty'oots'oomya,
 cala't'maa'ndyo' jom.
 'O nn'aⁿ na cwicyatye'yo' jom, meiiⁿ na cje cwil'a'yo', meiiⁿ na t'maⁿ cwiluiindy'o',
 cala't'maa'ndyo' jom.

Na nncoco juu na cwiluiñe Catsmaⁿ

⁶ Quia jo' jndiia na teic'uaa cha'cwijom na cwila'neiⁿ jndyendye nn'aⁿ, cha'cwijom
 na c'uaa 'ndyoo jndaa, ndo' cha'cwijom na jndei cwila'xuaa ntsuee. Tyoluena:
 Aleluya. Nquii Ta Ty'oots'om cwentaaya, cha'tso nnom najndei matseixmaaⁿ,
 m'aaⁿ na matsa'ntjoom.

⁷ C'ooⁿya na neiiⁿya. Cats'aana' na t'maⁿ na neiiⁿ n'ooⁿya, ndo' calawaandyaaya jom.
 Ee jnda tue'ntyjo na manncoco nquii Catsmaⁿ.

Ndo' tsaⁿ na nluiñe scoom'm mam'aaⁿc'eeñe.

⁸ Macwee liaa lino na jeeⁿ ya na jnda jndaa', caxueena' ndo' lju'na'.

Juuna' tseixmaⁿna' cha'tso nnom ts'iaaⁿ na maty'iomyaana' na ñel'a nn'aⁿ na tqueⁿ
 Ty'oots'om na lju' n'om.

⁹ Quia jo' tso ángel nooⁿ:

—Luaa catseiljei': "Jeeⁿ neiiⁿ nn'aⁿ na maqueeⁿ Ty'oots'om na cala'jomndye nantquie
 na macoco juu Catsmaⁿ."

Jnda chii tsoom nooⁿ:

—Ñ'oommeiⁿ la'xmaⁿna' ñ'oom na mayuu' na matseineiⁿ nquii Ty'oots'om.

¹⁰ Quia jo' tcoo'a xtya jo nc'ee ángel'ñeeⁿ na nntseit'maaⁿndyo jom. Saa tsoom nooⁿ:

—Tintsa' na luaa' ee tjom na cwindya'ntjooⁿya nnom Ty'oots'om ñ'eⁿndyu' ñequio
 nquiee nc'ia' na cwiljoo'ndyetyeⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom naya na t'moⁿ Jesús. Macanda
 nquii Ty'oots'om catseit'maaⁿndyu'.

Ee ñ'oom na cwitjei'yuu'ndye nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús, ljo'yu la'xmaⁿna' ñequio
 ñ'oom' Ty'oots'om na tyoñequia profetas.

Ts'aⁿ na ljo caso canchii'

¹¹ Quia jo' nty'iaya na wanaaⁿ cañoom'luee. Teitquioo'ñe cwii caso canchii' ndo' nqueⁿ
 na ljoom juuyo' matseicajndyuna' jom tsaⁿ na ñe'cwii na mach'eeⁿ ndo' na mayom'm.
 Macu'xeeⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ na maty'iomyaana' ndo' mach'eeⁿ tia' nacjoo nn'aⁿ na cwi'oo
 nacjoom'm.

¹² N'omnnoom matseijomna' cha'cwijom ntsaachom ndo' jndye corona ñjom xqueeⁿ.
 Waa xueⁿeⁿ na teiljeiina' nacjoom'm na macanda nqueⁿ ntyjeeⁿ, tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ caljeii.

¹³ Cweⁿ cwii liaatco na teicoo'ñ'eⁿna' niom'. Ndo' xueⁿeⁿ na nquii nn'aⁿ, jo' jo' Ñ'oom'
 Ty'oots'om.

¹⁴ Ndo' joo na cwiluiindy'e sondaro cañoom'luee, ty'entyjona naxeeⁿeⁿ na ntyjondyena
 catso canchii'. Cwee'na liaa canchii' na lju'na' na tuiina' ñ'eⁿ lino na jeeⁿ ya.

¹⁵ Quii' ñom ndii' cwii xjo na jeeⁿ taa. Juuna' ma'moⁿna' na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ njoomnan-
 cue. Ndo' juu na nntsa'ntjoom t'maⁿ nlco'wi'na' joona. Cha'xjeⁿ cwinchjee nn'aⁿ tauva
 na nluii' ndaa'na', maluaa' matseijomna' na nnts'aaⁿ joo nn'aⁿ na tiñe'quiandy'e cantyja
 'naaⁿaⁿ. Ee nquii Ty'oots'om na matseixmaⁿñ'eeⁿ cha'tso nnom najnda, cantyjati na
 matseiw'eeⁿ, maluaa' nnts'aaⁿ na nlco'wi'na' naⁿñeeⁿ.

¹⁶ Cjoo' liaⁿaⁿ ndo' cjoo' tcweeⁿeⁿ jnda teiljeii xueⁿeⁿ na matsona': "Ja cwiluiindy'o na
 matsa'ntjoⁿya cha'tsondye nn'aⁿ na cwitsa'ntjom. Ja t'maⁿ cwiluiindy'o jo ndaa cha'tso
 nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndye."

¹⁷ Jnda chii nty'iaya cwii ángel na meintyjee' naquii' ñe'quioom'. Jndei matseixuaⁿ na
 maqueeⁿeⁿ cha'tso cantsaa na ma'ntyja tsjo'luee. Matsoom:

—Quio'yo' cala'jomndyo' nantquie t'maⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om.

18 Quio'yo' na nntquie'yo' sei'ts'o 'naaⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ n'iaaⁿ cwila'xmaⁿ, nn'aⁿ na cwitsa'ntjom sondaro, nn'aⁿ na cwiluiindyey sondaro, sei'ts'o 'naaⁿ catso, mandiñ'eeⁿ nn'aⁿ na ñentyjondye jooyo'. Jndyendye nn'aⁿ nntquie'yo' sei'ts'o 'naaⁿna, mati ñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ ndo' nn'aⁿ na m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ na cje m'aⁿ, ndo' nn'aⁿ na jnda tquiendye.

19 Ndo' nty'iaya juu quioo'jndii tquiee ñequio cha'tso nn'aⁿna cwiluiitquiendye na cwitsa'ntjom tsjoomnancue ñequio sondaro 'naaⁿna. Tjomndyena na nl'ana tia' nacjoo' nqueⁿ na lloom caso canchii' ndo' nacjoo sondaro 'naaⁿaⁿ.

20 Ndo' nqueⁿ na lloom caso canchii' ñequio sondaro 'naaⁿaⁿ jnaⁿndyena tia'ñeeⁿ. T'uena quioo'jndii tquiee ñequio quioo'jndii na jnda we. Juu tsaⁿ na jnda we jo', tyoñequiaa ñ'oom cantu, tyoch'ee 'naaⁿ t'maⁿ cantyja najndeii quioo'jndii tquiee. Ty-onquiu'nn'aⁿ tsaⁿñeeⁿ cha'tso nn'aⁿ na tquiandye na tyocañoom ljeii 'naaⁿ quioo'ñeeⁿ lueena oo cantaana, ndo' tyola't'maaⁿndyena na jlui'tsjaaⁿñe juuyo'. Quia jo' nqueⁿ na lloom caso canchii' tjoom'm wendye naⁿñeeⁿ na tando' naquii' ndaaluee chom yuu na cwico ljo' supra.

21 Ndo' cha'tsondye sondaro 'naaⁿ naⁿñeeⁿ na cwi'ndiina' tjana. Ee nqueⁿ na lloom caso canchii', seicwjeⁿ joona ñ'eⁿ xjo na macalui'nom quii' ñom. Ndo' cha'tso cantsaa tcwa'caxii'ndyeyo' sei'ts'o 'naaⁿ naⁿñeeⁿ.

20

Cwii meiⁿ ndyu

1 Jnda chii nty'iaya cwii ángel na jnaⁿ cañoom'luee, jndyocueeⁿ. Ñ'oom ts'ow'aa na nnaaⁿ yuu na ticantycwii na njoom ndo' ñ'oom ts'uaaxjo ta.

2 T'ueeⁿ catsoomjndii, juu catsuu tquiee na maxjeⁿ teiyo m'aaⁿ, juu na cwiluiiñe tsaⁿjndii ndo' Satanás. Seityeeⁿ juu na cwiljoo'ñetyeⁿ cwii meiⁿ ndyu.

3 Ndo' tjoom'm tsaⁿñeeⁿ naquii' yuu na ticantycwii na njoom. Jnda jo' seicoom'm ndo' tuaa teincuu' na nnaaⁿ jo' jo', cha tacalui' tsaⁿñeeⁿ na ñnequiu'nn'aⁿtyeeⁿ nn'aⁿ njoomnancue. Quia jnda jndaⁿ cwii meiⁿ ndyu'ñeeⁿ maxjeⁿ matsona' na nnaⁿñeyaaⁿ cwe' tiyo.

4 Jnda chii nty'iaya jndye ndio na meindyuaandye nn'aⁿ na jnda to'ñoom ts'iaaⁿ na nntu'xeⁿna nn'aⁿ. Ndo' mati nty'iaya añmaaⁿ nn'aⁿ na jnda jnoⁿ cantyo' cwe' nc'e na tjei'yuu'ndyena cantyja 'naaⁿ Jesús, ndo' na tyoñe'quiiana ñ'oom' Ty'oots'om. Naⁿñeeⁿ tícala't'maaⁿndyena quioo'jndii, meiⁿ juu na jlui'tsjaaⁿñeyo'. Tinquandyena na nluii ljeii 'naaⁿyo' cantaana meiⁿ lueena. Naⁿñeeⁿ nty'iaya na tando'nnda'na na jnda tjana ndo' sa'ntjomna ñequio Cristo cwii meiⁿ ndyu.

5 Jo' luaa' najndyee na cwitando'xco nn'aⁿ. Saa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jnda tja, ticatando'nnda'na hasta quia jnda jndaⁿ cwii meiⁿ ndyu'ñeeⁿ.

6 Matio'naaⁿñe Ty'oots'om joo nn'aⁿ na cwila'jomndye na cwitando'nnda' najndyee, ee cwiluiindyena na lju' n'omna. Juu na nncwje nn'aⁿ na jnda we, xocat'uiina' joona ee tjaa najndeii na matseixmaⁿna' ñ'eⁿndyena. Nla'xmaⁿna ntyee cwentaa' Ty'oots'om ndo' Cristo. Ndo' nntsⁿntjomna ñ'eⁿñê cwii meiⁿ ndyu.

7 Quia na jnda jndaⁿ cwii meiⁿ ndyu'ñeeⁿ, ndyaañe Satanás yuu na chu'tyeⁿñê

8 cha nlueeⁿeⁿ na nncjaanquiu'nn'aaⁿ Gog ñ'eⁿ Magog, jo' jo' nn'aⁿ na m'aⁿ cha'waa tsjoomnancue. Ndo' nntseitjoom sondaro 'naaⁿ naⁿñeeⁿ na nl'ana tia'. Jndyendyena hasta matseijomna' cha'na jndye tei' ndyoo ndaaluee.

9 Ndo' nty'iaya na jnaⁿna cha'waa tsjoomnancue. Ty'etcuundyena cha'waa ndyuua ndo' tjaa'ndyena tsei juu tsjoom na jeeⁿ candya' ts'om Ty'oots'om, yuu na cwic'eeⁿ nn'aⁿ na maqueeⁿ na lju' n'om. Saa seiquioom chom nacjoo sondaro'ñeeⁿ, seicoñ'eⁿna' joona.

¹⁰ Ndo' juu tsaⁿjndii na tquiu'nn'aⁿ joona, tju'na' jom naquii' ndaalueechom yuu na cwico ljo' sufra. Jo' jo' m'aaⁿ quioo'jndii tquiee ñequio ts'aⁿ na tyoñequiaa ñ'oom cantu. Naxuee natsjom ticantycwii na maco'wi'na' joona jo' jo'.

Cwitu'xeⁿndye nn'aⁿ mach'ee Ty'oots'om

¹¹ Jnda jo' nty'iaya cwii tio canchii' na jeeⁿ t'maⁿna' ndo' nty'iaya nguii Ty'oots'om na wacatyeeⁿ nacjoo' juuna'. Tsjoomnancue ñ'eⁿ tsjo'luee jnda tsuuñ'eⁿna' jo nnoom.

¹² Mati tco'na' nooⁿ na nty'iaya l'oo, joo nn'aⁿ na tyoluiit'maⁿndye ñequio nn'aⁿ na tjaa ljo' tyola'xmaⁿ. Meintyjee' naⁿñeeⁿ jo nnom tio canchii'ñeeⁿ. Jnda chii sein'meiiⁿ Ty'oots'om cha'tso libro na chona' ljeii na matseicanooⁿna' cantyjati na ñel'a l'oo'ñeeⁿ. Cantyja 'naaⁿ joo ñ'oom'ñeeⁿ tu'xeⁿndyena. Ndo' mati waa cwiicheⁿ libro na chuuna' ncuee nn'aⁿ na la'xmaⁿ na cwita'ndo', jnda sein'meiiⁿeⁿ.

¹³ Ndo' sei'ts'o 'naaⁿ nn'aⁿ na tja naquii' ndaaluee, jndyaandyena jo' jo'. Ndo' añmaaⁿ nn'aⁿ na jnda tja na m'aⁿ yuu na meindoo' l'oo, jndyaandyena jo' jo'. Quia jo' cha'tsondye naⁿñeeⁿ tu'xeeⁿ joona cantyjati na jnda ñel'ana.

¹⁴ Xjeⁿñeeⁿ juu na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ ndo' ñequio tsjoom l'oo, tjoom'm joona' ndaaluee chom. Juu ndaaluee chom tseixmaⁿna' na jnda we na cwiwje nn'aⁿ.

¹⁵ Ndo' 'ñeeⁿ juu na ticwiljeii xuee' nacjoo' libro na chuuna' ncuee nn'aⁿ na la'xmaⁿ na cwita'ndo', tsaⁿñeeⁿ tjoom'm juu naquii' ndaaluee chom. Luaa' waa na tco'na' nooⁿya.

21

Tsjo'luee xco ñequio tsjoomnancue xco

¹ Quia jo' nty'ianooⁿ tsjo'luee xco ñequio tsjoomnancue xco. Ee jnda ntycwii cantyja 'naaⁿ tsjo'luee najndyee ñequio tsjoomnancue najndyee. Ndo' tatjaa'naⁿ ndaaluee cwii cuaa.

² Ndo' nty'iaya tsjoom Jerusalén xco, tsjoom na lju' cwiluiiñe. Jnaⁿna' cañoom'luee na m'aaⁿ Ty'oots'om, tycwi'na' cha'cwijom cwii yuscundyua na manncoco ñ'eⁿ saa'.

³ Quia jo' jndiia na jndei teic'uaa matseineiⁿ ángel cañoom'luee na m'aaⁿ Ty'oots'om, mats'o:

—Je' mam'aaⁿ Ty'oots'om ñ'eⁿ nn'aⁿ. Jnda ljo'o'ñetyeeⁿ ñ'eⁿndyena ee maqueeⁿ joona na nn'aaⁿaⁿ. Nqueⁿ nnc'oomñê ñ'eⁿndyena ndo' nntseixmaaⁿ Ty'oots'om cwentaana.

⁴ Ticwii cwii ndaandaana nncuee'ñê. Taxocwjena jo' jo'. Taxoc'omna na chjoo' n'omna, meiⁿ taxocatyueena, meiⁿ na taxoquiiitina' joona. Ee jnda teinom cantyja na ñetjoomna najndyee.

⁵ Quia jo' nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio, tsoom:

—Queⁿ cwenta, mats'aa na caluiixco cha'tso.

Mati tsoom nooⁿ:

—Luaa catseiljei' ee ñ'oommeiiⁿ, ñ'oom na mayuu' joona'. Nndaⁿ ntyjaa'tyeⁿ ts'om ts'aⁿ joona'.

⁶ Ndo' tsoticheⁿ nooⁿ:

—Jnda jndaⁿ cha'tso. Ja m'aaⁿya cwii tjoocheⁿ na nluii cha'tso, ndo' maxjeⁿ nnc'ooⁿya quia na jnda ntyue cha'tso. Cwiluiindy^o x'e cha'tso ndo' mati ntyjii chiuu cwintycwiina'. Juu ts'aⁿ na ñe'c'uu ndaa, ja cwe' yuu ñnequia ndaa xo' nc'uu, ndaa na mañequiaana' na wando' ts'aⁿ.

⁷ Ñeeⁿ juu na jnda jnaⁿñe nacjoo' natia, cha'tso nayameiⁿ nndaⁿ. Ndo' ja nluiindy^o Ty'oots'om cwentaⁿaⁿ ndo' jom nluiiñê jndaaya.

⁸ Saⁿ nn'aⁿ na cwitjeii'ndye cantyja 'naⁿya ee na cwicatyueena, ndo' nn'aⁿ na ticala'yu', ñequio nn'aⁿ na jnda jlui' cha'tso nnom natia l'a, nntiomna' joona naquii' ndaalueechom. Ndo' mati nn'aⁿ na cwila'cwjee nc'iaa, nn'aⁿ na cwe' m'aⁿya ñ'eⁿ nc'iaa, nn'aⁿ na calua'ndye, nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a, ñequio naⁿcantu, maxjeⁿ

cha'tsondyena jnda teijndaa' na nntiomna' joona naquii' ndaalueechom na cwico ljo' sufra. Jo' jo' yuu na jnda we na cwiwje nn'a'n.

Tsjoom Jerusalén xco

⁹ Quia jo' tyjee'cañoom cwii na ntquiee'ndye ángeles na ñejleicho ntquiee' waso na too' ntquiee' nnom nawí' na macandá. Tquee' tsa'ñee' ja, tsoom:

—Candyo' ndo' m'moq^oya njom' yuscu na waa ñomcaa', juu nluiñe scuu' nquii Catsma'n.

¹⁰ Quia jo' tco'na' noq^o na nty'iaya cantyja na t'mo^o Espíritu Santo. Tjañ'oom ángel'ñee' ja yuu waa cwii sjo' t'ma' na ndye. Jo' jo' t'mo^o noq^o tsjoom t'ma' Jerusalén, tsjoom na lju' cwiluiñena'. Jna'na' cañoom'luee na m'aa' Ty'oqots'om, jndyocuenta'.

¹¹ Ñ'oomna' nacaxuee na tseixma' nquii Ty'oqots'om. Maco'na' lui' cha'cwijom cwii tsjo' na jee' ndya' jnda, cha'na tsjo' jaspe, ndo' xueena' cha'cwijom tsioo.

¹² Ndioche' tsjoom'ñee' meintyjee' tatiom t'ma' na jee' ndye. Niom canchoo'we ndyueel'a tatiom'ñee', ndo' meintyjee' cwii cwii ángel na cwii cwii 'ndyoots'a. Mati ncuee canchoo'we ntmaa' ntseinda Israel teiljeii cwii cwiina' nacjoo' cwii cwii 'ndyoots'a.

¹³ Ndyee ndyueel'a niom jo ndo' na macalui' ñe'quoom', ndyee ndyuel'a niom jo ndo' na m'a' canjoo' ntquiee', ndo' jo ndo' na m'aa' caxjuu tsoom'naa', ndo' cantyja na majaacue ñe'quoom'.

¹⁴ Tuii tsia'ntsjjo' tatiom tsjoom'ñee' ñ'e' canchoo'we ljo' na jee' nt'ma'. Ndo' canchoo'we apóstoles, teiljeii xuee' cwii cwii joona nacjoo' cwii cwii tsjo'ñee'.

¹⁵ Nquii ángel na seinei' ñ'e'ndyo maleiñ'oom cwii ts'oomxje' na tuiina' ñ'e' s'om caja'. Ñ'e' juuna' nncwjee'e' xje' tsjoom'ñee', ñequio tatiom na meintyjee' ndioche' ndo' ñequio ndyueel'a tatiom'ñee'.

¹⁶ Juu tsjoom'ñee' ljo'yu xje' nquina', ñe'cwii xje' cantyja na tmei'na' ndo' cantyja na tcona'. Quia jo' tjeii'e' xje' cwii ntyjaa' tsjoom'ñee' ñequio ts'oomxje' naa'a'n. Tue'ntyjo cha'na we mei' waljoo' we sia'nto kilómetros na tco juuna'. Ñe'cwii xje' cantyja na tcona' ñequio na tmei'na' ñequio na ndyena'.

¹⁷ Mati tjeii'e' xje' tatiom cwanti na ndyena'. Tue'ntyjo cha'na ndyee'aa' nchoo' qui nchoo' ñequiee metros na ndyena'. Ndo' ts'oomxje' na teil'uee'ñe ángel matseijomna' cha'xje' na tco ts'oomxje' na cwiwil'uee'ndye nn'a'n.

¹⁸ Tatiom'ñee' tuiina' ñ'e' ljo' jaspe, ndo' juu tsjoom tuiina' ñ'e' s'omcaja' ya. Maco'na' lui' cha'na mach'ee cwii tsioo na caxuee.

¹⁹ Teichjoom tsia'ntsjjo' tatiom tsjoom'ñee' ñequio cha'tso nnom ljo' na jnda. Tsjo' t'ma' najndyee, tsjo' cachuii' na jndyu jaspe, tsjo' na jnda we, na jndyu zafiro. Tsjo' na jnda ndyee, cachuii' na jndyu ágata. Tsjo' na jnda ñequiee, mati cachuii' na jndyu esmeralda.

²⁰ Tsjo' t'ma' na jnda 'om, colo wee na caljeii na jndyu ónice. Tsjo' na jnda yom, tsjo' wee na jndyu cornalina. Tsjo' na jnda ntquiee', caja'na' na jndyu crisólito. Tsjo' na jnda ñee', cachuii'na' cha'na ndaaluee na jndyu berilo. Tsjo' na jnda ñjee', colo tso'ndaa na jndyu topacio. Tsjo' na jnda nqui, colo wii na jndyu crisoprasa. Tsjo' na jnda canchoo'cwii, colo tsá na jndyu jacinto. Ndo' tsjo' na jnda canchoo'we, colo catsioo' na jndyu amatista.

²¹ Canchoo'we ndyueel'a na niom tatiom, tuiina' ñ'e' ta' perlas. Cwii cwii 'ndyoots'a tuiina' ñ'e' cwii ta' perla t'ma'. Ndo' nataa t'ma' tsjoom'ñee' tuiina' ñ'e' s'omcaja' ya. Maco'na' lui' cha'na mach'ee cwii tsioo na caxuee.

²² Ndo' tjaa'na' wats'om nty'iaya tsjoom'ñee', ee nquii Ta Ty'oqots'om na tseixma'ñ'ee' cha'tso nnom najnda, ñequio nquii Catsma', joona cwiluiindyena wats'om cwentaa' tsjoom'ñee'.

²³ Ndo' jo' jo' tica'na' ñe'quoom', mei' chi' na nla'xuee. Ee cantyja na caxueeñe Ty'oqots'om ñequio juu Catsma', jo' naxuee jo' jo'.

24 Nn'aⁿ njoomnancue na jnda jlui'n'maaⁿndye nnc'omna cantyja naxuee tsjoom'ñeeⁿ. Ndo' nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndyeti tsjoomnancue, juu na matseit'maaⁿñena' joona, nnc'oon'omna juuna' tsjoom'ñeeⁿ ndo' nla't'maaⁿndyena nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo'.

25 Tsjoom'ñeeⁿ tjaa'naⁿ natsjom. Jo' chii ticata' ndyueel'a tatiom ndiocheⁿ ee ñeⁿnquii'cheⁿ naxuee.

26 Nn'aⁿ njoomnancue nnc'oochona cha'tsoti na ya na la'xmaⁿna ndo' nla't'maaⁿndyena nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo'.

27 Tsjoom'ñeeⁿ tijoom nncjaaquiee' meiⁿnquia na tilju', meiⁿ nn'aⁿ na cwajndii cwil'a, meiⁿ nn'aⁿ na cwila'neiⁿ cantu. Macanda nnc'ooquie' nn'aⁿ na teiljeii ncuee nacjoo' libro cwentaa' juu Catsmaⁿ. Naⁿ ñeeⁿ ticantycwii na cwita'ndo'na.

22

1-2 Jnda jo' t'moⁿ ángel'ñeeⁿ cwii jndaa na cwinaⁿna' x'ee tio na wacatyeeⁿ Ty'o^ots'om ñequio Catsmaⁿ. Macaana' xcwe ts'om nataa t'maⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Ndaa na cwinaaⁿ jo' jo' jeeⁿ xueena' cha'cwijom tsioo ndo' juuna' mañequiaana' na ticantycwii na cwita'ndo' nn'aⁿ. Mati we ntyja 'ndyoo jndaa meintyjee' n'oom na cwiñe'quia na cwita'ndo' nn'aⁿ. Ntyja canchoo'we nnom ta' n'oom'ñeeⁿ, ndo' cwii cwii nnom ta' cwiquiena' tincwii chi'. Mati tscoo n'oom'ñeeⁿ la'xmaⁿna' nasei na matsein'maⁿna' nn'aⁿ njoomnancue.

3 Meiⁿcwii nnom nawi' na cwitjoom nn'aⁿ taxocanty'iaana jo' jo'. Macanda nquii Ty'o^ots'om nncwacatyeeⁿ tio 'naaⁿaⁿ jo' jo' ñequio Catsmaⁿ ndo' nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnom nla't'maaⁿndyena jom.

4 Nnty'iaandaana jom ndo' ñoom xueⁿeⁿ cantaana.

5 Taxocuaa natsjom ndo' taxocaⁿna' chom lámpara, meiⁿ ñe'quiom' ee nquii Ta Ty'o^ots'om cwiluiiñe naxuee ndaana. Ndo' ticantycwii na cwitsa'ntjomna.

Manndyoo' na ndyonnda' Jesucristo

6 Jnda jo' tso ángel'ñeeⁿ nooⁿ:

—Cha'tso ñ'oommeiⁿ tjacantyja na mayuu'na', jo chii ndaa ntyjaa'tyeⁿ ts'om ts'aⁿ joona'. Nquii Ta Ty'o^ots'om cwiluiiñe na matseijnooⁿoⁿ n'om nn'aⁿ na cwiñe'quia ñ'oom'm. Jo' chii jnda jñoom ángel cwentaaⁿaⁿ na ca'moⁿ ndaa nn'aⁿ na cwindye'ntjomna nnom ljo' na mawaaxjeⁿ na nluui.

7 Matso Jesucristo:

—Queⁿyo' cwentaa, matyuaa' nncua'cañoⁿya na m'aⁿyo'.

Neiⁿ ts'aⁿ na matseicanda ñ'oom na chuu librowaa cantyja chiuu cwindyona'.

8 Ja Juan nty'iaya cha'tso nmeiⁿ ndo' jndiia cantyja 'naaⁿna'. Ndo' quia na jnda nty'iaya ndo' jnda jndiia ñ'oommeiⁿ, quia jo' tcoo'a xtya jo nnom ángel'ñeeⁿ na nntseit'maaⁿndyo jom na t'mooⁿ nmeiⁿ nooⁿ.

9 Saⁿ tsoom:

—Tintsa' na luaa', ee tjom na cwindya'ntjooⁿya nnom Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyu', ñequio nc'ia' na cwiñe'quia ñ'oom'm, ndo' ñequio joo nn'aⁿ na cwila'canda ñ'oom na chuu librowaañe. Macanda nquii Ty'o^ots'om catseit'maaⁿndyu'.

10 Mati tsoom nooⁿ:

—Joo ñ'oom na chuu librowaa cantyja chiuu cwindyona', tintseicu' joona' na ticandye nn'aⁿ ee nc'e na jnda teinndyoo' xjeⁿ na nntseicandañe' joona'.

11 Juu ts'aⁿ na mach'ee yuu na ticaty'iomyaana' cats'aato na ljo'. Ndo' juu ts'aⁿ na tilju' matseitiuu, caljoo'ñeto na ljo'. Saⁿ juu ts'aⁿ na matseijomñe ñequio na maty'iomyaana', c'oomticheⁿ na ljo'. Ndo' juu ts'aⁿ na jnda tqueⁿlju' Ty'o^ots'om ts'om, caljoo'ñetyeⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ.

12 Matso Jesucristo:

—Mayuu'cheⁿ matyuaa' nncua'cañoⁿya. Nndyoñ'oⁿya naya na maty'iomna' na nnto'ñoom nn'aⁿ, ndo' ñnequiaja jo' nnom cwii cwii ts'aⁿ cantyjati na s'aa.

¹³ Ja m'aa^{ny}a cwitjoocheⁿ na nluii cha'tso, ndo' maxjeⁿ nnc'oo^{ny}a quia na jnda ntycwii cha'tso. Ja m'aa^{ny}a najndyee ndo' m'aa^{ny}a na macanda. Cwiluiindyō x'ee cha'tso ndo' mati ntyjii chiuu cwintycwiina'.

¹⁴ Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwitmaⁿlju' naquii' n'omna ñequio nioom' Jesucristo. Ee joona wanaaⁿ na nncwinomna ndyueel'a na nnc'ooquie'na quii' tsjoom Jerusalén xco. Ndo' ndaaⁿ nlquie'cañomna ts'oom na nntquiina ta na mañequiaana' na cwita'ndo' nn'aⁿ.

¹⁵ Saa naxeⁿl tatiom nnom tsjoom'ñeeⁿ cwiljoo'ndye nn'aⁿ na tilju' laxmaⁿ ñequio naⁿcalua', nn'aⁿ na cwe' cwim'a^{ny}a ñequio nc'iaa, nn'aⁿ na cwila'cwjee nc'iaa, nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a, ndo' ticwii cwii ts'aⁿ na neiiⁿ cantu ndo' majo'to mach'ee.

¹⁶ –Nncō Jesús jnda jñoo^{ny}a ángel cwentaya na m'aⁿyo' na macwji'yuu'ñe cha'tso ñ'oommeiiⁿ ndaa' 'o, ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ. Ja cwiluiindyō x'ee ñ'oom cantyja 'naaⁿ David, ndo' tsjaaⁿ 'naaⁿ jom na jndyowicantyjoo'. Ja cwiluiindyō caxjuuncoo.

¹⁷ Nquii Espíritu Santo ñequio joo nn'aⁿ na cwiluiindyē scuu' Catsmaⁿ cwiluena:

–Ta Jesús, candyo'.

Ndo' ñeeⁿ juu na mandii na matsei'naaⁿ ts'aⁿ ñ'oommeiiⁿ, catso:

–Candyo', Ta Jesús.

Ndo' ñeeⁿ juu na ñe'c'uu ndaa, candyontyjaa' jom. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ntyjaa' ts'om na nlui'n'maaⁿñe, candyoc'uu ndaa na cwe'yu na mañequiaa na cwita'ndo' nn'aⁿ.

¹⁸ Ticwii cwii ts'aⁿ na mandii ñ'oommeiiⁿ cantyja chiuu cwindyona' na teiljeii tsonwaañe, ja Juan mañequiaya na caljeii tsaⁿñeeⁿ na waa na teincuu'. Ee xeⁿ nntseicwaljoo' ts'aⁿ ñ'oom nacjoo' ñ'oommeiiⁿ, quia jo' nacjoom'm nntseicwaljoo' Ty'oots'om cha'tso nawi' t'maⁿ na teiljeii naquii' librowaa.

¹⁹ Ndo' mati ñeeⁿ juu na nncwji' nt'om ñ'oom na teiljeii librowaa cantyja chiuu cwindyona', Ty'oots'om nncwji' na wanaaⁿ na nlquii tsaⁿñeeⁿ taa' ts'oom na mañequiaa na cwita'ndo' nn'aⁿ. Ndo' nnts'aaⁿ na ticwanaaⁿ na nncjaaquiee' tsaⁿñeeⁿ naquii' tsjoom na lju' cwiluiiñena'. We ñ'oommeiⁿ matseineiⁿ librowaa chiuu la'xmaⁿna'.

²⁰ Manquiiti Jesús na macwji'yuu'ñe ñ'oommeiⁿ, matsoom:

–Mayuu'cheⁿ tyuaa' nncuaⁿcañoo^{ny}a na m'aⁿyo'.

Ndo' jaa cwit'ooya nnoom, cwil'uuya:

–Mayuu'. Candyo' 'u Ta Jesús.

²¹ Catio'naaⁿñe Ta Jesús cha'tsondyo' 'o na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ. Amén.